I. évfolyam. Kassa, 1885. évi szeptember 20. 1. szám.

Előfizetési díj:
Egy évre ... ... 5 frt — kr.
Félévre ... ... 2 „ 50 „
Negyedévre ... 1 „ 25 „
helyen házhoz-hordással, vidékre postai küldéssel.
— Egyes szám 6 kr. —

Hirdetések
egy petit sor ... ... 4 kr.
nyilttérben ... ... 12 „
Többszöri közlésnél engedmény.
Felvétel a kiadóhivatalban főutcza 54. sz.

KASSAI SZEMLE.

Társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden csötörtökön és vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Kassa főutcza 54. sz. a.
hova a lap szellemi és anyagi részét érdeklő küldemények czimzendők.

Kéziratok vissza nem adatnak.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

A mi czélunk.

„Kassai Szemle“ czím alatt hetenként kétszer, csötörtökön és vasárnap megjelenő lapot létesítünk, melynek czélja hiven visszatükrözni azt, a mi nálunk történt, hogy az olvasó tájékozva legyen a mi dolgaink felől. Lássa milyenek erényeink, mikből állanak hibáink.

Lapunkban meg fogja találni az olvasó mindazt, a mi a nagy társadalom, a közügy, a tanügy, a városi és megyei közigazgatás, a közgazdaság, az ipar és kereskedelem, a szinház és szépmüvészetek s az irodalom terén felmerül.

Referálni és itélni fogunk mindenről pártatlanúl s a hol a komoly szó pusztába vész, a gúnynak nyilát fogjuk kiröpíteni s fogjuk temni folyton lankadatlan munkakedvvel, a mig a bajok és ferdeségek orvoslást nem nyernek.

Nincs okunk, de ha a körülmények láncza oly csomót fog feltüntetni, hogy lesz, a magyarság és magyarosodás érdekében minden időben síkra fogunk szállani.

Politizálni nincs jogunk, de a saját ügyeinket, melyek a kormánytól vannak függővé téve, habár társadalmi szempontból is, nem fogjuk hallgatással mellőzni.

Itt azonban hangsúlyozzuk, hogy a mi tollunk klikk-érdekek munkása soha sem lesz.

A mi elvünk a tiszta szabadelvüség, a demokraciában fog nyilvánulni mindig.

Tántoríthatlan harczosai leszünk a tiszta igazságérzetnek, a jognak, a vallásegyenlőségnek, az igazi kereszténységnek, mely utálattal fordul el a nepotizmus, a korrupcziótól.

Lapunk rendesen közölni fog egy-két komoly czikket. *Innen-onnan* czím alatt fel fogja dolgozni mindazt, a miről karczolni érdemes.

Ujdonságainkra kiváló gondunk lesz mindig, hogy e rovat alatt ott legyen mindaz, a mi a házunk tájékán esett meg vagy megesni fog. Nem száraz stylben, hanem magvas magyarizü irályban.

Gondunk lesz a humorra is, melyet kultiválni fogunk „*Tárcza*“ rovatunkban, mely hozni fog víg históriákat, rövid verseczeket, adomákat, melyek itt „adódtak“ elő.

Csarnok czím alatt mindig eredeti regényt vagy beszélyt fogunk hozni.

Ipar és kereskedelem czím alatt a mienkét fogjuk ismertetni, hogy a nagy közönség és a távolabb vidék érdeklődését felkültve, a mi vidékünk speczialis és általános productiv képességét tanulja megismerni és érezze magát indittatva szükségleteit egyben-másban innen meghozatni jobb minőségben és mégis olcsóbb árak mellett, mint szerzi be külföldről vagy Bécsből a selejtes tárgyakat abban a megrögzött felfogásban, hogy a hazai ipar ezt vagy azt nem készíti.

E czélból kereskedőink és iparosaink szellemi támogatását a saját érdekükben fogjuk igénybe venni, mert csak is a karöltve működés, az ügy iránti szeretett és buzgólkodás biztositja a sikert.

Kutatni, buvárkodni fogunk az iparos műhelyében, a gyáros telepén, hogy lássuk munkáját, követelni fogjuk egyben-másban magyarázatát, hogy megértve intenczióját, megértessük magunkat az olvasóval.

Közölni fogjuk állandóan lapunkban az e vidéken munkálkodó és a jelenkor színvonalán álló iparosok, kereskedők és gyárosok névjegyzékét, jelezve, mily tárgyakban állják ki a versenyt, nem keresve és nem kérve jutalmat senkitől, mint a hogy nem fogunk visszariadni e téren is gáncsolni azt, a mit kell.

Végül a lapunk alapjául képező humor- és élczre nézve kell megjegyeznünk, hogy az soha sem fog oly vidéken mozogni, a mely az egyén magán ügyét és igy becsületét képezi. Ez az egy tétel a mi hitelvünk társadalmi téren.

Dolgozótársaink lesznek: **Jókai Mór.** *Balázs Sándor, Bartók Lajos, Berzeviczy Egyed, Baruch Miksa (Gálszécs), Barthus József (Ab.-Szántó), Dr. Csapodi István, Éder Ödön, Frankó István (Szepsi), Gordon Jónás (Grexa János), Hedry Bódog, Hidvégi Benő, Komócsy József, Kóos Kálmán, Kemény Lajos, Kyss Géza (Eperjes), Lévay József (Miskolcz), Dr. Lúcz Ignácz, Lévay István (A.-Meczenzéf), Ladomérszky Gyula, Lehotay Elemér, Létássy Alajos (F.-Gagy), Mikszáth Kálmán, Michnay Bertalan (Ab.-Szikszó), Mauritz Rezső, Ries Hermin, Dr. Rosenthal Sándor (S.-A.-Ujhely), Rottenberg Mór Noë, Schlatter Alfréd, Szekeress Frigyes, Sudy K. János, Dr. Sichermann Bernát, Sulyovszky István (N.-Mihály), Spielenberg József (Gálszécs), Tfirszt Vendel, Dr. Toronszky Elek (Homonna), Uhlarik Mátyás (Löcse), Dr. Verédy Károly, Várady Károly (Torna), Vásárhelyi Dániel (Sztropkó), Verner Gyula (Varannó).*

Hogy mennyit fog érni munkánk s hogy van-e jogosultsága munkálkodásunknak ezen a téren, azt a jövő fogja bizonyitani.

Kelt Kassán, 1885. évi október 1-én.

Ries Lajos
a „Kassai Szemle“ felelős szerkesztője.

A „Kassai Szemlé“-re 1885. évi október hó 1-től előfizetést nyitunk következő feltételekkel:

Egy évre	**5** frt — kr.
Fél évre	**2** „ **50** „
Negyed évre	**1** „ **25** „

úgy helyben házhoz hordva, mint vidékre postai szétküldéssel.

Előfizetni lehet a kiadóhivatalban, főutcza 54. sz. a. földszint az udvarban és minden könyvkereskedésben.

Vidéki előfizetőknek ajánljuk a dijat postautalványon beküldeni, a melyen kérjük a teljes czímet olvashatóan kiirni, nehogy a szétküldésben akadály támadjon.

Előfizetések e czímen küldendők: „Kassai Szemle“ kiadóhivatala Kassán, főutcza 54.

Kelt Kassán, 1885. szeptember hó 20-án.

A „Kassai Szemle“ kiadóhivatala.

Jókai Kassán.

Kassa város országos képviselőjе a tegnap délutáni vonattal városunkba érkezett. A pályaházban nagyszámu és pártkülönbség nélkül igen diszes közönség fogadta a város világhirü képviselőjét, kit a vonat megállása után Münster Tivadar polgármester üdvözölt. Jókai megköszönte e nagy melegben nem várt még melegebb fogadtatást, és a körülállókkal szivélyesen kezet

TÁRCZA.

Házasodjatok meg.

— Satyra. —

Fiatal emberek, balga teremtések!
Hymen rózsalánczát fölvenni mért késtek?
Hisz magához valót mindenki találhat,
Kinek milyen tetszik pirosat, halványat!

Bogárszemü barnát, vagy kék szemü szőkét;
Bóbiskoló álmost, vagy csacsogó czinkét.
Elhizott matronát, avagy darázskarcsút;
Forró csókot adót; hideg, márvány-arczút!

Mi az? Hogy a *piros* bécsi rongyot használ?
S újjnyi rizspor réteg van a *halvány* arczán?
Tesz is az valamit, szegény, balga népek!
Tán biz még a *tornuret* viselni is vétek?

Óh ti önző lelkek! sz' ha rajtatok állna,
Még a Crème Coeleste is ott veszne nyakába
A kis patyikusnak; és mind csödöt mondna,
Kinek a glycerin-gyártás a fögondja!

S hogy erősen füzik magukat? No lám-lám,
Tán még ez is bün a szegény lányok vállán?
Ami pedig erény, mert hát miből élne
A doktor, a fürdők s czethalászok népe?

Szóval a roppant putz, chignon és eau de cologne,
Rakott fog s a szeplő rejtve az arczokon;
Ragasztott szemöldök s több efféle pótlék:
Ne bántson titeket, hisz ez divat volt rég!

A divatnak pedig, e nagy hadvezérnek
Nincs mód ellenállni, ez már régi ének.
Azért hát előre fiatal emberek,
Legalább *divatból* házasodjatok meg!!

Gordon Jónás.

A nagyon boldog szerelmesek.

— Humor. szk. —

A „Kassai Szemle“ számára irta: **Czinke.**

Kéz, kézben — ajk, ajkon. A szemek ragyogása a csillagokéval vetélkedik. Kebleikből néha egy-egy fájdalmas édes sohaj száll az illatos légbe fel, mit a pajzán játszi szellő gyors szárnyára kapva, tova röpit — hová?

A közel bokorban a fülemüle elhallgatott; nem akarja őket zavarni, fájdalmukat növelni bánatos dalával.

A fülemüle madárka tudja, hogy a válás végtelen fájdalmas. Ő talán bele is halna.

Csak a tücsök czirpel irgalmatlanúl, mit törődik ő a más bajával! Az ő élete rövid, siet dalolni, ugrándozni.

A lugas asztalán fenséges estebéd maradványai, melyre egy haldokló lámpa fénye pislákol irigyen.

A szép asszony talán fázik is lenge öltönyében. Olykor gyönge borzongás futja át lényét.

Késő lehet már, az estét éj váltotta fel, s ők észre nem vették.

Egyikük sem akarja megtörni a csendet, egyikük sem akarja megkezdeni a válás-gyászdalát, nehogy a másiknak fájdalmat okozzon.

De hiszen igy még a reggel is itt találja őket, világot derit titkukra, pedig ők azt nem akarják, noha maguk közt régen megegyeztek abban, hogy csak ásó kapa választja el.

— Kedves Kázmér···
— Édes Ilma···
— Ugy-e, mi végtelen szeretjük egymást?
— Azt mondják···
— Ugy-e, mi felette boldogok vagyunk?
— Irigyünk volna-e az egész város különben?
— Nem adnám Dárius kincseért, ha egyszer végig megyek veled az utczán! Büszke vagyok reád. Hallhatóan susogják: ni, a legszebb asszony, a legszebb férfi karján! Oh, mily boldogok lehetnek! Csodálnak mindenhol és e csodált angyal az enyém. Oh, irigylendő halandó én! Még egy rövidke év. S aztán örökre — sejted-e mit rejt e szó magába: „örökre“? Én zsarnok férj leszek.

— S én zsarnok feleség. Nem lesz szabad mellőlem egy pillanatra sem távoznod···

— Hát a hivatalba?

— Egészen oda megyünk lakni. Oh, én rettentő féltékeny leszek! Nem lesz szabad senkire nézned, senkinek irnod. Barátaiddal felhagysz, még a növéredhez nem bocsátlak egyedül, mert nála mindég nőtársaság van.

— Ilma, én is szörnyü féltékeny leszek. Nem lesz szabad bálba, szinházba, hangversenyekbe járnod, az én nevemen kivül, férfi nevét még kimondanod sem lesz szabad. Látogatásokat nem szabad fogadnod, sem tenned. Még a templomba sem bocsátlak egyedül. Kikocsiznod is csak zárt kocsiban lesz szabad.

— Hát te a levegőtől is félteni fogsz?

— Nem a levegőtől, de a kandi férfi szemektől!

— Oh, bohókám, rám a férfiak nem veszélyesek. Megszoktam az imádatot, s közönyös.

— Lehet, de megszoktad a hódítást is, s köztünk legyen mondva, már majdnem természeteddé vált. Egy kissé hiu is vagy szépségedre. Gondolj csak vissza ismeretségünkre. Nekem eszem ágában sem volt a szerelem, és te addig-addig kisértgettél, mig ide jutottam.

A szép asszony kaczagva mondá:

— Jaj barátocskám, nem olyan könnyen ragad lépen mindenki, mint te. És én nem is szoktam kisértgetni másokat, de mert azt mondták a városban, hogy az ügyvéd a legszebb férfi, s csak ő méltó hozzám, feltettem magamba: enyém lessz.

— S én a tied vagyok!

— Esküdj meg Kázmér, mert egy évi távollét — s ha csalódnám szerelmedben, ha hütlen lennél, e

szoritott, mig a jó barátokat megcsókolta. Jókait hosszú kocsisorban helyet foglaló diszes polgárság kisérte a Schalkház szállodába, hol a megérkezés után Jókai az ujdonságokban olvasható sürgönyt fogalmazta, mely után a Schalkház nyári ebédlőjébe rögtönzött 24 teritékü banketthez ment le a jelenvoltakkal.

A pohárköszöntők sorát *Darvas* főispán nyitotta meg, Jókait éltetve.

Dr. Klekner abból kiindulva élteti Jókait, hogy a kinek olyan hirnév koszorúzza homlokát, nincs oka *büszkének* lenni semmire, azért inkább *jót esik* neki, mert minden nemes jól esik a kedélynek, mivel nemes a kedély. Már pedig lehet-e nemesebb kedélyt képzelni, mint a költői, a mely, mint a kaptár a méhektől, hemzseg a nemes eszmék és magasztos törekvésektől. Jól esik tehát neki, hogy ily intelligens város nagy kontingense szemtől szembe mondhatja neki: rex es quia recte facis. Megpecsételi igy az összhangot iskola és élet között, mely összhang hiányát a római költő oly sulyosan ostorozta.

Jókai a főispánt éltetve, mondja, hogy jó vármegye dicséri jó főispánját. Abaujtorna jó vármegye, jobb főispán és jobb magyar ember, mint Darvas, nem kell.

Szathmári Miklós, gönczi képviselő humoros toasztban iszik Jókaira, a kire, midőn egykor Veszprémben járt és egy parasztnál fogatot sürgetett, azt mondta a paraszt, hogy ne fogatna be sürgősen, mikor Jókai olyan kitünő országos figura. Minden kerületnek olyan képviselője van, mint a kerület maga. Kassa, hogy Jókait megválasztotta, bebizonyította, hogy minő kerület. Kivánja, hogy ujabb választásnál a többség ismét erre a kitünő országos figurára essék. (Lelkes éljenzés).

Deil Jenő: Minden embernek vannak barátai és ellenségei, csak Jókai kivétel, mert öt a hazában mindenki szereti. Szóló azért, mert a magyar névnek a külföldön soha el nem enyésző dicsőséget szerzett, azért öt élteti. (Éljenzés).

Tinkó József: Volt idő, mikor mint tanuló egyszer Garai „Kont"-ját szavalta, azt tanácsolták neki igen derék magyar tanárai, hogy válaszsza „a fekete kutyát" (Kisfaludy balladája). Akkor instruktorkodással szerzett garasait arra forditotta, hogy megszerezte Jókai munkáit. Ezekből merített hazafiságot. Jókaira, mint a hazaszeretetben mesterére emeli poharát. (Zajos tetszés).

Jókai reflektálva Tinkó egy kifejezésére, tiltakozik, mintha csupán csak kormánypárti képviselő volna. Kormánypárti képviselő csak addig, a mig a kormány a szabadelvüség terén mozog. Nem akarja, nem kivánja azt, hogy az az ellenzék, mely Magyarország függetlenségét óhajtja, dalidjék e házban. Azokért emeli poharát, a kik mint ezen ellenzékhez tartozók, jelen vannak e kedélyes körben. (Roppant tetszés és éljenzés.)

E rögtönzött bankett, melynek kedélyességéhez Schalkház konyhája és pincéje a legjobb füszert szolgáltatta, délutáni öt órakor ért véget.

Jókai szobájába vonult és dolgozott.

Egy órai munka után az alispán, Dr. Kain és többek társaságában a kaszinóban mulatott, honnan esti 9 órakor távozott a Schalkház első emeleti termében tiszteletére rendezett vacsorához.

Jókai beszéde.

A társalgási egylet nagy termében ugy mint a pályaházban igen nagyszámú közönség jelent meg pártkülönbség nélkül, hogy meghallgassa Jókait az ő ékes szólásával beszélni, mely által a hon szeretet melegét terjeszti mindenütt, a hol csak egyszer is hallották.

Mai beszédével is igazolta, hogy nemcsak lánglelkü költő, hanem lángeszü politikus is, kinek szavára az egész ország feszült várakozással figyel és kinek szava minden irányban igen nagy súlylyal bir.

Mai beszéde élesen birálgatta azt a politikailag inscenirozott, de tulajdonkép társadalmi bomlasztásokat czélzó kisérleteket, melyeket némely dúvad évek óta rendszeres kombinációval folytat, hogy a hatalom erejét a társadalom — vagy a mi egy — a választó polgárság körében megtörje. A mi hogy eddig nem sikerült, bizonyára első sorban az olyan kiváló férfiaknak az érdeme, mint Jókai is, kik rendelkeznek annyi politikai éleslátással, hogy az olyan fellépéseket, mint volt Apponyi gróté legközelebb Délmagyarországon, a megérdemlett módon szállitsa le kellő értékére.

Azért bir Jókai mai beszéde is ránk kasaiakra kiváló fontossággal, mert a mi bünt követett el a magyar társadalmon d é l e n Apponyi, azt Jókai é s z a k o n büntette.

És ez az itélet, hogy itt Kassán mondatott, emeli Kassa értékét a hatalom és az ország szemében.

Jókai többszörös lelkes és harsány éljenzéssel, majd derültséggel kisért beszéde szószerinti szövegben igy hangzik:

Tisztelt polgártársaim, kedves barátaim!

1. Mindenkor örömünnep rám nézve, midőn önök között megjelenhetek. Nem beszámolni jöttem, annak a három év leteltével van helye, különben is a követjelentések intézményének több értelme volt a multban, mint a jelenben. Akkor a sajtó nem volt szabad, de a szó az volt, a hazatérő követek elmondhatták élő szóval, a mit a sajtó nem közölhetett. Mai nap azonban a hirlapok egy nap kétszer is szétküldhetik az országnak nyomtatásban, a mi a parlamentben történt s a közönség böven értesül mindenről. Fölösleges mindazt, a mi a már meghozott törvényről elmondatott az ülésekben, ujolag ujra felhordani, azoknak a jósága vagy hiányossága felöl most már a gyakorlati élet itél. Én ez alkalommal azért jöttem önökhöz, hogy azokról a korkérdésekről értekezzem önökkel, a mik a jelent leginkább uralják s a jövőbe áthatnak.

2. Ugy hiszem, akár kit kérdeznék meg egyenkint e diszes társaságból, hogy mit tart a közbeszéd legnevezetesebb tárgyának? Mind azt felelné rá: *„azt, hogy nincs pénzünk! Terményeinknek ára nagyon alászállt, még ugy sem veszik. Gazdasági viszonyaink elhanyagoltatnak, üzleteink tespednek.* S csak miután ezen, mindenkit legközelebb érdeklő tárgy felett kicseréltük az eszméinket, kerülne a sor arra a többi kérdésre, hogy hát a *közmüvelődési egyletekkel* mi történik? Lesz-e tartós a *békének ugy kinn*, mint *benn! Meghosszabitják-e az ország gyülés tartamát?* s a többi. — És én bátor vagyok azon merész állitást kidobni a világba, hogy ezek a tárgyak mind összefüggésben állnak, egyik a másiknak az oka és okozata; s megkisértem ez állitásomnak bebizonyitását.

3. Hogy a pénzünk kevesebb, mint a szükségleteink, annak az okát terményáraink alászállásában keressük. Buzánkat nyomja az amerikai és keletindiai áru, az ottani tultermelés; gyapjunkat értékteleniti az ausztráliai nyiret, meg az ócska kelmék ujra feldolgozása. Talán ha a föld tulsó oldalán nem volna termés, az innensőn jobb árakat kapnánk? — Ugy, de ki nem veszi észre, hogy egy nagy jelentőségü terményünknek, mely jó esztendőben egy pár száz millió forintot képvisel, a *borunk*, éppen abban az arányban hanyatlott alá az ára, a miben a buzának és gyapjunak. Már pedig bort nem importál Európába sem Amerika, sem Kelet-India, sem Polynesia. Ellenben tény az, hogy a legfőbb bortermelő országban, Frankhonban a phylloxera oly nagymérvü pusztitást tett, hogy ez ország bortermelő vidékei jelenleg 950 millió frankkal kevesebbet vesznek be, mint tiz év előtt. Ebből annak kellene következni, hogy az a 960 millió frank, melyet Európa borfogyasztásra Frankhonnak contribuált, legalább kis részében Magyarország felé veszi az utját. A bortermelők nem tapasztalják ezt a hatást. Boraink ára sokkal alantabb áll, mint mikor még Európában a phylloxera a szüret egy harmadát magának nem követelte. Igy hanyatlik a kivitelre szánt vágó ürünk, sertésnek az ára is. — És ez nemcsak nálunk van igy. Európa minden államában szorongatott a mezei gazdák helyzete. S ha a mezei gazda elmarad a vásárról, az iparos bánja meg. — Általános az üzletpangás. A kereskedelem, a gyáripar, a kézmüvesség mind egyformán egyik napról a másikra biztatja magát, jobb napok bekövetkeztével. — Azok pedig nem fognak bekövetkezhetni, a mig ez az általános fegyverkezés tart Európaszerte. A leghosszabb tartamu duló háboruk nem kerülték annyiba Európának, mint a mostani fegyverszaporitó békeség. Csupán az öt continentalis nagyhatalom hadi budgetre (a kisebb államokét nem is számitva), felmegy évenkint egy milliárdra. És ebben a mi monarchiánk szerepel a legkisebb tételekkel. Egy ötödrészét képezi a nagyhatalmaknak s csak egy tizedrészét viseli a hadkiadások összsummájának. Tehát minden évben egy ezer milliót temet el Európa katonák betanitásába, uj találmányu fegyverekbe, páncélos hajókba, torpedónaszádokba, nagyszerü erődítési épitményekbe, hadi czélu vasutakba. Ezek azok a bányák, a mikbe az aranyat folyvást lehordják; de soha vissza nem hozzák többé.

És amellett minden kormány esküszik arra, hogy ő nem akar egyebet, mint a békességet fentartani. És én is elhiszem, hogy az uralkodók és kormányok őszintén és igazán ohajtják is a békét, ha lehetne az örök békét; Franczia-ország köztársasági elnöke épen ugy, mint Oroszország egyeduralkodója. Ki hát az, aki e tulfeszitett fegyverkészülődést Európára felerőszakolja? — Én nem rettegek kimondani az igaz szót. Maguk a nemzetek az okai e fegyverkezésnek. Az oktalan nemzeti gyülölet, az istentelen harag a más nyelvet beszélő testvérek iránt, az elbizakodott dölyf, a pokoli boszuvágy egy közös néven „chauvinismus": ez az, ami Európa nemzetei szivét eltölti, s ami valamennyit kölcsönösen szerencsétlenné teszi. A nemzeti chauvinismus az a szörnybálvány, mely gonoszabb a Bálistennél, gonoszabb Astarothnál, folyvást uj meg uj milliárdokat fal föl; s a népeket a végkimerülésig eröteti. És ennek szolgál mindenki, akinek a népre befolyása van, a parlamenti tag, a népszónok, a költő, a hirlapiró: minden nyelvén Európának azt hirdeti, hogy a hazaszeretet egy dolog a szomszédország megrontásával, hogy a saját nemzetünket csak ugy szeretjetjük, ha a nemrokon nemzetet gyülöljük, elpusztitjuk.

4. És nem akadt bátor ember, aki a népszerüség viharába belekiáltson, és megmondja a népeknek, hogy hiszen ez a ti nyomoruságtoknak a kutforrása: ez a fenyegető gyülölködés ez a nemzeti dölyf, ez a chauvinismus az, ami kiszsza a bort poharatokból, megeszi a kenyeretek felét, mezitláb hagyja gyermekeiteket. Mentül jobban gyülöltök, annál jobban koplaltok; annál jobban izzad a tenyeretek, annál rongyosabbak lesztek. Mert a ti dühöngéstek kényszeriti a ti saját kormányaitokat rengeteg hadkészületi költekezésekre, ez szüli a pótadókat, ez a felemelt gabonavámokat, s az azokra adott feleletet, a külső retorsiót. Az adó szaporodik, a kereset gyérül, s mind ennek azért kell igy lenni, mert a ti nagyszájuitok azt kiabálják, hogy

---

márvány asztalon zuznám szét fejemet, mérget innék, átszúrnám szivemet, szerelmeddel megszünik életem. Lelkem örökön kisérteni fog, megjelenek éjelenként s rémesen fogom füledbe dörgeni csalárdságodat.

Kázmér hevesen magához ölelte a szép asszonyt.

— Ilma, szavaidat lelkemből olvastad. Én ugyanezt mondom: ha hütlen lennél, ha megcsalnál: abban a perczben szétloccsanna agyam, vérem lelkeden szárad, nem lesz nyugadalmad s földön, hol még a füszál is „gyilkost" kiált teléd.

— Nyugodt lehetsz Kázmér, ez részemről nem fog bekövetkezni soha, soha! Itt arczképem, itt hajfürtöm emlékül, minden nap, minden órában irunk egymásnak.

— Oh én nyugodtan távozom, növérem Argus szemmel vigyáz reád, ő mindenről hiven fog értesiteni. Megigérte.

— Sajnálom a növéredet barátom. Nem fog érdemeket szerezhetni előtted tudósitásaival.

* * *

Ilmának igaza volt.

A Kázmér önkéntesi évének fele már majd letelt s a jó növér, habár ez idő óta számtalan levéllel kereste fel, mindenik csak annyit tartalmazott a szép özvegyről: „Minden dolga ugy folyik a mint az előre látható volt".

Persze, hogy minden. Abból is látszik, hogy Ilma habár nem is minden órában, meg nem is minden nap, de sürün levelez Kázmérral.

Egyszer huzamosbb ideig elmaradtak levelei s Kázmér igen megörült.

A csunya, szinte ohajtotta, hogy Ilma hütlen legyen hozzá.

De csak igaz: szép testben, szép lélek lakik.

Ilma annyira igazán szerette Kázmért, hogy még levélpapirosát, mely örökön rózsaszin volt, de egyszer sem tévesztette össze más szinnel.

Midőn levelei kimaradtak, akkor beteg volt.

Beteg a jó lélek és Kázmér addig mit csinált?

Derüre-borura udvarolt egy szöke leánykának, s szerette magával elhitetni, hogy csak ugy, időtöltésből. Hiszen ez a leányka oly szivesen hallgatja öt, midőn eldicsekszik, milyen boldog völegény s menynyire szerettetik B. város legszebb asszonya által.

Ez az arczképe, ez hajfürtje, ez pedig utolsó levele. Nézze, olvassa.

A leányka mindent igen szépnek, jónak talált, hanem egyszer mégis igen keservesen elsirta magát.

Kázmér csodálkozott, s csak kérdezte mi baja, mi bántja? S a leányka annál jobban sirt, minél gyönyödébben kérdezgette, vigasztalta Kázmér.

Kázmérnak valami azt sugta: öleld át, csókold meg, hiszen ő végetted sir.

De miért sir?

Sirjál, csak sirjál, könyedben bübájos varázs — oh, mi szép, oh mily isteni vagy!

A szív érzelme örök rejtély.

Üdv, mámor, diesőség csak elszibbasztja talán s egyedül a könynek adatott feltörni bensejét.

— Távozz, te más völegénye vagy···

— De csak téged szeretlek, oh leánykám, csak általad ismerem az igaz szerelmet!

— Hát neki hazudtál? Ugy hazudsz most nekem is!

— Neki sem hazudtam, neked sem, s mégis — oh, de kérdezd meg a rózsát, egy nyáron mért virágzik kétszer? Én azt hiszem, első virágát csak a nap heve csalja ki, a második önként születik, az élet öröm ölén.

* * *

Kedves testvérem!

Vess meg, átkozz el, miként én lelkemből megvetem hitvány énemet.

Nem vagyok méltó, hogy rám süt a nap, nem, hogy az isten egét látom, nem egy perczenyi életre.

Hütlen lettem hozzá, érzem, hogy hü soha se is voltam, mert soha sem szerettem.

Rettendő végzet!

Ébren és álmomban látom szétzüzött agygyal véresen, a mint boszuért liheg. Nincs se éjjelem, se nappalom, lelkemet pokoli kinok marczangolják. — Oh, miért is szeret oly végtelen az az asszony!·····

Szorult helyzetemben hozzád folyamodom, a te gyöngéd tapintatos kezedbe teszem ügyemet. Tudasd vele kiméletesen, hogy — hogy nem szeretem, nem szerethetem, nem tehetek róla. — — — Mond neki, hogy legyen nagy lelkü, oldozzon fel esküm alól, ugy is hamis volt az, mond neki, ne gyötörje magát miattam, családi lélekért, felejtsen el, vessen meg···

Életem boldogságáról van szó. Márthám nem is olyan szép, nem is olyan junói alak, mint ő, de nekem mondj amit jónak látsz, válaszod vételeig nem merem Mártha kezét megkérni. Boldogtalan öcséd.

A válasz:

Kedves testvér!

Ha nem ismernélek, azt hinném tréfálsz, s igen nagy kedvem volna a tréfát viszonozni.

Én semmi szin alatt el nem megyek ügyedben Ilmához, tudod mindég gyülöltem öt, bár az idő folytán megtanultam kedvelni, mivel láttam, hogy téveztem azon állitásomban, mintha ő szerencsétlenséget hozna rád.

Nem megyek hozzá, de elküldtem neki hadd olvassa ő maga és azóta talán már ott hever szétzúzott agygyal a porban, brrr!·····

Tekintsd meg csak kérlek az ide mellékelt hirlap meg vöröszeruzázott ujdonságát!

Ezerszer csókolja Mártádat, a kedves leendő sógornőt Nénéd.

— Oh kigyó! mondá Kázmér fogát vacsogtatva, mialatt a hirlap jelzett rovatára tapadtak szemei.

Fényes eskövö: özv. Kardos Ilma urnőt ma vezette oltárhoz Elek Pál, cs. kir. tüzér főhadnagy.

Kázmér a fejéhez kapva, a falhoz tántorgott.

— No, ha most meg nem üt a guta, hát soha!

— A keltezés, a keltezés!

— Május 10-ikén···

— Jézus Mária! hat hétre távozásom után, és csak tegnap is azt irta, hogy egyedül én tudnám kigyógyitani fejbajából!·····

Oh, canis mater!

Folytatás a mellékleten.

ti nektek van egy irredentátok, amit Istennek tetsző dolog lesz, más országtól elfoglalni.

5. A mi monarchiánk ebben a dologban is a legártatlanabb. Nekünk nincs irredentáik. Mi nem akarunk semmi szomszédunktól egy tálpalatnyi földet is elfoglalni. Hanem a magunkét megtartani, a saját határainkat megvédelmezni, az igen is kötelességünk; s ezt nem mulaszthatjuk el. Cromwell szerint: „jó a lelkiismeretünk; de a puskaporunkat szárazon tartjuk.“

6. Különösen a magyar nemzetet nem vádolhatja senki chauvinismussal. Az a nemzet nem chauvinista, amely törvényt hozott arra, hogy a német nyelv minden iskolájában kötelezett tantárgy legyen. Mi kényszeritjük az ifjú nemzedéket, hogy a német nyelvet elsajátitsa, s ezt teszszük jól felfogott önérdekből, miután a német nyelv ránk nézve biztos vezető a népek oceánján keresztül s egyuttal kulcs az összes világirodalomhoz. Actuális rokonszenvünknek az értékét is eléggé felfoghatta a német nemzet legutóbb nagy harczaiban, s tapasztalni fogja azután is s ezen érzületünkön egynehány szeleburdi lármázónak a kifakadása odaát nem változtat.

Mivel vádolnak bennünket. Azzal, hogy a magyar nyelv tanulását az ország minden ajku lakosaira nézve lehetővé teszszük. Ez csak természetes következése a 67-iki kiegyezési törvénynek. A magyar nyelv lett elfogadva, Horvát-Szlavónország kivételével, a sz. István birodalma államnyelvének. El lett fogadva, miután az ősi latin államnyelven való kormányzás lehetetlenné vált, a német államnyelvvel tett kisérlet balsikerre vezetett. Egy országban pedig többféle nyelven kormányozni, de épen kétféle nyelven, mint minálunk, képtelenség. A magyar nyelv tehát ez alaptörvényeknél fogva, szükséges qualificatiót képez minden nyilvános pályára lépni akarónál. A nem magyar ajku nemzetiségek előkelőbb osztályai nem is mulasztották el annak elsajátitását: az mind olyan szépen beszél magyarúl, mint bármelyikünk. De a korszellem demokratikus iránya azt követeli, hogy a magasabb életpályák ne csak a régi kiváltságos osztályok, hanem a volt jobbágyság előtt is legyenek nyitva. A 48-iki törvények épen az által erősitették még a magyar nemzetet, hogy megnyitották a hivatalviselés minden útját az addig távoltartott pórnépnek nevezett milliók előtt, s tért nyujtottak a szellemi tehetségnek, mely a kunyhókban lappangott. Ugyanerre akarunk nyujtani a nemmagyarajku köznépnek is, a midőn iskoláiban az államnyelvét tanittatjuk. Hiszen nem kényszeritünk rá senkit, hogy megtanulja: csak módot nyujtunk hozzá; a ki nem tanulja, semmi baj nem éri; és senki legkevésbé sem lesz kötelezve arra, hogy a saját anyanyelvéhez hütelen legyen. Semmitől meg nem fosztatik; semmire nem erőszakoltatik. Hol van hát az a ránk jogolt zsarnokoskodás?

Ellenben azt igenis megköveteljük, hogy a nép az uj nemzedék, hazájához, mely táplálja, trónjához, mely megvédelmezi, hüségben neveltessék. Nincs is e tekintetben nem magyar ajku honfitársainknak mit szemére vetnünk. A különböző népfajok zöme, tömege hazája és királya iránti kötelességeit hiven teljesiti; jó katona, jó munkás, jó adófizető. Sehol a világon olyan őszinte békesség nincs a különajku népfajok tömegei között mint Magyarországon. Hanem az bizonyos, hogy vannak számos nagyravágyó dühöngők, kik nem átallanának a mostani egységes és erőre támadt magyar államtól itt egy kis háromegy királyságot, amott egy vajvodinát; aztán meg egy Dacoromán herczegséget, közepében egy szász őrgrófsággal; esetleg egy felvidéki okoliát is kiszakitani, nem gondolva meg, hogy az ilyen ország aztán nem volna más, mint egy döglött oroszlán: prédája a saskeselyüknek.

Mikor én ezelőtt tizenegy esztendővel, Németországba utazva, szerencsés voltam a nagy német államférfin, Bismarck herczeg által elfogadtatni: ez a magasból látó szellem igy szólt hozzám: „azon legyenek önök, hogy Magyarországból egy erős államot alkossanak. Ne riadjanak vissza az akadályoktól. Németország örülni fog annak, hogyha Magyarország megerősödik és vele együtt az osztrák állam. Németországnak nem kellenek Ausztria német tartományai. Mi az ellen kezdenénk háborút, a ki azokat Ausztriától elszakitani s hozzánk ragasztani akarná. Magyarországot igazi állammá alakitani pedig önök magyarok vannak hivatva. Ismerem a nemzetet, laktam közötte. A többi népfajok is mind igen derekak, becsületes erkölcsüek; de administralni, organisálni csak a magyar van hivatva. Azon legyenek, hogy a magyar államot, mint ilyent megerősitsék.“

És azóta tizenegy esztendő múlt el, mit tettünk ez idő alatt államunk megerősitésére? beszélik a tények Nem a magunk szája dicsekedik vele: a külföld elismerése szól. Hadseregünk erejét kipróbálja egy sikerdus hadjárat. monarchiánk befolyását hirdeti a sok év óta fennálló béke, a Balkán-szigeti rend és nyugalom hitelünket számokban fejezi ki az európai börzék árfolyama a különbözet a ma és a tizenegy év előtti között. Kereskedelmünk emelkedését tanusitják a kikötőnket népesitő hajók, s népünk békés munkálkodásának eredményét láthatóvá teszi országos iparkiállitásunk, melynek megtekintésére a világ minden nemzetei nagy tömegekben s kiváló alakoktól képviselve sereglenek és mindannyian magasztaló elismeréssel térnek vissza belőle. Német, franczia, angol, lengyel, cseh, szerb, bolgár, orosz rokonszenves nyilatkozataikkal üdvözlik a magyart, nem a hiu pompáért, hanem az ipar, a technika, a mezőgazdaság s müvészet terén tett rohamos előhaladásáért.

S ez nemcsak a magyar fajnak ez előhaladása: része van benne a horvátnak, a tótnak, a szerbnek, a románnak, az orosznak, de különösen nagy része a német fajnak. Országos kiállitásunk élő, látható tanubizonysága annak, hogy képezhet annyiféle eredetü népfaj szellem, müködésében egy összefoglalt nagy politikai nemzetet.

Mindezt a nemzeti gyülöletből élő chauvinisták irigy szemmel nézik, mert államunk megszilárdulása számitásaikra keresztet huzott. Most már levetik az álarczot; nem beszélnek mint loyalis alattvalók, alattomos lázongást szitanak, állam, trón és birtokos osztály ellen. Ezen veszedelmes bujtogatásnak ellensulyozására alakultak közmivelődési egyleteink, főkép az erdélyi. Czéljuk a becsületes köznépet megtartani, vagy ha kell visszavezetni a békés házaszeretet utjára. Eszközeik között nincs semmi erőszak, mivel müködésüket sikerre vezetni törekesznek, népiskolák, kisdedóvók, ösztöndijak, müvészet, irodalom, dal, zene, szó. Hát ezek-e azok a Dzsingiszkáni népirtó eszközök, a minőkkel a nemzetiségi chauvinisták bennünket vádolnak?

Én a chauvinismust, még ha magyar is, elitélem, s saját nemzetiségemnek a pártolását nem viszem odáig, a hol egy másajku nemzetiség elnyomása kezdődik. De Magyarországon, a hol törvény lett hozva a nemzetiségek egyenjogositásáról; a hol a törvény előtt minden állampolgár egyenlő joggal van felruházva, erről szó sem lehet. Ellenben társadalmi uton minden nemzetiségnek joga van a sajátját a közmivelődés eszközeivel előmozditani.

Azért nem helyeselném, ha ez a törekvés a magunk részéről is tul menne a társadalmi téren. A közmivelődésnek ugy kell a népbe behatolni, hogy az azt, mint jótékonyságot fogadja, nem pedig mint érezhető terhet.

A magyar állameszmének vannak ellenségei. A külellenségnek, a ki Irredentákról álmodik hagymázos álmokat, azt feleljük, hogy: „Gyere ide, vedd el!“ — de ha belső az ellenfél, a ki a magyar állameszmének utjába áll, azzal nem bánhatunk ugy el, mint az ellenséggel. Az a mi saját hazánknak a fia, saját uralkodónknak az alattvalója, azt nem megverni, de megnyerni a feladatunk, annak irányában a bölcseséget párositanunk kell az erővel.

Fényes például áll előttünk e tekintetben koronás királyunk maga, ki a legközelebbi szlavoniai hadgyakorlatok alkalmával, ahol mint a közös hadsereg legfőbb vezére, — jelent meg; minden nyilatkozatában úgy szólt a horvát testvér-nemzethez, mint szent István koronájának felkent viselője, tudatva vele bölcsen és kegyesen, hogy a horvát-szlavon nép az ő hüséges nem[illegible], de egyszersmind a szent István birodalomtestének hozzátartozó része, s maga emelte magasra Magyarország czimeres zászlóját.

S ugyan miért hadakoznánk egymással, magyarok s nem magyarok? A grammatikánkért?

Én szentül hiszem, hogy a nemzetek „türelme“ egymás irányában meg fog honosulni egész Európában, mint a hogy meghonosult a vallási türelem. Volt idő, a mikor Európát harmincz évig lehetett háboruskodtatni a vallás, a hit különbsége miatt, mai nap harmincz perczig tartó disputát sem lehet e miatt kezdeni. Igy el fog enyészni a nemzetiségi gyülölködés is. S akkor aztán lesz egészséges üzletforgalom, lesz pénze mindenkinek, a ki dolgozni szeret.

Egy lépés előre ehez a korhoz a kolozsvári magyar egyetemi tanulóknak az az elhatározása, hogy ők a román nyelvet meg fogják tanúlni. Buzditásra méltó gondolat! Bár valamennyi iskolánkban inkább tanitanának a görög nyelv helyet egyet a hazai nemzetiségek nyelvéből. Csodálatos, hogy minket magyarokat nem tesz az rossz hazafiakká, ha több nyelvet tudúnk.

Amig azonban a mi culturegyleteink ily üdvös gyógykezeléséhez fognak egy inveterált bajnak, egyszerre nagy meglepetésünkre felmerül a bánsági német paraszi-egylet tüneménye: illuminálva a mérsékelt ellenzék vezére gróf Apponyi Albert organizáló vállalatával.

A bánáti német lakosság mindenkor a leghivebb, békeszeretőbb hazafiak tömegét képezte. a magyar nemzet bajában-harczában mindenkor osztozott: csodának kellett történni, ha még ez is ellenünk támad és ellenségeinknek nyujt kezet.

Ez ellen ugyan ők maguk is siettek tiltakozni, s én szavaik őszinteségét föltétlenül elfogadom. De annál kevésbé tagadom el a nemes grófnak azt az állitását, hogy a bánáti németeknek a magyar kormány elkobozta a jogaikat és a szabadságaikat, a miket majdan ő segitend nekik visszanvinni. — Ugyan miféle jogot, vagy szabadságot confiscált a magyar kormány a bánáti németségtől?

Azt tette velük, hogy nem erősitette meg a német paraszt-egylet czimén alakulandó társulatuk alapszabályait.

Először is Magyarországon 48. óta parasztok nincsenek; itt mindenki egyenlő polgár: elég baj. hogy nemzetiségekre és felekezetekre van szakgatva a nemzet: rosszat tesz vele, a ki azt még osztályokra is szét akarja szakgatni. Egyébiránt is, a ki a Bánátban parasztnak nevezi magát, az birtokára nézve, a mi felvidéki földesurainkhoz képest aristocrata. Azután pedig egy háromvármegyére kiterjedő társaság minden kormányi felügyeletet lehetetlenné tenne. Ha gazdasági egyletet akarnak alakitani, megyénként, az ellen, ugy hiszem, a kormánynak sem lenne kifogása.

E megérthetetlen mozgalom védelmére aztán az ellenzék organumai ilyenforma nézeteket bocsátanak közre: „*Hogy Ausztriában is vannak paraszt egyletek.*“ Elég baj az Ausztriának. Minek oltjuk mi be magunkba mindazt a himlőt, a mitől az osztrák parlament ábrázatja ragyás lesz. Azután megint: hogy „hiszen nem akartak a bánsági németek politikai társulattá alakulni; hanem csak a végből, hogy közösen vásároljanak be vetőmagot és tenyészbikákat. Ez bizony elég rossz tréfa; mikor annyi buzája termett a bánsági német földmivesnek, hogy el nem tudja adni, néhogy vetőmagot vegyen mástul: hát aztán a bikavásárlásra három vármegye német polgárságának kell egyesülni? Minotaurusi gondolat! S az ilyen bikák kiválasztására épen Apponyi gróf vezérlete szükséges? — Vallják meg igazán, hogy korteskedni mentek oda a jövő választásokra. Ez szabad: ezt meg nem akadályozhatja senki. De miért épen most? Két évvel az uj választás előtt. — Azt mondják, „a régi balközép is keresett magának támaszt a bánsági német ellenzéki elemek közt.“ Lehet. De ezt nem akkor tette, a mikor a román irredenta gyujtogató proclamatióival árasztja el ugyanazt a vidéket. Más dolog, ha az ember az égő gyertyával egy sóbányába megy be, vagy egy kőszénbányába. Apponyi gróf és hivei épen akkor segitenek bennünket tépni, mikor is tele van a kezünk a megtámadóink elleni védekezéssel.

Mentségül azt hozzák fel, hogy ők épen azért jelennek meg a veszélyes mozgalmak szinhelyén, hogy a hazára nézve oly káros nemzetiségi ellenzéki áramlatot egy loyalis mérsékelt ellenzéki csatornába levezessék. Én kétkedem ennek a vállalatnak a sikerében. Tiz éve már, hogy Apponyiék mérsékelt ellenzéki csatornájába levezetve vannak az erdélyi szászok s hogy eddigelé mi volt e szövetkezésnek az eredménye? arról beszélnek a nagyszebeni (most már feloszlatott) esküdtszék itéletei s a Németországban elhintett gyülölet a magyar állameszme ellen. Apponyiék azt mondják: ők csak Tiszát akarják megbuktatni, de a magyar nemzetet felmagasztalni a nemzetiségi ellenzék segélyével; eddigelé azonban elérték vele az ellenkezőt. Tisza kormányát felmagasztalták, a magyar nemzetet pedig, a mennyire lehetett, eláztatták Németország előtt.

Ennek lehetnek még igen rosz következései: egytől mindenesetre félek: attól, hogy Apponyi gróf e legutóbbi kisérletével önmagát járja le a magyar nemes előtt végképen, szövetkezve olyan emberekkel, a kiket a nemzet még az ő vezérlete mellett sem fogad el soha.

S ezt én őszintén sajnálom, mert én Apponyi [illegible]pant tanulmányok által emelt nagy lelki tehetségének igaz tisztelője vagyok, s benne a jövendő vezérférfiak egyikét szerettem volna mindig látni: a mely reményemet ily előzmények után tünedezni látom. Az ő programmja a progammtalanság: Tavaly felállitotta az *iparos* osztályt, mint politikai pártot; a télen tömöriteni készült a magyar aristokracziát, a tavaszszal lábra tette a *gentryt*, a nyáron a *paraszt* pártot consolidálja; hihető, hogy az őszre a régi *polgári* osztály rendjét fogja regenerálni: omnia ad majorem Dei gloriam. Ilyen sok fábul faragott államférfi Magyarországot nem vezeti diadalra.

Az egyébiránt, hogy Apponyiék két évvel az uj országgyülési szak előtt kezdik el a választási izgalmakat, előttem döntő ok arra, hogy öt esztendőre kell tenni az országgyülés tartamát; egy pár évig mégis pihentessük a jó népet.

Hanem hát mindenek után is, fennmarad az az első kérdés, hogy „mért nincs pénzünk? mért nincs a terményeknek kellő ára? A mig az a boldog aranykor bekövetkezik, a midőn a népek kibékülnek egymással; s kormányok lefegyvereznek és leszállitják a hadikiadást, addig is mit csináljunk mi szegény parasztok és még szegényebb urak?“ Erre a kérdésre ugy hiszem minden képviselő, minden jelölt, minden gazdasági vezérczikkiró rögtön meg tud felelni. Vannak csalhatatlan módszerek. „Külön vámterület, fogyasztási adó, retorziós vámok“, — egyedül én, a poéta, vagyok megátkozva azzal, hogy mikor a választóim előtt állok, nem tudom a fantáziámnak semmi hasznát venni. Én megvallom egész őszintén, hogy a mig a kellő adatok elém nincsenek téve, a mig azokat lelkiismeretesen át nem tanulmányoztam, pusztán levegőbe irott calculusok nyomán nem tudok magamnak meggyőződést szerezni. Én elvem szerint, barátja vagyok a kiegyezésnek, a szabad kereskedésnek, azért nem szeretem a vámháborut; de ha szomszédaink rákényszeritenek: nem riadok tőle vissza. Jogunk van hozzá. Hogy éljünk-e vele? Az attól függ, hogy mit kivánnak tőlünk?

Ennek a kérdésnek a helyes megoldása lesz a bekövetkező ülésszak legnevezetesebb feladata. Az Ausztriával kötendő, vagy felbontandó egyezmény, s a külállamok irányában alkalmazandó vámpolitika? Ezek még most mind problémák. És én irigylem azokat, a kik azokat már megoldották mielőtt a tételeket ismerik.

Annyit azonban mondhatok, hogy ezekben a kérdésekben a mi pártunk sem tenékig tejfel; s a hol hazánk vitális érdekei érintetnek, ott megszünik minden kedélyeskedés. E nehéz feladatok megoldásánál a mint egy részt a monarchia másik felének boldogulását sem szabad szemügy elől tévesztenünk, ugy fő kötelességünk saját adóterhelte népünk gyarapodására törekednünk, a tapasztalásokat hasznunkra forditanunk, s nem egyes osztályoknak, de az egész hazának érdekei szerint alkotni meg nemzetgazdasági politikánkat.

Közmondásunk szerint „jobb a sovány békesség, a kövér háborunál!“ Én hazámnak kivánom a „kövér békességet.“

Innen-onnan.

Az országos kiállitás megszülte a kongressusok tuczatját.

Magyarország minden rendu és rangú osztálya ilyetén képen cselekedett.

Összegyültek a főváros valamelyes rekedt levegőjü termében, hogy a háztartásuk tájékán levő hiányok és bajokon ékesszavú császárvágással segitsenek.

Úgy például mint azon a hires berlini kongressusen, a melyre a tusst az ágyuk adták meg s a levét aztán kiitatták egy olyan érdekelt féllel, a mely ott sem volt, csak ugy mászott bele, akár a mi polgármesterünk a kaszárnya épitésbe.

Csakhogy a fővárosi tuczat kongressistáknak nincs kivel kiitatni a levet, állván a dolguk ugy, hogy velök csak ők, ellenök meg a többi kongressisták vagy a mi egy: a többi publikum, a mely bajuknak kútforrása.

A vidéki hirlapok is belevegyültek e mindennapi császár-király szokásba.

Az akczió hatalmas megmozgatásban nyilvánult.

Meghatároztatott, hogy a hirlapok hirdetéseit a bélyeg-kötelezettség alúl a *pénzügyminiszter szabaditsa fel*, hogy a *közlekedési miniszter* meg *ingyen* szállitsa a lapok cserepéldányait.

Hát már ezt ugyan ki hiszi el?

A magyar pénzügy és közlekedési miniszterről ilyen extravaganciákat föltételezni körülbelül azt jelenti, hogy az újság szerkesztők összetévesztették az ő zöld asztalukat azzal a berlini asztallal, a melyen szintén e két magyar miniszteri tárczának adtak egy kis dolgot s a mely dolog elől az akkori pénzügyminiszter letette a tárczát.

Az igaz, hogy akkor is üres volt, akár csak az, a melyből a mi kaszárnyáinkat akarja — mert már muszáj — a mi polgármesterünk épiteni, hanem azért akadt egy másik — lévén Magyarországon soha sem hiány miniszterekben — a ki a berlini asztal direkcziójából megcsinálta azt a passzió-játékot, a melyre a szereplőket ugyancsak *ingyen* szállitotta a közlekedési minisztér.

A mióta ez az *ingyen-dolog* megtörtént, a pénzügyminiszternek sok a behozni-valója, miután az is — tetszik emlékezni — csak hozomra ment, melynek függő fedezetéhez talán a legközelebbi sessióban a levegő adó is hozzá fog csatoltatni, nem hogy a hirdetési bélyeg elvétessék és valami még *ingyen* adassék.

Erre az ingyen-szerepre csak a mi városi atyáink szoktak rámenni.

Például a mi városunk azonnal kész a Kassán felállitandó harmadik egyetemre és a decentralizált királyi táblára *ingyen* adni a fát, a telket és még pénzt is hozzá.

Hogy ezt az ingyen dolgot miért nem aknázta ki már rég Trefort, arról persze a város nem tehet.

Lehet, hogy Jókai erről, ha nyiltan nem is, titokban fog a mai délután folyamán leleplezéseket tenni. Legalább a polgármester szivósan ragaszkodik ahhoz, hogy ennek a dolognak a végére fog járni, hogy *legalább* ne egészen hiába esett légyen az a sok sampanyi, a mi a Trefort és tudós kiséretének ittjárása örömére elfogyasztódott.

A nagy casino *legalább* már előre számol az uj sessióban megcsinálandó, levegő-adóra, *mert* roppant igyekszik a Meidingerek felállításával és a szelelő-lyukak épitésével, hogy ha már fizetni kell, *legalább* jó levegőért terhelje meg a budgetjét.

Philemon.

Félek, nagyon félek, hogy mélyen tisztelt város atyáink azon odiosus gyanuba keverednek, hogy angliusokká lettek — nem csak azért, mert azon *fehér czilinder*, mely legelmésebb városi képviselőink egyikének fejét fedhetni elég szerencsés — sem képes többé őket nyugalmukban *megzavarni* — *hanem, mert* magukévá tették az angol bölcsészet s nemzetgazdaságtan azon alapelvét: „hogy az önérdek legjobb előmozditója a közérdeknek.“ Igaz, hogy a tudományos meggyőződés ilyen örvendetes megváltozása nem köszönt be rögtön — mert hiába, az angliusok roppant sok könyvet irtak össze e kérdésről, aztán a mult századtól kezdve már csakis angol nyelven irnak — de „spät kommt Ihr, doch Ihr kommt“, a változás bekövetkezett és ha későn is, de üdvös hatását nemsokára érezni fogjuk.

Hogy miben, azt tulajdonképen a meglepetés kedveért nem szabadna elárulnom, de hiába, ujságiróra titkot bizni nem szabad. — kifecsegi ő azt, még ha nem is tudja; hát bizony egyre mégis kell Önöket figyelmeztetnem; rövid idő mulva (hogy mikor, no azt csakugyan nem mondom meg) bámulva fogják tapasztalni, hogy az utczák olyan tiszták, mint a casino nagyterme — *reggel* — hogy le kell majd mondaniok azon reményről, egy-egy odavetett dinnyehéjon elcsuszhatni, hogy bizonyos utczákból, sajnos, eltünnek azon régi jó időktől megszokott illatok, s hogy a szél nem hajtja szemeikbe a port s szemetet akkor, midőn ép javában mulatnak a sport azon uj nemén, melyet városunk egy pár kiváltságolt vadásza utczáinkon folytat (szerencse, hogy e vadászat egyetlen fegyvere a — drót.)

Ha csodálkozva kérdik e tünemények okát, — hja azt meg nem mondhatom, de azt tudom, hogy városunk tisztántartása magánvállalatra bizatott, — ha nem tudott a közérdekvezérelte város e feladatnak megfelelni, majd megfelel annak a vállalkozó: magánérdekből. — no ezt aztán bátran szidhatjuk, segit abban első sorban az, kit eddigelé annyiszor — nem dicsértünk.

Különben ezen elvet, a magas miniszteri praelectió is melegen ajánlja a város figyelmébe; mert ha igaz is, hogy a közérdek követeli, miszerint minden városi lakos minél gyakrabban fürösztessék meg, de akármilyen szükséges is ezen manipulatió, ezt a magas miniszteri leirat szerint a városatyák nem végezhetik (hiszen tudvalevő dolog, hogy ez az „anyák“ hatáskörébe tartozik) — tessék azt is magánvállalkozóra bizni, majd azon lesz ő saját érdekében, hogy minnél több polgártársa menjen át gőzfürdője purgatoriumán.

De hát, midőn ezek a magánvállalkozók olyan — izék, hogy is mondjam, *no nagyon is önérdekűek*; képesek követelni, hogy a város nekik megfürösztésünkért fizessen annyit, mint az utczák tisztitásáért (a mi bizony méltányos) vagy pedig hozzon statutumot, *melyszerint minden lakos tartozik nála hetenkint* legalább egyszer megfürödni (a mi még méltányosabb s aztán országoshirü statutumaink közzé ez nagyon is beillenék): — már pedig, hogy ezen méltányos követelések *bármelyike* is *elfogadtatnék*, ahhoz — sajnos — eddigelé kevés a remény.

Azonban még egy szabályrendelet férne rá kedves városunkra (pedig azt hittem, hogy statutumaink egy irányban a tökélyt már elérték), értem, a szinházlátogatás kötelezettséget és jogosultságot megállapitó és szabályozó statutumot, mert ott pompázik már az utczasarkokon a szinházi társulat felhivása, s miután veres szinekben van nyomtatva, lehetetlen, hogy oly tolongás ne keletkezzék a szintársulat pénztáránál, mely a gyengébb oldalhordáju polgárokat megfosztja a szinházlátogatáshoz való velők született jogaitól — hacsak idejekorán városunk kormánya szójogaitól — hacsak idejekorán városunk kormánya szójogaitól — hacsak idejekorán városunk kormánya szój

Levelek Kassáról.

Édes atyámfia!

Találja ezen levelem friss jó egészségben az egész familiájával együtt, és tiszteli a néni a nénit.

Szégyenpir boritja ősz hajzatom lengedező szálait, midőn e sorok megirásához fognék.

Fellázadt lelkemnek tajtékzó hullámai csapkodják szivemet, hogy az mindig dobogni tud!

Gondolja kedves atyámfia, az a sunyi rektor még most sem hagy békét, még most is bomlik utánam!

Unokáim szemeláttára csókokat dobál felém!

Uh!

Azt mondanám, romlott fiatalság, — ha fiatal volna.

Régen letettem én már e kába világ hivalkodásairól, s hogy lelkemet az örök életre kellőképen előkészithessem, a páter Basilius kenetteljes kapaczitálása folytán beálltam a rózsafüzér szent egyesület szent tagjai közé.

„Braterkinya“ vagyok.

Mindenekben első a takarékosság.

Ez a legolcsóbb ájtatoskodási módozat.

Mindent imádsággal fizetünk: papbért, párbért és a szegényeknek is lelki táplálékot osztogathatunk, nem pedig krajczárokat, pálinkára valót! Ha kenyeret kér, egy miatyánkat mondunk neki, ha ruhát a hiszekegyet, ha egyéb fogyatkozásai vannak, a tizparancsolatot olvassuk rá.

Csak a porcziót nem lehet imádsággal eltudni.

Istentagadók azok az adóexecutorok. Nem bánja az a mennybéli jussát de egy sem!

Ugyan mi is lesz már ebből a világból?

Ki a fő-fő istentelen?

No de, páter Basiliussal mondva: majd kipuhatolja azt az isten!

Erről szólva, előre bocsátom, hogy . . . né te! né! hogy a kutya morogjon a fületeken! nem lehet ezektől a rakonczátlan gyerekektől egy perczig sem becsületesen elmélkedni. Ízintalan, elkényeztetett, csufondáros náczió! Bábi csak az imént rugta a földhöz a teás szerviszt, mert neki ugy tetszett, most meg a Pistike a tentámba mártotta az ujját, bajuszt festett magának s mintegy valami roppant erő hatalmában, erőnek erejével meg akarja csókolni Zsófit, a szoba leányt, mondván:

— Moszt én isz ojan vadok, mint papám, hozd a számjit a tajpam ajá s ha nem adsz puszit, ejmehetsz, nájam bion nem fodsz szojdájni!

Nagy isten, ég telé mered minden hajam szála!

Milyen szabados beszéd!

Hja, példa van rá! Az apja!

Ha ezt az én Málcsim, a Pistika mamája hallaná, halálos migrént kapna.

Milyen apa, milyen férj!

Hála az égnek, Málcsikám ártatlanságában mit sem sejt s boldog.

S ha meggondolom, hogy ezt a férjet én néztem ki neki, borsódzik a hátam. Ez a szörnyeteg még az én megboldogult öregemnek kamarása volt. Azt hittem, alapjában ismerem.

Jaj, dehogy ismertem, dehogy ismertem!

Mennyit dicsérgettem, hogy majd milyen jó férj válik belőle. Már benőtt a feje lágya, egy kicsit nagyot is hall, egy kicsit vak is. Minta-férj lesz belőle.

És itt van ni!

Jó, hogy Málcsika nem féltékeny. Igaz, egyre kapaczitálja a „szoba“ ur, akit ő igen nagyra becsül.

Ez a Málcsi gyermek olyan gyermek, hogy még most sem tudja, mi a eviki puszi!

Hja, de az én nevelésem!

Szerencsére nincs itthon. A templomba ment a lelkem. Rekviemet tartanak azért a dzsidás tisztért, a ki a multkor az obesterné becsületébe veszett bele. Már ugy értem édes atyámfia, hogy hát az a dzsidás tiszt, meg egy tartalékos tiszt, aki az obesterné becsületét illetőleg csunyán elszólta magát, párosviaskodás végett szembe állottak egymással a placzon.

A dzsidás tiszt menten kampesz lett.

Alig hogy megmarnyult a szegény, lóhalálában vágtat a város felől egy furirsitz. Levelet hozott magától az obestertől, melyben ez állt: Egy minutumig se koczkáztassa a becsületvédő levente az ő felesége miatt az életét, mert — bizony isten nem érdemes.

Igy higyjetek a nőknek!

Oh, hol vagy te szemérmesen iruló-piruló kor!

Vasárnaponként mi leánykák magunk közt, a tisztelendő ur kegyes engedelméből elmentünk mulatni: a szőlő aljába hömpölygődztünk a fűben s ha esetleg egyikünk valamely virágszálon egy himpillét pillantott meg, lesütöttük szemérmesen a fejünket és ugy hissegettük, ha nem használt, elsirtuk magunkat mindnyájan.

Ugy bizony, kedves atyámfia!

A mostani gyermekek czérnára füzík őket nemkülönbség nélkül, de még ez volna a legártatlanabb mulatság. Tiz éves leányka, tizenkét éves legényke szerelmet, örökhüséget esküsznek egymásnak, s szerelmes leveleket irkálnak. Nagy szerencse, hogy külföldre nem szöktetik egymást.

A multkor Bábi tasliját ki akartam reperálni, egy rózsaszin papirka hullt ki belőle, melyen ez állt:

Imádott hölgye szivemnek!

Ellenünk a papa, a mama, ellenünk a tanitó báci, de legyen báj ellenünk az edész világ, az én szivem csak téded imád. Holnap füstötje láthatod:

Mukikád.

Megkérdeztem Bábit, mi az a Muki? Ő azt válaszolta egész elfogulatlanul, hogy:

— Az nagymama, tulajdon név!

Higyjetek a gyerekeknek!

Hogy jó példát nyújtsak, egyszer elbeszéltem, hogy milyen gyermek voltam én — szófogadó, jámbor, rendes, soha sem téptem el a ruhámat s nem piszkoltam be, ha lecsücsültettek, nem fészkelődtem ide-oda, akkor beszéltem, ha kérdeztek, akkor ettem, ha adtak, nem obéjgattam haszontalanul, nem verekedtem pajkosságból.

A szemembe kaçagtak.

Azt kérdezték: „Hát volt nagymama is gyerek?“

Pistike pláne azt mondta:

— Iden ajamuszi dejek jehetett, ojan suton üjö, mejt én szohasze játtam, pedid jój ned szodtam nézni a jánokat.

Csöpögtessen rumot czukorra édes atyámfia, hogy elkerülje a görcsöt!

Huszonkét esztendős koromban mentem férjhez, akkor is a mamám mondta ki az „igent“ helyettem. Az uramat meg nem *csókoltam volna a télvilágért.* Az Isten nyugosztalja véghetetlenül szeretett. Sötét éjnek idején szöktem el gyöngédségei elől. Elvesztette a nyomomat. S minthogy mamám a másik faluban lakott, neki *indultam az erdőn áti gyalogutnak,* szüz anya egyedül, akkor került elömbe a rektor, erősitve szépszóval, támogatva biztatással, s midőn kipihentem magamat, hazafelé indultunk, hol már aggódó férjem várt.

— Hát aztán? kérdi kiváncsian édes atyámfia.

— Beküldtem a házba.

— És nem félt többé a csóktól?

— Nem — —, — azaz, hogy mégis, aztán lassan-lassan bele szoktam.

Bizony édes atyámfia! ilyenek voltunk mi!

No de higyje meg, nincs már messze a világ vége!

Kassán, Szent-Mihály havában

Özv. Gágor Kata.

Kassai aprósàgok.

X. asszony teljes lelkéből osztja azon véleményt, hogy a házi boldogsághoz, ha nem is a fő, de nem az utolsó kellék a jó cseléd.

Személyesen elment a közvetitőnéhez, s kettős sallárium igérete mellett kérte: küldjön neki olyan cselédet aki már jó házaknál szolgált, kipróbált becsületü s *megbizható.*

A jó cseléd megérkezik könyvével kezében. Külseje tetszetős. X. asszony nyájasan szól:

— Hol szolgál jelenleg?

— Sehol, pihenek falun.

— S az előtt?

— Több háznál, tetszik tudni nem volt sehol *nyugodalmas helyem az urak mián.*

— No itt az ur igen jó.

— Hiszen máshol se az urak végett hagytam el a szolgálatot.

— Mi csak ketten vagyunk, férjem és…

— Nagyszerü! Beszegődöm. Kérem csak egy ur van?

— Hogy érti?

— Hát…izé…no ne zsenirozza előttem magát a nagysága, szolgáltam én már Pesten is, hát sokat értek.

* *

A nagy vörös színházi jelentés előtt áll két ur és mohó vágygyal nyelik az érdekes tudni valókat. Az egyik hangosan bámul:

— Az első előadás Vik László, és tünődve a másikra néz. — Ki ez a, Vik?

— Hiba lesz, bizonyosan Vig László, valami jó czimbora.

— Na már ebbe elmegyünk, legalább lesz mit nevetni.

— Ejnye ejnye, már hogy lehet ilyen hibát kiragasztani olyan okos theatrum direktornak mint Csóka.

Történt pedig ez Kassán a szinház alatt kiragasztott színházi jelentés előtt V-ik László soránál.

Szerkesztői üzenetek.

—di Pista. Budapest. Köszönet. Az érintett tárgy kiváló fontossággal bir Kassára nézve és O—d messze esik innen. Hogy szivesen veszszük, mondani felesleges. A terjedelem nem határoz.

I. K. L. Kassa. Várjuk s ha beköszönt, nem fogjuk véka alá rejteni. Ha jogunk volna „idézni“ gyakorolnánk, de mert nincs, csak ugy alkalmazzuk e jogtalan jogot, hogy erre kérjük.

Czinke. Az előleget csak utólag utalványozzuk olyan pénzpiaczra a hol bennünket sem ismernek, például: Tonking. Különben előbb lássuk, mi telik ki minden a felső regiókból.

Aurél. Van papirkosarunk. A feneke is messze esik. A vers ennek is a legfenekére került. Rugamokat — hiányozván ezekből rendesen az ész — mi nem, csak a B. I. közöl. Tessék egyenesen odarugni.

A rászedett rendőr. A mit ön ir, fegyelmi vizsgálat, törvényszéki tárgyalással és becsukással végződnék, ha igaz volna, a mit ugy látszik ön sem tart annak. Nagyon bolond lett volna az a három korhely fráter, ha csak olyan élhetetlen eszköz árán szabadul meg *Mikl*os szállodájából. *Jobbat és nem alaptalan czélzatosságú* dolgot kérünk.

S. H. Rosz helyen rázza a pernyét. Az a lap nem olvadhat a Szemlébe, legfeljebb a saját portáján fog elolvadni. Közös érdek csak ott lehet, a hol a magánérdek háttérbe szorul. Ilyet várni döreség.

Demokritos. A kezdet, a mint látja, rostálás nélkül vált be. A folytatások, azt hiszszük, nem különben. Minél ropogósabb, annál inkább közeledik abba a szférába a melyben az a halhatatlan nevető bölcs mozgott, a kinek a nevét egészen, a bölcseségének azonban csak azt a részét örökölte, mely a Szemlének mindig elég bölcs lesz, mert a ki nevet, szivesen üzet. Önnek még különben előnye az, hogy ismeri Kassát, a mi az igazi Demokritosnál hiányzott. Ebből láthatja, hogy Demokritos sem tudott mindent.

Domonkosok üzelmeiről nem fogunk hallgatni. Türelem.

Vasúti menetrend.

Kassáról—Budapestre

Indúl	7.45 reggel	2.10 délután	10.34 éjjel.
Érkezik	1.35 délután	9.30 este	7.45 reggel.

Budapestről—Kassára

Indúl	7.25 reggel	2.35 délután	8.15 este	10.30 éjjel.
Érkezik	2.47 délután	8.25 este	6.— regg.	—

Kassáról—S.-A.-Ujhelyre

Indúl	4.29 reggel	5.24 délután
Érkezik	6.57	8.10 este.

S.-A.-Ujhelyről—Kassára

Indúl	9.04 este	7.20 reggel.
Érkezik	11.37 éjjel	10.46 délelött.

(Kassa—Ungvár—Szatmár ugyanúgy.)

Kassáról—Oderbergre

Indúl	6.28 reggel	3.06 délután	9.— este.
Érkezik	5.28 délután	—	9.20 reggel.

Oderbergről—Kassára

Indúl	11.18 délelött	11.57 délelött	5.48 délután.
Érkezik	10.08 este	1.08 délután	7.25 reggel.

(Kassa—Eperjes ugyanúgy.)

Felelős szerkesztő: **Ries Lajos.**

HIRDETÉSEK.

Felsőmagyarországi asztalos társaság, Kassa, főutcza 11. sz. a.

ajánlja gazdagon berendezett

BUTOR-RAKTÁRÁT

saját készitményü asztalos- és kárpitos-butorokból, u. m. **ebédlő, hálószoba- és szalon-berendezésekből a legegyszerübb és legfinomabb kivitelben.**

Teljés lakok berendezése a vidékre is a legrövidebb idő alatt és a legolcsóbb árak mellett történik.

Ez alkalommal egyszersmint értesitjük a n. érd. közönséget, hogy kárpitos-műhelyünk vezetésére **GLATZ KÁLMÁN** urat sikerült megnyernünk, ki e téren szerzett gazdag tapasztalatai és kiváló szakavatottsága folytán szintén a legjobb biztosíték, hogy a raktárunkból kikerült butorok a legelkényeztetettebb igényeket is kielégitik.

A midőn az irántunk tanusitott bizalmat továbbra is fentartani kérjük, maradtunk

mély tisztelettel

1—3

Felsőmagyarországi asztalos-társaság Kassán, főutcza II. sz. a.

Szőnyegek és takarók felső-magyarországi legnagyobb gyári-raktárának tulajdonosa.

FLACHBART SAMU UTÓDAI

„SZÉMAN TESTVÉREK“ czég

Kassán, fő-utcza 60-ik szám alatt

ajánlja a nagyérdemü közönségnek mindennemü

salon-, futó-, pamlag- és ágyelőtti szőnyegeit

katona-, gráfenbergi, fürdő- és lópokróczait, valamint különböző szinü utazó-, ágy- és erdélyi gyapjutakaróin kivül

Rumburgi creasz-, czérna-, len- és gyapot-vászonnemü czikkeit; chiffon-, kanavász-, ágy- és derékalj-kelméit.

Továbbá ajánlja legdúsabb választékkal ujonnan berendezett nagy raktárát mindennemü

ruhakelmékben, szines és fekete orleans, fekete terno, wattmoull, lama és fehér flanell, kalmukban, barchentben és rövidárukban.

A nagyérdemü közönség becses látogatását kérik

tisztelettel

1—10

SZÉMÁN TESTVÉREK.

Heintz Gyula

órás

Kassa, főutcza 12. szám

gróf Forgách palota

ajánlja a n. érd. közönségnek dúsan berendezett

óra-raktárát

s pedig

FÉRFI- és HÖLGY-

zsebórákat

arany és czüstből

INGA, TEREM

és

ÁLLÓ-ÓRÁKAT

stb.

Ezenkivül

mindenféle

JAVITÁSOK

egy évi

jótállással

a legolcsóbb ár mellett pontosan eszközöltetnek.

1—3

Orfévrerie Christofle

világhirü, legjobban ezüstözött fém-árú.

Egyedüli helyettesitője az ezüstnek.

Áruházak Páris és Karlsruheban.

Legmagasabb kitüntetések valamennyi kiállításon.

Ajánljuk jótállás és az ezüstsúly jelzése mellett elismert szolid erősen ezüstözött és aranyozott **teriték-készleteinket a legegyszerübbtől a legmüvészibb** kivitelig, melyekből folyton nagy raktárt tartunk.

Christofle és Társa,

Bécs, Operaring 5.

Gyártmányainkon a gyári jegy és CHRISTOFLE név van rajta.

Képes árjegyzékek kivánatra ingyen.

Minden tárgynak ujra ezüstözése elvállaltatik.

Eladási hely **Kassán** gyári áron 1—3

Varga Bertalan urnál.

Ifj. Schwartz Salamon butorgyáros

Kassa.

Van szerencsém értesiteni a n. érd. közönséget, hogy

épület-, butor-asztalos és kárpitos-mühelyemet,

megnagyobbitva és korszerüen berendezve

Erzsébettér, Kórház-utcza 1. és 2. számu saját házamba

tettem át.

A midőn ennek szives tudomásúl vételét kérném, nem mulaszthatom el a nagyérd. közönségnek éveken át irántam tanusitott változatlan bizalomért hálás köszönetet mondani, kérve, hogy azt számomra továbbra is fentartani legyen szives.

Asztalos- és kárpitos-mühelyemben a legszerénytöbbtől a legfokozottabb igényig föltelé készitek mindenféle lakó-szoba berendezéseket, u. m. terem, háló, ebédlők butorozása tölgy és fekete diófából, melyekből **főutcza 4. számú üzletemben** nagy választékot tartok. Fa- és kárpitos-butorokon kivül nagy raktárom van mindenféle vas-butorok, carnissák, tükrök, képek, márvány-lappal, asztalok, credenzek, éjjeli szekrények és számtalan ez iparhoz tartozó tárgy, melyek a **legolcsóbb** és **minden versenyt kizáró áron jótállással adatnak el**, különösen most, a midőn **tulhalmozott raktáraimat kiüriteni kénytelen vagyok.**

Menyasszonyi lak-berendezések a legrövidebb idő alatt szállittatnak.

Egyszersmint felhivom a n. érd. közönség figyelmét a kórház-utczai 1. és 2. sz. saját házamban berendezett

butor-kölcsönző-intézetre

hol mindenféle butor és berendezési czikk igen előnyös feltétel mellett kölcsön vehető.

Magamat a n. érd. közönség további kegyeibe ajánlva, vagyok

mély tisztelettel

ifj. Schwartz Salamon, butorgyáros.

Raktár: Kassa, főutcza 4. sz. a.

Felvétetik: egy **müvezető**, ki ugy a butor- mint épület-asztalosságban gyakorlott és kitünően rajzol, továbbá **több** jó asztalos-segéd.

Erzsébettér Kórház-utcza 1. és 2. számú házamban több kényelmes lakás és istálló bérelhető.

Van szerencsém a nagyérdemü közönség becses tudomására hozni, hogy

az őszi évad ujdonságai

dús választékban

megérkeztek és mérsékelt olcsó áron kaphatók. 1—3

Kegyes pártfogásért esedez

Várkoly János

Kassa, főutcza 42. sz.

Nyomatja Ries Lajos kiadó saját könyvnyomó-intézetében Kassa 1885.

I. évfolyam. Kassa, 1885. évi szeptember 24. 2. szám.

Előfizetési díj:
Egy évre ... 5 frt — kr.
Félévre ... 2 „ 50 „
Negyedévre ... 1 „ 25 „
helyen házhoz-hordással, vidékre postai küldéssel.
— Egyes szám 6 kr. —

Hirdetések
egy petit sor ... 4 kr.
nyilttérben ... 12 „
Többszöri közlésnél engedmény.
Felvétel a kiadóhivatalban: főuteza 54. sz.

KASSAI SZEMLE.

Társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden csötörtökön és vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Kassa főuteza 54. sz. a.
hova a lap szellemi és anyagi részét érdeklő küldemények czímzendő.
Kéziratok vissza nem adatnak.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

Felhivás előfizetésre.

A „Kassai Szemlé“-re 1885. évi október hó 1-től előfizetést nyitunk következő feltételekkel:

Egy évre ..... **5** frt — kr.
Fél évre ..... **2** „ **50** „
Negyed évre ..... **1** „ **25** „

úgy helyben házhoz hordva, mint vidékre postai szétküldéssel.

Előfizetni lehet a kiadóhivatalban, főuteza 54. sz. a. földszint az udvarban és minden könyvkereskedésben.

Vidéki előfizetőknek ajánljuk a díjat postautalványon beküldeni, a melyen kérjük a teljes czímet olvashatóan kiírni, nehogy a szétküldésben akadály támadjon.

Előfizetések e czímen küldendők: „Kassai Szemle“ kiadóhivatala Kassán, főuteza 54.

Kelt Kassán, 1885. szeptember hó 20-án.

A „Kassai Szemle“ kiadóhivatala.

Kassa, szeptember 23.

Az oly gyakran előforduló vasuti balesetek illetett körökben sok surlódásokra szolgáltak okot és élénk vita tárgyát képezték, és képezik, anélkül azonban, hogy mindezideig az utazó közönségnek csak a legkisebb garanczia is nyújtatnék élete s testi épségének biztonságára.

Bizonyos rejtett gyanúval szemléli a hivatalnok hivatalnoktársát s ki-ki szeretné ledobni magáról azt a súlyos vádat, mit a magas igazgatósági leiratok csak ugy szórnak árva fejükre. Ki a bűnös?

Minthogy a magyarországi összes vasuti hálózat jóformán az állam tulajdonát képezi, — a közlekedési miniszter egyenesen az államvasutak főigazgatóságát teszi felelőssé és benne keresi a nyomasztó ok okozatát.

Hiányos személyzet, lanyha fegyelem, gondatlanság, bűnös kötelességmulasztás, — rettentő vád.

Az elkeseredett érdekeltek protekcióból eredő szemhunyások s pajtáskodásokról beszélnek.

Tagadhatlan, hogy minden ilynemű magánvállalat kebelében fordul elő a közbiztonság rovására ilyesmi; de a jelen sajnos balesetek kutforrása nem az önérdek sarában s nem is a magasabb regiókban keresendő, de inkább alant, oly alant, hova a közlekedési miniszter még soha le nem ereszkedett, hogy személyes információt, meggyőződést szerezhetett volna magának afelől, miszerint vannak a vasuti intézménynek olyan számba se jövő s mégis talán mindennél fontosabb közegei, kikre ezer és ezer lélek van bizva s kiknek legtöbbnyire butaságból eredő hanyagságukat a nagyfontosságú szolgálatban csak a véletlen óvja meg.

Az államvasutak palotájában mintaszerű rend és pontosság uralkodik s méltán büszkék lehetünk azon kimagasló szakerőkre, melyek a vasutak igazgatósága kebelében találhatók.

A külföld nyiltan elismeri, hogy nálunk a vasutügy óriási fejlődésnek indult és talán a fejlődésben fekszik a balesetek gyors egymásutánjának indoka, mert hisz Angliában, Amerikában a vasuti szerencsétlenségek majdnem mindennaposak, de ha tekintetbe veszszük a vonatok közlekedésének szédítő gyorsaságát, a vasuti hálózatok egymásra való tömörültségét, szinte természetesnek tartjuk, hogy ha végrendeletet ir az, a kit helyzete ott folytonos utazásra kényszerit.

Nálunk azonban ez a szédítő gyorsaság, ez a repülve-élés nem áll. A mi vasutaink azokhoz képest csak csigalépésben haladnak.

Ha tehát ez esetben nem a fejnél bűzlik, mi lehet oka annak, hogy nálunk és csak is azóta, hogy az állam vette birtokába a vasutak legnagyobb részét, a balesetek szinte ijesztő mérvben ismétlődnek?

Azt az állitást, mely abban kulminál, hogy a régi, kvalifikáczióval nem biró idegen — mondjuk — cseh-elemek több szakavatottsággal forogtak a forgalom körül, mint a mai kvalifikáczió tisztviselők, egyszerűen tagadjuk, mert — ha mindjárt igaz volna is, hogy a magyar az ilyen munkakörben nem találja fel a véralkatának megfelelő jólétet és bántó reá nézve a felülről érezhető folytonos nyomás — a magyar, mint minden téren, ugy ezen a pályán is kötelességtudó.

A hiba tehát másutt van, s pedig oly tényezőkben, a melyekért, nem az egyszerű forgalmi tisztviselő, de tekintve a szerves összefüggést, mégis csak azokat terheli a könnyenelbánás súlyos vádja, a kik nagyképpel csak ott jelennek meg, a hol nagyképüsködni dicsőséggel jár.

Ha idegen fejedelem, nagy úr, ha a francziák, angolok s tudná az ég kik, csak érdemes legyen, utaznak a vonalokon, akkor jön a nagy kép és dirigál.

Azonban, ha arról van szó, hogy vasuti baleset, szerencsétlenség történt, akkor a nagy kép visszahúzódik a helyett, hogy mondaná: igen, te hatalmas kormány, baj történt és ez ismétlődni fog mindaddig, a mig az a matéria, a mely a feladatát ismerő tisztviselők után jön s a melynek kezére a vonatok közlekedésekor száz és száz élet van bizva, nem lesz odaemelve, a hol az ember kezdődik, s fog ismétlődni mindaddig, a mig az a matéria értelmetlen, kedvetlen a rossz bánásmód, rossz fizetés következtében.

Ez a matéria a vasuti őrházakban van elhelyezve.

És e szerep mostanság a legelkényszeredettebb emberre sem öröm.

Rossz bánásmód, rossz fizetéshez a pótlék: egy szabályzat, melyben kis büntetéstől a legnagyobb büntetés terhe alatt meghagyatik annak a páriának, hogy szeme, füle, lába, gondolata a vasuté, akarata nincs, de vakon tartozik engedelmeskedni.

Teendője is körül van irva, csakhogy a legnagyobb része nem tud még olvasni se, nem hogy önállóan gondolkodni tudna.

Tessék az államnak a vasutnak ezt a nem legcsekélyebb kiegészitő részét is számba venni és érdemes, olvasni tudó emberekkel kiegészíteni s ezeket ugy fizetni, hogy ne hivatásuk elhanyagolása árán legyenek kénytelenek mellékkereset után járni, akkor kevesebb lesz a baj.

Védvám az osztrák ipar számára magyar területen a magyar ipar ellenében.

Nehogy valaki azt találja hinni, hogy e czikk feliratában az iparszó előtti „osztrák“ s „magyar“ szavak nyomtatási hiba folytán cseréltettek fel, még egyszer ismétlem: igenis pénzügyi kormányunk böles belátása folytán van egy iparczikkünk, mely, ha magyar területen lát napvilágot, adóval sujtatik, ha azonban osztrák területen készül, vámmentes.

Ez a czikk a gyufa.

Ez a gyufa-ügy, mely a magyar ipar ellenében az osztrák ipar számára védvámot állapit meg, a magyar területen, a magyar ipar ellenében, a magyar ipar tönkretételére, a magyar ipar elnyomására, a magyar ipar megsemmisitésére, a magyar ipar kiirtására, a magyar ipar kiszipolyozására, a magyar ipar kiuzsorázására, a magyar ipar kiéhez

ban osztrák területen állittatik elő, adómentes marad még akkor is, ha magyar területen fogyasztják, mely intézkedés méltó corollariumát képezi még az is, hogy a magyar termék után beszedett adó még akkor sem térittetik vissza, ha a termék külföldre vagy osztrák területre vitetik ki.

Az igaz, hogy korlátolt alattvalói észszel nehéz felemelkedni azon államférfiúi magaslatra, melyen kormányunk állva fejleszti iparunkat bal kezével mindenféle adókedvezményekkel csábitgatja a külföldi iparosokat, jobb kezével pedig rideg fiskalismussal sujtja a már fejlődésnek induló iparágakat; — de facta loquuntur.

Az 1881. évi IV. t. cz. egy uj speczialis czukor fogyasztási adó malasztjában részesitett bennünket. Köztudomású dolog, hogy van egy más, Ausztriával közös czukor fogyasztási adónk is, mely a fogyasztási adó természetének megfelelően az adótárgyat a termelésnél ragadja meg és a termék gyári árában hárittatik át a fogyasztóra; de miután czukorgyár ugy szólván csakis Ausztriában van, bár mi a czukor árában az 1881. IV. t. cz. nélkül is hüségesen megfizetjük a nagy fogyasztási adót, ez Ausztria zsebébe folyik.

Azonban a magyar állam csak nem nézhette, hogy a magyar polgár miként fogyasztja a sok czukrot a nélkül, hogy abból az állam pénztárára bármi haszon háramoljék és meglőn alkotva az 1881. IV. tcz., mely szerint a czukor ha véletlenül magyar gyomorra aspirál, a fogyasztó szája előtt közvetlenül még egyszer adó alá vonatik, vagyis mindegyik község egy-egy vámvonallal vétetik körül és a mi czukor azon bevitetik, az ujból adó alá esik, bárhonnét került legyen az oda.

Ily módon akarták elérni azt, hogy a magyar területen fizetett ezen fogyasztási adó a magyar állam pénztárába folyjék, de másfelől minden itt fogyasztott czukor vagy czukorárú vonassék adó alá akár bel, akár külföldön termeltetett legyen az.

Igen, de mi történjék az olyan árúkkal, melyeknek egyik főalkatrésze ugyan a czukor, de az árúban annyira felolvad, hogy mint önálló egész nem létezik, a mint ez likőr-nemüeknél történik? miképp adóztassék meg itt a czukor? — ha belföldön állittatik elő az illető áruczikk: a likör, akkor a felelet könnyü; adó alá vonatik a likör-gyártásra felhasznált czukor, de sokkal nehezebb az azon likört illetőleg, mely Ausztriából vagy külföldről egyáltalán hozatik be hozzánk, mert a gyártás külföldön történvén, a gyártásra felhasznált czukrot nem vonhatjuk adó alá, a likört mint olyant sem, mert a vámszövetség folytán, nem vonhatunk semmiféle a közös vámterület határán megvámolt vagy Ausztriából hozott czikket oly adó alá, mely alá nem vonatik a magyar termék is, már pedig a czukoradó czukor s nem likör-adó — más megoldás tehát nem mutatkozott, mint vagy arra birni az osztrák kormányt, hogy hozza be ő is ezen specialis fogyasztási adót — a mit ez azonban daczára annak, hogy deficzitje a magunkéval versenyt gyarapszik — éppen nem hajlandó tenni, mert elég korlátolt azt hinni, hogy az ipar, a kereskedelem megbénitása közvetve sokkal nagyobb kárt okoz, mint a mennyit jövedelmezne ez adónem vagy pedig adómentesiteni a likörgyártásra felhasznált czukrot.

Tertium non datur mert arra az eshetőségre, hogy a magyar likörgyárostól szedik a czukor fogyasztási adót, ha termékeit nem is itt árúlja — az osztrák likörgyárostól pedig adómentes czukorral előállitott likörjével az itteni gyárost elnyomhassa — arra csakugyan még a fiscalismus delirium trémensben szenvedő sem gondolt.

A törvényhozó az 1881. IV. tcz. hozatalakor tehát expressis verbis kimondta a likörgyárosok adómentességét, a zárt városok likörgyárosaira feltétlenül, a nyilt városokéira vonatkozólag pedig pénzügyminiszteri engedélytől feltételezetten.

A pénzügyminiszter pedig ezen törvény végrehajtása tárgyában kiadott utasitásában az egyes pénzügyigazgatóságokat bizta meg azzal, hogy a körülirt kellékek igazolása mellett adja ki az egyes folyamodó likörgyárosoknak az engedélyt, czukrot a likörgyártásra adómentesen felhasználhatni.

Ezen engedélyt természetesen a kassai likörgyárosok is siettek megszerezni s el is nyerték.

Igy tartott ez 1883. év elejéig. Ekkor alkottatott az 1881. IV. tczikket módositó 1883. évi V. tcz., melynek czélja főleg ezen fogyasztási adó beszedésének czélszerübb szabályozása volt; ezen beszedést a nyilt községekre vonatkozólag az 1881. évi IV. tcz. szabályozta, melynek egy helyén azon intézkedés foglaltatik, mely a pénzügyminisztert felhatalmazza arra, hogy a likörgyárosoknak megadja az engedélyt a likörgyártásra szükségelt czukornak adómentes felhasználására.

Az 1883. évi V. tcz. ugyancsak az adóbeszedés módozatát szabályozza s miután ez által az 1881-iki törvénynek ide vonatkozó intézkedéseit de facto hatályon kivül helyezi, — bevezető részében azt mondja: „az 1881. IV. tcz. 6. §-a hatályon kivül lép“; megfeledkezett t. i. ezen ujabb törvény alapos alkotója, hogy ezen hatályon kivül helyezett §-ban más — mint adóbeszedés módozatát tárgyazó intézkedés is van — *a szó szoros értelmében megfeledkezett*; a mi nemcsak abból tudatik, mert önmaga vallotta be annak idején, hanem kitünik onnét is, hogy a likörgyárosokra vonatkozó ezen intézkedésnek hatályon kivül helyezése a törvényjavaslat miniszteri indokolásában egy szóval sem emlittetik, kitünik onnét, hogy midőn a képviselőház pénzügyi bizottsága az illető §-t 1882. deczember 22-én tárgyalta, Hegedüs Sándor egy csomó módositást fogadtatott el, hanem a likörgyárosokról itt sem volt szó, annál kevésbbé pedig a képviselőházi tárgyalás alkalmával. Kitünik végül még abból is, hogy az 1881. IV. tcz. 8. §-a, mely a zárt városok likörgyárosait az adó alól kiveszi, érintetlenül hagyatott; már pedig nem hiszszük, hogy volna modern állam, melynek törvényhozása az állam egyik városának polgárait oly adóval sujtja, mely adó alól egy másik város polgárai fölmentvék; világos tehát, hogy az 1883. V. tczikk 6. §-al nem szándékolta sem a kormány, sem a törvényhozás az 1881. IV. tcz. 6. §-nak a nyilt városok likörgyárosainak adómentességére vonatkozó intézkedését hatályon kivül helyezni, s miután nem a törvény szavai, hanem a törvényhozónak kiderített akarata irányadó, nyilvánvaló, hogy az 1883. V. tcz. 6. §-ának ezen szavai „az 1881. IV. tcz. 6. §-a hatályon kivül lép“ csak ugy értelmezhetők, hogy „az 1881. évi IV. tcz. 6. §-ának az adó megszabására vonatkozó intézkedései hatályon kivül lépnek“; s hogy ennélfogva a hivatkozott §-nak a likörgyárosokról szóló utolsóelőtti bekezdése tovább is érvenyben van.

De ha csakugyan hatályon kivül helyeztetett volna a törvényt szerkesztő közegek felületessége folytán ezen intézkedés is, — elvártuk volna, hogy az első sorban e mulasztásban vétkes fél az uj törvény ezen hézagán bölcs hallgatással átsiklik! S csakugyan 1883. és 1884. évben a pénzügyi kormány irányadó közegei az 1881. IV. tcz, 6. §. utolsóelőtti bekezdésének hatályon kivül helyezéséről mitsem akartak tudni, sőt midőn a czukorfogyasztási adó akkori kassai bérlője ez iránt kérdést intézett a kormány ezen közegéhez, határozottan tagadó választ nyert, hanem tempora mutantur s idővel az igazságtalan adózástól irtózó pénzügyi hatalmasunk sem tudott ellenállni a csábnak, „ha már elkövettük a hibát, vegyük annak hasznát, gondolták az illetők, s midőn az 1885—1887. évi időszakra Kassa városának bérbe adták a czukorfogyasztási adót, *kimondatott, hogy az 1883. évi. V. tcz. 6. §-a alapján a likörgyárosok adómentessége megszüntetve lévén, azok is adó alá vonandók,* a miért termeszetesen a város megfelelően magasabb bért is tartozik fizetni, mégis érezett a kormány azonban holmi lelkiismeret furdalásokat, mert kimondta, hogy amennyiben kitünnék, miszerint a likörgyárosok nem tartoznak czukorfogyasztási adót fizetni, a városnak évi 3000 frt leszen megtéritendő.“

S most sorba szedi a bérlő a likörgyárosoktól a czukorfogyasztási adót, még azoktól is, kik annak idején a czukornak adómentes felhasználására a törvényes engedélyt megnyerték, ezek meg panaszkodva s adómentességi engedélyeikre hivatkozva fordulnak ugyanazon hatósághoz sérelmük orvoslásáért, a mely őket bérbe adta, s ezen hatóság — van-e valaki, a kit ez meglepne? — stoicus nyugalommal felel „folyamodó kérelmevel elutasittatik, mert az 1883. V. tcz. 6. §-a a likörgyárosok adómentességét beszüntette!“

Alig egynéhány esztendeje, hogy a helybeli legnagyobb likörgyár sziléziai gyarosok által letesittetett s azóta nagy küzdelemmel az eddigelé észak- és északkeleti Magyarországot teljesen elfoglaló sziléziai likörárukat már-már kiszoritották; no de iparfejlesztő kormányunk idejekorán segitségére siet az osztrák iparnak. *A kassai likörgyárosok minden métermázsa czukor után 4 frtot fizetnek, — az osztrák nem; nem védvám-e ez az osztrák ipar javára a magyar termékekkel szemben?* nem gyönyörü illustratiója a vámszövetségnek, mely tiltja a védvámot az osztrák ipar ellen, de megengedi azt annak javára? s milyen elismerést érdemel a mi kormányunk, mely bizonyosan páratlanúl a maga nemében, *a saját országa termelvényét adóval terheli, a külföldről pedig ugyanazon áruczikket adómentesen engedi bevitetni!*

S mi ennek következménye? felemelheti-e a kassai likörgyáros ezen védvámnak megfelelőleg termelvényei árát? nem; mert az osztrák likörgyáros — ki adómentes czukorból előállitott likörjét, csak oly szabadon árulhatja minálunk mint a magyar likörgyáros adóval terhelt czukorból előállitott termékeit, nem lesz kénytelen árait felemelni s igy a kassai likörgyárosok a drágább termelés daczára a régi áraknál megmaradni kénytelenek, más szóval a 4 frtos fogyasztási adót nem háritják át arra, kit az tulajdonképen terhel: a fogyasztóra, hanem azt sajátjukból mint az egyenes keresetadó egy nemét fizetik; mely adó azonban a két nagyobb likörgyár mindegyikénél az ezer forintot megközeliti, (s még nem is virilisták érte).

Természetes tehát, hogy az itten megtelepült sziléziai likörgyárosok komolyan azon gondolkodnak, hogy a mennyiben rajtok a törvényhozás nem segit vagy a kormányt valami jobb szellem nem szállja meg, ismét Sziléziába helyezik vissza telepeiket s akkor csakugyan igaza leend a pénzügyi kormánynak, ha azt mondja, hogy az 1881. IV. t. cz. 6. §-a hatályon kivül lépett; *mert nem lesz likörgyár, a melyre azon § utolsó-előtti bekezdése alkalmazható lenne.*

S. B.

Innen-onnan.

Városunknak — hál Istennek — sok sok okos, okosabb s legokosabb embere van, s ezek közül mindegyik apodiktikus bizto-sággal tudja, hogy mi célja volt Jókai idejövetelének, — sajnos azonban, hogy mindegyik más más célt emleget, az egyik szerint Apponyit akarta itt letromfolni, a másik szerint Timkó magatartását akarta tanulmányozni, hogy miként hódithatná meg egészen, a harmadik szerint Tisza legujabb programmját kivánta kifejteni, a negyedik pedig biztos forrásból tudja, hogy Jókai csak meggyőződést kivánt szerezni arról, miszerint választói közül akad-e olyan jó tarokkista, hogy esetleg képviselővé választathassék sat, sat. Tarokkistákra bukkant, még pedig olyanokra, a kik még őt is lefőzték, ergo a mandatum veszélyben látszik forogni. Ő maga ugyan azt mondja, hogy csevegni jött le hozzánk, — de tudjuk mi azt, hogy az merő udvariasságnál nem egyéb, mert fogadni mernék, hogy Éder Ödön maga nem jönne Kassára — csevegni, hogy egy kis veszekedésre nem jönne, azt már nem mondom.

Pedig Columbus tojása az egész: a legnagyobb emberen is megesik, hogy egy gyenge pillanatban a tükörbe nézni ohajt s igy Jókainkban is feltámadt a vágy meglátni azt, kinek képét 3 vagy talán 5 évig is viselni tartozik; — hiába neki is vannak gyenge perczei.

S a város, — habár öntudatlanul, mert Jókai titkos czélját én idejekorán el nem árulhattam — igyekezett is mindjárt a fogadtatásnál neki jó képet mutatni; hogy ne lássék nagyon soványnak polgármestere mellé kirendelte Éder Ödönt és Korányit — megmutatandó egyúttal, hogy az ügyvédség a bekövetkezett hét sovány esztendő daczára még jól táplálja egyik másik emberét, — hogy lássák, miszerint a lelkesedés tüze még mindig lángol kebelében, kirendelte a tüzoltókat és hogy ne zavarja nyugodt megszemlélésé semmi rendellenesség, egy egész rendőrezred vonult ki.

Mindezek daczára semmi rendellenesség sem történt. Jókai nyugodtan szállhatott ki kocsijából s a polgármesteri beszéd alatt nyugodtan szemlélhette azt az elkeseredett harczot, melyet Éder Ödön feje egy komoly czilinderrel folytatott, a mely ádáz nagyravágyás által vezérelve, minden áron ezen a főn akart helyet foglalni, pedig látta mindenki, hogy nem odavaló; azonban a harcz befejeztét már nem láthatta Jókai, mert ő hozzá fordult most a többi czilinderes, megragadta s vitte a főispán kocsijába. Itt bizonyult be azután, hogy Kassán is a valódi lelkesedés csak is a fiatalságban honos, mert mig a fogadó küldöttség tagjai egész kényelemmel kocsikba szállottak, addig az előrehajto Jókait csak a lelkes ifjuság követte gyalog lépést tartva a gyorsan ügető lovakkal és éltetve Jókait, oly hangon, milyennek csakis a kamasz-korszak örvendhet.

És azután biberunt magnum áldomás; — talán erre való tekintettel gyúlt ki este minden gázlámpa, avagy pedig symboluma volt ez annak, hogy egy nagy szellem puszta megjelenésével is világosságot terjeszt, mindenfele? — én inkább az utóbbit hiszem, mert hétfőn — a Katzenjammer hagyományos napján, melyen Jókai bennünket elhagyott, a gázlámpák harmada égett csak, szomoruan jelezve azon szellemi sötétséget, melyet Jókainak távozása előidézett; ennek egyúttal azon gyakorlati haszna is van, hogy most már mathematikai pontossággal tudjuk, milyen nagy a Jókai ittléte és távolléte közötti kulömbség

És felvirradt a nagy nap, a beszámoló beszéd napja is — a casino nagy termének mind a tizenhárom szeme csudálkozva nézte a betóduló nagy tömeget; — szegény azt hitte, hogy mindegyik belépő — a hogy régi szokás szerint illik is, nyomban letelepszik valamely asztal mellé, hogy szellemét a 32 levelu biblia forgatásával felfrissitse, — hogy akadjon ember, aki világos nappal ide azért jöjjön, hogy a drága időt holmi eszmecserékkel fecsérelje, arra természetesen a tapasztalt öreg nem is gondolhatott. Hát még midőn a hölgyeket meglátta? „valjon ezek mit keresnek itt“, dörmögte magában, „hiszen ilyen időben sem táncz, sem hangverseny nem szokott itt lenni.“

Hja bizony öregem vénülsz te nagyon, bizonyára nem olvasod az ujabbkori tudományos müveket s miután talán chauvinista is vagy, a külföldieket már épenséggel nem; pedig lám egy német tudós szokott alaposággal már kitundálta, miszerint a férfiak jelenlegi politikai uralma csak bitorolt hatalom, mert a társadalom őskorában a nő uralkodott, igaz hogy nem vele született, hanem csak szülés által nyert jogánál fogva; mint anya, de itten uralkodott, s miután lassan ugyan de mégis belátjuk azt, hogy az uj, az ugy nevezett haladás mind, de mind rosz, — jo pedig csak az a mi régi s elpenészesedett s miután hál Istennek, a mi nőinkben is meg van azon tehetség, mely nekik az ős időben az uralmat biztositotta — bizony, bizony öregem, még te is megtalálod érni azt az időt, midőn nők ülik körül kártyaasztalaidat.

Különben a jelenvolt hölgyekre nem lehet senkinek sem panasza, mert bátran ott maradtak a beszámoló végéig, s nem ijedtek meg sem a bikától, melylyé Apponyit a szónok Ovid ügyességével változtatta — a mi különben Apponyira nézve, ki Jupiterre emlékezünk, nagy megtiszteltetés, — sem pedig Jókai azon fenyegetésétől, hogy lehetséges olyan situatio, melyben ő is megszünik kedélyes lenni. Bizony az utóbbi fenyegetésnél végig borsodzott a hátam, uram teremtőm! egy olyan világ, melyben már Jókaiból is kivész a kedélyesség, hisz akkor mink már mindannyi jégcsapok leszünk!

No de ez a világ — úgy látszik — nem fog egy hamar beköszönni; legalább a banquettnél megmutatta Jókai, hogy a toasztok özöne sem zavarja meg kedélyes hangulatát, legfeljebb arra készteti, hogy néha-néha megvakarja parókáját.

Pedig mennyi és milyen toaszt hallatszott ott! hallgatok itt a komoly, a hős toasztokról, mint a milyen pl. „Marczi-é“ a chauvinistáé volt; hanem volt ott csiklandós is; mert kérem nem csekélység, ha egy feleséges embert — ki mellesleg mondva példás férj — hajadonokkal hoznak kapcsolatba, még pedig mindjárt 600 ezerrel s úgy hogy csak egy hosszú pauza választja el őket; de meg is ijedt a felköszöntő, azonban ügyesen vágta ki magát azzal, hogy élteti Jókait, mint a ki ezt a 600 ezer hajadont mind főkötő alá fogja hozni — az agglegények megadóztatásával (nem adó kell oda uram, hanem hozomány!)

Erre azonban meg más valaki ijedt meg, ki a szépet a városban, meg a nőben is nágyon szereti, — de ép azért nem tudta magát egy nőhöz sem kötni, hozzá rontottak mindjárt szomszédai: „véged van, tönkre tesz Manó, mert te bizonyosan tiz agglegény számába fogsz menni“. Már pedig ez ellen protestálok, mert ha kiteszek ugyan tiz legényért is, de agglegény nem vagyok, — és ezzel mégis ő trombfolta le támadóit.

Legalább ő azt hiszi.

Demokritos.

Köszönet nyilvánitás.

Alólirottak kedves kötelességünknek ismerik ez uton a tek. kassai kereskedelmi kamarának, különösen pedig D e i l J e n ő kamarai titkár urnak leghálásabb köszönetet mondani a mindenikünknek külön-külön adományozott 25 frt segélyért, hogy a budapesti országos kiállitást megtekintsük s igy ismereteinket bövitsük. Teszszük ezt annál inkább, mert D e i l J e n ő ur minden alkalmat megragad, hogy az iparos osztálynak hasznára lehessen, s annak ügyét szóval és tettel elömozditsa.

Az ég tartsa meg D e i l J e n ő urat még nagyon soká hazánk üdvére.

K a s s a, 1885. évi szeptember 21-én

Apró Géza, Ladó Károly, Jancsó János, Koreny János, Goldmann Ignácz, Wurm Lajos, Schleger J., Kiss Károly, Fischer Nándor.

Ujdonságok.

Jókai Kassán. Jókai tiszteletére a Schalkház nyári termében vasárnap egy órakor körülbelül százötven teritékü diszebéd volt, melynél ott láttuk városunk szine-javát az ipar, kereskedelem és tudomány köréből, nehány városi és megyei hivatalnokot, polgári méltóságokat, a törvényszék, pénzügyigazgatóság és posta főbbjeit. A függetlenségi párt vezérférfiait. A terem hosszában két asztal volt felállitva. Jókai a terem falelötti asztalánál foglalt helyet. Környezetében ültek *Darvas Imre* főispán, *Szathmáry Miklós*, *Bárczay Ödön*, *Rakovszky György* országos képviselők, *Éder Ödön*, *Dr. Kain Dávid*, *Paksy* kir. főügyész. A harmadik fogásnál *Darvas Imre* főispán ősi szokás szerint a királyra és felséges családjára mondott pohárköszöntőt, melyet a jelenvoltak állva hallgattak. *Münster Tivadar* Jókait, Magyarország büszkeségét éltete. *Jókai* Kassa város polgárságát élteti, mely minden izében magyar és minden tettében bizonyitékát adja annak, hogy a magyar kulturának és állameszméneк törhetlen harczosa, méltó őseihez, kikről Kassán még a kövek is regélnek. Szavait szünni nem akaró lelkes éljenzés követte. *Mauritz Rezső* a lánglelkü költőt élteti, ki valóságos profécziával lebbentette fel harmincznégy évvel ezelőtt a titkos fátyolt és tekintett a jövőbe. Profécziája teljesült, mert az a csillag, a miről az ifju költő

álmodott, ma ott tündököl az égen. *Bárczay Ödön* a főispánt éltéti, majd *Demeter Titusz*, *Mártonffy Márton* Jókait, ki Mártonffy szavaira reflektálva, a függetlenségi párt magasztos eszményének győzelmét a messze jövőben is alig hiszi, hogy teljesedésbe menjen. Majd ha Magyarországnak — úgymond — 25 millió lakosa s abból 16 millió tiszta magyar lesz és a többi nemzetiségek is úgy assimilálódnak, hogy e hazáért vért és életet fognak áldozni, akkor talán a mai ábránd a való életbe fog átmenni. Poharát Mártonfyra emeli, ki Jókai mandatumát mint választási jegyző annak idején aláirta.

A diszebéd alatt Rácz Jani zenekara kitünően játszott s egy magyar ábrándját Jókai a legnagyobb figyelemmel hallgatta.

Schalkház vendéglője ez alkalommal is tényesen bebizonyította, hogy Kassának diszére válik.

Jókai közvetlen a diszebéd után látogatást tett Münster Ottilia ő nagyságánál, polgármesterünk nejénél. Ezalatt a Schalkház előtt megállott néhány magán fogat, melyeken aztán Jókai, Darvas Imre, Berzeviczy Egyed, Münster Tivadar, Szathmáry Miklós, Rakovszky György, Rétay Róbert és mások kiséretében a gazdasági tanintézetbe ment. Dr. Rodiczky igazgató örömmel üdvözölte Jókait, kérve őt és a megye ott volt még két országos képviselőit, hogy itt szerzett tapasztalaik alapján az intézetet érdeméhez képest hathatós befolyásukkal támogassák. Jókai a beállott eső daczára az igazgató kalauzolása mellett a bámulatos fejlődésnek induló intézetet behatóan megtekintette. A rétmesteri iskolában Bolla Mihály kulturmérnök a rétmesteri intézmény és ennek hasznos voltáról, az alagcsövezésről alapos ismertetést nyujtott, melyet Jókai nagy élvezettel hallgatott, közbe-közbe e téren is igen gazdag ismeretekről tanuskodó kérdéseket intézve az előadóhoz. A német gyártmányu gyümölcs-hámozó csinos kis kézi gépek szemléleténél mosolyogva hallgatta egyik jelenvoltnak azt a megjegyzését, hogy mégis huncut a német. A kertészet megtekintésenél Böllmann intézeti főkertészhez intézett kérdéseket s itt is sok jelét adta, hogy a pomologia terén beválik szakembernek. Az intézetben alkalmazott Fleischer és társa czég vizemelő-gépe is felkeltette figyelmet és megelégedéssel vette tudomásul, hogy kassai gyártmány. Végül megtekintette n még az intézet igazgatóját dicsérő gazdasági szeszgyárat, az állatállományt.

Az intézetből öt órakor távozott a casinóba, hol este tiszteletére rögtönzött közvacsora volt. Itt Szathmáry Miklós *Jókai-Laborfalvi Rózára* mondott toasztja, könyekre inditotta és megható volt, a midőn Jókai a felköszöntőt megcsókolta.

A társaság késő éjfél után oszlott szét a kedélyes mulatságról.

Az elutazás hétfőn reggel történt.

Jókai a casino rendes tagjai sorába lépett.

Paksy József, királyi ügyész e hó 26-án egy havi szabadságra megy.

Dr. Lúcz Ignáczot a kassai „Nemzeti kör“ folyó hó 20-án tartott közgyülésében elnökéül választotta.

Abauj-Tornamegyére ujonnan kinevezett egészségügyi felügyelő dr. *Bódogh* már elfoglalta hivatalát. E napokban Csorba Gyula megyei főorvos kiséretében beutazta a megye járásait, mely alkalommal a szolgabirói hivatalok, az egyes iskolai helyiségeket is beható szemle alá vette. Némely iskola egészségtelen rozoga állapotáról nem a leghizelgőbben nyilatkozott. Kivételt e tekintetben Jászo és Rudnok képez.

A kassai ipartestület e hó 21-én Saád főkapitány elnöklete alatt tartott közgyülésében jelentés tétetett, hogy a miniszteri leirat értelmében az alapszabályok 10-ik §-a töröltetett. E szakasz igy hangzik: az iparosok, kereskedők és gyárosok minden tanoncz után a beiratásnál 1 frtot, a kiadandó bizonyitvány után pedig 2 frtot tartoznak fizetni. Az alapszabályokban érintett tisztviselők a megalakuláskor egy évre, azután három évre választatnak. Miután a közgyülés a miniszteri leirat követelménye szerint módositotta alapszabályait, a városi hatóság van feljogositva azokat a megfelelő záradékkal ellátni.

Pusztulunk, veszünk! E felkiáltásokat hallottuk a kereskedő ifjaktól, midőn egyletük felbomlani készült. Tizennégy évi fenállás után azon a ponton állott a társulat, hogy mint a kéve szétbomlik. Ennek megtörténnie nem lehetett, erélyes két embernek kellett az ügyet kezébe venni, hogy a sülyedő hajót az elenyészéstől megmentse; e két ember Tattárszky Gyula és Ladomérszky Gyula, a kik kezökbe vették a kormányrudat és a védpartra vitték a hajót az által, hogy 50 taggal szaporitották meg a társulatot s igy 68-ból 118 tag lett.

Az ujbóli alakulás megtörtént, elnök lett Tattárszky Gyula, titkár Ladomérszky Gyula, alelnök Zgolay Ignácz, igazgató Rozman Andor, pénztárnok Binder Samu és könyvtárnok Balla Béla. Választmányi tagoknak megválasztattak: Gaebl József, Brandeis József, Linkesch Miksa, Heintz Károly, Stark Ferencz, Sztaricskay Sándor és Laszner Lipót.

A tisztviselők és a választmány mindent el fog követni, hogy az egylet lételét megszilárditsa és virágzásra vigye. Uj helyiséget fog bérelni s azt tökéletesen berendezi, felolvasási, zene- és szavalati estélyt fog tartani, közvacsorákat tánczczal összekötve rendez, melyekre Kassa város közönségét is meghivja.

Kossuth Lajos születésnapját és ujbóli megalakulásukat társas vacsorával ülték meg, melyen beszédet tartott Tattárszky Gyula, Balla Béla, Ladomérszky Gyula, Heintz Károly, Binder Samu, Sárossy Árpád és Lebotay Elemér és mindegyikből egy óriási vádat vettünk ki a kereskedő főnök urak ellen, hogy a társulatot nem pártolják. Ha igaz e vád, pedig hitelt kell annak adnunk, akkor legnagyobb sajnálatunkat fejezzük ki, mert hisz éppen a főnök uraknak kellene minden eszközt felhasználni, hogy a segédek minél többre haladjanak az önművelődés terén.

Mindennek daczára ne hagyjanak fel az ifjak kitűzött czéljaikkal, csak előre, testvéresüljenek! ... az akarat és kitartás meghozza a gyümölcsöket! ...

A vinkulum. Hadi István hasonnevü fia, a ki egy czigánybanda élén primáskodik, a czigány-szalonokban nem a legjobb hitelnek örvend a Pharaó leányai és az apák előtt. Hírhedt, hogy szereti a változatosságot a leányok környékében s hogy minél többször és könyebb szerrel elégithesse ki a csók iránti vágyait, rendesen jegyet váltott egy egy jószivü czigány rózsával, kiről tudta, hogy méh még szedte le róla illatának himporát. Hankó Juliát is ilymódon óhajtotta rábirni a csókolódzásra, csakhogy a Hankóék tanult emberek, mert az öreg Hadi sztarosztát csak úgy fogadták be a szalonjukba, ha fiáért 200 forint vinkulumot tesz le. Az öreg Hadi vakarta a fejét, de a fiu erősen fogadta, hogy Juliának hü Romeója lesz, oltár elé lép vele és ezentúl csak ő lesz vágyainak Mekkája. Hanem az igéret a czigány szájából könnyü dolog. Alig hangzott el a szó, a fiu már Rimai Klára szép szemébe botlott s hogy ne zavarjuk boldogságát, a lakzi előtt el is szökött vele Nádasdra, itt hagyva a bandát, mely primás nélkül fejetlenül bomlik ide-oda, az apját, ki a vinkulum fizetsége miatt szorongva néz a dolgok tragikus fejleménye elé és a rendörségnél keres segélyt eltévedt fia feltalálásában, hogy a vinkulum fizetést elkerülje.

Megkerült szökevény. Szaszlavik József, Br. nyug. tábornok inasa, ki e hó 18-án urától több értékes tárgy eltolvajlása után megszökött, tegnap önként jelentkezett a rendőrségnél. Vallomásával, hogy ki sem tette a lábát a városból, dokumentálta azt, hogy Kassa kezd a világvárosok mellé sorakozni, mert a rendőrség ugyancsak *erélyesen nyomozta*, de a nyomozás eredményre nem vezetett. Szaszlavik a lopott ékszereket 26 frt 50 krért elzálogositotta s a kapott pénzen urnak csapott fel. A többit elvégezi vele az ügyészség.

Havan Rózát, kinek bájaiért a mult napok egyikének éjjelén a Domonkos-téren vagy harmincz hősiségtől lángoló ifjú sziv versengett, éktelen dobzodással fiezitálva, hogy ki ad többet bájaiért, a lármára odasietó négy jár-őr bekisérte a városházára, hol az előszedett büntajstromból kitünt, hogy a szép Róza 1882. óta csak 64-szer volt megbüntetve erényes magaviseleteért.

Kuffler a milliomos szédelgőt a bécsi esküdtszék verdiktje alapján, a törvényszék hét évi nehéz börtönre itélte hetenként egy napi koplalással.

Popoczy Géza, zemplenmegyei Tavarnáról, hol tisztességes társadalmi állást foglal el, nejét otthagyva, megszökött. A kassai kapitánysághoz érkezett egy levelben, a szökevény neje annak a meggyőződésének ad kifejezést, hogy férje Amerikába vándorolt, habár férje Kassáról azt irta, hogy öngyilkos lesz. A rendőrség nyomozza.

Rövid hirek.

— *Elveszett.* Tegnap délután egy iskolás fiu egy kis ezüst kettős fedelü órát M. A. monogramm és grófi czimerrel és egy rövid ezüst óraláncot vesztett el. — Schwarcz Sámuel helybeli lakos, bádogos, pedig egy fekete erszényt 24 frt s néhány krajczár tartalommal.

— *A verőfényes* szép időjárás, melyhez hasonlóra a gazdák alig emlékeznek, szőlőtulajdonosok állitása szerint bő asszú termést helyez kilátásba.

— *Farkas* Jenő csendőr örsvezető Miskolczon a csendőr-laktanyában pisztoly-lövéssel vetett véget életének. Öngyilkosságának okául emlegetik, hogy valamely sikkasztási ügyben a kassai hadbiróság elé rendeltetett és a szégyen, hogy elitélik, kergette halálba.

— *Hadmentességi adókötelesek* az 1885. évre kivetett adójukat ez évi október 1-éig tartoznak befizetni a városi pénztárba. Nem fizetést ekzekuczió követ.

— *Árverések.* Néhai Sikorszky Emilia hagyatékához tartozó ruha- és butornemüek szeptember 28-án d. e. 9 órakor mészáros uteza 22. sz. a. elárvereztetnek. — Abauj-Szántón a járásbiróság telekkönyvi hivatalában a kiskoru Blumenfeld gyermekek tulajdonát képező 4000 frt értékü ingatlan birtok október 5-én d. e. 10 órakor önkéntes árverésen adátik el.

— *A katonai ellenőrzési szemle* az idén október 8., 9., 10. napjain lesz a városház udvarában, melyre valamennyi tartalékos- s póttartalékost figyelmeztetünk. Utószemle november 15-én.

Gondolatok.

— Eredeti. —

A szerelem uralma alatt, akarat, erő, ész: porba vész.

*

Mindenki annyit adhat, a mennyivel bir. Ki többet ad, hamis pénzzel fizet.

*

A szegénység puszta képzelet. Az ész hanyatlására vall.

*

A zaj, a lelkiismeretnek altató dala.

*

Balgaság a völgyből a hegynek kiáltozni, hogy hajóljék felénk.

*

Üres hordó kong legjobban.

*

Alázatosságra ne korbácscsal, de példával tanits.

*

Ki mások rovására saját érdemei mellett tüntet, annak nem voltak érdemei soha.

Kassai apróságok.

A Jókai bankettnél Demeter Manó Jókait összekeverte Magyarország hajadonaival, a mi ellen Jókai szóval nem, hanem csak ugy tiltakozott, hogy a kezével a parókáját simogatta.

*

Bizonyára ez vitte Mártonffyt rá, hogy ugy kezdte a toasztját, miután Demeter barátom megnyitotta a vad toasztok sorát, neki is joga van már szólni.

*

Csakhogy Mártonffynál ez még jobban sikerült, mert Jókai az ő szava ellen már szóval is tiltakozott, miután a magyarok sóvinistaságát rosszúl terjesztette tovább.

*

Denique azért mégis csak Mártonffynak lett a végén igaza, mert Jókaival szemben valamennyi magyar sóvinista.

*

Ez a bók aztán ki is békitette Jókait. Legalább a viszonzás, a mely Mártonffynak szólt, azt bizonyitotta, a miből csak az látszik ki, hogy Jókai a fehér asztalnál is ért a politikához.

*

Persze, hogy ez nem olyan, a mely Mártonffy szellemével összevág, mert a jövő század még nagyon messze van. S abba utasitani azt, a mi ma is megtörténhetnék, legalább is kegyetlen poézis.

De hiába, el kell hinnünk, mert Jókai Mauritz szerint igazi próféta.

És a prófétákban kételkedni tiltja a szentirás, a melynek legujabb kiadásában Jókai neve okvetlen benne kell hogy legyen, ha ugyan a r. k. egyház a kálvinisták prófétáit elismeri.

Kassai piacz.

Az üzlet menete különösen vidékünkön aggasztó. Az aratás eredménye még a legszerényebb várakozásnak sem felelt meg. Az árak néhány nap óta ugyan némi érdekeltségre vergődtek, azonban kivitelről eddigelé szó sincs, kivéve árpát, melyből helybeli exporteurök nagyobb mennyiségeket szállitanak Németországba.

A tegnapi hetivásáron meglehetős számban jelentek meg termelők körülbelül 2000 métermázsa különféle életneművel, mely gyorsan felvásároltatott.

Piaczi áraink métermázsánkint:

Buza 77—78 klgr. sulyú	6.50—6.70
Buza 79—80 „ „	6.70—7.—
Rozs	5.30—5.80
Árpa (maláta-árú)	5.20—5.50
Árpa (takarmány-árú)	4.25—4.50
Zab	5.30—5.80

Kislutri.

Szeptember 20-án.

Bécs	31	2	45	13	85
Grácz	51	49	75	46	72
Temesvár	67	5	52	70	82

Hivatalos árfolyamok a budapesti árú- és értéktőzsdén.

Szeptember 23.

Magyar aranyjáradék 6%	—.—
Magyar aranyjáradék 4%	98.20
Magyar papirjáradék 5%	91.15
Magyar vasúti kölcsön	148.—
Magyar keleti vasúti államkötvény, I. kibocsátás	98.25
Magyar keleti vasúti államkötvény, II. kibocsátás	124.—
Magyar keleti vasúti államkötvény, III. kibocsátás	109.50
Magyar földtehermentesitési kötvény	102.50
Magyar földtehermentesit. kötvény záradékkal	101.50
Temes-bánáti földtehermentesitési kötvény	101.75
Temes-bánáti földtehermentesitési kötvény záradékkal	104.25
Erdélyi földtehermentesitési kötvény	101.50
Horvát-szlavon földtehermentesitési kötvény	102.—
Magyar szőlődézsmaváltsági kötvény	97.75
Magyar nyereménysorsjegy-kölcsön	117.50
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy	121.75
Osztrák járadék papirban	82.50
Osztrák járadék ezustben	82.80
Osztrák járadék aranyban	108.75
1860-iki osztrák államsorsjegyek	139.—
Osztrák-magyar bankrészvény	867.—
Magyar hitelbank-részvény	284.50
Osztrák hitelintézet-részvény	283.80
Ezüst	—.—
Cs. és kir. arany	5.87
20-frankos arany (Napoleond'or)	9.95
Német birodalmi márka	61.70
London	125.50

Vasúti menetrend.

Kassáról—Budapestre

Indúl	7.15 reggel	2.10 délután	10.34 éjjel.
Érkezik	1.35 délután	9.30 este	7.45 reggel.

Budapestről—Kassára

Indúl	7.25 reggel	2.35 délután	8.15 este	10.30 éjjel.
Érkezik	2.47 délután	8.25 este	6.— regg.	

Kassáról—S.-A.-Ujhelyre

Indúl	4.29 reggel	5.24 délután
Érkezik	6.57 „	8.10 este.

S.-A.-Ujhelyről—Kassára

Indúl	9.04 este	7.20 reggel.
Érkezik	11.37 éjjel	10.46 délelőtt.

(Kassa—Ungvár—Szatmár ugyanúgy.)

Kassáról—Oderbergre

Indúl	6.28 reggel	3.06 délután	9. — este.
Érkezik	5.28 délután	—	9.20 reggel.

Oderbergről—Kassára

Indúl	11.18 délelőtt	11.57 délelőtt	5.48 délután.
Érkezik	10.08 este	1.08 délután	7.25 reggel.

(Kassa—Eperjes ugyanúgy.)

Felelős szerkesztő: **Ries Lajos.**

HIRDETÉSEK.

Heintz Gyula

órás

Kassa, főutcza 12. szám

gróf Forgách palota

ajánlja a n. érd. közönségnek dúsan berendezett

óra-raktárát

s pedig

FÉRFI- és HÖLGY-

zsebórákat

arany és ezüstből

INGA, TEREM

és

ÁLLÓ-ÓRÁKAT

stb.

Ezenkívül

mindenféle

JAVITÁSOK

egy évi

jótállással

a legolcsóbb ár mellett pontosan eszközöltetnek.

2—3

Orfévrerie Christofle

világhirű, legjobban ezüstözött fém-árú.

Egyedüli helyettesitője az ezüstnek.

Áruházak Páris és Karlsruheban.

Legmagasabb kitüntetések valamennyi kiállításon.

Ajánljuk jótállás és az ezüstsúly jelzése mellett elismert szolid erősen ezüstözött és aranyozott teriték-készleteinket a legegyszerűbbtől a legművészibb kivitelig, melyekből folyton nagy raktárt tartunk.

Christofle és Társa,

Bécs, Operaring 5.

Gyártmányainkon a gyári jegy és CHRISTOFLE név van rajta.

Képes árjegyzékek kivánatra ingyen.

Minden tárgynak ujra ezüstözése elvállaltatik.

Eladási hely **Kassán** gyári áron 2—3

Varga Bertalan urnál.

RIES LAJOS KÖNYVNYOMDÁJA

mindenféle

nyomtatványt

a legolcsóbb árak mellett csinosan és gyorsan készit.

Victoria

keserűviz.

Hivatalos vegyelemzés megállapitása szerint a föld legtartalmasab keserüvize. (1000 r. 580 gr.) A Victoria viz csalhatatlan eredménynyel működik altesti betegségeknél, nehéz szekelés, vértolulás, légző-bajok, elzsirosodás stb., s különösen ajánlható nők és gyermekeknél, hol a legkisebb adagokban adva is működik.

Dr. Duchek, tanár, udv. tanácsos, Bécs: Nagymennyiségü kénsavas magnezia tartalmánál fogva a legkitünőbb keserüvizek egyike.

Dr. Braun, tanár, udv. tanácsos, Bécs: A Victoria keserüviz minden e nemü bajoknál kitünő gyógyhatásu.

Lambl, tanár, titkos tanácsos, Varsó: Keserüviz felülmulhatatlan eredménynyel.

Dr. Roscoe H. E., tanár, Manchester: Viz magas orvosi értékkel.

Dr. Maclagan, tanár, Edinburgh: Kiváló forrás. Kis mennyiségnél is használ. Nem okoz semmi nehézséget.

Dr. Feigl, tanár, Lemberg: Már kis adagokban véve használ.

Dr. Warschauer J., Krakkó: Kitünő elzsirosodás ellen.

Dr. Moskovics Jakab, Kassa: Biztosan működő keserüviz.

Hasonlóan nyilatkoznak:

Dr. Gebhardt, tanár, a Rókus kórház igazgatója, Budapest. — Dr. Patrubány György, Budapest főváros főorvosa. — Dr. Hollán Adolf, min. tanácsos, Pozsony. — Dr. Wagner C., Linz. — Dr. Manussi, a linczi orv. kollegium elnöksége nevében. — Dr. Immermann H. tanár, Bázel. — Dr. Sowatsky, egyetemi tanár, Moszkva. — Dr. Müntz Achill, a földm. és keresk. minist. vegy. irodájának főnöke, Páris. — Dr. Semmola Mariano, parlamenti tag, Nápoly. — Dr. Margliano Edoardo, Genua. — Dr. Secci Domenico, tanár, Modena. — Widemari Cav., Dr. Giacinto, Verona. 1—10

stb. stb. stb.

Határozottan „VICTORIA“ keserüviz kérendő.

Kassán kapható: Záhr és Szakmáry, Beller Károly, Strasser Béla, ifj. Novelly Sándor, Kuhlmann Ferdinand, Fried Márknál, továbbá minden gyógyszertárban, ásványviz- és fűszerkereskedésben.

Plakátok, ismertetések, vegyelemzések, forrásleirások ingyen és bérmentve.

7 KIÁLLITÁSON 1. OSZT. ÉRMEK.

Ifj. Schwartz Salamon butorgyáros

Kassa.

Van szerencsém értesiteni a n. érd. közönséget, hogy

épület-, butor-asztalos és kárpitos-mühelyemet,

megnagyobbitva és korszerüen berendezve

Erzsébettér, Kórház-utcza 1. és 2. számu saját házamba

teftem át.

A midőn ennek szives tudomásúl vételét kérném, nem mulaszthatom el a nagyérd. közönségnek éveken át iránta tanusitott változatlan bizalomért hálás köszönetet továbbra is fentartani legyen szives.

mondani, kérve, hogy azt számomra ben a legpontosabb felügyelet mellett

Asztalos- és kárpitos-mühelyem- igényig föltelé készitek mindenféle

a legszerényebbtől a legfokozottabb háló, ebédlők butorozása tölgy és fekete

lakó-szobá berendezéseket, u. m. terem, **üzletemben** nagy választékot tartok.

diótából, melyekből **főutcza 4. számú** Fa- és kárpitos-butorokon kivül nagy raktárom van mindenféle vas-butorok, carnissák, tükrök, képek, márvány-lappal, asztalok, credenzek, éjjeli szekrények és számtalan ez iparhóz tartozó tárgy, melyek a **legolcsóbb és minden versenyt kizáró áron jótállással adatnak el**, különösen most, a midőn **tulhalmozott raktáraimat kiüriteni kénytelen vagyok**.

Menyasszonyi lak-berendezések a legrövidebb idő alatt szállittatnak.

Egyszersmint felhivom a n. érd. közönség figyelmét a kórház-utczai 1. és 2. sz. saját házamban berendezett

butor-kölcsönző-intézetre

hol mindenféle butor és berendezési czikk igen elön- és feltétel mellett kölcsön vehető.

Magamat a n. érd. közönség további kegyeibe ajánlva, vagyok

mély tisztelettel

ifj. Schwartz Salamon, butorgyáros.

Raktár: Kassa, főutcza 4. sz. a.

Felvétetik: egy **müvezető**, ki ugy a butor- mint épület-asztalosságban gyakorlott és kitünően rajzol, továbbá **több** jó asztalos-segéd.

Erzsébettér Kórház-utcza 1. és 2. számú házamban több kényelmes lakás és istálló bérelhető.

2—6

Felsőmagyarországi asztalos társaság, Kassa, főutcza 11. sz. a.

ajánlja gazdagon berendezett

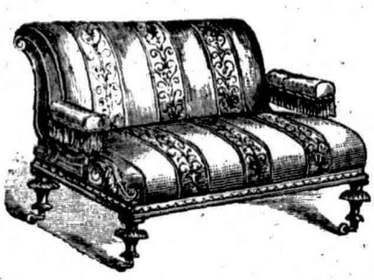

BUTOR-RAKTÁRÁT

saját készitményü asztalos- és kárpitos-butorokból, u. m. **ebédlő, hálószoba- és szalon-berendezésekből a legegyszerübb és legfinomabb kivitelben.**

Teljes lakok berendezése a vidékre is a legrövidebb idő alatt és a legolcsóbb árak mellett történik.

Ez alkalommal egyszersmint értesitjük a n. érd. közönséget, hogy kárpitos-mühelyünk vezetésére **GLATZ KÁLMÁN** urat sikerült megnyernünk, ki e téren szerzett gazdag tapasztalatai és kiváló szakavatottsága folytán szintén a legjobb biztositék, hogy a raktárunkból kikerült butorok a legelkényeztetettebb igényeket is kielégitik.

A midőn az iránunk tanusitott bizalmat továbbra is fentartani kérjük, maradtunk

mély tisztelettel

2—3

Felsőmagyarországi asztalos-társaság Kassán, főutcza II. sz. a.

Nyomatja Ries Lajos kiadó saját könyvnyomó-intézetében Kassa 1885.

I. évfolyam. Kassa, 1885. évi szeptember 27. 3. szám.

Előfizetési díj:
Egy évre ... ... 5 frt — kr.
Félévre ... ... 2 „ 50 „
Negyedévre ... 1 „ 25 „
helyen házhoz-hordással, vidékre postai küldéssel.
— Egyes szám 6 kr. —

Hirdetések
egy petit sor ... ... 4 kr.
nyilttérben ... ... 12 „
Többszöri közlésnél engedmény.
Felvétel a kiadóhivatalban főutcza 54. sz.

KASSAI SZEMLE.

Társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden csötörtökön és vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Kassa főutcza 54. sz. a.
Hova a lap szellemi és anyagi részét érdeklő küldemények czímzendők.

Kéziratok vissza nem adatnak.

Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

Kassa város háztartása.

Kassa város háztartásáról a mult 1884. évről számot ad az előttünk fekvő zárszámadás.

A száraz számok tömkelege világosan beszél. Azokhoz szó nem fér. Azokat phrázisokkal a maguk formájából ki nem lehet forgatni.

A számok jogosultságát magyarázó tanácsülési jegyzőkönyvek, melyek a zárszámadás végén csatoltattak, élénken illusztrálják, hogy a városi vagyont kezelő tanács feladatának magaslatára emelkedett s hogy tisztában van azon súlyos felelősséggel, melyet a polgárság kezéből átvett mandatum reája hárit.

Kitünik azokból, hogy a tanács a városi vagyonnak hű sáfárja s hogy a rendelkezésére álló jövedelem és a kiadások közötti arány a legéberebb figyelemmel lesz ellenőrizve.

Kétszerte nagyobb ép ez oknál fogva a városi főszámvevőség érdeme, mely a legnagyobb pedanteriával jár el ott, a hol a számok közötti egyensúly megállapitása hatáskörét igényli.

S ha mindamellett a magunk részéről nem fejezhetjük ki osztatlan elismerésünket a városi tanácsnak működéséért, annak sarkalatos indoka nem abban mozog, mintha bennünket valamely ok a szándékos gáncsoskodásra ingerelne.

Mielőtt ez indoknak érthetőbb kifejezést adnánk, rövid foglalatban konstaláljuk, hogy a városi leltári vagyon az 1884. évben összesen 109.350 frt 54 krral apadt, a melyet egészben az asphalt-járda, a főutczai csatornázás és a gáz-kandeláberek emésztettek fel.

A városi vagyonnak ezen értékesökkenése azonban nem szolgáltat okot a gáncsolásra, mert a városi hatóság fontos kötelességet végzett, a midőn elvégre is az asphaltirozás kemény diójába harapott.

A város küldiszének emlése ellen kifogást tenni, határozottan ósdi felfogásról tanuskodnék s azt árulná el, hogy a polgárságban uralkodó meggyőződést, mely ezen kiváló reform keresztülvitelére a tanácsnak jogot adott, kiforgatni szándékunk. Nem. De igen is van kifogásunk az ellen, hogy a város takarékossági szempontból nagy előszeretettel kultiválja a házi kezelést, hogy minden --- nem mondunk csekélyebb --- de nagyobb épitkezést, a saját vezetése alatt teljesit.

Innen van aztán, hogy az a mondás: a fösvény kétszer fizet, a városra szakasztottan ráillik, mert az asphalt munkálatok idején épitett csatornázás majdnem 27000 forintnyi költségei oly természetüek, melyek szembetünő magas költekezést involválnak, holott ha a város a munkálatok ezen részét nem házilag kezeli, hanem verseny után adja ki, bizonyára lényeges megtakaritást eszközölt volna háztartása javára.

Az erdő-üzem a költségelőirányzattal szemben közel 23000 frt több-jövedelmet tüntet fel, mely a mult téli időszakban tapasztalt fahiány következménye által indokoltatik, a melynél a főerdőmesteri jelentés szükségesnek látta megjegyezni, hogy e fokozott üzem daczára nem történt tulvágás.

Nincs okunk e jelentés igazságában kételkedni, de jóhiszeműleg azon aggályunknak adunk kifejezést, hogy ily dolgok ismétlése a város fatermelésének, rengeteg erdőségei mellett, nem csak hátrányára lehet, hanem a városi közönséget ismétlődő fahiány esetére egészen a fa-kereskedők esetleges kényének dobja oda, kik bizonyára csak a saját érdekükben fognak cselekedni, ha a fa eladási árát felemelik, a mit eddig csakis a város óriási mennyiségü fakészletével paralyzált.

A túlzó takarékosság folytán nem egy alkalommal előállott nagyobb költekezés leginkább szembeötlik a polgári iskola elhelyezésének kérdésénél ugy, mint általában a községi iskolák számára szükséges épület megteremtésénél.

Tagadhatlan, hogy a város iskolai czélokra óriási áldozatokat hoz évenként s alig van Magyarországon vidéki város, mely e tekintetben Kassával hasonrangban állana s mi ép ez oknál fogva csodálkozunk azon, hogy a város nem tud, vagy nem akar megbarátkozni a kovács-utczai nagy iskola-épület korszerü és a czélnak megfelelő kiépitésének kérdésével, holott az ugynevezett házilag történő foltozás évek óta már tetemes pénzáldozatot követelt.

Mert ha csak azt vesszük tekintetbe, hogy a fekete sas, melybe a polgári iskolát betuszkolták, a városnak ma oly tulajdonát képezi, a mely hasznot nem hajt, ellenben folytonos átalakitásokat követel, nem-e inkább volna helyén az uj épitkezés ott, a hol arra a hely meg van, nem-e sokkal inkább hirdetné Kassa érdemét, ha a kovács-utczai és a fekete-sas épületben most meglevő kényelmetlen, egészségtelen tanszobák helyett egy monumentális épület állna?

Hogy ezen beruházás soká nem késhetik, azt talán mondani is felesleges. Ha tehát igy áll a dolog, akkor nem-e hiábavaló költekezésről tesz tanúságot a fekete sas oly nagymérvü átépittetése iskolai czélokra, a mint az tényleg megtörtént s mégis előállott az a megczáfolhatlan tény, hogy a polgári iskola helyisége minden inkább csak az nem, a minek lenni kellene: Kassa város tekintélyének megfelelő iskolai épület.

Innen-onnan.

Akurát olyan épület volt, mint a mi szinházunk. Csergedező folyamtól körülölelve a város kellő közepén, egy szigeten, melyre hetvennégy híd teszi lehetővé a közlekedést.

E szigeten manap már nemcsak a szinház a legérdekesebb, hanem a szinházat két oldalról körülvevő park.

Az egyik park melletti folyampart hosszában reggelenként szemet, étvágyat ingerlő tejcsárnokok diszlenek, melyek bizonyosan valamely hatalmas tündér varázs-szavára teremnek elő a polgárok örömére.

A másik park, no az vas-rácscsal van körül keritve és lakatra van zárva, de akinek van sejtelme s akiből nem halt ki a képzelem, — az sejtheti és képzelheti, hogy ami be van zárva, az azért nincsen nyitva, mert ha nyitva volna, nem volna bezárva.

E park végében valódi hazai juh-turó, szalonna és valódi lisztből sült mosolygó friss czipó ingerli étvágyra gyomrodat.

Aki lelkét a tejcsarnokban egy kis ébresztővel már nyakon öntötte, az jöjjön ide, és álljon meg a bezárt park kapujánál, szivja tele tüdejét a leendő gyönyör éltető balzsamával, aztán menjen tovább, ha megfázott, vegyen meleg czipőt, ha telik zsirozni valóra, szalonnát, brinzát.

Igy ellátva aztán megimádkozhatik, de nem ajánlatos, hogy e czélból a nagy templomba menjen, már értem, abba, a mely volt, nincs, de lesz, bizonyosan a történelemben.

A szinház tövében szokatlan élénk a sürgés-forgás.

Titokzatos sürü fátylak alá rejtett titokzatos királynök, herczegnök kémlelik a sima aszfaltot, melyet a nyakig begombólkozott városi atyák bizonyosan az ő tiszteletükre rakattak, hogy apró lábacskáikat a kátyukban való botlástól megkiméljék, belátván, hogy botlanak ők szegénykék a szinpadon ugy is eleget.

A titokzatosnak ellentéte a merész nyiltság s menten ezek csoportján akad meg a szem.

Mind hősök ők egytől-egyig, mind bátor vitéz és ha szerepökben ugy áll, akár hatszor is halni kész mindannyia.

TÁRCZA.

Szeget szeggel!

I.

Tegnap nékem esküdött még.
Hogy meghalni is kész értem!
Én meg, inkább nekem éljen,
S enyém legyen, arra kértem!

És ma reggel rá gondolva,
Oly boldogan ébredék fel.
S mit hallok a mosónémtól?
Elszökött egy dzsidás tiszttel.

II.

Elszökött? No semmi!
Megcsalt engem szépen . . .
Szeget szeggel! már most
Megcsalok valakit
Én is azonképen!

Nem; nem csalok meg mást;
Majd ha bünét bánva
Visszatér; nagy szivvel
Megbocsátok néki.
S borúlok nyakába!

S mikor majd azt hiszi,
Hogy rajongok érte,
Mint régen; — egy reggel
Én szököm meg mással
Se hallva, se kérdve!

Gordon Jónás.

A protekcziós.

— Humoreszk. —

A „Kassai Szemle" számára irta: **Czinke.**

Holdvilágos csendes az éjszaka, ergo; nem kell, hogy égjen az utczákon a lámpa. A— asszony már háromszor is nyugalomra hajtá fejét, de ugyanannyiszor ismét elhagyta meleg ágyát.

Nem tud aludni, nem hagyja a gonosz sejtelem.

Jár föl-alá a szobában, didereg, pedig árt neki ez izgalom, érzi még megfekszi.

Keskeny ajkát harapdálva ki-ki tekint az ablakon.

Nem jön, még sem jön . . .

Hej az a vén sunyi roszban gázol!

Itthon igen szelid, engedékeny, nincs ellenvetése, hogy a felesége színházbérletet tartson, s rendesen mikor a férjek ilyen jók, akkor- . . .

A— né sejti, s ha ő valamit sejt, annak van alapja és alakja. No, de csak kerüljön haza a professor ur, majd megmossa ő alamuszi eszének kopasz tokját.

Kimaradozni, nem aludni, hüvös éjszakákon kodorogni, hajh! s aztán kedves teleség, küldj orvosért, főzz herba-teát, dörzsöld az ikrámat, mert a csúz, a köszvény, a podegra, ja, ja, jaj! Bizony husz év előtt, oh szép idők! emlékszel? . . . Még nem ártott se viz, se tüz, pedig — csak lassucskán, csak csendeskén, csak nyugodtan Dórikám, — kegyetlen a gyönyör, a kevésért amit juttat, nagy adót szed, hej, milyen legény voltam én! Ugy-e, mindig meg voltál velem elégedve, meg vagy elégedve most is? Hiszel hűségemben, szerelmemben?

— Hisz a guta.

— Lásd, én szentül hiszek neked.

— Mert te hihetsz — tájdalom!

— S mért ne hihetnél te, angyalom? Futostam valaha szoknyák után?

— Hm, hm . . .

— Volt valaha rám panasza szobalánynak, szakácsnénak?

— Hm, hm . . .

— Hoztak valaha a nyakadra apasági keresetet? Láttál e már engem valahol valakinél valaminek? Nem. Aztán ki szeretne még engem, hisz oly gyöngék a szemeim, lábaim . . .

Oh, a vén róka!

A— né most megesküdnék rá, hogy az ő férje róka és róka volt mindég.

Sejtelme sejtelmekké növekedett s fészkelödni kezdett benne a mindenre képes női önérzet.

Bele kukucsált a közelmultba:

Balázs egy idő óta sokat veszt a — tarklin, azt mondja. — gyanús! — katholikus létére mostanság egyre a kálvinista templomba jár; ennék oka van, — erőnek erejével tuzoltó akar lenni, az ügy iránti buzgalomból; no jó, de mért akar éppen staiger lenni, rosz lábaival, kezeivel?

Hazugság! a lábai jók, bizony jók.

Ez igen gyanús! .

Hopp! megvan!

Korán reggel kis cseléd levélke, czédulka, há-áá!

Vagy úgy, — mindez kedves Dórikám egyleti dolog, — ehhez te nem értesz, bár elismerem, igen okos asszony vagy . . .

Hó! hó! most nem fogod az ilyen beszéddel elütni!

Mért födnék el arczunkat, ha nem akarnak *látódni*, ott a köpenygallér, bele huzva a nyak, lenyomva a kalap, csak a fülét látja meg, aki esetleg igen közel érdeklődik a tavalyi Kundschaftja iránt.

A délutáni órákban feltünt a zárt park mögül egy igen nem művészies érzelműnek ismert egyén.

Szinte a szájával nézte Thália papnőit.

Ugyanekkor a sziget nyitott parkú végén egy kifogástalen öltözékü uracs véletlenkedett. Meglátszott rajta, hogy még csak akarna műbarátnak felcsapni.

Egyszerre elfutja szölkés arczát a vér. Az az izé ott tulnan éppen arra vetette a szemét, akire ő.

Szegény kicsike, milyen zavarban van.

Ha arra néz: irul, ha erre néz: pirul.

Majd ugy látszik, hogy jobban kerüli az irulást, mint a pirulást.

Hanem amaz ottan azért nem tágit, néz majd pápaszemmel, majd anélkül.

Az uracs boszankodik.

Megkerüli kaszinószinházat.

— Uram, minek fixirozza ön ugy azt a hölgyet?

— Mert nem tudom, hogy ő-e vagy nem ő?

— Érdekli?

— Érdekel...

— Ismeri?

— Ojé!

— Mért nem megy hozzá?

— Félek, hogy leszid.

— Menjen a lakására.

— Oda hiába járni...

— Járt már oda?

— Ojé!... ha szüksége volt rám, csak értem küldött és én, tessék meghinni, éjjel-nappal szolgálatára álltam. Birka módra türtem szeszélyeit, mert tetszik tudni, a hány primadonna csak van a világon, mind szeszélyes. Ma hegyes, holnap kerek derék, holnapután meg kivágott és mind abból az egyből. Majdnem tönkre mentem miatta, hát hogy ne fixiroznám!?

— Hát csak azért?

— Talán az urfi akarja, itt van la, a kontó, én nem bánom.

Az urfinak savanyú volt a szőlő. A snajder meg tovább, talán még most is fixiroz.

Philemon.

Országos kiállitás.

A jury tanács határozata alapján a bennünket közelebbről érdeklő kiállitók közül a következők lettek kitüntetve:

Kiállitási nagy éremmel: I. csoport. Mezőgazdaság és mezőgazdasági szakoktatás: Abaujtorna-megyei gazdasági egyesület gyüjteményes kiállitása, melyben résztvettek: Dreher Antal Torna, kitünő lóheréért. Hedry József A.-Lánez, kitünő lencse és heréért. Klein Lajos Vizsoly, kitünő zab és répamagért, báró Melczer Andor, kitünő árpáért, Nigházi László H.-Szt.-András, kitünő tengeriért, Soltész Gábor H.-Ardó, kitünő bükköny és chevalier-árpáért. Truskovszky Gyula A.-Szántó, kitünő borsóért. — Sárosmegyei gazdasági egyesület: Kecskés Gyula Bajod, lenért, Mösz Frigyes A.-Sebes, babért, Péchy Béla Hermány, borsó és lencse, Piller Kálmán P.-Peklén, buzáért. — Versenyen kivül a kassai gazd. tanintézet.

IV. csoport, állati termények: a kassai gazd. tanintézet.

VII. csoport, vegyészeti ipar: Melliorisz Miklós Szöllöske (Szepsi mellett) haladás és kitünő termelésü ásvány- és földfesték.

VIII. csoport, élelmi szerek: Szerencsi Ede, családkávéja nagyban termelés és versenyképességért, nagysárosi és iglói műmalom versenyképesség, ungvári műmalom kitünő gyártmányért, versenyen kivül Elischer Henrik szalámigyáros.

IX. csoport, bor és egyéb szeszes italok: Schalkház örökösei szálloda, kitünő asszuborért. Maurer Rezső és János bor nagykereskedők, kitünő fehér diószegi, rizling, gyöngyösi vörös és fehér aszszuért, Adriányi Gyula Tolcsva, asszuért, Ambrózy Nándor Ujhely, szamorodni, Báczy József, dr. Erényi Jakab, Görgey Gyula Ujhely, asszu, Flegmann S. W. Ab.-Szántó, asszu, Heyduk Ambrus Tokaj, asszu, eczet, Kovácsy Gábor Tállya, asszu, Lippóczy Norbert Podolin, tokaji asszu, Lefkovics Ignácz Ujhely, pecsenye, szamorodni és asszubor, Stollár Gyula, kitünő cognacért.

XII. csoport, faipar: Dunkel V. K. parkettgyára versenyenkivül jury tag.

XV. csoport, fonó és szövő-ipar: Haltenberger Rezső Eperjes, Siposs A. Gyula versenyenkívül (juri tagok).

XVII. csoport, butor-ipar: Sztudinka Gyula butorgyáros jó munka és izlés.

XIX. csoport, sokszorositó ipar: Werfer Károly, könyvnyomdász Kassa, jó munkáért.

XXII. csoport, épitési ipar: Benczúr czementgyára Mogyoróska (Eperjes.) Jakab Péter épitész, jó munkáért. Kobilicz Frigyes, kőfaragó Eperjes jó munkáért.

XXIV. csoport gépipar: Fleischer és Társa gazdasági gépgyára és vasöntődéje Kassa, nagyban termelésért. Krompach-hernádi vasgyár.

XXX. csoport. Iparoktatás: Kassai állami gépészeti ipartanoda, Siposs A. Gyula kötszövészeti tanműhelye (versenyen kivül), kassai polgári leány iskola jó munkáért.

Felhivás előfizetésre.

A „Kassai Szemlé“-re 1885. évi október hó 1-től előfizetést nyitunk következő feltételekkel:

Egy évre .... 5 frt — kr.
Fél évre .... 2 „ 50 „
Negyed évre .... 1 „ 25 „

úgy helyben házhoz hordva, mint vidékre postai szétküldéssel.

Előfizetni lehet a kiadóhivatalban, főutcza 54. sz. a. földszint az udvarban és minden könyvkereskedésben.

Vidéki előfizetőknek ajánljuk a díjat postautalványon beküldeni, a melyen kérjük a teljes czímet olvashatóan kiírni, nehogy a szétküldésben akadály támadjon.

Előfizetések e czímen küldendők: „Kassai Szemle“ kiadóhivatala Kassán, főutcza 54.

Kelt Kassán, 1885. szeptember hó 20-án.

A „Kassai Szemle“ kiadóhivatala.

Ujdonságok.

Comáromy László alispán a megyében tett öt napi folytonos utazásából 24-én este érkezett vissza. Utazásának czélja a megyei főszolgabirói hivatalok felülvizsgálata volt, melynek eredményeként felemlithetjük, hogy az alispán a tapasztaltakkal teljesen meg van elégedve.

Münster Tivadar polgármester, Éder Ödönnel a kaszárnyák ügyében Budapesten járt. Egy kaszárnya baráttól ugy hallottuk, hogy az épitkezés megkezdésére száz évi moratoriumot akart a polgármester kieszközölni, vagy még inkább azt, hogy Jókai ne Kassát tegye át Budapestre, hanem a kaszárnya-áldást, melyhez a három láda terveket ingyen adjuk, vitesse el a nyakunkról.

Dr. Senka József, társadalmunk e kimagasló alakja, tegnapelőtt érkezett haza hosszabb üdülési szabadságából.

Abauj-Tornamegye október hó 5-én tartja évnegyedes közgyülését, melynek fontosabb tárgyai következők: 1. a halálozás folytán üresedésbe jött árvaszéki jegyzői állomás betöltése; 2. az 1886. évre foglalkozandó virilis bizottsági tagok sorozatának megállapitása; 3. a jövő évi költségelőirányzat; 4. a gibárti hid vámszedési ügye; 5. Kassa város átirata a katonai előfogatok tárgyában; 6. küldöttségi jelentés a megyeház kiépitése ügyében.

A kassai jogakadémiai segély-egylet és olvasókör 1884/85. evi jelentéséből örvendetesen tapasztaljuk, hogy a jogakadémia polgársága a mult tanév alatt is buzgó tevékenységet fejtett ki ugy a csendes jótékonyság gyakorlatában, melylyel szegényebb sorsú pályatársaknak a léttel s önfentartással folytatott nehéz küzdelmét anyagi támogatás által igyekeztek könnyiteni, valamint az önképzés terén, mely viszont az összetartozóság, a kollegialitás, a szellemi rugékonyságnak egyik leghathatósabb előmozditója. Az előttünk fekvő jelentes szerint a mult évben tizen összesen 314 frt segélyt élveztek. A segély egylet vagyona 10883 frt 41 kr., mely gyümölcsözőleg van elhelyezve. A mult évi összes bevétel 566 frt 61 kr., kiadás 323 frt 65 kr., Az olvasókör összes bevétele 239 frt 50 kr., kiadása 209 frt 79 kr. Az olvasókör a mult évben a szellemi munkálkodás emelésére három pályatételt is tüzött ki, melyekből kettő s pedig: egy jogtörténelmi tételt Blanár Béla és egy szépirodalmit Bálint Béla nyert el, mig a harmadik, nemzetgazdasági tétel meddő volt. Az olvasókörnek Münster Gyula, dr. Rössler István, Lupkovics Egyed, ifj. Klekner Alajos és Lorbeer P. Ferencz urak ajándékoztak könyveket, Kassa város hatósága pedig 8 köbméter tüzelőfát ingyen utalványozott a körnek.

Halálozások. Dr. Hegyi István gönczi járási orvos f. hó 25-én reggeli 5 órakor élte 32-ik évében szivhüdés következtében elhalt. Temetése, melyet a kassai „Pietas“-intézet rendez, Gönczön ma d. u. 4 órakor a helv. hitvallású egyház szertartásai szerint lesz. — Imre Antal, fogalmazó a közoktatásügyi miniszteriumban, 24-én Budapesten 28 éves korában elhunyt. Az elhunyt, Imre Lőrincz nyug. tanfelügyelő fia, ki előtt széles körü müveltsége és alapos tudományosságánál a fogva a legszebb jövő állott, a halál váratlanúl ragadta ki szerető szülői, hivatása, nagyszámú barátai és a fővárosi társadalom köréből, melynek kedvencze volt.

Zavar a kassai zsidó templomban. A hosszú nap alkalmával a kassai zsidótemplomban egy 13 éves fiu is alá akarta magát vetni vallása törvényeinek. Azonban egyrészt a templomban uralkodó roppant hőség, másrészt pedig a böjtölés a szegény fiut délutáni öt óra felé már annyira kimeritették, hogy elájult. A földszinten mozgás és hangosabb beszéd támadt, mit a karzaton imádkozó hölgyek tüzilármának magyaráztak. A hölgyek annyira megijedtek, hogy tétemükben a kijárat felé rohantak s már-már elgázolástól lehetett tartani, a midőn egy elöljáró a zaj okát megmagyarázni sietett fel a karzatra s igy a nagyobb bajnak elejét vette.

Borzasztó szerencsétlenség. A minap lefolyt garadnai bucsuról egy ittas kocsis hajtott haza Vilmány felé. A szekéren egy nyolcz éves gyermek, egy hatvan éven felüli anyóka volt, kikhez az uton a kocsis még nyolcz embert vett fel. A midőn a kocsi a vilmányi malomhoz ért, a kocsis nem hallgatva szép szóra, egyenesen a Hernádba hajtott. A közepén a sebesen folyó és mély vizben a kocsi felfordult s csak nagy ügygyel-bajjal sikerült a kocsin ülőkből a nyolcz embernek a partra vergődni, mig a kocsis, a gyermek, az öreg anyóka és a kocsi ele fogott három ló a vizbe fúlt.

Bárkány Mari és a ránki fürdő. A jeles művésznőt, a berlini Schauspielhaus tagját, egy éppen most meginduló német szépirodalmi lap szerkesztősége fölszólitotta, hogy irjon valamit e mutatványszámba. Bárkány k. a. eleget tett e hizelgő felszólitásnak, még pedig olyan módon, mely hazafias érzelmeiről tesz tanuságot. Arra vállalkozik, hogy egy magyar fürdő hirét terjessze a külföldön. Leveléből a következő érdekes részleteket vesszük át: Mintegy három év előtt szülővárosomból, Kassáról, nagy társasággal a ránki fürdőbe tettem kirándulást. Németországban alig ismerik ezt a fürdőt, noha Bismarck Herbert gróf és Lindau Pál a mult évben hosszabb ideig tartózkodtak ott. Van ott egy csodálatos forrás, amely szeszély dolgában tultesz minden primadonnán s akkor jön és megy amikor neki éppen tetszik. Van benne valami démoni, t. i. „szurok es kénkő“. Mintegy 40—50 lábnyi magasból zuhan alá a szikláról, nem mint Sappho az ötödik fölvonás végén, hanem négyszer minden 24 órában; ami még művészi körökben is nevezetes dolog. — Láthatatlan és bámulatosan szép a sajátszerü habtorlódás. Mintha csupa lenge amoret szállna föl a a mélységből s egymást átölelné, hogy aztán a vigyázatlan nézőn hütsék pajkos szeszélyüket. Én is nagyon közel találtam jönni, és kiváncsiságom jutalma az volt, hogy a forrás tündérei végig fecskendeztek. Nem maradt más hátra, mint hogy egy rendelkezésemre álló lópókróczba göngyölgettem karcsu, de kissé didergő testemet. Egy szinpadi heroina, a ki a görög kostüm helyett lópókróczba takaródzik, vajjon erre is rámondaná Ben Akiba „Alles schon da gewesen“. Azzal zárom be soraimat, hogy mindenkinek, a ki a természeti szépségek lelkes barátja, a ránki fürdő látogatását melegen ajánlom. Megtalálja ott azt, amit keres.“ Ha a ránki fürdőnek jövő évre sok német látogatója lesz az igazgatóság már most tudja, kinek tartozik érte hálával.

Az uj oláh apostolok. A „Szathmármegyei közlöny“-ben olvassuk: Dr. Lukács László nemzetellenes, hazafiatlan működése kezdi megteremni maga gyümölcseit s utánzókra talál. Az ujabb apostolok nevei a következők: Alexiu Berinde, sz.-váraljai g. kath. lelkész, h. esperes, Josifu Popa Leményi apai, Theodoru Románu sikárlói, Iván Popu illobai, Antoniu Kováts patóházai és Simeonu Andereo szamostelki g. kath lelkészek. — A m. közigazgatási bizottság ugyanis kimondta, hogy mindazon lelkészek, kik hagyatéki ügyekben az anyakönyvi kivonatokat nem magyar nyelven állitják ki, avagy a magyar forditást hasábosán nem csatolják, az 1868. évi XLIV. t. 16. § a alapján a megyei árvaszék által annyiszor, a menynyiszer 50—50 frt birsággal sujtandók. Ezen határozat a fent megnevezett oláh papok hazafiságát sértvén, Szinyér-Váraljára értekezletre gyültek össze, a melyen elhatározták, hogy ezen határozat ellen felebbeznek s ezen határozat alapján Berinde Elek esperes be is nyujtá felebbezését a m. közigazg. bizottsághoz, a melyben

---

Tyüh! hát az a kövér asszonyság talpig gyászban?

Jaj, lelkem, csak ezt ne emlitsd; két hétig sirnál, ha megtudnád szomorú, szivet marczangoló esetét — — gondterhelte sötét felhők — vérfagyasztó rémes nyöszörgések — vihogó ördögök serege üzik a szegény, szegény árvát; — amijét a tüz meg nem emésztette, elvitte a lelketlen viz, — a férjét banditák ölték meg, gyermekeit a sátoros czigányok lopták el, hogy nyomorékot, koldust csináljanak belőle. — nagy isten! és az anya szive még dobog!... Kilencz kérője volt s ő az égnek szentelve magát, még most is hajadon, pártájának fátyola hófehér, gyüretlen, — már egyszer őt is meggyilkolták az ádáz kisértők, bizony csak ugy támasztották fel... Oh, Dórikám! add csak ide a zsebkendőmet, hadd sajnáljam a szerencsétlent, sajnáld te is...

Hogy mért ólálkodik a portánkon?

Fél az istenadta a maga árnyékától, fél a járók-kelőktől, de legjobban fél tőled, igen, a te — fejedelmi megjelenésedtől...

Hogy mit akar tőlem?

Protekcziót, a protekcziómat igértem neki; te ezzel nem veszitsz semmit édes Dórikám... Az én protekczióm nagy kiterjedelmu — — az én protekczióm hatalmas, tudod, — ez a te zsebkendőd Dórikám...

A szegletablakból két utczára látni.

A—né néz-néz...

Talán erről, vagy amarról?

Ahán!...

Feltünik egy mozgó alak.

Fagypontra szállt érdeklődés, harag szünetel. Az éjjeli bakter ez csak.

De ni, Czirkányi is arra czirkál!...

Minek? Kapu nyilik, kapu csukódik s a bakter jó mulatságot kiván a tekintetes urnak, aztán mosolyogva a zsebébe rejt valamit.

Hát Czirkányi is!...

A—né szive nagyot zökken.

Az utcza innensö végén egy termetes árnyék hol kisebbül, hol nagyobbúl.

Majdametté válik, majd ismét összefoly.

Ne félj, ne félj, alszik: a szobám ajtaja nem nyikorog.

A—né szive kettőt zökken, hirtelen okullárét ölt.

Ez a világos felöltő, ez a világos czilinder...

De meg az a másik, merő gyász.

Oh, Balázs, ez több a soknál...

Szeretne sikoltani, az utcza népét összecsöditeni, hadd lássák a protekczió kérőt és a protekczió adót a holdvilágnál...

Torkán szorul a sok hangos átok, — a másik szobában gyermekei, férjhez menő lánya aluszik, csak fuj, szuszog szegény anya, megcsalt feleség!

Görcsöket kap s hátra rándul, mivel üsse agyon azt a...

Hajh, de az ész jó tanácsadó:

Ha agyonütöd, még bezárnak s ha nem zárnak, ki fog eltartani! A gyilkos feleség még penziót sem kap.

A mosdó szekrény olyan közel — a vizes korsó telve — megállj, bestye lelke!

Czupogásra csurgás, ijedelem, ugrás, aztán minden csendes, csak a czilinder, az czudarúl nedves.

No, tagadd vén csiszár, hogy vizet nem kaptál?

Hát — hát — mit tagadnám — az én feleségem, az én házam, az én ablakom, az én vizem; nem haragszom mama, csak ne aggódj, megszárad reggelig, finom a kelme, nem marad rajta folt.

a határozat érvénytelenségét s jogtalanságát igyekeznek bizonyitgatni épen az 1868. évi t. cz. 16. §-a alapján, azon elvből indúlva ki, hogy a hivatolt t. cz. értelmében az alpapság kiadványait saját jegyzőkönyvi nyelvén is kiadhatja. A felebbezés kinivó gúnyos hangon van szerkesztve, s az illető urak hazafiságára sötét arnyat vett. Sajnos, hogy ilyenek történhetnek Magyarországon. A közigazgatási megyei bizottság természetesen a felebbezést visszautasitotta.

Kemény Géza és Várkoly János kirdetéseire figyelmeztetjük olvasóinkat.

Rövid hirek.

— *Pajor Emilia*, mint a székesfejérvári „Szabadságban“ olvassuk, a napokban megválik a szinpadtól s nőül megy egy gazdag huszárkapitányhoz.

— *Palmai Ilka* válópöre Szigligeti József férje ellenében vizbe esett s vele együtt az ő régen táplált vágya, hogy szeretlmével mást boldogithasson. A kir. tábla ugyanis az első bíróság ítéletet, mely az elválást kimondta, megsemmisitette. Pálmai Ilka most beszedheti a kirakatból azt az ingerlő staffirungot, mely annak idején, olyan nagy hu-hot csinált és kezdheti a válópörlekedést elülről.

— *A sovári* kincstári főbányahivatal az 1886. évre szükségleudő élelmiszerek és anyagok szállitására nézve versenytárgyalást hirdet, mely október hó 28-án d. e. 9 órakor tartatik ugyanott.

— *Kinszky Károly* jó hirnévnek örvendő táncmester ez idén tánciskoláját a Schalkház termében rendezi be. A beiratások október hó 28-án, a tanitás november 1-én kezdődik.

— *A kassai* prémontrei főgymnasiumba a jelen tanévre 474, a polgári fi- és leányiskolába 450 tanuló iratkozott be.

— *Az őszi* honvéd-gyakorlatok e hó 25-én fejeztettek be s ugyanaz napon 1800 ember hagyta el városunkat.

— *Pethő-Szinyén* Tomka János 12 éves suhancz gyereknek egy cséplőgép, mely körül settenkedett, vigyázatlansága folytán jobb kezének négy ujját elkapta. A gyereket a kassai kórházban ápolják.

Szerencsétlenség. Krajnyik Mihály kistadnai illetőségü vasuti munkás tegnapelőtt a ladnai vonalon egy vasuti pályakocsi által olymérvü sérüléseket szenvedett, hogy másfél óra mulva a kassai kórházban meghalt.

Levél Kassáról.

Édes atyámfia!

Elszomorodott szivvel értesültem, hogy hát szörnyen náthás. Minek is elegyedik abba a kutyaette korteskedésbe, no de vigasztalódjék, hogy csak náthát kapott.

Nálunk már egy csorda bölömbikát két hét óta koplaltatott a polgármester *hivatalból*, hogy majd ha eljön a beszámolás napja és az utczára merészkednek a függetlenségiek, *hivatalból* rájok ereszti ha kell, hogy csülökre szedje őket.

Ez persze titok volt, s hál istennek nem is volt szükség rájuk, mert ugy látszik megjámborosodtak, no de előttem nem, mivel nálam van kosztban a polgármesteri tollnok, és az egy kis sódaros tésztaért mindent kimond amit hivatalból tud.

Azt is hivatalból tudja, hogy az idevaló hölgyek remségesen boszankodnak. A multkor a Széchenyiréten jótékonycélu ünnepélyt rendeztek és — bele sültek!

Megmaradt sörük, boruk, kávéjuk, gyüretlenül a ruhájuk, pártájuk, a nagy drágasággal sikerült elriasztaniok a — jótékony célra mulatni vágyókat.

Málcsikámat is bele vitték a — jótékonyságba.

Es most még azt hiresztelik róla, hogy ott sem volt, hanem kikocsizott a „büdös“ viz fürdőbe a „szoba“ urral.

De ilyenek ezek a mostani asszonyok! szólják, szapulják egymást kapunyitástól kapuzárásig, pedig — no de ne szólj szám, nem táj fejem.

A vőm uram is az ünnepélyen volt. Jótékonycélból telöltöztették töröknek, pedig beválik ő ruha nélkül is annak!

Bábi paraszt menyecskének volt öltözve. Pistike a klubba ment. Én csak itthon üldögéltem. Meglátogatott pater Basilius. Leimádkoztam vele három olvasót.

Ez a páter Basilius kezd engem érdekelni. Vallásossági szempontból. Borzasztó a tudománya! Könyv nélkül tudja az ó és uj testamentomot. Hiba nélkül eltudja számlálni Jézus Krisztás nemzetségének, fogantatásának és az ő születésének históriáját. Valóságosan Isten csodája, mert a szélsőségek találkoznak benne. Zola „Nanáját“ is ismeri, hireből.

Mi igen jól mulatunk, a vallásosság határán belül. Szépen tud mesélni. — Ha nem lett volna belőle páter, poéta lett volna belőle.

Szinte sajnálom, hogy páter, mert igy meghalt a közönségre nézve.

Szegény családból származik s árvá az istenadta, kénytelen volt a konviktus tápintézetében növelkedni, a melyet majd csak ugy, vagy száz év mulva fognak kinyitni.

Hiszen mondok, én is olyan szegény árva vagyok. Se apám, se anyám.

Ugyan édes atyámfia, nem tudja szavahihetőleg megmondani, hogy hány katholikus szent van!

Péter Basilius összezavarja a görög katholikus szentekkel.

Azt állitja, hogy a Kronos király Dianna leánya is szent, holott tudvalevő dolog, hogy ez a király ur nagy apitusnak örvendve, minden gyermekét elnyelte.

Azt mondják, hogy a Tisza visszatelé folyik.

Emlékszik-e még édes atyámfia, arra a sápadt képü, fekete szemü siheder leánykára, akit a „göthös“ báró a negyvenes években vett feleségül? Igen? No hát, mondhatom, hogy már tökéletes vén banya.

Hja, igen viharos multja van a piszécskének.

Tudja, hogy én utálom a pletykát, azért nem mondom el, hogy a festék tette tönkre az arcát, „Ravissante“, „Princessin wasser“, „szeplő irem“, „Brasilin“, de még csak a szemöldökét is festette.

Az én koromban ilyesmi nem fordult elő. Most is élénken emlékszem, midőn egyszer „huszár“ Kati céklával kipirositotta magát, ahogy táncba ment, örökre rajta maradt a „céklalé“ csúfnév, avval is temették el szegényt.

Manapság a kis leányok is puderezik magukat s a mamák megengedik! Persze, ők is puderesek.

A rektort csak azért szeretem közelből látni, kikémlelhetem a fogait. Az hirlik róla, müfoga van.

Én ugyan nem hiszem, mert a harapása nem vall erre.

Az obesterné gyászolja a dzsidás tisztet és megszökik a tartalékossal.

Ez aztán logika!

Az obester e gyászhirre a legénységnek dupla menázst és egy meszely bort adott fejenként.

Csak képzelje, mit talált a minap Zsófi a „szoba“ ur ágyában!

Egy — hajtüt!

Szegényt, alvás közben megszurhatta volna!

És ha meghal, amilyen lágy szivü az én Málcsikám, képes volna utána hülni.

De mit szól az én vőm uram balesetéhez? Hasba rugta a ló, ugy, hogy elájult bele. Ugy kell neki, minek ül lóra!

A rosz nyelvek ugyan azt rebesgetik, hogy nem oka e rugadalomnak sem a ló, sem a vőm.

Rugni kellett a szegény párának, mivel tüzes tapló volt a fülében.

Van most bezzeg átkozódás a háznál: ilyen feleség olyan anyós!

Mert már a kökorszak kezdetétől fogva belerökönyödött a férfiakba az az istentelen rosz szokás, hogy akármi baj éri őket, mindig az asszonyt okolják.

Csak a hit malasztja tart vissza, hogy már meg nem szöktem ettől a háztól.

Oh milyen élet ez!

Ünom testemből lelkemből, de — és elohajtom a halált.

Pistike rózsás kedvben érkezett haza a klubból, ha nem cigarettázna oly szörnyen, zseniális fiunak mondhatnám, de igy — igazán nincs messze a világnak vége.

U. i. Tiszteli a néni a nénit.

Kassán, Szent-Mihály havában.

Özv. Gágor Kata.

Kassai apróságok.

Ki lesz a primadonnának? Ezt a kérdést a székesfejérvári Szabadság veti fel s hozzáteszi, hogy Jakab Lajos társulatának bájos primadonnája, kinek szereplései elé izgatott érdeklődéssel néztek a fehérváriak, megválik a szinpadtól s nőül megy egy gazdag huszárkapitányhoz. Hogy a székesfehérváriak izgatottságát lehütsük, megsugjuk, hogy egy marmarosi argonauta Pajor Emilia hangját kacsa-gágogáshoz hasonlitotta.

Hogy miért? Arról ma még nem beszélünk.

*

Hordár diplomaczia. Van Kassán egy gazdag ember s ennek a gazdag embernek van egy szegény ördög rokon, a kimesterségére nézve hordár. Ha a gazdag rokon a szegény hordárnak, ki egy föutczai ronda házban lakik, a lakbérét kifizeti, akkor a kapún ez olvasható: „13. számu hordár“, ha nem fizet, a táblát megforditja s ez jön ki: „Israel Láncz, hordár“.

*

A legújabb nóta. Három keservesen csalódott udvarocz mielőtt a földi élet utolsó lépcsőjéről lehágott volna, éppen a Maurer-féle borpinczéhez közeledett. Egyikök, jóremény fejében, hirtelen zokon vette a válást s ily szavakkal állitja meg bajtársait:

— Fiuk! az Isten áldjon meg benneteket; tudjátok-e, hogy hol nem táj semmi?

— A sirban, — felelt a legbánatosabb, — mert a nóta is azt mondja.

— De ha csak ott, akkor ám ki vagyunk játszva — czudarul!

— No . . . hát talán máshol is?

— Persze! . . . hiszen a legújabb nóta meg azt mondja, hogy:

Boros pinczе! . . . Le kell menni!
Oda lenn már nem fáj semmi.

— Helyes! helyes! tehát menjünk *feledni*.

*

Rangos szabó. Egy kassai ügyvédnek baja volt B. szabóval és a tü emberének a felesége, miután a mester nem volt otthon, ez üzenettel küldi a cselédjét az ügyvédhez:

— A nagyságos asszony azt üzeni, hogy a nagyságos úr nincs odahaza s majd ha jön, elküldi ide a tekintetes úrhoz, hogy megnézze, mi a baj.

Szerkesztől üzenetek.

Fr. Gyula Pécs. Várjuk. Üdv és gyöngyharmat az egész háznépnek.

U. M. Lőcse. Köszönettel nyugtázzuk a jó kivánságot. A szepesi, illetve lőcsei társadalmi eseményekről a tudósitást vagy csevegést mindig szivesen fogjuk látni. Endre barátunk hol működik az igazság istenasszonya szolgálatában?

Dr. T. E. Homonna. Tudtuk, hogy jó helyen kopogtatunk. Mindig szivesen látott vendégünk.

D. M. ő nagának Budapest. Az önállókat nagy örömmel fogadjuk. Forditásra nézve nem határozhatunk, mert eredetivel el vagyunk látva hosszú időre.

Kis lutri.

Szeptember 23-án.

Brünn 17 88 25 43 67

Hivatalos árfolyamok a budapesti árú- és értéktőzsdén.

Szeptember 25.

Magyar aranyjáradék 6%	—.—
Magyar aranyjáradék 4%	98.20
Magyar papirjáradék 5%	90.95
Magyar vasuti kölcsön	148.—
Magyar keleti vasúti államkötvény, I. kibocsátás	97.—
Magyar keleti vasúti államkötvény, II. kibocsátás	124.—
Magyar keleti vasúti államkötvény, III. kibocsátás	108.50
Magyar földtehermentesitési kötvény	102.50
Magyar földtehermentesit kötvény záradékkal	101.50
Temes-bánáti földtehermentesitési kötvény	102.—
Temes-bánáti földtehermentesitési kötvény záradékkal	101.50
Erdélyi földtehermentesitési kötvény	101.—
Horvát-szlavon földtehermentesitési kötvény	102.—
Magyar szölödézsmaváltsági kötvény	97.75
Magyar nyereménysorsjegy-kölcsön	117.50
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy	121.50
Osztrák járadék papirban	82.25
Osztrák járadék ezüstben	82.75
Osztrák járadék aranyban	109.—
1860-iki osztrák államsorsjegyek	137.50
Osztrák-magyar bankrészvény	865.—
Magyar hitelbank-részvény	283.25
Osztrák hitelintézet-részvény	283.20
Ezüst	—.—
Cs. és kir. arany	5.87
20-frankos arany (Napoleond or)	9.95
Német birodalmi márka	61.70
London	125.50

Felelős szerkesztő: **Ries Lajos.**

HIRDETÉSEK.

Vendéglő megnyitás.

Tisztelettel értesitem a n. érd. közönséget, hogy a **szinház épületben** bérbe vett

vendéglő helyiséget

teljes átalakitás és uj berendezés után **tegnap, szeptember hó 26-án** ünnepélyesen megnyitottam.

Főtörekvésem lesz a n. érd. közönség bizalmát a **legtisztább, hamisitatlan italok** és **izletes ételek** kiszolgáltatása által kiérdemelni.

Vendéglőmben **RÁCZ JANI** zenekara minden **kedden** és **szombaton hangversenyezni fog.**

Megrendeléseket ebéd- és vacsorára a házon kivül is a legolcsóbban fogadok el.

Bayer-féle sör a vendéglőben és az utczára hordva literenként **18 kr.**

Jó ételek és italokról, valamint pontos kiszolgálatról gondoskodik, számos látogatást kérve

Kassán. 1885. szeptember 26. mély tisztelettel

Mondl Lipót.

—1

Szőnyegek és takarók felső-magyarországi legnagyobb gyári-raktárának tulajdonosa.

FLACHBART SAMU UTÓDAI

„SZÉMAN TESTVÉREK“ czég

Kassán, fő-utcza 60-ik szám alatt

ajánlja a nagyérdemü közönségnek mindennemü

salon-, futó-, pamlag- és ágyelőtti szőnyegeit

katona-, gräfenbergi, fürdő- és lópokrócait, valamint különböző szinü utazó-, ágy- és erdélyi gyapjutakaróin kivül

Rumburgi creasz-, czérna-, len- és gyapot-vászonnemü czikkeit; chiffon-, kanavász-, ágy- és derékalj-kelméit.

Továbbá ajánlja legdúsabb választékkal ujonnan berendezett nagy raktárát mindennemü

ruhakelmékben, szines és fekete orleans, fekete terno, wattmoull, lama és fehér flanell, kalmukban, barchentben és rövidárukban.

A nagyérdemü közönség becses látogatását kérik

tisztelettel

2—10

SZÉMAN TESTVÉREK.

Van szerencsém a nagyérdemü közönség becses tudomására hozni, hogy

az őszi évad ujdonságai

dús választékban

megérkeztek és mérsékelt olcsó áron kaphatók. 2—3

Kegyes pártfogásért esedez

Várkoly János

Kassa, főutcza 42. sz.

Heintz Gyula

órás

Kassa, főutcza 12. szám

gróf Forgách palota

ajánlja a n. érd. közönségnek dúsan berendezett

óra-raktárát

s pedig

FÉRFI- és HÖLGY-

zsebórákat

arany és ezüstből

INGA, TEREM

és

ÁLLÓ-ÓRÁKAT

stb.

Ezenkivül

mindenféle

JAVITÁSOK

egy évi

jótállással

a legolcsóbb ár mellett pontosan eszközöltetnek.

3—3

Orfévrerie Christofle

világhirü, legjobban ezüstözött fém-árú.

Egyedüli helyettesitője az ezüstnek.

Áruházak Páris és Karlsruheban.

Legmagasabb kitüntetések valamennyi kiállításon.

Ajánljuk jótállás és az ezüstsúly felzése mellett elismert szolid erősen ezüstözött és aranyozott **teriték-készleteinket** a legegyszerübbtől a legművészibb kivitelig, melyekből folyton nagy raktárt tartunk.

Christofle és Társa,

Bécs, Operaring 5.

Gyártmányainkon a gyári jegy és CHRISTOFLE név van rajta.

Képes árjegyzékek kivánatra ingyen.

Minden tárgynak ujra ezüstözése elvállaltatik.

Eladási hely **Kassán** gyári áron 3—3

Varga Bertalan urnál.

TERNO!!!

TERNO!

TERNO!

Üdv Csekevalvy Ilona ő nagyságához Kassára.

Szegény voltam, nem mehettem férjhez,
De a sors az mindent jól elvégez,
Elvezérelt üdvöm forrásához,
Dicső Csekefalvy Ilonához.
Ő nagysága tett boldoggá engem,
Megnyertem a mátka-hozományom.
Mindazért őt áldom, mindig áldom.
Honleányok, hogyha frigyre léptek,
Ő nagysága angyala a népnek,
Forduljatok csupán csak **Kassára** hozzája
S mától telt lesz bankóval a láda.

18000 frtos ternót nyertem. Ki fent nevezett Urnőhöz fordul, küldjön be 3 db 5 kros postabélyeget levelezésre.

Knoóstyie, szeptember 7. 1885.

Juhász Irma,

—1 boldog hajadon.

Menyasszonyi kelengyék 300 frttól 4000 frtig.

Kemény Géza azelőtt Koch

Kassa, főutcza 36. Keményféle ház.

Ajánlja a közeledő őszi és téli évadra mindennemü divatos legjobb minőségü **női-ruha-kelmékkel, hozzávaló díszekkel és bélés-nemüekkel, vászon, selyem, fehérnemü és szőnyegekkel** gazdagon berendezett **árú-raktárát** pontos kiszolgálat biztositása mellett a legmérsékeltebb árakon. 1—5

Minták kivánatra ingyen és bérmentesen.

Nyomatja Ries Lajos kiadó saját könyvnyomó-intézetében Kassa 1885.

I. évfolyam. Kassa, 1885. évi október 1. 4. szám.

Előfizetési díj:
Egy évre ... 5 frt — kr.
Félévre ... 2 „ 50 „
Negyedévre ... 1 „ 25 „
helyen házhoz-hordással, vidékre postai küldéssel:
— Egyes szám 6 kr. —

Hirdetések
egy petit sor ... 4 kr.
nyilttérben ... 12 „
Többszöri közlésnél engedmény.
Felvétel a kiadóhivatalban főutcza 54. sz.

KASSAI SZEMLE.

Társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden csötörtökön és vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Kassa főutcza 54. sz. a.
hova a lap szellemi és anyagi részét érdeklő küldemények czimzendők.
Kézlratok vissza nem adatnak.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

A rangos társadalom.

Nem régiben társaságban voltam. Arról folyt a diskurzus, milyen titulus illeti meg például az egyetemi tanárokat. Az egyik a többi ellenében a nagyságos úr mellett harczolt, bizonyitva, hogy a kolozsvári egyetem tanárai e titulusért folyamodtak a kormányhoz és a kormány a tanárok indokolását helyeselve, megadta nekik a nagyságos titulust.

Hogy mily indokok vezérelhették azt a tudományos kart arra, hogy ily félszeg kérelemmel álljanak elé, mikor azt a társadalom kéretleníl is osztogatja, nem magyarázta az illető társaság tagja.

Lehet, hogy a tudós urakat bántotta, hogy őket meg nem illető czimzéssel szólitja szakácsnéjuk, a suszter, bedellus és csak az egyetemi polgárok ragaszkodnak szigorúan a szokáshoz.

Nem is vitatjuk, hogy az egyetemi tanár miért ne legyen nagyságos úr, sőt adott alkalommal talán fontos szerepet is játszik az, hogy ne tekintetes, de nagyságos úrnak szólittassék kötelezőleg.

A mit mi czzel praejudikálni akarunk csak annyi, hogy jelezzük, miszerint a levegőben van valami, a mi, ha nem volna olyan megdöbbentően szomorú társadalmunkra, az éles figyelőt folytonos nevetésre ingerelhetné.

Az egyetemi tanárokat Kolozsvárott bizonyára nem a nagyobb rangú czimezés miatt fogják jobban tisztelni és respektálni azok, a kik előadásaikat az Aulában hallgatják, hanem alapos tudományosságukért s azon fölénynél fogva, melyet állásuk a hallgatókkal szemben nekik biztosit.

A valódi tudomány, az igazi műveltségnek nincs szüksége parádéra. Olyan ajánló levél az a mai demokratikusan gondolkozó világban, a mely előtt királyok is kalapot emelnek,

Ámde csodálkozhatik-e valaki a kolozsvári professorok, ismételve mondjuk, félszeg peticzióján felett akkor, a midőn az a nagyságos urazás oly általánosan lábra kapott, hogy az ember szinte becsületsértési pertől remeg, hogy ha azt az egész nap körmölő urat nem nagyságolja, ha esetleg hivatalos szobájába lép?

Korántsem. S ebben fekszik az a kóros anyag, mely társadalmunkat felülről lefelé megmérgezi.

Nem uj baj ez, egyébbként oly álomszerű állapothoz hasonlit, melyet a keletiek narkotikus anyagok beszivása által kedvteléssel idéznek elő.

Szinte gazdagabbnak, nagyobbnak érzi magát, kit ha csak fizetett cselédje is rangosabban titulál.

Dőre gyöngeség, mely az emberi gyarlóságban gyökeredzik.

A kofát, az iskola szolgát tekintetes, a dijnokot nagyságosnak szólitani szinte megszokott dolog.

Már nem is bántja az ember fülét, ha hallja. Ennek már igy kell lenni. No mert a legszurtosabb dézsa-hölgyet is bántja, ha csak tekintetes urnál szolgál, mivel az előző helyen s egyátalában mindig csak nagyságos uraknál szolgált. A fodrásznő nem is akar tekintetes asszonyokat fésülni.

És ha csak eddig volna, a baj fel se tünnék. De a nagyságos asszony szivesen hallja s addig hallja, a mig beleéli magát a nagyságos életbe, a melyhez nem kapott hozzávalót.

Aztán a nagyságos asszonynak nem illik a divatkereskedésben, a szabóval alkudni, nem is illik neki az egyszerű perkál-ruha. A házmester, a foltozó suszter leányának, ha az asphalton végig hosszig jár, finom divatos kelme-ruha kell, a mely legalább harminczöt-negyven forint. Kalap, csipke és a hozzávaló parfum, hogy a műhely levegőjében ráragadt illatot ellensúlyozza.

A mi illik, az az adósság-csinálás, mert hát nem is nagyságos kisasszony, asszony vagy ur, a kinek adóssága nincs.

A világ a látszat után indúl s az urfi csak azt nagyságolja, a ki sokat mutat.

A ruházat fényüzését, ha a mód nem engedi, a lakás nyomorúsága árán vásároljuk meg.

Ha van módunk a ruházkodásban, a lakás fényüzését is megkivánja a világ mindent kritizáló szája.

De miután a világ a gyomorba nem lát, legtöbbször megkoplaljuk a csipke árát.

Ennek ez a sora. Aztán a koplalásnak, rossz élelmezésnek az eredménye, hogy a nagyságos ur családja, a fejlődő gyermekek feltünően nyavalyások, vérszegények. A lányok, hogy ha felnőttek a czifra nyomorúságot még öregbitik s aztán szidalmazzák a világot, hogy milyen nagy követelésekkel van rangjukhoz s hogy a sok czifra udvarló közül, a ki az örök hűséget emlegeti folyton, a házasságról nem akar tudni semmit, mert hát a telekkönyv lapján igy meg úgy, az emberek ezt meg ezt beszélik.

Megházasodni? No hiszen még csak az hiányzik! — A rendes gondolatmenete a fiatal embereknek, mert hisz maguk is élhetetlenek, nyakig adóssággal. Bizony-bizony az életnek sok szomorú jelenségei vihetők erre a bajra vissza, soknak okozza az anyagi és az erkölcsi bukását.

Az az emberhús-piacz nemcsak Londonban követel és talál áldozatokat.

Hogy miféle orvosság van ez ellen?

A lelkileg és szellemileg igazán müvelt emberek gyakorlata tanit erre.

Közöny szemben azzal a mit a világ beszél, mert az a világ annak, a ki a világ kedveért s hogy az előtt feltünjék, lejárta magát, bizony semmit sem ad. Ne higyje senki, hogy azok, a kiknek **mestersége a mások megitélése, elismeréssel adóznának, ha a fényüzés vagy a takarékosság terén mozog.**

Az a világ mindig talál kifogásolni valót, a melynek ez képezi társalgási nyelvét és a melynek müveltsége csak azzal a ranggal párosúl, melyet a cselédje osztogat.

TÁRCZA.

A legnagyobb bolond.

— Vig elbeszélés. —

A „Kassai Szemle“ számára irta: **Vig czimbora.**

Eleget hajtotta Vincze bácsi? menjünk haza, zivatar van kitöröben.

Nem hallgattak rá, sőt azzal vádolták, hogy már únja a jó barátok körét, csak olyan lity-loty czimbora, olyan volt fiatal korában is. Soha sem tudni, mit akar, hogy akar?

Talán valami randevuja van? A hugom asszony, a sógor asszony, szomszéd asszony — az ördög nem alszik!

Nem fát!

Hej Vincze, Vincze! olyan a te lelked, mint a pincze!

Mint az üres pincze, mert a tele pincze . . .

— Hogy van tovább Vincze?

— Hogy? Feleljen meg ki-ki magának. Mi követi a csókot?

— Nyakleves is lehet.

— De nem ez esetben. Itt az egy csókot csak több követheti, a többet nagyon sok, a nagyon sokat . . . tudja a kánya . . .

Ezzel egyet penderitett szép deres bajuszán, megszitta togait s betette a borház ajtaját, melyet a rögtön kerekedett szél istenesen megrázott.

— Mondtam ugy-e? Innét ugyan haza nem kerülünk ma. A meredek hegy, agyagos talaj . . .

— Kótyagos fej . . . no csak mond ki . . .

— Hát ha haza nem mehetünk, itt maradunk. Ki-ki ráheveredik az árnyékára, feje alá teszi a legboldogabb álmot és betakaródzik a gondolatával, és reggel nagy szeretettel bekisérjük egymást a városba.

Tetszhetett a kedélyes vendégeknek a még kedélyesebb házigazda ez inditványa, mert egyhangulag óhajtották: hadd legyen zivatar, már most csak azért is, hogy itt rekedjenek.

Csak lenne valami asszonyféle, aki vacsorát főz, akivel legyeskedni lehetne.

Tudj isten, már olyan az ember, tüstént jobban érzi magát, ha vászoncseléd setteng a házban, ha még olyan paránya is.

— Hát csakugyan megszöktek?

— Meg azok.

— Kitől, mitől? egyiknek sincs se inge, se galléra, nincs, aki tiltsa itthon éppen ugy elmondhatták volna egymásnak, ami a begyükben volt, mint ott, Taliánországban.

— De ha Juliánna szökni akart, szökni akart . . .

— Bolond fiatal ember!

— Bolond! — vágott közbe Vincze bácsi. — az vessen rá követ, aki nem bolondabb, vagy legalább az ő korában éppen olyan bolond nem volt.

Mind a négyen összenéztek, s bizonyosan mindenik a másik arczán olvasta saját gondolatát, kacagásban törtek ki.

— Mondasz valamit Vincze!

— No, már az igaz!

— Régi idők, szép idők. Igyunk, ugyis csak a borban van a mi gyönyörüségünk.

— Ne beszélj többes számban hékám!

— Talán bizony . . . mondom az ördög nem alszik.

— De most már igazán gondolnunk sem lehet a hazamenésre, — mondá a háziúr a borház torkából fele csutorával kilépve. — itt rekesztett ez a fránya idő. Azt inditványozom, tegyük magunknak oly kellemessé az ittlétet, amint csak lehet. Itt a kártya, dominó, s igyék mindenik annyit, a mennyi belefér. Ereszszük pórázra a beszélhetnémséget, magunk közt vagyunk, az asszonyok no . . . ez egyszer hadd sajnálkozzanak odahaza rajtunk.

— Éljen Demeter!

— Éljen a mált!

— Igyunk! S kezdje el Vincze, ő köztünk a legnagyobb izé . . .

— Nem ugy barátaim, élményeink, kalandjaink elbeszélésének legyen czélja.

— Czélja?

— Igen. *A legnagyobb bolond* titulusért versengünk. Elbeszéléseink után közösen megállapitjuk, ki köztünk a *legnagyobb bolond*, s azt megkoszoruzva, visszük haza. Kálmán bácsi arczán a borszin mellé, még egy szin ült ki, olyan váltakozó, mint a szivárvány szine.

Ő is tudja, de meg mások is tudják, hogy szerelem dolgában ő a legnagyobb bolond. Megkoszoruzhatnák menten, de csak hadd menjen sorjában.

— Imrén a sor.

— Esküdjetek meg, hogy a feleségem . . . brrr, mert ha megtudná! derék asszony, szeretem testemmel lelkemmel. Csak egyszer láttam haragudni hüszonnégy esztendő óta, csak egyszer lázadt fel ellenem . . akkor, de mentsen meg az atyaisten, hogy még egyszer . . . belehalnék . . .

Soha sem voltam a jónak elrontója, aztán mi tagadás, jól esik feledzni, jól esik szavakba önteni azt, amit otthon még elgondolni sem merek, mert a feleségem . . . jó lesz bezárni még az ablakot is, mert a zivatar az asszonyokkal kebelbarát.

— Ture csakugyan bolond, — mondák a többiek, de az ablakot azért bezárták.

— Az, bolond, de csak egyszer voltam az világéletemben. Akkor még azt hittem, hogy a nők, a teremtés e remek virágai, létünk megnemesitői, kiket a költő ihlettel énekel meg, kiket minden férfi sziv imádva tiszfel, becsül, olyanok, mint a rózsán rezgő harmat, mit csak a tiszta napsugárnak szabad megcsókolni. A tisztátalan lehelet bemocskolja, bünös kéz halált hoz reá.

Oh, milyennek képzeltem én a nőt! Megközelithetlen, fenséges, isteni!

Szerelem!

Napjaimat étlen-szomjan epedezve töltém, az éj nem hozott álmot szemeimre, két év alatt tiz év gyötrelmét éltem át. Ismerőseim aggódva néztek rám, szállásadóném elkezdett Lipótmezőről beszélni, nem győzte dicsérni, hogy milyen szép ott a park, az épület s aztán nem is olyan rosz ott lakni, mint sokan hiszik.

Fel akarja mondani a lakást, azért példálódzik gondolám.

Két árt fogok neki fizetni, de e lakást nem hagyom el.

Meghalnék.

Az ő ablaka szemben van az enyémmel, igaz, az ő ablakát nehéz selyem gobelin függöny födi, az enyémet huszonhét krajczáros kanavász.

De a gobelin függöny meg-megmozdul, mintha

Innen-onnan.

Megházasodni — sohajtott, egyszer, kétszer és sokat, nagyon sokat aludt e gondolatra, addig-addig, amig nagy hanggal elő nem állt a *muszáj* és azt nem mondta: *muszáj!*

Szalamucsiban ugyanis megkapta annak a kávéházának a bérletét, a miért más is törte a nyakát.

Most tehát nem elég, hogy bevásárolja a kávésgépeket, czikóriát, kávés-edényeket, teke-asztalt, feleséget is kell venni, ha már egyszer a maga kezére akar lenni.

A maga kezére? — az ő felfogása szerint egy asszony sincs az urával egy kézre.

No, de Sóhegyi urnak van szeme, esze, sava, s akinek mindez megvan, nem eshetik baja.

S világ csodájára, a legrútabb hajadonra esett választása.

Miért?

Mert ő magának házasodik.

Hajh, de csak nincs mit hinni az asszonynak, a mig mozog.

Szalamucsiban is igen szeretik a — fekete kávét, meg a kapuczinert.

Szalamucsiban is fekszik — hiszen ha feküdnének? — vitézlő hadsereg, a férjek e fegyveres réme.

Mert hát mi türés-tagadás, az aranyos sujtás, a kard, a csákó, világ kezdetétől gyönge szivcsábító.

Volt ebben a vitézlő hadseregben egy ugy nevezett asszonypusztitó hős.

Hős, mondok, mert igazán hős volt s pedig nem ott, ahol maga volt.

Hogy mért nevezték el asszonypusztitónak, azt csupán azok tudnák megmondani, ha akarnák, akikben pusztitást vitt végbe, ha vitt.

De köztudomású dolog, hogy ez állitás nem igaz, mert ha igaz volna, kerülnék s nem ragyogna annyi szép szemből a pusztulhatnámság vágya fel láttára.

A Sóhegyi ur esze választottjának meg a szeme sem volt szép, s még is benne vélte látni Sóhegyi ur ezt a végzetteljes vágyat.

Megállj Rebeka, beletörik ebbe valakinek a dereka!

Igy gondolkozott Sóhegyi, mert hogy ő példás boszút vesz ugy az asszonypusztitón, mint a pusztulásnak indult asszonyon, az zikker, aztán mire való a policzia!

Arany gondolat.

Azon melegiben elment a policziának értelmes fejéhez.

— Nagyságos uram, nagy a bajom.

— Megloptak?

— Mintha . . .

— Kire gyanakszik?

— A feleségemre.

— Baj, baj, de a maga baja.

— De még milyen baj!

— Amire itt nincs recipe.

De Sóhegyi esze nem bokrosodott meg. Elgondolta, hogy amit a nagyobb úr nem akar orvosolni, neki fog annak a feldscher, aztán ennél néhány sálka fekete és olcsó czigarettli is megteszi.

El is mondta ő a szalamucsi Andrások őrmesterének a baját és a tervet, hogy hogy akarná.

Van extra-kapukulcs, elutazás, bucsúzás. A legközelebbi állomásról gyalog vissza-sompolygás, aztán elbúvás a fő András szobájába, éjjeli két óra után hazamenés és jajj neked hütlen asszony és asszonypusztitó!

— Helyes! — bólintgatott András bácsi.

— Hanem tudja, nekem kell egy revolver is, hogy megijesszem, tönkre tegyem, *csak ne legyen megtöltve*, miért, mert én félek magamtól.

— Az is lóg a szobám falán, csak meg van töltve, nem muszáj a kakast megnyomni, hát nem fog elpattogni.

Minden igy történt.

Sóhegyi ur testben szörnyű fáradtan, de lélekben fokozódott tüzzel, hévvel sompolygott a rendőrlaktanyára.

— Nos? — lihegé -- látta?

— Láttam.

András bácsit valami erős nyomozás kiszólitotta a laktanyából.

Sóhegyit az egyedüllét pedig virtuskodásra ösztökélte. Lekapva a falról egy revolvert, állásokat próbált, hogy, hogy fog ő majd löni, hogy fogja az asszonypusztitót lemenydörögni.

A próbálgatás közben a véletlen szörnyen megcsúfolta.

A revolver elsült, de ő nem azért volt hős, hogy lélekjelenlétét elveszitse.

A gázlángot lecsavarni és az asztal alá bujni egy percz müve volt.

Nem is jött volna ő onnét jószántából elő, ha a lövésre előfutakodó szalamucsii fortunisták elő nem húzzák.

S ezek után mi történt?

— — — — — — — — — — — — — — —

Lehajtott fővel sürü sötét éjszakában ott kullog a házak árnyékában, hol megáll, hol nagyot toppant hatalmas lábaival, majd tanácsot ül a feje búbjával.

Zsebéhez kap.

Hah! megvan a külön titkos kapú-kulcs!

Képzelme megragadta az esetet.

Rebeka pongyolában, talán áll, talán ül, talán fekszik?

Az asszonypusztitó talán lábainál, talán ölében, talán kebelén?

Beszélgetnek, talán suttognak, talán egészen csendesen vannak?

Hah!

Kapú nyilik, kapú záródik, s most még csak egy ajtó s aztán mélységes pokol.

A kilincsre teszi reszketö kezét, a kilincs enged.

Még csak be sem zárták, hja, mert a vészt nem várták.

Az ajtó nyilik, egy ujjnyit, egy tenyérnyit s még egy kicsit. A láthatár szélesbül, a láthatár szabad. De Sóhegyi egészen lehunyja szemeit.

Mit nézzen?

Rebeka pongyolában van ugyan, de — ujságot olvas.

Kárba veszett jogos dü
Hát te hogy gyöttél be, nü?

Igy történt ez Szalamucsi városában, Sóhegyi kávés urnak házában.

Mars.

Felhivás előfizetésre.

A „Kassai Szemlé"-re 1885. évi október hó 1-től előfizetést nyitunk következő feltételekkel:

Egy évre	**5**	**frt — kr.**
Fél évre	**2**	**„ 50 „**
Negyed évre	**1**	**„ 25 „**

Igy helyben házhoz hordva, mint vidékre postai szétküldéssel.

Előfizetni lehet a kiadóhivatalban, főutcza 54. sz. a. földszint az udvarban és minden könyvkereskedésben.

Vidéki előfizetőknek ajánljuk a díjat postautalványon beküldeni, a melyen kérjük a teljes czimet olvashatóan kiirni, nehogy a szétküldésben akadály támadjon.

Előfizetések e czimen küldendők: „Kassai Szemle" kiadóhivatala Kassán, főutcza 54.

Kelt Kassán, 1885. szeptember hó 20-án.

A „Kassai Szemle" kiadóhivatala.

Ujdonságok.

Királyi adomány. A király Helczmanócz szepesi község f. évi augusztus 12-én tüzkárosult lakosainak felsegélyezésére hatszáz forintot adományozott.

Sáad Lajos fökapitány négy heti szabadságidőre ment. Távolléte alatt Lokhorn János alkapitány gondjaira vannak bizva az összes rendőri teendők.

Névnapi ünnepély. A társalgási egylet tagjai szeretett elnökük, Juhász Mihály úrnak névnapját a kaszinó helyiségben kedélyes társasvacsorával megünnepelték. A jó hangulatot Rácz Jani kitünő zenéje és Mondl vendéglös konyhája, pinczéje csak fokozta.

A szent Mihály-kápolna. Kassa városának e legrégibb szentélyén, az utóbbi időben igen veszélyes repedések történtek, a miért a városi hatóság kénytelen volt annak elzáratását foganatositani s nagyobb baj elháritása szempontjából a falakat támoszlopokkal ellátni. E kápolna helyreállitására nézve a f. hó 28-án tartott városi közgyülésben, a polgármester jelentést tett, hogy a tanács határozatát, mely szerint az arra szükségleudő 1500 frtnyi költséget, a közgyülés jóváhagyja. Ez alkalommal a közgyülés egyik tagja indokolt fölszólalásban hangsúlyozta, hogy a városi hatóságot semmiféle jogerős szerződés a Mihály-kápolna fentartására, illetve az azon esetleg szükséglendő javitásokra nem kötelezi, miért is hogy a jövőre nézve a jelenlegi javitások eszközléséből folyólag jogot a városon ne követelhessen az egyházi hatóság, a jogügyi bizottság alapos vizsgálat teljesitésére és véleményezésre utasittassék.

Jókai „fejei". Azok után, amiket Jókai produkált, nem is lenne csoda, ha valaki arra a meggyőződésre jönne, hogy „nem elég ehhez egy fej!" De hát Jókainak bizony mégis csak egy feje van, s hogy mégis több fejről beszélünk, Tisza-Kálmánnak rójja föl. Midőn ugyanis a királyné a kiállitási mücsarnokban időzött, figyelmeztették Jókai arczképére. „Lehetetlen" mondá a királyasszony, „hisz nem lehet ráismerni." „Azért, felséges asszonyom, jegyzé meg Tisza miniszterelnök, mert ez Jókainak a nyári feje. Jókainak van téli feje is, s mikor nagyon meleg van, nem viseli a baját. A királyné mosolyogva hallgatta a magyarázatot.

Ujitás. A kassai közrendőrök két nap előtt szolgálati táskával lettek ellátva, melyek övszijjal elöl alkalmaztattak. A táskában a szolgálati utasitáson kivül *kötszerek* vannak, melyek egyik része azoké, a kikkel másként boldogulni nem lehet, a másik része pedig dicséretes szorgoskodás a hatóság részéről, a mennyiben a rendőr esetleges szerencsétlenségeknél a

---

csak delejes összeköttetésben állna a kanavász függönynyel, s előtünik egy pár csillagszem, biztatólag tekint át. Szegény, elhittem, hogy ő is érzi azt a pokoli kint, amit én, amit a czéltalan, reménytelen szerelem, a kétségbeesés szül.

Egy reggel valami lakájféle piczinyu illatos levélkével lépett be hozzám.

— A grófnő választ kér, — mondá — választ és e levelet vissza.

Szédültem a boldogságtól s le kellett ülnöm.

Ma este tiz órakor a kertajtómnál e levél átadója várja önt. Bizza rá magát, ő hozzám vezeti, — állt a levélben.

Hogy mit válaszoltam, nem tudom, hogy mint telt el a nap, azt sem tudom, csak akkor eszméltem, midőn hab kacsóit vállamra téve, negédesen mondá:

— De hiszen barátom, maga már tönkre van téve, mit csinál? hol járkál? Hova lett az az erőteljes szép fiu, aki még csak két hét előtt . . .

— A szerelem . . . a szerelem . . . hebegtem lábaihoz rogyva.

— Éjh, legyen okos, üljön mellém, fogja meg a kezemet, nézzen a szemembe.

Füleim zúgni kezdtek, szemeim előtt minden összefolyt. Egész lényem remegett.

Tétovázva tekintettem szerte.

— Nincs itt sehol senki. Üljön mellém, egészen mellém.

Szégyenkezve hajtottam le fejemet, elpirúltam, mint az a leány, aki először gyón. Nem mertem.

Éreztem, hogy hevesen ragadta meg kezemet, és maga felé vont.

Még inkább nem mertem.

— Nincs vesztegetni való időm — mondá majdnem haragosan.

— Akkor kérem siessen, — válaszolám alázatos félelemmel. — mondja meg, hogy mit akar?

Mint a nyil pattant fel helyéről.

— Maga bolond! — mondá gúnyosan kaczagva s eltünt.

— Frissen, frissen — rázott fel elszontyorodásomból a lakáj szava. — utánam, megmutatom, merre van a kijárat.

— Hát az a menyecske igazat mondott, — jegyzék meg a barátok nevetve, — bolond vagy Imrus!

— Voltam, voltam! . . .

— Igyunk!

— Demeter, rajtad a sor.

— Én előre is lemondok a koszorúról az Imre javára. Ilyen futó bolond én nem voltam soha. Már kis korombar megtanultam: minden órának szakaszd le a gyümölcsét. Hanem végtelenül szerettem a titokzatost, a regényest. S igy esett meg rajtam, hogy egy junói termetü nő által, a kinek arczát titokzatos fátyol födte, meghagytam magamat szöktetni.

Reggel a fátyolon átszüródött a világosság, és én kiváncsian, de meg némi jogot is éreztem már a fátyolt fellebbenthetni. Mijd a Lóth felesége sorsára jutottam! . . .

Elcsábitóm az egyetemi rektor felesége testvérjének a mostoha nagyanyja volt.

Pragerhofban voltunk és gondoljátok, nekem nem volt egy vörös petákom se, hogy vissza jegyet válthattam volna magamnak és csábitóm pedig csak ugy volt hajlandó adni, ha a következő éjjel vele együtt utazom. De már akkor inkább becsaptam órámat, gyürümet, hogy egyedül tehessem meg az utat visszafelé.

Ez idő óta igen megrespektálom a fátyolos hölgyeket.

— Erre duplán igyunk! — kiálták kaczagva.

— Megfeledkeztünk, hogy a házigazdát illette volna az elsőség az elbeszélésben is.

— Hagyjátok a czeremoniát barátaim, mindig ugy van jól, ahogy van. Én nem diesekedhetném efféle kalandokkal. Hozzám már születésemnél mostoha volt a sors. A bába behorpasztotta az orromat s kamasz koromban kezdtem belátni, hogy lapos orral hóditani nem lehet, de meg igen nevetséges is. S igy lapos orrom mentett meg, hogy bolondságokat nem követtem el.

Mindazáltal be kell vallanom, hogy nagy bolondság volt agglegénynek maradni. Hiszen a házas életben az orr nem játszik szerepet, s még ha hozzá teszem, hogy a megve legszebb leánya ajánlotta fel kezét, szivét . . . Oh, Mariska! Lássátok, nem birtam elhinni, hogy szeret! Pedig igazán szeretett, máig se ment férjhez, csak ugy él balkézre, hol egygyel, hol mással.

— A te dolgod bolondság is, nem is —

— Halljuk Vinczét!

— Fonjátok a koszorut!

— Én mintha valami neszt hallottam volna künn.

— A szél csapkod, az eső csorog.

Varjas Vincze e város érdemes jegyzője, végigvégig simitotta bortól piros arczát s mint aki igen sokat szokott konferencziázni, biztos hangon kezdé:

— Szerettem kicsit többször, de nagyon csak egyszer, s természetesen ez egyszer házassággal végződött.

Menyasszonyom apai ágról árva volt, anyjával s két hervadásnak indult növéreivel kézimunkájából élt.

— Ha szeretsz — mondogatá — el fogsz venni mindnyájunkat, mert én enyéimtől, szegény tehetet lenektől nem válhatok meg.

Elvettem mindnyájukat. Boldog voltám, boldog is lehetnék, ha nöm élne . . .

Halálos ágyán megigértette velem, hogy nem fogok nősülni, hogy nem fogom övéit — enyéimet elhagyni soha! . . .

Már most tudjátok, mért élek én az anyósommal.

— Vincze a legnagyobb bolond! — kiálták egyhangulag, és fejébe nyomták a ribiszke ág és georgina-ból készült koszorút.

A nagy ujjongásban nem vették észre, hogy az ajtó megnyilt.

— Oh, gézen-güz! mit kell látnom!

— Jézus Krisztus az anyósom!

— Az, aki te miattad nyugodni nem tud, aki éjnek idején felkutat, te vén duhaj . . . te, te, te! Itt a helyed! ide bujtál pernahajder! dorbézolni, ugye! Azt hitted, meg nem talállak! Haza, alló! előttem! Miczi görcsöt kapott, mert azt hiszi, a jó lélek elvesztél, Dorottya jajveszékelve ül ágyán, és én — milyen lélekkel kerülsz haza; milyen lelkiismerettel lépsz majd isten elé számot adandó cselekedeteidről! Hogy kivánod viszont látni szeretett feleségedet Marit! Ez az igéret, ez az örök szeretet!

— A rosz idő, a zivatar, kedves napám . . .

— A te részeg fejedben! Hol van itt zivatar, a legszebb idő. — Jösz haza, nem jösz haza? Ha nem, én megyek, s mind a hárman megöljük magunkat . . .

— Szegény Vincze — sugák a távozó fülébe — te sok, igen sok koszorút érdemelsz!

nála lévő sebkötő-szerekkel az első segélyt képes nyújtani.

„A hirlapok fiatal óriása“ ilyen ékes czim alatt olvastunk legközelebb vidéki lapokban gyomorémelygő zöngeményeket, melyekkel egyik-másik fővárosi lap az októberi negyed küszöbén üti a reklám nagy hangú dobját. El van abban mondva, hogy mily nagyszeru apparátussal szerkesztik, hakkerezik, omnibuszozzák, irkálják, tapasztják, ragasztják össze azt a lapot, hogy az ember szinte elbámul azon a naivitáson, melylyel a publikumot csalogatják. Sajnos, hogy akad vidéki lap, a mely ilyen nevetséges szerepre vállalkozik, s hogy a fővárosi augurok által odadobott cserepéldány es kegymosolyért beáll az ő vásári bódéjukba csörgősipkás udverőnek. Ha csak ez az eredménye a hirlapiroi kongressusnak, a' hol tudtunkkal ép ez a mélyen sértő követelése a főváros egyik-másik lapjának képezte pellengérezés tárgyát, az bizony vajmi kevés.

Homonnáról irja tudósitónk: E hó 28-án nagy vihar volt, minek következtében a Kranzthor-féle emeletes háznak egyik tüzfala leesett a szomszéd udvarra és részben a szomszédos háztetőre, mely beszakadt. Az udvaron akkor átmenő egy ember sulyosan megsérült. Egy másik helyen pedig az Oesterreicher-féle háznak sodorta el a tüzfalat, mely oly erővel zuhant a mellette álló Pápay-házra, hogy az egész tetőzetet összerombolta.

Kassaváros közgyülése szeptember 28-án. A kassai gőzfürdő kérdésének tárgyalása a napirendről a jelenvolt csekély számu bizottsági tagok határozatképtelensége folytán levétetett. A közgyülés e kérdés tárgyalását az október 12-én tartandó gyülésre tüzte ki. — A városi zárszámadás 1884-ről, mely a bizottsági tagok között nyomtatásban már előzetesen szétosztatott, Korányi és Eder Odön némely megjegyzései után, melyekre Loósz József tanácsnok a kellő választ megadta, egész teljében jóváhagyatott és a tanácsnak megadatott a felmentvény. A két bizottsági tagnak megjegyzései a város által a mult évben az előirányzathoz képest 23,000 frtnyi többet bevételre vonatkozott, mely a tüzifa-eladásnál van kitüntetve, s melyre nézve lapunk mult számában mi is reflektáltunk. — Klimkovics Béla elhunyt bizottsági tag helyének betöltése czéljából a választás november 8-án tüzetett ki, mely a városházán fog megtartatni. A választás elnöke Rélay Róbert.

A „kassai dalegylet“ f. évi szeptember 27-én a városház kis termében Münster Tivadar elnöklete alatt rendkivüli közgyülést tartott, melyen a zászlószentelési ünnepély lefolyásáról beszámolt. Az erről szóló s Lekly Gyula egyleti intéző által készitett jelentés felolvastatván, örvendetes tudomásul vétetett. Ebből kitünt, hogy nemcsak erkölcsileg, de anyagilag is sikerült az ünnepély, mert 78 frt 57 kr. maradt mint fölösleg. Ezzel kapcsolatban a választmány javaslatára elhatároztatott azon egyletek kitüntetése, melyek az ünnepélyen résztvettek s ennek értelmében az illető egyletek vezetőit disztagokul választotta; ebben a kitüntetésben részesültek Münster Tivadarné önagysága, Szabad Ferencz nagy prépost, Münster Tivadar, Juhász Mihály, Éder Odön, Mészl Gusztáv és Soukup Adolf urak, mint a kik az ünnepély körül elévülhetlen érdemeket szereztek. A terjedelmes jelentést lapunk legközelebbi számában közöljük.

Technikai czélokra. Miután az egy idő óta a külvárosban folyton ismétlődő éjjeli verekedések kömivesek és kocsisok között az által is tápot nyernek, hogy némely vegyeskereskedő üzletét késő éjszakáig nyitva tartja, a rendőrség október 1-től a külvárosi kis üzletekre szigorú zárórát fog elrendelni.

Kassai szinház. Csóka Sándor szintársulata szombaton e hó 26-án kezdte meg müködését. Megnyitót Deréki Antal a társulat titkárja irt, melyet Tolnayné szavalt el. A prolog kitünő erővel megirt hatásos költemény, mely dieséri alkotójának tehetségét ezen a téren, s ha nem emelkedett kellő érvényre, oka, hogy Tolnayné szavallata nagyon szintelen, bágyadt volt. Utána Dobsa történeti tragédiája V. László következett, melynek előadásáról általában jobb hallgatni. Vasárnap Tóth Ede „Falu rossza“, hétfőn az „Eleven ördög“ czimü operette került szinre, mely utóbbiban Kreesányi Sarolta mutatta be — — costumjét. A mi ennek megfelel, az a játéka, mozgékonysága, mely a hosszú pihenés és évek daczára sem vesztett a régiből. A hangot nem hallottuk. Lehet, később ezt is meghalljuk. Kedden Berczik protekcziós vigjátéka, szerdán Herczegasszony czimü öcska operette került szinre. A társulat jóságát és az előadások értékét ugy látszik a közönség a legjobb kritikával birálja el, a miről az üres házak hangosan beszélnek.

Kassaváros müértő közönsége bizonyára sajnosan tapasztalja szinházának hanyatlását, mely csak nem is olyan régen Magyarországon a főváros után az elsők között lett emlegetve. Reánk nézve ezen tény nem lehet közönyös és fentartjuk magunknak a jogot e kérdéssel később, tüzetesen foglalkozni.

Nehiay szavunk azonban van Csóka Sándor igazgatóhoz, kit a szinügy érdekében levél utján keresünk meg, hogy lapunk részére küldje be a szinházi müsort. Csóka Sándor igazgató erről ugy látszik nem akar tudomással birni, mert sorsainkat válaszra sem méltatta. Ma már nem kérjük ezt Csóka Sándor igazgatótól, hanem elvárjuk a szinügyi választmánytól, hogy a gondjaira és felügyeletére bizott szinház érdekében utasitani fogja az igazgatót lapunkat ép ugy ügyeleube venni, mint a többi kassai lapokat, melyek között a mienk daczára rövid idei pályafutásának, nem a legutolsó helyet foglalja el. A mi követelésünk jogos és e jogot mi fel nem adjuk. Olvasóinknak meghozzuk az anyagi áldozatot is, hogy a szinházról lapunkban megtalálja a kritikát.

Rövid hirek.

— *Roth Imre* Kassán széles körben ismert akadémiai festész, kinek a régibb időben fényirdája is volt itt, 26-án 71 éves korában meghalt. Temetése kedden nagy részvét mellett ment végbe.

— *A kassai* legtöbb adót fizetők névjegyzéke miniszteri utasitás folytán legközelebb lesz összeállitva. A bizottságba elhunyt Pocsátko Károly helyett Korányi Károly választatott a 28-iki közgyülés által.

— *Árverések.* Schmidek Lipót, katonai élelmezési tiszt hagyatékához tartozó butorok, ruhanemüek, könyvek és egyéb tárgyak október 5-én délelőtt 9 órakor szekfüutcza 5. sz. alatt elárvereztetnek. — Tuzsa-Pusztán (Abauj Szántó) október hó 2-án több rendbeli 395 frtra becsült gazdasági állatok és eszközök árverezteinek el, melyek tulajdonosai Weitzner Lőrincz és neje.

— *Talált tárgy.* Hoffmann Lajos, rózsa-utczai vendéglős még e hó 18-án vendéglőjében 50 frtot és több irományt talált, melyeket egy ott étkező honvéd, ki a gyakorlatok idejére jött Kassára, felejtett ott. Jogos birtokosa a kapitányságnál jelentkezhetik.

— *Elveszített pénz.* Petróczy Emma urnő tegnap a kovács-utczán 55 frt 60 krt tartalmazó vörösbőr erszényét elvesztette.

CSARNOK.

A társalgónő.

— Ries Hermin eredeti regénye. —

I. FEJEZET.

— Lásd, rossz gyermek — szóla hozzám édes anyám, a mint kocsisunk a tóból kimentve, vizes ruhámmal karjába tett — pajkosságod majd a halálba vitt. Sohasem fogadsz szót, mindeg megkeserited jó anyádat, a ki téged oly nagyon szeret. Minek mentél a tó szélére?

— Egy kis halacskát láttam, ah, anyácskám oly szép volt, meg akartam fogni és elhozni neked.

— Nem megtiltottam a tó körül járnod?

— Igaz, de épen a tó szélén nyilnak a legszebb nefelejtsek — és te a nefelejtseket oly nagyon szereted. Neked akartam szedni és éppen akkor láttam meg azt a kis halat is, mely alkalmasint a nefelejtsek kedveért jött egészen a tó szélére, s gondoltam megfogom, annál nagyobb örömöd lesz.

— Nekem csak abban van örömem, ha jó és szófogadó volnál, de igy atyád akaratának teljesülni kell, el kell válnunk. Az iskolaév kezdetével zárdába viszlek, majd a máterek elbámak veled. Jobb nevelésben részesitenek mint én.

Anyám gyöngéden szoritott magához.

Jobbulást igérve, átkaroltam jó anyám nyakát s csókjaimmal elhalmozva kértem, hogy ne váljunk el soha, mert hiszen akkor ugy is meghalnánk mind a ketten.

A szép igéret persze csak igéret maradt, mert még az nap megtörtem és édes anyám, most már csakugyan elhatározta, hogy a zárdába visz s határozatát atyámmal tudatta, ki e felett végtelen örvendett.

— Mikor kezdődik az iskolaév? — kérdém duzzogva.

— Mikor a szölő megérik — válaszolá anyám.

— Ez kissé elszomoritott, mert a szölőt nagyon szerettem, s elgondolám, hogy igy alig lesz alkalmam dézsmát venni belőle.

— Van-e szüret a zárdában? — kérdém.

— Bizony, aligha — válaszolá anyám.

— No, majd hazajövök akkorára.

— Nem eresztenek ám!

— Eljövök magamtól.

— Nem lehet, mert a zárda kapuja be van csukva.

Kétkedve csóváltam fejemet, mert el sem képzelhettem a zárt kaput. Hány kapuja volt a mi udvaruuknak, s mind nyitva volt mindég. Ki is zárogatná folyton?

Zárdáról fogalmam sem volt. Apácát álmomban sem láttam, mert mi mezővároskában laktunk, atyám az időben földmiveléssel foglalkozott.

Csakhamar vágyat éreztem megismerni mindazt, a mivel annyira leköték kivánesiságomat: a zárdát.

Édes anyámat folyton zaklattam, hogy vigyen hát már a zárdába, szinte szándékosan követtem el pajkosságokat, hogy valahogy határzatát meg ne másitsa.

Végre eljött a végzetes nap, befogták a „Rózsit“ és a „Szilajt“, feltették a ládámat, melyben fehérnemu, ruhák és könyvek voltak, és végre azt mondá anyám:

— Búcsuzz el kedvenez állátkáidtól, nézd meg utoljára a tavat, hozz nefelejtset s vidd el magaddal emlékbe.

Különös érzemény hatotta át lelkemet. Anyám ünnepélyes hangja volt-e, mely oly varázst gyakorolt reám, vagy talán a „Bodrit“ sajnáltam oly nagyon, mely farkesóválva nyaldosta kezemet? Nem tudom. Jó kedvem oda lett, szemeim könybe lábadtak, s botorkálva mentem le a kertbe, a tó szélére.

Mily gyászosnak tünt fel minden!

A tóban csendesen himbálódzott a kis ladik, a fényes pikkelyes halacskákat hiába kereste szemem, a nefelejtsek lehajták fejöket, a madárkák gubbaszkodva ültek a fa-ágakon. E kép láttára én is lehorultam. Sirtam keservesen. Eszembe jutott, mi sokszor ültem e kis ladikban, mennyi koszorút kötöttem kertünk virágiból, mi szépen énekeltek nekem a kis madárkák, s hányszor elszenderültem körükben.

Mit fog csinálni nélkülem „Miska“ a báránykám? mit a kedves kakas? A házi nyulacskáknak ki ád majd csicsókát? ki fog lovagolni a vén „Tatáron“?

— Oh nem, nem akarom őket látni, mert nem tudnék tőlük megválni!

Lehúnytam szemeimet s csak midőn a kocsi messze elrobogott velünk, akkor néztem vissza, ha látni-e még házunkat?

Nem! a nagy jegenyefák elfödték vörös cseréppel boritott födelét, s kert, ház, fák összefolytak, majd egészen eltüntek a távolság ködében.

Épen délre harangoztak, midőn kocsink egy nagy szürke épület kapujánál megállt.

A zárda volt.

Szivem hangosan kezdett dobogni. A félelemnek egy neme szinte megbénitotta lábaimat.

— Anyám, kedves jó anyácskám — szólék esdeklő hangon — jó leszek — hidd el, hogy most igazán, igazán jó leszek.

— Késő — válaszolá ő — és különben is a jó gyermeknek mindenütt jó.

Csakugyan késő volt, mert midőn anyám a csengetyü zsinórját elbocsátá, megnyilt a kapu, melyet ujra bezártak utánunk.

Sötét ives folyosóba léptünk, melyben félelmesen kongott a visszhang, melyet lépéseink okoztak.

Anyám rúhájaba fogództam és sohajtva kérdém:

— Nem jobb volna-e visszatérnünk? sajnállak — mondám — mert látom, hogy nagyon félsz anyácskám.

— Félelemre nincsen ok — válaszolá mosolyogva — a máterek angyal jóságuak, ők éppen ugy fognak szeretni mint én.

Ez egy kissé megnyugtatott, és figyelmem most már a folyósó karjánál álló óriási szent szobokra irányult.

— Jaj, de nagy bácsik! — kiálték fel meglepetve. — Nézd anyám, ennek csak a térdéig érek!

— A fejedelem asszony — szóla egy női hang — az elfogadó teremben várja kegyeteket.

— Fejedelem asszony? — gondolám — no ez bizonyosan külömbözni fog az eddig látott lényektől.

Mindenféle fejedelmek hemzsegtek agyamban, melyekről valaha dajkám mesélt. Szilaj lovon, sisakkal, karddal, száguldva láttam őket képzeletben. A tündérek fejedelmét lángoló trónon napsugár koronával, kezében nyilló rózsákkal. Gondoltam az ördögök fejedelmére is, ki parázs tüzön ül, s fején izzó korona, kezében három ágú vasvilla, melylyel mindenkit átszúr, a ki birodalmának határát át lépi, vagy neki nem engedelmeskedik. Apácza fejedelemről fogalmam sem volt. Milyen lesz, lovon ül-e, sarkantyús czizmában jár-e, avagy virágból van koronája, és napsugárból ruhája?

E zavaros gondolatoktól fejem mellemre függött alá, és midőn anyám egy ajtó előtt megállapodott, ujra megkérdeztem:

— Ha nem jó lenne-e meggondolni a dolgot mielőtt kárát nem valljuk?

Nem lenne-e czélszerü egyet aludni, hogy ez a dolog kiforrja magát: úgy hallottam Márton gazdától, mikor atyám az „élet“ eladásáról szólt vele.

Anyám fejét rázta és kópogott.

Lélekzetem elállt.

— No most, — mondám magamban — lesz neked! Az általam képzeletben ismert fejedelmektől minden kitelt, hát ha ez valami rosz természetü, bekap, s egy harapásra elnyel?

Reszkettem.

De menyire elsodálkoztam, a midőn a képzelt táltos helyett, a roppant nagy szobában csak egy icizi-piczi alakot láték felénk mozogni.

Ilyen valóságra ébredni szinte boszantó volt.

Végtelenül megnehezteltem a fejedelem asszonyra, hogy ennyire kompromittálta képzeletemet, s hogy csak olyan egyszeru fekete ruhát vett fel a mi tiszteletünkre.

Van az én apám olyan úr — füzém tovább gondolataimat — mint volt a megátkozott király fia, ki minden vagyonát egy cserfa levélbe göngyölte!

Lenéztem a „silány“ fejedelem asszonyt.

Háttal fordultam feléje.

No bizony, hacsak ilyen az apáczák fejedelme!

Anyám e magamviseletét mentegetni kezdé. Nem kis boszankodásomra, azt mondá:

— Pajkos — — fájdalom, igen elkényeztettem — de hát egyetlen gyermekem — a szive, az jó — kissé önfejü és bizony egy kissé daczos is, de nem rosz, oh nem!

Ezek hallatára anyám szoknyájának ráncába markoltam, ráztam, hogy csak ne beszéljen többet. Hiába, ő elmondott mindeneket, a miket odahaza valaha miveltem.

No most már csakugyan kikapok. Akár milyen kicsi ez a fejedelem, a pálczát, azt elbirja és tudomásom szerint a fejedelmek feladata a roszakat megbüntetni, megütlegelni.

Össze húztam a nyakam s ugy néztem, hogy mikor suhint egyet oda.

És soha ilyen fejedelmet!

Jósággal kezdett simogatni és mondá:

— Nemde kicsikém, nekem nem lesz okom arra, hogy majd a mamácskának ugyanezt mondjam el róla, a mit ő most nekem?

— Soha! kiálték megragadva kezét.

— Hány éves? — kérdé ő.

Egygyel kevesebb mint „Bodri“, öttel több mint „Miska“. épen akkor születtem, mikor a nagymama meghalt; s akkor van a nevem napja, mikor a hó olvadni kezd! — kiálték megelőzve anyámat.

Ezt olyan gyorsan mondtam el, a milyen gyorsan csak lehetett s a fejedelem asszonynak valószinüleg nagyon megtetszett, mert mosolyogva válaszolá:

— Bíz én, kedvesem ebből még nem értem meg, hogy hány éves vagy, mert nincs szerencsém sem a „Bodrihoz“, sem pedig a „Miskához“.

— Oh kérem, — szólék, neki bátorodva, — ők

voltak az én legkedvesebb barátaim! A néni is megszeretné őket, igaz hogy a „Bodri“ igen bolhás, „Miskában“ pedig sok a kullancs, de kedvességük mindent felülmúl, ugy-e mama?

Anyám nevetett.

— Látja kedves Máter, kezdé — milyen gyermek ez?! pedig már hét éves.

— Hát a „Bodri“? — kérdém.

— Hat.

— És „Miska“?

— Kettő.

Édes anyám még sokáig beszélgetett a fejedelem asszonynyal, aztán az ebédlőbe mentünk, hol nagy csudálkozásomra sok egyforma öltözetü néniket találtam, kik mind igen jók voltak hozzám.

A mi legjobban érdekelt, az a sok kis lány volt, kik külön asztalnál ültek.

Ebéd után körükbe vezettek és én nem győztem nekik elbeszélni, hogy ki vagyok? hogy hívnak?

Elbeszéltem sok egyebet is, mit ők nagy érdeklődéssel hallgattak, s legfőkép el volt ragadtatva egy zömök kis lány, kinek arcza épen olyan piros volt mint a ruháján a szallag, melyet a világért sem akart levenni.

Olgának hívták, hozzám csatlakozott és első nap barátságot fogadtunk egymásnak.

Anyám két napig maradt velem a zárdában, mondván, nem akar elhagyni, a mig meg nem szokom.

Harmad napon nyugodtan távozott és én csak egy kicsit sirtam, mert megigérte, hogy nem sokára ismét eljön s szőllőt is hoz.

Akkor még nem tudtam, hogy mindezt, a mi az első napokban az ujság ingerével vonzott magához, oly hamar megfogom únni. Nem tudtam, hogy a tanitvány ellensége lesz a tanitónak!

(Folyt. követk.)

Kassai apróságok.

Kassa város 28-iki közgyülése fél öt óra után gázvilágitásnál lett megnyitva, pedig nap is sütött. A polgármester látva, hogy kár a gázt fogyasztani, ha csak ennyi bizottsági tagért, az uj monogrammos libériába öltözött tekintetessel kikoppantatta a világosságot, miután arra ott ugy sincs szükség.

*

Öt óra után aztán azok jöttek, akik még nem voltak ott. Ezekkel együtt a közgyülésben éppen annyian voltak, hogy Éder Ödön többször odanyilatkozott, hogy fázik.

*

S a mitől Éder Ödön leginkább fázott, azt az erdőben levő fa-tömeg okozta, a melylyel a város a bizottsági tagokat évek óta külön meglepetésben szokta részesiteni.

*

Ebből látnivaló dolog, hogy milyen fája van a városnak. Nem is mulasztotta el Korányi izibe ráütni erre a fázékony fára, hogy hisz ő is csak ilyenformán czélzott, hanem a homályban nem találta meg az utat Rómába. Éder Ödön kellett hozzá, hogy világosság legyen.

Csakhogy a világosság még ugy is homályos maradt, mert Loósz tanácsnok a polgármester rávetett erős pillantására bebizonyitotta, hogy a városi fától nem kell fázni senkinek, elég meleget ad az a tanácsnak is, erdő-kezelőségnek, de meg még a szegény fürmányosoknak, lovaknak, a mig ide kerül a városba. Erre aztán már Éder és Korányi is abbahagyta a fázást.

*

Nem tudjuk honnan, nem tudjuk ki, elég az hozzá, hogy „Csicsó“ nyakravalójáról oldottuk le a következő tudósitást:

„A kassai adófizető ebek szomorú vonyitással jelentik a nőstények körül előszeretettel szaglálódó barátjuknak, szalánczi születésü *„Ali“-nak*, a melyik 12 évig a legodaadóbb hüséggel csóválgatta rövidre koppantott farkát Alexy Ödön gazdája körül, rövid hat napi kinos vergődés után 1885. évi szeptember hó 26-án beállott kiállását ebből az árnyékvilágból. Ali barátunk kiállásának oka azon reánk nézve sajnos tilalomban fekszik, a melylyel a magas rendőri hatóság a vendéglőkből történt kiutasittatásunk által a mi életünket is megkeseritette. Kelt Kassán, 1885. évi szeptember hó 29-én tartott szomorú wau-wau gyülésünkből. — Wau-Wau! Ali wau!

*

Szivélyes ajánlat. B. gőzmalomtulajdonos a következő körözvényt küldi szét:

„A tisztelt földmivelő urak figyelmébe ajánlom csontörlő malmomat. Az őrölt csont a legjobb trágya. Csekély dijért hajlandó vagyok a t. földmivelő urak saját csontjait is megőrölni“.

Kassai piacz.

Szeptember 30-án. A mai piaczra a felhozatal nagyon gyenge volt, mely az összes életnemüben alig érte el az 1500 méter-mázsát. Az árak a mult hetiekhez képest némileg csökkentek. Vásároltak: buza 6 frt 40 krtól 7 frt, rozs 5·20—5·50—, árpa 5·10—5·60, zab 4·80—5·25 méter-mázsánként. Kivitel csak árpában mutatkozik. Rozs nagyon kis mennyiségben osztrák vidékeken nyer elhelyezést. Az idő a közeledő szüretnek igen kedvez.

Hivatalos árfolyamok a budapesti árú- és értéktőzsdén.

Szeptember 30.

Magyar aranyjáradék 6%	—.—
Magyar aranyjáradék 4%	98.20
Magyar papirjáradék 5%	90.95
Magyar vasúti kölcsön	148.—
Magyar keleti vasúti államkötvény, I. kibocsátás	97.—
Magyar keleti vasúti államkötvény, II. kibocsátás	124.—
Magyar keleti vasúti államkötvény, III. kibocsátás	108.50
Magyar földtehermentesitési kötvény	102.50
Magyar földtehermentesit kötvény záradékkal	101.50
Temes-bánáti földtehermentesitési kötvény	102.—
Temes-bánáti földtehermentesitési kötvény záradékkal	101.50
Erdélyi földtehermentesitési kötvény	101.—
Horvát-szlavon földtehermentesitési kötvény	102.—
Magyar szőlődézsmaváltsági kötvény	97.75
Magyar nyereménysorsjegy-kölcsön	117.50
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy	121.50
Osztrák járadék papirban	82.25
Osztrák járadék ezüstben	82.75
Osztrák járadék aranyban	109.—
1860-iki osztrák államsorsjegyek	137.50
Osztrák-magyar bankrészvény	865.—
Magyar hitelbank-részvény	283.25
Osztrák hitelintézet-részvény	283.20
Ezüst	—.—
Cs. és kir. arany	5.87
20-frankos arany (Napoleond'or)	9.95
Német birodalmi márka	61.70
London	125.50

Felelős szerkesztő: **Ries Lajos.**

HIRDETÉSEK.

Felsőmagyarországi asztalos társaság, Kassa, főutcza 11. sz. a.

ajánlja gazdagon berendezett

BUTOR-RAKTÁRÁT

saját készitményü asztalos- és kárpitos-butorokból, u. m. **ebédlő, hálószoba- és szalon-berendezésekből a legegyszerübb és legfinomabb kivitelben.**

Teljes lakok berendezése a vidékre is a legrövidebb idő alatt és a legolcsóbb árak mellett történik.

Ez alkalommal egyszersmint értesitjük a n. érd. közönséget, hogy kárpitosmühelyünk vezetésére **GLATZ KÁLMÁN** urat sikerült megnyernünk, ki e téren szerzett gazdag tapasztalatai és kiváló szakavatottsága folytán szintén a legjobb biztositék, hogy a raktárunkból kikerült butorok a legelkényeztetettebb igényeket is kielégitik.

A midőn az irántunk tanusitott bizalmat továbbra is fentartani kérjük, maradtunk

mély tisztelettel 3—3

Felsőmagyarországi asztalos-társaság Kassán, főutcza II. sz. a.

Menyasszonyi kelengyék 300 frttól 4000 frtig.

Kemény Géza azelőtt Koch

Kassa, főutcza 36. Keményféle ház.

Ajánlja a közeledő őszi és téli évadra mindennemü divatos legjobb minőségü **női-ruha-kelmékkel, hozzávaló diszekkel és bélés-nemüekkel, vászon, selyem, fehérnemü és szőnyegekkel** gazdagon berendezett **árú-raktárát** pontos kiszolgálat biztositása mellett a legmérsékeltebb árakon. 2—5

Minták kivánatra ingyen és bérmentesen.

Ries Lajos

könyvnyomdája

mindenféle

nyomtatványt

a legolcsóbb árak mellett

csinosan és gyorsan

készit.

Nyomatja Ries Lajos kiadó saját könyvnyomó-intézetében Kassa 1885.

I. évfolyam. Kassa, 1885. évi október 4. 5. szám.

Előfizetési díj:
Egy évre ... ... 5 frt — kr.
Félévre ... ... 2 „ 50 „
Negyedévre ... 1 „ 25 „
helyen házhoz-hordással, vidékre postai küldéssel.
— Egyes szám 6 kr. —

Hirdetések
egy petit sor ... ... 4 kr.
nyilttérben ... ... 12 „
Többszöri közlésnél engedmény.
Felvétel a kiadóhivatalban főuteza 54. sz.

KASSAI SZEMLE.

Társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden csötörtökön és vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Kassa főutcza 54. sz. a.
hova a lap szellemi és anyagi részét érdeklő küldemények czímzendők.
Kéziratok vissza nem adatnak.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

Kassa, október 3.

Három nap mulva hazánk történelmének egy gyászos napjának fordulójára fog ismét ébredni nemzetünk.

Az aradi vár előtti tér meg fog népesedni, hogy a hazaszeretet oltáránál lerójják a kegyelet imáját.

Az aradi Minoriták templomában a kegyes atyák meg fogják tartani a hazáért bitófa-halált szenvedett tizenhárom vértanú emlékeért a gyászmisét, melyen Arad népe a legkisebbtől a legnagyobbig jelen lesz.

Az öregek visszaidézve a harminczhat év előtti pillanat fagyasztó emlékét, könyezni fognak az áhitat benyomása alatt és a felállitott ravatal láttára.

A fiatalság, a mai nemzedék? Az más. A jelen mythosi homályba burkolta a multat, nem tud róla csak annyit, hogy hajdan az aradi vár előtti téren történt valami, a mi az öregek szemébe könyeket csal, valahányszor rágondolnak.

A járó-kelők elmennek a szobor előtt anélkül, hogy tekintetre méltatnák.

Pajzán gyermekek ott játszadoznak a szobor talapzatánál, csodálkozva, hogy arra a puszta helyre miért tették oda azt a szép követ.

Az ország többi vidékein pedig, a hol október hatodikára semmi sem emlékeztet, a hol a fiatalság nem lát az öregek szemeiben fájó könyeket csillogni, s a hol e nap emlékét nem gyászolja vallásos áhitat a templomban, vagy ha igen, ugy mint Kassán a prémontreiek templomában, hogy senki feléje sem megy, ott kihalt a szivekből e szomorú nap emléke.

A legközelebbi multban, amidőn franczián járták be hazánk tájait, kiket a szabadság iránt lángoló nemes szivük ellenállhatatlan vágygyal vonzott az aradi Golgothához, akkor ugy éreztük, mintha a magyarok is ébredezni kezdenének abból a delejes álomból, amely a multra ráboritotta a feledés fátyolát.

A sajtónak még az a része is ódai melegséggel, a közvetlenség fájó érzetével, a lelkesedés lánghevével emlékezett a megható jelenetről, amelynek már évek óta nincs érzéke a mult borzasztóságában is fenséges tragikumához, az a sajtó, amely a jelen áramlatnak tömjénez és a jelenért a multról megfeledkezik. Hisz az a történelem dolga és abban meg vagyon emlitve, abból megtanulja a mai nemzedék, sőt a ki az iránt érdeklődik, bő anyagot is talál a magyar szakirodalomban.

Ma más a kor szelleme, a mely nem ismer édes hazát, fiai nem olyan magyarok többé, mint azok hajdan, harminczhét év előtt, mert ez ma nevetséges, őrült gondolat volna.

Arad gyász-ünnepét nem ismeri és ha a nemzet az aradi vár előtt annak a bozóttal benőtt szürke kődarabnak helyére még tovább késik a szoborral, talán az a kő is eltünt vala onnan, hogy nyoma se legyen annak a helynek, a hol a legjobbak estek áldozatul szent ügyért, és a hol a sir éjjelét boritották arra a nemzetre, a melynek zöme ma a feledés homályába lökte vissza még az áldozatok iránt tartozó kegyeletet is. Ma más szellem lengi át a szivéket, a mely a koszorús iró szavai szerint nem ismeri a chauvinizmust, a mely még ellenségei előtt is térdet hajt, a mely megtanult európai lenni, de elfelejtette azt, hogy első sorban magyar s hogy mint ilyen a legkoldusabb szivveréssel adózik önmagának, ha a multra kegyelettel emlékszik, példát adva ezáltal a fiatalságnak, hogy belőle hazafiságot meritsen; mert a mely nemzet megfeledkezik történelmi multjáról és idegen bálványoknak ad helyet szivében, annak jövője nincs, az már a jelenben lemondott minden nemzeti törekvésről.

És ez szomorúan jellemzi a mai kor magyarjait.

Innen-onnan.

Gyönyörü holdvilágos éj van, a szerelmesek, ábrándozók, boldogitó napja, de átkozott idő a zsebvágók és sipis urak müködése érvényesitésére.

Mihaszna András el-elmerül a hold nézésébe, andalgó tekintete bejárja a sétány lombos fáinak titokzatos árnyas helyeit.

A meddig a szem ellát minden csendes, minden nyugodt, csak az ő uniformisa alatt feszkelődik valami, s az a valami nem birja megszokni a szubordinácziót s aztán nem az ő bűne volna, ha elhagyná csak egy kis időre is a posztót.

Hajh, de a kapitány ur az csak a szigorú ur! De hál istennek, hogy a vesékbe be nem lát.

Mihaszna András most ugyancsak leszólja őt magában és a többi közt azért legjobban, hogy ha már neki jár-ör a titulusa, minek kell neki egy helyt állni mint a czövek s ha már állnia kell, mért nem rendel hozzá az kapitány ur egy czimborát, például „Miklóstól“, van ott elég faczér frajla.

Hah, de mi zaj ez? fütty, heves fütty, „komisz“ sip-fütty.

Mihaszna András méltó megbotránkozással lépdel azon irányba, melyben a füttyentések egyre ismétlődnek.

Legnagyobb meglepetésére tisztelt kollegáját ölelközve találja, egy nem éppen ölelni való izével.

— Bocsásson el kelmed — rebegi ártatlan hangon szemlesütve a megölelt. — Megszolgálom.

— Nem szabadulsz kutya teremtette — dörgi az ölelő — nem, már csak azért a szemtelenségért sem: hogy mertél te, a te potrohoddal ilyen szép holdvilágos éjszakán idegenház keritésén *mász-próbálni*, persze lopni akartál, ne tagadd, mert mingyán srófba fogom az orrodat!

Az ipse hiába kér, átkozódik, hiába mondja hogy a lajbija zsebébe bankó van, hiába rúg-kapál; lefülelték.

A táskából elő kerülnek a szüz kötszerek és András uraimék ezek segélyével vagy egy jó negyedóra mulva lekötelezik a ficzánkoló ipsét.

— No, most, mars, be a városházára! András komám, kisérje be ezt betyárt, én nem hagyhatom a posztomat.

— Márr hogy én? Soha! Én nem fogtam, aki fogta —

— Hát nem elég, hogy megfogtam, be is vigyem, hát nem tudja, hogy ezt a posztot nem lehet üresen hagyni.

— Soha se czivódjanak az urak fölöttem, elmegyek én magam is — ajánlkozék a delinquens — nem vagyok én király, hogy kisérgessenek.

— Persze, hogy megszökjék, hm, hát szamároknak néz bennünket?

— Oh, dehogy! éppen mivel igen nagy a bizodalmam; de ha, akarják, irják fel a nevemet.

A két jár-ör összenéz.

— Adja kend ide András koma a város palajbászát, irjuk fel a nevét ennék a — — — —

— Kikérem a sértegetést.

— Aztán ha punktumra be nem jelentkezik az városházán — majd megtanitjuk azt a ragyogó ragyogvását!

— András koma, nem lelem az plajbászt.

TÁRCZA.

Hozzá!

Hiába kérlek, mind hiába, — érzem,
Nincs büv szavam, hogy visszahivjalak . . .
Oh, hát előtted mind hazug a köny már
Te drága lény . . . te bájoló alak . . .

Emlékszel-é, kezembe volt a fegyver,
Egy percz s kioltva drága életem . . .
Mellém simúltál . . . . . „oh ne, szép az élet“
Susogtad édes . . . lágyan, kéjesen . . . . .

Keblemre dőltél, én szavad megértém . . .
És úgy kaczagtam gyávaságomat . . .
Te adtad azt meg im, te adtad vissza
Az életet, mit senki meg nem ad . . .

De én . . . eldobtalak, üdvöm világa . . .
Rávitt a mámor . . . a dal s a jó barát . . .
Búcsútlanúl hagyál el, azt se mondtad:
Isten veled! Most hol van új hazád? . . .

Ki tudja, ma ki őriz féltve téged . . .
S kéjes szemekkel nézi arczodat? . . .
Oly szép vagy óh . . . oly szép, kimondhatatlan;
Most érzem én, csak most hiányodat . . .

Jöjj hát . . . borúlj szivem fölé csak egyszer . . .
Miénk az élet — jöjj tehát — szeress . . .
Kit én imádok . . . . . álmaim tündére
Te vagy — te vagy — legelső „ötvenes“.

Sári.

Királynő s pórleány.

Ries Hermin meséje.

Egymás létezéséről nem tudtak. Találkoztak. s aztán anélkül, hogy kereste volna egymást, csupán véletlenségből ugyanazon a helyen, ugyanolyan időben ismét találkoztak.

Az ifjú a leányra tekintett, a leány lesütötte szemeit, de nem ment tovább, leült a bársonyos pázsitra ugyanott.

Köténye telve volt mezei virágokkal, mit az erdő szélén, patak parton szedett.

Formás lábait csak térdig érte be a rövidke szoknya, gömbölyü karjait, hullámzó kebelét szabadon csokdosta a szellő.

Szöke dús haja daczosan takarta el arczát, s a kiváncsinak le kellett volna térdelni, hogy vonásait láthassa.

Fehér kökörcsint és nefelejtset illesztett egybe s a koszorút vad rózsa bimbókkal, tölgylevelekkel tarkázta.

Az ifju, egy fához dölve nézte szapora ujjacskáinak mozgását, eper ajkait, melyek hangtalanúl a virágokhoz beszélni látszottak.

Sietnie kellett volna az ifjúnak, mert még alkonyat előtt el kell érnie a csillag királyné palotáját, ha be akar jutni.

De valami ellenállhatlan erő ahhoz a paraszt kis leányhoz vonzotta.

Csak meg akarta tudakolni, hogy hogy hivják, és minek fonja azt a koszorút?

Mellé lépett.

A leányka nem tekintett fel, nem látszott észre venni.

Az ifju leült. Egészen közel hozzá, s még közelebb.

A leányka akkor sem vette le tekintetét virágiról.

— Ugy e milyen szép az est mily illatos, puha a pázsit, — de az est rémessé is vállhat, a pázsit bársonyán kigyó kuszhat nesztelenül, lábacskáid megmarhatná, kebledbe rejtőzhetnék, nem félsz?

Csengő kaczaj volt a válasz.

— Te félsz lovag, te huzódol hozzám, kis kecském ha megretten, épen igy tesz otthon — még sem, ő az ölembe rejti fejét, s csak czirogatva múlik el félelme.

— Öledbe hajtva fejem, összetörném virágidat, pedig lásd, ugy félek, szinte reszketek belé.

— Ha kivánod, félre teszem a virágot.

— De a koszorú —

— Oh, azt azért fonhatom tovább.

— S én hálából megválogatom hozzá a nefelejtset, a rózsát.

— De jó lesz igy, de szép lesz igy, csak szaporán, most pirosat, a zöldet csak helylyel helylyel . . .

Madárdaltól zeng az erdő, berek, vigan locsog a kis patak, csak ők némultak el, szemök beszél csupán, ajkukon méz, tüz váltakozva fakad, s az idő nem áll megbámulni e csodát.

A leányka ruganyos karját yánkosúl ajánlja, s az ifjú nem kér többet.

A domború kebel lázasabban emelkedik, az ölelő kar egyre szorosabban simúl az ifjú nyaka körül, a gondolat zsibbadtan tétovázik.

A leányka lehunyja szemeit selyem pilái alá.

Olyan jól esik neki nem látni most.

Se hall, se lát, csak érez.

Érez hideget, forróságot, delejes borzongást, érzi a villany megsemmisitő erejét s mindezt egyszerre érzi.

Szeretne elfutni, anyját kiáltani, szeretne meghalni, de bizonyosan ez érzemények hareza: átmenete az életnek a halálba.

Nem is él ő, persze nem, jól tudja, hogy mikor ő utolszor élt, este volt, koszorút font az erdő szélén mezitláb, boglyosan — most ragyogó napfény, ragyogó pompa környezi.

Sarúja liliom, ruhája talán felhő, olyan lágy, olyan áttetsző, haját gyöngysorok tartják fogva, ketkedő arczát bár merre fordul, látja, palotájának fala merő tükör.

— Az enyimmel meg a fiam jár iskolába.
— Hát ne irjuk, adjon valami foglalót.
—Már ez helyesen van kifundálva — örvendezék az ipse, itt van a nyakravalóm, csombókot is kötök rá, ne hogy elfelejtsem.

Ezek után szigoruan meghagyták neki, hogy ha már a városházán lesz, mondja el töredelmesen az kapitány urnak mi járatban találtatott és fogadtatott meg, ne féljen, az nem eszi meg.

Az ipse szentül meg is fogadta a jó tanácsot s még azt is megigérte, hogy a kapitány urat tisztelni fogja nevökben.

— E mán osztán becsületes gazember, tugya mi dukál a jár-ör uraknak, a betyároknak és az mi szeretett kapétányunknak. A poszt sem marad üresen, a tolvaj is bekerül s az kapétány ur mindezeknek, hogy megörül, csak túdnám hová a fenébe is tettem az városnak a czeruzáját!

Philemon.

A magyar tannyelvü elemi népiskola megnyitása Sztropkón.

A „Kassai Szemle" eredeti tudósitása.

Hogy mennyire szükséges volt, hogy a magas kormány vegye át a népiskolát Sztropkón, kitünik az alábbiakból:

Sztropkó városa Zemplén megyének éjszaki részén, egy fél napi járásnyira fekszik a határszéltől.

Lakosainak száma kürülbelöl 3000 lelket tesz ki, — a tankötelesek száma pedig meghaladja a 300-at.

Mindazonáltal eddig csak is a róm. kath. hitfelekezet tartott fenn egy félig meddig rendezett iskolát, azonban a szülők tudatlansága, s hanyagsága miatt a tankötelezeseknek alig fele járt iskolába, különben is a tanterem oly szük volt, hogy abba az összes tankötelesek be sem férhettek volna.

Az iskola a Szent-Ferencz rendü szerzetesek által kirendelt tanitó vezetése alatt állott, azonban bátran ki lehet mondani, hogy a szerzetes atyák, kivéve a boldogult s igen szorgalmas Brezányi Timotheus atyát, ki semmi fáradságot nem kimélt, nem igen törték fejüket azon, hogy a gyermekek a tanulásban előmenetelt tegyenek.

A legutolsó szerzetesi tanitó Gervasius atya pedig a szó teljes értelmében elhanyagolta az iskolát, rendetlen, iszákos, erkölcstelen magaviseletével csak rosz példát szült, s ezt betetözte az által, hogy Sztropkóról egy szép leánynyal éjnek idején megszökött, cserben hagyva zárdát és iskolát.

Az izraelita tankötelesek pedig, mint az az orth. zsidóknál szokás, zugiskolákban nyertek hitoktatást, mert egyébbre nem is tanjthatta az olyan tanitó, a ki maga sem tud sem magyarúl, sem németül tisztán, jól irni, olvasni, beszélni.

Igy állván Sztropkón az iskola ügy; — Éwa Kálmán szolgabiró úr ugy a kir. tanfelügyelőnél, valamint a közigazgatási bizottságnál mindent elkövetett, hogy Sztropkón egy magyar tannyelvü állami elemi népiskola állittassék fel, s csakugyan Éwa Kálmán szolgabiró buzgó fáradozásának meglett azon sikere, hogy Nemes Lajos kir. tanácsos és tanfelügyelő f. év tavaszán Sztropkóra fáradott, az itteni tarthatlan és türhetlen, s a magyarság érdekeivel homlok egyenest ellenkező állapotokról személyesen meggyőződött, s hathatós befolyása által kivitte azt, hogy a vallás és közokt. miniszter 1885. évi aug. 23-án 27,533. sz. a. kelt rendeletével Sztropkón egy állami elemi népiskola felállitását elrendelte, s ez által örök hálára kötelezte Sztropkó város lakosságát.

Igaz, hogy az állami elemi népiskola a régi róm. kath. iskola épületben, melyet ő méltósága Schuszter Constantin kassai püspök ur ideiglenes használatra átengedett, kinek is e szép, és követésre méltó tényeért e helyütt is hálás köszönetet mondani kötelességemnek tartom, két tanteremben nyilik meg, s rendeztetett be, mely az összes tanköteleseket magába fogadni nem képes; — de kezdetnek ez is elég; reméljük, hogy a szükségesek idővel pótoltatni fognak.

Az állami elemi iskola ünnepélyes megnyitása f. évi okt. 5-ikére van tervezve, de a városunkban nagyban uralgó himlö és kanyaró miatt a járási orvos rendeletéből alkalmasint el fog halasztatni; pedig kivánatos lenne, ha mielőbb megnyilnék, mert az iskolás gyermekek május 15-ike óta még mindig szünidöznek.

V. D.

Levél Kassáról.

Édes atyámfia!

Ebbe' fránya világban egyetlen örömöm az én szivem Basiliusom!

Ha még egyszer a világra jönnék, az ő kedveért apácza lennék. Egy igét hirdetni vele, lemondani ketten egy eszméért, a hason hivatás összeforrasztana vele örökre — — —

Késő, késő — — —

A másvilág?

Tudja, ott lesz istenben boldogult férjem is, aztán ki tudja, megérem-e?

A szent ige egészen áthatott.

Jézus Krisztus fogantatásának és születésének históriáját már egészen bemagoltam.

Páter Basilius nem tür alaptalanságot.

Egy véleményen vagyok vele.

Most ott vagyunk a hol Krisztus igy szól a gyülekezethez.

Jaj néktek képmutató irástudók és farizeusok: mert megtisztitjátok vala a pohárnak és a tálnak az ö külső részét, belül pedig azok rakvák ragadománynyal.

Vagyis páter Basilius szent meggyőződésének süritett folyománya szerint:

Jaj néktek istentől elrugaszkodott skribler náció, kik szentségtelen tollaitok vasorrú hegyére merészkedtek venni a nagy szót: Rumélia.

Ha jönnek a rumélisták, azoknak jönni kell, mivel az égiek által küldetve vagynak, hogy rendet csináljanak mind izraeliták, mind eretnekek és keresztyéneknek között.

Páter Basilius azt mondja, hogy a rumelisták arra valók, miszerint istenhez forditsák a népeket.

Mert hiába épitvék az anyaszentegyház ájtatoskodásra nem fordul oda bé senki.

Parádés, kendözött némber-sereg uj ruháját, kalapját mutogatni.

Szerelmetes ifják és vének, megtudandó: hol és mikor?

Igazán!

Hiába szónokol az isten szolgája a más világi életről, a lélek halhatatlanságáról, nem figyelnek reá, más a mi öket érdekli.

De az én Málcsikám! — — —

Papi tapasztalatok, ellesve a kathedráról:

Megfordulnak, kémkednek. Belép Puki, Rucsi. Lakkczipöjének nyikorgása népszerü. Pislognak a lányok, hunyorgatnak a mamák. Vajjon kire fogja legelébb vetni a szemét? Vonzalma gilt egy — hétre.

Susognak.

Nézdd csak, nézdd, hogy ropog rajta a selyem ruha, kalapján a toll legalább husz torint.

Általános orrfintoritás.

Honnan, miből?

Tánczoshé ugy tesz, mintha szörnyen imádkozné, pedig az ezüst keresztes imakönyvet csak azért tartja a szeme elé, hogy jobban kokvetirozhasson a vis-à-vis hadnagykával.

A pap ég felé emelt szemeivel mindent lát, de csak berzél Izsáknak, Jákobnak Istenéről.

Az orgona mellől néhány jogoncz kémszemlét akarna tartani a gyülekezet fölött. Nagyon inognak szegénykék. Az éjjel igen keringözhettek.

Két kis kutya üzőbe veszi egymást.

A gyónószék mellett összeszólalkoznak. — Mindenfelől vig moraj.

Az egyik „Ámika", a másik „Micuska", régi számadást rónak le egymással a „Bursli" miatt.

És folytatja a pap:

Méne Jézus az ö tanitványainak, Judeának földére, Amen!

Általános fölkelés, szemmel való üzengetés és kifelé tódul a gyülekezet, széthányt csapatokban.

Ki hisz most a mennybeli üdvösségben?

Igaz, az a mienk, a mit lenyelünk!

Uram bocsá', majd mit mondok.

Nem csoda, ha néha félrebeszélek.

Ezek a gyerekek sohase hagynak békét.

Mióta Pistike olyan feltünést keltett a gyermekbálban, azóta valóságos zsarnokom.

Mondtam, ne vegyenek neki arany inggombokat, igazi arany órát, az én koromban ilyen csak a táblabirónak dukált. De mikor olyan kedves, eszes, azt mondta az anyja, látszassék meg rajta, ki az apja.

A „szoba"-ur szólt valamit, de nem értettem.

Pater Basilius köhögött. Meghüthette magát.

Pistike villásreggelire teát iszik, kemény tojással, délbe egy beefsteak, sonkával, egy pohárka burgundi, fekete kávé. Ebéd után sziesztáz, este megparancsolja a nevelő bácsinak, vinné el a szinházba, mert neki látni kell, hogy mi módon csinálják ott a szeretkezést.

Hja az én koromban! de nem szólhatok, mert anyós vagyok.

Most ilyen a divat.

Gyermek csak *volt*, már nincs többé.

El-el nézem, mint öltözködnek, el-el hallgatom, mint csevegnek ezek a pulyák.

Eszembe jutnak ama boldog kor emlékei, midön még a septemvir gyermekeinek is a sutton volt a helyük.

Bábi későn kél fel, mert este sokáig olvassa a napi lapokat. Cukros tejet reggeliz, „börmentő" porral, rózsa-szappannal mosdik. Fel kell sütni a fru-fruját, ekkor a tükröt veszi tanácsadóul, igy illessze-e hajába a gyöngyös füsüt, vagy ugy?

Csak kivágott kurta ujju ruhácskát akar viselni s csak oly rövidet, hogy a térde kilátszassék belöle, mert a többi lánykáknak is igy van s a többi lánykák lenézik, aki nem hasonló toiletteben jelen meg közöttük.

A multkor nem sejtette, hogy a mellék szobában vagyok, midön a tanácsos fiacskája benyitott.

Pistikét kereste.

— Uram — szóla Bábi elforditva fejét — ön még nekem nincs bemutatva, hogy merészel lakosztályomba betolakodni?

Elbámultam.

Az ebédnél észrevettem, hogy Pistikének a balarczán valami ostorütéstől származó daganatja van.

Mielött ez iránt megkérdezhettem volna, ő büszkén mondta el a papának, hogy a szénapadláson Friczivel párbaja volt, mivel ez ma reggel a nyelvét nyujtotta Bábira.

Meddomloztam a tutát!

A mama, papa és nevelő bácsi nevetett, én is nevettem.

Nekem nem lett volna szabad nevetnem, no majd le imádkozom páter Basiliussal — — —

Csakugyan nincs messze már a világ vége.

Kassán, Mindszent havában.

Özv. Gágor Kata.

A kassai dalegylet közgyülése.

Lapunk mult számában tettünk emlitést a kassai dalegylet szept. 27-iki rendkivüli közgyüléséről, mely alkalommal Lekly Gyula, egyleti intéző a zászlószentelési ünnepély lefolyásáról a következő jelentést olvasta fel, melyet közérdekeltségénél fogva közlünk. A jelentés igy hangzik:

„A symbolumok iránt érzett ragaszkodás a társadalom minden rétegében úgyszólva ösidöktöl fogva datálódik. Akár politikai, akár társadalmi eszme, állott legyen az a vallás, harcz vagy a müvelödés szolgálatában, mindig valamely symbolum által nyert kifejezést. Az államok symboluma: a korona; a nemzetek s a társadalom müvelödés irányú eszméinek pedig legtöbbnyire: a zászló, mely nélkül nem képez szerves egészet.

A „Kassai Dalegylet" is érezte e symbolumnak hiányát s 1883. évi szeptember hó 2-án tartott választmányi ülésében Willnrotter Henrik egyleti tag inditványára egyhangúlag elhatározta az egyleti zászló szerzését. Az ehhez szükséges pénzalap megteremtését gyüjtöivek kibocsátása által vélte elérhetni, mely fényesen sikerült, mennyiben Kassa város lelkes hölgyei, kik a szépért s nemesért mindig tudnak lelkesedni, kezükbe vették az ügyet s fáradozásuk eredményekép begyült 500 frt 59 kr. Ez önmagát dicsérő nemes tettükért álljon itt az egyesület hálájának, elismerésének kifejezéseül mindnyájunk forró köszönete.

A zászló terve elkészittetvén, annak kivitele eszközlésével Siposs Andor Gyula egyesületi pénztáros bizatott meg, mely megbizatást közmegelégedésre teljesitette. A finom izléssel, művésziesen kiállitott zászló 500 frtba került.

A zászlóanyai tisztre a választmány Klotild föherczegnő ö fenségét kérte fel s azon kiváló szerencsében részesült, hogy kérelme kegyes meghallgattatásra talált.

E magas kitüntetésben gyökerezett a kivitel sikere. Hódolva az általános szokásnak, a dalegylet választmánya 1884. évi május hóban tartott ülésében fényes zászlóavatási ünnepély rendezését határozta el, melynek kivitelével Lekly Gyula intéző s Willnrotter Henrik egyleti választmányi tag lettek megbizva mint förendezők egy 5 tagú rendezőbizottsággal, Benczúr Géza alelnök elnöklete alatt.

A hazai dalegyletekhez f. évi márczius 9-én felhivás intéztetett, az ünnepélyen való megjelenésüket kérve. Megállapittatott az ünnepély programmja, mely minden pontjában fényesen sikerült.

Május 23-án délután városunk ünnepi diszt öltött. Ezrek sereglettek az indulóházhoz, hogy tanúi legyenek ama fényes bevonulásnak, mely ritkitotta párját.

Testületileg megjelentek: a „Löcsei férfi-dalkör", az „Iglói dalárda", a „S.-a.-ujhelyi gyártelepi dalárda", az „Eperjesi dalegylet", a „Mármaros-szigeti polgári dalkör" s a „Miskolczi dalárda".

Az arcz, az övé, jól ismeri, de hol van róla a mosoly, a pir?

Ki látott mosolygó piros arczú halottat?

Oh, hát a sir ilyen szép! S milyen sötét, ridegnek látja azt az élö.

Egyre azonban emlékszik, hogy nem egyedül halt meg.

Hol van hát, a kiért meghalt?

A csillag-királynénál udvart tart, a csillag-királyné birodalmában ő az alkonycsillag.

Ezt álmodta szép Miczike, nappal álmodta meg, azért lehet, hogy éjjel igaz.

Alkonyatkor az égre tekintett. Látta, hogy egy csillag egészen kiváltan a többi közül, egyedül tündököl, s közelebb áll ablakához, mint a többi.

Ez az, ez az én csillagom, jöjj le hozzám, vagy vigy fel magadhoz, — szánd fájdalomtól sápadt arczom, szánd meg a sir lakóját — hálátlan vagyok, tudom, de nagy a szivem, vágygyal teli — nem elég kincs, pompa s ragyogásod — te kellesz lelkemnek egészen, te, ugy mint az erdöszélen, mint mikor a koszorút — oh, jajj! koszorút nekem, koszorút — — hol maradt koszorúm, mivé lett? — — eltaposták talán vagy mocsárba dobta gonosz kéz? — — —

Koszorút nekem én csillagom s ha száz halál árán egy élet megvásárolható, meghalok annyiszor, hogy éljek veled egyszer.

Az éj tündére mosolyogva nézte az alkonycsillag kedvesét, s meglebbentette fölötte szárnyait.

Hadd aludjék édesen utolsó éjszakán.

A csillag-királynö kegyetlen, mert félti legszebb csillagát, a legszebbet, mit ö a saját gyönyörüségére alkotott s nem azért, hogy a por szülötte ékeskedjék vele.

Tudja ö, hogy az alkony csillaga hol jár minden éjszaka!

S nem szebb-e ö, teremtöje, mint — e pórleány?

Honnét ez elfajult szerelem keblében?

Ki csókja tisztább, tüzesebb, mint az övé?

Ah, haragjában kedve volna letaszitani az égről a hütelent! — — —

De hisz ez csak jótétemény volna, azonos lenne kedvesével s a királynő elvesztené hatalmát fölötte.

Boszú, s a boszú rettenetes!

Midön legboldogabb volt, midön a szép Miczike kedvese csókja mámorától ittasodva hajtá le fejét, a gonosz királynő akkor lopta el a legdrágább kincset: eszét.

Ne édeleghessen a múltban, ne tudja a jövöt, s a jelent, a jelen emléke hadd maradjon neki, hadd üzze, hadd marja halálra szivét — — —

Letépte a szivtelen saruját, ruháit, arany haját tövében vágta le s ezt mindaddig tevé, mig az álom lecsukva tartá a szép Miczike szemeit.

Mikorra felébredt? —

— — — Az erdő szélén a locsogó patak parton kopár letarolt pázsiton ült — — körülötte minden kihalt, sárga, a lombtalan bokrok ágai közt kisértetiesen sivit az őszi szél.

Miczike fázik, ajka szederjes, meg-megráng a hidegtől.

De ö mindezt nem látszik észre venni, a félben hagyott koszorút siet bevégezni. — Nem talál virágot, bozót s kökény bogyók benne a legszebbek, de be kell végezni, testvérje sirjára lesz az, akit megcsaltak, aki mert nagyon szeretett, meghalt.

Szegény, szegény hiszékeny leány! — — —

Miczike nem hinne igéretnek — — —

Hajához kap, fájdalmasan sikolt, majd lehajtja fejét és sir.

Igy találta az alkony s az alkonycsillag.

— Szivtelen királyné ezt te tetted! — s rettentö szavára nagyot dörgött az ég, a felhö gyászt öltve futostak elő az istenek haragjára s midön megtudták, hogy az alkonycsillag leszakadt a mennyboltról, felverték a zivatar szunnyadozó ápját s egész éjjen át dühöngtek fájdalmukban.

S midön reggel a nap felkelt, a kis berek helyén hullámokat verö tengert pillantott meg.

Képviseletileg résztvettek: az „Egri dalárda" zás ló alatt, a „Nemzeti zenede igazgatósága", az „országos dalárszövetség", a „zenetanárok országos egyesülete", a „Huszti dalegylet", a „Győri ének- és zeneegylet", a „N.-szebeni magyar dalkör", a „Sáros-nagy-pataki énekkar", a „Maros-vásárhelyi dalkör" és a „Szomolnoki dalegylet".

Igy az ország legkülönbözőbb vidékeiről 18 dalegylet volt városunk falai között mintegy 270 vendéget számlálva.

Az ünnepély folyamán a városi szinházban két előadás tartatott; és pedig május 23-án a helybeli női dalegylet, Paksy Józsefné és Fabinyi Gyuláné ő nagyságaik, Bellon Sándor s Willnrotter Henrik urak közreműködése mellett a „Tiz leány egy férj sem" czimü operette; május 24-én diszhangverseny a testületileg megjelent dalegyletek, Sigmund Sándor hegedü-, Góczy Rezső zongoraművészek s a kassai női és férfi dalegylet részvételével. Mindkétszer zsufolt ház előtt. Egy előadás pedig május 25-én a Széchenyi-réten folyt le, mely az összes bevételek közt a legszebben jövedelmezett.

Az ünnepély legmagasztosabb pontját a 25-én végbe ment szentelés által érte el. A misét Szabad Ferencz nagyprépost s városi plebánus celebrálta fényes segédlettel s azon a székesegyházi zene és énekkar énekelt Kerner József karnagy vezetése mellett.

A szentelést a nagyprépost szép beszéddel vezette be, melyben a zene és dalművészet jelentőségét fejtegette ugy egyházi, mint világi szempontból s ezután a zászlót megáldotta.

A zászlóanya, Klotild főherczegnő ő fensége akadályozva lévén személyesen megjelenni, helyettesül Máriássy János honvéd-altábornagy nejét bizta meg, kit azonban betegsége gátolt az ünnepélyen való megjelenésben s igy a fenséges főherczegasszony választása Münster Tivadarné ő nagyságára esett, ki tisztét teljesitvén, felkötö a főherczegasszony által küldött selyem-bársony kettős szinü s gyönyörü domborhimzéssel ellátott szalagot.

A diszes oszlopcsarnokban az egyházi s világi hatóságok főnökei a zászló nyelébe szeget vertek, mialatt a dalegyletek a Hymnust s Huber K. „Nemzeti zászló" cz. darabját énekelték a helyben állomásozó cs. kir. 85. zenekar kiséretével. A felszentelt zászló ezután impozáns menetben a városházára kisértetett. Negyven koszorus hölgy vőfélyeiktől kisérve emelte a fényt. A társalgási kör termében diszebéd s este fényes bál zárta be az ünnepélyt.

De nem csupán azok vettek részt az ünnepély mozgalmaiban, kik városunk falai között voltak: velünk együtt ünnepeltek a távolban is sokan, mit a hozzánk küldött távirati üdvözletek tanusitanak. Maga a zászlóanya ő fensége ezt sürgönyözte: „Örvendve veszek részt dalárok szép ünnepélyén, kivánva, hogy a felszentelt zászló alatt sorakozott egylet tagjait a művészet és hazafiság geniusza ihlesse és lelkesitse mindenkor."

Táviratokat küldtek: az országos magyar daláregyesület elnöke **Bartay Ede, Huber Károly** országos karnagy, a balassa-gyarmati dalegylet, az ungvári dalárda:

„Szivhez szóló legyen a dal
És kisérje győzelem,
Hol felszentelt lobogótok
Dalló népe megjelen";

a jászberényi testvéregylet, a pécsi dalegylet, az esztergomi dalárda a győriek, mind velünk voltak Felső-Magyarország fővárosának kulturális ünnepén.

Hogy vendégeinket úgy láthattuk el, mint azt a magyar vendégszeretet megkivánta, úgy a város lelkes közönségének, mely készséggel bocsátotta rendelkezésre vendégszerető hajlékát, mint magának a városnak, mely 500 frttal járult a költségek fedezéséhez, köszönhettük s melyért ez alkalommal is hálás köszönetet mondunk.

Hozzá járultak ehhez egyes társulatok és magánosok pénzadományokkal; a magyar államvasutak, a kassa-oderbergi vasut, az éjszak-keleti vasut igazgatóságai mérsékelt jegyek engedélyezése által, Münster Tivadar polgármester úr az ügy felkarolásával, a társalgási kör helyiségeinek készséges átengedésével, a helybeli sajtó becses támogatásával, a női dalegylet s annak karmesternője Hermann Aurélia ő nagysága nagybecsü közreműködésével, Paksy Józsefné s Fabinyi Gyuláné ő nagyságaik az operetteben való szives játékukkal. Preti A. 85. ezred karnagya odaadó támogatásával, Möszl Gusztáv mint helyettes karmester buzgó fáradozásaival, a tüzoltó egyesület szives részvételével, a bálrendező bizottság tapintatos eljárásával s az ünnepély rendezésével megbizott két főrendező odaadó ügybuzgalmával — melyért hálás elismeréssel adózunk.

A megelégedés nem csupán városunk lakóinak osztatlan tetszés nyilvánulásából, de az ország különböző helyén megjelenő lapokból bizonyitható, melyek egyhangulag oda nyilatkoznak, hogy ennél szebb zászlószentelési ünnepély az ország egy városában sem volt. Igy a „Borsod" „A kassai dalegyletnek a pünkösdi ünnepek alatt lefolyt zászlószentelési ünnepélye egy kisebbszerü országos dalárünnepélyt ért fel azzal különbséggel, hogy ezen szükebb keretben a dalünnepek jelentősége élénkebb kifejezést nyert s ugy tetszett, ha tehát azon eszmék és törekvések nyilvánulását tekintjük, melyeket a dalárszövetkezetek művelődési és nemzetiségi szempontból terjesztenek akár az ünnepély bensőségét, barátságos jellegét nézzük, ezen ünnepélynek az országos dalárünnepélyek mellett, sőt az utóbb hangoztatott szempont tekintetében még azok felett is kiváló jelentőséget kell tulajdonitanunk." Hasonló szellemben irnak a helybeli sajtó továbbá a „Szepesi Lapok", „Eger és vidéke" a „Zemplén" az „Eger", a „Közvélemény", a Borsodmegyei Lapok", az „Eperjesi Lapok", „Budapesti Hirlap", a „Pesti Hirlap", s a többi fővárosi lapok; sőt tudomást vett az ünnepélyről nemcsak a hazai sajtó, de egy más világrész is; Amerika, a New-Yorkban megjelenő „Amerikai Nemzetőr"-ben.

A 3 napon át tartott ünnepély bevételeit s kiadásait a (mellékelt) pénztári kimutatás tünteti fel. Összes bevétel: 3326.59, összes kiadás: 3248.52. Egyenleg: 78 frt 07 kr.

E szerint igaz, hogy nagyok voltak a kiadások, de ezekkel szemben sokkal nagyobb tényezőt képez az erkölcsi bevétel, mely ugy a városunk lakói felől táplált helytelen nézeteket megváltoztatta, mint dalárdánknak is méltó helyett biztositott az országos dalárszövetségben.

Most már van zászlónk, birjuk benne közös ragaszkodásunk symbolumát; haladásunkhoz gyöngéd női kezek által feltüzött koszoru adta meg az első bátoritást, előre!

Ezekben körvonalozható a lezajlott s most már csak egy szép álomnak tetsző zászlószentelési ünnepély, főbb momentumaival. Áldás volt annak lefolyásán, legyen rajta ezután is.

Azon óhajtással zárom jelentésemet, vajha a kassai művelt közönség azzal a rokonszenvvel, szerető, készséges támogatással, biztató érdeklődéssel venné körül egyletünket, milyennel ünnepélyünk alatt tündökölt.

Adja Isten, hogy úgy legyen!

Kassa, 1885. évi szeptember hó 27-én

Lekly Gyula,
e. intéző.

Ujdonságok.

— Kérelem. Kérjük azon lapok t. szerkesztőségeit, melyeknek lapunkat küldjük, és a cserét még nem viszonozzák, a viszonzást megkezdeni, különben a küldést mi is beszüntetjük.

Ő felsége legmagasabb névünnepélye alkalmából ma délelőtt 10 órakor a Ferencziek-templomában nagymise lesz, melyet Schuster Constantin püspök ő excellencziája fog pontifikálni.

Bold. Klimkovics Béla siremlékére az adakozások nagyon gyéren folynak be. Pedig az elhúnyt nemcsak barátai és tisztelői körében történő közadakozásból emelendő szerény emléket érdemelne meg, hanem kiváló érdemeinél fogva is, melyek Kassa város kulturális történelmében örökre fel lesznek jegyezve, s azért kétszerte fájó reánk nézve a nagy közönség közönye. Ha az elhúnytnak egyéb érdeme sem lett volna, egyedül az a buzgóság, melynek a felsőmagyarországi Múzeum köszöni lételét, bárhol másutt elég lenne, hogy ily ma már országos hirü monumentális kultur-intézmény alapitójának sirhelyét közadakozásból egy darab kő jelölje, mint a közönség elismerésének hü tolmácsolója. S mennyivel többet mondana az a kő, ha november 1-én halottak napján ott állna a temetőn. Adakozások Stöhr Szilárd tanár úrhoz, mint a felsőmagyarországi múzeum titkárjához (prémontrei társház) küldendők.

A gyógyszerészek egy legujabb belügyminiszteri rendelkezés folytán kötelesek czégeiket törvényszékileg bejegyezni, a mely követelménynek a kassai gyógyszerészek már eleget is tettek. Hogy mire jó ez és mit czéloz vele a belügyminiszter, mikor a gyógyszerészek az egészségügyi törvény aegise alá tartoztak és tartoznak hihetőleg ezután is, azt nem sikerült megtudnunk. Ha csak azt nem, hogy minden gyógyszerész a belügyminiszteri engedélyhez még különipar-igazolványt is váltson és ezáltal ujabb adókat és terheket legyen kénytelen viselni.

Kapuzáras. A rendőrség intézkedése értelmében figyelmeztetjük a háztulájdonosokat, hogy a kapuk október hó 1-től márczius végéig esti 9 órakor zárandók be. A kapu-nyitási pénz pedig éjfélig 5 kr., éjfél után 10 krban van megallapitva.

Állatkinzás. Fränkl Mór szállitó tegnap egy 36 zsák élettel megrakott szekérrel a vasútra igyekezett s a midőn a szekér a vasuthoz vezető utra ért, a melyet most kavicsolnak, a lovak kátyúba jutva, a legnagyobb erőmegfeszitéssel és ostorcsapások daczára sem voltak képesek a súlyos terhet kivonszolni; ugyanily baromi kinzással szállitott tegnap Spissák György fuvaros vasat a pályához. — A rendőrség mindkettőt állatkinzásért birsággal sujtja s a kapitányság a vasuti rendőrségnek szigorú kötelességévé tette, hogy minden ily esetet haladéktalanúl bejelentsen.

Elfogott pénzhamisitók Kassán. A kassai rendőrség főnökénél okt. 1-én reggeli 6 órakor egy orosz rendőrfőnök és a budapesti államrendőrség egyik biztosa jelent meg, kik előadták, hogy Kassán mintegy két hét óta orosz rubeleket hámisitó két egyén lakik, kiket itt három orosz rendőrkém kisért figyelemmel. Lokhorn rendőrkapitány azonnal személyesen indult a gyanusitottak letartóztatására. A pénzhamisitók, névszerint Kvisz József és Ferdinánd, galamb-utczai lakásán reggeli hetedfél órakor megjelent a kapitány, mindkettőjüket munkánál találta. Az orosz rendőrfőnök által tartott kutatás teljes eredményre vezetett, a mennyiben megtalálták a pénz-sajtót, a lemezeket, számokat, papirt és 15,600 hamis rubelt, melyek még csak részben voltak készen. A két Kvisz testvért, továbbá Kvisz Ferdinánd nejét és három gyermekét azonnal letartóztatták és másnap valamennyit Budapestre szállitották. Kvisz József, a tulajdonképeni hamisitó, épugy mint testvére, könyvkötőnek volt bejelentve, gácsországi születésü, 28 éves. Hasonló büntett miatt már 8 évet töltött a vizsnyói fegyházban. A hamisitást beismeri s azt vallja, hogy a lemezeket is ő metszette. Az orosz rendőrfőnök állitása szerint a bandához még három egyén tartozik, kiknek nyomozására a három orosz rendőrkém, már 1-én elutazott Galicziába. A bandából legelőször Silber és fia került kézre Szt-Péterváron s ők vezették a rendőrséget a kassai nyomra.

A rendőr jutalma. Valaki tegnap éjjel nehéz fővel dülöngélt édes otthonába s a midőn éppeg azon elmélkedett, hogy miért is tánczolnak ugy a gázkandeláberek, rálépett a főutczán csendesen folydogáló csermely fölött átvezető keskeny hidacskára és bumsz! — nem a hid szakadt le a nehéz fej súlya alatt — hanem, mert az esés törvénye ugy hozza magával, hogy mindennek vissza kell húllni az anyaföldre. Valaki is csak azt cselekedte, a mit törvény diktál. A hideg viz locscsanására egy jámborképü rendőr sietett elő a vésznek színhelyére, kihúzta a nehéz fejüt és még haza is kisérte. Valaki a hideg viz által rendbe hozva, a kapú előtt a jámbor rendőrt gorombaságokkal traktálta a miért vele szemtelenkedik.

— Széman testvérek mai hirdetésére különösen felhivjuk a közönség figyelmét. E czég nagyban üzi a szőnyeg és mindenféle pokrócz kereskedést, melyek bevásárlása ezokból előnyösen eszközölhető.

Rövid hirek.

— *Bútor árverés* lesz október 5-én d. e. 9 órakor a főutczai 89. sz. házban Moll Józsefnél. A lefoglalt butorok becsértéke 408 frt.

— *Iparos ügy.* A városi közgyülés az ipartestület alapszabályai 21-ik §-ának ujbóli módositását rendelte el, melynek eszközlésére az iparhatóság ma délelőtt 11 órakor a kovács-utczai 5. számu házban tartandó közgyülésre hivja meg a képesitéshez kötött ipart üző iparosokat.

Sorsolás.

A bécsvárosi sorsjegyek okt. 1-én tartott sorsolásánál a **200,000** frtos főnyereményt a 776 sorozata és 97 számu sorsjegy nyerte; **20,000** frtot nyert az 1825. sor. 26. sz. és **5000** frtot a 2660 sor. 31. sz. sorsjegy. Kisorsoltattak továbbá a következő sorozatok: 463, 790, 1345, 1498, 1504, 1686, 1828, 1834, 2160, 2651.

Az 1854-ki osztrák állami sorsjegyeknek okt. 1-ei huzásánál a kisorsolt 130 160 212 764 803 881 942 1182 1228 1230 1257 1265 1330 1475 1480 1594 1758 1797 1861 1920 1998 2019 2082 2233 2379 2575 2738 2805 2822 2847 2982 3039 3121 3193 3264 3304 3310 3371 3372 3497 3551 3676 3751 és 3906 sorszámai közül nyertek pénzben: **40,000** forintot 3039 sor. 30 sz., **5000** forintot 3372 sor. 28 sz., **2000** forintót 1475 sor. 21 sz., 1480 sor. 28 sz., 2233 sor. 18 sz., 2982 sor. 31 sz., és 3304 sor. 47 sz.; **1000** forintot 1480 sor. 41 sz., 1797 sor. 6 sz., 2082 sor. 15 sz., 2822 sor. 28 sz. és 3193 sor. 27 sz.

CSARNOK.

A társalgónő.

— Ries Hermin eredeti regénye. —

II. FEJEZET.

Olga és én, azon óhajtásunknak adtunk kifejezést, hogy egy szobában akarunk aludni. Ezt persze figyelembe sem vették, de a midőn mindaketten sirásra fogtuk a dolgot, közös szobát kaptunk, laktársak lettünk.

Ágyaink szemben állottak egymással. Középen kicsiny éjjeli szekrény, az ablak mellett ima-zsámoly és egy igen szép Mária kép.

Este Máter Szerafin sokáig időzött velünk. Együtt mondtuk el vele esteli imánkat, s azután oktatott, hogy miként viseljük magunkat. Lefektetett, megcsókolt, csendességre intett, s eltávozott.

Alig zárult be az ajtó, Olga az én ágyamra ugrott, mondván, igy sokkal jobb lesz, nem hallják meg, ha beszélgetni fogunk, ő nincs szokva ily korán aludni menni, otthon sokszor éjfélig is virrasztott.

— Miért? — kérdém csudálkozva.

— Mert a Lizivel aludtam s Lizi pedig mikor a mama is aludni ment, felkelt szép csendesen, az ablakon át kiszökött, azt mondta, legyek csendesen, ő czukorért megy nekem. És én vártam, a mig vissza jött s czukrot hozott. De néha messze kellett a czukorért mennie és sokáig maradt. Később aztán elhozta a boltos maga a czukorkát, nehogy Lizinek fáradni kelljen — — őt is az ablakon át eresztettük be.

— Ki volt az a Lizi?

— Az én dajkám. Oh, ő engem igen szeretett. A mamám megtiltotta a czukorevést, s ő, mert szeretett, éjszaka ment érte.

— És a mamád nem tudta meg?

— Nem bizony, mert mi nem mondtuk meg neki. Hanem egyszer télben mégis megtudta, mert a boltos bácsi elsimult, s leesett az ablakpárkányról s nem birt tovább menni. Jajgatására felébredt a mama, apa és én hiába kértem, hogy hozzák be, mert ő jó, nem hozták be, söt a mama Lizit is elkergette. Oh, az én mamám rosz.

— Olga, azt nem szabad mondani . . . megver az istenke; egy mama se rosz.

— De az én mamám igen rosz, Lizi mondta. A mit Lizi mondott, az igaz.

Olga még sokat beszélt, a mit már én nem igen hallottam, mert elaludtam. Ugy éreztem egy ideig, mintha anyácskám ringatna az ölében s végtelenül örültem, hogy nekem nincs olyan rosz anyám, mint Olgának. Éreztem is, mi sokszor megbántottam, láttam könyeit, szomorú tekintetét és bocsánatot kérve fogadtam, hogy mindig, mindig jó leszek. Aztán az apáczák templomában voltam. Oly szépen szólt az ének, a zene, ugy mosolyogtak az angyalkák felém. Én is mosolyogtam, hivtam őket, hogy jöjjenek hozzám, s ugy látszott, mintha mindig tovább, tovább mennének, én utánuk indultam, szép virágok között jártam, hol jámbor madárkák repdestek, szép nyulacskák szökéceltek — — egyet meg akartam fogni, de a „Miska" elémbe állt s megdöfött és én sikoltva a — — földön hevertem.

Az éjjeli szekrény csörömpölve dült fel. Olga diadalmasan kaczagott, — Máter Szerafin kis idő mulva berohant s szigorú hangon kérdé:

— Ki huncutkodott?

— Ő! — felelé reám mutatva Olga.

Nem mertem ellentmondani, mert csakugyan én voltam, noha álmomban, mindamellett megkisérlém enyhiteni s zokogva mondám:

— A „Miska".

— Miféle Miska?

— A mi Miskánk, az döfött meg.

— És ki engedte meg, hogy együtt aludjanak?

— Kedves Máter — kiáltá Olga — én nem akartam . . . ő hitt.

— Nem, nem, ő magától jött, kedves Máter; — szólék — Olga hazudik!

— Maga rosz leány, ezért meg lesz büntetve, — folytatá a Máter engem ágyamba parancsolva s az eltört pohárcserepeket fölszedve, távozott.

Olgának szemrehányásokat tettem hazugsága miatt; ő azzal védekezett, hogy Lizi akárhányszor eltagadta, a mit csinált és még sem büntette meg az isten, söt a Jézuska neki sokkal több „Krisztkindlit" hozott, mint Borcsának, aki hazudni nem tudott.

Ujra elaludtam. Nem láttam többé angyalkákat. Anyácskámat kerestem. Azt mondták, meghalt, mert rosz voltam — — —

Szerkesztői üzenetek.

V. D. Sztropkó. Köszönet. Az emlitett helyre irunk, az azonban ne zárja ki az ön reánk nézve megtisztelő működését.

B. M. Gálszécs. Köszönettel fogadjuk. A kivánt számokat postára tettük.

Dr. V. B. Budapest. Kérjük az elsőt, mely után véglegesen nyilatkozunk. Az emlitett dolgot nem kaptuk.

R. J—b Budapest. Szeretnők a medvét látni, még mielőtt fagyni kezd.

R. M. Kassa. A rajz nem válik be igy.

Felelős szerkesztő: **Ries Lajos.**

Magán-lóárverés.

A jövő szerdai kassai lóvásáron egy pár szürke 16½ markos Nonius és Chidran félvér

batard-ló

11 óra után szabad kézből el fog árveréztetni.

Szőnyegek és takarók felső-magyarországi legnagyobb gyári-raktárának tulajdonosa.

FLACHBART SAMU UTÓDAI

„SZÉMAN TESTVÉREK“ czég

Kassán, fő-utcza 60-ik szám alatt

ajánlja a nagyérdemü közönségnek mindennemü

salon-, futó-, pamlag- és ágyelőtti szőnyegeit

katona-, gräfenbergi, fürdő- és lópokróczait, valamint különböző szinü utazó-, ágy- és erdélyi gyapjutakaróin kivül

Rumburgi creasz-, czérna-, len- és gyapot-vászonnemü czikkeit; chiffon-, kanavász-, ágy- és derékalj-kelméit.

Továbbá ajánlja legdúsabb választékkal ujonnan berendezett nagy raktárát mindennemü

ruhakelmékben, szines és fekete orleans, fekete terno, wattmoull, lama és fehér flanell, kalmukban, barchentben és rövidárukban.

A nagyérdemü közönség becses látogatását kérik

tisztelettel

SZÉMAN TESTVÉREK.

3—10

TERNO!!!

TERNO!

TERNO!

Üdv. Csekevalvy Ilona ő nagyságához Kassára.

Szegény voltam, nem mehettem férjhez,
De a sors az mindent jól elvégez,
Elvezérelt üdvöm forrásához,
Dicső Csekefalvy Ilonához.
Ő nagysága tett boldoggá engem,
Megnyertem a mátka-hozományom,
Mindazért öt áldom, mindig áldom.
H o n l e á n y o k, hogyha frigyre léptek,
Ő nagysága angyala a népnek,
Forduljatok csupán csak **Kassára** hozzája
S mától teli lesz b a n k ó v a l a láda.
18000 frtos t e r n ó t nyertem. Ki fent nevezett Urnőhöz fordul, küldjön be 3 db 5 kros postabélyeget levelezésre.

Knoóstyie, szeptember 7. 1885.

Juhász Irma,
boldog hajadon.

—1

Victoria

keserűviz.

Hivatalos vegyelemzés megállapitása szerint a föld legtartalmasab keserüvize. (1000 r. 580 gr.) A Victoria viz csalhatatlan eredménynyel müködik altesti betegségeknél, nehéz székelés, vértolulás, légző-bajok, elzsirosodás stb., s különösen ajánlható nők és gyermekeknél, hol a legkisebb adagokban adva is müködik.

Dr. Duchek, tanár, udv. tanácsos, Bécs: Nagymennyiségü kénsavas magnezia tartalmánál fogva a legkitünőbb keserüvizek egyike.

Dr. Braun, tanár, udv. tanácsos, Bécs: A Victoria keserüviz minden e nemü bajoknál kitünő gyógyhatású.

Lambl, tanár, titkos tanácsos, Varsó: Keserüviz felülmulhatatlan eredménynyel.

Dr. Roscoe H. E., tanár, Manchester: Viz magas orvosi értékkel.

Dr. Maclagan, tanár, Edinburgh: Kiváló forrás. Kis mennyiségnél is használ. Nem okoz semmi nehézséget.

Dr. Feigl, tanár, Lemberg: Már kis adagokban véve használ.

Dr. Warshauer J., Krakkó: Kitünő elzsirosodás ellen.

Dr. Moskovics Jakab, Kassa: Biztosan müködő keserüviz.

Hasonlóan nyilatkoznak:

Dr. Gebhardt, tanár, a Rókus kórház igazgatója, Budapest. — Dr. Patrubány György, Budapest főváros főorvosa. — Dr. Hollán Adolf, min. tanácsos, Pozsony. — Dr. Wagner C., Linez. — Dr. Manussi, a linczi orv. kollegium elnöksége nevében. — Dr. Immermann H. tanár, Bázel. — Dr. Sowatsky, egyetemi tanár, Moszkva. — Dr. Müntz Achill, a földm. és keresk. minist. vegy. irodájának főnöke, Páris. — Dr. Semmola Mariano, parlamenti tag, Nápoly. — Dr. Margliano Edoardo, Genua. — Dr. Severi Domenico, tanár, Modena. — Widemari Cav., Dr. Giacinto, Verona. 2—10

stb. stb. stb.

Határozottan „VICTORIA“ keserüviz kérendő.

Kassán kapható: Záhr és Szakmáry, Beller Károly, Strasser Béla, ifj. Novelly Sándor, Kuhlmann Ferdinand, Fried Márknál, továbbá minden **gyógyszertárban, ásványviz** és **füszerkereskedésben.**

Plakátok, ismertetések, vegyelemzések, forrásleirások ingyen és bérmentve.

7 KIÁLLITÁSON I. OSZT. ÉRMEK.

Van szerencsém a nagyérdemü közönség becses tudomására hozni, hogy

az őszi évad ujdonságai

dús választékban

megérkeztek és mérsékelt olcsó áron kaphatók. 3 3

Kegyes pártfogásért esedez

Várkoly János

Kassa, főutcza 42. sz.

Menyasszonyi kelengyék 300 frttól 4000 frtig.

Kemény Géza azelőtt Koch

Kassa, főutcza 36. Keményféle ház.

Ajánlja a közeledő őszi és téli évadra mindennemü divatos legjobb minőségü **női-ruha-kelmékkel, hozzávaló díszekkel és bélés-nemüekkel, vászon, selyem, fehérnemü és szőnyegekkel** gazdagon berendezett **áru-raktárát** pontos kiszolgálat biztositása mellett a legmérsékeltebb árakon.

Minták kivánatra ingyen és bérmentesen.

2—5

Nyomatja Ries Lajos kiadó saját könyvnyomó-intézetében Kassa 1885.

I. évfolyam. Kassa, 1885. évi október 8. 6. szám.

Előfizetési díj:
Egy évre ... ... 5 frt — kr.
Félévre ... ... 2 „ 50 „
Negyedévre ... 1 „ 25 „
helyen házhoz-hordással, vidékre postai küldéssel.
— Egyes szám 6 kr. —

Hirdetések
egy petit sor ... ... 4 kr.
nyilttérben ... ... 12 „
Többszöri közlésnél engedmény.
Felvétel a kiadóhivatalban főutcza 54. sz.

KASSAI SZEMLE.

Társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden csötörtökön és vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Kassa
főutcza 54. sz. a.
hova a lap szellemi és anyagi részét érdeklő küldemények czímzendők.
Kéziratok vissza nem adatnak.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

Kassa és a pótadó.

A haladó kor mindig fokozódó igényei nemcsak az államháztartás fedezetére követelnek a polgároktól mindig nagyobb és nagyobb áldozatokat, hogy a mérlegben az egyensúly kireparáltassék.

Az alkotmány visszaállítása óta egyes városok, melyek önkormányzati joggal vannak felruházva, szintén nagyobb és lázasabb sietséggel igyekeztek a kormányzatukra bizott téren megfeszitett áldozatokkal a kor követelményeinek megfelelő ujitásokat létesiteni.

Az iskolaügy s egyéb közmüvelődési intézmények, a város küldiszének emelése, a közigazgatás rendszeresitése, mind oly tényezők valának, a melyek a városok vállaira nehezedtek s a mely terheket a városoknak a rendelkezésükre álló vagyon jövedelméből kellett fedezni.

Ez a jövedelem, mint a tapasztalat megmutatta, nem volt elég, hogy a hatóságok a reform-munkát fenakadás nélkül folytathassák s ez okból alkottatott az 1871. XVIII. tczikk, mely a városi hatóságoknak megadta azt a jogát, hogy a polgárság által fizetett adóforintokra a szükséghez képest perczentekben kifejezett pótadót vethessen ki, a melyből a városi jövedelem és kiadások közti hiány évről-évre helyreállittassék.

Kassa e tekintetben talán a legutolsó város volt Magyarországon, a mely daczára óriásmérvü reform-tevékenységének, polgárait a pótadó malasztjában részesitette, a mi a nagy vagyon nagy jövedelmének az érdeme.

De a rossz utóvégre is becsempészi magát. Nem emlékszünk, mióta, csak annyit tudunk, hogy nem uj dolog nálunk, hogy a városi hatóság mindig emelkedő deficzittel dolgozik évről-évre s hogy ezt a deficzitet a polgárok pótadóval fizetik.

Nem is zúgolódik az ellen senki, mert hisz mindenki szeme előtt vannak azon alkotások legiója, a melyeket a városi hatóság a polgárok üdvére, javára teremtett. E buzgóság előtt meghajlunk.

Azonban azt hisszük, hogy velünk egyetért e város minden adófizető polgára, a midőn az évről-évre történő emelkedés ellen szavunkat felemeljük.

A városi hatóság jövő évi költségelőirányzata, a mely előttünk fekszik, csak ujabb bizonyitéka annak, hogy a hatóság törvényadta jogánál fogva igazán kiméletlenül spekulál az amugy is adóterhekkel sujtott polgárok zsebére.

A tanácsi előterjesztés ugyanis a költségvetésben 60,706 frt hiányt tüntet fel, melyet 30 százalék pótadóval inditványoz fedezni.

Reméljük, hogy az október 12-iki közgyülés, mely ez ügyet tárgyalni fogja, megtalálja majd a kulcsot, hogy mi módon kell ezt a 30 perczentes pótadót a polgárok előnyére lehetőleg csökkenteni, a mire nézve különben a városi pénzügyi szakválasztmány ugyanezen előirányzatban bőven megadja a felvilágositást olykép, hogy a tanács által a jövő évben foganatositani kivánt munka-csoportból és egyéb kiadásokból történő visszavetések után a pótadó csak 23 százalékot tenne, a mi, tekintve a városunkban beállott pangást ugy az ipar, mint a kereskedelmi téren, nagyon elég áldozat.

Kassai szinház.

Hogy a semmi is valami, az kétségtelen, mert semmiből alkotta az Isten a világot s habár Csóka Sándor nem is reflektál arra, hogy az Istennel egy szinvonalra állittassék, mégis összevág az ő talentuma a nagy Teremtőével, mivelhogy Csóka is semmiből állitotta össze azt a valamit, a mit ő szintársulatnak keresztelt.

Csak hogy az a valami, a melyet Csóka a kassai közönséggel pénzért akarna megbámultatni, éppen ugy nem reflektál (?) világraszóló hymnusokra, mint a hogy nem ohajt Csóka a maga talentuma számára egyebet a közönség talentumainál, habár nem is abban a kiterjedt értelemben, a mint azt a rómaiak szokták volt kalkulálni.

Csóka ohajtása azonban nem igen akar teljesedésbe menni, mert a kassai közönség szintén legkevésbé sem reflektál arra, hogy a Csóka által nyujtandó semmiért valamit adjon.

És igy, miután egyik fél sem reflektál, a végeredmény az, hogy a kassai szinészet, mely régebben sokkal több volt a valaminél, Csóka kezében semmivé töpörült, a mit nemcsak Csóka zsebe bán meg, hanem a kassai szinészet országos jó hirnevén is jókora csorbát szenved, melynek helyreütésére még Csóka talentuma sem lesz elég, ha ugyan a jelen idény átúszása után jobbnak és okosabbnak nem fogja látni, más vidékre evezni, a hol ilyen kitünően (!) szervezett társulattal, mint a jelenlegi, könnyebben boldogúl.

Az igaz, hogy némely lap hazafias buzgóságában a közönség távolmaradását a szinháztól egész más okban keresi s odavágja a városnak, hogy a szinház rongyos, piszkos fészek, a hova tisztességes ember nem is mehet be.

Aztán, egy másik, hogy az igazgató még ha mindig telt háza volna is, deficzittel zárja le az idényt, mert a szubvenczió kevés, a szinház meg kicsiny.

Tagadhatlan, hogy sokkal kisebb vidéki városok ma már modern szinházzal büszkélkednek és hogy Kassát e tekintetben némi hiba terheli.

De a vád oly alakban nemcsak sérti Kassa város közönségét, hanem egyenesen ellentmond a tényeknek, mert Kassa hatóságának és a szinügyi választmánynak mindig volt gondja arra, hogy az az ódon szinház ne legyen rongyos, piszkos fészek, mint a milyennek ma fel akarják tüntetni azok, a kik ezzel egyidejüleg Kassát és közönségét is piszkolni akarják, mert Csóka társulatát nem magasztalja az egekig.

Ezzel bizonyára igen rossz szolgálatot tesznek a szinügynek is és Csókának is.

A közönség mindig csak azt látja, a mit mutatnak neki. Hogy Csóka társulata mit mutat, azt ugyan még ha a legrózsaszinübb szemüvegen nézi akarki, nem fogja pártolásra méltónak itélni.

Legalább Kassán nem, mert a közönség, a mely ha nem is keres és követel Kassának oly eröket mint a fővárosi nemzeti szinház, semmi esetre sem akar és nem is fog megelégedni olyan szegényes szellemi élvezettel, mint a minőt Csóka társulata e néhány előadás után itélve, az egész idényen keresztül nyujtani igér.

Láttunk vigjátékot, népszinmüvet, operettet, tragédiát, szinmüvet, s nincs okunk az itélettől többé tartózkodni, s megfontoltan állithatjuk, hogy Kassa magyar szinészet dolgában még soha sem volt oly szegényen ellátva, mint az idén.

S ha van ok, hogy miért üres az az állitólag rongyos fészek, ebben fekszik, mert a ki a kassai közönséget ismeri, jól tudja, hogy az mindig melegen pártolta és felkarolta azt, a mi arra érdemes, de semmiért a pártolást követelni ellenkezik az egyszeregygyel.

A másik állitás, hogy a kassai szinházzal járó szubvenczió csekély, teljesen igaz és tudtunkkal az intéző körök nem is igenyelnek erre figyelmeztetést, mert csak nem régiben használták fel betolyásukat és tekintélyüket arra, hogy a kormány a kassai szinházat anyagilag segélyezze.

S ez hihetőleg nem is fog elmaradni.

Hogy azonban ez a kilátásba helyezett segély, a szubvenczióval együtt a jelenlegi társulatot a za-

TÁRCZA.

A titkárné asszony.

— Beszélyke. —

A „Kassai Szemle“ számára irta: **Czinke.**

A szédelgés korszakát éljük. Ki-ki az, aminek látszani tud.

A direktorné elmult ugyan ötven éves, de azért igen fiatalnak látszik.

A titkárné a megtestesült jóság maga. Keskeny ajkai örökös mosolygásra állanak, mézédes beszéde büvölő-bájoló. Ha véletlenül királynénak születik, népboldogitó vált volna belőle, de igy! — az emberek mind félreismerik, azt mondják róla ilyen-olyan pletykás, szószátyár, skandalumcsináló. Én istenkém! pedig ő soha sem tracsesol, mint mások, nem érdekli, ki mit főz, ki hová jár, miért jár? Ha el is mond néha egy-egy kis históriát, csupán a társaság kedvecért teszi, aztán ugyis megtörtént, vagy legalább megtörténhetett volna, ha ez, vagy az, közbe nem jött volna.

Elbeszélését mindig képletekben adja elő, neveket sohasem emlit, aki megérti, megérti, akinek pedig háj fején nem csillámlott keresztül a felvilágosodás napja és nem érti, hát biz ő kétszer el nem mondja mondókáját még a Pilátusnak se!

A multkor a kávézó női klubban, mint a ház szóvivője, tisztéhez mérten letorkolta azt a rikácsoló hangú „patikárkát“, aki azt vitatta, hogy a fogalmazóné nem festi magát, és nem kopasz.

— Csend és rend! a fogalmazóné festi magát és kopasz! vagyis ha folyósót kapna a fején kopasz lehetne.

Aztán képletezni kezdé, ami a mult napon történt a „fürj“ utczában.

— Tudjátok, ha az ember a „fürj“ utczába megy, az innensö szegleten kifordul, a Csicsomi-háznál befordul, a legelsö, amit meglát, egy sárgára meszelt emeletes ház. Aztán önkénytelen észreveszi, hogy a sárgára meszelt háznak vizávi-ja is van.

Hát annak a vizávi háznak földszinten a harmadik ablaka nyitva volt, a sárga ház erkélyén pedig egy nőilény, olyan bizonytalanszinü hajú, karos széket tolt, miközben hol erre, hol arra pislantott a vizávi házra. A vizáviház ablakfüggönye megmozdult, az ablakpárkányon pedig egy piros rózsa termett. Az az asszony, aki a vizáviház második ablaka mellett strikkolt, gondolom éppen a férjét harisnyáján, bizony nem tette oda azt a piros rózsát.

Itt megszakitotta beszédjét; jobbra balra tekintgetett, majd egy pontot megállapodva, bárány ártatlansággal kérdé:

— Pénztárnokné, galambom, azt hallom, lakást akar változtatni, el akar menni, a fogalmazóné szomszédságából. Igaz?

A pénztárnokné minden izében remegett.

„Fürj“ uteza, Csicsomiház, második ablak, harmadik ablak, aztán ki tudna olyan szorgalmasan strikkolni, elég ebből ennyi.

— Igen, kezdé rosszul palástolt izgatottsággal — én akarnék lakást változtatni, de a férjem . . .

— Szegény asszony, mondá a kóras. — Hát a férje? Hm! Hja, persze, most jut eszembe. A férje. Ne ellenkezzék véle, mert az rossz vért szül — mondá a titkárné jóságosan — hiszen azért aztán semmi corpus delikti — semmi bizonyiték — igaz — igaz, ne szóljon, tudom a gondolatát, elejét kell venni a dolognak, tapasztalatból beszélek, oh — Vilibaldom se volt mindig olyan potrohos — de mentségére legyen mondva, rangján alól soha. — — Nősült férfiak számára legczélszerübb az udvari lakás, kedveském.

A pénztárnokné nem evett sem a „dunstos“ gyümölcsökből, sem a mandula-tortából — pedig olyan igen szivélyesen kinálgatták.

Két csésze kávét is, mint mondá, tudtán kivül ivott meg, s ne gondolják, hogy a vizet a „kouty“ alá valóval elvétette, akaarattal tette meg, mivel félt, hogy ki talál hülni ereiben a vér.

Hátha csak „hivatalból“ köszönget neki, mint a direktornénak?

— A direktorné elöljárónéja, de a fogalmazóné —

— Még lehet.

— De nem lehet!

— Szegény pénztárnokné azért olyan sovány, mert elemészti az aggodalom, rettenetesen félti azt a hóhérlorgas urát. Pedig jóformán a szór teszi az egész istenadta embert. Mert szakál és bajusz, igaz, a szeme, az bizonyos szemöldei alól még kétesen csillog.

A kávés klubb szétoszlott, hogy a jövő csütörtökön, mivel épen a pénztárnoknén volt a sor az ozsonnaadásban — ismét összejöjjenek.

Szivélyesen megpuszizták egymást, s aztán ki erre, ki arra fordult be, hogy emitt — még amott kifordúljon.

A titkárné volt közöttük a legboldogabb. Haza érve, a lépcsőházban Vilibaldját is nyakon ölelte, amin az utóbbi hangosan csodálkozott.

Ilyen csapás már régtől nem érte.

Hja, haragudott a titkárné asszony a titkár urra, mivel ugy vette észre, hogy a szószoros értelmében titkár kezd lenni, aztán régen van már az ő hegyes-kéjében valami. Az az isten tudja honnét ide cseppent fogalmazóné ignorálja őtet, ugy páváskodik, mint valami direktorné, megvárná, hogy egy titkárné köszönjön neki elsőnek! S milyen a toilettje, párisi kalapja! Honnan? Miből? Az urának abból a keserves fizetéséből? Ilyen nincs! Kompromittálni kell, politikából, hogy ne hordja olyan magasan az orrát.

De miként? csodák csodájára még nem keveredett a „szappanlébe.“

Először az a terve volt, hogy az ő Vilibaldjával fogja kompromittálni, de lehet is már Vilibalddal kompromittálni valakit, igazán penzióba való!

Aztán a tüzzel nem jó játszani, az ördög nem alszik, hátha —

A titkárné okos asszony!

varból nem fogja kiemelni, szinte bizonyosra vehető, mert az a kassai közönség, ha egyszer hátat fordított a színháznak, nem néz jó ideig feléje sem.

M. S.

Jókai Temesvárott.

A magyarosodás haladásának ünnepét ülte meg a napokban Temesvár, melynek színházában először hangzott fel a magyar múzsa szava.

Ez a magyar szó nem csekély fontosságú győzelem a magyar nemzet részéről ott, a hol a magyar csak idegennek lett tekintve.

A temesvári magyar színháznak fontos missiója van, a melyet az ott burjánzó Schulvereinisták, a dákoromának, szerbek, akik a magyar állameszme ellen gyülöléssel vannak eltelve, gyanus szemmel, demonstrációval s alattomos fondorkodással kisértek, s a kiknek elégedetlenségét kormányellenes, miniszteri bársonyszékre aspiráló politikai bukfenczkedők azzal igyekeztek még fokozni, hogy kikiáltották, miszerint a kormány erőszakkal tolja Temesvár nyakába a magyar színészetet, a magyarosodás terjesztésének ezen legjobb eszközét.

A temesvári színház megnyitása ép ezen ellenséges izgatás következtében emeltetett nemzeti ünneppé, melyen nemcsak a város közönsége, hanem a környék, az egész megye intelligenciája vett részt.

Mindenki ugy fogta fel a temesvári magyar színház megnyitását, mint a magyarosodás haladását s ez a felfogás nagyszerü óváczióvá tette Temesvár ünnepét, melyet Magyarország, a magyar nemzet örömmel vesz tudomásül.

És Temesvárnak ezen győzelmi ünnepélye reánk kétszeres örömet gyakorol, mert ebben nagy része van a mi képviselőnknek Jókai Mórnak, kit Temesvár a legrokonszenvesebb tüntetéssel üdvözölt.

A megnyitási ünnepély első pontja Jókai prológja volt, melyet Gerőfy Andor igazgató szavalt el. Viharos éljenzés követte Gerőfy szavalatát, miközben zajosan hivta a közönség Jókait, aki meg is jelent a szinpadon, mire ujból hosszantartó éljenzés és taps zugott fel. A város közönségének egy küldöttsége jelent meg ezután a szinpadon s lelkes beszéd kiséretében pompás babérkoszorút nyujtott át az ünnepelt férfiunak. Jókai röviden megköszönte a kitüntetést, s a közönség zajos éljenzések közt háromszor hivta ki e jelenet után.

Levél Kassáról.

Édes atyámfia!

Hát én olyan levelet vártam, hogy nekem jönni fog, amiben benne lesz a becses személye, nem pedig a kukuricza törés és a szüret.

Elfogadnám én szives meghivását, elmennék örömest a hegyaljára, a hegyre is, de nem lehetek, itthon hagytak ház-őrizni, nem egyedül, az igaz, Pistike és Bábi társaságában, de csak nagyritkán látom őket, mert ők külön-külön háztartást visznek. A kerti szobának egy szegletében Pistike tart udvart, s egész nap uj hadseregének felszerelésével, miniszterének lábraállitgatásával van elfoglalva, Bábi pedig a belső szobákban székel.

Málcsikám jobbra ment, a vőm pedig balra.

Igy tesznek ők, ha haragszanak, igy, ha jókedvök van.

A szobaur, az a legokosabb, ő mindig a középuton halad.

A vőm egyre azt veti nekünk, ha az ősz beállt, tára figyelmeztetjük, hogy ő nem postapénz lopó, se nem bankó csináló.

No, már hogy gyön ez ki!

Milyen beszéd ez!

Pedig bizony isten csak annyit mondunk neki: itt az ősz.

De ez neki untig elég, kész van tüstént a csete-paté.

Most is e mián szaladt neki a nagyvilágnak s mire haza kerül, akárcsak megint pakolhat, mert itt lesz a tél, hahogy lesz téli rokkja.

Aztán engem hiába akar megszekirozni a dominikánikásokkal, amit maga hallott és olvasott róluk, az nem áll, minthogy igaz is, ők nem akartak minket muszkául tanitani, minthogy igaz is, csak azt imádkoztatták meg tőtül, aki nem tud németül, s ebből csaptak aztán a nagyszájú ujságiró urak világra szóló pletykát.

No de ezért ünnepélyesen meg is átkoztattak a szent atyák által.

Mégérdemelték!

És én el nem képzelhetem, kinek mi kifogása lehet a muszkák ellen, és miért tartják vételnek, ha az ember vagy az asszony szereti őket.

Én most láttam életemben egyet, nem, négyet egyszerre, de az mind csókolni való volt, mondhatom. Törtem is a fejem, hogy mi módon kellene ezt tudtára adni mind a négynek vagy legalább egyenként egynek egynek, de nem lehetett azokhoz jóravaló szándékkal férni a sok spiontól.

A policia rájuk teritette a gyanu nyirkos lepedőjét, mert nem találta rendén valónak, hogy az urak *urak* legyenek, de őszintén bevallva, féltek, miszerint itt elhatalmásodnának.

Az egyik ugyanis azt beszélte, hogy a nagytemplom tornyának gombja tetején székgyárt akar épiteni; a másik, hogy olyan bankot alapit, a melyben soha sem lesz deficzit, a harmadik pedig, hogy megveszi egész Kassát s aztán üveg alá teszi.

No, a mai világban már semmi sem lehetetlen, s épen ezért elejét kell venni mindazon boldogitási eszme csirának, mely jövevények agyában erjed.

Titkos policzia, sipis urak legiója csábitgatta, őrizte őket vagy tizenhárom nap, tizenhárom éjszaka hivatalból, mert hivatalból meg volt engedve nekik még nasi-vasit is játszani a jövevényekkel.

Csakhogy ezeken nem fogott ki sem szép szó, sem barátság.

Egy este arról értesitik a policiát, hogy az idegenek utaznak.

A marasztalók sebtibe kiindultak a vasuthoz, de mert látták, hogy a különös vendégeknek csak hárma menekszik, azon szent elhatározással, hogy a negyedíket majd holnap kebelükre zárják és kiszorítják belőle mindnyájuk szándékát és kiforgatják zsebeit, nyugton fordultak meg.

Milyen nagy volt másnap kora reggel az ébredező policzia bámulata.

A *jó madár* ágya elé állt, s még egy másikat is hozott magával, a kiktől az policzia rémséges ijedelemmel vette a hirt, hogy Kassának becsülettel teli falai közt egy orosz bankó-gyár épült meg a nélkül hogy lefizette volna az ipar-engedélynek a taksáját, a mit még a szepsi csizmadiáknak is nyolcz pengőért osztogatnak. Hiába a városnál nem lehet alkudozni.

A bankó-gyáros urakat a policzia meg is látogatta rögtön az ipartörvény ilyetén áthágásáért, osztán le is fülelték.

Ugy hallom, hogy az állam vette őket kosztba, meg kovártélyba.

Mert mi is igyekszünk az oroszokkal a barátságot, a mit negyvennyolczban kötöttünk Világosnál, kremsieri minta szerint megerősiteni, nehogy bajba kevereddjünk.

Pedig igazán kár volt a szegény bankó-gyárosokért, ha már olyan hosszú idő óta gyártották a bankókat.

Mert ugy olvasom egy okos német ujságban, a melyiknek egy magyar költő a szerkesztője, hogy az orosz policzia már az ötvenes években találta meg a fonalát e gyárnak, a melyet a hatvanas években szerveztek a Kvisz urak.

Pistike már csak okos számba megy, de ilyet még ő sem produkálhat.

Mondja is, hogy medfodhatatlan ujszád, de méd nadszelübb embelek, melt mikol az ötvenesz években a dárosz csak méd nem isz volt a viládon.

Látja, édes atyamfia, ilyenek a mai gyerekek.

Csak igen szerettem volna megismerkedni azzal a bankó csinálóval, azt mondják nagyon sikkes fiu volt, de hát kinek volt róla sejtelme.

Aztán én nem törödöm senkivel, a szinházba is csupán azért járok, mert illendő s divatban van a művészet oltárán áldozni és mert igen jól lehet a vigjátékban sirni, a szomorúban pedig nevetni.

Ez aztán a művészet, persze az én koromban ez mind megforditva volt.

No de halad a világ, félek igen gyorsan eléri a végét.

Tisztelem a komám asszonyt, mondja meg neki ne busuljon, hogy kipusztult a haja, van paróka.

Kassán, 1885. Mindszent havában.

Ozv. Gágor Kata.

Ujdonságok.

Ő felsége névnapi ünnepélye alkalmából mult vasárnap a Ferenczieck templomában Schuster Constantin püspök nagy segédlettel isteni tiszteletet tartott, melyen a katonai és polgári hatóságok, tanintézetek igazgatói és nyilvános intézetek fejei jelen voltak. Kerner József egyházi karnagy ezuttal egy saját szerzeményü misével lepte meg a közönséget, melyen az egyházi énekkaron kivül *Németh* János, szinházunk kedvelt tenórja és *Stich* Kálmán tanár is közreműködött.

Október hatodikát mind minden évben, a prémontreiek az idén is gyászolták. A misét dr. Tóth Lőrincz olvasta. A gymnasiumi ifjuságon kivül a régi honvédek teljes számban és testületileg voltak jelen a templomban. Ez alkalommal felemlitjük, hogy Szakkay József a gépészeti ipartanoda igazgatójának kezdeményezése folytán a kassai honvédegylet, mely Korponay halála után teljesen feloszlott, ujból megalakult. Az egylet elnökeül Major János ügyvéd lett megválasztva.

A királyi tábla deczentralizácziója. A „Jog“ értesülése szerint a kir. táblák száma többre van tervezve, mint azt eddig általánosan hitték és székhelyük nem a törvényhozás által lesz megállapitva, hanem az igazságügyminiszter által rendeleti uton fogna meghatároztatni. Ezzel kapcsolatban azt is közli, hogy a miniszterelnök kinyilatkoztatta, miszerint idejét látja annak, hogy az igazságügygyel is a kormány komolyan foglalkozzék, és hogy ő kész az igazságügy terén tapasztalt bajokat uetán szükségleudő nagyobb financiális áldozatok árán is orvosolni. Kassa város hatóságának is jó lesz ez ügy érdekében már most megtenni a szükséges lépéseket és legalább egyelőre a kormánynál életjelt adni, hogy czen tery kereszttülvitelénél figyelembe vétetni első sorban joga van.

Abauj-Tornamegye e hó 5-én tartott közgyülésében a halálozás folytán üresedésbe jött árvaszéki jegyzői helyre öt pályázó közül Demeczky Pál kassai gyakorló ügyvéd választatott meg, ki a gyülésben a

---

Itt van a pénztárnokné, és no lám, milyen hamar bekapta a maszlagot!

A titkárné szakácsnéjának még délben kiadta a rendeletet, hogy vacsorára buchtlit csináljon, de még akkor nem volt olyan rózsás kedélyhangulatban, mint most, azért most azt mondta, hogy még paprikás csirke is legyen nokkedlivel. Ez a Vilibáld kedvenez étele, ma Vilibáldnak jókedv-izelitőt akar feltálalni.

Vilikém, kedves — kérdé a vacsoránál — hogy érzed magad?

— Mint az ajtófélfa, édes.

Hogy értsem ezt drága?

— Csak ugy, rubintos, hogy nem tudom, mi van az ajtón belül, és mi van az ajtón kivül! De lelked rajta!

— Ejnye Vili, te belém akarsz kötni?

— Ments Isten, mókuskám! Elöre tudom, hogy kikaparnád a szemem — no, mert ügyes és friss, *rugékony*, olyan, mint ezelőtt tiz, husz, harmincznégy —

— Tizenöt!

— Tizenöt, kedves, tehát tizenöt év előtt — — — tudod ott, megboldogult szüleid kertjében, melynek a helyén most a Körös folyik, lugas alatt — — döngicséltek a méhikék — — irigy lipék repdestek körültünk, emlékszel Zsófikám? Ah! — — —

— Emlékszem, hogyne? ah — —

A szakácsné majd elejtette a tálat, amint az ajtót benyitotta, sohasem látta a boldogságtól igy elázva a nagyságos asszonyt.

— Vilikém — kezdé olvadékonyan, amint egyedül voltak — szörnyen kiváncsi vagyok, ha holnap eljön-e a pénztárnok a hivatalba?

— A pénztárnok? Hogyne! El kell jönnie!

— De ha valami előre nem látott baj érné?

— Gyermek beszéd!

— Ha — ha — tudod no, ha agyon üttetnék — teszem, teás kanna — vizes palaczk, pohár és tepsi és még —

— De Zsófikám — — — —

— No, hisz ismered már?

— De Zsófikám — — — —

Alkonyodni kezdett. A pénztárnokné rendületlenül csücsült leshelyén. Szinte duplán látta a sárga házat, oly merően nézett, figyelt. A férjnek a maga szobájához van kulcsa, saját lakosztályát pedig becsukta, mintha nem lenne otthon. Még azt az ajtót is bereteszelte, amely szobáját a férje szobájával egybekötötte.

Ne háborgassa őt senki!

A keserüség pohara már csordultig megtelt.

Amint igy veszteg üldögélt, felidézte a közel multat.

Milyen irigyelt boldog volt ő, férje szerette, becsülte, — szerelemből vette nőül, tulajdonképen most se volna neki semmi oka ellene panaszkodni, de hát a titkárné csak nem szopja ki a kis ujjából? Tud, lát, sejt mindent és aztán tapasztalt asszony, s milyen jó szivü! — — —

S ez a fogalmazóné! Ki hitte volna! Távolról rokonok is, de azt mondta a titkárné, a dolognak elejét kell venni. Rokonság ide, rokonság oda. Ha most Guszti haza jön és kinyitja az ablakot, vége — ki fog rejtekéből rohanni és anélkül, hogy sokat teketóriáznék, a szakálába markol s ugy istenesen megrázza, meglehet, hogy ki is tépi.

Ha megkérdezné előbb töle mit nézel? kit nézel?

Azt felelné tréfásan: hát már megint féltékenykedik maga csunya baba?

Egyik szót a másikba öltenék és a vége sirás lenne, persze, nem Guszti sirna.

De igy ő fog sirni! Csak azért is!

Hallga . . . valaki van az ajtón. Ez nem Guszti, ninesen kulcsa. . . .

Hogy zakatol!

— Itthon vagy Terézkém?

— Ez a fogalmazóné hangja.

A pénztárnokné majd elárulta magát, az ajtóhoz futott, hogy kedves szomszédnőjét keblére ölelje, de még elég korán letett szándékáról.

— Kigyó — mormogá fogai közt.

Kis idő multán ujra megzördült az ajtó kilincse.

A pénztárnokné szive nagyot dobbant. Visszafojtá lélekzetét. Csak most ne hagy el bátorság!

Ez Guszti!

Csakugyan ő volt s midőn meggyözödött, hogy neje nincs honn, első teendője volt szobája ablakát feluyitni. Kikönyökölt s dúdolni kezdé:

Nem engedik azt az egek.
Hogy én rózsám tied legyek...

A pénztárnokné vére mind a fejébe szállt.

Tehát igaz! nem engedik az egek?

Ovatosan kireteszelte az ajtót s a férje háta mögé lopódzott, a ki mitsem sejtve tovább folytatá:

Megtagadom én az eget,
Meglásd rózsám tied leszek...

Oh ijedelem! Meghökkenés, szakál-tépés, káromkodás, de ez még mind semmi az elképedéshez, midőn a pénztárnok az orvtámadóban nejét ismerte föl.

— Teréz, megbolondultál?

— Oh, téved uram. — szóla az erélyesen — hála Istennek, még nem bolondultam meg, csak elejét akarom venni azon dolgoknak — — oh, a titkárné nem hazudott.

Hangja elfult.

A pénztárnok felüté fejét s nyomatékkal mondá:

— Ah, vagy ugy, a titkárné? — értem, s ezzel nejét részvétteljesen keblére ölelte.

A pénztárnokné nem szabadkozott, érezte, hogy most olyasmit cselekedett, a mit még sem kellett volna.

Zokogott, miközben rebegé:

— Oh bocsáss meg Guszti, bocsáss meg, csak ez egyszer, én — én —

Az ajtón kopogás hallatszott.

— Szabad! kiáltá a pénztárnok szokásszerüleg.

hivatalos esküt nyomban le is tette. Ugyanezen közgyülés a megye jövő évi háztartására nézve előterjesztett költségvetést lényegtelen módosítással elfogadta.

Rendjel-eső. A hivatalos lap a legközelebbi napokban közölte azon kitüntetéseket, melyeket ő felsége az országos kiállítás érdekében, főleg a csoportbiztosi és a jury-munkálatok körül közreműködött férfiaknak adományozott. A kitüntetettek között van 40 iparos, 15 állami hivatalnok, 10 vasuti hivatalnok, 7 kereskedő, 5 gazda, 5 horvát, 4 vegyes, 2 orvos és 1 művész. Az ellenzéki lapok a kitüntetett férfiak névsorával és az osztályozással nincsenek megelégedve és ennek tartalék nélkül kifejezést is adnak. Igy olvassuk: „Sok oly név szerepel a kitüntetettek sorában, melyeknek a kiállítás körül szerzett érdemeit alig ismerik. Sokan, a kik kiváló munka- és pénzbeli áldozatot hoztak az kiállítás érdekében, rendjel helyett elismerést kaptak. Az aránytalanság azok kitüntetése között, a kiknek érdemei általános elismerést aratnak és azoké között, a kik igen csekély tényezői voltak a sikernek, nagyon is szembeszökő."

Ezt a nézetet osztjuk mi is, mert biztosra vártuk, hogy a mi vidékünkön, s különösen Kassán meg fogja hálálni a valódi érdem igazán megérdemlett jutalmát azon kiváló fáradozásért, lankadatlan tevékenységért, melyet az országos kiállításon vidékünkről történő minél gazdagabb résztvétel érdekében különösen kifejtett.

Kassa város törvényhatósága f. évi október hó 12-én d. u. 4½ órakor közgyülést tart, melynek főbb tárgyai: 1. A városi közgyülésnek f. évi szeptember hó 28-án 157/5541. sz. határozattal egy új göz és kádfürdő építési költségeinek fedezésére a város törzsvagyonát képező értékpapirok eladása, s az István-híd melletti köztérnek e czélra leendő átalakitására vonatkozó előterjesztés. — 2. Az 1886. évi közköltség előirányzat tárgyalása s megállapitása. — 3. Tüzérlaktanya építéséhez 350000 frt kölcsön felvétele. — 4. Köztisztaság bérletére vonatkozó ajánlati verseny eredménye. — 5. Polgári fi I. s leány I. s II. oszt. párhuzamositására 400 frt tanitási s 450 frt felszerelési költség megszavazása. — 6. Szinházi fecskendő beszerzésére 300 frt megszavazása. — 7. Ministeri rendelet a katonai laktanyákra egészségügyi rendőri felügyelet gyakorlata ügyében. — 8. Budapesti szegény gyermek egyesület segélyezése. — 9. Legtöbb adót fizetők névsorának megerősitése.

Virilisták. Kassa szab. kir. város igazolási választmánya részéről, az 1870. évi 42. t. cz. 23. szak. a értelmében felhivatnak mindazon legtöbb államadót fizető helybeli lakosok, kik a törvényben elősorolt kvalifikációnál fogva, összes egyenes államadójuk kétszeres számitását igénybe venni akarják, vagy ez ügyre vonatkozólag saját érdekükben más előterjesztést óhajtanak tenni, miszerint ebbeli szándékukat az igazolási választmány előtt szóval vagy irásban jelentsék be s jogosultságukat igazolják, ellen esetben az adó kétszeres beszámitásának kedvezményétől ezen egy alkalomra elesnek. Ugyszintén felhivatnak azon adófizetők, kik már más törvényhatósági bizottságnak tagjai, hogy abbeli nyilatkozatukat, melyik törvényhatósági bizottságnak szándékoznak tagjai lenni, a választmány tudomására hozni el ne mulaszszák, minthogy ellenkező esetben a legtöbb államadót fizetők névjegyzékéből, mint már más törvényhatósági bizottságnak tagjai, ki fognak törölteini. Ezen nyilatkozatok beadására a választmányi ülések napjai jelöltetnek ki, mely ülések folyó évi október 15-ik és 16-ik napjain, délelőtti 10—12 óráig fognak Kassa szab. kir. város udvarházánál a polgármesteri irodában nyilvánosan megtartatni. Október 16-án déli 12 órán túl beérkezett nyilatkozatok figyelembe nem fognak vétetni.

Kész a katasztr. Tiz év fáradságos munkája és annyi milliók eredménye, hogy ott vagyunk a földadó rendezésével, ahol a mádi zsidó. Beállt a nagy gazdasági válság, az árhanyatlás s megváltoztatta teljesen a termőföld értékét s igy a különben is sokszor igazságtalanul kirótt földadó most már csak nagy ritka esetben felel meg a föld valódi értékének. A kormány is szörnyen csalódott, mint a kataszteri nagybizottság zárülésén, melyen Szapári pénzügyminiszter elnökölt, kitünt. Ugyanis a kormány 37 millióban állapitotta meg a földadót, a kataszteri bizottság működésének eredménye azonban mégis csak 35 és fél millió földadó. A másfél milliónyi különbözet daczára megigérte Szapáry, hogy az adókulcsot emelni nem fogja.

A kassai Nemzeti Kör f. hó. 4-én tartott választmányi gyülésében elhatározta, hogy még ezen év folyán közerdekü, s népszerü felolvasásokat rendez és azok jövedelmét jótékony czélra fordítja. A felolvasások módozatairól később hozunk tudósitást, de addig is üdvözöljük az eszmét, s ajánljuk azt közönségünk figyelmébe.

Kiállitási vonatok. A budapesti országos kiállitás látogatásának megkönnyebbitése czéljából október hó 28-ig minden héttőn, szerdán és szombaton mérsékelt áru vonatok közlekednek Kassáról Budapestre. Az utazási dij oda-vissza a második osztályon 11 frt 10 kr., a harmadikon 7 frt 90 kr.

Nevelőnek ajánlkozik egy e téren már hosszabb idő óta gyakorlatilag tevékeny fiatal nő, a ki a gyermek-nevelésben kitünő jártassággal bir és jelenlegi helyét csak ugy kivánná felcserélni, ha Kassán vagy Eperjesen egy előkelő családhoz ily minőségben állást kaphatna. Ez iránti bővebb felvilágositást szivességből Schmidt Kálmán, főgymnasiumi tanár (prémontrei társház Kassán) nyujt, ki levélbeli megkeresésekre is szivesen felel.

Épség, erő, egyetértés! — A tornázásban résztvenni szándékozó t. cz. uraknak tisztelettel hozom tudomásukra, hogy a felnőttek tornatanfolyama *folyó hó 14-én* kezdetik meg s hetenkint háromszor: *hétfőn, szerdán és pénteken este 6—7-ig* fog tartatni.

A tornázni szándékozók a fenti napokon és időben (tornacsarnok, Kovács-uteza 22. szám) jelentkezhetnek.

Kassán, 1885. év október hó 5-én.

Horváth Lajos,
tornatanár.

Victoria budai keserüviz, mely az e nemü gyógyvizek között a legelső helyet foglalja el, különösen ajánljuk. Kapható minden fűszerkereskedésben.

Rövid hirek.

— *Egy tizenkét* tagból álló czigány-karaván fogott be tegnap a kassai rendőrség ép abban a pillanatban, a midőn a pesti utról a városba akartak jönni, hogy itt operáljanak. A karaván a szikszói járáshoz tartozó Demecserre való.

— *Az idők jele.* Petrus József 19 éves munkás, ki eddig özvegy anyjával osztotta meg az élet örömeit és bajait, elhagyta anyját és egy Siskó Berta nevü leánynyal vadházasságra lépett.

— *Árverések.* Nehai Nyáry Endre, vagyonbukott kassai fűszerkereskedő csődtömegéhez tartozó 3698 frt értékü fűszer- és vegyesáruk főuteza 79. sz. a. ma délelőtt 9 órakor s folytatólag a következő napokon árverezteinek el. — A kassai rendőrségnél október 12-én különféle gazdátlan tárgy lesz elárverezve.

— *A rubel-hamisitók* ujabb intézkedés szerint a kassai börtönben ülnek. Az elővizsgálatot Bodnár Ferencz törvényszéki biró teljesiti, melynek befejezése után Budapestre szállittatnak.

Kassai apróságok.

Csóka társulata agyonütötte Dumas fils egyik legujabb teremtését, a mely a keresztségben Denise nevet kapta.

Brissotból Veres: Herkulest, Brissotnéból Szirmay Teréz: Fraukulest, Fernandból Tolnay: papagájt. Deniseből Csigéné: mamagájt csinált. Follinus és Peterdi Tökés Emilia kaczérkodása és ravaszkodása miatt elfelejtették, hogy Denise-ben játszanak.

Különben Denise-ben legtöbb érdeme volt Follinusnak, mert a harmadik felvonásban a szinpadi zongorát is figyelemre méltatta, a melyre egy kis festék ugyancsak ráférne.

Lehet, hogy legközelebb már befestik, s akkor talán kiderül az is, hogy Denise csakugyan szinmü, mert nekünk ugy látszott, hogy vigjáték, a melyben Tolnayné a legszomorúbb szerepet játszta.

*

Krecsányi Sarolta phänonem. Igazán az. És ha a hangját nem is hallottuk még egészen, mégis meghajlunk — — a szinügyi választmány rendkivüli ülése előtt.

*

Az egész társulat egyébként nem nagy tért foglal el, azért minden szerep be van töltve. Nézzük csak. Ma Veress Carrara, holnap Lipták, holnapután Brissot, utánna Geröfi (de nem a temesvári direktor), meginti rá Feledi Gáspár, s igy tovább. Tolnayné ma Julia, holnap Máté Julis rövid szoknyingban.

A kommandáns Deréki. Csóka nézi a felvonulást és keresi a szemével a publikumot, a mely otthon maradt.

*

Legközelebb a szinpadra viszik a malom uteza 13-at, melyet bibetőleg Deréki ütött derékba.

Krecsányi Sarolta ebben fogja énekelni:

Als ich einst vor fünfzig Jahren
Durch die Mühlgass' hin gefahren,
Da war mein Stimmlein ach so schön!
Ja schön, ja schön!

Csóka Sándor meg van győződve, hogy a közönség a Csigét jobban szereti, mint Kiss Miliályt, azért szerződtette az elsőt és hagyta Miskát Temesvárnak.

Kassai piacz.

Október 7. Utolsó jelentésünk óta a helyzet alig változott. A kivitel az árpán kivül még mindig szünetel. Árpa szép minőségben gyorsan talál vevőre. Buza ára jobbra fordult s általában emelkedő irány felé hajlik. A felhozatal a mai piaczra gyenge volt s a készlet üzérek által már a kora reggeli órákban felvásároltatott. Buza könnyebb minőségben Galicziába vitetik, mig a nehezebb szemü csak kassai malmok által vásároltatik. Az árak a mult héthez képest 10 kr. emelkedést mutatnak. Buza 6 frt 50 krtól 7 frtig, rozs 5.30—5.60, árpa 5.20—5.60, zab 4.90—5.35 métermázsánkint.

Budapest, október 7. (Eredeti sürgöny) A buza ára tegnap 10, ma további 5 krral emelkedett.

CSARNOK.

A társalgónő.

Ries Herman eredeti regénye. — 3

Reggel, amint szemeim felnyiltak, megkönnyült kebelem, láttam, hogy csak rosszat álmodék. Anyácskám él.

Olga még aludt s hogy a kedves Máter Szerafin figyelmeztetéseinek eleget tegyek, lábujjhegyen járkáltam, megmosdottam tisztan, rendesebben megfésülködtem, ruháimat gonddal vevém magamra s igy térdeltem a szép Mária kép elé. Imádkoztam.

A nap megaranyozta a szép képet s én ugy elmerengtem a fölött, ha ez a nap ugyanaz a nap-e, a mely nálunk a tóból ké' fel?

Majd megkérdezem a Mátert, gondolám, s örömmel vártam a pillanatot, melyben kis szobánk ajtaja feltárul.

Hallgatóztam.

Künn könnyü, majd csoszogó léptek osontak tova s a sok között felismertem Szerafin lépteit.

Már közelg — — már megforditja a kulcsot, — hogy meg fog dicsérni! — elvezet a kertbe, a sok pillangók közé — nem fogom bántani, sem a virágokat — jó, szófogadó leszek.

Mennyire csalódtam!

Szerafin csakugyan benyitott, s elcsodálkozott látásomon.

— Én már régen felkeltem, kedves Máter! — kiáltók örömmel.

— Ki engedte meg, hogy oly korán felkeljen? — mondá rosszalólag.

— Ugy gondoltam, kedves Máter . . .

— Ma szobájában fog maradni, ez legyen büntetése. Menjen imádkozni!

— Én már imádkoztam, — rebegém.

— Nem igaz! — mondá, és megláttam az arczán, hogy igen igen haragszik reám.

— Igaz, — bizonyitám — akár kérdezze meg ezt a szép Máriát.

— Maga hazudik, — ismétlé.

A vér arczomba szökött.

— Nem, én nem szoktam hazudni, a mama nekem mindent elhisz.

— Elég rosszul teszi, — jegyzé meg a Máter, magamra hagyva.

Imádkoztam, sirtam, kértem; nem használt semmit. Az egész napot szobámban kellett töltenem.

E nap volt életemnek első szomorú napja.

Eleinte mindenféle szökési terveken törtem a fejemet. Ezt azonban abban hagytam, elgondolám, mi sokszor jutott a szegény „Miska" az én kegyetlenségem folytán ilyen fogságba, és mily megadással türte ő azt.

— Igen, de én a „Miskához" mindig bekukucsáltam, s beszélgettem hozzá.

Hozzám nem kukucsált be senki sem — — —

Olga bejött ugyan tanóra után, de a mit ő mondott, az csak fájdalmat okozott nekem.

Engem a Máter megsimogatott kezdé — s a legpirosabb almát kaptam ozsonnára. Voltunk templomban, kertben, s a hittanár ur mindenütt engem tüntetett ki. Ezt a violát is tőle kaptam! — folytatá tovább kérkedő hangon.

— Én nem vagyok irigy, — mondám, s ugy éreztem, mintha Olga iránt hülne baráti vonzalmam, mely első látásánál oly szorosan hozzá füzött.

A piros almát kettéharapta s egyik felét nekem nyujtá.

— Édes, vagy borizü? — kérdém, de még mielőtt válaszolt, más ötletem támadt, s bármennyire szerettem volna a fél almát, rögtön utána tevém: nem kell!

— Balga! Lizi azt tartotta: a bolond ád, az okos elveszi. Igy te vagy a bolond, mert el nem veszed, és én, vagyok olyan okos, hogy másodszor nem foglak megkinálni.

Ezt mondva rám sem nézett többet. Elfogyasztá almáját, s az est mindkettőnket durczásan talált.

Igy mult nap nap után. Lassan-lassan elmosódtak emlékemben a kedves otthon csábos képei. Megbarátkoztam a zárdai élettel. Csak édes anyám szeld vonásait nem feledém; őt láttam azután is álmaimban, reá gondolva türtem megadással a sokszor érdemetlen büntetéseket, dorgálásokat.

Mert bizony kijutott nekem ebből elég!

Nem volt nap, hogy valamely kisebb-nagyobb

A fogalmazóné nyitott be, kezében egy kis dobozzal.

— Ej, ej. — szóla vidáman — hát ti sötétben turbékoltok? talán azért is vonzódom annyira hozzátok, mert olyan boldogok vagytok, mint én. Nézd csak édes Terézkém, az előbb is itt voltam, de nem valál honn. Édes anyám nyári kalapot küldött számomra, nagyon kéret, fogadd el tőle az enyémnek a párját.

A fogalmazóné a történtekből mit sem sejtett, szerencsére sötét volt már a szobában.

Teréz örömmel fogadta el az ajándékot és szivből csókolta meg a fogalmazónét.

— Te sirtál kedves — mondá megrettenve nedves az arczod.

Neje helyett a pénztárnok felelt:

— Igen, mert tudtán kivül beadtam folyamodványomat, melyben áthelyeztetésemet kérem. Már a gondolat is fáj neki megválni kedves szomszédnőjétől, a kit ő oly igen szeret.

— Ne aggódj Terézkém, összehoz még minket a sors, férjem is áthelyezését kérte, mert a fitkárné miatt egy nös hivatalnoknak sincs maradása.

Gondolatok.

Jobb szeretem az elpiruló, mint az elhalványuló nőket.

*

A szép lélekkel ugy bánnak az emberek, mint a rózsával; szeretik illatát, de gyökerét nem öntözik.

*

Mi a szerelem! Erre a szótár azt feleli: fonév: Zola „Nanája": kötő szó.

*

A szépség többször teszi a hölgyeket boldogtalanná, mint boldoggá: mert a szépségnek ezer gáttal kell megküzdenie, ha erényét tisztán akarja megőrizni.

*

Az ártatlanság, őszinteséggel párosulva, legszebb **disze egy hölgynek.**

varból nem fogja kiemelni, szinte bizonyosra vehető, mert az a kassai közönség, ha egyszer hátat forditott a szinháznak, nem néz jó ideig feléje sem.

M. S.

Jókai Temesvárott.

A magyarosodás haladásának ünnepét ülte meg a napokban Temesvár, melynek szinházában először hangzott fel a magyar múzsa szava.

Ez a magyar szó nem csekély fontosságú győzelem a magyar nemzet részéről ott, a hol a magyar csak idegennek lett tekintve.

A temesvári magyar szinháznak fontos missiója van, a melyet az ott burjánzó Schulvereinisták, a dákorománok, szerbek, akik a magyar államészme ellen gyülölséggel vannak eltelve, gyanus szemmel, demonstráczióval s alattomos fondorkodással kisérték, s a kiknek elégedetlenségét kormányellenes, miniszteri bársonyszékre aspiráló politikai bukfenczkedők azzal igyekeztek még fokozni, hogy kikiáltották, miszerint a kormány erőszakkal tolja Temesvár nyakába a magyar szinészetet, a magyarosodás terjesztésének ezen legjobb eszközét.

A temesvári szinház megnyitása ép ezen ellenséges izgatás következtében emeltetett nemzeti ünneppé, melyen nemcsak a város közönsége, hanem a környék, az egész megye intelligencziája vett részt.

Mindenki ugy fogta fel a temesvári magyar szinház megnyitását, mint a magyarosodás haladását s ez a felfogás nagyszerü óváczióvá tette Temesvár ünnepét, melyet Magyarország, a magyar nemzet örömmel vesz tudomásúl.

És Temesvárnak ezen győzelmi ünnepélye reánk kétszeres örömet gyakorol, mert ebben nagy része van a mi képviselőnknek Jókai Mórnak, kit Temesvár a legrokonszenvesebb tüntetéssel üdvözölt.

A megnyitási ünnepély első pontja Jókai prológja volt, melyet Gerőfy Andor igazgató szavalt el. Viharos éljenzés követte Gerőfy szavalatát, miközben zajosan hivta a közönség Jókait, aki meg is jelent a szinpadon, mire ujból hosszantartó éljenzés és taps zugott fel. A város közönségének egy küldöttsége jelent meg ezután a szinpadon s lelkes beszéd kiséretében pompás babérkoszorút nyujtott át az ünnepelt férfiunak. Jókai röviden megköszönte a kitüntetést, s a közönség zajos éljenzések közt háromszor hivta ki e jelenet után.

Levél Kassáról.

Édes atyámfia!

Hát én olyan levelet vártam, hogy nekem jönni fog, amiben benne lesz a becses személye, nem pedig a kukuricza törés és a szüret.

Elfogadnám én szives meghivását, elmennék örömest a hegyaljára, a hegyre is, de nem mehetek, itthon hagytak ház-őrizni, nem egyedül, az igaz, Pistike és Bábi társaságában, de csak nagyritkán látom őket, mert ők külön-külön háztartást visznek. A kerti szobának egy szegletében Pistike tart udvart, s egész nap uj hadseregének felszerelésével, minisztereinek lábraállitgatásával van elfoglalva, Bábi pedig a belső szobákban székel.

Málcsikám jobbra ment, a vöm pedig balra.

Igy tesznek ők, ha haragszanak, igy, ha jókedvök van.

A szobaur, az a legokosabb, ö mindig a középuton halad.

A vöm egyre azt veti nekünk, ha az ösz beálltára figyelmeztetjük, hogy ő nem postapénz lopó, se nem bankó csináló.

No, már hogy gyön ez ki!

Milyen beszéd ez!

Pedig bizony isten csak annyit mondunk neki: itt az ösz.

De ez neki untig elég, kész van tüstént a csete-paté.

Most is e mián szaladt neki a nagyvilágnak s mire haza kerül, akárcsak megint pakolhat, mert itt lesz a tél, hahogy lesz téli rokkja.

Aztán engem hiába akar megszekirozni a dominikánikásokkal, amit maga hallott és olvasott róluk, az nem áll, minthogy igaz is, ök nem akartak minket muszkául tanitani, minthogy igaz is, csak azt imádkoztatták meg tótúl, aki nem tud németül, s ebből csaptak aztán a nagyszájú ujságiró urak világra szóló pletykát.

No de ezért ünnepélyesen meg is átkoztattak a szent atyák által.

Megérdemelték!

És én el nem képzelhetem, kinek mi kifogása lehet a muszkák ellen, és miért tartják véteknek, ha az ember vagy az asszony szereti őket.

Én most láttam életemben egyet, nem, négyet egyszerre, de az mind csókolni való volt, mondhatom. Törtem is a fejem, hogy mi módon kellene ezt tudtára adni mind a négynek vagy legalább egyenként egynek egynek, de nem lehetett azokhoz jóravaló szándékkal férni a sok spióntól.

A policzia rájuk teritette a gyanu nyirkos lepedőjét, mert nem találta rendén valónak, hogy az urak *urak* legyenek, de őszintén bevallva, féltek, miszerint itt elhatalmasodnának.

Az egyik ugyanis azt beszélte, hogy a nagytemplom tornyának gombja tetején székgyárt akar épiteni; a másik, hogy olyan bankot alapit, a melyben soha sem lesz deficzit, a harmadik pedig, hogy megveszi egész Kassát s aztán üveg alá teszi.

No, a mai világban már semmi sem lehetetlen, s épen ezért elejét kell venni mindazon boldogitási eszme csirának, mely jövevények agyában erjed.

Titkos policzia, sipis urak legiója csábitgatta, őrizte őket vagy tizenhárom nap, tizenhárom éjszaka hivatalból, mert hivatalból meg volt engedve nekik még nasi-vasit is játszani a jövevényekkel.

Csakhogy ezeken nem fogott ki sem szép szó, sem barátság.

Egy este arról értesitik a policziát, hogy az idegenek utaznak.

A marasztalók sebtibe kiindultak a vasuthoz, de mert látták, hogy a különös vendégeknek csak hárma menekszik, azon szent elhatározással, hogy a negyediket majd holnap kebelükre zárják és kiszoritják belőle mindnyájuk szándékát és kiforgatják zsebeit, nyugton fordultak meg.

Milyen nagy volt másnap kora reggel az ébredező policzia bámulata.

A *jó madár* ágya elé állt, s még egy másikat is hozott magával, a kiktől az policzia rémséges ijedelemmel vette a hirt, hogy Kassának becsülettel teli falai közt egy orosz bankó-gyár települt meg a nélkül hogy lefizette volna az ipar-engedélynek a takséját, a mit még a szepsi csizmadiáknak is nyolcz pengőért osztogatnak. Hiába a várossal nem lehet alkudozni.

A bankó-gyáros urakat a policzia meg is látogatta rögtön az ipartörvény ilyetén áthágásáért, osztán le is fülelték.

Ugy hallom, hogy az állam vette őket kosztba, meg kovártélyba.

Mert mi is igyekszünk az oroszokka' a barátságot, a mit negyvennyolczban kötöttünk Világ...ál, kremsieri minta szerint megerősiteni, nehogy ...ba keveredjünk.

Pedig igazán kár volt a szegény bankó-gyárosokért, ha már olyan hosszú idő óta gyártották a bankókat.

Mert ugy olvasom egy okos német ujságban, a melyiknek egy magyar költő a szerkesztője, hogy az orosz policzia már az ötvenes években találta meg a fonalát e gyárnak, a melyet a hatvanas években szerveztek a Kvisz urak.

Pistike már csak okos számba megy, de ilyet még ő sem produkálhat.

Mondja is, hogy medfodhatatlan ujszád, de méd nadszelübb embelek, melt mikol az ötvenesz években a dárosz csak méd nem isz volt a viládon.

Látja, édes atyamfia, ilyenek a mai gyerekek.

Csak igen szerettem volna megismerkedni azzal a bankó csinálóval, azt mondják nagyon sikkes fiu volt, de hát kinek volt róla sejtelme.

Aztán én nem törödöm senkivel, a szinházba is csupán azért járok, mert illendő s divatban van a müvészet oltárán áldozni és mert igen jól lehet a vigjátékban sirni, a szomorúban pedig nevetni.

Ez aztán a müvészet, persze az én koromban ez mind megforditva volt.

No de halad a világ, félek igen gyorsan eléri a végét.

Tisztelem a komám asszonyt, mondja meg neki ne busuljon, hogy kipusztult a haja, van paróka.

Kassán, 1885. Mindszent havában.

Özv. Gágor Kata.

Ujdonságok.

Ő felsége névnapi ünnepélye alkalmából mult vasárnap a Ferencziek templomában Schuster Constantin püspök nagy segédlettel isteni tiszteletet tartott, melyen a katonai és polgári hatóságok, tanintézetek igazgatói és nyilvános intézetek fejei jelen voltak. Kerner József egyházi karnagy ezuttal egy saját szerzeményü misével lepte meg a közönséget, melyen az egyházi énekkaron kivül *Németh* János, szinházunk kedvelt tenórja és *Stich* Kálmán tanár is közremüködött.

Október hatodikát mind minden évben, a premontreiek az idén is gyászolták. A misét dr. Tóth Lőrincz olvasta. A gymnasiumi ifjuságon kivül a régi honvédek teljes számban és testületileg voltak jelen a templomban. Ez alkalommal felemlitjük, hogy Szakkay József a gépészeti ipartanoda igazgatójának kezdeményezése folytán a kassai honvédegylet, mely Korponay halála után teljesen feloszlott, ujból megalakúlt. Az egylet elnökeül Major János ügyvéd lett megválasztva.

A királyi tábla deczentralizácziója. A „Jog" értesülése szerint a kir. táblák száma többre van tervezve, mint azt eddig általánosan hitték és székhelyük nem a törvényhozás által lesz megállapitva, hanem az igazságügyminiszter által rendeleti uton fogna meghatároztatni. Ezzel kapcsolatban azt is közli, hogy a miniszterelnök kinyilatkoztatta, miszerint idejét látja annak, hogy az igazságügygyel is a kormány komolyan foglalkozzék, és hogy ö kész az igazságügy terén tapasztalt bajokat netán szükséglendő nagyobb financiális áldozatok árán is orvosolni. Kassa város hatóságának is jó lesz ez ügy érdekében már most megtenni a szükséges lépéseket és legalább egyelőre a kormánynál életjelt adni, hogy ezen terv keresztülvitelénél figyelembe vétetni első sorban joga van.

Abauj-Tornamegye e hó 5-én tartott közgyülésében a halálozás folytán üresedésbe jött árvaszéki jegyzői helyre öt pályázó közül Demeczky Pál kassai gyakorló ügyvéd választatott meg, ki a gyülésben a

---

Itt van a pénztárnokné, és no lám, milyen hamar bekapta a maszlagot!

A titkárné szakácsnéjának még délben kiadta a rendeletet, hogy vacsorára buchtlit csináljon, de még akkor nem volt olyan rózsás kedélyhangulatban, mint most, azért most azt mondta, hogy még paprikás csirke is legyen nokkedlivel. Ez a Vilibáld kedvencz étele, ma Vilibáldnak jókedv-izelitőt akar feltálalni.

— Vilikém, kedves — kérdé a vacsoránál — hogy érzed magad?

— Mint az ajtófélfa, édes.

Hogy értsem ezt drága?

— Csak ugy, rubintos, hogy nem tudom, mi van az ajtón belül, és mi van az ajtón kivül! De lelked rajta!

— Ejnye Vili, te belém akarsz kötni?

— Ments Isten, mókuskám! Előre tudom, hogy kikaparnád a szemem — no, mert ügyes és friss, *ruganékony*, olyan, mint ezelőtt tiz, husz, harmincznégy —

— Tizenöt!

— Tizenöt, kedves, tehát tizenöt év előtt — — — tudod ott, megboldogult szüleid kertjében, melynek a helyén most a Körös folyik, lugas alatt — — döngicséltek a méhikék — — irigy lipék repdestek körültünk, emlékszel Zsófikám? Ah! — — —

— Emlékszem, hogyne? ah — —

A szakácsné majd elejtette a tálat, amint az ajtót benyitotta, sohasem látta a boldogságtól igy elázva a nagyságos asszonyt.

— Vilikém — kezdé olvadékonyan, amint egyedül voltak — szörnyen kiváncsi vagyok, ha holnap eljön-e a pénztárnok a hivatalba?

— A pénztárnok? Hogyne! El kell jönnie!

— De ha valami előre nem látott baj érné?

— Gyermek beszéd!

— Ha — ha — tudod no, ha agyon üttetnék — teszem, teás kanna — vizes palaczk, pohár és tepsi és még —

— De Zsófikám — — — —

— No, hisz ismered már?

— De Zsófikám — — — —

Alkonyodni kezdett. A pénztárnokné rendületlenül csücsült leshelyén. Szinte duplán látta a sarga házat, oly meröen nézett, figyelt. A férjnek a maga szobájához van kulcsa, saját lakosztályát pedig becsukta, mintha nem lenne otthon. Még azt az ajtót is bereteszelte, amely szobáját a férje szobájával egybekötötte.

Ne háborgassa öt senki!

A keserüség pohara már csordultig megtelt.

Amint igy veszteg üldögélt, felidézte a közel multat.

Milyen irigyelt boldog volt ö, férje szerette, becsülte, — szerelemből vette nőül, tulajdonképen most se volna neki semmi oka ellene panaszkodni, de hát a titkárné csak nem szopja ki a kis ujjából? Tud, lát, sejt mindent és aztán tapasztalt asszony, s milyen jó szivü! — — —

S ez a fogalmazóné! Ki hitte volna! Távolról rokonok is, de azt mondta a titkárné, a dolognak elejét kell venni. Rokonság ide, rokonság oda. Ha most Guszti haza jön és kinyitja az ablakot, vége — ki fog rejtekéből rohanni és anélkül, hogy sokat teketóriáznék, a szakálába markol s ugy istenesen megrázza, meglehet, hogy ki is tépi.

Ha megkérdezné előbb töle mit nézel? kit nézel?

Azt felelné tréfásan: hát már megint féltékenykedik maga csunya baba?

Egyik szót a másikba öltenék és a vége sirás lenne, persze, nem Guszti sirna.

De igy ő fog sirni! Csak azért is!

Hallga . . . valaki van az ajtón. Ez nem Guszti, ninesen kulcsa. . . .

Hogy zakatol!

— Itthon vagy Terézkém?

— Ez a fogalmazóné hangja.

A pénztárnokné majd elárulta magát, az ajtóhoz futott, hogy kedves szomszédnőjét keblére ölelje, de még elég korán letett szándékáról.

— Kigyó — mormogá fogai közt.

Kis idő multán ujra megzördült az ajtó kilincse.

A pénztárnokné szive nagyot dobbant. Visszafojtá lélekzetét. Csak most ne hagy el bátorság!

Ez Guszti!

Csakugyan ő volt s midön meggyözödött, hogy neje nincs honn, első teendője volt szobája ablakát felnyitni. Kikönyökölt s dúdolni kezdé:

Nem engedik azt az egek,
Hogy én rózsám tied legyek...

A pénztárnokné vére mind a fejébe szállt.

Tehát igaz! nem engedik az egek?

Ovatosan kireteszelte az ajtót s a férje háta mögé lopódzott, a ki mitsem sejtve tovább folytatá:

Megtagadom én az eget,
Meglásd rózsám tied leszek...

Oh ijedelem! Meghökkenés, szakál-tépés, káromkodás, de ez még mind semmi az elképedéshez, midőn a pénztárnok az orvtámadóban nejét ismerte föl.

— Teréz, megbolondultál?

— Oh téved uram, — szóla az erélyesen — hála Istennek, még nem bolondultam meg, csak elejét akarom venni azon dolgoknak — — oh, a titkárné nem hazudott.

Hangja elfult.

A pénztárnok felüté fejét s nyomatékkal mondá:

— Ah, vagy ugy, a titkárné? — értem, s ezzel nejét részvétteljesen keblére ölelte.

A pénztárnokné nem szabadkozott, érezte, hogy most olyasmit cselekedett, a mit még sem kellett volna.

Zokogott, miközben rebegé:

— Oh bocsáss meg Guszti, bocsáss meg, csak ez egyszer, én — én

Az ajtón kopogás hallatszott.

— Szabad! kiáltá a pénztárnok szokásszerüleg.

hivatalos eskütt nyomban le is tette. Ugyanezen közgyülés a megye jövő évi háztartására nézve előterjesztett költségvetést lényegtelen módositással elfogadta.

Rendjel-eső. A hivatalos lap a legközelebbi napokban közölte azon kitüntetéseket, melyeket ő felsége az országos kiállitás érdekében, főleg a csoportbiztosi és a jury-munkálatok körül közreműködött férfiaknak adományozott. A kitüntetettek között van 40 iparos, 15 állami hivatalnok, 10 vasuti hivatalnok, 7 kereskedő, 5 gazda, 5 horvát, 4 vegyes, 2 orvos és 1 művész. Az ellenzéki lapok a kitüntetett férfiak névsorával és az osztályozással nincsenek megelégedve és ennek tartalék nélkül kifejezést is adnak. Igy olvassuk: „Sok oly név szerepel a kitüntetettek sorában, melyeknek a kiállitás körül szerzett érdemeit alig ismerik. Sokan, a kik kiváló munka- és pénzbeli áldozatot hoztak a kiállitás érdekében, rendjel helyett elismerést kapták. Az aránytalanság azok kitüntetése között, a kiknek érdemei általános elismerést aratnak és azoké között, a kik igen csekély tényezői voltak a sikernek, nagyon is szembeszökő."

Ezt a nézetet osztjuk mi is, mert biztosra vártuk, hogy a mi vidékünkön, s különösen Kassán meg fogja halálni a valódi érdem igazán megérdemlett jutalmát azon kiváló fáradozásért, lankadatlan tevékenységért, melyet az országos kiállitáson vidékünkről történő minél gazdagabb résztvétel érdekében különösen kifejtett.

Kassa város törvényhatósága f. évi október hó 12-én d. u. 4½ órakor közgyülést tart, melynek főbb tárgyai: 1. A városi közgyülésnek f. évi szeptember hó 28-án 157/5541. sz. határozattal egy uj göz és kádfürdő épitési költségeinek fedezésére a város törzsvagyonát képező értékpapirok eladása, s az István-híd melletti köztérnek e czélra leendő átalakitására vonatkozó előterjesztés. — 2. Az 1886. évi közköltség előirányzat tárgyalása s megállapitása. — 3. Tüzérlaktanya épitéséhez 350000 frt kölcsön felvétele. — 4. Köztisztaság bérletére vonatkozó ajánlati verseny eredménye. — 5. Polgári fi 1. s leány 1. s 11. oszt. párhuzamositására 400 frt tanitási s 450 frt felszerelési költség megszavazása. — 6. Szinházi fecskendő beszerzésére 300 frt megszavazása. — 7. Ministeri rendelet a katonai laktanyákra egészségügyi rendőri felügyelet gyakorlata ügyében. — 8. Budapesti szegény gyermek egyesület segélyezése. — 9. Legtöbb adót fizetők névsorának megerősitése.

Virilisták. Kassa szab. kir. város igazolási választmánya részéről, az 1870. évi 42. t. cz. 23. szak. a értelmében felhivatnak mindazon legtöbb államadót fizető helybeli lakosok, kik a törvényben elősorolt kvalifikációnál fogva, összes egyenes államadójuk kétszeres számitását igénybe venni akarják, vagy ez ügyre vonatkozólag saját érdekükben más előterjesztést óhajtanak tenni, miszerint ebbeli szándékukat az igazolási választmány előtt szóval vagy irásban jelentsék be s jogosultságukat igazolják, ellen esetben az adó kétszeres beszámitásának kedvezményétől ezen egy alkalomra elesnek. Ugyszintén felhivatnak azon adófizetők, kik már más törvényhatósági bizottságnak tagjai, hogy abbeli nyilatkozatukat, melyik törvényhatósági bizottságnak szándékoznak tagjai lenni, a választmány tudomására hozni el ne mulasszák, minthogy ellenkező esetben a legtöbb államadót fizetők névjegyzékéből, mint már más törvényhatósági bizottságnak tagjai, ki fognak töröltetni. Ezen nyilatkozatok beadására a választmányi ülések napjai jelöltetnek ki, mely ülések folyó évi október 15-ik és 16-ik napjain, délelőtti 10—12 óráig fognak Kassa szab. kir. város udvarházánál a polgármesteri irodában nyilvánosan megtartatni. Október 16-án déli 12 órán túl beérkezett nyilatkozatok figyelembe nem fognak vétetni.

Kész a kataszter. Tiz év fáradságságos munkája és annyi milliók eredménye, hogy ott vagyunk a földadó rendezésével, ahol a mádi zsidó. Beállt a nagy gazdasági válság, az árhanyatlás s megváltoztatta teljesen a termőföld értékét s igy a különben is sokszor igazságtalanul kirótt földadó most már csak nagy ritka esetben felel meg a föld valódi értékének. A kormány is szörnyen csalódott, mint a kataszteri nagybizottság zárülésén, melyen Szapári pénzügyminiszter elnökölt, kitünt. Ugyanis a kormány 37 millióban állapitotta meg a földadót, a kataszteri bizottság működésének eredménye azonban mégis csak 35 és fél millió földadó. A másfél milliónyi különbözet dacára megigérte Szapáry, hogy az adókulcsot emelni nem fogja.

A **kassai Nemzeti Kör** f. hó. 4-én tartott választmányi gyülésében elhatározta, hogy még ezen év folytán közérdekü, s népszerü felolvasásokat rendez és azok jövedelmét jótékony czélra fordítja. A felolvasások módozatairól később hozunk tudositást, de addig is üdvözöljük az eszmét, s ajánljuk azt közönségünk figyelmébe.

Kiállitási vonatok. A budapesti országos kiállitás látogatásának megkönnyebbitése czéljából október hó 28-ig minden héttőn, szerdán és szombaton mérsékelt áru vonatok közlekednek Kassáról Budapestre. Az utazási dij oda-vissza a második osztályon 11 frt 10 kr., a harmadikon 7 frt 90 kr.

Nevelőnek ajánlkozik egy e téren már hosszabb idő óta gyakorlatilag tevékeny fiatal nő, a ki a gyermek-nevelésben kitünő jártassággal bir és jelenlegi helyét csak ugy kivánná felcseretni, ha Kassán vagy Eperjesen egy előkelő családhoz ily minőségben állást kaphatna. Ez iránti bővebb felvilágositást szivességből Schmidt Kálmán, főgymnasiumi tanár (prémontrei társház Kassán) nyujt, ki levélbeli megkeresésekre is szivesen felel.

Épség, erő, egyetértés! — A tornázásban résztvenni szándékozó t. cz. uraknak tisztelettel hozom tudomásukra, hogy a felnőttek tornatanfolyama *folyó hó 14-én* kezdetik meg, s hetenkint háromszor: *hétfőn, szerdán és pénteken este 6—7-ig* fog tartatni.

A tornázni szándékozók a fenti napokon és időben (tornacsarnok, Kovács-utcza 22. szám) jelentkezhetnek.

Kassán, 1885. év október hó 5-én.

Horváth Lajos,
tornatanár.

Victoria budai keseriüviz, mely az e-nemü gyógyvizek között a legelső helyet foglalja el, különösen ajánljuk. Kapható minden fűszerkereskedésben.

Rövid hirek.

— *Egy tizenkét* tagból álló czigány karavánt fogott be tegnap a kassai rendőrség ép abban a pillanatban, a midőn a pesti utról a városba akarták jönni, hogy itt operáljanak. A karaván a szikszói járáshoz tartozó Demecserre való.

— *Az ölök jele.* Petrus József 19 éves munkás, ki eddig özvegy anyjával osztotta meg az élet örömeit és bajait, elhagyta anyját és egy Siskó Berta nevü leánynyal vadházasságra lépett.

— *Arverések.* Néhai Nyáry Endre, vagyonbukott kassai füszerkereskedő csődtömegéhez tartozó 3698 frt értékü füszer- és vegyesáruk főutcza 79. sz. a. ma délelőtt 9 órakor s folytatólag a következő napokon árverezteinek el. — A kassai rendőrségnél október 12-én különféle gazdátlan tárgy lesz elárverezve.

— *A rubel-hamisitók* ujabb intézkedés szerint a kassai börtönben ülnek. Az elővizsgálatot Bodnár Ferencz törvényszéki biró teljesiti, melynek befejezése után Budapestre szállittatnak.

Kassai apróságok.

Csóka társulata agyonütötte Dumas fils egyik legujabb teremtését, a mely a keresztségben Dénise nevet kapta.

Brissotból Veres: Herkulest, Brissotnéból Szirmay Teréz: Fraukulest, Fernandból Tolnay: papagájt, Deniseből Csigéné: mamagájt csinált. Follinus és Peterdi Tökés Emilia kaczérkodása és ravaszkodása miatt elfelejtették, hogy Denise-ben játszanak.

Különben Denise-ben legtöbb érdeme volt Follinusnak, mert a harmadik felvonásban a szinpadi zongorát is figyelemre méltatta, a melyre egy kis festék ugyancsak ráférne.

Lehet, hogy legközelebb már befestik, s akkor talán kiderül az is, hogy Denise csakugyan szinmü, mert nekünk ugy látszott, hogy vigjáték, a melyben Tolnayné a legszomorúbb szerepet játszta.

*

Kreesányi Sarolta phänonem. Igazán az. És ha a hangját nem is hallottuk még egészen, mégis meghajlunk — — a szinügyi választmány rendkivüli ülése előtt.

*

Az egész társulat egyébként nem nagy tért foglal el, azért minden szerep be van töltve. Nézzük csak. Ma Veress Carrara, holnap Lipták, holnapután Brissot, utánna Geröfi (de nem a temesvári direktor), megint rá Feledi Gáspár, s igy tovább. Tolnayné ma Julia, holnap Máté Julis rövid szoknyingban.

A kommandáns Deréki. Csóka nézi a felvonulást és keresi a szemével a publikumot, a mely otthon maradt.

*

Legközelebb a szinpadra viszik a malom-uteza 13-at, melyet hihetőleg Deréki ütött derékba.

Kreesányi Sarolta ebben fogja énekelni:

Als ich einst vor fünfzig Jahren
Durch die Mühlgass' bin gefahren,
Da war mein Stimmlein ach so schön!
Ja schön, ja schön!

Csóka Sándor meg van győződve, hogy a közönség a Csigét jobban szereti, mint Kiss Mihályt, azért szerződtette az elsőt és hagyta Miskát Temesvárnak.

Kassai piacz.

Október 7. Utolsó jelentésünk óta a helyzet alig változott. A kivitel az árpán kivül még mindig szünetel. Árpa szép minőségben gyorsan talál vevőre. Buza ára jobbra fordult s általában emelkedő irány felé hajlik. A felhozatal a mai piaczra gyenge volt s a készlet üzérek által már a kora reggeli órákban felvásároltatott. Buza könnyebb minőségben Galicziába vitetik, mig a nehezebb szemü csak kassai malmok által vásároltatik. Az árak a mult héthez képest 10 kr. emelkedést mutatnak. Buza 6 frt 50 krtól 7 frtig, rozs 5.30—5.60, árpa 5.20—5.60, zab 4.90—5.35 métermázsánkint.

Budapest, október 7. (Eredeti sürgöny) A buza ára tegnap 10, ma további 5 krral emelkedett.

CSARNOK.

A társalgónő.

Ries Herman eredeti regénye. — 3

Reggel, amint szemeim felnyiltak, megkönnyült kebelem, láttam, hogy csak rosszat álmodék. Anyácskám él.

Olga még aludt s hogy a kedves Máter Szerafin figyelmeztetéseinek eleget tegyek, lábujjhegyen járkáltam, megmosdottam tisztán, rendesebben megfésülködtem, ruháimat gonddal vevém magamra s igy térdeltem a szép Mária kép elé, imádkoztam.

A nap megaranyozta a szép képet s én ugy elmerengtem a fölött, ha ez a nap ugyanaz a nap-e, a mely nálunk a tóból kél fel?

Majd megkérdezem a Mátert, gondolám, s örömmel vártam a pillanatot, melyben kis szobánk ajtaja feltárul.

Hallgatóztam.

Künn könnyü, majd csoszogó léptek osontak tova s a sok között felismertem Szerafin lépteit.

Már közelg — — már megfordítja a kulcsot, — hogy meg fog dicsérni! — elvezet a kertbe, a sok pillangók közé — nem fogom bántani, sem a virágokat — jó, szófogadó leszek.

Mennyire csalódtam!

Szerafin csakugyan benyitott, s elcsodálkozott látásomon.

— Én már régen felkeltem, kedves Máter! — kiáltók örömmel.

Ki engedte meg, hogy oly korán felkeljen? — mondá rosszalólag.

— Ugy gondoltam, kedves Máter . . .

— Ma szobájában fog maradni, ez legyen büntetése. Menjen imádkozni!

— Én már imádkoztam, — rebegém.

— Nem igaz! — mondá, és megláttam az arczán, hogy igen igen haragszik reám.

— Igaz, — bizonyitám — akár kérdezze meg ezt a szép Máriát.

— Maga hazudik, — ismétlé.

A vér arczomba szökött.

— Nem, én nem szoktam hazudni, a mama nekem mindent elhisz.

— Elég rosszul teszi, — jegyzé meg a Máter, magamra hagyva.

Imádkoztam, sirtam, kértem; nem használt semmit. Az egész napot szobámban kellett töltenem.

E nap volt életemnek első szomorú napja.

Eleinte mindenféle szökési terveken törtem a fejemet. Ezt azonban abban hagytam, elgondolám, mi sokszor jutott a szegény „Miska" az én kegyetlenségem folytán ilyen fogságba, és mily megadással türte ő azt.

Igen, de én a „Miskához" mindig bekukucsáltam, s beszélgettem hozzá.

Hozzám nem kukucsált be senki sem — — —

Olga bejött ugyan tanóra után, de a mit ő mondott, az csak fájdalmat okozott nekem.

Engem a Máter megsimogatott — kezdé — s a legpirosabb almát kaptam ozsonnára. Voltunk templomban, kertben, s a hittanár ur mindenütt engem tüntetett ki. Ezt a violát is tőle kaptam! — folytatá tovább kérkedő hangon.

— Én nem vagyok irigy, — mondám, s ugy éreztem, mintha Olga iránt hülne baráti vonzalmam, mely első látásánál oly szorosan hozzá füzött.

A piros almát ketté haraptа s egyik felét nekem nyujtá.

— Édes, vagy borizü? — kérdém, de még mielőtt válaszolt, más ötletem támadt, s bármennyire szerettem volna a fél almát, rögtön utána tevém: nem kell!

— Balga! Lizi azt tartotta: a bolond ád, az okos elveszi. Igy te vagy a bolond, mert el nem veszed, és én, vagyok olyan okos, hogy másodszor nem foglak megkinálni.

Ezt mondva rám sem nézett többet. Elfogyasztá almáját, s az est mindkettőnket durczásan talált.

Igy mult nap nap után. Lassan-lassan elmosódtak emlékemben a kedves otthon csábos képei. Megbarátkoztam a zárdai élettel. Csak édes anyám szeld vonásait nem feledém; őt láttam azután is álmaimban, reá gondolva türtem megadással a sokszor érdemetlen büntetéseket, dorgálásokat.

Mert bizony kijutott nekem ebből elég!

Nem volt nap, hogy valamely kisebb-nagyobb

A fogalmazóné nyitott be, kezében egy kis dobozzal.

— Ej, ej, — szóla vidáman — hát ti sötétben turbékoltok? talán azért is vonzódom annyira hozzátok, mert olyan boldogok vagytok, mint én. Nézd csak édes Terézkém, az előbb is itt voltam, de nem valál honn. Édes anyám nyári kalapot küldött számomra, nagyon kéret, fogadd el töle az enyémnek a párját.

A fogalmazóné a történtekből mit sem sejtett, szerencsére sötét volt már a szobában.

Teréz örömmel fogadta el az ajándékot és szivből csókolta meg a fogalmazónét.

— Te sirtál kedves — mondá megrettenve — nedves az arczod.

Neje helyett a pénztárnok felelt:

— Igen, mert tudtán kivül beadtam folyamodványomat, melyben áthelyeztetésemet kérem. Már a gondolat is fáj neki megválni kedves szomszédnőjétől, a kit ő oly igen szeret.

— Ne aggódj Terézkém, összehoz még minket a sors, térjem is áthelyezését kérte, mert a titkárné miatt egy nős hivatalnoknak sincs maradása.

Gondolatok.

Jobb szeretem az elpiruló, mint az elhalványuló nőket.

*

A szép lélekkel ugy bánnak az emberek, mint a rózsával; szeretik illatát, de gyökerét nem öntözik.

*

Mi a szerelem! Erre a szótár azt feleli: főnév: Zola „Nanája": kütő szó.

*

A szépség többször teszi a hölgyeket boldogtalanná, mint boldoggá: mert a szépségnek ezer gáttal kell megküzdenie, ha erényét tisztán akarja megőrizni.

*

Az ártatlanság, őszinteséggel párosulva, legszebb **disze egy hölgynek.**

csiny meg ne esett volna a zárdában, a mely mindannyiszor nagy mozgalomba hozta a jó matereket, de még néha-néha a „nyirfa kisasszony“ csipös végét is.

Hogy ez utóbbival többször étintkezésbe hozott balvégzetem, annak mindig az Olgáék „Lizijök“ volt az oka.

Olga laktársam maradt, s noha nem titkolám előtte ellenszenvemet, ő még sem szünt meg barátságot mutatni, mint mondá, elvből, mert Lizi is abban tünt ki, hogy a szakácscsal, szobaleánynyal, kertészszel s mindenkivel jó volt, pedig egyiket sem szerette.

Ez az ismeretlen Lizi végzetessé vált reám. Valami földöntuli lénynek hivém, aki csupán azért öltött alakot, hogy Olga dadája lehessen, s ki alig nagyobb egy tenyérnyivel nálamnál s bölcsebb a fejedelem asszonynál, ügyesebb a póknál.

Eleinte akarattal, később akaratom ellenére is mindig Lizivel foglalkoztam. Őt láttam a templomban, kertben, iskolában.

S Olga minden este megemlékezett róla, dicsöitve jóságát, erényét.

Egyszer erősen bizonyitá, hogy a folyóson levő szent Pál szobra éppen olyan, mint Lizi. Én figyelmessé lettem a szoborra s el-elnéztem hosszan. Sehogy sem fért össze a szobor hasonlatossága az általam eszményesitett Lizivel. Igen, hasonlit szent Pál valakihez, a kit én igen jól ismertem, a mi öreg Márton béresünkhöz. De a béresnek szép nagy bajusza volt, szent Pálnak pedig az én csudálatomra ezen ékessége egészen hiányzott.

(Folyt. követk.)

Nyilttér.

Hálanyilatkozat.

A bölzsei görög szert. kath. egyház hivei hódolattelt szivvel sietnek forró köszönetüket kifejezni védasszonyuknak m. gr. Zichy Rezsőnő szül: Péchy Jakobina grófnő ő méltóságának, ki templomuknak ujbóli átalakitása és megnyitásához mint nagyérdemü kegyuraság tetemes segélylyel hozzájárulni kegyeskedett. Hálatelt szivvel fohászkodunk az ég alkotó Istenéhez kérve öt, hogy malasztjának szent kegyével áraszsza el szivét ezen egyház erényekben gazdagelkü védasszonyának, s áldja meg öt ő méltóságával nemes keblü grófi férjével!

Köszönetünket fejezzük ki Pajtás és Wirth kassai épitész uraknak is fáradhatlan tevékenységökért, kik e felvállalt munkát oly kifogástalanul, szakszerüen és közmegelégedésünkre teljesitették, hogy a midön ezért nékik a nyilvánosság terén is köszönetet mondunk, egyszersmind kinyilatkoztatjuk, miszerint öket mint becsületes, megbizható firmát minden utógondolat nélkül bárkinek is a legmelegebben ajánlhatjuk.

Halina Péter,
bölzsei gk. lelkész.

Kislutri.

Október 3-án.

Bécs:	72	10	6	58	76
Grácz:	23	15	37	22	57
Temesvár:	53	21	43	67	13

Hivatalos árfolyamok a budapesti árú- és értéktőzsdén.

September 30.

Magyar aranyjáradék 6%	—.—
Magyar aranyjáradék 4%	97.25
Magyar papirjáradék 5%	90.25
Magyar vasúti kölcsön	148.—
Magyar keleti vasúti államkötvény, I. kibocsátás	46.75
Magyar keleti vasúti államkötvény, II. kibocsátás	125.—
Magyar keleti vasúti államkötvény, III. kibocsátás	108.50
Magyar földtehermentesitési kötvény	102.50
Magyar földtehermentesit kötvény záradékkal	101.50
Temes-bánáti földtehermentesitési kötvény	102.—
Temes-bánáti földtehermentesitési kötvény záradékkal	101.50
Erdélyi földtehermentesitési kötvény	101.—
Horvát-szlavon földtehermentesitési kötvény	102.—
Magyar szőlődézsmaváltsági kötvény	97.75
Magyar nyereményosrsjegy-kölcsön	117.—
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy	120.50
Osztrák járadék papirban	81.20
Osztrák járadék ezüstben	82.—
Osztrák járadék aranyban	108.—
1860-iki osztrák államsorsjegyek	138.50
Osztrák-magyar bankrészvény	860.—
Magyar hitelbank-részvény	282.50
Osztrák hitelintézet-részvény	281.60
Ezüst	—.—
Cs. és kir. arany	5.97
20-frankos arany (Napoleond'or)	10.01
Német birodalmi márka	61.90
London	125.90

Felelős szerkesztő: **Ries Lajos.**

HIRDETÉSEK.

Victoria

keserüviz.

Hivatalos vegyelemzés megállapitása szerint a föld legtartalmasab keserüvize. (1000 r. 580 gr.) **A Victoria viz csalhatatlan eredménynyel működik altesti betegségeknél, nehéz székelés, vértolulás, légző-bajok, elzsirosodás** stb., s különösen ajánlható nők és gyermeknél, hol a legkisebb adagokban adva is működik.

Dr. Duchek, tanár, udv. tanácsos, Bécs: Nagymennyiségü kénsavas magnezia tartalmánál fogva a legkitünőbb keserüvizek egyike.

Dr. Braun, tanár, udv. tanácsos, Bécs: A Victoria keserüviz minden e nemü bajoknál kitünő gyógyhatású.

Lambl, tanár, titkos tanácsos, Varsó: Keserüviz felülmulhatatlan eredménynyel.

Dr. Roscoe H. E., tanár, Manchester: Viz magas orvosi értékkel.

Dr. Maclagan, tanár, Edinburgh: Kiváló forrás. Kis mennyiségnél is használ. Nem okoz semmi nehézséget.

Dr. Feigl, tanár, Lemberg: Már kis adagokban véve használ.

Dr. Warschauer J., Krakkó: Kitünő elzsirosodás ellen.

Dr. Moskovics Jakab, Kassa: Biztosan működő keserüviz.

Hasonlóan nyilatkoznak:

Dr. Gebhardt, tanár, a Rókus kórház igazgatója, Budapest. — Dr. Patrubány György, Budapest főváros főorvosa. — Dr. Hollán Adolf, min. tanácsos, Pozsony. — Dr. Wagner C., Linez. — Dr. Manussi, a linczi orv. kollegium elnöksége nevében. — Dr. Immermann H. tanár, Bázel. — Dr. Sowatsky, egyetemi tanár, Moszkva. — Dr. Müntz Achill, a földm. és kereskl. minist. vegy. irodájának főnöke, Páris. — Dr. Semmola Mariano, parlamenti tag, Nápoly. — Dr. Margliano Edoardo, Genua. — Dr. Severi Domenico, tanár, Modena. — Widemari Cav., Dr. Giacinto, Verona. 3—10

stb. stb. stb.

Határozottan „VICTORIA“ keserüvizt kérendő.

Kassán kapható: Záhr és Szakmáry, Beller Károly, Strasser Béla, ifj. Novelly Sándor, Kuhlmann Ferdinand, Fried Márknál, továbbá minden **gyógyszertárban, ásványviz** és **füszerkereskedésben.**

Plakátok, ismertetések, vegyelemzések, forrásleirások ingyen és bérmentve.

KIÁLLITÁSON I. OSZT. ÉRMEK.

Menyasszonyi kelengyék 300 frttól 4000 frtig.

Kemény Géza azelőtt Koch

Kassa, főutcza 36. Keményféle ház.

Ajánlja a közeledő őszi és téli évadra mindennemü divatos legjobb minőségü **női-ruha-kelmékkel, hozzávaló diszekkel és bélés-nemüekkel, vászon, selyem, fehérnemü és szönyegekkel** gazdagon berendezett **árú-raktárát** pontos kiszolgálat biztositása mellett a legmérsékeltebb árakon. 2—5

5—4

Minták kivánatra ingyen és bérmentesen.

Ifj. Schwartz Salamon butorgyáros

Kassa.

Van szerencsém értesiteni a n. érd. közönséget, hogy

épület-, butor-asztalos és kárpitos-mühelyemet,

megnagyobbitva és korszerüen berendezve

Erzsébettér, Kórház-utcza 1. és 2. számu saját házamba

tettem át.

A midőn ennek szives tudomásúl vételét kérném, nem mulaszthatom el a nagyérd. közönségnek éveken át irántam tanúsitott változatlan bizalomért hálás köszönetet mondani, kérve, hogy azt számomra továbbra is fentartani legyen szives.

Asztalos- és kárpitos-mühelyemben a legszerényebbtől a legfokozottabb igényig föltelé készitek mindenféle lakó-szoba berendezéseket, u. m. terem, ház, ebédlők butorozása tölgy és fekete diófából, melyekből **főutcza 4. számú üzletemben** nagy választékot tartok. Fa- és kárpitos-butorokon kivül nagy raktárom van mindenféle vas-butorok, carnissák, tükrök, képek, márványlappal, asztalok, credenzek, éjjeli szekrények és számtalan ez iparhoz tartozó tárgy, melyek a **legolcsóbb és minden versenyt kizáró áron jótállással adatnak el,** különösen most, a midőn **tulhalmozott raktáraimat kiüriteni kénytelen vagyok.**

Menyasszonyi lak-berendezések a legrövidebb idő alatt szállittatnak.

Egyszersmint felhivom a n. érd. közönség figyelmét a kórház-utczai 1. és 2. sz. saját házamban berendezett

butor-kölcsönző-intézetre

hol mindenféle butor és berendezési czikk igen előnyös feltétel mellett kölcsön vehető.

Magamat a n. érd. közönség további kegyeibe ajánlva, vagyok

mély tisztelettel

ifj. Schwartz Salamon, butorgyáros.

Raktár: Kassa, főutcza 4. sz. a.

Felvétetik: egy **müvezető,** ki ugy a butor- mint épület-asztalosságban gyakorlott és kitünően rajzol, továbbá **több** jó asztalos-segéd.

Erzsébettér Kórház-utcza 1. és 2. számú házamban több kényelmes lakás és istálló bérelhető. 3—6

RIES LAJOS

könyvnyomdája

mindenféle

nyomtatványt

a legolcsóbb árak mellett

csinosan és gyorsan

készit.

Nyomatja Ries Lajos kiadó saját könyvnyomó-intézetében Kassa 1885.

I. évfolyam. Kassa, 1885. évi október 11. 7. szám.

Előfizetési díj:
Egy évre ... ... 5 frt. — kr.
Félévre ... ... 2 „ 50 „
Negyedévre ... 1 „ 25 „
helyen házhoz-hordással, vidékre postai küldéssel.
— Egyes szám 6 kr. —

Hirdetések
egy petit sor ... ... 4 kr.
nyilttérben ... ... 12 „
Többszöri közlésnél engedmény.
Felvétel a kiadóhivatalban főutcza 54. sz.

KASSAI SZEMLE.

Társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden csötörtökön és vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Kassa főutcza 54. sz. a.
hova a lap szellemi és anyagi részét érdeklő küldemények czímzendők.

Kéziratok vissza nem adatnak.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

Kassa, október 11.

Jó néha sötét színben festeni a dolgokat, hogy a közönség, ha saját szemeivel nézi a tényeket, annál édesebb valóra ébredjen.

A sajtó némely részének nagy gondja szokott lenni arra, hogy a közönség ilyen valóra ébredjen.

Évek óta nem szünt meg folyton hirdetni, hogy az átkos Tisza-kormánytól nem várhatunk semmi üdvöset, hogy a kormány kipusztitja a nemzetet.

A közönség annyira beleélte magát e gondolatba, hogy csak várta, mikor fogják már kimondani, hogy a kormány pusztitásai következtében a nemzet gyámság alá helyeztetik.

A mig a sajtónak az a bizonyos része ily módon igyekezett a kormányt világszerte népszerűtlenné, az ország előtt pedig gyülöltté tenni, addig az a kormány lankadatlan buzgalommal dolgozott, hogy egyszerre, váratlanúl a nemzet szeme elé vigye munkájának gyümölcsét, hogy maga a nemzet czáfolja meg a kormány szemébe szórt vádak tömkelegét.

Az országos kiállitás a legfényesebb czáfolat, a legnagyobb elégtétele a kormánynak.

Az országos kiállitás mutatja meg, hogy mily módon lett ez az ország Tisza kormányzata alatt kipusztitva.

Az az ország, mely annyi kincset képes összehalmozni, mint a mennyit a kiállitás mutat a szemlélőnek, bármennyire ohajtanák is, nem állit ki szegénységi bizonyitványt magáról s az a kormány, mely egy országot rövid idő alatt ily kiállitás rendezésére képesit, nem sorolható azok mellé, a melyektől üdvöset várni nem lehet.

Hiszen maga a magyarság elképed, amint önmagának a felismerésére jő s egy magyar paradicsomnak, kincshalmaznak és tündérvilágnak közepén találja magát s ámulva kérdi: hát ez Magyarország nyomora, szegénysége?

Hát egy nyomorban sinlődő, hanyatló ország képes ilyet teremteni, elkezdve a föld apró növénymagvaitól, keresztül a mezei gazdaság és ipar csodás világán a kinczeket érő diadémekig. Az egyszerű házi ipartól a fényüzés vakitó csillogásáig, a vastól az aranyig, a szőr himzéstől az arany himzésig, igaz gyöngy munkáig. Az egyes pavillonokban, a hol az ipar és termények bámulatos fejlettsége köti le a figyelmet. A gépcsarnokban, a hol a szerény varró-asztaltól kezdve a gőzóriásokig minden csak azt hirdeti, hogy Magyarország a nyugat nagy országainak versenyével halad.

Itt tudjuk meg, hogy Magyarországnak mily óriási fejlettségü a gyáripara s hogy a mines két évtized előtt nyoma sem volt, mily rengeteg tőkét és gazdagságot képviselnek ezek.

Rossz kormány alatt jöhet létre ilyen? Nem-e vakság, azt mondani, hogy ettől a kormánytól üdvöset várni nem lehet? Nem-e az a sajtó csinálja a kormány mellett a legjobb propagandát, a midőn a tényeknek éppen ellenkezőjét hirdeti?

Nem szembeötlő logikai következés-e, hogy az a bizonyos sajtó, a mely szándékosan ferdit, lassan-lassan elveszti hitelét?

Mert a mit a nemzet a budapesti városligetben lát, az olyan igazság, amit elsiférni-csavarni nem lehet.

Az a dolognak nem pillanatra való kierőszakolása, mért ott, a hol a nyomorral küzdenek, nem lehet olyat elővarázsolni semmiféle taktikával.

Ami ott van, az nem szinpadi dekoráczió, nem mulékony bűvészi tünemény, hanem egy folyton haladó nemzet alkotásának élénk bizonyitékai, szemben az ócsárló és kicsinylő szavakkal.

És ha a megelégedés édes kéjével bámuljuk e csodás világot, a melyet magyar kéz, magyar szorgalom, magyar jólét, magyar gazdagság és magyar tudomány állitott szemünk elé, hát gyönyörünknek eme hatványozott nagyságát nagyrészt e sajtó bölcs, de czéltévesztett taktikájának köszönhetjük, mert ha az a sajtó nem kongatta volna folyton a nemzet fülébe a pusztulás, nyomor és visszacsés harangját, hanem registrálta volna a tényeket ugy, amint csakugyan történtek, akkor a nemzetet nem ragadja meg ugy a való, mint a hogy tapasztaltuk.

Hogy igy történt, a nemzet szeme előtt az az átkos kormány csak nyert tekintélyben, öregbitette a bizalmat, melylyel e tényből kifolyólag a valódi szabadelvüség minden hive a kormány további ténykedésének adózik.

Budapesti apróságok.

A „Kassai Szemle“ eredeti tudósitása.

Kiállitási végszószszenetek. — Vidéki látogatók. — Az államtitkárról. — A legujabb párbaj. — Sport és még valami.

A nagy összülte országos kiállitás perczei számlálvák. — Itt az október s még sokan hiányoznak azok közül, kiknek jövetelét oly várva-várják a — privát szállást adók és hôtelierek. — Mert hiába! Valljuk be, hogy nagyra fokozott, vérmes reményei a metropole lakosságának — mely minden jövő vasuti vonattal aranyokkal telt pénzes erszényeket várt — füstbe mentek.

Itt voltak a csehek, francziák, bosnyákok, bécsiek stb., nő meg a kassai *„kereskedelmi kamara küldöttjei“*, — mind hiába!

Csak nem akart meglátszani ezen a nagy német ajkú falun, melyet büszkén nevezünk „magyar fővárosnak“!

Mert hát — sub rosa — van nálunk mindenre idő, csak arra, mire szükség van — nincs. A m. tud. Akademia nagyrabecsült tagjainak sokkal fontosabb az ugor-finn testvérek által használt igeragozás, mint „Magyarország fővárosában“ élő testvéreink nyelve. Alakulnak a vidéken szerteszét „Közmüvelődési“, „Magyarositó“ egyletek és a fővárosban holmi — „kath. czipő-müvésztanonez-egyletek“!

No, de hiszen beválik majd még más is!

Mondom hát, hogy kevés volt általában véve a kiállitást látogatók száma, bár az utolsó két-három hét annyi mindenféle tarka szinezetü, öltözetü és tájszólásu embert látott országunk minden vidékéről a kiállitáshoz vezető Stefánia-uton, mint talán az egész idény tartama alatt nem. Hogy érdekes intermezzók nem hiányozhatnak ily conglomeratnál — magától értetődik.

Felszáll — többek között — egy társas-kocsira egy régi táblabiróí kifent bajuszú, attilás alak, rézfokossal a kezében. A kocsi tele van. Öregünk nagy nehezen kap helyet és rákiált a kocsisra, hogy hát „hajtsou a Szikszayhoz“! — „Jo, i' fohr' jo nur bis zum Deákplotz“! feleli amaz pesti németséggel.

Ejnye, ebugatta fattya! — rivall rá mérgesen a busmagyar — hát nem tudsz te magyarúl beszélni.

Geht dös Ihner epper wos an? — kérdi szemtelenül a kocsis; — I' wer' doch weag'n Ihner nöt oanders dis'kriren, wie mei' Olter!

A dualistikus párbeszéd aztán azzal végződött, hogy az öreg ur dühösen hagyta ott a kocsist, összeszidta Tisza Kálmántól lefelé az uj libériába bujtatott utczaöntözőig az egész ország reprezentácziójáit és gyalog ballagott a paprikások Mekkájáig.

A kiállitási sorsjegyek erősen fogynak, az idő is kedvező, minden rendben van, csak a végszámadásba ütött bele a ménkü — deficit lesz a facit — de nagy!

Matlekovics államtitkár — mint talán hallották már — a kiállitók részéről egy kis — körülbelül

TÁRCZA.

Egymásé a sirban is.

— Történeti elbeszélés 1848-ból. —

A „Kassai Szemle“ számára irta: **Lehotay Elemér.**

Ne nézzetek reá, szép ő mint a föld legmagasztosabb teremtménye, ne nézzetek reá, mert szemeinek sugaraitól elhomályosodik előttetek minden, ne nézzetek reá, mert mi lesz belőletek kivánesiak, ha a napba meritek emelni gyönge szemeiteket? . . . ne bámuljátok, — ne csodáljátok öt, mert ő Alexandra . . . csapodár! . . .

Nem látjátok, mint veszik körül a hizelgők csoportjai, nem veszitek észre, mint játszik a hiú tetszelgőkkel? . . . Nem féltek ti hizelgők egy tekintetétől, mely porba sujt titeket, nem borzadtok egy megvető nézésétől? . . . remegjetek bibor orczáitól, nevető ajkától s elragadó mosolyaitól: Ő Alexandra, lenéz titeket.

Hizelgjetek magatoknak és egymásnak, mint varázsoltatok mosolyt ez arczra, hizelegjetek, mint kényszeritettétek nevetésre, . . . de azután sirjatok boldogtalanságtokon.

Nem tudjátok ti azt, mi az, mikor a pacsirta oly fájóan dalol, nem értitek a galamb turbékolását, midőn elvesztett párját hijja vissza, — nem a fülemile szivigható nyögdécseléseit, . . . nem értitek ti még most mi a fájdalom, mi az mikor boldogságunkat vesztjük el.

Nem riadtok vissza ti férfiak ugy-e? . . . hisz tudjátok azt, hogy Fortuna ma az egyiket fölemeli, holnap ledolja kocsijáról, — ti reátok is jön a szerencse asszonyának egy szeszélyes pillanata, a midőn ülni fogtok babérral telt szekerén? . . . de hát ha nem jön, habár örökösen könyörögtök is neki, hogy vegyen fel s ő nem hallgat, ott hagy a kétségbeesés marczangoló ördögének karmai között, a lélek örökös tépelődéseivel, a világ gúnyjaival? . . .

Szegények, ne féljetek! a világ szánalommal lesz irántatok. Emberek vagytok, az ember esedékes, ti is megbotlottatok, a szánalom megőriz az eleséstől; de azért ti csak reméltek, reméljetek is, ez az a szalmaszál, melybe utolsó erővel kapaszkodtok s mikor ez is eltünik, vele tüntök el önmagatok. Reméljetek, mert a remény az utolsó ürömcsepp poharatokban s midőn ezt is megittátok, azt tudjátok, hogy halhatatlanok vagytok, pedig a paradicsombeliek halandók lettek, habár az elérhetlenek vélt boldogságot élvezték, ti pedig meghaltatok már akkor, mielőtt a boldogságot láttátok, és élveztétek volna, jutalmatok? . . . egy élénk kacagás.

Alexandra! . . . mennyi boldogság van e szóban annak, ki mondhatja Alexandrám, de mennyi mondja azt, mily száma a halandó embereknek? . . . látjátok, mint veszik körül, mint hódolnak, tömjénezuek neki, mindegyik azt mondja: Enyém! És ő? . . .

Igen övék, ő az övék vagyok, mindegyiké!

És ők boldogok, ki merné mondani bármelyiknek: Nem a tied!

Nem hallottátok ajkáról hangzani ez üdvözitő igét: Mindegyiké? Hát nem halljátok, hogy is hallanátok, hogy mindegyik azt susogja: Ő az enyém! . . .

A napba néztek, pedig a ki mindig belenéz, az megvakúl s ti vakok lettetek.

Világosság, hol lakozol, merre van tanyád, nyugvó helyed, a hol öröm vigasz van, a hol nem bánt a fájdalom, nem gyötör a kin, a hol nem fáj semmi? . . . Messze, messze van az, éj és éj után, még azon is túl, messze, . . . a napban. E nap, e fényt özönlő hatalom: Alexandra.

Kérdezzétek csak meg, mit susog az esti szellő, mit illatozik a virág, mi rezg a harmaton, mit dalol a madár? . . . Ő boldog, Alexandra boldog!

Igen, de nem ti tettétek azzá! . . . Hagyjátok igy, ne bántsátok, ne zavarjátok meg képzelme világát, ne romboljátok szét ábrándjainak mennyországát, hagyjátok nyugodni, hogy merengjen.

Lelkében a haza képe tünik elő, jönnek ennek gyermekei: a nagy hadvezérek, a bibort viselő urak, a bölcs államférfiak; egy sem, egy sem! változik a kép, tolúl szobrász, festész, mindenféle müvész; egy sem! . . . az iparos és kereskedő osztály, józan, becsületes, takarékos nép, megelégedést, nyugalmat, boldogságot igér; egy sem! . . . jönnek a földnek munkásai, vért izzadó hü fiai, megelégedéssel orczáikon, lelkükön a haza, szivökben a szeretett, mindkettő ajkukon, szól a zene utánok, sir a hegedü, panaszra kél, örömet csapong, kér, rimánkodik; egy sem, egy sem!

És most . . . miért a köny a szemben, miért vannak kezei kebelére szoritva, miért a lázas pir orczáin, miért remeg egész valója, miért a merevség, e némaság és ez örjöngő kiáltás: Te vagy enyém! és a vándornak kebelére borúl.

Alexandra! . . . Ez egy vándor, ruhája kopott, termete sugár, hajlékony, arcza halovány, lábai fáradtak, roskadozók, szemei borongósak, égő tüzzel telve, egyik kezében lant, másikban papirtekercs, e kettő minden kincse, minden öröme, minden büszkesége, minden vagyona és ő maga az utolsó . . . a költő.

Le a függönynyel, ne nézzetek tovább a boldogtalanok seregén, Alexandra csapodár, most a babért a költőnek adta, a költő pedig életét és aranytollát a hazának és Alexandrának.

* * *

184* május havában egy férfi megy az úton erőteljes léptekkel, csizmájáról meglátszik, hogy hosszú utat tehetett. Arcza bágyadt, kedélye azonban vig, meg megáll, körülnéz a vidéken, el-eldúdol egy dalt s azzal ballag tovább.

100,000 frt értékü — házacskával lepetik meg; de a mit még nem hallottak, az azon meglepő hir, hogy visszahuzódik a nyilvános élettől. Hogy mennyire valószinü ez utóbbi, az a legközelebbi hetekben kiderül. Ha igaz volna, nagy veszteség volna a miniszteriumra nézve, melynek lelkét képezi e tevékeny férfiu. Rebesgetik, hogy az „*iparegród*“ volna részben oka ez elhatározásnak, amennyiben ennek fellépése az egész kiállitási idény alatt Matlekovicsot mélyen sértette volna!

No, de nini! Hogy belejöttem a pletykázásba! Pedig higyjék meg, nem szokásom.

Menjünk tovább. A nap hősei természetesen Mihajlovics hadnagy és gyilkosa — Hellner. E párbaj feltünést keltett a fővárosban és — megbotránkozást.

Igazán messzire jutottunk, mi gyermekei a XIX. századnak!

Ülsz a kávéházban nyugodt lélekkel szürcsölve kávédat. Egyszerre telkel vis-á-visd, pofon vág. Te kihivod — meglövetel, 3 napig haldokolsz, — meghalsz és le van a pof mosva arczodról! — eleget tettél társadalmi kötelezettségednek, tisztességes — holt ember vagy!

Ez rövid története a legutolsó párbajnak.

Hol van itt logica, igazság?! Arra nem érzek kedvet válaszolni.

Annyi áll, hogy addig nem fog e középkori ostobaság megszünni, mig 50 vagy 100 elhatározott, minden kételyen felül álló, intelligens ember össze nem áll és nevetségessé teszi ezen intézményét a sötétségnek.

A genialis Nordau Miksa egyik könyvében*) igen életre való ajánlatot tesz.

Ugyanis azt mondja: „A párbaj nem egyéb, mint ellenséges szándékkal törni valaki élete ellen — tehát háboru kicsinyben. Ha ezt logice elismerjük, ugy azt mondhatjuk, hogy háboru esetén minden csel meg van engedve; én tehát, pl. a kihivott, felfogadok egynehány jó markos legényt, eldöngettetem azok által ellenfelemet ugy, hogy harczképtelenné válik és a biró előtt azt mondom, hogy csak azt tettem, amire minden józaraló „Taktika“ vagy „Strategia“ tanit, megleptem és megvertem ellenségemet, mielőtt ez még mozgósitott volna!

De hát hol vannak ezen emberek, kik ezen nevetségessé tételére a párbajnak vállalkoznának?

* * *

Az őszi lóversenyek javában folynak; a totalisateurnek és — Lidinek van dolga! Ah! de hiszen önök nem is tudják, ki az a Lidi?

Hát röviden vegyék tudomásúl, hogy a mi „modern Bábelünk“ egyik kinövésének, a „Pikáns Lapok“-nak egy kiváló, állandó rubrikás „*boudoir*“ alakja. — Ezzel már többet is mondtam, mint a mennyit kellett volna.

* * *

Az országház is megnyilt.

Tisza Kálmán veszekedik, mint Kassán Éder Ödön — az egész házzal; Csanády belekiált, a többit meg ugy is tudják.

Az idő szép. Hat óra is van. Menjünk a kiállitási corsóra, de oda már kedves olvasónőim nélkül; meg találnak haragudni. Mert hát az a corsó tulajdonképpen nem is a corsón van, hanem a kiállitásban az iparcsarnok előtt és ez tulajdonképpen — már igy értem 6 órakor — nem is ipar, hanem szép leányok kiállitása.

Oda hát majd máskor megyünk el együtt!

R. J—b.

*) Max Nordau, die conventionellen Lügen der Kulturmenschheit.

Levél Sztropkóról.

— Eredeti tudósitás. —

Az állami magyar tannyelvü elemi népiskola ünnepélyes megnyitása alkalmával Sztropkón f. évi okt. 4-én este tombolával egybekötött zártkörü táncmulatság rendeztetett az iskola javára, s jóllehet a meghivottak közül sokan elmaradtak, a rendezők fáradhatlan buzgóságának, s ügyességének oly kedélyes estét sikerült lélrehozni, melyre a jelenvoltak örömmel, s szivesen fognak visszaemlékezni.

A terem oly izlésesen s csinosan volt feldiszitve, hogy az ember egy kies paradicsomban vélt lenni. Emelte a terem diszét a pompás hölgykoszorú, mely a táncban kivirradtig el nem fáradt. A jelenlevők közül következőket sikerült följegyeznünk: Nemes Lajos kir. tanácsos és tanfelügyelő ur S.-A.-Ujhelyből, Fodor Napoleon kir. járásbiró ur nejével Sztropkóról, Legeza István kir. albiró ur Nagy Mihályból, Michalszki Ede nyug. huszárőrnagy Porubáról, Ureczky Béla ur nejével és Erzsike leányával Nagy-Brezsnyiczéről, Sztaviczky Sándor ur nejével és Ilona leányával Sztropkóról, Tomaska István ur nejével Szvidnikről, Kudlecz József ur nejével Mesztiszkóról, Máday József ur nejével és Mariska leányával, ki a tombola számokat kegyes volt gyengéd kezecskéivel az urnából kiválogatni, Sztropkóról, Horek Anna urhölgy Bártfáról, Uhlig Berta urhölgy Sandalról, Toronszky Ottilia urhölgy Lomnáról, Bacsinszky András ur Ilona leányával Olcsvárról, özv. Rimlein Ferenczné Sztropkóról, Marczényi András lelkész ur Duplinból, Degro Péter lelkész ur Sztropkóról, Kochina Sándor ur Havajról; magától értetődik, hogy a tudósító is nejével, a rendezőség, mely Bárczy Benedek, Nádas Árpád és Bodnár Jenő urakból állott és még számos fiatal ur is volt jelen, kik tánczkedvökkel füszerezték a kedélyes társaságot.

A jótékony czélra a jelenvolt hölgyek igen csinos s értékes tárgyakat küldöttek, miért is honleányi áldozatkészségükért fogadják köszönetemet, melyet az iskolai gondnokság nevében vagyok szerencsés kifejezni.

Felülfizettek: Nemes Lajos kir. tanfelügyelő ur 1 frtot, Sváby István tanító ur 1 frtot, Grofcsik János tanító ur 50 krt, Legeza István kir. albiró ur 50 krt, Jakab Alfréd örsvezető ur 50 krt.

Még nem jelentek, de a jótékony czél tekintetéből a belépti jegyek árát megküldötték: Dr. Grünfeld Vilmos járásorvos ur 2 frtot, Füzessy József gyógyszerész ur 2 frtot, Wimpiller István körjegyző ur 2 frtot, Pankovits Antal lelkész ur 1 frtot, Spinéty Károly ispán ur pedig egy igen szép és értékes tárgy beküldésével áldozott a magasztos czél oltárára.

A tiszta bevétel körülbelül 30 frtot tesz ki, csekély összeg ugyan, de mi boldogoknak érezzük magunkat, ha e csekélységgel is hozzájárulhatunk az annyira ohajtott, várva várt s szivesen fogadott állami elemi népiskola vagyonának gyarapitásához.

Adja az ég, hogy az 1885. évi okt. 5-én Sztropkón megnyitott állami elemi népiskola épugy, mint másutt, a szent czélnak megfeleljen, s ifjuságunkat nyelvben is magyarokká tegye.

V. D.

Innen-onnan.

Azt mondják, hogy nincs a nap alatt semmi, amiről már ne irtak volna. Ezt a merész állitást egy tollvonással is tönkre lehet zúzni. Mert ha mindenről — és ebbe a „svihák“ is bele értve — irtak és rajzoltak, a „*ptacskár*“-ról mint a világ valamely kivül eső lényéről, mégis megfeledkeztek. Pedig a ptacskár nagyon is bele tartozik a világ keretébe, amint Kassa antik és modernizált állapotában sem esik nagyon kivül a világ sorompójából, daczára, hogy nem csak egyszer elmondták már róla, hogy deszkával van körül keritve. Ami a sárosiaknak a svihákja, a debreczenieknek a czivise, a pozsonyiaknak a kraxelhuberja, az a kassaiaknak a *ptacskár*, vagy a mint ez spanyol grandezzával szokta mondani: „*Kossitzki szin.*“ A mi azt jelenti: kassai gyerek, vagyis „*benszülött.*“ A kik a ptacskárt ismerik, azoknak puszta felemlitése is mosolyt csal ajkukra. Uram fia! mintha bizony a ptacskár csak olyan gúnyolni való ember volna! Igaz, hogy egy csöppet sem előlegez a sviháknak, melylyel valamennyi specziálitás között „a mi létezik a világon“ legközelebbi atyafiságban áll, s legfeljebb annyiban különbözik ettől, hogy a svihák azt mondja: „czo mnye pán boch?“ Mig a ptacskár szöltében hirdeti, „mnye pan boch brat!“ s ebben van némi jogosultság, mert valamint a svihák nem pusztul ki, azonképen tenyész Kassa termő földjén a ptacskár. Aztán van ebben az állitásban: hogy az uristen a ptacskár testvére, legalább egy jellemző, a miből az következik, hogy valamint az isten láthatatlan, olyankép egy látható része a ptacskár az isteni csodatételnek, a mi megint úgy definiálható, hogy a ptacskár semmi, mert hisz az isten a világot semmiből teremtette. Minthogy pedig Kassa a világon belől került, s ez bármelyik mappán látható, a ptacskár pedig itt tenyész, talán uralkodik is, tehát világos, hogy ő képezi Kassán azt a látható valamit, a mi a semmiben nyer kifejezést. Hogy mégis mit jelent ez a szó ptacskár? Jellemzésül: „madarász“ elég volna. Kiegészitésül azonban hozzá kell tenni, hogy a ptacskár a milyen semmiből lett, egészben ép olyan semmi, mert a valódi ptacskár soha sem dolgozik. Nyáron madárfészekre vadász, tojásokkal táplálkozik — azért kerül ki Kasából anynyi jó „hang.“ — Télen pedig „lépre csalja a vén madarakat,“ s ezeket abriktolja s csak azután hozza sárga kendőbe takargatva a vásárba, nehogy a rendnek élesszemü őre észre vegye, mert eltalálná kobozni. Ez különben csak a külvárosi ptacskár prototypja, a mely legfeljebb még arról nevezetes, hogy a korcsmai virtusban felülmulja az alföld valamennyi csárda hősét. Már a belvárosi ptacskár a korral halad. Müvelten beszéli a kassai három nyelvet egyszerre, s e három nyelv egymásba való öltögetésében utólérhetlen müvész. A belvárosi ptacskár mihelyst „diák“ már költő és iró. Például a diák úgy énekel:

Bratku lyubi szluháj namnye
Nem hazugsag was ich sage —
Gott im Himmel lári-fári
Krisztus, peklo csak pomádi,
A mivel a professorok —
Diese prákleti mucsnyikok —
Kinoznak — ez barbárság!
Proszim, wo ist hier szabadság?
Kosztyel knyizsku rutcz na sztranu
Pocz do lyesza, uju ju ju!

Ebből tünik ki, hogy miért áll a benszülött ptacskár mindég olyan pro pri mellette a professori sekundáknak, mert nem is ptacskár ám az, a ki évenként legalább öt tantárgyból nem kap szekundát. Ha aztán már sehogy se tudja átuszni a „nyolczat“, akkor utazni küldik. Akkor aztán az öt csodálóknak igy zeng:

Czo szom, to szom bin ich:
Jak király Kossiczában!
Az udvarom nem hoztam el,
Nem férte a wagonában.

Mikor aztán „végzetten“ haza kerül, kezdődik a mulatság. A még ki nem mozgósitott benszülötteket tartja szóval, füllentéssel és körben járja a rigmus:

Heje, huja! kicsiny nekem ez a ház
Hadd mulatok ki magamat jeden ráz!
Olyan launém jötte magát
Csuju, kellnyer, az angyalát
Dármo kricsi Kazinczy?
Dáju frissnó ein „krátky“.

A ptacskár udvarlás nélkül egy napig sem tudna

Az est is leereszkedett, midön vándorunk előtt karcsú palota tünik fel oszlopzataival s tornyaival, ablakai világitva vannak s belül folyik a mulatság.

A czél nélküli utast kecsegtette a pihenés s lépteit a palotának irányitá.

Az elébe jövő szolgák, látva poros ruháját, nem engedték előre, azonban ő bátran eléjök állva, haraggal, de méltóság teljesen mondá:

— Jelentsetek be a grófnak! . . .

— Ő méltósága el van foglalva vendégeivel, most idegent nem fogad.

— Nem is akarom én azt, csak kérjétek meg, hogy nyugvó helyet adjon, a hol kipiheni magát Túry Tihamér.

E névre a szolgák egyike bement s azon jelentésel jött vissza, hogy a gróf szivesen látja vendégét.

— Nem megyek én be, csak kipihenni akarom magamat, nyissatok tehát szobát számomra! . . .

A szolga Túryt bevezette egy csinos szobába, melynek három ablaka közül az egyik a folyosóra nyilt, a gróf leányának lakosztálya felé.

Az idegen ledobta felső öltönyét csizmájával együtt és a szolgának adta kitisztitás végett, ő maga pedig végig feküdt a pamlagon.

Szép férfi volt. Fekete haja, bajusza és szakálla, magas nyilt homloka, izmos vállai s egész valója tökéletes alakot tüntettek fel. Miről gondolkozott, mi bántotta lelkét, mi fájt szivének? . . . oly merőn nézett a levegőbe, mintha ott keresne valakit.

— Élet, te ma dicsőséges, holnap nyomoruságos élet! . . . kiált fel s gondolkozik tovább.

A szolga behozza ruháját és csizmáját, felölti azokat, megáll és csak most tünik fel magas, sugár alakja. Leül az iróasztalhoz, előszedi zsebéből iratait s dolgozni kezd.

— Nem méltóztatik valamit parancsolni? — kérdi a szolga.

— Én és parancsolni? . . . nem; csak mondd meg nekem jó ember, kik mulatnak oly jó kedvvel odabenn?

— A grófnő születésnapja van uram — megjelentek a környék méltóságai, azonkivül Környei kapitány és Damjanics főhadnagy.

— Nem ismerem e német katonákat. Jól van! Elmehetsz!

Túry eldobta előbbi munkáját, egy tiszta papirlapot vett elő az asztalról, ráirta: Alexandra születés napjára.

Mit irjak én hozzád, a ki oly magasan vagy felettem, a kit bámulni, csodálni járnak szépségéért és jó lelkéért, a kire ezer áldást kiált a nép? . . . mit irjak születés napodra, én, a költő?! . . .

— Készen van! A hivására belépő szolgának átadja: Vidd el s add át urnődnek!

A terem, hová megyünk csillogott a fénytől, gróf Szedressy Menyhért pazarúl élt. A fiatal és öreg aristokraták a két tiszttel, — mellőzve a többi nőket, — valóságos ostrom alatt tartották leányát, hizelgéseikkel halmozták el, tetszeni akart neki mindegyik, még ő neki, ki tudja hol járt gondolatai? . . .

A szolga belépett s átadta a papirlapot.

— Egy költemény! én hozzám? . . . mosolygott a grófnő, — ugyan ki irta? Túry! Ő itt van, a költő itt van?! . . .

— Itt! — szólalt meg a gróf, — de csak nyugalomra kért helyet, mit minden vendégszerető ház megád. E látogatás tehát nem minket illet gyermekem.

— Nem minket atyám!? . . . mondá a grófnő elgondolkozva, — de azért talán láthatom majd őt s beszélhetek vele? . . . hisz úgy szeretném megismerni a költőt, kitől oly sok szépet olvastam! . . .

— Lehet, hogy lesz alkalmad reá gyermekem! de most gyerünk uraim a szomszéd szobába s nézzük meg az erős két sakkistát: Környeit és Damjanicsot.

A két tiszt a történt esemény előtt távozott el, mert Környei e szavakat intézte a főhadnagyhoz: Egy szóra uram! ... Alexandra grófnőt e piperkőczök körülrajongják, ő azonban nem sokat törődik velők, figyelme felénk irányúl, ketten pedig nem birhatjuk, ha tetszik főhadnagy úr itt e sakk, egy parthie és a ki veszti, a grófnővel szakitani tartozik.

— Ha úgy tetszik kapitány úr, elfogadom! — mondá Damjanics.

(Folyt. követk.)

Gondolatok.

— Eredeti. —

A midőn az ember tapasztalatainak kamatjából boldogan élhetne: akkor meghal.

*

Szerencsétlenségünkben legnagyobb ellenségünk a képzelet.

*

Minden ember gazdagnak születik.

*

Mivel élvez többet az, kinek tagjait selyem, bársony födi, mint az, kit egyszerü, szintelen rongy takar, mikor a boldogságot csak a szív adja meg?

*

Ne bizz szerencsédben, nem fogsz csalódni.

*

Ki árnyas helyet keres, azon a nap heve már sebet ejtett.

*

A szerénység nem mindig jó ajánló levél.

*

A szép nem mindig jó, az igaz nem mindig való.

*

Sok ember csak azért vétkezik, hogy másnak örömet szerezzen.

élni, mert neki szeretnyi muszájn. És ha aztán elfogja a szerethetnémség verses módon dicséri szive bálványát.

V' Talianszkej i v' Tureczkej
Nincsen párja magaaak,
Frankreich czmav', polen szvati
Eszem szaja Hankamnak!
Egész. világ durchreisoltam.
Thurzó kincse kevés volt.
Znaju, Duget i Bocskaji
Zenyim sztari verecz volt.

S igy megy ez a mig csak a sárga halál a kalváriára nem invitálja ptacskár uramat, s ekkor sem megy el, amig ki nem drukkolta, hogy:

Zsil szom lusztig, vígan, fidel.
Elendjiges zsivot el-el!
Bezárok zenyim ocsimat,
Jöjj sarga labu smertz, ulap!

Az egyiket elföldelik, már a másik „semmi“ nyomába lép jeléül annak, hogy:

Régi dolog, hogy a sirból
Uj élet kél,
Igy van, hogy a ptacskár
Örökön él!

Philemon.

Ujdonságok.

Kinevezés. Darvas Imre főispán a legutóbbi megye gyülésében Hammersberg László első aljegyzőt tiszteletbeli főjegyzőnek nevezte ki.

Az uj megyeház épitése a régi helyére már végleg elhatároztatott. A tervezet, melyet Markó Gusztáv épitész-mérnök készitett, változás nélkül hagyatott jóvá illetékes helyen.

A nemzeti kör felolvasási cziklusa november 5-én veszi kezdetét. Felolvasnak Lekly Gyula, dr. Rodiczky Jenő és Vadász József urak, a mi már magában véve is garanczia arra nézve, hogy a közönség élvezetes óráknak nézhet eléje. Mint halljuk az előadások száma négy. Kivánatos volna e számot fokozni, hogy legalább ezen felolvasások ellensulyozzák a téli időszak unalmas voltát, mert a szinház bizony nagyon véknyan kecsegteti a közönséget élvezet dolgában. Felolvasókban, azt hisszük, Kassán nincs hiány, kik a nemzeti kör felszólitására készséggel csatlakoznának ezen, társadalmi életünk felfrissitését hathatósan előmozditó vállalkozásnál tevékeny részt venni.

Az uj kaszárnyát, melyet Jakab Péter épitett egy vegyes bizottság alapos vizsgálat után minden tekintetben kifogástalannak találta s igy mi sem áll utjában annak, hogy a katonaság november 1-ével ebbe be ne vonuljon.

Tanköteles gyermekek. Kassán a legujabb összeirás szerint van tanköteles gyermek: 6—12 éves fiu 1303, leány 1267, 13—15 éves fiu 410, leány 186. Vallásra nézve fiu és leány 6—12 éves r. kath. 1793, görög kath. 86, helv. vall. 68, ág. vall. 231, móz. vall. 384, 13—15 éves r. kath. 380, görög kath. 20, helv. vall. 31, ág. vall. 70, móz. vall. 103. = összesen 3166, melyek közül 1738 a kassai községi elemi iskolákba jár. Legközelebb összeiratnak azon gyermekek, a kik az idei tanévre magán és felekezeti tanodákba iratkoztak be, mely után ki fog tünni, hogy hány gyermek, illetve szüle nem felel meg a törvény követelményének.

Erkläret mir stb. A városunk közepén, a Szabadságtéren diszlő nyilvános sétahely valóságos satyrája egy ilyennek. Másutt a nyilvános kertek a lakosságnak üdülésül, a városnak diszül szolgálnak, nálunk ezen ugynevezett nyilvános tér, amely a közönség adakozásából létesült, már évek óta el lévén zárva, csak akadályt képez a város legnépesebb helyén a közlekedésre nézve, és elhanyagolt dudvás utaival valóban nem is nyujt szép látványt. Ugy halljuk, hogy azért nem lehet a közönséget az elrácsozott térre bocsátani, mert a kutyák a bokrokat, virágokat bántanák és a lóczákat a gyerekek, még a katonák elfoglalván, az előkelő városi közönség ugy sem vehetné hasznát a kertnek. Ennek ellenében felhozhatjuk, hogy más nagy városokban szinte vannak és még talán szebb kertek a nyilvános tereken és ezek megszoritás nélkül használtatnak, anélkül, hogy a növények kárt szenvednének, mint azt különben a Széchényi-réten is tapasztalhatjuk. És ha végre a dadák gyermekeikkel vagy a szegény katonák el is foglalják a lóczák egy részét, az sem volna oly nagy baj; olyanoknak, kiknek nincs saját kertjük, jól esik valahol a városban, a zöldben ülhetni. Ha egy a város által alkalmazott őr oda állittatnék, ki a felvigyázat gyakorlata mellett egynehány széket mérsékelt (2—3 kr.) dij mellett rendelkezésre bocsátana, ugy mint Budapesten történik, mindezen aggályokon segitve lenne és a Szabadságtér rendeltetésének átadathatnék. Kérjük a közönség nevében ezen intézkedés elrendelését, mert most a szigorubb időjárás beálltával, midőn a rét már kevésbbé látogattatik, ezen elzárt kertre nagy szüksége volna a városi lakosságnak.

A kassai szinházban pénteken előhúzták Bokkácsiót, a melynek előadása oly silányúl ütött ki, hogy a legutolsó falusi bódéban is jobbat produkálnak. Kivételt csak *Németh János* és szinte hihetetlen *Krecsányi Sarolta* képezett, kik élénk sikkes játékukkal és énekükkel ugy kiváltak az egésznek keretéből, akár két gyöngy a — — — — — — Némi dicséretet érdemel még *Réthi Laura*, kinek Fiamettája meglehetős volt. Ajánljuk a karmester urnak, hogy Souppé iránti tiszteletből az énekesek és énekesnőknek olyan absurd czifrázatokat, aminőket a templomi jelenet utáni romanczban Réthi Laura az f-ről egy egész octáván lefelé produkált, ne engedjen meg, mert azok a partiturában elő nem fordulnak, de ha az énekesnő mégis ilyen chromatikus futamokat produkálni akar, legalább egy évi szorgalmas skála tanulmányt ajánlunk. A kar az első felvonásban csapni való volt, hol a zene előtt, hol utána nyöszörgött, a mi különösen a férfi kar által produkált összeesküvők uni sono részében tünt ki legjobban. A kádár dalban *Mikei* holmi dirr-durrokat énekelt; kérdezzük ismételten a karmestert, kit mi kitünő karmesternek ismerünk, hogy a partiturában hol áll ez a bomlott szöveg? Arra lesz-e valóban kárhoztatva a kassai közönség, hogy ha már az igazgató uj darabokat nem képes beszerezni, a régi azelőtt ezer perczentтel jobban előadott darabokat ily silány előadásban lássa a kassai szinpadon?

A kinek nincs árnyéka. Chamissonak van egy müve, a melynek hőse Schlemil Péter arra van kárhoztatva, hogy egész életén át az árnyékát keresse, melyet oly mértékben veszitett el, a mily mértékben szaporodott halomra kincse. Hogy mi az az árnyék, minden ember tudja, a ki ezt az árnyékot többre becsüli, mint Krőzus minden kincsét. A ki nem tudja, az Krőzus kincse után áhitozik s hogy ezt megszerezze, elveti árnyékát abban a hiszemben, hogy a kincs-e földön kipótol mindent. Ilyen árnyék-kereső Zigmann Adolf, ki összehordott kincse nyomán először Kassa város törvényhatóságának üléstermében, most pedig, miután ott csak árnyékkal biró ember foglalhat helyet, a megye ősi termébe akart bejutni. A megye azonban ép ugy cselekedett vele, mint a város: egyszerüen elutasitotta és most Zigmann Adolf a belügyminiszteriumnál keresi az árnyékát. Hogy megtalálja-e ott, kötve hiszszük, mert tudtunkkal a belügyminiszter már egy izben kimondta, hogy Zigmann Adolfnak nincs árnyéka.

Uj hentes üzlet a főutczán. Haltenberger S. a főutczán 53. sz. saját házában a vidéken páratlanul álló berendezésü hus-üzletet nyitott, mely általános bámulat tárgyát képezi. A fal egész hosszában a legszebb fehér márványnyal van bevonva, hasonlókép az állványok és a kiszolgáló asztal.

Zálogok elárverezése. Weinstein R. főutcza 87. sz. zálogintézetében a mult évben s az idén 1—4000 számu zálogjegyekre elhelyezett és ki nem váltott, illetve meg nem ujitott zálogok október hó 15-én nyilvánosan elárvereztetnek. Weinstein ur azonban készséggel kivonja az árverésből az olyan zálogokat, melyeknek tulajdonosai a kiváltást később ohajtják megtenni és ezt nála bejelentik. Ez az eljárás dicséretet érdemel.

Halálozások. Lehoczky Antal, füzéri kántor-tanitó e hó 9-én 66 éves korában Kassán elhalt. Temetése, melyet a kassai Pietás-intézet (malom-utcza) rendezett, tegnap volt Füzéren, hová a holttestet elszállitották. — Gruden Ferencz, nyug. pénzügyi hivatalnok e hó 8-án 88 éves korában hunyt el. Temetése tegnap délután ment végbe. A temetést a Maurer-udvarban levő „Felsőmagyarországi temetkezési intézet“ rendezte.

Révész Imre tánczatanitó iskoláját november hó 1-én a főutcza 86. sz. a Benczúr-házban nyitja meg, ugyanazon teremben, a melyben régente Mayer tanitotta Terpsychore müvészetét. Révész Imrét kilencz évi kassai müködése alatt a szülék elég jól ismerik s igy felesleges ügyességét és megbizhatóságát mint tánczmester külön hangsulyozni. A beiratási módozatokról lapunk mai számának egy erre vonatkozó hirdetése nyujt tájékozást.

Kómikus pör indult még a budapesti fenyitő törvényszék előtt. S. L. kereskedő emelt panaszt, hogy K. J. ügynök őt és nejet fölkérték a komai tisztségre ujszülött fiához. Elfogadták és régi szokás szerint teljesitették a komai kötelességet: megrendelték a lakomát harmincz személyre 2 frtos teritékkel. Mikor azonban a kitüzött időben a szinhelyen megjelentek, azt hallották, hogy a vallási szertartásnak már vége és csak a lakoma van még hátra. Leültek tehát a lakomához. Utólag értesült S. L., hogy a gyermek nem fiu, hanem leány. Mivel pedig nem lányhoz, hanem fiuhoz vállalkoztak komai tisztségre, kérik K. L. ellen csalás miatt a fenyitő eljárást meginditani. A törvényszék el is rendelte a vizsgálatot.

Idők és erkölcsök. Az „Egyetértés“ szept. 30-iki számában olvassuk a következő kis hirdetést: „Két özvegy, egyik mérnökné, másik ezredesné, egyik 27, másik 37 éves, óhajtanak egy öreg gazdag intelligens urat házibarátnak. Levelek elfogadtatnak okt. 15-ig e kiadóhivatalban „Hedwig, Helén“ név alatt.“

Rendőri hirek. *Zsebtolvajok.* A rendőrség tegnap reggel négy zsebtolvajt fogott be, kik Kassára jöttek vendégszerepelni. Neveik: Fischer Simon pesti illetőségü 12 éves, Stiglitz Adolf (pesti) 18, Lichtmann Miksa (abaujmegyei, Komarócz) 15, Schön Mór (kassai) 24 éves. Müködésök Kassán csak annyiból állott, hogy a piaczon Grósz Ferencz szobafestő nejének ellopták a pénztárczáját, amidőn a fatum utólérte őket. Az elfogatáskor megejtett vizsgálatnál csak Schön Mórnál találtak 10 frt pénzt. — *Széman János* Sárosmegye podráczIki lakos a mult szerdai baromvásárra beállitott az ő 5 fogú fakó tehenével, hogy 42 frtért másnak varrja oda. János gazda nagy bizalommal viseltetett tehene iránt, mert csak egy kis italra ment, ezalatt pedig a tehén bizonyára Kassa szabadságot terjesztő levegője által ösztönöztetve, utra kelt. János gazda meg keresi a hütelent. — *Balla János*, kéményseprő legény, ki ez évi junius hóban Link Lipót kassai kéményseprő mesternél volt alkalmazásban és egy vidéki küldetés alkalmával beszedett 52 frtnyi pénzzel megszökött, tegnap a vasuti indóházban Link ur által felismertetett. A rendőrség sikkasztás büntette miatt átadta az ügyészségnek, és mostani mesterét Ujhelyben értesitette. — *Velbalszky Mária*, ki Sándor Gyulánál szolgált, lopás gyanúja miatt be lett fogva. Azzal vádolják, hogy S. Gy. zálogüzletében, a hol rendesen takaritott, egy szekrényből 38 frtot lopott, a mit a cseléd tagad. A kutatásnál 7 frtot találtak nála, melyet állitólag szeretőjétől kapott, mert nagyon *szép*.

Rövid hirek.

— *A gibárti malom,* mely Gedeon M. tulajdona, e hó 6-án leégett. A kár 60,000 forint.

— *Árverés.* Néhai Sikorszky Emilia hagyatékához tartozó mészáros-utczai 22. sz. ház október 22-én d. e. 10 órakor Offenheimer Gyula közjegyző irodájában (takarékpénztárépület) önkéntesen elárvereztetik. Kikiáltási ár 5500 frt.

— *Vilkovszky József,* kassai községi elemi tanitónak az iskolszék megengedte, hogy az apácza-zárdában levő tanitónőképzőintézetben oktatást adjon.

— *A polgári iskolában* az idén beiratkozott nagyszámú növendékek parallel-osztályok bevezetését tették szükségessé. A tanári kar pedig *Javorik* János és *Hegedüs* Tivadar segéd tanárok kinevezése által lett kiegészitve.

Humor.

A rövidlátó árendás. Az állomáson egy oszlopon czédulát látott a b . . . i árendás. — Hát itt ugyan mit hirdetnek? — és el akarja olvasni, de rövid látó lévén, sehogy sem megy neki; felmászik az oszlopra egész a czéduláig s onnan a földre veti magát, mert a czédulán ez volt irva: ez oszlop be van festve, kérjük vigyázni!

*

Mikor a tiszteletes ur vajért küld. Egy kisebb helység lelkésze Pál öcscsétől szokta vásárolni a vajat. Egy vasárnap szintén oda küldte a szolgáját, hogy az ebéd alkalmával friss vaj kerüljön az aztalra. A szolga végezvén küldetését, a templomba jött, s ájtatosan megvonta magát egyik székben. A tiszteletes ur épen azt szónokolta nagy tüzzel, mit mond a fenforgó tárgyra nézve Márk, Lukács, János vagy Mátyás evangelista, s menydörgő hangon kérdezi: Es mit mondott Pál? A jámbor szolga azt hivén, hogy ez a kérdés okvetlenül őt illeti, ijedten fölemelkedik helyéről és igy válaszolt: Pál ur azt mondta, hogy addig nem ád vajat, mig a mult heti kontót meg nem fizeti!

*

Alapos válási okok. Egy londoni biró előtt nemrég megjelent egy fiatal ember, s arra kérte a birót, válaszsza el 19 éves nejétől, kivel csak három hó előtt kelt egybe. A biró csodálkozva kérdezte az okot, mi Matthews urat (igy hivják a fiatal embert) az elválásra birta. „Nagyot vétett ellenem az az asszony! — szólt a panaszos. — Reggel azt parancsoltam neki, főzzön nekem theát és porolja ki a ruhámat. Meg is főzte a theát, de a csésze helyett szemem közé öntötte, a ruhát pedig kidobta az ablakon s engem porolt ki.“ — „Mért nem védte ön magát férfiuhoz illően? — — „Egyrészt udvariasságból, másrészt azért, mert nőm erősebb, mint én.“ — A biró kijelentette, hogy a *gyöngébbnek pártját kell fognia,* és a válást kimondta.

Hivatalos árfolyamok a budapesti árú- és értéktőzsdén.

Október 10.

Magyar aranyjáradék 6%	—.—
Magyar aranyjáradék 4%	96.90
Magyar papirjáradék 5%	89.90
Magyar vasúti kölcsön	148.—
Magyar keleti vasúti államkötvény, I. kibocsátás	96.25
Magyar keleti vasúti államkötvény, II. kibocsátás	125.—
Magyar keleti vasúti államkötvény, III. kibocsátás	109.—
Magyar földtehermentesitési kötvény	102.50
Magyar földtehermentesit kötvény záradékkal	101.25
Temes-bánáti földtehermentesitési kötvény	102.—
Temes-bánáti földtehermentesitési kötvény záradékkal	101.25
Erdélyi földtehermentesitési kötvény	101.—
Horvát-szlavon földtehermentesitési kötvény	102.—
Magyar szőlődézsmaváltsági kötvény	97.75
Magyar nyereménysorsjegy-kölcsön	117.—
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy	120.75
Osztrák járadék papirban	81.30
Osztrák járadék ezüstben	82.—
Osztrák járadék aranyban	108.50
1860-iki osztrák államsorsjegyek	139.—
Osztrák-magyar bankrészvény	858.—
Magyar hitelbank-részvény	281.25
Osztrák hitelintézet-részvény	280.30
Ezüst	—.—
Cs. és kir. arany	6.01
20-frankos arany (Napoleond'or)	10.02
Német birodalmi márka	61.90
London	125.95

CSARNOK.

A társalgónő.

— Ries Hermin eredeti regénye. — 4

Elgondolám, hogy megszeretne engem ez a szent bácsi, ha én valami módon e hiányát helyre pótolnám.

A gondolatot tett követte.

Midőn homályosodni kezdett a folyosón, ott tipiskéltem örömtől dobogó szivvel, a kezemben egy nagy darab szenet szorongatva.

Pár másodpercz multán, szent Pálnak a leggyönyörübb bajusza volt.

Szerintem irigyen nézték a többi szentek.

Nehogy az irigység gyülölséget szüljön közöttük, avagy panaszra szükkeblüségem szolgáltasson okot, csakhamar megteremtém a hatalmas férfiak büszkeségét: a tizenkét sugár bajuszt.

Gyönyörüség volt reájuk nézni!

Hálás pillantásokat véltem látni, s mosolyt az apostolok hideg ajkain.

A hóditó Cäsar győzelmi csatái után, nem hajtá le fejét oly gyönyörittasan nyugalomra, mint ez este én.

Hogy a következő nap ünnepelt hőse én leszek, azt bizonyosnak hivém.

Dicséret, dupla ozsonna, kitüntetés, meg még isten tudná mi minden lesz majd találékonyságom jutalma.

Hogy fognak rám irigykedni a leányok!

S hogy meg lesznek lepetve a jó Máterek, mi-

dön a hajnali misére végig mennek a folyósón, s meg látják a csudaszép bajuszokat!

Hja, ők nem fedezhették fel imádott szentjeink e hiányát, mert soha sem láttak férfit, nem ismerték az öreg bérest, Mártont, kinek szép gyürüs bajuszát széltiben csudálják vidékünkön.

S majd ha kérdik:

— Ki müve ez?

Kifeszitem mellem, az egyik lábammal előre lépek, s felütöm a fejem s ugy fogom mondani:

— Az enyém, hm!...

Csudálkozni fognak, elmondják a hittanár urnak is, s ő bizonyosan fog adni egy bonbont jutalmúl.

Nyugtalan vártam a reggelt.

Olga többször kérdezte ennek okát, de én nem árultam el tettemet, nehogy majd magának vitassa el érdememet.

Midőn a hajnal biborszine az ablak függönyén átszürődött, már ébren valék, s figyeltem minden neszre.

Egyszerre megszólalt a kis csengetyü, mely imára hivá a Mátereket.

Most, most, — gondolám, — már nyilnak a czellák ajtai, kilépnek a Máterek, most a folyósóra érnek s már csudálják müvemet.

— Jézusom, ki tette ezt?

A csudálat mindennemü hangja eljutott hozzám, s én, mint villanyütésre ugrottam fel ágyamból s a legszükségesebb ruhadarabokat magamra hányva, lázas sietséggel futottam a folyósóra.

Az apáczák annyira el voltak merülve a bajusz látásba, hogy engem észre sem vettek.

— Ki tehette ezt? — kérdé a fejedelem asszony összekulcsolva kezeit, égre emelt szemekkel.

— Én! — mondám mellemre ütve s bátran szembe néztem vele.

Mintha mindnyájan kövé váltak volna. Szavamat mély csend követé, csak a visszhang ismételte a folyosó végén tompán:

— Én!

Ezt aztán chórusban követé egy vért dermesztő:

— Ó-ó-ó? — — —

— Te-e-e! — — — —

— Igen én. Én fedeztem fel e szép bácsik bajusztalanságát, s elgondolám, mily örömük lesz, ugy nekik, mint a kedves Mátereknek, ha megadom nekik orruk alá a büszkeséget. S ime, mi szépen sikerült! Ugy-e, tetszik ez önöknek is, hogy is ne tetszenék! bajusz a férfi éke, s persze, önök ezt nem tudják, mert a hittanár urnak nincs bajusza. Oh, ismernék csak Mártont, tudom, megsimogatnák szép bajuszát, én is megsimogattam, meg ám; nem csak egyszer.

— Hallatlan fajtalanság!

— Minő botrány!

— Bünös csiny!

— Maga egy kis haszontalan!

— Oh!

— Ah!

— Jézuskám!

— Máriám!

— És istennek minden szentjei!

— Szerencse, hogy a többi növendékek még alszanak, s nem lehetnek szemtanúi e botránynak!

E szavakból mit sem értettem, annyit azonban láttam, hogy ezt nem követheti dicséret, s a szigorú tekintetekből sehogy sem birtam kiolvasni a dupla ozsonnát, mi végtelen elszomoritott s legött keserves siránkozásban törtem ki.

— További intézkedésig vigyétek! — parancsolá a fejedelem asszony.

Engem kérlelhetlenül fülön fogtak s a kőterbe zártak.

Tudtam, hogy sirásom, rimánkodásom mit sem használ, tehát felhagytam vele, s szemügyre vettem a félelmes kőter belsejét, amit most láttam elöször.

Hamar betelt vele a szem. Nem voltak benne remek müvü butorok, sem szőnyegek, sem képek, nem is volt ez valami tágas terem, hanem egyszerüen a kályhalyuknak füstös, szennyes előcsarnoka, melynek rácsos ajtaja a folyosóra nyilt.

Innen láttam, hogy sietett Máter Serafin leborotválni — azaz szivacscsal lemosni a sok szép pörge bajuszt.

Tudná isten, hogy, hogy nem, de e látvány ugy felderitett, hogy jóizü nevetésben törtem ki, s fel sem vettem a kőterbe való záratásomat.

Csak akkor lettem ismét szomorú, midőn az éhség jelentkezett.

(Folyt. köv.)

Szerkesztői üzenetek.

D. A. titkár és iró Kassa. Bámulva hajlunk meg nagysága előtt. Kár, hogy Kassán nincs megfigyelő osztály. Különben a megkoszorúzást igyekezni fogunk mielőbb ajánlatba hozni. Hol? majd kitudódik.

Románcz. Nem. kultiváljuk. Egy sor humor több nekünk, mint száz sor csupa siras. Itália kék ege igen, Petrarca lantja nem nyujt élvet a mai élveteg kornak. Pedig azt Gyulai Pál is jónak tartja.

Nőmhöz! Nagyon döczög, rimelése sántikál és az a férj, a ki esküért esküt szeg, nem halált keres, de más után sántit és nem törődik azzal, vajjon boldog-e az, a kit nője virágporos szivére zár.

Felelős szerkesztő: **Ries Lajos.**

HIRDETÉSEK.

T. cz.

Van szerencsém a nagyérdemü közönség becses tudomására hozni, hogy többoldalu felszólitásnak engedve, az ugynevezett

„Kaiser-Oel" legfinomabb biztonsági Salonpetroleumot

raktáron tartom; ezen petroleum tiszta vizszinü és szagtalan, hatályos fehér lánggal ég és 50° R. magas gyuladási fogékonyságánál fogva teljes biztonságot nyujt, minden más petroleumnemet felülmul.

A biztonsági Salonpetroleum világitási képessége 26%-kal nagyobb, az aránylagos fogyasztás pedig körülbelül 21%-kal csekélyebb a közönséges petroleuméná, mi összesen körülbelől 47% előnynyel egyenlő.

Ezen petroleum 0·5, 1 és 2 literes eredeti üvegekben, **literenkint 34 krjával** kapható; nagyobb mennyiségek bádog kupákban.

Tisztelettel

Pausz Tivadar.

1—1

TÁNCZTANITÁSI JELENTÉS!

Mély tisztelettel értesitem a nagyérdemü közönséget, miszerint

tánczi skolámat

november hó 1-én a Benczur-féle házban, fő-utcza 86. szám alatt, az udvarban levő emeleten (a több éven át Kassán működött Mayer tánczta nitó által egyenesen tánczta nitási czélra berendezett teremben) megnyitom, mely tanidényre a legujabb rendszer szerint — a növendékek testi kiképeztetése alapjául — tánczi skolámat osztályokba rendeztem be. Tánczta nitási dij az egész tanfolyamra: deákokért 7 frt, más tanitványokért havonta 5 frt. Továbbá külön oktatás a leggyorsabb betanitással óránként 2—5 frtig.

Beiratások f. hó 24-től kezdve a fentnevezett tánczi skolában naponta délelőtt 10—12-ig, délután 4—6-ig eszközölhetők.

Mély tisztelettel

Révész Imre, tánczta nitó.

1—2

Menyasszonyi kelengyék 300 frttól 4000 frtig.

Kemény Géza azelőtt Koch

Kassa, főutcza 36. Keményféle ház.

Ajánlja a közeledő őszi és téli évadra mindennemü divatos legjobb minőségü **női-ruha-kelmékkel, hozzávaló diszekkel és bélés-nemüekkel, vászon, selyem, fehérnemü és szönyegekkel** gazdagon berendezett **árú-raktárát** pontos kiszolgálat biztositása mellett a legmérsékeltebb árakon. 2—5

5—5

Minták kivánatra ingyen és bérmentesen.

Árverési hirdetmény.

A kassai mészáros-utczai 22-ik szám alatti néhai Sikorszky Emilia hagyatékához tartozó, jó karban lévő, öt rendbeli kisebb lakást tartalmazó ház, melynek évi bérjövedelme 600 frtra rúg, **folyó évi október hó 22-én délelőtt 10 órakor** a kassai takarékpénztári épüttetben lévő közjegyzői irodámban önkénytes árverésen 5500 frtot meghaladó árért el fog adatni.

Megjegyeztetik, miként vevő a vételárból 3000 frtot betáblázás mellett megtarthat s csak a 3000 frton felüli vételárt lesz köteles készpénzben lefizetni.

Az árverési feltételek hivatalos irodámban és Hamar Ferencz ügyvédnél megtekinthetők.

Kelt Kassán, 1885. évi október 6-án.

Dr. Offenheimer Gyula,
kir. közjegyző.

1—1

Árverési hirdetmény.

Tisztelettel tudomásra hozom, hogy a mult évben s az idén az 1—4000 számig elzálogositott és nem prolongált zálogok

október hó 15-én

nyilvános árverésen eladatnak.

Tisztelettel

Weinstein R.

fő-utcza 87. sz.

Azok kivánságára, kik zálogtárgyaikat most képtelenek prolongálni, a tárgyak készségesen félretétetnek és nem adatnak el. 1—1

RIES LAJOS

könyvnyomdája

mindenféle

nyomtatványt

a legolcsóbb árak mellett

csinosan és gyorsan

készit.

Nyomatja Ries Lajos kiadó saját könyvnyomó-intézetében Kassa 1885.

I. évfolyam. Kassa, 1885. évi október 15. 8. szám.

Előfizetési díj:
Egy évre ... ... 5 frt — kr.
Félévre ... ... 2 „ 50 „
Negyedévre ... 1 „ 25 „
helyen házhoz-hordással, vidékre postai küldéssel.
— Egyes szám 6 kr. —

Hirdetések
egy petit sor ... ... 4 kr.
nyilttérben ... ... 12 „
Többszöri közlésnél engedmény.
Felvétel a kiadóhivatalban főutcza 54. sz.

KASSAI SZEMLE.

Társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden csötörtökön és vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Kassa
főutcza 54. sz. a.
hová a lap szellemi és anyagi részét érdeklő küldemények czímzendők.

Kéziratok vissza nem adatnak.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

A legörültebb igazságszolgáltatás.

A háborus hirek háttérbe szoritották azt az ujabb napok legnevezetesebb társadalmi eseményét, mely amily megbotránkozást és részvétet keltett, ép annyira méltó a legkomolyabb megfontolásra.

A czinkotai véres párbajt értjük. A kiben van szikrányi emberi érzés, az lelke mélyéig fölháborodott az emberi tévedések legigazságtalanabb intézménye által előidézett e szörnyü példa felett.

Egy fiatal ember, tán a bor tüze által fokozott nyegleségében arczul vág egy honvédtisztet, az a kardbojt becsületét kénytelen lovagias uton megvédelmezni s az eredmény, hogy a kapczáskodó lelövi a teljesen ártatlan áldozatot s csak különös isteni gondviselésnek lesz tulajdonitható, ha a szerencsétlen áldozat borzasztó kinszenvedések árán megválthatja ifju életét.

Hát hol itt az igazság? Hol itt az ész logikája? Hol van az isteni törvények iránti engedelmesség?

A kereszténység törvénye volt-e a babonás „istenitélet“ s emez istenitéletnél nem sokkal roszabb-e párbaj, a keresztény társadalom e modern intézménye?

Borzasztó még elgondolni is, hogy hisz igy akárki elteheti láb alól, ki neki útjában van, nem kell más hozzá, csak forditsou kis időt a czéllövésre s aztán pofozza fel, orvul megtámadva, gyanutlan, előre kiszemelt ellenfelét s a közvélemény még sok esetben tapsolni fog a gyilkosnak s hősnek fogja őt elnevezni s az állam a „lovagiasan“ gyilkolót enyhe államfogházzal bünteti, mig a közönséges tolvajra fegyház méretik.

Mily csekély ama párviadalok száma, hol a sors igazságosan müködik s mily csodálatos mégis, hogy a müvelt és humánusnak tartott tizenkilenczedik század végén a legtöbb társadalom megköveteli tagjaitól, hogy a legörültebb igazságszolgáltatásnak alávessék magukat.

A társadalom világnézlete lassan érik, mert azoké a legromlottabb, kik a társadalomban legelőkelőbb szerepet viszuek s mert a közvélemény gyorsan változik, mint a tavaszi fuvallatra az áprilisi idő, s ha előfordul ezer eset közül egyszer, hogy a párbaj szája ize szerint végződik, a párbajt hosszu időre ismét nélkülözhetlen, ha nem csalhatatlan intézménynek tartja.

Most a hangulat párbaj-ellenes, de csak következzék be egy Rosenberg-Batthyány, vagy egy Wágner-Perczel eset s a párbajt ismét rehabilitálva lesz egy évtizedre.

Az egyik ugynevezett „igazságos“ párbaj volt, a másik pedig az „elkerülhetetlenek“ osztályába tartozik.

Pedig egyik párbaj sem igazságos, egyik sem elkerülhetlen. A Rosenberg-Batthyány esetben igazságosabb megoldás is képzelhető, mint Batthyány halála s egy bánatos özvegy hátrahagyása s a Perczel-Wágner ügyben minek kellett Perczelnek meghalnia: egy nő hüségét a halál nem állithatja vissza többé.

Még kisebb baj volna azonban, ha csak ily komoly esetekben fordulna elő komoly végü párbaj, de ebben az őrültségben is rendszer van s a „nagy esetek“ által megesökönyösödött közvélemény párbajt követel minden haszontalan kapczáskodásnál is.

Nálunk tehát, hol a példát mutatni hivatott körökben legnagyobbak minden tekintetben az előitéletek, nem lehet bevárni, hogy a társadalom maga forduljon el a becsületmentés e jogilag lehetetlen eszközétől, mint az a liberálisan gondolkodó Angliában történt, nálunk a törvényhozásnak kell siettetni a józan felfogás érvényesülését, uralomra jutását.

A törvényt kell szigorúan betartatni, előbb azonban meg kell olyformán változtatni, hogy a párbaj közönséges gyilkosságnak vagy gyilkossági kisérletnek minősittessék s a megfelelő megbecstelenitő fegyházzal büntettessék.

Ah mily egyszerre vége szakadna a párbajozásnak, mennyit nyerne a törvények tekintélye s megváltoznék az uralkodó közvélemény!

Mert ez a főbünös. Van egy barátom, akinek már vagy 10 párbaja volt s valahányszor csak megkérdeztem, mindig ünnepélyesen kijelentette, hogy mint a párbaj elvi ellensége, mindig csak a közvélemény nyomásának engedett.

Ez az, ami a nyilvánosság emberét arra kényszeriti, hogy minden meggyőződése ellenére vivni és lőni tanuljon, mert nem tudhatja, mikor áll elő reá nézve is a legnevezetesebb és legigazságtalanabb kényszer.

Hát ez alól a lidércznyomás alól kell felmenteni a törvényhozásnak a józanul gondolkodókat; erre kellene fölhasználni a mostanihoz hasonló alkalmas pillanatot.

Kassa város képviselőjének van tekintélye, befolyása a parlamentben, hát félretéve minden előitéletet, tegyen a jelzett irányban lépéseket, javaslatot s minden komoly hazafi, még ha mágnás is, tapsolni fog neki.

S. Szentirmai Geyza.

Innen-onnan.

A mikor a szobámba léptem, Lujza néném és „Matyi“ a sógor olyanokat kaczagtak, hogy a köny is kiperdült szemükből.

— Hallatlan história . . .

— No de ki hitte volna, hogy ilyenkor . . .

Azzal mind a kettő kisurrant a szobából.

Min kaczagtak ezek oly jó izüen? talán . . . azt csak nem hiszem, hogy leveleimhez nyultak volna . . . mondom itt van ni . . . miféle levél ez? Ha jól látom, a Gusztí bácsi irása . . . mi a manó, eljegyzési kártya . . . hahaha!

Ugy van!

Gugora Esztike
és
Tarpataki Csömöry Gusztáv
jegyesek.

Sokáig laktam egy időben Burándon, a hol az én Gusztí bácsimnak ősi birtoka van. Ő magányos ember volt s örült, ha a rokonok közül egyik-másik hónapokon keresztül nála tanyázott.

Téli estéken kettesbe tarokkoztunk s ilyenkor mindig arról beszéltem neki, hogy jó volna talán feleséget is hozni a házba. Például a jegyzőék Zsófija,

TÁRCZA.

Intés.*)

Virág vagy, diszes, bájoló,
Vannak szép szirmaid,
Van himporod, van illatod,
Mely csábit, andalit.

Ajkad oly édes s oly tüzes,
Csak méz és csupa láng,
S a röpke pille oly mohó,
Oly éhes s oly nyalánk.

S te rajtad *mindnek* készen áll,
És *mindenkor* a méz,
Ajkad forró, ajkad tüzes,
S mindig csókolni kész.

Vigyázz leányka, jól vigyázz,
Megéred végre, hogy
Ha annyi pille szívja fel,
Egész mézed kifogy.

Egymásé a sirban is.

— Történeti elbeszélés 1848-ból. —

A „Kassai Szemle“ számára irta: **Lehotay Elemér.**

A játszma már félóra óta tartott, mikor a gróf vendégeivel odaérkezett; rögtön két pártra oszlottak. A két ellenfél még egyformán állott, egyenlő erővel szemben egymásnak. A fiatal mágnások nagy összegeket tettek egyik és másik félre. Alexandra Környeire tette; mindkét ellenfél ránézett és egymásra. Környei szeméből ez tünt ki: Nos, ő az enyém! Damjanicséból pedig: Még sem lesz a tiéd! . . . és folyt az érdekes harcz. Ha tudták volna a többiek, mibe fogadott a két ellenfél! . . .

Egy negyedóra elmultával Damjanics elvesztette futárját, de két huzásra Környeinek bástyája és lova lett az áldozat. E pillanattól a kapitány hátrált, a főhadnagy üldözte s egy félóra elteltével elfogta királynéját s öt huzásra mattot adott.

E játszmánál tanulta meg Környei a hátrálást, de akkor még nem is gondolták, mily harczokban fognak majd résztvenni és hogy az egyik kitünő hátráló lesz, mig a másik támadásaiban lesz a nagy hös.

Környei föltelkelt, mérgesen hagyta el az asztalt, megivott egy pohár bort és homlokát törülte meg, melyről nagy cseppekben gyöngyözött az izzadtság.

Damjanics, a ki utána ment, e szavakat mondta neki: Ha megérdemelte volna e nöt, akkor elvesztem a játékot, de ön nem érdemes arra a nőre, a kit egy játékra fel tud tenni.

— Sértés akar ez lenni főhadnagy úr? kérdé Környei.

— Már most nem az! . . . felelé a kapitány és ott hagyta.

Mindkét tisztnek szobája az Alexandra lakosztálya közelében volt. A kapitány hamarább távozott el az estélyről, mint a többiek; Damjanicsnak különös érzete volt, féltette ez embertől Alexandrát, ösztönszerüleg kiment és egy sétát tett a parkban, midőn a grófnő ablakai alatt hangokat hall, lassan közeledik oda, egy álló fal mellett meghúzódik, a sötétség segitségére volt és e szavakat hallja:

— Azután jól vigyázz, a két lovat készen tartsd, te az egyiken oldal uton fogsz követni.

E hang Környeié volt, ki inasának adta a parancsokat.

A vendégek széjjeloszlottak, mindegyik lakosztályába. Damjanics, aki viszament, Alexandrát elkisérte; midőn azon szoba mellett mentek el, a hol Túry volt, az ablakon a függöny nem vala leeresztve s a költő, oldalt ülve az ablaknak, dolgozott. Mindnyájan benéztek s a grófnő akaratlanul mondá:

— Mily szép ember!

A főhadnagy karon vezette öt és szokatlan ijedelmet vett észre rajta, midőn e szavakat kiejtette.

A gróf és Damjanics viszatértek, a grófnő barátnéjával betért szobájába, midőn becsukták az ajtót, Alexandra megragadta annak karját:

— Szerena, te mindig hü voltál hozzám, légy most is segitségemre, nekem a költöt még látnom kell! . . .

— Kedvesem, aranyosom, parancsolj! . . .

— Ha minden elsendesedik, te megnézed leteküdt-e Túry, ha nem, akkor majd meglátjuk, mit teszünk.

Egy óra múlva Szerena kilépett a szobából s a költő lakása felé tartott; midőn odaért volna, hogy az ablakon betekintsen, az éppen akkor lépett ki, hogy egy sétát tegyen a parkban s gondolatait rendezze.

A nő gyenge, elfojtott sikolyt hallatott, a férfi pedig felétartva, megfogta kezét és kérdezé: Kisasszony talán roszul van valaki? . . .

— Nem . . . nem, . . . de . . .

— A grófnő betegedett meg? . . . kérem szóljon, rögtön segitségért futok! . . .

— Nem uram, nincs baj! . . . hanem . . .

— Beszéljen kérem, hisz látja mennyire kinoz az a gondolat, hogy Alexandrának valami baja történt! . . .

— Hogyan uram, Alexandrának, és ez kinozza? . . . Hát mióta Alexandra a grófnő kegyednek és önt kinozza ez a gondolat, ugyan miért? incselkedék a hamis komorna.

— De hát . . . mi van, vagy hogy . . . látja kisasszony, mily zavarba hozott! . . .

— Csak tovább uram, tovább! . . .

— Nekem nincs tovább, de mi történt, esedezem mondja meg! . . .

— Várjon szobájában, először urnőmmel beszélek, azután értesiteni fogom, mert megsugok valamit: Alexandrája látni akarta volna önt! . . . és e szavak után, kiszakitva kezét, elfutott.

A költő bámulva állott meg helyén.

A pajzán nő beszaladt úrnőjéhez és elmondta a történetet.

— Tehát mondjad, észrevetted, hogy ő, igen ő . . .

— Hogy ő tetszik grófnőmnek.

— Eredj te csunya, már megint incselkedel! . . . mondá Alexandra s megütötte gyengén kezével.

*) Mutatvány Rottenberg Márton „Költemények“ czimü kötetéből.

vagy a szomszédék Piroskája, avagy pláne a regényes Helénke — be szivesen dörzsölgetné Guszti bátyám köszvényes lábait flanellel . . . s főzné a jó teát . . .

— Hadd el öcsém . . . késő van már, meg aztán nem kellene nékem egyikök sem . . .

Meghánytuk-vetettük a kiszemelt leányzók hibáit, erényeit, de hiába — késő volt már!

Lakott a mi falunkban egy derék szatócs, a kinek volt egy fogadott leánya, mint mondá: testvére gyermeke; inkább hiszem azonban, hogy az ifjukori szerelem élő emléke . . .

Nem kutatom a dolog hogy voltát, elég az ahhoz, hogy én Esztikébe beleszerettem.

Nem „ötet látni és szeretni egy pillanat müve volt“ . . . nem; sokáig jártam én boltjukba „vitriol nélküli subiksz“; „legfinomabb kurtát“, „pomádét“ és „kubai rumot“ vásárolni, mig a parázsból láng lett, mig elcsattant az első — — — csók.

Dicsekedve beszéltem el Guszti bácsimnak, hogy nekem mily száraz kurtát válogat ki Esztike . . .

Guszti bácsi ravaszúl mosolygott.

— Kiváló szerencse . . . igazán . . . és mért e különös előzékenység . . . ?

— Hát én tudom ?

— Az én kurtáim rendesen roszak és nem szelnek . . . különös . . .

— De Guszti bácsi . . .

— Értelek kópé, a kislány fülig . . . érted fülig . . .

— Büszke vagyok rá, hogy meghódithattam.

— Hm, hm! És aztán . . .

— Ha állásom lesz . . .

— Elveszed . . . pompás . . . csak rajta . . . egy grajzler lánya . . . pompás . . .

— Ha bátyám gúnyolódik, én itt hagyom. Veszem a sátorfámat és megyek . . .

— Ahogy tetszik . . .

Mi ütött ebbe az én boglyomba? . . . No nézze csak, hiszen nyitjára jövök én a dolognak . . .

Még az nap este — emlékszem — a bolt üres volt, Gugora papa náthára panaszkodott s lefeküdt, én betértem bajuszpedrőt venni. Körülnézek, ugy szólok Esztikéhez:

— Kedves Esztike, egyedül van? . . .

Ő meghökkenve kérdi:

— Istenem, miért kérdi?

— Tudja meg, én . . .

— Kisasszony kérek egy garas ára szent jánoskenyeret . . . hehehe . . .

Ezt is az ördög hurczolja most erre.

— Miért kérdi . . . szóljon . . . ?

Én hirtelen — nehogy valami sunyi szolgáló tanúja legyen a történendőknek — bezárom a belső ajtót és a pudli előtt térdre borulva mondom:

— Esküszöm kegyednek Esztike . . . hogy szeretem végső leheletemig . . . boruljon rám a sir sötét röge, én onnét is feljövök kegyedhez és . . . őrzöm ettől a vén bagolytól . . .

Esztike szemlesütve kandli-czukrot rágcsál.

— Mihelyt a sors . . . egy nyugodt helyen, egy biztos állást . . . tuzhelyét . . . biztosit . . . én . . . kegyed enyém lesz . . .

Késő van már öcsém! . . .

Sikoly . . . törés, rontás . . . kitörés, betörés . . . zaj . . . sílány mécses mellett . . . Tableaux!

Ime lefözött az öreg. Ezelőtt neki volt késő, most nekem . . . Amig én szerelmi vallomásokra pocsékoltam az időt, addig a náthás Gugora papa csendes pipaszó mellett . . . férjet szerzett Esztinek.

Tehát Guszti bácsi vetélytársam volt régen.

Másnap már én fél utban voltam, a mikor Guszti bá utánam tudakozódott.

— A száraz kurták . . . hehehe! ugy-e fiu még nem késő!

Egy hétre rá itt volt az eljegyzési kártya.

Utána egy levelet is kaptam Esztikétől, a melyben bocsánatot kér tőlem, hisz, ugymond, az nem az én, de a papám akarata — ugy is rokonságba jutunk és akkor a mult jelenné válhatik, már t. i. megint jó lábon állhatunk egymással. (Honny soit qui mal y pense).

Édes öcsém!

Semmi esetre se jöjj! Roppant rendetlenség. Aratás . . . behordás. Mondom — semmi esetre se jöjj.

Bátyád: Gusztáv.

Már — ötödször irok neki s igérem, hogy meglátogatom — s mindannyiszor százféle okot hoz fel, a miért meg ne látogassam.

No de már most mindegy — megyek.

— No hát ti mit röhögtök itt, mért dugjátok össze fejeteket, — szólok megérkezésemkor a tornáczon settenkedő — röhögcsélő cselédekhez.

Panna és Magda kötényeikbe takarják arczaikat, Miska, a kocsis szemére huzza a kalapját s nevetnek mindannyian.

— Tessen csak bemenni, hühühü!

— Volt itt komédia, hihihi!

— Ezt már nem türném huhuhu!

Bementem. Eszti kipirult arczczal áll a szoba közepén, csipőre tett kezekkel, lángoló-villogó szemekkel, — Guszti bácsi a siró porontyot ringatja, tenyerébe hajtva fejét.

Tanúja voltam egy oly családi scenának, mely sokszor előadódott Csömöryéknél.

A menyecske haragja rögtön lelohadt, nyakamba ugrott és egy „rokoni“ czuppanos csókot nyomott férje szemé láttára — arczomra.

Guszti bácsi majd felrugta a bölcsőt, olyat ugrott láttomra.

— Hej kedves öcsém . . . megvert az Isten ezzel az asszonynyal de nagyon . . . Vénségemre ilyet tenni . . . Bár csak hallgattam volna rád . . .

A menyecske a konyhában rákezdi, hogy:

Mese az csak, nem valóság,
Hogy az asszony hamis jószág.
Mindenkihez hű tud lenni,
Urát nem köll számba venni.

Gonoszúl mosolyogtam hozzá.

— Ugy van, rossz asszony . . . hü vagy te mindenkihez, egyedül hozzám nem.

— Hát váljon el tőle uram bátyám.

— Későn van már . . . későn . . .

A kis szőszi Esztike fel-felsivitott a bölcsőben, mintha ő is rámondaná:

— Bizony, atyus . . . késő!

Sári.

Ujdonságok.

Lapunk mai számának mellékletét, mely dr. Rosenfeld József hittudornak, Kassán az izraelita templomban ujév napján mondott beszédét tartalmazza, ajánljuk olvasóink figyelmébe.

Jókai Mór a trónörökös e hó 12-én Budapesten könyve érdekében magához kérette. Jókai nem emlékezett az időre, reggeli fél kilencz óra helyett hét órakor kopogott be a trónörököshöz. A trónörököst azonban a kora reggeli látogatás nem hozta zavarba, mert már szokott reggeli viseletében fenn járkált szobájában s fogadta könyve magyar részének szerkesztőjét, ki hosszabb előterjesztést tett a kész munkálatokról, a miből a trónörökös meggyőződött, hogy müve első füzetei még ez év vége előtt közrebocsáthatók lesznek.

Kassa város e hó 12-én és 13-án tartott közgyülésében a város háztartásának jövő évi költségirányzata tárgyaltatott. A közgyülés a tanácsi előterjesztésből lényeges törléseket eszközölt, ugy hogy alapos kilátásaink vannak, miszerint a jövő évi községi pótadó nem fogja meghaladni az eddig fizetett 20 százalékot. Nagyon helyes volt Éder Ödön bizottsági tag felszólalása az iskolák cziméről, melyben előterjesztette, hogy az iskolaszék vezetése alatt álló iskolák jelenlegi organizácziója folytán az iskolaszék elnöke oly tetemes mennyiségü adminisztrativ teendőkkel van elhalmozva, hogy e tisztelteti hivatal megszünt az lenni s az abban keletkezett uj hivatal-állomásnak szervezése iránt hovaelőbb gondoskodni fog kelleni, addig is azonban, mig ez megtörténik, tekintettel arra is, hogy az iskolaszék elnökének teendői ujjabban az ipariskola felügyeletével járó teendőkkel ismét tetemes mérvben szaporodtak, a közgyülés az iskolaszék jelenlegi szakavatott elnökének 300 forint évi tiszteletdijat szavazzon meg, a közgyülés egyhangulag és helyeslések között e tételt megszavazta, ugyszintén a városi zenedében alkalmazandó harmadik segédtanárnak ez iskolai évre 200 forint dijat. Ez utóbbi tétel és egyáltalában a városi zenede kérdése sok kicsinyes és indokolatlan felszólalásokra adott némelyeknek okot, a nélkül azonban, hogy a közgyülés ezeket figyelemre méltatta volna.

A közvágóhid kezd ujra kisérteni. A 12-iki közgyülésben Halmos József bizottsági tag meginterpellálta a polgármestert, hogy van-e tudomása arról, hogy Kassának közvágóhidja is van, a melynek az egész föld kerekségén nincsen párja inpuncto ázsiai állapot s hogy van-e hajlandósága ezt az állapotot a környék lakossága, a husnak közegészségellenes álla potba juttatása érdekében mihamarább megszüntetni? A polgármester ezen interpellácziora a 13-iki közgyülésben megadta a választ, a melyből kitünt, hogy a polgármester a közvágóhid ázsiai állapotáról nincsen egészen informálva, mindamellett kilátásba helyezi, hogy a bajon legközelebb segiteni fog a téli időszak, azután pedig a városi hatóság kényteleu lesz a kormány parancsának engedve, vagy a már kész 48,000 frtos terv szerint, vagy pedig az ujvidéki 20,000 frtos czélszerüen épitett vágóhid mintájára épiteni, már a szerint, a mint azt a közgyülés kivánni fogja.

A kassai dalegylet választmánya vasárnap tartott ülésében Imre Lőrincz karnagy inditványára kimondta, hogy oly jelentkező működő tagok, kiknél megfelelő zene - ismeretet nem konstatál, ezentul köteleztessenek a karnagy által hetenkint egyszer tartatni szokott elméleti s gyakorló órák hallgatására mindaddig, mig a karnagy működésre alkalmasnak nem nyilvánitja az illetőket. Ugyanez alkalommal egy müvezető bizottság is választatott, melynek feladata a dalegylet által ezentúl rendezendő nyilvános estélyek, hangversenyek és előadások intézése és a programm megállapitása. E bizottságba választattak: Gasko Gyula, Willnrotter Henrik, Stich Kálmán és Mószl Gusztáv, kik Imre Lőrincz, karnagy elnöklete alatt működnek. — A zászlószentelési ünnepély alkalmával tett igérethez képest Megay Gusztáv 10 frt, Weizenblum Ignácz 5 frt, Kytka Ferencz 6 frtot küldött az egyletnek.

Végre! Kassa város e hó 12-én tartott népes közgyülésében 71 szóval 2 ellenében végre kimondatott, hogy a régóta várva-várt göz- és kádfürdő felépittessék. Ily impozáns többség által határozatra emelt ügy ellen, bizonyára a belügyminiszteriumhelyi uraknak sem lesz többé kifogásuk, s igy remélhető, hogy egy év leforgása előtt a polgárság régóhajtott

---

— Vagyis ugy akartam mondani, hogy ő tetszik úrnőmnek, nem, — nem, ő neki tetszik úrnőm! . . .

— Igazán, — szólj, észrevetted?

— Igen ám, de most mit teszünk?

— Jaj! magam sem tudom, gyerünk szobájába, nem, ez nem jó, ide hivjuk, ez lesz a legjobb úgy-e? . . . itt nem lát senki, az ajtót becsukjuk, meg aztán te itt leszesz mellettem, nem kell félnem, úgy-e jó lesz?

— Persze, hogy ez lesz a legjobb, ha már találkozni akarunk vele! . . .

— Csak eredj, eredj, hozd ide! . . .

Szerena kiszaladt.

— Istenem, atyám, vajjon jól tettem-e, nem fogtok majd ti megharagudni reám? . . . de mikor oly szép, oly nemes és azután mikép is csináltam volna másképp? — okoskodik a nők legszebbike, mikor az ajtó megnyilt és a hü barátnő kezénél fogva vezette a költőt.

— No, de jöjjön már, hát mitől fél, hisz le nem harapják az orrát! . . . Soha sem láttam ilyen embert, fél a nőktől! . . . mondja Szerena . . .

— Grófnő! . . . bocsásson meg! . . . szólalt a költő.

— Uram! . . . e szóra elpirult Alexandra, rögtön kijavitotta. — Túry úr! . . . itt megakadt, kezét nyujtotta Tihamérnak. — megköszönni akartam a költeményt, de . . . tovább nem folytathatta, mert a költőhöz közelebb simulva, ez átkarolta karcsú derekát, magához vonta s lelkesülten kiáltott fel:

— Szeretsz, ne tagadd, mint én téged regen, már egy éve, mikor először láttuk egymást, mikor reám vetetted ég kék szemeidet, melyből én biztatást nyerve, annál nagyobb hévvel beszéltem a gyülésen. Tiéd voltam e pillanattól, neked szenteltem magam s érted akartam csak élni, vagy meghalni. Te is ekkor láthattál először szemeidnek fényéből észrevettem, hogy miként lelkesülsz az egyszerü férfi szaván, mint emelkedik kebeled akkor, mikor a rendek meghajlanak előtte. És te most enyém vagy, itt tartlak karjaimban, kebelemen, a mely csak érted fog dobogni! . . .

— Igen, tiéd, tiéd vagyok attól a pillanattól, mikor ott láttalak kimagaslani a többi közt, mikor vállaikra emeltek s mindnyájunk kiáltásai között vittek diadallal, akkor megfogadtam, hogy én csak a tied leszek!

És a két lény egymás kebelére borult . . .

Alexandra! hisz ez egy egyszerü nemes, a ki merész volt felhatolni hozzád, ő, a ki elégedett volt a földdel, melyen te világitottál; ez a föld pedig a halandók helye, pedig ő most halhatatlan, leszálltál a magasból te a nap, a szépség napja, leszálltál a csillagok közzé s kiválasztod talán a halhatatlan emberek legszebb csillagát. Miért is tér ki e nap útjáról, hisz romba dönt mindent és önméltóságát is megsemmisitik! . . de te mégis kitörsz, közeledel a csillaghoz, most egymás nélkül élni nem tudtok, te fényt adsz ennek, ez pedig dicsőséggel vesz körül s együtt teremtitek a boldogságot.

Alexandra! Epedve tekint reá, mintha imával fordulna hozzá, oh ima ez, a mely meghallgattatik, bár néma már az ajak, hangos a szív, minden dobbanása e szó: Szeretlek. Csend van körültök, mintha a nagytermészet is egy hatalmasabb hangra figyelne, pedig nem szól senki, nem hallatszik semmi, de igen az Alexandra szive dobogása, oh nem, kettő az, figyeljetek, a költő szive is dobban: Alexandra . . . te szerettetel! . . .

— No ha igy van, akkor legyetek boldogok, én is áldásom adom reátok! . . . szólott ez a kis imposztor.

— Oh te csunya! — mondja a grófnő s mosolyogva fenyegeti meg piczi újával.

— Hát ugy, most már csúnya vagyok, látja Tihamér úr, — már bizalmas lett, — azért vagyok csúnya, mert önt idehoztam.

— Nem, azért kedves vagy, jer ide, hadd csókoljalak meg, hisz oly boldoggá tettél, — és a most már elérzékenyült Szerenát homlokon csókolta a grófnő, — légy hü mindig és én testvéremként foglak szeretni.

Csorna Szerena egy elszegényedett nemes család gyermeke, kit — szülői halála után, — a gróf magához vett s Alexandrával neveltetett, együtt éltek le eddigi napjaikat s együtt fejlődtek ki oly szépen, hogy a grófnőért rajongott a mágnások serege, Szerenára pedig büszke lett volna minden nemes, de hiába, a kit annyian szerettek, az a költőnek adta szivét, a másik pedig Sziráky Gyula zempléni földbirtokos jegyese volt.

Mi történt tovább, mit beszélt a két szerelmes szív, elhallgatjuk, de térjünk Környeihez.

Éjfél után egy órakor két ló volt a park vaskeritéséhez kötve, a grófnő ablakához pedig két férfi létrát támasztott nagy csendességgel. Az ablakok sötétek, mert Alexandra belső szobájában fogadta Tihamért s a lent állók azt hitték, hogy már lenyugodott.

— Ha fent leszek, te utánnam jösz, átveszed tőlem, leviszed ügyesen a létrán. E hang Környeié volt.

Felment s belépett az ablakon, — az inas felfutott a tetejébe, — a szobában nem talált senkit, midőn hang üti meg fülcit, hallgat, de éppen az Alexandra hangja volt, bátran benyit, neki tör a nőnek, — ki asztalában keresgélt, — kendőt vesz elő, hogy ajkát bekösse és . . . egy férfi emelkedik föl a pamlagról, — kit a kapitány nem láthatott, — ez neki ront, de Környei nem várva be az ellenfélt, visszahalad a létrához, lelőki arról inasát és igyekszik lefelé.

Tihamérnak annyi ideje volt, hogy a létrát megragadta és megfordította, a kapitány elvesztve az egyensúlyt, lebukott. Baja azonban egyiknek sem történt, fölkeltek és menekülni igyekeztek, mikor egy ember állt eléjök kivont karddal:

— Kapitány úr, — dörgött hangja, — ön megszegte adott szavát, számoljunk! . . .

A két tüz közzé jutott Környeinek kardja nem volt, mert azt leoldotta s a lovak mellett hagyta, nehogy zajt csináljon, hanem a főhadnagyhoz e szavakat intézte:

— Azt nem tehetem most, de ha megelégszik, katonai becsületemre esküszöm, hogy e házba belépni többé nem fogok soha, sem pedig a grófnőhöz közeledni, és ha akarja később elégtételt is adok, csak most engedjen menekülni.

— Elfogadom az előbbit, de tartsa örök emlékébe esküjét, mert ha megszegi, karddal döföm át

vágya teljesedni fog. Az építés iránt rendelkező városi hatóságnak pedig melegen ajánljuk, habár verseny utján is fog a munka kiadatni, hogy ez épületnél s egyáltalában a fürdő belső berendezése körül felmerülő tárgyak és munkálatoknál első sorban a kassai építészek és iparosok vétessenek tekintetbe.

Liptómegye e hó 5-én tartott közgyülésében nem járult hozzá Zólyommegye kérvényéhez, mely az állami adminisztrácziót behozatalát czélozza, hanem kijelenté, hogy a megyei adminisztrácziónak hive.

Az a szerelem! Olsavszky István honvédségi tisztjelölt, hogy szerelme tárgyával, egy zsidóleányával egybekelhessen, áttért a zsidó vallásra és miután Ungváron lakó szülei a tiszti ovadékot megtagadták, lemondott még tiszti rangjáról, a jövő kecsegtető reményeiről és mint örmester fog tovább szolgálni. A leány neve, a kiért Olsavszky mindenét odadobta, a kiért összetüzött szüleivel: Burger Lina szintén Ungvárra való. Az esküvőt Ungváron a szülők rendőrileg gátoltatták meg, a mi a szerelmes párt Kassára hozta, és itt a legutóbbi hétfőn az esti órákban végre annyi meggyötörtetés után a zsidótemplomban is megpecsételték hűség esküjöket. Legyenek boldogok!

Halálozások. Móricz Gyula, a kassai közkórház ellenőre e hó 11-én hosszú szenvedés után 37 éves korában hunyt el. Temetése, melyet a Concordia intézet (főutcza 11) rendezett, 13-án ment végbe a kassai közkórházból. — *Hepke Berthold*, könyvkötő és Kassa városának derék polgára e hó 13-án 76 éves korában hunyt el. A boldogultat nagy számú család, rokonság és ismerős kör gyászolja. Temetése, melyet a Concordia intézet rendez, ma délután háromnegyed 4 órakor a Domonkos-tér 13. sz. házból történik.

A **kassai gazdasági tanintézet** sajtodájában készült tejtermékek ára kilónként: asztali vaj 1 frt 20 kr., imperial sajt 1 frt, limburgi sajt 90 kr., groji sajt I. oszt. 80 kr., groji sajt II. oszt. 60 kr., juhturó 62 kr. A megrendelés mindig a szállítást megelőző nap eszközlendő a tejvevők részéről az intézeti tejes kocsis utján, kik a széthordást is teljesiti.

Katona urak szivbaja. Gefreiter ur Borza és firer ur Köppents egy megyébe, egy faluba és egy portára valók voltanak. Együtt jártak a tilosba legeltetni, együtt legénykedtek a fonóban. Egyszerre érte őket a vizitáczió, egyszerre mondatott ki felettük a tauglik, csak hogy a katonai regula ugy találta, hogy Köppents ur jó lesz infanteristának, Borza ur pediglen kanonirosnak. A sors ilyetén alakulása Köppentsnek sehogy sem akart a fejébe menni s habár látszólag ápolta is a régi czimboraságot, mégis örökön tövis volt a szemében a Borza hosszú szárú csizmája s ha ugy titokban összemérte a maga bakkancsával, menten elfutotta a méreg. De hát nem czért kerültek ők stockházba. Marcsa az oka mindennek. Köppents nem akarta neki elhinni, hogy csak öt boldogitja hő szerelmével, hogy csak ő pihen hókeblének észbomló bájain. Gyanúsitotta, hogy rangján alulival manipulál. Marcsát, a szende dadát, ez az otthelói szörnyfeltevés annyira ribillióba hozta, hogy egész őszintén odavágta Köppentsnek szerelmét s megmondta neki, hogy fel is ut, le is ut, neki ugyan nem parancsol, egy álló esztendeig ugy is ingyen szerette. Marcsa olyan szeretőt tart, a milyen neki tetszik s aztán megúnta már, hogy neki csak pocsolya-kerülő teszi a szépet. Ez a kanyonyiros müve! dühöngött Köppents. Meg is iratta a paszérscheint s indult keresni Borzát. Megtalálta, vigan mulatozva. Mellé ült. Vele ivott, vele dalolt, vele káromkodott, mert hát ugy hallotta, hogy a kit megakarnak ölni, azzal szépen kell bánni. S hogy ő Borzát megöli, az bizonyos, mert nem türlieti, hogy egy kanyonyiros miatt igy megcsufoltassék. Mikor eleget ittak, indultak. Szurok sötét volt, mert a kalendárium holdvilágot jósolt s ezt a sporoló hatóságok mindenütt felhasználják. Az eső is esett. Pokoli idő. Köppentsnek ilyen kellett. Egy sarkon megállitotta Borzát és egetverő tónusban szólott: Borza véd magad, mert megduellálhat! — Már miér? — Elcsábitottad a szeretőmet! — Csábitotta a kü, ő vetette magát utánnam, de nekem nem kell, ha egy maga vón is a világon, nekem nem kell dajka, nem vagyok pulya! — Ugy, neked nem kell dajka? ne dajka, ne még egy dajka! Borza tudta, hogy a tüzet vizzel oltják. Fogta Köppentset az út közepére vitte és belecsücsültette a legnagyobb pocsolyába. Ehhez aztán odajött a patroll és igy jutott ki, hogy Köppents is, meg Borza is bejutott a stockhausba, Marcsa pedig egy furvézerrel próbál szerencsét.

Testvérgyilkosság. Sárosmegyei, Jánocska falu kisbirája jelentette a kassai rendőrségnél, hogy Kovács István gazdaember János nevü öcsését, állitólag azért, mert ez feleségét pofon ütötte, éjjel a padláson, mikor javában aludt egy boronával ugy fejbe ütötte, hogy rögtön szörnyet halt. Kovács István a tett elkövetése után megugrott s a kisbiró azt hiszi, hogy Kassán rejtőzik. A rendőrség nyomozza.

Rendőri hirek. *A kassa-ujfalusi* hentesek szolgalegényei 13-án éjjel csupa tréfából a heti vásárra bejött parasztgazdák lovairól a külsétányon le akarták szedni a kötőféket és gyeplőket. Két gálszécsi gazda azonban felébredt és egy rendőr segélyével üldözőbe vette a külsétányon át a külváros irányába menekülőket. Martoncsik Mihály, az egyik szolgalegény a széles árok átugrásánál bepotytyant a sárba s ekkor a rendőrnek, ki nem kiméivé semmit és utánna ugrott a sárba, sikerült Martoncsikot elcsipni s azon sárosan behozni a városházára. A rendőr ez alkalommal elvesztette hatlövetü erősen töltött revolverét, melyért a megtaláló, ha a rendőrségnél átadja, illő jutalmat kap. — *Link Karolin*, a sóvári hires csavargónő, ki csak nem rég a kassai rendőrség börtönében fordult meg századszor, daczára erős fedezet mellett történt kitolonczolásának, tegnap ismét beállitott Kassára. A téhányi káposztásokban csipte el egy lovasrendőr, mikor a legszebb fejekben dúskalkodott. A lovasrendőr behozta egész Kassáig s amidőn továbbitás végett átadta egy rendőrnek, Link beugrott a malom-árokba s mikor innen kihúzták, kosarából egy üveget húzott elő, a melynek tartalmát kiitta. Gyufaoldat volt. A kórházban ápolják. Milyen nagy jótétemény volna reá és az emberiségre nézve, ha a halál véget vetne nyomorult életének. Dologház jöjjön el a te országod!

Rövid hirek.

— *A Petőfi társaság* mult vasárnapi felolvasó gyülésében *Reviczky Gyulától* a „Pannonia“ szerkesztőjétől *„Éneklő koldus“* czimü költeményt szavalt Szabó Endre az „Üstökös“ szerkesztője, mely élénk tapsokra ragadta a hallgatóságot.

— *A közkórházi ellenőri állomásra*, mely Móricz Gyula elhalálozása folytán üresedésbe jött, mint halljuk, *L. abonyszky Gyula*, kereskedelmi kamarai hivatalnok, is pályázni szándékozik. A kórház adminisztrativ hivatala ily jeles erő alkalmazása által igen sokat nyerne.

— *Remonda-vásár.* A közös hadsereg és a honvédség lószükségletének közvetlenül a tenyésztőtől leendő beszerzése czéljából, Kassán, október 20-án lóvásár tartatik. A megvett lovak a helyszinén azonnal kifizettetnek.

— *A kilenczedik áldozat.* Balázs Katalin jászóujfalusi paraszt asszonyt, ki a kézi cséplőgép körül dolgozott, saját vigyázatlansága folytán a gép megragadta és sulyos sérüléseket ejtett rajta. A szerencsétlen a kassai kórházban ápoltatik. Az idén ez már a kilenczedik áldozat, melyet a cséplőgép körüli gondatlanság idézett elő.

Kassai szinház.

Hétfőn, október 12-én Dóczy gyönyörü vigjátéka a „Csók“ adatott elő majdnem teljesen üres ház előtt.

Azt hiszszük, hogy Csóka Sándor szinigazgató kezdi már belátni, hogy e rideg közöny, részvétlenség, mely a közönség részéről még az ilyen remekmü előadásánál sem törik meg — nem a közönségben, hanem egyedül ő igazgatóságában lelelszik.

Mit tehetnek azok a szinészek arról, a kikből ő királyokat, herczegeket, grófokat, leventéket akar formálni, hogy anyaguk rosz.

Amint a függöny fellebbent, Arragonia herczege *(Veress Sándor)* nemeseivel együtt ugy meg volt rökönyödve az üres ház láttára, hogy szinte habozni látszott, ha érdemes lesz-e a vadászatot megkezdenie? Azért csak lassacskán hozzá fogott, mert hihetőleg a kuliszák mögül intést kapott a kinlódó rendezőtől, hogy hát no! —

Kár is volt nekik mókázni sokáig, ugy is kevés dolguk volt, még csak a kürtöt sem ők fujták, aztán meg beugrott Maritta *(Tobiasné)*, majd behordták utána Carlot *(Follinus)* is, ami mindjárt más hangulatba ejtette ugy a közönséget, mint a szinészeket. Sever, Navarra királya *(Tobiay Andor)* kivágott csattos czipő, tobák-szin harisnya, kék bársony köpenyke, lengő tollas lovag-kalap, rekedt, tompa hang! Neje Blanda *(Csigéné)* igen restelni látszott királyi férje hangját s tőle telhetőleg igyekezett jóvá tenni. Mikor nem beszélt, sajnálkozott fölötte, mikor pedig beszélt, mi sajnálkoztunk ő fölötte. Adolár *(Peterdi)* gyászt viselt és gyászos vala. Fidelio *(Bolassa)* cléggé fidel volt. Sobrinus *(Mikei)* ez este megczáfolta mindazon mende-mondákat, mintha ő nem volna semmire se való. Igy kitömve, jó.

Tolnayné robotban szinészkedik. Ez este kedves volt s szépen, kellő hangsulyozással szavalt. Az igaz, hogy igen szivesen látjuk mindig a szinpadon s az is igaz, hogy ha ő nem játszanék minden darabban kis lányt, nagy lányt, menyecskét, hát akkor ki játszanék? Kerti jelenete Severrel kárpótolt minden egyébb roszért. Oly tüzzel, hévvel szavalta a csók definiczióját, hogy az első sor támlás-székben egy urat egész kibozott a formájából. Előbb izgett-mozgott helyén, majd oldalvást fektetve fejét, enszája szélét kéjesen nyalta körül-körül.

A darabot Blanda *(Csigéné)* végsikolyával egészen eltemette. Szegény Dóczy!

*

Shakespeare megirta Coriolanust, Othellót, s még több ilyen apróságot és meghalt, Deréki Antal *csak fog* egy uj népszinművet megirni és már halhatatlan.

*

Csóka Sándor azon fáradozik, hogy a szinházi khórusban észlelt hangzavarokat harmonikus egésszé szervezze. E czélból már összeköttetésbe is lépett néhány tábori ptacskárral, hogy a glacisról tizenkét kivált próbált telivér vén *varjút* szerződtessenek a khórusba.

*

A szinlap hirdeti, hogy a régi jó világból való „Párisi élet“-re készülődik a társaság. Krecsányi Sarolta bizonyára folytatni akarja ebben azt a produkcziót, a melyet egy évtizeddel ezelőtt abba kellett hagynia, mert a közönség még a befejezés előtt nagy robajjal ki — — — — tapsolta Kassáról. Vajjon gondol-e még a régmult időnek ezen édes emlékére?

Irodalom.

Költemények. Irta: Rottenberg Márton.

Jellemző vonása a mai kornak, hogy mihelyt valaki jól versel, legalább a hizelgők szerint jól, s egy-két költeményét az önképző-köri érdemkönyvbe felvették: már siet müveit összegyüjtve a türelmes olvasó közönségnek feltálalni, nem törődve azzal, hogy rontja a valóban hivatott irók tekintélyét, s ami fő: legjobban megrontja önmagát. Mert valóban, hány tehetséges és valódi hivatottsággal biró egyént tett már némává a szigorú kritika, aki különben méltó csillaga lehetett volna irodalmunk egének. Ime egy példa, hogy többet ne emlitsünk. Vida József, *„kinél határozottabb költői egyéniség lyrai irodalmunk bajnokai között Petőfi óta egy sem jelent meg“* mondja Szász Károly.[1]) S mi történt? E birálatra egy ellenbirálat jelenik meg[2]) s Vida öt éven át hallgat s csak barátai unszolására veszi elő ismét lantját, melyben öt éven keresztül ki tudja hány édes-bús dal rekedett. E kis bevezetés nem tartoznék ugyan szigorúan a fent czimzett mü ismertetéséhez, de még sem tartottuk tölöslegesnek a komámnak szólani, hogy az ángyom is értsen belőle. — De szóljunk a müről minden elfogultság nélkül. Rottenbergben meg van a költői ér, vannak szép gondolatai, de nem tudja mindig megtalálni a kellő kifejezést, melylyel gondolatainak életet adjon, bár néhol lerázza magáról e bilincseket s lendületesen versel. Igy e nemü legszebb darabja a könyvnek az „Arany halála napján“, a „Segitsetek“ és „Szilveszter éjen“ czimü darabok s egyáltalában azon müvei sikerültek a legjobban, hol a tiszta, nemes kedély érzelmességével s melegével énekel. Kevésbbé szerencsés balladáival, mert azt hiszi, hogy mennél homályosabban, valóságos rejtélyekben beszélni, egy-két embert megtéveteni, már ballada, habár annak alakját csaknem mindig sikerülten eltalálja. Általában érénye még a forma iránti érzék. Igen jó izlésről tesznek tanuságot e kis könyv darabjai, mert csaknem kivétel nélkül jellemző ruhába öltöztette őket. A fiatal költőnek még egy lényeges hibája ötlik versei figyelmes olvasásánál szembe. S ez a nyelvezet, mely néhol mesterkélt, erőszakolt s igen sokszor a méret és rim rovására feláldozza a nyelv zengzetét, zamatát, némely helyen pedig ellentmondásokba esik. Ilyen van például az „Előhangban“, hol igy énekel:

Madár, dalos *fülemüle* valék.

s öt sorral lejebb igy folytatja:

Hisz én valék a dalnok, *a pacsirta*.

A világosság rovására van: Irénje öt szerette, több mi kell, Mit úgy az élet baj s gyötrelmivel? (A köny- és esőcseppről). Idegen nyelvek szolgai utánzásai a következő kifejezések: Észben tartod . . . Több év azóta már lefolyt vala. Nem hallottál-e hirt felőle sem? (e helyett: hirt sem hallottál-e felőle?) Nincs is talán már többé *életén (!)*. Fecskék szállongnak *is már másfelé* — és még egy halom e genreből.

Az Epilogusban azt mondja:

— — — — még talán e

Daloknak folytatása jö.

Adja Isten! De addig sokat, nagyon sokat kell olvasnia s tanulnia. Legalább nagyobb megfontolást s szigorúbb önbirálatot ajánlunk a folytátásnál, mert:

Irni *jó* verset nehéz,

De *roszat* még több *mesterész*.

A csinosan kiállitott müvecske ára 1 frt s kapható Haymann Ferencz könyvárusnál, Kassán.

n. s.

CSARNOK.

A társalgónő.

— Ries Hermin eredeti regénye. — 6

A kőter egy sötét szegletébe guggoltam s ugy vártam a reggelimet.

Régen elhangzott a csengetyü, a mely a reggelihez hivta a növendékeket. Én csak vártam, vártam, de hiába — —

[1]) Szépirodalmi Figyelő 1861. 13., 14. szám. — [2]) U. o. 1861. 14. szám, 214—216. oldal.

szivét! — és hüvelyébe bocsátotta azt a főhadnagy, mert ő volt.

Környei menekült. Damjanics negyed napra távozott el, azonban hosszan értekezett ez idő alatt a költővel, kivel szoros barátí viszonyt kötött s kit a gróf nem akart eresztení. Alexandrával és Szerenával mindig együtt voltak anélkül, hogy a gróf gyanitotta volna, mi történt közöttök.

(Folyt. követk.)

Epigrammák.

Hirdeti a kortes: csak az ő pártján van igazság.
Jobb bora van s borban él az igaz mai nap.

*

Egy orvos-költőre.

Orvosló szernek mért nem használod a versid?
Olvasd őket fel s lábra kel a beteged.

*

Mondod: e báró, a ki lovát kinozza, nem ember.
Tévedsz: kezdődik nála az emberiség.

*

Csak kinek ősi czimerje van, azzal társalog [Ősffy;
Ivón mészáros ezért s czimeres ökröket öl.

*

Tudja Iluska, ingerlőbb az elfedezett báj.
Im! festékkel ez ok fedeti bájait el.

*

Egy kaczér leány albumába,

Bár sokaknak kedve van neked udvarolni,
De egynek sem jön meg veled házasodni.

*

Campehoz.
(Schillertől.)

Elmés a'ban van, hogy kell tisztitani nyelvünk.
Mondsza barátom, hogy forditod ezt le: *pedáns!*

J. K. L.

Lélekben aztán haza mentem, hiszen éppen ilyen tájban terítenek reggelihez a lugasban.

Ott ül édes anyám a karos nádszékben, mellette jó apácskám és beszélgetnek, hogy hogy mutatkozik az idei termés, — lesz-e sok dinnye, hány boglya széna lett az „erenyében“, mikor fogják leszedni a baraczkot s érik-e már a „buzás körte“?

Az asztalon nagy piros abrosz van, ott párolog a jó friss tej, csak anyácskám eszik belőle, apámnak nem kell; ő egy pohárka szilvóriumot iszik és sonkát vagy füstölt kolbászt eszik. Ehhez szokott katona korában.

A jó puha kenyeret és a vajat éppen most teszi Julcsa az asztalra, anyám azt mondja:

— Vidd el, nincs itthon Klára, a vajas kenyeret csak ő szereti. Ő a zárdában van, oda vittük, mert rósz volt.

Atyám érdes hangon mondja: Ott csinálnak belőle derék leányt, mert itthon nem birtunk vele.

Anyámnak könyek tolúlnak szemébe, félrébb tolja tejes poharát, nem izlik neki, mert elszorult a szive a fájdalomtól. Atyám pedig vigasztalja:

— Látod, látod, mindig mondtam, ne kényeztesd el, nem való a gyermeknek mindent megengedni, mert elfajul, mint a vad növény, a melyet a kertész gondos keze nem nyeseget.

„Bodri“ az asztal alatt fekszik, oda dobja atyám a csontokat, egy kis hust is hagy rajta, hogy a Bodri ne kinlódjék hiába a csonttal. Anyám egy darab kenyeret vett neki, egy másik darabkát megsóz, az asztal legszélére teszi, eljön „Miska“, harmattól vizes a feje, a tó körül legeleszett, talán a virágágyakban is botorkált? Nem, nem! Nem himporos az orra, szabad neki elvenni a sós kenyeret, mert nem tett kárt, nem garázdálkodott.

Most kis székemre veti savó-szinű szemét, az üres, nincs ott, a kit keres; itt ül a kóterben, messze messze tőle, nem mehet vele játszani, be van zárva, reggelit sem kapott, pedig nem volt rosz, csak bajuszokat festett. — — — Oh, kedves Mizsikém jöjj ide, ráülök a hátadra s vigy haza, nyomasztó itt a lég, nem szeretnek a Máterek; nekem szeretet kell és viránvos mező, hol lelkem szabadon repdeshet, a kedves otthon kell nekem, itt meghalok, mert nem hisznek nekem! — — —

Elfelejtkeztem magamról s ez utóbbi szavakat hangosan kiáltozám.

Nagy haraggal intett nyugalomra Szerafin, ki még mindig a szentek mosdatásával volt elfoglalva.

Azt mondta, ha nem fogok hallgatni, enyves papirossal ragasztja le csacska számat.

— Igen, de én nagyon éhes vagyok.

— Tanuljon türni, szép kisasszony, vagy csinálj magának bajuszt s aztán egye meg, maga csunya, neveletlen gyerkőcz.

— Én nem vagyok csunya, neveletlen gyerkőcz, én Klára vagyok, a mamám Klárikája, — mondám boszankodva a csúf név tölött. — Adjanak nekem enni, mert széttörőm az ajtót, adják ide a könyveimet, én tanulni akarok!

Erre Szerafin gúnykaczaja felelt.

A vessző ütés nem fájt volna jobban, mint e kaczaj, mely arczomba kergette minden véremet.

— Mit tettem én, hogy idezártak, mit, hogy ennem nem adnak, holott én értem jó anyám sok pénzt fizet? . . .

Megadással türtem fogságomat, a mely egész nap tartott. Nem kaptam csak délben egy kis levest.

Másnap a leányok mind félénken néztek reám, s elhúzódtak tőlem, ha szóltam hozzájok. Olga is ugy tett, mint a többi s midőn szobánkban egyedül voltunk, elmondá, hogy szeret és igen sajnál, hogy fogságba kerültem.

Ez jól esett, átöleltem Olgát s keblén sirtam ki magamat.

— Lásd, — mondá ő, — kellett neked azt megmondani, hogy te csináltad a bajuszokat? Nem látott senki; nem tudták volna meg, hogy ki tette.

— Látott az isten, és megálmodná jó anyácskám, hogy hazudtam.

— Jaj de bolond vagy te Klári!

— Miért?

— Hát csak ugy, hogy ilyeneket hiszesz.

— Az igaz, a mit én hiszek.

— Dehogy igaz!

— Anyám mondta igy.

— Hazudott.

— Olga ezt ne mond . . .

— Bebizonyitom,

— Hogyan?

— Még ma elkövetek valami hunczutságot, s meglásd, senki sem fogja tudni, hogy én voltam, s egész ártatlanúl ki fogsz kapni te, vagy az, akire én reá akarom zúditani a bajt.

(Folyt. köv.)

Kassai piacz.

Október 14. A mult hét óta a gabnaüzletben némi emelkedettség állott be. Az árak javúltak. Ennek leginkább oka, hogy a budapesti tőzsdén a lefolyt héten a hangulat igen élénk volt s hogy az árak ott is majdnem naponként fokozatosan 5—10 krral emelkedtek s csak e hét elején lett ismét lanyhább az irány. A kassai piaczra ma buza, rozs és zab kevés, ellenben árpa és uj tengeri nagy mennyiségben hozatott fel. Áraink: buza 6.80—7.—, rozs 5.80—6.—, árpa 5.20—6.10, zab 5.30—5.40, uj tengeri 4.65—4.75 métermázsánként.

Szerkesztől üzenetek.

Asztalos iparos Kassán. A „Pesti Hirlap“ legujabb magyarositási módja, melylyel fővárosi kereskedőket kipellengérez és egy-két nap mulva rehabilitál, mert meggyőződött, hogy X vagy Y kereskedőn a levélpapirja vagy számlája *csak* feliben német, a másik fele meg magyar, lehet helyes bizonyos szempontokból, mi azonban nem látjuk benne a hazafias törekvést és ép ez okból nem is vállalkozhatunk arra, ugyanezt a magyarositási módot Kassán is kultiválni. Az ön által emlitett kereskedő kipellengérezése pedig éppen jogtalanság volna. Kassa polgárait is méltatlanúl vádolja, mert azoknak nincs szükségök arra, hogy magyarositsuk oly értelemben, mint ön véli. Kassa polgárainak magyarságát dokumentálja a mult és bizonyitja a jelen, a mely a jövőre nézve a legbiztosabb zálog. Egy Kassán alakitandó magyar kultur-egyletnek tehát csak az lehetne a czélja, hogy — a minek ön is vallja magát — a tót születésü, de magyar érzelmü polgárok azon részének, a kik nem beszélnek jól magyarúl, alkalmuk legyen nyelvben is magyarokká lenni. E czél pedig sokkal szentebb, semhogy ugy fogjunk hozzá, a mint azt ön akarja.

Hivatalos árfolyamok a budapesti árú- és értéktőzsdén.

Október 14.

Magyar aranyjáradék 6%	—.—
Magyar aranyjáradék 4%	96.20
Magyar papirjáradék 5%	89.—
Magyar vasúti kölcsön	137.75
Magyar keleti vasúti államkötvény, I. kibocsátás	96.25
Magyar keleti vasúti államkötvény, II. kibocsátás	125.—
Magyar keleti vasúti államkötvény, III. kibocsátás	109.—
Magyar földtehermentesitési kötvény	102.50
Magyar földtehermentesit kötvény záradékkal	101.25
Temes-bánáti földtehermentesitési kötvény	102.—
Temes-bánáti földtehermentesitési kötvény záradékkal	101.25
Erdélyi földtehermentesitési kötvény	101.—
Horvát-szlavon földtehermentesitési kötvény	102.—
Magyar szölödézsmaváltsági kötvény	93.75
Magyar nyereménysorsjegy-kölcsön	118.—
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy	102.50
Osztrák járadék papirban	81.10
Osztrák járadék ezüstben	82.—
Osztrák járadék aranyban	108.50
1860-iki osztrák államsorsjegyek	139.—
Osztrák-magyar bankrészvény	858.—
Magyar hitelbank-részvény	280.—
Osztrák hitelintézet-részvény	279.—
Ezüst	—.—
Cs. és kir. arany	6.01
20-frankos arany (Napoleond'or)	10.01
Német birodalmi márka	61.90
London	126.—

Felelős szerkesztő: **Ries Lajos.**

Nyilttér.

Victoria

keserüviz.

Hivatalos vegyelemzés megállapitása szerint a föld legtartalmasab keserüvize. (1000 r. 580 gr.) **A Victoria viz csalhatatlan eredménynyel működik altesti betegségeknél, nehéz székelés, vértolulás, légző-bajok, elzsirosodás** stb., s különösen ajánlható nők és gyermekeknél, hol a legkisebb adagokban adva is működik.

Dr. Duchek, tanár, udv. tanácsos, Bécs: Nagymennyiségü kénsavas magnezia tartalmánál fogva, a legkitünőbb keserüvizek egyike.

Dr. Braun, tanár, udv. tanácsos, Bécs: A Victoria keserüviz minden e nemü bajoknál kitünő gyógyhatásu.

Lambl, tanár, titkos tanácsos, Varsó: Keserüviz felülmulhatatlan eredménynyel.

Dr. Roscoe H. E., tanár, Manchester: Viz magas orvosi értékkel.

Dr. Maclagan, tanár, Edinburgh; Kiváló forrás. Kis mennyiségnél is használ. Nem okoz semmi nehézséget.

Dr. Feigl, tanár, Lemberg: Már kis adagokban véve használ.

Dr. Warschauer J., Krakkó: Kitünő elzsirosodás ellen.

Dr. Moskovics Jakab, Kassa: Biztosan működő keserüviz.

Hasonlóan nyilatkoznak:

Dr. Gebhardt, tanár, a Rókus kórház igazgatója, Budapest. — Dr. Patrubány György, Budapest főváros főorvosa. — Dr. Hollán Adolf, min. tanácsos, Pozsony. — Dr. Wagner C., Linez. — Dr. Mannussi, a linczi orv. kollegium elnöksége nevében. — Dr. Immermann H. tanár, Bázel. — Dr. Sowatsky, egyetemi tanár, Moszkva. — Dr. Müntz Achill, a földm. és kereskd. minist. s vegy. irodájának főnöke, Páris. — Dr. Semmola Mariano, parlamenti tag, Nápoly. — Dr. Margliano Edoardo, Genua. — Dr. Severi Domenico, tanár, Modena. — Widemari Cav., Dr. Giacinto, Verona. 4—10

stb. stb. stb.

Határozottan „VICTORIA“ keserüviz kérendő.

Kassán kapható: Záhr és Szakmáry, Beiler Károly, Strasser Béla, ifj. Novelly Sándor, Kuhlmann Ferdinand, Fried Márknál, továbbá minden gyógyszertárban, ásványviz és füszerkereskedésben.

Plakátok, ismertetések, vegyelemzések, forrásleirások ingyen és bérmentve.

7 KIÁLLITÁSON I. OSZT. ÉRMEK.

HIRDETÉSEK.

Szőnyegek és takarók felső-magyarországi legnagyobb gyári-raktárának tulajdonosa.

FLACHBART SAMU UTÓDAI

„SZÉMAN TESTVÉREK“ czég

Kassán, fő-utcza 60-ik szám alatt

ajánlja a nagyérdemü közönségnek mindennemü

salon-, futó-, pamlag- és ágyelőtti szőnyegeit

katona-, gräfenbergi, fürdő- és lópokróczait, valamint különböző szinü utazó-, ágy- és erdélyi gyapjutakaróin kivül

Rumburgi creasz-, czérna-, len- és gyapot-vászonnemü czikkeit; chiffon-, kanavász-, ágy- és derékalj-kelméit.

Továbbá ajánlja legdúsabb választékkal ujonnan berendezett nagy raktárát mindennemü

ruhakelmékben, szines és fekete orleans, fekete terno, wattmoull, lama és fehér flanell, kalmukban, barchentben és rövidárukban.

A nagyérdemü közönség becses látogatását kérik

tisztelettel

SZÉMAN TESTVÉREK.

4—10

Nyomatja Ries Lajos kiadó saját könyvnyomó-intézetében Kassa 1885.

Dr. Rosenfeld József hitszónoknak, Kassán, az izraelita templomban ujév napján tartott beszéde.

„Áldott legyen, ki az Ur nevében jő, megáldunk benneteket itt az Ur házában“. A zsoltár ezen szavaival üdvözöljük mindazokat, kik szent áhítattal jelentek meg itt az Ur házában, hogy áldást nyerjenek az élet és a halál Urától az ujév küszöbén.

Kétezer esztendőnél több, hogy a zsidónép azon ujév ünneplésére, melyről Nehemias könyvének 8-ik fejezetében szól, gyült össze Jeruzsálemben, Az egykor oly szép s tündöklő város szomorú képet nyujta akkorában, a szentély lerombolva, a város lakosaitól elhagyatva, idegenek uralkodtak, tomboltak Zionba. A békeszerető király megadá ugyan az engedelmet, hogy azon országból, hová a zsidónemzet kegyetlen győző által hurczoltatott, ősi hazájába visszatérhessen; be bármily buzdítólag hatott is egynehány lelkesült férfiu példája s szava, a kivándorlottak százezrei közül már csak kevesen érezték a megszokott rabigának nyomasztó, de még inkább szégyenletes nyomását. Csak kevesen voltak, kik a haza, a szabadság s a zsidóság szent ügyéért annyira lelkesülhettek volna, hogy sátorfájukat összeszedve, a vándorbotot ismét kezökbe vegyék. A százezrek ezen csekély maradványa is nagy aggodalommal nézett a jövő elébe, rettegés fogá el, midőn azon ellenségekre gondolt, melyek nemzeti életének, vallásának, istentiszteletének, hazájának ujjáteremtésében meggátolni és minden áron megakadályozni szándékoztak.

És midőn a szent irás szavait a nép előtt ez ujév napján a papok s az irástudók felolvasák s az egybesereglettek az irás szavainak hallatára a régi jobb időkre emlékeztek vissza, midőn még egész Izrael sovárgott az irás szavait hallani a felkent pap szájából: az egész népség mélyen megindúlt s erős zokogásban tört ki.

S az aggok s a gyermekek, a férfiak s a nők erős zokogása közt hatalmasan hangzék Ezdrás s Nehemiás vigasztaló szava: „Ne sírjatok, mert a mai nap szent a ti Istenetek előtt“. „Ne búsúljatok, mert az Urban való öröm az lészen a ti erősségetek“.

I.

Ájtatos hallgatóim! Valamint őseink Babylonból hazatértökkor, úgy mi is szomorúan, nyugtalanúl, félve lépjük át az újév küszöbét. Rettegünk a jövőtől, mert immár tisztán látjuk a múltat. Visszapillantunk az elmúlt esztendőre s megdöbbenéssel vesszük észre, hogy mily kevés örömet hozott az számunkra, hogy mily hamar hervadtak el azon rózsák is, melyekkel a sors utunkát behintette, míg az aggasztó s szomorító események még most is ijjesztőleg állnak szemünk előtt. Alig van köztünk valaki, ki közönynyel venne búcsút a lefolyt esztendőtől. Az egyiktől a kérlelhetetlen halál keze édes anyját szakította el szívéről, a másiknak szeretett atyját kellett a hideg földnek átadnia, emezt hű élettársa, ki kimondhatatlan szeretettel volt hozzá kötve, hagyta el, amaz szíve választottját, gyermekeinek anyját, hű ápolónőjét veszté. Imitt áll a jó; komor bútól meggörnyedt atya, ki legdrágább, reményteljes fiát látja síuleni, amott egy sápadt, reszkető anya, ki jó leányát, a viruló hajadont kiséré ki a néma sírkertbe, sírva, zokogva. Hitfelekezetünk legjobbjai távoztak tőlünk, barátaink sorából a legnemesebbek kidőltek. S mi közönyösek maradhatnánk, ha mindezre visszapillantunk?

Avagy nyugodtan várhatja-e be az a jövőt, kinek minden lépésnél, melyet az életben tesz, gátakat kell lerontani, akadályokat legyőzni? S annak, kinek minden perczben meg kell küzdenie az irígy sorssal, kinek az élet mindúntalan ellenségképen lép elébe — ennek nem volna oka sírásrá fakadni, midőn egy új bizonytalan év határán áll?

Igenis keseregnünk, zokognunk kell nekünk még akkor is, ha csak önmagunkat s e földön való életünket tekintjük, midőn látjuk, hogy mi reánk is illenek a próféta szavai: Az egész nép jajgat, mert kenyeret kér, mert a kenyérkereset oly nehéz, a gond az anyagiért oly sújtó, mert annak tudata, hogy egyedül Isten határozhat a fölött, hogy élet vagy halál lesz-e osztályrészünk, bennünket félelemmel tölt el. De sírt ám a nép azért is, mert az Ur szavát hallá, s sírnunk, zokognunk kell nekünk is, ha az Ur szava elaltatott lelkiismeretünket felrázza s sajátképeni rendeltetésünkre emlékeztet bennünket. Teljesen ránk illenek a próféta szavai: könyeim csak engem, az én személyemet illetik, éjjel s nappal csak kenyérért könyörgünk, minden gondunkat, egész igyekezetünket az élet szükségletei veszik igénybe, míg pedig az egész nap, ha rendeltetésére vagyunk tekintettel, azt kérdi tőlünk: hol van, ó izraelita a te Istened? Van-e még benned Isten tudása, Isten iránti szeretet? Megtevéd-e mindazt, mit Istened tőled kiván, előre mozdítottad-e az igazság, a hazai zsidóság, nemzetünk, felekezetünk ügyét? „Testvéremet keresem“, szól az, kinek a zsidóság ügye szívén fekszik, keresem őket, hogy velem tartsanak, hogy a babona, a műveletlenség, a vakhit, a vallástalanság s a közönyösség ellen síkra szálljanak.

De azon kérdésre, hol vannak a mi hitfeleink, testvéreink, kik velünk tartaának, feladatukhoz hívek maradnának, azon választ vesszük: „eltávoztak ők innen“, elhagyták ők már régen a zsidóság talaját, elmentek ők, s haladnak mindúntalan, míg elérnek — az önzés, az anyagiság, a semmiség boldogító magaslatáig.

Hát ha még magasabb álláspontra emelkedünk s az emberiség haladtát figyeljük meg, ha a harsonás napja felriaszt bennünket, ha minden oldalról megtámadva látjuk magunkat olyanok által, kiket meghitt barátainknak, hű testvéreinknek képzeltünk, ha tettünk félremagyaráztatik, akaratunk gyanusíttatik azok által, kik az önzés vasmarkából nem szabadúlhatnak!

Avagy nem fog el fájó érzet bennünket, midőn tapasztaljuk, hogy mindúntalan harczol s küzkölik az emberiség, hogy a műveltség s a tökéletesedés pályáján előre haladjon, hogy a babona, a vakhit s az embergyűlölet bilincseit magáról lerázza s mindamellett még egész néposztályok szívében erősen gyökerezik az előítélet, halált s vészt terjesztő csemetéje? Nem mondhatjuk-e az irás szavaival: a felvilágosodás napja felkel ugyan; de alig hogy megpillantottuk és az e fölötti örömünknek kifejezést adtunk, már megint leáldozik s elfordúl tőlünk? Nem volna-e jobb, ha megválna lelkünk azon enyhe álomtól, mondana le végkép azon szép reményről, hogy a hol világosság s sötétség viaskodik, ott a világosságnak kell győznie s mélyedne inkább a zord, de legalább való jelen sanyarú reményei közé?

Megmondhatatlan azok száma, kik rossz szándékkal tele, arra törekednek, hogy az emberiség legfőbb czéljait gúny tárgyává tegyék s legmagasztosabb tanait sárba tiporják s mi csodálkozhatnánk a fölött, hogy Izrael egén is mutatkoznak aggasztó felhők, midőn még oly ország látkörét is, mely tudományossága s műveltsége által messze tündöklött, átláthatatlan köd borítja?

Előítélet s megrögzött rossz szokás, szenvedély s önérdek, aljas gondolkodás s ravasz számítás, gyávaság s vakmerőség, közönyösség s vakhit — mind szövetkezetek a zsidóság s valása ellen. Megtámadnak egyesek hibáiért nem egész családot, egész községet, hanem egy egész hitfelekezetet.

Szent tanainkat, melyekből oktatást nyert s felebaráti szeretetet tanúlt az emberiség, melyek kezdettől fogva mind e mai napig tisztán hirdették s hirdetik a hitet, az erényt, a békét, a valódi emberszeretetet, melyek nem ismernek különbséget benszülött s idegen közt emberbecsülés tekintetében — vallásunk ezen tanait olyanoknak mondják ellenségeink, melyek bennünket a haza s emberszeretetben gátolnak.

Ős hagyományaink a vallásirodalom azon szép szavai ellen, melyek a tudatlanságot s orczátlanságot ostorozzák, ugyan e két ikertestvérkel fel s kezet fog egymással a végett, hogy e szavakat szándékosan elferdítse s a legocsmányabb bűnöket magyarázza ki belőlük, úgy hogy szó szerint alkalmazhatók a próféta szavai: Ők a rosszra azt mondják, hogy jó s a jóra, hogy rossz, a sötétségre, hogy világosság s a világosságra, hogy sötétség.

Elszigetelve, eltorlaszolva, csupán önmagának él a zsidó, czéljai nem egyeznek a magyar nemzet törekvéseivel — ezt vetik a magyar zsidóság szemére, mely még mielőtt ezen nemzethez kapcsoltatott, a magyarral érzett, vele lelkesült, vele hevült, vele együtt harczolt s vele együtt gyászolt!

És mindezt meggondolva, nem kell-e sírnunk, zokognunk? Nem keltene félénk érzelmet bennünk ama isteni hang, mely e mai napon felszólít bennünket, hogy hirdessük a magasztosabb eszmék győzelmébe helyezett hitünket, a mire mi azzal vagyunk kénytelenek felelni: mit is hirdessek, hisz az emberi nem is csak olyan mint a gyenge növény, sőt a mi szellemi van az emberben, szinte olyan mint a virág, mely ma virít, holnap pedig elhervad?

II.

De, ájtatos hallgatóim, bár szomorú a jelen, bizonytalan a jövő, azért mégis csak megnyugvást, vigaszt találunk az irás hallottuk szavaiban: „Ne búsúljatok, mert az Istenben való öröm az lészen a ti erősségetek“. Bár hervad a természetben minden, a mi virított, a mi Istenünk szava mégis csak megmarad örökre.

Igaz, hogy társadalmunknak mély, tátongó sebei vannak; szomorú, de elvitázhatlan tény, hogy az igazság, az emberszeretet s a jogegyenlőség, melyek úgy egyes családok, valamint egész népek erős talapzatát képezik, a törpék által megtámadtatnak: de azért vannak még védfalak, melyek a legrohamosabb hullámtorlatot is visszataszitják; bir az emberiség oly támaszokkal is, melyekről bármily erős támadás is visszapattan.

S higyjétek el, kedves hitfelein, a miért az emberiség jobb része évezredeken át küzd, nem lehet szeszélyszülte tünlérkép, nem lehet a fátyolkép a mit apáink oly erősen reméltek s ábránd, a miért utólaik életöket oladni, máglyára lépni készek. Szakítsuk le elszántan a fátyolt ama rémképről s nézzünk nyugodtan, félelem nélkül arczába, s a mitől eddig borzadtunk, attól ezután undorodni fogunk, a mitől rettegünk, az a megvetés tárgyává leend, ha egyszer a maga meztelenségében, egész nevetséges voltában megismertük. Ha örök igazságos törvényedről emlékszem meg inkább mint a napi zavargásokról, oh Uram; ha a napi zavargások közt is Téged mint a világ Urát kereslek s talállak, úgy én örök törvényedben, a zavargások végkimenetelében s végczéljaiban megnyugvást lelek.

Az újév arra szólít fel bennünket, hogy a régi időket a mostaniakkal összehasonlítsuk s ha ezt tesszük, észre fogjuk venni, hogy még is csak előre haladt az emberiség a tökéletesedés útján; az emberi nem általában szelídebb s műveltebb lett. És ha csak lassan halad is az emberiség, úgy gondoljuk meg, hogy a világrendszerben ezer év mint egy-egy billegés s hogy az emberiség erkölcsi neveltetésének mintegy feltétele, hogy ne rohamléptekkel, hanem lassan haladjon előre. „Az a természet rendje, hogy éj és nap felváltsák egymást, hogy különbséget tehessen az ember éjjel s nappal közt s megismerje, hogy az Örökkévaló az, ki a mindenséget kormányozza“. Nem nélkülözhetjük mi a sötétséget, mert szükséges, hogy megbecsüljük a világosságot, hogy megismerjük a végtelen tenger messze világító lámpafényét, mely megmutatja a hajósnak az utat a biztos kikötő felé.

Ne búsúljatok tehát, hanem az Istenben való öröm, az legyen a ti erősségetek továbbra is. Az a jó, igazságos Isten, a ki évezredeken át megtartotta s vezérelte nemzetünket, ezután sem hagy el bennünket. Az a lélekemelő nagyszerű tudat, hogy az igazságnak, az egy Istenben való erős s tiszta hitnek vagytok legyőzhetetlen, tántoríthatlan zászlóvivői továbbra is, a mint voltatok mindeddig, vigasszal láthat el bennteket a múltra, örömmel, kitartással s bátorsággal a jövőre nézve. Kérdezd meg csak testvér atyádat, s megjelenti néked véneidet s megmondják neked, hogy rosszabb idők is jártak ám már Izraelre; de azért az Istenben való hit, az Istenben való öröm erőt s kitartást kölcsönzött a zsidóknak, hogy a szélvésszel, a fergeteggel szembeszálljanak. Beszélnek majd ők nektek oly időkről, a mikor Istennek tetsző cselekménynek tartatott a zsidókat az országból ki-

kergetni, őket kifosztani, házaikat lerontani, vagyonukat elkobozni, papjaikat lemészárolni, véneiket vesszőztetni, asszonyaikat kinozni, a gyermekeket a haldokló anya karjaiból kiragadni s mindezt azért, mert apáink azon jogról, hogy Istent saját meggyőződésök szerint imádhassák, lemondani nem akartak. Ugyan hagyjatok fel végtére szeszélyeitek szülte képeitekkel, osztozni akarunk mi veletek jogainkban, szabad emberekké teszünk benneteket, leveszszük a rabigát nyakatokról, csak egyben engedjetek. Igy szólának ők az elnyomott, sokat zaklatott zsidókhoz. De elődeink nem féltek a fenyegető szótól s nem hallgattak a csábító szavakra, hanem tűrtek, szenvedtek, de el nem csüggedtek. Az Istenben való öröm adott nekik erőt, hogy a vihart kiálljak s a verőfényes napokat bevárják.

És mi, kik a hajnalpirt saját szemeinkkel láttuk, mi, kik e szebb időket elértük, kétségbeesnénk, ha Izrael egén borús felhők mutatkoznak? A mi keblünkben nem élne már az a remény, hogy „eljövend azon nap„ a melyen az Örökkévaló egyetlen lesz s az Ő neve lesz az egyetlen", a midőn a világnak minden népei elismeréssel lesznek Izrael iránt példátlan kitartásáért? Mi már nem volnánk képesek arra sem, hogy történetünkből vigaszt s reményt merítsünk?

De igen, kedves hitfeleim, mi mindenre képesek vagyunk. S ha Isten parancsát teljesítjük, ha az Úr igéjét tovább is hirdetjük, ha az igazság, a jogegyenlőség s az emberszeretet zászlaját mindúntalan fennen lobogtatjuk, úgy majd a jó tett szülte öröm vigaszt, reményt s erősséget ad nekünk jövőre is.

Nekünk magyar zsidóknak pedig szolgáljon különösen vigaszúl, hogy még akkorában is, a midőn a zsidókat mindenütt üldözték, kínozták s ölték, létezett már egy nép, mely az üldözetteket mint testvéreket fogadta s a zsidókat megértette, s ez a nép — büszkén valljuk — a magyar nép volt. S azon gyászos emlékű időben is, a midőn ama embertelen csapatok, melyek szent hadjáratot kezdtek, de azt megelőzőleg hősiességöket az által mutatták be, hogy gyámoltalán gyermekeket, asszonyokat s öregeket megöltek, egész zsidóközségeket tűzzel-vassal pusztítottak, élő embereket eltemettek — akkorában is csak egy király volt, ki ezen garázdálkodó, vérengző vad állatoknak ellentállott és zsidó alattvalóit vérszomjas torkukból kiragadta s ő király Magyarország királya volt.

Örüljetek tehát, hogy oly nemzet tagjaivá lettetek, mely a szabadságot mindig szerette, melynek neve a zsidók középkori történetéből fennmaradt gyászlapokon nem fordúl elő. Örüljetek s ne búsúljatok, ne féljetek! A magyar nemzet nem leend hűtlen önmagához, hogy a szabadságot, a jogegyenlőséget, a testvéri szeretetet a haza bármely hű fiától megtagadná. A haza hű fiától! Mi pedig e szeretett drága hazánk hű fiai akarunk lenni és leszünk is. Kedves hitfeleim! Mi bátran mondhatjuk, a mi vallásunk, zsidó történelmünk is arra int bennünket, hogy — vallásunkat híven megőrizve — magyar hazánk hű fiai legyünk testtel lélekkel.

A magyar zsidók nagyobb része már teljesen megnyeretett a magyar ügynek, egy másik része ugyan még nem bír megválni azon nyelvtől, melylyel szokásai összenőttek; de ez ellen zúgolódni nincs okunk, mert sokkal nagyobb szívósággal ragaszkodnak majd ők a magyar nyelvhez, ha majdan a magyar ügynek teljesen megnyeretnek.

És kell is, hogy mindnyájan hazánké legyünk, kell hogy a munka, az ipar, a kereskedelem s a tudomány terén hazánk érdekeit szem előtt tartsuk, hogy ott legyünk a harcztéren, ha drága hazánk hív bennünket, hogy vérünk a nemzet fiainak vérével folyjon, ha a nemzet szabadságáért küzd s hogy békés időkben is azon nemzet nyelvét szeressük s ápoljuk leginkább, melynek szótárában a legszebb s legszentebb e szó: „szabadság".

Ne búsúljatok tehát, hanem Istenben való örömmel, minőt tiszta vallásos érzet s azon erős meggyőződés ád, hogy Isten vezérelt bennünket s Ő fog bennünket vezérelni, nézzünk a jövő elébe s fogjunk a jövő munkájához.

A harsonaszó — részvétlenségünkből bennünket felrázva — mint egykor úgy most is Izrael táborába hí bennünket, hogy mindnyájunkat nagy feladatunkra emlékeztessen, melyet testvéri szeretettel egymás iránt és békességben egymással megoldani szent kötelességünk. És ha a harczi riadót nem fogjuk többé hallani, úgy figyeljünk ama enyhe susogó szellőre, melyben a mi Urunk Istenünk minden nap újra meg újra hozzánk szól, mert ha ezt figyelmesen hallgatjuk s megértjük, akkor majd beteljesűlend rajtunk az írás szava: nem kellend nektek búsúlni, mert az Istenben való öröm az lészen a ti erősségetek mindörökké. Ámen.

Hozzád pedig Urunk Istenünk, buzgó imával közeledünk ezen újév napján. Adj, óh irgalmas Isten életet, egészséget, erőt s jólétet a Te gyermekeidnek. Araszd el őket áldásoddal s teljesítsd jó kívánságaikat. De ha bölcs határozatod az volna, hogy nehéz csapásokat mérsz reánk ezen esztendőben, úgy mi bölcs végzeted ellen nem zúgolodunk, hanem csak azért esedezünk, hogy adj nekünk erőt s kitartást, hogy e csapások súlya alatt le ne roskadjunk.

Áldd meg, oh népek Istene, királyok királya, a mi felséges urunkat s királyunkat, I. Ferencz Józsefet s az egész fenséges királyi családot.

Araszd ki áldásod malasztját forrón szeretett hazánkra, Magyarországra. Áldd meg békével, boldogsággal s egyetértéssel minden gyermekeit. Vedd oltalmadba az ország minden nagyjait, hivatalnokait s képviselőit.

Oltalmazd meg, oh Uram e hitközséget s tartsd meg a haladás s az igazi vallásosság pályáján. Azoknak pedig, kik e község élén állanak, adj erőt, bátorságot, kitartást s jó akaratot, hogy elmondják róluk: „Ők szeretettel viseltetnek a közügy iránt".

Hallgasd meg oh Uram minden ájtatosnak könyörgését s engedd teljesűlni mindnyájunkon az írás szavait: „A Te Istened szeme vigyáz rá az év kezdetétől mindannak végéig." Ámen.

RIES LAJOS Kassa

főutcza 54. szám alatti

egész új berendezésű

KÖNYVNYOMDÁJA

a legesínosabban, olcsón és gyorsan állít ki minden

nyomdai munkát.

Ügyvédi nyomtatványokból dús választékú raktár van.

Vidéki megrendelések postafordúltával eszközöltetnek. Megkeresésekre azonnal válasz adatik.

I. évfolyam. Kassa, 1885. évi október 18. 9. szám.

Előfizetési díj:
Egy évre ... 5 frt — kr.
Félévre ... 2 „ 50 „
Negyedévre ... 1 „ 25 „
helyen házhoz-hordással, vidékre postai küldéssel.
— Egyes szám 6 kr. —

Hirdetések
egy petit sor ... 4 kr.
nyilttérben ... 12 „
Többszöri közlésnél engedmény.
Felvétel a kiadóhivatalban főutcza 54. sz.

KASSAI SZEMLE.

Társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden csötörtökön és vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Kassa főutcza 54. sz. a.
hova a lap szellemi és anyagi részét érdeklő küldemények czímzendők.

Kéziratok vissza nem adatnak.

Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

A nép-csalók.

A budapesti rendőrség Török János főkapitány működése óta fokozatosan kezd emelkedni európai szinvonalra. Azt, a mi rothadt volt kebelében a Thaisz-regime alatt, Török vas szivósággal kiirtotta s a midőn a rendőri palota Augias-istállóját rendbe hozta, megkezdte működését azokkal szemben, a kik Thaisz alatt szabadon, megszoritás nélkül folytatták üzelmeiket a közerkölcsiség megbotránykozására.

Kegyetlen szigorral üldözte a főváros területén burjánzott prostitucziót, a hamis játék-bandákat, a sipiseket, zsebtolvajokat és gazemberek egész legióját, kik rettegve éberségét, rendithetlen ügybuzgóságát, hagyták oda a régi eldoradot, mert egy perczig sem voltak biztosak, mikor éri utol Török sujtó kezc.

Egy ily ember szemét méltán bánthatta tehát, hogy a főváros területén nehány év óta a szédelgőknek egy undok faja egész nyilvánosan üzi galád mesterségét az ugynevezett tudomány leple alatt, melylyel a legszegényebb sorsú, tudatlan, könnyenhivő népet fosztják meg utolsó fillérétől.

A terno-mathematikusokat értjük ezalatt, kik vérszemet kapva a Berlinben s majd más németországi városban működött hirhedt Orliçe saját zsebére eredménydús működésén, melyet az osztrák-magyar monarchia területén fejthetett ki csupán, miután más államok már rég elvetették a jövedelemnek azon átkos faját, mely kecsegtető nyeremények fejében a nép zsebéből vándorol az állampénztárába.

Mi természetesebb, hogy azok a kétes exisztencziájú szédelgők, kik az ujságok hirdetési rovatában csalhatatlan módon, hálanyilatkozatok dokumentálásával hirdették, hogy ők oly számokat adnak rongyos tizenöt krajczárért, melyekkel a lutriát sprengolni lehet, a szegény nép hiszékenységére épitve műveleteiket, brilliáns üzleteket csináltak a nélkül, hogy csak valakinek is eszébe jutott volna, e szédelgés ellen a büntető törvény szigorával fellépni.

Török, Budapest főkapitánya, ezt is megtette, még pedig, a mint azt fővárosi lapokban olvassuk, alaposan.

Az általa huzamosabb idő óta csöndben folytatott vizsgálatból nyilvánvalóvá lett, hogy e mathematikusok veszedelmes szédelgők, kik az általuk feltalált „egyedül" biztos és csalhatatlan lotto-rendszer-rel közölt hálanyilatkozatok alá oly neveket irták, melyek tulajdonosai soha sem léteztek, s igy ezek is csak a közönség szándékos félrevezetésére voltak szánva.

A vizsgálat azt is kideritette, hogy e mathematikusok igen jó módban élnek és hogy némelyike még az egyszeregyet sem tudja.

Ezen tényből lehet, hogy okulni fog a közönség könnyenhivő része és legalább ha már a lottojáték szenvedélyének hódol, nem fogja garasait e férgek telhetetlen torkába dobni.

Mert részünkről meg vagyunk győződve, hogy ha az illetőkre a kihágási törvény 79. szakasza, mely a jóslók büntetéséről rendelkezik, alkalmaztatni is fog, e jó madarak büntetésök kiállása után nem ujság-hirdetések utján, de szép csöndben fogják folytatni mesterségöket. ezt pedig igen nehéz meggátolni.

Nekünk e tárgyra még különös okunk volt kiváló súlyt fektetni s hiszszük, hogy a kassai rendőrség megértett bennünket, ha ugyan Kassa iparhatósága nem adott a kassai lotto-prófétáknak ipar-engedélyt, a mely tevékenységöknek megadta a társadalmilag tisztességes külszint és gátolja a rendőrséget a kihágási törvény 79. szakaszának alkalmazásában, mely Törököt a belügy- és igazságügyminiszter egyetértő rendelkezése alapján a nyomozásra feljogositotta s melynek alapján a budapesti kir. ügyészség fogja a fővárosi prófétákat vád alá helyezni.

Kassa város közgyülése.

Kassa város e hó 14-én folytatólag tartott közgyülésében Hollay Adolf főszámvevő jelenté, hogy a város 1886. évi háztartásának fedezésére vonatkozó költségelőirányzat főösszegei a következők:

rendes bevételek	427,174·85
„ kiadások	429,696·25
rendes hiány . .	2,521·40
rendk. kiadások .	44,680·—
összes hiány	47,201·40

mely a tanácsnak és pénzügyi bizottságnak egyetértő javaslata értelmében 23% pótadóval lenne fedezendő. A közgyülés elhatározta, hogy e deficzitből 40,000 frt 20% egyenes pótadóval fedeztessék, mig a fennmaradó 7201 frt 40 krra nézve, tekintettel arra, hogy az egyenes pótadónak magasabbra való emelése a Kassán adóval aránylag amúgy is túlterhelt házbirtokosok irányában többé nem méltányos, s azonkivül a házbirtok forgalmi értékének tetemes mérvben való leszállását eredményezné, továbbá tekintve, hogy a hiánynak ezen része ideiglenes természetünek tekinthető, a közgyülés elhatározza, hogy a város területén fizetett 667,000 forintnyi *lakbér minden forintjára az 1886. évre kivételesen egy krajczárnyi pótadó, ugyneveztt lakbér-krajczár vettessék ki.* A többi hiány pedig az év folyamán eszközlendő megtakaritásokkal szüntettessék meg. Az uj köntösbe öltöztetett adó a belügyminiszter jóváhagyása elé fog terjesztetni.

E közgyülésnek egy másik fontos ügye volt a 350000 forintos kölcsön a tüzérlaktanyára, melyet a város a magyar jelzálog-hitelbanktól tervezett felvenni s eziránt már a lépéseket meg is tette.

Tönkö e kölcsönt, mely a felolvasott ajánlat szerint 94 százalékos felszámolási ár mellett zálogleveleklben volna adandó és 50 éven át 5½ százalékos évi járadékkal törlesztendő, igen drágának s az ebből a város lakosságára nehezedő terhet pedig oly súlyosnak tartja, hogy ennek megszavazását lelkiismeretével össze nem egyeztetheti, inditványozza, hogy a javaslat elejtessék.

Eder Ödön kijelenti, hogy a laktanyaügyi bizottság s illetve annak tagjai olcsóbb kölcsön létesitése érdekében mindent megtettek, ez azonban még sem sikerült. A kérdéses laktanyai épületek felállitása azonban továbbra nem halasztható s figyelemmel azon versenyre, melyet e téren Lőcse, Igló, Miskolcz, Eperjes kifejtenek, különösen azért égető kérdés, mert a hadtestparancsnokságnak ezen laktanyai épületek hiánya miatt bármely más városba elöreláthatólag bekövetkezhető áthelyezése a város fejlődésére, de különösen forgalmi érdekére végzetes csapásnak tekintendő. Miután pedig a laktanyaügyi bizottság számitásai szerint a város ezen laktanyák bére czimén oly összeget nyer majd évenként a katonai kincstártól, hogy ennek folytán a vállalat a városra nézve közvetlenül is vagyonilag előnyösnek tekintendő, a kölcsönt megszavazni kéri.

Hosszabb vita után, melyben Halmos József, Korányi Károly és Demeter Titusz vettek részt, a főispán a közgyülés kivánságára a névszerinti szavazást rendelte el s a kérdést következőleg tette föl: „Elfogadja-e a közgyülés a laktanyaügyi bizottságnak abbeli javaslatát, hogy a város által a tüzérezred egy osztályának szánt épületeknek, ágyu és szekerészeti raktáraknak felállitásával járó költségek fedezése végett

TÁRCZA.

Talált rózsa.

Virága édes szerelemnek,
Az út porából fölemellek.
Rideg kedély volt, fogadok,
Ki téged igy eldobhatott.

Ki rád tekint, forróbban érez,
Eldobni téged, lehet-é ez?
Jer hát ide, szivemre, jer!
Ne a hideg földön heverj.

Pompája teljes még a nyárnak
S téged már haldokolni látlak.
Ki se lehelted illatod'
S leveleid' már hullatod.

Szegény virág, jer, én megértlek.
Az én szivem rokon tevéled.
A sors könyörtelen keze
Virágkorában tépte le.

Most hervad, mint te eltiporva,
Ifjan, részvétlenül a porba',
S nem akad senki, senki sem,
Ki fölemelné szeliden!

Reviczky Gyula.

Egymásé a sirban is.

— Történeti elbeszélés 1848-ból. —

A „Kassai Szemle" számára irta: **Lehotay Elemér.**

Folytatás. 3

Az 1848. év október 30-iki schwechati csata után seregeink egy része rendes hátrálással a reggeli positiókon állapodott meg, — másnap Bruckon keresztül rendeltetése helyére Köpcsénybe érkezett. A sereg e része az abaúji, gömöri önkéntesekből, a porosz ezred egy részéből és a würtembergi huszárok egy csapatából állott s miután itt elszállásoltattak, képezték a magyar hadsereg legszélsőbb jobb szárnyát.

A legénység — mindamellett, hogy az első csatát elvesztették — semmiféle lehangoltságot nem tanusitott, sőt lelkesülése nőttön-nőtt, bátorsága s harczvágya fokozódott és késznek is mutatkozott bármikor uj csatába szállni.

Egyszerü kis házba térünk be, melynek egyik szobájában négy önkéntes foglal helyet.

— Levelet kaptam Alexandrától, — szólalt meg Túry Tihamér, — a melyben nehéz feladat teljesitését kéri tőlünk. Tőletek kérdem tehát, lesz-e kedvetek belefogni s akartok-e segitségemre lenni?

— A grófnőért mindent! — felelék Sziráky Gyula és társai: Balogh József és Deli Pista.

— Hallgassatok meg elöször. Alexandra azt irja, hogy a velünk szemben levő tiszti poszton, mely Berg helységében van, egy osztrák kém az ottani parancsnoknak fontos iratokat adott át, hogy azokat továbbitsa. Ez iratok oly adatokat tartalmaznak, melyekből az ellenség állását megtudhatjuk s ezek között van egy, mely Szedressy grófra is végzetes lehet. Meg kell tehát szereznünk azokat! Vállalkoztok-e velem ennek keresztülvitelére?

— Igen! — hangzott a válasz.

— Köszönöm a grófnő nevében. Most tehát még nehány barátunkkal kell a dolgot közölni, akik szintén velünk tartanak, de csak oly szempontból, hogy mi a posztot megtámadni akarjuk és élelmi szereit elfoglalni. A würtembergi huszárokkal jó viszonyban vagyunk, ezek könnyen ráállanak; a merényletet még ma este kell végrehajtanunk, mert holnap talán késő lenne, mivelhogy elöörsön barátaink lesznek, a kik szó nélkül fognak áthereszteni. Jertek és tegyük meg az intézkedéseket!

A dolog a sereg parancsnokának engedelme nélkül történt, ifjainknak a legnagyobb titokban kellett azt véghez vinni.

A würtembergi huszárok egynehányan, kiket fölszólitottak, rögtön ráállott, a honvéd önkéntesek azonban vonakodtak, mire az előbbiek kijelentették, hogy vége lesz a barátságnak, ha a bravourban részt nem vesznek. A huszárok barátságáért valamit tenni kellett, ha mibe is kerül a pocsolya kerülőnek.

November 9-ike volt. Egy kis csapat halad Berg felé, lehetnek ötvenen. Deli Pista, ki az osztrák hadseregben tiszti rangot viselt s kipróbált katona volt, vezette a csapatot. Istenbe s Delibe vetett remény és bizalommal mentek az országút mentében anélkül, hogy észrevették volna. A mi előörseink átesztették őket. Alig voltak 500 lépésnyi távolságra a tanyától, mikor vezetőjük fegyverét hirtelen arczához emeli, egy fának czéloz, egy durranás és a fa terebélyes ágai közül egy német fegyverestül mindenestül a földre esik.

Túry, Balogh és Sziráky pár perczczel hamarább mentek előre azért, hogy a parancsnokot, kinél az iratok voltak, kézhez keritsék. Ovatosan csusztak a sátorig, melyben a tiszt szalmaágyon feküdt. Mikor a lövés, mely az őrt a fáról leteritette, eldördült, a három barát berohant a sátorba, a tisztet megfogták, az oldalzsebében megtalált iratokat elvették és szabadon eresztették, hagyták menekülni.

A többiek, a lövésre talpra állott katonákat egy sor lövés után szuronyszegezve az erdő felé kergették, lefoglaltak egy szekér élelmi szert és két hordó bort s azt maguk előtt hajtva, sebesen vonultak visszafelé.

A kis exekutio a magyar táborban zavart nem idézett elő, mert a lövések annak körén túl történtek s minthogy azok az előörsök között mindennapiak voltak, nem ébresztették föl figyelmét a városban szétkelt parancsnoknak, mindazonáltal tudomására jutott, a bort és élelmiszereket a várba szállittatta, a támadókat pedig maga elé rendeltette és sorba kihallgatta; de ők azzal védekeztek, hogy az éjjeli várta-kommandáns által, — ki jó barátjok volt s a kivel a támadás

a magyar jelzálog-hitelbank által 94%-kal beváltandó zálogleveleken adandó és 50 éven át 5¾%-os évi járadékkal törlesztendő 350,000 forintnyi kölcsön felvétessék? igen vagy nem?

Igennel szavaztak: Münster Tivadar, Lóósz József, Hollay Adolf, Benczúr Géza, Benedek Ferencz, Dávitkó István, Demeter Manó, Deil Jenő, Éder Ödön, Halmos József, Hegedüs Lajos, Klekner Alajos, Korányi Károly, Krusóczky József, Mártonffy Márton, Sudy K. János, Szeman József, Sztudinka Gyula, Wandraschek Károly, összesen 19.

Nemmel: Timkó József, Demeter Titusz, Halász Mihály, városi hivatalnokok, Bászel Károly, Rélay Róbert, összesen 5.

E szerint a kölcsön felvétele megszavaztatott. A közgyülés elhatározta, hogy a tüzérezred egy osztályának áthelyezésére szánt épületeknek és agyu s szekerészeti raktáraknak felállításával járó költségek fedezésére végett a magyar jelzálog-hitelbank által 94 százalékkal beváltandó zálogleveleken adandó és 50 éven át 5¾%-os évi járadékal törlesztendő 350000 forintnyi községi kölcsön a város által felvétessék. A kölcsön biztositására jelzálogilag leköttetnek a kiépitendő laktanyák, továbbá a községi pótadó és a regale-jövedelem. A kölcsön törlesztési járadékainak fedezésére a kérdéses épületek bérjövedelme fog fedezetül szolgálni olykép, hogy az ezen jövedelmekből a törlesztési járadékok kifizetése után fenmaradó felüleg gyümölcsöző értékpapirokba lesz fektetve és külön kezelve. A kötvény aláirásával Münster Tivadar, Éder Gyula, továbbá Korányi Károly és Éder Ödön bizottsági tagok bizattak meg.

A közgyülés jóváhagyólag tudomásúl vette a polgári iskola I. fiu és I. II. leányosztályainak párhuzamositására vonatkozó előterjesztést s az arra szükséges kiadásokat megszavazta.

Ugyszintén szentesitette az ipartestület alapszabályait.

Az előre haladt idő folytán a még napirenden volt s le nem tárgyalt ügyek a legközelebbi közgyülésre tüzetnek ki.

Innen-onnan.

— Szabad!

Pityu keze önkéntelen lesiklott a kilincsről, melyet épen lenyomni készült.

Lélekzete elakadt, szive hangosan dobogott, sajátos zsibbadtság nehezité lábait.

A kettős ajtó között egy pillanatra megállt.

Fanyarul mosolygott.

— Gyávaság — mormogá fogai közt — ha asszony volnék, még elhinném a babonát: pénteken nem jó kezdeni semmit, dejszen, én nem kezdeni akarok, hanem bevégezni egy rég megkezdett szivügyet.

— Szabad! — hangzék ismét és Pityu most már egy lépéssel hátrált.

Pedig milyen biztató hang! Talán épen ez oknál fogva hat ellenkezőleg Pityura?

Oh, az ő érzéke sohasem téved. Jól ismeri ő azt a sajátszerü, bizalomgerjesztő, suttogó hangot, melylyel a nök azt mondják: nem szabad! de egyidejüleg feltárják az ajtót.

Ekkor a trobadour mély fájdalmat s visszavonulást maskirozva, azt mekegi: miért?

— Hát azért.

— De miért?

— No hát azért!

— Ahán! azért — — — Ki tehet róla, ha rendkivüli szépségével megbüvölt, bájaival lebilincselt. Érzem, hogy itt létem illetlenség, tudom mi a jelzője annak, a ki utczahosszat nöt fixiroz, a ki bizonyos ablak előtt egyre promeniroz, a ki bajusz alatt hangos megjegyzéseket hallat, ha „ő“ véletlenül mellette oson el.

— Szép szemei mágnesként vonzanak, hibátlanul bár, de bocsánatért esdek piczinyke lábacskáinál.

Igy beszél Pityu, aztán csak ugy térdre hull.

Tapasztalatból tudja, hogy ez csak azért történik, hogy „ő“ annál előbb a keblére emelje.

És „ő“ keblére emeli s aztán bolond volna a ki kölcsönös kimagyarázás nélkül elrohan!

A magyarázat szinhelyéül egyszer illatos legü szobácska szolgál, máskor gözös konyha, némelykor a kapu alja, vagy plane valamely fa vagy kútgém árnya.

De hát Pityu nem azért katona, hogy fránya czivil módra finyáskodjék.

Szerinte csak ugy lehet jóllakni az illatos legü szobában, ha a konyhában sütnek-főznek, ott nem termelnek rezedát.

A nő: csak nő, akár lelóg a czopfija, akár kontyba van csavarva, akár kanavász a szoknyája, akár selyem.

Pityut e nézetben nem is volt képes megingatni semmiféle regula. Ellenállhatlanságának teljes tudatában esténként rendesen ott sétált az aszfalton és méltóságos fejbólintással vagy egy se hideg, se meleg, szervusz Rucsi, szervusz Alcsival üdvözli a járó-kelőket.

— Már ma megint szemét vetett valakire.

— Hallod, Pityu, hiába.

— He, he, he!

— Férje van.

— Hát aztán?

— Nagyon szereti.

Pityu erre szivar hamuját fujta el.

— Nem ad a mézes szóra.

— Lári-fári — mondá barátját gyöngéden eltávolitva utjából, — nagyon sajnálom az — elmaradottakat! Szervusz!

Ezzel tovább lejtett s hirtelen lekapta csiptetőjét, ez nála azt jelezte, hogy olyat lát, a mihez nem szükséges nagyitó üveg.

— Ahol van ni! a hol jön ni! a barna.

— Jó estét, angyal!

— Uram.

— Ej, hát megint csak egyedül?

— Elég ok ez a tolakodásra?

— Mindég ilyen harapós kicsikém?

Ormayné megvető szánalommal nézett Pityu elbizakodott arczába. Egy mentő eszme villant át agyán, leküzdve boszuságát, majdnem nyájasan igy szólt:

— Miért követ mindig lépten-nyomon hadnagy úr?

— Mert szeretem.

— Igazán....

— A megbolondulásig.

— Akkor nem vehetem hasznát.

— Hogyan? — kérdé Pityu kardcsörtetve.

— Mert szerelmünkben a főkellék lenne az ész.

Pityu önelégülten simogatá szekszelijét.

— Értem. Ovatosság — — szomszédok — — cselédek — — sötét folyósó — — ötödik ablak balra — — — vagy talán az első ajtó?

— Az az.

— Értem. Nem szivarozni, nem kardcsörtetni, nem köhögni, nem prüszkölni.

— Milyen jól tudja — — —

— Hja! Hány órakor?

— Kilenczkor.

Pityu udvariasan kühécselt.

— Kár volna ilyen sokáig mókázni édes — jegyzé meg nyelvével csettintve.

— Igaz, — mondá Ormayné egymásra szoritva piros ajkait s a mint Pityu távozott, hozzá tevé — legalább hamarább megszabadultam volna tolakodásaitól.

Pityu magasra fujta a cuba füstjét. Valami operette szöveget dudolász saját alkotta áriára, a mely arra megy ki:

Mind egyforma
Egytől-egyig.
Szőke, barna,
Mindegy nekik.
Trillá-trillá-trillárom lom!

— Szabad!

Pityun egyet lökött a vakmerőség, kitárta az ajtót és Ormayné előtt állt.

— Ah, milyen pontos ön — mondá ez ajkbigyesztve.

— Senki sem látott — susogá rezgő hangon Pityu, Ormayné felé nyujtva kezét s egyuttal olyan „félre bajusz csókot kapsz“-féle mozdulatot tőn.

Ormayné egy ügyes elhajlással kijátszta a minden időben sikeresnek bizonyult trobadour taktikát.

— Hiszen nem lát senki — rebegé ismét Pityu, ujabb szemlét tartva a kiindulási pont felett.

— Csalódik — dörgé egy hang a háta mögött.

Pityu e hang hallatára csak azért nem vált sóbálványnyá, mert a császári uniformist megóvja az isten a csodától.

— Férjem.

— A—á—á!

Ormay előzékenyen kinyitotta az ajtót, ámbár meg vagyok győződve, hogy ez egyszer szivesen lemondott volna Pityu az előzékenység követelményeiről.

— Elbizakodottságának ez méltó büntetése!

Hogy tovább mi történt, nem látta senki, mert a folyósón igen sötét volt. Egy zuhanás forma neszt azonban hallottak. Lehet, hogy a házmester döntött fel valamit. A felesége truczból utjába rak egyet-mást, hogy igy tájékozva legyen jövetelérői.

Talán nem ok nélkül?

Philemon.

Levél Kassáról.

Édes atyámfia!

Én most töldönfütó koldus volnék s az utcza porából tekintenék föl, siralmas hangon kegyesdve, jóságos nemes arczába. S talán maga rám se nézne, büszkén tova inalva megtagadná még azt is, hogy valaha közünk volt egymáshoz,

Oh rettenetes!

Lelketlenség!

Emberteleség!

Igaz, manap ugy szokás, hogy csak addig van az embernek barátja, amig az érez nála valamit.

Hát nem emlékszik már arra a képzelet-borongós estére, a mikor az üstököst csodáltuk? Maga azt mondta, hogy kétszer görbe a farka, háború lesz, én meg azt mondtam, hogy kétszer görbe farknak mégis egyenes a vége, tehát nem lesz háború.

Hát még sem emlékszik? Ott álltunk a Tini bácsi szöllőjében az édes mandulafa alatt s vállaimra hajolva azt susogta: Kató, szivem Katója, üljünk le ide a mesgyére, mondok neked valamit.

S mit mondott?

Estenden mindig a fülembe cseng.

Kedves Katikám nem választ el minket, csak majd ásókapa; — az istennyila épen oda vetette azt a savószemü kerülőt, nagyot kurjantott, azt hitte a bamba paraszt eszével, hogy rókák vagyunk.

Hajaj! — ásó-kapa — — —

Beállt a háború.

Maga édes atyámfia vörös sapkás lett, azután mint kverilla szolgálta a hazát. Még most is hallani

---

előtt értekeztek és egyetértettek, — rendeltettek ki, körüljárták a tábort, midőn az ellenség megtámadta őket.

A parancsnok ezt figyelembe vette, de mert a határvonalon túlmentek, 12 órára bezáratta őket s kijelentette, hogy a hort és élelmiszercket büntetésük elszenvedése után elfogyaszthatják. Számoltak is reá, amennyiben a győri leányok által küldött szalonna, sódar és pogácsával megrakott puttonok elmaradtak.

Szerencse volt reájok nézve, hogy Görgey táboronok távol volt s ezen körülményről tudomással nem birt, mert kegyetlen természeténél fogva egynehányat fölakasztatott volna.

A büntetést elszenvedték s megkérték a parancsnokot, engedné meg, hogy a két hordó bort és élelmi szereket a bástyákon fogyaszthassák el.

A derék parancsnok a bajusza alatt mosolyogva adta meg az engedelmet, mert rögtön észrevette, mit szándékoznak ezzel elérni, azt, hogy az ellenség lássa, amint a würtembergi huszárokkal megiszszák az ő borukat.

Túry a levelet az iratokkal azon szolgával küldte el, a ki neki az Alexandrát kézbesitette.

Két nap telt el, a négy bajtárs — a kik semmiféle rangot elfogadni nem akartak — előörsi állomásra rendeltetett ki s az előörsök, mert az ellenség mozogni kezdett — megkétszereztettek. Allomásuk a Pozsony felé eső országutra esett, mely Berg és Köpcsény közt terült el. Az országút baloldalán Túry, jobbján pedig Sziráky állott. Balogh pedig az első mellett. Az örök parancsnokául Deli rendeltetett ki.

Éjjeli 11 órakor kocsizörej teszi figyelmessé Túryt és Szirákyt, a kik helyeiket elfoglalva, a felé jök közeledő kocsinak „Megállj“-t kiáltanak, de ez háromszori ismétlésre sem állott meg, minek következtében a két fegyver eldördült.

Az egyik ló a földön elterült, a kocsiból egy férfi, tolvajlámpást tartva kezében, kilépett és mily iszonyú vala meglepetésük, midőn a tábornokot, Görgeyt ismerték fel, ki e szavakat intézte hozzájuk: „Szerencsétek, hogy résen voltatok, mert ellenkezőleg ti hevernétek itt a földön, mint e ló!“

A lövésre a katonák felugráltak s éppen akkor érkeztek oda Deli Pista vezetése alatt, mikor a tábornok Túryra vetette szemeit és . . megdermedve állt meg s alig tudta parancsait osztogatni.

A tábornok rendeletére Sziráky Túryval követték öt minden posztra és kettőn a tisztet aludva találták. Nem szólt semmit, csak jegyzett, — másnap azután mindakettőt beesukatta és degradálta. A két barát pedig dicséretet kapott és 10 napra felmentettek mindnyájan a szolgálat alól.

Ismét négy nap telt el, a hajdúkat rendelték ki őrt állani.

Szép holdvilágos este volt, midőn a távolból egy négyfogatú kocsi tunik fel. Megállitották. Két nő lépett ki belőle, mindakettő elegans öltözetben, mind a kettő oly szép volt, hogy a katonák elbámultak.

Az egyik nő megkérdezte, miért állitották meg őket? . . .

— Azért, — ugymond az éppen megjelenő tiszt, — mert Görgey tábornok parancsa szerint senkit sem szabad addig átbocsátanunk, mig útlevelét s egyéb iratait meg nem vizsgáltuk.

— Tehát Görgey itt van? — kérdé az egyik nő.

— Igen! — felelé az udvarias tiszt, — és ha segitségükre lehetek, akkor méltóztassanak parancsolni, de addig is legyenek szivesek irataikat átadni.

Alexandra, — mert ő volt Szerenával, — az oldaltáskából egy csomagot vett ki s átadta a tisztnek azon meghagyással, hogy azt csakis Görgeynek kézbesitse; akkor a tiszt engedelmével egy őr kiséretе mellett behajtattak Köpcsénybe.

Éjjel a tábornokot felzavarták álmából, azért, mert a mint a jelentő tiszt értésére adta, fontos iratokat tartalmazó csomagot kell átadnia.

Görgey dühösen kelt föl s maga elé rendelte a tisztet, ki neki az iratokat odaadta.

— Ki a nő, — kérdé a tábornok, — kitől az iratok elvétettek?

— Gróf Szedressy leánya, Alexandra, a ki barátnőjével érkezett meg.

A tábornok arcza e nevek hallatára megrándult és sajátságos érzés vett erőt rajta.

— Jól van, — mondá a tisztnek, — elmehet!

Ekkor ujra lefeküdt ágyába s olvasni kezdte az iratokat; minden egyes részénél kárörvendő mosoly vonult végig arczán s midőn elvégezte, e szavakkal kiáltott fel:

— „Hajh, kezemben vagy vipera!“

Kiugrott az ágyból, felöltözködött, sietett a fővártára, hogy az ott lévő tisztnek parancsot adjon ki. Midőn odaért, a grófnő és Szerena közönséges lóczán ültek. Görgey lenéző tekintetet vetett reájuk s gögös hangon távolitott el a szobából mindenkit, a két nőn kivül.

— Grófnő! ez iratok öntől vétettek el?

— Nem, tábornok úr! — felelé Alexandra, — ezeket én magamtól adtam át.

— Tudja-e, mit tartalmaznak?

— Tudom, tábornok, — felelé a nő büszkén, midőn észrevette, mily gőggel beszél vele, — tudom, s éppen azért hoztam el önnek, hogy tájékozhassa magát az ellenséges csapatok állásáról.

— Ha, ha, ha! — nevetett a tábornok, — hol szerezte ez iratokat, melyekből az tünik ki, hogy kegyed osztrák szolgálatban áll, mert hisz ez iratokat nem szerezhette meg másképen és azonkivül a magyar hadsereg minden helye meg van benne jelölve.

— Téved tábornok, ez iratokat egy ifjú hős adta át nekem, ki azokat az ellenség egy tisztjétől vette el, a kinek egy osztrák kém szolgáltatta át.

— Talán bizony Túry volt e hös? — kérdé Görgey gúnyosan.

— Elég tábornok, kikérem magamnak az ilynemü czélozgatást, ha nem akarja használ venni ez iratoknak, akkor máshoz fordulok, a ki köszönettel lesz értök. Most bocsásson utamra! . . .

(Folyt. köv.)

vélem, mikor a diós-györi kálvinyista templom tornyából kiabálta:

Ihin ni, jön a muszka, itt a muszka! Kató lelkem, vigyázz, megeszik a bódiszilvádat!

Ki is rázta őket a hideg.

No, de rázott engem is pénteken.

A hatodik utczában tölünk már égett.

Felsóhajtok.

Ha a szél erre tuj, menten hamuvá válik az a zsemlyeszinü selyem ripsz garnitura, a mi büszkeségünk, amit Málcsi születésnapjára prezentbe kapott az urától; menten hamuvá válik az a korállal mellirozott tengerzöld szalon anzug, a mit Málcsi prezentelt az urának annak utolsó hajszála kihullásának jubileuma alkalmából.

Hamuvá válik az a sok drágalátos prezent, a mit egymás örömére imitt-amott felkajtatva vettünk, de hála a mennyek urának, áthatva a kor szellemétől, nem fizettünk.

Fizetés nem uras, ha az ember pénzt hord a markában, elárulja, hogy paraszt származásu.

Füstbe ment volna minden boldogitó ideám, mint például a lutrizás s én akkor oda lettem volna.

Málcsika is oda lett volna.

A szoba ur is oda lett volna.

Még Páter Basilius is oda lett volna.

A vőm, no, az bizonyosan amoda lett volna, mert ő sohasem jár velünk egy uton. Szerencsétlenségünkön még mulatna.

Ki nem állhatja azt a sok kitoló-betoló háklis garniturát, a kvasztlikba mindég belevesz a lába.

A házunkat parádés czafrang-magazinumnak nevezi, a hol se megállni, se leülni nem mer.

Ha leül, Málcsi felvisit, hogy be ne piszkoljon valamit, mert ki tudhatja, hol járt? ha megáll, Málcsi akkor is visit, hogy mit áll ugy mint a fajankó, mit pislogat ide-oda, mint a czethal?

Legjobban cselekedné a vöm uram, ha haza sem jön — csak a gázsit ne vinné el mindig magával, hanem e rosz szokásáról nem lehet leszoktatni.

Nincs is olyan tisztaság hét vármegyébe, mint minálunk.

Eltátja a szemét-száját, a ki hozzánk bejön.

Hja, ki mivel tud, avval imponál.

De takaritunk is egész istenadta nap.

Higyé el, még sokszor megtésülködni is alig érünk rá.

De van is rend! Olyan jól el-el teszünk holmit, hogy ember legyen, aki meg tudja lelni, mikor kell.

Én meg nem foghatom, hogy hogy ér rá némely asszony főzni, rántást kavarni, de még ujságot is olvasni?

Meg hogy még olyan is akad, a ki gyermekét maga szoptatja!

Én erre vonatkozólag valaha más véleménybe voltam, de hogy milyenben, azt bizony már én nem tudom, mióta nagy világnak élünk, az az nincs időm afölött még gondolkozni se, különben a gondolkodás ránczokat hoz a homlokra, mondja Málcsikám. Gondolkozzék a ló, annak elég nagy feje van.

Erre még a generálisné is rá voksol, pedig mondhatom igen rangos dáma, rémséges sokat tart magára, pedig a leányának meg neki, tehát kettőjüknek csak egy zsebkendőjük van, azt is az ura viseli.

A multkor, hogy az eső esett, kénytelen volt megemelinteni a slepjét, alá láttam, bizony isten nem volt harisnya a lábán, a máslis lakkos czipő csupasz lábra volt felhuzva.

Szégyelnek strikkolni!

Hja! — — — csakugyan van a világnak vége! Kelt Kassán, Mindszent havában.

özv. Gágor Kata.

Ujdonságok.

A kassai közkórház e hó 15-én tartott választmányi ülésében Dessewffy Sándor kanonok választmányi elnökül választatott. Ez alkalommal a halálozás folytán üresedésbe jött ellenőri állomás betöltésére a pályázat kihirdetése határoztatott el, mely e hó 25-én jár le. Az erre vonatkozó kérvények október hó 25-ig a kórházi irodában nyujtandók be. Pályázni kivánók itt bővebb információt nyerhetnek. Az állással 800 frt évi fizetés, szabad lakás, világitás és fütés jár.

A kassai jótékony nőegylet 16-iki választmányi ülésében elhatározta, hogy jövő évi farsangi táncczigalmát január hó 9-én a Schalkház szálloda ujonnan épült termeiben fogja megtartani.

A kassai kir jogakadémiai „Olvasó-kör" legközelebb tartott alakuló közgyülésén következő tisztviselők lettek megválasztva: Elnök: Kéler Gyula. Alelnök: Dutko János. Titkár: Lorber P. Ferencz. Könyvtárnok: Koncz Miklós. Pénztárnok: Demeter Ernő. Az igazgató választmány tagjai: Duschek József. Roth Márk. Münster Tivadar. Szabó Béla. Comáromy István. Neumann Vilmos. Mikita Emil. Molnár Béla. Hedry Bertalan. Böhm Emil. A biráló bizottság tagjai: Dutkó János. Kéler Gyula. Flek Adolf. Miszalovszky Endre. Tarnóczy Béla. Demeter Ernő. Rottenberg Márton. Kelcz Gyula. Ujfalusy Béla.

Hangverseny. A kereskedő ifjak egylete e hó 24-én a Vitéz-házban levő kereskedelmi társaskörben hangversenyt rendez, melynek jövedelme szegény iskolás gyermekek támogatására fordittatik. Jegyek Binder Ernő, Kemény Géza és Várkoly János urak üzleteiben kaphatók, s pedig körszék 1 frt 20 kr, zártszék 1 frt, belépés 60 kr.

A kassai munkás-segélyző egylet ez évi márczius hóban tartott közgyülésében az egyleti tagsági dijat mind a három segélyző osztályra nézve kénytelen volt két-két krajczárral felemelni, mert az egylet a segélyzettek által annyira igénybe vétetik, hogy a pénztár tetemes deficzitben maradt. Miután ezen felemelés miniszteri jóváhagyást igényelt, az alapszabályok ekkép változtatva, felterjesztettek a kormányhoz, mely az alapszabályokat a záradékkal ellátva visszaküldte. A választmány határozata folytán a magasabb dij-fizetés uj évtől léptetik életbe. Ez egylet érdekében megjegyezzük, hogy ennek fennállása óta városunkban a munkás-viszonyok minden tekintetben lényegesen javultak, a város sem közvetve, sem közvetlenül nem kénytelen minduntalan a munkások között betegség folytán gyakran felmerülő nyomoruságot segélyezni és ép ezért kivánatos volna, ha a város, a mely budgetjében a jótékony intézmények czime alatt ugy is bizonyos összeget szavaz meg évenként ily czélokra, a kassai munkás-egyletet is támogatná. Mert, hogy a támogatást megérdemli, azt hisszük, Kassán senki sem vonja kétségbe.

A legtöbb adót fizetők 1886. évre. Bródy Fülöp (2069·75), Maléter Vilmos (2038·56), Stark János (1892·92), *Beller Károly (1629·24), *Hegedüs Lajos (1556·66), Tordássy András (1533·66), *Szilcz István (1403·76), id. Lepesch József (1359·96), Bielek Aladár (1333·34), *Fiedler Károly (1317·40), Hachbart Samu (1267·30), *Molitorisz Dániel (1210·62), *Juhász Mihály (1090·50), *Papp Sándor (1079·83), Feldheim Károly (1078·75), *Forgách József (1074·56), Holländer Lajos (1041·54), *Bercsinszky Alajos (1031·24), Brósz Jónáth (1014·91), *Madarász János (992·84), *Bázel Károly (988·82), Szakmáry Károly (949·52), Jerey Kristóf (901·15), Kraft Alajos (889·30), Megay Adolf (866·43), *Aranyossy László (859·54), *Demeter Titusz (858·40), *id. Novelly Sándor (826.—), Münster Ferencz (818·48), Weisz ig. Leó (816·61), Wojnárovits József (810·04), Freiberg Károly (803.45), *Mészkő Sándor (799·64), Dávitkó István (798·86), *Szabad Ferencz (782·48), *Kéler József (770·40), Van der Náth István (715·35), Schäffer József (710.—), id. Wandraschek Károly (702·04), Láncz Sámuel (677·51), Markó Lajos (635·28), *Strausz Dávid (606·90), *Demeter Manó (605·—), *Letzter Simon (594·98), *Roxer Vilmos (590·16), Gregorovits Henrik (581·34), Goldberger Samu (576·17), *Antal Emil (538·82), Weisz Dávid (534·80), Kemény Lajos (508·47), Meiczer Béla (503·10), Solinszky Emil (490·66), Friedmann Sámu (488·60), Weinfeld József (482·46), Spielmann Károly (465·21), Schwartz Sámuel (463·51), Girzsik Adolf (463·—), Bügler János (458·90).

A csillaggal jelöltek adója a törvény értelmében kétszeresen számittatott.

Erdélyi Marietta a temesvári lapok minden felléptekor nem győzik eléggé dicsérni, a közönség pedig minden alkalommal a legzajosabb ovácziókban részesiti. Igy olvassuk, hogy az „Eleven ördög"-ben a czimszerepet oly bravourral játszta és énekelte oly hatást gyakorolt, hogy a zsufolásig telt ház minden áriáját kétszer is ismételtette. A kritika különben kivétel nélkül magasztalja az összevágó előadást, a kart, az orchestrumot, a dekorácziót, a rendezést. Mi irigyeljük Temesvárt, hogy Geröfye van és oldala mellett Molnár György, a kit Kassa kiesúfolt. Temesvár még szánakozik rajtunk, hogy nálunk nem ugy szól az ének. Jól teszi.

Jótékonyság. Roth Felix, a nemrég Kassán elhunyt Roth Imrének fivére jótékonyczélokra 140 frtot küldött Bécsből dr. Kain Dávidnak, mely összeget az utóbbi azon kérelemmel tette le a polgármester kezéhez, hogy 40 frt a helybeli szegény zsidók, 40 frt a szegény keresztények közt osszatassék szét, 10 frt a Fröbel-egyletnek, 50 frt végre az árvaháznak adassék át.

Angyal-csinálás. A rendőrség a kakas-utcza 24. számú házban lakó Gorgos-Kruczik Máriánál feljelentés folytán egy 18 hónapos gyermeket talált, mely a nevezett asszonynál dajkaságban volt. A rendőrség a gyermeket a legnyomorultabb állapotban találta. Teste a ronda, nedves fekhelyen több helyen sebes, gümös lett, e mellett a táplálék-hiány miatt egészen le van soványodva, a mi még szembetünőbb azáltal, hogy a dajkáló asszonynak saját gyermekei a legvirágzóbb szinben vannak. Gorgosné a hozzá intézett kérdésekre azt felelte, hogy a gyermek anyja valami Deszkásné, a ki hat forint dijat fizet neki havonként. Azon megjegyzésre, hogy e dijból a gyermeket nemcsak kellő táplálékkal, hanem tisztán is köteles lenne tartani és ápolni, azt felelte, hogy az anyja ezt maga sem akarja, mert valahányszor a havi pénzt hozza, mindig csak azt kérdezi: „No meddig fog még az a fattyú élni?" A rendőrség a nyomorult sybillát a gyermekpusztitás gyalázatos segédkezése miatt 200 forintig megbirságolta s lehet, hogy az anyát, mert olyan légkörben mozog, a melyben az ilyen bünök a legnagyobb hidegvérrel uzetnek, megtorlás nélkül hagyják, a helyett, hogy átadnák a büntető igazságszolgáltatás kezébe. Deszkás Ida, a szerencsétlen gyermek anyja, mint értesülünk, más, e magyar szónak megfelelő német nevet visel, hogy tiltott viszonyának gyümölcsei mert több van —, még anyja valódi nevét se ismerjék, ha majdan átokra nyilnak ajkaik nyomorult életük közepette, a mig anyjuk szüzi erényе dijául talán gazdag és mindenki által tisztelt társadalmi állásban élvezi az élet örömeit. De ha az anya talán öntudatlanul lépett rá bunének ezen könnyü szerrel remélt elpalástolására, kétszerte súlyosabb és a büntető törvény sujtó közbelépését kihivó bünt követett el Farbaki Emília bába, a ki ez elbukott nő első gyermekét, melyet házában szült, hamis adatok alapján jelentette be a keresztelésnél. Ily bábát, a kit hivatása pontos teljesitésére még eskü is kötelez, a rendőrségnek egy perczig sem szabadna ebbeli minőségében megtürni. Ezt követeli az érzelmeiben arczul ütött tisztességes társadalom, ezt a humanizmus, mely még akkor is feljajdul az emberben és megtorlásért kiált, ha egy állatot lát kinlódni az útczán, a midőn terhe alatt görnyed.

Lotto-próféta. Csekefalvy Ilona, a ki Kassán nyerő-számok eladásával foglalkozott, a budapesti próféták felzavartatása által megszeppenve, a rendőrségnél bejelentette, hogy e mesterséggel felhagy, miután azonban Csekefalvy iparengedélyi ügye közel másfél év óta a belügyminiszteriumnál pihen, a rendőrség lemondását nem vette tudomásul.

A tolonez. A kassai rendőrség 16-án reggel 8 órakor indította utnak Malik Anna, helczmanóczi illetőségü csavargónőt. Kisérője annak rendje szerint át is adta a miszlókai birónak, ki az átvételt nyugtázta, mindamellett a kassai rendőrség három órával később Malik Annát ujból itt találta és bekisérte. Ezt csak azért emlitjük fel, mert ujabb bizonyitékát látjuk benne, hogy más hatóságok közegei mennyire respektálják a tolonez-ügyre vonatkozó szabályokat. A tolonez-ügygyel üzött könnyelmüség már annyira türhetetlenné kezd válni, hogy a kassai rendőrség ez ügyben kénytelen a belügyminiszteriumnál feljelentést tenni, mert eltekintve, hogy a városnak ez ügygyel tengermunkája van folyton, a tolonczok tartása még anyagi áldozatába is kerül.

Vesta-szüz. A rendőrség sajó-szentpéteri illetőségü Kiss Borbálát eltolonczoltatta, mert kávéházi pénztárosnősége jövedelmét egy mellékiparral szaporitotta, a melyre ipar-engedélylyel nem bir.

Rövid hirek.

— *A szemerei* körjegyzőség október hó 29-én d. e. 10 órakor választás utján töltetik be. Pályázni kivánók felszerelt folyamodványaikat 28-ig Szepsiben lakó Géczy Gyula főszolgabirónál adják át. Javadalmazás 400 frt évi fizetés 80 frt lakbér.

— *Eperjesen* a szarvasmarhavásárok e hó 25-ig betiltattak.

— *Szikszón* egy 80 holdas birtok lakóházzal a városban és jól rendezett gazdasági épületekkel szabad kézből eladó. Felvilágositást ad Nyiry Bertalan Szikszón.

— *Kantin-bérlet.* Kassán egy teljes gyalogsági zászlóalj részére és 2 zászlóaljra szóló börtönhelyiségek részére a korona-utczában épitett uj laktanyában a kantin-helyiség és kantin-jog irásbeli ajánlati uton bérbe adandók. A bérlet tartama 3 év, bánatpénz 120 frt. A többi feltételek a hivatalos órák alatt a városi számvevőségnél megtekinthetők. A bérletre vállalkozni szándékozók ajánlataikat október hó 24-én d. e. 10 óráig a város polgármesterénél nyujtsák be.

— *A marmarosi* három sóbánya és a szigeti sószállító hivatal részére szállitandó 3300 mmázsa buza, 1000 mmázsa rozs, 2600 mm. tengeri, 30 mm. zabra nézve október 28-án Akna-Szlatinán árlejtési versenytárgyalás tartatik. Ajánlatok 50 kros bélyeggel 10 százalék bánatpénzzel a tárgyalás napján d. e. 11 óráig az akna-szlatinai főbányahivatalnál nyujtandók be. Egyéb feltételek a kassai pénzügyigazgatóságnál is megtudhatók.

— *A Garbócz-Bogdány* mellett levő Osva-hid ujjáépitési helyreállitása 4763 frt. 61 kr, és 894 kézi, 10 igás közmunka erejéig engedélyeztetett. A zárt versenytárgyalás a munkára nézve október 23-án d. e. 11 órakor a kassai államépitészeti hivatalban lesz, hol bővebb felvilágositás is nyerhető.

Árverések. Tornán e hó 23-án d. e. 10 órakor Putnoky Lovász Gizella tulajdonát képező 422 frt 60 krra becsült hidvégardói közbirtokossági részjog a legtöbbet igérőnek. Végrehajtatók Klein Jakab és Steiner Ödön kassai kereskedők. — Nagyidán október 19-én d. e. 9 órakor Roth Hérman tulajdonát képező 380 frt 30 krra becsült életnemüek a legtöbbet igérőnek. Végrehajtató Grósz Sándor nagyidai lakos. — Györke községben október 26-án d. e. 9 órakor Holczmann Dávid, györkei lakos tulajdonát képező 6280 frtra becsült butorok, állatok, gazdasági gép és eszközök becsáron alól is. Végrehajtató dr. Holczmann Lajos nagybittsei lakos.

Irodalom.

„A magányból" czim alatt Reviczky Gyula egy kötet költeményre előfizetési felhivást bocsát közre, mely decz ember elején fog megjelenni. Egy füzött példány ára 2 frt, diszkötés 3 frt, mely Kassán lakó szerző czimére küldendő. Reviczky Gyula az ifjú költői és irói nemzedék sorában az elsők mellett méltán foglal helyet, s ez ujabb kötetével bizonyára csak emelni fogja a hozzá kötött várakozást.

CSARNOK.

A társalgónő.

— Ries Hermin eredeti regénye. — 6

I.

Csodálattal néztem Olgát s hitetlenül csóváltam a fejemet. Határozottságá meglepett. Csak most láttam, mint szikráznak s mily mélyen fekszenek apró szürke szemei, s mily makacsul domborul előre keskeny homloka, melyet egy alig látható barázda metsz ketté középen.

Féltem.

— Nem, Olga ne csinálj hunczutságot s ne okozz vele másnak bajt, — szólék kérőleg.

— Félsz ugy-e?

— Sajnálnám, a kit a kóterbe zárnának miattad.

— Azt nem miattam zárnák oda, hanem saját bambasága miatt. Miért nem tudja magát védeni?

— De hogyan védené, ha a gyanu reá esik?

— Merészen.

— Oh, hogy szeretném látni, miként védekezik a bünös!

— No hát lásd.

Ezt mondva, Olga tintatartómat a földhöz vágta s fehér ruhámra frecsesent fekete tartalma.

— Az istenért, mit tettél!

— Most menj és panaszolj be.
— Én kérdőleg néztem Olgát.
— Menj, menj, hogy lásd, miként védi magát a bünös.
Szavát fogadtam.
— Kedves Máter, — szólék alázattal — Olga a földhöz verte a tintatartómat és ime, bepiszkolta a ruhámat.
— Csivakodtak ugy-e?
— Nem.
— Hát miért vágta Olga a földhöz a tintatartót?
— Én nem tudom, miért, — válaszolám zavarral.
— Nekem ugy látszik, hogy a kisasszony hazudik?
— Én nem hazudom.
— Az mindjárt kiderül.
A szobánkba léptünk, nagy meglepetésemre Olga már nem volt ott.
— Olga itt sincs!
— Itt volt . . . talán a folyósón . . . ugy a kertbe ment . . . higyje meg, ő itt volt.
Felkerestették Olgát.
Szivem hangosan dobogott, arczom kigyult, midőn szembe álliták velem.
— Ön vágta földhöz ezt a tintatartót?
— Négy óra óta a kertben vagyok — válaszolá higgadtan.
— De . . . bátorkodám megjegyezni.
— Hallgasson! Én már jól ismerem a kisasszonyt. Mivel bizonyitja be, hogy négy óra óta a kertben volt?
— A leányokkal, a kik a kertben vannak
— Nem igaz, ő most e pillanatban mehetett a kertbe, itt együtt volt velem.
— Tessék megkérdezni a leányokat — mondá ő — s akkor bizonynyal kiderül, hogy a kisasszony hazudik, midőn azt mondja, hogy a tintatartóját én vágtam a földhöz.
Nem birtam szólni többet.
A leányok mind Olga állitása mellett bizonyitottak, s engem a Máter szigorúan megdorgált és a szobámba parancsolt.
Egy pillanat alatt sajátságos változáson ment keresztül lelkem.
— Látod, bamba! — mondá Olga szobámba követve, — te maradtál benne.
— De hogyan bizonyithatták a leányok, hogy te a kertben voltál?
— Csak ugy, mert félnek tőlem, mindeniknek van titka, a melyet én tudok s a melynél fogva a kezemben tartom őket. Tini például, tiltott könyveket olvas, Juczi egy deákkal levelez, Flórának egy kis katona virágot dobál át a keritésen, Berta pedig többször kiszökik.
— És te hogy tudtad meg?
— Meglestem őket.
— Milyen a tiltott könyv?
— A regény.
— S mért tilos a deákkal való levelezés?
— Mert szerelmet tételez fel.
— S a virágdobálás?
— Ugyanazt.
— A kiszökés?
— A titkok legsulyosbbika.
— Neked nincsen titkod?
— De van, hanem én nem vagyok bolond elárulni s aztán óvatos is vagyok. Midőn én ujoncz voltam itt, mint te most, velem éppen úgy bántak, mint veled, sőt roszabbúl, mert engem mindig korcsmáros kisasszonynak csufoltak.
— És miért csufoltak korcsmáros kisasszonynak.
— Mert az apám korcsmáros.
— Szégyen az?
— Dehogy szégyen.
— Akkor miért csufoltak?
— Mert azt hitték, boszantani fognak vele.
— Bamba, én csakugyan roppant bamba vagyok, — sohajték szomorúan — Olga alig idősebb nálamnál három évvel és milyen okos. Szeretik, félik és engem mindenki gyülöl. Miért?
— Tanits meg engem is hazudni! — kértem bensőséggel.
— Jól van kis borzas . . . megpróbálom.
Olga tanitóm lett — — — — — —
Ugy találta azonban, hogy a fejem nagyon nehéz és a szám igen csacsogó.
Mindig félreértettem oktató szavait, s olyasmiket csacsogtam, a mit nem kellett volna.
No de azért tanácsát követve, mégis sokat nyertem s türhetőbbé vált a zárdai élet. Csakhamar beláttam, hogy a nyiltság, őszinteség mennyi kárt okoz.
Hazudtam . . . és azt mondták, javultam.
Szinleltem és azt mondták, müvelődtem.
Hizelegtem, azt mondták: lám, mennyire gyarapodott kedvességben — — —
Haladásomat megirták anyámnak s a jó lélek örömkönyektől ázott leveleket küldött hozzám, dicsért, magasztalt, biztatott, áldott — — —
Mindannyiszor sajátos érzemény hozta rezgésbe lényemet. Ugy tetszett nekem, mintha mindig meghalna egy-egy lelkem, amidön jó anyám levelét olvasom.
Ő boldog, ő meg van elégedve velem, irá, csak maradjak mindig olyan, mint a minő vagyok, mert ellenkező esetben megszakadna a szive.
Oh, kedves, kedves jó anyám!
Ez a levél tördöfése volt minden jobb érzeményemnek; felhagytam ama szándékkal, hogy őszinte leszek s bevallom, hogy minden, amiért dicsérnek, hazugság, hiszen anyámnak megszakadna a szive, ha — bevallanám az igazat.
(Folyt. követk.)

Szerkesztől üzenetek.

Danton, Kassa. A, kinek nincs elég erkölcsi bátorsága nyiltan sikra szállani, az nem jöhet számba az elvek és eszmék piaczán. És azt hiszi, hogy a mi önnek jogosnak látszik, azt másnak az ön elveivel tenni nem szabad? Mi részünkről utáljuk a vallási türelmetlenséget s bárki legyen ön, az alakot, melylyel elveinek kifejezést ad, megvetjük. Hogy mi inditotta a szerkesztőséget a közlésre, melyért ön oly őrült dühbe jött, messze áll attól, a mit ön tökeveszettségében reázúdit.

Dr. V. B. Budapest. Sajnálat, nem fogadhatjuk el, szaklapba igen jó, a mi olvasóinkat untatná.

R. J—b Budapest. A rendes két izben járta meg Budapestet, lévén fürdő (utcza) ez egyszer nem stáczió. Ment.

K. J. Varannó. Magyar nyelven.

Kislutri.

Október 14-én.

Prága	90.	84	43	37	23
Lemberg	23	82	65	33	45
N.-Szeben	53	47	44	20	8

Hivatalos árfolyamok a budapesti árú- és értéktözsdén.

Október 16.

Magyar aranyjáradék 6%	—.—
Magyar aranyjáradék 4%	96.—
Magyar papirjáradék 5%	89.—
Magyar vásúti kölcsön	147.75
Magyar keleti vasúti államkötvény, I. kibocsátás	96.25
Magyar keleti vasúti államkötvény, II. kibocsátás	125.—
Magyar keleti vasúti államkötvény, III. kibocsátás	108.—
Magyar földtehermentesitési kötvény	102.50
Magyar földtehermentesit kötvény záradékkal	101.25
Temes-bánáti földtehermentesitési kötvény	102.—
Temes-bánáti földtehermentesitési kötvény záradékkal	101.25
Erdélyi földtehermentesitési kötvény	101.—
Horvát-szlavon földtehermentesitési kötvény	102.—
Magyar szölödézsmaváltsági kötvény	97.75
Magyar nyereménysorsjegy-kölcsön	117.—
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy	130.25
Osztrák járadék papirban	80.80
Osztrák járadék ezüstben	81.50
Osztrák járadék arányban	103.50
1860-iki osztrák államsorsjegyek	138.50
Osztrák-magyar bankrészvény	350.—
Magyar hitelbank-részvény	279.25
Osztrák hitelintézet-részvény	277.30
Ezüst	—.—
Cs. és kir. arany	5.97
20-frankos arany (Napoleond'or)	9.99
Német birodalmi márka	61.80
London	125.90

Felelős szerkesztő: **Ries Lajos.**

HIRDETÉSEK.

TÁNCZTANITÁSI JELENTÉS!

Mély tisztelettel értesitem a nagyérdemü közönséget, miszerint

tánczi skolámat

november hó 1-én a Benczur-féle házban, fő-utcza 86. szám alatt, az udvarban levő emeleten (a több éven át Kassán működött Mayer tánczi tanitó által egyenesen tánczi tanitási czélra berendezett teremben) megnyitom, mely tanidényre a legujabb rendszer szerint — a növendékek testi kiképeztetése alapjául — tánczi skolámat osztályokba rendeztem be. Tánczi tanitási dij az egész tanfolyamra: deákokért 7 frt, más tanitványokért havonta 5 frt. Továbbá külön oktatás a leggyorsabb betanitással óránként 2—5 frtig.

Beiratások f. hó 24-től kezdve a fentnevezett tánczi skolában naponta délelőtt 10—12-ig, délután 4—6-ig eszközölhetők.

Mély tisztelettel

Révész Imre, tánczi tanitó.

2—2

RIES LAJOS

könyvnyomdája

mindenféle

nyomtatványt

a legolcsóbb árak mellett

csinosan és gyorsan

készit.

Szőnyegek és takarók felső-magyarországi legnagyobb gyári-raktárának tulajdonosa.

FLACHBART SAMU UTÓDAI

„SZÉMAN TESTVÉREK" czég

Kassán, fő-utcza 60-ik szám alatt

ajánlja a nagyérdemü közönségnek mindennemü

salon-, futó-, pamlag- és ágyelőtti szőnyegeit

katona-, gráfenbergi, fürdő- és lópokróczait, valamint különböző szinü utazó-, ágy- és erdélyi gyapjutakaróin kivül

Rumburgi creasz-, czérna-, len- és gyapot-vászonnemü czikkeit; chiffon-, kanavász-, ágy- és derékalj-kelméit.

Továbbá ajánlja legdúsabb választékkal ujonnan berendezett nagy raktárát mindennemü

ruhakelmékben, szines és fekete orleans, fekete terno, wattmoull, lama és fehér flanell, kalmukban, barchentben és rövidárukban.

A nagyérdemü közönség becses látogatását kérik

tisztelettel

SZÉMAN TESTVÉREK.

5—10

Nyomatja Ries Lajos kiadó saját könyvnyomó-intézetében Kassa 1885.

I. évfolyam. Kassa, 1885. évi október 22. 10. szám.

Előfizetési díj:
Egy évre ... ... 5 frt — kr.
Félévre ... ... 2 „ 50 „
Negyedévre ... 1 „ 25 „
helyen házhoz-hordással, vidékre postai küldéssel.
Egyes szám 6 kr. —

Hirdetések
egy petit sor ... ... 4 kr.
nyílttéren ... ... 12 „
Többszöri közlésnél engedmény.
Felvétetik a kiadóhivatalban főutcza 54. sz.

KASSAI SZEMLE.

Társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden csötörtökön és vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Kassa főutcza 54. sz. a.
hova a lap szellemi és anyagi részét érdeklő küldemények czímzendők.

Kéziratok vissza nem adatnak.

Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

A magyarosodás egyik fontos tényezője.

Hogy minő bokros érdemei vannak idáig is már Trefort Ágoston közoktatásügyi miniszternek a magyar nyelv terjesztése s általában a magyarosodás körül, annak bizonyitgatása ma már egészen fölösleges. A tények beszélnek.

A miniszter rendeletei közül különösen kimagaslik egy, végeredményének üdvös voltában, és ez ama több év előtti rendelete, hogy a nem magyarajkú vidékeken a nyári szünidő alatt magyar nyelvi póttanfolyam tartassék, a magyarúl nem tudó néptanitók részére.

Hogy mit teremthet egy ilyen póttanfolyam, s milyen fényes eredményt mutathatnak fel az ott működő, lelkiismeretes, ügybuzgó és hazafias lelkületü tanárok, örömmel látjuk ezt a losonczi állami tanitóképző-intézet igazgatójának, Szováthi Lajosnak, az ez évi magyar póttanfolyamról szóló, a miniszterhez fölterjesztett jelentéséből, mely világos áttekintést nyujt úgy a tanitás módszerének helyes megválasztása és alkalmazása, mint a hatheti magyarnyelvi póttanfolyamnak nagy anyagi és erkölcsi eredményéről is.

A múlt nyári póttanfolyamon, Losonczon, hazánk felső vidékének 12 vármegyéje 117 nem magyarajkú tanitó által volt képviselve, megyék szerint igy oszolva meg: Gömörből való volt 6, Hontból 3, Zólyomból 20, Nógrádból 11, Nyitrából 6, Barsból 2, Trencsénből 16, Árvából 8, Liptóból 14, Turóczból 28, Szepesből 1, Pozsonyból 2. — Hitfelekezetileg volt: róm kath. 74, ág. hitv. 40, zsidó 3. A korra nézve: a legfiatalabb volt 17, a legidősebb 55 éves.

A képzőintézeti igazgató a nem magyarajkú tanitó s a működő tanárok jelenlétében hosszabb magyar beszéddel nyitotta meg a tanfolyamot. Könnyen megérthető szavakkal előadta, hogy mire kell a tanitóknak törekedniök, hogy minő hálával tartoznak a kormánynak, mely lehetővé tette, utat mutatva és módot nyujtva, hogy drága hazánknak édes magyarnyelvét kiki, tehetsége és szorgalma szerint elsajátithassa. Buzditotta őket szorgalomra, munkára s arra, hogy akárminő rosszul menne is eleinte, egymással lakásaikon is magyarul társalogjanak.

A póttanfolyam első fele — mondja a jelentés — a tanárokra nézve rendkivül küzdelmes volt. Nem azért, mintha a tanitványtanitók nem fejtettek volna ki elég szorgalmat s nem fogták volna föl komolyan kötelességüket; hanem azért, mert különösen a szegényebben dotált r. katholikus tanitók — mondhatom — 70 perczentje mesteremberekből, kiszolgált katonákból alkalmaztatván, nemcsak, hogy általános tanitói oklevéllel nem bir, de saját (tót) anyanyelvének sem ismeri egyetlen szavát sem nyelvtanilag. S ezt nem vádképen mondom, mert „akinek nem adatott, attól ne követelj.“ Vigasztalásul szolgálna azonban, ha csak az imént emlitett tanitókról konstalálhatnók eme tapasztalásunkat. De nem igy van. A megjelent egy pár izraelita tanitón kivül a többi (tót) tanitó közül, sokat mondok, ha azt állitom, hogy 10 perczent tudott csak valamit anyanyelve nyelvtanából. A póttanfolyami idő második fele a kezdetben igen megcsüggedt reménységet föllenditette. A tényezők összehangzó, buzgó munkája előtt a siker melegitő fénye fölcsillámlott. Kisebb-nagyobb mérvben mindenik csoport megkezdette a népiskola egyes tantárgyainak magyar nyelven való, szemléltető, módszeres tanitását. A magyarnyelvi póttanfolyamoknak nem is lehet áldásosabb hivatásuk, mint megtanitani magyarul tanitani. Mert mit ér az, ha a tanitó tud magyarul; de nem képes magyarul tanitani? Tanitóinkban, csaknem kivétel nélkül, megvan a jóakarat s szeretőnek magyarul tanitani iskoláikban; de ha nem tudnak tanitani; ha nincs semmi módszeres ismeretök; ha nem láttak maguknál jobb tanitót soha, ha nincs buzditójuk, vezetőjük, oktatójuk: lehet-e akkor nem csodálkozunk, ha kedvök elvész, akaratuk meglanyhul, látván, hogy a kietlen pusztában nincs emberi kéz, mely jóakaró támogatással nyulna feléjök s nincs emberi szív, mely áldatlan helyzetükön segitene?!

Emelőleg hatott lelkemre — mond más helyütt az igazgató — s nehéz munkámnak legszebb jutalmát élveztem akkor, midőn hazánk czimerét, saját szép rajzaikról, egész lelkesedéssel ismertették a gyakorlati tanitás alatt; midőn a történelmi olvasmányaikhoz előkeritett, pénzért megszerzett Álmos, Árpád stb. képei fölmutatásánál, a meggyőződés erejének hangján mondták, tanitották: ezek a mi őseink; ezek szerezték nekünk e szép hazát!

A 117 tanitó között volt 20 vad panszláv, ki a póttanfolyam végeig, a tapintatos bánásmód mellett, báránynyá szelidült; sőt némelyik, abbeli lelkesedésében, hogy megtanúlt magyar nyelven tanitani, önként esküt is tett az igazgató előtt arra, hogy ezentúl csakis magyarúl fog iskolájában tanitani, még attól sem rettenve vissza, ha buzgalmának elcsapatás lenne a bére. Nem egy könyezve vett búcsút az intézettől. A póttanfolyamok a kölcsönös érintkezésekre igen kedvező alkamakul szolgálván, a panszlavisztikus nyavalyák ellen is csalhatatlan gyógyhatásu orvosságnak bizonyúltak.

Kiterjedt a működő tanárok figyelme arra is, hogy a testgyakorlás és gyermekjátékok terén is megkedveltessék a tanitókkal a magyar nyelvet. Itt főkép arra fordittatott figyelem, hogy a magyar vezényszavakat és játékneveket megtanitsák, s hogy közben a vezetés, intézés és beszélgetés magyar nyelven történvén: általuk otthon hasonlóképen vezettessenek a gyermekek is.

Az ének és dal is bevonatott a nyelv-képző tényezők közzé. Naponkint tanitás előtt, mintegy imádságképen, nagy lelkesedéssel énekelték a himnuszt és a szózatot, s nagy előszeretettel gyakorolták magukat más hazafias dalok és népdalok éneklésében is.

A mi csak a tanitás és nevelés körébe bevonható volt a hatheti tanfolyam alatt, mindaz bevonatott, s a derék tanároknak minden törekvések oda irányúlt, hogy ne csak szivben-lélekben és nyelvben is magyar embereket, de módszeres ismeretek tekintetében is használható, számottevő tanitókat bocsássanak vissza intézetökből.

K.

TÁRCZA.

Mijtámhoz.

Édesz Mijtám léd tedelmesz,
Ha méd szejetni tudsz, szejesz!
Mejt a bánat med fod öjni,
Máj czutjot sem bijok enni.

Azt veted, hod hütjen vadok
S a jánokkal bolondozok —
Lászd, ijen a tejmészetem.
De azéjt mind nem szejetem.

Ha hojnap médsz istojába,
Välj med endem a tapuba,
Adok neted czviti puszit
Ész méd mondok ám vajamit!

Atilla.

Egymásé a sirban is.

— Történeti elbeszélés 1848-ból. —

A „Kassai Szemle“ számára irta: **Lehotay Elemér.**

Folytatás. 4

Talán Damjánicsnak adná át, nemde? . . . Ho, hó! grófnő önök foglyaim maradnak mindaddig, mig e dolog tisztába nem jön! — Ezzel otthagyta a két nőt.

— Mit, mi foglyok, — kiált fel Alexandra, — nem, soha! Ez alávalóság, távozzunk!

A két nő az ajtó felé tartott, de az örök útjokat állták, s igy kénytelenek voltak bent maradni. Hajnalban parancs jött a tábornoktól, mely szerint az elfogott nőket a várta melletti házba kell áthelyezni s őrizetökre két embert kirendelni.

Alexandra és Szerena az új helyen kényelmesebben érezték magokat, mert legalább az út fáradalmait kipihenhették.

Másnap az egész táborban elterjedt, hogy ez éj jel két osztrák kémet fogtak el s Görgey mindakettőt bezáratta.

Túry és Sziráky előtt föltünt az, hogy mindakét nőről azt mondták, miszerint feltünő szépek és egyik a másiknak barátnője. Különös érzés vett erőt a költőn, nyughatatlan volt s mindenképen meg akarta tudni, kik e foglyok. Egy órai kutatás után, rémülettel értesültek, hogy e két nő Alexandra és Szerena. A két férfi, bár okát nem adhatták, de félteni kezdték a nőket, mert tartottak Görgeynek heves természetétől.

Az egész nap rettegés között telt el, mikor este Alexandrának inasa jött be s egy levelet adott át Túrynak, melyet akkor csasztatott úrnője kezébe, mikor az ételeket vitte be számukra. A levélben az állt, hogy a tábornok őket, mint veszélyes osztrák szolgálatban álló kémeket Pozsonyba szállittatja és a bosszú vezérli őt akkor, mikor hazaárulóknak mondja őket, kiknek a jutalmuk vérpad lesz, — holott a levelek az ellenség hadainak jelenlegi állását tartalmazzák, melyekből a tábornok bővebb utasitást nyerhet. Megemliti, hogy ők csak szivességet akartak tenni a tábornoknak, mert ezzel a hazán segiteni gondoltak és hogy az atyjáról szóló irat nincs a többi között.

Képzelhetni, mily érzés vehetett erőt Túryn és barátain, mikor a levelet átolvasták, készek voltak mindenre, csakhogy a nők életét megmentsék.

Sötét éjszaka volt, sürü köd szállott alá annyira, hogy négy lépés távolságra sem lehetett látni. Öt férfi gyors, óvatos léptekkel közeledik azon ház felé, a hol a nők fogva vannak, körülnéznek mindenütt, minden legkisebb neszre megállanak, figyelnek. Csend van. A ház előtt kis távolságra jeleket váltanak s külön válnak; két perczenyi rémes várakozás után éles fütty hallatszik, két zuhanás és a két őr megkötözve, bekötött szájjal a földön hevert.

A férfiak belopódznak a házba, a zárakat feltörik és a nők előtt áll: Túry barátaival. Hirtelen ruhákat váltatnak velök, ugy hogy pár perez mulva hét férfit látunk a szobában mozogni.

— Most gyorsan, — mondá Deli, — mert a késésből bajunk lehet.

Balogh előre ment, Túry a nőkkel követte, utánok Sziráky, Deli és az inas, kik hátúl maradtak, hogy a netalán bekövetkezhető megtámadást feltartsák és mindnyájan rohantak a hegy felé.

Már közel voltak az örsökhöz, midőn hangokat hallanak a hátuk mögött, menésöket futássá változtatták, de . . . hasztalan, mert közelednek s itt-ott fáklyák fényét is lehet látni.

Ekkor összejöttek, Baloghot és Szirákyt előrekülték a nőkkel és az inassal, Túry és Deli hátramaradtak a támadást bevárni és feltartoztatni őket.

Már a hegy tetejére értek, midőn lövések hangzanak, a támadás és üldözés oldalról történt, egyenesen arra, a merre a nők futóttak.

Sziráky egy golyótól találva elesett, a seb nem volt veszélyes, de tovább nem mehetett, Szerena nem akarta elhagyni és csak a kényszernek engedve, — meg csókolta jegyesét, — rohant tovább, mig végre Alexandra is kimerülve összeesett, azt mondta barátnőjének, hogy meneküljön el Balogh segitségével. Ezek fel akarták emelni s karjaikra venni, de nem engedte magát, most ő úgysem bir tovább és csak őket akadályozná az előremenetelben s kérte őket, hogy fussanak, úgy is megszabadúl ő később.

Alexandrát tehát elfogták újra, Sziráky, — kit a golyó inkább csak horzsolt, mint sebzett, — egy odvas fa tövében vonta meg magát úgy, hogy észrevenni nem lehetett. Túry és Deli sietve közeledtek s mikor látták Alexandrát elfogva, oldalt kerülve, gyors léptekkel mentek vissza a táborba.

Három óra lehetett hajnalban, mikor Sziráky csendesen belépett a szobába, a barátok bánatát enyhitette az, hogy ő visszakerült és Szerena szerencsésen menekült a Balogh segitségével. (Folyt. köv.)

Innen-onnan.

Egy borongós délután.

Életkép, különböző jelenetben.

Pál ur, erényekben dús magánzó és agglegény.
Péter ur, jogtudós, barátja.
Náni, kötelességtudó gazdasszony.
Egy kis leány, a ki csak a végén mondja meg, hogy mit akar.

(Történik Pál ur szobájában.)

Pál ur a hirlapok közé temetkezve szörnyen izgatott. Náni a szobába lép, mintha valamit mondani akarna. Pál urra tekintget.

Pál ur vissza tekintgeti, miközben orrlyukai egyre tágulnak, szemöldei vészt jóslóan lihegnek, szájizmai rángatóznak.

Náni *félénken:* Nagyságos ur —
Pál ur *méltóságteljesen kiegyenesedve:* Vén sybilla —
Náni: Kiflire kérnék — .
Pál ur: Keritőné —
Náni: A kávénk is elfogyott.
Pál ur: Szégyelje magát!
Náni: Nem én ittam meg a kávét.
Pál ur *dühösen:* De én megmondtam magának, hogy a házam tájékán semmiféle süldő leányokat meg ne lássak, mert kitekerem a nyakát, a maga nyakát!
Náni *félhangon:* Én hozzám nem jönnek.
Pál ur: Tán én hozzám?
Náni: Persze, mert a nagyságos ur adott nekik —
Pál ur *egy lépést előre rándul:* Mit adtam?
Náni: Tudom is én. Almát, czukrot. —
Pál ur: Miért adtam?
Náni: Tudom is én. Hogy legyenek jók, szófogadók.
Pál ur: Igen — én magát elkergetem, maga engem rosz hirbe hoz.
Náni: Én?
Pál ur: Maga, mert maga tudta, hogy engem ezek a leányok csábitanak, tudta, hogy utóvégre el is fognak csábitani, oh, de roszul tudta, mert engem nem fognak elcsábitani, hallja, nekem már benőtt a fejem lágya, én nem hagyom magam elcsábitani, nem, nem, nem! Nem akarok többet egy kisleányt sem látni, egyről sem hallani. — Mit akart ma az a kis leány reggel az én szobám ajtajánál?
Náni *habozva:* Az a kis lány — az a barna kis lány — avval az iskátulyával —
Pál ur: Az, az, az!
Náni: Tudom is én. Azt mondta, hogy ide tetszett rendelni.
Pál ur: Én? Takarodjék a szemem elöl!

II.

Pál ur összeszedi a szétszórt hirlapokat, lázas léptekkel elrohanva egyenesen hatalmas törvénytudó barátjához. Az ajtóban belebotlik Péterbe.

Péter: Szervusz Pál, oláhok szállták meg a házadat, hogy ugy neki akarsz szaladni a világnak?
Pál: Bolond vagyok, a te barátod. *(Bemennek).* Ülj le Péter, hallgass, elégtételt kérek a meghurczolt férfiui erénynek s azon sok ártatlanúl bepocsékolt jó barátainknak, kiket a „Pall Mall Gazette“ világszerte meghányt-vetett s első sorban elégtételt magamnak, te, engem el akarnak csábitani, s kérdem, ki lesz az oka?

Védelmet nekünk — mire való a törvény, ha nem nyujt védelmet?

Egy leány, de még egészen gyermek leány — oh, czélja van velem, tudom, érzem, — ha az ajtó zárva, az ablakon néz be, s én csak nem falaztathatom be az ablakomat, hogy ki ne lássak rajta?

Jöjj, jöjjetek, hogy legalább fültanui lehessetek annak, a minek mi a nőnem részéről ki vagyunk téve. S aztán harsogtassátok világgá, — előre is látom, mennyi köszönő iratokat fogok kapni az ujságok által kompromittált szegény férfiaktól, majd befütök én neked nagy szája „Pall Mall Gazette“! *(Az ajtó előtt csoszogás)* Már megint itt kisért, hallod?
Péter: Nem.
Pál: Süket. Menj be a másik szobába, aztán fülelj! *(Péter engedelmeskedik, Náni becsoszog).*

III.

Pál ur *nyájasan:* Náni, nem volt még itt az a kis leány?
Náni *nagyiskodva:* De igen. Két skatulya volt nála.
Pál ur *kezeit dörzsölve:* Nem mondta, hogy megint eljön?
Náni: De igen.
Pál ur: No, itt van kiflire meg kávéra, s aztán ereszsze be, de nehogy a lakók meglássák.
Náni *fejével bólint, magában:* Oh, vén pilátus!

A kis leányka óvatosan belép, nagy kendője alatt rejtett csomag.

Pál ur *magában:* Ahán, az ürügy, igy szokták ők. Jöjjön közelebb kicsikém! *(A leányka mosolygva üti fel fejét).* No csak, hát van? Mi van a kendője alatt? *(A leányka kémkedve tekint szét).*
Pál ur *megértve:* Nincs itt senki, gyermekem.
Leányka *szemlesütve:* A nagyságos ur olyan jó.
Pál ur: Hm, persze, hogy jó vagyok.
Leányka: Apámat soha sem ismertem —
Pál ur *a bajuszához kap:* Hm, mit akar ezzel mondani?
Leányka: Hogy árva vagyok.
Pál ur: Az már más. Elhiszem.
Leányka: Az édes anyám küldött.
Pál ur *magában:* A vén boszorkány. Ugy — ugy —
Leányka: Hogy, ismeri a nagyságos ur —
Pál ur *lázongva:* Mit?
Leányka: Jóságát s tudja, hogy nem fog minket szerencsétlenségbe hozni.
Pál ur *önteszöleg:* Én nem hoztam még senkit szerencsétlenségbe.
Leányka: Nem fog minket elárulni, járok én több jó urhoz is —
Pál ur: U-u-ugy?
Leányka: S igen meg vannak elégedve —
Pál ur: U-u-ugy? Maga furcsa kis lány, tetszik nekem, csak gyorsan bizalmasan mondja meg, aperte mit akar?

(Pál ur titokban a másik szoba ajtaja felé tekint).

Leányka *közelebb lépve hozzá a skatulyákat az asztalra téve:* Ebben valódi török czigarettek, ebben regaliamedia, de milyenek s száza csak tiz forint — —
Pál ur *a szék karjába fogózkodik, fogai közt:* Vitt volna el az ördög!
Leányka: Tessék?
Pál ur: A barátomhoz szólok, no jöjj Péter, veszek neked czigarót!
Pál ur *bekiáltva Nánit:* Ezt a kis lányt, jól jegyezze meg, ezt, be ne ereszsze többet, mert kitekerem a nyakát, a maga nyakát.

Derék **I.**

Ujdonságok.

Berzeviczy Tivadar kir. tanácsos és sárosmegyei tanfelügyelő a tanügy terén szerzett kiváló érdemeinek elismeréseül a király ő felsége által a III. oszt. vaskoronarenddel tüntettetett ki.

Választás. Kassa város törvényhatósági bizottságának kiegészitéseül a III. választó negyedben egy elhalálozott tagnak helyébe a választás november hó 8-án a városház polgármesteri irodájában fog megtartatni. A választás elnöke Rélay Róbert, helyettese Krusóczky József. Kezdete reggeli 8 órakor s esti 6 órán túl szavazatok nem fogadtatnak többé el. Eddig két jelölt jelentkezett, s pedig Klimkovics Gábor és Kresz János. Az előbbi ugy mint boldogúlt Klimkovics Béla, a városi képviselő testületben nemcsak a közügyek érdekében sáfárkodnék, hanem szem előtt tartaná a múzeum ügyét is, melynek jelenleg ő az igazgatója.

Esküvő. Folyó hó 18-án esküdött örök hüséget Janiga Nathália kisasszony Gacsay József úrnak Bárczán. Nyoszolyó leányok voltak: Czeininger Irma és Janiga Anna kisasszonyok, vőfélyek: Salamon István és Majorossy Antal urak, nyoszolyó asszonyok: Czeininger né és Radványiné, a násznagyi szerepet pedig Bárczay Ödön és Czeininger Antal vitte. Tartós boldogságot az új párnak!

Kassaváros ma délután 4 és fél órakor közgyülést tart következő tárgysorozattal:

1. Forró s garadnai birtok kibérlésének eredménye. 2. Tanfelügyelői értesités az ipartanonoz iskolai költségvetés módositása tárgyában. 3. A közterek tisztitásának vállalkozás utjáni megejtett árlejtés eredménye. 4. Közigazgatási bizottság I. félévi jelentése. 5. Legtöbb adót fizető bizottsági tagok névjegyzékének megerősitése. 6. Miniszteri rendelet a katonai laktanyák feletti egészség-rendőri ügynek ellenőrzése. 7. Felhivás a budapesti szegény beteg gyermek egyesület segélyzése ügyében 8. Hartenthal M. 50 frt lakbér pótlás iránti kérvénye. 9. Körlevelek. 10. Cselényi B. irattárnoknak 200 frt előleg iránti kérvénye. 11. Jelentés a tüzérlaktanyához tartozó épületektől fizetendő 7% bér iránti megállapodás. 12. Csere szerződés jóváhagyása. 13. Felebbezés katonai beszállásodási adó kivetése ügyében.

A lottó szédelgők ellen mint mult számunkban emlitettük, a budapesti főkapitányság a kihágásokról szóló büntetőtörvénykönyv 79. szakasza alapján lépett fel, mely igy hangzik: „Varázsolással szellemek idézésével, jóslásokkal, kártyavetéssel, álomfejtésekkel, ráolvasással s mások rászedésére számitott hasonló szemfényvesztésekkel üzletszerüleg foglalkozók nyolcz napig terjedhető elzárással és 100 forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők. Visszaesés esetében — a mennyiben ez a büntetés kiállásától számitandó két év alatt történnék, a büntetés egy hónapig terjedhető elzárásig és 200 forintig emelhető. Ez a paragrafus a lottó-számok kombinálásával és ajánlásával üzött szédelgésekről nem szól ugyan, azonban, mint emlitettük, a főkapitány által tett fölterjesztésre a belügyminiszter az igazságügyminiszterrel egyetértőleg kimondotta, hogy a lottó-számokkal való üzérkedés jóslásnak tekintetik, tehát az illetők mégis e paragrafus szerint kerülnek elbirálás alá. Azt is emlitettük, hogy Csekefalvy Ilona, ki szintén e mesterséget gyakorolta, a rendőrségnél bejelentette, hogy felhagy az üzlettel s hogy ezt a kapitányság nem vette tudomásúl. Most arról értesültünk, hogy a kassai rendőrség Csekefalvy Ilonát mesterségéért már egy izben 50 forintig megbirságolta, mert segédeit nem jelentette be. Ez alkalommal kivánt Csekefalvy Ilona iparengedélyt, melyet az iparhatóság megtagadott. Csekefalvy Ilona ügyét a belügyminiszteriumhoz megfelebbezte, a mely mai napig sem intézte el az ügyet s igy történt az, hogy Csekefalvy Ilona közel két év óta háboritlanúl kombinálhatta a számokat, mig végre most a rossz üzletmenet folytán beadta lemondását, hogy — — házat vegyen. Mégis csak jó mesterség az a szám-kombinácziő.

A kassai kereskedő ifjak társulata október hó 24-én a kereskedelmi kör főutcza 42. számú Vitéz féle ház helyiségeiben tartandó jótékonyczélú tánczvigalommal összekötött zene-, ének és szavalati estély műsora: 1. „A humbug“. Irta és felolvassa Ladomérszky Gyula ur. 2. „Tarka madár“. Férfinégyes, szerző Kerner József. Előadja a Belius József, Imre Lőrincz, Jaczkó Gusztáv és Stich Kálmán urakból álló solo-négyes. 3. „Rondo Brillante“. (Es dur.) C. M. Weber-től. Zongorán játszsza Hanisch Istvánka kisasszony. 4. „Az oroszlán-mátka“. Költemény Chamissotól. Szavalja Proy Cornél kisasszony. 5. Meyerbeer „Próféta“. (Cavatina.) Énekli Hartenthal Teréz kisasszony. 6. „Terzett“, ének-, hegedüre és zongorára Harthmann-tól. Előadják: Hartenthal Teréz kisasszony, Szentgáli Gyula és Kerner József urak. 7. „Du weist es nicht“, „Unter'm Lindenbaum“ dalok. Szöveg Deil Jenő-től. Zene Kerner József-től. Előadja a Belius József, Imre Lőrincz Jaczkó Gusztáv és Stich Kálmán urakból álló solo-négyes. 8. „Az utolsó alamizsna“ költemény Petőfi Sándor-tól. Szavalja Arnold Antal ur. 9. „Magyar népdalok“. Énekli Hartenthal Teréz kisasszony. — Az estély 7 órakor kezdődik.

Száz forint vagy husz napi fogság büntetés terhe alatt jelentkezésre hivja föl Kassa város hatósága mindazon ifjakat, kik 1866, 1865, 1664. években születtek és jelenleg Kassán tartózkodnak. A jelentkezésnek a mai naptól kezdve egész november hó folyamán a városi katonaügyi osztályban Timkó József tanácsnoknál kell történni.

Elvi jelentőségi határozatot hozott a napokban a belügyminiszterium. Az ipartörvény értelmében tudvalevőleg, ha egy iparos elhagyja iparhatósági területét és más helyen nyit üzletet, köteles mindazokat a dijakat fizetni, melyek egy uj üzlet nyitásánál ki vannak szabva. A szabály alól csak a főváros területe van kivéve; itt ugyanis uj dijak nem fizetendők, csupán bejelentés tételére van kötelezve az iparüzlettulajdonos. Eddig 4 frtos bélyegek tétettek az ily bejelentésekre, most azonban a belügyminiszterium elrendelte, hogy csak 50 kros bélyeg használandó.

Egy nagy négyes. Nehány nap óta az utcza sarkokon falragaszok óriási betükkel hirdetik, hogy Marossy József, főutcza 4. számu ujonnan berendezett vendéglőjében egy pohár finom márcziusi korona-sört négy krajczárért mér ki. Gambrinus imádói e hallatlan olcsóság forrásához most valóságos népvándorlást tartanak s azok, a kik az árpalevét birálni tudják, állitják, hogy a négy krajczáros sör igen kellemes ital, a melyért érdemes megtenni az utat. Ujabb hirdetések szerint pedig ugyanezen sörből egy litert 12 krajczárért lehet venni.

Uj könyvkereskedés. Koczányi és Vitéz czég alatt a főutcza 73. sz. a. ujonnan berendezett könyv, mü és hangjegy kereskedés nyilt meg, mely csinos és szakavatott berendezésénél fogva figyelmet érdemel. Az üzlet megnyitását lapunk mai számának egy hirdetése is jelzi, melyre olvasóinkat szintén figyelmeztetjük.

A legnagyobb ágyu. A bécsi arzenálban nehány évvel ezelőtt egy 28 centiméteres partiágyut készitettek a polai kikötő számára; a költség 250,000 frtra rúgott. A steinfeldi lőtéren egy bizottság előtt lőpróbát tettek vele és ez alkalommal az ágyut be kellett ásni, mert oly nagy hordereje van, hogy golyói a szomszéd falvakba mentek volna. A négy első lövés meglepő sikert adott, de az ötödik lövésnél elfeledték beilleszteni a löklemezt, ugy hogy a závárzat elromlott és az ágyu használhatlanná vált. „Jövő évben ki fogják javitani. Az ágyu 136 tonnát nyom, a cső négy öl hosszu és legvastagabb helyén két öl magas. A szállitásra egész külön vaggont kellett szerkeszteni. Az ágyut, ha ki lesz igazitva, ujabb lőpróba után Polába fogják szállitani.

Rövid hirek.

A felsőbb leányiskola ügye Kassán kedvező fogadtatásban részesült a közoktatásügyi miniszterium részéről s mint egyik jól értesült fővárosi lap ujságolja, a kormány hajlandó a polgári iskolát átvenni és felsőbb leányiskolává átalakitani.

— *A rubelhamisitó* Kvisz testvérek vasárnap Budapestre szállittattak, hol ügyükben a végtárgyalás meg fog tartatni. Kvisz Ferdinánd felesége szabadlábra kelyeztetett s most itt tartózkodik gyermekeivel a legnagyobb nyomorban, melynek enyhitésére *Junger Gyula* ügyvéd két forintot adott át a rendőrségnek. A két forintot egy asztal-társaság tette össze.

— *Csőt.* Fröhlich Testvérek kassai norinbergi, diszmü és divatárú czég csődbe jutott.

— *Árverések.* Kassán Fröhlich Testvérektől biróilag lefoglalt 723 forint értékü holti áruczikkek október 23-án d. e. 10 órakor Szepsi ut 20. sz. házban a végrehajtató Goldberger S. lakásán a legtöbbet igéröknek fognak eladatni. — Büttner Fried Márton hagyatéki tömegéhez tartozó butorok, házi állatok, gazdasági eszközök okt. 29-én 9 órakor árverezteinek el. — Kassán Grünvald Lujza főutcza 111. sz. a. lakásán október hó 28-án 9 órakor Paszternák Sámuel javára elfoglalt 451 frt értékü butorok a legtöbbet igéröknek.

Kassai szinház.

Szombaton, okt. 17-én „A márványhölgyek“. A szinház a magasabb regiókban telt meg, annál alantabb állt a darab, a derék (!) szinészek pedig mindent megtettek, hogy valahogy az Istenért jobbak ne legyenek a darabnál.

Márványhölgyek — nem hiába sulyosak — bizonyosan azért döczögött a darab is olyan nehezen.

Szinészeink játszottak, mert játszaniok kellett!

A diesőség hagymakoszorújának oroszlánrésze *Peterdinek* jutott. Legnagyobb hatást gyakorolt ránk örülési jelenete, csak az a baj, hogy nem olyat, mint szegény szerzők akarták volna. Peterdi oly szenvedélyesen játszott, hogy még lelketlen ruhadarabjai is megindultak. (Gallérja elszakadt — kézelője a földre esett. — Oh! mily esés volt ez!)

Azt se tudtuk, kit sajnáljunk meg hamarább:
Rafaelt —
vagy a gallért —
tán a kézelőt —
hát Peterdit!?

Peterdi különben ritka nagy szinész (ugy lemérve egy méter 75 centiméter és 4 milliméter a csizmasar-

kával együtt), különben el tudta velünk hitetni, hogy a mit ő mond, az mind egy szóig nem igaz! Ha néma volt, láttuk, mily őrülten szerelmes; de ha azt mondta: „szeretem", legjobb akarat mellett se tudtuk elhinni neki.

Tolnaynét Veress ma nem sokra becsülte — ötven drachmát akart csak adni érte (Hisz ennél még tán Csóka is többet ad). De meg is bünhödött érte . . .

Tolnayné! Olyat esett, hogy valamennyi orvos, a ki jelen volt (söt talán még a nem orvosok is) szerettek volna odaugrani, hogy nem történt-e baja?

Veressnek az volt a szerencséje, hogy gazdag volt és gróf (mi ugyan egyiket sem láttuk benne) — különben aligha türték volna meg oly elegáns (?) szalonokban.

Csigénének a negyedik felvonásban kellett volna sápadtnak lenni, azonban egész este volt halovány.

A márványhölgyeket 2000 év előtt Kalocsányi M., Hegyi Janka s Bérczy M. — ma Szirmay Irén, Torday M. és Fürst M. adták.

Hogy melyik játszott jobban — nehéz volna eldönteni.

Follinus nem volt egészen elemében. Ha egy paprikás élczet koczkáztatott, sietett társait erkölcsi dikcziókkal kibékiteni, s ha a közönséget könyekre fakasztotta, hirtelen egy jó ötlete támadt s maga volt az első, a ki rajta nevetett, s ezek a legszomorúbb élczek.

Köny és nevetés — felhő és napsugár — hát a szivárvány hol maradt? . . . Nagyon egyszerü!

A szinház előtt ott fütyörészett magának (vagy tán a bentlevőknek) Csóka s pajkos kedvében észre se vette, hogy fejét dicsfény övezi . . .

Csak övezze minél tovább!

*

Vasárnap a háromszéki leányokban Csige tünt ki legjobban. Tolnaynét akarta meghóditani énekével és csak azon mult, hogy a közönség lebeszélte Tolnaynét. Egy nagy ur a támlás-székből pláne még Csigéhez is beszélt, hogy biz ez a nóta silány, Csige pedig visszabeszélt, hogy majd ujat próbálok. Csóka előadásai tehát csupán próbálgatásokból állanak.

*

Hétfőn darab és előadók hiányában Aszalai uram leányai, mely a sugólyukból hangzott ki. Az üres zártszékek zajos tapsviharral tüntették ki az utolsó páholyban ábrándozó direktort. A szinpadi müvésznők nagyszerüen meg voltak aszalva. A gazdasági tanintézet aszalója e mütétben megromlott. Rodiczky kártéritési pörrel fog élni Csóka ellen, hogy tudtán kivül szaporitotta a közoktatási miniszter tárczájának a deficzitjét.

*

Kedden Bánfal y vulgo Deréki remekmüve, melyet Beöthy és Keszler még nem biráltak meg: „Kalandok az országos kiállitáson" tette boldoggá Csókát. Hugo Victor figyelmeztette Moretot, Mólièret, Shakespearet Deréki kollegájuk e remek müvére. A három költő király azóta roppant resteli, hogy valaha szindarabot irtak. A darabot Deréki rendezte, az angolt is ő játszta. Az üres ház megint gyönyörködtette Csókát. Peterdit Deréki honatyának választotta. Peterdi, hej Peterdi, be bolond egy követi! Ha az ellenzéken mind ilyen Peterdik ülnének, a kik csak a kiállitáson nyitják fel a szájukat! Boldog Tisza! A leczkét nem tudta Szirmainé, Peterdi, Csigéné, Veress, Gondáné, Réthy Laura. Mikei elemében volt. Sokkal jobban játszta a hordárt, mint Lánez Izrael. Follinus nagyszerüen botlott az egész estén. A többire, hol a spongya! A kiállitási dekoráczió, rendezés megérdemlett feltünést keltett — *Deréki* első emeleti üregében, a hová és a honnan ez a darab kikerült, s a melyre ráfogta, hogy Budapesten a kiállitáson történt. És Csóka ezt elhiszi. Derék igazgató!

*

Deréki még egy izét ir, a melylyel a Karácsonyi dijat fogja elszedni az élö kollegák orra elöl. A kalandokkal csak azért nem pályázott az 1000 frtos Péczely-dijra, a mely történeti darabokra szól, mert a kútforrást nem akarja elárulni, a honnan a kalandokat meritette.

* *
*

Krecsányi Saroltának megirták az életrajzát. Vajjon nem-e ugy iródott ez, mint a Mukányié? két példányban s az került nyomda-festék alá, a melyik jobban hangzik.

*

Rossz omen egy ilyen életrajz. Rendesen akkor iródik meg, mikor az embernek már sok az érdeme és a sok érdemhez hosszú élet kell, hogy vonult légyen el az ünnepelt dicses feje fölött.

*

Emlékszem. Boldogult nagyapám beszélte, hogy hallotta egy barátjától, a kinek a nagynénje bejáratos volt Vizváryék házához, mikor Krecsányi Sarolta odaajándékozta a fél szivét Vizvárynak, hogy a másik felével müvészetének élhessen, a mit Vizváry addig-addig nézett, a mig végre azt az ö felét is visszaadta neki, hogy egészen a müvészetnek szentelhesse életét. Ez nincs az életrajzban, azért hézagos.

Hogy mikorától datálódik ez az odaszentelés, ha tudnám, se mondanám.

*

A müvészi hatás akkor éri el tetöpontját, mikor az emberek pártokra szakadnak s a nagyobb fele fütyülni kezd. A kisebb meg haza siet, hogy legalább a sperrgeldet takaritsa meg, ha már nem akar jobbra fordulni a gabnaválság.

*

Krecsányi Sarolta Amerikát is bejárta. Impresariója is volt. Lefkovics Matyi. Ugyanaz, a ki nem régen Vadnay nevü kompanistájával Kassán járt, hogy gróf Károlyinak pénzt keritsen. A többit a rendörség jobban tudja.

*

Az impressarió Amerikában müvésznőről beszélt, s a mikor még volt az első fellépés, keresték a *müvészetet*. A müvésznő meg volt.

*

Most, hogy az elvesztett sziv megint megkerült, a müvésznö ismét hü lett az isteni múzsához, melyet mesternője, az a fránya Würdisch kisasszony annyira meg tudott vele szerettetni.

*

Würdisch kisasszony t. i. a mint azt hiteles adatokkal bizonyitják, müvészi ihletét regale-mentes spiritustól nyerte.

*

Azt is mondja az életrajz, hogy a kis Saroltát Campilli megzüchtigolta. A rossz nyelvek azt beszélik, hogy azért, mert Campilli elött ugy járta a cancant, mint egyszer Kassán a Párisi életben.

*

Saroltával most Csóka próbára teszi a közönséget. A jutalomjátékok sorát vele nyittatja meg, mivel az ö társulatának ő a legelső müvésznője. Ez, fájdalom, igaz.

*

Csak az a baj, hogy Sarolta most beteg, a mi csak fokozza az érdekeltséget a közönségben. Beteg ember sorsa, látjuk a török szultánnál, mindig visszhangra talál az emberi szivben. A miénkben is.

*

A jutalomjátéka „Trobadour" lesz, s ez a „Trobadour" annyira kemény legény, hogy Sarolta láttára reményt vesztve, hivó szavára:

> Életem, nyújtsd karod nekem
> És jöjj váramba föl velem!

énekli:

> Nem, nem! ezt tenni nem merem!
> Hol van a maláta-serem?

*

Elegendő maláta-ser használata után aztán erősbülve lesz Sarolta és megtörténik a jutalomjáték. És lesz: telt ház, nagy taps, koszorú, vers, rossz előadás, hamis ének, ronda dekoráczió, később mérges közönség, müvésznő, minden lesz, csak a *müvészet*, az marad el.

Pedig Sarolta ott lesz.

Tanügy.

A *kassai* állami kötszövő szakiskola 1884/85. évi értesitőjéből, mely Siposs A. Gyula kötszövő gyáros igazgatása alatt áll, vesszük át a következő adatokat: az iskolát a kereskedelem ügyi miniszteriumon kivül a kassai iparkamara évi 800 frtnyi és a város 500 frtnyi évi segélynek megfelelő lakással tartja fenn. A gyakorlati oktatáson kivül, a tanulók a magyar nyelv, üzleti iránytan, könyvvezetés, számtan és szabadkézi rajzban nyernek oktatást. A tanfolyam három évig tart, melynek bevégeztével a növendékek elhelyezéséről az igazgatóság gondoskodik. A mult tanévben volt 10 rendes és 2 rendkivüli tanuló, kik előmenetelre nézve mind kielégitők voltak. E szaktanodába rendes tanulók julius, augusztus és szeptember hónapokban vétetnek fel. Rendkivüli tanulók 1—6 havi tanfolyamra julius és augusztus kivételével mindég jelentkezhetnek. Ugyszintén felvételt nyernek oly férfi vagy nö-munkások is, kik csak egy gépnek a kezelését akarják elsajátitani. Felvétel iránt Siposs A. Gyula igazgatónál kell jelentkezni. Tanulók ösztöndijban is részesülhetnek ha eziránt folyamodnak.

Kassai apróságok.

Mégis csak nagy dolog lehet az a városi képviselői titulus, meg az, ha az ember ott ülhet a zöld posztóval bevont pad elötti nádszéken, mikor a város sorsát intézi Éder Ödön és rendre nyeli el hatalmas argumentumaival, sujtó nevetésével a dologhoz nem konyitó bölcseket.

*

Ugy kell lenni, mert Keszegi ur, a ki a Bankót stoószi villákkal akarja beépiteni, mindenáron be akar jutni bold. Klimkovics helyére a III. negyedben.

*

Keszegi ur evégből még a mult héten kivette a választók névjegyzékét a városházán s azóta, a villa propozicziókkal a hóna alatt, jár a választók nyakára a voksért, majd ha rákerül.

*

Jó polgárokhoz hiven, valamennyi választó azt mondta Keszegi urnak, hogy igen, mert csakis ugy lesz valami a bankói villa-gyárból, ha Keszegi urnak is lesz *belehallgatása* a városi ügyekbe, még azokba is, melyek Timkó József lelkiismeretével nem férnek össze és mégis megcsinálódnak, mert Éder Ödön után megy a többség.

*

Éder Ödön akarta, hogy legyen a glacis-n kaszárnya, meg lesz. Ha Mártonffy az ö pártjához tartozńék, már rég épittetett volna a polgári iskolának palotát és belehelyezte volna a harmadik egyetemet, ha Trefort ide küldené, a mi az ilyen kis iskolához kell.

*

De Mártonffy Timkóval egy párt, mely csak a kaszárnya-kérdésben ment ketté, mivel hogy ez egyszer Mártonffy a többséggel akart menni. Érzi, hogy ez sokkal impozánsabb, aztán bátrabbá teszi az embert, kivált most, mikor már megint reformálni akarnak a polgárin.

*

Keszegi urnak a szavazó polgároknak az a része, a melyik a választásról rendesen megszokott feledkezni, biztosra igérte, hogy rá fog szavazni, az a része pedig, a melyik elmegy választani, Klimkovics Bélára emlékszik majd és megválasztja Klimkovics Gábort, a ki a muzeum dolgában is örökébe lépett, hogy a muzeum ügyét tovább is képviselje valaki a város nagy termében.

S ez a gondolatmenet helyes.

*

Alkotmányos világot élvén, kortes nóta is kellvén, A mienk igy hangzik:

> Bársony mente, réz a gombja,
> Nagy a városatyák gondja.
> Keszeg Jancsi nem kell oda,
> „A—b abból" nem megy sokra.
> Éljen Klimkovics!
> Borúl az ég Bankó felül,
> Jó, ha egy-két votum kerül;
> Egy szó mint száz, Keszeg János
> Hiába kér „votót" már most.
> Éljen Klimkovics!

Kassai piacz.

Október hó 21. A mai piaczra a felhozatal, különösen árpában erös volt. Daczára a lefolyt héten a budapesti tözsdén beállott árcsökkenésnek, a mely métermázsánként 10—15 krban már számot tesz, a kassai piacz megtartotta a mult heti árakat, kivéve az árpát, mely 20—30 krral adatott olcsóbban. Áraink métermázsánként: buza 6.80—7.—, rozs 5.80—6.—, árpa 5.——5.80, zab 5.30—5.40, uj tengeri 4.65—4.75. Idő nehány nap óta esös, zord.

CSARNOK.

A társalgónő.

— Ries Hermin eredeti regénye. — 7

Utáltam magamat, kárhoztattam kislelküségemet.

De mit törödném boldogtalanságommal, ha igy édes anyám boldog!

Az ő boldogsága képezte egyetlen ohajomat, ő meg van elégedve velem — —

Szegény anyám! Ha sejtetted volna, mily áron szereztem boldogságodat, ha tudtad volna, hogy fogékony szivemet, mit te igaz szeretettel a nemes irányba kezdtél fejleszteni, mily aljas tan mérgezé meg! — —

Eleinte elpirultam hazugságaim közepett, nehezemre esett a szinlelés, később akarva sem beszéltem már igazat, megszoktam a hizelgést, mint a macska, a mely orvúl harapja ketté torkát gazdájának.

S mindenki szeretett, mindenki simult hozzám —

Brrr! Szerettem volna eltaszitani öket, szerettem volna elválasztani lelkemet testemtöl, de — Olga mintha arczomról olvasta volna gondolatomat, azt mondta:

— Még csak egy év, s a nagy világba lépünk majd. Nézd, milyen szép szemeid vannak, termeted sugár, arczod bájoló, nézz csak a tükörbe, mily ellentéted vagyok én! Szép vagy, én rút, te hóditani fogsz a merre jársz, engem mellözni fognak. Ah, pedig odaadnám lelkem üdvét, ha hozzád hasonló lehetnék!

Tizennégy éves voltam, Olga tizenhat, én nem találtam, hogy ö rút lenne. Mégis hizelgett, hogy többre becsül magánál.

Tehát szép vagyok? A szépség is érdem? Olyan érdem, a mit rágalmazással elpusztitani nem lehet.

A tükörbe pillantottam.

Soha nem érzett kábulat fogott el.

Valóban szép vagyok, legalább magamnak igen megtetszettem.

Egyszerre azonban megborzadtam.

Még egy arcz meredt felém a tükörből, édes anyám arcza.

Haja zilált, tekintete kétségbeesett, ajkai mozogni látszottak — ej milyen vad képzelem — — hiszen csak tegnap volt itt, s fülem hallatára mondta, hogy büszke reám.

Az otthonról, a közeljövöről beszélgetett velem, majd hogy fognak bámulni az emberek, ha körükben megjelen az a kis pajkos gyermek, aki ma már szalon hölgy.

A „Miska", a „Bodri" ma már nem fognak látni, „Bodri" a császár körtefa alá van temetve, „Miská"-nak a bőrét apácskám az én örömömre kitömette. A szobámban a „bábu" szoba mellett áll, olyan mint ha élne, csakhogy se nem mekeg, se nem döf.

A mult édes emlékeibe ugy elmerültem, hogy szinte elfeledkeztem magamról, környezetemről, Olgáról.

Csengettek.

Összerázkódtam.

Nagyon kellettlenül érintett a csengetyü hangja — imádkozni parancsszóra, robotszerüleg imát mondani és a lélek nem emelkedhetik istenéhez, nem tisztulhat meg a hit malasztjában, mert mindez csak önként jöhet s nem parancsszóra.

Templomba menni, az istent imádni kényszerből, kötelességből.

Emlékszel-e még jó anyám, midön esténként a tornácz alatt üldögéltünk? te a zsámolykán, én a földön öledbe hajtám fejem, te megsimogattad s mindketten felnéztünk az égre, hol a csillagok ezrei tündököltek felénk.

Ihletség szállta meg lelkemet s én áhitatosan kérdezém:

— Mi van a csillagok mögött jó anyám!

Az isten, gyermekem, a föld s a csillagok ura.

Önkéntelen összekulcsolódtak kezeim s imádkoztam.

S ha rengett, dörgött az ég, czikáztak a villámok, zuhogott az esö, s rettegve simúltem kebledre, elfödve szemeimet és suttogva kérdezém:

— Anyám, mi van e borzalmasságok fölött?

— Az isten, gyermekem, volt szelid válaszod, s én szent félelemmel hulltam térdeimre, imám áttört

fergetegen, kiderült az ég, feltünt a szép szivárvány s én ugrándozva öleltem át térdeidet, mondám:

— Lásd, engem szeret az istenke!

Ismét az égre emeltem szemeimet és imádkoztam. Hogy tudtam én melletted imádkozni! S itt, hiába nézem a csillagos eget, a zivatart, hiába lépek a szép templomba, hiába szól az ének, a zene, nem tudok imádkozni, nem lelem az istent sehol, sehol —

(Folyt. követk.)

Kis lutri.

Október 14-én.

Bécs	52	69	4	36	46
Temesvár	32	36	14	43	50
Grácz	86	40	31	15	89

Felelős szerkesztő: **Ries Lajos.**

Nyilttér.

358 sz.
1885.

Árverési hirdetmény.

Alólirott kiküldött birósági végrehajtó ezennel közhirré teszi, hogy a kassai kir. törvényszék mint váltóbiróságnak f. évi 3542. sz. a. kelt megkeresése következtében a kassai kir. járásbiróság 4058. p. számu végzése által Grünwald Lujza kassai lakos ellen, Paszternák Sámuel kassai lakos részére 820 frt — kr. tőke követelés végett elrendelt kielégitési végrehajtás folytán bíróilag lefoglalt 451 frtra becsült különféle bútornemüekből álló ingóságok nyilvános árverés utján eladandók, minek a helyszinén, vagyis Kassán alperesnő lakásán főutcza 111-ik sz. a. házban leendő eszközlésére, határidőül **1885. évi október 28. napjának 9 órája kitüzetik,** melyhez a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak, hogy az érdekelt ingóságok ezen árverésen szükség esetén becsáron alól is eladatni fognak.

A lefoglalt ingóságok netáni elsőbbségi igénylői pedig figyelmeztetnek, hogy jogaikat alólirt bir. végrehajtónál az árverés kezdetéig oly bizonyosan és szabályszerüen érvényesitsék, mert különben igényeik később figyelmen kivül fognak hagyatni.

Kassán 1885. évi október 20. napján.

Paralcz Ödön,
kir. birósági végrehajtó.
—1

HIRDETÉSEK.

Ifj. Schwartz Salamon butorgyáros
Kassa.

Van szerencsém értesiteni a n. érd. közönséget, hogy

épület-, butor-asztalos és kárpitos-mühelyemet,

megnagyobbitva és korszerüen berendezve

Erzsébettér, Kórház-utcza 1. és 2. számu saját házamba

tettem át.

A midőn ennek szives tudomásúl vételét kérném, nem mulaszthatom el a nagyérd. közönségnek éveken át irántam tanusitott változatlan bizalomért hálás köszönetet mondani, kérve, hogy azt számomra továbbra is fentartani legyen szives.

Asztalos- és kárpitos-mühelyemben a legszerényebbtől a legfokozottabb igényig föltalé készitek mindenféle lakó-szoba berendezéseket, u. m. terem, diófából, melyekből **főutcza 4. számú üzletemben** nagy választékot tartok. Fa- és kárpitos-butorokon kivül nagy raktárom van mindenféle vas-butorok, carnissák, tükrök, képek, márvány-lappal, asztalok, credenzek, éjjeli szekrények és számtalan ez iparhoz tartozó tárgy, melyek a **legolcsóbb** és **minden versenyt kizáró áron jótállással adatnak el,** különösen most, a midőn **tulhalmozott raktáraimat kiüriteni kénytelen vagyok.**

Menyasszonyi lak-berendezések a legrövidebb idő alatt szállittatnak.

Egyszersmint felhivom a n. érd. közönség figyelmét a kórház-utczai 1. és 2. sz. saját házamban berendezett

butor-kölcsönző-intézetre

hol mindenféle butor és berendezési czikk igen előnyös feltétel mellett kölcsön vehető.

Magamat a n. érd. közönség további kegyeibe ajánlva, vagyok

mély tisztelettel

ifj. Schwartz Salamon, butorgyáros.

Raktár: Kassa, főutcza 4. sz. a.

Felvétetik: egy **müvezető,** ki ugy a butor- mint épület-asztalosságban gyakorlott és kitünően rajzol, továbbá **több** jó asztalos-segéd.

Erzsébettér Kórház-utcza 1. és 2. számú házamban több kényelmes lakás és istálló bérelhető.

4—6

Victoria

keserüviz.

Hivatalos vegyelemzés megállapitása szerint a föld legtartalmasab keserüvize. (1000 r. 580 gr.) **A Victoria viz csalhatatlan eredménynyel működik altestü betegségeknél, nehéz székelés, vértolulás, légzö-bajok, elzsirosodás** stb., s különösen ajánlható nők és gyermekeknél, hol a legkisebb adagokban adva is működik.

Dr. Duchek, tanár, udv. tanácsos, Bécs: Nagymennyiségü kénsavas magnezia tartalmánál fogva, a legkitünőbb keserüvizek egyike.

Dr. Braun, tanár, udv. tanácsos, Bécs: A Victoria keserüviz minden e nemü bajoknál kitünő gyógyhatásu.

Lambl, tanár, titkos tanácsos, Varsó: Keserüviz felülmulhatatlan eredménynyel.

Dr. Roscoe H. E., tanár, Manchester: Viz magas orvosi értékkel.

Dr. Maclagan, tanár, Edinburgh: Kiváló forrás. Kis mennyiségnél is használ. Nem okoz semmi nehézséget.

Dr. Feigl, tanár, Lemberg: Már kis adagokban véve használ.

Dr. Warschauer J., Krakkó: Kitünő elzsirosodás ellen.

Dr. Moskovics Jakab, Kassa: Biztosan müködő keserüviz.

Hasonlóan nyilatkoznak:

Dr. Gebhardt, tanár, a Rókus kórház igazgatója, Budapest. — Dr. Patrubány György, Budapest főváros főorvosa. — Dr. Hollán Adolf, min. tanácsos, Pozsony. — Dr. Wagner C., Lőcse. — Dr. Manussi, a lineai orv. kollegium elnöksége nevében. — Dr. Immermann H. tanár, Bázel. — Dr. Sowatsky, egyetemi tanár, Moszkva. — Dr. Müntz Achill, a földm. és keresk. minist. vegy. irodájának főnöke, Páris. — Dr. Semmola Mariano, parlamenti tag, Nápoly. — Dr. Margliano Edoardo, Genua. — Dr. Severi Domenico, tanár, Modena. — Widemari Cav., Dr. Giacinto, Verona. 5—10

stb. stb. stb.

Határozottan „VICTORIA" keserüviz kérendő.

Kassán kapható: Záhr és Szakmáry, Beiler Károly, Strasser Béla, ifj. Novelly Sándor, Kuhlmann Ferdinand, Fried Márknál, továbbá minden **gyógyszertárban, ásványviz** és **füszerkereskedésben.**

Plakátok, ismertetések, vegyelemzések, forrásleirások ingyen és bérmentve.

A KIÁLLITÁSON I. OSZT. ÉRMEK.

Üzlet-megnyitás.

Koczányi és Vitéz

könyv-, mü- és hangjegy-kereskedése

Kassán, fő-ütcza 73. sz. Jakabfalvay-féle ház.

Van szerencsénk a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy a helybeli piaczon egy a kor igényeinek megfelelően s dúsan berendezett

könyv-, mü és hangjegy-kereskedést

nyitottunk, s bel- és külföldi összeköttetéseink által azon helyzetben vagyunk, hogy minden e szakba vágó czikkekkel a leggyorsabban szolgálhatunk.

Midőn üzletünket a n. é. közönség becses figyelmébe ajánlani bátorkodnánk, ezt azon reményben teszszük, hogy nagybecsü támogatásában részesitend, egyuttal azon hizelgő reménynyel kecsegtetvén magunkat, miszerint pontos és lelkiismeretes ügyvitel által sikerülend a n. é. közönség jóindulatú bizalmát nemcsak megnyernünk, hanem azt állandóan meg is őriznünk.

Kassa, 1885. október havában.

Kiváló tisztelettel

KOCZÁNYI és VITÉZ.

—1

Lakás.

A Domonkos-tér 9. sz. házban egy ujonnan festett két csinos szobából, konyha, fakamara, pinczéből álló lakás azonnal, esetleg decz ember elsőtől bérbevehető. Bővebbet ugyanott.

KERTÉSZ FERENCZ
műkertésznél
a Forgách-villában

megrendelhetők a **legszebb virágkoszorúk, asztali, kézi és menyasszonyi csokrok élő virágokból, a legdiszesebb virágtartók** kiválaszthatók jutányos árak mellett.

Szives megrendeléseket elfogad ifj. **NOVELLY SÁNDOR** ur. 1—5

Nyomatja Ries Lajos kiadó saját könyvnyomó-intézetében Kassa 1885.

I. évfolyam. Kassa, 1885. évi október 25. 11. szám.

Előfizetési díj:
Egy évre ... ... 5 frt — kr.
Félévre ... ... 2 „ 50 „
Negyedévre ... 1 „ 25 „
helyen házhoz-hordással, vidékre postai küldéssel,
— Egyes szám 6 kr. —

Hirdetések
egy petit sor ... ... 4 kr.
nyilttérben ... ... 12 „
Többszöri közlésnél engedmény.
Felvétel a kiadóhivatalban főutcza 54. sz.

KASSAI SZEMLE.

Társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden csötörtökön és vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Kassa főutcza 54. sz. a.
hova a lap szellemi és anyagi részét érdeklő küldemények czímzendők.

Kéziratok vissza nem adatnak.

Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

Kassa, október 24.

Nem uj dolog s nem most szólal fel a kassai sajtó először, hogy Kassán irodalmi kört kellene alapitani, melynek czélja volna lanyha társaséletünknek üdeséget adni.

Idegenek, a kik viszonyainkat nem ismerik, csodálkoznak, hogy Kassán, a hol a szellemi arisztokraczia más vidéki városokhoz képest igen gazdagon találkozik, miért nincs már régóta olyan gyűlhely, a hol szellemi erő tömörűlvé, egyöntetű cselekvés által mozditaná elő az egész társadalom érdeklődését a társadalmi élet emelése, a látszólag egymástól különálló, nem érintkező osztályok érintkezése s igy megismerése iránt.

Megvalljuk, hogy huzamosabb idő óta figyelemmel kisérjük e jelenséget, fürkészszük okát, hogy tulajdonképen mi is az, a mi a kassai társas életnek mindinkább mutatkozó hanyatlását előidézi s azt, vajjon e jelenség csak nálunk mutatkozik-e vagy ugy van-e az másutt is?

A tapasztalat, mely megfigyelésünk eredménye, ma már meggyőződésünk lett és nem habozunk ennek kifejezést is adni.

Pezsgő társadalmi életről Magyarország egyetlen vidéki városában ma szó sem lehet és nagyon téves felfogást árul el az, a ki azon városokat helyezi Kassa fölé, a hol ugynevezett irodalmi körök tényleg már léteznek, kontemplálva, hogy Kassa társadalmát egy ily kör létesitése által egész más irányba lehetne terelni, téved, ha azt akarja velünk elhitetni, hogy azok az irodalmi körrel biró városok annyira s oly mélyen befolyásolták a társadalmat, hogy az egy, minden művelt ember felfogásának megfelelő magaslatra emelkedett, olyanra t. i. a honnan az osztály-rendszer teljesen számüzetett és a melyben a művelt ember csak a művelt embert látja tekintet nélkül arra, vajjon egyik-másik receptetket ir, peres aktákat böngész vagy — no mondjuk ki hát — mesterséget üz-e, hogy a társadalomban tisztességes, becsületes módon fentartsa övéit és napi munkája végeztével felkeresi a kört, hogy részese legyen azon szellemi élvezeteknek, a melyeket vagy a kör által rendezett előadások, vagy az olvasó asztal nyújt.

Ezt mi nem tudjuk elhinni, mert ennek ellene mond minden társadalmilag bevett szokás.

S itt megjegyezzük, hogy a mesterséget üzők közti szinvonalat, a mely odáig emelkedik akarjuk ezzel csak promoveálni s nem arról prédikálunk, hogy mindent ugy vegyen az a kör, a mint azt a viz vagy szél feléje hordja.

Miután tehát emez állitásunkat alig fogja valaki kétségbe vonni, őszintén kérdjük, hogy hát tulajdonképen minő hasznos czélja volna, egy olyan körnek Kassán, vagy minő haszna van az ilyennek ott, a hol már létezik s a melyre oly nyomatékkal történik minden alkalommal hivatkozás?

Semmi.

Ismételjük, hogy a ki csak némileg is figyelemmel kiséri a vidéki városok szellemi életét és látja azt a nagy meddőséget, azt vérnélküli tespedést, mely a szellemi élet érlüktetése hiányában a vidéki társadalmat szomoruan jellemzi, az habozás nélkül nekünk fog igazat adni, velünk fogja mondani, hogy s e m m i.

A szomszéd Eperjesen fenálló Széchényi kör csak messziről látszik olyan fontos hivatást teljesitő társadalmi faktornak, a mely minél közelebb szemléltetik, annál inkább csökken az a várakozás, a mely a szemlélőt talán még küszöbénél is fogva tartotta.

S ezt nem kisebbitésből mondjuk, hanem csak azt akarjuk ezzel konstalálni, hogy a hasonló természetü körök nem birnak olyan regeneráló képességgel, a mint azt minden igazán művelt ember őszintén teljesedésbe menni ohajtaná.

De még tovább megyünk, a midőn azt állitjuk, hogy az ily körök megteremtése és, folyton ébrentartása két különböző, egymással nem összefüggő dolgok.

Az előbbihez csak egy kis lelkesedés, az utóbbihoz pedig vas akarat kell, a mely nem tágit és a mely a legkisebb dissonánczia miatt nem vonúl félre, olyan faktor kell, a mely széleskörü műveltsége és tehetségével környezetére folyton és hathatós befolyást tud gyakorolni, hogy abból a vezér-körből olyan világos sugár induljon ki és terjedjen szét a nagy társadalomban, hogy az összeolvasztás észrevétlenül megtörténjék.

Azokat, a kik lelkesednek az ügyért jól ismerjük, az ébrentartókat azonban nálunk ép oly hiába keressük, mint a hogy nem hallunk róluk ott, a hol hasontermészetü körök már vannak.

Azért a mily tisztelettel vagyunk az illető egyének iránt, a kik lelkesednek az ügyért, ép oly határozott azon meggyőződésünk, hogy az az irodalmi kör, a melynek létesitését mi örömmel üdvözölnők, csak oly feltétellel birhatna Kassán jogosúltsággal, ha annak az élére olyan férfiu neve kerülne ki a lelkesedők urnájából, a kiben az a vasakarat meg van, mert az erős kéz, ha nem is volna képes azt a szembeötlő s mindinkább szélesbülő űrt, a mely az egyes osztályokat, gúnyjára a tizenkilenczedik század demokratikus irányzatának, mindinkább szétválasztja, teljesen megsemmisiteni, legalább előidézné azt, hogy a társadalom legnagyobb részében felébresztené a szellemi táplálék iránti fokozottabb hajlamot, a mely után ma bizony édes kevesen törik magukat; előidézné — fájdalom talán — továbbá azt — s ez valamennyi velleitás között a legfontosabb — hogy a szellemi élvezetek iránt legkevésbé sem érdeklődő tömeget meghóditja a haladás, a szellemi emelkedés szent ügyének.

Ries Lajos.

Kassa város közgyülése.

(Október hó 22 és 23-án.)

Darvás főispán távolletében Münster Tivadar foglalta el az elnöki széket.

A napirend előtt *Mártonffy* Márton kérdést intéz a polgármesterhez, hogy mely oknál fogva nem gyakorolja a közigazgatási bizottság a Kassa város területén levő fogházak feletti felügyeleti jogát és mikor mondott le ezen jogáról?

Benczur Géza, ki mint az illető bizottság tagja vesz részt azon ülésekben, mely a foglyok szabadon bocsátása iránt inditvány-tételre jogositva van, kérdést tevőnek magyarázattal szolgál, azonban a *polgármester* kijelenti, hogy tényleg ezen jogot a megyei közigazgatási bizottság gyakorolja, mert a fogház azelőtt ugyancsak a megyeházában volt berendezve, mig végre *Eder* Gyula főjegyző határozottan állitja, hogy annak idején a miniszterium e jog gyakorlására a megyét delegálta.

Mártonffy e nem egészen világos magyarázattal nem elégszik meg s kéri ez ügyet a legközelebbi közgyülés napirendjére felvenni, a mit a közgyülés el is fogad.

Münster Tivadar polgármester a tanácsnak a felsőleányiskola szervezetére vonatkozó előterjesztését, továbbá az esküdtszéki szolgálati lajstrom összeállitására hivatott bizottsági tagok megválasztását kéri a holnapi közgyülés napirendjére kitüzni. Mindkét tárgy a holnapi közgyülésre kitüzetett.

Napirenden olvastatott a forróli és garadnai vá-

TÁRCZA.

Mi volna még, . . .

Mi volna még, mi nincs megénekelve,
Mi volna új — fölötte érdekes? . . .
Chablonszerüt, kerül ma minden elme,
Érdekfeszitőt, nagyszerüt keres,
Min kapva kap az olvasóközönség,
Legyen regény avagy kötött beszéd . . .
— Nem itt leledzik az a nagy különbség,
Mi megzavarja az iró eszét —
Mindegy akármi' vers avagy mi más,
A fő itt az: a mü legyen *„pikáns“*.

Ha nincs a mübe' kellő chic, tapintat . . .
Elég homály, finom kétértelem;
Kétes mosolyra csalni ajkainkat,
Ki venné azt meg, úgy-e senki sem . . .
S hirdesse bár mindenfelé a zsurnál,
A moly eszi — a bizományos úrnál.

Kezdjük tehát előről, sorba', sorba',
Mi volna új, mi volna tetszetős?
Mi illenék e korhoz és e korba,
Egy vers talán . . . maró, rövid, velős?
A szem, az ajk, a szőke fürtü lányka,
Öröm, gyönyör, csalódás — mind kopott . . .
Remény . . . erény — az ember szinte látja
Az olvasó, hogy ásit egy nagyot.
Tovább, tovább, hiszen lehet találni
Más fajta müt, azt fognám kultiválni.

Hös költemény! A béke korszakában? . . .
Ki verné fel — az ösök álmait?
Maradjanak örökre sirba zártan,
Helyettök im — más hösök laknak itt . . .
Kikinél a tér, a harczitér: a színház,
A bálterem, a templom és salon.
S mi fegyverök — a bók, a csók . . . kacsintás.
Győzelmükön túl nem tesz Cserhalom!
Vért ontani — barbár szokás — ki látta . . .
Kivéve, ha — a párbaj úgy kivánta.

Tragoediát shakespearei alkotásban,
Hol elbukik, a szép, a jó s igaz!
Hisz ott az élet . . . mért komédiázzam?
Tragoediát ki ott nem lát, vak az . . .
S a hös bukását, meg se kell siratni —
Kaczaghatunk ezernyi kinjain . . .
Ezzel se vágyom én babért aratni.
— Pedig irigylené, tudom, azt sok Kain
Direktor úr se kér belőle — értem . . .
Üres kasszája mondja meg, miért nem . . .

És igy tovább, regény, ha Zola irja.
Vagy Paul de Kock — olvassa mindegyik,
Kapdossa ám öregje, nagyja, ifja
A csupasz ajkú, mafla gyermekig.
„Magyar regényt . . . a nagyanyám olvas csak,
Mi volna más . . . „Etelke“ s „Karthigám“ . . .
Be érdekes . . . el is viszem magamnak,
Majd olvasom, — álmatlan éjszakán . . .“
Font számra mérik, a regényt minálunk . . .
Egy-egy lapot . . . tört ablakon találunk . . .
Folytassam-é — talán elég lesz mára?
Hisz ugy se hajtnak ily bo—hó szavára.

Sárosy S. Árpád.

Egymásé a sirban is.

— Történeti elbeszélés 1848-ból.

A „Kassai Szemle“ számára irta **Lehotay Elemér.**

Folytatás. 5

Görgey a tábort reggel megvizsgálta, a három barátot otthon találta. — Balogh nem velök volt elszállásolva, — holott neki Túry ellen volt gyanúja és sehogysem tudta felfogni, mi összeköttetése van a hölgyeknek a megszökött katonával s arra a gondolatra jött, hogy bizonyosan a Szerena lovagja volt; — mindennek daczára föltünt neki a Túry halványsága és nyugodtsága.

Alexandra Pozsonyba vitetett, a hol Görgey vádjára kimondatott rá a halál s két nap mulva e szép nő halott lesz.

Tury és Sziráky szabadságot kértek parancsnokuktól és siettek Pozsonyba.

Kifejtettek mindent, hogy a nő kegyelmet kapjon, hasztalan, nem használt sem kérés, sem másoknak beavatkozása. Alexandrának halni kellett.

Hej csak Damjanics lehetett volna itt! . . . Tudta ezt Tury, de ő előtte most nehéz feladat állott és távol nem is gyanitotta, mi történt Pozsonyban.

Utolsó reggel volt. Túry, Sziráky és egy harmadik férfi, — kiben Szerenára ismerünk, — van bent a szobában, hol Alexandra halvány, — de dicsőült arczczal fogva van. Görgey megengedte, hogy barátai végpillanatáig mellette lehessenek. Egy kereveten ül Tihamérral, kinek vad tekintete megborzasztja az ember lelkét; — karjával átöleli Alexandrát, a ki vigasztalja, átkarolja nyakát, megcsókolja és ugy hizeleg neki, midőn édes szavakat sug fülébe. Nem is látszik rajta, hogy halni készül, nem is ugy néz

rosi birtokok kibérlése iránt megtartott árverés eredménye és tanácsi javaslat, mely a garadnai birtokra nézve elfogadtatott. E birtokot 5200 frt évi bérért 12 évre Beke Bertalan és társai eddigi bérlők tartották meg mint legtöbbet igérők. A forrói birtoknál hosszabb vita fejlödött ki, mert Hajós Mór jelenlegi bérlő pótajánlatban ujra nyilatkozott, hogy a Goldberger Mór és Miksa által ajánlott 15333 forint évi bérösszeget szinte hajlandó megadni. A vitában részt vettek Hajós Mór mellett Mártonffy, Deil, Benczúr Géza, Éder Ödön; Goldberger Mór és Miksa mellett pedig Halmos, Schwarcz János és Krusóczky József.

Szavazatra bocsáttatott a kérdés: 27 szó Hajós Mór mellett nyilatkozott, mig 20 tag Golberger Mór és Miksára szavazott. A szavazás ezen eredményéhez képest a tanács javaslata fogadtatván el, a forrói birtok 15333 frt évi bérért 12 évre ujabban Hajós Mórnak adatik bérbe.

Olvastatott a tanfelügyelő átirata az iparostanoncziskola haladéktalan szervezésére és költségvetésének megállapitására vonatkozólag, továbbá az ipariskolai bizottságnak erre vonatkozó javaslata. A közgyülés mindenekelőtt mély megütközésének ad kifejezést azon modor és eljárás felett, melylyel a vallás- és közoktatási miniszter a város junius 18-iki felterjesztésére válaszolt. A város saját méltóságának megóvása szempontjából megkövetelheti, hogy a miniszter a várossal közvetlenül és nem oly hatóság utján érintkezzék, mint a jelen esetben, mert a tanfelügyelőség a törvényhatóságokkal szemben önálló hatáskörrel nem is rendelkezik. Az ügyre nézve határoztatott: a vasárnapi rajziskola beszüntetése mellett, az iparos tanoncz-iskola költségei, figyelembe véve a miniszteri utasitásban foglalt törléseket, megszavaztattak s határoztatott a megtagadott államsegély érdekében ujból felterjesztést intézni a kormányhoz, ugyszintén a vonatkozó jelentéseket minden más közeg mellőzésével egyenesen a kormányhoz küldeni.

Az utczák és közterek iránti versenytárgyalás eredménye, amennyiben ajánlattevők nagy igényeket támasztanak, elvettetett s határoztatott ez ügy tanulmányozására egy bizottságot kiküldeni, melynek alapján később ujabb árlejtés irandó ki. E bizottságba választattak: Saád Lajos, Loósz, Pöschl, Éder Ödön, Juhász, Rélay, Mártonffy, Schwarcz Vincze.

A polgármester félévi jelentése a közigazgatás menetéről tudomásul vétetett.

A legtöbb adót fizetők névsora, melyet lapunk mult vasárnapi száma már közölt, azon módositással fogadtatott el, hogy Melczer Béla, mert Borsodmegyében kivánja gyakorolni jogát, törlendő, továbbá az 50. helyre Weinfeld József 516 frt 21 kr. adóval felvétetett.

A 23-iki közgyülésben Schwarcz János inditványozza, hogy a forrói birtok leltároztassék és a határok megállapittassanak. Éder Ödön pedig figyelmébe ajánlja a tanácsnak, hogy miután a garadnai birtokon nincsenek gazdasági épületek, a város fokozatosan épittessen olyanokat, mert a költségek a bérlők által fizetendő 8 százalékos illetményéből idővel ugy is fedezve lesznek.

A felsőbb leányiskolára vonatkozó tanácsi és bizottsági előterjesztések a közgyülés által elfogadtatnak. Ezek szerint a polgári fiu-iskola államosittatik, a leányiskola helyett pedig a kormány állami felsőbb leány-iskolát állit fel. A város ennek fejében a kormánynak évről-évre átadja a polgári iskolákra 1885. évre előirányzott mintegy 12,000 forintot, és a fekete sas épületet mindazon szerződési terhekkel, melyek ez időszerint rajta fekszenek oly kikötéssel, hogy a kormány köteles lesz a városnak évenként körülbelül 1600 forintnyi ezen épületből járó jövedelmet megtéríteni, továbbá az iskola jelenlegi tanárait átvenni.

Az esküdtszéki szolgálati lajstrom összeállitására a közgyülés Éder Ödön elnöklete alatt Mártonffy Márton és Juhász Mihály biz. tagokat küldi ki.

Tudomásul szolgált a belügyminiszter rendelete, mely szerint a kaszárnyák egészségrendőri vizsgálata járványos betegségek kiütése esetében a polgári és katonai hatóságok részéről egyetértő eljárás követtessék.

A budapesti szegény gyermekek egyesületének segélyezés iránti megkeresésére, a közgyülés elhatározta, hogy, miután minden község a maga szegényeit gondozni köteles, és e részben Kassán is elég teendő van még hátra, nincs azon helyzetben, hogy e czélra valamit áldozzon.

Hartenthal Teréz, templomi énekesnőnek egydijképen lakbérpótlás czimén 50 frt megszavaztatik.

Borsodmegye müborgyártás megtiltása iránti felterjesztését a kormányhoz, a közgyülés által pártolólag tudomásul vétetik.

Cselényi Bélának 120 frt előleg szavaztatott meg.

A tanácsnak és a laktanya bizottságnak a tüzérlaktanyához tartozó épületektől a katonai kincstár által fizetendő 7 százaléknyi évi bérösszeg iránti előterjesztése tudomásul vétetett és a bizottság felhatalmaztatott, hogy a megfelelő egyezséget az illető katonai hatósággal kösse meg. E szerződés 25 évre fog köttetni.

Két darab kisebb terjedelmü szántóföldnek egy 1876. évi keletü közgyülési határozat értelmében, kavecsányi lakos tulajdonosokkal más hason terjedelmü szántóföldért való elcserélése iránti csere-szerződés jóváhagyatott.

Demeter Titusz, házbirtokosnak katonai beszállásolás czimén kivetett adójának leszállitása iránti felszólamlása, elutasittatott.

A jegyzőkönyv hitelesitése iránti határidő október 28-ára tüzetett ki.

Budapesti apróságok.

A „Kassai Szemle“ eredeti tudósitása.

Utóhangok Jókai „fekete gyémántjai“-hoz. — Még valamit a „Nemzeti szinházról“. — „Pall-Mall“ Budapesten. — Andrássy Gyula városi képviselő. — Pschuttos vég.

Igaz ugyan, hogy „bis dat, quis cito dat“, — és hogy egy kicsit elkéstem a „fekete gyémántok“-ra vonatkozó tudósitásommal, de miután tulajdonképpen nem is akarom én elbeszélni, hogy a „Jókai-premiéren“ hány és milyen ember volt jelen a nemzeti szinházban, sem azt, hogy hányszor hivták ki — már t. i. a lámpák elé — a koszorús költőt, önként elesik a netán elkésés miatt felmerülő vád.

De a dologra térek. Szép olvasónőim bizonyára tudni fogják, hogy Jókai legujabb drámája fényesen — megbukott és valószinü, hogy Jókai e gyenge csemetéje nagyon hamar le fog tünni a láthatárról.*)

Egy ösmert egyetemi tanár e napokban Virchowról szólva, ennek valamely téves hypothesisét megczáfolta, azt mondta többek közt: „Ha kis emberek tévednek, az ellen nincs kifogásom, mert nem ártanak; de ha egy nagy ember téved, az ellen küzdeni kell; mert egy ily tévedés vészthozó lehet az egész világra —“.

Ráillik ez Jókaira is. Addig, mig regényt ir, Jókai — genie. Mihelyt dr. S. szerint, ollóval csinál regényeiből szinmüveket — kontárrá válik. Miután pedig többet árt egy Jókai-dráma, mint három franczia férczmü együttvéve — már t. i. a józan észnek, kivánatos volna, ha a nagy költő továbbra is csak „fejezetekkel“ és nem „felvonásokkal“ gyönyörködtetné kortársait.

*) Nem hisszük. A darab levétele a müsorról csak Márkus Emilia hirtelen rosszullete miatt történt. Evelina szerepét most Fáy Szerena tanulja s ha Márkusné felléptében akadályozva lesz, Jókai darabja Fáy Szerenával kerül szinre, ki Evelina szerepét átveszi. Szerk.

Ad vocem „franczia férczmü“. Annyira vagyunk már, hogy az ország első szinpadán alig látunk — csak ugy hébe-hóba classikus darabot. A multkor Shakespeare-t próbálta feltálalni Paulay. Az előadás középszerü eredményt vivott ki. Az érdekelt körök ugyan váltig azt hajtják, hogy „a publikum nem szereti többé Shakespeare-t“ — a nélkül azonban, hogy valódi okát megmondanák. Pedig tudjuk, hol a bibi. A nemzeti szinház tagjai utólérhetlenek a salonban és rosszul érzik magukat a tógában? A miértre a felelet: „Mert Paulay ur, hogy minden áron pénzt szerezzen, nem átallotta a modern franczia naturalistikus irányú, érzékcsiklandó szinmüvek által annyira elrontani a fővárosi publikum izlését, hogy már egészen természetesnek találja, hogy Shakespeare nem kell. Igen jellemző egy müvelt, finomult hölgy erre vonatkozó véleménye, ki a nemzeti szinházat három év óta esténként látogatja; a kérdésre ugyanis:

— Mily regényt szeret olvasni, Nagysám?

— Franciát, — volt a válasz.

— Miért?

— Mert izgat, — szólt a 19 éves.

Nem is kell — azt hiszem — bevezetés, hogy a fentiek után áttérjek egy bajra, melyben nemcsak London — de Budapest is szenved. A „Pall-Mall Gazette“ találna fővárosunkban elég anyagot a feldolgozásra. Mult héten a VII. kerületi kapilánység előtt tárgyaltatott egy hasonló ügy, mely különféle tisztességes asszonyoknak kihallgatása és — kompromittálása után az érdekelt felek által szerencsésen — eltussoltatott.

Jó a Török-regime, sokat használ. Nappal, este, éjszaka rend van, mér mer hát r. m. l., de a korrupczió 10,000 bejegyzett és még háromszor annyi be nem jegyzett (sapienti sat!) hada ellen ugy látszik eddig nem volt elég — András bácsi.

*

A II. kerület polgársága gróf Andrássy Gyulát egyhangulag választotta virilistának.

A nagy államférfi nolens-volens kényszerittetik a főváros további szebbitésén hathatósan részt venni.

Igaz ugyan, hogy saját budai palotája előtt kezdhetné meg működését. Tudvalevőleg a nemes gróf meg nem engedte eddigelé, hogy a közuti vaspálya sinjei háza előtt is tétessenek le, minek következtében a budai corso egy darabján csak egy vágány van. Remélhetőleg meg fog lágyulni ő Excellentiája a vett kitüntetésen.

Különben nagy szükség van a nagy „utcza-organizátorra“! Épülni kezd a „nagy körut“, mely Pest-Budát egyaránt veszi körül oly óriási tervezetben, hogy ennek ha kiépül, párja alig lesz a világon.

*

A multkor megigértem, hogy szép olvasónőimmel együtt nézem meg a hat órai kiállitási corsót. Megtenném, hölgyeim, de amióta mégtörtént, hogy a rondeaun felállitott székekről azon megjegyzéssel küldtek el látogatókat, hogy „*ezen helyek csak mágnásoknak valók*“, lemondtam pikáns terveimről.

Különben nem sokat veszitettek vele! Mert — ami a szép leányokat illeti — lovagiatlan volnék, ha nem mondanám, hogy Kassán szebbek vannak, mint itt; a toilettekre vonatkozólag pedig — kassai tapasztalataim után itélve — nehéz volna eldönteni, hol van nagyobb luxus, Pesten-e vagy Kassán?!

R. J—b.

Innen-onnan.

Már a majorságban a kakasok versenyt kukorikolva hirdették a hajnalt, s ő még a szemét sem hunyta le.

Száz kinos esztendőnek tünt fel előtte az éj.

A múlt: kopár nemesi porta, kastélynak csufolt vityilló, melynek rozzant ablakain fütyörészve járt

---

ki az, kinek egy rémes gondolat tölti el lelkét; nem is lehet az, hogy ő egy óra mulva már ne legyen. El ez iszonyu képpel! Nem igaz az!

— Oh te kegyetlen való! . . . Hát nincs kegyelem, nincs irgalom az emberi szivben, midőn ily szép föt lát? . . . tehát le kell annak hülni? . . .

— A zsarnok akarja és úgy lesz!

Oly kedvesen könyörög Tihamérnak:

— Azután jól vigyázz magadra, mert a te életed nagyon drága ám, már megmondtam Szerenának, hogy viseljen gondot reád én helyettem, Gyula is veled lesz, el nem hagynak soha, meglásd jó dolgod lesz, hisz ott leszek én köztetek mindig, oh hol is lennék én másutt! . . .

— Szeretni foglak örökre és ha majd te is utánam jösz, akkor megint ujból kezdjük a szerelmet. Jó lesz, ugy-e? és összevissza csókolja azt, akit oly nehéz itt hagyni.

Nézzétek, mint vonaglik ajka, arcza! Szemeiből forró köny hül, oh miként szeretné megváltoztatni a valót.

— Azután ne bántsd Görgeyt, bocsásd meg neki a bunt, majd megtizet neki a mindnyájunk atyja, a ki igazságos lesz, nem úgy, mint az a rosz tábornok! — Nem Görgeyt, de ekkor is Tihamért féltette.

— Eredjetek át a Damjanics seregébe, mond meg neki, hogy én is üdvözlöm! . . . Ott azután vele, nem fogtok engem elfeledni.

És ismét nyakába borult, ismét vigasztalta.

Ekkor egy öreg pap lépett be s felszólitá Alexandrát, nem akar-e enyhülést adni lelkének még az életben. Túry a papra nézett és megkönnyebbülten sohajtott fel.

— Oh igen tisztelendő atyám! mindjárt készen leszek, nem sok az, amivel be kell számolnom.

Mikor a pap teendőjét bevégezte, imádkozott, e közben egy gyürüt húzott le ujjáról, ezt Alexandrának adta és ezeket mondta: Túryval beszéltem, te ártatlan vagy! E gyürü követ nyisd fel és mikor menni fogsz a vérpadra, üritsd ki tartalmát, bóditó szer van benne, mely nehány pillanat alatt nehéz álmot hoz, legalább nem lesz oly kinos a halálelőtti tusa.

A pap felkelt, megáldotta a bent levőket és eltávozott.

— Megkaptad? — kérdi Tihamér súgva, — de már nem oly zavart tekintettel.

— Meg, óh te oly jó vagy, köszönöm neked, gondolj reám azután is igy, hisz én mindig csak reád gondoltam! — és átkarolta Tihamért.

— Légy erős, ne félj a haláltól, légy olyan, mint eddig voltál. E szert azért adattam a pappal, mert tudtam, hogy minket megvizsgálnak s igy be nem hozhatom. Majd ha menni kell, beveszed és a halálról nem fogsz tudni semmit.

— Grófnő készüljön, a percz itt van! — szólott ijesztő hangon a porkoláb.

— Készen vagyok! — felugrott a pamlagról, — gyerünk.

— Nézzetek meg még egyszer s utoljára, úgysem láttok többet, — s könyek hulltak a Szerena és Gyula szemeiből, keservesen zokogtak, csak Tihamér állott mereven. — csókoljatok meg utoljára, hisz pár percz múlva már nem lehet. Isten veled Tihamér! — nyakába borult, megcsókolta szemét, ajkát, homlokát, akkor kibontakozott a merev ember karjaiból, összeölelte csókolta Szerenát és Szirákyt, és ujra viszament Tihamérhez, ki öt átkarolta, magához vonta, Alexandra pedig nyakába fonta karjait, azután kiüritette a gyürü tartalmát és úgy ment ki a vérpadra, mintha szerelmi vallomást susogna vőlegényének.

Arcza kipirult, szemei égőtüzzel voltak telve, lépése bátor, hisz ő vezette Tihamért, nem ez öt.

Az udvaron volt a vérpad, nem volt ott senki, titokban történt a kivégzés.

Odavitték.

Még egyszer búcsúzott el mindegyiktől, még egyszer s utoljára rábizta Szerena és Gyulára Tihamért, még egyszer csókolta meg őket, hosszan nézett kedvese arczára, sokáig, sokáig, azután kiszakitotta magát, felment a vérpadra, csókot hintett nekik onnan is, leeresztett fekete haját előre dobta, ... ekkor már alig birt állni, a szer müködött, csak annyi ideje maradt, hogy lerogyva odatehette hófehér nyakát a tökére és egy csapás, . . . Alexandra . . . . . nem volt többé!

Tihamér a Szerena és Gyula karjaiba hanyatlott.

Kocsira ültették és mikor az udvarról indúlni akarnak, akkor egy alak jelenik meg az ablakban. — Szerena, — ki férfinak volt öltözve, — felugrik a és odakiált,:

— Légy átkozott, légy megvetett mindenkitől, kerüljön mindenki, mint a bélpoklost, büntessen meg az igazságos Isten büneidért!

— Fogjátok el, — kiáltott Görgey, a ki megismerte Szerenát, — fogjátok el! . . . De . . . hasztalan, a kocsi már kirobogott és futott Pozsonyból is kifelé.

Pár nap múlva Alexandra holtteste eltünt, nem tudták ki vitte el, de a zavaros időben nem is törödtek vele.

Hadaink komolyabb ütközet nélkül Köpcsényből, Csáta- és Ujfaluból visszahúzódtak Györbe, innen decemberben 26-dikán Szöny és Gönyő felé. Az ellenség Győrt védtelenül találva, sietett hadaink után, utócsapatunkat utól is érte Bábolnánál és megtámadta. A vezérlet könnyelmüségének és azon tapintatlanságnak következtében, hogy oldal patrollokat nem használt,— majdnem egész itt lévő seregünk megsemmisült. A huszárság Görgey Armin parancsnoksága alatt futásnak indúl, megzavarja a gyalogságot is, mely a veszély láttára négyszöget csinált és oly erős tüzzel fogadta a vasasokat, hogy ennek majdnem negyede elhullott, de mindannak daczára a porosz zászlóalj a Bánhida felé vezető úton balra, a másik pedig jobbra vonúl, az egy sortüz után körülvétetett és 700-an fogattak el s többen levágattak, a másik zászlóalj szétveretett.

(Vége következik)

kelt a szél télen nyáron, átkozodó, zsörtölödő, elégedetlen apa, aki iránt világ életében mindenki igazságtalan volt, akit mindenki csalt, lopott, a kit mindenéből kivetközött a törvény, akit végleg elnyomott a szegénység s oh csapás! nyakára nőtt a leányzó, aki nem gazdag, hogy feleségül vegyék, nem szép, hogy szeretővé tegyék, s nem okos a politikára.

Ő nem is tudja hogyan jutott ilyen gyerekhez, hiszen az ő nemzetsége mind — gondolj Huszty Zsófiára, akinek szépségét poéták szedték versbe, a vén Cseberynek nyujtotta kezét, akinél már a gazdaasszonyok sem állták a helyet.

Miért?

Hogy apját megmentse a pusztulástól, hogy jószágait visszaváltsa, hogy urrá tegye.

Persze, ez igazi gyermek volt.

Gondolj Huszty Gáspárnéra, aki, mikor az ura egy blatton elvesztette az egész jószágát, a nyerteshez ment, szép szóval, csókkal tartotta, liliom karjának ölelésével részegítette s a vesztegségből kettős nyereség lett.

Az ilyen asszony mellett boldogulhat a férj, de a te anyád — persze nem volt benne Huszty vér — — —

Ha fiam volna, ha volna, de te — nem is hiszem, hogy nem vagy váltott gyerek, mert a Husztyak asszonya nagyratörő volt mind, s keresett, mint a jóféle gyöngy.

— — — — — — — — — — — —

Ágár, kopó, csatlós több volt a füvel benőtt udvaron, mint a sváb-bogár. Társzekerek jöttek-mentek, jöttek megrakodtan, távoztak üresen. Három csatlós emelte ki a czimeres hintőből Dárius ő kegyelmét, kettő aranybojtos párnát, tigrisbőrt vitt előtte, kettő őt magát vezette és egy pedig utána fekete bőrtáskában vitte az uti patikáját.

Igy szokott ő járni, de most délczegebb, mert leánynézőbe jött.

Épen hetedszer, hatot ő temetett el arany koporsóba, a hetedik majd öt temeti el.

E reménység tartá Huszty Borbálában az erőt, mert különben összerogy az irigyelt menyasszony az oltár előtt. Ez édes szót suttogta boldog apja a fülébe: majd akkor, kedves lányom, mienk lesz Cserehát, mienk kilencz falu, tudtam én, hogy Huszty vér van benned, csak ugy bolondoztam.

Szivós a gazdag élete, kivált ha nem akar meghalni. Huszty Borbála várt, várt, s noha bibor bársony csillogott tagjain, minden órája a napnak egy-egy szirmát szakitá le ifjuságának.

Mikor már egészen hozzá töpörödött öreg urához, akkor az ott hagyta, hogy élje világát, kincseért majd lesz, aki boldogitja, lesz aki megtanitja még szeretni is — — — —

Ez a mult képe s a jelené: olyan kastély, melyen annyi ablak van, mint nap az esztendőben, melyben annyi a szoba, a hány tornya van a kastélynak, s e sok szobában csupa sohaj tenyész, Huszty Borbála sohajtása, ki reggelenként gyöngysor fogát arany pohárból szedi elő, hulló fürteit a márvány asztalról. Szeretni akar, szerettetni csak egyszer igazán, egy ilyen óra kárpótolná hosszú sivár életeért.

Hajh, de büszke ő, s mindezt csak magában gondolja; a kincskeresőket nevetj, megveti. Ő nem megy lépre.

Csak egy akadt, akit szivesen lát vendégül, s ez egy a legnagyobb ellensége. ugy mondják.

De mit nem mondanak a kaján atyafiak, érdekből. Féltve őrzik, nem az ő életét, de a nagy vagyont.

Csak azért sem fogtok örökölni!

— — — Este azt mondta: a válaszért, mire a nap felkél, itt leszek.

Hát jöjjön!

Hosszú volt az ébren töltött éj, de a válasz már kész —

Borbála vigyázz, ugy csalnak meg téged, miként te csaltad meg Dáriust.

Végzete már a gazdagnak, hogy igaz szót ne halljon sohu.

Balga beszéd, meg akarod vesztegetni a lelkemet.

Torkos nem szinlel, nem hazudik, még csak egyszer sem mondta, hogy szeret s mégis érzem azt. Ez a valódi.

Mit fog ma mondani?

Csak azt, amit tegnap.

Menjünk, menjünk messze innen csak egy napra, csak egy órára.

Lám, hiszen Torkos nem akarja vagyonát, nem akarja csaló számitásból feleségül venni, nem akar semmit semmit, csakhogy menjen vele valahová messze — messze.

De minek messze? — Oh, csak már *ott*, messze volnánk!

S nem is mennek együtt, hogy feltünő ne legyen, majd *ott* találkoznak.

S aztán?

E kérdés zsibongásba hozza a vért, tüzet gyujt a szemben s az érzelem hullámain elszenderül a gondolat — — — — — —

A nénit megszöktette egy huszártiszt.

No né! — no lám! utánna mind, akinek lába van! De merre?

Te arra, én amarra, a többiek széltibe, — jajj ha megkapjuk! szégyenében egy falut nekem, egyet neked, s kinek mit kér, azt ád a zsugori.

— — — — — — — — — — — —

A tenger sós habjai lomhán hömpölygnek tova, andalitó moraj vegyül a légbe — — a remek szobát csak a hold világitja be, töredezett rezgő hang szól:

— Látja azt a csillagot?

— Hol?

— Amott, túl a sötét felhőkön, egyenes irányban Cserehát fölött —

— Látom, de a mi csillagunk itt ragyog.

— Elemér!

— Borbála!

Elemér lehunyja a szemét, Borbála a homályban nem veszi észre.

Elemér azt gondolja, egy pillanat az ördögnek a jövő boldogságáért, mi sok.

Borbála azt gondolja, egy pillanat a mult boldogtalanságáért mi kevés,

Az arczok összeérnek, az első csók — — —

De mily ismerős lárma, zaj, az istenért Elemér, talán apám — anyám — —

— Nincs még feltámadás.

— Oh Elemér, ments meg!

— Életem árán is! — s bajusza sunyisan mozog.

— Már az ajtónál vannak.

— Csak kimegyek, hát elmennek.

— Mit fogsz cselekedni?

— Feláldozom magam.

— Elemér, értem ne folyjon vér.

— Nem, a bánat könye csak.

— Mit tegyek?

— Házasits meg, Borbála, habozol? hát nem akarsz magadénak nevezni? Nem akarod, hogy körödben legyek, hogy hozzád tartozzam örökre? Borbála, nincs más mód a tisztességes megmenekülésre, Borbála, már nyilik az ajtó.

— Isten neki, akarom, mindent akarok — — —

— Halljátok kedves atyámfiai, ő mindent akar; mindenitek megkapja a mit kiván, örüljetek, örüljünk, a lakodalom két álló hétig fog tartani: én nem kivánok más hozományt menyasszonyommál, csak a kancziót, a többit egészen kedves nénénk jóságára bizom, aki kegyes volt Vilmámat leányává fogadni és főrökösévé tenni.

Borbála kezdett szédülni, inogni.

— Miféle Vilmát?

— Hát a szegény Dárius Menyhért leányát —

— Azt a varrónőt?

— Azt, itt az irás, aláirta már kedves néni!

Borbála egész méltóságában kiegyenesedett.

— Elemér, miféle komédia ez? — sugá halkan.

— Oh, Borbála tehetek-e egyebet e pillanatban érted? csak igy maradhatok örökre a tied, a te körödben — —

Borbála ajkába harapott s csak annyit mondott Elemérnek:

— Buta, én nem igy gondoltam.

Czinke.

Ujdonságok.

Schuster Constantin, kassai püspök ő exczellenciája a szent Mihály-kápolna helyreállitási költségeihez ezer forintot utalványozott.

Választási mozgalom a III. negyedben. Mint értesülünk a harmadik negyedben a választók egy része az üresedésben levő egy bizottsági tag helyére Klimkovics Gábor, múzeumi igazgatót és egy másik része Schmidt Kálmán, főgymnasiumi tanárt, városunk e népszerü és általános tiszteletben részesülő alakját fogja felléptetni.

A kataszteri földadó nyilvántartási felügyelőségek már végleg szerveztettek s a Kassán székelő felügyelőség vezetésére Piller Miklós, kir. tanácsos, a kataszter volt igazgatója neveztetett ki. A kassai felügyelőség jogköréhez tartoznak Abauj-Torna, Sáros, Szepes, Zemplén, Ung, Borsod, Gömör és Nógrád megyék. Esetleges a földadóra vonatkozó reklamációk és egyéb beadványok az adófelügyelőségnél nyujtandók be.

Rendőri rendelet. A kassai rendőrség a legutóbbi napokban felmerült Gorgos-Deszkásy ügy által indittatva, szigorúan meghagyta a szülésznőknek, hogy a házukban lebetegedőktől, a kiket személyesen nem ismernek, hiteles okmányokat követeljenek s ezek alapján jelentsék be a törvénytelen magzatot.

A Nemzeti Kör f. é. nov. 7-én és 21-én, úgyszinte decz. 5-én és 19-én saját helyiségeiben (Malom utcza 1. sz. 1. em.) mindig d. u. 5 órakor kezdődő s körülbelül egy óra hosszant tartó közérdekü felolvasásokat rendez 50 kr. belépti dij mellett. A felolvasó urak lesznek: Lekly Gyula tanár, dr. Rodiczky Jenő igazgató, Sudy K. János igazgató, s Vadász József, tanár; a jövedelem pedig egyenlő részben fog szétosztatni az erdélyi közmüvelődési egyesület, a helybeli nőegylet, a veres-kereszt-egylet kassai fiókja, s a helybeli Fröbel egyesület között. A helyiség korlátozottsága miatt, belépti jegyek is csak nagyon korlátozott számban bocsátattak ki, s kaphatók Haymann és Maurer urak könyvkereskedéseiben, s a Nemzeti Körben. E felolvasásokat eléggé ajánljuk ugyan a felolvasó urak nevei és az elősorolt egyesületek, de azért részünkről is melegen ajánljuk azokat hazafias és müvelt közönségünk különös figyelmébe.

A kassai postaigazgatóság hatásköréhez tartozó összes hivatalok 1884. évben következő statisztikai eredményt tüntetnek fel, s pedig levélforgalom belföldről levelek 5069924, egyébb tárgyak 587869-2, Ausztriából levelek 696330, egyébb tárgyak 885530, külföldről levelek 316458, egyébb tárgyak 170154 darab. Posta megbizások belföldről 4430 darab 93087 frt értékben, melyekből kiváltatott 2456 darab 48890 frt értékben. Ausztriából érkezett 3611 darab, melyből kiváltatott 1908 darab 74428 forint értékben. Külföldről 421 darab, melyből kiváltatott 238 darab 10914 forint értékben. Csomag és pénzes levelek: belföldről 587952 darab 62134434 forint, Ausztriából 251118 darab 12749804 forint, külföldről 40462 darab 4653342 forint értékben. Postautalvány 644812 darab 15252957 forint értékben. Kassán kifizettetett 350069 darab 8851216 frt értékben. A kassai postaigazgatóság pénzügyi eredménye volt 1884-ben bevétel 638577 forint, kiadása 494918 forint s igy a kincstár részére maradt 143659 forint tiszta jövedelem. A statisztika szerint a kassai postaigazgatóság jövedelem tekintetében az országban fenálló nyolcz igazgatóság közt az ötödik helyet foglalja el. A kincstárnak a posta intézmény utáni összes jövedelme 1884-ben 1848334 forint volt.

Jókai mint násznagy. Jókai a napokban, mint kiadó násznagy szerepelt egy lakadalomnál. Egy jelenvolt kiváló iró e szereplésről a következőket irja: Jókai szeretetreméltóságával mindenkit elbüvölt. A nászlakomán néhány szóban a vőlegényre és a menyasszonyra oly felköszöntést mondott, mely méltó a feljegyzésre s melyet emlékezetből ide jegyzünk: „Ön uram — mondja a vőlegénynek — mint hallom, kitünő számtudós; ime én egy feladványt adok önnek. Miként lehet az, hogy az örömi kétfelé osztva megsokszorozódik és a fájdalom megosztva felényi lesz. Kivánom, hogy e feladványt házaséletében szerencsésen oldja meg.“ Leggyöngédebb figyelmet azonban az által tanusitott, hogy a nászlakomáról korábban eltávozván, mint az örömszülők és az ifju pár: nagy és örvendetes meglepetésül egymaga fogadta az ifju párt a szülői háznál és a menyasszonynak egy antique-ékszert nyujtott át neje nevében, melyet egykor menyegzője alkalmával ő adott volt nejének azzal a kivánsággal, hogy az uj pár annak birtokában ép oly boldog házaséletet éljen, mint a minőt ő élt át szeretett és tisztelt nejével. A fiatal pár bizonynyal örökké meg fog emlékezni szeretetreméltó násznagyáról.

Jutalomjáték. Németh János, a kassai szinház jeles tagja és közönségünk kedvencze november hó 16-án tartja jutalomjátékát, mely alkalommal a „Boissy boszorkány“ kedves zenéjü dalmü kerül szinre. Német Jánost dicsérni és a közönségnek pártfogását számára kikérni részünkről feleslegesnek tartjuk s csak azt sajnáljuk, hogy ez idő szerint oly kevés alkalma nyilik a közönségnek kedves játékában, gyönyörü énekében gyönyörködni. De mikor egy fecske még nem csinál nyarat!

A miskolczi szinházat, mely Dancz Nina igazgatósága alatt áll, e hó 17-én nyitották meg Hunyady László operával. A miskolczi lapok az opera előadásáról a legnagyobb dicsérettel szólnak s megjegyzik, hogy oly kitünően szervezett társulat kevés van a vidéken mint jelenleg Miskolczon. Az operában Lászlót Rácz, Garait Juhász, Erzsébetet Kövessiné, a királyt Kantai Teréz, kit közönségünk is jól ismer, Mátyást pedig Erdélyi Margit énekelte. Kazaliczky játékáról szintén igen nagy dicsérettel nyilatkoznak a miskolczi lapok.

Lopás. Kytka Ferencz ügyvéd Domonkos-tér 13. sz. lakásába a legutóbbi csötörtökön eddig ismeretlen tettes a reggeli órákban behatolt s az ebédlőn keresztül az ügyvéd hálószobájából egy értékes arany órát lánczczal, és egy 200 forintot és 300 forintról szóló kötvényt tartalmazó tárczát ellopott. Az eddigi vizsgálat eredménytelen.

Iparosok közgyülése. Cselényi Béla mint az iparhatóság kiküldött biztosa ma délelőtti 9 órára a kovács-utcza 5. számu házban tartandó közgyülést hiv egybe, melynek tárgya az ipartestület vegleges megalakulása, elnökség és a választmány három évre történő megválasztása.

Halálozás. Dvortsák Mária asszony, Dvortsák Gyula, a „Pannonia“ czimü német lap belmunkatársának édes anyja tegnap életének 54. és házasságának 29. évében rövid szenvedés után elhunyt. Temetése hétfőn délután fél 4 órakor lesz a helybeli közkórházból.

Rendőri hirek. *Szökevény totoj.* Az ujhelyi rendőrség megkereste a kassai rendőrséget, hogy Perlmutter Adolf 17 éves ungmegyei felsö-németi illetőségü lakos Pollacsek Ignácz kárára elkövetett 150 forint ellopása után állitólag Kassára szökött. Termete közép, arcza gömbölyü, haja fekete, jobb szeme feltünően kisebb a balnál. A meginditott nyomozat szerint Perlmutter eddig nem szerencséltette meg Kassát.

— *Fencsák János* kassai illetőségü közveszélyes csavargó, tegnap a legártatlanabb pofával jelentkezett a kassai rendőrségnél, hogy ő mióta Kassáról távol volt, felhagyott régi életmódjával és most becsületes uton akarja keresni kenyerét. A rendőrség azonban az önként kelepczébe jutott jó madárról más véleményben volt és a budapesti törvényszék mult évi szeptember havában kiadott körözö levele alapján, melyben Fencsák sikkasztással vádoltatik, letartóztatta és átadta az ügyészségnek. Fencsák legtöbbnyire Erdélyben tartozkodott.

— *A tizedik.* Szarka János, 32 éves napszámost Alsó-Tökésen a kézi cséplögép oly sulyosan megsértette, hogy a kassai kórházba kellett beszállitani. Az idén ez a tizedik áldozat, melyet a kézi cséplő körüli gondatlanság követelt.

— *Horkay Miklós* asztalos és Leskó Mihály czipész az iparhatóság által 20—20 forintra büntettetettt, mert túlságosan éltek házi jogukkal a tanoncz fenyités dolgában. A határozatban kimondatott előttük, hogy ismétlés esetére a tanonctartás kedvezménye elvonatik tőlök.

Rövid hirek.

— *Uj posta.* Zemplénmegye Boly községében „Zemplén-Boly“ elnevezéssel és Sárosmegye Zsebfalu községében október 16-tól uj postahivatal lépett életbe.

— *Zemplénmegyében* a közigazgatás ügye nem a legszebb állapotban lehet. Legutóbb a szerencsi, tokaji és homonnai szolgabirák hivatalos pénzek rendetlen kezelése és egyéb hibák miatt felfüggesztettek s ellenök fegyelmi eljárás indittatott.

— *Abauj-Tornamegye* szolgaszemélyzete 1886. évi ruházati tárgyainak, a székház számára szükséglendő tüzifa és irodai szerek szállitása végett a megyeházában e hó 26-án reggeli 9 órakor ajánlati versenytárgyalással egybekötött nyilvános árlejtés fog tartatni.

— *Pirománia.* Zsadányban rövid idő óta négy tüzeset volt s általánosan el van terjedve az a hit, hogy a tüzet bünös kéz szándékosan gyújtja. Nagyobb kár azonban eddig nem történt.

Árverés. Kassán november hó 4-én délelőtt 10 órakor a járásbíróság helyiségében Grünwald H. csődtömegéhez tartozó 641 frt 49 krnyi kétes könyvkövetelések nyilvános árverésen a legtöbbet igéröknek adatnak el.

CSARNOK.

A társalgónő.

— Ries Hermin eredeti regénye. — 8

III. FEJEZET.

Édes anyám levelei kimaradták. Atyám többször irt, de csak igen röviden, anyámat nagy ritkán emlité, azt is ugy mellesleg.

Ezen eljárása igen fájt nekem.

Határozottan kivántam, hogy a szünidőkre haza vigyenek, és anyám jöjjön értem.

Atyám meg is igérte, ámbár azt irta, hogy majd ő maga fog értem jönni, mert édes anyám jelenleg nagyon gyöngélkedő s az orvos fürdő használatát ajánlotta neki.

Egy hónappal a szünidő kezdete előtt Ischlbe megy.

Hát csak hadd menjen, a világért sem akarnám, hogy miattam hon maradjon.

Mi fogunk érte menni apuskával. Milyen szép utazást teszünk.

Utunkba ejtünk több világvárost, megnézünk minden nevezetességet a mit Olasz- és Franciaország rejt. Ez az utazás egyuttal ismereteim gyarapitására szolgáljon és bevezettetésem legyen a társas életbe.

Mennyire örvendtem én ez utazásnak!

Ott, idegen földön, éreztem, hogy több bátorságom, erélyem lesz, s majd ha folyton jó anyám mellett leszek, meglesem azt a pillanatot, a midőn neki elmondhatom, mennyit hazudtam, szinleltem.

Hogy megkönnyebbül majd lelkem!

Az ő bölcs tanácsait követve, újra a régi leszek s mintegy rosz álomra, gondolok azon időre, hogy kebeléről elszakadtam.

Atyámnak nem mondhatom el, ami lelkem nyomja, ő heves, és nem is értene meg — — — — —

Olga láthatólag irigykedett, amint az utazásról beszéltem.

Ő soha sem fog utazhatni, mert az ő atyja szegény, aztán nem is édes atyja. A mamája másodszor ment férjhez, s azért nem volt neki szabad a szobában aludni, s nagyobb korában is azért volt mindig a cselédekre hagyva, mert az atyja soh. sem türhette. Most is azért van zárdában, hogy otthon ne legyen.

Ha a zárdából kilép, nem vár rá más, mint nevelőnőnek lenni és a „kölykökkel“ vesződni.

Neki pedig erre a pályára semmi hajlandósága sincs.

Urnő szeretne lenni, a ki sok pénz fölött rendelkezik.

Függetlenül élni, ez volna lelkének vágya.

Szánakoztam fölötte és őszinte szivből kértem, maradjon mindig mellettem, legyen társalgónőm, barátnőm.

Biztositottam, hogy szüleim szeretni fogják.

Atyámmal tudattam e körülményt és ő végtelenül örvendett.

Olgának e végből magánlevelet irt, amiben fényes ellátást és évi jövedelmet biztositott neki.

Olga szintén tudatta övéivel, s azt az utasitást kapta, hogy minden habozás nélkül fogadja el atyám ajánlatát.

Olga egészen megváltozott irányomban. Alázatos gyöngédséggel vett körül, társnőim előtt magasztalta szépségemet, kiemelte azon fölényt és előnyöket, mit számomra gazdagságom biztosit.

Elmondta, hogy ő boldognak érzi magát szolgámnak lehetni.

Mindezeket ugy beszélte el, hogy én is halljam s én szinte szégyeltem magam, hogy szépségem és gazdagságom miatt magasztalnak.

Sokszor szemrehányólag mondám, ne mondaná minduntalan, hogy ő szolgám, hiszen ő barátnőm.

Ő sohajtott.

S volt ebben a sohajtásban, ami nekem azt mondta, hogy forditva áll a viszony közöttünk.

De én istenem, annyi számtalan kétely, aggály, gyanusitás merül fel bennünk sokszor egy-egy pillanat alatt, hogy sulyt fektetni egyre vagy másra merő képtelenség.

Számláltam a napokat, órákat, perczeket, mit még a zárdában töltök.

Végre hát örökre elhagyhatom e zord falakat, hová egykor lelki kincsekben oly gazdagon léptem.

Elhagyom nyomorultan, de vajjon tőlem függ-e a megtörténteket meg nem történtekké tenni!?

Hiszen a mérgezést is lehet gyógyitani!

Ugy van, lelkemnek egyedüli orvosa anyám!

A fejedelem asszony atyámtól táviratot kapott.

Tudatá, hogy még ma a déli órákban itt lesz.

A fejedelem asszony majdnem az utolsó pillanatban mutatta meg nekem a sürgönyt.

Ezen eljárása egy kissé lehangolt, azon végtelen örömet, hogy atyám jön, én tovább szerettem volna élvezni.

De meg voltam már szokva a Máterek lelki közönbössége iránt, hogy majdnem sértő titokzatos tartózkodással vesznek körül.

Bizonynyal, mert ez az Olga fecseg rólam olyan mesés dolgokat.

Atyám amint megérkezett, nem jött, mint vártam szobámba, hanem a fejedelem asszony termében kivánt találkozni velem.

(Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő: **Ries Lajos.**

Nyilttér.

Kérelem.

Tisztelettel kérem a n. érd. közönséget, hogy **Kubiss Ágoston** férjemnek, ki a legutóbbi időben betegség folytán könnyelmü lett, ne adjon hitelbe semmit, pénzt ne kölcsönözzön neki, mert én nem fizetek érte semmit, ugyszintén kérem az érdekelt üzleteket, hogy férjemtől zálogtárgyakat ne fogadjanak el.

Kassán, 1885. október 23-án

—1 **Kubiss Ilona.**

731. sz.
1885.

Árverési hirdetmény.

Alólirott kiküldött birósági végrehajtó ezennel közhirré teszi, miszerint a kassai kir. törvényszék mint csődbiróságnak f. évi 6117. számú végzése folytán vagyonbukott Grünvald H. csődtömegéhez tartozó 641 frt 19 krnyi kétes könyvkivonati követelésekből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladandók, minek Kassán a kir. járásbiróság helyiségében (törvényszéki épület) leendő eszközlésére határidőül **1885. évi november hó 4-ik napjának délelőtti 10 órája** kitüzetik, melyhez a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak, hogy az érdekelt ingóságok ezen árverésen szükség esetén becsáron alól is eladatni fognak.

Kassán, 1885. évi október hó 23-ik napján.

Paraicz Ödön.
kir. birósági végrehajtó.

HIRDETÉSEK.

KERTÉSZ FERENCZ
műkertésznél
a Forgách-villában

megrendelhetők a **legszebb virágkoszorúk, asztali, kézi és menyasszonyi csokrok élő virágokból, a legdiszesebb virágtartók** kiválaszthatók jutányos árak mellett.

Szives megrendeléseket elfogad ifj. NOVELLY SÁNDOR ur. 2—5

TÁNCZTANITÁSI JELENTÉS!

Mély tisztelettel értesitem a nagyérdemü közönséget, miszerint

tánciskolámat

november hó 1-én a Benczur-féle házban, fő-utcza 86. szám alatt, az udvarban levő emeleten (a több éven át Kassán működött Mayer tánczanitó által egyenesen tánczanitási czélra berendezett teremben) megnyitom, mely tanidényre a legujabb rendszer szerint — a növendékek testi kiképeztetése alapjául — tánciskolámat osztályokba rendeztem be. Tánczanitási dij az egész tanfolyamra: deákokért 7 frt, más tanitványokért havonta 5 frt. Továbbá külön oktatás a leggyorsabb betanitással óránként 2—5 frtig.

Beiratások f. hó 24-től kezdve a fentnevezett tánciskolában naponta délelőtt 10—12-ig, délután 4—6-ig eszközölhetők.

Mély tisztelettel

3—3 **Révész Imre,** tánczanitó.

Szőnyegek és takarók felső-magyarországi legnagyobb gyári-raktárának tulajdonosa.

FLACHBART SAMU UTÓDAI

„SZÉMAN TESTVÉREK“ czég

Kassán, fő-utcza 60-ik szám alatt

ajánlja a nagyérdemü közönségnek mindennemü

salon-, futó-, pamlag- és ágyelőtti szőnyegeit

katona-, gráfenbergi, fürdő- és lópokróczait, valamint különböző szinü utazó-, ágy- és erdélyi gyapjutakaróin kivül

Rumburgi creasz-, czérna-, len- és gyapot-vászonnemü czikkeit; chiffon-, kanavász-, ágy- és derékalj-kelméit.

Továbbá ajánlja legdúsabb választékkal ujonnan berendezett nagy raktárát mindennemü

ruhakelmékben, szines és fekete orleans, fekete terno, wattmoull, lama és fehér flanell, kalmukban, barchentben és rövidárukban.

A nagyérdemü közönség becses látogatását kérik

tisztelettel

6—10 **SZÉMAN TESTVÉREK.**

Nyomatja Ries Lajos kiadó saját könyvnyomó-intézetében Kassa 1885.

I. évfolyam. Kassa, 1885. évi október 29. 12. szám.

Előfizetési díj:
Egy évre ... ... 5 frt — kr.
Félévre ... ... 2 „ 50 „
Negyedévre ... 1 „ 25 „
helyen házhoz-hordással, vidékre postai küldéssel.
Egyes szám 6 kr. —

Hirdetések
egy petit sor ... ... 4 kr.
nyilttérben ... ... 12 „
Többszöri közlésnél engedmény.
Felvétel a kiadóhivatalban főuteza 54. sz.

KASSAI SZEMLE.

Társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden csötörtökön és vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Kassa
főuteza 54. sz. a.
hova a lap szellemi és anyagi részét érdeklő küldemények czímzendők.
Kéziratok vissza nem adatnak.
Csak bérmentes ipvelek fogadtatnak el.

A mezőgazdasági válság.

Ez a kérdés ma napirenden van. Ez elől kitérni nem lehet, különösen most, a midőn az állam háztartásunk jövő évi fedezetéről szóló előirányzat oly éppen nem alkalmas időben terjesztetett a parlament elé, s a melyből kitünik, hogy az államháztartás jövő évi fedezetében nagyobb deficzit van.

A mezőgazdasági válság, a mely ép ugy el nem titkolható, mint a hogy a kormány sem mondhatja, hogy az államháztartás mérlegében nincsen deficzit, a mikor meg van, természetesen hatalmas fegyver azok kezében, a kik a kormány ellen mindenből fegyvert akarnak és szeretnek kovácsolni.

Mi sem tagadjuk, hogy a mezei terméynek értékük nagy részét a világvásár óriási versenye folytán elvesztették, hogy a közép és kis birtokos osztály a romlás szélén áll. Miért? Olyan nemzetgazdasági problema ez, mely egy rövid, a napi eseményeket érintő czikk keretében alig tárgyalható.

A legközelebb lefolyt gazdasági kongressus is csak erőteljes, vehemens állami intézkedésekben látja a baj eloszlatásának lehetőségét, hogy azonban ezen intézkedések mikép vitessenek keresztül, az olyan terra incognito, a melynek felfedezését a kormánytól várja az üdvösség után áhitozó államférfiak bölcsesége.

Igaz, hogy a kormány kezében van az a bizonyos hatalmi eszköz, a melynek alkalmazása által országos bajokat orvosolni kellene.

De viszont igaz az is, hogy a bajok java része nem olyan természetüek, melyek kormány intézkedés által egy csapásra megszüntethetők lennének, s viszont igaz továbbá az, hogy mindent a kormánytól akarni, bizony nincsen egészen rendén.

Nem egyszer hangoztatták mezőgazdaságunk bajaival alaposan foglalkozó és a dologhoz értő szakemberek, hogy a mezőgazdaság egyik legnagyobb átka: a pénz drágasága, hogy alapitani kellene egy agrár-bankot, a mely a kisebb gazdának könnyebb hozzáférhetés mellett felével olcsóbb pénzt adna, mint pénzintézeteink ma általában, azt azonban nem találjuk sehol, hogy e bankot minő alapokból kellene megteremteni.

S éppen ez a bökkenő, mert ha részvényalapra fektetnék, csak azt az eredményt tapasztalná mindenki, hogy a kamatláb itt sem jobb, miután a részvényes itt ép ugy mint jelenlegi pénzintézeteink részvényesei csak azt fogja akarni, hogy az osztalék minél nagyobb, minél zsirosabb legyen.

Ezenkivül pedig a tapasztalat bizonyitja, hogy pénzintézeteink legnagyobb része nem a legszivesebben ad hitelt a mezőgazdának s ha teszi, nyujtott hitele inkább csak a személynek mint a birtoknak szól, mert legnagyobb része minden kötvény daczára számtalan esetben elég veszteséget szenvedett.

Ebből természetesen azt kell következtetni, hogy ily bankot a nemzet maga alapitson, a mi ha tényleg meg is történnék, alig hisszük, hogy e bank csak ugy derüre-borura osztogatná a hitelt minden jelentkezőnek s ép azért az általános bajnak orvoslását sokkal messzebb és mélyebbre ható intézkedésekkel kell előmozditani.

Ezt pedig csak pénz-áldozatok árán lehet foganatositani, a minek természetszerü következése viszont az, hogy igen is az államháztartás mérlegében van deficzit.

De ezt a deficzitet az államérdek: az ország szellemi és anyagi előhaladása teremtette meg. Nem tagadjuk, hogy lehetne olyan költségvetést csinálni, hogy egyszerre vége lenne a deficzitnek, megmaradna sok millió és az adót is le lehetne szállitani.

A kormánynak csak akarnia kellene vas marokkal bele nyúlni a budget kiadási tételeibe, csak akarni kellene kiméletleníl redukálni, tán még azon veszélyre is, hogy kulturai fejlődésünk egy időre megakad.

Ezt az árt azonban visszautasitaná a közvélemény, tiltakoznék ellene a nemzet, ez ellen tiltakoznának azok, a kik ma nemzetrontó kormányzásról beszélnek és beharangozzák az országot, hogy im, ismét nagy a deficzit.

De ellenkeznék a józan gondolkodással, ha a kormány oly gazdálkodást üzne, mint azok a gazdák, a kik most a bekövetkező válság súlya alatt leginkább görnyednek. Mert hiszen gazdálkodni úgy lenne legkönnyebb, ha nem kellene beruházni, talajt javitani, cselédet tartani, csak is a jövedelmet zsebre rakni. A kik igy gazdálkodtak, azok jajgatnak most legjobban. Igaz, hogy annak a gazdának, a ki birtokát jövedelmezővé igyekszik tenni, nagyobb a kiadása és nagyobb gond nyomja a fejét; de mikor aztán a jövedelem megindúl, az ő feje lesz könnyebb és a kié könnyebb volt, az-é lesz nehezebb.

Miért beszéli az egész világ, hogy: csak befektetni, csak befektetni?... Azért, mert a tapasztalás igazolta, hogy csak ott lehet jövedelemre számitani.

Ha tehát ez az elv helyes; akkor egy fejlődésnek induló állam háztartásában a deficzit ki nem kerülhető. De az elvet is elfogadni, az adót pedig lejebb szállitani, az államháztartás rendezését, a közgazdasági bajok orvoslását mégis sürgősen kivánni, ez egy kissé sok a jóból.

A jövő évi államköltségvetés két millióval apadt volna, ha elő nem állanak a miniszterek, még pedig oly kiadásokkal, melyek elvonása valóságos bűn lenne.

Maga a földmüvelési miniszter egy millióval kivánt többet, mert mint mondá semmiből a földmüvelést nem lehet emelni és részünkről meg vagyunk győződve, hogy a földmivelési miniszter, ha a szükséges eszközök rendelkezésére fognak állani, nagyon sokat fog tenni a közgazdasági válság elháritása érdekében.

Hanem azért gazdáink ne várják az áldást mindig csak felülről, de kövessék azok példáit, a kik okszerü munkájokból folyólag nem érzik meg oly súlyosan a jelenlegi válságos időket.

Ries Lajos.

Liptói állapotok.

Liptó-Szt.-Miklóson nehány lelkes ember, hogy a panszláv liga terjedésének és térfoglalásának gátat vessen, nehány év előtt egy magyar lapot inditott meg oly fenséges czéllal, hogy e közlöny a magyar állam-eszmét, a magyarosodás magasztos ügyét legalább azoknak hirdesse, a kiket az ellenáramlatnak még nem sikerült elnyelni.

Az idő folyama mutatta meg, hogy e lapra Liptóban csakugyan égető szükség volt már, mert az ott működő hazafiatlan, nemzet áruló liga mind hangosabban lépett fel s mutatta fogcsikorgatva erejét.

Ez áramlattal szemben a magyarosodás érdekében meginditott küzdelemnek óriási erő megfeszitést kellett kifejteni, hogy legalább a talajt ne veszitse el teljesen lába alól, hogy legalább valami eredmény koronázza önfeláldozó hazafias törekvését.

Minden alkalommal örömmel vettünk tudomást a liptói becsületes magyaroknak megyéjök területén kifejtett egyes mozzanatokról, melyekkel a magyarosodás ügyét egy-egy lépéssel előmozditották s utálattal láttuk, hogy majdnem minden egyes esetben, a melyért az ottani magyar lap bátran, a legnagyobb odaadással szállt sikra, a panszláv liga részéről aljas támadásoknak, nyomorult merényletnek volt kitéve az ügyet pártfogoló, védő sajtó.

TÁRCZA.

Egymásé a sirban is.

— Történeti elbeszélés 1848-ból. —

A „Kassai Szemle“ számára irta: **Lehotay Elemér.**

Vége.

Egy szép barna fiatal ember óriási elszántsággal küzd az út sánczа mellett, hirtelen feltüzött szuronnyal várja támadását négy lovas ellenfelének, hátát egy fának támasztva, életmegvetéssel állott szemben velök. Egyik a másik után jött feléje s igy volt alkalma az elsőt lelöni, ki lováról lefordult, a másodikat szuronnyal támadta meg s lovát keresztül szúrva, öt puska-agygyal sujtotta le; alig hogy kettővel készen volt, jött a másik kettő, töltésre nem volt ideje, tehát akként okoskodott, hogy átugorva az árkot, a mögött megtölti fegyverét és szembeáll új ellenfeleivel, de midőn ezt megtenni akarta, becsett a széles sánczba s ott leli halálát, ha barátja Deli Pista ott nem terem. A hires lövő egy vastag fa megé állt s azt kiáltotta: Tihamér, ne félj!... fegyvere dördült és az egyik ulánust lelőtte, a másik visszafordúlt, de Pista golyója azt is utólérte és halva terült el.

Az első ulánus lováról a sánczba esett éppen Tihamérra, ki alóla kiszabadúlva, észre veszi, hogy az pisztolyát emeli reá, kicsavarta kezéből és sebét barátjaival bekötötte, nehogy elvérezzék s igy majd ráakadnak a sebesülteket keresők.

A megmenekülés után a cserjék és tövises bokrok közzé menekültek s azok között menve, a bánhidai dombokon elérték a csapatot, mely rendetlen futás után sorakozva 70 emberrel kevesebb volt.

E zászlóaljat is a poroszokéhoz hasonló sors érte volna, ha oldalról a Sándor huszárok egy csapata nem érkezik meg, kik az ellenség lovasait visszanyomták, minek következtében honvédeink zavartalanúl mehettek Bia felé.

April 26-dikán 23 ezer emberünk állott Komáromnál. A terv már készen volt, miként fogják az ellenséget megtámadni s miként mentik fel Komáromot.

Az első rohamot Knezics intézte öt dandárral a hidon keresztül Dipolddal, Kiss Pál a sánczokat támadta meg s heves harcz után szuronnyal vette be. Nehéz feladata volt Schulcznak, Új-Szöny mellett, hol először visszaverettek honvédeink, de a második rohamnál kiverték a császáriakat, a kik rendetlenül futottak Monostorra s itt Lederer dandáraival egyesültek, de Kiss és Schulcz egyesülten támadták meg, a Duna felöl pedig Guyon szoritotta öket.

A császáriak itt sem maradtak sokáig, mert kiüzetve Ács felé futottak és igy három órai erős csata után a dunaparti sánczok hatalmunkban voltak.

Ekkor a balszárnyon Klapka kezdte még a harczot; a császáriak észrevették, mily csekély erővel rendelkezik, védelmi helyzetükből támadólag léptek fel, mire a mieink visszahúzódtak a csillagerdőig, hol erős ágyútüzzel fogadták öket, minek következtében két zászlóaljunknak sikerült azt visszanyomni.

Görgey a jobb szárnyat vezette és ennek oly erős rohamot intézett éppen abban a pillanatban, mikor Damjanics rettenthetlen bátorságával és erélyével a középen elörenyomult, hogy az ellenség az ácsi erdőig húzódott vissza.

Damjanics mellett négy lovast látunk, hol egyiket, hol másikat megjelenni, a kik parancsait széjjelviszik a harcztéren, ha pedig a tábornok mellett voltak, hösi elszántsággal, az ő példáján indulva, törtek az ellenség soraiba és a hová az öt férfi nyomult, ott az ellenség rémülettel futott hátra, mert Damjanics azzal adott honvédeinknek jó példát, hogy ö maga mindig legelöl küzdött.

Görgey az ellenséget ki akarta üzni az erdőből, de azt jobb szárnyával nem birta, mit Damjanics észrevett, Túryt — mert ö volt és a visszatért Balogh a tábornok közelében — küldte hozzá azon üzenettel, hogy egyszerre támadják meg az erdőt: Eredj Tihamér!... mondd meg annak a szaváttartó férfiunak, hogy rohanjon velem együttesen az erdőnek.

Túry sietett tábornoka parancsát teljesiteni s midőn Görgey előtt megállott, ezen remegést vett észre. Jelentette a Damjanics üzenetét, azután megfordult és visszavágtatott, de meg nem állhatta, hogy oda ne kiáltson: Görgey, utólér a Szerena átka! A tábornok pisztolya után nyúlt, de merev kezével nem tudott ahhoz hozzáférni és sápadtan, izgatottan adta ki a parancsot a rohamra.

Midőn Damjanics látta, hogy Görgey előre megy, ő is hirtelen azt fuvatja és oly erővel, váratlanúl rohantak az ellenre, mikép az az erdőből kinyomatva, Ács helység felé hátrált.

Damjanics mindenütt elöl, midőn már benyomult az erdőbe az ifjakkal, egy század állta utjokat s egy sor lövés után Deli és Túry lovai elestek, de rögtön talpra ugrottak, gyalog védekeztek és oly pusztitást

S a mily fokozatosan sikerült a magyarosodásnak Liptóban a szentesitett jogot elömozditani, oly mértékben támadtak és szaporodtak a sötétben ólálkodó liga nyomorult férgei, a melyek némelyike a magyar állam pénzén, zsirján hizlalva, nem átallja nyilvánosan reátörni az eszme harczosára, abban a hitben, hogy rabló módra, eröszakkal, furkós bottal, revolverrel el lehet némitani, meg lehet semmisiteni az eszmét magát.

Gyalázatos eljárásuknak egy ujabb példája fekszik előttünk, a mely a legközelebbi napokban követtetett el Mihalik Józsefen, a Tátravidéki Hiradó szerkesztőjén, Raisz József, királyi hivatalnok által fényes nappal a megyeház előtt, s a melyre nézve olvassuk:

„Vasárnap délelőtt ép oly hallatlan mint meggondolatlan támadás követtetett el e lapok szerkesztője ellen a megyeház előtti téren délelőtt 11 órakor. Vitális Péter megyei tiszti főügyész, Palugyay Gyula megyei főjegyző, Katona Lajos, Roth Péter és Molnár Vincze tanár urak együtt álltak a megyeház előtt és huzamosabb idő óta ott társalogtak. Egyszerre a megyeház kapujából kilépve megjelenik a társaság előtt *Raisz József* kir. mérő és szavait Mihalik urhoz intézve, a következőket kérdé: Elvállalja-e ön a czikkért a felelősséget? A szerkesztő közvetlen közelébe lépve, Raisznak e következőket válaszolta: Miféle czikkért? — A *„Koczapaedagogusokért“* — válaszol Raisz, melyben az én személyemet sérti. —, „Elvállalom; de az nem áll, hogy ön e czikkben sértve volna, sem megnevezve nincs, sem személyére nem vonatkozik annak tartalma — válaszolt a szerkesztő. Raisz valami érthetetlent motyogott még s dühében reszketve, kezét emelé a szerkesztőre, kit arczul ütni akart. Vitális Péter tiszti főügyész úr, ki azonnal észrevette, hogy Raisz tettlegességre készül, annyival is inkább, mert már tudomása volt arról, hogy R. a szerkesztő ellen tervszerü támadást forral, sőt már a daleslélyen akarta megtámadni, e pillanatban közbeugrott, megkapta Raisz felemelt karját s a Mihaliknak szánt ütést elhárította. E pillanatban a szerkesztő kezével szeme közé vágott Raisznak s ez ütés következtében Raisznak kalapja földre gurult. A szerkesztő sétabotjával még egyet vágott R. fejére. Egy gondolattal a társaság mind a hat tagja közbelépett, letegyverezte a dühöngő Raiszt, ki botját felemelve, azt ütésre akarta használni. A támadót betaszitották a megyeház kapualjába, a kapukat bezárták, s ott véget ért a botrány. Az időközben a főjegyzői irodában összegyült intelligentia pedig a támadóval szemben legmélyebb megbotránykozását fejezte ki.“

Ez ügy arra inditotta Andaházy Géza, liptómegyei alispánt, hogy mindazokat, a kiknek a magyar nemzet érdeke, a magyarosodás ügye szivén fekszik, értekezletre hivja össze, a mely e hó 27-én meg is tartatott.

Hinni akarjuk, hogy ez ujabbi, arczpirulásig sértő botrányos eset arra fogja birni a liptói magyarokat, hogy a panszláv ligával szemben nagyobb erővel, kiméletlenebb eszközökkel szálljanak sikra.

Innen-onnan.

Özv. Gágor Kata a szinlátzban.

Az első sorban nagy felkelés, hajlongás, a nagyságos ur szép fiatal felesége jön.

Hóditó Laczi elökelően izeg-mozog helyén.

Szomszédai jelentőségteljes fejbiccentésekkel, szemhunyorgatásokkal igyekeznek egymás tudtára adni, amit közösen ugyis tudnak: Laczi hóditásának tetőpontjára helyezkedett.

Laczi mindent lát, de mégse lát.

Jobb száz irigy, mint egy szánakozó.

Aranykeretü monokliját félre tolja, nyakkendőjének csokrán nagy elegancziával babrálgat; ugy tesz, mintha az orchestrum roppant érdekelné, bájoloan mereng, de öntudatosan piszkálja feje bubját, melyen élénk képzelete ellenállhatlan türtöket göndörit — igy akarja láttatni csillogós gyürüit.

Vakuljatok, pukkasszon szét benneteket a sárga irigység!

Azért, hogy ő ügyvéd bojtár, lehetnek gyürüi, és sok más szemetszúró egyebei!

Miből?

Törje rajta a fejét, a kinek nincs más dolga, akit nem hajszol reggeltől estig a princzipálisa.

Hóditó urnak az *igaz*, hogy nincsenek fekvőségei, de vannak ingóságai: ingó adósságai — s a kinek nincsenek adósságai, az hitelképtelen ember. A hitelképtelen ember pedig nem ember!

Igy vagyon ez irva be, a büntető kodexbe, és hóditónak a büntető kodex a kis ujjában van.

A nagyságos ur neje közelebb közelebb lebeg.

Idegen hangok hallhatók.

— Csak tessék — tessék

— Oh, kérem —

— Tovább —

— Még tovább

— Hanyas?

— A haminczhetes.

— U — u — ugy — akkor még tovább, egészen ott Hóditó ur mellett.

Laczi majd kipukkan örömében, de a világért sem árulná el, hogy hallja amit mondanak s legkevésbbé, hogy már előre tudta miért váltja a harminczhatost.

A nagyságos ur neje egymásra szoritja ajkait, amint Laczi észre veszi.

— Ez már sok!

Laczi mosolyog, felál, helyet csinál és édesen motyog: Oh szerencsés véletlen, véletlen szerencse — csókolom kezeit, kezeit csókolom — csókolom, csókolom — ki sem is mondhatom — —

A nagyságos ur neje nem tudja, ha elfoglalja-e helyét, vagyne?

Egyet gondol.

A függöny felgördül, elmerül a darab szemlélésébe.

Laczi is elmerül — az ő szemlélésébe.

A nagyságos ur nejének dühtől szikráznak szemei. Laczi a szemek szikrázását biztatásnak veszi.

Gunyosan pillantást, „értem“ pillantások öröme fogad, gúnyos mosolyt, csókra csücsöritett ajkak.

Laczi roppant meg van magával elégedve. Gondolatban elhatározza, hogy szinház után fizet magának egy porczió székelygulyást, de ne hogy azt higyje az a gulyás, hogy kutya ette meg, bort is fog rá inni.

Laczi szemeivel princzipálisát keresi, szeretné neki ugy fél vállról oda vetni hogy:

— Ni, látja, ez aztán körmönfont kombináczió!

Nem hiába van neki foga a princzipálisra.

Egyre azt veti neki: magát Hóditó nem érti meg az isten se! A mathematikából pedig annyit sem tud, hogy mien különbözik a háromszög a kétszögtől?

A hajfejü!

Azért beszél igy, mert egyszer Hóditó, midőn valami szavatossági igénykeresetről szóló aktát hátirattal látott el, tévedésből azt irta rá: szöktetési kivonat vitás szóbeliség kizárásával.

No° bezzeg!

Vagy hogy egyszer, mint házasság védő ilyen védbeszédet irt a princzipálisának: Tisztelt törvényszék! A házassági intézmény közös birtokmány kiterjed minden ezivilizált státusnak alattvalóira, azon alattvalóira, akik önmagukban képességet és hajlandóságot éreznek a házasság iránt s ennek jelét is birják adni.

A házasság egyházilag köttetik ugyan, szerintem helytelen, mivel ebben a szabad természet roszkaratu meggátoltatását, terrorizárását látom, mindazáltal tisztelem e szokást, minthogy nem zárja ki: a házasfelek értelmiségének, véralkatának megfelelő szabadalmakat, értem, ha ezek botrányos mivoltuknál fogva a törvények paragraphusaiba nem ütközendenek.

Kérem tehát védenczem felmentését, mivel ő semmiféle botrányt nem követett el. Nem ám, sőt védemczemnek hivatalból való megjutalmaztatását kérem, amennyiben lángoló szivének nem meddő hevével csak a státus érdekeit mozditotta elő. Vádlott különben is igényeresetet támaszt a nagyon tisztelt törvényszék ellen amiatt, hogy azt a törvényszék hivatlanul szándékosan kikutatta, amit ő titokban igyekezett tartani, és itt isten ember szine előtt a törvényszék erkölcsi büné módositotta és kikotyogtatta.

Oh, ez erélyes védbeszédről, a mi annak idején jurátus körökben Henczidától Bonczidáig felpezsditette a véreket, a nagyságos ur nejének bizonyosan van tudomása.

Mosolyogna-e különben olyan sokat mondólag?

Igen, Hóditó ur tisztán látja, hogy a nagyságos ur neje sokat akar mondani.

Jaj, csak ne mondaná ennyi ember előtt!

Hogy néznek, hogy vigyorognak! Nem hogy inkább a szindarab előadását néznék!

De persze inkább Laczit bámulják, no, van is ő rajta mit bámulni. Melyik szinésznek van olyan megjelenése, olyan mimikája, mint neki? Melyikben van olyan valami rejtelmes édes, mint benne?

Rejtelmes édes, mit csak a rokonkebel sejtelme bir felfogni, birna megfejteni . . .

Ah, ő csakugyan szólni akar! Piczinyszájacskája egyelőre hangtalanul mozog. Oh, de Laczi megérti a vágynak néma intelmét is.

— Parancsol bájos nagyság? — susogja áthatva a szolgálatkészségtől.

A nagyságos ur neje haboz, akadoz. — Valóban . . de ne ön édes Hóditó . . . Reitmájernét nézem . . . ohajom csak egy pohár viz, higyje meg, nem egyébb . . .

— Őt érje e megtiszteltetés . . . nem, nem, szomjuságát oltani ahol én vagyok, az én tisztem.

Hóditó elrohan, a szép asszony mosolyog, minden szem reájok tapad.

— Irigylendő Hóditó!

— De mily kaczér asszony!

— No lám, lám, tévesen hitt, a ki mást hitt!

Hóditó érkezik, nem jár, hanem repül, tenyerén a pohár, bizony kivánatos.

— Itt van tessék! — lihegi s homloka gyöngyözik a boldogságtól.

Nem kell kétszer kinálnia, a szép asszony mohón kapja, s hogy nem volt imitálva szomjusága, mutatja az üres pohár.

Ah, de a pohárban megcsördül valami, Laczi lezárja szemeit, tántorog.

— Csak nem tán az Isten szerelméért!?

— Csak nem tán a szerelmes Istenért!?

Ezt kérdi lelkében s még több egyebet s kezdi hinni, hogy tán a világ nem is létezik; jó maga is egy gondolat az özönviz előtt'ről, már-már mosolyog, de körülötte kaczaj rengeti a léget.

Apródonként nyitja fel a szemét, ha rosszat lát, gondolja, ne lássa egyszerre.

— No hát mit akar még? Ezt ő kérdi, ő, oh, való hát minden! — a viz megfizetve, pohárban a *krajczár*.

Hóditó Laczinak konyúlnak, fürtei és csurgásra állnak káprázó szemei. Ez megszégyenités! Oh asszony, imádkozzál, ezért meghalsz! — de nem, a törvényt ő érti, élj csalárd nő, élj, Laczi tud megvetni.

Ujdonságok.

Saád Lajos főkapitány szabadságából pénteken érkezik vissza és hivatalát szombaton veszi át.

Támadás a trónörökös könyve ellen. A kassai „Pannonia“ egy fővárosi ellenzéki német lappal dudál, a mely abban találja gyönyörüségét, hogy előleges támadásokat koczkáztat a trónörökös könyve dolgozótársainak megválogatása ellen. Nem reflektáltunk volna e tendencziózus közleményre, a melynek alaptalanságát bizonyitgatni fölösleges, ha nem tapasztalnók, hogy e helybeli német lap hová czéloz, a midőn majdnem minden számában Jókait igyekszik kisebbiteni. Miért? lesz alkalmunk hozzá szólni, ha ugyan szükség lesz arra, hogy Jókait gnomok ellen védjük, most csak a trónörökös könyve ellen irányitott ráfogásokat akarjuk kellő mértékére szállitani, nehogy Kassa város közönsége helyes nézetét zavarba ejtsék. A kiket e lap olyanoknak tüntet föl, mint a kik a munka körül mellőztettek, (Hunfalvy Pál, Vámbéri, Csiky, Ábrányi, Gyulai Pál, Szász Károly, Rákosi Jenő) nagy részben munkatársai a münek, részben — bár felszólittattak az abban való részvételre — még nem adtak határozott választ, s igy a prospectusnál nevüket nem lehetett fölemliteni. Arról szólni tehát, mintha ezeket irányzatosan mellőzték volna, legalább is helytelenség. A mi azt illeti, hogy sok érdemes iró neve nem fordul elő a szétküldött könyvárusi prospectusban, az abban leli magyarázatát, hogy a mü szerkesztősége — mint Jókai szerkesztő, mind Nagy Miklós segédszerkesztő — azt tartották szem előtt, hogy egyelőre csak azok neveit közlik dolgozótársakul, kiknek részvételére már a mü első részeiben biztos számithatnak, a mi annál inkább jogosult volt, mert a munka megjelenése körülbelül tiz év tartamára lévén számitva, ma az összes munkatársakat elősorolni annyi lenne, mint prejudikálni a jövőnek, mely hihető oly kiváló irók egész sorával fogja még gazdagitani az irodalmat és igy e munka dolgozó társai körét is, kiknek ma még nevét sem ismerjük.

A gőz-tramway leendő uthálózatát az érdekelt vállalkozók megbizottai és a hatóság néhány tagjaiból álló vegyes bizottság kedden és szerdán járta be s mint hiteles helyről értesülünk, a bizottság egy ujabbi terv szerint a gőz-tramwayt a tábor-dülői uj temetőig is ki akarja vezetni.

A közkórházi ellenőri állomást a 27-én tartott választási gyülésben négy pályázó közül *Krutsay István*, eddig is közkórházi hivatalnok nyerte el.

A szent Mihály-kápolna helyreállitási munkálatai szépen folynak és körülbelül nehány nap

---

vittek végbe, hogy körültök mintegy 10-en feküdtek halva és az egész század futott hátra.

Ekkor a tábornok hátranézett és azt látja, hogy Tihamert Deli karjában tartja és meg van sebesitve, — leugrik lováról, odasiet, de csak arra, hogy a költő utolsó szavát felfogja:

— Isten ünnel tábornok ur, temessenek mellé! . . .

A tábornok átöleli Tihamért, megnézi sebét, de hasztalan, a golyó szive mellett furódott be. Ekkor érkezett oda Balogh és Sziráky.

— Szerenának mondd meg Gyula, hogy ne feledkezzék meg rólunk, de ti sem, — mondja a haldokló. — Tábornok ur, boesásson meg Alexandra és én értem Görgeynek, ugy is utóléri az átok és Isten keze.

Sirtak körülte a harczban megedzett katonák, hullatták könyeiket az elvesztett barát és majdnem testvérért s hősért. Damjanics átölelve tartotta az egyik oldalról, a másikról Sziráky. Deli és Balogh kezeit fogták. — nem törödtek a harczczal, nem az ellenséggel.

— Ti voltatok azok Szerenával és Alexandrával, a kiket szerettem, ti vagytok itt most körültem utolsó pillanataimban, ne feledjetek el, látogassatok meg olykor-olykor minket is, jól fog esni a sir alatt, ha a hanton, mely felettünk domborul, pihenni fogtok és . . . — a haldokló mosolygott, boldog volt ama gondolatnál, hogy ő Alexandrával együtt fog pihenni — és tábornok ur, ne hagyja a hazát, védjétek ti is utolsó lehelletekig. Isten veletek! Temessetek mellé. Éljen a haza! . . . — szemei üvegesedtek — Alexandra! . . jövök! . . . — Meghalt.

Az élettelen test a környező barátok karjaiban maradt. Hosszan nézték meg, letérdeltek mellette, egy imát, egy fohászt mondtak el érte, mindegyik megcsókolta és akkor felemelték, egy fa mellé helyezték, betakarták levéllel és gallyakkal, jelt csináltak a fán, hogy megtalálják.

Mikor készen voltak. Damjanics felállt, megtörülte szemeit s felkiáltott:

— Előre! . . . Éljen a haza! . . . — és rohantak a harczba.

* * *

Gróf Szedressy megkapta Alexandrát . . . halva. Csendességben temettette el a párknak egyik legszebb, legvirágosabb helyére, a hol ő legjobban szeretett tartózkodni; mindennap odajárt Szerenával imádkozni.

Pár hónapra rá elhozták Tihamért és a jó barátok elhelyezték Alexandra mellé, megsiratták a kedveseket és ismét mentek harczolni a hazáért.

Mi volt oka ama nagy ellenszenvnek, — amint a történet is feltünteti, — melylyel Damjanics Görgey iránt viseltetett, — nem tudta senki. Ők az életben kerülték egymást, legfeljebb akkor jöttek össze, ha közösen kellett munkálkodni a haza érdekéért. Mint munkálkodott Görgey s mit tett Damjanics, tudjuk. Az első az árulásért jutalmat s dicséretet nyert, a másik azért, mert a hazát imádva szerette, — akasztófát. Most ő is ott nyugszik, a hol nem bánt senki, nem fáj semmi.

A forradalom lezajlása után Sziráky, Deli és Balogh a grófnál találtak menedéket. Az estéket a Tihamér és Alexandra sirjánál töltötték el, elmerengtek az egymást oly nagyon szeretők mellett, a kik most boldogabbak voltak, mint a hazának ezer gyermekei.

mulva be is fognak fejeztetni. Az első isteni tisztelet német predikczióval november 1-én tartatik meg.

Kántor-választás. A kassai székesegyház ének karában üresedésben levő kántori állomásra megtartott próba-éneklés alkalmával a pályázók közül Karrenics esztergomi lakos választatott meg, kinek zenei képzettségéről és erőteljes érczes hangjáról a bizottság a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott. Karrenics azonban mint értesülünk a csekély javadalmazás hírére visszalépett.

Kivándorlók figyelmébe. A belügyminiszter rendeletileg értesitette Kassa város hatóságát, hogy az amerikai egyesült államok tanácsában törvény alkottatott, melynek alapján idegeneknek előleges szerződés vagy beleegyezés alapján munkateljesités czéljából történő behozatala eltiltatott. E rendelet alól kivételt csak művészek s oly személyek képeznek, kik szigorúan mint magán vagy házi szolgák működnek.

A kassai ipartestület vasárnapra hirdetett alakulási közgyülése az iparosok részvétlensége következtében nem tartathatott meg. Az iparhatóság ezokból november hó elsőre ujabban összehivja az iparosokat s ez alkalommal az alakulás tekintet nélkül a jelenlevők számarányára meg fog történni. E közgyülésnek tárgysorozata következő: 1. Az alapszabályok kihirdetése; 2. Az ipartestületi elöljáróság, az elnökség és a számvevők megválasztása.

A kereskedő ifjak társulata f. hó 24-én a kereskedelmi kör helyiségében egy nemes czélú zene-, dal- és szavalati estélyt rendezett. A müsort Ladomérszky Gyula „A humbug"-ról irt munkájának felolvasásával kezdte meg. A sikerült müben a humbugot, mint szélesebb körü fogalmat számos példával illusztrálva ismerteté. Megkülönböztet kereskedelmi humbugot, irodalmit és politikait. Korunkat a humbug korának nevezi. Ez érdekes mü megérdemelné, hogy nagyobb közönség elé kerüljön, hogy kiki tanulja megismerni azokat, a kik port szerettek és szeretnek hinteni mások szemébe. Felolvasó azzal fejezi be munkáját, hogy a kereskedővilágban megjárja a humbug, de csak a tisztesség korlátai között! Utánna a „Tarka madár" czimü jól ismert férfi négyes következett. A tenorista remek hangja széppé tette a darabot. A hangok lágy menete, az érzés, melylyel Belius József előadta, a moderatio teljes kitartása és az összhang mindig kedvessé fogja tenni a közönség előtt e darabot, melyet nem annyira a tartalom, a megalkotás tesz széppé, hanem az előadás. Hanisch Istvánka kisasszony Weber „Rondeau Brillante" (Es dur) czimü zongora darabját meglepő ügyességgel és tisztán játszotta, de mindennek daczára ajánljuk a kisasszonynak, hogy gyors magyarokban produkálja magát, melyekkel lelkesit, mig igy hatást nagyon keveset csinált. A zongorajátékot követé Proy Kornél szavallata. Chamisso — erőt és érzést igénylő — „Az oroszlán mátka" czimü költeményét mutatta be kellő sikerrel. Az erősebb helyeken azonban nem tudta eléggé visszaadni a bennök kifejezett érzést, mi egyrészről a költemény nehéz voltának tudható be. Hartenthal Terézkisasszonytól többet hallottunk, Meyerbeer „Prófétá"jából, „Terzett"-et Hartmantól, — közreműködött benne Kerner és Szentgáli Gy., az első zongorán, utóbbi hegedün — és a mi a müsort bezárta, magyar népdalokat. A kisasszony szép hanganyaggal rendelkezik, van jó iskolája s énekelt is szépen. A nehéz trillákat minden erőlködés nélkül adta ki, de különösen a piáno-k gyönyörük voltak. Hátra van még két érzékeny német dal, melyek szövegét Deil Jenő irta, a dallamot Kerner szerző hozzájok. Előadta a férfikar. S végül Arnold Antal szavalatát kell kiemelnünk, ki Petőfinek „Az utolsó alamizsna" czimü s a költő sorsát megrázóan festő költeményét választá szavalmányul. Szép érzéssel volt előadva, mindenütt megtartá a kellő hanghordozást, hatásosan szavalta különösen a végső strófákat. Előadása tetszést keltett. S most miután a közreműködő hölgyek és urak által felejtett szép eredményt bemutattuk, szavunk van a távol maradt közönséghez. Némelyek a rendezőséget okolták a részvéthiány miatt, mondván, miért nem lett az estély vasárnap megtartva — hát talán van is abban valami — de hogy már a kereskedő főnök urak miért húzódtak vissza annyira, holott segédeiknek az ő megjelenésök csak buzditásul szolgált volna, — nem tudjuk okát adni. Hárman, mondd három voltak összesen, név szerint Haymann, Maurer és Szakmáry urak. A többi?... Fölemlitjük még azt is, hogy a közreműködő hölgyek mindegyike egy szép virágcsokorral tiszteltetett meg. (Hát azt a nyaktörő emelvényt honnan szedték elő?) Az estélynek fél tizre vége volt, mire következett a táncz. Voltak olyan hölgyek is, a kik nem indultak meg a Rácz Jani bekezdőjén s eltávoztak. De a kik ott maradtak, módjukban volt tánczolni bármennyit. Nem pihent ott senki, de hát hogy is ne, mikor egy tánczosnőre 10 tánczos jutott. A következő névsort sikerült az ott lévő hölgyekből összeállitani. Az asszonyságok közül ott voltak: Lavotáné, Proyné, Jaczkóné, Harthenthalné, Osvaldné, Putankóné, a kisasszonyok közül: Knopper növ., Hartenthal növ., Mihalik Ilka, Karnis Ilka, Proy Kornél, Hanisch Istvánka. A szünet alatt a jókedvü közönség Belius József úr szép énekét élvezé, ki elöszedte a legszebb népdalokat. A közönség megéljenezte a „torkát" — no meg a gazdáját is. A kedélyes mulatság hajnali háromkor ért véget; ugy halljuk, hogy ez csak izlelte volt a leendő „Szilvester esti" mulatságnak, a melynek — reméljük — a fiatalság nagyobb propagandát fog csinálni, mint az elsőnek, de figyelmeztetjük az elnökséget és a rendezőséget is, hogy az ily estélyeket ne hétköznapra, hanem vasárnapra tegye, mert a kereskedő ifjak azért tömörültek ujra, hogy tanuljanak és képezzék magukat, már pedig hétköznapon az üzletekből sokan 9 óra után szabadulhatnak s igy szellemi táplálékot semmit sem nyerhetnek; de hasson oda is az elnökség, hogy a kereskedő ifjak egyesei töltsék ki az estély számait, mert ez által az érdeket is nyer, de önmagukat is müvelik. A mi a belépti dijat illeti, bizony az sok is volt! Szállitsák lejebb, akkor több közönsége lesz és több bevétele is. A jövedelmet pedig csatoljak saját tőkéjükhöz vagy forditsák egyletükre; szép a jótékonyczél iránti tekintetből estélyt rendezni, de jegyezzék meg, hogy egy kis jövedelemre önönmaguknak is szükségük van. A viszontlátásra. S. S. Á.

Szini müsor. Csütörtökön 29-én „Szeleburdi" és „Reggeli előtt" vigjátékok. Follinus Aurél jutalomjátéka. Páratlan bérletszünet. Pénteken 30-án „Vadgalamb" énekes népszinmü. Bérlet 12. szám. Szombaton 31-én „Dunanan apó és fia utazása" Offenbach nagy operettje. Bérlet 13. szám.

Esküvő. E hó 26-án vezette oltárhoz Fábry János német-bogsai szolgabiró Polák Etelka kisasszonyt, néhai Polák Ferencz reáliskolai igazgató leányát a prémontreiek templomában. A szertartást Schmidt Kálmán, főgymnásiumi tanár végezte.

Dalestély. A kassai dal-egylet november hó 15-én dalestélyt fog rendezni, melyre nézve az intézkedések már folyamatban vannak.

A nemzeti körben november 7-én Lekly Gyula tanár „a közmüvelődési egyletek és Kassa" czim alatt fogja az első felolvasást tartani. A tárgy mindenesetre korszerü és Lekly tollából bizonyára igen érdekfeszitő alakban lesz feldolgozva.

Halálozások. Pelczer Sándor, dohánygyári tiszt e hó 27-én 58 éves korában hosszas szenvedés után elhalt. Temetése, melyet a Concordia intézet (főutcza 11) rendez, ma délután fél 4 órakor lesz a Ferencz József tér 7. sz. házból. — Grün Vilmos, kassai polgár e hó 25-én 69 éves korában szélhüdés folytán hunyt el.

Divat-kiállitás. Várkoly János divatkereskedő mult vasárnap főutczai divatcsarnokának előrészében a legujabb divat-kelmék, női felöltők, zubbonykák és ruhákból gyönyörü kiállitást rendezett, melyet az esti órákban nagyszámú hölgyközönség szemlélt.

Eladó vetőmagvak. A kassai m. kir. gazdasági tanintézetnél őszi bánáti búza, Jurenakféle tavaszi búza és eredeti chevalier árpa után termett árpavetőmag eladó. Az őszi búza ára pro q 7 frt 50 kr., a tavaszi búza és árpáé 8 frt. — A megrendelések mielőbb eszközlendők az igazgatóság czime alatt, mert későbben érkező megkeresések eshetőleg már nem effectualhatók, mivel a megrendelések megérkezésök sorrendje szerint teljesittetnek. Csak és csomagolásért külön költség számittatik, mely épp ugy mint a szállitás a megrendelőt terheli.

Szándékos emberölésért a kassai törvényszék Szabol András kassai kömivest, ki Czifra István czigánymuzsikust, mert szeretőjét piszkálta, egy bicskával a más világra küldte, két évi börtönre itélte.

Rövid hirek.

— *Árverések.* Kassán november hó 2-án d. e. 10 órakor Szepsi-út 20. sz. házban Klein Sámuel József kis-ábrányi lakostól Goldberger S. javára lefoglalt 480 frtra becsült többféle „arany óra és arany láncz a legtöbbet igérőnek adatik el. — Foltin Antal kassai vendéglős butorai és vendéglői felszerelvényei összesen 1049 frt értékben mészáros utcza 8. sz. a. október 30-án d. e. 9 órakor a többet igérőnek eladatnak.

— *Csőd.* Holczmann Dávid gyürkei lakos, haszonbérlő ellen a csőd kimondatott. Csődbiztos Teleky László, tömeggondnok Hedry Lőrincz, helyettese dr. Hevesi Károly. Követelések a kassai törvényszéknél 1886. január 11-ig adandók be.

— *Árlejtés.* Az alsó-mislyei r. k. templom és tornya helyreállitása czéljából a mislyei kir. közalapitványi ispánság hivatalában zárt ajánlatokkal egybekötött szóbeli árlejtés fog tartatni november 16-án délelőtt 10 órakor. Egyéb tudni valók a nevezett ispánságtól Alsó-Mislyén szerezhetők.

— *Házvétel.* Dr. Schwartz J. kassai születésü jeruzsálemi polgár és az ottani Rothschild hospital igazgatója megvette a középkülsétányon levő Hányi-házat.

Kassai apróságok.

Csóka Sándor tekintettel a nagy közönség azon részére, a mely huzamosabb idő óta tüntetőleg távol marad a szinháztól, mert hihetőleg fél, hogy a zsufolásig üres házban nem kap helyet, megkereste a városi hatóságot, hogy a földszintre és karzatra nagyobb számú jegyek eladását engedélyezze. A hatóság — ugy halljuk — Csókának megadja az engedélyt, hadd örüljön.

*

Jubileum. Csóka Sándor legközelebb meg fogja ünnepelni az idei ötvenedik üres házat s ez alkalommal ő is fel fog lépni. Ő lesz Dunanan apó. Az előkészületek már javában folynak. A karmester már próbafütyüléseket rendez Csókával. Ha ez sikerül, akkor a „Rossz ember"-ben is fellép.

*

A szerződött tizenkét varrjn jobbnak bizonyult a khórusnál.

*

Deréki Antal, müvész, titkár és iró ur *már* befejezte népszinmüvét, melyet a népszinház számára irni *fog*.

*

Csóka Sándor az elhalt Hoffman báró helyére ki fog neveztetni a bécsi burgszinház igazgatójává.

Ki nyer ez által?

Csóka-e, a burgszinház-e?

A kassai közönség.

*

Follinus is jubilál, hogy mit, nem tudjuk, hogy miért? látjuk a szinpadon, mikor csuka-módra levegő után kap. Ijja, sietni kell, mert az idő gyorsan halad.

*

Follinus után jön az Ő jubiliuma. Ez alkalomra szinrekerül a várpalotai gyilkosság, befejezésül pedig a születéstől a jubiliumig czimü allegoria, a melyben minden fel lesz tüntetve. Az 1838-iki nagy árvizből is egy jelenet, a midőn a kis müvésznőt a Duna-hullámaiból egy pereczes és mübarát, saját élete megvetésével kimenti, mely által a müvészetnek kimondhatatlan nagy szolgálatokat tett.

*

Lapunk legközelebbi számában derék I munkában levő népszinmüvét fogjuk hozni, hogy a kassai közönségnek is legyen része az élvezetben, hogy ne csak mindent, a mi **nagyoktól** van, a főváros élvezze először.

CSARNOK.

A társalgónó.

— Ries Hermin eredeti regénye. — 9

Olga azt mondta, ugy lépjek eléje, mint nagy leányhoz illik, mert csak megszomoritanám, ha vad kecske módra a nyakába ugranám.

Atyám kezét nyujtá és homlokon csókolt.

Első szavam anyámat illette.

Ő görcsösen szorított keblére és keservesen kezdett sirni.

Sir, az én apám sir.

Sir ez a kőkemény szivü katona, akit én soha sem láttam sirni!

Végtelenül meghatott.

— Apám, kedves apám, talán csalódtál a rólam táplált reményben? Nem örvendsz a viszontlátásnak.

Ő nem szólt, de mintha meg akart volna fojtani hatalmas karjával, ugy magához szorított, hogy elállt lélekzetem.

Oh, bár megfojtott volna!

Valami névtelen sejtelem szállt meg, én is zokogásban törtem ki.

Sirt mindenki. A fejedelem asszony és Olga is.

Mit jelentsen ez? Szóljatok, szóljatok, megöl a kétség!

Nem volt nyugtom.

Csak menni, menni!

Atyámat nem kellett unszolnom. Ő azt mondta, egészen az enyém és akaratom szerint cselekszik.

Olga is utra készen volt és a Máterek jókivánságainak özöne között beültünk a családi utazó kocsiba.

Csak midőn U. várost jól elhagytuk, bizonyosan a döczögös országut ébresztett fel lelki fásultságomból.

Szemügyre vettem atyámat s Olgát, ők egymást látszottak tekintetükkel vizsgálni, észre sem vették, hogy figyelmem reájuk irányult.

Atyám homloka redőzött volt, mint olyankor, ha neki nem tetszik valami. Tekintete Olga gömbölyded idomtalan termetén függött s szinte kicsinylőleg forditotta el fejét, amint szeme Olga aprő szürke szemeinek tekintetével találkozott.

Atyám magaviselete bántott.

Mit tehet Olga arról, hogy csunya?

Ő maga mondta, hogy lelki üdvét adná szép ségemért.

Azt hittem, Olgát szintén sérteni fogja atyám különös tekintete, de örömömre, ő nem látszott észrevenni és angyali szelidséggel tekintett hol reám, hol atyámra.

Atyámnak bátran, majdnem merészen a szemébe nézett s gyermekes naivsággal mondá:

— Nem szeretnék az ezredes urral az erdőben találkozni, vagyis nem szerettem volna ismeretlenül. Arczkifejezése, bozontos szemöldei, bajusza, félelem gerjesztők, de mindig azt hallottam a jó Máterektől, hogy a legzordonabb külsejü emberekben a leggyöngédebb, a legnemesebb lélek lakik, s ne vegye bóknak, ha azt mondom, hogy Klárán kivül nem vonzódtam oly igazán senkihez, mint az ezredes urhoz. Azt hiszem, ujra születtem, egy uj világ tárul fel előttem az önök kedvés körében; egy uj világ, aminőt álmaimban képzelék!

Oh, ne tekintsen mint idegent, hiszen lelkünk rokon, s érzem, a végzet szorosan egymáshoz kapcsolta lényünket. Szeretnünk kell egymást.

— Kisasszony — kezdé atyám töle eddig soha nem hallott hideg hangon.

— Nevezzen csak nevemen, — vága közbe Olga — az nekem a legnagyobb megtiszteltetés öntől, adja jelét vonzalmának!

— Olga, — mondá atyám ugyanolyan hangon, mint előbb — legyen meggyőződve, házamnál miben sem lesz hiánya. Bennem az igaz, nem sokat nyer, mert én darabos, morózus, szófukar, a magányt szerető ember vagyok, akit a háznál alig látni. Egyetlen kedvtelésem a madarakkal kelni s aztán barangolva az isten szabad ege alatt, egész nap gazdaságomban tartózkodom. Otthonomban valósággal vendég vagyok, s mily boldogitó tudat, leányomat, szegényt, az ön társaságában látnom.

Megrendültem. Miért sajnálkozik fölöttem? Miért?

— Hiszen hárman leszünk — mondám egy szörnyü sejtelemtől megkapatva — anyám nem lesz sokáig a fürdőben? Meglásd Olga milyen jó anyácskám van nekem! Vig, remekül zongorázik, néha énekel is, nagyon szeret játszani. Futoskálni ugyan nem futoskál, mert az orvos megtiltotta neki, mivel egy kicsit köhög. Hanem azért titokban az én kedvemért mégis játszott velem néha a kert aljában kergetősdit. Ugy-e, már nem köhög? Midőn utólszor láttam, piros volt.

Atyám nem szólt semmit. Jelentőségteljesen pillantott Olgára, s aztán ugy mint a zárdában, keblére szoritott és sirt.

Én sirtam. Tudná az ég, milyen érzemények keltek harczra bennem! Majdnem gyöngédtelenül háritám

félre atyámat s vészt jóslólag emeltem üklömet felé s határozottsággal kiáltám:

— Ne áltassatok! tudni akarom az igazat! Valamit titkoltok.

— Anyád nincs többé — susogá Olga.

E susogás megfagyasztá véremet, mint akinek mindenét tűz-viz pusztítja el, mint az az édes anya, kinek gyermekét keblén gyilkolják meg, fájdalmamban csak kaczagni tudtam.

(A bevezetés vége.)

A regény.

I.

Wolpini Eugen hanyagúl dőlt a vörös bőrrel bevont pámlagra. Hosszú szárú csibukjából veszélyessé válható szikrák hulltak a szmirnai szőnyegre. Nem törődött e körülménynyel, agyában más, sokkal fontosabb dolgot forgatott.

Tegnap a klubban tetemes vesztesége volt és már az a jordán egy batkát sem akar hitelezni és Juliette grófnő kegyéből is egészen kicseppent.

Tegnap este, mielőtt a klubba ment, Juliette grófnőnél udvarlási órája volt.

Piros kaméliát is vitt neki hő szerelme jeléül, de Juliette olyan „fád" volt, hogy semmiféle szép szó sem csalhatott mosolyt keskeny, karmin vörös ajkára.

Eugen megkisérlé szerelmét hevesebben is nyilvánitani, de a mi máskor Juliettet a szenvedély tetőtokára ragadta, most hidegen hagyta.

Nagy oka lehetett Eugennel ily módon éreztetni közömbösségét. Eugennel, kinek birhatásáért nem rettent vissza sem a hangadó körök mende-mondáitól, sem a nagy anyagi áldozatoktól.

Ha Juliette grófnő nem lett volna, Eugen elvész a jobb körök számára. Ő fedezte fel egy sétakocsizás alkalmával. Ott ólálkodott a Szajna partján. Igen nehéz gondok nyomhatták el a jámbort, nem is hallotta, hogy a grófnő kocsija közvetlen mellette megállt.

Juliette grófnő állitotta meg, mert hiszen az ilyen kegyes szivű asszony csak nem hagyhatja kérdezetlenül azt, akiről már távolról is meglátni, hogy nem jóban töri fejét.

A grófnő e kegyes tettét magasztalólag kürtölték az ujságok, sőt a megyés püspök ur egy drága amulettet is küldött a nemes grófnő számára. Egy életet mentett meg az örök kárhozattól.

Mert noha Eugen eleinte tagadta is öngyilkossági szándékát; csakhamar bebizonyult annak ellenkezője.

Sokan emlékeztek még Eugen anyja nyomorult végére. Juliette grófnő is többet látszott felőle tudni, mint a mennyit elárult. Ő még fénykorában ismerte a szép Wolpininét, kinek egy mosolyáért herczegek versenyeztek. Ismerte, szerette mondani: csak ugy hallomásból.

Bizony ki hitte volna Wolpininéről akkor, hogy valaha a közkórházban végzi életét?

Valaha gombostüre több pénzt költött, mint száz szegény kenyérre.

Győzte a nagy nevü Dimm bankháza.

Szerencsétlenségre Dimm nős ember volt és neje szörnyen irigykedett a szép Egidere, utóbb nemcsak irigykedett, de boszut forralt ellene, vagyis inkább férje ellen, ki nem is titkolta előtte, hogy Egidet szereti lelkének szivének tüzével.

A törvényszéknek ekkor jelentette fel Dimmné férjének vétkes pénzkezelését, mit szigorú törvényes vizsgálat követett és Dimm sok évi szédelgése napfényre került.

Szédelgő csaló! Sok árva és özvegy hullatott keserves könyeket, átkozva a rablót, ki meglopta jóhiszeműségüket, jövőjüket, ki könnyelmüen pazarolta egy szivtelen nő csókjáért az életfentartásukra szánt filléreket.

Dimm Wolpinine által korán értesülve, a törvény büntető keze elől megszökött — — — —

Magyarországban bujdokolt, legalább igy irta szeretőjének, s hogy a jó magyarok között biztonságban érzi magát. Nem sejti senki sem kilétét, mivel minden körülménybe bele éli magát.

Később tudatta, hogy egy igen vagyonos özvegygyel ismerkedett meg, a ki igen bele bolondult, pedig még a gyász-éve sem telt le. Igen jövedelmező üzlete van: három nagy hotelja.

Hogy belém szeretett — irá tovább — azon nem csodálkozom, a kit az isteni Egide szeret, azt egy korcsmárosné — csak az boszant egy kicsit, hogy ez a nő igen korlátolt gondolkozású, a becsületről nyakatekert fogalmai vannak, minduntalan azzal áll elő, vegyem nőmül.

Istenemre nem rosz!

Pénzére okvetlen szükségem van.

Nagy vállalatokat forgatok fejemben.

Ujra gazdaggá lenni, egyetlen vágyam!

Oh, akkor ujra láthatlak!

De ez a korcsmárosné!

Ugy látszik életem szinjátékában szerepe van.

Nősülési vonakodásom már szinte bizalmatlanná tette.

Rokonai, azok a pléhgalléros magyarok szintén nem tetszenek nekem, aztán egy gyermeke is van, ezt nagyon szereti, ez is gát tervemben. Egyelőre még mitsem határoztam. Máskor részletesebben, többet, csókol

Frimm.

(Folyt. köv.)

Hivatalos árfolyamok a budapesti árú- és értéktőzsdén.

Október 28.

Magyar aranyjáradék 6%	98.22
Magyar aranyjáradék 4%	98.20
Magyar papirjáradék 5%	91.55
Magyar vasúti kölcsön	147.75
Magyar keleti vasúti államkötvény, I. kibocsátás	96.75
Magyar keleti vasúti államkötvény, II. kibocsátás	124.50
Magyar keleti vasúti államkötvény, III. kibocsátás	108.59
Magyar földtehermentesitési kötvény	109.—
Magyar földtehermentesit kötvény záradékkal	102.75
Temes-bánáti földtehermentesitési kötvény	101.50
Temes-bánáti földtehermentesitési kötvény záradékkal	101.75
Erdélyi földtehermentesitési kötvény	102.50
Horvát-szlavon földtehermentesitési kötvény	101.75
Magyar szölödézsmaváltsági kötvény	101.50
Magyar nyereménysorsjegy-kölcsön	102.—
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy	97.75
Osztrák járadék papirban	121.75
Osztrák járadék ezüstben	82.25
Osztrák járadék aranyban	82.50
1860-iki osztrák államsorsjegyek	108.75
Osztrák-magyar bankrészvény	140.—
Magyar hitelbank-részvény	285.25
Osztrák hitelintézet-részvény	283.25
Cs. és kir. arany	5.93
20-frankos arany (Napoleond'or)	9.94
Német birodalmi márka	61.45

Felelős szerkesztő: **Ries Lajos.**

Nyilttér.

Köszönet nyilvánitás.

Mindazon jó barátoknak s ismerősöknek, kik feledhetlen nőm, illetve anyám végtisztelet adásánál bennünket jelenlétükkel szerencséltettek, különösen pedig a *kassai szintársulat* tagjainak, kik gyászdalukkal e szertartást emelték, ezennel legforróbb köszönetünket mondjuk.

Kassa, 1885. október 27.

Dvortsák Béla,
Dvortsák Gyula.

HIRDETÉSEK.

KERTÉSZ FERENCZ

műkertésznél

a Forgách-villában

megrendelhetők a **legszebb virágkoszorúk, asztali, kézi és menyasszonyi csokrok élő virágokból, a legdiszesebb virágtartók** kiválaszthatók jutányos árak mellett.

481 Szives megrendeléseket elfogad ifj. NOVELLY SÁNDOR ur. 3—5

Rischák Lajos

kötélgyáros Kassán, pesti ut I. szám.

Ajánlom a n. érd. közönségnek saját kötélgyártmányaimat, melyek olcsóságuknál fogva is figyelmet érdemelnek, és pedig: 1—3

pinczekötél lenből egy méter 30 krtól 1 frtig,

borsajtó-zsákok darabja 1 frt 50 krtól 2 frtig

len-zsákzsinór életnemü zsákok kötéséhez 100 drb 12—15 kr.

Ruhaszáritó kötelek, Rolleaux-zsinórok stb. Gép-len és kócz.

Függő-ágyak, ló-háló, hal-háló, gép- és mindenféle más szijak, spárga stb.

794. sz.
1885.

Árverési hirdetmény.

Alólirott kiküldött birósági végrehajtó ezennel közhirré teszi, miszerint a kassai kir. törvényszék mint váltóbiróságnak f. évi 7331/p. számú megkeresése következtében, a kassai kir. járásbiróság 9192/p. 85. számú kiküldő végzése által Klein Sámuel József, alsó-ábrányi lakos ellen Goldberger S. kassai lakos részére 500 frt. tőke követelés végett elrendelt kielégitési végrehajtás folytán biróilag lefoglalt 480 frtra becsült 3 drb. kettős fedelű, amerikai új arany zsebóra- és 2 drb aranyláncból álló ingóságok nyilvános árverés utján eladandók, minek a helyszinén, vagyis Kassán felperes lakásán, szepsi út 20. számú házban leendő eszközlésére határidőül **1885. évi november hó 2-ik napjának délelőtti 10 órája** kitüzetik, melyhez a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak, hogy az érdekelt ingóságok ezen árverésen szükség esetén becsáron alól is eladatni fognak. A lefoglalt ingóságok netáni elsőbbségi igénylői pedig figyelmeztetnek, hogy jogaikat alólirt kir. bir. végrehajtónál Kassán az árverés kezdetéig oly bizonyosan és szabályszerüen érvényesitsék, mert különben igényeik később figyelmen kivül fognak hagyatni.

Kassán, 1885. évi október hó 21-ik napján.

—1 **Paraicz Ödön,**
kir. birósági végrehajtó.

638. sz.
1885.

Árverési hirdetmény.

Alólirott kiküldött birósági végrehajtó ezennel közhirré teszi, miszerint a kassai kir. törvényszék mint váltóbiróságnak folyó évi 5700 számú megkeresés következtében, a kassai kir. járásbiróság 7295. számú kiküldő végzése által Foltin Antal kassai lakos ellen Temler Mária kassai lakosnő részére 1155 frt tőke követelés végett elrendelt kielégitési végrehajtás folytán biróilag lefoglalt 1049 frt becsült különféle butoroműfék és vendéglői felszerelvényekből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladandók, minek a helyszinén, vagyis Kassán alperes lakásán mészáros-utcza 8. számú házban leendő eszközlésére határidőül **1885. évi október hó 30-ik napjának délelőtti 9 órája kitüzetik,** melyhez a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak, hogy az érdekelt ingóságok ezen árverésen szükség esetén becsáron alól is eladatni fognak. A lefoglalt ingóságok netáni elsőbbségi igénylői figyelmeztetnek, hogy jogaikat alólirt bir. végrehajtónál az árverés kezdetéig oly bizonyosan és szabályszerüen érvényesitsék, mert különben igényeik később figyelmen kivül fognak hagyatni.

Kassán, 1885. évi október hó 20-ik napján.

—1 **Paraicz Ödön,**
kir. birósági végrehajtó.

Légszeszgyár Kassán.

1885. október 1-től kezdve

az általános légszesz-ár a magánosok számára szerződésileg

18.02 krajczárra

köbméterenként leszállittatik.

A légszeszgyár igazgatósága.

Viski János

könyvkötő

Kassán, a színház-épületben, a városház átellenében

ajánlja jól berendezett

könyvkötő-műhelyét

mindennemü

könyv-, dísz- és pipere-munkák

elkészitésére a legjutányosabb árak mellett a legszebb kivitelben. 1—1

Nyomatja Ries Lajos kiadó saját könyvnyomó-intézetében Kassa 1885.

I. évfolyam. Kassa, 1885. évi november 1. 13. szám.

Előfizetési dij:
Egy évre ...... 5 frt — kr.
Félévre ...... 2 „ 50 „
Negyedévre ... 1 „ 25 „
helyen házhoz-hordással, vidékre postai küldéssel.
Egyes szám 6 kr.

Hirdetések
egy petit sor .... 4 kr.
nyilttérben .... 12 „
Többszöri közlésnél engedmény.
Felvéte a kiadóhivatalban főutcza 54. sz.

KASSAI SZEMLE.

Társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden csötörtökön és vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Kassa
főutcza 54. sz. a.
hova a lap szellemi és anyagi részét érdeklő küldemények czímzendők.

Kéziratok vissza nem adatnak.

Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

A kiállitás bezárásának küszöbén.

Csak néhány nap választ még el bennünket attól az időtől, a mikor ő fölsége a király az országos kiállitást nagy ünnepélyességek közt bezárni fogja. A bezáró ünnepély méltó pendantja lesz a megnyitásnak s ő felsége a király és fönséges fia, a trónörökös, most épp ugy még fogják magas jelenlétükkel a magyar ipart s általa a munkálkodó nemzetet tisztelni, a mint megtisztelték májusban, a mikor a kiállitást megnyitották.

Akkor teljes erejében ragyogott a nyári nap s fényes sugarait egy nagy nemzeti műre vetette, a mit szorgalommal és kitartással gyüjtött össze egy nemzet, most az őszi nap fogja megtört fényével bearanyozni az iparcsarnok ragyogó kupoláját, a mely egy egész nemzet dicsőségét foglalja magában. A bezáró ünnepély után kiüritik a fényes épületeket, széthordják a nagy alkotást, a melynek minden egyes részét a nagy nemzeti testnek egy-egy élő individiuma rakta össze, elviszi mindenki a maga alkotását, a mely magában kicsiny és jelentéktelen, de a többi között fontos kiegészitő részt képez s nélküle talán hiányzott volna az összhang, a mely oly szépen jellemezte országos kiállitásunkat. A ragyogó épületekben, az izlésesen épitett pavillonokban, a melyek azelőtt diszszel és drágasággal voltak tele, nem marad egyéb, mint egy néma hang, egy hallgató szó, a mit mégis megért minden magyar, mivel azt sugja neki; hogy az a Magyarország, a melyre azt mondta egy jelesünk, hogy „nem volt, hanem lesz,“ — most már megszületett . . .

Míg állott, büszkeséggel tekintett reá mindenki. — A századok krónikása meg fog állapodni az 1885-ik évnél, a mely mint kolosszus fog kiemelkedni az esztendők közül, s ki fogja mondani, hogy az 1885-ik év k o r s z a k o t a l k o t o t t a m a g y a r n e m z e t é l e t é b e n.

Egy évezred mult el azóta, hogy Európába jöttünk, s Európa csak ebben az esztendőben tanult meg közelről megismerni s értékünk szerint megbecsülni bennünket.

Itt látták azt, hogy a magyar nemzet, a mely fajára nézve ugyan idegen tőlük, de kitartás, szorgalom és munkaképesség tekintetében rokon velük, itt tapasztalták, hogy a sokáig félreismert nemzet észrevétlenül oly művet alkotott, a milyet alkotni azoknak sem sikerül mindig, a kik mestereknek tekintik magukat ezen a téren. S mivel mindnyájan abban a hiszemben jöttek ide, hogy egy önállótlan, utánzott és minden tekintetben gyönge ipart fognak találni, annál nagyobb volt bámulatuk, midőn látták, hogy az, a kiről ők azt gondolták, hogy még csak az övéket sem tudja jól utánozni, önállót alkotott, s a hol gyöngeséget, hézagot gondoltak, ott szerves egészet és utánzásra méltó, önálló nemzeti művet találtak.

Innen van a nagy érdeklődés, a melylyel a megnyitás óta eltelt hat hónap alatt a külföld országos kiállitásunkat kisérte, innen a külföldiek tömeges látogatása, szakférfiak érdeklődése, a kik heteket töltöttek el az egyes csoportok tanúlmányozásával. Ez az oka, hogy mig az antwerpeni világtárlat látogatóinak száma korántsem állott arányban a többi nemzetközi kiállitások látogatottságával, addig a budapesti országos kiállitás látogatók tekintetében, oly eredményt ért el, a mely páratlanúl áll az országos kiállitások történetében. Pedig a látogatókat nem egyedül a nemzeti művére büszke ország szolgáltatta, jelentékeny, sőt föltünő számban szerepelnek azok között a külföld, a művelt nyugat polgárai is.

A világnak egyetlen országos kiállitását sem kisérte a külföld oly érdeklődéssel, mint a mienket. Ezt elmonhatjuk nyugodtan a nélkül, hogy chauvinizmusról vádolhatna valaki. Mert, — hogy a sok közül csak egy jelenséget emlitsünk föl, — melyik országos kiállitáson történt az, hogy a külföldiek egyszerre százával, sőt ezrével keressék azt föl, mint tették a mi kiállitásunkon a csehek, az osztrákok, a francziák és a lengyelek? Sehol soha.

Magát a magyar nemzetet is meglepte a tárlat nagyszerűsége. Káprázták szemeink, midőn láttuk a sok ragyogóbbnál ragyogóbb iparczikket, a melyeken egyaránt meglátszott a haladás minden vivmányának értékesitése s a szorgalom és kitartás, a csüggedhetetlen buzgalom. Örömmel töltött el a látvány, hogy méltó keretet szolgáltatott nemzetünk ama fényes kerethez, a mely az országos kiállitás befogadására készült.

Örömünket teljesebbé tette az örvendetes érdeklődés, a melylyel nagyjaink országos kiállitásunkat kisérték. Betetőzte pedig ama legmagasabb figyelem s az a még serényebb munkálkodásra buzdító érdeklődés, a melyben a fölséges fejedelmi ház s különösen a koronás király és a trón nagyreményű örököse a magyar nemzetnek munkálkodását részesitették. Ez az érdeklődés nem mondvacsinált, hanem őszinte, nem külsőségekben, hanem a kiállitás többszöri meglátogatásában nyilvánúlt.

Az uralkodó-ház példája hatalmas vonzóerőt gyakorolt a külföldre s első sorban a külföldi uralkodó-házak fejedelmi sarjai jöttek el hozzánk és őszinte bámulattal hagyták el a magyar fővárost és az országos kiállitást. A fejedelmek után kedvet kaptak az alattvalók is és nincs Európában ország, a mely több-kevesebb látogatót ne szolgáltatott volna országos kiállitásunknak, a kik egyúttal tanulmányozói is voltak annak . . .

Ezek a visszaemlékezések ébrednek föl bennünk most, midőn az országos kiállitás bezárási ideje közeledik. A nagy művel a nemzet elérte czélját: megmutatta mind a külföldnek, mind önön magának, hogy mit tud, mire képes.

És lehetetlen, hogy a fényes eredmény szemlélése ne gyakorolna fölvillanyozó hatást a munkálkodó nemzetre, lehetetlen, hogy a további munkálkodásra intő fejedelmi szó s Európa őszinte elismerése eltéveszsze hatását.

A nemzet meg fogja érteni a buzdító szót s tettre kelve, uj erővel fogja megvalósitani egyik dicsőünknek azt az emlékezetes mondását: Magyarország nem volt, hanem lesz. Sz. H.

Innen-onnan.

A rászedett számadó
vagy:
Tévesztett élet
avagy:
A mi nem volt, az még lehet.

Népszinmű négy felvonásban. A népszinház számára irta: derék I.

S z e m é l y e k:

Saláta András, számadó Czibakházán — igen jó ember.
Rébék, felesége — bösz és vérontó.
Zsup, dinnye-csősz és Rébékhez van vonzódása.

TÁRCZA.

Halottak napján.

Születünk, hogy meghaljunk. E két szó sarkpontja az életnek, forrása a nagy s magasztos eszméknek, a költészet tündér világának. E két szón belül rejlik a menyország és pokol, üdv és kárhozat — —

Dolgozunk, fáradunk, kergetjük, üldözzük egymást, hogy keblünk hiúságát kielégitsük s hogy vágyaink teljesüljenek nem rettenünk vissza áldozatúl hozni az önérdeknek, a kapzsiságnak a lélek tisztaságát, örök életét.

Nem iszonyodunk gyávaságunk, kislelküségünk miatt, vagy irigységből embertársunkat becsmérelni, rágalmazni.

S nem félünk önhibáinkért teremtőnket káromolni —

Az élet oly szép, oly bájteli!

Csak élni, élvezni, az élet minden perczét, bármily módon, bármily áron — — — — — —

Születünk, hogy meghaljunk, — születünk egyenlően az élet örömeinek egyenjogosultságával, hivatva nemes törekvésre, magasztos czélra. Születünk egy nagy és dicső eszme tovább folytatására a haladó idő, az örökkévalóság ölén.

Meghalunk anélkül talán, hogy születésünk fenséges czélját: emberré lenni — megértettük volna, vagy megérteni törekedtünk volna.

Meghalunk, elérve a szent czélt vagy letiporva — egyaránt.

S a halál kiegyenlit mindent, jóvá teszi, mit az élet vétkezett, megadja, mit a göröngyös életpályán hiába kerestünk: a nyugalmat.

A földben elhal minden szenvedély. A gyülölt ellenségek ölelkeznek, a gaz, a hitszegő, a gyilkos s az ártatlan gyermek egymás mellett pihen.

A hatalmas gondviselés áldólag terjeszti kezeit a sirok fölött: nyugodjatok békén, az úr szent kegyelme legyen a ti lelkeitekkel!

Azt a kis sirhalmot, mely azt jelzi: voltunk, hamar elmossa az idő. Egyedül az emlékezetben élünk örökké, — az emlékezetben? — ki tudná megmondani? — —

Szeress igaz szivvel, lélekkel, légy hu, becsületes s istenfélő, szenteld életedet szeretteid, felebarátaid jólétéért, szállj sikra bátran az eszmék harczában s aztán halj meg.

A történelem feljegyzi tán nevedet, a kegyelet ápolni fogja sirodat, s ha majd a jövő azt kérdi, ki voltál? az öreg mult azt fogja felelni: egy balga, aki másnak élt.

* *
*

Az őszi szél bele belemarkol a sárga lombokba: kisértetiesen zizegnek a fák, a bokrok száraz galyai.

Megkondúlnak a harangok, hő imára nyilnak az ajkak, s aki csak menni bir, siet a halottak ottionába, hogy megnedvesitse forró könyeivel a durva rögeket a csendes sirnak ormán, hogy elsusogja: várj édes anyám, várj gyermekem, jövök, jövök! Várj te szerető sziv, jövök, jövök!

Van-e élő lény a földön, kinek keblében ez eszményi, lelket emelő ünnep édes, vagy keserü emléket ne idézne fel? Édeset annak, ki maga előtt látja a mult idők boldog képét: kedveseit; borzalmast annak, aki önmaga ásta meg örömeinek sirját, aki az élet romboló árjának ellentállni képtelen volt s aki pillanatnyi élvekért eldobott magától minden nemes érzeményt, aki kivetközött emberi méltóságából, aki már rég meghalt, de még gondolkodik — talán a börtön büzhödt fenekén, vagy didereg a lelkiismeret emésztő lánginál selyembe, bársonyba burkolva — — — —

Oh, mert nincsen oly elfásultság, nincsen az az élvmámor, mely a lelkiismeretet örökre elzsibbasztaná, jön egy pillanat, melyben szava megcsendül s füleikbe dörgi bűneiteket.

Csak a gonosz rettegi a halált, csak az, ki megtagadta önmagát, meg Istenét, hogy a haladó kör felvilágosult prófétájának lássék, csak az, ki hitét, mint silány sallangját az erkölcsöknek, botorul eldobta.

* *
*

Mi boldog, ki övéinek sirját ismeri, fölkeresheti s leróhatja a kegyelet, a hála adóját.

— De mily nagy azok száma, kik idegen hazában, idegen földben porladoznak s kiknek haláltusájukban még egy résztvevő tekintet, egy búcsú csók sem jutott osztályrészül, nem egy édes fájó köny.

Vajjon értik-e ők a madár dalát, a szellő nyelvét, mely hív postája az érzelemnek, megértik-e ők az üzenetet hazájukból, szeretteiktől, megérzik-e az emlékezet, a sohaj enyhitő balzsamát?

Ries Hermin.

Domokos szerelme.

Valóságos história 5 képben.

I.

Két sziv egy csapással.

. . . És Domokos letette aranyozott keretü szemüvegét, mi nála a rendes körülmények között azt jelenti: Eszeden légy és okosan cselekedjél!

Legtanácsosabbnak vélem a dolgot a sorsra bizni, ugy van, a véletlenre.

Két egyenlő papirszeletet vesz elő, rá ir az egyikre is egy nevet, a másikra is és bedobja czilinderébe, meg-megrázogatja s kihúz egyet:

Ah Róza . . . tehát ő . . . az imádott!

Csibe Juczi, olyan, aki nem türi meg a más dolgát szó nélkül — Salátáék szomszédja.
Egy ur, aki népszokásokban és cselekedetekben utazik.
Hagyma Petykó, bitang legény } Salátáné cselédei.
Répa Kata, érzékeny leányzó }

Népek, czigányok, baromfiak, ásó, kapa, gereblye, csákány. Két kazal széna, krumplis verem, mennydörgés, villámlás, szélvész, eszeveszett csárdás, halott-feltámadás.

Idö: jelenkor. Történik este lefekvés elött, részben Salátáék portáján, részben a portán kivül.

Diszlet: Salátáék háza, sövény kerités. Kivül egy kunyhó, melyben Saláta alszik, mikor a juhokat örzi.

Első felvonás.

Salátáné *csipőre tett kezekkel szaporán:* Lánczhordta kenyérpusztitók megint súgtok-búgtok s kiszalasztottátok a malaczokat, ihin ni, a kocza fiastúl, feldütötték a tejes rocskát, összehányták a konyhát — *(balról egy falka liba jön gágogva)* s oh, harmatos egek! egész liba sereg! ho — még csak a pulykák és a juhok *(a kerités mellett hangzik: Beee, beee, beee! egy kos szarvával meglöki a rozoga ajtót. A nyáj berohan. Salátáné hangtalanúl szitkozódva a házba el, majd élesre fent késsel kezében, vissza jön s megkezdi a vérengzést).*

Zsup *künn a kerítésen esdekelve:* Rébék, kegyelem! —
Salátáné: Te szólsz igy? Te, te — — mit akarsz?
Zsup: Sárga dinnyét hoztam.
Salátáné: Nekem görög kell, érted, görög!
Zsup: Fehér bélü?
Salátáné: A fejed búbja! Piros —
Zsup *dudolva:* Piros, piros, piros! — *(vigan el, ugyanekkor egy tarka malacz kiválik a többi közül és Salátánénak fordul).*
Malacz *röfögi:* Te, istentöl elrugaszkodott némber, ne merd az anyámra emelni gyilkodat, mert megmondom az uradnak, hogy mért adtad árendába a dinnye-földet.
Salátáné *rémülve:* Pszt, pszt, adta suta malacza! *(a vértócsákat átugrálva a házba fut).*
Malaczok s a többi életben maradtak elvonulnak.
Répa Kata *a helyszinére érve, énekel:*

Mi rémes látomány
Az estnek alkonyán,
(kezeit tördelve)
Mennyi kinos átok —
Száll Saláta, rátok!
Oh, én báránykáim,
Kedves libuskáim,
Mire születtetek,
Miért neveltelek?
Jajj, jajj! Salátáné!
Ezért érjen boszú, boszú,
Mint a pózna, hosszú, hosszú —
(haját tépve, leborul a vérmezőn).

Petykó *a kerítésnél szilajon:*

Kati, Kati, Kati,
Szivem Katinkája,
Nálad van bánatom
Czukros patikája —

Kata: Távozz, nem érek rá herba-teát fözni — —
Petykó: Hát meg akarsz ölni? Jó, megyek, de megkeserülöd —
Csibe Juczi, *aki titkon hallgatódzik, magában:* Ahán! — Megállj Kató, megállj Petykó! mit akartatok csinálni?

Második felvonás.

Egy hegy, a melyröl nem tudni, hogy mi van alatta, a hegy csúcsán Saláta, rajta kifordított bunda, pásztorbotra támaszkodva búsan tekint a völgybe. A hegy egyik oldalán fris sirhantok, más oldalán Kató és Petykó legyeskednek.

Saláta *zokogva:* Se ökröm, se szamaram, sem egyébnemu jószágom! Ott nyugosznak ök, kik még csak tegnap is vigan ugrándoztanak, poreztüben lakmároztanak — oh, édes birkáim — *(meglátja Petykót, Katót)* istentelenek, innét elmenjetek, mert menten lekapok egy felhöt az égröl és ugy vágom a fejetekhez, hogy, —
Csibe Juczi, *a kiröl nem tudni, hogy került ide, kajánkodva:* Hé, szomszéd! Halli? nem halli? vagy talán nem is akari? — —
Saláta *páthosszal:* Távozz tölem kisértet! *(lehunyja szemeit).*
Csibe Juczi: Nem addig van az, komám! Amig itt lebzsel, nagy dolgok történnek a portáján. A felesége veres bélü görög-dinnyét eszik a csöszszel s minden harapásnál csókol rajta egyet.
Saláta *megvetéssel:* Nem hiszem, az én anyjukom nem szereti a dinnyét.
Csibe Juczi: De teremt'ucscse, igaz a'!
Saláta: Nem igaz biz' a'!
Kató, Petykó *egyszerre:* Mintha szólna valaki?
Kató *a hegyre mutat:* Ahun ni —
Petykó *furkosához kap:* Aúnye! Juczi néni meg a gazda, — szétkergetem öket, — mulassunk *(lopva a hátuk mögé kerül)* Uteza, inalj! ha irhád van, ha nincs, maradsz bocskorszijnak; aló! aló! vén szeretö — *(nagy rivalgás között üzi le a hegyről öket, futás közben kómikus botlásokat csinálnak à la elöadás de vigszomorú siczko-jedno le kumstarcompagnie pana Csóka v Kosiczoch és meg-meggömbörgöznek, mig végre beesnek a sugó-lyukba).*
Kató *kaczagva:* E virtusért — szivem örökre a tied!
Az az utazó ur: Az ébredö szerelem a hegytetön! Nagyszerü!

Harmadik felvonás.

Salátáné *gyilkos kedvében:* Még tagadni mered? Nem együtt hánytátok a czigánykerekeket?
Saláta *bünbánólag:* Ha muszáj volt —
Salátáné: Megölöm!
Saláta: Hát a görög-dinnye —
Salátáné: Megöllek!
Saláta: Mondta Petykó —
Salátáné: Megölöm!
Saláta: Szegény Kató!
Salátáné: Öt is megölöm!
Saláta: Asszony, de a világ —
Salátáné: Megölöm! Megölöm! *(feni a kést).*
Petykó: Hallod Kató?
Kató *ájuldozva:* És nincs mentség!
Petykó: Sebaj, ha már ilyen tor készül, tüzet rakok hozzá. *(Meggyujtja a házat, a széna-kazlakat. Rémséges dörgés, villámlás és szél kerekedik.)*
Salátáné vad örömében tombolva öldököl.
Tüzoltók hiányában a falu porrá ég és nagy veszélyben forog a templom és faluháza.
Az az utazó *az üszkök hegyiben ülve:* Végelpusztulása egy hajdan dicsö helynek.
A nézöközönség kitapsolja a szerzöt és megcsodálja.

Negyedik felvonás.

A tarka hös malacz elöre csörtetve jö, utánna a még élö baromfiak.

Malacz: Testvérek! ezt ennyiben nem hagyhatjuk —
Mind: Nem ám! vezér!
Malacz: Gazdánkért —
Mind: A vérünket!
Malacz: Gazd'asszonyunkért? *(általános hallgatás).* Veszszen tehát! Most munkára fel! A kos épitse fel a házat, a libák hordjanak össze szénakazlakat, te testvérem czigányokért mégy, s te anyám lakomát készitesz és én magamra vállalom a halottak feltámasztását.
Általános örömrivalgás, s aztán ki-ki teendöjéhez lát.
Saláta *aléltan:* Ki csiklandoz?
Malacz: No, csak ne bolondozz.
Saláta: Oh, Juczikám!
Malacz: Tüstént rá kerül a sor.
Saláta és a többiek felébrednek. Körbe ülve elkezdenek gombozni, mialatt serényen épül a ház és kazlak, rotyog, sisteregy a lakoma.

Saláta *kéjesen:* Oh, minö boldogság zsibbasztja tagjaim; enni, inni szeretni! *(Rébékre esik tekintete, elszörnyed).* Oh, édes állatkáim, csak a feleségemet ne támaszszátok fel!
Mind: Soha! *(betemetik a verembe, a zene rázendül, csárdás kivilágos-kivirradtig).*
Az az utazó ur: És a veszett falu népe a lelkes állatok jóakaratából ujra él, valóban páratlan esemény!

(A kordina lemegy.)

Ujdonságok.

Miért? A Pannonia legutolsó számában feleletet követel arra a „miért"-re, a mely lapunk mult számának Jókai és a trónörökös könyvére vonatkozó ujdonságunkban a Pannonia állitása szerint olyan talányszerüen volt odavetve, t. i. „ha nem tapasztalnók, hogy a Pannonia hová czéloz, a midön majdnem minden számában Jókait igyekszik kisebbiteni. Miért? lesz alkalmunk hozzá szólni." Az alkalom, a melyre mi a Pannonia szerint talányszerü miért? kérdö szót felvetettük a jövöben fekszik s ép azért — ismételjük — hogy ha részünkröl szükségét fogjuk látni, felszólitás nélkül is elmondjuk a Pannoniának, hogy mi az, a mi magatartásában Jókaival szemben, velünk együtt — hangsulyozzuk — pártkülönbség nélkül az egész város intelligencziáját sérti. Szót sem vesztegettünk volna, ha a Pannonia Jókai politikai álláspontját támadja, *miután az a Pannonia politikai hitelveivel nem* vág össze, de akkor is megkövetelhetjük, hogy tisztelje Jókaiban azt az embert, a kinek a magyar irodalom, a magyar kultura terén szerzett érdemeit eddig senkinek sem jutott eszébe egész mivoltában odá állitani, a hová a Pannonia majdnem minden számában helyezi, azt a Jókait, a kiröl csak nemrég Kassán a legtiszteletreméltóbb politikai ellenfelei hangosan nyilatkoztatták, hogy mi szeretjük és becsüljük Jókait erényeivel és hibáival, mert a világ általa tanulta megismerni hazánkat, azt a Jókait, a ki jelenleg Kassa város képviselöje, a kinek irodalmi erényeivel a politikai ellenfélnek, mert ma más oka nincs, ugy elbánni, megsértése az egész nemzet meggyözödésének. Ez a miért? röviden.

Kassa város közegészségügyi bizottsága dr. Bódogh Albert közegészségügyi biztos jelenlétében tegnap délelött ülést tartott a városházán, mely alkalommal a Haydu-féle szappangyár, Tyrnauer rongy-telepe és a városi pincze-lakások kerültek szóba, melyeket a kormánybiztos helyszini szemle alá fog venni. A mi azonban mindenekelött fontos volna, hogy közegészség szempontjából a legsürgösebb intézkedések tétessenek, arról nem hallani semmit, pedig a városi hatóságnak bizonyára van tudomása a Rigó utcza létezéséröl. Olyan ronda pestis fészkeket, a milyenek ez utcza viskói egytöl-egyig, rendezett hatóságú városnak egy perczig sem volna szabad megtürni, hanem még a legnagyobb áldozatok árán is oda kellene hatni, hogy a városnak ezen szégyenpontja még mielött valamely járvány kitör, lerombolttassék. Ha a városi közgyülés a tanácsnak a város külsö diszitésére vonatkozó javaslatait megszavazza, melyek néhány év óta százezreket nyeltek el, meg vagyunk róla gyözödve, hogy a közegészségügy érdekében sem lesz szükmarkú, ha arról lenne szó, hogy a Rigó-utcza házait a földdel egyenlövé kell tenni, annyival is inkább, mert ezt elöbb-utóbb ugy is meg kell tenni. Ne várja tehát a város, hogy a közegészségügyi kormánybiztos jelentése alapján a kormány lépjen fel e követeléssel.

Kurizálok életre — halálra, vagyoni állapotának majd utána nézünk, mert ez a fö, . . . domine Domokos . . . ez a fö!

S a domine ujra megigazitja szemüvegét, hogy túlásson az orrán.

Domokos, te nem okosan gondolkozol, hátha Róza szive nem szabad, vagy a vagyoni állapotok gyengék, . . . akkor? . . . akkor itt Aranka, az imádott Aranka . . . két sziv egy csapással, lám — lám mégis derék leány vagy te! . . . Most elöre, vesd ki hálódat!

Kácsár Domokos egy délelött czakkumpak, teljes gálában, csitri bajuszát hegyesen kifenve, haját a lá mode derniere kifésülve, gyözelme tudatában bekopogtat Rózáékhoz.

Róza egyedül!

— Tisztelt kisasszony . . . édes nagysám . . . Róza . . . komoly szándék vezetett ide, — higyje el a tiszta szerelem! . . .

— Érdekes . . . folytassa!

— Én tudva azt, hogy nadsádnak irántam régóta táplált vonzalma, komoly dolgot vonz maga után.

(Másliját igazgatja és várja a hatást.)

— Mint mondám, . . . miután vonzalmáról meggyözödtem . . . Kérem az enyémröl, . . . hol és mikor?

(Domokos némajelekkel mutatja a hol-t és mikor-t).

— Most ez ünnepélyes alkalomkor, mikor becses kezét megkérem a vagyoni állapotok tisztába hozatala végett.

— — — — — — — — — — —

Domokos hosszú arczczal lép ki a Rózáék kapuján, nagyot sóhajt: Itt már vége!

A domine még hosszabb arczczal lantol el Arankáék kapujától, — csakhogy jelen alkalommal egy szép délután és alig birja elnyögni, hogy: Itt dette fuses!

2.

Két új csillag.

Itt az ösz! . . . de hát miért irom én azt le? . . . Mert . . . mert Domokos barátunknak megöszült a haja nagy bajában!

Igy jár a szerelmes ember, ha a szive ujra kettöt szeret egyszerre. Már pedig Domokos szerelmes volt megint két leányba, dehogy leányba, csak a pénzbe.

Domokos elkullogott olykor-olykor a két házba, a két háznak szép két leányához. Róza és Aranka háttérbe szorúltak Bábi és Irén elöl, de feledve nem lettek, mert elment ezekhez is, de nem hös szerelmesnek, hanem hogy közvetitöknek nyerje meg öket. Róza megigérte, kogy közben jár, Aranka mindig azt rebeste: A türelem rózsát terem.

— Bábi nagysám, imádom, meghalok kegyedért, szerétem tüzzel, hévvel, örülten!

— Én meg hideg vagyok ezekre a sugásokra!

— Oh szétbomló ég, hát nem számithatok?

— Sajnálom, vagyonomra nem!.

És Domokos sárga keztyüjével megragadva esernyöjének sárga börrel takart nyelét, rohant — Irénhez.

— Mint állnak az akcziák Aranka nagysád? kérdi a remegö szerelmes az ott lakó közvetitötöl.

— A türelem rózsát terem!

Szemüvegét feltéve, odasunyiskodik Irénhez:

— Irénem szöke, vagy barna tetszik epedö két szemének? . . .

— Nekem, uram, csak barna!

És Domokos? . . . szöke volt.

A jelenlévö s bámuló Alesi, nagyokat nevetett magában.

A csatát vesztett hös rohant Alesival a mérhetlen utczán keresztul az iszonyú záporban.

3.

Az esernyö alatt.

A Domokos esernyöje alatt haladtak ketten. A zápor szakadt. Alesi azon okoskodott, miként kisértesse magát haza.

— Barátom, mit szólsz a két esethez, mindkettönél kosár.

— Dehogy kosár, mindkettönél igaz szerelem, — nem érted te a szökét.

— Hát mit gondolsz?

— Mit hm! én? Hát azt, hogy a Bábi azt mondta vagyonára nem számithatsz, de nem állitotta, hogy ö rá nem-e?

— Igazad van, mennyei ihlettel telt hangok ezek!

— No igen az én földi bombardóm diskurál most. Hát nem vetted észre, mint pirul el, ha veled beszél és a mamája egészen a pártodon áll, védelmedre kel mindig, valahányszor Pistivel ellened megyünk.

— Igazad van és Irén?

— Irén! . . . mikor barnára sohajt ah, akkor neki szöke kell; mert a nök mindig az ellenkezöt fejezik ki. Én barna vagyok, sajnos, Aranka maga mondta, tehát . . . a szöke csak te lehetsz, te szerelemtöl duzzadó hös, te boldog kafár, irigylem sorsodat; a szép vagyon Bábinál, vagy Irénnél, vagy ha mindakettöt megnyerhetnéd, akkor, . . . akkor, . . . de „a türelem rózsát terem!"

— Igen, de azt vettem észre, hogy Irén Bélára kacsingat . . ,

— Persze! azt csak azért teszi, hogy téged bosszantson.

— Pedig ugy volt az, Irénnek Béla tetszett, hisz a nönek sohasem elég egy.

Alesi lakához értek, Domokos elkisérte idáig, hatalmas baráti kézszoritás s e felkiáltás után: Akkor hát nekik rontok ujból és szeretni fognak, mert bölcs szavad mondá! — elváltak.

Halálozás. Özv. Farkas, ezelőtt Czeininger-Reichmann Erzsébet asszony e hó 29-én 78 éves korában rövid szenvedés után elhalt. A boldogúlt általános tisztelet és szeretetben részesült. Szerették benne a nemes egyszerűséget, a valódi háziasságot s azt az igazi patriarkális szokásokat, melyekkel ismerőseit, környezetét mindig lebilincselte s melyeket nagyszámú családja töle annyira elsajátított, hogy annak kebelében a régi jó szokás hamisitatlanúl divik. A boldogúlt temetése tegnap délután számos résztvevők jelenlétében ment végbe. Nyugodjék békében!

Jogász-bál. A kassai jogakadémia polgárai által ez évben rendezendő táncmulatság bizottsága következőképen alakult meg: elnök Mólnár Béla, pénztáros Korniss Géza, jegyző Kelcz Gyula, ellenőr Münster Tivadar. Bálbizottsági tagok: Barczay László, Baross Dezső, Comáromy István, Demeter Ernő, Duschek József, Feledy Ferencz, Hedry Albert, Kéler Gyula, Majláth István, Máriássy Gyula, Rajner Béla, Semsey Pál, Soltész István, Szabó Béla, Szentiványi Károly, Tomka József.

Iparos-tanoncz iskola. Kassa város iparhatósága egy hirdetményt bocsátott közre, mely szerint a miniszteri rendelet értelmében felállított ipariskolában a beiratások az 1885—86. tanévre november hó 1-től bezárólag 8-ig teljesitendők s pedig a rendes tanfolyamú osztályokba a fekete-sason lévő polgári iskola igazgatói irodában vasárnapokon d. e. 8—12 óráig, hétköznapokon d. u. 2—4-ig, az előkészitő osztályokba pedig a Kovács-utczai iskolaépületben lévő elemi iskola igazgatói irodában vasárnapokon d. e. 8—12-ig, hétköznapokon d. u. 4—6-ig. Minden iparostanuló tartozik magát korára való tekintet nélkül ezen ipariskolába felvétetni s mesterével vagy az üzletvezetővel a beiratáson megjelenni. A beiratási időt igazolatlanúl elmulasztók pénzbirsággal fognak sujtatni. Az egész évi tandij a városi közgyülés által 3 írtban állapittatott meg; ezen kivül 20 kr. beiratási dij czimén, 15 kr. pedig az ellenőrző könyvecske árába lesz a beiratáskor fizetendő. Hogy a tanulási idő tartama, a növendék kora és előképzettsége megállapitható legyen, a felvétetni kivánók a tanszerződést, valamint iskolai bizonyitványukat is, ha ilyennel birnak, felmutatni tartoznak. A rendes tanfolyamu iskola első osztályába csak oly növendékek vétetnek fel, a kik az elemi népiskolát sikerrel végezték, vagy kik legalább is folyékonyan olvasni, olvashatóan irni tudnak és egész számokkal a négy alapmiveletet értik. A II., esetleg III. osztályba csak a felmutatandó bizonyitvány, vagy a felvételi vizsgálat eredményéhez képest léphetnek a tanulók. A kik a rendes tanfolyamú iskolában megkivántató előképzettséggel nem birnak, azok az előkészitő iskola megfelelő osztályába fognak utasittatni.

Birtok-bérlet. A kassai gazdasági tanintézet az intézet szomszédságában lévő Saád főkapitány és Éder Ödön tulajdonát képező birtok-testet kormány-jóvá hagyással több évre bérbe vette. Ebből csak ujabb bizonyitékát látjuk a kassai gazdasági tanintézet folytonos fejlődése és emelkedésének azon magas szinvonalra, mely büszkén hirdeti az intézet széles látkörü igazgatójának e körül szerzett érdemeit. A birtoktestet az intézet mai naptól kezdve veszi át, hogy idővel talán egészen megvásárolja.

Jutalomjáték. Holnap Deréki Antal Csóka társulatának iparkodó titkára veszi jutalomjátékát, mely alkalomal szinre kerül: „Földhöz ragadt szegények“ czimü énekes népszinmü melyet maga a jutalmazandó dolgozott át idegen eszme után.

Az a világitás a külvárosokon a tegnapelőtti erős szélviharban oly koromsötét volt, hogy valóban istenkisértést követtek el azok, a kiknek útjok oda vezetett. A városi hatóság, ha már a külvárosi lakók nyomoru állapotán segiteni egyelőre más mód nincs, legalább a petroleum-lámpák törött és szellős üvegházait javittassa ki, mert különben hiába gyujtják ott azt a desperátus lámpákat.

Szegény gyermekek a beállott hideg által üzetve, rimánkodnak már a kapitányságnál egy kis meleg ruháért. Emberbaráti szeretetéről ismert polgáraink jótéteményt fognak gyakorolni, ha itt-ott heverő régi ruhadarabokat, a minek már használt nem veszik, átadják Lokhorn János alkapitány ur hivatalában, ki a kapott tárgyakat aztán kiosztogatja a szegény didergők között.

A vasut menetrendje a mai naptól csak annyiban szenved fontosabb változást, hogy a Miskolcz és Hatvan között a kiállitás tartamára közlekedett omnibus-vonatok közlekedése beszüntettetett.

Szini műsor. Vasárnap november 1-én „Molnár és gyermeke“ szinmü. Bérlet 14. szám. Hétfőn 2-án „A földhözragadt szegények“ legujabb énekes népszinmü, itt először, Deréki Antal jutalomjátéka. Páros bérlet szünet. Kedden 3-án „Nap és hold“ Lecocq operetteje. Bérlet 15. szám. Szerdán 4-én „Az arany pók“ Schönthan legujabb vigjátéka; itt először. II. Bérlet 16-ik (utolsó) szám.

A jövő évben Kassán az országos vásárok következő napokra tüzettek ki: Fábián-Sebestyén vásár január hó 18, 19 és 20, Fülöp-Jakab vásár április 12, 13 és 14, szt. László gyapjú-vásár június 10-től 30-ig, szt. László közönséges vásár június 21, 22 és 23, Nagy-Boldogasszony selyem-vásár augusztus 12-től 31-ig, Nagy-Boldogasszony közönséges vásár augusztus 9, 10 és 11, szt. Erzsébet vásár november 15, 16 és 17-ik napjára. A havi baromvásárok január 5, február 3, március 3, április 7, május 5, junius 2, julius 7, augusztus 4, szeptember 1, október 6, november 7 és decemder 1-sö napján tartatnak meg.

Tisztelt olvasóink figyelmét Kauffmann és Simon hamburgi czégnek, lapunk mai számában közzétett hirdetésére e helyen is felhivjuk. Ki hajlandónak érzi magát érdekes és kevés kiadásba kerülő szerencsekisértetben részt venni, annak e sok és jelentékeny nyereménynyel bövelkedő, államilag biztositott pénzkisorsolást a legmelegebben ajánljuk.

Rendőri hirek. Havan Róza ismert csavargónőt a múlt éjjel egy rendőr a felkülsétányon kapta s be akarta kisérni. Havan Róza azonban oly erővel csimpeszkedett a rendőr szépformáju szakállába, hogy ez csak a kiabálása folytán odasietö segélylyel szabadulhatott ki a megéra karmai közül. Megkötözve s igy is csak ketten tudták vele boldogulni. — Miklósi Ferencz városi börtönfelügyelőtől tegnapelőtt egy ügyes legény öt forintot lopott ki a zsebéből a piaczon. Ügyesnek kellett lennie, mert hisz Miklósi bácsitól lopni igazi müvészet, ismervén ö valamennyi az e fajta dolgokban jártas speczialitásokat. A tolvajnak nyoma nincs. — Schön Mór kassai illetőségü tolvaj, kit a budapesti rendőrség örök időkre számüzött a főváros területéről, tegnapelőtt Moga János pinczértől a Mondl-vendéglő bejárójában ott függött téli kabátját ellopta és elzálogositotta. Schönt elfogták s a motozás alkalmával több más zálogczédulát — hihetőleg szinte lopott tárgyak után — s egy álbajuszt találtak nála. A járásbiróságnak adatik át. — A rendőrségnél reklamálható egy nagy német „goldener Himmelschlüssel“ czimü régi imakönyv, melynek tulajdonosnője a könyvben talált iratok szerint bizonyára Kulcsay Mária Szepes-Szombaton.

Rövid hirek.

— *Megsemmisitett házasság.* A honvédelmi miniszter Olsavszky Istvánnak a zsidó vallásra tért honvéd altisztnek házasságát Burger Reginával, semmisnek nyilatkoztatta.

— *A járvány-kórház* dr. Moskovics városi főorvos sürgetésére berendeztetett, hogy ott a hólyagos himlőbe esett betegek ápoltassanak, a mennyiben e kórházunkban rövid idő óta mind sürübben mutatkozik.

— *Kvisz Ferdinándot* a rubelhamisitó Kvisz Ferencz testvérét a budapesti törvényszék szabadlábra helyezte. Kvisz tegnapelőtt jött Kassára nyomorral küzdő családjához.

— *Árverés.* Kassán Adler B. a Dianafürdő bérlejétől lefoglalt 878 frt 69 kr. értékü ingóságok alsó partutcza 4. sz. a. november 2-án délután 2 órakor elárvereztetnek.

— *Dr Spitzer József*, gyakorló orvos lakását a kovács- és malom utcza szögletén levő Gering-házba helyezte át.

— *A járvány-kórházba* két ápolónő kerestetik. Jelenkezök ta kapitányi hivatalban nyerhetnek felvilágositást.

Közgazdaság.

B. M. *Gálszécs*, október 31. Gazdasági viszonyaink nyomasztó helyzete, valamint azon körülmény, hogy a zemplénmegyei buzának nagy részét, melyet azelőtt a nagysárosi műmalom fogyasztott el s mely ennek leégése folytán most határozott vevő nélkül a birtokost más piaczra utalja, továbbá, hogy ugyancsak a nagysárosi műmalom fel nem dolgozott nagymennyiségü készletein tuladni igyekezett, piaczunkra nagy visszahatást gyakorolt. A buza-üzlet az utóbbi időben nálunk lanyha és vontatott irányt követ. Az árak a mérsékelt kinálat daczára 20-30 krral lementek, melynek oka leginkább abban fekszik, hogy a kassai malmok, mint egyedüli vevői buzánknak, tartozkodó magatartást követnek. Legszebb üzletnek ürvend az árpa, melyből a mult héten 3000 mm. Galicziába és nehány 100 mm. finomabb árú külföldre szállittatott. — Hüvelyes termények teljesen hiányoznak. Gabna, de különösen buza-készletek vidékünkön még meglehetős nagy mennyiségben vannak, mert termelőink a leszállitott árak folytán csak keveset árusitottak el és igyekeznek — habár erőmegfeszitéssel is — készletüket jobb remény fejében tavaszig megtartani, másrészt pedig, mert hiszik, hogy a nagysárosi műmalom jövő áprilban megkezdendő működése alkalmával tetemes bevásárlásokat fog eszközöltetni. Földbirtokosaink és bérlőink ezen várakozást annál inkább tehetik, mert az itteni két pénzintézet által a legnagyobb támogatásban részesülnek, melynek egyszersmind köszönhető, hogy termelőink anyagi viszonyai sokkal kedvezőbbek, mint a közelfekvő megyékben.

Az utolsó hetivásári árak következők: buza 79—80 kg. sulyú 6·40—50, rozs 5·25—40, árpa közép 5·20—40, finomabb 6·10—20, bab 7—7·20.

A szüret is teljesen bevégeztetett. Mennyisége közepes, minőségileg azonban jó eredményt tüntet fel, a mennyiben hirneves czankó-borunk a legjobb esztendők terméseihez sorolható. A bor ára gönczi hordónként 20—25 frtjával jegyeztetik.

Felelős szerkesztő: **Ries Lajos.**

Nyilttér.

Erzsébettér 3-ik szám alatt

november hó 1-től egy **két szobából álló**

udvari lakás

minden hozzátartozóval bérbeadó. Bővebbet ugyanott. — Ugyszintén egészen új, jól kigétett

fedélcserép

kis- és nagyobb mennyiségben eladó. 1-2

Lakás-változás.

Van szerencsém a t. cz. közönség tudomására adni, hogy a **forgács-utcza 28-ik szám alatt** volt eddigi lakásomat a GERING-féle házba

kovács- és malom-utcza szögletén

áttettem.

Tisztelettel

Dr. Spitzer József.

Rischák Lajos

kötélgyáros Kassán, pesti ut l. szám.

Ajánlom a n. érd. közönségnek saját kötélgyártmányaimat, melyek olcsóságuknál fogva is figyelmet érdemelnek, és pedig: 2—3

pinczekötél lenből egy méter 30 krtól 1 frtig,

borsajtó-zsákok darabja 1 frt 50 krtól 2 frtig

len-zsákzsinór életlenmu zsákok kötéséhez 100 drb 12—15 kr.

Ruhaszáritó kötelek. Holeaux-zsinórok stb. Gép-len és kócz.

Függő-ágyak, ló-háló, hal-háló, gép- és mindenféle más szijak, spárga stb.

Domokos neki rontott a viharnak, a két leánynak de a mamájoknak is.

Alcsi meg a kapu megett kaczagott.

4.

Két család veszedelme.

A Domokos tehát, mint a cserebogár, neki ment a falnak, azaz Bábinak, meg Irénnek.

Bábiéknál Irének ellen beszélt: Oh milyen aszszóny az Irén mamája, erövel nekem akarja adni a lányát, meg akar fogni s léprevinni, de nem sikerül, mert én egyedül Bábikám önt imádom, kegyedért lángol szent tüzü hevem.

— Elég Domokos ur, ne tovább! szól a Bábi és mamája.

— Nem tovább angyali nymphán, hanem hogy öné vagyok bebizonyitom bizalmam által. Hallgassanak reám: Irén, a mamája és Aranka előttem önök ellen beszélnek, hogy igy, úgy, amúgy, ilyenek, olyanok, amolyanok, amilyenek s mit mondanak ehez?

— Igy! no jól van, — mondja a mama, többet oda nem megyünk, vége a barátságnak és én számolok velük!

Domokos . . . másnap Iréneknél ül, elmondja, hogy ő hány lapnak munkatársa, hány párbaja volt, hány nő szerelmes belé, milyen óriási birtoka van Bődön, de az ő Vezuvi szive csak Irénért lángol, a kit szivéhez akar szoritani s magához felemelni.

— Elég Kacsúr ur! . . . mondja Irén, meg a mama. Ha igy van, számolunk velök! — mondja a mama.

Másnap a Bábi mamája beront Irénékhez, ott találja a teljes kompániát, Domokoson kivül és . . . és . . . a dologból a domine turpissága sült ki.

— Oh rettenetes! . . . primázott bele az összhangzatos lármába Alcsi.

— Oh borzasztó . . . seemdált Pisti.

— Jaj neked Domokos, ellened indúl a teljes kompánia, jobb lett volna nem születned.

Bosszút esküdtek ellene!

5.

A mama jegygyürüje.

— No hát Domokos, megyünk-e Irénékhez? kérdi Pisti meg Alcsi.

— Bocsássatok meg, de én nem mehetek többé oda, nem mehetek.

— Hát miért?

— Mert hm! nem lehet megmondani.

A Domokos azért este ott volt. Pistit és Alcsit rászedte.

Az asztalnál ültek s a domine hatalmasan pöfékelt.

— Megenged kedves nénikém, de ha Irénkének vonzalma volt hozzám, én azt nem viszonozhatom, mert Mariskával, egy távoli rokonommal, jegyet váltottam. Kétszáz azaz 200000 forintot kapok vele mennyasszonyi hozományképen, már pedig Irénkével, ki tudja kapnék-e annyit, vagy mennyit?!

Elképedés mindenfelöl.

— Fiam uram! — akarom irni — Uram fia! — mondja a mama, hisz mi nem hivtuk önt a házhoz, a domine maga kinálkozott. Kétszázezerforint az nagy rubrika, sok szerencsét, de miért van akkor itt?

— Én! én! . . . Domokos felkelt és eltávozott. Elment Bábiékhoz s ott is mint jegyes mutatta be magát s kikérte a titokban tartást.

Azóta meggörnyedve látjuk mindennap az utczán pincsesel, sárga keztyüvel, a börös esernyövel és a czvikkerrel, az utóbbit ugyan igazgatja, de hajh késö, a lányok szive elveszett.

Azért mai napig jegyes, el van jegyezve, de nem az uj kedvessel, Mariskával, hanem — érdekessé akarta magát tenni, a jegygyürü a mamájáé volt.

Venus.

KERTÉSZ FERENCZ

műkertésznél

a Forgách-villában

megrendelhetők a **legszebb virágkoszorúk, asztali, kézi és menyasszonyi csokrok élő virágokból, a legdiszesebb virágtartók** kiválaszthatók jutányos árak mellett.

Szives megrendeléseket elfogad

ifj. NOVELLY SÁNDOR ur. 4—5

Nyujtsunk kezet a szerencsének!

500,000 márka

fényereményt igér kedvező esetben a **hamburgi nagy pénzsorsjáték**, mely a **magas kormány által** jóváhagyatott és biztosittatott.

Eme ujabbi játék-tervezet előnyös berendezése abban áll, hogy rövid pár hó lefolyása alatt 7 sorsolásban **100,000 50,500 nyereménynek** kell bizton történni, ezek között vannak fényeremények, esetleg 500,000 márka, illetőleg

1	nyeremény á	300,000 márka	26	nyeremény á	10,000 márka
1	„ á	200,000 „	56	„ á	5,000 „
2	„ á	100,000 „	106	„ á	3,000 „
1	„ á	90,000 „	253	„ á	2,000 „
1	„ á	80,000 „	512	„ á	1,000 „
2	„ á	70,000 „	818	„ á	500 „
1	„ á	60,000 „	31720	„ á	145 „
2	„ á	50,000 „			
1	„ á	30,000 „	továbbá 16,990 nyeremény á 300,		
5	„ á	20,000 „	200, 150, 124, 100, 94, 67, 40,		
3	„ á	15,000 „	20 márka.		

Ezen nyereményekből az első osztályban 2000 összesen 117,000 márka értékben sorsoltatik ki.

Az első oszt. fényeremény 50,000 márka, mely 2-ik 60,000, 3-ik 70,000, 4-ik 80,000, 5-ik 90,000, 6-ik 100,000, 9 7-ik oszt. esetleg 500,000, illetve 300,000, 200,000 márkára stb. emelkedik.

A nyeremények hivatalosan az alapterv szerint lettek megállapitva.

Eme nagy, az állam által biztositott sorsjáték első osztályának legközelebbi nyeremény-huzásnak ára:

egész eredeti sorsjegy 3½ o. é. frt — kr.
fél „ 1¾ „ „ „ „
negyed „ „ „ „ 90 „

Mindennemü megbizások **a pénz beküldése, postautoni fizetés, vagy az összeg utánvétele** mellett a leglelkiismeretesebben teljesittetnek, mindenki az állam czimerével ellátott **eredeti sorsjegyeket** tőlünk saját kezeihez kapja.

A megrendelésekhez a szükséges hivatalos tervezetek ingyen mellékeltetnek, melyekből ugy a nyeremények beosztása az illető **osztályokra**, mint szintén az illető betétek is megláthatók s minden huzás után érdekelt feleinknek felhivás nélkül megküldjük a hivatalos huzási lajstromot.

Kivánatra a hivatalos tervet megtekintés végett **bérmentve** és előzetesen beküldjük és kijelentjük, hogy nemtetszés esetén a sorsjegyeket visszavesszük és az ezekért fizetett összeget megtérítjük.

A nyeremények kifizetése mindig pontosan s az **állam jótállása** mellett történik.

Csoportozatunk mindig a szerencse kegyeltje volt s érdekelt feleinknek gyakran a legnagyobb nyereményeket fizettük ki, a többi között **250,000, 100,000, 80,000, 60,000, 40,000** stb. márkasokat.

Egy ily, a **legszilárdabb alapra** fektetett vállalatnál előreláthatólag mindenütt a legelőkelőbb részvételre lehet bizton számitani, hogy tehát minden megrendelésnek eleget tehessünk, kérjük ezeket **folyó évi november 14-ike előtt** hozzánk elküldeni.

Kaufmann & Simon, bank- és váltóüzlete
Hamburgban.

Mindennemü államkötvények, vasuti részvények és hitel-
9—1 sorsjegyek bevásárlása és eladása.

U. i. Ezennel köszönetünket mondjuk a régibb idők óta nyilvánitott bizalomért s a midőn eme ujabbi sorsjáték kezdetével a részvételre fölhivnók, ezentúl is igyekezni fogunk állandó, pontos és lelkiismeretes kiszolgáltatás által, igen tisztelt érdekelt feleink teljes megelégedését kiérdemelhetni. **A f.**

Kassai népbank.

Árverési hirdetmény.

A kassai népbank részéről ezennel közhirré tétetik, miszerint az **1884-ik év deczember hó 31-ig** terjedő, alább kitett számok alatt elzálogositott ékszerek, miután az elzálogositók által a kellő lejárás idején be nem váltattak, sem elzálogositásuk meg nem hosszabbittatott, **1885-ik év november hó 20-án** s esetleg a következő napokon, délután 2 órakor a „Népbank“ helyiségeiben tartandó

nyilvános árverés utján

az alapszabályok 26-ik §-a értelmében, elárusittatni fognak; felhivatnak tehát az illető érdekeltek: zálogjaikat a kitüzött árverési határnapig annál inkább kiváltani, minthogy mindezen elárverezésből netán eredő károk őket illetendik.

1283 1349 1358 1365 1579 1689 1782 2162 2299 2351 2380 2455 2517 2611 2665 2678 2687 2802 2841 2945 2051 2968 2973 2976 3006 3049 3059 3064 3076 3077 3086 3099 3101 3118 3130 3175 3180 3197 3203 3212 3213 3217 3220 3242 3260 3262 3273 3278 3301 3312 3320 3327 3342.

1—2

Az igazgatóság.

Maurer Adolf könyvárusnál

Kassán, a városház épületében

már előfizethetni

a RUDOLF trónörökös ő Fensége

kezdeményezésével és közreműködésével megjelenő

„Az Osztrák-Magyar Monarchia irásban és képekben“

czimü műre.

E vállalatnak czélja: országokat és népeket ismertetni, a monarchia határain belül lakó minden népfaj történeti kifejlődését, nyelvét, kulturája nyilvánulásait a művészetben és tudományban, munkában, kereskedésben és iparban, sajátosságait népjellemben és szokásokban teljes hűséggel előadni s a népies modorban megirottakat művészi rajzokban megeleveniteni.

A munkában részt vesznek: a **trónörökös-pár**, József főherczeg és Klotild főherczegnő ő fenségeik, továbbá: Haynald bibornok, Pulszky F., Berzeviczy A., Fraknói Vilmos, Hunfalvy János, Ipolyi A., Jókai Mór, Salamon Ferencz, Pauler Gyula, Szabó József és Károly, Szilágyi Sándor, Arneth Alfréd, Andrián-Werburg Nándor, Becker, Miklosich Ferencz, Lützow Károly, Falka Jakab, Schmidt Frigyes, Weilen J., gr. Wurmbrand stb. stb. Az ethnografiai részt irják: Goldis, Bajnicsics, Krsnjavi, Popovics, Hadzsics, Moldován Gergely, Vulkann, Teutsch, Zsilniszky M., Homicsko, Weber, Szentkláray, Czirbusz, Kohn Samu, Molnár Antal és Bartalus.

Az egész mü 14—15 kötetre van tervezve, minden kötet 30 ivre terjed.

A magyar kiadást **Jókai Mór**, a németet **Weilen J.** szerkeszti.

Az illustratiókat **Morelli Gusztáv** vezetése mellett magyar művészek készitik.

A mü 2 ives füzetekben fog megjelenni minden hó 1-én és 15-én.

Az első füzet deczemberben jelenik meg. —1

Egy füzet ára 30 kr.

Szőnyegek és takarók felső-magyarországi legnagyobb gyári-raktárának tulajdonosa.

FLACHBART SAMU UTÓDAI

„SZÉMAN TESTVÉREK“ czég

Kassán, fő-utcza 60-ik szám alatt

ajánlja a nagyérdemü közönségnek mindennemü

salon-, futó-, pamlag- és ágyelőtti szőnyegeit

katona-, gráfenbergi, fürdő- és lópokróczait, valamint különböző szinü utazó-, ágy- és erdélyi gyapjutakaróin kivül

Rumburgi creasz-, czérna-, len- és gyapot-vászonnemü czikkeit; chiffon-, kanavász-, ágy- és derékalj-kelméit.

Továbbá ajánlja legdúsabb választékkal ujonnan berendezett nagy raktárát mindennemü

ruhakelmékben, szines és fekete orleans, fekete terno, wattmoull, lama és fehér flanell, kalmukban, barchentben és rövidárukban.

A nagyérdemü közönség becses látogatását kérik

tisztelettel

7—10

SZÉMAN TESTVÉREK.

Nyomatja Ries Lajos kiadó saját könyvnyomó-intézetében Kassa 1885.

I. évfolyam. Kassa, 1885. évi november 5. 14. szám.

Előfizetési díj:
Egy évre ... ... 5 frt — kr.
Félévre ... ... 2 „ 50 „
Negyedévre ... 1 „ 25 „
helyen házhoz-hordással, vidékre postai küldéssel.
Egyes szám 6 kr. —

Hirdetések
egy petit sor ... ... 4 kr.
nyilttérben ... ... 12 „
Többszöri közlésnél engedmény.
Felvétel a kiadóhivatalban főutcza 54. sz.

KASSAI SZEMLE.

Társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden csötörtökön és vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Kassa főutcza 54. sz. a.
Hova a lap szellemi és anyagi részét érdeklő küldemények czimzendők.
Kéziratok vissza nem adatnak.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

Kassa és az irodalmi kör.

Egy német lap legközelebb az irodalmi körök értékéről elmondott véleményünknek olyan magyarázatot ad, melyre mi távolról sem gondoltunk, de miután mi nem kérünk abból áz olcsó reklámból, melyet ez a német ujság a saját nagyitására a mi czikkünk elferditéséből kombinált, egyszerűen csak regisztráljuk, hogy ama czikkünk nem szorult bővebb magyarázatra azok előtt, a kik a mi társadalmi bajainkat közelebbről ismerik s a kik tudják, hogy Kassán minden jónak megölő betűje a gyors elhatározás és a még gyorsabb visszahuzódás, mely minden társadalmi vállalkozásainkat olyan hamisitatlanúl jellemzi.

Ez az, a mi bennünket arra inditott, hogy egy irodalmi kör megalapitását negélyezzük, mert mi egy ily körnek a társadalomra nézve csak ugy látjuk hasznát, ha annak vezetése nem szép szóval, de lankadatlan tevékenységgel történik.

Különben is egy ily körnek az alapja Kassán már régebb időtől meg is van és ha az illetők, a kik oly nagyon a szivökön hordják, hogy Kassát okvetlenül bele kell vonni abba a keretbe, a mely Magyarországon a megmagyarositásra szorúl, komolyan ohajtják ezt az eszmét a megvalósitás felé vezetni, kellő akarattal és ügybuzgósággal nagyon könnyű.

Nem akarunk hivatottabbak fellépésének elé vágni s csak a mennyiben a sajtó szava közvagy társadalmi ügyben súlylyal birhat, jelezzük, hogy a „Nemzeti kör“ volna az, mely szervezeténél fogva első sorban bir mindazon invencziókkal, melyek egy irodalmi kör feladatának legalább elvi szempontból tökéletesen megfelélnek.

Nem tudjuk alapos biztossággal, de feltételezzük a „Nemzeti kör“ vezérférfiairól, hogy kezdeményezés esetére nem vonakodnék egyike sem ez ügyért feláldozni a czimet és az átalakitási munkálatok legterhesebb részét magáévá tenni, s igy a kivánt czél bizonyára sokkal könnyebben éretnék el, mintha a már létező, más téren mozgó körök mellé ismét egy új körrel akarnók demonstrálni azt a meddőséget, a melyet ma bővebben fejtegetni sem kell, annyira napirenden áll.

A „Nemzeti kör“ talán valamennyi körök között a legjobban érzi ezt a nehéz állapotot s bizonyára nem vezérférfiain mulik, hogy nem áll oly szilárd alapokon, mint a hogy kivánatos volna, hanem igen is oka ennek a nagyszámú intelligenczia szétforgácsolása olykép, hogy a sok körök drága fentartása is alig kerül ki, mert azt józan észszel alig lehet kivánni, hogy egy ember itt, ott, amott és emitt is fizesse a drága tagsági dijat.

Innen van természetesen az, hogy általános a panasz a pezsgő társadalmi élet hiányáról, holott, részünkről meggyőződést fejezünk ki, ha a „Nemzeti kör“ belevonásával és hozzájárulásával az irodalmi kör létrehozatnék és alakulása ugy terveztetnék, hogy a kör tagdija mérsékeltebben vettetnék ki s hogy abba nők is vétetnének fel tagúl, a társas életnek egyszerre egész más szinezete volna, mint van jelenleg.

Elismeréssel adózunk a „Nemzeti kör“ azon legújabb fellépésének, melylyel dokumentálni akarja, hogy ím itt van, mi rendezünk felolvasásokat, bizonyitékát akarjuk adni, hogy körünkben a közmüvelődés előmozditása iránti buzgólkodás nem aludt ki, ámde mi ebben nem látjuk azt a valódi pezsgést, mely az életre ébredésnek maradandó becset kölcsönöz, mert — de inkább szeretnénk rosz prófétáknak mondatni — előre sejtjük, hogy a közönség részéről nem fognak e felolvasások oly lelkes pártfogásban részesülni, a melyet bizonyára megérdemelnek.

Már pedig a hol ez hiányzik, ott a legnagyobb buzgalom is megtörik.

Egész máskép módosulnának a viszonyok az irodalmi kör megteremtése esetén, mert itt a felolvasások, előadások egész más mederben mozognának s a tekintélyes tagok száma a közönségnek mindig újabb és újabb kontingensét vonzaná a kör estélyein legalább részt venni.

Nem erőszakoljuk, hogy nézeteinket valaki magáévá tegye, de mindenesetre kivánatosnak jelezzük, hogy azok, a kik az irodalmi kör mozgalmának megindítására elég erőt éreznek, tegyék magukat első sorban érintkezésbe a „Nemzeti kör“-rel, másodsorban számoljanak egyszer a legfőbb tényezővel, a mely abban kulminál, hogy az ügyet erős kitartással vigyék győzelemre és harczoljanak szakadatlanúl mellette, nehogy ezzel is az történjék, a mi egy legközelebb nagy applombbal megalkotott egylettel történt, a melyről a megalakulás óta senki sem hallott semmit.

Értjük az állatvédő-egyesületet.

Ries Lajos.

Ujdonságok.

Vida és Pápay sirja. Halottak napja is eljött. A sirok telve voltak koszorukkal, a mécsesek pislogtak mindenütt. A jógászoknak és gymnázistáknak is van két nagy halottja, a kikre büszkék lehetnek, de azok vagyunk mink is. A rokonok és a prémontreiek felkoszoruzták, kivilágitották az elsők Vida, az utóbbiak Pápay sirját, csak a jogászok és gymnazisták feledkeztek meg róluk: Elvesztek az első alatt. Volt alkalmunk hallani az előbbi években szónoklatokat, ... sirtunk azon, sirtunk a halotton is, a kiért hangzottak a szavak — megrendült szivünk is valaha az éneken, mely fölhatott a jogászság és gymnazisták ajkairól a magasba és mi velök éreztünk. Az akkor volt, de most! ... Csend, némaság mindenütt, kihalt az ifjuságból az érzés, megfásult szivök s nem indulnak meg halottak napján! A két nagy halott szerényen diszitett sirja felett nem hangzott a fájdalommal telt kebelnek szava, nem hangzott a milyen érző szivnek éneke. Nyugodjanak csendesen! ... de jegyezze meg a fiatalság e napot s remegjen attól, hogy a hálátlanság rút bélyegét nyomják reájok! ...

A választási mozgalom a III. kerületben betöltendő bizottsági tag érdekében mindinkább erősebb hullámokat ver. Szinte csodálatra méltó, hogy a választók, kik az általános választások alkalmával már évek óta a legnagyobb közönyt tanúsitották, most egyszerre egy különben sem

TÁRCZA.

Halottak napja után.

Végsőt kondúltak a harangok
S ti ujra visszatértetek;
Ajkaitok búcsúja hangzott
S nyugodt lett ujra kebletek.

Oh, boldogok ti! — könnyü néktek
Vigaszt találni ... ám nekem,
Ki szüntelen csak kinban égek,
Vigaszt nem nyújthat semmisem.

Zokogtatok fájdalmatokban ...
Én még könyezni sem tudok!
Tinéktek csak egy sirotok van ...
Nekem egy temető jutott!

Halottaimnak rideg ágya
Meggyötrött kebelem maga;
Halottam: szüm reménye, vágya,
S a megcsalt szerelem vala.

De félre bú! ... hiszen az élet
Bánatra van teremtve csak ...
Oh, szenvedés! hisz én is élek,
Eltürni mért ne tudjalak?!

Hiszen a szív oly sokat bir el!
Bár méreggel van is tele,
Bár váltig tüzd viharral, vészszel,
Bár vérzik — még sem hal bele.

Csak egy kételynek kinja bánt még,
Nyugodnom nem hagy sohasem;
Vért izzad tőle a halánték ...
Kinjában vergődik szivem.

A ti szütökben csendes béke ...
Hisz nyugton alszik a halott!
S ha bú ... édes bú már emléke ...
Hisz nem örökké nyugszik ott!

Mert eljön egykor az az óra,
Hol visszatér, ki elhagyott;
Hol mind kikél a sir lakója,
Hol ujra él minden halott!

Csak én nem tudhatom! ... csak én nem!
Ti bölcsek! ... mondjátok ti meg!
Éleszszétek fel holt reményem!
Ez egyre csak: feléljetek!

— Hogy e sok kinra, szenvedésre,
Bánatra, búra, csalódásra
Az én halottaimnak lesz-e —
Vaj lesz-e majd feltámadása?!

Kassán, 1885. november hó 2-án.

Rottenberg Márton.

Egyedül.

Vig beszély. Irta Czinke.

Bella csinos kis menyecske. Kissé regényes hajlamú. De hát kérem, kiben nincsen regényes hajlam? Ki ne szeretné a titokzatost: sürü erdőt, ringó sajkát, gyöngyözö patakot.

Persze, a milyen csábos mindez, ugy elveszti hatását, ha — igen, ha azt mondaná valaki: menjen bájos nagysád a sürü erdőbe, hallgassa a fülemile dalát, élvezze a természet gyönyöreit — egyedül.

Ugyan ki vállalkoznék?

Vagy ha a nagymama igy szólna: Jertek leányok, menjünk a patak mellé, nefelejtset szedni: a tóra csolnakázni, eljö Ferencz, az inas, jól evedz, ne féljetek, nem borulunk a vizbe.

A leányok egyike bizonyosan igy válaszolna:

— Nem kedves nagymama, menj csak egyedül, mi, mi fáradtak vagyunk, dolgunk van.

— Oh igen!

— Mi fáradtak vagyunk!

— Nekem franczia órám van!

— Nekem a fejem fáj!

— Én pedig be akarom végezni — mit is csak? — a vadász táskán a kis kutyának a fejét. Ez pedig nagy dolog!

Mily szorgalmas jó leányok — mondja a nagymama mosolyogva, a mint egyedül, csak a „Lindától“ kisérve elballag.

Nem jut eszébe, hogy volt idő, a midőn ő is igy beszélt és körülbelül igy gondolkozott:

— Nem megyek, mert nem érdekel sem erdő, sem patak, ha Bé úr nincs velünk. Vele még a vizbe fordúlni is érdekes, sőt kivánatos. Hiszen kiment — egy kissé kebléhez is szorit. Az életveszély közepett a mentőnek szabadalmai vannak. A megmentettnek illik, hogy hálás legyen.

Ki gondolna erre?

Régen volt.

A leánykák pedig oly hiven őrzik a jelen édes titkait.

Szegény Bella! ő mint mondám, menyecske, sem nagymamája, sem senkije — de mégis van egy Bé úr, a ki — a ki nem a férje ugyan, de mindamellett igen érdekes alak — kedves társalgó, szép, udvarias s Bellához nem idegen; férje után távolról rokon, sziv után — Ohó! — Ezt csupán sejtem s a mit az ember csak sejt, tartsa meg magának, nehogy másoknak árulson vele.

Bella férjét Szilárdnak hivják.

És ő szilárd minden izében.

Hallani kellett volna, hányszor csodálkozott Bella összetéve szép kis kezét:

Édes Szilárd, kedves Szilárd, egész évben annyit veszödöm a háztartással — itt az idő, mindenki megy faluzni, fürdözni, nekem is jól esnék egy kis szórakozás — nem kerül sokba — takarékos vagyok és lásd, az orvos is ajánlotta. Nos?

Menj egyedül! Én nem hagyom el megszokott kényelmemet a drágán fizetett nyomoruságért; menj, ha tetszik, de én bon maradok!

Ezt dörgé Szilárd szilárdan s a szép Bella egymásra szoritva bibor ajkait, azt mondá:

— Jól van, eleget hivtalak!

No de kérem, nem olyan könnyu Szilárdnak az

nagy horderővel biró választásnál oly lelkes tüzzel adnak kifejezést érdeklődésüknek. Szeretnénk ezen eseményt feljegyzésre méltó előjelnek tekinteni arra nézve, hogy a polgárság ezentúl legszebb alkotmányos jogának gyakorlása körül élénkebb érdeklődést fog tanúsitani mindig. Ezzel a közügynek tartozik minden választó, mert a választás lanyhasága mindig visszatükröződik a közügy menetében. A november 8-iki választásra nézve értesülünk, hogy a jelöltek száma is erősen hozzájárult az érdeklődés fokozására. Jelöltekül emlitik: Schmidt Kálmán, fögymn. tanárt, Klimkovics Gábort, Katinszky Géza, tanárt, Kresz János, háztulajdonos és tanitót, Junger Gyula, ügyvédet. Hogy a választók zöme melyik jelöltet fogja szavazatával többségre emelni, nagyon eltérők a vélemények.

Az ipartestület mult vasárnapi közgyülésében következőleg alakult meg. Egyhangú felkiáltással lett megválasztva: Lang Imre elnök, Maurer Gyula, Burger Jakab, Lux Samú. számvizsgálók. Előljárósági rendes tagokúl szavazat útján: Bogláry Antal, Vass Sándor, Sztudinka Gyula, Legányi Samú, Schwarcz János, id. Halykó Mihály, Szedliczki János, Grega András, Fejes Tivadar, Merényi Alajos, Jachmann János, Porray András, Lukács József, Gilány J., Knopper Károly, Freudenfeld Antal, Jakab Péter, Gromos Kálmán, Andrejkovics Gyula, Berta Károly. Az igy megalakúlt ipartestület előljáróságának lesz most feladata az ipar érdekeinek megóvása és előmozditása szempontjából munkálkodni. A megválasztott iparosokban mi garancziát látunk arra nézve, hogy azok mindegyike tökéletesen átérti azon magasztos czélt, melynek keresztülvitelére a szép számmal látogatott közgyüléstől megbizást nyertek.

Bódogh Albert, közegészségügyi biztos tegnap a baromvásártéren járt, a hol éppen térdig érő sárban feneklett a vásári közönség. A rigó-uteza megtekintése is fölötte érdekes volna. Ritka látvány. A házak belseje pedig meglepő.

Tartaléktisztek szemléje volt tegnap a tiszti kaszinóban, melyen Kees táborszernagy, hadtestparancsnok volt jelen.

Hamis bukás Ungváron. Benedek Dávid ungvári füszerkereskedőt a beregszászi törvényszék dr. Klein Fülöp kassai ügyvéd feljelentése alapján csalárd bukás miatt, vizsgálati fogságba helyezte. A vizsgálatot Héder János beregszászi törvényszéki biró vezeti a ki eddigelé már több izben kiváló jelét adta erélyességének az ily ügyek vezetésében, melyek a hitelezők kijátszására számitva, Ungváron egy idő óta napirenden vannak.

Kivándorlási hirdetmények kitiltása. Külföldi ügynökök különösen Brémából és Hamburgból halom számra küldik Magyarországba egyszerü nyitott levélben kivándorlásra csábitó hirdetményeiket, melyeknek egyedüli czélja, hogy a lépen ragadó kivándorlókat jó busás árért elszállitsák a tengerentuli boldog világrészekbe. A közlekedésügyi miniszter ennélfogva az ily nyitva küldött kivándorlási hirdetményektől a szállitási jogot a magyar korona országainak összes területére nézve megvonta s utasitotta a kir. postahivatalokat, hogy ilyeneket még keresztkötés alatt se kézbesitsenek, hanem a kitiltott hirlapok módjára postaigazgatóságaikhoz terjeszszék fel.

Kuriózumként adjuk a fentemlitett és tilalom alá vett hirdetmény magyar szövegét, mely ezenkivül német és tót nyelven vidékünkön ezerszámra küldetett folytonosan szét. „Hirdetés. Esegnek amí Amerikaba kivándorólni akarnak túdositom hógy minden hóly a Hajó Tarsúlat vejöb atta az arát 15. Juliustúl 1885. 10 Marker vagy 6 Forintér akor jó hógy több pénse hazúrúl hoznak hógy Kevés ne legyen.“

A pápa szine előtt. Pálinkás Mari, 18 éves szerencsétlen világtalan leány, Palásti Mária kiséretében a tavaszon zarándok útra indúlt Rómába, hogy onnan kapott tanács folytán Lourdesba menjen a csodatevő szüz Máriához. A pápa a szerencsétlen leányt három izben fogadta s a mint Jänig Károly, a római dell' Anima hospital rektorának egy bizonyitványából kitünik, ki a leányt a pápa elé vezette, a szent atya a leányt valódi atyai szeretettel fogadta s a mint szándékát megtudta, *barátságos mosolylyal* mondá: „gondoskodjatok, hogy a két zarándok ne szenvedjen nagyon nagy szükséget, adjatok nekik kenyeret és *csekély* pénzt.“ A két zarándok megjárta Lourdes csodatevő helyét, a világtalan lourdesi vizet is vett magához s most hét havi fárasztó gyalogolás után ujra itthon van Kassán vakon, de boldogan, hogy a pápa szent áldását három izben adta rá. A szenvedő nevében kérjük olvasóinkat, hogy „ajándékfillérrel enyhitsék fájdalmát. Adakozásokat elfogad s nyugtáz szerkesztőségünk.

Véletlen szerencse. A székesegyház tornyába tegnapelőtt mind rendesen, kötelen húzták föl a fát. E munkával foglalkozók nem törődve a magok és az arramenők életével, a legnagyobb könnyelmüséggel akasztották be a horgot a kötélbe és midőn a hasáb fák már majdnem fölértek a torony ablakához, egyik a másik után esett vissza a kövezetre. E perczben két ember ment arra s csak a véletlennek köszönhetők, hogy baj nem történt. Ajánljuk a rendőrség figyelmébe e veszélyes expedicziót és kérjük olyan alkalommal legalább állittasson oda egy rendőrt, a ki felügyeljen. Különben leghelyesebb volna, ha más módot találnának ki a fa felszállitására.

A kuruzslás áldozata. Tarczalról értesitik lapunkat, hogy egy köszvényben szenvedő fiut szülői sok hasztalan gyógy-próba után a hires eszlári javas asszonynyal kúráltatták, ki első intrádára olyan hatható szert adott be a szerencsétlen fiunak, hogy ez egy órai borzasztó kinlódás után meghalt. A javas asszonyt elfogták.

Uj üzletek. *Czvanczár Antal* főutcza 41. sz. alatt fenálló keztyüs-üzletének megtartásával, a főutcza 83. sz. régi posta-épületben ujonnan berendezett keztyü-üzletet nyitott. — *Rott Gyula*, füszer-kereskedő, ki éveken át a helybeli piacz elsőrangu füszer-üzleteiben müködött, a főutcza 79. sz. Flachbart-házban, a hol legutóbb Nyáry Endre volt, füszer-, csemege és ásványviz-kereskedést rendez be.

Szini müsor. Csütörtök 5-én „Gauthier Margit“ Dumas szinmüve, Tolnayné jutalomjátéka. Páratlan bérletszünet. — Péntek 6-án „Protekczió“ Berczik vigjátéka. III. bérlet 1. szám. — Szombat 7-én „Rip van Winkle“ operette. III. bélet 2. szám.

Pálmay Ilka válópörében egy ujabb érdekes intermezzó késlelti a jogerős itéletet. A férj — Szigligeti József ugyanis kérvényt nyujtott be a törvényszékhez, melyben előadja, hogy neje iránt ismét szerelemre lobbant, nélküle élni nem tud, s hogy kész a katholikus vallásra visszatérni, hogy vele a házaséletet folytathassa. A kir. törvényszék, daczára annak, hogy az ügy jelenlegi állásában a kérvény figyelembe sem vehető, mielőtt a kir. tábla által kivánt és felperesnő ügyvéde által pótolt bizonyitékok alapján meghozná itéletét, — a peres feleket ez évi november hó 4-ére megidézte.

Rendőri hirek. A lefolyt október hóban a rendőrség által összesen 274 személy lett letartóztatva, ezek közt 170 férfi, 92 nő és 12 gyermek. Az államügyészségnek adatott át 5, a járásbiróságnak 7, s pedig sikkasztásért 2, bankóhamisitásért 1, csalásért 2, lopásért 6, lopás-gyanuért 1. Eltolonczoltatott 35, kényszer-útlevéllel továbbittatott 59, rövid uton büntettetett 116, a korházba küldetett 8, igazolás után szabadon bocsáttatott 42.

— *Zsebtolvajok.* M. J., urhölgytől tegnap a piaczon ellopták 5 frt s néhány krajczárt tartalmazó tárczáját. Gyanuja egy mellette forgolódó urra esett, kit fel is szólitott, hogy adja vissza pénzét. Az uri ember erről mit sem akart tudni, söt hajlandónak nyilatkozott a rendőrségre is elmenni. A Schalkháznál azonban kereket oldott. A rendőrségnek később Schön Vilmos ismert tolvaj közremüködésével, ki kabát-lopásért be van fogva, sikerült az illetőt elfogni, s ekkor kitünt, hogy a tolvaj Kovács Kálmán miskolczi zsebtolvaj, ki több kollegájával ödöng Kassán. Schön a tolvaj vállalkozott a többi tolvajokat is előkeriteni. Hiába, no, csak élelmes a mi rendőrségünk. Elegendő számú rendőr hiányában, a tolvajoknak udvarol, hogy tolvajokat hozzanak be.

— *Revolvert* találtak tegnap a szénatéren, melyet gazdája a rendőrségnél átvehet.

— *Bigamia.* Mitsik Ferenczet, ki Keblusek Máriával vad házasságban él, ez utóbbi mert Mitsik szabadúlni akart karmai közül, a rendőrségnél bosszúból feljelentette, hogy trencsénmegyei Rovne községben és Karvinban törvényes házasságra lépett évekkel ezelőtt s hogy mindkét neje ma is él. Mitsik ezt nem tagadta, miért is bigamia miatt feljelentik az ügyészségnek.

— *Ptacskárok.* Kazsimir Gyula és Valacskai Pál madárfészek kiemelésért a rendőrség által megfenyittetnek.

— *A mult éjjel* a járőr a káposztatéren egy gyalog-katonát talált, ki azt adta elő, hogy elkésett s nem mer a kaszárnyába menni, mert a köpenyegét is beitta a korcsmában. Bekisérve, kitünt, hogy Jaczkó Andrást (igy hivják) Iglón keresik mint szökevény katonát.

Rövid hirek.

— *Az Erzsébet* országos vásár Kassán e hó 15, 16. és 17. napjain fog megtartatni.

— *Dohány-csempész.* Klein Henriket, a ki Gönczről szüzdohánynyal indúlt Kassának, egy csendőr Filkeháza és Komlós közt letartóztatta és behozta Kassára. A nála talált dohányt elvették, kocsiját és lovait pedig e hó 2-án árvereztette el az illetékes pénzügyi hatóság.

— *Német szinházi* előadásokat fog e hó 6-tól Eperjesen tartani Bauer szinész-igazgató. Miután a szinházat nem kapta meg, megelégszik a sörház termével, mert pártolásra bizton számit itt is. Kiváncsiak vagyunk, vajjon teljesül-e a német sógor számitása?

Kassai szinház.

Hétfőn nov. 2-án Deréki Antal jutalmára a „Földhöz ragadt szegények“ czimű 5 felv. énekes népszinmű került szinre itt először. A darabot idegen eszme után irta Deréki Antal, ki már nagy ismeretségnek örvend e téren, s avatott kézzel forgatja tollát az idegen eszmék világában.

A darab zenéjét Szent-Gály Gy. helybeli fiatal zenész nagy reménynyel és nagy gonddal irta. A zene teljesen megfelel a darab idegenszerűségének.

A darab meséje, amennyiben azt a szerfelett nagy rendetlen-

ő otthonából való kimozdúlás, mint azt Bella gondolá.

A sok pipa, a karos szék, a nyugágy, több rendbeli háló köntös; s a mi a fő, éveit hordozni, sem volt már kis dolog.

Bella a mint Szilárd végszavait hallá, a negyedik szobába ment, az ablakpárkányra támasztá fejét és szép szeme elmerült a titokzatos est homályába, ajka folyton ezt rebesgeté:

— Egyedül — — mit ér minden; ha egyedül — —

Bé ur épen arra ment, talán hasonló gondolatoktól gyötörve, mert a mint Bellát meglátta, eltünt arczáról az unalom kifejezése és örömmel üdvözlé öt.

— Kálmán, jöjjön velem!

— Hová?

— Tudom is én. Valahová elmegyek. Képzelje egyedül.

— Istenem, ha lehetne! Hát Szilárd?

— Nem jön.

— Valóban!

— Ugy van. Nos?

— Nagysád, ha nem mel felelek, az Ön érdekében történik. A rossz nyelvek — a világ?

— Kijátszszuk. Nem fogja megtudni senki. Mire való az ész? Elmegyünk a Tátra aljába, bejárjuk vadregényes vidékét, beszivjuk balzsamos legét és —

— És ha haza jövünk, az egész város fogja tudni, hogy hol jártunk, mit tettünk. Nem, nagysád sokat koczkáztat.

— Szörszál hasogatás az egész. Nézze csak, a mi vidékünkről ki sem megy Tátrafüredre, aztán mirevaló az elövigyázat. Ön egy nappal előbb indúl s ott bevár engem. Szét néz, kik vannak ott s ha épen ismerős arczot lát, értesit, megyünk tovább.

— Hátha ott is ismerös arczot látok? — aggódék Kálmán. —

— Akkor újra tovább megyünk — válaszolá Bella határozottsággal.

— S ha ott is?

— Kimegyünk a világból; inkább, mintsem egyedül — —

Ez hatott.

— Mikor? — kérdé Kálmán, eldobva aggodalmát.

— Csütörtökön.

— Én szerdán.

— Igen s M—n bevárom táviratilag.

— Kémkedés eredményét.

— Ugy van.

— Kedves Bella, — mily boldogság —

— Édes Kálmán, csak ovatosság — —

* * *

Szerdán B. Kálmán érzékeny búcsát vett Szilárdtól.

— Hová, hová öcsém?

— A tengerre.

— Már hiszen furcsa ötleteiket vannak. Te a tengerre, Bella Sziberiába —

— Mily kár —

— Mi kár?

— Hogy olyan ellenkezö irányba —

— Na, jól van az igy — mondá Szilárd nyelvével csattanva — vigyázz magadra!

Ezen figyelmeztetés ép ugy hangzott, mint midön a mesebeli szarvas, melyet a vadász golyója sziven talált, elkiáltá magát, lerogyva: Vigyázz magadra vadász! megölöllek!

Kálmán nevetett.

Bella nevetett.

Szilárd nevetett.

* * *

M—n Bella táviratot kapott.

„Kedvesem, a milyen távol van az ég a földtöl, oly távol van innen minden ismerös. A milyen mély a „Csorba tó“ vize, oly mélyen marad a világ elött titkunk. S a mily epedve várja a nap hevétöl lankadt virág az üditö harmatot, ugy várlak én tégedet! Lakásod enyémmel szemben, szolgálatodra egy franczia inast fogadtam. Ez nem érti nyelvünket, nem hordja tovább a mit csevegünk.

Bella keblébe rejté a táviratot. A legközelebbi vonaton repült a Tátra aljába.

— A szerencse szövetségesem, mondá magában — mit a pillanat nyujt, ember vedd mint van; mi gyönyörrel tölti be lelkünket, sohasem bün!

Bella késö este érkezett Tátrafüredre.

Kálmán várta s örömében keblére zárta s azután fölvezette lakosztályába.

A mig Bella öltözéket változtatott, Kálmán a franczia inasnak megmondta francziául, hogy hozzon valódi franczia estelit.

— Bella!

— Kálmán!

— Mily kedves kis fészek ez!

— Az élvezetek egész arany lánczolata vár itt reánk.

— Oh boldogság!

— Oh gyönyör!

Ajk ajkon, kéz kézben és — — és belép a franczia inas, ki a legszebb magyar nyelven elkiáltja magát:

— Nagyságos asszenyom! Felejthetlen urnöm!

Bella sikolt.

— Ferencz, régi inasunk! —

— Gazember — mondá Kálmán savanyú arczczal. — Azt mondtad egy szót sem tudsz magyarul —

— Kérem alássan, hasznáért az ember az anyanyelvét is megtagadja. — A nagyságos urat idegennek néztem — de már a nagyságos asszony régi ismerösöm, az édes atyjánál sokáig szolgáltam — hogy fognak örvendeni, ha elmondom, hogy itt tetszik lenni.

— Kik?

— Kik? — kiálták egyszerre.

— No hát a Miczi kisasszony, a Pál ur, meg az öreg gubernánt.

— Miczi kisasszony! Végünk van, pakoljunk, menjünk! — mondá kétségbeesetten Bella.

Kálmán szoborként állt.

— Még egy kérdést ha méltóztatnék — dadogá az inas — talán meghalt az öreg nagyságos ur, hogy egy másik ur —

— Csitt! — vága közbe dühösen Kálmán mert —

— Kész a vacsora kérem, azonnal tálalva lesz.

— Az öreg nagyságos ur, nyugödjék békébe, nem volt ilyen dühös, dörmögé magában Ferencz, fejét csóválva a mint kiment.

Hogy miként izlett a vacsora Bellának és Kálmánnak, azt nem tudom, de azt gondolom, hogy mindenik szeretett volna *egyedül* lenni!

ségből összefűzni lehet, ez: Répás Demeter módos gazda (Veress Sándor), úgy találja, hogy a nagyleányos özvegy ember sorsa igen nehéz, de mindezért ő másodszori nősülésre nem is gondol, mert van ő neki éles szeme, helyes esze, szigorú szive és vasakarata. El tud ő bánni a leányzókkal feleség nélkül is s bizony soha sem bánja meg, azt őket feleségül veszi majd. Nagyra is van a jószágukkal, a becsületükkel. Zsófit (H. Szabó Ilka) férjhez adja Bagi Mihály (Csige Lajos) csárdás gazdához, A másik leánya Tuba (Tolnayné) beteg, gyönge, nem való még a férjhez menetelre, van ideje, s aztán ezzel a leánynyal neki más czélja van. Nem adja holmi szolgalegénynek. De hát a szigorú apa a szerelmet, a mely olyan, mint a „mennykő“, akkor csap le és oda, a mikor és a hol nem is gondolják, számitáson kivül hagyta. Igy esik meg, hogy Tuba halálosan beleszeret Gábor szógájukba (Peterdi S.) s ezt nyiltan meg is mondja neki, szerelme zálogául egy gyürüt ád a legénynek azon hozzáadással, hogy ne higyje azért, hogy valaha a felesége lesz, mert az apja nem egyeznék ebbe soha. E jelenetet meglesi Rigó Tamás rektor (Balassa J.) s menten hasznára is forditja. Elbeszéli az apának, hogy a Tuba lánya igy meg ugy, az apa rémségesen felbőszül, kérdőre vonja Tubát s nagy nehezen sikerül őt Senki Péternek (Deréki A.) ki a leány betegsége alatt mindig mellette volt s hessegette róla a legyeket — egy időre tévutra vezetni a gyürü dolgában, de csak egy időre, s mikor gyanuja alaposságáról meggyőződik, kilöki Tuba czók-mókját s elűzi a háztól. Tuba férjezett nővéréhez menekül, akinél fogadott testvérjét Ilust is (Réthy L.) találja. Mi aztán az asszonynépség mindnyáját Bagi Mihály csárdájában találjuk. Poharaznak, mulatoznak s Ilus szebbnél szebb nótákat dalol a nagyságos urfi (Tolnay A.) kedveért, mert nagy a vigság, a nagyságos urfi fizet mindent s jól fizet. E mulatság után a csárdás és felesége közt egy kis házi csete-paté van, miből Tuba kieszeli, hogy sógora jó ember, de gyönge ember, mert hogy ha ő volna a sógora, ugy kilóditaná a csárdából a nagyságos urfit, hogy a lába se érné a földet. Midőn egyedül van Zsófival, tart is neki e végből olyan morált, hogy szinte hihetetlen, hogy annak, a még az imént beteg, vézna leánynak ugy pereg a nyelve. Zsófi azonban nem hajt a szép szóra. Őt a nagyságos urfi szereti s azt mondta, ha ő, t. i. Zsófi nem viszonozza szerelmét, főbe lövi magát. Tuba látja, hogy nővérét üres szóval meggyógyitani nem lehet, valami más módra gondol. E módot csakhamar megleli a nagyságos urfi, a csárdásnéhoz szerelmi találkára jön, de az ivóházban Tubát találja, jól megnézi s megtetszik neki, ezt tudatja Tubával s az eredmény meglepő, még a leány kezd neki udvarolni. E könnyü siker nagylelküségre hangolja a nagyságos urfit, igér Tubának suhogó selyemruhát, arany fülönfüggőt, ragyogós gallárist, csak jöjjön vele a városba. Tubának ez mind nem kell, ő csak egy kis levélkére áhitozik, a mibe azt irná a nagyságos urfi, hogy egyedül csak őt szereti. A nagyságos urfi ezt tüstént igen nagy örömmel irja meg, hogy csak egyedül őt imádja, nénjét, azt az ostoba libát soha sem szerette. E kis jelenet az, amely kárpótolja, hogy a többi sok jelenetből álló felvonásokat végig néztük s hogy még az utána következőket végig nézzük.

Tuba e levél felmutatásával gyógyitja ki nénjét szerelmi hiedelméből, de e levél neki megint olyan bajt hoz, mint azelőtt a gyürü. A kaján rektor, aki a vasfejü paraszt vagyonára áhitozik, ismét árulkodik s turkál a gőgös ember most már férjes leánya becsületében s az apa felbőszitve leányaira tör. Most Zsófit akarja elűzni az urától, mert becstelen, mert a kútnál csókolódzott a nagyságos urfival. Tuba feláldozza magát testvérje boldogságáért s felmutatja atyjának a levelet. Az apa dühöng s magával viszi Tubát, hogy otthon majd megtanitja emberségre.

Tubát haza viszi, de Gábor bérest és anyját Panna nénit (Szirmainé) elkergeti. Most már minden jól menne, ha a vörös orrú rektornak nem kellene adóra ötven pengő. De kell s Répás Demetertől kéri, mit az megtagad s minthogy az árulkodás a legjövedelmezőbb forrás, rá kezdi: a Tuba szerelmeskedése nem maradt abba a nagyságos urfival, az urfi éjjelenként most is erre ődöng, ő látta, ott a lócza most is Tuba ablaka alatt s ha a gazda jól keresné, az urfi kalapját is meglelhetné Tuba szobájában, mert ő, a rektor, erre járt és az urfit elriasztotta az ablaktól s ugy emlékszik, hogy a kalap leesett a fejéről és Tuba szobájába hullt. Répás Demeter, ha e hir igaznak bizonyul, megigéri neki az ötven forintot, de még a leányt is neki adja, hogy legalább vesztett becsülete kerüljön a bölcs rektor árnyékában.

A rászedett apa Tuba szobájában csakugyan megleli a kalapot s akkor dühe tetőpontra hág. Futos, átkozódik, sir s Tuba czók mókját ismét kidobja és őt magát is a zivataros éjbe. De később persze e tettét keservesen megbánja, mert meggyőződik Tuba ártatlanságáról. Gábor hozza meg a hirt, hogy valahol leverték a nagyságos urfi sodarát s ez látva nyomorúságát, elmondta, hogy ő azt a kalapot Tuba iránt táplált boszúból a huszárjával küldte, mit az a rektor közbenjárásával annak ablakán bedobott. Most mindenki, akinek csak lába van, a Tuba keresésére indul. Meg is találják a Péter bácsi jóakaratából, akit aztán örömében a gőgös paraszt gazda igaz szeretetével jutalmaz és a vége házasság, persze nem Répás Demeter veszi el Senki Pétert, hanem Tubát adják Gábor béresnek.

A mit e darab czime jelez, azt ugyan hiába keresni a darabban. Fordul elő ugyan két földhöz ragadt szegény (Mikei L., Beczkói J.), de ezek nincsenek semmi befolyással a darabra. Ezeket a darab megcsonkitása nélkül ki lehet hagyni. Senki Péter pedig, akinek a módos paraszt házában van otthona, nem nevezhető földhöz ragadt szegénynek, ha csak foltos ruhája miatt nem.

A darab meséje s a mese felállitása elég érdekes volna, ha Deréki nem czifrázta volna fel a német eredetit annyi hosszadalmas üres sallanggal, vagyis, ha a németet csupán magyarra forditja s nem erőszakolja rá az idegen elemre a magyar izt. Különben, ha Deréki annyi tehetséggel rendelkeznék, mint a mennyi ambiczióval tákol és keresi a szinpadi effektust, alig hisszük, hogy csak ily eszközökkel igyekeznék a drámairói olcsó dicsőség magaslatára emelkedni. A darab nyelvezete gördülékeny, némely helyen szép.

A főbb szereplők játékát birálgatni mellőzzük. Emlitést érdemel a kisebbek közül Hunyadi (Imre, kisbéres), kit eddig alig vettünk észre.

Czinke.

Sorsolás.

A *magyar vöröskereszt-egylet sorsjegyeinek* nov. 1-ei huzásán a következő számok huzattak ki. Törlesztésre kihuzatott a következő 13 sorozat: 665 3022 4100 4774 5007 5360 5607 5754 5937 6134 7236 7319 és 7560 sorozatok, a melyek minden egyes száma **6** frttal visszaváltatik, ugy azonban, hogy a már kihuzott sorsjegyek tulajdonosai egy-egy nyereményszelvény mellett a további sorsolásokban is részt vesznek. — A nyeremények a következők: 5903 sorszám 89 nyerőszám nyert **10,000** frtot, 3784 sorszám 79 nyerőszám nyert **5000** frtot, 3395 sorszám 71 nyerőszám nyert **500** frtot. Egyenkint **100** frtot nyernek a következő sorsjegyek: 78 sorsz. 69 nysz. 3262 sorsz. 97 nysz. 3331 sorsz. 71 nysz. 4372 sorsz. 1 nysz. és 7019 sorsz. 16 nysz. — Egyenkint **50** frtot nyernek: 128 sorsz. 74 nysz., 452 sorsz. 37 nysz., 523 sorsz. 45 nysz., 682 sorsz. 93 nysz., 739 sorsz. 95 nysz., 2611 65 nysz., 3251 sorsz. 58 nysz., 3316 sorsz. 90 nysz., 3332 sorsz. 12 nysz., 4816 sorsz. 12 nysz., 5041 sorsz. 82 nysz., 5130 sorsz. 74 nysz., 5699 sorsz. 78 nysz., 5973 sorsz. 37 nysz., 6161 sorsz. 57 nysz., 6165 sorsz. 81 nysz., 6512 sorsz. 64 nysz., 7036 sorsz. 14 nysz., 7441 sorsz. 11 ny., 7647 sorsz. 46 nysz. Egyenkint **25** frtot nyernek: 62 sorsz. 80 nysz., 406 sorsz. 58 nysz., 507 sorsz. 94 nysz., 1159 sorsz. 69 nysz., 1722 sorsz. 61 nysz., 1868 sorsz. 93 nysz., 1975 sorsz. 52 nysz., 2328 sorsz. 19 nysz., 2532 sorsz. 66 nysz., 2894 sorsz. 57 nysz., 2943 sorsz. 43 nysz., 3002 sorsz. 8 nysz., 3117 sorsz. 100 nysz., 3411 sorsz. 60 nysz., 3786 sorsz. 65 nysz., 4137 sorsz. 90 nysz., 4155 sorsz. 38 nysz., 4418 sorsz. 47 nysz., 4919 sorsz. 35 nysz., 4958 sorsz. 79 nysz., 5106 sorsz. 30 nysz., 5215 sorsz. 76 nysz., 5572 sorsz. 18 nysz., 5668 sorsz. 1 nysz., 5681 sorsz. 11 nysz., 5718 sorsz. 42 nysz., 5951 sorsz. 22 nysz., 6084 sorsz. 15 nysz., 6189 sorsz. 91 nysz., 6590 sorsz. 74 nysz., 6727 sorsz. 85 nysz., 7376 sorsz. 8 nysz., 7705 sorsz. 68 nysz., 7862 sorsz. 70 nysz. Kifizetés napja deczember 1-én. Legközelebbi huzás márczius 1-én.

A *kiállitási sorsjegyek huzása.* 10—10 forintos nyereménytárgy esett a következő sorozatszámokkal ellátott sorsjegyek mindegyikére, s pedig: 94, 299, 580, 1182, 1691, 2267, 2395, 2661, 8448, 3543, 4074, 4078, 4440, 5236, 5740, 6443, 6452, 7981, 8177, 8184, 8402, 8566, 8734, 9222, 9318, 9441, 94445, 9611, 9738, 9741.

20—20 forintot nyert: 7594/19 8760/70 8948/23
6451/47 4385/23 9511/4 4308/50 8632/59 400/95 7978/50
396/43 9477/68 7563/38 853/3 5734/80 2892/84 824/82
1439/24 9467/18 1627/51 5776/66 9223/67 7692/16
5910/100 7430/51 8325/99 3725/82 1212/60 4285/19
4478/68 5770/89 7823/15 2879/85 8748/7 2845/100
3879/9 4659/63 9092/71 662/71 8266/38 1950/35
654/77 413/35 9833/13 4314/59 7583/90 38/3 9736/76
4518/23 2846/44 4242/1 6647/71 8214/41 2494/58
6929/85 5701/23 346/91 1477/38 370/72 8748/81
6802/74 8900/67 8261/5 8993/64 2056/49 1319/13
8332/24 9796/87 2483/25 3174/95 243/55 9858/15
9242/28 4787/15 2339/96 4722/52 7409/93 3792/85
9446/10 3862/61 2449/19 1089/49 9034/69 8933/42
2815/26 442/52 7497/62 4919/17 1384/54 8916/78
8206/81 4499/83 5235/93 6778/93 6691/78 489/19
3593/31 4955/11 4277/63 3495/92 191/57 5720/13
8277/36 9478/5 5850/60 9600/45 5613/55 4931/38
6574/31 9898/91 8828/15 8258/10 465/44 6057/68
8023/95 7081/42 7244/98 2284/91 2028/44 2792/56
9909/39 3026/86 3684/1 8007/12 1594/40 4454/41.

A kisebb nyeremények sorozatát folytatólag fogjuk közölni.

200 forintot nyert: 235/43 261/32 766/40 990/95
1125/6 2112/81 2205/68 2545/53 3106/78 3158/48
3261/45 4524/3 4588/91 5463/87 5959/40 5988/22
6084/38 6270/90 6404/83 6898/88 7168/69 7219/70
8822/14 8936/53 9189/63.

300 forintot nyert: 603/91 1683/57 1834/47
2688/28 2697/40 3800/52 4224/26 4479/90 5331/77
5368/12 5530/99 6401/74 7057/81 7356/64 7662/55
7956/61 8030/19 8428/28 9435/42 9630/2.

400 forintot nyert: 1429/11 3036/70 3687/52
3814/81 3903/92 4015/76 4052/55 4458/84 7969/71
8363/54 8581/55 8656/84 8670/7 9008/52 9425/27.

500 forintot nyert: 2434/3 4508/1 5739/70
6835/70 6635/54 7190/85 7338/87 7665/65 7842/66
9933/66.

600 forintot nyert: 2328/66 2573/21 3529/54
3823/49 6533/3 6786/84 7092/90 7971/18 9345/49
9468/16.

1000 forintot nyert: 1631/24 1391/17 2955/29
4056/72 5739/20 6214/60 6723/42 7911/23 9398/73
9938/8.

1500 forintot nyert: 7660/64 9492/34.
2000 forintot nyert: 1012/83.
2500 forintot nyert: 2637/71.
3000 frtot nyert: 1493/29.
4000 frtot nyert: 888/68.
5000 frtot nyert: 4136/24.
10000 frtot nyert; 2589/22.
20000 frtot nyert: 7807/95.
100000 frtot nyert: 9120/62.

CSARNOK.

A társalgónő.

— Ries Hermin eredeti regénye. — 10

Dimm nem tartotta igéretét. Levelei egészen elmaradtak. A felfedeztetéstől félt-e, vagy azért hagyott **fel a levelezéssel, mert Wolpininé azt irta, hogy azon** eszmével foglalkozik, miszerint kibékül férjével, mivel az utóbbi időkben nagyon szorongatott anyagi körülmények között él.

Elhagyja a mennyországot: Párist, vissza megy Magyarországba, a Duna mellé, nézni annak piszkos hullámait, de nem fog unatkozni, meg van még az az üvegház s a nagy topolya-fa, mindmegannyi édes emléke a multnak, hol annyi boldog órákat töltöttek együtt, a hold, e néma fráter társaságában, a mig ő a hálószobájában horkolt a *jámbor!*

Wolpininé csakugyan meg is kisérlette a férjéhez való közeledést, de eredménytelenül.

Nem csoda, olyan egyszerü gondolkozásu kalmár lélek volt, s nem értette nejét soha — — —

Akkor se mikor a válást sürgette.

Sem vele élni, sem töle válni! otthon a Duna melléken is Wolpinit vádolták ezért.

Ugy kell neki, megmondták előre, hogy ilyen vége lesz házasságának!

De nem hallgatott még az édes anyjára sem, aki emiatti bánatában halt meg.

Látni való volt, hogy az a hetyke franczia nelőné csak számitásból ment hozzá, a gazdag kereskedőhöz.

Asszony akart lenni, gazdag asszony, aki előtt nyitva áll a világ.

Wolpini nem hallgatott az intő szóra, mert az a franczia leány elbolonditotta a fejét.

Most itt van ni!

Wolpini érezte, hogy jóakaróinak igaza volt, a midön igy figyelmeztették.

Nem akart nejétől válni, nem akarta kis fiát anyátlanná tenni.

Egy borongós reggelen, amint a kertje alatt hömpölygő Duna hullámait nézte, szokatlanúl gyötörték gondolatai, az jutott eszébe, hogy Párisba megy, felkeresi hütlen nejét, akit már évek óta nem látott, magával viszi kis fiát és csak annyit fog Egidetől kérni, csókolja meg gyermekét, ha megteszi, könnyebbülten jön haza, ha nem, leszúrja a kőszivü anyát, aztán — aztán összezavarodtak gondolatai.

Végig simitotta arczát.

— Igen, azt fogom tenni — kiáltá, — ő meg fogja csókolni Jenőt, meg, meg, — biztatá magát.

Mi sokszor gondolt ő a Párisba való utazásra. Persze, más viszonyok között. Nászutja czéljául tüzte ki. De Egide inkább ohajtozott a lagunák városába.

Már akkor is csalárd volt.

S mit tett volna ő neje ellenére?!

Átmentek a sohajok hidján, bolyongtak a szépművészetek lélekemelő termeiben, csodálták a Monfrin-képtárt, a Correr-muzeumot, tartós boldogságért imádkoztak a Salvatore templomban, legalább Wolpini igaz szivből lélekből kérte ezért az istent.

S nem hallgatta meg az az isten! — — Boldogtalansága már a templom küszöbén kezdődött.

Ott állt az a — Egidenek földije. Wolpini már az első látásra határtalan ellenszenvet érzett iránta.

Egide megrántotta karját s leplezetlen örömmel szoritott kezet az idegennel, majd mint Páris legelőkelőbb bankárát mutatta be Dimmet férjének.

Véletlen volt-e e találkozás?

Wolpini homlokát redözte.

Gyanakvás, pfuj, nem fért össze nyilt jellemével.

Utólag tudta meg, hogy a bankár velük lakik egy szállodában.

Véletlenül-e?

Megint csak ez a csunya gyanakvás!

Gondolájuk minden kirándulás alkalmával a bankáréval találkozik.

Véletlenül-e?

Száz és száz ilyen gondolatok merültek fel Wolpini lelkében, szinte szégyelte magát, hogy akaratlanúl is e gondolatokkal foglalkozik.

Hiszen egy csöpp oka sincs rá!

A bankár a megtestesült öszinteség, jóság. Egide? Egide jobban szereti öt most, mint azelőtt. Kéretlenül is megcsókolja, megcsókolja a bankár előtt is, és jól teszi, ez igen hizeleg Wolpininek, hadd lássa az a másik, mint szerettetik ö!

Különben nem is foglalkozik ö most holmi aprólékos dolgokkal. Egy esemény öröm mámorban ringatja egész lényét.

Egide tegnap este valamit motyogott.

Hogy szük volna, vagy mi a ruhája.

Hó, hó!

Wolpini nem az az ember, akinek kézzel foghatólag kell valamit magyarázni, hogy megértse.

A Velenczében maradást tizennégy napra tervezték s egy hó lett belőle.

Egide gyöngélkedik.

Nem tanácsos bolygatni.

A bankártól nem lett volna szép, ha ilyen körülmények között megvál tőlük.

Végül sürgös ügyei mégis Párisba szólitották.

Érzékeny búcsút vett tőlük, azaz Egidetől, mivel Wolpini ekkor éppen a gyógytárban volt Egidenek valami csöppekért.

Wolpini a bankár távozásáról értesülve, igen különösnek találta, hogy nem várta öt be.

Igen lehangolt lett, s homlokát redözte, miközben hosszan Egidere függeszté szemeit.

Ezt Egide oly zokon vette, hogy mint akit kiforgatnak énjéből. Wolpini nem kis bámulatára, neki esett és kemény szavakkal illette, vádolta olyasmikkel, ami Wolpininak soha még csak esze ágában se volt, söt megmondta neki, hogy nem szereti, ki nem állhatja.

Wolpini mindezt pillanatnyi felhevülésnek tartotta, s mert hallotta, hogy az asszonyok bizonyos időben igen indulatosak, tőle telhetőleg igyekezett jóvá tenni mindazt, a mit állitólag vétkezett.

Nem használt. Neje mindinkább szidalmazta, kerülte — — —

S Wolpini fájdalommal tapasztalta, hogy Egide még akkor is olyan hideg volt irányába, amidön régi ruháit ujra használhatta.

Wolpini magába zárkózott, zord, emberkerülö lett.

Ismerői, rokonai összedugták a fejöket, mindenki vélt tudni valamit, de elmondani vagy öt megkérdeni ezirant nem merte senki.

S Wolpiniéknál egyre folytak a heves házi jelenetek, minek nyomában a kölcsönös gyülölet szörnye lépett fel.

Wolpini arcza csak akkor derült fel, amidön látta, hogy neje fiát is gyülöli.

E tekintetben tehát gyanúja alaptalan.

Hadd gyülölje, jól van az igy!

Ö annál inkább szereti, s szeretni fogja mindig — — — — —

Felneveli s büszke lesz reá!

(Folyt. követk.)

Közgazdaság.

Budapest, november 4. (Távirat.) Gyenge kinálat mellett a buza ára 5 krral emelkedett.

Kassa, november 4. A mai piaczra a felhozatal minden életnemben meglehetös erös volt, s a készlet gyorsan felvásároltatott, s pedig métermázsánkint buza 6·70—7.—, rozs 5·40—5·75, árpa 5·50—5·80, zab 5·— 5·20, tengeri 4·40—4·60.

Felelös szerkesztö: **Ries Lajos.**

Pályázatok.

A kassai korcsolyázó-egyletnél

1) a napi pénztárnoki állomás,

havi 35 frt fizetéssel és a ruhatár jövedelmével

2) a jégmesteri állomás

havi 25 frt fizetéssel és járulékaival betöltendő.

A pályázók (a pénztárnoki állomásra nők is folyamodhatnak) felhivatnak, hogy kérvényeiket **f. évi november hó 15-ig MISZTARKA GYÖRGY urhoz**, az egylet pénztárnokához (főutcza 77. sz. a.) benyujtsák. 1—1

Erzsébettér 3-ik szám alatt

november hó 1-től egy két szobából álló

udvari lakás

minden hozzátartozóval bérbeadó. Bővebbet ugyanott. — Ugyszintén egészen új, jól kiégetett

fedélcserép

kis és nagyobb mennyiségben eladó. 2—2

A kertész-utcza 5. számú

ház

szabad kézből eladó. Bővebb felvilágositás ugyanott nyerhető. 1—5

Nyujtsunk kezet a szerencsének!

500,000 márka

főnyereményt igér kedvező esetben a hamburgi nagy pénzsorsjáték, mely a magas kormány által jóváhagyatott és biztosittatott.

Eme ujabbi játék-tervezet előnyös berendezése abban áll, hogy rövid pár hó lefolyása alatt 7 sorsolásban **100,000 50,500 nyeremények** kell biztos történni, ezek között vannak főnyeremények, esetleg 500,000 márka, illetőleg

1	nyeremény	á	300,000 márka	26	nyeremény	á	10,000 márka
1	„	á	200,000 „	56	„	á	5,000 „
2	„	á	100,000 „	106	„	á	3,000 „
1	„	á	90,000 „	253	„	á	2,000 „
1	„	á	80,000 „	512	„	á	1,000 „
2	„	á	70,000 „	818	„	á	500 „
1	„	á	60,000 „	31720	„	á	145 „
2	„	á	50,000 „				
1	„	á	30,000 „	továbbá 16,990 nyeremény á 30,			
5	„	á	20,000 „	200, 150, 124, 100, 94, 67, 40,			
3	„	á	15,000 „	20 márka.			

Ezen nyeremények közül az első osztályban 2000 összesen 117,000 márka értékben sorsoltatik ki.

Az első oszt. főnyeremény 50,000 márka, mely 2-ik 60,000, 3-ik 70,000, 4-ik 80,000, 5-ik 90,000, 6-ik 100,000, a 7-ik oszt. esetleg 500,000, illetve 300,000, 200,000 márkára stb. emelkedik.

A nyeremények hivatalosan az alapterv szerint lettek megállapitva.

Eme nagy, az állam által biztositott sorsjáték első osztályának legközelebbi nyeremény-huzásnak ára:

egész eredeti sorsjegy	3½	o. é. frt — kr.
fél „	1¾	„ „ „ — „
negyed „	—	„ „ „ 90 „

Mindennemü megbizások **a pénz beküldése, postautoni fizetés, vagy az összeg utánvétele** mellett a leglelkiismeretesebben teljesittetnek, mindenki az állam czimerével ellátott **eredeti sorsjegyeket** tőlünk saját kezeibe kapja.

A megrendelésekhez a szükséges hivatalos tervezetek ingyen mellékeltetnek, melyekből ugy a nyeremények beosztása az illető osztályokra, mint szintén az illető betétek is megláthatók s minden huzás után érdekelt feleinknek felhivás nélkül megküldjük a hivatalos huzási lajstromot.

Kivánatra a hivatalos tervet megtekintés végett bérmentve és előzetesen beküldjük és kijelentjük, hogy nemtetszés esetén a sorsjegyeket visszavesszük és az ezekért fizetett összeget megtéritjük.

A nyeremények kifizetése mindig pontosan s az **állam jótállása** mellett történik.

Cagportozatunk mindig a szerencse kegyeltje volt s érdekelt feleinknek gyakran a legnagyobb nyereményeket fizettük ki a többi között **250,000, 100,000, 80,000, 60,000, 40,000** stb. márkasokat.

Egy ily, a **legszilárdabb alapra** fektetett vállalatnál előreláthatólag mindenütt a legélénkebb részvételre lehet biztos számitani, hogy tehát minden megrendelésnek eleget tehessünk, kérjük ezeket **folyó évi november 14-ike előtt** hozzánk elküldeni.

Kaufmann & Simon, bank- és váltóüzlete
Hamburgban.

Mindennemü államkötvények, vasuti részvények és hitelsorsjegyek bevásárlása és eladása. 9—2

U. i. Ezennel köszönetünket mondjuk a régibb idők óta nyilvánitott bizalomért, s a midőn eme ujabbi sorsjáték kezdetével a résztvételre fölhivnók, ezentúl is igyekezni fogunk állandó, pontos és lelkiismeretes kiszolgáltatás által, igen tisztelt érdekelt feleink teljes megelégedését kiérdemelhetni. **A f.**

Cs. kir. szab. kassa-oderbergi vasut.

Csoportositható körutazási menetjegyek.

Az érdekelt magyar, osztrák, német és a többi német-vasutegylethez tartozó vasut-igazgatóságok határozata szerint ezentul a csoportositható körutazási jegyek kiadása az egész éven át eszközöltetik és azok érvényességi tartama 600 klmtrt meghaladó körutaknál 45, 2000 klmtrt meghaladó körutaknál pedig 60 egymásután következő napra, a jegyek lebélyegzési napját beleszámitva, állapittatott meg. Az érvényesség a 45, illetve 60-ik nap éjfélén, mely a menetjegyek első oldalán pontosan feltüntetve van, megszünik.

Az érvényességi időtartam meghosszabbitása semmi körülmények közt nem eszközöltetik.

Budapest, 1885. október havában. 1—2

Az ügyvivő főigazgatóság.

(Utánnyomás nem dijaztatik.) 1—1

Ifj. Schwartz Salamon butorgyáros

Kassa.

Van szerencsém értesiteni a n. érd. közönséget, hogy

épület-, butor-asztalos és kárpitos-mühelyemet,

megnagyobbitva és korszerüen berendezve

Erzsébettér, Kórház-utcza 1. és 2. számu saját házamba

tettem át.

A midőn ennek szives tudomásúl vételét kérném, nem mulaszthatom el a nagyérd. közönségnek éveken át irántam tanusitott változatlan bizalomért hálás köszönetet mondani, kérve, hogy azt számomra továbbra is fentartani legyen szives.

Asztalos- és kárpitos-mühelyemben a legpontosabb felügyelet mellett a legszerényebbtől a legfokozottabb igényig fölfelé készitek mindenféle lakó-szoba berendezéseket, u. m. terem, háló, ebédlők butorozása tölgy és fekete diófából, melyekből **főutcza 4. számú üzletemben** nagy választékot tartok. Fa- és kárpitos-butorokon kivül nagy raktárom van mindenféle vas-butorok, carnissák, tükrök, képek, márvány-lappal, asztalok, credenzek, éjjeli szekrények és számtalan ez iparhoz tartozó tárgy, melyek a **legolcsóbb és minden versenyt kizáró áron jótállással adatnak el**, különösen most, a midőn **tulhalmozott raktáraimat kiüriteni kénytelen vagyok.**

Menyasszonyi lak-berendezések a legrövidebb idő alatt szállittatnak.

Egyszersmint felhivom a n. érd. közönség figyelmét a kórház-utczai 1. és 2. sz. saját házamban berendezett

butor-kölcsönző-intézetre

hol mindenféle butor és berendezési czikk igen előnyös feltétel mellett kölcsön vehető.

Magamat a n. érd. közönség további kegyeibe ajánlva, vagyok

mély tisztelettel

ifj. Schwartz Salamon, butorgyáros.

☛ Raktár: Kassa, főutcza 4. sz. a. ☚

Felvétetik: egy **müvezető**, ki ugy a butor- mint épület-asztalosságban gyakorlott és kitünően rajzol, továbbá **több** jó asztalos-segéd.

☛ **Erzsébettér Kórház-utcza 1. és 2. számú házamban több kényelmes lakás és istálló bérelhető.** 5—6

Üzlet-megnyitás.

Tisztelettel van szerencsém tudomására hozni a n. érd. közönségnek, hogy főutcza 41. sz. a. fenálló üzletem megtartásával

fő-utcza 83. sz. alatt a régi posta-épületben

teljesen ujonnan berendezett

keztyű- és sérvkötő-üzletet

nyitottam.

A midőn a n. érd. közönség további nagybecsü bizalmát és pártfogását kérném, maradok kiváló tisztelettel

CZVANCZÁR ANTAL
keztyüs.

1—3

☛ **Raktár: fő-utcza 41. és 83. sz.** ☚

Nyomatja Ries Lajos kiadó saját könyvnyomó-intézetében Kassa 1885.

I. évfolyam. Kassa, 1885. évi november 8. 15. szám.

Előfizetési díj:
Egy évre ... ... 5 frt — kr.
Félévre ... ... 2 „ 50 „
Negyedévre ... 1 „ 25 „
helyen házhoz-hordással, vidékre postai küldéssel.
Egyes szám 6 kr.

Hirdetések:
egy petit sor ... ... 4 kr.
nyilttérben ... ... 12 „
Többszöri közlésnél engedmény.
Felvétel a kiadóhivatalban főutcza 54. sz.

KASSAI SZEMLE.

Társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden csötörtökön és vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Kassa főutcza 54. sz. a.
hova a lap szellemi és anyagi részét érdeklő küldemények czímzendők.
Kéziratok vissza nem adatnak.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

A főispán hatásköre.

Már régebben kiszivárgott a közönség közé az a hir, hogy a kormány a közigazgatás terén ismét egy darab reformot akar behozni. Ez a reform pedig abból állana, hogy a főispán hatásköre kiterjesztetnék s ez okból, hogy tágabb terü föladatát sikerrel megoldhassa, melléje egy titkári állás szerveztetik.

Az ellenzéki lapok e miatt már hetek óta jajongnak, hogy Tisza Kálmán a megyéknek még eddig meghagyott önkormányzati jogait is megakarja nyirbálni s azokból is egy jó részt fül akar áldozni az államhatalomnak, vagyis a kormányi mindenhatóságnak. Mi pedig azt hiszszük, hogy e miatt semmi komoly ok nincs a jajgatásra.

Azoknak, kik a régi vármegyét ohajtják vissza, a tervezett reform miatt való följajdulását nem értjük; mert hiszen nekik már a jelenlegi vármegye is csak romja a réginek, s az államkormánynak a közigazgatásba való befolyásából valamivel több vagy kevesebb lényegileg már nem változtat a megyék és városok helyzetén. A kik pedig, velünk együtt, belátták azt, hogy a korszellem végkép leszámolt a régi vármegyékkel, quondam az „alkotmány bástyáival“, hogy tehát azok többé vissza nem állithatók, mert a parlamentáris alkotmányformával nem férnek össze, — azoknak be kellene látniok azt is, hogy a közigazgatási reformok terén csak előre lehet menni és kell előre menni mindaddig, mig egy oly szervezetet nem hozunk létre, a mely egyfelől az állami rend és biztonság, másfelől a modern társadalom igényeinek — a mennyire emberi alkotás erre képes — megfelel. Hogy a mai szervezet ennek a kivánalomnak még nem felel meg, azt az élet napról-napra sajnos tapasztalásokkal, nem ritkán visszataszitó esetekkel igazolja, — a minőknek tanui voltunk nemrég a h.-m.-vásárhelyi s most legközelebb a barsmegyei és a zemplénmegyei esetben, a hol az illető közigazgatási közegek hanyagsága miatt sans géne sikkaszthattak hosszu időn keresztül.

Ha tehát ily körülmények között a kormány azon igyekszik, hogy a közigazgatást javitsa, ezért minden elfogúlatlan hazafi csak elismeréssel lehet irányában, s az, hogy az erre czélzó reform az állami befolyást növeli, nem fogja senkinek fejét fájlalni, a ki a jó közigazgatásban látja az állami rendnek és a társadalmi igénykielégitésnek egyik legfőbb garancziáját. Arról pedig, hogy közigazgatásunkon csak az állami befolyás erősbitésével lehet javitani, mindenki meg lehet győződve, aki a közigazgatás ügymenetébe csak egy kissé betekintett, vagy csak a látható és érezhető bajok nyilvánulásait figyelemmel kisérte.

Erre szolgálna tehát a főispáni hatáskörnek állitólag czélbavett kitágitása. Hogy egyébként miben fog állani ez a hatáskör-kiterjesztés, nem tudjuk, de azt hiszszük, hogy lényegileg nem sokban, talán semmiben. Mert hiszen az 1870. évi 42. t. cz. értelmében most is meg van a főispánoknak az önkormányzat működésének ellenőrzési joga, a melynél fogva betekinthet minden perczben bármelyik közigazgatási ágazatnak az ügykezelésébe, váratlan vizsgálatokat tarthat, stb., ennél többet az új reform-törvény sem adhat a főispánok számára, ha csak a közigazgatásnak rendszeres organumává, afféle hivatalfőnökké nem akarja tenni, miről azonban, ugy látszik, nincsen szó. Hanem igen is, azt hiszszük, szó van arról, hogy ez az ellenőrzés ne csak a papiroson legyen meg, hanem gyakorlatilag is érvényesüljön.

Mert eddig ez vajmi kevéssé érvényesült, de teljesen alig is érvényesülhetett azért, mert a főispáni állás nincs ehhez képest szervezve, munkaerővel ellátva. A főispán által való állami befolyás és ellenőrzés kellő mérvben csak ott érvényesülhet a mai szervezet mellett, a hol a főispán rendkivüli ügybuzgalommal, teljes odaadással szolgálja a közügyeket s a hol a mellet az önkormányzat közegeivel oly benső-harmonikus, egymást kölcsönösen támogató viszony áll fönn, mint azt a mi megyei közigazgatásunk nagy áldására tapasztaljuk.

Minket ugyan ez a reform nem elégit ki teljesen és nem elégithet ki senkit, a ki, mint mi, az állami közigazgatásban látjuk a jó közigazgatásnak és államiságunk szilárdságának garancziáját — a magyar állameszmét támadó nemzetiségi üzelmek ellenében. Erős meggyőződésünk is az, hogy ennek előbb-utóbb be kell következnie, s minél előbb, annál jobb.

A most tervezett reform tehát csak annyiban elégit ki minket, a mennyiben az állam befolyását a közigazgatásba növeli.

Mert, hogy a közigazgatási és az államiságunkat fenyegető bajokat gyökeresen ez sem fogja orvosolni, az erős meggyőződésünk, s ha ez bebizonyul, akkor nem lesz többé helye a habozásnak, s a kinevezési rendszeren alapuló közigazgatás érett gyümölcsként fog hullani a nemzet ölébe.

Sz. H.

Nemzeti ünnep.

Az országos kiállitás, megnyitásához és tartamának dicsőséges napjaihoz méltó ünnepélyességgel záratott be.

A kiállitást bezáró trónörökös, hazafias szavaival a nemzeti lelkesedés rég tapasztalt, legritkább tüneményeit idézte föl, melyek a bezárást ép oly emlékezetessé tették, mint a minővé vált a megnyitás.

Nem vagyunk aulikus emberek, sőt törhetlen hivei a legszabadelvübb s legdemokratikusabb intézményeknek, hanem azért a királyfi szavai minden skeptikusságunk daczára is magas lelkesedéssel töltöttek el bennünket, esztünkbe juttatva a dicsőséges multat, midőn a hatalmas, független Magyarország független királyai beszéltek igy, igen igy, mint most a trónörökös, ki magát magyar hazafinak vallotta ország-világ szine előtt s Magyarországot imádott hazájának, melynek szent földéhez a hüség és gyermeki szeretet legszivósabb kötelékei csatolják.

A királyfi e szavai Széchenyi gróf ipar- és kereskedelmi minisztert annyira meginditották, hogy a királypavillon lépcsőinek aljáról, hol eddig állott, fölment a pavillonba s ott Rudolf trónörökösnek kezet csókolt. A körüllevő nagy tömeg pedig, sokan könyekkel szemeikben, éljenzett hangosan, hogy vége szakadni nem akart.

Jól megértse és vésse szivébe kormány és nemzet a trónörökös szavait s gondolják meg, hogy a királyfi nem akarhatja, hogy édes hazája rabszolga legyen s Magyarország, az imádott haza népe nyomorogjon!

A nagy szavak nagy tanulsága ez!

*

Rezső trónörökös beszéde, melylyel Széchényi gr. szavaira válaszolva, a kiállitást bezárta, egész terjedelmében a következő:

„Mindenekelőtt köszönetemet fejezem ki a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter urnak üdvözlő szaváiért s egyuttal mind őneki, mind a két elnöknek, mind önöknek mindnyájuknak uraim, kik ezen nagy kiállitásban részt-

TÁRCZA.

Éneklő koldús.

Heverve puha pamlagon,
Az öreg koldust hallgatom.
Hárfája rozzant és kopott,
Sok hurja rég' lepattogott.

A vénségtül, vagy ugy lehet
A nótázástól elrekedt;
S elnyütt, unalmas dallama
Siralmasabb, mint ő maga.

Népdalt és dalmü-áriát
Penget zagyván; nem érzi át;
S ha ki egy krajczárt vet neki,
Illően megsüvegeli.

Szép úri lakba félve lép,
S ha itt rámordúl a cseléd:
„Hordd el magad dologtalan!
A koldulás itt tiltva van“! —

Az öreg hárfás szót fogad,
S az ernyedt, öcska hurokat, —
Nem tudván másba kezdeni, —
Egy házzal arrébb pengeti. . . .

Heverve puha pamlagon,
Uj versemet simitgatom.

Nehéz egy sors a koldusé! . . .
De a költő más sorsú-é? . . .

Pályája, — nem mondok sokat, —
Még nyomorúbb, még gyászosabb;
Mert énekét, óh jaj neki!
Átéli, át is szenvedi.

Vagy ő is elfásul talán,
Ha senki sem hevül dalán;
S csak azért nem tud fogni másba,
Mert költőnek jött a világra? . . .

Reviczky Gyula.

Az első csók.

A „Kassai Szemle“ számára irta: **Ries Hermin.**

Nem gyönyörködtet a virág, könyekre fakaszt a zene, bosszant a vigság, fáj a csillagok látása, félős, nyomasztó az ég, türhetlen a társaság. A gondolat szerte szárnyal, nyugtalan a lélek, izzó az agy s névtelen vágy édes kinos borzongása riaszt fel szüntelen.

— Ah mi ez?

Lázasan lüktet a szív, forr a vér, gyorsan emelkedik a kebel, félig nyilik az ajk s egymást éri a forró lehellet, könyben úszik a szem, tényé földöntúli, tekintete epedő; a kéj s ismeretlen gyönyörérzet az arczokra rózsát fest és ott rezg a kérdések kérdése.

— Ah mi ez?

Csendes alkony, est fuvalom, szellő susogása, méla holdfény s dallos kis madár, ti ellestétek mindezt, mondjátok:

— Ah, mi ez?

Mi szép gyermek, mily jó gyermek, apát, anyát ölel, vallásosság nemes fogalmakkal vértezve, mit keres a regék honában, a fellegek fölött és a föld alatt?

Mi kell neki? miért eped? hisz' fény, pompa környezi, óhajtása parancs, miért nem kéri, a mit nélkülöz.

— Nincs e földön boldogtalanabb, mint én, — igy kiált, — nincs, kinek nagyobb teher volna élte, nincs oly szenvedő, ki hozzám mérhetné fájdalmát. Az öröm kerül, gondok gondja üldöz, fejem rémek tanyája lett, ereimben égő láva foly, keblemben ég és föld tüze emészti egymást, — miért? minek? meddig tart? ki mondja meg?

Árnyas szobácska kicsiny pamlagán ölelve selyem párnáit, fuldokló hangon panaszkodik igy a kis leány.

— Virág, madár, a legkisebb bogár is oly elégült, oly vigan zizeg, zeneg, szinte sért a boldogság, melyben élnek ők. Bánatom, bajom napjaimmal öregbül, semmi gyógyir, semmi e nagy világon rá!

— Ah, mi ez?

— A hadnagy úr, az ügyes tánczos, a kedves társalgó kivánja tiszteletét tenni.

— De ilyen késő, — — ha a mama, vagy a papa —

— Nem jöhetett korábban, sulyos szolgálata akaratát köti — — A kerten bocsátom be, nos kisasszony?

— Igen, igen, de csak egy pillanatra —

— Csak egyre s ez egyért egy élet üdvét —

— Oh Hedvig, nézzen meg, nézzen a szemembe, hosszú három hét álmatlansága, kékje vonja körül, rablá el fényét.

— Szegény hadnagy úr! — —

vettek s azt kezdettől fogva odaadó hazafiságukkal oly szépen megvalósiták, ernyedetlen fáradozásaikért, kitartó munkásságukért.

Mai nap teljes megelégedéssel tekinthetünk ezen művünkre vissza, melynek erkölcsi értéke mindenekelőtt tartós haszonra fog szolgálni; mert ezen kiállitás mindnyájunkban a bizalmat, az önérzetet s a hatalmas közművelődési emelkedésünk jövőjébe vetett hitet keltette fel (lelkes éljenzés) és a külföld előtt is bemutatta, mivé alakult Magyarország az utóbbi évek alatt, hogyan emelkedett föl a művészi és szellemi alkotásoknak terein, épen ugy, mint ipari és mezőgazdasági tekintetekben, teljes mértékben a kulturállamok sorába.

A Szent István koronájához tartozó országokra nézve e mostani kiállitás fontos szakaszát képezi ifju erejü művelődési kifejlődésünknek s ebben rejlik a legjelentékenyebb siker. Reánk nézve, kik szerencsések voltunk ezen műben résztvehetni, a legszebb jutalom és büszkeség azon öntudat, hogy hazánknak szolgáltunk, azon hazának, melynek szent földéhez a hűség és gyermeki szeretet legszivósabb kötelékei csatolnak bennünket. (Viharos, szünni nem akaró éljenzés).

Ez ünnepélyes pillanatban, midőn ezen első nagy országos kiállitást bezárjuk, hálatelten egyesitsük szavainkat ezen felkiáltásban, mely minden magyarnak lelkesülten lebeg ajkain: „Éljen a mi urunk és királyunk ő cs. és ap. királyi felsége — és éljen a mi imádott hazánk! (Zúgó éljenzés).

Innen-onnan.

Ügyeim gyakran elszólitanak Kassáról. Az ország távol vidékein barangolok ilyenkor és mindig elkedvetlenit a tapasztalás, hogy a mi országutaink oly rettentő rosszak, mint talán sehol másutt. A szekéren utazástól össze-vissza törve, valóban megörültem, midőn Tolnán a Dunához értem, honnan aztán kényelmes berendezésü gőzhajón utaztam Budapestre.

Épen ebédeltek a hajón és a Table d'hote vendégei ugyancsak össze voltak válogatva. Törökök, szerbek, magyarok, tótok, németek voltak együtt és mindegyik a maga nyelvén beszélt. Velem szemben egy fiatal ember ült, ki éppen Egyptomból tért vissza, hová Franciaországból ment, hogy a pasa részére egy nagyobb gépet állitson fel. A társaságnak elbeszélte uti éleményeit, miket Toulon és Kairó között gyüjtött és különösen a következő két történetet tartottam érdemesnek feljegyezni.

Sok bajlódás után, a mibe Toulonban a gép hajóra szállitása került, végre felszedtük a horgonyokat. Alig éveztünk ki az öbölből, kitört a vihar, mely ép e helyen kétszerte veszedelmes. A kapitány hajóját féltette, én pedig szállitmányom miatt aggódtam. Kiséröim gyánánt két testvér szolgált, mindakettő ács, az idősebb husz, a fiatalabb tizennégy éves lehetett. Az utóbbit csak esdő kérelme folytán hoztam magammal, hogy bátyjával együtt tegye meg a hosszu utat; soha el nem hagyták egymást, igy most a vész pillanatában sem. Fáradhatlanul dolgoztak a hajó aljában, hogy a gépet lánczokkal megkössék, egyszerre rémitő sikoltást hallok, a fiatalabbik testvér önkivületben rohan fel, folyton azt kiabálva: „bátyám meghalt, bátyám meghalt!“ Lefutok az ácshoz, a szegény ember betörött mellkassal fekszik a padlón; egy kerék, mely a viharban leszakadt a gépről, megragadta és agyonnyomta.

Nem tudom, mi bántott e perczben jobban, a derék munkás elveszte, avagy testvére fájdalma. Jajkiáltások között ismételten ráborult, de gyöngéd szeretetével nem birta többé életre ébreszteni. Felhoztuk a fedélzetre, ott lepedőbe takartuk, a kapitány néhány szót mondott felette, aztán a hullát, fejszéjével és kőszörükövével megterhelve, mint mestersége jelvényeivel együtt lebocsátottuk a tengerbe. A mily heves volt az ifjabb testvér fájdalomkitörése kezdetben, ép oly higgadtan nézte most az ünnepélyes jelenetet, — de a mint a hulla a vizet éri, ismét elragadja a fájdalom heve és e szavakkal: „testvér, ne hagyj el!“ utána dobta magát.

A hajón óriási zürzavar támadt. A vihar elmultával erős szél segitett czélunk felé. A hajót megállitani vagy irányából elterelni nem lehetett, le kellett mondanunk a két testvérről örökre.

Habár a tengerész nem igen szokott szomorkodni, ez a két veszteség mégis nagyon elbusitotta az egész legénységet. Szolgálatát pontosan teljesitette ugyan minden egyes ember, de szótlanúl, némán. Vigság helyett búskomorság uralkodott.

A vihar jó darabon keletre hajtott minket, ugy, hogy a tunisi partnál visszafelé evezve igyekeztünk Egyptomot elérni. Hogy ne unatkozzam, lefeküdtem aludni, midőn egyszerre csak az a kiáltás ébreszt fel: „Czethal! czethal!“ Csakhamar csolnakot bocsátunk a vizre és legerősebb embereink indulnak a veszedelmes állat elpusztitására. Feszült figyelemmel várjuk a dolgok fejlődését, végre a csolnak utóléri a halat, a szigonnyal megsebzik és egy negyedóra mulva az óriási állat, melynek halálát az okozta, hogy a középtengerre vágyott, élettelenül uszott a felszinen. A czethalat felhuztuk a fedélzetre és hozzákezdtünk szétdarabolásához.

Alig vágtuk bele késeinket, az állat belsejéből különös zaj hallatszott. A munkát gyorsan folytattuk és egyszerre, a gyomor felnyitásánál, mit gondolnak kérem, mit találtunk? az ujra feléledt ácsot testvérével együtt, az előbbi baltáját élesitette, az utóbbi a köszörükövet forgatta; a czethal elnyelte őket, most onnan akarták kivágni magukat.

Kevés idővel az örvendetes esemény után hajónk az egyptomi parton kikötött. Én a gépek kiszállitására ügyeltem, nagy dereglyékre rakattam azokat és felláhknak kellett volna a dereglyéket felvonatniok. Ez uton keservesen tapasztaltam, hogy mit kell az embernek délen szenvednie, ha északról származik. Alig kezdett a nap leszállni, rajszámra gyültek a szunyogok, melyek hosszu csápjaikkal oly fájdalmas és gyakran veszélyes szurásokat okoznak. A Niluson folytatott utunk második estéjén már alig birtuk kiállani. Egy fütő, ki engem kisért, belefeküdt az egyik kazánba, hogy ott védve legyen; mit ért vele, az állatok még a vason is keresztül szurtak. Egyszerre kalapálni, dörömbölni kezd a kazánban. „Mit csinál?“ kérdém tőle. „Azzal mulatok,“ válaszol, „hogy a szunyogok csápjait mind leszegezem, midőn átszurják a kazánfalát.“ Jót nevettem az eredeti eszme felett és közelebbről megnéztem menhelyét. Csakugyan! a kazán külső fala számtalan szunyoggal volt tele, melyek nem birtak többé szabadulni, bent pedig még mindig tartott a kalapálás.

Ej ha tudta volna a szegény ember, hogy mily sorsot okoz ez által önönmagának?

Ujra visszafekszem helyemre és betakarom magam moszkito hálómmal. Hirtelen valami különös zugást, zümmögést hallok és . . . mit látok.

A lekalapált szunyogok elég erőt éreztek magukban, hogy a kazánt felemeljék, most felemelkedtek és szegény fütömet viszik. Mind magasabbra repülnek, két perez mulva már csak egy fekete pontot láttam a fellegek alatt.

Rövidden Alexandriából történt elutazásom előtt a következőket olvasom a „Kairói Hirlap“-ban: A kis Szahara közelében néhány utázó a homokban egy gépkazánt talált, benne pedig egy összeaszott emberhullát. Valószinü, hogy a boldogtalan a pusztán keresztül tett utjában pusztult el.“

„Budapest, kiszállni!“ kiált be az ellenör a terembe.

Repülő.

Ujdonságok.

Lekly Gyula tanár felolvasását a közművelődési egyletek és Kassa czim alatt tegnap délután a nemzeti kör termében szép számú intelligens, tulnyomó részt női közönség nagy tetszéssel hallgatta. Az általános czélokat ismertető rész után felolvasó Kassa és vidékünk speciális viszonyait ismertette s összehasonlitásából a multból a jelenre gazdag és szorgalmas buvárlat eredménye alapján összehordott történeti adatokkal bizonyitotta be, hogy Kassa az elmult században magyarabb volt, mint jelenleg. A mult században megyei községek mint Tehány, Ujváros, Miszlóka legnagyobb részt magyar volt, holott ma el vannak tótosodva. Azért látja szükségét a közművelődési egyletnek, hogy a magyarság számára visszahódittassék az, a mit az idő folyama felügyelet hiányában elannektált. A felolvasásnak gyakorlati czélja is volt, a mennyiben felolvasó a végén a közönséget felszólitotta, hogy egy Kassán alapitandó hasonegyletet iránti mozgalmat tegye magáévá, a mely különben is a felolvasás legfőbb czélja volt, hogy a közönséget ez ügy iránt megnyerje, a mi az általános hangulatból itélve, teljesen sikerült is. Mi részünkről egy lelkes éljennel adózunk mindazoknak, a kik a felolvasó nemes intenczióját megértve, az ügy szolgálatába állanak.

Az állatvédő-egyesület választmánya ma délelőtt 10 órakor a gazdasági tanintézetben ülést tart, a melynek főtárgyai az egylet anyagi helyzetének megvitatása, a később tartandó ülések helyisége iránti határozat, a mennyiben az elnökség a választmányi tagokat nem fáraszthatja oly messze utra mint a gazdasági tanintézet. A választmány egyik legfontosabb megbeszélését fogja továbbá képezni a városi hatóság szükkeblü eljárása, melylyel megtagadta az egyletnek a segédkezést közegei által, ha esetleg az egylet tagjai az állatvédelem, illetve tapasztalt kinzási eseteinél a rendőri közeget igénybe venni kénytelenek volnának. A városi hatóság indokolásában — ugy értesülünk — azt hozta fel, hogy közegeit nem rendeli alá senkinek. Ezt krähwinkleres felfogásnak tartjuk, mert hisz tudtunkkal több európai nagy és elsőrendü főváros hatósága, a hol az állatvédelem czéljából egyletek müködnek, ezen segédkezést, a mely tulajdonképen nem is az, hanem egyenes kötelessége a rendőrségnek, határozottan rendeli.

Dalestély. Dalárdánk e hó 14-én a Schalkház szállodában tartja dalestélyét, melyen a közönségnek alkalma lesz daláraink néhány ujabban betanult darabját meghallani, igy a „Ne sirj Kossuth Lajos“ és „Falú végén kurta korcsma“ dalokat. Belépti dij 50 kr., a pártoló tagoknak jegyük felmutatása mellett szabad a bemenet.

Halálozás. Marossy József vendeglős e hó 5-én hirtelen halállal mult ki. Temetése tegnap délután nagy részvéttel ment végbe. A boldogult tiz év óta lakott Kassán s legutóbbi időkig birta a szinház-épületben levő vendéglőhelyiséget bérbe.

Esküvő Frankó István szepsii segéd-telekkönyvvezető e hó 18-án tartja esküvőjét Szepsiben Szentpétery járásbiró szeretetreméltó és müvelt leányával, Annával.

Jutalomjáték. Mikei Lajos holnapi jutalomjátékára „a párisi rongyeszedők“ czimü romantikus szinmü kerül szinre, mely, habár nem ismeretlen közönségünk előtt, már magában is elég, hogy telt házat csináljon, a mit Mikei, kinek gyengéi mellett figyelemre méltó szinészi tulajdonsága böven van, megérdemel.

Szini müsor. Vasárnap, 8-án „Czigány“ énekes népszinmü. Bérlet 3-ik szám. Hétfőn, 9-én „Párisi rongyszedő“ Mikey Lajos jutalomjátéka. Páros bérlet szünet. Kedden, 10-én „Bánk-bán“ Katona halálának évfordulóján. Bérlet 4-ik szám. Szerdán, 11-én „Gasparone“ Millöcker operetteje. Bérlet 5-ik szám.

A kassai gazdasági tanintézet tegnap nyitotta meg tizenegyedik évi tanfolyamát ünnepélyesen. Ez évre összesen 68 hallgató iratkozott be.

A választás a III. kerület bizottsági tagsága betöltésére ma reggel 8 órakor kezdődik és esti hat órakor nyer befejezést. Szavazatok a városház kis termében adandók le.

Közvacsora. A kassai társalgási egylet november hó 21-én táncmulatsággal összekötött társas vacsorát rendez.

Figyelmeztetés az iparosokhoz. Az iparos tanulók ismétlő iskolájának rendes osztályai jövő hétfőn délután 5 órakor nyittatnak meg a feketesas-épületben levő rajzteremben, A mondott időig eszközöltetnek a felvételek az igazgatói irodában.

Meghivó. A kassai korcsolyázó-egylet f. évi nov. hó 15-én délelőtt 10 órakor a kereskedő ifjak társulata helyiségeiben (malom utcza 7. sz. a.) előbb rendkivüli és annak bevégeztével rendes évi közgyülést tart, melyre a t. cz. tagok tisztelettel meghivatnak.

A rendes közgyülés tárgyai:

a) az elmult évi választmány jelentésének tudomásul vétele;
b) az elmult évi számadások megvizsgálása s a következő év tartamára egy háromtagu számvizsgáló bizottság kiküldése;
c) egy elnök és hat választmányi tag megválasztása;
d) netáni nagyobbszerü kiadások megszavazása;
e) a tagok felebbezési ügyében határozatok hozatala;
f) a titkárnál beadott indítványok tárgyalása;
g) az alapszabályok netáni módositása.

Felkéretnek a rendes tagok, hogy a közgyülésre annál is inkább megjelenni sziveskedjenek, mert az alapszabályok 14. §-a értelmében a nyolcz nappal előbb hirlapilag és a falragaszok által egybehivott közgyülésen érvényes határozathozatalhoz 15 rendes tagnak jelenléte szükséges.

Kassa, 1885. nov. hó 7-én. A választmány.

Szőlő-ojtási tanfolyam Abauj-Szántón. A nm. földmivelési miniszterium az abauj-tornamegyei gazdasági egyesület

---

— Járok, mint a bolygó zsidó, helyem nem lelem, mámorban nem fül meg bajom, gyötrelmem.

— Ah tehát ön is?

— S talán ön is?

— Én is.

— Én is.

— Talán?

— Az ám.

— Nos, de üljön le egy pillanatra.

— Apa, mama?

— Julcsa ört áll.

— Csak ön mellé Hedvig. Megengedi?

— Meg, egy pillanatra.

A hadnagy hálásan fogja meg kezét.

Hedvig megrezzen, villanyos ütést érzett, mely eloszlatá félelmét, mely szövétneket gyujta lelki szemei előtt, melyek a regék honában tévedeztek. Világosodni kezdett. Ott felejté kezét s ugy érezé, mintha ezen kezével a menny ajtajának kilincsét tartaná.

Csend és némaság, sziv szivhez oly közel és mégis egy világ ür választja el.

Ki tudna ilyenkor beszélni? A hang rezeg, akadozik, megtagadja a szolgálatot.

A selyem párnát tovább taszitja a véletlen. Hedvig elveszté az egyensulyt, félig a hadnagy vállára dől s ugy érzi, mintha az jobb, lágyabb volna a párnánál.

— Oh Hedvig mi kéj, mily gyönyör önhöz ily közel.

Hedvig szeme szikrát szór, feje szédül, karjai zsibbadnak, a hadnagy közelebb hajól, égő lehelete érinté arczát és — a szüziesség szégyen érzete harczra kél a szenvedélyekkel, a névtelen vágygyal, ébred, felugrik.

— Mit akar?

— Egy csókot, csak egyet, egyetlen drága Hedvigem s azután gyülölj, vess meg, haljak meg. Ne tagadd meg kérlek, mit a virágnak, kis madárnak kéretlenül osztogatsz, enyhitsd szenvedéseimet.

A lánya néz, néz a ragyogó csillagpárba, a kigyuladt arczra, az epedő ajakra, néz, néz, végre elmerül, érzi a karokat, melyek karcsu termetére simúlnak, nem gátolja, oly jól esik az, ujra leül, a hadnagy eléje térdel, mit egy csók? egy pillanat müve, igaza van a hadnagynak, ő csókolt virágot, madarat, sőt élettelen képeket s ezek csókját sohasem viszonozták, vajjon a hadnagy fogja-é? hogyan fogja? A bajusza az nem szür, olyan mint a selyem, az apáé tüskés, csókja mindég szür.

Azt hiszi, hogy a csók enyhiti a szenvedéseket.

— A csókban minden szenvedés elhal, a csók a keserü élet czukorja, az üdvösség bimbója, melyet a szerelem melege fejleszt rózsává.

Hedvig már nem habozott. A himes illemtan, a biblia hatalma, porba húlt a természet követelménye előtt. Oda hajolt a szép fő, lecsukódtak a szemek, elszenderült a védő szellem az érzelmek ringó sajkájában, hogy meggátolhassa annak jogát.

A karok összébb fonódtak, kebel kebelen, ajk ajkon és megszületett az első csók, melyben ugyan enyhül a szenvedés, de melylyel uj gyötrelmek, szenvedések születnek.

kérelmére Abauj-Szántón f. évi november 9., 10., és 11-én szőlő ojtási tanfolyamot rendez, melyre az érdeklődő közönség tisztelettel meghivatik. Az abauj-tornamegyei gazd. egyesület elnöksége.

Talált tárgyak. A rendőrségnél két süveg czukor és egy K. D. L. 1884 julius bevésetü női jegygyürü fekszik. Tulajdonosai kellő igazolás mellett az alkapitányi hivatalban átvehetik.

Béka van a gyomrában. Hroblyó Jánosné hilyói lakos ott hagyta urát és Kassára jött szolgálatba. A hilyói plébános megkeresésére, a ki Hroblyónét férje elhagyásáért hivei botránykövének nevezi, a kassai rendőrség a szökevényt megidézte, hol eltávozása okáúl azt hozta fel, hogy férje gyomrában békák kuruttyolnak s ö inkább vizbefojtja magát, semhogy vissza menjen. A rendőrség mindamellett Hilyóra küldi.

Megszökött beteg. Tóth Berti 16 éves fiu tegnapelőtt este a járvány-kórházból, hol mint himlőbeteg gyógykezeltetett, egész pongyólában megszökött. A hosszú-utcza 9. szám alatt lakó anyjánál keresték, a ki állitólag fiát maga rejtette el. Miután anyja dohánygyári munkásnő, nehogy a ragályt behordja a gyárba a rendőrség utasitására a munkából két hétre el lesz tiltva.

A korona-utczai nagy laktanyában a 34. ezred itt levő zöme már beköltözködött.

Tisztelt olvasóink figyelmét Kauffman és Simon hamburgi czégnek, lapunk mai számában közzétett hirdetésére e helyen is felhivjuk. Ki hajlandónak érzi magát érdekes és kevés kiadásba kerülő szerencsekisérletben részt venni, annak e sok és jelentékeny nyereménynyel bővelkedő, államilag biztositott pénzkisorsolást a legmelegebben ajánljuk.

Rövid hirek.

— *Hamis bukás* miatt a kassai törvényszék Fuchs Dezsö volt kassai kereskedőt egy és fél évi börtönre és polgári jogainak három évi felfüggesztésére itélte. Az itélet ellen vádlott védője Búlyi Dezső felebbezett. A vádhatóságot Paksy főügyész képviselte.

— *A kassai korcsolyázó-egylet* pályázatot hirdet egy pénztárnoki és egy jégmesteri helyre. Az elsőre nők is pályázhatnak. Ajánlatok Misztarka György kereskedőnél nyujtandók be.

— *Az 1848-49-iki* kassai és megyebeli honvédeket Szakkay József, mint az ujból megalakúlt honvéd-egylet ideigl. elnöke november 15-ére d. e. 11 órakor a polgári kör helyiségében megtartandó tisztviselő választási gyülésre meghivja.

— *Árverés.* Kassán Hokky Károly vendéglős és kávéstól lefoglalt különféle felszerelvények és butorok 374 frt értékben Schäffer József javára e hó 16-án d. e. 9 órakor főutcza 44. sz. a. elárvereztetnek.

— *Az aggteleki barlang* második bejárata mint ujságolják legközelebb meg fog nyittatni, mely esetben Kassa lesz a touristák kiinduló helye.

— *A szépitészeti* bizottság szerdán az esti órákban a szabadság-tér park megnyitása érdekében tanácskozott, melynek eredménye az, hogy a park meg sincs nyitva.

— *Abaujtornamegye* közigazgatási bizottsága november 12-én tartja rendes havi gyülését.

— *A járvány kórházba* eddigelé 13 himlőbeteg vétetett fel.

— *A gálszécsi vásár* f. hó 11. és 12. tartatik.

— *Fischer József* látszerész a malom és kovács utcza sarkát képező Gering-féle házba tette át üzletét.

Kassai szinház.

Csütörtökön nov. 5-én „Gauthier Margit", Dumas fils 5 felvonásos szinműve; Tolnayné javára, a czimszerepben a jutalmazottal. Az előadás külső sikere, a mely t. i. a közönség érdeme s a mely ez estén kiváló rokonszenvének adta jelét a jutalmazott iránt, igen zajos volt és bizonyára egyik legfényesebb estéje marad a jelen szinidénynek. A jutalmazottat megjelenéskor a zsufolt, még az orchestrumot is elfoglalt ház, perczekig tartó tapsviharral fogadta, mely minden felvonás után háromszor hivta jutalmazottat a lámpák elé. Három koszorú, virágcsokor, a koszorúkon az ujabb szokásból eredő hódolat nyilvánitása: ruhára való szövetek, szallagok, ezenkivül egy kis ezüst koszorú — állitólag a tanuló ifjúság köréből, — mindmegannyi jele, hogy Tolnayné tehetsége iránt a közönség a legnagyobb elismeréssel adózik s hogy ebből kifolyólag Tolnayné játékát már is a valódi művészet magaslatára emelték fel; oda, a hol birálni már nem szabad, csak konstatálni kell a művészi sikert, csak dicsérni, tömjénezni szabad. A tulhajtott dicséretnek tulajdonitjuk, hogy Tolnayné oly merészen csapott ki működése kedves köréből arra a helyre, a melyen individualitási okoknál fogva számára talán csak nagyon késön fognak babérok teremni. Törekvését elismerjük s ha a külső siker hatása alatt a mi meggyőződésünk, melylyel az előadás kezdete előtt Margitja iránt voltunk, az előadás után sem változott, söt a két első felvonás alatt még öregbedett is, csak azt bizonyitja, hogy tisztán, elfogulatlanúl itélünk. Alakja, mozgása, beszédmodora, arczjátéka, minden egyebet jelképezett, csaknem a lázas életü, élvkábitott nöt, a kit a szerelem az iszapból az eszményi tisztaság magaslatára felemel, a ki multját szive vérével akarná lemosni, hogy a társadalom akczeptálja. Szerencsésebb volt a három utolsó felvonásban, hol az olvatag szentimentalizmusba tereli hősnőjét Dumas, hogy annál inkább hivőket teremtsen annak az iskolának, melynek azóta is ékesen szóló apostola. Igaz, sokat levont igyekvése hatásából boldogtalan Armandja. Sokat kellett küzdenie javára s majdnem ...ra kellett forditani fögondját, hogy Armand szembeszökő gyöngéit takargassa. Már első felkiáltása: „Margit!" — melyet a közönség is megkaczagott, minő kinos helyzetbe juttatta. S ugy, midőn találkát ad Armandnak „ebédre" — igen, jövök, mondja ő s majd együtt „reggelizünk." Mindez azonban legkevésbbé sem gyengitheti a valódi művészi erőnek teljes érvényre juttatását ott, a hol az tényleg meg van. Ezt az erőt pedig mi nem tapasztaltuk Tolnayné dráma-hősnői próbálgatása egyetlen momentumába sem. Meghalási jelenetében Tolnayné valami uj módot mutatott be, mely komolyan számba sem vehető. A néző e halálozásról biztosan tudta, hogy a haldokló sem veszi komolyan, a mit Armandja inkább dühöngve mint kétségbeesve, azzal tetőzött, hogy az imádott testet jól odakoppintotta a deszkához. A többi szereplők (Duval) Veress, (Gaston) Follinus kivételével, megállták helyöket Tolnayné művészete mellett.

Czinke.

Kassai apróságok.

Az elkeseredett jegyes. Domokos barátunk igy kesereg: Ne is próbálj engem vigasztalni! Tudom a mit tudok. El a hütelennel! semmit sem akarok róla hallani, mindent elpusztitok, a mi rá emlékeztetne. Egy gyürüt kaptam töle a mult hónapban. Nem ismersz olyan embert kenyerespajtásom, a ki erre egy pár forintot kölcsönözhetne!

*

Szerette volna tudni a szerkesztő munkatársai birálatát a „Lohinai fü"-ről s kérdi:

— Halottak-e valamit a „Lohinai fü"-ről?

— Mi az, takarmány fü? — kérdé az egyik munkatárs.

Ez volt a kritika.

*

Egy német lapban olvassuk: „a *biztositási* bizottság szerdán tartott ülést, melynek főtárgya a szabadság-tér megnyitása volt. Végleg még nem hozták határozatot". Bizonyosan előbb a *szépészeti* bizottság elé akar járulni a *biztositási* bizottság, hogy a kulcsokat adja át. A mi azonban bajosan megy, mert mi meg ugy tudjuk, hogy a szépitészeti bizottság a kulcsokat elvesztette.

*

A mi nincs. Kassa város törvényhatóságánál a minap keresték az 1880. évi népszámlálás hiteles adatairól szóló aktákat. Sok kérdezösködés és keresés után végre annyit tudott meg a keresö, hogy az adatok nincsenek sehol. A nagy rend is okozhat bajt.

CSARNOK.

A társalgónő.

— Ries Hermin eredeti regénye. — 11

Ködös őszi est volt, midőn Wolpini fia kiséretében a St. Germain-utczában egy fényesen kivilágitott palota előtt megállt.

Tétovázva nézett maga körül, úgy tapasztalta, hogy a minden körülmények között nyugodt kedélye nagyon izgatott.

Pedig most inkább kiván nyugodt lenni, mint valaha.

Lám, milyen rabja a testnek a lélek!

Mit bánja ő, akár mit művel ott benn az az asszony. Iránta való szerelme régen kihalt szivéből — —

Bizonyosan a léha udvarlók egész serege dongja körül. De mit bánja ő?

Jenö a mielőbbi menésre nógatta atyját. Ő nem sejtett semmit a szülei közt lévő viszonyról. Csak annyit tudott, hogy a kedves jó mama Párisban lakik, nem jöhet haza, mert beteg, Párisban gyógyitják s ha egészséges lesz, haza jön.

Wolpini szeretni és tisztelni tanitotta anyját.

Söt Jenövel többször levelet is iratott a mamának, mit Jenö ártatlan szive kedves bohóságaival örömmel s szeretettel irt tele. Dicsérte a „papát", hogy az milyen jó, most is ezt, meg azt vette neki, de ő meg is érdemli, mert igen jól tanul, mikorára a mama haza fog jönni, a „Kis deák" czimü verset könyv nélkül el fogja mondani.

Wolpini könyezve tette zsebre az ilyen leveleket.

Jól esett szomorú óráiban el-elolvasgatni e kedves girbe-gurba vonásokat, mik mindannyiszor meggyözték fia lelkének tisztaságáról.

A kis Jenö választ is várt ám a mamától, az apa erröl is gondoskodott — — — — Irt kis fiának anyja nevében. Irt a sors kegyetlenségéröl, a mely nem engedi, hogy még láthassa, irt sok egyebet, hiszen oly könnyü volt neki szomorúságról, fájdalomról irni — — —

A kapus nem akarta Wolpinit bebocsátani, mondván, urnője ma nem fogad senkit.

Valósággal azonban gyanakodott Wolpinire. Nem látta még soha és Párisban annyi sok a becsületes kinézésü gaz. Ovakodni kell.

Különben nem olyan megjelenésü az idegen, mint aminöket urnöje fogadni szokott. Egyet gondolva megfordult s azt mondta:

— Jöjjön holnap, uram, holnapután, vagy a jövő ten — — —

— Okvetlenül beszélnem kell vele, — mondá Wolpini, arany pénzt nyomva a kapus markába.

— Ne hallgass rá! — vága közbe Jenö, — ha a mama megtudja, hogy utunkat állta ez ember, azonnal el fogja kergetni.

E szavakat a kapus már nem hallhatta. Wolpini a diszes lépcsöházban volt, s fiának helyeslé bátorságát.

Az előszobában egy nő állta utját. Egy szuszra kérdé:

— Kicsoda? Micsoda? Mi járatban van? Nem mondta a kapus, hogy asszonyunk senkit sem fogad ma? Egyedül akar lenni, még az operába sem ment.

Wolpininak egyetlen vágya volt egyedül találkozni nejével.

Mily kedvező alkalom!

Oh, ezt nem szabad elszalasztani!

— Urnöje ismerni fogja e kivételes eseteket, — mondá — jelentsen be. Vidéki földbirtokos vagyok, a ki csupán végette jötteni Párisba, . . . hoztam neki valamit, — tevé utánna nyomatékkal, — ami öt közelebbröl érdekli.

A pénzdarab s az utolsó szó, hoztam valamit, szeliditőleg hatott a komornára.

Barátságos képet vágva, egy függöny ajtón át távozott.

Azon idő alatt, meddig Wolpini egyedül maradt fiával, szinte megfeledkezett a felsöjének zsebébe rejtett törről. Rosz álomként tünt fel előtte a fájdalomtelt mult. Jenö örömtöl ugrándozva csevegett a nagy boldogságról, mit neki a papa szerzett.

Végre hát meg fogja láthatni a kedves mamát, akire ö nem is emlékszik. De azért ismeri, oh, akár le is tudná rajzolni. Ha lehunyja a szemét, mindig látja. Olyan szép, mint az a szentkép, mit papa a templom számára festetett.

Wolpini intette fiát, hogy ne ugrándozzék és a mama irányába illdomos legyen. Ne csimpaszkodjék a nyakába, hogy össze ne gyürje csipkéit, mert a mama igen sokat tart csipkéire. Hajtsa meg magát elötte, igy ni, s aztán csókolja meg a kezét, a száját csak akkor, ha a mama engedelmet ad erre.

Jenö mindent megigért s Wolpini örömtöl sugárzó arczczal ölelte keblére.

Lehetetlen e gyermeket meg nem csókolni, olyan kedves, olyan szeretni való.

Egide bizonyosan ölébe ragadja, nem kell majd figyelmeztetnie:

— Im, ez a te elhagyott gyermeked!

Megismeri, hiszen úgy hasonlit reá, akár csak a tükörben nézné magát.

Még sem, csak a vonásai olyanok. Egidenek soha sem volt ilyen arczkifejezése.

Wolpini arcza elkomorúlt. De csak egy pillanatra, hiszen ö nem ismerte Egidet hétéves korában.

Ilyennek kellett lennie, hanem később — — — zsenge korában kenyérért kellett küzdenie. Nehéz állásával járó gond fanyarrá tette kedélyét. Ő jobbra született: parancsolni, uralkodni.

Persze, bün, hogy nem volt öszinte Wolpinihez, a midön ez kezével, szivével kinálja meg.

De hát a női lélek kifürkészhetlen!

Hogy elhagyta öt! Istenem, hisz nem is volt még ideje, férjét megszeretni.

Aztán az a bankár, az oka mindennek. Az alkalom tolvajt csinál.

Egide bizonyosan megbánta régen tettét, maga irta, a midön férjével ki akart békülni.

A rokonok, ismerösök azt mondták: csak azért sürgeti a békülést, mert a bankár ött hagyta, mint megúnt játékszert, szégyenteljesen megszökött Párisból.

(Folyt. követk.)

Felelős szerkesztö: **Ries Lajos.**

Nyilttér.

Forgách-utcza 13. sz. a.

hirtelen elutazás következtében

azonnal eladó

házi butorok, képek, lámpák

és egy

hármas Wertheim-pénztár.

Üzlet helyiség változás.

Van szerencsém a n. érd. közönség szives tudomására hozni, hogy

látszerész-üzletemet

mely harmincz év óta a föutczai Forgách-palotában volt, folyó évi **november 1-töl**

a malom- és kovács-utcza sarkán levő

Gering-féle házba

tettem át.

Ez alkalommal ajánlom dúsválasztékú raktáromat mindennemü arany, ezüst, aczél, teknyöcz és szarúba foglalt **szemüvegekből, látcsövekből,** valamint nagyválasztékú **légsuly- és hévmérő készletemet,** nevezetesen óra-alakú **aneróid** légsúlymérőket, továbbá 100 fokú alkohol-métereket a hozzátartozó tabellákkal. Javitások elfogadtatnak és a leggyorsabban teljesittetnek.

A midön végül a n. érd. közönségnek harmincz éven át irántam tanúsitott nagybecsü bizalmát hálásan megköszönném, kérem azt uj üzlethelyiségemben továbbra is fentartani, melynek reményében vagyok

1—6 mély tisztelettel

Fischer József, látszerész.

HIRDETÉSEK.

Szőnyegek és takarók felső-magyarországi legnagyobb gyári-raktárának tulajdonosa.

FLACHBART SAMU UTÓDAI

„SZÉMAN TESTVÉREK“ czég

Kassán, fő-utcza 60-ik szám alatt

ajánlja a nagyérdemü közönségnek mindennemü

salon-, futó-, pamlag- és ágyelőtti szőnyegeit

katona-, gräfenbergi, fürdő- és lópokróczait, valamint különböző szinü utazó-, ágy- és erdélyi gyapjutakaróin kivül

Rumburgi creasz-, czérna-, len- és gyapot-vászonnemü czikkeit; chiffon-, kanavász-, ágy- és derékalj-kelméit.

Továbbá ajánlja legdúsabb választékkal ujonnan berendezett nagy raktárát mindennemü

ruhakelmékben, szines és fekete orleans, fekete terno, wattmoull, lama és fehér flanell, kalmukban, barchentben és rövidárukban.

A nagyérdemü közönség becses látogatását kérik

tisztelettel

SZÉMAN TESTVÉREK.

8—10

Nyujtsunk kezet a szerencsének!

500,000 márka

fönyereményt igér kedvező esetben a **hamburgi nagy pénzsorsjáték**, mely a magas **kormány által** jóváhagyatott és biztosittatott.

Eme ujabbi játék-tervezet előnyös berendezése abban áll, hogy rövid pár hó lefolyása alatt 7 sorsolásban **100,000 50,500 nyereménynek** kell biztos történni, ezek között vannak fönyeremények, esetleg 500,000 márka, illetőleg

1	nyeremény	á 300,000	márka	26 nyeremény á 10,000	márka
1	„	á 200,000	„	56 „ á 5,000	„
2	„	á 100,000	„	106 „ á 3,000	„
1	„	á 90,000	„	253 „ á 2,000	„
1	„	á 80,000	„	512 „ á 1,000	„
2	„	á 70,000	„	818 „ á 500	„
1	„	á 60,000	„	31720 „ á 145	„
2	„	á 50,000	„		
1	„	á 30,000	„	továbbá 16,990 nyeremény á 300,	
5	„	á 20,000	„	200, 150, 124, 100, 94, 67, 40,	
3	„	á 15,000	„	20 márka.	

Ezen nyeremények közül az első osztályban 2000 összesen 117,000 márka értékben sorsoltatik ki.

Az első oszt. fönyeremény 50,000 márka, mely 2-ik 60,000, 3-ik 70,000, 4-ik 80,000, 5-ik 90,000, 6-ik 100,000, a 7-ik oszt. esetleg 500,000, illetve 300,000, 200,000 márkára stb. emelkedik.

A nyeremények hivatalosan az alapterv szerint lettek megállapitva.

Eme nagy, az állam által biztositott sorsjáték első osztályának legközelebbi nyeremény-huzásnak ára:

egész eredeti sorsjegy 3½ o. é. frt — kr.
fél „ 1¾ „ „ „ —
negyed „ — „ „ 90 „

Mindennemü megbizások **a pénz beküldése, postautoni fizetés, vagy az összeg utánvétele** mellett a legelkülönözöttebben teljesittetnek, mindenki az állam czimerével ellátott **eredeti sorsjegyeket** tőlünk saját kezeihe kapja.

A megrendelésekhez a szükséges hivatalos tervezetek ingyen mellékeltetnek, melyekből ugy a nyeremények beosztása az illető osztályokra, mint szintén az illető betétek is meglathatók s minden hüzás után érdekelt feleinknek felhivás nélkül megküldjük a hivatalos hüzási listát is.

Kivánatra a hivatalos tervet megtekintés végett bérmentve és előzetesen beküldjük és kijelentjük, hogy nemtetszés esetén a sorsjegyeket visszaveszszük és az ezekért fizetett összeget megtérítjük.

A nyeremények kifizetése mindig pontosan s az **állam jótállása** mellett történik.

Összeköttetésünk mindig a szerencse kegyeltje volt s érdekelt feleinknek gyakran a legnagyobb nyeremények fizettek ki, a többi közt **250,000, 100,000, 80,000, 60,000, 40,000** stb. márkaösszegeket.

Ezek s a **legszilárdabb alapra** fektetett vállalatnál előre-látható mindenki a legelőnyösebb részvételre lehet biztos számitani, hogy tehát minden megrendelésnek eleget tehessünk, kérjük ezeket folyó évi **november 11-ike előtt** hozzánk elküldeni.

Kaufmann & Simon, bank- és váltóüzlete

Hamburgban.

Mindennemü államkötvények, vasuti részvények és hitel-sorsjegyek bevásárlása és eladása.

Ezennel köszönetünket mondjuk a régibb idők óta nyilvánitott bizalomért, s a midőn eme ujabbi sorsjáték kezdetével a tisztelt feleinkhez fordulunk, ezentúl is igyekezni fogunk állandó, pontos s előzékenységes kiszolgáltatás által, igen tisztelt érdekelt feleink részéről megtiszteltetést kiérdemelhetni.

A f.

KERTÉSZ FERENCZ

műkertésznél

a Forgách-villában

megrendelhetők a **legszebb virágkoszorúk, asztali, kézi és menyasszonyi csokrok élő virágokból, a legdiszesebb virágtartók** kiválaszthatók jutányos árak mellett.

Szives megrendeléseket elfogad

ifj. NOVELLY SÁNDOR ur. 5—5

818/sz.
1885.

Árverési hirdetmény.

Alólirott kiküldött birósági végrehajtó ezennel közhirré teszi, hogy a kassai kir. járásbiróság 9474/p. 85. számú végzése által Hokky Károly kassai lakos ellen Schäffer József kassai lakos részére 225 frt tőke követelés végett elrendelt kielégitési végrehajtás folytán bíróilag lefoglalt 374 frtra becsült vendéglői felszerelvények és bútorokból álló ingóságok nyilvános árverés utján eladandók, mink a helyszinén, vagyis Kassán fő-utcza 44. számú ház vendéglői helyiségében lecndő eszközlésére határidőül **1885. évi november hó 16-ik napjának délelőtti 9 órája kitüzetik**, melyhez a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak, hogy az érdekelt ingóságok ezen árverésen szükség esetén becsáron alól is eladatni fognak.

Kassán, 1885. november hó 6-ik napján.

—1 **Paraicz Ödön,**
kir. birósági végrehajtó.

Kassai népbank.

Árverési hirdetmény.

A kassai népbank részéről ezennel közhirré tétetik, miszerint az **1884-ik év deczember hó 31-ig** terjedő, alább kitett számok alatt elzálogositott ékszerek, miután az elzálogositók által a kellő lejárás idején be nem váltattak, sem elzálogositásuk meg nem hosszabbittatott, **1885-ik év november hó 20-án** s esetleg a következő napokon, délután 2 órakor a „Népbank“ helyiségeiben tartandó

nyilvános árverés utján

az alapszabályok 26-ik §-a értelmében, elárusittatni fognak; felhivatnak tehát az illető érdekeltek: zálogjaikat a kitüzött árverési határnapig annál inkább kiváltani, minthogy mindezen elárverezésből netán eredő károk őket illetendik.

1283 1349 1358 1365 1579 1689 1782 2162 2299 2351 2380 2455 2517 2611 2665 2678 2687 2802 2841 2945 2051 2968 2973 2976 3006 3049 3059 3064 3076 3077 3086 3099 3101 3118 3130 3175 3180 3197 3203 3212 3213 3217 3220 3242 3260 3262 3273 3278 3301 3312 3320 3327 3342.

2—2 **Az igazgatóság.**

Üzlet-megnyitás.

Tisztelettel van szerencsém tudomására hozni a n. érd. közönségnek, hogy fő-utcza 41. sz. a. fenálló üzletem megtartásával

fő-utcza 83. sz. alatt a régi posta-épületben

teljesen ujonnan berendezett

keztyű- és sérvkötő-üzletet

nyitottam.

A midőn a n. érd. közönség további nagybecsü bizalmát és pártfogását kérném, maradok kiváló tisztelettel

CZVANCZÁR ANTAL
keztyüs.

2—3

Raktár: fő-utcza 41. és 83. sz.

Nyomatja Ries Lajos kiadó saját könyvnyomó-intézetében Kassa 1885.

I. évfolyam. Kassa, 1885. évi november 12. 16. szám.

Előfizetési díj:
Egy évre ... ... 5 frt — kr.
Félévre ... ... 2 „ 50 „
Negyedévre ... 1 „ 25 „
helyen házhoz-hordással, vidékre postai küldéssel.
Egyes szám 6 kr. —

Hirdetések
egy petit sor ... ... 4 kr.
nyilttérben ... ... 12 „
Többszöri közlésnél engedmény.
Felvétel a kiadóhivatalban főutcza 54. sz.

KASSAI SZEMLE.

Társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden csötörtökön és vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Kassa főutcza 54. sz. a.
hova a lap szellemi és anyagi részét érdeklő küldemények czímzendők.

Kéziratok vissza nem adatnak.

Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

A megye.

A főispáni hatáskör kibővitésének mindhangosabban felmerülő kérdéséről e lapok hasábjain olvasott véleményre vonatkozólag, legyen szabad nekem is nézeteimet elmondani.

„Ugy szereti, majd megeszi," szokásos magyar közmondás.

Nagyon találóan lehet alkalmazni ezt a közmondást a kormánynak a megyével szemben tanúsitott magaviselkedésére.

Valahányszor fölmerül a vád, hogy a megye nyakán van a kés s követeli a közvélemény, hogy távolitsák el onnan, mindannyiszor hallatszik felülről, hogy nem ellenséges kéz tartja azt a kést, korántsem, hanem az orvos, ki el akarja távolitani a rajta rágódó sebeket, undok fekélyeket, kinövéseket; különben, ellenkezőleg, nagyon szeretik, sőt dédelgetik a megyét.

Szegény, szegény ártatlan bünbak! Persze hogy dédelgetik; mondjuk: hogy a pusztitó, emésztő nagy szerelem miatt már alig van valami belőle.

Először megették a kezét, aztán a lábát, most meg készülnek leharapni a — fejét, Grünwald Béla nagy örömére.

Ez az ur mosolyogva sohajt föl és mondja: „Nincs szükség én rám, a jó barátok nélkülem is agyonszeretik Autonómia urhölgyet."

Sajnos, nagyon is igaza van. A boszorkánykonyhában készül most egy olyan pilula, mely teljesen meg fogja „gyógyitani" a beteget, magyarán szólva; megfosztani minden hatalmától, önállóságától: veszedelmességétől.

Hatalmas és önálló vármegye helyett lesz hatalmas, de nem önálló főispán, azaz jobban mondva annyi helytartó, ahány megyéje van az országnak.

A megyei automonia felett eléneklik hát nemsokára Grünwaldék a „circumdederunt me"-t, hacsak a tizenkettedik órában nem hagyja el a megyei törvényhatóságokat a tespedő nyugalom és közöny s megemlékezve Kossuth legutóbbi memento morijára, melyben megjövendeltetett, ami most ime beteljesedik nem tiltakoznak a kuruzslók és orvosságaik ellen s nem sietnek bebizonyitani is, hogy a megye nem beteg csak legfölebb egyes tisztviselői, hogy nem a rendszer a hibás, hanem az emberek.

A silány emberek, a hanyag tisztviselők bünbakja igenis a megye: ezek hirdetik, hogy a rendszerben van a hiba, mert fedezni, leplezni akarják saját hibáikat, mulasztásaikat s ekkép eszközeivé válnak a reákeziónak.

Ez okozza a mai hanyatlást s nem a rendszer, meg okozza a közszellem hiánya, az önzés felburjánzása, a sógorság, komaság összetartása, mindenekfölött pedig az, hogy nem gyakorolhatja minden becsületes polgár választói jogát.

Ezen kellene változtatni s akkor megszünnének a többi bajok is, nem lenne szükség mindenható főispánokra, uj rendszerre, mely a közigazgatás meglevő bajait még csak fokozni fogja, hanem anélkül is lenne ujra életerős vármegye s benne erős oszlopa az alkotmányos szabadságnak.

Kivánesiak vagyunk, lesz-e bátor s bizonyára győztes önvédelmi harcz, vagy csak megadja a megye magát — kegyelemre?!

Egy megyei bizottsági tag.

*

Szivesen adtunk helyet a fenti soroknak, amennyiben irója a megyei közigazgatás terén évek óta tevékeny részt vesz, mindamellett nem zárkózhatunk el megjegyezni, hogy a nyilatkozat éle inkább megerősiti, semhogy gyengitené a lapunk utolsó számában foglalt czikk érveinek meggyőző erejét. Régi dolog, hogy a féreg, mely a megyei önkormányzat testén rágódik, lassanlassan elsorvasztotta az egész testet s hogy ezért nem a férgek szenvednek, hanem a test maga és azok, a kik végromlását önzetlen, becsületes munkával igyekeztek a legjobb tudat szerint megakadályozni. A kormány nyesése a legjobb bizonyiték amellett, hogy czélja nem volt s ma sem az, hogy a megyét autonom-jogától megfoszsza. A mai viszonyok, az életmód az embereket más felfogással, gondolat-világgal ruházták fel, s ez hozta magával azt is, hogy a régibb formák uj erősebb kerethe foglaltassanak anélkül, hogy az alap maga megsemmisittessék. A kormány csak ezt teszi. Ha van a kormánynak a megyék ellen elkövetett bűne, ez csak az, hogy nem nyúlt hozzá vasmarokkal. Arról nem tehet senki, de már ugy van, hogy a sok rosszért igen sok jónak áldozatul kell esni. Hogy a főispán hatásköre kibővitése által a bajokat fokozni fogja, azt indokolni lehetetlen.

Szerk.

Az amerikai kivándorlás.

— Eredeti tudósitás. —

Sztropkó, 1885. november 10.

Jóllehet a miniszterium az Amerikába való kivándorlást tiltja, s a mennyire lehet, akadályozza, mindazonáltal a téli időszak beálltával, s a mezei munka megszüntével a sztropkói és makoviczai járásbeli lakosok számosan mennek el Amerikába.

Igaz, hogy miniszteri engedély nélkül, de lehet-e ezen csodálkozni, midőn az engedélyek nagyon nehezen adatnak meg, vagy ha megadatnak is, azoknak elintézése, s kézbesitése legalább egy fél évig, vagy egy évig is eltart.

De valóban oly káros hatású-e az Amerikába való kivándorlás, mint azt sokan hiszik?

Leginkább a földbirtokos osztály az, mely zokon veszi az amerikai kivándorlást, állitván, hogy az amerikai kivándorlás miatt cselédeket kapni nem lehet, vagy ha kapnak is, roszat, s azt is drágán kell fizetni.

Azonban ezen indokolás az egyéni szabadsággal, s azon haszonnal szemben, mely az amerikai kivándorlásból származik, figyelembe allg jöhet.

Ha a művészeknek, iparosoknak az Amerikába való kivándorlás szabadon megengedtetik, miért ne volna az megengedhető a munkás osztálynak, hisz ennek is meg van azon joga, sőt családja iránti kötelessége, hogy munkaerejét ott érvényesithesse, hol az jobban méltányoltatik, s jobban fizettetik.

Az amerikai kivándorlásnak anyagi haszna a sztropkói és makoviczai járásra nagyon is meglátszik.

Ugyanis, mig az 1879—80. években e vidék lakosságát csakis a kormány által kiosztott kukoricza s vetőmag kölcsön mentette meg az éhhaláltól, — mig a kivándorlás általánossá lette előtt a legjobb gazda asztalán is csak nagy ünnepek alkalmával volt rozs kenyér, s azt is az alföldi aratáson szerzette, — mig a kivándorlás előtt utolsó igavonó marháját kótyavetyélték el az adótartozás miatt, sőt igen gyakran már ingóság sem akadt az adó fedezésére és magát a birtokot árverezték el adó fejében, — mig a kivándorlás előtt e vidék lakosságának nagy része az uzsorások körmei közt nyögött, — addig most az Amerikából bevándorolt dollárokon e vidék lakossága tisztességes ruházatot, jobb élelmi czikkeket, gazdasági felszerelést, szarvasmarha-, juh-állományt vásárol, adósságokkal terhelt, e vidéken divólag elzálogositott tel-

TÁRCZA.

Metamorphosis.

Mig leányka: korán kelő,
Rendes, tiszta, gondos.
S ha férjhez ment: délig alszik,
S a ruhája rongyos.

Mig leányka: mást megszólni
Legnagyobb bün nála!
S ha asszony lett: mást szapülni
Nem fárad el szája.

Mig leányka: ha dolgozik,
Magát jól úgy érzi.
S ha férjhez ment: restel még a
Tükörbe is nézni.

Mig leányka: a férfire
Világért se nézne!
S ha asszony lett: csak úgy csalj' a
Férfiakat jégre.

Mig leányka: nincs a földön
Jobb gazdasszony nála.
S ha férjhez ment: kozmás étel
Párolog a tálba'.

Mig leányka: olyan szelid,
Mint a kezes bárány.
S ha asszony lett: piczit jobb, mint
A hétfejű sárkány.

Mig leányka: erényének
Se szeri, se száma,
De azért, ki *ma* elveszi:
Holnap már megbánja!

Gordon Jónás.

Miért nem lett Hupák Béni drámairóvá.

— Istenkém, istenkém, világositsd meg gyarló elmémet, s engedd, hogy az alább megjelölt száz darab aranykát én seperhessem fel.

Körülbelül ilyetén fohász lebbent el Béni ajkairól, a mikor a „Harsoná"-ban az akadémiai jutalom tételeit olvasta.

— Száz darab arany . . . mennyi pénz . . . papirpénzben közel hatszáz forint . . . egy kis töke, hej hogy kiránthatna egyszerre az anyagi zilált helyzetből! . . .

Aranyos kis szöszikém, neked kerülne jó meleg ruhácska, de még baba is, a Palika zubbonykája már foszlik . . . telnék neki is egy óra, a kis mamát meglepném a sokat emlegetett divatos kalappal, ruhával. Istenem, istenem! De hát igy nem telik. A házbér, a sok „garasos adósság", mind, mind kifizetődnék, s még maradna is valamicske továbbra.

Hát a hirnév . . . a dicsőség, Béni, tudom, másképen beszélne veled a „főnök ur", másképen a világ. Az ujságok egy hétig azt kürtölnék: Egy uj jelenség, egy uj üstökös stb. stb. Az „irnokné asszony" törné magát a kis mama kegye után, mig most ··· hja ilyen a diurnisták sorsa ··· megvetés, mellőzés ··· gúny-szegénység —

— En érzem, hogy bennem él az alkotó isteni szikra ··· de mely eddig lángra nem gyulhatott, a küzdés a földhöz bilincselte a lelket, a mely hivatva volt a földi rögökön tul emelkedni ···

Igen, igen Béni ··· te lángész vagy ···

És Hupák Benjámin m. kir. dijnok elhatározta, hogy ő halhatatlanná lészen.

Avass fel muzsám csókoddal nagygyá — és a kis mama megadta neki a kért csókot duplán.

* * *

Velem dolgozott egy irodában, s éppen szemközt ültem vele.

Volt alkalmam tapasztalni, hogy ez ember egyike a „legmalheurösebb" teremtményeknek.

Beszédbe nem ereszkedett senkivel, dolgozott szünet nélkül, csak nagy ritkán merte szerény véleményét koczkáztatni. Félénk volt a gyávaságig, a dühös „princzi" rendesen öt szidta a pontatlanságért és a hivatalos aktusban való rendszertelenségért", Béni ilyenkor csak azt felelte:

— Elösmerem hibás voltomat.

Pedig ő nem volt hibás soha.

Féltékeny volt nagyon csinos feleségére.

Egy izben egyik kollegája ugyanazon házban vett lakást, a hol Béni lakott. Be-belátogatott Béniékhez; a menyecske szivesen látta férje kollegáját — ámbár Béninek nem vala inyére e gyakori „átránduláss" szomszédja részéről.

Egyszer Bénit annyira meglepte a féltékenység, hogy nem tekintve a vendégjogra, nem a collegialitásra — a dominet valami mult századbeli muskétával üzte ki szobájából. Másnap azonban elösmerte hibás mivoltát ···

Egy nap észrevettem, hogy Béninek nem serczeg a tolla oly szorgalmasan, mint mindig szokott ···

Hol letette a tollat és nézte a felszálló bodor füstöt, hol pedig járt fel-alá a szobán és törülte izzadt homlokát.

— Ez jelent valamit — gondolám.

Béni észrevette, hogy figyelek rá, leült és dolgozott.

Láttam, hogy más munkát dolgozik, nem hivatalost.

Arcza kigyulladt, tollát tizszer is bemártotta, még egy sort irt, majd törült — és gondolkodott.

A drámairók nyelvén szólva: küzdött a gondolatoknak formába való öntésével, a mint később megtudtam.

két tisztázza és visszaváltja, a régi egészségtelen kunyhók helyett tisztességes s rendes házakat, s gazdasági épületeket épit, azt zsindelylyel fedi, nagyobb ünnepek alkalmával ketten, hárman összeállva a buzalisztet a boltban zsákszámra veszik, most télére hordószámra sózzák be a juhhust, igy többé a káposztát nem egyedül krumplival, de juhhussal is élvezik, egy szóval a maguk módja és szokása szerint jól élnek.

E vidéken ezelőtt 5—6 évvel is még 50—60 frton lehetett szabad kézből megvenni egy volt urbéri teleknek nyolczadrészét, most pedig alig van eladó kis birtok, de ha akad is, vagy ha néha elvétve birói árverésre kerül, 1/4 telekért birói árverésen is megadnak 250—300 frtot, sőt néha többet is; az olyan ház és belsőség, mely 5 évvel ezelőtt 1500 frton volt vásárolva, most 4000—5000 frt értéket képvisel, már pedig ezt mind az Amerikából beözönlött pénz teszi.

De nemcsak a kisbirtok értéke emelkedett, hanem a nagyobb birtokoké is. A makoviczai járásban igen sok községben a telkesek a földesuri jogokat, birtokokat megszerezték; ujabban a sztropkói járásban többen társaságba állva, oly birtok vásárlásába mertek kezdeni, minő a kelcsei uradalom, melyhez a pethőfalvi, sztr.-hraboczi, or.-tokaji stb. birtokok tartoznak, melyért 80,000 frtnyi vételárt igértek, mely pénznek szintén nagy része amerikai pénz.

Sőt a földbirtokos osztályra is hárul némi haszon az amerikai kivándorlásból és pénzből, a menynyiben a lakosság módosabb lévén, s nagyobb marhaállományt tartván, az ennek szükséges takarmányt felébe, vagy harmadába való kaszálás által szerzi be, földeket felehaszonra művelés alá vesz, miáltal a cselédségnek nagyobb számbani tartása feleslegessé válik.

Tájékoztatóúl, hogy mennyi pénz jöhet be Amerikából, megemlitem, hogy csak a sztropkói postán körülbelül 30,000—40,000 frt érkezik évente Amerikából, mennyi érkezhetik még a többi postákon, valóban kivánatos volna tudni.

Azt hiszem, hogy a nép jólétének leghathatósabb bizonyitéka, hogy magán-követelésekre nézve is alig intéztetik végrehajtás, árverés pedig vajmi ritkán tartatik, s hogy az adóvégrehajtók e vidéken szintén ritkán láthatók, (hála Istennek!) sőt az adók annyira és oly pontosan fizettetnek és folynak be, hogy az azok beszedésével megbizott közegek még jutalmat is nyernek, ha pedig nem győzné az amerikai pénz, jutalom helyett birságot kapnának.

A fennebb előadottak megdönthetlen, s mindennapi tapasztalaton alapuló tények, miből csak azt a következtetést lehet levonni, hogy az amerikai kivándorlást kár megtiltani, hisz a kik kimennek is, visszahozza őket a honvágy, még pedig tele erszénynyel, vajha az ily tele erszény soha ki nem ürülne, de hiába, a dollár is kerek, s hamar elgurul, de azért a közvetett haszon megmarad.

V. D.

Levél Kassáról.

Édes atyámfia!

Tudja-e maga, hogy mit tesz az, mikor az asszony akarni kezd?

Hogy tudná! Hiszen a maguk akarata olyan, mint a huron pendülő időjós, ha nap süt, behuzódik viskójába, ha rossz időt érez ki-kikukkan, de nem látja meg akkor sem más, csak az, aki akarja s aztán az esetleg esernyőt visz magával, ha sétálni megy s ezzel vége mindennek.

De mikor az asszony akarni kezd, hát csipőjére teszi a két kezét, lábával nagyot toppant s azt mondja: akarom! punktum!

Ha ugy tesznek, mintha nem hallanák, elejt valamit, például a mosdó tálat, a vizes palaczkot, ha ez sem használ, kifut a leves, megkozmál a pecsenye, nem kél meg a kenyér, megsavanyodik a kávé, rendetlen a szoba, füstöl a kályha, a cselédet elkergeti s nincsen aki a férj czipőjét, ruháját tisztogassa, az ágyát megvesse s e miatt elkésik a hivatalos óráról, s aztán a főnöke szól:

— Uram mi ez?

Ő otthon szól:

— Asszony mi ez?

— Beteg vagyok, talán meg is halok, te zsarnok, te szivtelen, te szörnyeteg! nem törődsz velem — mit te szivtelen, te szörnyeteg! nem törődsz velem — mit te szivtelen, te szörnyeteg! nem törődsz velem — mit fogadtál, mit esküdtél? itt hagynálak, ha nem szégyenleném magam az emberektől, a világtól, — ha volna jártányi erőm — —

Hogy igazán nincs jártányi ereje befekszik az ágyba, lehunyja szemeit és szakgatott sohajok töltik be a szobát.

A férj össze csődíti az orvosokat, — e jelenet a hatás kedveért persze éjjel történik — azok összedugják a fejüket, soha ilyen betegséget, a szegény nőnek minden izében más betegség dúl, minden izében egy-egy halál vigyorog.

A férj sír, majd haját tépi tehetetlen fájdalmában, tüzet rak, teát főz, hamut, vizet melegit, lenmagot, fenyőmagot tör, borogatásokat csinál s összeforgatja a konyhát, kamarát.

Az erős testalkatú férjnek több hasonló jelenet szükséges, mig végleg kimerül s a beteg kacsóit csókolgatva, rebegi:

— Oh, szerelmem, csak még egyszer légy jobban, soha, de soha sem lesz okod többé panaszra, lásd azt hittem a mások bujtogatása folytán, hogy olyan vagy, mint a többi nők, szeszélyes s szimulálsz, de most láttam, oh én bünös! —

Az akarat ilyetén nyilvánulása fájdalom csak a férjes nőknél történhetik. Én nem akarhattam igy, de én nem is akartam egy uj kalapot vagy uj ruhát.

Én másként akartam s ennek is meg volt a kivánt eredménye, én egész egyszerüen öngyilkos lettem, megmérgeztem magam, de persze volt eszem mérget nem inni.

Mi türés tagadás, férjhez akartam menni s hogy nem mentem, annak oka nem én vagyok, sem Málcsikám, sem a vőm. Ők öngyilkosságom után beleegyeztek, de ő — —

Mentségemre legyen mondva már igen meguntam az egyedül való életet és azt hogy folytonosan a a más boldogságát nézzem. Ideám támadt.

Mondok: elég már a gyászból, a sopánkodásból. Imádkoztam már én eleget a multért és jövőért, hát — de minthogy az ember egyedül nem lehet férj és feleség, beszéltem a rektorral és szépecskén megindítottuk a dolgot.

Oh de a gyerekek! Az istentől elrugaszkodott népség bele merte magát ártani az ő szülőjük dolgába.

Az én gyermekeim, meg az ő gyermekei, ja, jaj!

Hiába mondtuk, hogy benött már a fejünk lágya, hogy nekik czoki, nem használt.

Én ekkor eszeltem ki az öngyilkossági fortélyt.

Elmondtam jövendőbelimnek, hogy, hogy és miként csinálja ő is s biztositottam az eredményről.

De ő oh — igazán csinálta! ott maradt a placzon — ha gyönge szivü volnék, ha azt hinném, hogy csak ő volt egyedül a világon, ha pater Basilius nem vigasztalna, talán még bánatnak esnék, de igy — még csak nem is sajnálom, minek volt olyan bamba — nem kár érte, nem értette az élet stratégiáját — nem volt életre való.

Apropos, hogy milyen a kassai paprika? hát biz én nem tudnám megmondani ha azt nem irná, hogy német ujságban kinálgatják, igy jó lélekkel mondhatom, hogy az nem egyéb téglapornál, megkóstoltam, de se nem csip, sem nem csavar s a ki véletlenül beveszi, elrontja a gyomrát. Kinál az a német ujság Knigget is, holott a csámcsogásáról tüstént észre venni, hogy ő maga Saskút sem ismeri.

Az állami felsőbb leány tanodának már meszelik a falait. Az nem baj, hogy még nincs felépitve, a fundus az meg van. Pistike már is gyakorolja rajta a technikát.

A tramwájhoz szükségeltető utczák, terek, egész hosszmértékben már szintén meg vannak, a vasat is öntik hozzá, a fa is nő az erdőben, lovakban sincs hiány, csak az épitést nem akarják elhamarkodni, s ha az isten ugy akarja, nem fogunk többé gyalog járni és a Bankón is meg lesznek a villák, mert Kresz János téns ur, a kinek a tudományos voltát atyámfia is ismeri, szerencsésen megválasztódott a városi kupaktanácsba. Ugy mondják, hogy a téns ur olyan orátor és oppanálója az Édereknek, hogy most egész más világ lesz nálunk. Éder fog hallgatni és csak Kresz beszél. Félünk is már előre a sok csőzéstől. Hanem a bankói villákban azért kanállal fogjuk enni a levest és én továbbra is az maradok, a ki voltam. Tiszteli a néni, a nénit.

Kassán, Szent-András havában MDCCCLXXXV.

özv. Gágor Kata.

Ujdonságok.

Polgármesterünk névnapja alkalmával minden oldalról a legmelegebb ovációkban részesült. A városi hivatalnokok, a polgári kör és az ipartestület testületileg jelentek meg, hogy kifejezést adjanak azon ösziute szeretet, tisztelet és ragaszkodásnak, melylyel Kassa város derék polgármestere iránt viseltetik az egész város rangkülönbség nélkül.

Közegészség. Dr. Bódogh Albert a tegnap tartott közegészségügyi bizottság ülésében előadta tapasztalatait és kijelentette, hogy a kormánynál sürgösen követelni fogja, hogy a fazekas-uteai 2. számú Maurer örökösei, az alkülsétány 1. számú özv. Horák Jánosné, a pesti ut 10. sz. Schwartz Salamon háza és a Tyrnauer rongytelepe haladéktalanul bezárassanak, mivel ezeket a közegészség ellen igen veszélyesnek találta.

A Nemzeti Körben tartott felolvasást ugyancsak ott a mult szombaton vacsora követte, füszerezve pezsgő kedélyeséggel, s a legvidámabb hangulattal.

Lekly Gyula már általunk jelzett előadásának hatása alatt a Nemzeti Kör választmánya Lángh Nándor ur inditványa folytán, aki egyszersmind a költségek viselését is felajánlotta, elhatározta, hogy azt egész terjedelmében ki fogja nyomatni, s igen olcsón el fogja árusitani; az elárusitásból befolyó jövedelmet pedig az erdélyrészi közmüvelődési egyesületnek küldi.

A Nemzeti Körben f. hó 21-én tartandó második előadás kiválóan élvezetesnek igérkezik. Annak tárgya látszólagosan hölgyeinket érdekli ugyan közelebbről, de bizonyára érdekelni fogja mindazon urainkat is, a kik szivesen megeszik a szép asszony főztét. Dr. Rodiczky Jenő gazd. intézeti igazgató fog értekezni az élelmiszerekről és azok konzerválásáról. A ki tudja legalább hiréből, hogy minő előhaladást tett az ipar és tudomány a legujabb időkben ezen a téren is, örömmel fogja üdvözölni a thema szerencsés választását, kivált ha még hozzá gondolja, hogy a tudós előadó azon czikkeket, a mikről beszélni fog, nagyobbrészt természetben is bemutatandja. Jegyek az előadásra ugy mint eddig Haymann és Maurer uraknál 50 krért kaphatók. Érdekes lesz a felolvasást követő vacsora is, mert ezen meg a bemutatott konzervált élelmi szerek kellőleg elkészitve, meg fognak izleltetni. Csak aztán konzerváltassék ám az első vacsorát jellegző feszletlenség és jó humor is.

A mult vasárnapi választás eredménye a III. kerületben üres volt egy bizottsági tag helyére követ-

---

— Hupák, maga mit ir?

Béni kiejtette kezéből a kalamárist s hebegett valamit.

Nem tudja maga, hogy a zugirászat oly sulyos bünttettet képezend egy hivatalbeli személyre nézve, a minek folytán állását is koczkáztathatja?

— De kérem, főnök ur ···

— Jegyezze meg magának jövőre való nézve ··· érti? ···

— Bocsásson meg, főnök ur ··· én érzem hibás voltomat.

Béni sápadt arczczal ült le asztalához és összehajtogatta a teleirt iveket.

Hivatalos óránk csak ötig tartott. Hupák és én még benn maradtunk.

Beszédbe ereszkedtem vele, s ő a legnagyobb bizalommal, de titoktartás mellett megvallotta, hogy drámát ir ···

— Már az utolsó felvonáson dolgozom, itt azonban egy kis nehézséggel kell megküzdenem, nem tudom, hogy mi módon, mily halállal volna hatásosabb hősömet elpusztitani ··· méreggel-e avagy törrel? ···

— Hatásosabb volna bombával agyonzúzatni — gondolám.

— A czimét már kifundáltam: Lopatinszky Bogumil, vagy a lengyelek hóhéra, avagy: egy asszony szerelme.

— No az jól van kifundálva, tekerné ki a nyakát annak a Bogumilnak egy másik hóhér ···

— Egy hét mulva purifikálom és küldöm ··· de mély titoktartást, barátom ···

— Hallgatok, mint a rög ···

* * *

— Szervusz, édes Iluskám.

— Isten hozott drága Mariskám, mi jó hozott téged mifelénk?

— Hát Béni hol van, kedvesem, bizonyosan ···

— Ah, hadd el kérlek ···

— No, mi bajod Ilon, te sirsz? Talán volt valami „zivatar". ··· Megesik az, lelkem, nálunk is, de hányszor, majd megbékültök.

— Nem, nálunk egész nyugodt élet van, nagyon is nyugodt, Béni elhanyagol, már hetek óta csak immel-ámmal beszél velem, mérges, epés, haragszik mindenkire és mindenért. ··· Ha haza jön, nem szól senkihez, leül és ir éjfélig, hogy mit, nem mondja, ha kérdem, hogy mi az, rám rival: ugyan ne avatkozzál mindenbe. ··· Oh, én nagyon, de nagyon boldogtalan vagyok!

Köny ··· csók, panasz, vigasztalás, a mi erre következett.

— Lám, lám, egész elfelejtkeztem jövetelem czéljáról. ··· Egy szivességre akarlak kérni. ··· Tudod, férjemnek születésnapja van, kalácsot sütök, de nincs kalács alá való papirom ··· ugy gondoltam, hogy talán akad nálatok. ···

— Szivesen, édeském, szivesen adok, a mennyi kell. ···

Azzal felnyult a menyecske a „sifon" tetejére, lekap egy csomó makulaturát s odaadja.

— Küldök nektek is belőle, ha meg nem sértlek, ··· mit szeretsz jobban, rizskása-kochot vagy túrós rétest?

Ujra csók, köszönet, vigasztalás stb. stb.

* * *

— Bénikém, ma nem haragszol ugy-e?

Béni mosolygott.

— Már nem is fogok többé. ··· A munkám közel áll a befejezéshez, utolsó simitás ··· és ··· és

— Mama, édes mama, adj nekem, kalácsot, igértél. ···

— Bénikém, te is eszel, ugy-e? azon módon ott áll még a „rizskása-koch", a hogy Szemesné hozta.

Béni kifente penicziusát, s hozzálátott a „koch" szétdarabolásához.

Egyszerre csak felugrik, reszketve tart kezében egy papirlapot, nézi, majd egészen közel viszi szeméhez.

— Az, valóban az ··· sajat irásom ··· az utolsó jelenet ··· hogy került az ide? ··· Megfoghatlan rejtély. „(Bogumil odalép Marianna ablakához s vérben forgó szemekkel döngeti az ablakot. Marianna zilált hajakkal, örült arczkifejezéssel jelen meg).

Marianna: Bogumil ··· távozz, te hóhér, te gyilkos ··· téged szeressen egy Marianna? soha! ···

Bogumil: A hóhér nem türi e szót: *soha!* (s neki gyürközve dühöng).

(A titokteljes homályból egy titkos egyén ugrik elő és Bogumil fejét egy bárddal leüti)".

Ezeket Béni mind e papirlapról olvasta.

— Istenem, Béni ··· mi történt veled ··· megörültél?

Béni erőtlenül csik vissza székére.

— Végem, véged, vége ···

— Mi volt az, Béni? miféle papir? ··· egész rakást adtam belőle kalács alá ···

— Semmi, semmi ···

Béni most ama bizonyos kochot, mely drámájának utolsó jelenetein szomorgott, a legutolsó szemig megette egymaga.

Hiába nyafogott körülte a kis Pali, hogy adjon neki is, meg a mamának is, Béni nem hajtott rá, ··· ő vala hóhérja a „koch"-nak, legalább ennyi kárpótlása legyen ···

Hogy azóta semmiféle „szinjátékot" nem irt többé, onnan tudom, mert a kis mama nagyon meg van elégedve Bénikével.

Sári.

kező: Kresz János 101, Schmidt Kálmán 90, Klimkovics Gábor 23. Igy Kresz János neve került ki győztesen az urnából. A választás iránt az érdeklődés igen meglepő volt. A harmadik kerület 320 választói közül 214 szavazott le. Esti hat órakor, a midőn a szavazás befejezettnek nyilvánittatott, a polgármesteri hivatal terme egészen megtelt kiváncsi közönséggel, mely megtudva az eredményt, fútott le tovább adni a nem remélt választási eredményt. A szavazó polgárok egynémelyike humoros „a hány tégla van a Maléter házán, annyi évekig éljen bizottsági tag Schmidt Kálmán“ és más poémákban adott kifejezést jelöltje iránti érzelmének. A mint az eredményt kihirdették, a megválasztottról meg azt a meglepő nyilatkozatot tette valaki: hogy legalább egy ember lesz a városi bizottságban, a ki az Éderek előtt nem fog meghajolni, nem fogja vakon követni. Reszkess Byzancz!

A kereskedő ifjak e hó 8-ikán zártkörü közvacsorát rendeztek s ujból jelét adták megszilárdulásuknak. Az este a legszebb hangulatban, változatok között telt el. A szónoklatok sorát Tattárszky Gyula elnök nyitotta meg, s őt követték Ladomérszky Gyula, Rosenthál Ferencz, Sárossy Arpád, Gottfried Ignácz és Lehotay Elemér. A vacsora után Arnold Antal és Ladomérszky Gyula szavallati darabokkal léptek fel s ez utóbbi büvészeti mutatványaival bámulatra inditotta a jelenlevőket, megmutatta, hogy ügyes Boskó; s mikor már „ingujra vetkezett a kedély és kigombolkozott a tartozkodás,“ — akkor Belius József remek tenorhangjával eldalolt egy, — egy búskeservest, neki gyürközött a vignak, majd rágyujtott a viharosra; a jelenlevők kisérték. A mulatság éjfélig tartott, a mikor mindnyájan egyszerre távoztak el azon reményben, hogy nem sokára ismét összejönnek.

Klimkovics Béla siremlékére a kibocsátott gyüjtőivek nagyon lassan küldetnek be a muzeum titkárához, minélfogva a választmány legutóbbi ülésén határoztatott, hogy a gyüjtők a mihamarább történő beküldésre felkéressenek. Határoztatott továbbá, hogy miután az uj köztemető tavaszra megnyittatik, Klimkovics földi maradványai ide fognak szállittatni és a siremlék itt állittatik majd fel. Répászky Mihály épitész ezuttal nyilatkozatot tett, hogy a felállitásnál szükségelt kömives munkákat ingyen fogja teljesiteni.

Csóka Sándor szintársulatával — mint értesülünk — a jövő hóban nehány előadást szándékozik tartani Eperjesen, a nélkül azonban, hogy ezáltal kassai müködése fenakadást szenvedne. Az eperjesi közönség mindenesetre örömmel pártolná Csóka ezen vállalkozását.

A kassai állatvédő egyesület mult vasárnap tartott választmányi ülésében határozat hozatott, mely szerint a városi hatóság megkeresessék a kutyákat a szájkosár-kényszer alól felmentetni és megengedni, hogy gazdáik által újolag vendéglőkbe vitethessenek. A választmány e megkereséshez szakférfiak által e kérdésben irt véleményt fog csatolni. A választmány népszerü felolvasások tartását is szóba hozta, melyekre készséggel nyilatkoztak Lekly Gyula, Kovácsy, gazd. intézeti tanár és Rodiczky. Fájdalmasan érintette a választmányt, hogy dr. Rodiczky, egyleti elnök tisztéről lemondott, okül adva, hogy az egylet érdekében nem fejthet ki oly hathatós tevékenységet, mint fejthetne ki egy a helyi viszonyokba jobban beavatott férfi. A választmány azonban a lemondás ellen tiltakozott s a lelkes éljenzés bizonyára meggyőzte az egylet érdemes elnökét aggályainak alaptalanságáról.

Vaddisznót ejtettek el az e hó 8-án a Jahodna erdőrészben tartott hajtóvadászat alkalmával Legány és Bauernebel urak. Egy hajtó pedig egy egyenesen feléje futó özet ütött le farkosával, melyet a társaság egy tagja hat forintért vett meg a hajtótól.

Hangverseny. Wilt Mária asszony, a világhirü énekesnő e hó vége felé Kassán hangversenyezni fog. E ritka müélvezetre azon megjegyzéssel figyelmeztetjük olvasóinkat, hogy jegyek iránti előjegyzéseiket Maurer Adolf könyvkereskedésében már most tegyék meg, nehogy az utolsó órában hely nélkül maradjon az, a ki ohajtva várja Kassán igazi müvészettel találkozni. A müsort legközelebb hozni fogjuk.

Ajándék. Schirger Emil és Szakmáry Károly urak 30 forintot adtak át a polgármesternek a szinház alap javára.

Halálozás. E hó 9-én hunyt el Kassán özv. Turek Eliz 64 éves korában. Temetését, mely tegnap ment végbe a Concordia intézet (főutcza 11) rendezte.

A váltó hamisító Sprenger Bélát a kassai törvényszék 28 esetben s a kassai pénzintézetek kárára elkövetett váltóhamisitás vétsége miatt hét évi fegyházra itélte. A felebbezés daczára Sprengert azonnal letartóztatták.

Szini műsor. Csütörtökön, nov. 12-én: „Tündérlak Magyarhonban“ énekes népszinmü. Réthi Laura jutalomjátéka. Páratlan bérletszünet. Pénteken, nov. 13-án: „Eleven ördög“ operette. Bérlet 6. sz. Szombaton, nov. 14-én „Egy katona története“ szinmü. Bérlet 7. sz.

Birtokváltozás. Sztropkóról irják nekünk: A sztropkói járásban egy nagyobb birtokváltozás történt. Ugyanis lovag Suess Frigyes bécsi lakos sztropkó-polenai gőzfürészgyárát a hozzátartozó krasznibrodi, tavaji, zavadni, velkropi stb. birtokokkal együtt, összesen 250,000 forintért eladta báró Wertheim bécsi lakos főhadnagynak, kiről állitják, hogy 20 millió vagyonnak ura.

A kassai-ujfalusi hentesek tegnap parancsban értesittettek a főkapitányság által, hogy ezentul asztalaik, melyen hust árulnak, mindennap tiszta ruhával fedessenek le. Oly hentes, ki a hust undoritó piszkos ruhán teritve árulja, a hus elkobzása mellett, le lesz tartoztatva.

Minta tolvaj. Kedden az esti órákban a mészáros-utcza 38. számú ház kapúja alatt a házhoz tartozó két cseléd egy nagy üveg savanyú ugorkát látott meg, melyet a tolvaj ide bizonyára csak ideiglenesen helyezett el. A cselédek a talált jószágot bevitték a lépcső-házba s mig az egyik asszonyához sietett, hogy értesitse a dologról, a másik meg az emeletre szaladt örömébe, addig a tolvaj zsákmányát a lépcsőházból ujra ellopta. Az uri asszony kifárad a cseléddel, ki nagy gesztusokkal magyarázta az esetet s mikor rá akar mutatni az ugorkára — nincs, eltünt. A nagy bámulatra aztán a ház nép kicsödült bámulni az üres helyet, a hol az ugorka állt.

Oh azok a koszt-adók! Sok a panasz a koszt adók ellen, hogy rosz az étel, drága és kevés. Jólehet sok az igaz ebben, de arról aztán csakugyan nem tehetnek a koszt adók, ha az étel nem ugy kerül a kosztvevőkhöz, miként azt ők kiadják. A mult napokban a mészáros utczán volt alkalmunk látni a koszt megkeresztelkedését. Egy ház sötét kapuja alatt, a mangorlótól egészen elfödve két koszt vivő cseléd oly módon tartott pihenőt, hogy amig az egyik az ételes csészéket szétrakva, azokból a dézsmát befalatozta, addig a másik rendszeresen őrt állt. Ez több napon át ismétlődött, amig egy, bizonyosan a házhoz tartozó kutya megszimatolta a traktát s részt követelve, ugatni kezdte őket és igy kiüzte a barátságos helyről.

Ismerkedés. Bizony sok esetben megirigyelheti a *gemeiner* dolgát nem csak a hadnagya, de még a kapitánya is. Mig ők azon törik a fejüket, hogy hogy, miként, és ki által ismerkedhetnének meg ozzel vagy azzal a széppel, ő minden czeremonia nélkül véghez viszi azt uton utfélen s tüstént meg is győződik, ha szivesen láttatik-e? — Vasárnap délután a Forgách utczán folyt le ilyen kedélyes ismerkedési jelenet a sétáló közönség megbotránykozására. Ugyanis egy gemeiner régen szemet vetett egy az utczában szolgáló parázs menyecskére, kit egyszerre túlpiros kendőjének egész pompájában pillantott meg a járdán. Menten rohamra kapott benne a szenvedély s egy forró szerelmet jelentő lökéssel mellette termett. A menyecske ugy találva érezte magát, hogy a járdára hanyatlott s magával rántá a hadfit is. Itt szem szembe mélyedve egy kis ideig csücsülve maradtak s aztán a menyecske lábra kapott s hogy se nem néma, se nem sete, tényesen érvényre emelte s a hadfit amugy isten igazán meghentergette, ki kéjes gyönyörrel türte a diadalmasan mondá: No Erzsi, nem bánom, hogy megismertelek, látom hogy szeretsz, gyere velem „Székelybe.“ És karöltve hagyták el az ismerkedési helyet, mielőtt még András bácsi, ki az utcza szegletén álldogálva alkalmasint a fölött tünődött, hogy minek okáért fujdogál a szél — bemutathatta volna magát a szerelmes párnak.

Rövid hirek.

— *A zempléni* makoviczai Eötvös-kör Szviduiken könyvtára javára 8-án tombola sorsjátékot rendezett.

— *Sárosmegyében* Eperjes, Héthárs, Oroszvolya, Felső-Sebes területén uralkodott marhabetegségek megszüntek.

— *Árverés.* Kassán a törvényszék telekkönyvi hivatalában deczember 10-én délelőtt 10 órakor Molnár János és Kascsák Anna tulajdonát képező ház 900 forint értékben a felsőmagyarországi népgazdászati kölcsönös hitel és takarék-egylet mint szövetkezet 200 frtnyi tőkekövetelésének kielégitése végett becsáron is alól elárvereztetik.

— *Kenyheczen* e hó 9-én nagy tüz volt, melynek kilencz épület esett áldozatúl.

Irodalom.

A csorbai tó. Irta: Mihalik József.

Általános a törekvés arra, hogy hazánkat fiaival megösmertessék, azzal a czéllal: keresse föl benne, ha feltalálható, a mire szüksége van; keresse benne mulatságát is. Mindkét részben tesz szolgálatot a szerző, midőn a Tátra e gyöngyével megösmertet. A tó s a tájék oly szép, hogy a nép képzeletét is fölhevitette s számtalan regében mesél róla. Ime az, mely a tó eredetéről regél.

„Volt egyszer a Kárpátok aljában egy házsártos, rosszlelkü asszonynak egy szép és angyali leánya.

A leánynak egyszerre három kérője jött; az egyik szegény, de szép állású, a másik jómódú, de fukar, a harmadik igen gazdag, de rút volt.

Az anya leányát az utóbbihoz erőszakolta, de a leány nem akart menni egyikhez sem, mert szivének volt már eszménye, a kiért az forrón, szerelemmel dobogott, de az messze volt. Az anya látván, hogy sem rábeszélés, sem dorgálás nem használ, egy reggel iszonyú szitkozódások között elkergette hazulról leányát.

A szegény leány sirt, könyörgött, de mitsem használt. Elindult hát nehéz szivvel, csipkés kendőjével betakarva könyező szemeit; ment a merre lábai vitték, be a Kárpátok rengeteibe — czéltalanúl bolyongott — s midőn véresre szúrt és karmolt lábai tovább nem birták, leroskadt s elalélt.

A Kárpátok tündérkirálya arra járt tündéreivel, megtalálta a szép leányt s a mint meglátta, szive azonnal mély szerelemre gyúlt iránta.

A tündéreknek is nagyon megtetszett a kedves teremtés; zöld galy, moha és virágokból hordszéket rögtönöztek s túlvilági zene mellett bevitték a tündérkirály palotájába. Midőn eszméletre tért, a tündérkirály elébe térdelt, megfogta szép kacsóit s esde: „Kedves szép leány!“ A leány mondá: „Nem lehetek, szivem már más s mintsem hütlen legyek, inkább meghalok — — ah, hagyjatok meghalni . . .“ Arczát kezeibe rejté és sirt, zokogott oly keservesen, hogy a tündérek is vele együtt sirtak oly annyira, hogy könyeikkel egy sziklamedencze megtelt s lett belőle egy szép tó, átlátszó és tiszta fenékig — a *Csorbai tó.*

Később a leány, hogy régi kedvese hütlen lett hozzá, hálából is, nőül ment a tündérkirályhoz s minden este együtt csolnakáznak a tavon.“

Ugy látszik nekünk, hogy leirója tolla alatt a népiesség zománcza jórészt lepattogott a regéről, a mit csak sajnálni lehet, valamint azt is, hogy nem gyarapitotta müvét több ilynemü adattal.

A Kárpátok e pontja 12 év előtt még ösmeretlen volt a nagy közönség előtt. S hihető-e, hogy emberi ész, azon gondolkodott, hogy a természet e csodaremekét semmivé tegye? A tavat, mig közbirtokossági tulajdon volt, le szándékoztak csapoltatni.

Ma villák környezik, kényelmes vendéglője van; úgy a mulatásra, mint klimatikus fürdőnek is a már hazai fürdőinkben sem ösmeretlen komforttal van berendezve tulajdonosa Szentiványi József áldozatkészségéből. A vasutak 30%-kal olcsóbb menettérti jegyei itt is érvényesek; Tátra-Füreddel kényelmes utak kötik össze; vizsgázott kalauzok állanak rendelkezésre, hogy közel-távol a természeti szépségekkel megösmertessenek.

Hiszszük, hogy mihamar nem akad turista, ki e tündérszép tóhoz el ne zarándokoljon. A csinos kiállitású füzet ára 40 kr.

Előszavában a szerző panaszkodik, hogy Liptómegye földjének „az elfeledés osztályrészéből bőven kijutott.“ Mi ennek más magyarázatját nem tudjuk, mint azt, hogy bizony Magyarországon az idegen kultura, az idegen nyelv egy a hallal: bár még élnek, de napjaik meg vannak számlálva; a mi nem magyar, a mi nem jön viszonyba a magyarsággal, az el van temetve, az el van feledve s nem hozza életre azt idegen.

Adja ezt tudtul a hazafias szerző, ki egyszersmind hirlapiró és tanitó, az ábrándozóknak, ha „vannak ott; világositsa fel a népet arról, hogy másképen nem üdvözül.

K.

Kassai apróságok.

Esküvő volt a szomszéd faluban, a kassai intelligenczia köréből is voltak ott, miről a tisztelendő atya tudomással nem birt, de a templomban sem láthatta meg, hogy kik és hol állanak, mert csak két szál gyertya égett. Az oltár jobb oldalán álltak a vendégek, azzal szemben a parasztság.

A pap végzi, — azaz végezné az esketést, de nagy a nevetés és a dévajkodás a kassaiak között, mire megfordúl és oda kiált:

Legyetek csendesen! . . .

De ekkor észreveszi, mily elegans publikuma van, zavarba jön s nagy hirtelenkedéssel — a falu népe felé fordúlva — utánna teszi:

. . . ti parasztok!

No kassaiak, ez volt a leczke! . . .

*

— Az én édes apám mindig azt állitja, — mondja a házi kisasszony a kassai uracsnak — hogy ha a glacison felépülnek a kaszárnyák, akkor nagyon fognak emelkedni az akcziái.

— A mi szobaleányunk, — felel rá az uracs, — meg azt mondja, hogy nem lesz értéke a katonának, ha oly közel oly sokat fognak elszállásolni.

— Hogy, hogy, a szobaleány mondta ezt önnek uram? Oh ez borzasztó, akkor önnek nagyon magasan állnak az akcziái a szobaleánynál! . . .

*

Itt, — ott szállongott egy—egy ember a szinházba. Két tekintélyes úri egyén szintén be akar menni, de kevés volt a pénzök s egy gyereket szólitanak magukhoz, a ki két krajczárért már többször hozott nekik jegyet a pénztárból.

— Eredj kis fiam, hozzál nekünk karzati jegyet! — mondja az egyik úr nagy suttogva, nehogy a körültök állók meghallják.

A kis fiú szalad, de elfelejtette, hogy mit hozzon s nagy hangon visszakiált:

— Karzati jegyet hozzak? . . .

A két nagy úr eltutott s azóta nem látogatják az előadásokat s ha kérdik tőlük:

— Voltak-e szinházban? . . .

— Nem megyünk, mert Csóka szintársulatával a szinpad alatt mutogatja a legkitünőbb jeleneteket! — szól a felelet.

*

Konduktor az első osztályba szálló vendégek előtt:

— Nagyságos urak, méltóztassék belépni! . . .

A második osztály előtt:

— Tessék beszállni, kérem szeretettel.

A harmadik osztály előtt:

— Beszállni! — kétszer csengettek már! . . .

A negyedik osztály előtt:

— Bujjék be kend a teremtésit, mert ugy lököm be, hogy a másik felén kiesik! . . .

Parlamenti nyelvbicsaklások.

A Zala-Egerszegen megjelenő „Magyar Gyorsirás“ czimü folyóirat tárczájában a parlamenti gyorsirodával foglalkozik s ez alkalommal egész sorát közli a t. Ház szónokai által elkövetett nyelvbicsaklásoknak. — Kuriózum gyanánt bemutatunk itt nehányat.

Szilády József elnök: „T. Ház! A határozat tehát az, hogy a jegyzőkönyvi kinyomat kivonattassék“

Onody Géza: „T. ház! Nálunk a zsidó házassági törvényért a sajtó-zsidó kivételével (zajos felkiáltások a jobboldalon: bravó! Talán sajtos zsidó?!) senki sem rajongott. S épen azért ezen törvényjavaslat bukásából csak a miniszterelnök ur sértett becsvágya kandikál ki egy zsidó rabbi alakjában.“

Dr. Pauler Tivadar, igazságügyér: „A kir. táblán alkalmazott és ujabban átmódositani szándékolt pótbirák (E helyett birói állomások) fizetése stb.

Kőrössy Sándor: „A nemzetiségeket és nemzeteket semmi sem szüli, azaz, hogy nem füzi össze olyan erősen, mint a nyelv.“

Gulácsy Gyula: „ A tárgyalás alá került honvé-

delmi miniszter költségvetéséhez kívánok hozzászólani.“ (Éljen!)

Péchy Tamás elnök pl. kijelenti, hogy „Papp Elek képviselőre nézve a mentelmi jognak fel nem függesztése, melyet a mentelmi bizottság ajánlott, meg nem szavaztatott és e szerint Papp Elek mentelmi joga felfüggesztetett.“

Szilágyi Dezső (az 1880. évi budgetvitánál): „Ez az én hitem, melyet az idő vaskeze el nem fujhat.“

Csatár Zsigmond: Én is Magyarország egyik terhes adófizetője vagyok.“

Madarász József „T. ház! Nem látom jónak lenni, hogy önbelügyminiszterünk a ház asztalára letett központi bizottság javaslatát nem akarja respektálni.“

Csiky Sándor: A pénzügyminiszteri rendeletek nem a nemzet szelleméből folyattak ki. (Általános nagy derültség). No, hát nem folytak ki. (Több hang: Helyes!) Az italmérési jogot „azért fel kell szabaditani.“ (Hosszas, nagy derültség.)

Degré Alajos: „A nemzeti szinháznál nem vagyunk képesek minden este azon énekesnöket sem fedezni, a kikkel jelenleg birunk.“

Péchy Tamás elnök: A ház határozata tehát a következő: „A balerinák letétetnek a ház irodájában és a miniszterelnök, mint belügyminiszter megbizatik a balerinák kipuhatolásával.“ (Kimaradt azonban az elnöki enunciációból ez a két szó: „kérvénye“ és „viszonyainak“

Madarász József 1880. október 2-án. „A miniszter urnak ezen nem kérdésemre adott feleletét tudomásul nem veszem“

Csanády Sándornak egy néhány stereotyp beszédét (Az országgyülés megnyitása a sárga fekete lobogó alatt. Az általános budget-vita. A civillista stb.) a gyorsiró már csaknem szóról szóra tudja. Itt következik ezek egyike szó- és betüszerint:

„Tisza Kálmán miniszterelnök ur, ki magát a miniszteri, illetőleg miniszterelnöki székbe becsempészte (általános nagy derültség) avval akarta a nemzetet megnyerni, illetőleg azzal a nemzetet tévutra vezetni (élénk nagy derültség), midőn a miniszterséget, illetőleg a miniszterelnökséget elvállalta, az az, hogy magához ragadta, hogy az állam bevételi és kiadásai közötti egyensulyt vissza fogja állitani. Európa és a világ előtt adott szavát azonban be nem váltotta, hanem azt egyenesen megszegte. (Hosszas nagy derültség és kaczaj, a gyorsirók között is, kik ezen beszédet már előre szóról-szóra tudják.) Ha ezek a miniszterelnök urnak nem tetszenek, minden téren adok neki elégtételt. (Hosszan tartó, óriási, nagy derültség.)

— Ha öt percz alatt elvégzi urnőmmel ügyeit, bemehet, — mondá a komorna kilépve.

— Öt percz alatt! Oh, hát hogyne!

Egy percz alatt születik a boldogság, egy percz alatt nyerhetni és veszthetni csatákat. Egy percz alatt dől romba királyság, egy percz elég a meghaláshoz.

Wolpini kézen fogta fiát, ugyanazon az ajtón haladt át, a melyen a komorna érkezett.

Sokkal inkább elfoglalta a következő pillanat fontossága, mintsem hogy észrevehette volna azon férfialak árnyat, mely tüneményszerüleg rajzolódott a falra.

A szoba, melybe belépett, csak a kandalló tüzétől volt megvilágitva. A szemnek szokni kellett a kétes világossághoz.

— Ez nem lehet Egide szobája, — tünödék és pár lépést előre tett.

Jenőt vonogatnia kellett. Félt a homálytól.

A kábitó lég, a pazar fényü butorzat, a müvésziesen csoportositott délszaki növényzet csakhamar meggyözték Wolpinit arról, hogy jó helyen keresi nejét.

Már tisztán látott mindent, csak öt sehol. Hol van?

Szeretett volna felkiáltani, de —

— Jó estvét, mit kiván? — kérdé egy érczes hang nagyuri fitymálással.

Wolpini lélekzete elállt.

A hang a kandalló előtt levő virágcsoportozat mellől jött.

Egy habruhába öltözött női alak emelkedett föl a vörös bársony kerevetről.

Haja szétbontva, karja, keble szabadon.

Wolpini összerázkodott, eléje állt, és szó nélkül merően nézték egymást.

Jenő szorosan atyjához simult.

— Mit akar házamban? — töré meg a csendet Egide durván.

Wolpini zsebébe nyúlt s töre markolatát szoritotta.

— Semmit, — mondá tompán, de a lehető legnagyobb gyöngédséggel. — Komornája bizonynyal mondá önnek, hogy hoztam valamit.

— Igen, de komornám bizonynyal nem feledte el önnek sem megmondani, hogy öt percz alatt ...

— Végzek, ... Egide, gyermekedet, gyermekünket hoztam el, — szóla Wolpini térdre ereszkedve. — Nézd ez a kis Jenő ..... milyen szép, milyen kedves ... tégedet nagyon szeret ..... egyebet nem kérek, csókold meg .....

Kinos csend állt be.

Jenő halkan a fülébe sugta atyjának, hogy talán téved, ez nem a mama.

— Menj Jenő, csókolj anyádnak kezet.

Jenő vonakodott, de látva atyja kérő tekintetét, parányi kacsóival anyja keze felé nyult.

Egide egy kézmozdulattal ellökte magától. Jenő a sima padlón hanyat esett s keservesen följajdult.

Wolpini, mint sebzett tigris ugrott fel, egy kezével gyermekét ragadta meg, a másikkal a tört, melylyel Egide felé szúrt.

— Ocsmány lelkü kreatura! — kiáltá — meghalsz!

Egide gyilkost kiáltott s lerogyott a vörös bársony kerevetre.

Wolpini ugyanakkor hatalmas ütést érzett a nyakszirtjén. Megtántorult.

Egy férfi állt vele szemben. Szemei villogtak. Wolpinit torkon ragadta.

— Gazember! — rikácsolá.

Wolpini védelmezve magát, felé szúrt. A tör átjárta ellenféle karját.

Akkor az emberfeletti erővel vetette magát Wolpinira, kicsavarta kezéből a tört és markolatig Wolpini mellébe mártá .....

Wolpini félkézzel még akkor is görcsösen szoritá magához fiát.

Értelmetlen szavakat rebegett, majd elcsendesült .....

Mindez oly gyorsan történt, hogy Jenő első meglepetéséből jóformán magához sem tért.

Költögeté atyját és szeretettel mondá:

— Menjünk innen, itt a bácsi is rosz, a néni is rosz.

Senki sem törődött se a holttal, se a kis fiuval. Egyedül hagyták.

Gróf D'Argan Egidehez rohant.

Egide karjaival fogta át nyakát s hálálkodva mondá:

— Mily szerencse, hogy elrejtöztél Max, most én volnék halva, s nem ő.

(Folyt. követk.)

CSARNOK.

A társalgónő.

— Ries Hermin eredeti regénye. — 12

Az emberek annyi sok mindent tudnak csacsogni, hogy igazán nem lehet rájok adni semmit. És csak mindég a rosz oldalát látják mindennek, mentségül mit sem fogadnak el soha.

Egide büszke természetü s azért látta elégségesnek egy egyszerü tartalmú levelet intézni férjéhez a békülés tárgyában. Elégségesnek tartotta, ha azt mondja: megbánta tettét.

Wolpini visszautasitotta.

Egide nem irt többet. Finom müveltségü hölgy ki tudja miy sértést látott e visszautasitásban?

Kár is volt rokonaira hallgatni.

Hanem rokonai nem hagytak időt neki a meggondolásra.

Most azonban nem a férj és feleség fog egymással szemben állni, hanem az apa és anya.

Van-e a léleknek oly gyülölete, mit a gyermek kiengesztelni ne tudna?

Nincs!

— Oh, léptek zaja, a komorna jön, csak egy másodperez és ki tudja, — mi történik.

Közgazdaság.

Kassa, november 11. A mai piaczra szemes élet egyátalán igen kevés hozatott, a mely gyorsan fel is vásároltatott következő árakon: buza 6·80—7·10, rozs 5·30—5·80, árpa 5·25—6·—, zab 5·30—5·40, tengeri 4·40—50, bab (fehér) 7·30 métermázsánként. A kiviteli üzlet teljesen pang.

Kassai piacz.

November 11. 1885. Egy 6 dekagrammos zsemlye 2 kr. — Kilogrammban abajdócz kenyér 14—12 kr. Rozs kenyér 10—8 kr. Marhahus 60—54—50—48 kr. Borjúhús 74—64—60 kr. Bárányhús 32—28—24 kr. Sertéshús 56—48—44 kr. — Szalonna füstölt és nyers 64—60—56 kr. Patens gyertya 62 kr. Öntött gyertya 60 kr. — Szappan 44 kr. — Tojás 1 drb 2½, 3 kr. — Egy liter mák 28—24 kr. — Egy liter vaj 74—72 kr. — Egy kgramm zsir 64—60 kr. — Liszt 100 kiló 17.20, —.—, kilója 17½,— kr. — Borsó 9.—8.60, literje 14—12—10 kr. Lencse 8.—7.40, literje 14—12—10 kr. Paszuly 7.50—7.20, literje 12—10—8 kr. Aszalt szilva 10.—, 9.—, literje 16—14 kr. Őrlött dara 8.40—8.20, literje 16—14 kr. — Tatárka 8.70, 8.40, literje 16—14 kr. — Burgonya 100 liter 1.20—1.— kr. — Búza hektoliter 5.40—5.30. — Kétszeres 4.50, —.—. — Rozs 4.30—4.20. — Malátaárpa 3.50, —.—. — Arpa 3.30—3.20. — Zab 2.10, 2.—. Kása 9.50, 9.—. — Kukoricza 3.10, 3.—. — Spiritus 1 liter à 100 Tralles 31 kr.

Szerkesztői üzenetek.

Forditások. A felállitott elvet csak jó s irodalmi becsesel biró dolgokért áldoznánk fel. Kérjük. Mindenért köszönet.

Sz. Géza ösváros. Szivesen látjuk a paktum kiaknázását, mi sem fogjuk kimélni azt az áldott szerkesztőt.

—dí Pista Budapest. Igazi lelkesedéssel várjuk. S ez mindennap egy-egy uncziát emészt abból, a mi az élet főfeltétele.

Urnő Kassa. Domokos szerelmes történetének folytatása nem lesz.

J. Tokaj. Kiállitási sorsjegye 10 forintot nyert. A nyeremény a sorsjegy beküldése mellett felveheti a kiállitási területen levő igazgatóságnál.

Hivatalos árfolyamok a budapesti árú- és értéktőzsdén.

November 11.

Magyar aranyjáradék 6%	—.—
Magyar aranyjáradék 4%	97.85
Magyar papirjáradék 5%	90.60
Magyar vasúti kölcsön	148.—
Magyar keleti vasúti államkötvény, I. kibocsátás	96.50
Magyar keleti vasúti államkötvény, II. kibocsátás	124.50
Magyar keleti vasúti államkötvény, III. kibocsátás	108.75
Magyar földtehermentesitési kötvény	104.—
Magyar földtehermentesit kötvény záradékkal	104.—
Temes-bánáti földtehermentesitési kötvény	104.—
Temes-bánáti földtehermentesitési kötvény záradékkal	104.—
Erdélyi földtehermentesitési kötvény	102.25
Horvát-szlavon földtehermentesitési kötvény	102.—
Magyar szőlődézsmaváltsági kötvény	97.75
Magyar nyereménysorsjegy-kölcsön	118.50
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy	121.—
Osztrák járadék papirban	82.30
Osztrák járadék ezüstben	82.60
Osztrák járadék aranyban	109.—
1860-iki osztrák államsorsjegyek	140.—
Osztrák-magyar bankrészvény	860.—
Magyar hitelbank-részvény	285.75
Osztrák hitelintézet-részvény	282.10
Ezüst	—.—
Cs. és kir. arany	5.94
20-frankos arany (Napoleond'or)	9.97
Német birodalmi márka	61.75
London	125.80

Felelős szerkesztő: **Ries Lajos.**

HIRDETÉSEK.

Üzlet-megnyitás.

Tisztelettel van szerencsém tudomására hozni a n. érd. közönségnek, hogy főutcza 41. sz. a. fenálló üzletem megtartásával

fő-utcza 83. sz. alatt a régi posta-épületben

teljesen ujonnan berendezett

keztyű- és sérvkötő-üzletet

nyitottam.

A midőn a n. érd. közönség további nagybecsü bizalmát és pártfogását kérném, maradok kiváló tisztelettel

3—3 **CZVANCZÁR ANTAL**
keztyűs.

Raktár: fő-utcza 41. és 83. sz.

Rischák Lajos

kötélgyáros Kassán, pesti ut I. szám.

Ajánlom a n. érd. közönségnek saját kötélgyártmányaimat, melyek olcsóságuknál fogva is figyelmet érdemelnek, és pedig: 3—5

pinczekötél lenből egy méter 30 krtól 1 frtig,

borsajtó-zsákok darabja 1 frt 50 krtől 2 frtig

len-zsákzsinór életnemü zsákok kötéséhez 100 drb 12—15 kr.

Ruhaszáritó kötelek, Roleaux-zsinórok stb. Gép-len és kócz

Függő-ágyak, ló-háló, hal-háló, gép- és mindenféle más szijak, spárga stb.

A kertész-utcza 5. számú

ház

szabad kézből eladó. Bővebb felvilágositás ugyanott nyerhető. 2—5

Nyomatja Ries Lajos kiadó saját könyvnyomó-intézetében Kassa 1885.

I. évfolyam. Kassa, 1885. évi november 15. 17. szám.

Előfizetési díj:
Egy évre ... ... 5 frt — kr.
Félévre ... ... 2 „ 50 „
Negyedévre ... 1 „ 25 „
helyen házhoz-hordással, vidékre postai küldéssel.
Egyes szám 6 kr.

Hirdetések
egy petit sor ... ... 4 kr.
nyilttérben ... ... 12 „
Többszöri közlésnél engedmény.
Felvétel a kiadóhivatalban főutcza 54. sz.

KASSAI SZEMLE.

Társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden csötörtökön és vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Kassa főutcza 54. sz. a. hova a lap szellemi és anyagi részét érdeklő küldemények czímzendők.

Kéziratok vissza nem adatnak.

Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

Miért fogy a magyar?

E czim alatt igen épületes czikket hoz az „Oktató Háziorvos“ 18. száma Ullein Ferencz tollából. Elmondja czikkében azon okokat, melyek miatt fajunk nem szaporodhatik, s a kép, melyet az okok vázolása közben előnkbe tár, a mily igaz, ép oly elszomorító.

Egyik fő baj nálunk, hogy a magyar ember nem igen szeret orvosi segélyhez folyamodni, s ha folyamodik is, akkor teszi ezt, midőn már a betegség a legaggasztóbb stádiumba lépett, melyből már alig van menekülés.

Ezen okra vezethető vissza a gyermekkorban történő elhalálozások oly nagy száma is. Ezért mondá br. Eötvös József: „Nem az a fő baj, hogy kevés magyar születik, hanem hogy a gyermekkorban már igen sokan meghalnak, mert míg a zsidó és német orvost hivat beteg gyermekéhez, addig a magyar közönyös az ő beteg gyermeke iránt“.

Igaz és éppen azért mélyen elszomoritó szavai ezek egy észlelő nagy magyarnak, aki saját szomorú tapasztalatai nyomán, mint lángoló keblü hazafi, bizonyosan fájó szivvel látta azt be, hogy a magyar faj szaporodása igen kedvezőtlen arányban áll a nem magyar nemzetiségüek szaporodásához, s a halálozás nem annyira a felnőtteknél, mint inkább a gyermekeknél mutat fel ijesztő többletet.

Ullein Ferencz tanulmánya tárgyává tette a népéletet, s ebben találta fel a fajunk kevesbülését előidéző szomorú okoknak legnagyobb részét.

Uralkodó elve igen sok helyen a magyar népnek, hogy a szülők elhaltával a birtok a gyermekek közt fel ne daraboltassék, hanem maradjon az lehetőleg eredeti épségben. A nép mindenütt büszke családi nevére s ezt a birtok nagyságától teszi függővé; ha több gyermeke volna, ezen hagyományos ohaját nem hajthatná végre; módját ejti tehát, hogy a birtok az ő teljes nagyságában megmaradjon s osztályrészre bontható ne legyen, hanem gyermekről gyermekre szálló örökségi folytonosságot képezzen.

Ullein a gyakorlati életből vett példákkal is bebizonyitja szavainak igazságát; elmondja, hogy ismert egy családot, melynek volt egy gyermeke, aki meghalt 12 éves korában, és a 12 év alatt nem volt neki testvére. A gyermek halálától számitva 10 hónapra ismét született gyermek. Azóta évek multak el és nem fordult elő több születési eset ezen családban. Ullein határozottan állitja, hogy ez nem lehet a véletlen műve, s mi is teljesen egy véleményen vagyunk vele.

Hány élet mulik el nem természetes uton, még mielőtt napvilágot látott volna? Van Baranyában több hely, van egyebütt is az országban több oly gyalázatos bünfészek, a hol ezt az égbekiáltó ember- és nemzetellenes bünt rendszeresen üzik. Szegény hazánk hány erőt, hány munkás kezet veszit el ily uton? Fajunknak vesztesége ezen a réven is évenkint ezrekre tehető.

Mennyi azon törvénytelen gyermekek száma, kik az anyai kéz által fojtatnak meg, avagy tőlök az utczán elhagyatva vagy éhen vesznek el, vagy az idők viszontagságai ölik meg őket? Hány van olyan, melylyel mi itt Kassán csak legujabban találkoztunk, a hol a szivtelen anya odalöki gyermekét dajkaságba s valahányszor a nyomorult havi dijat fizeti, mindannyiszor ismétli: hogy, hát még él az a gyermek? Meddig fog még élni? Azt hittem, már utoljára fizetek érte!

S mily ritkák az oly esetek, hogy a gyermek-pusztitás boszúért kiáltó büntette nyilvánvalóvá lesz és a nyomorult anyát megbélyegzik társadalmilag és kiszolgáltatják a kir. ügyészségnek, mint a kassai esetben?

És az ily állapotok nagyon elszomoritók, mert azt mutatják, hogy a szivekből elköltözött a szeretet, hogy a családi tűzhely melegitő, boldogitó lángjai kialvának. A gyermekek felnőnek ugyan kuczorogva, nyomorogva, de szivökből kihal a szülők iránti tiszteletnek és szeretetnek minden érzése. Az a lelketlen anya, a ki folyvást gyermekei haláláért esedezik, hogy számithatna valaha azok hálájára?! Midőn az a kis gyermek, ki nem oka létének, ki nem oka annak, hogy született — nem hall egyebet a szülői ajakról, mint átkot, szidalmazást, a ki érzi, hogy csak teher a szülők nyakán és a ki már születésekor saját édes anyja kebeléből a szivtelenség és szeretetlenség tejét szopja: az ily gyermek szivében nem fog az anya iránti szeretetnek csak egy elmosódó érzése sem megfogamzani; és az ily anyának szeretetlensége, szivtelensége igen keserüen megboszúlja magát idővel a gyermekek háladatlanságában.

Valóban mélyen lehangoló és elszomoritó kóros jelenségek ezek az emberi társadalmakban. Csudálatos, az eb nem harapja meg az ő kölykét, a tigris féltve őrzi fiait, csak az ember, az anya az, aki gondatlansága következményeiben megölője tud lenni gyermekének.

Van anya, aki reggel emlőt ad gyermekének, azután leköti bölcsőjébe, hogy meg se tud mozdúlni, elmegy a mezőre és csak este jön haza, s az a szegény gyermek éhezik, sir egész napon keresztül. A szobába zárva, hány gyermek gyújtá már magára a házat? Baranyamegyében Baksán az anyának gondatlansága folytán a sertés bement a szobába és az ott magára hagyott véletlen gyermeknek egész arczát megette. A petroleummal mily sok szerencsétlenség történik s faluhelyen hány gyermek mérgezi meg magát mérges bogyókkal.

Oly vétségek ezek, melyek következményeikben a nemzetnek életerén egy-egy tőrszurást, egy-egy halálos döfést képeznek. A sajtó, a lelkészek és tanitók évek óta küzdenek ezen nemzetünket pusztitó vészes bajok ellen a morál fegyvereivel; de úgy látszik ezen fegyverek nem elegendők a bajok kiirtására. A hatóság dolga tehát erélyesebb s ha kell drasztikusabb eszközökről gondoskodni, hogy ezen társadalmi nyavalyák végre valahára megszünjenek.

A hatóság dolga, hogy olyan törvénytelen gyermekek, melyek dajkaságban vannak, közegei által legalább minden hónapban megvizsgáltassanak; kötelessége, hogy a városi orvost az ezirányt teljesitendő ellenőrzésre szigorúan utasitsa.

„Oly kevesen vagyunk, hogy még az apagyilkost sem kellene kivégezni“ — mondá Széchenyi. Minden magyar elhalálozását megérzi a magyar nemzettest. Minden egyes tag része az egésznek és elvesztésekor megrendül az ezredéves élő szobor! Pedig minden magyar élete egy drága, nemzeti kincs nekünk, melynek elvesztését nem vehetjük közönyösen.

Állitassanak állami és társadalmi költségen

TÁRCZA.

Irmicza lábainál.

I.

Azok sokat beszélnek rólad,
Kiket kegyedre méltatál,
Egyik dicsőit, másik még az
Erényben is hibát talál.

Pedig neked, hidd el kicsinykém,
Bünöd csak egy — csupán csak ez:
Hü vagy nagyon; s az légy a sirig
Egyhez — de nem mindenkihez.

II.

Regéljek? ... hát miről regéljek?
Nem volna vége a regének.
Ha rólad mondanám,
Elkezdeném az első csóknál,
A csók után ..... Elég is volt már? ...
Ne folytassam? — no lám!

III.

Szeretlek édes ..... mért kaczagsz hát?
Gúny az tetőled ... meglehet ...
Vagy azt neveted, hogy hanyadszor
És hány — hazudta azt neked?

Sári.

A nefelejtsek.

A „Kassai Szemle“ számára irta: **Lehotay Elemér.**

Még én olyan magyar asszonyt sohasem láttam, mint a Mari néni, — beszéli Hamis Miska — úgy mulatni, a hogy ő tudott, oly szivesen fogadni a vendégeket s oly módon ellátni, nem is hiszem, hogy tudja más; — de ha csipöre tette kezét, akkor jobban vágtunk „hapták“-ot, mint a generális ur előtt.

No de el is jártunk mi oda minden ünnep és vasárnap, hja, nem csuda, mikor oly szép három lány van a háznál, mint a Szerena, Fáni, meg a Margitka, ha epedő szemeikkel ránk tekintettek, oh! ..... akkor elismerem, — pedig én nem vagyok szerelmes, — meg voltam varázsolva.

Én még csak, — csak, de a többiek valósággal beléjök voltak háborodva.

Hátha a Jolán is közénk elegyedett, no akkor, mintha csak lábat kapott volna az egész ház, élénkségével, kaczagásaival, kacsintgatásaival megbabonázta a Birtokos Lajos lelkét.

Fániért hárman versenyeztek, boldog halandó, a ki elnyeri, de legjobban törte magát utána Ordré Kristóf, egy rettentő kómikus alak, magas termet széles válakkal, nagy praczlikkal, melyeket ha leeresztette, derekát meggörnyesztette és áhitozó szemeit Fánira meresztette, akkor a kabátunkat begombolni kellett, nehogy lelkünket kinevessük. Ő volt a legvigabb czimbora közöttünk, a kit mindenki szeretett bohóságaiért, részedett bennünket ott, a hol nem is gondoltuk, elhitette velünk a hitetlent; de mit nem hisz a szerelmes ember? — Mindent, csak azt nem, hogy őt nem szeretik.

Szerena volt a legboldogabb, vágyai ki voltak elégitve, szerette a szép bajuszú és szakállú embereket, már pedig nem hiába ragasztott az isten oly remeket a Fütyülös Kari ajakára.

Margitka most fejlödött, öt idővel magamnak szántam, hanem ki tudja ... úgy vettem észre, hogy engem senkisem szeretett, csak ..... a néni. Én voltam kedvencze.

Vasárnap volt, bolondos egy nap, hol esett, hol nap sütött, bolondos kedvünk volt nekünk is. Együtt voltunk mindnyájan.

A Mari néni nagyszerü ozsonnával látott el minket, midőn a szobaleány egy csokor nefelejtset hoz be s leteszi az asztalra.

Megnézi mindegyik, meg is szagolja és dicsérik égre, földre, mily szép, mily kedves virágocska a nefelejts és mily nagy jelentősége van annak.

— Legyetek csendesen, elmondok nektek valamit, a mi vélem történt meg, — szól Mari néni.

Az ér mellett sétáltunk délután.

Gyönyörü nap volt s mi időnket azzal töltöttük, hogy nefelejtseket szedtünk és csokorba kötöttük.

Malmosi Juliska szedett legtöbbet és legszebbeket, tetszelgően mutogatta a férfiaknak, el-elmondogatta, mily boldog lesz, a kinek ő azt adni fogja.

Regéczynek, — e derék becsületes, nyilt jellemü embernek, szép fekete bajuszszal és körszakállal, csinos termettel, — nagyon tetszett Juliska, de sokkal komolyabb természetü volt, hogysem a mai fiatalsághoz hasonlóan, lázas szerelemre gyuladt volna s nem is tudta azt akként kifejezni, mint a hogy mai napság szokás.

A legmélyebb udvariassággal közeledik a nő felé és kéri:

Juliska, adjon nekem a nefelejtseiből csak egy szálat! ...

A nő szerelmes volt belé, de akaratos is vala s azt felelte:

Nem Regéczey, e nefelejtsekből egy sem lesz az öné! ...

A férfi szerényen, minden feltünés nélkül, visz-

minden községben kisdedovodák, oly belszervezet és berendezéssel, hogy ott a legszegényebb szülők gyermekei is, még pedig ingyen lelki és testi ellátást és istápolást, élelmet és ruházatot találjanak. Ez fajunk fenmaradása érdekében halaszthatlan kötelességünk. Ha milliókat szórunk ki várakra, fegyverekre és sok mindenféle uri passziókra, állat-, kutya-, lónemesitésre: kell áldoznunk saját magyar fajunk fenmaradásáért is.

Halaszthatlan hazafias kötelessége ez mindnyájunknak.

Kassa város holnap délután 4 és fél órakor közgyülést tart, melyben Tisza Kálmán tiz éves miniszterelnöki jubileumi ünnepélye alkalmából üdvözlő felirat küldése ügyében inditvány fog tétetni.

Kossuth a közmüvelödési mozgalomról.

Kossuth Lajos, a felvidéki magyar közmüvelödési egyesület felhivására nagyérdekü tanulmányt irt e czim alatt: *„Társadalmi tevékenység a magyar közmüvelödés mezején.“* E tanulmányt Kossuth „Iratainak“ folytatásaképen a „Pesti Napló.“ közölte. Onnét veszszük át, mutatóul a következő paszszusokat:

Sok mezöt kell müvelni, sokféle magot kell vetni, hogy az aratás nemzeti kultura legyen, mert ez nagyon összetett fogalom; tenger az, melyet a földrétegein átszivárgó esöcsepptől kezdve, a hatalmásan hömpölygő folyókig sok különféle járulék alkot, s azért bármi téren mozogjon is a kulturális társadalmi tevékenység, mindannyinak meg van a maga becse, érdeme; de én határozottan azon nézetben vagyok, hogy mindannyi közt a magyar közmüvelödési egyesületek által felkarolt érdek a legfontosabb, az általános tevékeny részvétre legjogosultabb, minthogy az a magyar nemzetre nézve nemcsak kulturális érdek, ha nem a szó teljes értelmében létérdek is.

Mert mi forog itt fönn? Fenforog az, hogy Magyarország csorbitlan épségben Magyarország legyen s maradjon, hogy meg is örizve, biztositva is legyen számára azon *nem nemzetiségi hanem nemzeti tipus*, melylyel a magyar haza egy ezred év óta be vagyon irva az európai nemzetek aranykönyvébe.

Ezt biztositani minden jövendö esély esetére kétségbevonhatlan jogunk; ezt megvédeni minden ármány, minden támadás ellen önfeltartási kötelességünk s e kötelesség teljesitése a magyar hazának létérdeke.

Senki nem tisztelheti nálamnál jobban a nemzetiségek legitim igényeit, senki nálamnál öszintébben nem kivánhatja, hogy hazánk minden nemzetisége szabadon is fejleszthesse, sikerrel is fejlessze nyelvét s kulturáját; de nagy zavar kering a nemzet és nemzetiség fogalma körül; veszélyes eszmék terjesztetnek a nemzetiségi érdekek jogosultságának határai felöl s a nemzetiségi aspirációk leplébe állambontó aspirációk is burkolóznak.

Ezután áttér Kossuth a nemzet és nemzetiseg, fogalmának tiztázására.

„Magyarországon — igy folytatja — sok mindenféle nemzetet hallok emlegetnetni, pedik csak többféle nemzetiség lehet és van, nemzet ellenben csak egy lehet és van, s ez az egy nemzet az egységes magyar nemzet, mert Magyarország nem oláh, szász, szerb, tót, ruthén stb. ország, hanem Magyarország; ezzé bontakozott ki a népvándorlások zürjéből, melyeknek kapuját az Árpád által vezérlett magyar- zárta be; ezzé lett a népvándorlás leülleptedésével állandó alakba idomult uj Európa nemzeteinek arany könyvébe beirva, s e beirásra pecsétet ütött egy ezer éves történelem, melynek változatos viszontagságain keresztül soha sem vesztette el azon signaturát, melyet, mint kétségbevonhatlan tény, az 1868-iki 44. t.-cz. e szavakkal konstatált „Magyarország összes honpolgárai egy nemzet képeznek, az oszthatlan egységes magyar nemzetet.“ A mig magyar él, Magyarországnak ez oszthatlan egységes magyar nemzeti tipusát kétségbe vonatni, vagy megcsorbittatni senkinek a világon nem engedi, nem is fogja megengedni; ez nem nemzetiségi, hanem nemzeti kérdés; nem fajsuprematia forog itt fenn, hanem honalkotás történelmi tipusa; a nem magyar ajku honpolgároknak vannak nemzetiségi jogaik, lehetnek nemzetiségi aspirációik, de ezeknek nevében nemzeti aspirációkat táplálni, faj- s nyelvrokonság czimén kifelé nehezkedni, vagy a magyar haza területi épségének megcsorbitására, avagy magyar nemzeti tipusának elmosására törni, honárulás.“

Innen-onnan.

Félfordult a világ! A minap történt, hogy Kassán Sprenger váltóhamisitót a törvényszék hét évi fegyházra itélte és a dolog vége az lett, hogy egy német lap szerint a védö felebbezett s ezért a törvényszék a védöt letartóztatta.

*

Lekly Gyula felolvasásában olyan titkokat árult el, a melyek egyike, t. i. hogy Kassának 26 millió lakosa van, egész zavart csinál az adószedök körében. Az adófelügyelö már erös hangu átiraton dolgozik, melyben a városi hatóságot felelösségre készüli vonni, a miért 25 millió és annyi százezer lakost eltitkolt elötte, a kik ki tudja hány év óta egy fitying adót sem fizettek. Szapáry, a pénzügyminiszter meg pláne a mint e szörnyü esemény hirét vette, azonnal visszavette a deficzites költségelöirányzatot s azóta rengeteg törléseket csinál. Négy-szál vörös czeruza ment rá erre a munkára.

*

A polgármester remegve néz a történendö lakosság iránti nyomozás elé s a legnagyobb erélylyel keresi az 1880. évi népszámlálás eltünt aktáit. A rendörség még a kályha-lyukak megmotozásától sem riad vissza, de hiába, az erélyes nyomozás mindezideig sikerre nem vezetett.

*

A, többi titkokról, melyek a mi derék vármegyénknek egy nagyon sötét pontját világitották meg s melyek, ugy látszik, a hazafias, védöket letartóztató német ujságnak kikerültek a figyelmét, az hirlik, hogy az érdekelt körök bizonyitási eljárást akarnak inditani, melyből ki fog világlani, hogy Turóczban még több a tót mint Abaujban s hogy ott az iskolaügy mégis sokkal rosszabb lábon áll.

*

Egyébként nagy tévedés, azt mondani, hogy a XVI. században magyarabb volt Kassa, mint ma, mert a mi akkor nagy dolog volt, az ma nekünk fel sem tünik. Vagy nem magyarul ekzekválják ma is az adót? Sőt mi még millió perczenttel magyarabbak vagyunk. Hisz ma még a városi dobos is csak magyarul dobolja, hogy: városi magistratus rendeletéből hirdetnyi, muszáj minden kutya urnak adó befizetnyi és szájkosár viselnyi, mért a melyik ur nem fizetnyi, az fogjunk sintérrel befognyi; vagy: minden ur kutya, tartozik fizetni.

No lám, hát ilyen haladás mellett minek nekünk magyarositó egylet?

*

A Bankón, a fuvarosok és egyéb arra menö publikum két nap elött igen élénk dünnyögést hallottak az erdö sürüjéből kitörni. Közelebb vizsgálódás azt eredményezte, hogy láttak egy uj városi képviselöt, a ki a szónoklat mesterségében gyakorolta magát. Hallott valamit Demosthenesröl, s igy készült el a holnapi szüzbeszédre, melylyel az Édereknek be fog füteni. A közgyülési terem holnap ezért nem is lesz fütve.

*

A mi rendöreink tucatszámra szöknek el a terhes szolgálat elöl, mely a csekély szám miatt az egyesek vállaira nehezedik. De még sem, inkább az elöl szöknek, mert a rendfentartása érdekében kifejtett tevékenységük közepette némely városi képviselö és polgár részéröl ilyen buzditó elismeréssel találkozik: „maga részeg, most is tántorog,“ „ez gyalázat, ilyen rendör“ stb. s mindez azért, mert a rendör instrukcziójához hiven örködik. Persze, szegény feje nem tudja hogy sokszor épen városi képviselövel akad baja.

Azért lesz már stereotyp az a mondás:

„Hogy a kit az isten meg akar verni, azt Kassára küldi rendörnek.“

Philemon.

Ujdonságok.

A harmadik egyetemre vonatkozó elaborátum, mint egy bécsi orvosi lapnak Budapestről jelentik, a közoktatási miniszteriumban már elkészült. E szerint a harmadik egyetemet nem Pozsony, hanem Szeged kapja. Hát Kassa hol marad, hogy még csak meg sem emlitik? Hja, az igéret!

A kassai dalegylet által egyhangulag választott disztagoknak az egylet nevében Lekly Gyula és Imre Lörincz urak esötörtökön nyujtották át a diszoklevelet. A disztagokul megválasztott különben is a kassai társadalom elökelö kitünöségei, a megtiszteltetést a legnagyobb elözékenységgel fogadták és kivétel nélkül megelegedésük és elismerésüknek adtak kifejezést a kassai dalegylet buzgó törekvése fölött, s megigérték, hogy a dalegylet mánkálkodását a jövöben is pártolni fogják. A polgármester érdemdús nejének a diszoklevelet polgármesterünk névnapja alkalmával adták át, mely alkalommal az egylet két küldötte a polgármesternél is tisztelgett.

Az ipartestület elöljársága szerdán Lang Imre elnöklete alatt gyülést tartott, mely a hivatalnokok választása czéljából hivatott össze. A választás titkos szavazással történt s eredménye ez: alelnök *Schwarcz* János, pénztárnok *Jachmann* János. Egyhangulag jegyzö és ügyésznek Junger Gyula ügyvéd, kinek az ipartestület érdekében eddig is kifejtett tevékenysége általában elismerést érdemel. Az irnoki állomásra pályázat fog kihirdetni. A választás után a kiküldött bizottság elöterjeszté a költségvetést, mely változatlanul elfogadtatott. E bizottság egyuttal három kérvény szöveget nyujtott be s pedig egyet a város polgármesteréhez, melyben a testület hivatalos helyiséget kérvényez; a másodikat az iparhatósághoz, hogy a jegyzö, illetve irnoknak engedtessék meg az ügykezelés tanulmányozása az iparhatóságnál, a mennyiben az ipartestületé ezzel egyöntetü; a harmadik az iparügyi miniszteriumhoz a iparos iskolában minden tanonez után fizetendö három forint évi tandij elengedése érdekében, miután az ipartörvény 87. szakasza értelmében a tandij az ipardijak és birság-pénzekből rendeltetik fedeztetni s á mennyiben ez nem volna elég, két százalék pótadó kivetése van megengedve.

A jövö évi sajtóügyi esküdtek névjegyzékének összeállitása érdekében következö hirdetmény tétetik közzé: „Az esküdtszéki képességgel birók lajstroma az 1886-ik évre elkészülvén, as a városház elnöki irodájában reggeli 9—12-ig és d. u. 3—6 óráig megtekinthetö. Felhivatnak ennél fogva mindazok, kik a nagyméltóságú magy. kir. igazságügyi miniszteriumnak 1867-ik évi május hó 17-én 307. eln. szám alatt kelt rendelete 9-ik szakaszában jelzett hiányok miatt panaszt emelni kivánnak (vagy azért, mert belöle kimaradtak olyanok, kik törvényszabta képességgel birnak, vagy azért, mert belevezettettek, kikben a törvényes képesség hiányzik), miszerint ez iránti panaszukat 1885. évi november hó 23., 24. és 25-ik napjain mindenkor reggeli 11 órától déli 12 óráig a polgármesteri hivatalban benyujtani el ne mulasszák; mert az ezen határidön túl benyujtott panaszok figyelembe vétetni nem fognak. Egyszersmind közzététetik, hogy a fennidézett t. ü. miniszteri rendelet 14. szakasza értelmében, a kijelölendö 144 esküdt nevének külön papirszeletekre irott s edénybe téve nyilvános ülésben sorban egymás után leendö kihuzására 1885-ik évi november 26-ik napjának délelötti 10 órája a polgármesteri hivatalban kitüzetik.

A németek elismerése. Holtzendorff Ferencz német tanár „Handbuch des Völkerrechts“ czimü Berlinben legujabban megjelenö nagy müve elsö kötetében olvasgatva, a következö, bennünket kétszeresen érdeklö helyre bukkanunk: „Magyarországon a nemzetközi jog irodalom a legujabb idökig egyedül vagy leginkább csak a *Werner* Rezsö, kassai tanárnak, Schilling a „természetjog tankönyve“ czimü munkájának forditása által volt képviselve. Nehány év óta azonban itt is nagyobb tevékenység lesz kifejtve, hála Kiss munkálkodásának, ki „Európai nemzetközi jog“ (Eger, 1876) czimü munkájánál leginkább Heffter nyomán haladt; Apáthy tanárnak, ki „tételes európai nemzetközijog“ (1878) munkájában Heffter könyvét átdolgozta és bövitette; végre *Rösler* kassai tanárnak, ki 1879-ben kiadott kicsiny, de tartalomdus „Bevezetés a tételes nemzetközi jogba“ czimü vezérfonalában pontosan ismerteti az e szakba vágó, nevezetesen német irodalmat.“ E nehány sor mindenesetre élénk bizonysága annak, hogy Németország nagy tudósai figyelemmel kisérik a mi csekélységeinket és minden Schulverein-féle izgatások és szemtelenkedések daczára elismeréssel adóznak hazánk kulturális törekvésének, a melylyel mindinkább a nyugat nagy államai sorába emelkedni törekszik.

Az iparisk ola és a könyvnyomdász-tanoncok. Az iparhatóságnak hihetöleg van tudomása arról, hogy az emberinem müvelödése a könyvnyomdászat felfedezése óta fejlödött oda, a hol ma áll, a könyvnyomdászat adta és terjesztette tovább az egyesek szellemi kincsét, mely bejárta az egész világot, mig végre az egyesek tudománya az emberiség közkincsévé lett, uj embereket hozott felszinre, gondolkozó elméket, kik a világegyetem titkait fürkészve, uj dolgokkal gazdagitották a világot, fejlesztették a kultúrát, ismét csak a könyvnyomdászat segélyével.

---

szahúzódott, arczán azonban mély fájdalmat láttam letükrözni.

Megsajnáltam.

Hozzámentem, kivettem csokromból nehány szálat, e virág neve: Nefelejts! … Ne feledjen el engem soha, megörzöm én az ön emlékét! …

A fiatal ember könnyebbült lélekkel, hálás mosoly mellett vette át virágaimat s megköszönte:

— Mariska, legyen e nefelejts örökbizonysága annak, hogy sohasem fogom elfeledni! …

Két év mult el. Regéczey nem feledett. — elfeledte Juliskát. — megkérte kezemet és én neje lettem.

Leányok most azt a tanácsot adom nektek: Ne adjatok könnyelmüen nefelejtset a fiatal embereknek!

— Hogyan mama, — szól közbe Fáni, — megbánta, hogy nefelejtset adott atyámnak?

— Nem gyermekem, sohasem, nem is fogom, mert atyádat igazán szeretem, de ti sokszor elhirtelenkedve adjátok e virágot, pedig ennek sok és nagy jelentösége van.

Az ozsonnától fölkeltünk s a szomszéd szobába mentünk be.

Mikor Mari néni visszament, a csokor eltünt.

Megrázta okos fejét s azt mondta:

— Lányok, lányok vigyázzatok!

A csokor szétoszlott, mindegyik nö juttatott annak belöle, a kiért szive dobogott.

Szerelem, miben nem nyilvánúl a te hatalmad! Kiszámithatlanok a te utaid, rejtélyesek azok, de neked nyilvánúlni kell.

Eltávoztunk.

— Itt vagy oh kedves nefelejts szivem felett, — susogja Kristóf, — itt fogsz elhervadni annak dobogásánál. Ha ily közel hallgatna téged Fáni, akkor, — akkor oh szív, oh szerelem meghalnék értetek!

— Jolán! — epedezik Lajos, — ha ily könnyen jutok birtokodhoz, mint a nefelejtshez, akkor Birtokos marad a nevem s élni fogok érted! …

— Szerena! szakállomra esküszöm, pedig annak nagy hitele van. — esküdözik Kari, — de tiéd leszek s nem felejtlek!

— És én Miska?! … Arván maradtam, nekem nem adott senki. Margitka kicsiny, még ö nem tudja, mit jelent e virág neve: Nefelejts. A néni váltig erösiti most is, hogy csak engem szeret, én vagyok kedvencze, hajh! ö már adott, nekem nem adhatott nefelejtset.

Lányok, lányok vigyázzatok!

Lelkem elött lebegtek e szavak s elgondolkoztam a felett: Valjon igaz-e, hogy e virágnak oly nagy hatalma van?

És a néninek igaza volt ám, de csak abban, hogy két év telt el, úgy mint nála, csakhogy Szerena boldog a más karján. Birtokos Lajos gazdagabb lányt vett el, mint Jolán. Kristóf! szent ég! ……

A ki humorral harczol, az ez által vesz el.

Beállit, mintha most is látnám azt a kómikus alakot, a mikor hebegett valamit, mi volt az, nem tudta megérteni senki … csak Fáni. És Kristóf, a ki legtöbbet beszélt, most szólni sem tudott, megakadt a szó a nyelve végén, kifejezték szavait kézmozdulatai, erölködött s meg lett az eredmény.

Fáni betüt a szomszéd szobába, kihoz egy letakart virág edényt, átadja Kristófnak és kiszalad. Ez felemeli a leplet s alatta van egy nefelejtsekböl csinált …… kosár.

Miska? … hallgat magáról, elmondjuk hát mi, ö a legboldogabb s legszerencsésebb halandó, a ki nem kapott nefelejtset, és elnyerte Margitot.

Ne higyjetek lányok a nefelejtsben, ne tulajdonitsatok annak oly eröt, oly hatalmat, hisz az egy ártatlan, kedves virág, mely azt illatozza:

A ki igazán szeret, az soha el nem feled!

Természetes, hogy a könyvnyomdászattal foglalkozó munkásoknak mindig bizonyos fokú szellemi tőkével, műveltséggel kellett birniok, hogy a tudomány és szellem emberének intencióját müve sajtó alá rendezésénél fel tudják fogni, művének kéziratát, mely csak ritka esetben szokott kellő korrektséggel, grammatikailag helyesen irva lenni, pontosan elolvasni és kiszedni képesek legyenek. Azt is természetesnek kell kijelentenünk, hogy a könyvnyomdászathoz felvett tanoncz, daczára, hogy csak hat-hét évi iskola-taposás után nyer felvételt a könyvnyomdában, a legritkább esetben tud anyanyelvén folyékonyan könyvből olvasni, mig a könyvnyomdában alig három-négy hó elteltével szigorú felügyelet mellett a legrosszabb irást könnyedséggel olvassa és szedi ki a betü-szekrényből. Ez tény, a miről elég alkalma van meggyőződni azoknak, akik szakemberek által vezetett könyvnyomdában többször megfordulnak. A nyomdász-tanoncz tehát a könyvnyomda légkörében fokozatosan müvelődik, minden nap tanul és fejleszti elméjét és az iparhatóság tudva ezt, mégis azt rendeli, hogy a nyomdász-tanonczoknak kell járni az iparos-tanoncz iskolába, hogy Gyulay B. olvasókönyvéből olvasni tanuljanak. Hanem, hogy mire jó a nyomdász-tanonczokra ez az iskolai kényszer, ezt se a kassai iparhatóság, de még Trefort miniszter se tudná megmondani. Az általánosságra nézve pedig az iparos-osztályra károsnak tartjuk az iskolai órák beosztását, mert a tanulót ép a rendes munkától vonja el, a mi 715 beiratkozott tanköteles inasnál egy héten át 5000-nél több munka-órát tesz ki, a mit a tanulók a mesterek határozott megkárosításával a műhelyen kivül töltenek olykép, hogy a mester sokszor, mikor a legnagyobb szüksége volna inasára, egész munkarendjét megzavarva látja. A legtöbb műhelyben a munka esti 7 óráig tart s mi a fenti okból méltányosságot látnánk abban, ha az iparhatóság a hétfői és csütörtöki oktatást 5—7 óra helyett, 7 órától 9 óráig rendeztetné be. A tanitóra nézve, azt hiszszük, ez tökéletesen mindegy és a mesterek legnagyobb része ezen intézkedést köszönettel venné.

A szőlő ojtási tanfolyamon, mely e hó 9-én nyittatott meg Abauj-Szántón, százan felül vettek részt az Abauj-Szántó és környékén lakó szőlőgazda és vinczellérek közül. A tanfolyamot Szabó, a tarczali vinczellér-képezde igazgatója vezette. A megnyitásnál Miklós Gyula, borászati kormánybiztos, Berzeviczy Egyed, a kassai gazd. egylet elnöke, Vay Sándor báró, Vécsey Endre szolgabiró és Szántó város intelligens közönsége volt jelen. A tanfolyam három napig tartott. A bezáró ünnepélyen az ügyesebb kezelők között díjak osztattak ki, melyekhez Berzeviczy Egyed 6, a gazd. egylet 10, Teitelbaum borkereskedő 10, Maillot báró 5 irttal járultak. A tanfolyam rendezése körül tanusitott buzgóságért Jászay Samu és Truskovszky Aladár urak elismerést érdemelnek.

A kassai gazdasági tanintézet ezidei tanévére összesen 68 hallgató iratkozott be, a mi a 1882—3. évi létszámhoz képest, 46 hallgató emelkedést mutat. Kassa lakosságának érdeklődését a gazdasági tudományok iránt élénken illusztrálja az, hogy a 68 hallgató közül csak két rendes és két vendég-hallgató kassai.

Elismerés az érdemnek. A budapesti országos kiállitás nem egy vidéki kiváló iparossal ismertette meg a fővárosi és külföldi kényesebb igényeket, mely látva a kiállitott tárgyakat, nemcsak csodálatának adott kifejezést, hogy az a semmibe sem vett vidéki ipar ilyen vagy olyan téren ennyire tisztült izléssel, mintaszerü alakban állitja ki czikkeit, hanem még arra is érdemesnek tartotta mesterét, hogy munkáját meg is vásárolja. A legritkább eset azonban bizonyára az, a mely Sztudinka Gyula, kassai asztalosmesternek jutott osztályrészül, kinek az iparcsarnokban kiállitott remekmivü kredenczét Hopp Ferencz a Calderoni és társa czég üzlettársa megvette s az összeget a napokban következő sorok kiséretében küldte be: *„a midőn a kredenczért járó 350 forintnyi ellenértéket átküldöm, van szerencsém egyszersmint értesiteni, hogy a kredencz ugy nekem, valamint barátaimnak szerfölött tetszik s hogy szakemberek a jó rajz, szorgalmas és tiszta kivitelért elismerésüknek adtak kifejezést.“* Részünkről csak örvendeni tudunk, hogy Kassának ily iparosai vannak s hogy ezek egyike a nyert s valóban meg is érdemlett elismerés által a kassai ipar fejlettségével a fővárost is megismertette.

A hidegvérü Jókai. Jókairól, a következő történetet beszélik, mely állitólag néhány nap előtt esett meg vele a bécsi „Wendel“ fogadóban, melyben a delegáczió tartama alatt szállva van, s legujabb regényén dolgozik. Egy nap tüzoltók vészkürtölését hallja. „Valahol ég“ — gondolta magában a költő — s nyugodtan tovább irt. A trombita másodszor is megharsant, de Jókai hideg maradt. „Valahol a közelben van tüz, de én nem segithetek“ gondolta Jókai s uj fejezetbe fogott. Fölötte, a második emeleten dörömbölés és zaj támad. Egy pillanatra félbeszakitja munkáját s szól: „Azok ugyan zajos lakók lehetnek.“ Ekkor Hegedüs Sándor robbant be e kiáltással: „Tüz van!“ Jókai kedvetlenül veszi a zavarást s morogja: „Hallottam a tüzoltókat“ Hegedüs: „De az istenért! *A tüzoltók ebben a házban oltják a tüzet!*“ Jókai belemártja tollát a tintatartóba s határozottan mondja: „Annál jobb, ha oltják, de nekem békére van szükségem, mert a harmadik fejezetet délig okvetlenül be kell fejeznem!“ S ugy is történt.

Halálozás. Horváth Pál, régi honvéd e hó 13-án 53 éves korában elhunyt. Temetése ma d. u. háromnegyed 4 órakor lesz, virágutcza 7. sz. házából.

A mi nálunk is el kelne. Brüszszel városa elhatározta, hogy ezentul minden leányiskolában kötelezővé teszi a főzés tanitását. Lesz elméleti és gyakorlati tanfolyam s főleg a bevásárlást, az élelmi szerek értékének megitélését, a husnemek ismeretét, a háztartás vezetését sat. fogják tanitani. Ugyane tantárgyat a felsőbb leányiskolában szintén kötelezővé teszik s ott a finomabb ételekre is fognak utmutatást adni.

A Deszkási-ügy, mely legközelebb a városi tanács előtt mint másodfokú hatóságnál fordult meg, át fog tétetni a kir. ügyészséghez, mert a dajka felebbezéséhez csatolt vallomásból kitünik, hogy Deszkási Brett Ida gyermekének sorsát szándékosan intézte ugy, s hogy a dajka inkább csak eszköz volt kezében.

Uj vendéglő. Dudrovics Árpád a mészárosutczai sörcsarnokot, melyet ujonnan rendezett be, ma nyitja meg Orgován Jancsi zenekara közreműködése mellett.

Szinházi műsor. Vasárnap, november 15-én „Piros bugyelláris“, népszinmü, bérlet 7. szám. Hétfőn, nov. 16-án „Korona és vérpad“, szinmü, Peterdi Sándor jutalomjátéka, páros bérletszünet. Kedden, nov. 17-én „Kanári herczegnő“, operette, bérlet 9. szám. Szerdán, nov. 18-án „Rendszeres férjek“ („A pupos“), vigjáték, bérlet 10. szám.

Helyreigazitás. A mult számunkban közölt birtokváltozás czimü hirünkre nézve sztropkói tudósitónk irja, hogy a birtok vásárlója nem Wertheim, hanem Ruzicska prágai lakos, ki a Suess-féle birtokért 560,000 forintot fizetett.

Rott Gyula fő-utcza 79. sz. a. ujonnan berendezett füszer-kereskedése figyelemre méltó.

Rövid hirek.

— *Árlejtés.* Az aknaszlatinai kir. főbánya 3300 méterm. buza és 1000 mm. rozs szállitására nézve versenytárgyalást hirdet. Ajánlatok 10 százalék bánatpénzzel nov. 25-ig ugyanoda czimzendők. Feltételek a kassai pénzügyigazgatóságnál is betekinthetők.

— *Árverések.* Abauj-Szántón a telekkönyvi hivatalban deczember 3, d. e. 10 órakor Rosenbaum Sámuel és neje Gelbmann Julianna tulajdonát képező egy pincze, parlag szőlő és egy szőlő, összesen 1070 frt. értékben. — Ugyanott a takarékpénztár helyiségében deczember 1-én d. e. 10-kor ki nem váltott zálogok. — Pusztafalu község házánál decz. 9-én 10 órakor kiskoru Harda István, Lajos és Imre nevén álló 226 forint értékü birtoka.

— *Bradovka Gusztáv,* kassai volt füszerkereskedő csalárd bukás miatti ügyében e hó 19-én lesz a végtárgyalás a kassai törvényszék előtt.

— *Lólopás.* Tomcsó Alajos, enyiczkei plebános istállójából nehány nap előtt éjjel eddig ismeretlen tettesek két lovat loptak ki.

Kassai szinház.

Csütörtökön, f. hó 12-én Réthy Laura k. a. „közönségünk kedvencze“ vette jutalomjátékát.

Nemde, kedves olvasók! furcsa az, hogy valahányszor szinészeink valamelyikének jutalomjátéka van a mi müpártoló publikumunk hirtelen kegyébe fogadja (?) s ilyenkor nem is tudjuk, hogy melyik a helyes kérdés: hogy hány kedvencze van voltaképen a kassai közönségnek — vagy hány „kassai közönsége“ van a mi szintársulatunknak? … (Egy se! — a szedő.)

De térjünk a tárgyra, a „Tündérlak“-ra „Magyarhonban“.

Réthy k. a. — ugy látszik — régiségbuvárnak állt be — vagy tán titokban drámát ir, — különben nem tudom, honnan kerithette azt a darabot, melyet a mai estére választott.

„Ötven év előtt láttam én ezt a darabot“— mondá egy öreg ur — „s aligha nem játszták akkor jobban, mint ma fogják — —“.

„Tartok töle“ — sohajtá vissza ifju szomszédja az öreg urnak — „erösen tartok!“ — —. De csitt! A kordina felszáll — a társaság bemutatja magát (Veress a violaszin parókáját — Beczkóy meg az antik kabátját) — s alig volt még időnk kardalnoknőink szép szemeibe nézni — csengetés — a függöny ujra száll — s (szinte hihetetlen!) vége az első felvonásnak.

„Hiszen helyesen van ez igy“ — dörmögte valaki a hátam megett — „tündérlak ez, hát tündéri sebesen kell is menni mindennek“.

El is hittem volna már magam is, azonban megtántoritott benne a pausa, melyből három olyan első felvonás telt volna ki — s meg a második felvonás, — melynek meg már alig tudták elvárni a végét — daczára a sok mulattató jelenetnek — s daczára Németh pattogó huszár humorának.

A darab különben nem rosz, csak egy hiányzik belöle — — — a darab.

Háromszor iszik a magyar! Réthy k. a. is megmutatta, hogy tud ő a harmadik jutalomjátékára is rosz darabot választani.

Legalább neki lett volna benne olyan szerepe, a hol kimutathatja, mit tud; mert bizony láttuk már öt, a mikor többet is — meg jobban is tudott, mint ma. Talán azért, mert minden jelenetben háttérbe szorult partnere (Németh János) nagyszerü játéka s kellemes éneke mellett.

Némethnek jutott különben a tetszés oroszlánrésze, mely tetszésben ma sokan osztoztak s még többen szerettek volna.

Jutott belöle Balassának, meg a négy gyermekének, a kisbirónak — (a nagybiró is tátotta rá a száját), meg a kántornak — s még tán az inasnak is.

A jutalmazottat kiléptekor (a még előtte) szépen megtelt ház — zajos taps — négy koszorú — két ruha — tiz-husz csokor — virágeső — no meg egy, a koszorúra akasztott fehér iskátulya fogadta. Volt is dolga szegény Némethnek a sánta lábával azt a sok koszorút felszedni!

Akkor aztán ketteskén szépen lehevereditek a teritett asztalhoz: ettek, ittak, becsipték és lefeküdtek — s hogy „tres faciunt collegium“ — betántorgott Mikey — s elénekelve kétszer a maga nótáját, szépen lecsücsült a másik kettő mellé.

Érdekes is volt az, három részeg egyszerre a szinpadon — s ugy-e azt hiszik, hogy legrészegebb volt köztük maga Réthy — hisz az örömtől is az lehetett — pedig bizony láttuk mi öt már sokkal részegebbnek — vagy legalább is részeget élethübben adni.

Tolnay (első huszártiszt) alig jött haza, sietett az uniformist levetni; nem érezhette magát jól benne (pedig fesch volt ám! ugy-e nagysám?) — igaza volt a Németh nótájának: mindenütt jó, de legjobb otthon.

Hanem Hunyady (második huszártiszt) megtartotta a zsinóros dolmányt. Olyan volt ugyan, mint egy kis gyerek, a kit czifra katonaruhába bujtattak, — s olyan naivül rimánkodott, mintha pecsétet ejtett volna a szép uj ruhán, s tél, hogy megveri érte a papa.

Balassa „kedélyes apa“ volt. — Sapienti sat!

Tapolczai az inas szerepében olyan tüzbe jött, hogy még a bajuszát is meg merte pödörni (pedig nem volt a szerepében) — nem félve töle, hogy lesik. — Kezdetnek elég szép. Csak rajta! Ha igy halad, lehet még valaha belöle jó — fodrász.

Hát arról, a ki azt a gyönyörü rigmust szavalta ki a czylinderéből — a kántorról (Beczkóy) megfeledkeznénk! Adjuk meg neki is a magáét s konstatáljuk, hogy jó volt — a szerepe.

No még csak egyet — kedves türelmetlenkedő olvasóm — a mi szorosan véve nem tartoznék ugyan ide, de kimondom, mert tán eddig senki sem vette észre; s ez az, hogy a Kassán némelyeknek mily finom érzéke van a sorok rythmicus beosztása iránt.

Egyik koszorú szalagján ezt — s igy láttuk felirva:

„Akitmi szeretünk, megvanaz szeretve“.

(A mi — in paranthesi — meglehetős nagy szerénytelenség).

De hagyjuk el már a gáncsolódást, mert még tövis talál nyomulni a sok koszorú közzé, melyen Réthy k. a. azon édes öntudatban aluszsza az igazak álmát, — hogy ő ezt a sok dicsőséget mind, mind — megérdemelte!

„Beatus ille …… !“

Látcsöves ur.

CSARNOK.

A társalgónő.

— Ries Hermin eredeti regénye. — 13

— Nem sérültél meg?

— Jelentéktelen karczolás.

— Mit tevők legyünk e halottal és gyermekkel?

— Szólitsd be a szolgát.

Jenő szivszakadva sirt, amidőn el akarták távolitani atyjától.

Kis kezeit halott atyja nyaka köré kulcsolta, hideg ajkát csókjaival halmozta.

— Kelj fel, kelj fel, drága apácskám, nem tudok én innét magam elmenni, de ne félj, nem hagylak itt. Nézd, ezek az emberek mint taszigálnak …… oh és én oly gyönge vagyok ……

Egide kézen fogta Jenőt s magával rántotta egy szobába, hol szigorúan rá parancsolt, hogy ne sirjon, mert megveri.

Jenő szót fogadott, amennyiben nem sirt hangosan.

A kimerült gyermeket a jótékony álom csakhamar ölébe vette s ő boldog lett ……

Otthon látta magát játékai közepett, a kertben Zsiga bácsi térdén lovagolt, majd atyjával enyelgett.

Soha sem voltak ők Párisban …… nem is mennek oda ……

Alig szürödött át a reggeli napsugár a nehéz selyem ablakfüggönyön, Jenő ébren volt.

Vadúl kémlelődött maga körül. Hol van ő? Atyja nincs mellette s ez nem is az ő ágya.

Az álomnak vélt eset jutott eszébe, rémesen kiáltotta:

— Apám! apám!

Az ajtó felnyilt. Egide lépett be. Barátságosan szólt hozzá, reggelivel kinálta meg, mondván:

— Kedvesem, atyád még ez éjjel haza utazott, te itt maradsz, az én fiam leszel, veszek neked szép ruhát, lovat, kocsikázni fogsz velem, te fogod hajtani a lovakat, csak mondd meg, mi kell, mindent adok. Én jobb leszek, mint apád, soha sem fogjak megbüntetni semmiért. Van itt a házban egy kis leány, valamivel idősebb, mint te, majd ide veszem játszótársúl. Itt valóságos urfi leszel, nem olyan, mint otthon.

Jenő mind e szép beszédre csak a fejét rázta és azt susogta:

— De én nem akarok valóságos urfi lenni. Én olyan akarok lenni, mint apám.

Igy mult el nap nap után. Jenő emlékezetében mindinkább elmosódott az otthon, az édes apa képe.

Tetszett neki az uj élet.

Mindent akarata szerint cselekedhetett. Nem gátolta senki. Söt ugy látszott, mintha csak gondolatát lesnék. Örömet találtak teljesiteni. A nevelő bácsinak ő parancsolt. Ha nem akarta leczkéjét felmondani, vagy az ki merte javitani, meghuzta a bajuszát, elküldte. Játszótársnője, Jozefa, volt mindene. Ennek huzhatta a haját, megverhette, meggyomrozhatta, az soha sem ütötte vissza.

Nem volt szabad neki a mamától fizetést kapott az urfi kedvteléséért.

S Jozefa különben is igen jó, szeretni való leány volt. Jenő egyszer szerelmes is volt belé, nem is titkolta, de akkor a mama egy más leánykát mutat ki neki és Jenő ebbe a leánykába lett roppant szerelmes. A mama pedig még ennél is tudott aztán szebbet mutatni és mindig, mindig szebbet. S a mama vendégeinek ugy tetszett a szerelmes kis Jenő. Szi-

var, pezsgő, zene, játék csakhamar kedvencz mulatozásainak változatosságát képezte.

Egide ravasz számítással mérgezte meg a gyermek testét, lelkét.

Férjének törvényes örököse a gyermek lett. A gyermeket a törvény az anyának ítélte. A gyermek örököse csak az anya lehet.

Minél előbb, annál jobb.

Egide így tervezett. S hogy terve mielőbb teljesül, az bizonyos.

Jenő alig tizenhat éves s már a sir szélén áll. Egide, ha a bortól s élvektől mámoros kábultságban látta, gyönyörködött. Már nem messze a vég.

S aztán kimondhatja, hogy ő a gyilkosa.

Ő csak igen jó gyermekéhez. Dicsérik is ezért.

D'Argan grófot felmentette a törvény. Ő életét védte egy őrült ellenében. Egide a törvény előtt hálát mondott neki, hogy megszabaditotta gonosz férjétől, aki zsarnokságával tönkre tette ifjú életét s kényszeritette arra, hogy elhagyja őt s szive magzatát és évek óta nyomorult kegypénzből, elváltan éljen. Kitette kegyetlenül a szegény gyönge árva nőt a világ tengerére. Csoda-e hát, ha elhagyatottságában nemes keblü emberek barátságát keresi? Csoda-e, hogy hazájába menekült férje kegyetlenségei elől? S fájdalom, még a távolság sem tartotta ezt vissza, hogy orvúl meg ne támadja gyilkos szándékával. Egyedül D'Argan gróf élete megmentője.

Megesküdött, hogy Wolpini nem bírt józan ész szel s hogy álnév alatt lopózkodott lakába s aztán szó nélkül rohanta meg.

Nemsokára aztán hire ment, hogy gróf D'Argan, az a derék tudós, nőül veszi özvegy Wolpininét.

A gróf nyilvános helyeken karöltve jelent meg Wolpininéval; a kis Jenőt is feltünően bálványozta.

Értelmes, szép fiucska volt.

Jenő igen ragaszkodott a grófhoz. Azon rémes éjből csak annyira emlékezett, hogy egy [illegible] elcsucsultatta az apát.

A gróf úgy hitte, hogy a gyermek fogalommal sem bir ama bácsi kilétéről.

Ovakodott is a gyermekben azon gyanút ébreszteni, mintha ő közelebbről ismerné ama bácsit.

(Folyt. köv.)

Kis lutri.

November 11-én.

Lemberg	11	75	83	88	19
Prága	72	56	4	26	59

Hivatalos árfolyamok a budapesti árú- és értéktőzsdén.

November 13.

Magyar aranyjáradék 6%	—.—
Magyar aranyjáradék 4%	97.85
Magyar papirjáradék 5%	90.35
Magyar vasúti kölcsön	148.50
Magyar keleti vasúti államkötvény, I. kibocsátás	96.75
Magyar keleti vasúti államkötvény, II. kibocsátás	124.50
Magyar keleti vasúti államkötvény, III. kibocsátás	103.75
Magyar földthermentesitési kötvény	103.75
Magyar földthermentesit kötvény záradékkal	103.75
Temes-bánáti földthermentesitési kötvény	103.75
Temes-bánáti földthermentesitési kötvény záradékkal	103.75
Erdélyi földthermentesitési kötvény	102.50
Horvát-szlavon földthermentesitési kötvény	102.—
Magyar szőlődézsmaváltsági kötvény	97.50
Magyar nyereménysorsjegy-kölcsön	118.50
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy	121.—
Osztrák járadék papirban	82.50
Osztrák járadék ezüstben	82.75
Osztrák járadék aranyban	109.—
1860-iki osztrák államsorsjegyek	140.—
Osztrák-magyar bankrészvény	860.—
Magyar hitelbank-részvény	286.25
Osztrák hitelintézet-részvény	282.50
Cs. és kir. arany	5.91
20-frankos arany (Napoleond'or)	9.98
Német birodalmi márka	61.75
London	125.70

Felelős szerkesztő: **Ries Lajos.**

HIRDETÉSEK.

771. sz.
1885.

Árverési hirdtemény.

Alólirott kiküldött birósági végrehajtó ezennel közhirré teszi, hogy a kassai kir. járásbiróság 9117. számu végzése által Holczmann Dávid győrkei lakos ellen Rakovszki György győrkei lakos részére 1080 frt tőke követelés végett elrendelt kielégitési végrehajtás folytán bíróilag le s illetve felül foglalt 510 frtra becsült butormüekből és zongorából álló ingóságok nyilvános árverés utján eladandók, minek a helyszinén, vagyis Győrke községben leendő eszközlésére határidőül **1885. évi november hó 19-ik napjának délelőtti 9 órája** kitüzetik, melyhez a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak, hogy az érdekelt ingóságok ezen árverésen szükség esetén becsáron alól is eladatni fognak.

Kassán, 1885 évi november 2-ik napján.

—1 **Paraicz Ödön,** kir. birósági végrehajtó.

675. sz.
1885.

Árverési hirdetmény.

Alólirott kiküldött birósági végrehajtó ezennel közhirré teszi, hogy a kassai kir. járásbiróság 7880. számú végzése által Beke Bertalan idrányi lakos ellen özv. Dussay Rezsőné t.-németi lakos részére 1928 frt 75 kr. tőke követelés végett elrendelt kielégitési végrehajtás folytán bíróilag lefoglalt 1140 frtra becsült ló, szekerek, és ökrökből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladandók, minek helyszinén, vagyis t.-németi községben a bérlemény területén leendő eszközlésére határidőül **1885. évi november hó 17-ik napjának délelőtti 9 órája** kitüzetik, melyhez a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak, hogy az érdekelt ingóságok ezen árverésen szükség esetén becsáron alól is eladatni fognak.

Kassán, 1885. évi november 2-ik napján.

—1 **Paraicz Ödön,** kir. birósági végrehajtó.

Üzlet-megnyitás.

Van szerencsém tisztelettel értesiteni, hogy Flachbárt Sámuel ur

főutcza 79-ik számú házában

a jelenkor követelményeinek megfelelően berendezett

fűszer, csemege, bor és ásványviz-kereskedést

nyitottam.

Kitünő minőségü áruczikkek pontos kiszolgálása által igyekezni fogok a nagyérdemü közönség bizalmát kiérdemelni.

Mély tisztelettel

ROTT GYULA.

4—1

Üzlet helyiség változás.

Van szerencsém a n. érd. közönség szives tudomására hozni, hogy

látszerész-üzletemet

mely harmincz év óta a főutczai Forgách-palotában volt, folyó évi **november 1-től**

a malom- és kovács-utcza sarkán levő

Gering-féle házba

tettem át.

Ez alkalommal ajánlom dúsválasztékú raktáromat mindennemü arany, ezüst, aczél, teknyőcz és szarúba foglalt **szemüvegekből, látcsövekből,** valamint nagyválasztékú **légsuly- és hévmérő készletemet,** nevezetesen óra-alakú **aneroid** légsúlymérőket, továbbá 100 fokú alkohol-métereket a hozzátartozó tabellákkal. Javitások elfogadtatnak és a leggyorsabban teljesittetnek.

A midőn végül a n. érd. közönségnek harmincz éven át irántam tanusitott nagybecsü bizalmát hálásan megköszönném, kérem azt uj üzlethelyiségemben továbbra is fentartani, melynek reményében vagyok

2—6 mély tisztelettel

Fischer József, látszerész.

Szőnyegek és takarók felső-magyarországi legnagyobb gyári-raktárának tulajdonosa.

FLACHBART SAMU UTÓDAI

„SZÉMAN TESTVÉREK" czég

Kassán, fő-utcza 60-ik szám alatt

ajánlja a nagyérdemü közönségnek mindennemü

salon-, futó-, pamlag- és ágyelőtti szőnyegeit

katona-, gráfenbergi, fürdő- és lópokróczait, valamint különböző szinü utazó-, ágy- és erdélyi gyapjutakaróin kivül

Rumburgi creasz-, czérna-, len- és gyapot-vászonnemü czikkeit; chiffon-, kanavász-, ágy- és derékalj-kelméit.

Továbbá ajánlja legdúsabb választékkal ujonnan berendezett nagy raktárát mindennemü

ruhakelmékben, szines és fekete orleans, fekete terno, wattmoull, lama és fehér flanell, kalmukban, barchentben és rövidárúkban.

A nagyérdemü közönség becses látogatását kérik

tisztelettel

SZÉMAN TESTVÉREK.

9—10

Nyomatja Ries Lajos kiadó saját könyvnyomó-intézetében Kassa 1885.

I. évfolyam. Kassa, 1885. évi november 19. 18. szám.

Előfizetési dij:
Egy évre ... ... 5 frt — kr.
Félévre ... ... 2 „ 50 „
Negyedévre ... 1 „ 25 „
helyen házhoz-hordással, vidékre postai küldéssel.
Egyes szám 6 kr. —

Hirdetések
egy petit sor ... ... 4 kr.
nyilttérben ... ... 12 „
Többszöri közlésnél engedmény.
Felvétel a kiadóhivatalban főutcza 54. sz.

KASSAI SZEMLE.

Társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden csötörtökön és vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Kassa főutcza 54. sz. a.
hova a lap szellemi és anyagi részét érdeklő küldemények czímzendők.

Kéziratok vissza nem adatnak.

Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

Egy fontos társadalmi kérdés.

I.

Mint a felhőkkel, melyek a távolban oly ijesztő sötéten tünnek fel a láthatáron s mig közelünkbe jönnek, gyakran vagy egészen széfoszlanak, vagy legfölebb szürke köd alakjában tünnek fel, ugy vagyunk a nőkérdéssel is. Mi sok minden vált már behatóbb vizsgálódás folytán szűnyoggá, mi azelőtt tevének tetszett. És különben is, ha a társadalmunk láthatárán mutatkozó eme felhők rejtenek is méhökben némi veszélyt, a gondolkozónak, a praktikus gazdának kötelessége: nem puszta harangzugással, imádsággal s gyermekes félelemmel akarni a fergeteget elijeszteni, hanem villámháritókat alkalmazni s féltett javait biztositani.

Először is ne feledjük, hogy e kérdés vitatásánál a család elve képezi a kiindulási pontot, és hogy e szempontból tekintendők a nőnemnek nem csupán ama tagjai, kik férjhez mennek, hanem azok is, kik hajadonok maradnak. A családban fakadnak az ember legtisztább, legnemesebb elvei s örömei, ott egyedül találhatja fel az egyén valódi tartós boldogságát; a családban vannak megvetve az állam legerősebb alapjai; a család az a kapocs hol az egyén és állam érdekei találkoznak s mindkettőnek jóléte egymás által tételeztetvén föl, mindkettőt annak kölcsönös eszközlésére s előmozditására ösztönzi és sarkalja; a család ezek alapján egyuttal az, mi az összes emberiséget végfeladata megoldásához legbiztosabban, sőt egyedül vezetheti.

A természetnek ez intenczióját világosan fölismerhetni, miután mindkét nem tagjain a nemi s érzékileg észrevehető különbségeken kivül még más lényeges alapvonásokat is észlelhetni, melyekből különböző rendeltetésre és életkörre következtethetünk, minek tudata sehol és semmi körülmények közt sem tünt el egészen. A két nemnek teljes, oly értelemben vett egyenjogusitása, mely akár a két nem eddigi hivatáskörének fölcserélését, akár annak közösségét s tisztán az egyéni képesség s tetszés szerinti választási szabadságot vonná maga után s maga a ruházatban való különbség is megszünnék: a mondottak alapján a chimaerák országába tartozik.

Teljes egyenjogusitás csak ama helyes értelemmel birhat, — mit legalább elméletben nem is von senki kétségbe — hogy t. i. a nőnek hivatása teljesen egyenjogu a férfiéval, és épp oly fenséges és lényeges, mint ezé; hogy továbbá a nő a szellemi fejlődés jogát éppen ugy igényelheti, mint a férfi, és hogy e téren kifejtett munkásságát s szerzett érdemeit tisztán az egyénre s nem a nemre való tekintettel mérlegeljük.

De más részről legyen bár a család elve oly szent és sérthetetlen, még ennek sem szabad áldozatul hozni az embert, az embernek legfőbb javait s jogait, életét s személyes szabadságát. Ellenkezőleg, midőn az ember nem olvadhat a családba, jogos és méltányos követelés, hogy őt pusztán, mint embert, megillető jogai gyakorlatában ne gátoljuk. Nem lesz ez a család elvén ejtett seb, ellenkezőleg, annak megszilárditását jelentékenyen elősegiti. A két nézpont, az ember családi rendeltetése s személyes jogai, távolról sem képeznek ellentétet, ugy hogy ha az egyiket akarjuk érvényesiteni, a másikon szükségképpen csorbát ejtsünk. Ez elválasztás megszüntetése s a két nézpont egyesitése mindenesetre kell, hogy ugy az egyén, mint az államnak főczélja legyen; de hol az lehetetlen, a mint az mindenütt sohasem volt lehetséges és sohasem is lesz, ott ne nyuljunk vakmerőn az ember ama jogaihoz, melyek oly mélyen gyökereznek természetében, hogy csak létével együtt s az egyénben az emberiség megsértésével téphetők ki.

Valóban megfoghatlan, hogy buzoghat valaki a család épségeért, hogyan foghatja el a miatt aggodalom a legkisebb veszélylyel szemben akkor, midőn az embert oly könnyü lélekkel az enyészetnek martalékúl dobja; megfoghatlan ez, különösen korunkban, mely oly erőteljesen védi az egyén jogait minden magasabb tekintetek által nem parancsolt korlátok ellen, korunkban, mely még a gonosztevővel szemben is a humanitás elveit hangoztatja s életéhez mint az életnek legfőbb javához, nyulni borzad, mely a vad négert szabad embernek proklamálja, a rabszolgakereskedésben az emberiség meggyaláztatását látja s a legbárdolatlanabb, az állattól jóformán csak beszélő-tehetsége által különböző férfi számára is szavazatjogot követel! Minő ellenmondás!

A ki elég szivtelen az egész nőnem jogmegfosztását s azt az anyagi, szellemi és erkölcsi nyomor, melynek annak nagy része kivált a nagy iparvárosokban áldozatául esik, száraz szemmel nézni, annak a család egészségét féltő aggodalma sem a tiszta humanismusból, az állam s emberiség érdekeire féltékeny fennkölt szellemből s érzületből, hanem saját énjének tömjénző önzéséből fakad.

A család elvének és az egyéni szabadság jogigényeinek összeegyeztetése tehát ama legfőbb vezérelv, melyet a nőkérdés eldöntésénél szem előtt kell tartanunk. Az állam kénytelen viszonyát a nőhöz a családra való tekintettel szabályozni; de másrészről a nőnek is joga van az államtól követelni, hogy a mennyiben családi hivatását be nem töltheti, a személyes szabadság által involvált jogok élvezetébe lépjen s ebben az állam őt ne csak, hogy ne akadályozza, ellenkezőleg támogassa.

Dr. Sz. I.

Kassa város közgyülése.

Novémber hó 16-án.

Elnöklő főispán a gyülést megnyitotta. A napirend sorrendjétől eltéröleg Münster polgármester terjeszté elő inditványát, melyben a közgyülést felhivja, hogy Tisza Kálmán miniszterelnökségre tiz évi fordulójának megünneplése alkalmából Kassa város törvényhatósága szintén kifejezést adjon üdvözletének. A közgyülés rövid eszmecsere után egyhangulag fogadta el az inditványt s határozta, hogy felirat mellőzésével az e hó 29-én Budapesten tartandó általános ünnepély alkalmával küldöttség tisztelegjen a miniszterelnöknél s tolmácsolja Kassa város szerencsekivánatait. A küldöttség áll: Münster Tivadar, polgármester, id. Novelly Sándor és Éder Ödön bizottsági tagokból, kik e hó 28-án utaznak a fővárosba.

A város jövő évi közköltségvetése a belügyminiszter által nehány nehézménynyel küldetett vissza a városi hatósághoz, melyek közül kiváló fontossággal bir, hogy a miniszter a közgyülés által fedezetül elfogadott házbérkrajczár kivetését, miután ez uj adónemnek behozatalához több szakminiszterium hozzájárulása igényeltetik, törlendőnek jelzi s mintegy utasitja a várost, hogy a fedezethez szükséges hiányt 23 százalék pótadó kivetésével pótolja.

Éder Ödön igen éles filippikában tiltakozik a 23 perczentes pótadó ellen, s fejtegeti, hogy a város háztartása, miután nehány előirányzati tétel, nevezetesen a bor értéke csak 9000 forintban lett felvéve, holott a leszüretelt 303 hordó bor minimális értéke 14—15000 forintra emelkedett, a 20 perczentes pótadóban is elég fedezetet nyer. Különben pedig hangsulyozza, hogy a

TÁRCZA.

Láttatok-e . . . . ?

Láttatok-e kis virágot,
A mely öszszel zöldül,
S zörgő gallyak, sárga lombok
Közt kél ki a földből? ...

Láttatok-e kis madárkát,
A mely öszszel tér meg,
S víg dalával hirdetője
A közelgő télnek? ...

Láttatok-e piros rózsát
Nyilni száraz ágon? ...
Láttatok-e délibábot
Hótelt pusztaságon? ...

Láttatok-e vidámságot,
Hova menni féltek —
Láttatok-e a kietlen
Temetőben éltet? ...

Nézzétek az én szivemet,
A hol minden sárgúl:
Tünő vágyak, holt remények
Lehúllnak az ágrúl.

S mégis, mintha ősz-tél helyett
Ifjú tavasz lenne ...
Rózsa nyilik, piros rózsa
— A szerelem — benne.

Rottenberg Márton.

Mister Parker.

— Schönthan Pál beszélye. —

Abban az időben történt, midőn egyes fürdőhelyeken, hol a gyógyidény unalmát magas hazárdjátékok izgatottságával szokás volt elüzni, a legtarkább „nemzetközi“ társaságok gyültek össze.

E „fényes“ évek egyikén Homburg is nagyon látogatott volt, és habár a saison alig vette kezdetét, már is az a nevezetes mende-monda járta be a hirlapokat, hogy egy B. nevü olasz gróf egész atyai örökségét — szó volt egy millió liráról — vesztette el a zöld asztal mellett, és aztán nem sokat teketóriázva, egy franczia színésznővel lépett házasságra, ki az említett örökség legnagyobb részét elnyerte volt.

Az időtájban Homburgban egy fiatal házaspár is időzött: „mister Parker és neje“, kik a vendégek lajstroma szerint egyenesen Londonból érkeztek. Mister parker a legfinomabb modorú fiatal férfi volt; magas, szöke; az angol férfi-szépség valóságos mintaképe gyanánt szolgálhatott volna, álmodozó kék szemekkel bir és a legszebb fogakkal, melyek csaknem háromnegyed részben láthatók voltak, ha egy kissé széles száját nevetésre nyitotta ki. A szép angol neje a sétatéren való első megjelenésekor a nem minden irigység nélküli hölgyvilág hamisithatlan csodálatát ébresztette föl. A férfiak ellenben, az angol női szabók művészetét dicsérték, melylyel minden nő alkatát valódi jnnói termette változtatnak. Miss Parker azonban, bátran nélkülözhette volna a ruhák mesterkéltségét, mert növése igazán ritka szépségü volt. Azonkivül a fürdőben időző hölgyek csoda dolgokat regéltek felőle; beszéltek a szép miss bokáig érő vöröses barna hajáról, mely — ha a napon száritotta — mint a vörös arany fénylett; sőt még azt a nem épen fontos dolgot is kisütötték, hogy a miss nyakán egy fekete anyajegy van! Ez a felfedezés, már az első napokban ugy a férfiak, mint a nők előtt nyilt titok volt.

Mister Parker gyülölte a játékot, s ugy látszott: nem is volt szüksége rá, hogy javát a szerencsejátékban keresse; e helyet azonban annál nagyobb szenvedélylyel gyakorolta magát egy néma pisztolylyal a czéllövészetben, a fürdő déli részében fekvő tisztáson; s alig is fogott ezen mulátságához, már más nap a fürdő vendégek legnagyobb része tudta, hogy miss a leggyakorlottabb lövők egyike a világon. Mister Parkernek — saját vallomása szerint — két szenvedélye volt: az egyik az elefántvadászat, a másik a — jótékonyság. Első szenvedélye kedvéért — ezt is ő mondta — minden évben egy bizonyos időre Indiába rándult, a másik emberbaráti szeretettől vezérelt szenvedélyének pedig a téli hónapokat áldozta; beszélt egy árvaházról, melyet a yorki grófságban fekvő Hamarby nevü községben alapitott, s melynek fejlődése és általában annak mindennemü érdekei rendkivüli módon foglalkoztatták. A rendkivüli pénzbeli áldozatokról azonban soha sem szólt, s ez által csak emelte magairánt a jó véleményt; igénytelen elbeszélésében elhallgatta azt, a mi előtte egyáltalában csekélységnek, mások előtt pedig magától értetődő dolognak látszott.

A czéllövészetet napról-napra folytatta; az őt nem látszott zavarba hozni, hogy körülötte mindig több és több bámuló vendég gyült össze, arra sem adott semmit, ha rendkivülien ügyes lövései a bámészkodó közönség hangos dicséreteit csalták ki; akár ki, akár mi észrevételt koczkáztatott is, ő soha sem felelt semmit, mintha ez által elkerülni akarta volna a bemutatásokat. Ha aztán a harang megszólalt, félbehagyta gyakorlatát, zsebredugta pisztolyát és a fából készült kis czéltáblát — melyet valamely fa derekára

tanács az előző években a pénztári év végén mindig 15—18 ezer forint fölösleget mutatott fel, a mely összegekből a város ingatlanokat vásárolt s ez képezte tiltakozásának legtöbb alapját, a mennyiben a város a polgárokra kivetett pótadó jövedelméből vagyonszaporitást eszközöl, a melynek erős nyomatékú kifejezése igy hangzott:

„Könnyü dolog a tanácsnak pótadóból házakat venni".

A közgyülés érvelését éljenzéssel fogadta.

Juhász Mihály két kérdést vet fel, először, ha a tanács komolyan akarja a házbér-krajczárt mint jövedelmi forrást behozni, ám tegye, de ez esetben foglalkozzék ez ügygyel behatóbban, hogy a kormány ez uj adónemet jóváhagyja. Ugy látja, hogy ez adó behozatala által legalább indirect uton olyanok is hozzá fognak járulni a közterhek viseléséhez, a kik eddig ezt nem teszik. A második kérdés a pótadó, melynél első sorban tiltakozik az ellen, hogy a kormány minduntalan a város önkormányzati dolgaiba avatkozik, továbbá hozzájárul Éder Ödön véleményéhez, hogy a tanács a 20 perczentes pótadóra szoritkozzék csupán, mert a közgyülés elvárhatja a városi tisztviselőktől a támogatást, nem pedig azt, hogy folyton nyomja és szoritsa az adózó polgárokat — ugymond — nyomnak minket másutt is. Azonban, ha tényleg ugy történnék, hogy a tanácsnak szüksége lesz, a közgyülés fogja ismerni kötelességét.

Münster polgármester azon megjegyzéssel nyugszik bele, hogy ha ezen eshetőség beállna, akkor ne feledkezzenek meg a bizottsági tagok a mai közgyülésben tett igéretről.

Az előirányzati vitában részt vettek még Tomka Mór és Éder Gyula főjegyző.

Ennek folyamán a miniszterium törlése daczára fentartatott a budget tárgyaláskor Szikay Lipót iskolaszéki elnöknek megszavazott 300 forintnyi javadalmazása, a ménnyiben ezen tétel a miniszterium elé mint tiszteletdij lett felterjesztve, holott az összeg 300 frt el nem számolandó irodai átalány czimén lett megszavazva.

Schuster Constantin püspök értesiti a törvényhatóságot, hogy a Sz.-Mihály kápolna helyreállitásához 1000 frttal hozzájárul, mely köszönettel tudomásul szolgál. Az átiratban foglalt kijelentésre azonban, hogy a kápolna fenntartása a várost illeti, ujolag felmerült e kérdés jogszerüségére vonatkozó megállapitás s a közgyülés magáévá teszi Éder Ödön felszólalását, melyabban kulminál, hogy későbbre nézve a jelen tényből preczedens ne támadjon, a jogügyi bizottság ez ügy bható tanulmányozása után tegyen jelentést.

Az alapitványi közkórház az alapitókra történő átiratása tárgyában beadott kérvény a jogügyi bizottsághoz utasittatik.

A zenedében alkalmazott segédtanitó javadalmazására 80 forint megszavaztatott és Spielmann Károly bizottsági tagnak a zeneiskola szervezése ellen beadott inditványa elejtetett, amennyiben abban oly dolgok foglaltatnak, melyek egyáltalán figyelembe nem vehetők, nevezetesen, hogy maga a közgyülés válasszon zenetanárt s egyéb muzsikusokat. Hogy némelyek nevettek s képzeletük magas röpte szinte le is rajzolta már ezt a választást és a komoly közgyülési teremben hallani vélték a hegedük czinczogását és a zongorák kalimpálását, arról nem tehetünk, mi csak referáljuk a történteket.

A városházban levő egyik bolthelyiség albérbeadása és a Korláth Ferencz gyógyszerészszel a fegyverházban levő bolt- és lakhelyiségre nézve 12 évre kötött bérletszerződés jóváhagyatott. Ez utóbbi épületre nézve azonban Juhász Mihály a közgyülés jóizü nevetése által füszerezve, kérte a polgármestert, hogy csináljon már valamit, mert az irtózatos állapot. Bizonyosan a többi városi épületekre gondoltak a képviselők, azért nevettek oly jóizüen.

Néhai Hepke 251 frt 55 kr. boltbér tartozását a közgyülés leiratni rendelte. Hogy ez ügyben a tanács mino eljárást követett, hogy a bizottsági tagok (Deil, Éder) oly indignácziával szólottak, nem tudtuk megérteni. Szép nem lehet, annyi bizonyos.

Az erdélyrészi magyar közmüvelődési egylet javára a közgyülés a tanács javaslatára 100 forintot szavazott meg, felhangzott azonban: mért csak száz? és a polgármester arczáról leolvasta Éder Ödön: mert nincs pénz. A tanács azonban vigasztalt bennünket azzal, hogy ilyen czélokra nekünk is szükségünk lehet s akkor a mi vidékünk számára lesz több is. Itt meg mi mondjuk, hogy ha tényleg meg fog alakulni az a kör, amelynek érdekében a sajtó józanabb része és a nemzeti körben Lekly Gyula elég világosan beszélt, akkor meg a bizottsági tagoknak jusson eszébe a tanácsnak ezen enunciácziója.

A kir. törvényszéki fogház vizsgálata érdekében, mely jog gyakorlata jelenleg a várost illetné, tényleg azonban egy régebbi miniszteri intézkedés szerint a megye gyakorolja, a közgyülés ezen jognak visszaszerzése tárgyában az igazságügyi miniszterhez felterjesztést fog intézni.

Több tárgy nem lévén, a közgyülés berekesztett s a jegyzőkönyv hitelesitése e hó 20-ára tüzetett.

Megyei ügyek.

Abauj-Torna vármegye november 12-én tartotta meg Darvas Imre főispán elnöklete alatt rendes közigazgatási bizottsági ülését, melyben mindenekelőtt jelentést tett arról, hogy Meczner és Lacsny, bizottsági tagok elmaradásukat bejelentették.

Az alispáni havi jelentés felolvastatván, tudomásul vétetett az ügymenet forgalma, továbbá azon körülmény, hogy a betegápolási kórházak követelései 15,000 frtot majd megközelitik. Végül, hogy a gönczi járás területén a ragadozó állatok, főleg a farkasok annyira elszaporodtak, hogy a megye jónak találta ezek elpusztitása czéljából lödijakat rendszeresiteni, s elhatároztatott, hogy egy öreg farkasért 4 frt, egy kölyök farkasért 2 frt a megye pénztárából kifizettessék.

Az adófelügyelő jelentése szerint mult október havában befolyt a megye területén 73,000 frt egyenes adóban, s minden adónemeket beleértve 379,000 frt hátralék mutatkozik.

Gazdasági előadó bejelentette, hogy a kapásnövények közép termést adtak, a szüret kedvező időben befejeztetett, s jó minőségü bor szüretett, — sajnos, hogy a helyenkint bőséggel termett borok ára nem kielégitő. Az őszi vetések befejeztettek s szépen meggyökeresedtek, a legelők jól állanak; végül, hogy az állategészségi ügy is jónak mondható. Tudomásul szolgált.

Tanügyi előadó bejelentette, hogy az alsó-mislyei izraeliták magán iskolát létesiteni akarván, minthogy a törvénynek megfelelő módon tanitót alkalmazni nem akartak, kérelmökkel elutasittattak.

Nagy visszatetszés és heves vitára adott alkalmat a tanfelügyelő azon jelentése, mely szerint a vallás- és közoktatási miniszter abbeli rendeletének, hogy az összes kerületi iskolák évente legalább egyszer a tanfelügyelő által meglátogattassanak — eleget tenni képtelen a halmaz irodai teendők, valamint a miniszter által előirt statistikai kimutatások miatt, — melynek végeredménye az lett, hogy a bizottság ragaszkodik ugy az azt tárgyazó törvények, valamint a miniszter rendeletéhez, s szigoruan kivánja, de sőt követeli is a tanfelügyelőtől, hogy a kerületi iskolák rendszeresen látogassa, s minden egyes községi iskolát évente legalább egyszer szemléljc meg.

Közegészségi előadó az október havi egészségi állapotokat kielégitőnek jelzi, bár húrút és tüdőlobok szórványos esetei itt-ott előfordultak; a fertőző kórokból kanyaró Beres községében, hólyagos himlő Lengyelfalván, vörheny pedig Ongán és Enyiczkén fordultak elő. Bujasenyves Bélán találtatott, egy 9 éves iskolás fiú.

Több tárgy nem lévén, az ülés befejeztetett.

A kassai dalegylet pongyolában.

(A november 14-iki estély.)

Meg vagyon az irva, hogy a jelen kor nem ragaszkodik többé azon erősséghez, mely a mult idő embereinek a leghatalmasabb vára volt, a mely hajdan, mielőtt világra küldetett, bizonyos alapra épittetett. Ma ezt az erősséget a politikai Herkulesek ugy hivják, hogy programm, a mi azonban csak arra szolgál, hogy azon a tág kapun, a mely némely programmban tucatszámra szokott lenni, a Herkules is kényelmesen keresztul tudjon menni, ha a láthatáron felmerülő körülmények az irhát máskép nem biztositják, illetve, ha a czél más irányt javall.

Az ilyen dolog aztán ugy neveztetik, hogy programmtalanság, vagy szükebb politikai értelemben, Apponyi-táncz, a mely se nem csárdás, se nem walczer, hánem habarék.

A szombati dalestély szakasztott olyan Apponyi-táncz volt, csakhogy a mig az Apponyié mindig sántikál, addig a kassai dalegyleté annál vonzóbb, annál érdekesebbnek bontakozott ki, minél inkább meglátszott rajta, hogy ez estén programmtalanság jellemzi daláraink működését, ugy t. i., hogy a közönség sohasem tudta, mi lesz, csak akkor érezte, hogy lesz, mikor Lekly Gyula intéző a csengetyüt kétszer megszólaltatta és a pódiumra ugráltak a daltestvérek, hol egyenként, csak ugy szóló, hol három czigánynyal, hol pedig mozgósitva az egész ármádia s ekkor is mindig Willnrotter barátunk maradt sereghajtónak, büsan gondolva haza a beteg kicsikére, a ki tulajdonképeni oka annak, hogy a kassai dalegylet ez estén programmtalansági mizériákkal volt kénytelen harczolni.

Hogy azonban ez a harcz nem volt olyan dicstelen, mint lesz körülbelül a bulgár uraké, azt legjobban bizonyitotta az a riadó taps, a melylyel a közönség minden számot da capo reklamált, sőt, hogy egy szerb, pardon, dalegyleti ellenlábas szavaival demonstráljuk az állapotok minéműségét, ugy kell bonyolitanunk, hogy a kassai dalegylet rövid idő óta váratlan eredményeket mutatott fel ez estén.

Imre Lőrincz, a karmester a diadal mámorában még a vezérpálczáját is másokkal volt kénytelen kerestetni, ugy eltette, s hogy megkerült, azt is csak egy szép asszonynak köszönhették a daltestvérek. Igaz, hogy a szép asszonynak a fejére esett az a varázspálcza, mikor Lekly a harmoniumot nyitogatta, hogy a Misztarka György és Imre Lőrincz kettőse (Gruss von Mendelsohn) erősebb muzsikával menjen, de az a szép asszony ez estén annyira ideális világban mozgott, mintha csak Armida rózsáskertjének illatvilága büvölte volna el lelkét.

Ha sorba veszszük, a mit a daltestvérek, az ott összegyült nagyszámú dalbarátoknak nyujtottak, elsőnek esik „Falu végén kurta koresma", a melyet a dalárda ez estén először énekelt versenyképes sikerrel.

Misztarka György és Imre Lőrincz kettőse nem emelkedett túl a szemérmes leányka szokásain, a minek oka bizonyára csak az erős gázvilágitásban keresendő. A siker mindamellett megjött a végén.

A dalegylet „Pepi tant"-ja olyan alakban s olyan csoszogó pozituráben alig fogna magának egy uj kapitányt. Azt a nótát rugva kell énekelni, á la ujhelyi városi dalárda.

Nagyszerü sikerrel ment a dalegylet által énekelt „Regg és est" és „Ne sirj Kossuth Lajos". Ilyen betanulás, előadás meghajolni készti a legpedánsabb közönséget.

A dalegylet összfellépése közben Berzáczy „Márthá"-ból énekelte Roland utolsó rózsa-áriáját, *Bellus* „Sujt az átok" kezdetü dalt. Mindkettő a győzelem biztos tudatával állt ki a pódiumra s mindkettő remekül csillogtatta szép tenorját. Berzáczy hangja kellő iskolázás mellett óriási diadalt aratna bármely közönség előtt. A közönség „hogy volt"-jára előlről kezdte s ugyanoly sikerrel énekelte ujra e nehéz áriát. Kár volt, hogy németül énekelte.

Legutoljára hagytuk ez est legnagyobb hősét: Bellon Sándort, ki kupléivel még az öregeket is odáig vitte, hogy deputáczióba jöttek hozzá a folytatást reklamálni. Előadása a leggyakorlottabb kómikusnak is dicséretére válnék. Hogy mit adott elő, ime a sok közül kettő:

Ah, Kassán szép remekmü a Thalia temploma,
A színpad inkább kinpad, rheumák otthona,
De van egy uj, tervben készen,
S száz év mulva, s ha pénz lészen,
S ha ez leég és összedül,
Majd az uj felépül.
De én nem bánom, már nem látom.

*

A nagy templom szomszédjában van a szabadság-tér,
De ebbe oszt sem ember, sem kutya be nem fér.
Szabadság zárt kriptája,
Szomorúfüz a strázsát állja,
Bemenni nem lehet,
Várjuk be a telet.
Nem bánom, hát bevárom.

Mikor aztán másodszor is kiállt — oh fájdalom! — a „Lesz Kassán is tramway" csötörtököt mondott, nem akart a muzsikával klappolni. És Bellon megretirált, hogy aztán később ujra előtörjön helyreütni a müvészi hirnevén ejtett csorbát, a mi a „Sujt az átok, mert felsültem én" kupléjával nyert tapssal meg is történt.

Voltak ezután vad dolgok is, a mik a pongyolaságnak csak előnyére váltak, de mi nem lesz azzá Lekly kezében, a ki a fővezérségbe már annyira beleélte magát, hogy a közönség még a szerb-bulgár háborut is neki tulajdonitja. Mások meg azt hitték, hogy Cumberland, olyan ügyesen találgatta el a publikum gondolatát s olyan ügyesen tussolta el a programmtalanság mizeriáit, hogy még a dalegylet érdemes elnöke, Münster polgármester sem vette észre a daltestvérek táborában a panikot, meg azt, hogy a mellékszobában hirtelen próbák folynak le, kottákat csinálnak, miálatt Bellon vad-disznó vadászatot tart, meg számla-fizetéseket utánoz olyan bravourral, hogy az igazi vadász is rámondta volna, hogy ő én vagyok. Leklynek még arra is jutott ideje, hogy a polgármester elnököt a táborba csalja s hogy megadja a vezérszót: éljen a mi elnökünk, és „éljen" kajátotta rá a kórus.

Különben sok ilyen dalestélyt a közönségnek és sok ilyen sikert derék dalegyletünknek.

Végül megemlitjük, hogy a kedélyek felmelegitésében Schalkház pinczéje és konyhájának is derék része volt.

Zavarólag hatott a dalosokra és hallgatókra nehány kávéházi vendégnek lármás dominózása közvetlen a spanyol-fal melletti asztalon. Annyi ildomosságot már csak tanusithattak volna az illetők, a midőn az erős piszszegést és szóval történt figyelmeztetést hallották, hogy abbahagyják a csörömpölést.

Philemon.

Ujdonságok.

Királynő ő felsége névünnepélye alkalmából ma délelőtt 9 órakor a Ferenczrendiek templomában istentisztelet tartatik, melyen a kassai püspök fog pontifikálni.

Honvéd-egyleti gyülés. Az 1848—49. évi abaujmegyei aggharczosok f. hó 15-én tartották meg a polgári kör helyiségében alakulásuknak folytatólagos közgyülését. Megható volt látni a 60 öszbevegyült embert, a mult dicsőségének élő alakjait, kik összejöttek, hogy az elhalt Korponay János ezredes helyett uj elnököt válaszszanak. Szakkay József ideiglenes elnök betegsége következtében Langh Nándor előadva a honvédegylet czéljait, felhivta a jelenlévőket az uj elnök megválasztására, mire Konrády János felszólalása és ajánlata

---

szokott volt szögezni — s a többi sétálók közé vegyült.

Mister Parker szerény, s mégis méltóságteljes föllépése hódított, mindenütt a legrokonszenvesebb hangon szóltak felole: „szép férfi", „derék gentlemen!" suttogták a nők. „veszélyes képe!" jegyezték meg férfi csodálói.

Egy napon a véletlen ugy hozta magával, hogy egy fiatal báró némi szivességet tett miss Parkernek, mi alkalmat nyujtott neki bővebb ismeretséget kötni a szép angol nővel. A fiatal sváb arisztokrata már három hét óta időzött Homburgban anyjával együtt, hogy a rohamos életmód által megtámadott egészségét helyreállitsa. A vén bárónő, egy korán megöregedett asszony, gyöngéd szeretettel csüggött fián, kinek a kura szigoru rendszere, a fürdő csekély élvezetei és a szokatlan anyai gyöngédség nem igen voltak inyére. Legnagyobb élvezete az volt, ha titokban a játszótermet meglátogathatta. Ilyenkor mindig szerencsével játszott. Egy alkalommal, rövid félóra alatt oly összeget nyert, mely egy ily fiatal ember kezében, tetemesnek volt mondható. Csupán az angol neje, ki előtt a fiatal bárócska már a második találkozásnál gyermekes bizalmassággal tárta fel szivét, tudhatta — még a saját anyja előtt is eltitkolt összeg nagyságát.

A báró túlhalmozta a szeretetre méltó asszonyt szolgálatkészségével, mely csak bevezetésül szolgált a mindinkább növekvő rokonszenvének bebizonyitására; miss Parker pedig, ki czélba lövöldöző férje iránt nem igen látszott vonzalommal viseltetni, látható örömmel és sokkal feltünőbb módon fogadta a legelegánsabb ollendorfi angol nyelven gagyogó sváb bárócska udvariaskodását, mintsem hogy azt a többi hölgyek megbocsátani képesek lettek volna.

(Vége következ.)

folytán, melyben hangsúlyozta, hogy van itt körünkben egy köztiszteletben álló önzetlen hazafi, ki az 1848—49-iki forradalmat végig harczolta, nem zsoldért, hanem saját maga költségén, a közszabadságért! az pedig nem más, mint ngys. Comáromy László abaujmegye alispánja, ily lelkes hazafit az egyletnek nélkülözni nem lehet: egyhangulag s nagy lelkesedés között Comáromy László közkedveltségü alispán s a hazaffiasságáról ismeretes 1848—49-iki honvéd választatott meg. Azonnal négy tagu küldöttséget menesztettek hozzá, a kik rövid idő elteltével tudomására hozták az egyletnek, hogy a megválasztott engedve a benne helyezett bizalomnak, a megtisztelő elnökséget elfogadta és csakugyan lelkes éljenzések között elfoglalta az elnöki széket. Megható jelenetnek voltunk ekkor tanui, az elnök ugyanis szép beszédben megköszönte a benne helyezett bizalmat, kijelentette, hogy „a jobb sorsra érdemes ügyet, de bajtársai sorsát is szivén viseli, igyekezni fog mindent elkövetni ott, a hol kell és lehet, hogy az egylet virágzásnak induljon." Szavai oly érzéssel voltak előadva, hogy az összes jelenlévők, de magok az agg harczosok könyeket törültek szemeikből. Nem sokat mondunk, ha azt állitjuk, hogy e választás nagyon tapintatos és helyes volt, mert ismerve Comáromy László szeplőtelen multját, tiszta hazafiságát és jó lelkületét, az egylet méltóbbat nem választhatott, nem már azért sem, mert hivatalos állásánál fogva befolyását latba vetheti fölfelé. Az alispán azután kinyilatkoztatta, hogy jövőre az egylet tanácskozási helyéül a megyeháza levéltári helyiségét engedi át, ezáltal is megkiméli azt a kiadásoktól. Minthogy az egylet működése teljes öt évig szünetelt, szükségesnek bizonyult egy uj igazolási választmány kiküldése, minek következtében Langh Nándor elnöklete alatt Klimkovics Gábor, Dudás Mihály és Vodianer tagok báró Zahlhausen Mór jegyzősége mellett megbizattak, hogy tizennégy nap alatt minden szombati napon délelőtt 10—12 óráig a jelentkezőket a szabályrendelet épségbentartása mellett igazolják s annak eredményét az elnöknél bejelentsék, hogy a közgyülést kihirdethesse. Ezekután az aggharczosok, a haza és az elnök éltetése mellett, szétoszlottak. És most remélhetjük, hogy a jobb sorsra érdemes ügyet az elnök támogatni fogja, különösen, ha közös erővel müködnek közre; gondoljanak a költő szavaira: „Mint oldott kéve bomlik szét nemzetünk!"

A Nemzeti kör szombati estélyére felhivjuk a közönség figyelmét, mely alkalommal, mint emlitettük, Rodiczky gazd. tanintézeti igazgató a tápszerek konzerválásáról kisérletekkel egybekötött szabad előadást fog tartani. Kezdete pontban öt órakor.

Wilt Mária hirneves müvésznő hangversenye Göczy Rezső zongoraművész, a budai zene-akadémia tanára társaságában e hó 28-án fog megtartatni a társalgási egylet termében. A müsor következő: 1. Variations serieuses, Mendelsohntól (zongorán), 2. Hernaniból nagy ária (ének), 3. a) Au matin (uj) Godardtól (zongora), b) Magyar ábránd, Rubinstein (zongora), 4. Bánk bánból Melinda-ária (ének), 5. Rigoletto-ábránd Liszttől (zongora), 6. Hunyadi Lászlóból a nagy ária (ének). A hangverseny fél 8 órakor veszi kezdetét. Jegyekre előjegyzések Maurer Adolf könyvkereskedésében tehetők. Ez alkalommal dicsérettel kell megemlékeznünk a társalgási egylet elnökségéről, mely a nagy termet igen mérsékelt dijért engedte át, hogy ezáltal is könnyitse a rendezők helyzetét, kik a kassai közönségnek e ritka müélvezetet nyujtani igyekeztek.

Halálozás. E hó 14-én húnyt el Kassán 83 éves korában Csorba Károly hites ügyvéd hosszas szenvedés után. Temetése 16-án nagy részvét mellett ment végbe. A megye több hivatalnokai, a városi képviselő testület, a tanács tagjai, orvosok, a törvényszék tekintélyei és nagy számú intelligens közönség kisérték örök utjára a boldogultat, ki városunk egyik legrégibb tekintélyes polgára volt. Csorba Gyula, megyei főorvos az elhunytban szeretett édes atyját gyászolja. A temetés református vallás szertartásai szerint ment végbe. A gyászbeszédet Béky Sámuel tartotta a ravatal fölött, melyet számos koszorú diszitett.

Az erdélyi magyar közmüvelődési egylet javára Laber, az államvasutak miskolczi üzletvezetője kezdeményezésére az államvasutak hivatalnokai közt gyüjtés van folyamatban. A kassai állomás hivatalnokainak gyüjtése eddigelé meghaladja a 40 frtot. Dicséretre méltó buzgóság, melyben a legnagyobb rész Wanka állomási tönököt illeti, ki ezáltal is bizonyité két adta, hogy mily méltatlanúl vádolták csak legközelebb a franczia ittléte alkalmával történt véletlen incziden miatt magyarellenes magatartással.

A kassai korcsolyázó egylet f. hó 15-én közgyülést tartott, melyen elnöknek Rélay Róbert, választmányi tagoknak: Szabó Adolf, Szopkó Róbert, dr. Wittenberger János, Pöschl Gyula, Saárosy István, Gálffy Ferencz, dr. Wandraschek Jenő, Kosztka Viktor, dr. Kosztka József, Madarász Béla, Bellon Sándor és Hrubant Fülöp; számvizsgálóknak: Nagy Péter, Zobl Gyula és Heyda Károly lettek megválasztva, a jegyzőkönyv hitelesitésével pedig Szentléleki Gyula, Sztokovszky Brunó és Máriássy Mátyás megbizva.

Az Erzsébet-vásár tegnap igen élénken folyt le, amennyiben rengeteg vidéki közönség tolongott a fő-utcza és forgács-utcza asztaltján. A kereskedők azonban nagyon keveset éreztek mindebből. Az élelmi és háztartási czikkek eladói meglehetős üzletet csináltak, igy a Domonkos-téri hentesek, kik ezuttal a mészáros utcza elöröszét is okkupálták, hus-készletöket legnagyobbrészt eladták. A sátorokban olcsó portékát kináló divatkereskedők szintén élénk látogatást tapasztaltak, csakhogy sokat kértek és keveset kaptak. Furcsa kereskedés lehet az, a hol az eladó 30 forintot kér egy darabért és tizenegy forintért *hálálkodva* a vevő nyakába akasztja. A rendőrségnek ez a vásár nagyon kevés bajt okozott, sőt ugy áll, hogy néhány nap óta Kassán a rendőröknek nincsen dolga. Se lopás, se verekedés, se zsebmetszés nem fordult elő. Ha ez igy megy, még megérjük, hogy a tanács takarékossági szempontból a rendőrök létszámát felére fogja apasztani.

A Fleischer és Társa czég tulajdonát képező csermelyvölgyi vasbádog- és lakatos-árú gyárat e hó 16-ikától Halwax és Társa czég vette át, mely a gyárat ugyanazon az alapon folytatni fogja. Halwax ur e gyárban már közel tizennégy év óta mint üzletvezető működött s igy az átmenet a gyár szervezetére nézve igen meg van könnyitve anélkül, hogy a megrendelések dolgozásában fennakadás állna be. Ez alkalommal megjegyezzük, hogy a Fleischer és Társa czég az eperjesi uton levő gazdasági gépgyárában, mely tetemesen megnagyobbittatott, a gazdasági gépek és eszközök gyártását oly lendülettel folytatja, hogy a földbirtokosok és mezőgazdák figyelmét méltán igénylheti.

Havazás. Hétfőn a reggeli órákban Kassán hópelyhek szállingóztak a levegőben, melynek enyhesége ellen el is olvadtak. Azóta azonban keményebbre fordult az idők járása s csak ugy zúg végig a városon a csipős téli szél.

A rendőrök fáznak. A főkapitányság a rendőrök panaszkodására, hogy a zord időben, különösen éjjel, lenge egyenruhájuk nem védi testüket a hidegtől, azzal az eszmével foglalkozik, hogy a rendőröknek gyapju alsó ruhát fog adatni, s ilynemü mintákat már be is kéretett. Nincs kifogásunk ez intézkedés ellen, de ez alkalommal figyelemmel kérünk lenni a hazai, különösen pedig a helyi iparra. Siposs kötszövészeti gyára ily czikkek előállitásában versenyképes s azt hisszük, a mi rendőreink igényeit is kielégitenék.

Prostituczió. Tekintélyes helyről kérdést intéznek hozzánk: vajjon van-e tudomása arról a kassai rendőrségnek, hogy egy virág-utczai nyilvános házban egy alig 16 éves áldozat betegen fekszik? s vajjon, hogy az egészségügyi törvény értelmében megengedhető-e ez? Az első kérdésre tegye meg a rendőrség a vizsgálatot, a másodikra azt felelhetjük, hogy oly házban a tulajdonosnak beteget szigorú birság terhe mellett megtürni nem szabad.

Szini müsor. Csütörtökön, „Troubadour" opera 3 változása. „Pajkos diákok" vig operette. Krecsányi Sarolta jutalomjátéka. Páratlan bérletszünet — Pénteken, 20-án „Denise" Dumas uj szinmüve. Bérlet 11-ik szám. — Szombaton, 21-én „Furcsa háboru" Strauss operetteje. Bérlet 12. sz.

Tisztelt olvasóink figyelmét Kauffman és Simon hamburgi czégnek, lapunk mai számában közzétett hirdetésére e helyen is felhivjuk. Ki hajlandónak érzi magát érdekes és kevés kiadásba kerülő szerencsekisérletben részt venni, annak e sok és jelentékeny nyereménynyel bővelkedő, államilag biztositott pénzkisorsolást a legmelegebben ajánljuk.

Rövid hirek.

— *Adler Vilmos* gyakorló ügyvéd a kassai ügyvédi kamara névjegyzékéből kitöröltette magát. Az ügyiratokat Gancztried Bertalan ügyvéd vette át.

— *A korcsolyázó egylet* a városi hatóság részéről értesittetett, hogy idejekorán gondoskodjék uj jéghelyről, mert a beálló tavaszszal a külsétányon a tüzérlaktanya épitkezése megkezdetik.

— *Állatbetegségek* Sáros megyében. Lépfene sertéseknél Lemes, takonykór Smillnó, száj- és körömfájás Finta, tüdővész Német-Sóvár községben.

Nyilvános köszönet. „A kassai könyvnyomdászok egylete" könyvtárának szaporitásához ujabban járultak: Urbán János ur 5 kötet, Goldmann I. H. ur 1 kötet, Horovitz Márton és Billitz Géza nyomdászsegédek 1—1 kötettel. E szives adományokért forró köszönetet mond, valamint további adományokat elfogad és hirlapilag nyugtáz: az egyleti előljáróság Kassán.

Kassai apróságok.

Egy alkalommal a mulató czimborák Ökör nevezetü társukkal betértek a vendéglőbe s bort rendeltek. Mielőtt koczcztatásra került volna a dolog, az egyik kiitta poharát.

— Ökör iszik magába! szól az egyik, a közmondást alkalmazva.

— Én meg a fia vagyok! feleli a valóságos Ökör.

*

A dalárda zászlószentelési ünnepélye alkalmával a hangversenyen az ujhelyi városi dalárda az „Olasz salátá"-t énekelte s egy rész igy szól belőle:

— Forte, fortissimo, piano, pianino, pianissimo.

— Gyerünk innen szomszéd uram, — mondja egyik gazda a másiknak, — nem illik ezt tisztességes embernek hallgatni.

*

Az egyházjog tanárának az volt a jó szokása, hogy minden két hétben pénteken olvasott kathalogust. Szerencsétlen pénteki nap.

Szentesi jogásznak mindig e napon kellett elmenni bizonyos — meg nem mondható, — dolgait végezni, fölkérte joghallgató barátait, hogy kiáltsanak helyette.

A tanár úr kihuzza a kathalogust és olvassa a névsort, mikor odaért: Szentesy ur?.....

— Itt van, jelen, hic sum! hangzik a pad felől és alól több oldalról.

— Ejnye uraim, már most csakugyan nem tudom itt van-e? Szóljon ő maga: Szentesy úr?!...

— Jelen, itt van, hic sum!... hangzik megint.

— De uraim még egyszer kérdem: Itt van-e Szentesy úr?

— Jelen, itt van, hic sum!

— Hát a szamár? kérdi hirtelen közbe a magát feltalált tanár.

— Itt van, jelen, hic sum!

— No ha ott van, — mondja a zavarba jött lármázóknak, — akkor neki nem irok absentiát, csak Szentesy úrnak.

*

Az irodalom történetből felelt a diák, de sehogysem tudott folyós tárgyakból jól elkészülni, ez egyszer azonban bevágta. Ez volt a baja.

Kisfaludy szerelmi bánatában elutazott Nápolyba, Milánóba.

Itt pont volt, utána e szó következett: „Mindhiába"... és folytatódott a mondat, hogy „lelke nyugalmat nem talált stb"

Mikor a diák e részhez ért, azt mondja: Kisfaludy szerelmi bánatában elutazott. Nápolyba, Milánoba és ... Mindiába.

Nagy kaczagás.

— Vigyázzon csak, hová? kérdi nevetve a tanár.

A diák zavarba jön, gyorsan bepillant a könyvbe:

— Nápolyba, Milánoba és ... és ... Indiába!

Még nagyobb kaczagás.

— Nézze meg jobban! mondja a pukkadó tanár.

A diák ismét belenéz a könyvbe és savanyú arczot vágva, lassan emelkedik fel, csendes hangon elmondja:

— „Mindhiába"....

— Bizony én is azt veszem észre, — szól a tanár — mindhiába!

*

A megye nagyon viális, sok is történik ott, mi minden, mi nem. A kiadóba egy nagy ur ment be a multkor s kalapját a fején felejtette.

A kiadó és a dijnokok természetesen semmit sem szólhattak, de mikor kimégy a kétszeresen nagy marha, hát fogja a kiadó a krétát s felirja kivülről az ajtóra:

— A ki bejön, vegye le a kalapját!

— A dijnokok kaczagtak, erre a figyelmeztetésre és az egyik fogja a krétát, odamegy az ajtóhoz és belölről ráirja:

— A ki meg ki akar menni, bent tegye fel a kalapját!

CSARNOK.

A társalgónő.

— Ries Hermin eredeti regénye. — 14

Két hét mulva vezeti D'Argan gróf Wolpininét az oltárhoz.

A jobb körökben e hirre orrukat kicsinylőleg fintorgatták. Nem tudták Wolpininénak megbocsátani, hogy a Dimm házát megbuktatta, s ennek következtében a Dimm család oly tragikus véget ért.

Dimm megszökött, neje megörült.

D'Argan gróf tudta ezt a históriát. De miféle összefüggésben van ez a Wolpininé személyével.

Hát hogy a multkor Sallus gróf a börzén vesztett s ezért a neje megverte, oka Wolpininé?

Rosz akaratú rágalmazás.

Védtelen nőt rágalmazni, mulatság!

Minthogy az esküvő az év legszebb szakában, májusban történik, D'Argan gróf ugy vélt leginkább arájának tetszeni, hogy az elizei mezőn levő remek nyaralóját ujonnan fogja berendeztetni s majd ott töltik a mézes heteket.

Egidenek rendkivül tetszett a gróf e gyöngéd figyelme. Kikérte magának, hogy néha-néha megtekinthesse a palotát és a munkásoknak rendeletet adhasson, ha egy vagy más nem találkoznék tetszésével.

A gróf mosolyogva egyezett kivánságába.

III.

Az elizei mezőn sétáló előkelő közönség, fél szemmel bár, de kiváncsian nézte a D'Argan gróf gyönyörü fogatát s még kiváncsiabban nézte az abból kilebbenő nőt, ki lepke könnyedséggel tünt el a D'Argan palota rózsa-bokrai között.

A kocsi a város felé visszahajtott. Bizonyosan itt akarja tölteni az est nagyobb részét a menyasszony.

A munkások régen haza mentek, különben is már majd be volt fejezve a palota ujitása.

A palota felügyelő a termek kis ezüst kulcsát mély hajlongások között adta át jövendőbeli urnőjének.

Wolpininé mohón kapott utána.

Igen izgatott volt. A St. Gemain utczában levő palotája előtt egy rendetlen szakállú, rongyos öltözetü férfit látott ólálkodni a napokban s azóta mindenhol ez undort gerjesztő jelenség képe üldözi.

A szemeit már látta valahol.

De hol?

Megborzadt.

Ha biztosan tudná, hogy sejtelme alapos, a rendőrséget venné igénybe, majd elbánnak annak rendje szerint — a csalóval.

Holnap jobban szemügyre veszi az idegent.

De annyi év multán?

Ugy hallotta, hogy Magyarországon megházasodott és — no azt is hallotta, hogy a neje vagyonát mind elpazarolta, végül pedig korcsmáros lett.

Egide gondolataiban elmélyedve, az emeleten találta magát.

A lenyugvó nap a remek termeket aranyos sugaraival még káprázatóbbá tette.

Egide mámorosan a jövő boldogság képzetétől egy zsöllébe dőlt.

Lábait egymásra vetve, elmerengett a termek diszes során.

Ez mind, mind sajátja!

Istenem, milyen élet lesz itt!

Férje után a párisi creme-nek jóformán első asszonya lesz.

Vissza pillantott rövid pályafutására.

Ki hitte volna, hogy valaha ennyire viszi!

Hja, a szépség!

A szépség oltára előtt térdre omlik minden.

Mikor ő mezitláb bolyongott Páris tényes utczáin, s a nap heve majd kisütötte szemét. Nem volt mit ennie, hol aludnia.

Anyját soha sem ismerte, atyja rosz társaságba keveredett, betörés, lopás miatt börtönbe zárták — nagyon régen, és nem is eresztik onnét ki soha. — —

Azután örökbe fogadta öt egy derék asszony. Itt nagyon jól érezte magát. Este szépen felöltözött s járt vendéglőből vendéglőbe virágot árulni. Elkelt a virága mindig. A nevelő anyja őrült, s ő is őrült, mert vevői nem csak a virágért fizettek meg, de mellékesen neki is adtak pénzt, süteményt, czukorkákat.

Egide hangosan nevetett.

Eszébe jutott az az öreg márki, akit ő annyiszor lóvá tett. Most már tudja, miért járt az akkor annyit utána, miért igérgetett neki eget, földet!

Végül a márki megharagudott Egidere. Ez heczcből találkát adott neki a „princz“ szálloda előtt és ő a legközelebbi kávéház ablakából kaczagva nézte, hogy tipiskél, hogy vaczog a hidegtől az öreg márki. De a márki azért várt, bizonyosan hő szerelmének tüze melegitette. Ezt a találkát nem szabad elszalasztania. Egide el fog jönni, minden bizonynyal el, hiszen előre oda adta neki azt a drága csillogó nyakéket.

Midőn már a tizenegy, tizenkét órát is elütötte, izgett-mozgott, türelmetlenkedett. Egiddel történt valami, tiz órára igérkezett — — —

Megfordult, s mintha a tiszta égből villámcsapás érte volna, veszteg maradt. A „la lune“ kázéház ablak üvegén tisztán látta Egide vigyorgó arczát, mások is voltak körülötte. Hihetőleg fölötte mulatnak. A szemben levő, kis utczába átkozódva fordult be. Azután Egide nem látta többé. Azt mondták, nagy meghülés következtében meghalt. Neje, gyermekei siratták. Egide akkor is nevetett — — — —

Minek volt vén létére olyan bolond!

Egy azonban a márki mondásaiból többször eszébe jut Egidenek:

„Maga kedves, jobbra született, mintsem virágárus leány legyen“.

(Folyt. követk.)

Kassai piacz.

November 19. 1885. Egy 6 dekagrammos zsemlye 2 kr. — Kilogrammban abajdócz kenyér 14—12 kr. Rozs kenyér 10—8 kr. Marhahus 60—54—50—48 kr. Borjúhús 74—64—60 kr. Bárányhús 32—28—24 kr. Serteshús 56—48—44 kr. — Szalonna füstölt és nyers 64—60—56 kr. Patens gyertya 62 kr. Öntött gyertya 60 kr. — Szappan 44 kr. — Tojás 1 drb $2^1/_2$, 3 kr. — Egy liter mák 28—24 kr. — Egy liter vaj 74—72 kr. — Egy kgramm zsir 64—60 kr. — Liszt 100 kiló 17.20, —.—, kilója $17^1/_2$—— kr. — Borsó 9.——8.60, literje 14—12—10 kr. Lencse 8.——7.40, literje 14—12—10 kr. Paszuly 7.50—7.20, literje 12—10—8 kr. Aszalt szilva 10.—, 9.—, literje 16—14 kr. Őrlött dara 8.40—8.20, literje 16—14 kr. — Tatárka 8.70, 8.40, literje 16—14 kr. — Burgonya 100 liter 1.20—1.— kr. — Búza hektoliter 5.40—5.30. — Kétszeres 4.50, —.—. — Rozs 4.30—4.20. — Malátaárpa 3.50, —.—. — Arpa 3.30—3.20. — Zab 2.10, 2.—. Kása 9.50, 9.—. — Kukoricza 3.10, 3.—. — Spiritus 1 liter à 100 Tralles 31 kr.

Vasúti menetrend.

Kassáról—Budapestre

Indúl	7.45 reggel	2.10 délután	10.34 éjjel.
Érkezik	1.35 délután	9.30 este	7.45 reggel.

Budapestről—Kassára

Indúl	7.25 reggel	2.35 délután	8.15 este	10.30 éjjel.
Érkezik	2.47 délután	8.25 este	6.— regg.	— —

Kassáról—S.-A.-Ujhelyre

Indúl	4.29 reggel	5.24 délután
Érkezik	6.57 „	8.10 este.

S.-A.-Ujhelyről—Kassára

Indúl	9.04 este	7.20 reggel.
Érkezik	11.37 éjjel	10.46 délelőtt.

(Kassa—Ungvár—Szatmár ugyanúgy.)

Felelős szerkesztő: **Ries Lajos.**

HIRDETÉSEK.

Ries Lajos kiadó-üzletében Kassa főutcza 54.

megjelent és ugy itt, mint minden kassai könyvkereskedésben kapható:

Egy példány ára 30 kr. — Vidékre portomentes küldéssel 35 kr.

Vidéki elárusitók több példány megrendelésénél kedvezményt nyernek.

A naptár tartalma a hónapokon kivül, melyek jegyzet-lapokkal vannak ritkitva: posta, távirda és bélyeg-tariffa, vásárok, a jövő évi sorsolási napok, méter mértékek; névjegyzéke Abaujtornamegye, Kassa város, a kassai törvényszék tisztikarának és a kereskedelmi és iparkamara intéző tagjainak; az ügyvédek, orvosok név és lakjegyzéke; a kassai pénzintézetek és iparvállalatok ismertetése, a kereskedők és iparosok üzlet és iparág szerinti czégjegyzéke.

Az irodalmi részben: a kassai dohánygyár és a kötszövögyár leirása (mindkettő képpel), Gállfy Gallik András életrajza (képpel), a vörös kereszt egylet kassai fiókjának története (képpel). Humor és apróságok. Függelékül hirdetések.

A kertész-uteza 5. számú

ház

szabad kézből eladó. Bővebb felvilágositás ugyanott nyerhető. 3—5

Nyujtsunk kezet a szerencsének!

500,000 márka

fényeremény igér kedvező esetben a **hamburgi nagy pénzsorsjáték**, mely a magas **kormány által** jóváhagyatott és biztosittatott.

Eme ujabbi játék-tervezet előnyös berendezése abban áll, hogy rövid pár hó lefolyása alatt 7 sorsolásban **100,000 50,500 nyereménynek** kell bizton történni, ezek között vannak főnyeremények, esetleg 500,000 márka, illetőleg

1	nyeremény	á	300,000	márka	26	nyeremény á	10,000 márka
1	„	á	200,000	„	56	„ á	5,000 „
2	„	á	100,000	„	106	„ á	3,000 „
1	„	á	90,000	„	253	„ á	2,000 „
1	„	á	80,000	„	512	„ á	1,000 „
2	„	á	70,000	„	818	„ á	500 „
1	„	á	60,000	„	3172	„ á	145 „
2	„	á	50,000	„			
1	„	á	30,000	„	továbbá 16,990 nyeremény á 300,		
5	„	á	20,000	„	240, 150, 124, 100, 94, 67, 40,		
3	„	á	15,000	„	20 márka.		

Ezen nyeremények közül az első osztályban 2000 összesen 117,000 márka értékben sorsoltatik ki.

Az első oszt. főnyeremény 50,000 márka, mely 2-ik 60,000, 3-ik 70,000, 4-ik 80,000, 5-ik 90,000, 6-ik 100,000, a 7-ik oszt. esetleg 500,000, illetve 300,000, 200,000 márkára stb. emelkedik.

A nyeremények hivatalosan az alapterv szerint lettek megállapitva.

Eme nagy, az állam által biztositott sorsjáték első osztályának legközelebbi nyeremény-huzásnak ára:

egész eredeti sorsjegy $3^1/_2$ o. é. frt — kr.
fél „ $1^3/_4$ „ „ „ — „
negyed „ „ „ „ 90 „

Mindennemü megbizások **a pénz beküldése, postautoni fizetes, vagy az összeg utanvetele** mellett a legelkiismeretesebben teljesittetnek, mindenki az állam czimerével ellátott **eredeti sorsjegyeket** tőlünk saját kezeihe kapja.

A megrendelésekhez a szükséges hivatalos tervezetek ingyen mellékeltetnek, melyekből ugy a nyeremények beosztása az illető osztályokra, mint szintén az illető betétek is megláthatók s minden huzás után érdekelt feleinknek felhivás nélkül megküldjük a hivatalos huzási lajstromot.

Kivánatra a hivatalos tervet megtekintés végett bérmentve és előzetesen beküldjük és kijelentjük, hogy nemfetszés esetén a sorsjegyeket visszavesszük és az ezekért fizetett összeget megtérítjük.

A nyeremények kifizetése mindig pontosan s az **állam jótállása** mellett történik.

Csoportozatunk mindig a szerencse kegyeltje volt s érdekelt feleinknek gyakran a legnagyobb nyereményeket fizettük ki, a többi között **250,000, 100,000, 80,000, 60,000, 40,000** stb. márkasokat.

Egy ily, a **legszilárdabb alapra** fektetett vállalatnál előreláthatólag mindenütt a legélénkebb részvételre lehet biztos számitani, hogy tehát minden megrendelésnek eleget tehessünk, kérjük ezeket **folyó évi november 30-ika előtt** hozzánk elküldeni.

Kaufmann & Simon, bank- és váltóüzlete
Hamburgban.

Mindennemü államkötvények, vasuti részvények és hitelsorsjegyek bevásárlása és eladása.
9—4

I. i. Ezennel köszönetünket mondjuk a régibb idők óta nyilvánitott bizalomért, s a midőn eme ujabbi sorsjáték kezdetével a részvételre felhivnók, ezentúl is igyekezni fogunk állandó, pontos s lelkiismeretes kiszolgálatunk által, igen tisztelt érdekelt feleink eljes megelégedését kiérdemelhetni.

A f.

Nyomatja Ries Lajos kiadó saját könyvnyomó-intézetében Kassa 1885.

I. évfolyam. Kassa, 1885. évi november 22. 19. szám.

Előfizetési dij:
Egy évre ... ... 5 frt — kr.
Félévre ... ... 2 „ 50 „
Negyedévre ... 1 „ 25 „
helyen házhoz-hordással, vidékre postai küldéssel.
Egyes szám 6 kr.

Hirdetések
egy petit sor ... ... 4 kr.
nyilttérben ... ... 12 „
Többszöri közlésnél engedmény.
Felvétel a kiadóhivatalban főutcza 54. sz.

KASSAI SZEMLE.

Társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden csötörtökön és vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Kassa főutcza 54. sz. a.
hova a lap szellemi és anyagi részét érdekló küldemények czimzendók.

Kéziratok vissza nem adatnak.

Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

Egy fontos társadalmi kérdés.

II.

Minden más kiindulási pont s főképp az, melyen annyira szeretünk nyargalni, a nőnem szellemi fejlettlensége és erkölcsi gyöngesége, ha a tényálladék nem is jöhetne vita alá, e problema megoldásának kulcsát nem képezheti.

Hol vannak azok a határok, a meddig a nő hatáskörének tágitása a család veszélyeztetése nélkül terjedhet, az dogmatikus tételbe nem foglalható, amennyiben ezt a korviszonyok, az emberiség műveltségi foka határozza meg, és ha a nő jelenlegi s a mult századokénál kétségtelenül szélesb hatásköre daczára, a család épségében nem szenvedett, megnyugodva lehetünk, hogy a jövőben kivivandó nagyobb önállósága sem fogja annak alapjait megingatni.

Valamint az egyes emberre nézve nem képességeinek nagymértékben történő, de különben összehangzó fejlesztése, hanem némelyeknek kizárólagos ápolása, másoknak teljes elhanyagolása s az ennek folytán kifejlett egyoldaluság rejt magában veszélyt, ugy az emberiség magasabb érdekeit, hová a szilárd alapokon nyugvó család is tartozik, mindaddig nincs okunk félteni, mig az annak életében szereplő tényezők összhangzón s fokozatosan fejlődnek s egyik sem vergődik oly túlsúlyra, hogy a másikat elnyomja s funkcziója teljesitésében akadályozza.

Tény pedig az, hogy a nőnem ugy szellemi fejlettségét, mint társadalmi helyzetét tekintve, korától elmaradt; a ki tehát őt az emberiség nagy szinházában a hátul ácsorgó tömegből mint nem oda tartozó elemet, karonfogva, az őt megillető páholyba segiti, az bizonyára se a nő, se a család érdekeinek ellensége nem lehet.

A nőkérdés a mondottak folytán alapjában kulturai kérdés s valamint a történet folyamában, ugy az egyes népeknél is a kor műveltségi viszonyai szerint különböző gyakorlati megoldásra talál, mint azt korunkban is az egyes nemzetek különböző műveltségi foka s a nőnek legalább részben megfelelő társadalmi helyzete eléggé bizonyitják.

Ez okból, valamint nem akadályozhatjuk meg, hogy a műveltség terjedése s főképp ama tényezőknek fejlődésével, melyek a társadalmi helyzetre befolynak, ez is, habár csak hátul kullogva, a korszellemmel ne tartson, ugy czélszerűtlen, a társadalmat megmételyező volna: az emancziparázióból nagyobb adagot nyujtani a nőnek, mint mennyit valamely nemzet műveltségi állapota megenged és követel. Minden csak a kellő mértékre szállitandó le s maga a méreg gyógyitallá válik.

A főfeltét pedig, mely nélkül a nő a korviszonyok által számára kijelölt hatáskört sikeresen be nem töltheti, nagyon természetesen a nőnevelés buzgó felkarolásában van. Mert valamint minden a világon csupán az emberi szellemnek szakadatlan munkálkodása folytán fejlődik s tökéletesbül, ugy a nő sorsának javulását is csak ugy remélhetni, ha a mult előitéleteit leküzdve, annak javitásán munkálkodni is törekszünk. Az emancziparázió eszméje fejlődni s tért fog nyerni előbb-utóbb mindenütt, miután az eszmék sohasem halnak meg egészen; esakhogy e fejlődés nagyon természetesen nem lesz oly gyors menetü, ha utjába, mint történik, akadályokat gördítünk, mintha azt rokonszenvvel fogadva, előmozditani törekszünk.

Es eszerint történni fog az, a mi eddig is történt, hogy a mit passiv vagy éppen ellenséges állásunk által megakadályozni hittünk, az haladni, fejlődni fog, csakhogy lassabban, mint kedvező körülmények közt történhetnék. A minek az a gyászos következménye, hogy az emberi nemnek tulajdonképpen, észrevehetőleg csak egyik fele, a férfinem és a körében csoportosuló s érdekeltsége által felkarolt életczélok és tényezők fejlődnek s tökéletesbülnek, a másik fele, a nőnem és az általa képviselt életjavak csaknem teljesen elhanyagolva s tespedésre vannak kárhoztatva. És éppen e szánandó egyoldaluság, melynek kifolyásaként tekinthetni legalább részben az anyagiság szellemének oly borzasztó mérvben való elharapódzását, ellenkezőleg az „eszmény“ birodalmának oly szembetünő gyöngülését, kétségkivül egyik nem legutolsó oka kimondhatlanul zilált társadalmi viszonyainknak.

Igy fogva fel a nőkérdést, könnyü belátni, miért vitathatni valamely társadalomra nézve pusztán a nőnek gazdasági s vagyonszerzési emancziparázióját s ellenezni a közjogit, mig más nemzetnél már ez utóbbi is joggal igényelhető; s eszerint miért szükséges már nálunk is a nő munkaképesitését életbeléptetni, az emancziparázió többi nemeiről pedig most még lemondani. Az már életszükséggé vált nálunk is, mig ezekre még nem értünk meg.

De miután „Grau ist alle Theorie und grün des Lebens goldner Baum,“ a kép, melyet magunknak száraz elméletek után, vagy tisztán képzelő tehetségünk működése alatt az emancziparázióról alkotunk, biztosak lehetünk, hogy az életben vajmi másképp fogja magát kivenni.

Éppen mert minden elmélet általánosságban mozog, a jelen esetben az egész nőnemet egy kalap alá szoritja, s igy a nőemancziparázióról alkotott képzetünk oly terjedelmes kerettel bir, hogy mindama miniature fényképeket aranyos vagy virágkoszoruzta rámáikkal együtt, melyeket az egyesek keblök oltárára helyeztek, megsemmisiteni s helyökre azt az impozáns alkotmányt állitani látszik, mely alatt keblünk kisded házi oltára könnyen összeroskadhatna. A képzelő tehetség pedig sohasem megbizható kalauz, ez esetben annál kevésbbé, mert előitéleteink s aggodalmaink által megvesztegetve, a festmények csupán árnyalatát szemléli tartósan, mialatt az lelkünkben koromsötétté válik, mig magán a tulajdonképi alak pompás, felviditó szinvegyületén futó tekintettel elsikamlik.

A nőnem helyzete s társadalmi viszonyainknak ez által előidézett változása nem fog egyszerre, mint egy varázsütésre végbemenni ugy, hogy ez uj állapotnak csak rossz oldalait lássuk s nyomását érezzük, és a réginek még árnyai is szinváltozva s terhei is eszményesitve tünjenek fel előttünk. Nem is fogja hosszu időn át a nőnemnek nagy többsége az emancziparázionak jóformán még fuvalmát sem érezni. Eklatáns bizonyiték erre az, hogy hiszen az emancziparázió eszméje tényleg már nálunk is polgárjoggal bir s gyakorlatilag érvényesül s mégis sokan, mondhatjuk a társadalom nagy többsége, jóformán még azt sem tudja, miben áll tulajdonképen az a rettegett nőemancziparázió s csak ugy Don Quixotte módjára viaskodik ellene. Hány nő van már — hála a haladás iránti fogékonyságunknak — Magyarországban, kik e rettegett zsarnok kezéből vették kenyeröket s ezzel biztositák magukat a nyomor és erkölcsi bukás ellen; hány

TÁRCZA.

Irmicza lábainál.

IV.

— Miért nem születtem *vakon* e világra?
Vagy ajkad mért kellett meglátnom?
Mert *egy* — meglátni s megcsókolni ajkad.
Habár e tettért lesz halálom:

Kegyetlen! csókra álló ajkaiddal
Enyhitsd e szivnek szomjúságát. —
S te ajkad nyujtva szólsz: Bohó egy ember!
Itt a csók, vedd, csak meg ne lássák.

V.

— *Fontolóra* veszed — igy szólsz —
Mérhetetlen szerelmem. —
S korek, izmos karod nézve
Remény gyulad szivemben.

— Mérlegedre, *két karodra*
Oh! helyezz el szivedre.
Sok silány portéka után
Rajt' értékes kincs lenne.

VI.

Ingerkedel barátaimmal.
— Enni való vagy igy, hamis —
Hogy *álmodtál* velök vagy rólok
Elmondod ennek-annak is.

Mosolygó arczodhoz hajolva
Füledbe súgom s nevetek:
— Miattam meg *ne* legyen *álmod!*
— S kezed enyémben megremeg.

Irás.

Mister Parker.

— Schönthan Pál beszélye. —

(Vége.)

A szép miss iránt tanusitott csodálat csakhamar tünedezni kezdett s helyt adott holmi halkan nyilvánitott gúnyos megjegyzéseknek; nevét már csak sokat jelentő vonitás kiséretében ejtették ki, a férfiak pedig nem nevezték többé mister Parkert — ki fáradhatlanul és minden legkisebb gyanu nélkül folytatá lőgyakorlatait — „veszélyes kópé“-nak, hanem „különös férj“-nek.

Sokkal hamarább, a mint hitte volna az ember, beállott a katasztrófa; miss Parker kompromittálva lett a homburgi társaság előtt. A gonosz indulatú pletyka egy éjjen át ezer lábat kapott, mindenhová elhatott, még — és nagyon valószinüleg utoljára — a sértett férj fülébe is. Mister Parker persze azt cselekedte erre, a mit helyében minden férj megtett volna, hogy a német bárócskát kihivta, még pedig — a mit előre is gyanitani lehetett — pisztolypárbajra.

A báró — ki bizvást maga sem tudta volna megmondani, miként bonyolódott bele az ellenállhatatlanul szép asszony hálójába — a dolog ilyetén kimenetelére megszeppent: de nagyon —; hisz Parker kihivását a biztos halállal egyenlőnek lehetett venni; mert ha a férj, mint mélyen sértett fél teljes elégtételt akar nyerni, akkor kétségtelen, hogy mint ügyes s kitünő gyakorlattal biró lövő nem fog kegyelmezni életének. Meghányta-vetette jól a párbaj nagyon valószinü következményeit, s miután az is eszébe jutott, hogy még esetleges könnyed megsebesülése is, mily borzasztó hatással volna gyönge anyjára nézve, tehát az aggályt keltő és gyötrelmes föltevések közvetlen hatása alatt két jó barátját küldte mister Parkerhez — a kihivó félhez!

Mister Parker a két urat komolyan, de azért a világfi előzékenységével fogadta, mely modor öt, még a meggyalázott férj szerepében is a valódi méltóság színében tüntette elő.

— Fel nem foghatom látogatásuk czélját! — mondá mister Parker franczia nyelven, — az ügy részletei tudtommal már megtettek beszélve ...

— Az igaz uram, — vágott közbe a kihivott fél idősebb megbizottja, de mi most ... mi most az ön emberszeretetéhez ... az ön nagylelküségéhez fordulunk ... jól tudjuk mily sulyos következményei lehetnek mostani idejövetelünknek ... de mi bizalommal ... önbe fektetett határtalan bizalommal tesszük meg e lépést. Uram ... egy érdemekben megöszült hölgy ... egy anya iránti tekintetből, ki a kihivottban egész élete boldogságát ... életét vesztené el ... kérjük ... változtassa meg a párbaj szigoru feltételeit. Némi engedmények az ön részéről ...

Szó szót vont: hogy a báró egy hirneves, nagy nemesi névnek utolsó örököse — hogy a kilátásba helyezett párviadalnak puszta hire is képes a szerencsétlen anyát életétől megfosztani stb.

Mister Parker nyugodtan végig hallgatta ellenfele megbizottainak érveléseit vagy jobban mondva rábeszéléseit, s midőn azok az ő jóságára való hivatkozással végezték beszédöket, felemelkedett és a nélkül hogy komoly magatartásából csak valamit is veszitett volna, igy szólt: nem fogom megölni az anyát ... engedjenek időt, hogy utat-módot találjak ... holnap irni fogok önöknek.

A megbizottak elérzékenyedve biztositották a nagylelkü férfiut örök hálájukról; a hálálkodó azonban látszólag zavarba hozta mister Parkert, mert midőn kezet nyujtott nekik, szemeit lesüté.

fiatal hölgy van már hazánkban, kik e gyanakodó tekintettel fogadott jövevénynek köszönhetik, hogy beteg anyjokat s kis nővéreiket becsületes szerzeményökből, — nem önmaguknak árubabocsátásával, — étellel, ruhával s meleg szobával ellátják, sőt megtakaritott filléreiket a kétes jövőre is elhelyezik; hányan vannak már derék nőink között, kik férjüknek keresményét megkétszerezik, és amaz édes öntudattal ébrednek s fekünek le, hogy magukat azokért, kiket szeretnek, feláldozhatják! Hisz már nemcsak a postánál és távirdahivataloknál, hanem a kormány legujabb intézkedése folytán, a vasutaknál is szelid női tekintet fordul kérdőleg feléuk s nyujt felvilágositást, és iskoláinkban is nem egy nő hirdeti a tudomány igéit.

És ugyan kérdem, hoztak-e ezek a modern intézmények, melyeket a multban talán anathemával sujtottak volna, akár egyesekre, akár egész társadalmunkra csak legkisebb veszélyt, vagy kárt is? sőt ellenkezőleg, mint emlitém, nem árasztottak-e, hol csak életbe léptek, áldást és boldogságot?

S ennek daczára nem népszerűtlen-e nálunk ma is az emancipáczió eszméje? nem vetnek-e a férfiak csak e név hallatára is keresztet s nem esnek-e egy emancipált nő látására képzett nőink heves görcsökbe? sőt többet mondok: nem kelnek-e ki hála helyett ama nők az emancipáczió ellen, melynek áldásos gyümölcseit élvezik, melynek egyedül köszönhetik, hogy becsületök feláldozása nélkül tisztességesen megélhetnek?

Mit bizonyitanak mindezek az életből meritett tapasztalatok? Egyrészről azt, hogy a legtöbben az emancipácziót félreismerve, olyasmit kennek rá, a miről az mitsem tud, azért, hogy azt, szüzfátyolát beszennyezve s mennyaszszonyi koszoruját letépve, egész meztelenségében tüntessék fel s ez által a lédérségnek érzék-ingerlő látványt nyujtsanak, a szemérmes nőnek pedig arczába kergessék a vért, hogy igy minden kedve elmenjen magát emancipálni. Csakhogy ez józan gondolkozásu emberhez nem méltó, nemes kedélyüllöz nem illő játék s oly eljárás, melylyel a legszentebbet is pellengérre állithatni.

Másrészről arról tanuskodnak az emlitett tapasztalati jelenségek, hogy az emancipáczió eszméje lassan, nem rohamosan haladvá, egyik kezével elfogult ellenei vagy ügyetlen barátai ellen küzdve, a másikkal nagylelküen a maguk ellenségeinek jólétén munkálkodva, kimélettel s nem hányva könyörtelenül elöitéleteinket kardélre — folytatja diadalmi utját.

Dr. Sz. I.

Innen-onnan.

Oszkár, a házbarátja azt mondta a kis menyecskének, hogy ma délután nem jöhet segiteni a beföttes üvegeket bekötözni, mert a hivatal főnöke felkérte, hogy helyettesitse.

— Hát hova megy a hivatalfőnök?

— Azt hiszem, rosszul van.

A véletlen ugy hozta magával, hogy a férj. ki Oszkárral hivatalnoktárs, az ebédnél azt mondta a menyecskének, hogy ma délután a szokott időben ne várja haza, mivel Oszkár telkérte, hogy helyettesitse.

— Hát hova megy Oszkár?

— Azt hiszem, rosszul van.

A menyecske majd elkaczagta magát, de véletlenül tekintete a férje arczára esett, s azon valami idegenszerüt vélt látni, mi más irányt adott hangulatának.

— Dezső, mi bajod? — kérdé aggodalommal — te merengsz?

— Én? ... különben lehet ..... a sok hivatalos teendő ..... a sok felirat-leirat, miniszteri rendelet ... szekatura ... olyan szeszélyes, akár egy balerina ..... egyszer brazlét, fülönfüggő, majd csipke-szallag kell neki .....

— A miniszternek, Dezső — s most már szivből felkaczagott a menyecske.

— Dehogy, — jegyzé meg szórakozottságából felrettenve a férj, — a feleségének.

— De mi közöd neked a más feleségéhez?

— Nekem? Semmi közöm, csak ugy képzelem, hogy a miniszter felesége sem jobb, mint más ember felesége ...

— Dezső, mit akarsz ezzel mondani?

— Azt, hogy te vagy a legszeretetreméltóbb kivétel minden feleség közül.

A menyecske hamiskásan legyintett férje kezére.

— Igen, — folytatá az. — Te vagy az egyetlen. Mondd csak édesem, mennyibe kerül olyan bolyhos kelméjü hosszú nagy gombos őszi mantli?

— Őszi mantli, — ismétlé a menyecske, férjéhez simulva, — hogy jut neked eszedbe ép most őszi mantli? Talán engem akarsz meglepni?

— Dehogy ... neked nem kell, te jó gazd'asszony vagy, elviseled a mult évit is.

— Igaz — jegyzé meg a menyecske kissé ingerülten — én elviselem még a mult évit is, de akkor minek kérdezed?

— Csak, mert szeretném tudni körülbelül az árát ...

— Te?

— Dehogy ... ő! a jegyző akarna venni a feleségének, hát ...

— A jegyző, ha jó ember volna, nem titkolódznék a felesége előtt.

— Milyen ingerült vagy.

— Nem szeretem a titkokat!

— De kedvesem, alig ismerek reád.

— Dezső, én sem ismerek reád ... helyettesités, mantli, miniszterné ...

— Ugyan ... ugyan ... no, ha csak belépne valaki, aki mindkettőnkre ráismer.

A véletlen ismét ugy hozta magával, hogy a tanácsos, Dezsőnek szintén hivatalnoktársa lépett be.

Dezső, amint meglátta egy pillanatra elsápadt, majd eldobva kést, villát, áradozó szivélyességgel kiáltá felé:

— Isten hozott! hozott isten! tudom, minek jöttél, ne is mondd, megyek barátom, megyek; nincsen olyan feleség, mint az én feleségem; hol a kabátom? hol a botom? Pá, puszi! ...

A menyecske nem tudva mire vélni férje e különös magaviseletét, megragadva annak kabátja szélét, aggódva mondá:

— Dezső, hátra van még a tészta ...

— Ah, a tészta, a tészta! Tedd el vacsorára.

— De az csak melegen jó.

— Nem, a meleg tészta görcsöt okoz, a meleg tészta ... betegség, sőt halál ... tedd el estére. Menjünk, menjünk barátom, ne szólj semmit, majd künn ... csak ki-ki a szabad levegöre.

— Dezső! — mondá a menyecske egész komolyan — én ez állapotban nem eresztelek egy tapodtat sem!

— Jól teszi nagysád — mondá a tanácsos, ki csodálkozva mindig kifelé hátrált, — jól teszi, feküdj le barátom, aludd ki magad, ugyis én helyettesitlek, hisz tudod.

A menyecske arczán tornyosulni kezdtek a gyanakvás sötét felhői s bizton zivatar lesz, s talán ménkü is leüt, ha Dezső nem találékony s ha a tanácsos meg nem szokta volna már régen csak azt beszélni, amit más akar.

— Engem helyettesitel barátom? — kezdé Dezső bárányszeliden — engem? összetéveszted a személyeket. Oszkár keresett ma helyettesitőt s e végből szobáról szobára járt a hivatalban s én ajánlkoztam neki helyettesitőül .....

— Vagy ugy .....

— Persze, ugy! hát nem emlékszel, vagy igen, ti mind igen el voltatok foglalva? Te épen sört ittál, az irodafönök az ablakon nézett ki, az iktató hivatalszolgát szidta, hogy miért nem fut jobban, én neked segitettem, amikor Oszkár belépett ... No? ...

— Ahán, már tisztán emlékszem mindenre, látja nagysád, ilyen a családos ember, csak ugy gözölög a fejem a sok gondtól, szórakozottságom már sokszor bajba kevert, most is szentül hittem, hogy én fel vagyok kérve Dezsőt helyettesiteni.

Erre aztán kiderült s mindhárman elkezdtek kaczagni.

— No barátom, azért csak gyujts rá, — mondá Dezső a tanácsos kezét jelentőségteljesen szoröngatva — ugy-e feleségem, főzől egy kis fekete kávét?

A menyecske nemcsak hogy főzött, de meg is czukrozta s midön a tanácsos eltávozott tőlük, szánalmasan nézett utána.

— Ilyen a szórakozott ember. Mulatni lehet fölötte, de férjnek borzasztó. Oh, Dezső, ha te szórakozottá válnál és szórakozottságodban olyas valamit követnél el ...

— De kedvesem, hogy gondolhatsz ilyet.

— No, tudod, nekem sokszor van okom ilyen gondolatokra, hanem hagyjuk most ezt, valamit akarok mondani.

— Nem mondhatnád meg édesem este? — mondá Dezső helyén fészkelödve — a hivatalban ...

— Nem, estig el találom felejteni, s aztán épen Oszkárról akarok szólani. Nem szeretem a vele való pajtáskodásodat.

— Hogyan, hiszen te is ...

— Az egészen más, én komoly, higgadt vagyok, azt hiszem, eléggé ismersz. Egy év óta vagyok a feleséged ... no, nem azért mondom, mintha megbántam volna, de ...

— De?

— Féltelek.

— Oszkártól?

— Töle.

— Lásd, te igen tapasztalatlan és ártatlan vagy ...

— Bök?

— Nem bök, fájdalom, a való. Téged csak az nem szed rá, aki nem akar.

— Feleség! te mondod ezt.

— Én, oh, s engem emberismeretem nem csal, Oszkár nem hiába jár hozzánk. Ő alattomos, ő téged el fog csábitani.

— Engem? ... De kedvesem, honnan e meggyözödés?

— Tapasztalatból ... tudd meg, Oszkár engem is csábitgat, sőt egyszer még azt is mondta, hogy nem érdemled meg szerelmemet, ő jól ismer, igen, de rólam lepattan a szép szó, én átlátok szitáján, mondom, én komoly vagyok, hallgasd meg tanácsomat még idejekorán.

Dezső most nem tudta, mit tegyen. Kaczagjon-e a feleség naivsága fölött, haragudjék avagy hagyja meg anyáskodó hitében.

Az utóbbit választá s érzékenyen köszönte meg tanácsát.

— Lehetőleg ovakodni fogok töle, de most mennem kell.

— Ez a helyettesités az utolsó legyen, Dezső.

— A legislegutolsó.

— Ilyen férj nincs több a világon, — mondogatta magában, amint Dezső eltávozott, s mert a délutánt igen szépnek találta, felvette a szabó által az imént haza hozott uj őszi ruháját és sétálni ment.

Az utczán véletlenül nem találkozott senkivel s átengedve magát gondolatainak, melyek akörül a csábitó Oszkár körül, forogtak, ment-mendegélt s egyszerre a városnak egy egészen félreeső utczájában találta magát.

Amennyire az estszürkület engedé, széttekintett a hosszú keskeny utczában.

Ha meglátná valaki, mit gondolna?

Este itt egyedül.

Megkettőzte lépteit s ovatosan, mint aki fél, hogy rosz cselekedetben érik, szorosan a házak mellett haladt tova, véletlenül azonban megbotlott s ugy megütötte lábacskáját, hogy egy pillanatra meg kellett állnia. A túloldalon mintha a földből felbukkant volna, egy férfi alak egyenesen felé tartott.

A menyecske nem kivánta, hogy valaki által felismertessék, hirtelen elfordult s töle telhetőleg lépegetett.

A férfi mindenütt nyomában, előbb lassan s végre gyorsabban hangzott ajkáról titokzatosan:

— Pszt, pszt ... aranyos ... czukros ... ne fuss ... ne haragudj ... jóvá teszem ... hoztam ...

— Ez a hang.

A menyecske arczát elfutotta a harag pirja.

Dezső lenne?

Lehetetlen —

Csak meg kell fordulnia, hogy meggyözödjék.

Nem, azt nem teheti, milyen gondolat! ... Dezső a hivatalban van, oh, bár itt volna, hogy megleczkéztetné e tolakodót.

— Pszt, pszt! — hangzott ismét — hát állj meg, nincs kedvem bujósdit játszani, s azt hiszem, ismerjük egymást jól.

Másnapon az idősebb ur a következő tartalmu levelet kapta:

„Uraim! Önök emberbaráti érzületemhez appelláltak, jól van ... nem akarom a bárónőt megrabolni fiától, sem öt életétől ... visszalépek a párbajtól. Azonban az én Hamarby gyámoltalanaim és árváim részére egy bizonyos összeget követelek a báró urtól, melynek nagyságát ő fogja meghatározni, megjegyezve, hogy ifju élete minden bizonnyal fölér ezer forttal. Szivesked jék ezt a báró urnak tudomására hozni. Végül uraim még hangsulyoznom kell, hogy — miután már holnapután elutazom — becsületbeli kötelességökké teszem: mindenkit, ki talán a szóban forgó ügynek részemről való becsületes elintézésében kételkednék, a dolog valódi állásáról — kényszerült esetben el nem hallgatva a részleteket sem — felvilágositani."

Mister Parker még az nap kapott a bárótól néhány sorból álló olyan „szánom bánom" féle levelet, melyhez a „Hamarby árvaház" igazgatóságára czimzett egyezer fontról szóló postautalvány volt csatolva. Egy uttal arra kérte a báró nemes szivü ellenfelét, legyen szabad neki azt az összeget némi csekélységgel, melylyel ez ido szerint rendelkezik — megnagyobbitani. Ezt az összeget a néhány nap előtt nyert kártyapénz képezte.

Két nappal később Mister Parker és neje nem voltak többé Homburgban láthatók, s három nap mulva a fürdő mulató és uralgó társasága a „fürdő krónika" más fejezetén ragódott. A fiatal báró pedig, a minden további mende mondáknak elejét veendő, öreg anyjával együtt (ki előtt az egész eset titokban maradt) haza utazott.

A történetet el nem feledte, s önmagában mindig hálával emlékezett vissza nagylelku ellenfelére és midön néhány év mulva teljhatalommal rendelkezett vagyona felett, még háromszáz fontot küldött a Hamarby árvaház igazgatóságának a yorki grófságba.

A levél, melylyel az emlitett összeget küldte, felbontatlanul érkezett vissza; két oldala tele volt megjegyzésekkel. A legérdekesebb jegyzet az volt, mely a Hamarby község elöljáróságának tollából eredt:

„A mister Parker-féle „árvaház" egy roskadozó kunyhó, melyben egy vénasszony és egy hülye tartózkodott, bedőlése után eltünt a földszinéről. A szédelgő Parker megszökött és szeretőjével Cowen Maryval többrendbeli csalás miatt rendőrileg köröztetik."

Hat év mulva ez eset után, néhány napra L. városba kerültem, hol — vásár ideje lévén — lovar-társaság működött.

Ügyeimet elvégezve, hogy az esti unalmat elüzzem valahogy, én is betértem a czirkuszba. A második szakasz kezdetén egy magas, szöke férfi svájczi vagy tiroli fantasztikus jelmezbe öltözve, vállán csinos fegyverrel jelent meg a köröndben a czirkuszi müvészek obligát hajlongásaival; öt követte egy nem éppen fiatal, de még mindig szép és gyönyörü alaku nő. Szobor tökéletességü idomait még inkább kiemelte a halvány testszinü trikó. Ez a nő egy apród szerepét játszta s egy csinos pisztolyszekrényt hozott kezében.

Aranysárga, fényes, dús hajzata fején egy csomóba volt kötve, nyakán pedig, a dúzos hattiszting csipkéi közül egy incselkedő fekete foltocska kandikált ki. Kecses léptekkel követte urát, s intéseinek készséggel engedelmeskedett. A tiroli „mülövész" azután kártyákat lött ki apródja piczíny kezeiből, majd egy pipát, melyet az testett ajkai között tartott. A lövések alatt meg sem rezzentek szeliditekintetü szép szemei.

Senki más nem volt az, mint a szép miss, ki egy időben egész Homburgot elbájolta, a „gokler" pedig, ki oly rettenthetlen hidegvérrel végezte lövéseit — mister Parker volt, a „hamarby-i árvaház" egykori igazgatója.

Ford. Ladomerszky Gyula.

Véletlenül egy lámpához értek s a menyecske most már megállt és … nem, ezt a tekintetet leírni nem lehet.

S a férj?

Mosolygott, nevetett s motyogott érthetlen szavakat és meglátszott rajta, hogy végtelen kínban vergődik.

— Dezső!

E felkiáltás elég volt, hogy meglepetéséből felocsudjon.

— Ella! — mondá szigoruan — mit keresel te ez utczában?

— Én? de te? Dezső te el vagy romolva, elcsábitva, oh én szerencsétlen …

— Én az vagyok a ki voltam, de te el vagy vakitva saját képzelődésed által.

— Igen, a helyettesités, a pszt, pszt, ne fuss aranyos … czukros … képzelődés?

— A helyettesités igaz, a többi … helyén való, csak nem akarod rám fogni, hogy uj ruhádban nem ismertelek fel?

A menyecske gondolkozni kezdett.

— Tegyük fel, hogy felismertél — mondá engedékenyen — de a helyettesités, csalás.

— Hiszen még délben mondtam, hogy engem Oszkár helyettesit.

— Azt mondtad?

— Azt hát!

— Hát akkor mért mondtad, hogy nem jösz haza?

— Jaj, kedvesem, hiszen tudod, hogy én közegészségi biztos vagyok s mint ilyen a város legféreesőbb zugaiban kell hivatalosan járnom, ha te mindent féreértesz, ha te ezt nem akarod belátni, arról nem tehetek.

— Dezső, ne légy igaztalan, hisz épen mert belátom, jöttem ez utczába keresni téged.

— Ugy, az más. Nyujtsd karod! — a menyecske boldogan csimpeszkedett férje karjába, — Nem szándékozol a szinházba menni?

— Oh, igen s te?

— Nekem még egy kis dólgom van. Ez utczában egy himlőbeteg rejtőzik, azt kell kiszimatolnom.

— Oh, Dezső, vigyázz magadra, a himlő ragadós.

— Te, vigyázz magadra, a szerelem is ragadós …

— Mit akarsz ezzel mondani?

— Féltelek.

— Oszkártól?

— Tőle.

— Kiadom neki az utat. Nem kell, hogy segitsen befőttes üvegeket kötni.

— Kedves Ellám.

— Édes Dezsőm! Mi boldogság, hogy mi teljesen ismerjük egymást.

— S mindezt véletlenül értük el.

Vig czimbora.

Ujdonságok.

Jókai Tiszáról a Timesben. Jókai Mórhoz azon kéréssel fordult a „Times“ szerkesztősége, hogy Tisza miniszterelnök jubileuma alkalmából irna hoszszabb czikket a city lap számára a magyar miniszterelnökről.

Állandó iparkiállitás Kassán. Deil Jenö, a kereskedelmi és iparkamara titkárának kezdeményezésére igen életrevaló és ipari szempontból nagy horderejü eszmével foglalkoznak az illetékes körök, a melynek czélja, hogy Kassán állandó iparkiállitás léptettessék életbe. Ily kiállitás rendszeresitése ipari viszonyaikat lényegesen javitaná, mert amig egyrészt az iparost jobb felé törekvésre serkentené, addig a fogyasztó közönség elöl eddig elzárt, hozzáférhetlen ipari czikkeket megismerve, bizonyára örömestebb fedezné szükségleteit itthon, mint máshonnan. Eléretnék továbbá ezzel az is, hogy kereskedőink, kiket a külföldi nagyobb iparosok hozzászoktattak, hogy utazó ügynökeik által garmada számra a hely szinén mutogatják a minta-tárgyakat, kényelmesebben megtekinthetnék a magyar hasonnemü ipar versenyképes czikkeit, üzlethelyiségeikből fokozatosan kiküszöbölnék a külföldi dolgokat, annyival is inkább, mert ugy érezzük, hogy kereskedőink hazafias érzelmei minden kétséget kizárnak. Hogy minő szolgálatot tennének kereskedőink a magyar iparnak, ha Deil nemes eszméje ténynyé válik s ők is hozzálátnának a közönséggel a magyar ipar termékeit megkedveltetni, fölösleges bizonyitgatni.

Rendjel-eső. Ha a kiállitás közvetlen bezárása előtt adományozott rendjelek és egyéb kitüntetések fokozata és az akkor mellözött valódi érdemnek kitüntetése miatt a nagy lapokkal együtt a mi csekélységünk is zugolódott, daczára annak, hogy a benfentes körökkel érintkezők a még hátralevő kitüntetésekről elég nyilvánosan suttogtak, mennyivel inkább kell felháborodnunk ma, a midön a suttogás ténynyé vált és előttünk fekszik az a lajstrom, a melyből kiviláglik, hogy mivel jutalmaztatott a multkor mellözött valódi érdem. Hogy mivel érdemelte meg a magyar müvészet, a haza érdekét szivén viselő tudományosság, az országos kiállitást oly impozánssá emelő vidéki tevékenység, melyet a helyi bizottságok szervezése, az iparosok, gyárosok, termelők buzditása körül egyesek kifejtettek, hogy Széchényi Pál miniszter oly alakú kitüntetést hozzon ajánlatba a legmágasabb trón előtt, azt igazán alig tudjuk elképzelni. Nagyon tanulságos esemény ez. Megtanuljuk ebből, hogy a ki a hiven teljesitett munkában nem találja fel azt a jutalmat, melyet a megelégedés érzete nyújt és a világ csillogó káprázatában keresi és ettől várja az elismerést, annak ugyan kár az emberiség javáért még csak egy tollvonással is hozzájárulni, mert mindezért még neteveggessé is teszik azok, a kik ép a mások munkálkodásának gyümölcsével kérkednek s önmaguk számára találnak ki czimet a fényes megjutalmaztatásra. Mindezek után konstatáljuk, hogy Deil Jenö, ki a hiven teljesitett munkában ugy is megtalálja jutalmát, söt ezáltal mindig uj ösztönzést nyert, a kiállitás körül szerzett bokros érdemeinek elismeréséül a koronás arany érdemkeresztet kapta, akár csak a miniszter ur ajtónálló szolgája, mikor annyi és annyi évi kitünö szolgálat után a megérdemlett nyugalomba küldetik. És Magyarország a kulturállamok sorába akarja magát fölvétetni.

Humanitás önsegélyző-egylet december hó 7-én a kereskedelmi társaskör (Vitéz-ház) helyiségeiben szegény gyermekek felruházása javára tartása estélyt rendez 2 frt jegy-dijjal, melyek váltása azonban csak a meghivó elömutatása mellett Rosenberg Adolf ur forgách utczai kereskedésében történhetik.

Csóka Sándor a kolozsvári szinház igazgatói állomására pályázott. Versenytársai Geröfy Andor jelenlegi temesvári és Dancz miskolczi szinház igazgatók.

Az Abauj-megye kassai 1848/9-iki honvédegylet igazoló választmánya f. év november 21-én d. e. 10-től 12-ig a megyeházában (levéltár) állandó ülést tartván, ugyanott a jelentkező és bizonyitékokkal biró honvédeket szép számmal igazolta, minek folytán fölhivja a volt bajtársakat, hogy a jövő ülés alkalmával vagyis folyó év november 28-án délelőtti 10—12 óra közt ugyanctt megtartandó folytatólagos igazolási napon jelentkezhetnek.

Pálmay Ilka válópörében a budapesti kir. törvényszék a következő itéletet hozta: Pálmay (Petrás) Ilka felperes és Szigligeti Szathmáry József, alperes között Kassán 1877. évi január hó 11-ik napján róm. kath. vallás szertartásai szerint létrejött házassági kötelék mindkét félre nézve kölcsönös engesztelhetlen gyülölet alapján végleg felbontatik és nekik más házasságra léphetés megengedtetik. Az itélet hivatalból megy a kir. ábla és kuria elé.

Erdélyi Marietta a temesvári közönség és a sajtónak mindinkább dédelgetett kedvenczévé lesz. A sajtó minden fellépéről egész extázissal ir s a közönség elragadtatásában olyan tapsviharral hivja, hogy, mint temesvári lapokban olvassuk, Temesvár meg a német szinészet fénykorában sem hallott soha ilyen lelkesedést. Koldus diákjáról például olvassuk: „pompás jelmezénél ez este hasonlithatlanul többet ért eltagadhatlan szép éneke, s alapvonásaiban jól koncipiált, részleteiben jól átgondolt, s ha szabad operette figurákra e szent szót vesztegetni: játékban is müvészi alakitása. Szóval igazabb illuziót, mint ő, a Bettelstudent-tel csak Münchenben, a hol először hallottuk Millöcker Európaszerte diadalmas operettejét, egy csodaszép hangu s magyar származásu genialis fiatal tenorista keltett bennünk; föltétlenül megérdemelte hát a zajos tapsokat, amiket kapott.“

Jutalomjáték lesz holnap Németh János tenoristának, a kinél nem tudjuk mi jobb, az a lebilincselő kedves hang, vagy az a bájos játék, mely mindannyiunk kedvenczévé tette s már is ugy van vele a kassai közönség, hogy örök időkre szeretné csak magának megtartani. A hogy bevonúl a szintársulat hozzánk télire, évek óta első dolga, hogy megnézi a jelentésben, vajjon köztük van-e Németh János és ha ott látja, akkor minden jól van. A férfiak előtt azonban egy nagy hibája van, legalább előttünk bizonyitgatták s ez az, hogy miért kellett Némethnek éppen férfinek lenni? Bosszantó dolog is az, hogy a hölgyeknek mindig jobban kedvez a szerencse. A holnapi jutalomjátékára azért fog annyi férfi közönség elmenni, hogy lássa azt a női közönséggel zsúfolt házat, no meg, hogy mi mindennel fogják a hölgyek kedvenczét ez estén megjutalmazni azért a sok élvezetért, melyet már az idén előlegezett nekünk is, nekik is a kis Németh hangban és játékban.

Szinházi műsor. Vasárnap 22-én „Buzavirág“ énekes népszinmü. Bérlet 13. szám. — Hétfön 23-án „Boissy-i boszorkány“ nagy operette. Németh János jutalomjátéka. Páros szünet. — Kedden 24-én „Vasgyáros“ Ohnet kitünö szinmüve. Bérlet 14. szám.

Olcsó közlekedés. A főutcza 28. számu házban, melynek egy ablaksora a szekfü-utczára nyilik, egy lakó, hogy a házmestert megkimélje az öt krajczár sperrgeldtől, egész családjával szekfü-utczai ablakán mászik be lakására valahányszor szinházból vagy más honnan jön. A házmester sanda szemmel nézte ezt a manipulácziót, mig végre a szomszédos lakók is zugolodni kezdtek. A rendőrség pedig neszét vette és egy ott álló őrszem tegnap este az urat az ablakból lábánál csipve huzta vissza. Hé, hát itt van a béjárat? Az ur szörnyen ijedezett s azzal védekezett, hogy a házmester soká váratta. Az majd kitudódik, replikázott az őrszem és elvezette az urat a kapuhoz. A házmesterné egy pillanat alatt ott termett és az ur itt meg azzal védekezett, hogy nincs apró pénze. A rendőrség az urat a szokatlan mászkálásért megidézte.

Egy disznó kalandja. Kovács János, szinai gazda a multkori vasáron két szürke disznón akart túladni, de vevő hiányában utnak indult jószágával haza. A két disznó egyet gondolt és mielőtt a gazda észrevette, ellábolt. Az együgyübbet megszállta a honvágy és Kovács gazda örömére másnap be is állitott a portára. A dévajabb disznó ellenkezőleg gondolkozott s hogy e földi hivságosabb dolgok iránti hajlamainak szabadabb folyást engedhessen, visszajött Kassára s itt összetalálkozott Forgách János napszámossal, ki tele technikai és házi czélokra szánt eszmével, a disznó kollegát magával vitte. Be is állitottak otthon, de a háztulajdonos respektálva a rendőrség erős ukázát, hogy a belváros területén négy lábú gyesznót nem szabad beszállásolni, a két barátot kikergette. Forgách egyet morgott és utnak indult az elszállásolást a külvárosban lakó barátjánál megpróbálni. Itt meg gyanusnak tünt fel a két barát s azt mondták, hogy itt „nincsen számodra hely“. Forgách ujra utnak indult s igy került egy főutczai pálinkaméröbe, hogy egy kis melegitőt vegyen be, mialatt a barátot künn odamadzagolta. Forgách azonban soká vesztegelhetett, mert a disznó megúnva a várakozást, kimadzagolta magát és elment. Hova, ezért most Forgáchnak kell számot adni a rendörségnél, mert a szinai gazda disznó-esetét bejelentette, szomoruan panaszolva, hogy a másik otthon azóta nem akar enni bánatában.

Párisi pletyka. A világ romlását mi sem bizonyitja jobban, mint a következő eset: A legelőkelöbb párisi negyed rendőrfönökénél a napokban B. gróf jelent meg, s elmondta, hogy előtte való napon egyetlen leányát házasitotta ki; amely alkalommal a nászajándékok szokás szerint közszemlére voltak kitéve. Mikor az ünnepélyek befejezése után a csomagoláshoz akartak látni, kitünt, hogy egy értékes nyakék, két drága gyürü s több apróbb ékszer nyomtalanul eltünt. — A rendőrfönök komoly arczczal hallgatta végig a panaszt, aztán száraz hangon adta értésére, hogy az utolsó héten tizenegy arisztokratikus lakodalom tartatott meg s épen annyi följelentés érkezett eltünt ékszerekről. Ugy látszik, hogy itt nagyon elökelö tolvajbanda üzi játékát, mely a legjobb családbeliekből toborozza hiveit. — A második eset kómikus szinezetü. Hőse a Párisban lakó kinai nagykövet. Ez beleszeretett egy igen csinos szinésznőbe s ajándékokkal akarta szivét meglágyitani. A hatás nem maradt el, a kecses primadonna meghivta a mennyei birodalom fiát vacsorára. De a szobaleány abban a hitben, hogy a nagykövet ur valami házról házra járó kinai teakereskedő, s nem is sejtvén, hogy egyébért is járhat e helyen czopfos kinai, becsapta orra előtt az ajtót e szavakkal: „Ön a tizedik aki ma itt jár!“ A boldogtalan kinai aki nem akart „tizedik“ lenni, rögtön odább állott és csak más nap tudta meg a pikáns féreértést. — A harmadik eset némileg az elsőhöz hasonlit. F—y báró nevezetes ember volt az elökelö körökben, mivel kitünően értett az élőképek rendezéséhez. Mintegy három hónap előtt több nagyuri hölgy jótékony czélu előadást akart rendezni s a bárót kérte fel rendezőül. A kostümök kiváló fénynyel készültek s hogy a pompa teljes legyen, F—y ismerőseitől ékszereket kért kölcsön a közreműködők számára. Ezek maguk is rábizták, amijök volt. Az előadás jól sikerült, az ékszerek hazaküldettek s minden rendjén lett volna, ha az egyik közreműködő hölgy a napokban ékszerészénél járva, nem jut arra a föltedezésre, hogy összes ékszerei utánzatok. Kisült aztán, hogy F—y báró a rábizott ékszereket elsikkasztotta s hamisakkal pótolta. Valószinü, hogy nem kérik többé föl élőképek rendezésére!

Rövid hirek.

— *Szállitás.* A kassai törvényszék s ahhoz tartozó 6 járásbiróság, valamint a kassai kir. ügyészség részére 1886. évben szükséglendő iroda- s nyomda anyagszerek szállitása iránt ajánlati verseny hirdetetik. Ajánlatok legkésőbb f. évi deczember hó 7-ik napjának délelőtti 12 óráig a törvényszék elnöki irodájába beadandók.

— *Kér* községházában deczember 15-én körjegyző választás lesz, melyre pályázni kivánók ajánlataikat a gönczi járás szolgabirájához Abauj-Szántón, nyujthatják be. Javadalmazás egy évre 400 frt és szabad lakás.

— *Bradovka Gyula* volt tüszerkereskedőt, ki e hó 19-én hamis bukás vádja miatt állt a törvényszék előtt, könnyelmü bukásra minősitett vétségeért a törvényszék két napi börtönre itélte.

— *Hunyor Sámuel* korláti lakos ellen a kassai törvényszék csödöt nyittatott.

— *Olsavszky István*, kinek házasságát a miniszter megsemmisitette, mert Magyarországon keresztény nem térhet át a zsidóvallásra, ugy segitett bajáu, hogy feleségével együtt áttért a református vallásra.

— *A himlő járvány* óta megbetegedett összesen 58 egyén, melyek közül meggyógyult 33, meghalt 6, gyógykezeltetik 19.

— *A munka nyomoréka.* Zsupa Péter 43 éves nagyszalánczi illetőségü munkás, ugyancsak ott a Szeiffert gőzfürészében munkaközben balkeze ujjain oly sulyos sérülést szenvedett, hogy a kassai kórházba kellett behozni.

Kassai szinház.

Dicsőséges est! Teremtette Kreesányi Sarolta. A kalendáriumban november 19-ike s az utczasarkokon 11970 négyszög czentimeteres plakátokon Troubadour és Pajkos diákok. Minden betü olyan nagy, hogy külön-külön egy kis diák nagyságával ért föl. A szinházi irodában egész nap szokatlan sürgés-forgás, jegyreklamálás. De hogy is ne! Mikor Kreesányi Sarolta — ha csonka is — operát rendez Kassának, a melyben ő altban mutatja ki, a mi még előtte is hihetetlen.

Próbálta is eleget és mikor eljött a dicsőséges est, a szinház pedig már zsúfolásig megtelt, egyszerre felhangzik a szinfalak mögötti messzeségből a müének és szárnyra kel a várakozással teli publikum közé.

A publikum közt moraj kél, hallga! Trilla, az Azucena trillája! Hangvillája! Isten csodája!

A hangok elnémúltak, az orchestrum is elvégezte a stimmolást. A rendező erösen szól:

Me—hett!

A kortina emelkedik. És előttünk áll a czigánytanya, benne sok banya, klapp-klipp hangot adva.

A czigányok sátora, kigyuladt a hátulja — az az kigyuladhatott volna, ha teszem fel egy faczér menükü bele üt.

Bezzeg, lett volna riadalom!

A czigány-asszonyok nem értek volna rá a ruhájukat u g y rázogatni.

Poros volt?

Hát mért nem porolja ki valaki?

Azucena sem ért volna rá mosolyogni, s igazán jajgat, kesereg s igy önkéntelen beleczuppan szerepébe.

Szegény Manricó! még ráfogták, hogy Leonorát szereti, pedig isten látta a lelkét — szivesen lépett a vérpadra —

Ő hisz a lélek-vándorlásban és hinnünk kell ne-

künk is, mert Geier Jeremiás atyjafiává csakugyan ő lett.

Istenem, a kinek pechje van, annak még az ujjá születésben is pechje van.

Lizi képében eléje kerül a régi Leonora — olyan az istenadta, mintha nem is vóna — de neki ismét szeretnie kell, sőt meg is házasitják azok a pajkos diákok. Hja, tudják ők miért, csipje meg a kakas!

Hanem a jámbor Antalnak a mikor már ilyetén kép fordult az Lizihez való sora, megmondhatta volna neki:

— Né te, né, rokolyád kék, derekára ám czérna kék, mert bizony rég, van rajta egy lyuk, lyuk, lyuk! s belőled nem leszen tengernagy, sem vizen, sem szárazon.

Az emberek sértésnek veszik azt a megkülömböztetőt: gutér fluck, schöner fluck, vagy csak fluck.

Hanem tegnap óta
Fluckról szól a nóta,
Széltibe ez járja:
Flecknek nincsen párja!

Csak el ne csábitaná tőlünk valami zengerájos! No de van neki magához való esze.

Ő inkább másokat hoz ki a kerékvágásból, nagy szerüségével.

Frinke egyszer tapasztalhatta.

A kis Brandt a természetesség ellenére azt, se tudta a pajkos cziborkák közt, fiu-e vagy lány?

Hát bizony mi se tudnánk megmondani, a rokkjának kellett volna-e hosszabbnak lenni, vagy a csizmaszárnak?

Mikor már köpeny került rá — lévén az forgatható széltől szélnek — akkor ugy kirukkolt Putifárnéval meg szemérmetes Józseffel, hogy Geier Jeremiás néki menten berukkolt, csakhogy a vén kapzsi később már drukkolt és még később szurkolt.

Átka sujtá Angliának,
Leginkább a masinának —
De megmaradt a szivar vég
Ha tüzet rak rá talán ég?

CSARNOK.

A társalgónő.

— Ries Hermin eredeti regénye. — 15

Milyen jól ismerte őt a márki!

Minél inkább serdült, annál jobban terhére vált foglalkozása.

Bántotta őt, hogy mindenki jogot formál hozzá.

Mindenki szereti, anélkül, hogy megkérdené, vajjon Egide viszonozza-e?

Miért szeretik?

Mert olyan szép, kedves, ellenállhatlan.

Egidenek e felfedezés nagyon tetszett, de ugy találta volna rendén, hogy szépsége őt boldogitsa s ne mást. —

Azt szerethesse, akit ő akar, ugy, amint ő akarja.

Itt jóformán parancsolnak vele, holott ő akar parancsolni.

Nevelő anyja egyre azt emlegeti:

— Ideje volna meghálálnod, hogy pártodat fogtam.

Nagyobb utazásokat akar vele tenni.

Egidenek nem volna ellenére az utazás, de a nevelő anyja nélkül.

Megjött az alkalom. Egy fiatal ur ajánlata folytán, aki Egide tisztelői közzé tartozott — egy magyar családba jutott bonne-nak.

Egy kis leány lett reája bizva s ugy a kis leány, mint a kis leány szülei, igen megszerették.

Egidet élénksége, természetes esze nélkülözhetlenné tette a háznál.

Igazán szerették.

Soha sem éreztették vele alárendeltségét.

A zord természetü ezredes ugy bánt vele, mint saját leányával, sőt törvényesen magáévá akarta fogadni az árvát.

Rövid idő alatt elsajátitotta a magyar szokásokat, mi az ezredes tetszését igen-igen megnyerte.

Annál inkább meg volt lepve Egide, midőn egy reggel hideg magatartással lépett szobájába az ezredes.

Rövid kimért szavakban tudtára adta Egidenek, hogy rögtön rendelkezésére bocsát bizonyos összeg pénzt, és azonnal utazzék hazájába, Párisba.

— Miért? — mondá Egide sápadozva.

— Ne kérdezze, kisasszony, — szóla az ezredes kitérőleg, — tudja, hogy már régen nyugdijaztatásomat kérvényeztem. Visszavonulok a városi élettől, Klárát nevelő intézetbe küldöm — —

— De még csak tegnap is — — —

Tegnap is, mint minden este, — vága közbe az ezredes nyomatékkal — lefekvésem előtt szobájában voltam megcsókolni gyermekemet..... A kisasszony aludt ..... igen élénken álmodott ..... valami Dimm, ugy gondolom, az a fiatal ur, aki hozzánk oly melegen ajánlotta, a la lune kávéház, a le noyer hotel ..... virágcsokrok ..... valami maman Ninon, aki egy márkinak ..... No, tudja, ... Klára még hála az égnek igen gyermek .....

Egide lesütötte szemeit, ugy érezte, mintha inogna lábai alatt a talaj.

Elárulva multja, elárulva minden, ő árulta el, ő magának a legnagyobb ellensége.

Mégis igaz hát, hogy álmában beszél.

Állitólag atyját is ő hibája juttatta örök börtönbe.

Egide tagadni, kérdezni akart, de mindettől visszariasztotta az ezredes egyetlen tekintete.

Két év óta megtanulta, hogy az ezredes nem tür ellenmondásokat s hogy most olyan ügybe avatja magát, mi inkább nejét érdekli, erre nagy oka lehet.

Mit beszélhetett?

Nem is álmodott semmit. Legalább nem emlékszik.

Igaz, az ezredes mindig be szokott jönni Klára szobájába, mielőtt aludni megy — — —

De tehet-e ő róla, hogy hangosan álmodik?

S ki adhat álomra valamit?

Egide daczosan veté hátra fejét.

— Jól van, — mondá — az esteli vonattal utazom. Klára valóban gyermek, ünnám magam falun társaságában. (Folyt. követk.)

Felelős szerkesztő: **Ries Lajos.**

Nyilttér.

Üzlet helyiség változás.

Van szerencsém a n. érd. közönség szives tudomására hozni, hogy

látszerész-üzletemet

mely harminez év óta a föutczai Forgách-palotában volt, folyó évi **november 1-től**

a malom- és kovács-utcza sarkán levő

Gerlug-féle házba

tettem át.

Ez alkalommal ajánlom dúsválasztékú raktáromat mindennemü arany, ezüst, aczél, teknyöncz és szarúba foglalt szemüvegekből, látcsövekből, valamint nagyválasztékú **légsuly- és hévmérő készletemet**, nevezetesen óra-alakú **aneroid** légsúlymérőket, továbbá 100 fokú alkohol-métereket a hozzátartozó tabellákkal. Javitások elfogadtatnak és a leggyorsabban teljesittetnek.

A midőn végül a n. érd. közönségnek harmincz éven át irántam tanusitott nagybecsü bizalmát hálásan megköszönném, kérem azt uj üzlethelyiségemben továbbra is fentartani, melynek reményében vagyok

3—6 mély tisztelettel

Fischer József, látszerész.

Nyujtsunk kezet a szerencsének!

500,000 márka

fönyereményt igér kedvező esetben a **hamburgi nagy pénzsorsjáték**, mely a magas **kormány által** jóváhagyatott és biztosittatott.

Eme ujabbi játék-tervezet előnyös berendezése abban áll, hogy rövid pár hó lefolyása alatt 7 sorsolásban **100,000 50,500 nyereménynek** kell bizton történni, ezek között vannak főnyeremények, esetleg 500,000 márka, illetőleg

1	nyeremény	á 300,000	márka	26	nyeremény	á 10,000	márka
1	„	á 200,000	„	56	„	á 5,000	„
2	„	á 100,000	„	106	„	á 3,000	„
1	„	á 90,000	„	253	„	á 2,000	„
1	„	á 80,000	„	512	„	á 1,000	„
2	„	á 70,000	„	818	„	á 500	„
1	„	á 60,000	„	31720	„	á 145	„
2	„	á 50,000	„				
1	„	á 30,000	„	továbbá 16,990 nyeremény á 300,			
5	„	á 20,000	„	200, 150, 124, 100, 94, 67, 40,			
3	„	á 15,000	„	20 márka.			

Ezen nyeremények közül az első osztályban 2000 összesen 117,000 márka értékben sorsoltatik ki.

Az első oszt. főnyeremény 50,000 márka, mely 2-ik 60,000, 3-ik 70,000, 4-ik 80,000, 5-ik 90,000, 6-ik 100,000, a 7-ik oszt. esetleg 500,000, illetve 300,000, 200,000 márkára stb. emelkedik.

A nyeremények hivatalosan az alapterv szerint lettek megállapitva.

Eme nagyv az állam által biztositott sorsjáték első osztályának legközelebbi nyeremény-huzásnak ára:

egész eredeti sorsjegy 3½ o. é. frt — kr.
fél „ 1¾ „ „ „ „
negyed „ „ „ „ 90 „

Mindennemü megbizások **a pénz beküldése, postautoni fizetés, vagy az összeg utánvétele** mellett a leglelkiismeretesebben teljesittetnek, mindenki az állam czimerével ellátott **eredeti sorsjegyeket** tőlünk saját kezeibe kapja.

A megrendelésekhez a szükséges hivatalos tervezetek ingyen mellékeltetnek, melyekből ugy a nyeremények beosztása az illető osztályokra, mint szintén az illető betétek is megláthatók s minden huzás után érdekelt feleinknek felhivás nélkül megküldjük a hivatalos huzási lajstromot.

Kivánatra a hivatalos tervet megtekintés végett bérmentve és előzetesen beküldjük és kijelentjük, hogy nemtetszés esetén a sorsjegyeket visszavesszük és az ezekért fizetett összeget megtérítjük.

A nyeremények kifizetése mindig pontosan s az állam jótállása mellett történik.

Csoportozatunk mindig a szerencse kegyeltje volt s érdekelt feleinknek gyakran a legnagyobb nyereményeket fizették ki, a többi között **250,000, 100,000, 80,000, 60,000, 40,000** stb. márkasokat.

Egy ily, a **legszilárdabb alapra** fektetett vállalatnál előreláthatólag mindenütt a legélénkebb részvételre lehet bizton számitani, hogy tehát minden megrendelésnek eleget tehessünk, kérjük ezeket **folyó évi november 30-ika előtt** hozzánk elküldeni.

Kaufmann & Simon, bank- és váltóüzlete
Hamburgban.

9—5 **Mindennemü államkötvények, vasuti részvények és hitelsorsjegyek bevásárlása és eladása.**

U. i. Ezennel köszönetünket mondjuk a régibb idők óta nyilvánitott bizalomért, s a midőn eme ujabbi sorsjáték kezdetével a részvételre felhivnók, ezentúl is igyekezni fogunk állandó, pontos s lelkiismeretes kiszolgáltatás által, igen tisztelt érdekelt feleink eljes megelégedését kiérdemelhetni. **A. f.**

HIRDETÉSEK.

Szőnyegek és takarók felső-magyarországi legnagyobb gyári-raktárának tulajdonosa.

FLACHBART SAMU UTÓDAI

„SZÉMAN TESTVÉREK" czég

Kassán, fő-utcza 60-ik szám alatt

ajánlja a nagyérdemü közönségnek mindennemü

salon-, futó-, pamlag- és ágyelőtti szőnyegeit

katona-, gräfenbergi, fürdő- és lópokróczait, valamint különböző szinü utazó-, ágy- és erdélyi gyapjutakaróin kivül

Rumburgi creasz-, czérna-, len- és gyapot-vászonnemü czikkeit; chiffon-, kanavász-, ágy- és derékalj-kelméit.

Továbbá ajánlja legdúsabb választékkal ujonnan berendezett nagy raktárát mindennemü

ruhakelmékben, szines és fekete orleans, fekete terno, wattmoull, lama és fehér flanell, kalmukban, barchentben és rövidárukban.

A nagyérdemü közönség becses látogatását kérik

tisztelettel

10—10 **SZÉMAN TESTVÉREK.**

Nyomatja Ries Lajos kiadó saját könyvnyomó-intézetében Kassa 1885.

I. évfolyam. Kassa, 1885. évi november 26. 20. szám.

Előfizetési dij:
Egy évre ... ... 5 frt — kr.
Félévre ... ... 2 „ 50 „
Negyedévre ... 1 „ 25 „
helyen házhoz-hordással, vidékre postai küldéssel.
Egyes szám 6 kr.

Hirdetések
egy petit sor ... ... 4 kr.
nyilttéren ... ... 12 „
Többszöri közlésnél engedmény.
Felvétel a kiadóhivatalban főutcza 54. sz.

KASSAI SZEMLE.

Társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden csötörtökön és vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Kassa
főutcza 54. sz. a.
Hova a lap szellemi és anyagi részét érdeklő küldemények czimzendők.

Kéziratok vissza nem adatnak.

Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

Egy fontos társadalmi kérdés.

(Befejező közlemény.)

Miben és mennyiben változtak tehát roszszabbra a nőkről vallott nézeteink, mióta a nőemancipáczió a kor-kérdések láthatárán feltünt? s ha csakugyan tapasztalhatni ilyen változást, kérdés: váljon éppen az emancipáczió terjedésének s nem inkább más körülményeknek kell-e ezt betudnunk?

Vesztettek-e a nők tiszteletben s becsülésben, — már t. i. ama tiszteletben, melyben őket ezelőtt részesitettük, — általában? vagy csak ama nők is, kik a hagyományos előitélettel szakitva, tisztességes munka-kereset után néztek? Vagy vesztettek-e valamit nőiességük nymbusából? áldozatul hozták-e természeti bájaikat és erényeiket, hogy nem képesek többé képzeletünket lángra gyujtani s bennünket titkos láthatlan erővel magukhoz láncolni — azért, mert a hasznos tevékenység terére léptek? Nem jogosabban állithatni-e, hogy az ily nők megőrizve azt, a mivel birtak, más oly képességeket sajátitottak el, melyek csak előnyükre szolgálnak másokkal szemben?

Hosszu időn át még csak sporadicze fognak az ily esetek előfordulni; de kevés kivétellel nem lesznek azok szeplők a nőnem szép arczán, hanem szintén a szépség ismertetőjelei s nem lesznek csalán vagy tövisbokrok, hanem szintén virágok a nőnem paradicsomkertjében, csakhogy talán keményebb éghajlatot is megbirnak, mint általában üvegházakban ápolt, elkényeztetett társnőik.

Amaz üdeségből, vidámságból, naiv kedélyből, mely az életet csak hiréből ismeri, meglehet, veszíteni fognak a nők is. De ugyan nem veszit-e minden ember? nem veszitenek-e most is már a nők ama természeti naivságból, mely a gondtalan gyermekkor kiváltsága? nem szükségképpeni, lélektanilag indokolt eredménye-e ez minden kulturának?

Hisz egy bizonyos fokig egész nevelésünk s képzésünk czélja a természeti ember levetkezése s a méltóságukhoz illőbb szokások, nemes izlés s erkölcsök elsajátitásában áll, és csak a müveltségnek magasabb fokán kezdünk ismét közeledni a már eszményesitett, megtisztitott természeti állapothoz vissza.

Azonban ugyan ama kulturának s ugyanazon polgárositó szelleinnek, mely egynémely természeti szépségünket veszélyezteti, egyuttal feladata azokat vagy czélszerü, tapintatos képzés által megőrizni, vagy ha áldozatul esnek, más nem kevésbbé becses tulajdonok kifejtése által kárpótolni. A férfi is a kultura nyesőkése alatt hány jeles természeti adományát nem veszti el eredeti nyerseségével; de azért ki állitaná, hogy a természeti férfi közelebb áll a férfi eszményéhez, mint a képzett s müvelt?

Ez áll a nőről is. Én legalább oly nézetben vagyok, hogy a természet műhelyéből kikerült nő, felruházva annak minden bájaival, örökkön derült arczczal, mosolygó szemekkel, a naiv ártatlanság utánozhatlan kellemével — nyujthat részegitő kéjt, kiforgathatja eszünket; de eszmény s egy nemes férfinak csupán csak kitartó küzdelem árán kivivható fenséges czél — nem lehet! Az eszmény mindig képzeletünk alkotta, a maga nemében legtökéletesebb kép, melyet a valóságban csak nagy küzdelemmel közelithetünk meg. Az anyatermészet csak az anyagot szolgáltatja; az ember becsét az után itéljük meg, a mennyire tökélyt megközelitő alakot képez abból. Még a testi szépség is fokozható — ezt a nők igen jól tudják — a kultura vivmányaival; ki vonná azt kétségbe, midőn szellemi s erkölcsi becsükről van szó?

Ezt alkalmazhatni a nőre is s valóban nincs kártékonyabb s félszegebb felfogás, mint a nőnevelésben általában követett amaz elv: a leányokban minél tájékozatlanabb, gondtalanabb, mondhatnám akaratnélküli lényeket adni a férj kezébe, hogy azokból a maga izlése szerinti alakot faragjon. Mintha bizony nem mindegyikünk inkább óhajtana okos, értelmes, nemes kedélyü s szilárd elvekkel biró nőt, mint képzetlen, tapasztalatlan, gyönge bábot, minden formák fölvevésére alkalmas viaszkot s mintha e részben a férfiak közt nem a legnagyobb egyetértés uralkodnék! A mely anyag könnyen veszi fel az én pecsétem betüit, felveszi az a máséit is.

Ebből az következik, hogy a gyermeki vidámság s naiv kedély nem oly kincse a lányoknak, melyet mindenáron, maga a szellemi érettség és erkölcsi szilárdság árán is megóvni kellene. Igen szép, irigylésre méltó lénye a teremtésnek az a fiatal nő, ki vidám kedélylyel magas képzettséget s határozott erkölcsi elveket párosithat: de e két utóbbi tulajdonság mégis csak hasonlithatlanul becsesebb az elsőnél s azért kell, hogy törekvéseinknek is főczélja legyen, ha mindjárt az első e közben el is tünnék. Az erény nem áll a sokak által hibásan jóságnak nevezett szenvedő jámborságban, hanem ama rossz hajlamaink s tulajdonaink leküzdésében, melyekkel születünk. S minél nehezebb e küzdelem, annál nagyobb az ember becse. De csak az ilyen erényre lehet aztán bizalmunkat, hitünket s boldogságunkat alapitani.

Ez oldalról sem hozhatni fel tehát mitsem a nők munkaképesitése ellen, hogy t. i. az emancipáczió által föltételezett mélyebb képzettség s érettebb gondolkozás sok esetben a női kedély vidámságának elvesztésével járna.

És igy lennének nőink, milyenek most is vannak, a női kellékekről alkotott egyéni felfogás és izlés legkülömbözőbb árnyalatai szerint és a feltünőleg csak hosszu idő mulva mutatkozó változás abban állna, hogy jelenleg a női eszményről alkotott fogalmunk mellett lassanként egy más eszmény is jogosultságot nyerne s mig a mostaniak tömjénzői kevesednének, a leendők imádói jelentékenyen szaporodnának.

Az egyszerü, szerény ibolya, szegfü és közönséges rózsa mellett nagyobb számmal, nemcsak ritkaságképpen, ott diszlenének kerteinkben a kaméliák, kaktuszok, aloék és a sötétebb szinü rózsafajok is. A szende, szerény, ábrándos tekintet, a természetnek vidám, mosolygó gyermeke továbbra is épp ugy el fog büvölni, mint a komolyabb gondolkozásu, szellemgazdag s szilárd akarattal biró hölgy. Abban a természet mesterművét, a testi bájak szépségét s a kedély naivságát, ebben a müvészet, a kultura remekét, természeti kellemein kivül a szellem gazdagságát, az érzelem mélységét, a küzdő erény fenségét fogjuk csodálni.

Mindkettő lehet költészettől duzzadó, az a

TÁRCZA.

Irmicza lábainál.

VII.

Halvány az arczod ··· rózsapirja
Letünt. — beteg vagy édesem? ···
Mondd el, mi bánt, mi táj? oh érzem.
Nem vagy öszinte már te sem.

„··· Van egy rege a rózsa s pillangóról ···
Úgy-é, úgy-é, — átéltük, ismered? ···
Miként e kettő ··· kéj, öröm, gyönyör közt
Egymás keblén, akként halunk mi meg“.

VIII.

Nagyon jeles alternativa,
Igy senki sem csalódhatik,
Fülembe súgod, hogy ne hallják:
„Vagy ez vagy más vagy harmadik ···“

IX.

Reggel jö el az arany ifjúság,
Körül vesz, mint pillék a rózsát,
Eskűszik mind — te kaczagsz felettök ···
Egytől egyig hü leszen tehozzád!

Délbe sem vagy soha magad, édes,
Egy-két „házas“ mindig akad nálad;
A legénykort vissza varázsolni
Jól esik, — hisz a feleség várhat.

Este pedig ··· a sok vén gavallér
— Látásodra szivök húrja rezdül —
Nyalja-falja im a lépes mézet,
Persze — csak az *üvegen keresztül.*

Sári.

Alfonz bácsi.

A „Kassai Szemle“ számára irta: **Czinke.**

Ella a bécsi nagymamától oly kakast kapott, amely ha ő akarta, kukorikolt, járkált, sőt tarajos fejével udvariasan bólingatva, szárnyait is verdeste.

Nagy gyönyörüsége és büszkesége volt Ellának e kakas, s gyermek társainak határtalan irigysége.

Hogy gyönyörüségét tetőfokra emelje, néha-néha kitette a baromfi udvarra. A legszendébb jérczikék, hangos kariesálásba törtek ki a deli kakas láttára. Kaczérkodva repdesték körül s mindenképen igyekeztek egymást fölulmulni szeretetreméltóságban. Egy némelyik annyira ment, hogy a porban melléje is guggolt. De a bécsi kakas nem kis bosszuságukra megvetéssel lépdelt tovább.

Ella a végtelenségig elmulatott volna a jérczikék csalódásain, de az igazi kakas — ez az elbizakodott Don Juan, amint megpillantotta ellenlábasát, veszett dühvel rontott rá s a bécsi kakas arany tollát parasztosan megtépázta.

Persze könnyü győzelem volt ez neki.

Az igaz, hogy az ilyen csaták alkalmával a bécsi kakas igen sokat vesztett szépségéből, de még mindig igen érdekes jelenség volt.

A gyermekek közel-távol rajongtak érte.

Ella tömérdek kincset gyüjthetett volna kakasával, ha hajlandó lett volna azt a kincsvágynak feláldozni.

Tiszttartó Tónika, Nebó királyt egész udvartartásával, Babylon összes kincsével oda igérte a kakasért.

Pityuka lábaihoz tette újonnan szervezett magától mozgó franczia hadseregét Herkopáter generálissal együtt, vizi és száraz földi torpedóit, hét garatra őrlő szélmalmát, és tündér-hintáját, melybe kilenczfejü sárkányok voltak fogva.

Gyuszika tovább ment. Ő az egész világot oda igérte a bécsi kakasért.

De Ella hallani sem akart mindez igéretekről.

Az egész világot ugyan szerette volna birni. — de már ő régen föltette magában, hogy isten lesz, és majd ha isten lesz, teremt ő magának sokkal szebb, és jobb világot a mostaninál.

Az ő világában nem lesz *guvernant*, sem pálcza, virgács, kukoricza.

Az ő világában lesz egy gyémánt, egy arany, és egy ezüst kastély.

A gyémánt kastélyban, mely mézeskalácscsal, tügéczel s töltött czukorkával lesz kibélelve, Ella fog lakni, az arany kastélyban — Gyuszika, persze ha nem szeretné annyira a lekváros kenyeret — a keze, a szája, mindig lekváros s ezt Ella ki nem állhatja.

Hasonló gondolatokban elmélyedve a papa szobája felé tartott.

Szeretne oda ugy besurrani, hogy senki se látná.

A papa nincs otthon s szobájába nem szabad bejönni sem a mamának sem a dadának vagy guvernántnak.

Pityukának a papa szobájában adott találkát, mert itt háboritlanul lehetnek. Pityuka elfogja-hozni kép gyüjteményét s Ella megigérte neki, hogy majd érdemleges birálatot mond róluk.

* * *

A nehéz függönyt ugy rendezték el, hogy az ablak mélyedést szobává alakitva, födve legyenek.

Pityukának pitykés bársony zekéje feszült a dicsőségtől és örömtől, amint kép gyüjteményét szép sorrendben kirakva, tapasztalta, hogy Ella a kit igen okos leánynak tart, nem öltögeti kicsinylőleg a nyelvét, sőt müértőleg nyalogatja meg egyenként a képeket s azután nagy kék szemeit kérdőleg függeszti Pityukára.

Erős gyanuja támad, hogy ezeket a képeket Pityuka töle lopta el.

De Pityuka férfiui komolysággal bizonyitja, hogy téved, ezek a képek direkt a tengerről jöttek. Alfonz bácsi hozta.

népköltészet, ez a műköltészet typusa. Mindkettő lehet a legtisztább, legszeplőtlenebb ártatlanság; az öntudatlan, mig ez öntudatos. Az nem hibázik, nem téved, mert csak a jót ismeri s másképp nem cselekedhetik; ez nem fog az erény útjáról letérni, mert nem akar. Ott a kebelbe csepegtetett szülői intelmek, a gyermekkori benyomások s a vallás által beplántált borzalom némely tettektől lesz az erény őre, mig itt a mély aesthetikai képzettség, a fenkölt szellem s önméltóságának érezete fogja a paradicsom ajtaját elállni. Mindkettő méltó tárgya lesz a férfi szerelmének; amaz elragadó, kecses, szeretetreméltó, mig ez eszményi, tiszteletgerjesztő, bámulatra ragadó, de mindkettő boldogság-osztó.

Lesznek nőink, milyenek vannak, kiket pusztán kedves játékszernek fogunk tekinteni a férfi szórakoztatására; lesznek, kik szellemök ragyogtatása által a férfiunak hathatós ajánlólevelül fognak szolgálni s annak hite szerint egyéni becsét is emelni fogják; s ismét lesznek, kik az eddig elfoglalt korlátolt kört lelkiismeretesen betöltve, azon tul vágyakodni sohasem fognak; s végre lesznek, kiket a szükség, a fekete gondok, akár a hajadon, akár a házassági helyzetben kényszeriteni fognak az életkiizdelem mezejére lépni s a család megélhetését eszközölni, vagy legalább előmozditani.

Nők lesznek mindannyian s minden körülmények közt, csak a nevelésnek, a czélnak megfelelőnek kell lenni.

Dr. Sz. I.

Innen-onnan.

Vasárnap délután! Ugyan kérem, mihez fogjon az ember ilyenkor? Aludjék, „praeferanczot“ játszék az öregekkel, vagy pláne dominózzék a „Máli tante-al“? Nekem egyikhez sem volt kedvem, odaálltam az ablakhoz, bámultam a végtelenbe és a jövő havi budget-t csináltam. Ez kérem, nem könnyü munka, felosztani a pénzt — azt az édes-keveset — tizenöt részre is. Szabó, suszter, váltó, stb. stb. ..... Nem, nem jó lesz, próbálom igy is, ugy is, — végre abban állapodom meg, hogy az első személy én vagyok, a többi kap, — ha jut. Amint igy tervelek-taglalok, egy alak tünik fel az utczán, amire én elkiáltom magamat, erre „Máli tante“ szörnyen megijed, a kis Imre meg a tante sikolya következtében elejti a csészéjét és kész a zavar s a veszedelem. .....

— Ugyan te incarnatus, mit ijesztgeted az embereket, hé?

Most meg nekem zúdúl mind, itt van la — az egész familia.

Ez a Máli tante furcsa egy teremtés, ha olykor elásitom magamat dominózás közben, akkor képes volna elájulni, — ha fognám.

Hogy ki volt az az alak, aki miatt csaknem hogy perpatvar keletkezett, — nem tudom. Leirom, lesz aki ráismer. Első sorban megjegyzem, hogy hölgy volt ama bizonyos alak. Magas termet, de ám deli, areza hosszukás és érdekes, halvány; ruhája szürke s ugyancsak szürke prémmel diszitett téli kabátja volt. Ez a „szürke prémü“ kabát volt az, ami hangosabb érzelmi kitörésre ingerelt, egyedül az.

Egy érdekes história jut erről az eszembe.

Bárányfalván minden esztendőben egyszer üti fel tanyáját a színészi trupp ugy karácsony táján.

Van akkor riadalom. Begyülnek a vidéki gavallérok egy szálig, — ők, a színészek nagy pártolói.

Tárt karokkal fogadják a művészeket, az igazgató nem panaszkodhatik részvéthiányról.

Igy történt, hogy Fürjes Apolka, a társulat csinos „szendéje“ a Domrádyék szomszédságában „vett lakást.

Sehogy sem tetszett ez Treszka néninek, Domrády bácsi hitvestársának — és pedig először azért nem, mert Tilibáld a színésznőket igen kerülgette annakelőtte is, másodszor azért nem, mert Apolkát többször látta Tilibálddal diskurálni.

Nem szólt ugyan érte soha, nehogy a családi béke megzavartassék, de magában — boszút esküdött.

— Tilibáld, mit keressz te a szomszédék udvarán, mi dolgod van neked ott, és miért jársz te oly késő ebédre .....?

— Lelkem Treszka, ne izélj .....

— Tilibáld ..... ez előttem gyanús .....

Tili bácsi elveresedett, mint a főtt rák és kifordult a tornácz felé .....

— Megleslek Tilibáld, s ha igaz, hogy ez a kifestett persona ..... jaj, rá se merek gondolni .....

— Már kedves anyjuk, — gondolja magában Tili — Apolka mégis csak Apolka, ... én is megengedhetek magamnak annyit, hogy — itt elmosolyodott Tilibáld ur.

Ez a „kérdőre vonás“ Treszka néni részéről reggel történt. Épen akkor hordta szét a szinlap osztó — ki különben Leart is adta akárhányszor — a czédulákat.

Tilibáld ur oly mohón kapott a szinlap után, hogy lehetetlen volt ezt észre nem venni.

Treszka észrevette, — de hallgatott.

— Ah, ma jutalomjátéka van az isteni Apolkának „A grófné légyottja“ ... ez érdekes ... pompás ... pompás ...

A czédulát felakasztotta a szögre és távozott otthonról.

Treszka néni épen a fentebb emlitett mohósághoz hasonlóan kapta le a szinlapot.

— Ugy van, már most csakugyan igaz, látom, mint kapott a czédula után, az ő nevét kereste ... izgatott volt ... megállj Tilibáld, várj te komédiásnő ... megboszulom magam .....

A kaszinó körül ögyelgett a falu szine-java, várták Apolkát, kinek most kell jönni próbára; azért mondom „kaszinó körül“, mert itt ütötte fel tanyáját a trupp, itt tartották az előadásokat.

— Ni-ni, ott jön ..... ha jól látom, Tilibáld kiséri. .....

— Válóban a Tilibáld ... áz egy második don Juán ... áz ellenállhatlán ..... Nagyszerü .....

— Mit szól hozzá a felesége ...?

— Igázság ... áz csudálátos, ő vák és süket .....

— Jó reggelt Apolka ... szerrvusz Tili bárátom ... irigyellek ... ma fóá ...

A próba még meg nem kezdődöttt s Apolka mindenkit boldogitott egy-egy szavával.

Tilibáld hevült s boldog volt nagyon. Amint legnagyobb tüzzel beszélt a művésznők „rögös, de dicső pályájáról“, egyszerre csak rákiált Treszka néni:

— Tilibáld ... te itt?

Ez volt aztán csapás.

Tilibáld se hallva, se látva menekült a zivatar elől — az öltözőbe. Ott meg a „női“ személyzet oly tisztességesen lehordta, hogy szegény Tilibáld azt se tudta, mi ő?

— Ez szemtelenség — ez illetlenség ... pfuj!

— Bocsánat, hölgyeim, a zivatar, a mennydörgés és villámlás ..... feleségem — hebegte Tili s végre is csak kitalált a helyes utra. .....

* * *

— Kedves Treszkám, nem haragszol-e?

Treszka dühösen nézte végig férjét.

Az a három csillag elől azt jelenti, hogy a „vihar“, egy kissé lezajlott, „kitörését“ ilyen esetek után gondolhatják kérem.

— Treszka .....

— Hallgass Tilibáld, mert ... Istenem, istenem, hát ennyire kellett jutnunk?

A bácsi szemlesütve, gombjával játszott .....

— Nem szégyeled magad Tilibáld, hallottad volna azokat a megjegyzéseket, a miket felőled mondanak s a mikért ... én pirulok ...

— Eh, hát mit törödöm én a világgal, — de ezzel kapta is a kalapját, — mert ez a mit mondott, bevallása volt annak, hogy Apolkát mindannak daczára is szereti. Ez kihivás volt ...

Treszka szemei a hallottakra karikát kezdtek hányni, végre elsötétültek és ő — elájult.

Tilibáld nem merte életre hozni — félt a felelettől .....

Domrádyéknál látszólag helyre állt a házi béke, különösen mióta Apolka elköltözött szomszédságukból a jegyzőékhez.

Treszka néni kezdett kiengesztelődni Tilibáld sok kéréseire.

Egy nap Treszka néni lerándul a Bárányfalvához közel eső városba holmi bevásárlás okáért; betér Rubicsek Venczel női szabóhoz, hogy mértéket vétessen egy „téli kabátra“.

A szabó csudálkozva kérdi:

— Nagyságnak ... téli? ...

— Nos?

— Kettő?

— Hogy, hogy kettő? ...

— Épen munkában van egy, amit a tekintetes ur rendelt meg.

— Ki számára? — kérdi Treszka néni rosszat sejtve.

— Azt mondta az ur, hogy meglepetés akar lenni. ... Tetszik megnézni?

— Igen ... igen ... látni akarom ...

Domrádyné elbámult a „téli“ látásán.

— Igen, meglepetés ... meglepetés születés napomra ... lám, lám ... Tilibáld még sem olyan, ahogy gondoltam.

E naptól kezdve rettentő jó dolga volt Tilibáldnak. Megfoghatatlannak látszott e dédelgetés, előzékenység, jóság, mit felesége iránta tanusitott.

— Nem értem, nem értem ..... — mondogatá olykor.

Egy vasárnap, amikor még Tilibáld jókat aludt, Treszka néni kezébe véve a „Szent koszorút“, elment a tiz órai misére. Beült székébe és ájtatosan imádkozott. Egyszerre csak hall ruhasuhogást, hátra tekint, Apolka állott meg pad-, illetve székénél és leül melléje.

Treszka reá tekint, kezéből leesik az imakönyv, mormog valamit és ujra reá tekint.

Apolka nem hallja, ő imádkozik.

Domrádyné — mi a tiszteletes urnak is feltünik — ott hagyja a prédikácziót.

Apolka csak imádkozik tovább.

A prédikáczió véget ér, az ájtatos hivek kezdenek helyeikről távozni.

Domrádyné ott áll a Liget-utcza sarkán, mintha valakit várna, ugy van, valakit vár és az nem más, mint — Fürjes Apolka. ...

— Tulajdon az a „téli“ szürke ... prémmel czifrázva, oh, én rövidlátó asszony ... hát nem mondta Rubicsek, hogy meglepetés akar lenni ... ugy van, meglepetés, ... de nem nekem. ...

Apolka Domrádyné felé közeledik.

— Kérem egy szóra. ...

— Mi baj? — kérdi Apolka.

Az ájtatos népség körülveszi a két hölgyet, mert hiszi, hogy itt kell valaminek történni.

— Honnét vette maga ezt a szürke, prémezett téli kabátot? ... Az az enyém ...

— Jézus, — hangzik a közönség ajkáról.

— De kérem, — szól Apolka, — én csináltattam. ...

— Nem igaz ... tagadom ... ezt Tilibáld csináltatta. ...

— Asszonyom ... ereszszen el. ...

De már akkor Treszka néni két kézzel fogta a prémezett télit. ...

— Ez botrány ... ez skandalum, igaza van, tépje le róla, — háborgott az ájtatos közönség.

És Domrádyné hallgatott a közérzületre s letépte a téli kabát prémjét.

Ki tudja, hogy mi történik még, ha a tisztelettes közbe nem lép.

Diadallal vitte — Apolka rettentő szégyenére — a „prém“ diszt haza Domrádyné.

Hogy otthon mi történt, következtetni abból, hogy Tilibáld ... rögtön ... dehogy rögtön ... másnap „sub titulo“ családi ügyek elintézése végett elutazott Kakasóczra.

Vissza se tért, csak egy hónap mulva, pedig Apolka — miután a „télit“ visszaküldte Treszka néninek — a társulattal együtt — eltünt.

S fogadok rá, hogy ő az, aki most feltünt itt az „arany ifjuságnak“ ...

Tessék akármikor elmenni Bárányfalvára, mindig azt a közmondást fogják hallani: „ugy ne járj, mint Domrády a szürke prémü télivel“.

Ámbár most Tilibáld ur csak a czédulárol tudja, kik a „trupp“ tagjai, — belerokkant már a szegény a ..... no de ... csitt!

Sári.

Ella arcza az Alfonz bácsi név hallatára igen mosolygós lett.

Ő igen szereti Alfonz bácsit, mindig hoz neki valamit ha eljön.

— Nekem Alfonz bácsi tengeri tevét is hozott — kezdé Pityuka diecsekedve.

— Oh, maga kormos! Ez nem teve.

— Hát mi?

— Oroszlány!

— De ez csak kutya?

— A maga füle vége! Jeges medve. Látott e már maga elefántot?

— Ettem is! — jelelé Pityuka daczosan, akit mar vérig boszantott Ella tudományossága.

Ella hangos kaczagásban tört ki, mire Pityuka mind a két kezével a hajába markolt.

E járma következtében nem hallották a papát bejönni és nem vették észre, hogy a függöny mögül mily gyönyörködve nézi viaskodásukat.

Maga goromba! kiáltá Ella.

Maga pedig szivtelenul kinoz.

— Maga olyan mint a kályhafütő!

— Maga pedig olyan mint a vas orru bába.

— Nem igaz. Én olyan vagyok, mint a mamám!

— Én pedig olyan vagyok mint Alfonz bácsi.

— Hazudik! Nem igaz! Alfonz bácsit a mamám tegnap is megesókolta — én is megesókolom, mert ő csókolni való. — de maga —

A függöny megrándult.

* * *

A számtanácsos szép neje, izgatottan járkál szobájában. Rózsás arcza szederjes, kezeit göresösen tördeli, majd fölszakitja az ablakot, s a zord idő daczára egészen ki-ki hajlik.

Borzasztó sejtelmek üldözik.

S nincs egy lény sem, ki e sejtelmeket megdöntené, vagy igazolná!

Pedig hányan veszik körül!

Magától senki sem beszél e témáról, s ő senkitől sem kérdezheti, — a férje csak pár perez előtt távozott szobájából — gyöngéden homlokon csókolta öt mint máskor, ha hivatalba megy; megakarta kérdezni, de e kérdés megtagyott ajkán — oh, az ő férje rettenetes ember! — — —

Inkább szidná, inkább szemrehányásokkal halmozná, csak ne lenne oly gyöngéd!

S ha sejtelme igaz, ugy férje most — tán éppen most dől át mellét annak az embernek, akit ő sajnál, mert önmagát ellenálhatlannak tartja, e hibáját leszámitva, derék ember. — de ha megforditva történik, oh! — —

Egy éles sikoly, a számtanácsosné ájultan rogyott a földre.

— Mama, mama! — mondá Ella nagy szomoruan belépve — az én kakasom már nem kukorikol. No, nézd meg hát!

* * *

Másnap a lapok e hirt hozták: Halálos kimenetelü pisztoly párbaj. Winter Alfonz tengerésztiszt és Csapó számtanácsos vidáman mulattak a mulo és tartós érzetek elemzése fölött, majd ebből kifolyólag oly vitába keveredtek, mely a párbajt elkerülhetlenné tette.

Ma a reggeli órákban Winter ellenfelének golyójától sziven találva, halva maradt.

* * *

E végzetes párbaj igazi okát nem tudta meg soha senki. Ella nem tudta meg soha, hogy egyetlen szavával ő tette figyelmessé atyját Winter Alfonz udvarias viselkedésére.

Ujdonságok.

Személyi hir. Dr. Rodiczky Jenöt, a kassai gazdasági tanintézet igazgatóját király ő felsége ezen állomásában október hó 23-án kelt legmagasabb kéziratában végleg megerösitette.

Tisza-jubileum. Abaujtornamegye Tisza jubileumán ugy mint Kassa városa küldöttségileg fog részt venni. A megye küldöttsége Darvas főispán vezetése alatt következő tagokból áll: Comáromy alispán, Fábián János tiszti főügyész, dr. Offenheimer Gyula bizottsági tag és a megye összes kerületeinek országgyülési képviselői. E hirrel kapcsolatban megemlitjük, hogy Eperjes hatósága és a szabadelvü párt küldöttségileg fognak feliratot átnyujtani, melyet Kyss Géza, városi főjegyző fogalmazott. — Zemplénmegye alispánja e hó 23-ára körlevélben értekezletre hivta meg a megye bizottsági tagjait, hogy a főispán elnöklete alatt meghatározzák azon módozatokat, melyekkel „közéletünk e kiváló férfia iránt érzett tisztelet és ragaszkodásnak Zemplén vármegye kifejezést adjon, ezen hazánk alkotmányos életében felette örvendetes esemény alkalmából“. Kossuth vármegyéjétől *Borsod megye* is tanulhatna valamit.

A nemzeti körben e hó 21-én a második előadást dr. Rodiczky Jenö, gazd. tanintézeti igazgató tartotta a tápszerek konzerválásáról. A tárgy alapos ismerete, széles látkör, gazdag forrás-tanulmány népszerü könnyen érthető csevegés modorban előadva, jellemzik azt a ritka élvezetet, melyet Rodiczky a nemzeti körben ez alkalommal összegyült szépszámú intelligens közönségnek nyujtott. A természet ezer ajándékait későbbi időkre megóvni a romlástól és hogy az megtartsa természetes sajátságait azon mindinkább előtérbe lépö szükséglet, melyet a mai tudomány komoly tanulmány és buvárlat tárgyává tett s a melynek terén számtalan hasznos vivmánynyal dicsekedhetik korunk. Az előadó a nyugati népek, ezenkivül Amerika a tápszerek konzerválásában tanusitott leleményességük mellett, nagy fontosságot tulajdonit egy magyar találmányának is: Mocsnik, ki a tápszerek konzerválására alkalmas és igen egyszerü módszert talált fel. Egy üveg, melynek fedelét egy kautsuk-gyürü oly légmentesen szorit össze, hogy a konzerv teljes épségben évekig megőrizhető. Az előadás folyamán a jelenvoltaknak alkalmuk volt az ily módon konzervált befött gyümölcsökből kóstolgatni is és nem egy inyencz esettintette nyelvét a jó zamattól. Egész tárházát láttuk továbbá az aszalt gyümölcsnek, a száritott télire való hagymának, gombának, kel-káposztának, sárga-répának stb., mindmegannyi bizonyitékát, hogy az emberi ész a természet adományait teljes mértékben hatalmába keritette. Bebizonyitotta előadó a statisztika száraz számaival, hogy hazánk e téren még nagyon mögötte áll a kulturállamok vivmányainak. Hüsgazdag hazánk például oly szegényes kivitellel dicsekedhetik s ezzel szemben a behozatal oly nagy, hogy hüsiparunk kifelé majdnem elenyészik. A buza, rozs, árpa, zab, hüvelyesek számtalan alakban történő feldolgozása ugy mint azt a külföld produkálja, nálunk teljesen ismeretlen. S a mi van is, például a szegedi tarhonya csak lokális értékü ugy, hogy e kitünő jóságú háztartási czikk még nálunk is csak nagyon kevés háziasszony előtt ismeretes valami. Nem feledkezett meg előadó a jó hirnévnek örvendő kassai hentesek speczialitásáról: a kassai sodarról sem, mely, mint tudva van, nagy Magyarországon ép oly ismeretes és keresett mint a kassai kuba-czigaró. Szerinte a legnagyobb és legjobb névnek örvend ezek között az Elischer czég, mely messze vidékekre hetenként 400—500 darab kabinet-sodart szállit. Egy e czégtől demonstrálási czélból rendelkezésre bocsátott hatalmas szalámi rúd méltó feltünés tárgya volt. Némelyek ilyennek képzelték a mammuth zápfogát. Egész uj dolog a görög-dinnye konzerválása, illetve az ebből készitett dinnye-iz és a dinnye-pálinka, mely egy tisza-daróczi földbirtokos találmánya. A dinnye-iz igen jó zamatú, kellemes csemege, mely méltán megérdemelné, hogy csemege-kereskedöink forgalomba hozzák, ellenben a pálinkára több gondot kellene forditania, nevezetesen főzésére nem a romlott dinnyéket használni. A közönség előadót a nyujtott kiváló élvezetért az előadás végével zajosan megéljenezte. Az előadást este 8 órakor társasvacsora követte, melyen mintegy 50 személy vett részt. Erről is elmondhatjuk, hogy kedélyességben versenyzett az előadás kitünőségével. Toaszt volt, jó is, rossz is. Végül pedig a nemzeti körnek elismerésünket fejezzük ki azon nemes igyekezetért, melylyel társadalmunk egyhangú aluszékonyságába oly erös érlüktetéssel igyekszik némi elevenséget önteni.

A társalgási egylet mult szombati közvacsoráján százan felül vettek részt. Az utánna következett tánczban meg volt ugyan a pezsgö jó kedv, de hiányzott hozzá az a mi mindjobban fokozza, hogy kiviradtig meg se álljon, t. i. a hölgyek. Huszonhárom hölgy egy ármádia táncz-szomjas fiatalsággal szemben! Nem is csoda, hogy az ott volt hölgyek száma éjfél után felényire szállt, mikor valóságos ostrom állapotnak voltak kitéve szüntelen. A konyha és italok jósága Mondl vendéglöst dicsérik.

A nemzeti körről. A legközelebbi előadás kedves és élvezetdus benyomása még élénken foglalkoztatja azokat, a kik ennek részesei lehettek és a nemzeti kör buzgó intézői már is uj megtepetésről gondoskodtak, a mely nem kevésbbé fogja a közönség érdeklödését felvillanyozni. Ugyanis deczember 5-én Sudy K. János, a községi iskolák derék igazgatója „Egy lap Kassaváros kultur-történelméből“ czim alatt fog felolvasást tartani, mely tárgyalni fogja Kassa iskolaügyének fejlödését kezdve a mult századtól napjainkig. Ez érdekes estére már előre is felhivjuk müvelt olvasóink figyelmét.

Hymen. Socher György magyar államvasuti raktárnok e hó 22-ikén váltott jegyet Stoffán Mihály kassai polgár leányával. — Fáy Gyula, kapitányságí tollnok e hó 21-én vezette oltárhoz Csányban Szövényi Etelka kisasszonyt.

A rendőrség részére szükségelt melegitő kötött alsó-ruhák szállitásával a városi hatóság Siposs A. Gyula, kassai kötszövö gyárost bizta meg.

Jutalomjáték. Tökés Emilia, Csóka társulatának olyan tagja, a ki mellett klakk és klikk ezidő szerint nem csinál propagandát. A nagy közönségnek a multban állandó kedvencze volt, és abból még mindig fenmaradt annyi, hogy ma is tekintélyes summát képvisel. Hogy nem nyilvánul erösebb akkordokban, pusztán csak abban keresendő, hogy Tökés Emilia soha sem kereste az olcsó dicsöséget alkotásaiban. Játéka és tehetsége elérte azt a magaslatot, a melyet csak a müvelt közönség tud valódi értéke szerint megbecsülni és ez Tökés Emiliát, habár az utóbbi időben ritkán szerepel, mindenkor észreveszi a szinpadon, örömmel élvezi mesterkéletlen játékát és meg vagyunk győződve, hogy deczember 3-iki jutalomestején az elismerésnek hangosabb kifejezést is fog adni, annyival is inkább, mert az általa ez estére választott darab: Dumas fils „Demimonde“ vagy „a divathölgyek“ czimü humortól sziporkázó, kitünő vigjátéka, csak ujabb bizonyitéka, hogy Tökés Emilia a közönség elismerését osztatlanul megérdemli. Ez estén alkalma lesz a közönségnek meggyözödni, hogy Tökés Emilia a kassai nagyok között is elég nagy.

A Wilt-hangverseny müsora változást szenvedett, a mennyiben a világhirü diva Erkel egyik dala helyett Weber remek oczeán-áriáját fogja énekelni. A hangverseny 28-án este 7 és fél órakor veszi kezdetét. Ez estére a jegyek már mind eladattak s miután igen sokan vannak, a kik a terem kicsinyvolta miatt kiszoríultak, a diva, a hozzá intézett kérésre odanyilatkozott, hogy hajlandó még egy második hangverseny estén is énekelni. A társalgási egylet bizonyára, engedve a nagy közönség közohajának, nem fog akadályokat gördíteni a rendezök utjába és egy második estére is át fogja engedni a termet.

Csóka Sándor elnyerte a kolozsvári szinház igazgatóságát. Nem bizott erejében, kevés reménnyel, protekczió nélkül, csak mások buzditására volt bátorsága pályázni s talán ép ez idézte elö, hogy oly váratlanul jutott Kolozsvárhoz. A mi elösegitette, hogy Kassán director. Ez a legjobb ajánló levél volt, a mit folyamodványában meg sem kellett emliteni. A mit Kassán nem talált meg, Kolozsvár talán megadja neki. A babér ára nem mindenütt egyforma.

A kassai szinházért Csóka Sándor helyére — mint a városban beszélik — Nagy Vincze a szegedi szinház volt igazgatója ohajtana pályázni és eziránt már kérdést is intézett egy kassai ismeröséhez. Részünkről Nagy Vinczében minden tekintetben elég garanczián látunk arra nézve, hogy a kassai közönség igényeinek megfelelö társulattal vonulna be hozzánk s hogy igazgatásának szakértelem képezné alapját.

Adóügy. A polgármesteri hivatal hirdetményében értesiti Kassa város adófizető polgárait, hogy a kereseti adó IV. osztálya és a tökekamat s járadék-adó alá eső jövedelmeikre, továbbá az általános jövedelmi pótadó kivetésénél tekintettbe veendő bekebelezett adóssági kamat összegekre vonatkozó bevallásaikat a városi adóhivatalban kapható nyomtatványokon ugyancsak a városi adóhivatalba deczember végeig nyujtsák be. Továbbá, a házbér-adó ujbóli kivetésére vallomást azoknak kell beadni, a kik 1885. évi vallomásaik beadása után épitkeztek s az ebből folyó jövedelmüket eddig be nem jelentették. Ugyszintén, a kik uj üzletet nyitottak vagy foglalkozást kezdtek, vagy előbbi üzletökkel felhagytak s ezt illető helyen be nem jelentették.

Vadászat. A kassai vadásztársaság a legutóbbi vasárnapon, igen érdekes hajtó-vadászatot tartott a Jahodna egy részében, mely alkalommal 6 öz, 1 nyúl és 1 császármadár ejtetett el. Kiszely József két darab, Czeininger Antal, Stöhr Szilárd, Bauernebel egy-egy darab özet lött. A hatodikat Eckerdt János találta, de ez eliramlott.

Szölösgazdáink a polgármesteri hivatalban amerikai szölövesszökre vonatkozó megrendelési iveket vehetnek át, melyeket a földmivelési minisztérium küldött. Akik tehát az amerikai szölötajokat meg akarják honositani szölöikben, forduljanak a polgármesteri hivatalhoz, hol a közelebbi feltételek is megtudhatók.

A színészi kongressusra a kassai szintársulat részéről képviselökül tegnapelőtt *Peterdi Sándor* és *Follinus Aurél* választattak meg.

A nagyvárosi műmalom épitése páratlan gyorsasággal halad. Ugy értesülünk, hogy az óriási épület már fedél alatt áll s hogy a belberendezés, gépek felállitása már a legközelebbi időben meg fog kezdödni. A munka éjjel-nappal szakadatlanul folyik, a mint a ritka időjárás is igen kedvez. Az éjjeli munka villamos-világitásnál történik. A műmalom, melyhez terjedelemben csak a budapesti Gizella-malmot hasonlitják, a jövö évi márcziusban meg fogja kezdeni működését. Az épitkezésnél Kollacsek és Schmidt kassai épitészeknek is nagy részök van.

Himlő-járvány. A külvárosokban mindinkább elharapódzó himlőjárvány arra inditotta a hatóságot, hogy a Florián utczában levő iskola helyiséget bezárassa. Ezenkivül a rendőrség a tegnapi délután folyamán közegei által a külvárosi házakat sorra vizsgáltatta meg, mert a szülök beteg gyermekeiket elrejtik s ezáltal a járvány terjedését közvetlenül siettetik. A tiszti főorvos konstatálta, hogy a járványkórházban elhelyezett gyermekek legnagyobb része nincs beoltva, a mi fölött csodálkozásunknak vagyunk kénytelenek kifejezést adni, mert tudtunkkal ezt az egészségügyi törvény kényszer utján rendeli foganatositani, melynek végrehajtásáról egyenesen a városi hatóságnak kötelessége gondoskodni.

Amerikából haza. Vojtkó János, zemplénmegyei illetőségu Bihari János Ungvárra való társával Amerikából jött haza. A hazai levegö oly erös benyomással volt az elsöre, hogy akaratlanúl is berúgott s duhajkodása közben állitólag egy kerek százast veszitett el Abos és Kassa közt. Vojtkó Bihari pajtását gyanusitotta s a mig a rendőrség Ungvárra sürgönyzött, azalatt itt kitünt, hogy a pénzt egy cperjesi hentes találta meg, melyet a vasuti kalauz ettől elvett és átadta az állomási tönöknek. A bökkenö az, hogy a kerek százasból 70 frt 30 kr. lett.

Bárkány Mária Budapesten. A berlini udvari szinház kiváló tehetségü tagja január havában Budapestre jön, a hol tizenkét estén át fog a gyapjuntczai német szinházban vendégszerepelni. Bárkány k. a. a berlini közönség kedvencze, amely nem is nevezi másként, mint a „szép magyarnö.“ Kettöt legjobb szerepei közül magyarul is betanult, hogy adandó alkalommal azokat eljátszhassa. A kisasszony különben tökéletesen beszél magyarul.

Elvesztett pénz. Grünfeld Pál gálszécsi lakos, termény-alkusz e hó 10-én a rábizott 600 forintnyi összegből Kassán ép mikor egy üzletben a pénzt kézhez vette, látta, hogy 200 forintot elötte rejtélyes módon elvesztett. A szerencsétlen szegény embert, ki négy gyermek atyja, e veszteség oly sulyosan érintette, hogy fekvő beteg lett. E szegény ember nevében kérjük a pénz megtalálóját, hogy életjelt adjon magáról.

Szinházi műsor. Csötörtökön 26-án, „Jól őrzött kis-leány,“ vigj. 1 felv, „Varázshegedü“ és „Fortunio bájdala“ egyfelv. operettek, Gondáné jutalmára bérletszünetben. — Pénteken és szombaton Jókai szinmüve „Fekete gyémántok“, melyhez a diszleteket Csóka a nemzeti szinház mintái után készittette.

Uj lap. Panorama czim alatt Budapesten uj képes heti lap indult meg Temesváry L. és Rácz Károly társszerkesztök kiadásában. A mutatvány számok gazdag illusztrácziókon kivül változatos és figyelemre méltó irodalmi részt tartalmaznak. Előfizetési ára egy évre 6 forint, mely a Budapest IV. magyar-utcza 28. sz. a. levő kiadóhivatalba czimzendő.

Rövid hirek.

— *Irnoki* és irodaszolgái állomásra hirdet pályázatot a kassai ipartestület. Folyamodványok november 29-ig nyujtandók be Lang Imre, testületi elnöknél. Javadalmazás irnok 400, szolga 300 frt egy évre, ez utóbbi 50 frt ovadék letételre van kötelezve.

— *Lopás.* Kosztrabszky, pénzügyi biztos lakásából e napokban egy szürke bundát loptak el. A bunda fekete bárány szörmével van bélelve, zöld hajtókás és fehér érczgombbal van ellátva.

— *A végöhid* érdekében a kormány rárt a városra, hogy azt rombolja le és hogy a jövö évi juniusig ujat épittessen.

— *Kresz János* legutóbb városi képviselövé történt választását az igazoló-választmány helybenhagyta.

Szörnyü párbaj. Déli Franczia-országban kinos feltünést okozott a következő eset. Egy fiatal orvos, bizonyos Luczien Derier, két hét előtt vérmérgezés következtében iszonyu kinok közt halt meg. Mindenki azt hitte, hogy bönczolás alkalmával megszurta magát s vigyázatlansága áldozata lett. Mint utólag kitudódott, a dolog egészen másként történt. Derier-nek volt egy barátja, bizonyos Patin René, akivel sokáig a legbensöbb barátságban élt. René növére, Marczelle, a vidék legszebb leánya volt s Derier beleszeretett. Addig udvarolt a leánynak, mig ez hajolt kérésére s titokban kedvese lett. Mikor aztán Marczelle sürgette a házasságot, Derier cserben hagyta s nem akart többé róla tudni. A boldogtalan leány fölhasználta bátyja néhány napi távollétét s vizbe ölte magát. Épen akkor fogták ki, mikor René visszatért utjából. Ő azt hitte, hogy huga egy rokonuknál van látogatóban s minden rossz sejtelem nélkül ment a városi kórházba, a hova egy vizbefult leány bonczolására hivták. A bonczterem előtti szobában Derier-vel találkozott s a két férfiu hidegen üdvözölte egymást. Megjegyzendő, hogy René mit sem tudott a növére s Derier közti bensöbb viszonyról, de azért rosszalta barátja magaviseletét, a ki a leányban reményeket ébresztett s azután cserben hagyta. Mikor a bonczolandó holttestet megpillantották, mindketten rémülten kiáltottak föl. Ráismertek a szerencsétlen Marczellere. Derier-a annyira erőt vett a lelki fárdalás, hogy az első rémület hatása alatt mindent elárult, a mi közte és a leány között történt. René-ben szörnyü bosszugondolat támadt. — „Meg fogsz velem verekedni, gaz ficzkó!“ kiáltott. — „Rendelkezésére állok, uram; — kérem, jelölje meg fegyvereit.“ — „Fegyvereimet? Azonnal!“ — Orvosi kézitáskájából két apró aczélpengét vett elő, a milyeneket operácziónál szokás használni s beleszurt velük növére holttestébe. Az egyik pengét Derier-nek adta e szavakkal: „Párbajunk halálos kimenetelü lesz. Akit e fegyver megszur, arra nézve nincs többé segély, ha fél óra alatt ki nem égetteti a sebet. Esküdjél meg becsületszavadra, hogy nem fogod az orvosi segélyt igénybe venni“. Derier minden ellenkezés nélkül megesküdött s a két volt barát, most már halálos ellenség, egymásra rohant. Több perczenyi küzdelem után Derier jobb kezen érte egy szurás. Hazament, bezárkózott szobájába s másnap szörnyü kinok közt halt meg. A haláltusa közben akarata ellenére árulta el a párbaj titkát.

Kassai apróságok.

A közjogból magyarázgat egy táncz-mulatság alkalmával a körülte csoportosulóknak a tanár s elmondja, hogy a pragmatika sanctio értelmében Magyarország önálló, független és Magyarország önérzetes férfiai kivivták a függetlenségöket ..... ekkor meglátja, hogy a jogász a csárdásban csókot kap, elbámulva és elgondolkozva hozzátesz: ..... Irmuskától.

*

Az igazgató uraál.

— Átolvasta már, igazgató ur benyujtott két darabomat?

— Eddig csak az egyiket olvastam át.

— Szabad tudnom, megnyerte-e tetszését?

— Őszintén mondva, a másik jobban tetszik.

CSARNOK.

A társalgónő.

— Ries Hermin eredeti regénye. — 16

Az ezredes könnyülten lélekzett fel, amint Egide bucsut vett Klárától. Gyors távozását a honvágygyal indokolta. Pedig eszébe sem volt Párisba menni.

Mi vár ott rá, a régi élet?

Balatonfüreden a mult nyáron ismerkedett meg egy gazdag kereskedö családjával.

Olyan bizalommal, melegséggel viseltetett irányában. Hivták is, hogy ha majd Telekesyéktöl megválik, jöjjön hozzájok.

Tárt karokkal fogadták.

Nem volt többé „Bonne“, hanem avangirozott titulus tekintetében. Társalgónö volt a czime — —

Ez adta férjhez Wolpinihez.

Egide felkaczagott.

Ki emlékeznék a kis virágárus Bigire?

— No, Dimm, — mormolá Egide kissé sötéten — ö vette meg az elsö virágot tölem ...... Dimm emlékszik mindenre ...... igazán, ez a Dimm igen állhatatos! Megmondta, az övé leszek és örökön szeretni fog.

Csak az a sajátságos, hogy a mig Egide szabad volt, addig Dimm ugy tett, mintha megfeledkezett volna róla, s mihelyt férjhez ment, halálosan bele szeretett. Hányszor volt titokban ott a Duna mellett ... aztán Velenczében ...... igazán meg kell hagyni érdemét, hogy nagyon kitartó.

Ugyan hol lehet most?! Nöül vette-e azt az özvegyet? Nem vehette, hiszen nem indithat válópert örült neje ellen. Elárulná magát. Elfognák — — —

Holnap mégis jól szemügyre veszi azt a gyanus külsejü embert, s ha csakugyan Dimm lenne — elveszti.

Azt az álló tükröt kellene a másik sarokba állitani, — szövé tovább gondolatát s fölkelt.

Sajátos félelem lepte meg.

Egyszerre elsötétültek a terem ablakai.

Mintha valaki betette volna az ablak-táblákat.

Lépéseket is hall.

A házfelügyelö bizonyosan azt hiszi, hogy már eltávozott.

Sokáig merengett.

Igen jól találja magát itt.

— Utána nézek, — mondá a kijárat felé fordulva, — de igaz, a tükröt ... — folytatá visszafordulva.

Vontatott lépésekkel haladt a tükör felé, majd rémülve megállt.

A tükörböl szakasztott olyan alak nézett reá mint ....

— Ah! — kiáltá borzadva.

Dimm fenyegetöleg emelve karját lépett ki a szegletböl.

— Egy szót se, — susogá, — mert meghalsz. Egidet vállon ragadta.

— Két hét óta bujdosom szülövárosomban — kezdé halk rekedt hangon, — bujdosom, hol valaha tisztelve, szeretve emelt fövel jártam .... Kerülöm az embereket, remegek minden nesz hallatára ...... oh, Egide, tegnap Oszkárt, fiamat láttam, akit én megtagadtam, ocsmányúl elhagytam ...... de mit érdekel mindez téged! Nem átkozom azt a perczet, amidön csábjaidnak engedve, eldobtam magamtól mindent, ami szent, megszüntem ember lenni! Bünös vagyok, tudom, bünösebb mint te, aki anyagi érdekeknek élve, játékszerül használtad szivemet. ... Késö, késö minden. .... Nem szemrehányást jöttem tenni ...... kimértek perczeim .... otthonodban nem közeledhettem feléd anélkül, hogy magamra ne vonjam valaki figyelmét. Meglestelek. A lelkiismeret hozott ide .... a magyarországi özvegy azt hiszi, hogy nöm .... megcsaltam ... okmányokat hamisitottam, hogy magamévá tehessem ... vagyonát. Pénzt akartam szerezni, becsületes emberré lenni, de átok van rajtam, minden törekvésem balúl üt ki. Az özvegy vagyonát elköltöttem ... elvesztettem. Gyalog, bujdokolva, éhezve, jöttem ide; te vagy az egyetlen, aki rajtam segithet. Mi neked százezer frank!

Egide egymásra szoritott ajakkal hallgatta. Elsö meglepetéséböl régen felocsult.

Mi neki ez embert ártalmatlanná tenni, aki orvúl megtámadta, zsarolja! — gondolá.

Ki hinne egy szökevény, egy szédelgö mendemondáinak?

Egide tekintetével elárulta, min töri eszét.

— El akarsz fogatni ugy-e? — mondá Dimm, gúnyos mosolylyal; — gondoltam az efféle fogadtatásokra, de bereteszeltem magam után az ajtókat. Csak ketten vagyunk e palotában.

Egide nevette magában Dimm gondosságát, gúnyát.

Csak egy lépés és ö menekül a gaz kelepczéjéböl. Ott van a titkos tapetta-ajtó, mely jegyese lakosztályát az övével köti egybe, erröl nincs tudomása senkinek, ezen át rögtön a folyósóra juthat s amint becsapja maga után az ajtót, az bezárul, Dimm fogva van. ....

— Hiába tekintesz szerte, nem menekülsz .... hiszen nem akarom életedet, nem semmit. Pénzért esedezem ...... aztán elmegyek, nem látsz többé soha, soha ......

Egide olyan mozdulatot tett, mintha menni akarna.

— Százezer frankot, különben ......

— Különben? Bevádolsz, árulkodni fogsz reám a gróf elött. .... Oh, ismerlek .... elmondod, hogy hitszegö voltam, férjemet rútúl megcsaltam, az örületbe, a halálba kergettem, hogy gyermekemet, az ö gyermekét gyülölöm .... szivtelen, nagyravágyó vagyok, elmondasz még minden mást ...... oh, hiszen neked valaha igen szép szónoki tehetséged volt .... nos, mondj el mindent, mit bánom én, hanem fog-e hinni neked? Fogsz-e utat találni hozzá?

Egide kárörvendve tekintett Dimm rongyos ruháira.

— Csalódol, Egide, árulkodás árán nem akarok pénzhez jutni ...... nem, ne félj, amint jöttem, oly nesztelenül távozom el, magammal viszem azon tudatot, hogy mindent megkiséreltem érdekemben ...... s te biztonságban élvezheted D'Argan gróf keblén káprázatod mámorát.

— No, lásd mennyi sentimentalizmus van benned, — gúnyolódék Egide — s milyen lelkiismeret, a hatást azonban eltévesztték szavaid ...... talán azért, mert én hála a sorsnak, hasonérzelmektöl ment vagyok. .... Hanem kérelmednek soha sem birtam ellent állni, tehát várj csak itt, mert hiszen százezer frankot nem czipelek a zsebemben ...... öt percz alatt visszajövök ...... a házfelügyelönél van pénz, reá van bizva a munkások fizetése ....

Egide ördögi mosolylyal fordult az ajtó felé, melyet egy óriási virágcsokor takart.

E pillanatban sikoltva hátrált,

Az ajtónyilásban D'Argan gróf alakja tünt fel.

(Folyt. következik.)

Kassai piacz.

Kassa, nov. 25. A mai felhozatal lényegtelen volt, a mi leginkább a rossz utaknak tulajdonitható. Legtöbb hozatott árpából, mig buza majdnem teljesen hiányzott. Az irány lanyha, miután még az árpa-kivitel is az utóbbi idöben egészen megszünt, és az a kevés, a mi még kivitetik, nem határozott számlára, hanem konzignáczióra megy. Métermázsánkénti árak: buza 6·80—7·15, rozs 5·40—80, árpa 5·—5·30, zab 4·80—5·40, tengeri 4·50—60.

Felelös szerkesztö: **Ries Lajos.**

Nyilttér.

Köszönet nyilvánitás.

Alólirott család kötelességének ismeri mindazoknak hálás köszönetet mondani, kik felejthetlen halottunk

Özv. dr. Liebmann Árminné

szül. Weinberger Fanni

e hó 22-én történt temetése alkalmával megjelenésök által fájdalmunkat enyhitették.

Kelt Kassán, 1885. november hó 24-én.

A gyászoló család.

HIRDETÉSEK.

Nyujtsunk kezet a szerencsének!

500,000 márka

fönyereményt igér kedvezö esetben a **hamburgi nagy pénzsorjáték**, mely a magas **kormány által** jóváhagyatott és biztosittatott.

Eme ujabbi játék-tervezet elönyös berendezése abban áll, hogy rövid par hó lefolyása alatt 7 sorsolásban **100,000 50,500 nyereménynek** kell bizton történni., ezek között vannak fönyeremények, esetleg 500,000 márka, illetöleg.

1	nyeremény	á 300,000	márka	26	nyeremény	á	10,000	márka
1	„	á 200,000	„	56	„	á	5,000	„
2	„	á 100,000	„	106	„	á	3,000	„
1	„	á 90,000	„	253	„	á	2,000	„
1	„	á 80,000	„	512	„	á	1,000	„
2	„	á 70,000	„	818	„	á	500	„
1	„	á 60,000	„	31720	„	á	145	„
2	„	á 50,000	„					
1	„	á 30,000	„	további 16,990 nyeremény á 300,				
5	„	á 20,000	„	200, 150, 124, 100, 94, 67, 40,				
3	„	á 15,000	„	20 márka.				

Ezen nyereményekbol az elsö osztályban 2000 összesen 117,000 márka értekben sorsoltatik ki.

Az elsö oszt. fönyeremény 50,000 márka, mely 2-ik 60,000, 3-ik 70,000, 4-ik 80,000, 5-ik 90,000, 6-ik 100,000, a 7-ik oszt. esetleg 500,000 illetve 300,000 200,000 márkára stb. emelkedik.

A nyeremények hivatalosan az alapterv szerint lettek megállapitva.

Eme nagy, az állam által biztositott sorsjáték elsö osztályának legközelebbi nyeremény huzásnak ára

egész eredeti sorsjegy 3 [illegible] ki

fél [illegible] 1 [illegible]

negyed [illegible] 90 [illegible]

Mindennemü megrendelések **a pénz beküldése, postautoni fizetés, vagy az összeg utanvetele** mellett a legnagyobb [illegible] teljesittetnek, mindenki az állam czimerével ellátott **eredeti sorsjegyeket** tölünk saját kezeihez kapja.

A megrendelésekhez a szükséges hivatalos tervezetek ingyen mellékeltetnek, melyekböl úgy a nyeremények beosztása az illetö osztályokra, mint szintén az illetö betétek is meglathatók s minden huzás után [illegible] telhivás nélkül megküldjük a hivatalos huzasi lajstromot.

Kivánatra a hivatalos tervet megtekintés végett bérmentve és [illegible] beküldjük és kijelentjük, hogy nemtetszés esetén a sorsjegyeket visszaveszszük és az ezekért fizetett összeget megtéritjük.

A nyeremények kifizetése mindig pontosan s az **állam jótállása** mellett történik.

Csoportozatunk mindig a szerencse kegyeltje volt s érdekelt telepeseink [illegible] a legnagyobb nyereményeket fizettük ki, a többi között **250,000, 100,000, 80,000, 60,000, 40,000** stb. márkásokat.

Ezen igy a **legszilárdabb alapra** fektetett vállalatnál elöre, [illegible] mindenütt a legélénkebb részvételre lehet bizton számitani, hogy tehát minden megrendelésnek eleget tehessünk, kérjük ezeket **folyó évi november 30-ika elött** hozzánk elküldeni.

Kaufmann & Simon, **bank- és váltó-üzlete**

Hamburgban.

Mindennemü államkötvények, vasuti részvények és hitel-sorsjegyek bevásárlása és eladása.

9—6

U. i. Ezennel köszönetünket mondjuk a régibb idök óta nyilvánitott bizalomért, s a midön eme ujabbi sorsjáték kezdetével a résztvételre fölhivunk, ezentúl is igyekezni fogunk állandó, pontos s lelkiismeretes kiszolgáltatás által, igen tisztelt érdekelt teleink teljes megelégedését kiérdemelhetni. **A f.**

Ifj. Schwartz Salamon butorgyáros

Kassa.

Van szerencsem értesiteni a n. érd. közönséget, hogy

épület-, butor-asztalos és kárpitos-mühelyemet,

megnagyobbitva és korszerüen berendezve

Erzsébettér, Kórház-utcza 1. és 2. számu saját házamba

tettem át.

A midön ennek szives tudomásúl vételét kérném, nem mulaszhatom el a nagyérd. közönségnek éveken át irántam tanúsitott változatlan bizalomért hálás köszönetet mondani, kérvé, hogy azt számomra továbbra is fentartani legyen szives.

Asztalos- és kárpitos-mühelyemben a legpontosabb felügyelet mellett a legszerényebbtöl a legfokozottabb igényig fölfelé készitek mindenféle lakó-szoba berendezéseket, u. m. terem, háló, ebédlök butorozása tölgy és fekete diótából, melyekböl **föutcza 4. számú üzletemben** nagy választékot tartok.

Fa- és kárpitos-butorokon kivül nagy raktárom van mindenféle vas-butorok, carnissák, tükrök, képek, márvány-lappal, asztalok, credenzek, éjjeli szekrények és számtalan ez iparhoz tartozó tárgy, melyek a **legolcsóbb** és **minden versenyt kizáró áron jótállással adatnak el**, különösen most, a midön **tulhalmozott raktáraimat kiüriteni kénytelen vagyok.**

Menyasszonyi lak-berendezések a legrövidebb idö alatt szállittatnak.

Egyszersmint felhivom a n. érd. közönség figyelmét a kórház-utczai 1. és 2. sz. saját házamban berendezett

butor-kölcsönzö-intézetre

hol mindenféle butor és berendezési czikk igen elönyös feltétel mellett kölcsön vehetö.

Magamat a n. érd. közönség további kegyeibe ajánlva, vagyok

mély tisztelettel

ifj. Schwartz Salamon, butorgyáros.

Raktár: Kassa, föutcza 4. sz. a.

Felvétetik: egy **müvezetö**, ki ugy a butor- mint épület-asztalosságban gyakorlott és kitünöen rajzol, továbbá **több** jó asztalos-segéd.

Erzsébettér Kórház-utcza 1. és 2. számú házamban **több kényelmes lakás** és **istálló** bérelhetö.

6—6

A kertész-utcza 5. számú ház szabad kézböl eladó. Bövebb felvilágositás ugyanott nyerhetö.

4—5

Nyomatja Ries Lajos kiadó saját könyvnyomó-intézetében Kassa 1885.

I. évfolyam. Kassa, 1885. évi november 29. 21. szám.

Előfizetési díj:
Egy évre ... 5 frt — kr.
Félévre ... 2 „ 50 „
Negyedévre ... 1 „ 25 „
helyen házhoz-hordással, vidékre postai küldéssel.
Egyes szám 6 kr.

Hirdetések
egy petit sor ... 4 kr.
nyilttéren ... 12 „
Többszöri közlésnél engedmény.
Felvétel a kiadóhivatalban főutcza 54. sz.

KASSAI SZEMLE.

Társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden csötörtökön és vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Kassa főutcza 54. sz. a.
hova a lap szellemi és anyagi részét érdeklő küldemények czímzendők.
Kéziratok vissza nem adatnak.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

Tisza Kálmán.

Nagy Magyarország ma ünnepel. Nem mondva csinált lelkesedés hatja át a sziveket. Az igazi bámulat ragadja meg azok lelkét, a kik nem vakok és látták, nem süketek és hallották azon a hosszú évtizeden át, hogy mire képes a törhetlen hazaszeretet, a tántorithatlan vasakarat, az államférfiúi bölcsességgel megáldott józanész, a tiszta jellem.

Ha igaz az, hogy a politika nem ismeri a merevséget, de követi azt az elvet, a mely a simaságban fekszik, akkor Tisza Kálmán a történelem lapjain szereplő nagy politikusok mellett a legnagyobb helyet vivta ki magának.

Azt, mert tiz évi nagy politikai pályája kezdetén oly ellenáramlattal állt szemben, a mely más ember kezében a munkát megbénitja, a vádak annyiféle alakban nehezedtek reá, hogy valóságos csoda volt, hogy az előtte fekvő tenger munka elől meg nem hátrált.

Előbbi hivei, kik benne látták összpontositva mindazon kellékeket, melyek a fenálló formát a nemzet szemében a lehető legnépszerűtlenebbé képes tenni, és melyek felfelé a legmerevebben ragaszkodnak a felállitott elv minden betűjéhez, legnagyobb részt támadói lettek és hirdették, a mint hirdetik ma is, hogy Tisza Kálmán egy alkalmas pillanatban feláldozta az elvet a hatalom csillogó fényeért; az elvvel játszott, hogy annál könnyebben ragadhassa magához Magyarország kormányzását; hirdetik, hogy a kormányt megtarthassa, feláldozza a hon javát.

Ma azonban megváltozott a helyzet. A mit a tiz év kezdetén a nemzet túlnyomó része elhitt, mert hisz akkor nem is tehetett mást, azt ma absurdumnak mondja, mivel az alkotások és hazafias tények egész láncolata pecsételi meg Tisza politikai, államférfiui nagyságát még pedig oly alakban, a melyek egyszersmint hirdetői, hogy Tisza a hazát tekintette mindenekelőtt már akkor, a midőn politikai bölcsesége érett megfontolás után arra a meggyőződésre juttatta, hogy a politikában a merevség csak még inkább fokozná azt a mindenki előtt ismeretes veszélyt, melyben a haza a hetvenes évek küszöbén forgott.

Igen, úgy áll.

Tisza kormányra léptekor az egymást gyorsan váltogató ephemer kabinetek kezéből ugyszólván egy czélja-vesztett Magyarországot vett át, melynek állami legsarkalatosabb intézményei a megelőző hányattatások következtében mindjobban hanyatlottak lefelé.

Nem kevessé járult ehhez az 1873. évi katasztrófa, mely pénz- és hitelügyi, közgazdasági viszonyainkat teljesen megsemmisitette.

Ebben a kétségbeejtő állapotban, hogyan nézhette volna oly politikai képességgel biró férfiú, mint Tisza, hazája szomorú sorsát.

És azóta a tények igazolják, hogy ez országban Tisza tiz éven át ezernyi ellentétes törekvés és erőszakoskodás között kétségbevonhatlanúl tartotta fönn a politikai egyensúlyt és a polgárok közötti békét.

Látjuk, hogy az ő kezében a hanyatlásnak indúlt nemzeti eszme uj ragyogásra és uj melegségre serkent. A nemzeti erő kifejtése által felburjánzott és ma is sötétben ólalkodó nemzetiségi aspirációk az ő energiája folytán mindinkább reziguációra lesznek kárhoztatva.

Az általa minden téren meghonositott rendszeres munkálkodás, mely alatt állami intézményeinket hús és vér jellemzi, mindenütt erőt és hatalmat képviselnek. Magyarország polgárai érzik azt a jótékonyan ható békét, mert zavartalanúl élvezhetik munkájuknak gyümölcsét.

Azért mondjuk és tartjuk mi Tisza tiz évi munkáját hazánkra nézve egy uj korszaknak, melynek kezdetén Magyarország már-már elvesztett önállóságát visszaszerezte és e haza külső és belső ellenségei kénytelenek voltak beismerni, hogy az általuk naponként várt állami életképtelenség egy soha be nem következő pium desiderium, mert a kéz, mely az ingadozó mérleget átvette, biztos volt és szilárd s a veszedelmes ingadozás lassankint visszatért ismét az egyensúly állapotába.

Nincs jogunk Tisza politikai tevékenységének mélyebbre ható tetteit birálat alá venni s ha volna is, sokkal gyöngébbnek érezzük magunkat erre s azért csak ráutalunk az 1877—78. évi keserű kiegyezési küzdelmekre, s a nyomába jött bosnyák hadjárat kényszerű helyzetére, melybe az európai nagy események hazánkat oly kegyetlen virtuozitással belesodorták.

Tiszának e két kényes természetű ügynél tanúsitott fegyverténye, melylyel a magyar államot a veszedelmek egész lánczolatából kimentette, minden magyar ember bámulatára és tiszteletére méltó.

Tiz évi munkájának általános öröm-ünnepét azonban e két, talán csak kevesek előtt ismert ténye nem tehetné oly fényessé, mint a milyennek ma a főváros lakossága szemtanúja.

Hogy az ország ünnepeljen, ahhoz sokkal több érdem kivántatik s ép ezek azok, a mik a nemzet szeme előtt vannak s a mikből látjuk, hogy hazánk fejlődésében és jövőjében jobban bizhatunk, mint valaha,

S mindezen érdemek között Tisza kormányzatában legelől áll az, hogy az ő bölcsessége mentette meg hazánkban a liberalizmust, megteremtette a magyar politikát s ezzel egyidejűleg lejáratta e politikának ellenségeit.

Ez az egy munkája, a melyért a haza minden igaz fia osztatlanúl elismeri érdemét s a melynél nem találkozik ellenzékeskedéssel.

Mindezekért, a midőn az egész nemzet ünnepeli működésének tiz évi fordulóját, mi is le akarjuk róni Tisza Kálmán iránt érzett elismerésünket, kivánva, hogy azon a helyen, a hol eddig is oly áldásosan működött a haza javára, ezentúl is ép oly erős kézzel működjék.

Ries Lajos.

TÁRCZA.

Mijtámhoz.

Czendes éjszatáton
Fejüjök az ádon,
A szemem könnezik
Esz a szivem véjzik.

Mikoj vijád netem?
Mi jesz a védzetem!
Mindég az iszkoja?
Szoha Mijtám czókja?

Széden, de timondom,
Hod a pjoffeszojom —
Ájujkodott jeám
Ész tedetjen apám
Jám támadott ojvúl
Páczávaj hátuljúl.
Bijon czak azt néztem,
Hod ő apám nétem, —
Mejt ha ezt fejejtem,
Neti, netem védem — — —

* * *

Téjben tejem a jéd,
Oh, majd számojunk méd!
Hajd med fohászimat,
Könnitsd med szojszomat,
Én szejejmesz Mijtám,
Ne kejüj az utczán!

Attila.

Egy vén leány emlékezete.

A „Kassai Szemle“ számára irta: Ő maga.

Sokan csóválják a fejöket, ha engem látnak.

Tudom miért.

Azt gondolják a jó emberek, hogy nálamnál szegényebb, csunyább leány is kapott élettársat, csak én nem, csak én járok-kelek kongó nagy termeimben egyedül.

Sokáig küzdöttem azon eszmével, hogy elmondjam-e a jó embereknek, hogy nem rajtam múlt, hogy máig is pártában vagyok.

Nem voltam én válogatós, mint sok leány, de a hir — mondjuk pletyka — a csinos leányok ez átka, követett lépten-nyomon; ez riasztotta el azokat is, akik talán melegebben éreztek irányomban, s akiket én is könnyen, mosolyogva, foglyul ejtettem volna.

Oh, ezek a beesett szemek valaha tüzet szóró gyémántok voltak; e fonnyadt kebelben forrón érző sziv dobogott, ezek a csontos, sovány karok teltek s ölelésre tárva valának, ez a ránczos, szemölcsös arcz, üde, rózsás volt, ez a gürnyedt derék ... De minek folytatnám, a „valaha“ és a „most“, oly távol állnak egymástól, mint a rossz szomszédok jó barátsága.

Ezt apám mondta, nem én. Ő kerülte a szomszédot, a szomszéd meg őt, az elvkülönbség tátongó ür, kivált forradalmi időkben, melyet egy sem akar a másik kedveért átugrani.

De mit elvkülönbség, mit forradalom, midőn a tilalom hadi lábon áll a sziv érzelmeivel?

Nagy a világ — azt mondta az apám — keress magadnak a kit akarsz, de a szomszéd fiát, a míg én élek, nem fogom vőmnek nevezni.

Igaz, hogy nagy a világ, de mit nekem a nagy világ, midőn csak a sövényen kell átnéznem és megláthatom azt, a kit a nagy világban hasztalan keresnék.

Át is néztem, át is kiáltottam, és csodák csodája, a szomszéd fia mindig látható volt, mindig felelt a szavamra. Felelt és az öregek kölcsönös gyülölete szerelemmé fajult ifju sziveinkben.

A sövény, az ott állt köztünk mindig. Oh, de mi tudtuk, hogy süket és még a csókok csattanását sem hallja.

Milyen könnyü lett volna azt az átkozott sövényt eldönteni, átugrani, vagy —

Most sokszor gondolok erre, söt hiszem, hogy meg is tudnám tenni; de valaha, akkor egészen más volt a levegö, mások az emberek.

Apámnak elég volt a gyülölethez az, midön azt szavalták, hogy „Talpra magyar“ és szomszédja nemhogy talpra állt volna, de leült.

Hiába volt minden mentség; akik azelött szerették egymást, most meggyülölték.

De mit bántuk mi ezt?

A remény horgonyt vetett a sövénynél s a szabadságnak csak e száraz vesszökből font alkotmány vetett gátat.

Mit érdekeltek minket a napi izgalmas hirek, mit a véres csaták?

Minden ugy volt, a mint mi gondoltuk; a sövény tövében nem különböztek az elvek, a csendes boldogság itt ütött tanyát.

Igaz, hogy néha megijedtünk. Zörgött a falevél, nyikorgott a kis kapu. Ha a levegöt egy-egy elkésett madár szelte, mindig azt hittük, hogy már a közel bokorból valami somfa bot, valami kampós bot nyulik felénk.

Hej, mert az öregek ezerfelé látnak!

Azonban a mi öregeinket nappal a haza ügye és az egymás iránti gyülölség foglalta el. Éjjel pedig az álom tartotta fogva, kivált ha előbb egy kis álomhozót vettek magukhoz.

koronázáskor történt esetét és ha most felmegy Pestre Tiszát jubilálni, nem fog, mint akkor a másik elaludni.

Jövendölni is tudok.

Előre megmondtam, hogy ugy lesz a szobaurral, amint lett.

Nem is várta az elsejét, felmondott.

Befüstölte az ujonnan pingált szobát, mert egyre pöfékel, — elrontotta a kályha czugját, csupa szerelmes levelekkel füt, — leverte az ajtó kilincseit, zárait, hogy éjszaka ne nyikorogjon, — összeheverte a butorokat, — nappal mindig alszik — s most megy.

Málcsikám sir, mert igen megszokta.

A vöm szeretne a szobaur helyzetében lenni, s hogy nem lehet, szinte sir.

Én meg azt mondom, hadd menjen, kitegyük a czédulát, majd jön más.

Nem szoktam leszólni senkit, de ilyen lakó útonútfelen van.

Nincs, csak két ötö-fehér ruhája, az is folton folt, de van felső kilencz ötö, az igaz, hogy mindért tartozik.

Aztán milyen szekános, elbizakodott, azt hiszi, hogy minden nö fülig szerelmes belé.

Kapriczai miatt nem győztük magunkat szobaleánynyal.

Milyen lakónk lesz most?

Akármilyen, csak pontosan fizessen.

Csakhogy ép ez a ritkaság.

Katonatiszt? Az meg mind olyan udvarias és szeretni való, hogy az ember tudtán kivül is neki fizet. —

Nem szoktam leszólni senkit. Kányaékat is csak azért hozom elő, mivel igen jó ismerőseink.

A multkor meghivtak bennünket szoárérа.

Én nem akartam elmenni, minthogy még gyászban vagyok s nem szeretem a nagy traktát, mert ha megterheli az ember a gyomrát, rendesen ördöggel álmodik: de a vöm kitudta, hogy Kánya nagyszerü vacsorát rendelt Schalkháztól, — a legfinomabb vendéglő nálunk.

Ugy véltem segiteni gyomrunkon, hogy leszónokoltam az ebédet, mint Éder Ödön a huszonhárom perczentes pótadót, és —

— Ugyan lóduljatok tölem! ne tépászszatok! Bábi, te vagy az okosabb, engedj Pistinek —

— Pisti azt mondja, hogy ö mészájos ész én ditnó vadok, meg akaj öjni.

— Hat elment az eszetek?!

— Ditnó, hát ditnó. — ordit Pisti. — czak feküdj je, ész vonitsz: mikoj szujlak!

— Szerelmes Jézusom! most mindjárt agyonütöm egyiket a másikkal!

Pokolra jutok e gyerekek miatt!

Ez a Pisti mindig megteszi magát valaminek.

Csak az elöbb csukta rám a kamara ajtót, mert ö generális, és én nem szalutáltam neki.

Majd hurkot vet az emberek nyakában, mert ö, azt mondja, sintér.

És elmentünk Kányaékhoz.

Az asztal pompásan meg volt teritve, a jókedv sziporkázott, pezsgett, s valódi józan eszmecsere folyt, söt még egy csárdást is elölegeztünk a vacsorának fütty kisérettel, de — a vacsorát, amig ott voltunk, nem hozták el.

Nem azért megy az ember valahová, hogy jól lakjék, aminthogy igaz is, de csendben mégis igen megbotránkoztunk a vacsora elmaradásán.

Ma széltében beszéli Kányané, hogy a vacsorarendelés el volt hibázva, ma lesz.

Kezdjük ujra.

Csak kezdje, aki akarja!

Hát még sem lódultok innen!

Vagy itt sem vagytok?

Hát hol lármáztok?

Megyek már megnézni, mert még kárt tesznek.

Tiszteli a nénit és maradtam az, aki voltam.

Kassán, Szent-András havában.

özv. Gágor Kata.

Az 1886. évre kisorsolt sajtóügyi esküdtek névlajstroma.

I. negyed. Varga Bertalan, papirkereskedő, Wandracsek Jenő orvos, Budatinszky Jenő pénzügyi hivatalnok, Dunkel Vilmos parkettgyáros, Mauritz Rezső reáliskolai igazgató, Vécsey József, árvaszéki ülnök, Kaiser Sándor állatorvos, Braunfeld Samú posztó-kereskedő, Petrányi János, czipész, Várkoly János, divatkereskedő, Dr. Klupathy Antal, jogtanár, Maurer Adolf, könyvkereskedő, Hamar Ferencz ügyvéd, Fábiányi Gyula, polg. isk. tanár, Fábián János, megyei főügyész, Lükő Gyula, megyei alszámvevő, Werfer Károly, könyvnyomdász, Elischer Henrik, husfüstölő, Szakkay József, gépészeti ipartanóda igazgatója, Halmos József, ügyvéd, Lang József, épitész, Éder Ödön ügyvéd, Bartsch Pál, városi hivatalnok, Magócsy József, füszerkereskedő, Pausz Tivadar, üvegkereskedő, Offenheimer Gyula, közjegyző, Erdődy János, tanitóképző intézet igazgatója, Schirger Tivadar, vaskereskedő, Fleischer Gusztáv, gépgyáros, Deil Jenő, kereskedelmi kamarai titkár, Rélay Róbert, ügyvéd, Naményi Gyula, megyei árvaszéki elnök, Hevessy Károly ügyvéd, Maurer Rezső, borkereskedő, Mártonffy Márton, polg. isk. igazgató, Piller Miklós, kataszteri felügyelő.

II. negyed. Widder Mór, ügyvéd, Baliga Róbert, városi erdész, Beller Károly, füszerkereskedő, Szabó Adolf, kir. erdőfelügyelő, Kresz János, prot. isk. tanitó, Szalay László, ügyvéd, Benczur Géza, ügyvéd, Gerster Zsigmond, ellenör, Knöpfler Vilmos, ügynök, dr. Moskovits Jakab, városi föorvos, Schvartz Vincze, bérlő, Czeininger Antal, birtokos, Dick Boldizsár, terménykereskedő, Bukuresty János, gazd. tanint. tanár, dr. Senka József, kórházi igazgató, Böllmann János, gazd. tanint. főkertész, Adriányi Béla, vaskereskedő, Gallik Géza, gyógyszerész, Misztarka György, divatkereskedő, Fiedler Károly, birtokos, Rapp Antal, asztalos, Schirger Gusztáv, mérnök, Szakmáry Károly, füszerkereskedő, Letzter Simon, fényképész, Angyal Gábor, elemi tanitó, Fekete István, pék, Berzáczy Mihály, pék, Jakab Péter, épitész, Lang Imre, épitész, Keczer Gyula, birtokos, dr. Verédy Károly, tanfelügyelő, Hedry Lörincz, ügyvéd, dr. Csorba Gyula, megyei föorvos, Antal Emil, ügyvéd, Hauszer Károly, rézöntő, Poeschl Gyula, városi mérnök.

III. negyed. Aranyossy László, ügyvéd, Markó Lajos, bőrkereskedő, Comáromy László, megyei alispán, Reisz Nándor, lakatos, Rodiczky Jenö, gazd. tanint. igazgató, Mariska Vilmos, jogtanár, Kiszely József, ügyvéd, Koós Pál, megyei főpénztárnok, Markó Gyula, vaskereskedő, ifj. Novelly Sándor füszerkereskedő, Juhász Mihály, ügyvéd, Kaczvinszky Béla, bőrkereskedö, Demeter Titusz, városi ügyész, Földi Miksa, orvos, Jermy Károly, kereskedő, Krausz Béla, pénzügyi igazgató, Csengery Dezső, ügyvéd, Ghillányi János, órás, Szerencsi Ede, czukorka gyáros, Grega András, pék, dr. Gai Márk, orvos, Lang Nándor, nyugdijas, Lekly Gyula, gépészeti szaktanár, Tomka Mór, pénzügyi titkár, Mocsáry József, férfiruha-üzlet, Búlyi Dezső, ügyvéd, Kuhlmann Nándor, füszerkereskedő, Kytka Ferencz, ügyvéd, Wandraschek Károly, gyógyszerész, Demeter Manó, birtokos, Freudenfeld Antal, korcsmáros, Klekner Alajos, jogakadémiai igazgató, Vaskor József, czipész, Wagner József, szállodás, Korányi Károly, ügyvéd, Stekker Károly, ügyvéd,

IV. negyed. Megay Gusztáv, gyógyszerész, Sztudinka Gyula, asztalos, Möszl Gusztáv, tanitó, Megay Adolf, birtokos, Timkó József, városi tanácsos, Dulin Károly, közjegyző helyettes, Korláth Ferencz, gyógyszerész, Ungár Jónás, gyáros, Ambrózy Károly, mézeskalácsos, Kontuly Imre, bádogos, Répászky Mihály, épitész, Laszgallner Ödön, mümalmi könyvelő, Gaskó Gyula, tanitó, Hegedüs Lajos, birtokos, Bezsilla Samú, ügyvéd, Münster Gyula, magánzó, Maurer Gyula, mézeskalácsos, Szopkó Róbert, ügyvéd, Stock Ede, szücs, Rottenberg Dávid, bankigazgató, Sudy K. János, községi iskolai igazgató, Willnrotter Henrik, városi hivatalnok, Migály Sándor, kertész, Szabó Ábrahám, czipész, Kruzslyák József, ügyvéd, Kuszka Nándor, esztergályos, Kemény Géza, divat-kereskedő, Legányi Samú, asztalos, Szmrecsányi László, közjegyző, Fejes Tivadar, pék, Strausz Dávid, kereskedő, Haltenberger Béla, kékfestő, Horváth Lajos, tanitó, Szemán József, kereskedő, Hanszer Károly, aranymüves, Dr. Hohenauer Ignácz, lapszerkesztő.

Ujdonságok.

A kassai küldöttség: Münster polgármester, id. Novelly Sándor és Demeter Titusz tegnap a reggeli vonattal utazott Budapestre. A kassai és megyei küldöttség együttesen fogják küldöik érzelmeit tolmácsolni.

Tisza jubileumára a fővárosban oly óriási számban gyültek össze idegenek az ország minden részéböl, hogy a főkapitányság a kocsik közlekedésére külön intézkedéseket léptetett e két napra életbe. A banketten, mely Tisza miniszterelnök tiszteletére a vigadó nagy termében rendeztetik, három hivatalos beszéd lesz. Az elsöt maga a miniszterelnök a királyra fogja mondani; a másodikat tartja Haynald Lajos kalocsai bibornok-érsek Tisza miniszterelnökre, a harmadikat *Jókai Mór*, ki az összminisztériumot fogja felköszönteni.

Kassa város hatósága az erdélyrészi magyar közművelődési egyesület érdekében lapunkat megkereste, hogy e hazafias egylet támogatására taggyüjtéseket eszközöljünk. A belépés iránti módozatokat legközelebb fogjuk közölni. A hatóság átiratából vesszük át a következő emelkedett hangu sorokat: „Szükségtelennek tartjuk, hogy ez alkalomból az egylet nemes és a haza szeretet hevével megkezdett törekvéseit bővebben ecseteljük, hisz azokat a hazai sajtó s becses lapja kellőleg méltatta már, csak utalunk azon mozgalomra, mely az egylet támogatása végett országszerte megindult. Kassa szab. kir. város közönsége sem zárkózhatik el ezen mozgalomtól és épp azért felkérjük a mélyen tisztelt szerkesztőséget, miszerint ez ügyet melegen felkarolni és becses lapja utján az egylet részére tagokat gyüjteni, a begyülendő adományokat pedig e város polgármesteréhez beküldeni méltóztassék."

A történelmi kiállitásban történő részvételre melyet Budapest a jövő évben rendez, a kiállitási bizottság által Kassán felkérettek: Máriássy János, altábornagy, Keczer Miklós, kamarás, Juhász Norbert, tankerületi főfelügyelő, a felsőmagyarországi múzeum, a prémontrei társház, a jogakadémiai könyvtár, Myskovszky Viktor, dr. Hohenauer Ignácz, a püspökségi könyvtár igazgatósága és gondnoksága, a székes-káptalani könyvtár.

Wilt Mária ma este 7 órakor a nagy kaszinó termében Göczy R. és Sigmund tanár urak közreműködésével rendezendő második dalestélyének müsora: 1. Suite, hegedü és zongorára Riesztől. 2. a) Liszt, Loreley; b) Schubert, Allmacht. 3. a) Schütz Miksa, „für Einen"; b) Schütz Miksa, „Schlag die Tschadra zurück". c) Jensen, „Mein Schatz will Hochzeit halten"; d) Jensen, „Ueber'n Garten durch die Lüfte". 4. Lacombe, „Ballade". 5. a) Norvég pásztor-dal; b) Svéd dal; c) Grieg, „Solveig's däla". 6. a) Volkmann,

---

Elmult a tavasz, elmult a nyár, szép volt az ősz is, mert nem zavarta meg senki.

Éjjelenkint kertünkből a rozzant palánkon át pislogó virág volt látható, a mely egy iczi-piczi ablakból sugárzott, és ez iczi-piczi ablak a Tapogató Katáé volt.

Hogy sajnáltam én akkor Tapogató Katát!

Hiszen oly rosszak voltak a szemei, hogy még a tübe is más fűzte be neki a czérnát, és ö mégis ott vaksoskodott, ott varrogatott, mert ha nem czifrázta ki egyik vagy másik prutszliját, akkor nem hoztak sem egy kis lisztet, sem szalonnát. Ha pedig nem hoztak, nem volt mit ennie, mert a Tapogató Kata csak a két keze után élt.

Mások ugyan azt mondták, hogy a nyelvének is nagy hasznát veszi, hogy a nyelvét is megfizetik bizonyos asszonyságok, a kik egy kis kávécskát nem sajnálnak, ha van, ki valami ujsággal tudja fuszerezni.

Ki gondolt volna az én helyzetemben Tapogató Katára!

Ki hitte volna, hogy ily messze ellát!

Igaz, hogy volt okulláréja: de hát az okulláré sem mindent lató.

Mégis!

Kata volt az, a ki meglátott, aki csak egy szót mondott meg másnak a titok szent pecséte alatt, de a szó mégis kibujt a pecsét alól, és bejárta az egész falut, és befurta magát minden házba.

Egy este a sövény száraz vesszejére hullottak könyeim.

Kitört a sövény alatt a forradalom.

Pali mást akart, mint én. Azaz, a szive három felé oszlott. A hazáját is szerette, engem is szeretett, de mindenek felett félt az apjától, aki azt mondta: Vegy bucsut a sövénytől, holnap katona leszel.

Pali ez este csakugyan bucsut vett, és se bucsucsók, se bucsu-ölelés, mert — köztünk állt az érzéketlen sövény.

— Ne várj reám, — mondá Pali — a katona mit sem igérhet. A katona nem meggyözni, de legyözni tud, már tudniillik a hol erösebb.

Pali elment, de én itt maradtam és még Tapogató Katát sem vették be markotányosnénak.

A sövény tövében fakadt az én megrontásom fája, melyet Kata, ugyancsak öntözgetett nyelvének mérgével.

Nem mult el egy nap sem, hogy ujabb, meg ujabb hirek ne keringtek volna a faluban rólam.

Anyám képviselte a megvesztegetett birót, apám volt a felbőszitett dühös vádló, és én az ártatlan vádlott, kinek egyetlen tanum — a sövény — is néma volt.

Mondhattam én, hogy köztünk állt a sövény, hogy hallotta a sövény.

Az öregek gúnyosan mosolyogtak s azt mondták, hogy a sövény senkit sem gátol akaratjában, hogy a sövény csak olyan lári-fári história. Tudják ök azt.

Denique, én elvesztettem a pert, látszólagos hitelemet.

Majd kisül, ha haza jön Pali; majd megmondja ö az igazat mindenki szemébe.

Hiszen ki is sült, már mint az, hogy Pali szive is megváltozott a kétszinü posztó alatt; emlékező tehetségét elhomályositotta a csákó, s ö nem tudott külömbséget az olasz és magyar nö között, söt forradalmi zsákmányát, a szép olasz nöt, haza is hozta és én — nevetség tárgya lettem.

Ez régen volt. Apám, anyám meghalt, csak a hir, az örök életü.

Megvetettem Palit, mint forró szerelmemre érdemetlent.

Gazdagság, szépség!

Mi kell több?

Hangverseny, mulatság, teritett asztal, vendégszeretö ház, mind végtelenek voltak nálam.

Ragyogó szempár, mosolygó ajk, tüzet szórt, és ha már valaki kitárta felém karját, csókra hegyezte száját, — akkor — lehanyatlott a kar, elmállott a száj, mert közénk állt a vigyorgó hir.

A sövény? Bolond beszéd. Palinak sem kell már, ki tudja mi lakik benne? Oh a nök mindenre képesek. Ámitó, csaló, meg aztán vén is már. Hisz neki a manó? Én jöjjek Pali után? Finoman szövi a hálót. S te hagynád magad megfogni? Kató mondta, ö látta. A faluban minden asszony tudja. Nem zörög a levél, ha a szél nem fujja.

E hangok dermeszték meg a sziv érzelmeit, a hangok sujták le a felém nyuló kart.

Pedig e hangot nem mondta ki senki. A levegőben volt az; saját termeimben szabadon járt ki és be.

Régen elnémitá a halál azon ajkakat, melyek valaha ezt kimondták, de az akkor kimondott szó bele vegyült a levegőbe s a lég szülte a hirt, amely az embernek kérlelhetlen ellensége, vagy megforditva.

Azóta sok viz letolyt a Tiszán. Elnyomták a forradalmat is, csak az én keblemben vi örökös háborut a hirrel a sziv érzelme.

Igy öszültem én meg pártámban, s nem én voltam oka, csak az az átkozott sövény, melynek igaz történetét legjobban tudja Pali, s ha most, midön élete párja egy melegebb, szebb hazába költözött, elémbe állna, és azt mondaná: a történelem is feljegyzett egy harmincz éves háborut, kössünk békét mi is; add meg magad. Bizony isten! nem tudom, ha a lábához nem raknám-e le a fegyvert: az ösz hajak fegyverét.

„Soliman". b) Chopin, „Etude"; c) Schumann-Liszt, „Widmung". 7. a) Schumann, „Aufträge"; b) Brahms „Liebestreu"; c) Robert Ferencz, „Im Herbst". — Megjegyezzük, hogy a műsor 2. és 3. pontja ének, a 4. zongora-játék, az 5. ének, a 6. zongora és a 7. ének. — Jegyek Maurer Adolf könyvkereskedésében ma egész napon következő árakon vehetők: körszék 3 frt, I. oszt. zártszék 2 frt, II. oszt. zártszék 1 frt 20 kr., belépés 80 kr.

Szerencsétlenség. A garadnai templom-tornyában a harangláb kijavitásánál, amely e napokban foganatosittatott, egy semsei illetöségü 27 éves derék és munkás ácslegény oly szerencsétlenül esett le a magasból, hogy három napi szenvedés után meghalt.

Ajándék. Scharman Simon egy perben teljesitett szakértöi diját, 3 frtot, a helybeli szegény zsidók javára ajándékozta.

Szini műsor. November 29-én, „Peleskei nótárius." Bérlet 2. szám. November 30-án „Gasparone" operette. Páros szünet, uj szereposztással. Hunyady József jutalomjátéka. Deczember 1-én. „Buborékok", vigjáték. Bérlet 3. szám. Deczember 2-án, „Troubadour" opera. „Pajkos diákok", operette. 4. sz.

Melléklet. Vidéki olvasóink e számmal veszik Rudolf trónörökös kezdeményezése folytán és védnöksége alatt deczember elsejével már meginduló „az osztrák-magyar monarchia irásban és képben" czimü nagy munkának elörajzát. A munkára elöfizetéseket *Koczányi és Vitéz* kassai könyvkereskedö czég fogad el, melyet különösen azért is ajánlunk olvasóink figyelmébe, mert e czég fáradhatlan buzgósággal odamunkál, hogy a magyar irodalom termékeit minél szélesebb körben terjeszsze. A trónörökös könyvére elöfizetök, vidékre bérmentve kapják a füzeteket.

Orosz kém. Egy helybeli mühelybe tegnapelött egy szegény kéregetö zsidó nyitott be, kire az illetök per sundám-bundám ráfogták, hogy orosz kém. A rendörség azonnal értesitve lett a szörnyüséges eseményről és a szegény ördög a magas hermandad elött kénytelenittetett igazolni, hogy tulajdonképen milyen mappák és tervek után kémkedett a czipész-mühelyben? A szegény ember remegésében még azt is eltagadta elöször, hogy a világon van s csak lassan ocsudott fel a szörnyü vád hallatára. Ekkor aztán elöszedett egy pár összenyomoritott iratot, melyekböl kitünt, hogy neve Goldberger Ábrahám Dávid, oroszországi Kiewbe való zsidó, kit az 1882. oroszországi üldözések tettek nyomorulttá s hogy most hitsorsosai között koldál, hogy a kapott fillérék segélyével könnyebben jusson vissza hazájába.

Olcsó közlekedés czim alatt lapunk 19. számában ujdonságot közöltünk, melyre nézve azt az értesitést közlik velünk, hogy az illetö házi gazda családjával soha sem praktizálta az ablak-mászást s hogy nevezétesen a házi gazda maga hivta a rendört tanúnak, hogy lássa, mikép az illetö házmester a lakófeleket éjnek idején fél órákon át váratja a kapunál.

Rendöri hirek. *Megszökött fiu.* A rendörség két nap elött egy 12 éves fiút talált fogvaczogva az utczán ögyelegni. Kihallgatásakor azt vallotta, hogy Kosárszky Antal, löcsei illetöségü s hogy atyja házából megszökött, mert igen kegyetlen bánásmódban részesült. Löcséről Kassáig a vasuti sinek mentében hat napig bolyongott. A fiut addig is, mig atyja rendelkezik vele, Almássy János, nagybátyja, kassai asztalos vette magához. A fiu igen ügyes, mozgékony. — *Lopás.* Lihetta György kocsistól tegnapelött egy már gyanuba vett helynélküli kocsis, a régi czukorgyárban levö istállóból, hova az ablakon át mászott be, ellopta ruháit. Bizonyitékot képez és nyomra is vezetett a tolvaj által az ablakfán felejtett kék surcz. — *Megbüntetett hentesek.* A tegnapi heti vásáron két kassa-ujfalusi hentestöl nagyobb mennyiségü rothadt büzös húst koboztak el, ök maguk pedig megbirságoltattak. — *Elvesztett medaillon.* Pausz Gyula ur egy négyzetalakú J. P. monogrammos aránymedaillont vesztett el, melyért a megtalálónak két forint jutalmat biztositott. — *Két jubileum.* A kassai rendörség dutyijában tegnap a véletlen összehozta a részeg Matylák István és a ledér Szabolcsik Máriát és mint a statisztika mutatja mindkettö éppen századszor került rendöri pártfogás alá. Fogadkoztak is, hogy mihelyt kikerültek a dutyiból, megjubilálják e ritka eseményt.

Tisztelt olvasóink figyelmét Kauffman és Simon hamburgi czégnek, lapunk mai számában közzétett hirdetésére e helyen is felhivjuk. Ki hajlandónak érzi magát érdekes és kevés kiadásba kerülö szerencsekisérletben részt venni, annak e sok és jelentékeny nyereménynyel bövelkedö, államilag biztositott pénzkisorsolást a legmelegebben ajánljuk.

Rövid hirek.

— *A czukrászok* esti zárórájának meghatározására a rendörség szabályrendeletet fog alkotni, a mennyiben több panasz tétetett, hogy némely czukrászda mértéken túl tartatik nyitva.

— *A kassai* dohánygyár mintegy 36000 darab különféle fajú deszka szállitására hirdet versenytárgyalást. Ajánlatok deczember 15-én legkésöbben 11 óráig nyujtandók be.

— *Hedry Bertalan,* az eperjesi lapok szerkesztöje Nehrer Aranka kisasszonynyal Eperjesen jegyet váltott.

— *Az ipartestület* irodája a föutczai Dendely házban van.

— *Az elsö asztalos társaságtól* (föutcza 11) az illetö ház kapu-aljában elhelyezett székekböl két darabot elloptak.

A házasságról. Egy nagy gondolkodó igy nyilatkozott a házasságról: Ha feleséged gazdag, uralkodni fog rajtad; ha szegény tönkre tesz; ha rut nincs inyedre; ha szép meg fog csalni. De azért, hogy kétségbe ne ejtse a fiatal nemzedéket, hozzátette: utóvégre is, ha jól meggondoljuk, mit tesz az, ha a feleség rut, szép, vagy gazdag? Ha szeret és te is szereted, ugy a házasság az egyedüli utja a boldogságnak!

Véres párbaj az utczán. Budapesten az ujvilág-utcza és hatvani-utcza szöglete e hó 26-án délelött véres párbaj szinhelye volt, melyet igy ad elö a Pesti Hirlap: Egy vézna testalkatu, de elökelö külsejü ismeretlen s egyik elsörangu bájos müvésznönk izmos termetü kisérője vivtak egymással. Okot a nagy népcsödületet elöidézett affairere az szolgáltatott, hogy az ismeretlen nagyon konfidens módon talált hozzásimulni a gyanutlanul sétáló müvésznöhöz, ugy hogy ez jónak látta öt ezért esernyöjével megütni. A müvésznö kisérője azonban ezzel be nem érte, hanem szótlanul, de a féltékenység ádáz dühével rohant a gyöngédségének nyilvánitásaiban oly merész dörgölödzö ismeretlenre. Elkeseredett dulakodás támadt köztük. A müvésznö eleinte csititani igyekezett kisérőjét, de ez kapva az alkalmon, hogy hozzávaló ragaszkodását ily módon is bebizonyithatja, nem tágitott. A müvésznö tehát remegve vonult félre, s a mindinkább csoportosuló közönséghez „kis kezeit össze téve szépen" esedezett invázióért. Az önmagukról ugy látszik teljesen megfeledkezett dulakodók ekkor már a sárban hemperegtek s külsejük teljesen deranzsirozott állapotba jutott. A nézők egy része szörnyüködött, másik része pedig, különösen a sehol sem hiányzó suszterinasok nagy kedvüket lelték a hezczben s hol az egyik, hol a másik küzdö ellenfelet bátoritották, elnevezve az egyiket *szerbnek,* a másikat *bolgárnak.* Végre látva, hogy a sár közé már vér is vegyül, egy hatalmas tenyerü bérkocsis és egy széles vállu hordár egyesült erövel közbeléptek s a félig-meddig kimerült ellenfelet szétválasztották. *A vézna testalkatu* ismeretlen egy kapuban huzta meg magát, s nyöszörögve *nyalogatta* a vérzö sebeket, miket elökelö agárbörén a müvésznö izmos termetü bulldogja mart. Az affaire igy *berégzödvén,* egy Mihaszna András jelent meg s jegyzökönyvet vett föl.

Kassai apróságok.

Krecsányi Saroltáról olvassuk: „Hangján meglátszik a fáradság, de a jóiskola s a kiváló routin feledtetni képes ama hiányt". Nézzük csak, hogy van az. Például Gondáné jutalomjátékán Fortunio dalában a rendezö kilép: „tisztelt közönség! Krecsányi Sarolta hangja megtagadta a szolgálatot, elnézést kérünk". Krecsányi Sarolta azután kilép a jó iskolával és kiváló routinnal hallgatja a zenét. Fájdalmas tekintetén meglátszik a restelkedés, melylyel csendes énekét lenézi.

*

Ezentúl Krecsányi Sarolta mindig a jó iskolával fogja szerepeit énekelni.

*

Kassa város iskolái ezáltal legalább egy jó iskolával szaporodtak, a mi a magyarosodásnak nagy hasznára válik.

*

A jó iskola felfedezöi most már komolyan még azzal az eszmével is foglalkoznak, hogy ezt a jó iskolát meg fogják hóditani a felállitandó felsöbb leányiskola számára, a mit a kolozsváriak igen dicséretre méltó cselekvésnek tekintenek, mert ök többre becsülik a jó éneket mindenféle jó iskolánál.

*

A kolozsváriak különben kétféle lelkesedéssel vették tudomásul a legközelebbi napok hirét: csendes aggodalommal és hangos borzalommal.

A csendes aggódók vigasztalják a hangos borzongókat.

Több is veszett Mohácsnál.

CSARNOK.

A társalgónő.

— Ries Hermin eredeti regénye. — 17

—

Dimm menekülni akart.

D'Argan egy kézmozdulattal maradást parancsolt.

— Mindent hallottam, — szóla. — mindent megértettem; igaz tehát, amit az emberek beszélnek, folytatá s hangja rezgett a fájdalomtól, — igaz a mende-monda, s én daczoltam, nem hittem, bizva emberismeretemben. ··· Csalódtam. ··· Egide, neked mondom ezeket, s te számolj ezekért majd az isten elött! Köszönöm önnek, — mondá Dimmhez fordulva, — köszönöm e felvilágositást, mely már csak két nap multán is késön talált volna. Vegye hálám jeléül e tárczát s távozzék sértetlenül.

Ezt mondva, a gróf zsebébe nyult s Dimmnek egy duzzadt tárczát adott át.

IV.

Még a harmat ott rezgett a fák lombjain, s a tarka-barka virágok kelyhében.

A madárkák versenydalra kelve egymással, zengék hö imájukat, üdvözlék a kelö napot, melynek bágyadt sugarai egyszerre áttörtek a sürü lombokon, mintegy hirdetve: ébredjetek s örvendjetek az életnek!

Muljék el minden, ami sötét, meg az éj hatalma, itt a mosolygó regg bibor palástjában: a hit, remény és szeretett hajnala.

A letaposott fűszál, megérezve az éltetö meleget, felemeli fejecskéjét, s a vihártörte virág búsan kéri a susogó szellöt: emelj fel, támogass, beteg vagyok.

A bogárkák elöbújnak rejtekeikböl s zümmögve kezdik meg napi munkájukat, mig a lipe meglebbenti himes szárnyait s siet, hogy megelözze a rózsánál, a liliomnál azt az ékesen dagogó üres keblü vetélytársát: a méhikét.

Majd elmondja a rózsának: ne hallgass szerelmére, elrabolná szépséged himporát, hervadni, veszni hágy. ···

De a rózsa kaczér, nem hallgat reá; a liliom összehuzza kelyhét, ha reá száll; csak ott a fa tövében, a cserje alatt az a kis ibolya hallgatja meg, egyedül az hive. Szereti is ö nagyon, még talán alszik, repül felkölteni egy édes csókkal:

Ébredj világom, oly rövid ez élet, szeress!

A tó sima tükörén fényes buborékok jelzik az ébredést, alant lakók üdv sohajtása ez.

A jótékony napsugár hozzájuk is lehat, s ébred minden, örvend minden.

S Klára, ki egy fatörzshöz támaszkodva mint szobor áll, nem ébred merevségéböl mind e természeti szépség láttára, de hisz ö ébren van, csak se hall, se lát maga körül, vörösre sirt szemei az égre meredve, mintha ott a felhök mögött keresne valakit, akinek panaszát elsohajtsa.

Az egész éjet ébren tölté, hogy is hajthatta volna nyugalomra fejét, az este látott s hallott valamit s ez borzalommal tölti el.

Nagyon régen vélte ezt sejteni, de hogy e sejtelemnek alapja legyen ··· nem, nem. ······

Hogy atyja vonzódik Olgához s hogy Olga viszonozza e vonzalmat, csak rendén való dolog!

De hogy atyja azt teszi, amit ezelött soha, lovagol szilaj lovakon, szenvedélylyel sportot üz, víg társaságot gyüjtve maga köré; mulat, poharaz, piperézi magát, söt még tánczol is ···; igen tegnap este tánczolt Olgával s Klára hallotta, amint atyja Olgának mondta: mindezt önnek köszönhetem, eddig nem ismertem az élet örömeit, s csak ön az egyetlen ······

Borzalom!

Hát a jó, hüséges feleség, Klára édes anyja, nem volt senki? Az a jó atya feledte volna öt és leányát?

Ejh, ez nem lehet igaz. — töprenkedék tovább, rosszúl hallottam······ de ugy idegenkedik tölem ··· ez sem lehet igaz, — biztatá magát, — csak én gondolom, én gyanitom, mert az én szivem ··· oh, mily gonosz érzemény vert benne gyökeret, zaklat, üz folytonosan, kétkedövé, hitetlenné tesz!

Az én atyám, a legjobb atya, a legnemesebb ember, s Olga megérdemli, hogy szerettessék.

Oh, mért nem tudom én is igazán szeretni!

Klára mosolyt eröltetve ajkára, végig simitotta arczát, s mint aki fél, szégyenli, hogy rosz cselekedetben érik, ovatosan elhagyta a kertet.

Ha meglátják szederjes arczát, a harmattól lucskos ruháját, kinevetik, s ugy is eleget nevetik, mint mondják, különczködése, szeszélye miatt.

Igazán nem volna képes az ember e leány természetét, jellemét megállapitani.

Egyszer a kicsapongásig vig, máskor mogorván jár-kel szótlanúl.

Vagy minö hóbort, néha éjjel minden elözetes ok nélkül kiugrik ágyából, lopva a kertbe oson, onnan a temetöbe anyja sirjához, öleli, csókolja a hideg sirkövet s beszél neki gyöngéd szerelmes hangon, vagy mint a hegyi patak locsog, viharos érzelmekröl panaszosan.

Atyja, társalkodónöje mindent elkövetnek, hogy más irányba tereljék gondolkodását, hogy szórakoztassák.

Hiába minden fáradozás.

Mióta utazásukból megérkeztek, rögeszméjévé vált, hogy ö szerencsétlen, akit nem szeret senki, akinek édes anyja emlékén kivül nincs semmi más, ami boldogitaná, s aztán megbánja, amit mondott, szeretettel, csókokkal halmozza el atyját és Olgát.

Ök persze mindig megbocsátják, ha hevessége szeszélyessé, a túlságba ragadta, de titokban az ezredes gyakran tanácsot ül a gondos higgadt eszü társalkodónövel emiatt, s mindannyiszor megnyugszik, mert a társalkodónö Klára viselkedését egész kis gyermek koráig vissza tudja vezetni.

(Folyt. köv.)

Szerkesztöi üzenetek.

E. Kassán. Nekünk *egyelöre* ezer okunk figyelembe nem venni onnan semmit, különösen olyan gyáva alakban. Ez jellemzi különben azt az agylágyulásban szenvedö társaságot legjobban. A mi összetartja öket: egyik fél és a másiktól. Miért? Még jönni fog és jönni kell, de addig hallga! Köszönjük a szives figyelmeztetést, mert mi bizony nem olvassuk soha.

R. M. Kassán. Annyira egyéni, hogy csakis kifogástalan szerkezet és költöi erö ellensúlyozhatná. Igy nem közölhetö. A rövidítésbe belefáradtunk.

Löcsére. Szabad idönkben sokat emlegetjük a multat. Még Gondor Sándor fotografiáját is nézegetjük.

Pécsre. Themis bizonyitja, hogy ö hozzá sokkal hivebb vala, mint Themis volt ura, ma ö hozzá.

Kis lutri.

November 25-én.

Prága	62	48	65	15	35
Lemberg	44	51	45	71	66
N.-Szeben	23	66	30	9	25

Hivatalos árfolyamok a budapesti árú- és értéktözsdén.

November 28.

Magyar aranyjáradék 6%	—.—
Magyar aranyjáradék 4%	97.90
Magyar papirjáradék 5%	89.90
Magyar vasúti kölcsön	148.50
Magyar keleti vasúti államkötvény, I. kibocsátás	97.25
Magyar keleti vasúti államkötvény, II. kibocsátás	124.
Magyar keleti vasúti államkötvény, III. kibocsátás	109.—
Magyar földtehermentesitési kötvény	102.50
Magyar földtehermentesit kötvény záradékkal	102.50
Temes-bánáti földtehermentesitési kötvény	102.50

Temes-bánáti földtehermentesitési kötvény záradékkal	102.50
Erdélyi földtehermentesitési kötvény	102.50
Horvát-szlavon földtehermentesitési kötvény	102.—
Magyar szőlőkárzsmaváltsági kötvény	98.—
Magyar nyereménysorsjegy-kölcsön	119.50
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy	121.75
Osztrák járadék papirban	82.30
Osztrák járadék ezüstben	82.70
Osztrák járadék aranyban	108.70
1860-iki osztrák államsorsjegyek	139.55
Osztrák-magyar bankrészvény	876.—
Magyar hitelbank-részvény	288.—
Osztrák hitelintézet-részvény	284.50
Ezüst	—.—
Cs. és kir. arany	5.94
20-frankos arany (Napoleond'or)	9.98
Német birodalmi márka	61.70
London	125.70

Vasúti menetrend.

Kassáról—Budapestre

Indúl	7.45 reggel	2.10 délután	10.34 éjjel.
Érkezik	1.35 délután	9.30 este	7.45 reggel.

Budapestről—Kassára

Indúl	7.25 reggel	2.35 délután	8.15 este	10.30 éjjel
Érkezik	2.47 délután	8.25 este	6.— regg.	— —

Kassáról—S.-A.-Ujhelyre

Indúl	4.29 reggel		5.24 délután
Érkezik	6.57 „		8.10 este.

S.-A.-Ujhelyről—Kassára

Indúl	9.04 este		7.20 reggel.
Érkezik	11.37 éjjel		10.46 délelőtt.

(Kassa—Ungvár—Szatmár ugyanúgy.)

Kassáról—Oderbergre

Indúl	6.28 reggel	3.06 délután	9.— este.
Érkezik	5.28 délután	— —	9.20 reggel.

Oderbergről—Kassára

Indúl	11.18 délelőtt	11.57 délelőtt	5.48 délután.
Érkezik	10.08 este	1.08 délután	7.25 reggel.

(Kassa—Eperjes ugyanúgy.)

Felelős szerkesztő: Ries Lajos.

HIRDETÉSEK.

Üzlet helyiség változás.

Van szerencsém a n. érd. közönség szives tudomására hozni, hogy

látszerész-üzletemet

mely harmincz év óta a főutczai Forgách-palotában volt, folyó évi **november 1-től**

a malom- és kovács-utcza sarkán levő

Gering-féle házba

tettem át.

Ez alkalommal ajánlom dús választékú raktáromat mindennemü arany, ezüst, aczél, tekenyőncz és szarúba foglalt **szemüvegekből, látcsövekből**, valamint nagyválasztékú **légsuly- és hévmérő készletemet**, nevezetesen óra-alakú **aneroid** légsúlymérőket, továbbá 100 fokú alkohol-mértereket a hozzátartozó tabellákkal. Javitások elfogadtatnak és a leggyorsabban teljesittetnek.

A midőn végül a n. érd. közönségnek harmincz éven át irántam tanusitott nagybecsü bizalmát hálásan megköszönném, kérem azt uj üzlethelyiségemben továbbra is fentartani, melynek reményében vagyok

4—6 mély tisztelettel

Fischer József, látszerész.

Nyujtsunk kezet a szerencsének!

500,000 márka

fényeremény igér kedvező esetben a **hamburgi nagy pénzsorsjáték**, mely a magas **kormány által** jóváhagyatott és biztositott.

Eme ujabbi játék-tervezet előnyös berendezése abban áll, hogy rövid pár hó lefolyása alatt 7 sorsolásban **100,000 50,000 nyereménynek** kell bizton történni, ezek között vannak fényeremények, esetleg 500,000 márka, illetőleg

1	nyeremény á	300,000 márka	26	nyeremény á	10,000 márka
1	„ á	200,000 „	56	„ á	5,000 „
2	„ á	100,000 „	106	„ á	3,000 „
1	„ á	90,000 „	253	„ á	2,000 „
1	„ á	80,000 „	512	„ á	1,000 „
2	„ á	70,000 „	818	„ á	500 „
1	„ á	60,000 „	31720	„ á	145 „
2	„ á	50,000 „			
1	„ á	30,000 „	továbbá 16,990 nyeremény á 300,		
5	„ á	20,000 „	200, 150, 124, 100, 94, 67, 40,		
3	„ á	15,000 „	20 márka.		

Ezen nyeremények közül az első osztályban 2000 összesen 117,000 márka értékben sorsoltatik ki.

Az első oszt. fényeremény 50,000 márka, mely 2-ik 60,000, 3-ik 70,000, 4-ik 80,000, 5-ik 90,000, 6-ik 100,000, a 7-ik oszt. esetleg 500,000, illetve 300,000, 200,000 márkára stb. emelkedik.

A nyeremények hivatalosan az alapterv szerint lettek megállapitva.

Eme nagy, az állam által biztositott sorsjáték első osztályának legközelebbi hivatalosan megállapitott nyeremény-huzása már

f. évi deczember 9-én lesz.

melyhez egy egész eredeti sorsjegy 3½ o. é. frt — kr.
fél „ 1¾ „ „ „ — „
negyed „ „ „ 90 „

Mindennemü megbizások **a pénz beküldése, postautoni fizetés, vagy az összeg utánvétele** mellett a leglelkiismeretesebben teljesittetnek, mindenki az állam czimerével ellátott **eredeti sorsjegyeket** tőlünk saját kezeihe kapja.

A megrendelésekhez a szükséges hivatalos tervezetek ingyen mellékeltetnek, melyekből ugy a nyeremények beosztása az illető osztályokra, mint szintén az illető betétek is megláthatók s minden huzás után érdekelt feleinknek felhivás nélkül megküldjük a hivatalos huzási lajstromot.

Kivánatra a hivatalos tervet megtekintés végett bérmentve és előzetesen beküldjük és kijelentjük, hogy nemtetszés esetén a sorsjegyeket visszavesszük és az ezekért fizetett összeget megtérítjük.

A nyeremények kifizetése mindig pontosan s az **állam jótállása** mellett történik.

Csoportozatunk mindig a szerencse kegyeltje volt s érdekelt feleinknek gyakran a legnagyobb nyereményeket fizettük ki, a többi között **250.000, 100,000, 80,000, 60,000, 40,000** stb. márkasokat.

Egy ily, a **legszilárdabb alapra** fektetett vállalatnál előreláthatólag mindenütt a legélénkebb részvételre lehet bizton számitani, hogy tehát minden megrendelésnek eleget tehessünk, kérjük ezeket **a közeledő huzás folytán, mihamarább egyenesen** hozzánk elküldeni.

Kaufmann & Simon, bank- és váltóüzlete
Hamburgban.

Mindennemü államkötvények, vasuti részvények és hitel-
9—7 **sorsjegyek bevásárlása és eladása.**

U. i. Ezennel köszönetünket mondjuk a régibb idők óta nyilvánitott bizalomért, s a midőn eme ujabbi sorsjáték kezdetével a részvételre fölhivnók, ezentúl is igyekezni fogunk állandó, pontos és lelkiismeretes kiszolgáltatás által, igen tisztelt érdekelt feleink teljes megelégedését kiérdemelhetni. 4 **A f.**

Rischák Lajos

kötélgyáros Kassán, pesti ut I. szám.

Ajánlom a n. érd. közönségnek saját kötélgyártmányaimat, melyek olcsóságuknál fogva is figyelmet érdemelnek, és pedig: 4—5

pinczekötél lenből egy méter 30 krtól 1 frtig,

borsajtó-zsákok darabja 1 frt 50 krtól 2 frtig

len-zsákzsinór életnemü zsákok kötéséhez 100 drb 12—15 kr.

Ruhaszárító kötelek, Roleaux-zsinórok stb. Gép-len és kócz

Függő-ágyak, ló-háló, hal-háló, gép- és mindenféle más szijak, spárga stb.

RIES LAJOS Kassa

fő-utcza 54. szám alatti

egész új berendezésü

KÖNYVNYOMDÁJA

a legcsinosabban, olcsón és gyorsan állit ki minden

nyomdai munkát.

Ügyvédi nyomtatványokból dús választékú raktár van.

Vidéki megrendelések postafordúltával eszközöltetnek. Megkeresésekre azonnal válasz adatik.

Nyomatja Ries Lajos kiadó saját könyvnyomó-intézetében Kassa 1885.

I. évfolyam. Kassa, 1885. évi december 3. 22. szám.

Előfizetési díj:
Egy évre ... ... 5 frt — kr.
Félévre ... ... 2 „ 50 „
Negyedévre ... 1 „ 25 „
helyen házhoz-hordással, vidékre postai küldéssel.
— Egyes szám 6 kr. —

Hirdetések
egy petit sor ... ... 4 kr.
nyilttérben ... ... 12 „
Többszöri közlésnél engedmény.
Felvétel a kiadóhivatalban főutcza 54. sz.

KASSAI SZEMLE.

Társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden csötörtökön és vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Kassa főutcza 54. sz. a.
hova a lap szellemi és anyagi részét érdeklő küldemények czímzendők.
Kéziratok vissza nem adatnak.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

Tisza Kálmán jubileuma.

A főváros szemtanúja volt a fényes ünnepélyességnek, melylyel Tisza Kálmánban a nemzet a magyar állameszmét egy alkalmas pillanatban megünnepelte, bebizonyitva egyszersmint azt, hogy a magyar, a hol nemzeti ügyet akár védeni, akár annak győzelmét ünnepelni kell, pártokat nem ismer.

Mi, kik innen a messze vidékről mindenféle pártszinezetü lapok tudósitásai és az ünnepély leirásából alkotunk objektiv fogalmat a valódi tényekről és az ellentéteket képzeletünk világánál egy hamisitatlan egészszé tömöritjük, ez ünnepélyből azt a tanuságot meritettük, hogy hazánkra ez idő szerint beköszöntött az az idő, a melyről a lángeszü költő az ihlettség pillanatában álmodott.

Ez az ut az, a melyen haladva el kell jutni a magyar nemzetnek odáig, a hol még az a kicsinyes érdek-rikácsolás is el fog némulni, a mely némely lap hasábjairól felhangzott, hogy annál inkább meggyőzzön az állapotok helyes voltáról mindenkit.

Vagy nem-e azt jelenti az, a midőn a magyar klerus, hazánk ezen legerősebb oszlopa, kinek hazaszeretete, önfeláldozó buzgósága a történelem legfényesebb lapjain ott ragyog, és a kinek egyik legelső képviselője nem is olyan nagyon régen nyiltan szemben állt Tisza politikai tényeivel, ma legelsőnek jelent meg Tisza előtt, hogy elismerésének tributumát nyilvánitsa?

Im, Haynald Lajos, biboros-érsek szavai, melylyel ez ünnepélynek nemzeti jellegét a vigadó termeiben jelenvolt nemzet képviselete előtt megpecsételte:

A diszes vendégkoszoruba füződött és nem egy politikai párthoz kizáróan tartozó férfiak részéről, rendező bizottságuk által fölkérve, hogy én legyek a miniszter elnökségének tizedik évét betöltött kormányfő, Tisza Kálmán ur ő exczellenciája iránt (Hosszas lelkesült éljenzés) való tiszteletöknek és hő kivánataiknak tolmácsa: szivesen engedtem a megtisztelő fölszólitásnak (Éljenzés); könnyünek látván föladatom megoldását ama férfiuval szemben, ki, — és nincs ember, ki azt tagadhatná — fényes észbeli tehetségével, párját ritkitó hivatali munkásságával, (Éljenzés) becsületes hazafiui igyekezetével, (Éljenzés) a magyar állameszme érdekeit soha szem elől nem tévesztő politikai eszélyességgel és ildomos mérséklettel meggyőződése szerint hivségesen szolgálta egy egész hosszu évtizeden át a trónt, a hazát, a nemzetet (Lelkes éljenzés.) És avval hatalmasan járult annak tettleges tanusitásához, hogy a korunk uralkodó eszméi szerint az országok és népek érdekének biztositására legmegfelelőbbnek tartott, parlamenti rendszernek ez országban való alkalmazása és zavartalan működése lehetséges. (Ugy van.)

Örvendünk azért neki és szivből kivánjuk, hogy a becsületes, a kötelességhü törekvéseket sikeresitő isteni gondviselés áldása legyen működésén, hogy mindazt, mi fölséges apostoli fejedelmünk honatyai szándékaival megegyezőleg az ő királyi uralkodási czéljainak, hazánk népei jólétének, a nemzet nagysága és dicsősége érdekeinek leginkább megfelel, mindenkor mint eddig fölismervén, szivének ohaja szerint nagy szolgálatokat tegyen a közjónak, (Éljenzés) diszes főuri családjának (Éljenzés) melynek példányszerü feje és gondozója teljes boldogságát látva, áldásos működésben sokáig boldogul éljen! (Hosszan tartó zajos éljenzés.)

S a mily mértékben hü kifejezője a biboros főpapnak szavai a nemzeti közvéleménynek, ép oly ekklatánsan dokumentálja elismerését a legmagasabb trón, bizonyságúl, hogy Tisza működése ideje óta a trón és nemzet között mily boldog egyetértés uralkodik.

Ez az a legszebb gyümöles, melyen rágódni olyan sokan szeretnének, de a mely ép ezáltal mindinkább szebb és egészségesebb alakot nyer, hibáit lemossa, meggyógyitja a haladó idő, a lankadatlan munkásságra nyert ujabb erő, buzditva azok által, a kik szintén munkálva a haza közjaván, tudják, hogy Róma nem egy nap alatt épült és lett nagygyá.

Ries Lajos.

*

A jubiláris ünnepélynél lefolyt hosszú tisztelgésekből felemlitjük a bennünket legközelebb érdekleket s ezek a megye és városé. A megyei küldöttségek tisztelgésének sorát Abauj-Tornamegye nyitotta meg.

Darvas Imre főispán bemutatta a küldöttséget, mire **Comáromy** alispán következő rövid beszédet mondta:

Nagyméltóságu miniszterelnök ur! Kegyelmes uram! Abauj-Tornamegye törvényhatósága őszi közgyülésén egyhangulag elhatározta, hogy nagyméltóságod tiz évi miniszterelnökségének ünnepe alkalmával magát küldöttségileg képviselteti. Engedje meg exczellenciád, hogy e mai napon ugy megyénk közönsége nevében, mint saját belső meggyőződésemet követve, buzgó imát küldhessünk az egek urához, kérve, hogy exczellenciádnak áldásdus életére terjeszsze ki áldó kezeit. Kérjük a gondviselést, hogy exczellenciád beteges életét, a magas trón és édes hazánk javára számos éveken keresztül boldogságba vezérelje. Kivánjuk exczellenciádnak családi körében is a legderültebb életet és kérjük, tartson meg bennünket tovább is kegyességében. (Éljenzés.)

Ezután átadták a *tiszai ágostai evang. hitv.* egyházkerületének feliratát.

Tisza Kálmán, erre igy válaszolt:

Nagyon köszönöm szives megjelenésüket és igen kérem méltoztassanak Abauj-Tornamegye általam nagyon tisztelt közönségének megemlékezéséért köszönetemet átadni, és szivesen venni, ha viszonzásul én is mindnyájoknak ugy a polgári mint a családi körben minden lehető boldogságot kivánok. (Éljenzés.)

A megyei küldöttségek után elsőnek jött Kassa város küldöttsége, melyet szintén Darvas főispán mutatott be.

Münster polgármester következőleg tolmácsolta Kassa város érzelmeit:

Kassa város törvényhatósága nevében mély tisztelettel jelentünk meg, hogy a mai ünnepély alkalmából bár kevés és egyszerü szavakban, de szivünk mélyében érzett indulatból városunk részéről szerencsekivánatainkat tolmácsoljuk. Midőn exczellenciádnak a jövő évtizedre kiterjedő kormányzásához sok szerencsét, áldást és kitartó egészséget kivánunk, egyuttal felkérjük exczellenciádat, hogy magas személye iránti ragaszkodásunkat és bizalmunkat kegyesen fogadni és városunkat továbbra is nagyrabecsült hajlamában és pártfogásában megtartani méltóztassék.

Tisza Kálmán erre igy válaszolt:

Nagyon köszönöm szives ide fáradozásukat és jókivánatukat és kérem, hogy hazatérve hazánk emez egyik legjelesebb városába, küldőiknek köszönetemet tolmácsolni sziveskedjenek (Éljenzés.)

*

Végül közöljük Jókai nagyszabásu pohárköszöntöjét, melyet a vigadó termében az összminisztériumra mondott:

Önök egy tiz éves jubileum megünneplésére gyültek össze, én egy huszonöt éves jubileumra emelek poharat. E nagy társaságban sokan lesznek, kik velem együtt visszaemlékeznek azokra az időkre Magyarországon, miknek történet nélküli korszak a neve, ekkor minden baja az országnak, minden vágya a nemzetnek közös volt mindenkivel. Akkor nem láttunk pártokat, csak nemzetet, nem láttunk felekezeteket, csak nemzetet. Egy tábor volt az egész ország, csak vetőre várt. Ekkor tünt fel Tisza Kálmán (Éljenzés) egy olyan csodák napján, a midőn megtörténhetett az, hogy a magas katholikus klerus kezet nyujtott a protestánsoknak, az utolsó, még meglévő szabadság az ő autonomiájuk megvédelmezésében. E szabadság vezérszónokául állt elő Tisza Kálmán (Éljenzés), ennek 25 esztendeje. — Ez időtől kezdve azokon a feledésnek átadott éveken keresztül mindig volt egy nemzeti kormánya az országnak, — Nem voltak annak főispánjai; mégis annak a szavára hallgatott a nemzet, nem volt az titkos kormány: ismerte, megtalálta öket jóbarát és ellentél: ott láthatta öket működni resszortjaikban, az egyházi gyülésteremben, a tudományos akadémiában, a gazdasági egyletekben, a földhitelintézetben, a tiszá-

TÁRCZA.

Egy nő halálára.

I.

Szivem jégkéreggel rakottan —
Mentem a temetőbe ki.
Talán csak megerednek ottan
Hideg szivem jég könyei!

Talán elém egy bús kép tárúl
S megindit végre engemet ...
S egy panasz gyászolók ajkáról
Könnyű olvasztja a jeget! ...

És jöttek sorba: gyermek atyját,
Testvért testvér temetve el:
A rokont rokonok siratják .....
S mégsem lágyúl e kőkebel!

S már azt hittem, hogy vége, vége ...
De nézd! mi szörnyü gyászmenet!
S érzem, hogy szivem, lelkem végre
Szánalmában megreszketett.

Oh! mennyi soknak kint okozva
Halt meg e jó lelkü halott!
Jajgatva, könyezve, zokogva
Hány gyásztelt, megtört szív jön ott!

Testvére, bátyja, hü barátja,
Szülői, számtalan rokon
És neveletlen öt kis árva
Térdel a néma hantokon.

Oh! itt nem egy ágacska tört le,
Nem egy szirom hullott le itt,
A kéz, mely ez éltet megölte
Benyúlt a fának szívvig.

Lelkét tépé ki a virágnak,
Hadd sorvadjon utána az!
Törzsföjét törte ki a fának,
Hogy ne érhesse több tavasz!

Elfordúltam ... mi szörnyü, szörnyü!
E gyenge szem nem bírja meg:
S belőle még most is hull a könyü .....
S szivem még most is úgy remeg .....

II.

Te rajtad megmutatta Isten,
Hogy még ma is csodát mivel;
Hogy bár a szív csak ifjú, zsenge,
Habár csak nő, bárha gyenge,
Mérhetlen sok csapást bír el.

De ha az égben igazság van,
Rajtad, te gyászoló család,
Mutatja meg, hogy soha átkot,
Csak békét, áldást áraszt rátok,
S a haltnak örök áldást ád!

Kassán, 1885. november hó 22-én.

Rottenberg Márton.

Három özvegy egy rakáson.

— Humoreszk. —

A „Kassai Szemle“ számára irta: **Lehotay Elemér.**

Ne ijedjen meg kedves olvasó, igaz, egy kicsit sok, ha három van egy csomóban, mert efféle jóból egy is nagyon elég; no de az én özvegyeimtől nem kell annyira félniök, nem harapnak ők egyhamar a savanyú almába, elég volt, mondják, egyszer is.

Nem hiszek nekik.

Nézzenek uraim bátran a szemembe, van-e önök között egy, aki ne érezte volna magát izgatottan a szép leány tüzes tekintetétől? Nincs, kereken kimondom, mert nem férfi, aki attól el nem bódul, nem is lány, aki nem bódit! ...

Hát az asszony tekintetétől, különösen, ha csinos a menyecske?

— Nem mernek úgy-e rám nézni? De kimondják, hogy nem félnek töle!

— Hátha özvegy az eszemadta?

Huj, látom, mint fut a hideg keresztül önökön, ragyognak szemeik s azt kiáltják nekem: Még most sem félünk!

— Három van egy rakáson! — orditja torkom.

Megmerevedik a szemük, azután majd kiugrik, — mintha csak látnám, — tüskére állnak hajszálaik és ..... és ..... megugranak inkább, de hárommal nem mernek szembeszállni.

Borzasztó is az özvegy asszonyi népség, ha belekapaszkodik a fejünk hübján lévő kevés hajszálunkba, nem marad egy sem. Ha egyszer hálójába keritett, no akkor meneküljön, aki gyerek.

Uhm! nem kesereü ám nekik az óma, — mondja a kecskeméti ember, — ha többször is harapnak belé. A savanyút meg majd édessé teszik.

*

— No de akárhogy van, akármint van, — replikázik Dühöngös Sanyi, — én mégis félek az özvegy asszonytól és rettenetes ..... sorsom hárommal hozott össze. Azért ne féltsenek, nem ettek meg, dehogy, még meg is czirogattak, simogattak, tulipántosnak, aranyosnak, gyémántosnak neveztek, mellém ültek, úgy hizelegtek és mindhárman meg is ..... csókoltak.

Jaj, elpirultam, azután veres lettem, mint a pipacs, felugrottam és ..... elfutottam.

— Gyáva, gyáva! — hangzik mindenfelől; Hogy is ne! Majd persze! Hát azt hiszik, ezt nem tételeztem volna fel önökről, — nem igy volt az, hanem kevéssé zavarba jöttem, de csak azért, hogy láthassák, miként meg van még az ártatlanság szine; ez

szabályozási társaságokban, a jótékonysági intézetek élén, a tanszéken, a birói kurullison, a hirlapok vezetésén és még azokon a nehezebb helyeken is, fentartva a köszellemet, gyógyitva a nemzet nagy sebeit, előkészitve a jövendőt: védve az igazat. — Sokan e nagy alakok közül már ott koczintanak velünk a „nap mezején“ s pohárköszöntőjük áldást hint le reánk; a többit itt látjuk kormánypadjainkon ülni. — Hogy ez a nagy szálfa: Tisza Kálmán és az ő kormánya tiz évi magasságra felnőhetett, daczolva annyi viharral, — annak a titka az, hogy 25 év történetébe nyulnak le annak gyökerei s ahhoz a sziklához vannak hozzánőve, a mely kortársaiknak meggyőződése, kik velük együtt küzdöttek egy negyedszázadon át. A nemzet elfeledhette azt, a mit a pusztában bujdosása alatt szenvedett, de nem feledhette el azoknak az érdemeit, a kik vezetői voltak e bujdosásban: nappal betakaró ködnek, éjjel világító tüznek őszlopában. S a mit most végeznek, mint a korona legfőbb tanácsadói, csak folytatása annak, a mit régente megkezdtek: a magyar állam boldoggá, erőssé, szabaddá alkotása. — Dicséretekkel halmozni el a jelenlevőket, érdemeiket hosszun felsorolni, tudom jól, hogy e diszlakoma étrendjének a legélvezhetlenebb étekfogása; azért elégnek tartanám egyszerüen felhivni önöket egy szivből jött áldomásra, a Tisza-kormány összes tagjainak megtiszteléséül. Amde az' én gyenge szavaimnak és eszméimnek felmagasló röptöt ád az itt egybegyült társaságnak arczulatja. Az a régi kép, a hol nem látunk pártokat, csak nemzetet; nem látunk telekezeteket, csak nemzetet; nem látunk nemzetiségeket, csak nemzetet. — Egy táborban minden vallás, rang, nyelv, vélemény választottjai. — Miért jött össze e tábor? Azért, hogy a magyar állameszme megszilárdulását üdvözölje e tiz éves kormányi jubileumban. (Élénk helyeslés.) Ez nem csupán egy kiváló hazafi személyének: ez a hazának adott elégtétel. S az elégtétel a legjobbkor jön most. — Nehéz idők közeledtét látjuk: s nem tudjuk, hogy kis felhőből nem támadsat-e nagy vihar. Uj időkkel szemben nagyon jó azt tudni minden hazafinak, hogy van egy erős, kipróbált kormánya az országnak, mely elég bölcsességgel bir a béket fenntartani; de elég erélylyel is hazánk életérdekeit a tettek mezején is megvédelmezni. — (Éljenzés) S a midőn ezekről van szó, akkor Magyarországban nincsenek pártok, csak egy nemes van. — Ezen kormánynak tagjaiért, kik a hazát, a koronát és a szabadságot, a földi szent háromságot egyenlő hűséggel szolgálták eddig és fogják szolgálni ezentul, — emelem áldomáspoharam: — éljenek sokáig és akként, hogy az utókor áldása örökitse meg emlékezetüket.

Innen-onnan.

Barátom neje.

— Elbeszélés sürgöny-stylusban irta: Jean Rameau. —

I.

..... S Joseph Biscarosse vastag betükkel nyomatta ki valamenyi párisi lapban:

„Kerestetik

egy kiválóan csunya hölgy.

Csak azok jelentkezzenek, akiket e czim megillet.

Bővebb tudósitás: Joseph Biscarosse urnál, festő, boulevard Malesherbes 358“.

Joseph Biscarosse teljes egy hónapig várakozott. Nem jelentkezett senki.

II.

— Milyen ostoba voltam! — kiáltott homlokára csapva, — másként kell a dologhoz látni!

S még mindig azzal a szándékkal, hogy egy kiválóan rút hölgyre találjon (élőképet rendezett egy estélyen s a keresett hölgy egy anyóst személyesitett volna) a következő hirdetményt küldte be valamennyi párisi laphoz:

„Kerestetik

egy kiválóan szép hölgy sat.“

Noha ezt a hirdetést csak közönséges nagyságu betükkel nyomatta ki, huszonnégy óra mulva a közlekedés Páris éjszakkeleti részében félbeszakadt. Az utczák, a terek s a boulevardok telve voltak hölgyekkel, akik mindannyian Joseph Biscarosse-t keresték föl.

III.

Ebben a tömegben találta föl a művész álmai eszményképét. Ideálja a rútságnak, olyan könnyedséggel, mely egy vértest megszégyenitett volna olyan bajuszszal, melyet minden huszár megkivánt volna. Amellett kancsal, kissé sánta, kissé pupos s némileg, hogy nagyot ne mondjunk, himlőhelyes is.

Az egészet az Estelle névre keresztelték el.

IV.

Ez a nő volt az, ki három hónap mulva hősünket a legboldogabb halandóvá tette.

Hogyan? Azonnal elmondjuk.

A festő halálosan belészeretett legjobb barátja, B. tábornok nejébe. Miért? Mert B. asszony épen olyan szép volt, amilyen rút Estelle. Föltárta szivét a rút nő előtt s ez — mire nem képes az isteni rútság! — az első légyottot közvetitette.

— Estelle, ah Estelle! — sohajtott a festő, — küldjenek el Tonkingba közkatonának, ha örökké nem vagyok hálás e jóságodért!

— Örökké? kissé hosszu terminus! — mondá Estelle, — különben majd meglátjuk!

V.

De egyszerre csak epeszteni kezdé magát. Arczszine a czitromsárgából a narancsszinbe csapott át. Attól lehetett tartani, hogy csokoládé-szint ölt.

— Mi a bajod Estelle? — kérdé a festő, — tehetek valamit éretted?

Estelle nem válaszolt.

— Akarod-e, hogy mellszobrodat elkészitsem? — kérdé lágy hangon a boldog szerelmes.

Estelle olyanokat sohajtott, hogy egy vitorlás hajó is megindult volna tőle, orra olyan piros lett, mint a pipacs legszebb virágzása idején. S föltárta szivét.

VI.

Estelle szerelmes volt.

Egy itjut szeretett, aki nagyon szép, nagyon szellemes s nagyon gazdag volt. Viktornak hivták s a tábornok után a festő legjobb barátja volt.

— Eszközöld ki, hogy belém szeressen és számlánk ki van egyenlitve.

A festő fejét vakarta. Nagy dolog volt az, mit tőle követeltek.

— Lehetetlen! mondá pillanatnyi gondolkodás után, csüggedt hangon.

— Semmi sem lehetetlen! — mondá Estelle és szemei szikráztak. Tedd meg, különben ···

— Különben?

— Mindent elmondok B. tábornoknak!

S méltóságosan, mint egy jóllakott elefánt, megfordult sarkán. Kiment s magára hagyta a megrémült festőt.

VII.

Ezer ördög! mondá fejét vakarva Biscarosse.

VIII.

Másnap, miután meggyőződött, hogy Estelle nem mond le tervéről, fölkerekedett s elment Viktorhoz. Látogatása eredményét naplójában irja le.

Első nap: „Kedves barátom — szólitottam meg *Viktort*, — tedd meg a kedvemért azt a csekélységet, öleld meg Estelle“-t.

Viktor nagy szemeket meresztett.

Második nap: „Biztositalak, ez az asszony nem olyan csunya, mint a milyennek látszik. Csókold meg.“

Viktor szemem közé nevetett.

Harmadik nap: „Igazán mondom, nincs izlésed! Ez a nő csaknem „szép!“

Viktor fütyülni kezdett.

Negyedik nap: „Hogyan? hát még sem egyezel bele (fülébe sugva): Tudd meg hát, hogy tizennégy koronás fő bolondult utána!“

Viktor megharagudott.

Ötödik nap: Ismét Viktorhoz mentem s ajtajára kifüggesztve a következőket olvastam: „Elutaztam az éjszaki sarkvidékre. Eszkimó nőt veszek feleségül.“

Kétségbe vagyok esve!

IX.

Az emberi szivben egy mélységes örvény.

X.

Estelle lóvasuti jegyeket vásárolt. Ez a körülmény kétségbe ejtette a festőt. A lóvasut a tábornok háza előtt vezet el; a többit kitalálja az olvasó.

Joseph Biscarosse még egy utolsó kisérletet tett. Megleste Viktort mikor az hajnalban a klubból hazatért. Revolvert szegezett a mellének s azon alternativa elé állitotta: Estellet megcsókolni vagy meghalni!

Viktor a halált választotta.

XI.

— Te legjobb barátom vagy? — kérdé Biscarosse sötét elhatározás hangján.

— Az vagyok, csüszöm mindarra, a mi szent előttem! De Estellet nem szerethetem!

— Jól van!

Biscarosse hazament. Mikor belépett, Estellet utra készen találta. Hatalmas vörös napernyőt tartott kezében. Minden jel arra mutatott, hogy a tábornokhoz készül menni.

Tedd le a napernyőt, — mondá diadalbiztos hangon, — megtaláltam a módját, hogyan kényszeritsem Viktort!

— Megtaláltad? Lehetséges ez?

— Szeretni fog, imádni, őrjöngni fog utánad?

— S miben áll a kényszer?

Biscarosse leült, homlokára tette kezét. Rágyujtott.

XII.

— Miben áll? Nagyon egyszerü! Nőül veszlek: igy válik belőled Viktor legjobb barátjának neje!

Wiltné Kassán.

A reklám korát éljük, mely nélkül ma eredmény az aktualis tevékenység egyetlen terén alig képzelhető. A reklám megelőzi a művészetet s a hir elhozza, hogy mily nagyszerü dolgok előestéjén van a közönség, melynek kivánesisága a hallottak és olvasottak nyomán a legnagyobb izgatottsággal várja az élvezetet.

A sajtó büne és ritkán erénye egyszersmint, hogy bő köpenye alól mindenki és minden számára tud valami édességet tálalni a közönség elé igen sokszor meggyőződése ellenére, legtöbbször a művészet rovására szép szóért, melynek kimondására a művészek által ki tudná, minő alakban el lesz csábitva, mely azonban a legritkábban kárpótolja a legtöbb közönséget valódi művészettel.

Valódi művészet, ritka madár, fehér holló!

A kassai közönség annyira iskolázott e téren s nem egy izben adott bizonyitványt arról, hogy speciális fogalma van a művészetről és reklám nélkül is tudja, mikor van szó valódi művészetről, hogy a kontinens legelismertebb és legnagyobb nevü művészei előtt Kassa e tekintetben a legjobb hirnévnek örvend.

Hogy honnan van ez a tekintély, nagyon bajos kifürkészni, mert tény az, hogy a legnagyobb fokú intelligenczia, mely Kassát jellemzi, e hirnévre nem elég kvalifikáczió.

Annyit tudunk, hogy Kassának volt egy Elischerje, aki e hirnévhez nagyon sokat hozzájárult, azt is tudjuk, hogy Kassa a nagyvilágnak nem egy művészt adott, kinek neve ott fényeskedik a valódi művészet egén.

---

nekik biztató volt, mert közelebb simultak hozzám, — hujh! milyen melegem vala, — s hizelgően megkérdezték:

— Hát a csitri, meg a pöszi, hol maradt?

Német Estókot a bajuszáért csitrinek, Perpatvaros Gyuszit a hajáért és szakálláért pöszinek nevezték.

— Még csak jönnek! — felelém nagy bátorsággal.

Nagy robajjal felnyillik az ajtó, csoszogva, surolva bejön a várva várt két delinquens s elejök szalad Juliska kisasszony.

— Ah! nagyot sohajtottam, mert legalább nem leszek magam a három özvegygyel.

— Megállj, hová szaladsz te erre-amarra! — harmoniál a három özvegy.

Hiába, az jött be, akit Juliska szeretett; sajnos, mi mindhárman érte jártunk ide, de ő csak Estók után futkosott. Szarvat viselt, azaz szeretőt tartott. Boldog Estók.

Az özvegyek közül Gulyásné a legöregebb volt, az ő lánya Juliska. A másik két özvegy nem szerette őt, hej pedig jó az öreg a háznál, de ha egy csepp esze sincs, már pedig Gulyásnénak sok is volt, azért érte el a sok pénzek.

Tomásné egyhangú volt, mint a Bendák nótája, mindig csak egyet húzott, de ha azután a magáéra rántott rá, akkor ugyan ugrott mindenki — még aki legény is. — az ajtón kitelé.

Legborzasztóbb volt Lustáné, helyes neve is volt, mert rest vala, mint a papok szolgája. A legokosabbnak tartotta magát és annyira tudott beszélni, hogy elhittük, miszerint ő tette fel a torony gombját; és ha csak ilyen lett volna, hanem rávaló volt, mint a görög zsidó.

A Juliska, hej kár, hogy megismertem, elvesztettem az eszemet, rabja lettem, az igaz, hogy soknak voltam és vagyok rabja, nem tehetek róla, az ég engem csak rabságra teremtett, nem is lehet szivem szabad, mikor Julis arany hegyeket igér, — takarékpénztári könyvecskéje van, — óh az a Julis! Csak ne mosolyogna, mint a vadalma, mert akkor eszembe jut, hogy létezem.

Gyuszi gyakran eljárt a tilosba, amiért megdöngették a hátát egynehányszor; szerette elhúzni a más szénáját, — ezért meg majd a nyakát törte ki, mikor a keritésen megabajgatták. A szénégetőnek tökén a szeme, — mondta mindig, igaza volt, csakhogy sokszor keservesen meglakolt érte. Nem bánta, holnap már ujra kezdte.

A legjobban megérett az akasztófára Estók, ha rájött a bóna óra, hazudott, mint a bomlott óra. Tele is beszélte a Julis fejét, szavait elhitte; ez fáj nekem, ezért öntöm ki ellene most a mérgem; nem is jól mondtam, kicsinyitettem, mert jobban hazudott, mint Szentesi a szentirásból, dézsmálni kellett a szavait, még akkor is tömve maradt hazugsággal. Nem akartunk neki semmit sem hinni, hasztalan, mikor legjobban fogadjuk, akkor nézett velünk a szúnyogot tevének. Ismerik öt mindenütt, hire van már neki, mint a tatárjárásnak.

Én, Dühöngös Sanyi, volnék az utolsó, magamról azt mondom, amit a három özvegy mondott mindig, hogy: Hidegen verem a vasat. Ennek is megvolt az oka, elmondom később.

No most kiadtam mindenkinek a magáét, nekem esnek ezért, de semmi, legalább egyszer én szolgálhatok nekik, feltálaltam, a mim volt.

Leültünk borocskázni, mert el is feledtem, hogy korcsma volt ez, amolyan magyaros korcsma, nem nézett ki a Szamosra, csak számósra, azaz számosan nézték a korcsmába.

Mi voltunk a leghelyrébb gyerekek, azt mondták az özvegyek, volt okuk rá, mert a mi pénzünk a legjobban tudott a torkunkon lekorcsolyázni.

Gyuszi ivott, mint Perényi törökje.

Estók ivott, mint egy templárius.

Én magam Bacchus voltam.

— Hogy vagy Estók? — kérdem a czimborát.

— Mint a szö ··· szö ··· szösz fo ··· fo ··· fonatlan! — akadozik a felelet.

— Hát hol jártatok?

— BrtomOpczkvolkidültkocsárokaztkimltükfovfelültkocsmstvagyunk!

— Mi az ördög ez te, hol hagytad a nyelvedet? Mond el még egyszer.

Hasztalan, a nyelve még jobban botlott s nagy időbe került mig megértettem, hogy: Barátom, Opáczkán voltunk, kidült a kocsi az árokba, azután kiemeltük a lovat, felültünk a kocsira és most itt vagyunk.

Azt hitte volna az idegen ember, hogy be van kapaczitálva, dehogy csak részedte a környezetét és kaczagtunk hárman, a többiek meg velünk. És ez igy ment minden este.

Mikor azután neki gyürközött a bátorság, lehevesedett a gyengeség, csomóra kötöttük a félelmet, akkor a lámpa fénye is megmerevedett, a légy féltájába kövült meg, a borunk tüzesedett s oly szipor kát szórt belőlünk, hogy a vendégseregnek szemei dülledeztek a nevetéstől.

Be szép élet is volt ez!

Egyszer azt mondja a Gulyásné: Öcsém uraimék, menjenek le a pinczébe, kóstolják meg az uj bort, no asszonyok, lányok kotródjatok ti is, majd én addig fent maradok.

Lementünk, ez volt a komédia, egyik sem akart előre menni. Lustáné inditotta meg a csapatot. Julis előttem ment, én voltam a legutolsó, jól is jártam, mert az utolsó garádics leszakadt a vezetőné alatt és

Színészetét is más szempontok igazgatták azelőtt, mint mai bizonyára ebben fekszik, hogy a nagy közönség, mely hamisitatlanúl megőrizte hagyományos fogalmait, olyan érzéketlen a mai művészi élvezetek iránt, amelyek számára egynémely kegymosolyban részesülő ingyenes bő köpenye alól böven osztogatja az édességeket nagyon is erős szagú reklám alakjában, hogy a közönséget tévutra vezesse a primadonnák *jól iskolázott* művészetével.

Wiltné asszony, az európai hirü diva előtt sem volt idegen Kassa szépen csengő neve s mintha csak régen ismerős jó barátok viszontlátásáról lett volna szó: müvesznő és közönség egymás irányában a legnagyobb örömmel voltak eltelve. Az első, hogy megtalálja itt azt a helyet, a hol művészetét megbecsülni tudják; a második, hogy várakozása jogosúlt, mely annyival inkább tokozódott, hogy Kassára jövetele oly váratlanúl, oly hirtelen történt.

Első fellépte szombaton, e hó 28-án volt a kaszinó termében, mely a közönséget alig tudta befogadni.

Mintha az istenek olympusi játékáról lett volna szó, oly feszült várakozással tekintett mindenki az emelvény felé, egyrészt figyelve Göczy Rezsö zongorajátékára, ki hatalmas technikájával, művészi talentumával mintegy előkészitette megnyitójában a közönséget azon ritka élvezetre, melynek nehány percz után részese leend.

Wiltnét tapsvihar fogadta és ez a taps mindinkább erőteljesebb alakban tört elő, sürübb és impozánsabb lett, valahányszor Wiltné jött és énekének utolsó accordja elhangzott.

Választása, hogy elsőnek Gounod „Hernani“-jából a nagy áriát énekelte, felette pompás gondolat, mert e müben a hatalomnak oly büvköre rejlik, mely legyőzve, a győzőt a művészet, legmagasabb polczára emeli, ahol megszünik a kritika és kezdődik a bámulat, a csodálat azon phänomenális lény iránt, ki azt meg tudta teremteni.

A teremtésnek remeke ez asszony hangjában oly hatalmas erővel nyilatkozik, hogy az embernek önkénytelenül feltámad lelkében az a csodálatos világ, amelyet csak titkon érezve sejt s amelynek mélyére a bölcsnek lángesze el nem ér.

Igy lebilincselni csak az igazi művészet képes.

E nagy áriában dokumentálta Wiltné, hogy hangjával ugy tud bámni, mint a gyermek játékszerével. Kezdve az egyszerü ütemtől fel a káprázlató hangcsillogásig, oly magasra, hova egy Pattin kivül eddigelé énekművésznő fel nem jutott, de egyszersmind oly érczteli csengéssel, a változatok oly mesteri szépségével és üdeségével, hogy a hallgató demonstrativ lelkesedésének alig tud végehossza lenni.

Ily előzmények után énekelte Wiltné Weber oczeán-áriáját, melynek czimében fekszik tartalma s amelynek hangösszege ép oly nagy, mint a tenger szépsége szélcsend és viharban egyaránt, a midön a bősz vihar hullámait felkorbácsolja s e pillanatban elnyeli azt, kit a parton remegve, kezeit tördelve álló legkedvesebbnek vall. A remegő énekével tulharsogja a vihart és keblének tomboló viharját oly tragikai erővel adja tudtúl éneke, hogy a hallgató vele sir és vele boldog, a midőn a csolnak partra hozza mindenét.

A felzugott tapsvihar csak akkor szünt meg, a midön Wiltné e nehéz és fárasztó ária daczára müsoron kivül egy zenei szépségben gazdag dalt énekelt el.

Méltó befejezése volt ez estének Erkel Hunyadi Lászlójából a nagy ária, melyet Wiltné a művészet legnagyobb tökélyével énekelt el, s végül, ismét engedve a tüntető lelkesedésnek, egy német dalt csattogott el, melynél szebbel nem ékesithette volna azt a diadalt, melyet ez estén művészete aratott.

A közönség elragadtatásában azonban nem feledkezett meg Göczy művészetének magas szinvonalú értékéről, mely a legszebben nyilatkozott Mendelsohn „Variation serieuses“ és Rubinstein magyar ábrándjában egymástól teljesen ellentétes mesteri compositióiban. Játékát mély átgondoltság, kiváló technika és öntudatos erő jellemzik, mely soha sem lépi át azt a határt, mely a művészet rovására, hangzatos vásári lármában keresi a hatást. Göczy önálló játékán kivül Wiltné énekét is kisérte a zongorán és kisérete méltó volt nagyhirü partnerjének énekéhez.

A második este nem állt a művészet oly magas fokán mint elözője, a mit különben a kiadott müsor homlokára irt „dalestély“ előre is elárult, mindamellett a termet zsúfolásig elfoglalt közönség ismételten megtalálta azt, a mit remélt.

Wiltné utolérhetlen művészetét ez estén vegyes dalok eléneklésével csilloglatta, melyek a legjátszibb könnyedséggel csattognak, pattognak le ajkáról.

Ha búsat dalol, a hallgató szive sir, ha vigra gyujt, ugy gyujtja meg, hogy a legöregebb szív is tüzet fog.

A második estén is pótolni kellett a müsort és Wiltné annak a hálás kassai közönségnek, melytől eleinte egy piczit remegett, hárommal is többet énekelt.

Ez estén Sigmund hegedümüvész Göczyvel Riesz zongora és hegedüre irt „Suite“-jét játszta. Sigmund kiváló routinnal kezeli a hegedüt és nyirettyüjével remek hangokat hoz elö. Játéka tiszta, melynek különösen becset ad az, hogy melegsége által magával ragadja a müértő és laikus közönséget egyaránt.

Göczy zongorajátéka ez estén is megérdemlett elismerésben részesült.

A két hangverseny rendezése és hogy Kassa város közönsége e valóban ritka élvezetben részesült, Maurer Adolf könyvkereskedő érdeme, melyet örömmel konstalálunk.

Wiltné kassai tartózkodása alatt a Melczer báró család vendégszerető házánál volt szállva, hol gazdag humorával ép ugy meghóditotta a szíveket, mint a hangverseny teremben énekével a közönségét.

Ujdonságok.

Schuster Constantin megyés püspökünk szinte jelen volt a kath. klerus tisztelgése alkalmával Tisza Kálmán jubiláris ünnepélyén.

Az erdélyrészi magyar közmüvelödési egyesület támogatására vonatkozó felhivásunk kiegészitésképp közöljük az alapszabályok azon pontjait, melyek a tagok belépését az egyesületbe körülirják: „5. szakasz, b) Örökös tag mindazon jogi személy vagy testület, mely legalább 500 forint alapitványt tesz s ez alapitványt öt év alatt befizeti. c) Alapitó tag, ki alapitványként egyszer s mindenkorra legalább 100 forintot készpénzben, ovadékképes értékpapirban vagy kötvényben befizet. A befizetés legkésőbb 5 év alatt történik; addig évi 5% kamat fizetendő. E tagságijog életfogytig tart. Az alapitványok csonkitatlanul törzsvagyon gyanánt kezeltetnek s csak kamatjait fordithatni az egyesület czéljaira. d) Rendes tag, ki magát a taggyüjtöiven aláirásával 6 évre évenkint legalább 2—2 forint fizetésére kötelezi, vagy a ki ugyan ezen időre egyszerre 10 frttal megváltja e kötelezettségét. e) Pártoló tag, ki aláirással legalább 3 évre évenkinti 1—1 forint fizetésére kötelezi magát. A d) és e) alatti befizetés fél évi részletekben előre történik. f) Gyámolító tag mindenki, a ki az egyesület javára elismervény mellett legalább is 10 krt ad.

A kassai ipartestület felhivja a képesitéshez kötött ipart üző iparosokat, hogy a törvény értelmében az ipartestületnél jelentkezzenek, illetve a tagsági dijat deczember 14-ig fizessék le.

Ifj. Kemény Lajost, lapunk munkatársát, ki különösen a humoros irodalom terén jeles helyet foglal el, a városi hatóság ideigl. irattárnokká nevezte ki.

Felolvasás. Szombaton f. hó 5-én Sudi Kapisztrán János iskola-igazgató a „Nemzeti Kör“ helyiségében tart felolvasást e czimmel: „Egy lap Kassa város kulturtörténetéből.“

A kassai korcsolyázó egylet tagjait figyelmeztetjük, hogy a választmány határozata értelmében azok, kik tagsági jegyeiket e hó 10-éig ki nem veszik, e határidőn túl ezeket csak magasabb illeték lefizetése után kapják ki.

Jutalomjáték. Tökés Emilia, Csóka társulatának e jeles tagja ma este veszi jutalomjátékát, melyre különösen felhivjuk közönségünk figyelmét. Szinre kerül ifj. Dumas „Demimonde“ czimü jeles darabja, mely az est érdekességét csak fokozni fogja.

Kerner József, zenede igazgatónk a Melczer báró család által be lett mutatva Wilt Mária kamara énekesnőnek. A világhirü diva Kernert a legnagyobb szivélyességgel kérdezte a kassai zenei viszonyokról, s hogy Kerner a zene irodalom terén mennyire haladt, mert már volt alkalma róla dicsérő nyilatkozatot hallani s ez alkalommal Kerner a divánok egy dalt nyújtott át, kérve, hogy birálná meg s fogadná el. A diva a dalt, melynek czime: „Du weisst es nicht, wie sehr Du mich entzückt“, elénekelte és a legnagyobb elragadtatással fogadtá el, és megengedte Kerner urnak, hogy a dalt neki ajánlva, kiadhassa. Ezuttal megemlitjük, hogy a Lipcsében megjelenő európahirü „Chorgesang“, melynek szerkesztője Gottschalg, weimari udv. orgonász és zenetanár s munkatársai között a zeneviláq legelső nevei szerepelnek, Kernert munkatársul szólitotta föl. A hozzá intézett levél, melyet véletlenül olvasni alkalmunk volt, a legszebb kitüntetés, mely az előre törekvő munkásságot érheti.

Az abauj megyei 184°/$_{0}$-ki honvédegylet működését folytatólagosan megkezdvén, annak igazoló bizottsága ezennel felkéri mindazon bajtársakat, kik ezen évekig szünetelt egyletnek igazolt tagjai voltak, — valamint azokat is, kik mostantól az abaujmegyei 184°/$_{0}$-ki honvéd egyletbe lépni óhajtanak; szivesked-nének folyó év deczember 5-ik és 9-ik napján, mindenkor délelőtti 10-től 12 óráig, a megyei levéltár helyiségében működő ülésekben igazoló okmányaikat bemutatni.

Adófizetési mizeriák. Panaszt vettünk, hogy a városi pénztári hivatal adó-osztályában az adó-fizetőkkel nagyon kurtán bánnak. Például egy szegény asszony reggel fizetni akar és a számfejtő ur hosszú kérés és várakozás után, délfelé tudtára adja, hogy jöjjön holnap, mert most nincs ideje, holott hallja a szegény asszony panasz szavából, hogy keze munkájából él s minden mulasztott óra egy-egy harapás kenyértől fosztja meg szegényt. Egy polgár pedig hangosan zugolódik, hogy vegye el töle már az adót s ne várakoztassa órákon át, mert panaszt fog tenni a polgármesternél. Hát ez bizony nagy hiba, a melyet az illető kezelő hivatalnok egy kis jó akarattal nagyon könnyen megszüntethetne még az esetben is, ha mint néha megtörténik, sokan torlódnak oda adófizetés végett. Hogy miként, azt talán még magyarázni is felesleges.

Öngyilkosság. Kosztelanszky Anna, 17 éves, kassaujfalusi illetőségü kassai cseléd, ki már ez évi juliusban öngyilkossági szándékból a nyakát nyiszálta egy konyha-késsel, tegnapelőtt a polgári uszodánál a malomárokba ugrott. Az ár lehozta az István-hidig, hol a mümalmi molnárok észrevették és kulláját ki hozták a partra. A szerencsétlen leány igen becsületes, munkás életet folytatott s öngyilkosságának oka bánkódás összes szerencsétlen sorsa miatt, ki egy tüznél életét veszté. A leány azóta büskomor volt.

Orosz kém. A mult számunkban emlitett Goldberger Dávid Ábrahám kiewi zsidót, a kassai rendőrség kényszerütlevéllel hazájába indította. Másodszori kihallgatásánál családi viszonyára nézve vallotta, hogy az atyját Lebelsohn Áronnak hitták, házasságából pedig neki egy okos fia van s ezt: Landomirszky Nu tabernek hivják ösmerösei. Hogy miként lehet ez? magyarázatát adni nem tudta. Mi sem.

Rendőri hirek. *Garázda csendőr.* Körösy István csendőr mult éjjel a sörház utczában erős állapotban mozgósitott hazafelé s a midön az ott álló

---

a többiek repültek a pinczе aljáig; Julis meg én szépen lekápászkodtunk.

A pinczében setétség volt, egy szál gyertya világitott, le akartam a ládára ülni, piszkos volt s mit tesz Julis, leteriti le nem oldott kötényét és engem rá ültet.

Iszonyú kötény volt az, arczomba szökött a vér, lábaim mozogtak, szemeim Julisra bámészkodtak és ..... felugrottam.

Azt hitték, a gyertyát akarom eloltani, mert kiabálták: Oltsd el a gyertyát, setétbe szabad a csók!

Dehogy oltottam, zavarba jöttem és visszaültem csendesen a kötény mellé. Ezóta mondják reám, hogy hidegen verem a vasat. Hja igaz, hogy az ördöguek is kell néha gyertyát gyujtani, meg is teszem olykorolykor, de hogy a más által gyujtottat eloltsam, erre nincs bennem vállalkozási szellem.

Gyuszi Lustáné, Estók Tomásné mellett ült s ugy állt a szemök, mint a vasvilla.

— Ne üljetek oly közel, — mondom nekik.

— Nincs tü közöttünk, — felelik ők, — hogy össze ne férjünk.

— Orlögöt is fogtál te Gyuszi, de vigyázz, mert túljár az eszeden.

— Elvettem már a sulykot, ne félts engem, — mondá ő.

— Te meg ott ne pislogj, mint az ungvári nyúl a nyárson, — szólok Estókhoz.

— Pislogok rátok, mert ugy látom, hogy úrszine változása lesz. Értette, hogy Julis hozzám kezd simulni.

Uj bor helyett asszút ittunk, fel is jöttünk, hogy is ne, felhoztak az asszonyok. Juliska velem jött karonfogva. Fent rákezdték a bosszantást s el nem hagyták, mig csak el nem mentünk.

Borzasztó este volt, még én ilyet át nem éltem, a szél ugy vágta arczunkba az esőt, mint a svihák a keztyüjét.

Elől ment Gyuszi Lustánéval karonfogva, mert öt kisértük haza, nem ereszthettük magába, az apja, ha baja történik, ránk árasztotta volna csákányait boszújában, már pedig az özvegynek minden fényes nappal Gulyásnénál kellett lenni, este meg akadt kisérő. Most minket csipett meg. Estókkal utánuk mentünk mi is karonfogva.

Árnányos özvegye meghurczolt, mint az ördög a diákot, sárba, pocsolyába jártunk, beleestünk egynehány gödörbe is. Rettenetes út volt ez! Kisértünk, de az idő minket kisértett meg. Iszonyú próba volt ez. A szél nagy rohammal neki kerekedett, csikorgott, mint a temesvári sánczon a taliga.

— Estók vigyázz, fogd meg az esernyőt, — mondom kicsike társamnak, — mert elvisz a szél alóla téged.

— Ne félj, megérzi a sáfrány illatot, — felel ö, de nem végezhette be, hogy elszökik elölünk még a szél is, mert a komáuk csiklandozva belenyomta a szót szájába.

Iszonyú kinok között érkeztünk meg, odavezett a kalapunk, az esernyönket kiforgatta a szél, arczunk tele volt sárral, piszokkal, fenségesebb alakokat nem lehetett tölünk képzelni.

Megálltunk a kapu előtt, de nem mint az ázott, fázott, csuszott, mászott, elesigázott ember, hanem mi még a szél általi megesuffoltatásunk után is impozánsok voltunk.

Buesuztunk az özvegytől, azaz alkudtunk, mint a zsidó a gyapjura.

A Gyuszi nyerte meg a gyapjut, csak öt biztatták, én Estókkal a bőlcsességet ettem tovább is.

Mi történt ezután, nem tudom, mert Estókkal ujra nyakunkba vettük a vihart, haza jöttünk.

Másnap, rémséges nap volt az.

Mindaháman elmentünk az özvegyekhez, már vártak. Gyuszi sápadt és álmos volt, kérdésünkre nem adott határozott feleletet. Gulyásnéhoz is csak nagy keservesen rávettük, hogy eljött.

Félelem volt az arczán.

— Hogy van Gulyás néni, Tomás néni, Lusta néni, hát maga drága Juliska, maga is itt van Lusta bácsi! Eszem a lelköket, zúzájokat, májokat, szivöket! — kiabál Estók.

— Mit zúzájokat, májokat, szivöket! lármázik Gulyásné, azután nekünk estek, ki kutacscsal, ki seprövel, ki piszkafával s megágyabugyáltak úgy, hogy a szemünk majd kiugrott a bámulásba; majd persze, nem volt idő, ugrottunk mi, a ki merre látott, csak a döngetést hallottuk, meg e szavakat:

— Ez a zúzájára, ez a májára, e meg a veséjére!

Szaladtunk, mint az eszét vesztett ember, el is veszett az most.

Végre megállottunk, kiszuszogtuk magunkat és ..... egymásra néztünk.

Jaj, jaj, — nyög Gyuszi — megérdemeltem, de ti ..... bocsássatok meg, elmondom mindjárt.

— Hát igy volt az, hogy én még ott maradtam, — kezdi a mondókát — szerelmet esküdtem az özvegynek, ő elfogadta és viszonozza, mikor az apja ott terem és elkarózott mindkettönket. Ez az egész história, a mai a folytatása volt.

Azóta már kihevertük. — végzi Sanyi az elbeszélést, — de az özvegyeket többé nem látogattuk meg; hej pedig de csalogatnak, késő, a hátunkon az elbocsátó levél, viselni fogjuk soká, de egyet megtanultunk:

Remegünk az özvegy asszonytól!

rendőr nyugalmának ilyetén megzavarása miatt, rendre utasította, nem épen kenetteljes szavakban nyilatkozott a rendőrségi intézmény egész mivoltáról és a rendőrön akarta megpróbálni, vajjon jól vág-e a kardja. A rendőr sipolására előjött segélylyel is csak a legnagyobb erőfeszítéssel voltak képesek a csendőrt a városházára behozni. — *Rabló támadás.* Esztecskó korcsmárost a mult éjjel a Kornyiczky vendéglője előtt két katonai szolgalegény megtámadta s míg az egyik torkon ragadta, a másik órája körül babrált. A zenebonára Mahala István kovács iparos figyelmes lett és csak ennek köszönheti Esztecskó, hogy a két támadó kereket oldott. Egy rendőr üldözőbe vette őket, de nem érhette utol. — *Lopások.* A legutóbbi napokban a város területén tizenegy helyen követtetett el kisebb-nagyobb lopás, legtöbbnyire ugy, hogy a tolvajok a házi asszonyok gondatlanságát felhasználva, a nyitott ajtón beosontak s a szobából elvitték azt, a mi a kezük ügyébe akadt. Nagyobb lopás történt igy a felkülsétányon Munkácsynál és Hedry Lőrincz ügyvédnél, honnan ezüst evőeszközöket csiptek el.

Kassai szinház.

„Fekete gyémántok". — Hogy mily vonzerővel bir Jókai neve a kassai közönségre, bizonyitja az, hogy daczára Wiltné hangversenyének, a szinház egészen megtelt.

S még azt mondják, hogy nincs Kassán publikum? Pedig ez a publikum ugyanaz, mely néhány év előtt minden este megtöltötte a szinházat, s mi az oka, hogy ugy elszokott a szinházlátogatástól?! ..... Jókai „Fekete gyémántok"-ja azok után, miket az „Arany ember" nyujtott, méltán felcsigázhatta várakozásunkat, azonban — sajnos — nem elégité ki azt annyira, mint az „Arany ember".

A darab nem egyhamar fog lelépni a repertoirról s mindig elég érdekkel fog birni a müértő közönségre, persze olyanoknak, kiknek az „Arany ember" is *férez-mü* — olyanok a „Fekete gyémántok"-nak sem fogják megadni, hogy hibái daczára, határozott nyereség drámairodalmunkra.

Hiszen ha mindent, hát a darab nyelvezetét semmi sem ronthatja meg; ha semmi, hát egy néhány jelenete hatásra nézve méltó nagynevü alkotójára.

Ily jelenetek: a főpróba (bár ez kissé kényes s a Tartuffe egy jelenetére emlékeztet); Evelin megszökése Párisból, s az ötödik felvonás ama jelenete, midőn, mintegy válaszul a nép imájára, a föld alól viszszahangzik az élve eltemettek siri danája; s ezek méltó koronája a legvégső jelenet.

Szóljunk-e az itt-ott gyöngyökként felcsillanó magasztos s költői gondolatokról? az eleven humorról, mely az árnyasabb helyeket bearanyozza? . . . felesleges! A ki ismeri Jókait — vagyis minden ember — ismeri egyszersmind eme kiváló tulajdonát is.

Ezek oly jelességek, melyeket le nem ronthatnak a mü árnyoldalai; minők az első felvonás aránytalan hossza s talán azon körülmény, hogy néhány alak nem domborodhatott ki úgy mint a regényben; mint pl. Angela, sőt maga Berend sem.

Egy szóval: nomen est omen; Jókai darabja, habár kissé *„fekete"* is, de *„gyémánt"*.

A szereplők jobban játszottak, mintsem eddigi játékuk után várhattuk volna.

Tolnayné (Evelin) hálás szerepe iránt hálás volt s a többszöri kihivás nem volt elég méltó jutalom, kitünő s a legapróbb részletekig finomúl kidolgozott alakitásáért.

Peterdi (Berend Iván) szerepét gondosan áttanulmányozta és méltán kivivta tetszésünket. Egyedüli hibája volt, hogy nem tartott középutat a hidegség és kitörő hév közt. Különben kimutatta, hogy eddig nem „akart" eléggé.

Szatrán Petit kitünően maszkirozta *Mikei*. A komoly szerep felulhaladta azonban Mikei kómikus szerepekben oly kitünő — erejét.

Tolnay (Kaulmann Felix) és *Pollinus* (Sallista hg.) szintelenul játszták szerepeiket, mig *Csigéné* hálátlan szerepébe sok életet öntött.

Tökés Emilia végjelenetében érdemelt különösen dicséretet érzelemdús játékáért, kivule pedig alig van már felemlitésre méltó szereplő — talán a kis *Znojemszkyt* kivéve.

A rendezőt (*Derécki*) s a festőt (*Beczkóy*) is kihivták; ez utóbbi különös dicséretet érdemel a szépen kiállitott diszletekért; a rendező érdeméből azonban sokat levont a pauszák hossza, mely a különben is hosszu darabot annyira megnyujtotta, hogy ½ 11 órakor lett csak vége az előadásnak.

Bezzeg egyszer volt csak Molnárunk!

Ego.

CSARNOK.

A társalgónő.

— Ries Hermin eredeti regénye. — 18

— Csak az anyai túlságos szeretet kinövése egyébb semmi, — szokta mondani, — ez által van megmérgezve az érzelem fejlődése, mit, fájdalom, a zárdai szigor csak még jobban elmérgesitett. Idő adtán e csorbát majd kiköszörüli a társasélet, a tapasztalat. Talán, ha férjhez adná ezredes ur?

— Gyermek még.

— De igen kifejlett gyermek, — jegyzé meg Olga odavetőleg.

— Ha ő akarná, igen, hajlamai ellenére nem kényszeriteném soha. .....

— Tovább kellett volna időznünk Párisban ..... itt falun .....

Az ezredes helyeslőleg bólintott fejével. ő igen megszerette a párisi életet, de Klára folytonosan unszolta a távozásra.

Rövid volt az ottlét, de azért az ezredes elvégezte, amit csupa szórakozásra tüzött ki maga elé.

Leányát bátran bizhatta a társalkodónőre és Juliette grófné társaságára s ő maga, a maga kedvéért, sorra járta a városnegyedeket s a fő mulató helyeket, Wolpininé után kérdezősködve. Igen szerette volna látni, hogy hogy néz ki most azon lény, kinek egy időben háza is volt otthona? Mivé fejlődött a hangosan álmodó bonne?

Szegény becsületes Wolpini! Életével lakolt szerelméért.

Wolpini rokonai ma is szentül hiszik, hogy a szép kaczér asszony orvül gyilkoltatta meg férjét, bár a törvény az ellenkezőjét deritette ki. Meggyilkoltatta, hogy vagyonához jusson, s czélt ért.

Vajjon meg fogja-e öt, egykori szolgálatadóját ismerni?

Milyen jó, hogy Klára még akkor picziny volt, s bonne-jára nem is emlékszik.

Vajjon mivé lett a Wolpini fia, Jenő, kit a törvény ez asszonynak itélt?

Az ezredest inkább a fiú sorsa érdekelte, mint annak anyja, akit lélekben gyülölt Wolpini miatt, ki barátja volt. Jenőt sokszor ringatta térdein, sokszor vigasztalta a szerencsétlen véget ért Wolpinit, ha ez hűtlen nejére — akit mindig szeretett — gondolva, a bánatnak esett.

Ha az ezredes sejtette volna, hogy az a halvány arczú fiatal ember, kit Juliette grófnő termeiben Doré néven tanult ismerni, nem más, mint a piros-pozsgás arczú Jenőcske.

Tudakozódásainak eredménye csak annyi lett, hogy a szép Egide igen nyomorúan végezte fiatal életét. Gyógyithatlan betegségben a közkórházban adta ki sokat hányatott lelkét.

Fia életuntságból öngyilkos lett.

Megtudta, hogy Wolpininé szerencséjének magaslatáról bukott alá.

A nagy hirü tudós, D'Argan gróf jegyese volt.

S amilyen feltünést keltett e hir akkor az előkelő körökben, ép oly megtoghatatlan azon sajátságos körülmény, hogy a gróf elhagyva menyasszonyát, hirtelen eltünt Párisból s azóta hirét sem hallják.

René ur, D'Argan gróf elizei mezőkön levő palotájának akkori felügyelője azt beszélte, hogy a gróf egy este meg akarta lepni a palotában időző jegyesét, titkosan lépett be, de nemsokára dúlt arczczal futott le a lépcsőkön s a felügyelőnek reszkető hangon mondá:

— Menjen segitségére Wolpini asszonynak, elájult.

S ő maga, René legnagyobb csodálkozására, elhagyta a palotát anélkül, hogy menyasszonyának segélyére lett volna.

Mi történhetett köztük, nem tudta meg soha senki!

Wolpininét e naptól fogva valósággal üldözőbe vette a balsors.

Eleintén daczolt a kétértelmü gúnynyal, mely a gróf miatt érte. Szerette terjeszteni, hogy mindezt ő akarta igy. Egy pillanatra D'Argan gróf mérhetlen gazdagsága, társadalmi állása elkábitotta fejét, de még elég korán eszére tért.

Háza az élvezetek valóságos csarnoka lett. Pazarúl költekezett. Igy vélt port szórni a világ szemébe.

S bárminő hirek szállingóztak is felőle, örömmel látta, hogy a társaság szine-java sereglik köré. Fiatal szép hölgyek mulatoztak termeiben, sőt a „gondos" mamák is szivesen bizták rá leányaikat.

Tudta ő, hogy az embereknek imponál a fény, hogy még az erényhős is csak olyan, mint a kukuricza szélre vetett napraforgó virág: arra fordítja fejét, a merről a nap kél.

Nem egy mama ohajtotta titkon, hogy csak az ő leányába szeretne bele Jenő.

Milyen partie lenne ez!

Mondják, Magyarországon kimondhatlan birtokai vannak.

Ugy is kell lenni, mert a Wolpininé háztartása ezreket és ezreket emészt évenként.

Csak ha Jenő más természetü volna!

Nem látszik öt érdekelni semmi, senki. Anyjának diszes termeiben csak ugy lézeng ide-oda.

Azt hinné az ember, valami elkárhozott lélek.

Anyja fia szeszélyeinek vakon hódol. S amit más anyák megrovandónak találnának gyermekeiknél, Wolpininé az olyasmikre maga ösztökéli Jenőt.

(Folyt. köv.)

Kassai piacz.

Kassa decz. 2. Fővárosi tudósitások üzleti lanyhaságot és az árak visszamenését jelentik. Nálunk ugyanez tapasztalható, csak hogy a kinálat oly csekély, hogy az árak ellenkezőleg még emelkedést mutatnak. A felhozatal ma igen csekély volt. Mai árak métermázsánként: buza 6·85—7·20, rozs 5·50—5·80, tengeri 4·70—5·—, zab 5·25—5·50, árpa 5·— — 5·60.

Decz. 2. 1885. Egy 6 dekagrammos zsemlye 2 kr. — Kilogrammban abajdócz kenyér 14—12 kr. Rozs kenyér 10—8 kr. Marhahus 60—54—48 kr. Borjúhús 70—54—52 kr. Bárányhús 46—44—38 kr. Sertéshús 56—50—44 kr. — Szalonna füstölt és nyers 64—60—50 kr. Patens gyertya 60 kr. Öntött gyertya 56 kr. — Szappan 40 kr. — Tojás 1 drb 3 kr. — Egy liter mák 28—24 kr. — Egy liter vaj 70—66 kr. — Egy kgramm zsir 64—60 kr. — Liszt 100 kiló 16.60, 15.—, kilója 16½—15 kr. — Borsó 9.——8.30, literje 14—12—10 kr. Lencse 8.——7.—, literje 14—12—10 kr. Paszuly 7.——6.50, literje 12—10—8 kr. Aszalt szilva 10.—, 9.—, literje 16—14 kr. Őrlött dara 8.30—8.—, literje 14—12 kr. — Tatárka 8.70, 8.40, literje 14—13 kr. — Burgonya 100 liter 1.20—1.— kr. — Búza hektoliter 5.40—5.20. — Kétszeres 4.40, —.—. — Rozs 4.30—4.20. — Malátaárpa 3.70, —.—. — Arpa 3.50—3.40. — Zab 2.10, 2.—. Kása 9.50, —. — Kukoricza 3.50, 3.40. — Spiritus 1 liter à 100 Tralles 31 kr.

Kis lutri.

November 28-án.

Bécs	77	29	9	53	83
Temesvár	85	63	40	54	21
Grácz	30	11	22	24	25

Hivatalos árfolyamok a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Decz. 2.

Magyar aranyjáradék 6%	—.—
Magyar aranyjáradék 4%	97.75
Magyar papirjáradék 5%	89.90
Magyar vasúti kölcsön	148.50
Magyar keleti vasúti államkötvény, I. kibocsátás	97.25
Magyar keleti vasúti államkötvény, II. kibocsátás	124.—
Magyar keleti vasúti államkötvény, III. kibocsátás	109.—
Magyar földthermentesitési kötvény	102.75
Magyar földthermentesit kötvény záradékkal	102.50
Temes-bánáti földthermentesitési kötvény	103.—
Temes-bánáti földthermentesitési kötvény záradékkal	102.50
Erdélyi földthermentesitési kötvény	102.50
Horvát-szlavon földthermentesitési kötvény	102.—
Magyar szőlődézsmaváltsági kötvény	98.—
Magyar nyereménysorsjegy-kölcsön	119.50
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy	122.—
Osztrák járadék papirban	82.30
Osztrák járadék ezüstben	82.70
Osztrák járadék aranyban	108.75
1860-iki osztrák államsorsjegyek	139.50
Osztrák-magyar bankrészvény	876.—
Magyar hitelbank-részvény	289.—
Osztrák hitelintézet-részvény	286.—
Ezüst	—.—
Cs. és kir. arany	5.94
20-frankos arany (Napoleond'or)	9.97
Német birodalmi márka	61.70
London	125.75

Felelős szerkesztő: **Ries Lajos.**

Nyilttér.

Nyujtsunk kezet a szerencsének!

500,000 márka

fönyereményt igér kedvező esetben a **hamburgi nagy pénzsorsjáték**, mely a magas **kormány által** jóváhagyatott és biztosittatott.

Eme ujabbi játék-tervezet előnyös berendezése abban áll, hogy rövid pár hó lefolyása alatt 7 sorsolásban **100,000 50,565 nyereménynek** kell biztos történni, ezek között vannak fönyeremények, esetleg 500,000 márka, illetőleg

1	nyeremény	á	300,000	márka	26	nyeremény	á 10,000 márka
1	„	á	200,000	„	56	„	á 5,000 „
2	„	á	100,000	„	106	„	á 3,000 „
1	„	á	90,000	„	253	„	á 2,000 „
1	„	á	80,000	„	542	„	á 1,000 „
2	„	á	70,000	„	818	„	á 500 „
1	„	á	60,000	„	31720	„	á 145 „
2	„	á	50,000	„			
1	„	á	30,000	„	továbbá 16,990 nyeremény á 300,		
5	„	á	20,000	„	200, 150, 124, 100, 94, 67, 40,		
3	„	á	15,000	„	20 márka.		

Ezen nyeremények közül az első osztályban 2000 összesen 117,000 márka értékben sorsoltatik ki.

Az első oszt. fönyeremény 50,000 márka, mely 2-ik 60,000, 3-ik 70,000, 4-ik 80,000, 5-ik 90,000, 6-ik 100,000, a 7-ik oszt. esetleg 500,000, illetve 300,000, 200,000 márkára stb. emelkedik.

A nyeremények hivatalosan az alapterv szerint lettek megállapitva.

Eme nagy, az állam által biztositott sorsjáték első osztályának legközelebbi hivatalosan megállapitott nyeremény-huzása már

f. évi deczember 9-én lesz.

melyhez egy egész eredeti sorsjegy 3½ o. é. frt — kr.
fél „ 1¾ „ „ „ —
negyed „ „ „ „ 90 „

Mindennemü megbizások **a pénz beküldése, postautoni fizetes, vagy az összeg utánvétele** mellett a legielkiismeretesebben teljesittetnek, mindenki az állam czimerével ellátott **eredeti sorsjegyeket** tőlünk saját kezeihe kapja.

A megrendelésekhez a szükséges hivatalos tervezetek ingyen mellékeltetnek, melyekből ugy a nyeremények beosztása az illető osztályokra, mint szintén az illető betétek is megláthatók s minden huzás után érdekelt feleinknek felhivás nélkül megküldjük a hivatalos huzási lajstromot.

Kivánatra a hivatalos tervet megtekintés végett hérmentve és előzetesen beküldjük és kijelentjük, hogy nemtetszés esetén a sorsjegyeket visszavesszük és az ezekért fizetett összeget megtérítjük.

A nyeremények kifizetése mindig pontosan s az **állam jótállása** mellett történik.

Csoportozatunk mindig a szerencse kegyeltje volt s érdekelt feleinknek gyakran a legnagyobb nyereményeket fizettük ki, a többi között **250,000, 100,000, 80,000, 60,000, 40,000** stb. márkasokat.

Egy ily, a **legszilárdabb alapra** fektetett vállalatnál előreláthatólag mindenütt a legélénkebb részvételre lehet bizton számitani, hogy tehát minden megrendelésnek eleget tehessünk, kérjük ezeket **a közeledő huzás folytán, mihamarább egyenesen** hozzánk elküldeni.

Kaufmann & Simon, bank- és váltóüzlete
Hamburgban.

Mindennemü államkötvények, vasuti részvények és hitelsorsjegyek bevásárlása és eladása. 9—8

U. i. Ezennel köszönetünket mondjuk a régibb idők óta nyilvánitott bizalomért, s a midőn eme ujabbi sorsjáték kezdetével a résztvételre fölhivnók, ezentúl is igyekezni fogunk állandó, pontos és lelkiismeretes kiszolgáltatás által, igen tisztelt érdekelt feleink teljes megelégedését kiérdemelhetni **A. f.**

A kertész-utcza 5. számú

ház

szabad kézből eladó. Bővebb felvilágositás ugyanott nyerhető. 5—5

Nyomatja Ries Lajos kiadó saját könyvnyomó-intézetében Kassa 1885.

I. évfolyam. Kassa, 1885. évi deczember 6. 23. szám.

Előfizetési díj:
Egy évre ... 5 frt — kr.
Félévre ... 2 „ 50 „
Negyedévre ... 1 „ 25 „
helyen házhoz-hordással, vidékre postai küldéssel.
Egyes szám 6 kr.

Hirdetések
egy petit sor ... 4 kr.
nyilttérben ... 12 „
Többszöri közlésnél engedmény.
Felvétel a kiadóhivatalban főutcza 54. sz.

KASSAI SZEMLE.

Társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden csötörtökön és vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Kassa főutcza 54. sz. a.
hova a lap szellemi és anyagi részét érdeklő küldemények czimzendők.
Kéziratok vissza nem adatnak.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

A magyar betegség.

Tiz esztendő óta jöttünk rá még, hogy sokkal többet költünk, mint a mennyi pénzünk van. Nem könnyű dolog volt észrevenni a tejjel-mézzel patakzó ország szülötteinek, kik hozzá voltak szokva, hogy minden rendelkezésükre áll itt a földi világon, halálok után pedig égbe viszik őket az angyalok. Külön Istenünk volt (a magyarok Istene) hát mért ne költhetnénk bátran, majd visel az gondot reánk?

Nem is volt soha semmi bajunk. Ha valaki elköltötte a pénzét és mindenét, nem valami nagy baj volt, maradt a többinek még. Vagy örökölt az ember, vagy valami más tisztességes, bár meg nem érdemelt úton beleesett a nagy vagyonba.

Mikor egy magyar államférfi kimondta nagy pathoszszal, hogy az égboltjára kellene fölirni lángoló betűkkel „takarékosság“, hadd olvassa minden ember, — megmosolyogtuk. A frázisok korában élünk, és a frázisok nemzete vagyunk. Hát azt gondoltuk, hogy ez is csak egy nagy frázis s ha utána kiáltjuk a szokásos „éljen“-t, egészen eleget tettünk hazafiúi kötelességünknek.

Hanem hát egy idő óta kezd nagyon hátba ütögetni ez a mondat, hogy a „takarékosságot az égboltra kellene fölirni“ és hogy azt akkor jobb lett volna nem fölirni, (mert fájdalom, sokan nem tudnak olvasni azok közül, a kik költeni jól tudnak, hanem figyelmesebben meghallgatni.

Összes bajaink abból származnak, hogy a jövedelmünknél többet költünk. Már az is baj lenne, ha annyit költenénk mint a mennyi a jövedelmünk, (az angol ember lelkiismereti furdalásokat érez, ha évenkint nem tehet valamit félre,) de hát mikor még többet költünk!

Szóljuk a kormányt, a mostoha időket, panaszkodunk kis jövedelmünk miatt, de azért adjuk az urat. Tudósaink könyveket irnak, államférfiaink beszédeket tartanak annak kideritése czéljából, hogy miért szegényedik a magyar középosztály? S a mig a könyveket irják és a beszédeket deklamálják, ők maguk is egyre szegényednek, mert nem takarékoskodnak.

Egyik ezt az okot sütí ki, másik is felhoz argumentumokat és az mind igen érdekes lehet olvasni, de azért mind nem igaz az: összes zilálságunk oka az, hogy nem vagyunk takarékosak. Vagy ez van benne ezekben a könyvekben és beszédekben s akkor elég lett volna egyetlen szó, vagy nincs az benne és akkor egészen fölösleges okoskodások.

De hát fatalisták voltunk örökké, nem tudtuk elhinni s még ma sem tudjuk, hogy minden ember a saját szerencséjének a kovácsa, azt tartják, hogy a kit az Isten egy garasra teremtett, csinálhat az a mit akar, sohasem lesz két garasa, ha pedig a jó szerencse kegyeli, még a lyukas hidon is pénzt találhat.

Ázsiai természetünk jellemző vonása ez, s még ki nem veri belőlünk a nyomor, a végszükség, addig a feje tetejére állhat a kormány és a törvényhozás egyaránt. A tékozlás ellen nincs arkánum.

Lehetetlen, hogy itt eszembe ne jusson a török dal:

Jó dolga van annak, kinek semmije sincs,
Nyugodtan fekszik, nyugodtan kel,
Nincs rá semmi gondja, mit hová dugott el“.

Akár csak illuzió lenne ez a nóta. A felfogás édes magunkra vall.

De az ilyesmi jó volt régenten: a XIX-ik század keretébe már bé nem illik. Ma már ki lehet mondani, hogy elpusztúl az a nemzet, a melyik nem takarékos.

De ezt a takarékosságot nem ugy értjük, hogy egyedül csak Szapáry miniszter legyen takarékos s krajczáros szivarokat szivjon, mint hajdan Duschek, hanem legyen takarékos minden egyes állampolgár, mert ezen nyugszik a családok jóléte s a családokon nyugszik az állam.

Ha csak egy kis statisztikai bepillantást teszünk, meggyőződünk róla, hogy sehol nincsenek olyan laza szomorú viszonyban a családok, mint Magyarországon.

A családi életet itt senki sem veszi komolyan. Az emberek élnek mától holnapig s az a ledér felfogás jut érvényre, hogy „a ki utánam jön, csukja be az ajtót“.

Itt az a humoros, jóizü mondás, ha valaki felemliti, hogy ő neki ugyan nem fog kelleni testamentumot csinálni, mert csak az adósságot örökli a családja. Más államokban megvetik az olyan embert, a ki úgy áll — itt joviális, becsületes embernek tartják.

Sajátszerü felfogás ez, mely a pénzszerzést és vagyongyüjtést ellenszenvesnek tünteti ki, s mintegy hizeleg a tékozlásnak, mert a ki többet költ, mint amennyit keres, az nálunk nem „hasznontalan fogyasztó“ (pedig ez volna az igazi neve) hanem — gavallér.

Angliában, a hol pedig gazdagabbak az emberek, majdnem a fele (42 százalék) biztositja családja javára életét, nálunk alig 4—5 százalék s ezek is többnyire nem magyar születésüek, mert ezek sohasem akarnak megkomolyodni, még mindig bennök van az a nomád vér, a jövővel nem törődnek s a polgárosult intézményekből a magok hasznát kihuzni nem birnak elég fogékonysággal. Nem hiába hangsulyozta egy hires közgazdász, hogy „az életbiztositás a nemzetgazdaság egyik főtényezője,“ mert valóban a legnagyobb jólétnek örvendő országokban, nevezetesen Angol- és Franczia-országban van leginkább elterjedve.

A luxus, a rangvágy és a könnyelmüség a betegségének, a melyet festek, legfőbb symptomái. E három dolog körül forog mindaz, a mit majd az alatt a név alatt panaszlunk, hogy az átkos közösügy, majd hogy nehéz időket élünk.

Nálunk a kétszáz holdas ember ugy él, mint a négyszáz holdas, a négyszáz holdas pedig mint a mágnás, mindenik többet mutat, mint a mennyi, de azért szomoru az ilyen táncznak a muzsikája: a dob, mely az udvaron előbb-utóbb megperdül.

Ez alul nem ment senki sem, mert ez már megrögzött nemzeti betegség.

Egyszer Deák Ferenczczel történt. A tollkését Zala-Egerszegen feledte a vendéglő asztalán, a hol ebédelt.

A mint észrevette a hiányt, azonnal sürgönyzött egyik ismerősének, hogy menjen el a vendéglőbe s ha megvan ott még a bicskája, kérje el és küldje le azonnal Pestre. Az ismerős ép-

TÁRCZA.

Édes anyám . . .

Édes anyám megtiltotta én nekem
Megízlelni, mi az édes szerelem, —
Azt mondta, hogy torkára forrt neki is.
Nem akarja, hogy úgy járjak majd én is.

Megfogadtam a csillagos ég előtt.
Hogy nem tartok, de soha sem szeretőt.
A fogadás erős maradt keblembe,
Egy szerető mégis bebújt szivembe.

Hej galambom, csak te onnét gyere ki.
Édes anyám majd ki talál seprüzni,
Meg van tiltva én nekem a szerelem.
S mit anyám tilt, azt én tenni nem merem.

Attila.

Egy valakinek.

Könyvre adtad mind ki — pénzed.
Szép a tett ... szép és nemes ...
Sajnos, e könyv oly *biblia*,
Mely harminczkét leveles.

Sárt.

Az első találka.

Humoreszk.

A „Kassai Szemle“ számára irta Philemon.

Felviradt a nagy nap!
Nem nézték többé gyermeknek.
Hő vágya volt ez, és alig várta a pillanatot, a midőn majd szive érzelmének külső burkolata is megfelel.

Mert hát érezhet a férfi nagykoruan, ha nem is nagykoru, csakhogy ilyenkor azt mondják rá a többiek hogy: *gyermek*

Tejfeles szája, himpellér, fecsegő a neve, még ha legkomolyabban érez és szól.

És mi teszi a nagykorú férfit fiatal emberré?

A bajusz.

Az bizony, a kinek bajusza van, az bátran hirdetheti elvét, jogosan beszélhet szerelemről is.

Tudta ezt a törvényt Endre, és noha régen jobb kedve lett volna az udvarláshoz mint a tanuláshoz, mégis csak magolt és szitta az iskola büzhödt legét.

Az előadó tanáron felejtette a szemét, de az esze és a szive ott volt a szomszéd udvarán, ugyanott, a hol ő ugy szeretett volna udvarolni.

Be is állit ő majd abba az udvarba, csak jöj jön meg a várva várt idő.

Hogy fogja ő majd átölelni a bájos Vilma derekát!

Persze, ha most oda menne, kinevetné Vilma, s azt mondaná: ugyan menjen, mit akar maga szerelmével, gyermekes mulandó gondolkozás, hiszen maga csak harmadéves jogász, a kinek még bajusza sincs!

De mit is mondott az a tanár?

Valamit a vagyon-közösségről és a hiteles helyekről beszélt.

Kell e hitelesebb hely a Vilma szive kellő közepénél? A vagyon-közösség pedig csak házas felek között jöhet létre.

E jogi kérdéssel tiszfában volt Endre, noha a tanár nem akceptálta. Egyéni fogalomnak nevezte. Egyén pedig nagyon sok van a világon, a fogalom szó, nagyon tág, s e szerint nem fogadhatja el a törvény, csupán azon értelemben, a melyben annak pontjai szentesitve vannak.

Elég bolond az a törvény, hogy a puszta sejtelemre és a puszta szóra mit sem ád!

Lám, Endre kilépett a törvény ezen jogköréből, ő ád a sejtelemre, ád a puszta szóra is.

Neki nem kell tanu, nem kell irott bizonyitvány; ő már hiteleseu sejti régóta, hogy Vilma nem közönyös iránta, és a mit ma csak ugy odavetőleg sugott, az hihetőbb a törvények minden szavánál.

Dobogott is szive, hiszen régi vágya teljesül.

Vilma ugyanis sugta: ma éjjel tizenkettő és egy között az ablaknál.

Aztán elszaladt a hamis leány; de hogy is nézhetett volna pirulás nélkül az Endre szemébe?

Endre eleget tudott és e pár szó elég volt arra, hogy a jövőt a legrózsásabb szinben fesse maga elé.

Ez találka, még pedig olyan találka, a melyet csak meglett férfiak vivnak ki, s a mely a gyermekek csak ugy csik-tudomásukra, hogy; „zsindely van a házon.“

Vilma tehát már nem nézi többé gyermeknek.

Hogy is nézhetné! Hát gyermek az, a ki majd öles magasságu, izmos termetü, rózsás arczu, és a mi több, a bajusza ütközőbe van?

Igaz, hogy az az ütköző bajusz szőszke, de a ki akarja, jól észre veheti, kivált a napon. S Endre nem rest naponként ügyes huzogatás és fenés által siettetni növését.

No de hát tudvalevő dolog, hogy csóktól nő a bajusz, és Endre még eddig alig kapott valami bajusznövesztő csókot. Kapott ugyan a nagyanyjától eleget, de biz az inkább csak bajuszkoppasztó csókféle volt, olyan laposan esett.

No de kijut ma a bajusznövesztőből! még pedig a korál ajkú Vilmától, a zord bedellus bájos leányától.

Ez lesz aztán a czuppanos csók!

Ilyen csókért megirigyelhetné maga az igazgató is!

Ilyen gondolatok gyöngyökben nyilvánultak Endre homlokán, hogy lett volna hát maradása a büzhödt legü iskolában?

A szabadba vágyott, oda, a hol senki nem kiséri fürkésző tekintetekkel; oda, a hol kedvére kifutkoshatja magát és kedve szerint ismételheti: „tizenkettő és egy között az ablaknál!“

pen nem volt odahaza tehát nem tehetett semmi intézkedést. A türelmetlen Deák ennélfogva még egyszer sürgönyözött, de most már a vendéglősnek.

Az aztán visszafelelt azonnal, hogy a szinét sem látták a bicskának.

Éppen egyszerre nyitott be Somssich Pál a sürgönynyel. Deák panaszkodva említé, hogy a bicskája most már oda.

— Talán valami emlék volt?

— Nem az, egy forintért vettem a váczi-utczán.

— Hát a sürgönyzés mibe került?

— Egy forint hatvanba.

— És most még sincs meg a bicska. Nem tudtál inkább egy újat venni?!

— Tudtam volna biz az, — mondja az öreg úr elgondolkozva, — ha magyar ember nem volnék. De így eszembe se jutott.

Ez a kis epizód magán hordja mindnyájunk karakterét. Se gazdálkodni nem tudunk, de meg a beosztáshoz sem értünk. Gondolkozás, számítás nélkül vegetálunk az életben, magunkkal és családjainkkal nem törődve, hanem mindig sohajtozva, várva a jobb időket, — de vajjon honnan, miféle alapon?

Élünk mától holnapig.

Ezért függ fölöttünk az a nagy sötét kérdés: ha vajjon élünk-e holnap?

y.

Innen-onnan.

B. huszárhadnagy, ki mióta a katonai növeldéből kikerült, mindig holmi sáros falucskákban állomásozik.

Kezdetben igen jól találta magát, de midőn bajusza ütközni kezdett, az arany zsinóros dolmány alatt is kezdett feszkelődni valami.

Sokszor azon kapta magát, hogy azt fütyörészi: „Hej, kiesi nekem, ez a csür“.

Vagy azon, hogy már a legtelibb vérü arabus birása is hidegen hagyja.

Olyan szépen kitestette lelki szemei előtt, hogy ha öt úgy valamely városba helyeznék, igazán gyöngy élet lenne a huszár élet.

Minden asszony belebolondulna, s a merre járna epedő sohajok kisérnék lépteit.

De nem tenne ő ugy, mint ez meg az, ki mindig holmi *házas* ügyekbe ártotta magát s a dühös férjek lassanként leszabdalták orrát, fülét.

Akihez ő fog közeledni, ott nem fogja érni semmi blamázs.

Majd tudja, mit hogy kezdjen, hogy a vége is jó legyen.

El is kezdte, még pedig ugy, hogy uj állomására érve az első napon hódító állást öltve, oda támasztotta magát a szinház falához, mielőtt kitapasztalta, merről esik az *öltöző* bejárata.

Az első nap mérő rekognoskálásból állt. Már másnapon ismeretségben és kilátásokban gyarapodva hagyta el a szinház alját.

Csakhogy a kis fellegbajtónak egy nagy képu nagynénije is volt.

Ez számitásán felül esett a hadnagy urnak, de végre is, amiből kettő megél, ott jut a harmadiknak is.

A nagynéni persze nem tart otthon konyhát.

A hadnagy ur ennek is érti a módját.

A nagynéni igen kedves, elmaradhatlan társalgónak bizonyul.

A hadnagy ur általa tudja meg, mennyire imádtatik imádottja által, mik imádottjának ohajai, miért szomorú? miért tartózkodó?

A nagynéni sokat könnyit szivén és zsebén.

No de a nagynéni értelmes asszonyság, nem lesz háládatlan, lesz belátása.

A kapuig igen szeretetre méltó volt, azért szerette volna a hadnagy ur, ha a kapunál végig simitja egy kis guta.

Mirtát elöre bocsátva, a hadnagynák jó éjt mond s becsapja a kaput.

Ez az egyhangúság hozta ki flegmájából a hadnagy urat.

Máskor dühösen elrohant, de most csak azért is megtámasztotta a kapufélfát.

Egyszer csak nyilik az ajtó belől-felől s egy nagy galléros köpeny fordul ki rajta.

Kis idő multán megint belől-felől és egy czilinder lesz látható.

Aztán egy alacsony, köpczös s egyik kerülte a másik látkörét.

Majd, — de most már kivül-felül nyitotta az ajtót egy terjedelmes alak, utánna aztán fordul a kulcs, végleg bezáródik a kapu.

A hadnagy ur otthon kezébe hajtja fejét s szá mot vet magával:

A sok czulag pfucc!

Óra, gyürük, pfucc!

Adósság? nyakig; s eredmény? a kapuig.

De ma beszél a nénivel.

Kevésbé hóditó kinézéssel lépett az öltözőbe.

Egy uj darabot adtak.

Mirta adta benne az ártatlant.

Hadnagy *feltett sapkával*: Nagysám —

Néni *magában*: Hát ezt mi leli? *(hozzá)* Hadnagy ur —

Hadnagy: Tegnap nem mentem el a kaputól.

Néni *sajnálkozva*: Abba' esőbe' — szegény bőrig ázott, talán át is fázott?

Hadnagy: Igen, de legalább láttam —

Néni *közbe vágva*: Mi nem láttuk, mert már akkor aludtunk, — de reggel hallottuk, hogy épen a nagy templom mellett esett le a meteor —

Hadnagy: Én nem azt láttam.

Néni: Ah, a tüzet? az csak kéménytüz volt.

Hadnagy *redőkbe vonva homlokát, hogy akár generálisnak is beillenék*: Kegyed engem megesalt!

Néni *leteszi a fátyolt, mit épen Mirta számára tataroz*: Én?

Hadnagy: Azt mondta, hogy Mirta csak engem szeret.

Néni *egyet ölt a fátyolon*: Azt mondom ma is.

Hadnagy *megveti a lábát*: Ki volt tegnap éjjel az a nagy galléros ur, aki —

Néni: Ki vagy bejött a kapun? *(magában)* Leselkedett a fráter.

Hadnagy: Kijött.

Néni *szinalmas arczczal*: No, ha már igazat kell mondanom, az egy szegény nyomorék, — süket-néma, Mirta féltestvére —

Hadnagy: Hát az a másik?

Néni *szaporán*: Az a magas czilinderes? Jaj, édes hadnagy ur, az egy igen szerencsétlen fiatal ember, — mondtam én azt Mirtának, hogy jószivüsége még bajba fog keverni, de el ne árulj on édes hadnagy ur. Messzire való, párbaja volt, ellenfelét megölte s megszökött, országszerte körözik, nem is mer az uczára menni, csak éjjel. *(Sagea)* Mirta rejtegeti, mert apai ágról nagybátyja.

Hadnagy *czigarettára gyujt*: Hát a harmadik?

Néni *magában*: Vitt volna el az ördög. Melyik harmadik?

Hadnagy *bodor füstöt eregetve*: Alacsony, köpczös —

Néni: Ahán! a Petyus! istenem, istenem, hogy rázárta az ajtót, holdkóros szegény, egyszer már majd leesett a torony tetejéről, kár lett volna érte, jó fiú, jól tanul, nagy ember lesz még belőle, ugyan festesse le általa a hadnagy ur magát.

Hadnagy *malicziával*: Holdkóros? hiszen tegnap szuroksötét volt.

Néni *magában*: Butulj meg! *(hozzá)* Holdkórost mondtam? nem jól mondtam, üldözési mániában szenved, — ugy-e hogy fut? hogy tekintget maga körül? mintha mindig nyomában volna az anyja.

Hadnagy: Ez is rokona Mirtának?

Néni *egy nagy lyukat fedez fel a fátyolon*: Igen, ha jól keressük, duplán. A Mirta anyja meg a Petyus anyja két asszony volt, s hogy mind a ketten árvák. Petyus iskolás gyerek még, azért hogy olyan hosszú, hamar felnyult, aligha lesz élő —

Hadnagy: Hát az a negyedik?

Néni *magában*: Ugyan melyiket látta? *(hozzá)* Negyedik? hogy nézett ki?

Hadnagy: Azt hiszem, öreg ur —

Néni *hevesen*: Persze, persze, jámbor öreg, — az Mirtának az apja. *(Magában)* Akaszszanak fel.

Hadnagy: Hiszen Mirta árva?

Néni: Persze, hogy árva, az az ur csak mostoha apja.

Hadnagy: Hát ilyen nagy családdal vannak?

Néni *siralmasan*: Bizony —

Hadnagy: Mért titkolták ezt előttem?

Néni *még siralmasabban*: Kedves hadnagy ur, Mirta fiatal leány és müvésznő, egy kicsit restelkedik, félkegyelmü családja végett.

A hadnagy czigarettája elégett, a rendező épen csengetett, a néni a szinfalak mögül Mirtára dobta a megfoltozott fátyolt s ő hóditott benne.

Ujdonságok.

Halálozás. Özv. Benczúr Vilmosné, szül. Laszgallner Paulina asszony e hó 3-án hosszas szenvedés után 71 éves korában elhunyt. A boldogúltat nagyszámu család siratja. Temetése tegnap délután ment végbe igen nagy részvét mellett.

A kassai korcsolyázó egylet tizenegyedik fenállása és számadásainak kimutatását vettük, melyet Misztarka György, pénztáros állitott össze. Az egyletnek az utolsó téli szakban összesen 3773 frt 28 kr. forgalma volt. Pénztári vagyon-állása 1590 frt 64 kr. Az egylet mint a statisztikából kitünik mindinkább gyarapodik vagyonilag és izmosodik tekintélyben, mert a mig az 1874—75. évben az egyleti tagok száma összesen 477 volt, addig a legutolsóban ezek már 621-re emelkedtek.

Huszonöt év! Még pedig olyan, a melyet egy nő elég bátor bevallani s ugy, hogy a huszonöt előtt is volt egy nehány, a melyek alatt mindinkább megcsökönyösödött az az ellenállhatatlan vágya, a mely végre is rávitte arra a nehéz, hálátlan, de a kezdetben annyi szép és nagy reményekkel kecsegtető pályára, a melynek a régiek nyelvén szólva: *komédiás* a neve. Egy ilyen huszonöt évi vándorlás végén áll *Szirmay Teréz* asszony, Csóka szintársulatának tagja. Szép reményekkel indult a hosszú vándor utra, sokat kellett szenvednie, szép ideje is volt bizonyára igen sok, hisz a színészetnél a publikum buzditó tapsa, a leghalványabb elismerés látszata is elég, hogy megédesitse a keserü ürmöt, fáczánizüvé tegye a száraz kenyeret. Az első negyedszázados vándorlás letelt és itt telt le Kassa falai között. Jó reá nézve, mert az a boldogitó érzet birta rá a bevallásra, hogy Kassa

---

Alig várta ez estét.

Könyveit sarokba vágta. Tanuljon ma a tránya!

Ezek után a nyitott ablakba dőlt, s ugy nézte-nézte mint szürkül az est, mily gyönyörüen ereszkedik le az a sötét lepel, melyet elég prózaiasan éjnek neveznek.

Lelki szemei elé varázsolta a találkák koronájának minden gyöngyeit.

Elégülten mosolygott és oly mozdulatokat tett ujjaival orra alatt, mintha pödörgetne valamit.

Találka!

Van-e ennél nagyobb boldogság?

Az ég millárd csillagokkal van boritva, a fák levelei között lágy szellő bizalmasan susog s a csendet néha-néha az éjjeli őr egyhangú lépései — no, meg a hangos álmuk szuszogása — zavarják.

Például Endre ez időszerinti „kamarása“ ugy szuszog, ugy horkol, mintha bizony csak ebben állna az emberi virtus? mintha bizony az ember csak enni és aludni jőne erre a világra?

Endrét is elfogta már az ásitás, de azért férfi, hogy elnyomja az alhatnámságnak e biztos jelét s azért a maga ura, hogy vacsora után meg ne rettenjen a „kaviár“-tól.

A torony órája tizszer kondult és Endre mellékesen gondolatai azon eszme köré kezdtek csoportosulni, hogy: mégis a ragadós betegségek közé tartozik az az álom. Zsibbasztólag hat az ember idegeire, kivált ha valaki oly nagyon húzza a boldogok mindent feledtető andalitó nótáját.

Boszantó is az, mikor valaki ugy tud aludni, mint az a Miklós!

Endre ezelőtt nem tapasztalta „kamarásának“ e gyöngeségét, mert ha tapasztalta volna, már régen túladott volna o szuszogásán.

No, de meg is mondja neki holnap, hogy az ő szobájában ne horkoljon és ne szuszogjon, mert az ilyen gyermekes tempó otet, a férfit, éjjeli ábrándozásaiban roppant zavarja.

Most már nem költi fel, csak hadd fújja ki magát szokása szerint, de holnap!

Tizenegyszer rázkódtatá meg a léget az óra verése. Endrén elodázhatlan nyujtózkodhatnámság vett erőt. Nem csoda, a szokatlan izgalom túlfeszíti az idegeket.

Még csak egy óra hiányzik a tizenkettőhöz — gondolá, s addig is bezárta az ablakokat.

Keze ügyébe helyezte köpenyét, botját és kalapját, hogy ha majd kell, mindent együtt találjon és a sötétben is kiosonhasson.

Senki sem fogja észrevenni távozását — igy intézik azt a gyakorlott kalandhősök is — még az éber álmu „pinesike“ sem, mert megesalja, leveti czipőjét, hogy zajt ne csináljon, és csak majd az uczán húzza fel ismét — igy szokták azt a furfangos emberek.

O pedig furfangos!

Vajjon mit csinál most a kedves Vilma?

Megesalja morózus apját, leselkedő és gyanakvó anyját.

Almot szinlel és lábujjhegyen az ablakhoz libeg, óvatosan felnyitja s a virágok közé rejti csillogó szemeit, forró arczát.

Lopva ezerszer is az uczára néz, szive dobog, keble zihál, izgalma torpontra ér.

Rossz szokás is az, hogy a találkák legtöbbnyire éjjeli időre esnek!

Az istenverte ásithatnámság igen sokat ront az illuzión.

De hát ha már ez is emberi dolog, ki tehet róla!

Az éj legalkalmasabb a találkákra, igy fundálták azt ki a szerelmesek.

De ki tiltja meg nekem — morgá Endre — hogy egy óra tartamáig kedvemre ne nyujtózkodjam? Ez nem találkaellenes; aztán ott lesz a kijelölt időben: de meg nem is látja senki sem, azért ő elaludni nem fog s utóvégre is hozzá kell magát szoktatni a találkákhoz.

Csak ez az első, ez!

Hja, minben kezdet nehéz.

Az első találkát számtalan, sok követi, mert igy van az a természet rendjében.

Csak a szokás, ez az átkos második természetünk!

A ki megszokja az italt, iszákossá lesz. A ki megszokja a rendes időben való lefekvést, álmossá lesz.

De ni, ni! Miklós valamit álmodik. Nevet, beszél, majd rugdalódzik.

Pedig csak „griczát“ evett vacsorára. Nem is hinné az ember, hogy a griczától is ilyen élénk álmai lehetnek valakinek?

Endre csupa kiváncsiságtól — mert a kiváncsiság nem zárja ki a férfiasságot — Miklós ágya szélére ült. Azután mellé nyujtózkodott, hogy jobban megfigyelhesse, mit álmodhat az ilyen gyermek, a kinek az evésben és az álvásban oszlik meg élete?

Hozzá simult és unalmában nem kis mulatságot okozott neki hallgatni, mint darálja Miklós álmában a feladott leczkét, mely a váltóügyek tárgyalásáról szólt.

A jámbor, mivel foglalkozik még álmában is!

Mily különbség Endre és Miklós között! Pedig mind a ketten harmadéves jogászok.

Hja, de az embert, nem arról itélik meg, hogy ki, mi, de hogy ki mire képes.

Miklós csak az alvásra képes.

Endre sokkal többre —

No, de azért hallgatja, hallgatja, ezt az álomszuszit addig hallgatja, a mig — öt is elnyomta a buzgóság.

Másnap a Miklós kemény szitkozódásai verték fel nyomasztó álmából, a miért is eltévészté ágyát, mellé feküdt, még pedig csizmástól, czókostól-mókostól.

A korhely titulus még szelid szó volt, a melylyel illette, sőt a részegeskedésre vonatkozó kacska ringós kitételeket sem keresve a szótárból és hitét csak jobban megerősitette az Endrén eddig soha nem tapasztalt csendes, majdnem buta hangulat.

város közönsége a multtat is méltányolni fogja, a midőn a jelenben bőven megjutalmazza ma is igyekvő tehetségét e hó 10-én (következő csütörtökön) tartandó színésznői pályafutásának 25 évi ünnepélyén és jutalomestéjén, mely alkalommal Szigligeti „Pünkösdi királyné“ czimű énekes vigjátéka kerül szinre.

Amerikából tegnap ismét 50 kivándorlott jött vissza, kik a legnagyobb nyomorról beszélnek, melylyel az uj hazában levők megküzdeni kénytelenek. Igen sokan vannak, a kik csak hogy élhen ne veszszenek, rimánkodva esdekelnek munka után egyedül élelmezésért.

Újféli esküvő. Katz Mór zsibárus házában mult hó 17-én Brandt Mendel 19 éves lengyel zsidó és Grosz Fali 22 éves hajadon Galicziából, ugyanonnan ide érkezett vendégek és tanúk jelenlétében rabbinus mellőzésével házasságra léptek. A vőlegény nemes elhatározásáért a Katzoktól 150 forint hozományt is kapott, amint a házassági kötelezőt aláírta. A rendőrségnek ez a ma már szokatlan egybekelési szertartás tudomására jött, miért is Katz Mórt és feleségét ez irányban kihallgatta, kik azonban az egész dologról semmit sem akarnak tudni, csak azt ismerik be, hogy eljegyzési ünnepély volt az egész s ehhez nem kell még rabbinus. Brandt Mendel, a fiatal férjecske pedig előzetesen ép azt vallotta, hogy az irás a láda fenekén van, amelyben az ő férj-jogai egész világosan meg vannak irva. Most az egyszer tehát nem az a kérdés: wo ist die Katz? A rendőrség tegnap, hogy a kivánt kérdésre az utbaigazitást megkapja az öreg Katzoktól, a Mendelt egyelőre zálogban tartotta.

Szinházi műsor. Vasárnap 6-án „Két drótostót“, énekes népszinmű. Bérlet 7. szám. Hétfőn, 7-én „Büvös vadász“, opera. Znojemszky Gyula karnagy jutalomjátéka. Páros bérlet szünet. Kedden, 8-án „Boldogasszony temploma harangozója“, szinmü. Bérlet 9. sz. Szerdán, 9-én „Malom utcza 13“, uj vigjáték itt először. Bérlet 9. sz. Csütörtökön, 10-én „Pünkösdi királyné“, énekes vigjáték, Szirmainé jutalomjátéka. Páratlan bérletszünet.

Melléklet. Lapunk vidéki olvasói *Vas Gereben* munkáinak együttes képes kiadását érintő részletes megrendelési felhivását veszik mai lapunkkal. A magyar irodalom mindinkább szélesebb elterjedésének jelét látjuk abban, hogy könyvkiadóink az ujabbak mellett, a régi legjobbak müveit is, még pedig gazdagon diszitve a szöveget élénkitő képekkel igyekeznek az olvasóközönség asztalára tenni s mondhatjuk olcsóbban mint ezt a külföldiek teszik a német irodalom jobb termékeivel. A régiek közül bizonyára egyike a legelsőknek *Vas Gereben*, ki tősgyökeres, törölmetszett magyarságával utolérhetlen virtuozitással jellemezte korának erényeit és hibáit. Ennek a müveit ajánlani és terjeszteni bizonyára a legszebb kötelesség, melyet magyar könyvkiadó teljesithet. A mü megrendelhető Kassán: Koczányi és Vitéz könyvkereskedőknél, kiknek a mai számban levő hirdetésökre különben itt is felhivjuk a figyelmet. Ugyanezen czég kivánatra bérmentve küldi meg legujabb nagy könyvárjegyzékét a magyar irodalom ujabb és jelesebb termékeiről.

Rendőri hirek. *Hedry* Lőrincz ügyvéd urtól a múlt napokban elloptak őt czüst kanalat, melyet a tolvaj azon ürügy alatt, hogy nehezen válik meg e kedves emlékü kanalaktól, de a felesége nagyon beteg, nyomorral küzd a családja, tehát kénytelen eladni azokat, csak a hatodikat tartja meg, eladta még november 30-án egy helybéli aranymüvesnek hét forintért. Az aranymüves mihelyt tudomására jutott a lopás ténye azonnal jelentést tett a rendőrségnél, mely most az uri kinézésü tolvajt nyomozza. Egy gyanusitott egyén kihallgatás végett beidéztetett. — *Rakonczátfalvi katona pék.* Szemantsik János, katona pék az elmult éjjel többek társaságában orditozott a virág-utcza tájékán és a rendőrt, a miért rendreutasitotta, kardjával rohanta meg. A hadonázó legényt barátai segédkezték lefülelni és igy a komolyabb következményét megakatályozták. Szemantsik hüvösön — *Részeg kocsis.* Holub András Némethy Gábor ügyvéd ur kocsisa a lovakat fürösztötte a vágóhidnál a malomárokban. Nehéz fövel lévén, nagyon mélyen került a vizbe s a mint a ló úszni kezdett, Holub lebukott. Az ár lesodorta az alsómalom előtti gátig, a hol nagy nehezen kieviczkélt a vizből. Szárazra jutva, nem törődve ura jószágával, bement a korcsmába tovább inni, mialatt a vágóhidon dolgozók a lovakat a vizből kihozták a nélkül, hogy bajuk esett volna és haza kisérék tulajdonosukhoz.

Rövid hirek. *A kassai jótékony nőegylet* ja már 16-án a Schalkház nagy termében tartja farsangi táncestélyét. — *Párbaj.* Gróf Csáky Zsigmond, 85. ezredbeli önkéntes és Takácsi Miklós közt a vendéglőben történt összekoczczanás miatt Opáczkán kardpárbaj volt. A kihivott gróf karján vágást kapott. — *Tolonez.* Schön Mór, kassai illetőségü jó madár, ki daczára hogy Budapestről örük időkre kitiltatott, legközelebb ismét a fővárosba rándult, honnan a napokban visszaküldték Kassára. Dologház, jöjjön el a te országod! — *Szerencsétlenség.* Alsó-Huttára való Tóth András 16 éves munkás a Dunkel-féle parkett-gyárban munkaközben a fürész jobb keze két ujját elvágta. — *Házvétel.* A Schäfer-féle föutczai házat Fleischer G. ur 65000 frton megvette. — *Lefoglalt lovak.* Homonna mellett a csendőrök több lovat tartóztattak le, mert vezetőik a lovak tulajdonjogát nem tudták igazolni.

Az ebdüh gyógyitása és a bushmanok. A „Pall Mall-Gazette“-ben Garini hires Afrika utazó érdekes adatokat közöl arról, hogy az elv, melyet Pasteur az ebdüh ellenében alkalmaz, a bushmanoknál már régóta ismeretes. „A bushman — igy ir — sohasem ijed meg, ha egy mérges kigyó, legyen az bár a copra capella, megmarja; mindig van nála egy üvegcse kigyóméreg, melyet befecskendez a marás helyére; a befecskendezés után alszik néhány órát s mire felébredt, teljesen egészséges. Erre nézve tettem egy tapasztalatot, melynek valódiságáról szavammal kezeskedem. Egyik kirándulásom alkalmával észrevettem egy közelünkben sziszegő cobra capellát. Felszólitottam egy bushmant, hogy közeledjék óvatosan a kigyóhoz és ölje meg. A barna suhancz azon kérdést intézte hozzám, hogy adnék-e neki egy csomag dohányt, ha megmaratja magát a kigyó által. Megtiltottam ezt neki, mert nem akartam egy ember életét könnyelmüen koczkára tenni. De a bushman villámgyorsan a kigyó mellé ugrott és megrugta. A kigyó dühösen megfordult és czombjába harapott. A bushman ekkor leguggolt, egy kis száritott kigyómérget vett elő, a seb közelében belemetszett a bőrbe és egy kis mérget tett oda. Időközben egy másik bushman megölte a kigyót és kirántotta a méregfogát; ebből kifacsarta a mérget és a sebesült lenyelte azt. A sebesült most apathiába esett, majd pedig eladalt. Csak másnap reggel ébredt fel akkor, az elgyengült kigyóméregből még egyszer befecskendezett, ujból eladalt és mire e második álmából felébredt, teljesen egészséges volt: a mérgezésnek legcsekélyebb tünetét sem lehetett rajta észlelni. Lábai az első napon erősen meg voltak ugyan dagadva, de ez a daganat is másnap már teljesen leapadt. A bushmanok praeparált kigyómérgéből magammal hoztam néhány szelenczével és elfogom küldeni Pasteur urnak, megvizsgálás végett.“ Garini ezen közleménye kétszeres fontosságot kölcsönöz Pasteur felfedezésének, mert az orvosi tudománynak egy fontos elvét erősiti meg, azt t. i. hogy veszélyes mérgeket csekélyebb adagokban, gyengitett erővel beadott azonos méreg befecskendezése által paralysálni lehet.

— Soh'se búsulj fiam, a rágalom olyan dolog, a mely ugy is terjed.

Kritika.

„X. énekesnő ugy visongott, mintha az őt dédelgető sornalisztok *kiczelték* volna“. Igy olvassuk ezt egy szalonképes magyar lapban.

Jó tanács.

Az amerikai szerkesztők nem olyan türelmesek, a közönségnek gyakran a kicsiségekig menő kérdéseivel szemben, mint a mi szelidebb vérmérsékletü szerkesztőink. Nemrég egy „hü“ olvasó ilyen tartalmú kérdést intézett a szerkesztőséghez:

„Hogyan érhetem el legkönnyebben a legmagasabb hőfokot lakásomban?“

A szerkesztői üzenet következőleg hangzott:

„Adjon gyufát kis fia kezébe s meg lesz a kivánsága!“

Jutalom a hü előfizetők számára.

Nálunk is akadnak néha lapok, melyek előfizetőiket „jutalmak“-ban részesitik. Franeziaországban ez megszokott dolog.

A napokban egy párisi urnő kijön a konyhába s a szakácsnőt egy termetes dragonyos társaságában leli.

— Mit jelentsen ez, Márta? kérdi szigorú hangon az urnő.

— Kérem, asszonyom, én egy katonai lapra fizettem elő s ime a „jutalom“, melyet kaptam.

Egy világfi albumából.

„Három dolog nem ismer könyörületet a világon: milyen a tüz, a vihar … s az ostoba ember haragja“.

„Szeretném ismerni azt a férfit, aki a nőket tökéletesen ismeri, de nem ohajtom ismerni azt a nőt, aki a férfiakat ismeri“.

„Vajjon azért tartunk-e szépnek egy nőt, mivel tetszik, vagy pedig azért tetszik, mivel szép?“

„Az embereket nem rokonszenves erényeikért, hanem rokonszenves hibáikért szoktuk megszeretni“.

„Egy szem igazságból a hazugság egész kenyeret süt magának.

„A hölgy klubbok többnyire olyan helyek, ahol a csókák elpanaszolják a varjaknak, hogy milyen feketék a hollók“.

„Ne fesd az ördögöt a falra, mikor — frissen van meszelve“.

Sorsolás.

— *Az 1864-ki államsorsjegyek* decz. 1-én tartott sorsolásánál a következő számok huzattak ki: 95 sor, 40 szám nyerte a főnyereményt, 95 sor, 15. szám nyert 20,000 frtot, 1410 sor, 92 szám nyert 10,000 frtot, 2384 sor. 54 szám nyert 5000 frtot, 3040 sor, 73 szám nyert 5000 frtot. Ezenkivül kihuzattak még a következő sorozatszámok: 9 53 301 588 763 1287 1344 1421 1513 1550 1865 2466 2658 2922 2855 2990 3302 3503 3505 3744 3786 3827.

— *A herczeg Windischgraetz-féle sorsjegyek* decz. 2-án tartott huzásánál kihuzattak: Az 5672 sz. sorsjegy a 20,000 frtos főnyereményt nyerte: a 69122 számu a 2000 forintos második nyereményt. 1000 frtot nyertek a 23,288 és 48,074 sz. sorsjegyek, 500 frtot a 19,498 és 23,200 számuak. 100—100 frtot a 14,604 18,423. 22,601, 30,995, 39,276, 47,209, 52,449, 68,894, és 78,345 számuak. 50 frtot a 6597, 13386, 16409, 30126, 35015, 47374, 52564, 62961, 68638, 73639, 74276 és 87753 számok. 45 frtot pedig a 2079, 14031, 14319, 39622, 41924, 48172, 58821, 72745, 77881, 80469, 93488, és 94821 számok.

— *400 frankos török sorsjegyek.* Az 1885. decz. 1-én történt 95-ik huzásnál a főbb nyereményeket nyerték 802587 600,000 frankot, 612837 600,000 frankot, 1388156 200,000 frankot, 1283670 200,000 frankot.

Kassai szinház.

Csütörtökön, e hó 3-án *Tókés Emília* jutalmára Dumas szinmüve a „Demimonde“ került szinre. Jutalmazottat kiléptekor zajos taps, három szép virágcsokor és egy babérkoszorú, melyről nagy csomó selyemszövet függött alá, fogadta. Dumas e darabja legjobb alkotásai közzé tartozik. Szellemes ötletei, élénk dialógjai, melyek az erősebb kétértelműségeken is bámulatos könnyedséggel átsiklanak, a találékonyság, melylyel az egyszerü mesének ujabb és ujabb érdeket kölcsönöz, mindvégig lekötik a közönség figyelmét, menynyivel inkább akkor, ha az előadás gyors ütemben s nem mint ez, vontatott lassusággal, fuszerezve a legkiállhatatlanabb botlásokkal halad. *Tókés Emília* D'Ange báróné szerepében különösen jó volt a harmadik felvonásban a levelek jelenetében, melyért háromszor kitapsolta a közönség és a negyedikben, ahol jegyese előtt feltárja multját. Szép toilette-jei feltünést keltettek. *Tolnayné* bágyadtsága daczára, mely betegeskedéséből ered, Marcelle szerepét eléggé érvényre emelte, csak az a kifogásunk van ellene, hogy öltözéke, melyben D'Ange báróénál megjelent, sem nem szegényes, sem nem gyermekes, hanem egy kicsit nagyon is furcsa volt. *Peterdi* (Nanjac). *Fellinus* (Olivier). *Tolnay* (Richond) egymást multák felül a gyöngeségben. A darab és a jutalmazott nagyobb közönséget érdemeltek volna. A páholy-közönség tüntető távol maradása legkevésbé sem szolgál arra, hogy a színészek igyekezetét fokozza.

Kassai apróságok.

A vendéglőben.

— Ugyan — súgja a feleség boszúsan férjének, kinek másfelé járt a szeme — beszélgess már velem, mert még majd azt találják hinni, hogy férj és feleség vagyunk.

A felkelő napot még senki sem átkozta ugy, mint Endre és senki, még az akasztófa alatt álló sem nézett oly megsemmisülve maga elé, mint Endre.

Tempi pasati! — mormogá magában.

De a mi nem sült el ma, elsülhet holnap!

S nehogy még a tanár is sokat mondó pillantással fogadja, mély sohajok közt összeszedé könyveit és az iskola felé bukdácsolt.

Csak a kislelkűek esnek kétségbe.

Endre nem volt kislelkü, hanem azért majd a kövezetre hasalt a mint Vilmát megpillantá, a ki épen a folyosón sürgött-forgott.

Ez is észrevette őt s mielőtt bünének tudatában látköréből elosonhatott volna, ez sápadt arczára sanditva, csengő hangon kérdé:

— Mi baja?

Endre sokat akart mondani és a sok mondás csak egy keserü mosolyban vonaglott végig szederjes ajkain az imádott e szerfelett különös kérdésére.

— Ugy-e, sokáig várt — rebegé végre szemlesütve.

— Mire?

— Hát — hát reám. —

— Oh dehogy! — válaszolá Vilma hangosan kaczagva — én egy csöppet sem vártam.

— Hogyan?

— Lám, milyen bolond gyerek maga!

Endrével forgott a világ e szavak hallatára. Meg volt semmisülve. Barátai pedig mostanság csudálkoznak azon, hogy Endre a női igéretet csak neveti és azt mondja:

— A ki találkozni akar velem, az jöjjön hozzám.

Igy beszél csodák csodájára, pedig tudhatná, hogy az ilyen gyermekes beszéd most már roszul áll a fülig érő bajuszhoz.

A rosz nyelvek erre ugyan azt mondják, hogy fordítva van, mert a füle ér a bajuszáig, de régi dolog, hogy a rosz nyelvek filozófiája mindig sántikál.

CSARNOK.

A társalgónő.

— Ries Hermin eredeti regénye. — 19

Ritka jó anya!

Wolpininé azt hitte, hogy mint mindig, most is sikerülni fog neki kivetett hálójában arany halat fogni. —

Lépre fog menni valaki, hisz még elég szép, fiatal, elég csábos s aztán tűttyet fog hányni D'Argan grófnak.

Volt is elég kiszemeltjei között, a ki hő vágygyal nyult keze után, de szivét egy sem ajánlotta fel.

Wolpininé pedig nem igy akarta.

Neki férj kell és nem szerető.

Férj, aki dús, férj, kinek szabadon rendelkezhetik vagyonával, férj, ki az ő életéhez füzi életét, férj, akinek vagyona, oltalma — gondtalan napokat biztosit számára.

Az idő mult. Wolpininé termeiben sok pezsgő fogyott el, de a férj csak nem jelentkezett.

Wolpininé ajkáról az örök mosoly el-eltünedezett.

Minden jövedelemforrása kiapadt.

S a férj csak nem jelentkezett.

Ha reggel egy kissé — mivel éjjel mindig mulató társaság volt nála — nyugalomra hajtá fejét, nem birt elaludni, valami, eddig nem ismert sötét gondolatok háborgatták:

A szükség.

S az a valami azt suttogta körülötte: mást csalva is, magadat csalod meg, balga asszony — —

Önkéntelenül eszébe jutott ilyenkor Wolpini.
Összeborzadt.
Mit kisért most ez ötlet agyában?
Mit bánja ö Wolpinit?
Mit tehet ö róla, hogy ki nem *állhatta*, — — — igen, talán szerette volna, ha Dimmet soha sem ismeri. Ezt az örjöngésig szerette, legalább abban az idöben ugy gondolta.

Wolpininé álmodozásaiból felrettent.

Jenö lépett szobájába.

Wolpininét fia láttára elfutotta a harag.

Ez a lurkó oka az ö mostani csendriasztó gondolatainak!

Nem tudott már régen meghalni!

Az általa öröklött pénz elég volna két-három évi háztartásra s ez idö alatt bizonyosan megjönne a férj.

Jenö kissé támolygott. Wolpininének ez fel sem tünt. Elötte megszokott volt Jenöt mámorosan látni.

— No, mi kell — riadt rá.

— Pénz, mamám, pénz ...... becsületbeli tartozásom határideje ma délelött lejár ...... tudod, tegnap a játékban ......

— De pontos vagy! Az ember nem is tenné fel rólad ......

Ne gúnyolódj mamám .... pénzt ....

— Nincs!

Wolpininé ezt elöször és meglehetös gyöngédtelenséggel mondta fiának.

Jenö ugy nézett maga elé, mint a hülye, ha valami fölött csodálkozik.

— Nincs, — ismétlé, — hát mért nincs?

— Mert elfogyott.

— Hát a pénz el is fogyhat?

Wolpininé egymásra biggyesztetté ajkát.

— A tied nem, — mondá nyomatékkal.

— Nos, akkor vegyünk az enyémböl.

— Nem ugy van az ám, a te pénzedbe nem markolhatunk a te vagyonodat a törvény által kinevezett gyám kezeli és nagykorúságodig nem nyulhatsz hozzá.

— Az baj, — mondá Jenö tompán.

Wolpininé felegyenesedett fekvö helyéböl, gyöngéden érinté Jenö kezét.

— Eszembe jutott valami.

— Neked mindig eszedbe jut valami ...... s nekem se eszem, se gondolatom ......

Wolpininé fanyarúl nézett fiára, mintha azt akarta volna mondani: jól van az igy.

— Hogy pénzedhez férhessünk, vagyis, hogy kijátszhassuk azt a vastag nyakú gyámodat, te majd csak azt fogod tenni, amit én mondok.

— Mikor cselekedtem egyebet?

— No, jó fiú vagy, akár apád ....

Jenö elöször hallva anyjától e szót, felüté fejét.

— Apám, apám, — mondá ujjaival a levegöben kaparászva, — beszélj csak apámról ...... sokszor álmodom felöle .... magas karcsú alak, haja, szakálla fekete ...... tekintete jóságos szomorú .... ah, az ö csókjait égni érzem még most is ajkamon, keblére ölelt, érthetlen szavakat súttogott ...... együtt aludt velem .... kis fiam ... hogyis? hogyis? Ah, Jenökémnek szólitott. ...... Mért nem szólitsz te is e néven? Ez olyan szép, oly szivhez szóló.

— Majd foglak — mondá Wolpininé kezével intve, hogy már terhére van.

Jenö ám nem látszott észre venni, annyira el volt zavaros gondolataival foglalva.

— Jenökémnek fogsz nevezni, oh anyám, mily boldoggá tészsz, — mondá elragadtatva, — ha ezt megteszed, én viszont megteszem, hogy reggelig fogom mulattatni a kártya-asztalnál a vendégeket. Fölkeresem kedvedért D'Argan grófot, ha a föld alatt van is. Elhozom hozzád, ö el fog jönni, hisz ö minket szeretett. Értelek, szenvedsz miatta, ne félj, kérdöre fogom vonni, amiért ok nélkül szégyenbe taszitott, elhagyott.

— Ha tudnám, hol van? — sziszegé boszúsan Wolpininé.

— Érzem, hogy meg fogom találni, érzem, hogy megölöm.

— Megölni, megölni, csak vére moshatja le a rajtam ejtett szégyent. ... Lásd, tisztességes szándékkal nem közelit felém senki. ....

Jenö mitsem hallott, lelki szemei elött ujra felmerültek a zavaros mult képei.

— Tudod, susogá oly idegdermesztö hangon, mint a lelkibetegek szokása, — az én apám nagyon, de nagyon szeretett tégéd ...... emlékszem .... te mindig beteg voltál .... egyszer hozzád akartunk menni és útközben ...

— Idegen léptéket hallok, — szakitá félbe Wolpininé Jenöt, ki összerezzent, mintha nem tudná, mit beszélt.

— Ah, Feuerstein, — mondá kitekintve.

— Hagyj magunkra Jenö.

Alig egy rövidke negyedóra mulva Wolpininé derült arczczal állt fia elött s hab kezében egy pezsgövel telt poharat nyujtott át neki.

— Lesz pénz?

— Már van. Igyál!

Jenö fenékig üríté a poharat, noha kelletlenül.

— Ird csak ide a nevedet, — mondá egy váltóürlapot tartva elé. — Wolpini Jenö.

— Wolpini Jenö, — ismétlé Jenö, — te okos vagy, mama.

Wolpininé ravaszúl mosolygott, Feuersteinnal rég megbeszélte ö azt, hogy hogy és miképen juthat fia pénzéhez.

Feuerstein is ravaszúl mosolygott, amint a Wolpininé által átadott datum nélküli váltót zsebre vágta.

Elöre láthatólag ilyen váltó még több is birtokába kerül. S egy pár rongyos ezres árán magyarországi birtokos lesz Dunamellék szép vidékén.

Feuerstein jól számolt.

Fél év multán ismét hivatta Wolpininé.

Azután rövid idököközönként ismét és ismét, végre a szép Wolpininé maga kereste fel a csúf zsidót, még meg is simogatta, de hiába ....

Feuerstein maga is pénzzavarban volt, legalább ö igy mondogatta, alig várja, hogy a fiatal úr nagykorú legyen, hogy pénzéhez jusson.

(Folyt. következ.)

Szerkesztői üzenetek.

Pécsre. Megkaptuk. A felvetett kérdésre ok nincs. A h—l v gy nem, a másik igen. Köszönet, üdv és gyöngyharmat az egész háznépnek.

Kis lutri.

November 28-án.

Brünn	29	24	20	22	68

Hivatalos árfolyamok a budapesti árú- és értéktözsdén.

December 4.

Magyar aranyjáradék 6%	—.—
Magyar aranyjáradék 4%	97.85
Magyar papirjáradék 5%	89.85
Magyar vasúti kölcsön	148.—
Magyar keleti vasúti államkötvény, I. kibocsátás	97.1/4
Magyar keleti vasúti államkötvény, II. kibocsátás	124.—
Magyar keleti vasúti államkötvény, III. kibocsátás	109.—
Magyar földtehermentesitési kötvény	102.3/4
Magyar földtehermentesit kötvény záradékkal	102.1/2
Temes-bánáti földtehermentesitési kötvény	103.—
Temes-bánáti földtehermentesitési kötvény záradékkal	102.1/2
Erdélyi földtehermentesitési kötvény	102.1/2
Horvát-szlavon földtehermentesitési kötvény	102.—
Magyar szölödézsmaváltsági kötvény	98.—
Magyar nyereménysorsjegy-kölcsön	119.—
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy	122.—
Osztrák járadék papirban	82.20
Osztrák járadék ezüstben	82.70
Osztrák járadék aranyban	108.3/4
1860-iki osztrák államsorsjegyek	139.1/2
Osztrák-magyar bankrészvény	872.—
Magyar hitelbank-részvény	289.—
Osztrák hitelintézet-részvény	286.10
Ezüst	—.—
Cs. és kir. arany	5.96
20-frankos arany (Napoleond'or)	9.98
Német birodalmi márka	61.75
London	125.60

Felelös szerkesztö: **Ries Lajos.**

HIRDETÉSEK.

Nyujtsunk kezet a szerencsének!

500,000 márka

fönyereményt igér kedvezö esetben a **hamburgi nagy pénzsorjáték**, mely a magas **kormány által** jóváhagyatott és biztosittatott.

Eme ujabbi játék-tervezet elönyös berendezése abban áll hogy rövid pár hó lefolyása alatt 7 sorsolásban **100,000 50,500 nyereménynek** kell bizton történni, ezek között vannak fönyeremények, esetleg 500,000 márka, illetöleg.

1	nyeremény	á	300,000	márka	26	nyeremény	á 10,000	márka
1	„	á	200,000	„	56	„	á 5,000	„
2	„	á	100,000	„	106	„	á 3,000	„
1	„	á	90,000	„	253	„	á 2,000	„
1	„	á	80,000	„	512	„	á 1,000	„
2	„	á	70,000	„	818	„	á 500	„
1	„	á	60,000	„	31720	„	á 145	„
2	„	á	50,000	„				
1	„	á	30,000	„	továbbá 16.990 nyeremény á 300,			
5	„	á	20,000	„	200, 150, 124, 100, 94, 67, 40,			
3	„	á	15,000	„	20 márka.			

Ezen nyereményekböl az elsö osztályban 2000 összesen 117,000 márka értékben sorsoltatik ki.

Az elsö oszt. fönyeremény 50,000 márka, mely 2-ik 60,000, 3-ik 70,000, 4-ik 80,000, 5-ik 90,000, 6-ik 100,000, a 7-ik oszt. esetleg 500,000, illetve 300,000, 200,000 márkára stb. emelkedik.

A nyeremények hivatalosan az alapterv szerint lettek megállapitva.

Eme nagy, az állam által biztositott sorsjáték elsö osztályának legközelebbi hivatalosan megállapitott nyeremény-huzása már

f. évi deczember 9-én lesz.

melyhez egy egész eredeti sorsjegy 3 1/2 o. é. frt — kr.
fél „ 1 3/4 „ „ „
negyed „ „ „ 90 „

Mindennemü megbizások **a pénz beküldése, postautoni fizetés, vagy az összeg utánvetele** mellett a leglelkiismeretesebben teljesittetnek, mindenki az állam czimerével ellatott **eredeti sorsjegyeket** tölünk saját kezeibe kapja.

A megrendelésekhez a szükséges hivatalos tervezetek ingyen mellékeltetnek melyekböl ugy a nyeremények beosztása az illetö osztályokra, mint szintén az illetö betétek is megláthatók s minden huzás után érdekelt feleinknek felhivás nélkül megküldjük a hivatalos huzási lajstromot.

Kivánatra a hivatalos tervet megtekintés végett bérmentve és elözetesen beküldjük és kijelentjük, hogy nemtetszés esetén a sorsjegyeket visszavesszük és az ezekért fizetett összeget megtéritjük.

A nyeremények kifizetése mindig pontosan s az **állam jótállása** mellett történik.

Csoportozatunk mindig a szerencse kegyeltje volt s érdekelt feleinknek gyakran a legnagyobb nyereményeket fizettük ki, a többi között **250,000, 100,000, 80,000, 60,000, 40,000** stb. márkákat.

Egy ily, a **legszilárdabb alapra** fektetett vállalatnál elöreláthatólag mindenütt a legélénkebb részvételre lehet bizton számitani, hogy tehát minden megrendelésnek eleget tehessünk, kérjük ezeket **a közeledö huzás folytán mihamarább egyenesen** hozzánk elküldeni.

Kaufmann & Simon, bank- és váltó-üzlete

Hamburgban.

Mindennemü **államkötvények, vasuti részvények és hitelsorsjegyek bevásárlása és eladása.**

9—9

U. i. Ezennel köszönetünket mondjuk a régibb idök óta nyilvánitott bizalomért, s a midön eme ujabbi sorsjáték kezdetével a tesztvelte felhivnók, ezentúl is igyekezni fogunk állandó, pontos és lelkiismeretes kiszolgáltatás által, igen tisztelt érdekelt feleink teljes megelégedését kiérdemelhetni. **A f.**

Mindennemü könyvárjegyzékekkel ingyen és bérmentve szolgálunk.

----**Minden bárki által s bárhol hirdetett könyv**----

általunk az eredeti (esetleg leszállitott) áron szintén kapható,

vagy pedig megrendelhetö.

Koczányi és Vitéz

könyv-, mü- és hangjegykereskedése Kassán, Föutcza 73.

Van szerencsénk a n. é. közönség szives figyelmébe ajánlani gazdagon felszerelt könyvraktárunkat, különösen pedig a közelgö

karácsonyi és ujévi ünnepekre

ajándékúl alkalmas mindennemü magyar, német és franczia **diszmüveket, remekirókat** diszes kötésekben és különféle kiadásokban: **ifjusági iratokat** és **képeskönyveket** minden kornak részére, továbbá **imakönyveket** a legnagyobb választékban.

A n. é. közönség jóakaró kegyes pártfogását kérve, maradunk kiváló tisztelettel

Kassa, 1885. deczember hó.

Koczányi és Vitéz.

4 1

----**A közelgö évnegyed-változás alkalmával**----

különösen is felemlitjük, miszerint általunk **elöfizetések** úgy bel- mint külföldi **divat, szépirodalmi- és szaklapokra** elfogadtatnak.

Vidéki megrendelések rögtön és kiváló figyelemmel teljesittetnek.

Üzlet helyiség változás.

Van szerencsém a n. érd. közönség szives tudomására hozni, hogy

látszerész-üzletemet

mely harmincz év óta a föutczai Forgách-palotában volt, folyó évi **november 1-töl**

a malom- és kovács-utcza sarkán levö

Gering-féle házba

tettem át.

Ez alkalommal ajánlom dúsválasztékú raktáromat mindennemü arany, ezüst, aczél, teknyöncz és szarúba foglalt **szemüvegekböl, látcsövekböl**, valamint nagyválasztékú **légsúly- és hévmérö készletemet**, nevezetesen óra-alakú **aneróid** légsúlymérőket, továbbá 100 fokú alkohol-métereket a hozzátartozó tabellákkal. Javitások elfogadtatnak és a leggyorsabban teljesittetnek.

A midön végül a n. érd. közönségnek harmincz éven át irántam tanúsitott nagybecsü bizalmát hálásan megköszönném, kérem azt uj üzlethelyiségemben továbbra is fentartani, melynek reményében vagyok

5—6

mély tisztelettel

Fischer József,
látszerész.

Nyomatja Ries Lajos kiadó saját könyvnyomó-intézetében Kassa 1885.

I. évfolyam. Kassa, 1885. évi deczember 10. 24. szám.

Előfizetési díj:
Egy évre ... ... 5 frt — kr.
Félévre ... ... 2 „ 50 „
Negyedévre ... 1 „ 25 „
helyen házhoz-hordással, vidékre postai küldéssel.
Egyes szám 6 kr.

Hirdetések
egy petit sor ... ... 4 kr.
nyilttérben ... ... 12 „
Többszöri közlésnél engedmény.
Felvétel a kiadóhivatalban főutcza 54. sz.

KASSAI SZEMLE.

Társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden csötörtökön és vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Kassa főutcza 54. sz. a, hova a lap szellemi és anyagi részét érdeklő küldemények czímzendők.

Kéziratok vissza nem adatnak.

Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

Kínos csend.

Egy rövidke percz, melyben megszülemlett a gondolat, hogy Kassának is kell valamit tenni a magyarság terjesztése érdekében.

E gondolat szülte az eszmét, mely a nemzeti kör szerény termében hangzott fel és az eszme kidomborítása folyamán kitűnt, hogy annak a gondolatnak alakot adni halaszthatlan kötelessége mindazoknak, a kiknek a magyar állameszme megszilárditása, a magyarság erősebb térfoglalása iránt nemcsak érzékük, de egyszersmind kötelességtudatuk van, mert magyarnak vallják magukat a szó azon értelmében, melyhez semmi kétség nem fér.

Azt hittük, hogy ily erősen nyilvánuló tettrehivás nem fog elhangzani hiába, s hogy talán egy erre leginkább hivatott férfi meg fogja adni az impulzust a munka megkezdésére.

Azóta azonban kinos csend állott be, mely csak megerősiti már egy izben nyilvánitott meggyőződésünket, hogy Kassának hiányzik az a valakije, a ki életerőt volna képes adni annak a nagy horderővel biró eszmének, a mely egy kultur egyesület életbeléptetésében nyerne alakot.

Jelszót adni, felvetni a kérdést, hogy a nemzeti kör aegise alatt nem lehetne Kassa szük körén túl az egyesület nemes intencziójáit terjeszteni, illetve az egész megyére kiható tevékenységet kifejteni és a megye közönségét az ügynek megnyerni, hanem hogy ezen czél elérésék, más nevet kellene adni a keresztviz fölé tartandó gyermeknek olyan dolog, a mely alól nem az ügy iránti lelkesedés, hanem egészen más kandikál elő.

Mert eltekintve attól, hogy a kiindulási pont feletti vitatkozás magát az ügyet tenné illuzoriussá, már méltányossági szempontból sem lehet ma többé szó egyébről, mint hogy a „nemzeti kör“, mely a kulturegyesület megteremtésének szükségességét oly világos adatokkal bizonyitva, proklamálta, folytassa nemes hévvel megkezdett munkáját.

Ezt a munkát látjuk mi megbénitva s ugy tapasztaljuk, mintha a nemzeti kör vezéremberei Jánusként a mult és jövőbe tekintenének egyszerre és ez a tekintés zsibbasztaná akaratukat.

A jövőt nem értjük teljesen, a multat pedig megható szinben tünteti elénk azon mozzanat, mely talán aggodalommal tölti be azok lelkét, a kik épp e mozzanat által, a mely a nemzeti kör alapitását vonta maga után, megpecsételték hivatottságukat a magyarság érdekében sikra szállani.

Aggodalommal, mert az idő folyama megtanitotta őket arra, hogy az emberek hálája a bölcsek könyvében nagyon is igazságosan van méltatva.

De itt ismét uj kérdés támad, mely a nemzeti kört kell hogy sujtsa s ez az, miért veszi a nemzeti kör hallgatagon a czélzást, mely pártpolitikai dolgokkal vádolja s ép ez okuál fogva megtagadja tőle a jogosultságot, hogy azt a missiót vállára vegye?

Mert ha e czélzás igaz, a nemzeti kör kivetett szelével nem aratnat oly sikert, mely az egész társadalmat fölriasztva, azt pártkülönbség nélkül egész erővel feléje hajtaná, habár ez ügynél még konstatált tény esetére sem szabadna e kérdést felvetni. Bizonyság erre az egész nemzet magatartása, mely e kérdésnél Tisza Kálmán politikája mellett a legtömörebb falanksznt képezi.

Ámde egy szükebb tér, a hol a puszipajtáskodás játszsza a legnagyobb szerepet, egész más anyagból alakul. Itt igen sok amolyan faktorral kell számot vetni, a melyek egészen más szempontokból mérlegelik a hazafias önzetlen törekvést.

S ezt a nemzeti kör vezéreinek okvetlenül érezniе kell, különben alig volna érthető az a kinos csend, a mely november hetedike óta az ügyet pihenteti.

Ez igy nem maradhat, s ha a sajtó hivatva van a lelkesedés tüzét szitani minden nemes ügy érdekében, joga is van odadörögni a féléknek, czosnak, hogy előre, mert a jövő azé, aki a jelenben munkál.

A magyarnak pedig igen sok teendője van.

A nemzeti körnek meg kell tenni azt az utat, a mely elvezeti ahhoz a férfiuhoz, a kinek a kultur egyesület élére kell állani.

Hogy ki az? Azt hisszük magyarázatra nem szorul.

Ismeri és tudja mindenki, hogy egy kulturegyesületnek az erkölcsi stílyát csakis oly tekintély képes megadni, mint az, mert a mig egyrészt kivül áll minden pártérdeken, másrészt hatalmi befolyásánál, a melynek szavára Abauj-Tornamegye mindig szivesen hallgat, keresztül fogja tudni vinni azt, a minek Lekly felolvasásában e szavakkal adott kifejezést: „a társadalomnak az egyházzal kell karöltve eljárnia.“

Félre tehát a habozással és munkára fel, mert az ügy szent és a czél magasztos!

Ries Lajos.

Egy lap Kassa város kulturtörténetéből.

Sudy K. János, a kassai községi iskolák igazgatója e hó 7-én a Nemzeti kör helyiségében a fenti czim alatt szép számban egybegyült hallgatóság előtt felolvasást tartott, melyben igen gazdag tanulmányra való szakavatottsággal ismertette Kassa város iskoláinak történetét a mult századtól kezdve napjainkig. Az ismertetést a hallgatóság élénk érdeklődéssel hallgatta s felolvasót a végén lelkesen megéljenezte.

Csodálkozással telik el az ember annak elgondolására, — igy kezdé felolvasó, — hogy az erkölcsi világrend alapja, a társadalmi élet feltétlen tényezője: a nevelés oly mostoha elbánásban részesült egész a közelmult időkig, miszerint abban évszázadokon keresztül alig lehet a fejlődés bizonyos fokát felismerni.

Felhozza, daczára hogy a nevelés kérdése ugyszólván minden embert legközvetlenebbül érint, mégis minden más dolognál inkább föltünik a haladás. A világlődítás vágyával telt büszke római éppen ugy nevelt fiából római polgárt, katonát és nem embert, mint rajta volt a görög nemzet, hogy ifjai a szellemi fejlődés rovására délczeg erőteljes testtel birjanak. China, melynek már az ókorban a tökély magas fokán álló ipara volt, megelégedett azzal, ha ifjai az illem szigorú szabályait elsajátitották és iskoláikban a lelketlő emlézést kultiválták.

Csupán az óriási gulák, az egetverő pyramisok tropikus hazájában találja fel az ember az öntudatos tanitás alapját, amennyiben ott már a szemlélet is szerepet játszott a tanitásban.

A leányneveléssel a görögök csak annyiban foglalkoztak az ókorban, hogy a leány elkülönitve fiutestvéreitől anyja lakosztályában helyeztetett el, hol serdültebb koráig oktatást nyert mindazon dolgokban, melyek a leendő házi nőnek tiszte betöltésénél elengedhetlenül szükségeseknek ismertettek.

Hazánk oktatásügye sem virágzott a multban, sőt a többi európai nemzetekéhez viszonyitva, mögötte állott ama kivánalomnak is, mi azon időben emberi szempontból jogosult lehetett.

Ez azonban nem tisztán az általános pangás következménye, hanem azon alkotmányunkban mélyen

TÁRCZA.

Irmicza lábainál.

Engedj, engedj még egy perczig
Kék szemedbe néznem ...
Hidd el édes, — amiatt van
Minden szegénységem. ...

Ne hunyd le még szempilládat ...
Szép szemed sugára
Hadd hevitsen, hisz te nálad
Van — felöltöm ára. ...

Hagyd leányka, hagyd kezemben
Kis kezed pihenni ...
Fájdalom, hogy *annyi* küzdés
Jutalma — csak ennyi.

Oh, ne szólj, ha egy-két könyem
Le is pereg rája,
Mert ennyire — stájgerolni —
Tudod, még se járja.

Vino est veritas.

Panaszkodik a kis menyecske,
Hogy drága férje — tudja bár
Egész város kicsinyje-nagyja —
Haza csak úgy — hajnalba jár.

..... Mert hát bizony az igazságot
Gyakorta szomjuhozza ő ...
S mig rá akad — fogy ám *a vinkó*
S telik-múlik csak az idő.

Sári.

Kasza Boris rózsái.

Elbeszélés.

A „Kassai Szemle“ számára irta: Ries Hermin.

Kasza Boris hires volt fekete szeméről, hires rózsatermő kis kertjéről.

Őt a rózsafa ruházta, annak az árából jutott selyemkendőre, gallárisra meg pántlikára.

Kató ugyan mást beszélt. Azt mondta, hogy azok a tányérnyi rózsák csak csalogatók, s csak annyi a kivánesi szemnek, mint a nyalánk czinkének a tökmag. Ez is, az is csapdába kerül.

A kastélyba is eljutott a rózsák hire, megnézte egyszer az uraság, s azután nem győzte nézni, nem győzte dicsérni.

Szép kertjében mísem tetszett többé, mindég a Boriska kis kertjébe vágyódott.

Ez a természet szépsége, nem az, a melyben emberi kéz kontárkodik.

Ha nagy ritkán, otthon volt, akkor meg egyre dorgálta kertészét, felhányta betevő harapását, hogy miért nincsenek, miért nem nevel olyan rózsákat, mint a Kasza Boris kis kertjében vannak.

A kertész megsokalta a dorgálást, lesbe állt a Kasza Boris sövényük mellé, megakarta tudni mivel öntözi, hogy ápolja Boresa rózsáit, hogy azok oly szépek s az övéit úgy lenézik miatta.

Amig igy a rózsa titkát leste, véletlenül beletekintett a Boresa ragyogó szemeibe, s onnantól fogva nem látott többé se rózsát, se eget, se földet, mindenütt azok a fekete szemek ragyogtak.

Boriska bebihitta, elbeszélte a rózsanevelés titkát, adott belőle ojtani is és mondván:

— Csók mellett kell öntözgetni, és csak szerelmesnek szabad róla virágot metszeni.

Csattogtak az édes csókok s hordta haza Laczi a szebbnél szebb rózsákat, melyeket Boriskánál maga metszett.

Virult a pohárban a rózsa, hervadt a kertésznő rózsa piros areza.

— Ne menj Laczi, ne menj a faluba, száraz a kert földje, lankadt a vetemény, bimbójában hervadoz a virág —

Laczi nem hallotta felesége esdő szavait, nem látta azt a könyben úszó szempárt, a mely oly kérőleg tapadt reá.

Az uraságot látta, azt érte szikrázó tekintete, a mint tüzes paripán a rácsos kerités mellett elvágtatott.

Tegnap óta nincs egy nyugodt pillanata, alig várja az estét.

A vén Kató a csorda-kút mellett tegnap, — a mint rózsákkal kalapja mellett hazajött volna utánakiáltott:

— Ereszd szélnek azt a rózsát kalapod mellől ... térj eszedre, ne hálj a csűrben, a hová mindenki szekerét betolják, mikor tiszta házban, hófehér ágyon pihenhetsz.

Ez zug fejében, ezt mormolja magában tegnap óta s ezért vágja szemébe kalapját. Egyenesen a nagy tó felé indul, hogy közelebb érje Borisék sövényét.

Nem nézte a mesgye-utat, nem törődött kárt teszen-e vagy nem, egyenes irányba vágta át a földeket.

Sötét homály veti burkát a tájra. Ködben úszott a kis falu apró házaival s a jegenye fák mint elátkozott óriások ölelkezének a sürü légben.

Bibicz sereg röpköd a tó fölött, játékot üzve annak sima tükrében. A lapu-béka vigan kuruttyol, rejtek helyén gunyolja a prédára lesö gólyát, mely türelmetlenségét lába elmelgetésével jelzi.

Laczi minden kukuricza-szárban egy-egy rossz lelket vél és soha sem ismert félelem fogja el. Pedig hóna alatt van fokosa, de tudja, hogy az a rossz lelkek ellenében mitsem ér.

Hangokat is hall, oly csodálatos hangokat.

gyökerező helyzet kifolyása volt, mely a nemzettestet kasztokra osztotta.

A fouri, nemesi és jobbágy-nép el volt különítve egymástól. A nemes legfeljebb csak annyit törődött a jobbágygyal: eleget tesz-e azon kötelezettségnek, melyre a törvény értelmében kötelezve van. A nevelés-ügygyel senki sem bajlódott. A nemes, mert magának sem volt rendén a szénája; a szegény, mert nem bírt felemelkedni arra a magaslatra, hogy belássa, miszerint a gazdag ismeretkör által megközeliti a valódi embert.

Ellene mond azon köznivelődési kutatóknak, kik azt állitják, hogy a tizenharmadik században fenállott némely parochiális iskolákban az olvasásra gond fordittatott, mert ha a történeti tények előtt nem akarjuk behunyni szemeinket s elgondoljuk, hogy 14. és 15. században fejedelmi, személyek és arisztokraták akadtak, kik sem olvasni, sem irni nem tudtak, el kell ismernünk, hogy ez állitás nemzeti hátramadásunk szépitése, takargatása inkább, semmint az akkori hü képek lenyomata.

Ezután áttér a 15. században több helyütt felállitott városi iskolákra, melyekre az Anjouk korában nagyobb gond fordittatott. Ilyen iskolával birt Pest, Pozsony, Kassa, Szeged, Bártfa. Az e városok levéltáraiban elszórva hátramaradt okmányok bizonyitják, hogy ezen iskolákban sulyt fektettek arra, amire az iparos és kereskedői pályán haladó ifjunak szüksége volt.

Kassa az adott viszonyok közt már akkor nagy gondot fordittott ezen iskolájára.

Ezen állitást felolvasó egyéb adat hiányában egy 1649-ben kelt okirattal erősiti, mely szerint a város a kath. tanitóknak segélyt szavaz meg.

Kassa város oktatás-ügyét négy korszak közé szoritja. A kereszténység alapitásától Mária Teréziáig, ettől 1848-ig, 1848-tól 1868-ig s innen mai napig. Az első korszak institucziói alig számbavehetők s a nevelésügy terén hatalmas fordulat állott be Mária Terézia korában, amidőn a Jezsuita-rend eltöröltetett és az ország kilencz kerületre lett beosztva, melyek egyike Kassán birta székhelyét. Kassa ekkor négy osztályú iskola felállitása mellett buzgólkodott s itt csupán az a nehézség merült fel, hogy a Forgách-utczán levő rozoga szük iskola-épület nem felelt meg a czélnak. Az épületkérdés azonban csakhamar megoldást nyert, mert a kormány 1780-ban megengedte, hogy a kovács utczára nézö Jezsuita-épületet vehesse igénybe, hol az iskola ma is ott van. Az iskola fentartására nézve kormány és város között szerződés is köttetett, maly szerint a város köteles volt a rajztanitónak 300 forintot évenként fizetni, hasonlókép a város által választandó zenetanitót, ki egyszersmint székesegyházi organista volt. 217 forinttal fizetni. A többi négy tanitó 200—200 forintot kapott. Ez iskola, melynek első igazgatója Dietenhofer Károly volt, második József császár elhunytáig a legszebb virágzásnak indult, ugy hogy az egész országban minta-tanoda hirében állott. Második József halála után azonban bomladozni kezdett és rövid idö alatt felsőbb osztályai bezárattak s csak a két alsóbb osztály maradt meg.

Sok idö telt bele, hogy ez állapotok megszünjenek. Ami meg is történt 1845-ben, amidön a tanács helytartósági unszolására az elemi iskola 3. és 4. osztályát ujra megnyitotta.

A 48-iki korszak lezajlása után ismét háttérbe szoritatott az iskola-ügy. A magyar szó elnémult. Daczára a városi lakosság szaporodásának, még mindig csak négy osztályú iskola volt a belvárosban, egy a közép és egy a felső külvárosban. Az alkotmány helyreállitása ezt a szomorú állapotokat egy tollvonással megszüntette és a közönség érdeklödése az iskola felé fordult: 1873-ban, amidön az iskolák községiekké nyilvánittattak, már 14 fiu- és 10 leány-osztály állott fen, mig ellenben ma az osztályok száma 27, melyekbe összesen 1860 gyermek jár.

Ezután a leánynevelés ügyéről értekezik, melynél elismeri, hogy Kassán a leánynevelés alapvető munkásai az Ursolya-szüzek voltak, kik 1697-ben jöttek Kassára Pozsonyból.

A községi iskolák ismertetését igy végzi: „Azóta, mióta népoktatás ügyünk rendezve van, mióta halhatatlan Eötvösünk a népoktatás fejlödésének utjában álló akadályokat legyözte s lelkes utódja Trefort oly odaadással munkálja az iskolák ügyét s oly nagy előszeretettel föleg a leány-nevelést: a zárdák jelentősége bár esett, mindamellett a korszerü nevelés magaslatán állanak.

Az elemi iskolák után ismerteti a felsőbb és középiskolákat: jogakademiát, főgymnasiumot, főreáliskolát, polgári iskolát, gépészeti ipartanodát, gazdasági tanintézetet.

A kassai főgymnasium ismertetésénél felhozza, hogy ezt 1811—1848-ig a prémontrei rend látta el tanárokkal, s igy folytatja: Bár a gymnasiumi rendszerben időközben több módositás fordult elö, mindazáltal gyökeres reform, mely nemzetiségi és müvelödési szempontból már rég szükséges lett volna, nem történt. Nem tudtak ugyanis szakitani a magyar nemzetre felette káros szokással, hogy a latin nyelvet az iskolából kiküszöbölvén, helyette a magyarnak nyissanak tért. A szabadságharcz után megszabadult ugyan a gymnasium a latin nyelvtöl, de ekkor meg a mindent elnémetesitő szellem lengte át az intézetet. Csak mióta a prémontreiek 1861-ben ujból átvették az intézet vezetését, lépett jogos örökébe, talált kedves otthonra, ápolásra — a magyar nyelv; azóta a tudományok e felszentelt csarnoka felett lebeg a magyar nemzet géniusza s örül, hogy innen nemcsak szivben és érzelemben, de nyelvben is mint magyar kerül ki a magyar.

Felolvasását igy végzi:

Egy rövid felolvasás keretébe nem illeszthető mindaz, mit kulturtörténeti szempontból Kassáról elmondani lehetne, söt ami beilleszthető, az is csak röviden. Nötanitó-képezde, felekezeti és magán-iskolák, a kassai jótékony nöegylet által fentartott kisdedövö, mind oly intézmények, melyek külön feldolgozásban egy más felolvasást tennének ki. A felolvasottakból is azonban mindenki azon meggyözödést meritheti, hogy Kassa ugy a multban, mint a jelenben is bátran állitható fel mintaképen. Az a város, melynek falai alatt évszázadokon keresztül hangzott a harczi tárogató, melynek kapuján majd ellenség próbálgatta erejét, majd jó barát koczogtatott pártfogásért, éppen ugy gondolt akkor iskolájára, mint ma, a béke napjaiban. Az a város, mely a korszellem intö szózatára annyira figyel, hogy 2570 6—12 éves tanköteles gyermeke között csak 84 nem részesül oktatásban, az a város, mely oly sürün van beültetve iskolákkal, mint az ország vidéki városai közül egy sem, méltán megérdemli, hogy Felső-Magyarország tövárosának tekintessék. Polgárai pedig, kik lehetövé tették, hogy e soknemü tanintézet itt csendes otthont leljen, büszke önérzettel nevezhetik magukat kassai polgároknak.

Királyéknál.

Jókai Mór ily czim alatt a következő érdekes dolgokat irja:

Bizony rég ideje, hogy egy magyar király tudósaival együtt tanakodott tudományos munka létrehozása iránt, arra pedig, hogy uralkodó fejedelem levente fia, saját készitette irodalmi müvet nyujtott volna át koronás atyjának, nem is emlészem.

A Tisza-jubileum után harmadnapra (ezt már a mamelukok igy fogják használni időszámitásra, mint az Izlám-hivök a Mohamed futását) odafenn voltunk a császári várpalotában a trónörökösnél pontban tizenegy órakor. Weilen barátom fekete frakkban, én kardosan és panyókáson; mindegyikünk a hóna alatt a maga füzetével, Weilen a némettel, én a magyarral (a mienk japáni papirra volt nyomva.) Ö fensége elöre figyelmeztetett, hogy elébb a magyar szöveget fogja ő felségének átnyujtani; azért, mert Bécsben a magyar a vendég s a vendégé az elsöbbség.

Ö felsége ez alkalommal legbensö dolgozó-szobájában fogadott: nem a diplomacziai kihallgatások helyiségében. Csendes kis szoba az; egyszerü pompa nélküli otthon. De mégis van benne valami felbecsülhetlen pompa! két életnagyságu arczkép. Mind a kettö ö felségét a királynét ábrázolja, legvirulóbb ifjukorában; csaknem egymás mellett áll a két kép, csupán egy közbeeső ajtó által elválasztva: mind a kettö ugyanazon felfogásban, nem mint uralkodónöt, de mint höditönöt örökité meg a királyasszonyt egyszerü eszményi fehér öltözetben, a mire hosszu, tömött gesztenyeszin fürtei térdein alul omlanak alá. Az első arczkép oly tündérien bájoló kifejezéssel tekint alá; a másodikon már uralkodik az anyai méltóság és boldogság kifejezése.

Ö felsége igen derült kedélyben volt. Arczszine férfias, erőfeszitö munkában edzett egészségre mutat, erőteljes kifejezésü vonásaiban, a nála megszokott fenséggel párosult nyilt nyájasságon kivül, ez uttal valami örömsugárzó gyöngédség volt a hangulatadó. Nem hódolat-fogadó monarcha és tisztelgö álltak egymás előtt; hanem apa és fiu. A beszédek nem voltak irásból olvasva; hanem jöttek a szivből. Az egész ünnepélyes jelenet a valódi patriarchalis üdvözlés és elfogadás szinét viselte magán. Mikor a király kezét nyujtá a trónörökösnek s ez megcsókolta a nyujtott kezet, ez a magunk saját puritán összokásaikra emlékeztetett vissza.

Ezután a trónörökös átnyujtá a királynak a mü magyar és német szövegü első füzeteit; mire ö Felsége hozzám fordult, s magyarul szólva, elismerését fejezte ki a szerkesztőség és a munkatársak iránt, hogy ily rövid idö alatt lehetövé tették ily sok nehézséggel járó munka megindittását. S azután mind a két szerkesztövel hosszasabban társalgott, értesülést kivánva a mü összeállitása és kiadása részleteiről; egyszer aztán ismét a fiához fordult: „Ezt a czikket te irtad, ugy-e bár?“ kérdezé, a bevezető czikkre mutatva, s aztán a szerkesztőkhöz intézé rögtön a szavát: „Jól van az a czikk megirva?“ a mire én, még az illemes válaszon tul azt is bátor voltam felelni, hogy a főherczeg a legjobb irója ennek a münek. S ebben egy csepp hizelgés sincs. Oly rövid, tömör és kifejezésteljes irálya van Rudolf főherczegnek, nehány sorban egész képet visszaadó, hogy azt mindnyájan mintául vehetjük: innen és tul a Lajthán.

Ez ünnepélyes átadás után visszatértünk a főherczeg lakosztályába, a hol együtt, Weilen tollviselése mellett, szerkesztödött meg a lapok számára való szövegezése a lefolyt jelenetnek.

Az elbocsátásnál tudatta velem a trónörökös, hogy a mai diszlakomán áldomást fog mondani a szerkesztőségre, a jelen és távollevő s még ezután közreműködendö munkatársakra; még pedig Haynaldot külön felköszöntve, mivelhogy egy bibornok egyenlö tisztességben részesül a királyi herczegekkel.

Én rögtön siettem ezzel a hirrel a Hotel Londonba. Az Haynaldnak a szállója már negyven esztendö óta. Egész Bécs városában a legkezdetlegesebb fogadó: olyanforma, mint nálunk volt a Hattyu. Maga adomázta el egyszer a föpap, hogy mikor a bibornoki kalapot elnyerte, a bécsi papság sietett a szállásán tisztelegni s e miatt mindig nagy népcsoportosulás volt a London előtt. Egyszer lármát hall s az ablakon kinézve, látja, hogy egy embert a rendörök a tömeg közül elfognak és bekisérnek. Felhivatta a rendörbiztost s kérdezé töle, hogy mit vétett a befogott ember? — „Hát azt mondta, hogy micsoda kopott kardinális lehet az, a ki egy ilyen szutykos vendéglöbe száll meg?“ Természetesen azonnal kieszközölte, hogy szigoru birálóját szabadon bocsássák. — Hát azóta a Hotel London még mindig nem lett elegánsabb s a kardinális kapuját nem örzik svájczi alabárdosok; odalenn nem vár rá a gyaloghintó (hogy szentséges lábai a földdel ne érintkezzenek), elöszobájában nem udvarol két prelátus selyem soutane-ban; hanem ugy kell megint (sikeretlen kopogatás után) berontanom egyenesen az elfogadó szobájába s felzavarom a senki által nem örzött bibornokot délutáni siestájából, és a mint értesült általam a mondandó föherczegi toastról, rögtön fölfogta a helyzetét: „Akkor nekem viszont felköszöntöt kell mondanom a föherczegre, a munkatársak nevében.“ — „Még pedig németül és magyarul, a dualizmus értelmében. Azt pedig le is kellene irni a nyilvánosság számára.“ — „És én nekem nincs itt a praclatusom, a kinek diktálni szoktam.“ — „Majd neki ülök én, tessék nekem diktálni.“ És ugy történt. Haynald diktált, én meg irtam. (Annak is van már ötven esztendeje, hogy legutoljára diktándó után járt a toll a kezemben. Csak két órai határidö volt, s azalatt még le is kellett tisztázni az eredeti konceptust. Ebben már kisegitett bennünket a Pázmáneum igazgatója, morvaországi születésü, derék magyar ember.

A toaszt szövegét elhoztam magammal, ez volt a válasz arra az emlékezetes felköszöntésre, melylyel a monarchia trónörököse a maga szellemi táborkarát, az osztrák és magyar irókat, saját asztalánál üdvözölte. Ugy hiszem, hogy mindnyájunk érzelmeit fejezte ki benne. Mikor hazaérkezve, egy irói körben megjelentem, azzal fogadtak, hogy: „Most már igazán és komolyan irónak ismerjük el a föherczeget, — mert lakomát adott és áldomást mondott“ — Tréfaként hangzik ez, de nagyon komoly értelme van.

E hangok a tó felé csalják.

E tó a hegyek könye, a lelkek fürdője. Nincs feneke s ezért a vizek tengelyének nevezik. E körül forog az operencziás tenger is a földgömb túlsó oldalán. Ki e tóba öli magát, annak lemosódik vétke s a lélek tisztán repül fel az örökkévalóságba. Igy tartja a rege.

Egyik oldalán a tó tükrében a hegyen fekvö kastély látható, másikon a falu lebeg, maga előtt pedig egy embert lát, a kit meg nem ismer, pedig ismeros. Arcza dult, tekintete vad s göresösen szorongatja fokosát.

Mig ez embert ismergeti, addig egy más, egy sokkal ismerösebb tunik fel a tó tükrében, épen ott a Boriscsek háza mellett, a befordulónál. Könnyedén veté át magát a kis kert sövényén s aztán — borzasztó káromlás hangzott el a Laczi ajkáról, majd azt kérdi magától, ha nem jobb lenne végtelen kinját, mit e perczben érzett — a tóba süllyeszteni? Majd aztán súgja a csábos hang:

— Jaj neked Kasza Boris, jaj a csábitónak, de százszor jaj nekem! Utolsó leány az, a ki a szeretöjét megcsalja!

Ezt orditva, inkább futott, mint ment fel a dombra a Boriscsek sövényéhez.

— Minek adtál rózsát, minek, majd aztán — adtál csókot, minek kárhoztattad pokolra a lelkem!

Besötétül az ég, megesillan a fokos, villámok szelik át a rezgö levegöt s Laczi odalapúl a sövény tövébe.

Nem ugat a Sajó, mert jó ismeröse s tudja hogy a szur fijában puha kenyér van számára.

Puha kenyér, mit jó asszony dagasztott, nem savanyú, mint a Boriska sütése — —

Farkcsóválva odasimul hozzá, nyalogatja kezét, de a szegény pára most nagyon csalódik. Laczi rája sem hederit és nem nyúl a szüreujjába.

Meg sem simogatja, pedig máskor még meg is csókolta. Hübarát, kedves társ volt a neve, most vinynyogására egy rugással felel.

Sajó odéb kullog, még csak nem is morog. Eszébejut Laczi elébbi jósága s ezért egy rúgást ellehet türni.

Laczi pedig kimereszti szemét, a sürü rózsabokrok gátolják látását, de hall, édes susogást hall, égö csókoknak is neszét veszi s ekkor már nem hallgathat tovább, látni akar, látni, ha nem csalodik-e?

Felkapaszkodik a sövény tetejébe s a czikázó villám zsoldjába szegödik. Laczi eleget lát...

A villámot dörgés követi s rémes jajkiáltások vegyülnek bele, a melyre csupán vad kaczaj felel.

Minek adtál rózsát, minek adtál csókot, minek kárhoztattad pokolra a lelkem?!

— Vessz el csalfa leány, vessz el rózsa tolvaj a rózsa tövében!

— Vérrel öntözzük meg, édes csókok mellett csak szerelmesnek szabad virágát metszeni — —

— — — — — — — — — — — —

Mosolygva száll a hajnal bibor trónusára és Kasza Boris körül mégis sötét éj. Felvánszorog, keresgél, tapogat a rózsa tövében, hideg testet érint, borzadály fogja el, a mit keres: csillag szemének világát, ezt többé nem leli — a rózsa tövise örökre elvevé —

A kertésznö halvány arczát láz rózsái festik, lihegve, jajgatva futos a tó körül, a kit egész éjjel szivdobogva várt, a kit keres: szivének szerelmét, azt többé nem leli, a fenketlen tó örökre eltödé.

Ujdonságok.

Comáromy László alispán ur — mint sajnálattal értesülünk — néhány nap óta beteg.

Abauj-Tornamegye e hó 14-én tartja évnegyedes közgyülését.

Felolvasás. A kassai munkás betegsegélyző-egylet helyiségében dr. Földi Miksa kedden délután igen érdekes felolvasást rendezett, melyet a nagyszámú egyleti tagokon kivül számos vendég is végig hallgatott. A felolvasás tárgya két részből állott. Az első az embert általában tárgyalta, némileg tudományos szempontból is, megismerteté a hallgatókkal az emberi belszervezetet könnyen megérthető módon s bemutatta az öt ismert fajt. A második részben a felolvasó orvos ur az emberi élet és egészség fentartására okvetlen szükséges hatályokról, tényezőkről, nevezetesen a levegőről, a vizről s tápszerekről beszélt. Részletesen megmagyarázta a levegő alkatrészeit s azok befolyásait az emberi szervezetre, bonczkés alá vette a tápszereket (hús, zsirnemüek, hüvelyes vetemények, tojás-, sajtfélék, gabnanemüek), bebizonyitotta a szeszes italok káros hatását az ember egészségére, s eközben mintegy útmutató irányelveket nyujtott. A hallgatóság érdekkel s éber figyelemmel kisérte mindvégig a felolvasót, ki oly könnyen megérthető szavakba tudta önteni azon anyaghalmazt, melyről a tudósok köteteket irnak. Kivánatos volna, ha ily népszerü felolvasások a hasznos tudni valókról — mint a keddi is volt — gyakrabban rendeztetnének. Dr. Földi ur egyébként felolvasása végén kijelentette, hogy e témához szólva még egy felolvasást rendez. A jelenlevők a derék orvos urat megéljenezték.

A „Humanitas" egylet hétfőn este a kereskedői kaszinóban (Vitéz-ház) bankettet rendezett, melyet Schorr kántornak s az imolai karnak sikerülten előadott dalai előztek meg. A banketten mintegy 120 férfi vett részt. A második fogás után megeredtek a toasztok. A legsikerültebbeket dr. Moskovits Jakab, Engländer Mór, Fényes Dávid és Schvarcz Lipót mondták. A tiszta jövedelem s az ott nyomban rendezett gyüjtés eredményeként befolyt összeg szegény gyermekek ruháztatására fog fordittatni. A mulatság csak késő éjfél után ért véget. A legközelebb rendezendő banketten nők is fognak részt venni s eszerint tánczczal lesz egybekötve.

Hangverseny. Vallent Mátyás, hegedümüvész — mint bennünket értesitenek — legközelebb Miskolczon hangversenyt fog rendezni s onnan Kassára jön. Vallent, magyarországi szt.-gotthárdi születésü és a lipcsei konzervatóriumban nyerte első kiképeztetését.

Szabad a „ferbli"! A kir. kuria deczember 7-én Csemeghi Károly elnöklete alatt tartott tanácsülésében kimondta, hogy a „ferbli" nem szerencsejáték s igy ez a „csöndes" mulatság nem tartozik a kihágási törvény 91. §-ának a szerencsejátékot sujtó odiumába. A kassai „csöndes" barátok e döntvény hirére tegnap éjjel nagyszerü „ferbli"-konczerteket rendeztek nem kis bosszuságára az őrködő szemeknek.

Szinházi vendége lesz Kassának. Mint halljuk Csige Lajosnak deczember hó 21-én megtartandó jutalomjátéka alkalmából az itt jó emlékben lévő Gerőffyné Ilka szándékozik Temesvárról felrándulni, A darabot ő maga választja s eziránt eddig még nem határozott.

Jutalomjáték. Szirmayné Terézmai jutalomjátékára, melylyel huszonöt éves szinészi jubileumát is egybeköti, a közönség figyelmét ujból felhivjuk. Szinre kerül Szigligeti Edének jeles énekes vigjátéka „A pünkösdi királynő", ugyanazon darab, melyet a jubiláló a szini pályán első jutalomjátékául választott. A darabnak különös érdeket kölcsönöz azon körülmény, hogy a társulat majdnem valamennyi elsőrendü tagja fog közreműködni s opera részletek is fordulnak benne elő. Mult számunkban megemlékeztünk arról, mit tesz az 25 évet egy pályán, pláne a szinészetin, eltülteni, most csak azt kivánjuk, vajha a közönség ez érdemet elismerve, ez első kassai szinészjubileumot méltóan megünnepelné.

Halottak névsora nov. 29-töl deczember 6-ig. Nov. 30. Csaprinda Ilon, korcsmáros l. 3 éves, bélhurut. Grosz Faber Zsuzsanna, ács neje, 66 é., tüdőlob. Prebitsch Regina cseléd törvt. l. 5 hetes, bélhurut. Koch István pék 35 é., tüdővész. — Nov. 1. Burok Vilma vasuti szolga l. 12 hón. aszkór. Kosztrelyanszky Anna cseléd, 17 é, üngyilkos. Gubalszky József képfestő 74 é., agyguta. Fekete János favágó 64 é., sérv. — Nov. 3. Matisz Karolin kom. szivgy. u. l. 3 hón. hörghurut. Sindlár Bisky Borbála örm. özv. 35 éves tüdővész. Lisankofszky Bonifácz czipész 52 é., tüdővész. Benczúr Laszgalner Paulin gyógysz. özv. 70 é., végelgyengülés. — Nov. 4. Szlarek Kálmán kom. szivgy. m. f. 3 hón., hörghurut. Kohut Josefin napon szivgy. u. l. 8 hón., bélhurut. Sziranka László szivgy. u. törvt. fi. 11 hetes, bélhurut. — Nov. 5. özv. Csernitzki Gajdos Mária életkeresk. özv. 82 é., végelgyengülés. Halva szül. fiu gy. hulla.

Árverések. *Korbátou* deczember 15-én d. e. 10 órakor Hunyor Sámuel csődtömegéhez tartozó gazdasági eszközök, életnemüek és állatok. — *Gyürken* Holczmann Dávid csődtömegéhez tartozó 1636 frt 17 kr. értékü szintén gazdasági eszközök stb. deczember 14-én 9 órakor. — *Szurdokon* deczember 22-én Mattys András ingóságai 1257 frt értékben. — *Lörincz pusztán* deczember 31-én Szibert György 380 frt értékü ingói. — *Szadányban* decz. 26-án Hirsch Mór és társai 4804 forintra becsült ingói és regále joga.

Veszett kutya. Vidékről tegnapelőtt a délelőtti órákban egy állitólag veszett eb rohant végig a főutczán és nyolcz ebet és egy macskát mart meg. A székesegyház előtt álló rendőr a kutyát le akarta szúrni, ez azonban a rendőr köpenyét tépte, majd pedig alsó lábszárába kapott és átharapta nadrágját és csizmáját anélkül, hogy testét érintette volna, aztán tovább futott a pesti ut irányába. A rendőrség azonnal minden irány felé rendőröket küldött, hogy a gyanús ebet megsemmisitsék. Másfél óra mulva az eb a tapiaczon futott át a malom-uteza felé s itt a Jeney-ház előtt egy macskát megpillantva, ezt vette üzőbe. A macska berohant a Jeney-házba fel az emeletre s amidőn látta, hogy az eb ide is követte, ösztönszerüleg leugrott az emeletről. Az eb nem tágitott. Utána ugrott. Ez alatt a rendőrök már az udvaron lesbe álltak s amidőn az eb az udvarra bukott, egy rendőr nagy kövel halalmas ütést mért rá. Az eb vonaglott, szédült, egyszerre azonban neki iramodott a pinczének. Itt aztán nagy nehezen sikerült az iszonyatos állatot agyonlőni. Rendőrük és a háztulajdonos összesen tizenegy lövést tettek. Az ebet tegnap boncolták, mely a veszettséget konstatálta. A nyolcz megmart eb közül három megfigyelés alatt van, a másik öt tulajdonosa ismeretlen.

Balesetek. Scholcz Mihály lőrinczkei illetőségü téglaházi gazda véletlen pisztolylövés és Szipa Mária nádaskai illetőségü Regete-Ruszkán szolgáló 18 éves cseléd feldölt petroleum-lámpa által okozott égések következtében sulyosan megsérülve, a kassai kórházban ápoltatnak.

Rendőri hirek. *Lopás.* Feszt Lajos eperjesi ügyvéd házából tegnapelőtt két darab 70 frt értékü ezüst gyertyatartót loptak el, miről a kassai rendőrség értesülve, a helybeli piaczon az eladást gátló intézkedéseket megtette. — *Lámpa-tolvajok.* Két nap óta a tolvaj uraknak különös sportra jött gusztusuk, mintegy jelezve ezáltal, hogy a világosságnak ők a legnagyobb ellenségei. Tegnap ugyanis a vasuti tiszti lakházak hosszában levő utczai lámpákból hármat és a fel-külsétányon pedig kettőt loptak el. — *Jogtalan gyüjtők.* A kassai nőegylet nevében eddig ismeretlen jómadár jár a szegények számára pénzt gyüjteni. Figyelmeztetjük a közönséget, hogy a nőegylet részére gyüjteni csak Czapáryné asszony van jogositva, ki ezt egy nőegyleti szolga kiséretében teljesiti. A szolga sapkáján „kassai jótékony nőegylet" felirat is látható. — *Lövés a főutczán.* Hétfőn késő este gr. Z. B. egy nőt kisért haza s a midőn a kapuhoz érkeztek, két egyén megtámadta a grófot, ki a támadásra lövéssel felelt. E perczben a 16. számú bérkocsis hajtatott el, kinek a kilött golyó a kalapját lötte keresztül. A két egyén megtámadott, kilétök mindezideig nem derült ki.

Rövid hirek. *Amerikából* tegnapelőtt ismét 225 kivándorló érkezett haza. — *Vasut-épitési engedély.* Kassa és Meczenzéf között már régebben tervbe vett vasutépités, mint halljuk, közeledik a megvalósulás felé, a mennyiben Tischler Vincze, cseréhati képviselő az épitési engedélyt megkapta. — *A Schalkház* szálloban épitett uj hangverseny és tánczteremben vasárnap tartatott a zenepróba, mely alkalommal a terem hangverődése igen kitünőnek bizonyult. — *Kinszky* tánczmester a Schalkház termében január 9-én rendezi ezidei növendék-tánczmulatságát.

Vidéki hirek.

Nagy esőzés. Tarczalról irják lapunknak, hogy ott november 28-tól egész e hó 5-ig szakadatlanul erős esőzés volt. Trencsénből pedig jelentik, hogy a Vág az esőzések folytán rohamosan árad és több alantabb fekvő helyeken a viz kicsapott medréből.

Munkások mozgalma. Prágából az a hir érkezett, hogy deczember 5-én 400 kezlyüs legény beszüntette a munkát. — Budapesten pedig a könyvnyomdászok körében ármozgalom van folyamatban, mely azonban hihetőleg békés uton fog megoldást nyerni, a mennyiben a munkaadók a segédek ohajait jogosnak tekintik. Különben is jellemző azon barátságos viszony, mely e munkás-osztály és főnökeik között fenáll, mert ebből kitünik, hogy a hol müveltség és kellő mérséklet lép sorompóba jogos ügyért, mindig méltányossággal találkozik.

Negyedmilliós lopás. Rendkivül vakmerőséggel és ügyességgel végrehajtott gaztett tartja lázban egész Bécs közönségét. A legelső bécsi ékszerészek egyikének Granichstädtennek a boltjába deczember 6-án éjjel ismeretlen tettesek behatoltak és onnét negyedmilliónál többet raboltak el készpénzben és ékszerekben.

Szenzációs elfogatás. Budapesten deczember 7-én dr. Engländer Mór, a főváros egyik legtekintélyesebb és leggazdagabbnak ismert ügyvédjét a rendőrség a turócz-sz.-mártoni szolgabiróság megkeresésére letartóztatta. Juszt György turóczi főispán sikkasztással vádolja, mert egy általa fedezett 6000 frtos váltót nem rendezett s a bank Jusztot a lejárat előtt a fizetésre felszólitotta. Engländer pénzspekulácziókba volt bonyolitva s a legutóbbi időkben mindig pénz zavarokkal küzdött. Ez esete csak siettette a katasztrófát, daczára hogy a 6000 frtos váltót, a midőn a dolog neszét vette, azonnal rendezte. Mint ma értesülünk, Engländert 10,000 frt ovadék mellett szabad lábra helyezték.

Rövid hirek. *Dr. Margó Tivadar* egyetemi tanárságának 25 éves jubileumát deczember 7-én nagy ünnepélyekkel ülték meg Budapesten. — *Játékonyezdva* a bécsi kereskedők társulata 100,000 frtot szavazott meg, mely összeg öt, leginkább kereskedői irányú czélra osztatott fel. — *Gyilkos após.* Tunes Péter szász nádasi parasztot, ki rég óta rosz viszonyban élt felesége és apósával, mert ezeket vagyona meglopásával gyanusitotta, apósa alvás közben egy éles fejszével agyonvágta, s hogy tettét palástolja, e meggyilkoltat felesége segélyével az országutra vitték. A gyilkosokat befogták. — *A jegyzői* kath templomból egy 70 éves ember több értékes tárgyat rabolt. Ségornője jelentette fel. A biróság az öreg igy szólt: Loptam éhségből. Enni valóm nincs, ha be leszek zárva, legalább enni valót kapok. — *Sikkasztás.* A budapesti Klinger Henrik juta nagykereskedő czég pénztárnoka Lustig Pál 10000 forintot sikkasztott és megszökött. — *Elhunt község.* Fiumehoz tartozó Grahova község, melyet csupa magyarok laktak, eddig meg nem állapitott természeti tünemény következtében elsüdözett földcsuszamlás és repedések által egészen eltünt a föld színéről. A katasztrófa éjjel történt. — *Patti Adelina* legujabb hangverseny körutjáért, melyet Budapesten kezd meg, impressáriójától 500,000 frankot kap, mely óriási összegért 50 estén köteles fellépni. Ezenkivül még szabad utazás és élelmezést is kap. — *Petőfi* egy ujabb arczképét fedezték fel legközelebb, melyet Jacobey festő készitett és jelenleg Zatopek Antal iró birtokában van. A képet azok, a kik Petőfit személyesen ismerték, valamennyi létező Petőfi-kép között a leghivebben találtnak mondják.

CSARNOK.

A társalgónő.

— Ries Hermin eredeti regénye. — 20

Feuerstein még akkor sem könyörült meg Wolpininén, midőn nála háromszor egymásután szobatüz ütött ki s nagyon érzékeny veszteségek érték.

Feuerstein utóvégre is teljesen idegen lett hozzá s ugy azok a sok jó barátok, kik termeiben oly sokszor mulattak.

Wolpininé ezután nem egyszer átkozódásban tört ki, s hogy világfájdalmát enyhitse, a szeszes italokhoz nyult.

A szerencsétlenség nem jár egyedül.

Wolpininé sulyosan megbetegedett. Lassan-lassan mindene, mindenki elhagyta, csak Jenö ápolta hüségesen s üteláldozólag.

Zokon vette anyjának, hogy még a legszükségesebbet is megtagadja magától.

Az rendesen azt válaszolta:

— Nincs pénz.

— Hivd Feuersteint, ad Feuerstein!

Welpininé egymásra szoritotta ajkait. Végre nem birta tovább titkolni, bevallotta Jenönek, hogy Feuerstein már nem ad, mert már nincs mire adnia. A magyarországi birtok nem Wolpini Jenöé többé, de a Feuersteiné, mit az azon a napon, midön Jenö nagykorú lesz, birtokába is vesz.

— Azt nem teheti, — kiáltott Jenö.

— Fájdalom, megteheti; emlékszel azon váltókra, amiket aláirtál? Nos, nem volt rajta keltezés, mit akkor tölt ki, ha nagykorú lészsz.

Wolpininé azt várta, hogy Jenö dühöngeni fog. Csalódott.

Lecsüggeszté fejét, arczának izmai egy ideig ringatóztak, majd kezével intett: hogy hát igy is jól van, hacsak a mamá jobban lesz.

Wolpininé néha keservesen sirt.

Mit siratott?

Talán érezte közel végét, siratta azt a sárga szinü, aszott képü öreg gyermeket, aki majd magára marad, hogy az emberiség salakjává váljék.

Csak most látta Wolpininé, mennyi nemes lelkitulajdonság rejlik e fiuban, csak most kezdett behatóbban foglalkozni vele, s szive mélyéből sajnálta a történteket.

Fogadást tett isten előtt, hogy ha jobban lesz, e fiun mind jóvá teszi azt, amit vétkezett. Késő, késő. .....

Láza mindjárt rohamosabb lett. A hatóság értesült a „szép" Egide helyzetéről, jónak látta közbelépni. A szent atyáról czimzett közkórházba vitette, hol eszméletét elvesztette örökre. .....

A szegényes koporsó után egyetlenegy ember ment: Jenö.

— Részeg! — suttogták s jóizüeket nevettek rajta.

Jenö csakugyan részeg volt a fájdalomtól. .....

Ez időre esik Juliette grófnővel való szajnaparti találkozása, gondtalan élet kinálkozott neki ismét.

Isten küldé felé mentő angyalát.

Hozzá volt szokva, hogy parancsoljanak vele.

Juliette grófnő pedig parancsolni született.

A grófnő parancsára dobta el a Wolpini nevet és vette fel a szépen hangzó Doré nevet.

Midön nevét eldobta, leszámolni vélt egy gyülöletes élettel, s erösen elhatározta, hogy uj életet kezd, olyat, aminőről oly sokszor álmodozott.

V.

D'Argan gróf amint azon végzetes estén elhagyta menyasszonyát, elhagyta Párist is, s mint olyan, kinek hazája a nagy világ, utra kelt. — hová, merre, maga sem tudta. Fájlalta, hogy egy pillanatra is hütlen lett múzsájához, mely neki eddig is annyi igaz örömet, gyönyört szerzett.

Ha magáé lett volna, talán csalódásának első perczében golyót röpit agyába, mint ilyen esetben annyi más: de ő nem volt a magáé, életét, vagyonát a tudománynak szentelte régen.

Kellett neki más gyönyör után hajhászni, betedobni magát a bünös szenvedélyek árjába? Tudhatta volna, hogy szivét, lelkét veszti, hiszen ő nem tud csak ugy divatosan szeretkezni, akit ő szeret, azt igazán szereti.

Hogy szerette ő Egidet!

Megölte annak férjét, talán igazságtalanul, oh, borzalom! Talán Egide akkor is hazudott, amidőn megesküdött, hogy férje orgyilkos módra hatolt termébe.

Ha nem ugy volna, övé-e a bün?

Rettenetes asszony!

Egyetlen örömét gazdag állattani gyüjteménye s a szenvedő emberiség érdekében tett nagybecsü felfedezései képezték.

Nincs többé váltóláz, hideglelés! E gyötrő réme az emberiségnek gyökeresen kipusztitható.

(Folyt. köv.)

Szerkesztői üzenetek.

Tarczalra. „Anyóska takaróját" megkaptuk. Gágor Kata gágogása nekünk is feltette kedves.

Kassai piacz.

Deczember 9. 1885. Egy 6 dekagrammos zsemlye 2 kr. — Kilogrammban abajdócz kenyér 14—12 kr. Rozs kenyér 10—8 kr. Marhahus 60—54—48 kr. Borjúhús 70—54—52 kr. Bárányhús 46—44—36 kr. Sertéshús 56—50—44 kr. — Szalonna füstölt és nyers —60—50 kr. Patens gyertya 60 kr. Öntött gyertya 56 kr. — Szappan 40 kr. — Tojás 1 drb 3 kr. — Egy liter mák 28—24 kr. — Egy liter vaj 70—66 kr. — Egy kgramm zsir 64—60 kr. — Liszt 100 kiló 16.60, 15.—, kilója 16½—15 kr. — Borsó 9.——8.—, literje 14—12—10 kr. Lencse 7.60—7.02, literje 14—12—10 kr. Paszuly 6.80—6.20, literje 12—10—8 kr. Aszalt szilva 10.—, 9.—, literje 14—12 kr. Őrlött dara 8.——7.80, literje 14—12 kr. — Tatárka 8.—, 7.80, literje 14—13 kr. — Burgonya 100 liter 1.20—1.— kr. — Búza hektoliter 5.40—5.30. — Kétszeres 4.40, —.—. — Rozs 4.20—4.10. — Malátaárpa 3.50, —.—. — Arpa 3.20—3.10. — Zab 2.10, 2.—. Kása 9.—, 8.50, Kukoricza 3.40, 3.30. — Spiritus 1 liter à 100 Tralles 31 kr.

Kis lutri.

December 5-én.

Budapest	40	18	75	31	37
Lincz	79	76	4	42	10
Trieszt	13	61	30	69	19

Felelős szerkesztő: **Ries Lajos.**

HIRDETÉSEK.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására adni, hogy

báli virágok, kelmék és selymek

üzletemben dús választékban kaphatók.

Teljes tisztelettel

Várkoly János, Kassán,

Fő-utcza, 42. sz. 1—3

Orfévrerie Christofle

világhirü, legjobban ezüstözött fém-áru.

Egyedüli helyettesitője az ezüstnek.

Áruházak Páris és Karlsruheban.

Legmagasabb kitüntetések valamennyi kiállításon.

Ajánljuk jótállás és az ezüstsuly jelzése mellett elismert szolid erösen ezüstözött és aranyozott **tériték-készleteinket a legegyszerübbtől a legmüvészibb** kivitelig, melyekből folyton nagy raktárt tartunk.

Christofle és Társa,

1—3 **Bécs, Operaring 5.**

Gyártmányainkon a gyári jegy és CHRISTOFLE név van.

Képes árjegyzékek kivántra ingyen.

Minden tárgynak ujra való ezüstözése elvállaltatik.

Eladási hely **Kassán** gyári áron

Varga Bertalan urnál.

Hirdetmény.

A Hunyor Sámuel csődtömegéhez tartozó következő ingók, u. m.: szemes élet, burgonya, burgundi répa, bükköny, szalma, törek, kocsi, lovak, szekerek és egyéb gazdasági felszerelések s gépek, 3 drb. hizó- és 54 drb. nemes faj-sertés és borok, a kassai kir. törvényszéknek mint csődbiróságnak f. évi decz. 2-án 9241. sz. a. kelt végzése alapján alólirott tömeggondnok által szabad kézből is eladhatók; erről a venniszándékozók azzal értesittetnek, hogy a szabad kézből el nem adott tárgyak a **f. évi deczember 15-én d. e. 10 órakor** Korlátón, a helyszinén megtartandó nyilvános árverésen fognak eladatni; és hogy a tárgyak ugyanott Tóth István felügyelő utján bármikor megtekinthetők.

Kelt Kassán 1885. deczember 5-én.

1—2 **Juhász Mihály,** tömeggondnok.

1020. sz. 1885. 1—1

Árverési hirdetmény.

Alólirott kiküldött birósági végrehajtó ezennel közhirré teszi, miszerint a kassai kir. törvényszék mint csődbiróságnak f. évi és hó 2-án. kelt 9176/p. 85. számu végzése folytán vagyonbukott Holczmann Dávid györkei lakos, haszonbérlő csődtömegéhez tartozó 1636 frt 17 krra becsült különféle életnemüek, gazdasági gépek, két ló, szekér, hüvelyes életnemüek és sertésekből álló ingóságok nyilvános árverés utján eladandók, minek a helyszinén, vagyis Györke községben lecndő eszközlésére **határidőül 1885. évi deczember hó 14-ik napjának délelőtti 9 órája kitüzetik,** melyhez a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak, hogy az érdekelt ingóságok ezen árverésen, szükség esetén becsáron alól is eladatni fognak.

Kassán, 1885. évi decz. hó 7-ik napján.

Paralcz Ödön,
kir. birósági végrehajtó.

Verseny

a ló-takaró szédelgésnek!

A 87 év óta fenálló cs. kir. szab.

takaró- és pokrócz-gyár

azelőtt LICHTENAUER özvegye és FIAI

bécsi raktárából szállit

ló-takarókat

190 cm. hosszú, 130 cm. széles, elpusztithatlan minőségben, sötét alapszin és élénk sávokkal, darabját

1 frt 60 krért

csomagolással együtt.

10 darab vételénél 1 darab díjmentesen, vagy az árból 10% engedmény adatik.

Egyedül a tömeg-gyártás és óriási forgalom juttat bennünket abba a helyzetbe, hogy e **ló-takarókat oly rendkivüli nagyságban és kitünő minőségben oly rendkivüli olcsó áron** adhatjuk. Több száz köszönő irat mindenki által megtekinthető.

Szállitás csak utánvéttel. Nemtetsző kifogás nélkül visszavétetik.

Czimünket kérjük pontosan megjegyezni:

Pferde-Decken-Fabriks-Hauptniederlage

Wien I., Rothenthurmstrasse 14.

Óvás!

Mindenkit óvunk oly czégektől vásárolni, melyek félnek neveiket nyilvánosság elé hozni és hirdetéseinket jogtalanúl utánozzák. 1—6

Elővigyázat ajánlatos.

Ifj. Schwartz Salamon butorgyáros

Kassa.

Van szerencsém értesiteni a n. érd. közönséget, hogy

épület-, butor-asztalos és kárpitos-mühelyemet,

megnagyobbitva és korszerüen berendezve

Erzsébettér, Kórház-utcza 1. és 2. számu saját házamba

tettem át.

A midőn ennek szives tudomásúl vételét kérném, nem mulaszthatom el a nagyérd. közönségnek éveken át irántam tanusitott változatlan bizalomért hálás köszönetet mondani, kérve, hogy azt számomra továbbra is fentartani legyen szives.

Asztalos- és kárpitos-mühelyemben a legszerénytebbtől a legfényesebb lakószoba berendezéseket, u. m. terem, diótából, melyekből **főutcza 4. számú üzletemben** nagy választékot tartok. Fa- és kárpitos-butoraim kivül nagy raktáraim van mindenféle vas-butorok, carnissák, tükrök, képek, márvány-lappal, asztalok, credenzek, éjjeli szekrények és számtalan ez iparhoz tartozó tárgy, melyek a **legolcsóbb** és **minden versenyt kizáró áron jótállással adatnak el**, különösen most, a midőn **tulhalmozott raktáraimat kiüriteni kénytelen vagyok.**

Menyasszonyi lak-berendezések a legrövidebb idő alatt szállittatnak.

Egyszersmint felhivom a n. érd. közönség figyelmét a kórház-utczai 1. és 2. sz. saját házamban berendezett

butor-kölcsönző-intézetre

hol mindenféle butor és berendezési czikk igen előnyös feltétel mellett kölcsön vehető.

Magamat a n. érd. közönség további kegyeibe ajánlva, vagyok

mély tisztelettel

ifj. Schwartz Salamon, butorgyáros.

Raktár: Kassa, főutcza 4. sz. a.

Felvétetik: egy **müvezető,** ki ugy a butor- mint épület-asztalosságban gyakorlott és kitünően rajzol, továbbá **több** jó asztalos-segéd.

Erzsébettér Kórház-utcza 1. és 2. számú házamban több kényelmes lakás és istálló bérelhető. 1—6

Rischák Lajos

kötélgyáros Kassán, pesti ut 1. szám.

Ajánlom a n. érd. közönségnek saját kötélgyártmányaimat, melyek olcsóságuknál fogva is figyelmet érdemelnek; és pedig: 5—5

pinczekötél lenből egy méter 30 krtól 1 frtig,

borsajtó-zsákok darabja 1 frt 50 krtól 2 frtig

len-zsákzsinór életnemü zsákok kötéséhez 100 drb 12—15 kr.

Ruhaszáritó kötelek, Roleaux-zsinórok stb. Gép-len és kócz

Függő-ágyak, ló-háló, hal-háló, gép- és mindenféle más szijak, spárga stb.

NEUE (13.) UMGEARBEITETE ILLUSTRIRTE AUFLAGE.

24 HEFTE ODER 16 BÄNDE

VIERHUNDERT TAFELN.

Brockhaus' Conversations-Lexikon.

Mit Abbildungen und Karten.

Preis à Heft 30 kr.

JEDER BAND FL. 4.80. L-INWAND FL. 5.40. HALBFRANZ FL. 5.70. Ö.W.

Nyomatja Ries Lajos kiadó saját könyvnyomó-intézetében Kassa 1885.

I. évfolyam. Kassa, 1885. évi deczember 13. 25. szám.

Előfizetési díj:
Egy évre ... ... 5 frt — kr.
Félévre ... ... 2 „ 50 „
Negyedévre ... 1 „ 25 „
helyen házhoz-hordással, vidékre postai küldéssel.
Egyes szám 6 kr. —

Hirdetések
egy petit sor ... ... 4 kr.
nyilttérben ... ... 12 „
Többszöri közlésnél engedmény.
Felvétel a kiadóhivatalban főutcza 54. sz.

KASSAI SZEMLE.

Társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden csötörtökön és vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Kassa főutcza 54. sz. a.
hova a lap szellemi és anyagi részét érdeklő küldemények czímzendők.
Kéziratok vissza nem adatnak.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

A törvényhatóságok uj szervezése.

A képviselőház közigazgatási bizottsága legközelebb tárgyalta a törvényhatóságok uj szervezéséről szóló törvényjavaslatot.

A hullámverés, mely az ellenzék sajtójában ezt a javaslatot csapkodta, a midőn a képviselőház asztalára tétetett, arra engedett következtetni, hogy az első fórum beható tárgyalása a javaslat egész lényege ellen erősebb tiltakozással fog találkozni.

Várakozásunkban csalódtunk, s ez megerősiti felfogásunkat, hogy a komolyabban gondolkodó ellenzék a javaslatban szélesebb alapokra kiterjesztett főispáni felügyeleti és ellenőrködési jog nem olyan természetü, mint a hogy azt a nem komolyak magyarázni igyekeztek.

Lássuk csak közelebb, vajjon olyannyira alkotmányellenes-e az a jogkör bővités, melylyel a javaslat a főispánokat felruházza?

Egy remek festményt, a melyen az ihlettelt művész koncezpeziójának meglepőségét akarta a néző szemei elé varázsolni, gyakran hallottunk már a laikusok által megdicsértetni, hogy bizonyos távolban a kép elragadó, pedig közelről tekintve úgy tűnnek föl a szinek, mintha a legnagyobb gondatlansággal csak odacsapkodta volna a festő ecsetje.

Ez jut eszünkbe, midőn ezt a törvényjavaslatot oly heves megtámadásoknak látjuk kitéve, mint a minővel az az ellenzéki sajtó részéről találkozik. Nem birják eltalálni a távolsági pontot, a melyről annak czélzata helyesen elbirálható.

Komoly vádakkal lépnek föl és a gúny éles fegyvereit is alkalmazásba veszik, hogy a köztörvényhatóságokról szóló törvényjavaslat ellen a közvéleményben ellenszenvet keltsenek.

Pedig ez meginl olyan, — s szerintünk abban van az érdeme, mert medium tenuere beati — hogy a csökönyös municzipálistáknak nem tetszik s nem dicsérik a czentralisták sem, mint a hogy addig nem voltak megelégedve a közigazgatási reformmal. Amazoknak az volna tetszetős, ha a főispáni jogkör annyira korlátozva lenne, hogy ne nevezhetné ki a törvényhatóság kezelő személyzetének azt az utolsó emberét se, a ki csak leveleket szokott pecsételni, emezeknek pedig az, ha a legutolsó irnoki állomás is, minden szakmabeli képzettség tekintetbevétele nélkül, a választó polgártársak atyafiságos nekszusából folyó szeszélyére lenne bizva.

Hát mi is beismerjük, hogy a czentralizáczió hivei nem érzihetik magukat kielégitve. Grünvald Béla, vagy a táboráhól némelyek föl is jajdulnak bizonyosan, valamint az autonomisták is az ellenkező táborban.

De Tisza Kálmán, a kit reform alkotásaiban a közvélemény egyik-másik töredékének zajongása eddig sem feszélyezett, mindig ugy áll, mint a rhodusi szobor: egyik lábával a reform ösvényén, a másikkal az önkormányzati s ezzel kapcsolatos választási alkotmányos jog talaján.

Gondolkozzék csak valaki — nem amugy felületesen, hanem behatólag — azokról az egyes állomásokról, a miket a törvényjavaslat a választás alól kivon s kinevezés alá helyez, mint főorvos, számvevő, levéltárnok s még néhány, s be fogja látni, hogy ezek mind nem olyan hivatalok, a melyekhez az érintkezésnél fogva mondjuk ugy — a nép bizalmának nyilvánulása kivántatik, ez utóbbiak mind föun vannak tartva a választásnak.

Ha Tisza Kálmánt az az ellenzék által szemrehányt tekintet vezette volna reformjában egyedül, hogy czentralizálja a kormány hatalmát, bizony százával akadtak volna a tapsolók a központositási iskola hiveiből. Ezek az általuk eszményitett kifogástalan közigazgatás érdekében (ne emlitsük melléktekinteteket) ugyis régen sürgetik azt.

Persze, akkor a reform nem lett volna félrendszabály, valamint nem tiint volna föl annak az autonomia hivei jó közigazgatást, hanem azért a régi sleudriánt is vágynak megtartani.

Az uj törvényjavaslat jó közigazgatást is czéloz, de egyszersmind tiszteli, a mennyire lehet a municzipiumok önkormányzati jogát.

Ki nem akarta belátni, hogy ebben az uj reformban az önkormányzati intézvény fenntartása, a magyar alkotmány szelleme van respectálva ott, a hol a választási jog meghagyatott, s a hol meg nem hagyatott, ott a haladó élet igényeinek akar eleget tenni a közszolgálatnak azon ágaiban, a melyek természetüknél fogva a központi kormánynyal való közvetlen érintkezést föltételezik.

Korunkban a társadalmi viszonyok követelőbbekké lettek. Ezt veszi egy oldalról tekintetbe a javaslat. De önkormányzati intézményünk történelmi alapu, ezt veszi tekintetbe más oldalról.

Következetlenség.

Csodálatos, hogy az ellenzék minduntalan ellene mond a saját elveinek. Alig hogy a köztörvényhatóságokról szóló törvényjavaslatban foglalt főispáni befolyást a jogszolgáltatás intézményébe, a legnagyobb tulkapásnak jelzi, melylyel a kormány a birói függetlenséget sujtani akarja, ugyancsak az ellenzék egy tekintélye a parlamentben rontaneki ép ezen birói függetlenségnek.

Az alkalmat a kuriának az ominózus ferbli-ügyben hozott itélete szolgáltatta.

A théma mindenesetre igen érdekes volt s Hermann Ottó fejtegetésében minél teljesebb alakban igyekezett bemutatni e nevezetes nemzeti intézményt a nevető parlamentnek.

Mi azonban nem tudunk azokkal tartani, a kik az ilyen fajta interpellácziókon nevetni tudnak.

Eddigelé a magyar parlamentben nem volt szokásban, valamint nem az ma más jogállamban sem, hogy jogerős birói itéleteket hordjanak oda s tegyék ki a megnevetésnek.

Ez a birói függetlenség elvével homlokegyenest ellenkezik, s épen a liberalizmus embereinek kell a birói itéletek feszegetésétől tartózkodniok.

De hát mikor egyrészt az ellenzék a birói függetlenség nagy princzipiumát a főispánok befolyásától veszélyeztetve látja, másrészt elvével megegyeztethetőnek tartja neki menni épen annak a féltett s mindig hiven őrzött közkincsnek.

Ilyenek után bizony nagyon nehéz az ellenzék álláspontja, mert igy aligha lehet a nemzetet meggyőzni arról, hogy Tisza Kálmán az, a ki uj javaslatával a birói függetlenséget igyekszik hatalmi körébe vonni és ezáltal le akarja süllyeszteni azon magasztos piedesztálról, a hová a nemzet geniusza felemelte, annyival is inkább, mert Tisza Kálmán, hogy az aggályokat eloszlassa, önként ejtette el javaslatának azt a pontját, mely a főispánnak direct befolyást biztositott volna a birói ügyekbe, illetve, a mely a birói kart függetlenségében állitólag feszélyezhetné.

Ries Lajos.

A kassai szinház jövője.

A kolozsvári szinházra kihirdetett pályázat eldölt s a szinházat jövő évi május elsejétől kezdve három évre Csóka Sándor kassai szinigazgató nyerte el. Az

TÁRCZA.

Szerelem.

Szerelem! Akad-e még örült, ki benned hisz; balga, ki el nem dobott; hiszékeny, ki ujra felvett?

Mi egy csókért egy élet?

Semmi!

Van viruló élet, csattanó csók elég ...

Bohó, hiszékeny sziv, megállj! Hadd beszéljen az ész, e botor kormányosa létednek, melyet boldogságod magaslatán mint rossz tanácsadót üztél el! Most, midőn sorsod rokon vele, itt van ujra, s érvel, miként jó barát. Tanácsa: összeszedni a roncsolt sajka megmentett darabjait, melyet összetart talán egy rozsda emésztette szeg s ti elevezhettek rajta a megállapodás, a megnyugvás szigetéig.

Van-e csalódás után megnyugvás, van-e sziget, a melyen a megállapodás biztón horgonyt vet? — kérdi a sziv.

Ott a sir!

A sir? nem eléggé mély, a föld nem eléggé nehéz nekem! sorsom más, oh borzasztóbb: a halhatatlanság!

De vajjon érzek-e akkor is, a midőn megválok a porhüvelytől? Megmarad-e multamnak emléke? foglak-e szeretni? Ha igen, ugy meghalni kevés!

Mondjátok meg nekem, van-e végmegsemmisülés, hol s merre osztják azt? Nincs oly pokoli kin, a mely visszariasztana vágyam elérésétől ...

Csak feledjem, feledjem arczodat, hangodat s égő csókjaidnak varázsát ...

Ha megcsaltál volna, boszában enyhülne fájdalmam, de te nem csaltál meg, mert nem igértél semmit ...

Szeretsz? kérdéd édes lágy hangon, és én kebledre borúltam, nem kérdve, nem tudva, hogy a kérdés még nem — vallomás.

Szeretsz, kérdéd ujra és szorosan áttégál, remegtem karodban, midőn megcsókoltál. Ez volt bünöd csupán. Miért volnál te jobb mint más?

Alkalom és tolvaj oly sok van!

Csak a rablott kincs kevés ...

Gyöngy helyett üveg, arany helyett talmi! a káros nem vesztett, a tolvaj nem nyert, pillanatnyi boszúságban fölkaczag mindkettő.

Ha azt mondhatnám: rabló vagy! Siratnám vesztett kincsemet.

Hazug volnék, ha mondanám, te ajándékul fogadtad el azt, a mit önként adék ...

Ajándék, drága, mert ritka; becses, mert örömmel adám, s te nem ismerve értékét, eldobtad, mint a többit; minek becsülni azt, mit könnyen adnak; nem lehet értékes, gondolád, szemét pedig oly sok van az utczán!

Igazad van.

Nem az fáj, mert hitem vesztém, nem, hogy a mámorból ébredék, sem vesztése annak, a ki sajátom soha sem volt!

Nekem csupán azon gondolatnál vérzik szivem, hogy épen te vagy az, ki durva kézzel tépte szét szerelmem virágát, hogy épen te vagy az, ki legkevésbbé érdemelt ilyet!

„Temetőbe vitted a virágot
Mit szerelmem kebledre feltüzött!"

Pedig:

Ápolva hiven azt ...
Hozott volna üdvöt!

Minden örömnek fájdalom a vége. Néha az öröm minket, néha mi éljük tul azt. Ki tehet róla, ha egynek belőle kevés jutott? A világ maga egy nagy hazugság, s hazugság tölti be. Az igazság göröngy, azért fáj, ha sujtanak vele. Az ember egy végtelen mese, csupa folytatásokban. A kezdete göröngy s ki tagadhatja, hogy a vég nem az? Az anyag tehát egy s mégis mily különbség!

Eltünétek ragyogó csillagai éltemnek mind, pedig mily sokat játszadoztam veletek! ...

Ott találkoztam véled is először: a szellemek büvös honában, s hidd, isten bennünket egy lélekből alkota! A természet törvénye megvesztegethetlen, s mi egy volt, ujra egygyé lesz.

Hiába futsz más után, kerülve engemet, az téged eltaszit, mert nem ért meg, megúnod a bolyongást s majd hozzám vonz a vágy, de késő lesz — mert a sziv, a melynek minden dobbanása a tied, a mely véled és érted élt, meghalt, elfásitá a fájdalom! ...

Tévedés élted, miként az enyém. Amitod önlelkedet boldogsággal, pedig nem vagy az.

Csendes alkonyon, ha lezárod szemed, kiemelkedik a lélek a mindennapiság iszapjából s te önkénytelenül számot vetsz vele. Elszomyotsz, mert látod, mennyit hazudtál! s mennyi tettetésből tengődöl?

A szerelem a lét üdve, melyet te nem ismersz, a szerelem az élet oltára, s ez oltárnál csak tiszta szivüek áldozhatnak!

Ki igazán szeret, gyülölni képtelen.
Szerettek én gyülölve is,
Szerettek, mert ez végzetem!

HERMIN.

eseménynek, midőn világgá bocsátották, mindenki örült, még Kassa is, pedig a gratulációk közepette épen ő feledé, hogy Ukalegon ég, hogy e hir Hióh posta volt reá nézve.

A hir vétele óta három hét telt el anélkül, hogy ez ügyben csak a legkisebb lépés is tétetett volna, pedig mindenki tudja, csak Kassa nem hiszi, hogy Csóka távoztával színházunk érdeke és értéke nagyon is koczkára van téve.

A színügy vezetésével meghatalmazott bizottság nem tekint a jövőbe. Nagy Vincze sürgönye és felrándulása elég volt arra, hogy lethargiába essék, pedig ha a kassai színügy valóban szivén fekszik, tudhatta volna, hogy egy oly tekintélyes, mindig nagy társulatot szervező s messze összeköttetésnek örvendő igazgató, mint Nagy Vincze, nem veheti ki a kassai színházat ugy, ahogy most áll, mivel felé kedvezőbb viszonyokat igéró városok integetnek.

S e föltevés, melyet minden a színügygyel foglalkozó egyén előre látott, csak Kassa nem, beteljesült, mert Nagy Vincze határozottan kijelenté, hogy Kassára nem aspirál, de inkább Szegedre, esetleg Debreczenre vár.

S ezzel oda lyukadtunk ki, hogy talán — talán igazgató nélkül maradunk s a bizottság még mindig nem mozgatja fülét. Tájékozva lévén a jelenlegi színügyi állapotokkal, megkisérlünk az érdekelteknek egy kis utbaigazitót s szavainkat megértetni.

Csóka távoztával s az esetben, ha Nagy Vincze tartózkodó álláspontot foglal el, jelenleg csak Aradi Gerő, Krecsányi Ignácz, Jakab Lajos, Tóth Béla s némileg Geröfy Andor és Bogyó Alajos vezetnek oly társulatot, mely őket elsőrendü igazgatókká teszi s ez által jogot ád nekik a kassai szinházért pályázni, ha tekintetbe veszszük, hogy csak régi, neves és nem kezdő direktort lehet Kassára behozni s e hat is oly várost bir jelenleg, melyről aligha mond le. Ha most tekintetbe veszszük, hogy az egész mult latba vettetik, akkor csak az első öt igazgatóról szólhatunk.

Aradié Debreczen, melyet csak a jövő év októberén megnyitandó szegedi uj színház kedvéért hagy el s ekkor Debreczen Nagy Vinczéé. Krecsányi Aradhoz nem lesz hütelen, Geröfy örül, hogy Temesvárott befészkelte magát, Tóth Béla nem adja oda Szabadkát Kassáért, Jakab Lajos Sopront és Székesfehérvárt birja, ezeket ugyan még cserébe adná Kassáért, de tervben van Sopron és Pozsony egyesitése, s ha ez sikerül, Jakab nagyon meggondolja a dolgot, sőt hogy Bogyóról is beszéljünk, előtte is talán sokkal kedvesebb a biztos Győr, mint a jelen évadban hirnevén oly csorbát ejtett Kassa.

A többi igazgatók számon kivül esnek. Miklósy Gyula lejárta magát, Dancz Lajos uj ember e téren, Komlóssy József erőlködését két évi direktiója után figyelmen kivül hagyjuk, a többiek számára pedig ott van Marczali és Garam-Berzencze, mert sub rosa arról is értesültünk, hogy a kis direktorok is — többek között Saághy etc. — megkisérlik a szerencsét, természetesen — hiába.

Jakab Lajos volna tehát — ha nem várja be Sopronnak Pozsonnyal való egyesitését — az egyedüli, ki a kassai szinház igazgatását méltóan elfogadhatná, s a szinügyi bizottság nagyon helyesen cselekednék, ha mellőzve minden pályázatot, az igazgatóság átvételére pénzbizná s mielőtt komolyan megérlelődnék benne az eszme: a régi koromzási városra áhitozni.

Jakab Lajos közel 30 évet töltött már a szinészi pályán, mint szinész az elsőrendü igazgatók zászlaja alatt küzdött s mint igazgató, ellesve az igazgatás titkait, elemeit különösen az utóbbi időkben mindig elsőrendü városokban töltötte ki a saisont. A szinügyet szivén hordva, irányczikkeivel, javaslataival mindig sikra szállt és harczolt a közös ügyért. Társulatát mindig ugy szervezte, hogy a legkritikusabb városokban is kiállotta a tuzpróbát s igy Kassa a szinügy tekintetében nagyon sokat nyerne vele.

S ha Jakab nem reflektál Kassára? Mit teszünk akkor? Odaadjuk-e a kassai szinházat, azon szinházat, melynek deszkáin a magyar szinészet bölcsőjét ringatták az elzüllött elfeledett direktionak, avagy a novi homineknek?

A szükség erre kényszeritene ugyan, de ezt tennünk nem szabad, mert szinügyünk örökre kihal. Hogy hirnevünket megmentsük és fentartsuk, a legvégsőhöz kell nyulnunk s ez abban áll: *„Vegye át a város az igazgatást s állitson a szinügy élére egy müvezetőt.*

De ki hát ezen müvezető?

A kolozsvári intendatura megszünésével az ott levő tagok szerződései felbontatnak. Van Kolozsvárott egy müvész, ki az általános rendezéssel van megbizva, a kinek neve a négy folyam honában nem ismeretlen, szakértői müködése nyitott könyv, tevékenysége kötetekre rúg. E szakképzett ember *E. Kovács Gyula*. Ez volna ez esetben azon férfiú, kit a kassai szinügy élén látni óhajtanánk. Ismerve a magyar szinészek minden tagját, oly társulatot hozna ő Kassára, hogy az egész ország figyelme ide irányulna, ismerve a szinház szinpad minden csinját-binját, oly saisont teremtene itt meg, mely még egyrészt Kassa előtt feledhetetlen volna, másrészt Felsőmagyarország fővárosának szinügyét azon polczra emelné, melyen egykoron állott, s melyet eltoglalni mindenkoron hivatásszerü kötelessége.

E két mód van csak a kassai szinház és szinészet jövőjének biztositására s oly módok ezek, melyek ép a szinügyi bizottság agyában nem születtek.

Rámutattunk a veszélyre, mely szinügyünket fenyegeti, rámutattunk egyuttal az egyedüli mentő eszközre is. Ha szavaink termő földbe hullnak, a kassai szinügyre uj élet vár, s ujra felvirrad egén a fényló nap.

S ha nem? Ám lássák ők.

Tertium non datur.

Ujdonságok.

Állategészségügyi dolgok czim alatt Kaiser Sándor, Kassaváros állatorvosa lapunk jövő számában igen figyelemre méltó és vonzó alakban fogja ismertetni azon szabályokat, melyek az állategészségügy megvédése és ellenőrzése szempontjából a legrégibb időktől kezdve egyes nemzeteknél fenállottak s ebből kifolyólag saját tapasztalatán alapuló utmutatásokat ad arra nézve, mikéntkellene e nálunk még parlagon hagyott kérdést az általános egészségügy érdekében helyes módon megoldani. E szép munkára annyival is inkább felhivjuk olvasóink figyelmét, mert a most ujabban felmerült vágóhid-kérdés alkalmával felette fontos, hogy a közönség is tudomást vegyen arról, mely okok vezérelték a kormányt, a midőn a városi hatóságot legközelebb oly erélyesen felszólította a jelenlegi fertelmes vágóhidat lebontatni és a közegészségügynek megfelelő ujat épittetni.

Abauj-Tornamegye közigazgatási bizottsága e havi ülését csütörtökön december hó 17-én fogja megtartani.

A tizkrajczáros egylet, melynek feladata: a szegénysorsu iskolás gyermekek felruháztatása, hogy ezeknek ezáltal az iskolalátogatás lehetővé tétessék, f. hó 10-én tartotta évi rendes közgyülését. Az elnöki jelentésből kitünik, hogy a folyó évben a gyüjtő-ivek száma csak 47 volt, 34 gyüjtő kezében, kik egyszersmind e választmányt képezik. A bevétel tehát ezen évben már csak 564 frtot tesz ki. Sajnálattal vették a jelenlevők tudomásul, hogy a gyüjtők száma 60-ról (1878-ban) és a gyüjtőivek száma 82-ről (1879-ben) annyira leolvadt s ennélfogva már az egylet feloszlatása is szóba került, annál is inkább, mert több gyüjtő azon szomoru jelentést is tette, hogy több adakozó még a havi 10 kr. további fizetését is beszüntette és mivel a jövő évre 38 gyüjtőiv szerint csak 456 frt előirányoztathatott. Daczára ennek elhatározta egyhangulag a közgyülés, hogy az egyletet még legalább egy évre próbaként fenntartja és mivel itt az egész dolog nem annyira az adakozókon, mint inkább a gyüjtőkön mulik, egyszersmind elhatározta tott, hogy Wandracsek Károly és Megay Gusztáv urak gyógyszertáraiban gyüjtőivek lesznek kitéve, hol nemesszivü és áldozatkész adakozók önkényt is, bármily összeget, ez év folyamában ezen jótékony czélra befizethetnek. Meg vagyunk teljesen győződve, hogy a nagy közönségben is minden igazi gyermek- és emberbarát ezen jótékonyczélu egyletnek a további fentartását óhajtja, ezért a választmány jövőre nézve is a szükölködő és gyámoltalan iskolás gyermekek nevében városunk nemeslelkü és áldozatkész közönségéhez azon alázatos kéréssel fordul, hogy azon életre való egyletet, bármily módon kegyesen támogatni sziveskedjék.

A ferbli. A kir. kuria mult heti ülésében hozott azon itélet indokolása, melylyel a ferblijátékot házárdjátékká nem minősiti s igy a kihágási büntetőtörvénykönyv rendelkezését a „terblire“ mint szerencsejátékra nem alkalmazta, általános örömet keltett a szenvedélyes ferblisták, valamint a kávések körében is. Birói körökben is megbeszélés tárgyát képezi ezen fontos döntvényszerü indokolás. Sokan azt kivánják, hogy a kuria nemcsak azt megmondja, miszerint ezen „nemzeti“ játék sikere az egybevetés; (kombináció) és ügyességi képességtől is függ, hanem magyarázza ki a ferbli egész tanát, mely szerint a véletlen szerencse teljesen kizártnak vehető. A vélemények különben e tekintetben ingadozók. A birák egy része óhajtaná, ha ezen kérdés eldöntése a kuria plenuma előtt „döntvényben“ is kimondatnék. A kassai fökapitányság daczára a kuria ezen indokolásának, mindaddig mig rendeletben e döntvényről nem értesittetik, a ferbli játékot tiltott szerencsejátéknak tekinti és hivatalból üldözi.

A kassai szinügyi választmány kedden ülést tartott, melynek — többek között tárgyát Csóka Sándor lemondása folytán a kassai szinház igazgatóságának kérdése képezte. Ugyanazon szinügyi választmány, mely tavaly a szerződésszerü három év lefolyta után Csókát az igazgatósággal továbbra is megkinálta, ezuttal azon határozatot hozta, hogy a kassai szinházra nézve pályázat hirdettessék ki. A dolog szavazás alá került s elhatároztatott, hogy a pályázat deczember 25-én jár le s a bizottság már deczember 26-án fogja eldönteni, ki lesz a kassai szinigazgató. A tárgyhoz érdemileg más helyen szólunk, szólunk pedig úgy, mint azt ezuttal a kassai viszonyok megkövetelik.

Valahára! A szinügyi bizottság is hállatta szavát. Ha már nem felel meg feladatának úgy, mint más városokban t. i. bérletet gyüjt, jutalomjátékok alkalmával kezébe veszi az ügyet, jubileumok beálltakor fárad; megteszi azt — igaz, hogy egyszer az évben — gondoskodik a szinházi ügyekről. Mult ülésében elhatározta, hogy a földszinten öt alsó páholyt fog berendeztetni, két sor zártszéket támlásszékekké átalakittatni, a karzati ülőhelyek s a szinpaddal szemben lévő felső páholyok árát fölemeltetni fogja, ha a közgyülés is beleegyezését adja. Ehez csak annyi megjegyzésünk van, hogy kár az ócskaságot renoválni.

Maurer Adolf kassai könyvkereskedő-czégtől lapunk helybeli olvasói a mai számmal egy igen tartalomdús könyvjegyzéket vesznek, melyet azért is ajánlunk figyelembe venni, mert a könyvek eredeti árai bámulatosan le vannak szállitva.

Kérelem a nemes szivü gyermekbarátokhoz. Közelg a karácsony este, ünnepe a kisdedeknek, de melyen a felnőttek is, kivált képen a szülők örvendenek. Boldog a gyermek, ha ezen örvendetes estét szülői és testvérei körében töltheti. De fájdalom, sok gyermek létezik városunkban, kik ezen ünnep elé szomorodott szivvel néznek. Az ily szerencsétlenek szomoru estéjét csak a nemes lelkü gyermekbarátoknak részvéte és nagylelkü képes örömteljessé változtatni. Azért a helybeli nőegylet azon kérelemmel járul minden nemes szivü gyermekbaráthoz, ne vonják meg évenként tanusitott áldozatkészségüket az idén sem az árva-intézet és kisdedóvodába járó szegény gyermekektől. A gyermeki szív forró hálaimája bizonyosan fel fog szállani a Mindenható zsámolyához. Minden, még a legcsekélyebb adományt is köszönettel elfogadja t. Wandraschek Károlyné (lakik: fő-utcza 13. sz. a. első emeleten) és nyilvánosan fog nyugtázni. A karácsonyi ajándékok ünnepélyes szétosztása f. hó 22-én d. u. fog történni, a pedig: a külvárosi óvodában 3 órakor és az árvaházban 4 órakor, melyhez a t. cz. közönség tisztelettel meghivatik. A nőegylet elnöksége.

A bécsi nagy ékszerlopás egyik tettesét vélte egy vasuti kalauz Stenger és Heller budapesti czég megbizottjában felfedezni s le is tartóztatta, miután birtokában számos ékszer — melyre nézve az ijedtség első pillanatában nem tudott határozott felvilágositást adni — találtatott. Az eset pénteken történt meg az indóháznál s a kalauz eljárása nagyon indokolt volt, mert Miskolczról kezdve Kassáig folyton oly magaviseletet tanusitott, mely a gyanút csak fokozta s Kassán is az állomásfőnök irodájában oly körülmények merültek fel, melyek a gyanút csak megerősitették. Lapunk zártáig arról értesülünk, hogy az illető ügynök igazolta magát s ugyanaz nap az esteli vonattal elutazott, a vasuti kalauznak tehát a Grenichstädten czég perczentjébe nem vásik a foga.

Dr. Földi Miksa január hóban a munkás betegsegélyező egylet javára — mint jó forrásból értesülünk — a „Gyermekek ápolásáról, neveltetéséről s iskoláztatásáról“ felolvasást fog tartani. A városszerte ismert orvos müködése a gyermekbetegségek terén ismeretes s igy csak örvendeni tudunk azon, hogy oly themát penget meg, melynek jelentősége — különösen az anyákra nézve — előnyös és nagy horderejü. A belépti dij mérsékelt lesz s eszerint mindenkinek alkalom fog nyujtatni: az orvos ur tapasztalatairól közvetlen meggyőződést szerezni.

Statisztika. A kassai kir. törvényszék fogházában november hó végén 205 fi és 23 nőrab volt. Ezek közül jogerős itélet folytán bünhödik 157 férfi és 19 nő, 23 férfinak és 1 nőnek ügye felebbezés alatt áll. A vizsgálati foglyok száma 25 férfi és 3 nő. Haláleset a hó folyamán nem fordult elő, fegyelmileg csak Benes József rab büntettetett 6 óra sötét zárkával a kincstári ruhának megrongálása miatt. Rabmunka czimén lefolyt november hóban 248 frt 47 kr., ebből 183 frt 10 kr., az államot 65 frt 37 kr. a rabokat illeti. Munkanap volt összesen 320.

Pályázat nyilt postamesteri állomásra tiszti szerződés mellett Krompachon (Szepes) biztositék 100 frt, évi járandóság: 430 frt fizetés, 63 frt irodai és 660 frt szállási átalány.

Karácsonyi kiállitás. Breuer Vilmos, főutczai üveg- és porczellán kereskedő a legutóbbi időben az üzlete fölött volt kaszárnya helyiségeket a katonaság kivonulása után bérbe vette a várostól és rövid idő alatt saját költségére oly dicséretre méltó leleményességgel hozta összeköttetésbe földszinti nagy áruraktárával és rendezett be az első emeleten könnyen áttekinthető karácsonyi kiállitást, hogy üzletét méltán összehasonlithatjuk a fővárosok bármely nagy áruházával. A csak röviddel azelőtt még kopár, ronda kaszárnya-épület ma kivülről szemlélve is méltán felkölti a figyelmet, mig belülről az üzleti tevékenység megragadó képe tárúl a szemlélő elé. Az első emelet ujjá alakitva, be van rendezve a porczellán, üveg és gyermek-játékszerek legdúsabb választékával, melynek megtekintése igazán érdemes. Ezek után még felhivjuk olvasóink figyelmét a Breuer czég lapunk mai számában foglalt hirdetésére.

Szini müsor. Vasárnap, 13-án: „Földhöz ragadt szegények“, énekes népszinmü. Bérlet 13. sz. Hétfőn, 14-én: „A balkirálynő“, Berezik uj vigjátéka és „Ne fogadj fel soha semmit“, vigjáték. Tolnay Andor jutalomjátéka. Páratlan bérlet szünet. Kedden, 15-én: „Sári néni“, Almássy Tihamér legujabb énekes népszinmüve. itt először. Bérlet 14. sz. Szerdán, 16-án: „Sári néni“, másodszor. Bérlet 15. szám.

A tegnapi hetivásár Kassán olyan gyéren volt látogatva és az eladók részéről olyan kevesen voltak, hogy azt hittük sátoros ünnep van Kassán.

Árverések. Hejczén deczember 22-én Varajjar Mihály 645 frt értékü ingóságai. — Kassán a járásbiróság 11. sz. szobájában decz. 16-án 10 órakor Gedeon Gellért 2 és kétharmad aranyidkai bányatársulati részvénye.

Rövid hirek. *A nemzeti kör* legközelebbi felolvasása e 19-én lesz. — *Disztagok.* A kassai ipartestület Münster Tivadar polgármestert, Saád Lajos, főkapitányt és Lokhorn János alkapitányt disztagokul választotta meg. — *Vadászatot* rendezett e hó 10-én a kassai vadásztársaság a tehányi határban, mely alkalommal 4 öz, 3 róka és 8 nyúl ejtetett el. Özet lőtt Legányi Samu, Fülöp Károly, Antal Emil, Eckerdt János. Rókát Czeininger Antal, Raisz Béla és Fiedler Károly. — *A kassai tanintézetekben* az idei iskola évben összesen 3859 fiu és leány-növendék van beiratkozva, mely számból 1744 a községi iskolákra esik. — *Tévolyodott.* Schvarcz János alsó-meczenzéfi lakos 53 éves tegnap; — miután rajta őrülési rohamok észleltettek, a miskolczi kórház tébolyi osztályába szállittatott. — *Kéménytüz* volt tegnap hajnalban a malom-utczai 22. számú házban, mely azonban a helyszinén gyorsan termett tüzoltóság által elfojtatott. — *Elkésett vonat.* A tegnap reggel 6 órakor érkezendő pesti vonat egy órával késett. — *Szájkosár.* Steiner kereskedő inasa vásárolt árút vitt Halmos ügyvéd házába. A kapuba lépés pillanatában a ház őrzője reá ugrott s lábán harapta. — *Jégsport.* Mint halljuk a pályatér mától kezdve a korcsolyázók számára nyitva áll. — *Persely.* Szegény iskolás gyermekek fölsegélyezésére Sichertné vendéglőjében persely állittatott fel, mely már az első napon jelentékeny összeget rejtegetett.

Vidéki hirek.

Vanderbilt az amerikai krözus, ki 250 millió forint vagyon fölött rendelkezett, meghalt. Vanderbilt üzleti láng ész volt, ki pályáját 100 dollárral kezdte meg.

A válás után. Caron brüsseli milliomos és neje már évek óta meginditották egymás ellen — kölcsönös

gyülölet alapján — a válópört, mely azonban — nagy bosszuságra — sehogy sem akart véget érni. F. hó 2-ikán végre a törvényszék kimondta a válást és Caron intézkedéseket tett, hogy szalmaözvegyi lakásán fényes bankettel ünepelje meg barátai körében a kellemes eseményt. Amint egynémi megrendeléseit elvégezve, lakására tért, az első, a kivel találkozott nem volt más, mint neje, ki kijelentette, hogy szenvedélyesen szereti és sohasem fog töle elválni. Másnap reggel a gyülölködő pár kéjutazásra indult Nizzába s onnét sürgönyöztek ügyvédeiknek, hogy a kimondott válás ellen protestáljanak.

Rövid hirek. *Birtok-csábitás.* A beregszász végardói birtokot Hegedüs J., zalamegyei birtokos Abonyi Emiltől 80,000 frton megvette. — *Szembetegség.* Az egyptomi Trachoma a fővárosban járványszerüen terjed. — *Kolera.* Olaszországban Coneglianoban a legutóbbi napokban kolera esetek fordultak elő. — *Nihilisták.* Varsóban ujabban ismét nihilisták utáni hajsza van, és a rendőrség sokakat letartóztatott. — *Csalás.* A magyar kincstár kárára a nagyszebeni adóhivatalnál alkalmazott Stojka nevü adótiszt 6000 frtra menő csalást követett el, melynek felderitése után, Stojkát azonnal elfogták. — *Uj politikai lap.* Az aradmegyei és városi szabadelvü párt e hó 20-tól kezdve napi lapot indit meg, melynek szerkesztője Hindy Árpád lesz.

Gágor Kata a szinházban.

Hála istennek!

Egyszer aztán ugy igazán rájárt a házi urakra az igazság.

Viharine asszonyság megkefélte őket glanczosra.

Aztán még közbe sem szólhatott senki, pedig a sok házi ur majd megfakadt mérgében.

De persze, nekik csak otthon áll feljebb.

Viharine asszonyságot igen megszerettem. Ezentúl ha a házi uramnak a lakbért viszem, őt hivom el magammal támogatónak.

Mert én még magamban annyira sem tudtam vinni, hogy kibeszélhessem vele magamat.

Igaz, hogy ha elkezdeném kifogásolni a házát, kövön kő se maradna, igaz, hogy ha panaszaim kibeszéléséhez fognék, tán egy hétig is eltartana.

De hát minek hagyja, hogy a panasz igy meggyüljék az ember begyében?

Ha csak a számat kinyitom, ő minjárt azon kezdi: Minek csapdossák ugy az ajtókat, azt hiszik, loptam? Minek járnak magokhoz annyi bejárók, azt hiszik, kaszárnyának adtam a lakást? minek magoknak zongora, hangja rontja a falakat, minek madár, hogy poloska legyen? minek fütenek olyan nagyon, még egyszer lángba borul a ház, minek magoknak cseléd, ugy is vannak elegen, mi az ördögöt csinálnak, hogy mindig uj és uj gyerek nyafogást hallok?

Ezentul lábujjhegyen járjanak, a gyerekek ne nyávogjanak, a kutyájukat adják a sintérnek, sehol vizet el ne öntsenek, a szemetet tegyék, ahová akarják, a kályhájuk ne füstöljön, s a házbért nem bánom, akár délelőtt, akár délután hozzák, csak minden hó elsején legyen.

No, most csak meg van velem elégedve, ajánlom magamat!

Aztán mondja valaki, hogy Kassán van olyan háziur, mint Brázay Károly, — igen szerették Brázay Kálmánnak szólitani, talán a sósborszesz miatt?

De hogy is bujhatott ugy el Kassán?

„Malom utcza tizenhárom“.

Van házában vizvezeték, gázvilágitás, a tanácsosnénak még fürdőszobája is.

Igaz, mindezt Brázay ur mint görcs mutatta be zsebkendője csücskén.

De azért meglehetett érezni a megrepedt vizvezetékesö csöpögését és a gázt.

Lándzsási Emiliát lefözték az elemek.

Embernek ugy sem sikerült még Szikszón sem, pedig ugyancsak fáradoztak rajta.

Elvitték a sárgarépás kertbe.

Ott sem tudták meg, hogy „gazd'asszony“.

Különös pipje, nem, pikkje lehet a kaján fordítónak Szikszóra.

Tán szeretné a szikszói „rosta-hidat“ birni?

Vagy igaz, ott történt meg vele, hogy franciának adta ki magát s Bodóné módjára mást beszélt, mikor a bor árát kérték.

Lám, pedig tud németül a hamis.

A Markos uradalma:

Erdő fa nélkül, kastély ház nélkül, uraság koszt nélkül, s mindezt még a cserebogár is jajgatva kerüli el.

Ezt bemutatni, nem kellett volna épen Szikszóra fáradni, s épen akkor, mikor már fagy.

Ilyenkor már mindenkinek a korcsolya forog a fejében.

S igen természetesnek látszik a sok botlás, sőt még a hanyatesést is megnevetik.

És „Hugó“ ugyancsak hanyat esett a fáról.

Minek mászik olyan magasra, vagy azt hiszi, mert *esetlen*, leeshetlen?

Egy cseppet sem volt szép Rózától és Heléntől, hogy ugy kifumigálták.

A házasulandó fiatal emberekkel ugy kell bánni, mint a himes tojással.

Azért van olyan sok vén leány, mert amig fiatalok, nem értik a férjhezmenési politikát.

Bezzeg, Málcsikám már tizenöt esztendös korában férjhez ment, ő ugyan már tiz esztendös korában is férjhez akart menni, de még nem volt kistafirozva.

Csak a vöm mondhatná meg, hogy milyen jók voltunk iránta.

Minden vasárnap meghivtuk ebédre, hétköznapokon ozsonnára, név- és születésnapokon engedtük, hogy reprezentálja az urat — mert én már akkor is özvegy voltam — varrtunk neki stikkolt ingeket, friziroztuk, göndöritettük a haját, meg is borotváltuk volna, de nem volt Ézsau fajta.

Végül elzálogositottam családi ékszereinket s kifizettük adósságait.

Ennyi jóság teljesen meghatotta.

Hugó ritka kivétel, hogy mégis elvette Helént, no de Markos, a szikszói uradalom birtokosának csak egy fia volt, az is a kaszálón nevelödött. A többit megmondja a szinházi rovat.

Kassai szinház.

Szerdán „Malom utcza 13“ berlini hus és vér, melyet Follinus öltöztetett magyar sallangba és helyezte át Kassára és Szikszóra anélkül, hogy a hust és vért a tranzakcióra méltatta volna, holott ez a munka még a legszerényebb tollforgatónak sem okozna nagy fejtörést. Ha pedig az eredeti koncepczió ellen nem akart véteni, akkor minek oda Malom-utcza 13, Kassa, Szikszó? Bizonyára csak lép, mely a közönség jóhiszeműségére számitott. A jóizü bohóságot jó részt lerontotta, hogy beszélnek Kassán levő háromemeletes óriási házakról, vizvezetékről (ez még Eperjesen is korai volna), 100,000 darab karácsonyfáról, melyet itt a kereskedők eladnak, a mi ugyan találna, ha az adófelügyelő megtalálta volna már azt a 26 millió kassai lakost, a melyről Lekly tudtán kivül tett említést. Egyébként a mese csak annyiból áll, hogy a kassai házi ur, a ki megunta már a mérgelödést a sok fene lakóval, elcseréli házát egy szikszói uradalommal. A paktálásnál pedig mind a kettő szentülhiszi, hogy a másik van lúvá téve, mig végre odalyukadnak ki, hogy bizony minda kettő, az. A vastag viczczeken és szerelmi epizódokon, melyek az ügyesen forgó mesét füszerezik, sokat kaczagott a közönség. *Tolnayné, Tordai Mariska, Peterdi, Follinus* derek munkát végeztek.

*

Csütörtökön érdekes előadásnak véltünk elé nézni, hisz ez este volt *Szirmayné* huszonötéves jubileuma és jutalomestéje egyszersmint. Ami érdekes volt: a tanulság, amit ez estéből meritettünk. Megtanultuk, hogy mindenki jubiláljon, csak a színész nem, mert mindenütt érdem a hosszú évek során át teljesitett buzgó munkálkodás, csak a színésznö legboldogabb, ha — miután hátra nem lehet — előre sem halad az idövel. A tátongó ür a házban a közönség méltányosságát hazudtolta meg, a melyért még Deréki arczképe sem kárpótolta, a melyet a jubilálónak oly fejedelmi grandezzával e ritka nap emlékére elküldött. Ami kárpótolta mindezen keserüségért: az a kellemetes meglepetés, melyben a méltányosabb közönség, pályatársai, Csóka és Réthy Laura által részesült. A közönség és pályatársainak szép babérkoszoruin és számos üdvözleten kivül Csóka értékes evöeszközzel (hogy legyen mivel apróra vágni a nagy adag keserüséget) és Réthy Laura egy értékes melltüvel lepték meg.

Szinre került Szigligeti mulattató énekes vigjátéka „A pünkösdi királyné“.

A jutalmazott eléggé hálás szerepét igen kedélyesen és jellemzetesen adta; nem látszott meg játékán a huszonöt év lankasztó fáradalma.

Az est hösnője különben — mint rendesen — *Tolnayné* (Viola) volt. Bizony nemcsak szerepében volt jobb, nemesebb, rokonszenvesebb két idösebb növérénél Laura (*Fratta*) és Rózánál (*Réthy*), hanem játékával is messze túlszárnyalta azokat s kimutatta mi a különbség a valódi, természetes *kedvesség* és a tettetett *nyájasság*, a csinált „*herczigség*“ között.

Fratta és *Réthy* kisasszonyok vetekedtek abban, melyikük legyen a győztes — denique inter duas litigantes tertia gaudet — mint kettejök kudarczot vallott.

Mikey nagyon jellemzetesen s jókedvüen játszott; *Balassa* pedig, a maga kedélyes öregjét, kitünően személyesitette.

Peterdinek szerencsétlen estéje volt. Leghatásosabb jeleneteit rontották el gixerei — melyek — pl. szerelmi vallomását — kómikus szinbe burkolták.

Hát *Beczkóy* mikor únja el már a maga stereotyp kántor — notárius — rectorkabátját? ...

Mi már régen eluntuk. —

S végül még egyet! Gyakran tapasztaltuk, de az estén különösen kirivott szinészeink ama *jó (?)* tulajdonsága, hogy az idegen szavakat oly *helyesen (?)* ejtik ki.

Mikei, Fratta és Réthy egymásután részesitettek ez élvezetben, egyedül *Tolnayné* ejtette ki helyesen a darabban előforduló francziá szavakat. —

Az ö hibájuk és a rendezöségé, mely figyelmeztethetné öket e nyelvbeli botlásokra.

Torday Mariska dicséretet érdemel, a miért azt a sok latin szót hibátlanul elmondta: persze, hogy kriminálisan rosz latin kiejtéssel.

De ez már nem az ö hibája, mert ez csakis a rendezöség hatáskörébe és teendöi közé tartozik. —

No de elég! Ne kiáltsunk már annyit a pusztába! ...

CSARNOK,

A társalgónő.

Ries Hermin eredeti regénye. 21

Eddig a tudomány tehetetlenül állt e látszólag kicsiny, de szervileg roppant romboló természetü kórral szemben.

Egy időre elnyomni, a vérbe fojtani lehet ugyan, de a testből egészen eltávolitani nem.

D'Argan grófot a hideglelés elleni gyógyszerre tisztán a véletlen vezette.

Dél-Amerikában való bolyongásai közben mindenutt gyötré a hidegláz, váltóláz: malária. Orvosi segélyt semminemü bajban nem vett igénybe, minden esetben maga volt magának orvosa.

Midön a rendelkezésére álló növénynedvekből, gyökerekből nyert gyógyszereket hasztalanul kisérlette meg; a kór által ágyához szegezve, napokon át tétlenségre kárhoztatva, roppant, majdnem a kiállhatatlanságig szeszélyes lett.

Szolgája, a hatalmas termetü Haity, azon kezdett gondolkozni, hogy miképen szabaduljon meg urától, kiben szerinte már is a gonosz dühöng.

Hitük, vad hitük ugy tartja, hogy az urát, kinek kegyelmességéből ö él, elhagyni nem szabad, amig az vagy meg nem hal, vagy szolgáját el nem üzi magától.

Haity hüségesen várt ura halálára, de midön látta, hogy annak lelkében a gonosz ütött tanyát, belátta, hogy hiába várja a szabaditó halált.

Adni neki „delalcut“, mi hivatva van közvetiteni a túlvilági életet a földi élettel; Haity szabad lesz és még jót is tett, mert a gonosznak ártott, mit az isten azzal ígér megjutalmazni, hogy mind birtokába veheti ura vagyonát, mi előtte megbecsülhetlen értékü, minthogy annyi sok gyöngy, tükör és más tarka-barka czifraság minden képzeletét felülmulja.

A kezdetlegas kis faház, melyben D'Argan gróf — a vidéken Senhor néven ismerve — lakott, az Ecuador partján feküdt.

E kis házért három lilaszin, vörös és narancssárga üveg labdát adott cserébe.

E kis bambusz házacskára nagy szüksége volt. Innen tette kisebb és nagyobb kirándulásait az ecuadori Andesek hegyvilágába, hol a nagy természetnek mindig uj és uj csodáira bukkanva, a lélek mintegy önkénteles elmerül a végtelenségbe s az ajk átszellemülve rebegi: oh, isten mi nagy vagy, mi felfoghatlan vagy!

A parton kókuszpálmák erdői nyulnak végig, a közel egymáshoz eső gazdag hegyi folyamok dallamosan zizegve rohannak a gránit és porphir sziklák között, északkeletre.

Ecuador legnevezetesebbje különben azon hegylánczolat, melyben mintegy ötven tüzhányó összpontosul, a még máig müködő vulkánok mindjárt Riobamba mellett Chimborazzo, Kotopaxi és Atizána.

D'Argan gróf három évi fáradtságos buvárlat után gazdag gyüjteményével és tudományos tapasztalataival megrakodtan épen Európába szándékozott visszatérni, midön a nagymérvü láz tehetetlenné tette.

A méla hold ezüstös sugaraival büvös fénynyel árasztá el a magasztos tájt.

Az éji madarak csirípelése, a tücsök egyhangú czirk-czirkelése elaltatják a képzelmet, miből csak a közel sásban felhangzó vidra üvöltése, mire mint visszhang a távolból a tigris orditása felel, felrezzent.

A lajhár hallatja panaszos nyögését, mintha még a megfordulás is végtelen kin volna reá.

Haity, ki már jó régen ül a ház előtt, lassan emelkedik fel s aztán titkosan illeszti fülét a házikó egyetlen ajtajára, melyen át belölről némi fénysugár hatol.

Minden csendes, csak a sásból font ágyon fekvő beteg nehéz hörgése hallik, mit pillanatra vad kaczagás, érthetlen szavak mormogása szakit meg.

Haityt félelem fogja el.

Javában mulatozik urában a gonosz.

Besompolyog. A szegletben lógg az ö vidrabörből varrt táskája, azt akarja megkeriteni.

(Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő: **Ries Lajos.**

Nyilttér.

VERSENY

a ló-takaró szédelgésnek!

Egy 50 év óta fenálló

cs. kir. szabadalm.

takaró- és pokrócz-gyár

megbizott bennünket, hogy a **legujabban felmerült versenynek** gátat vessünk

valódi szőrből és jó minőségü árult

ló-takarókban

mai naptól kezdve

csak 1 frt 60 krjával

darabonként

nagy, vastag, széles, elpusztithatlan

ló-takaróit

eladjuk. Ezen takarók 190 cm. hosszuak és 130 cm. szélesek, színes sávokkal vannak ellátva, deszka-vastagságuak, tehát igazán elpusztithatlanok. Szállitás kész fizetés vagy utánvéttel. Naponként a szélrózsa minden irányában küldetnek szét takarók, melyek mindenütt nagy tetszéssel fogadtatnak, miután ezek ágy-takarókul is kiválóan használtathatnak, s azelőtt kétszer is drágábbak voltak. Czim:

Exportwaarenhaus „zur Austria“

1—4 **Wien, Ober-Döbling, Mariengasse 31.**

im eigenen Hause.

A czimre kérünk figyelni.

HIRDETÉSEK.

Mindennemü könyvárjegyzékekkel ingyen és bérmentve szolgálunk.

Minden bárki által s bárhol hirdetett könyv
általunk az eredeti (esetleg leszállított) áron szintén kapható,
vagy pedig megrendelhető.

Vidéki megrendelések rögtön és kiváló figyelemmel teljesittetnek.

Koczányi és Vitéz

könyv-, mü- és hangjegykereskedése Kassán, Főutcza 73.

Van szerencsénk a n. é. közönség szives figyelmébe ajánlani gazdagon felszerelt könyvraktárunkat, különösen pedig a közelgő

karácsonyi és ujévi ünnepekre

ajándékul alkalmas mindennemü magyar, német és franczia **diszmüveket, remekirókat** diszes kötésekben és különféle kiadásokban; **ifjusági iratokat** és **képeskönyveket** minden korunk részére, továbbá **imakönyveket** a legnagyobb választékban.

A n. é. közönség jóakaró kegyes pártfogását kérve, maradunk kiváló tisztelettel 4—2

Kassa, 1885. deczember hó.

Koczányi és Vitéz.

A közelgő évnegyed-változás alkalmával

különösen is felemlitjük, miszerint általunk **előfizetések** úgy bel- mint külföldi **divat, szépirodalmi- és szaklapokra** elfogadtatnak.

Üzlet helyiség változás.

Van szerencsém a n. érd. közönség szives tudomására hozni, hogy

látszerész-üzletemet

mely harmincz év óta a főutczai Forgách-palotában volt, folyó évi **november 1-től**

a malom- és kovács-utcza sarkán levő

Gerlng-féle házba

tettem át.

Ez alkalommal ajánlom dúsválasztékú raktáromat mindennemü arany, czüst, aczél, teknyöncz és szarúba foglalt **szemüvegekből, látcsövekből,** valamint nagyválasztékú **légsuly- és hévmérő készletemet,** nevezetesen óra-alakú **aneroid** légsúlymérőket, továbbá 100 fokú alkohol-mértereket a hozzátartozó tabellákkal. Javitások elfogadtatnak és a leggyorsabban teljesittetnek.

A midőn végül a n. érd. közönségnek harmincz éven át irántam tanúsitott nagybecsü bizalmát hálásan megköszönném, kérem azt uj üzlethelyiségemben továbbra is fentartani, melynek reményében vagyok

6—6 mély tisztelettel

Fischer József,

látszerész.

Breuer Vilmos Kassán

hasznos

karácsonyi ajándékul

ajánlja

gazdagon berendezett raktárát mindenféle **porczellánokban,** s pedig: étel-, kávé-, thea- és **mocca-készletek,** a legolcsóbb és legdrágább kristály-üveg, szép **üveg-service-k, likör-, bor- és sör-service-k, terem, függő** és asztali lámpák. — **Virág-árúk.** Makart-csokrok és mindenféle **cseresebecse-árú majolika- és terracottából.** — Öltöző, függő és **consol-tükrök** arany és dióta-keretben. — **Virág- és mosdó-asztalok, halacska-bassin ek:** továbbá ajánlja gazdag választékú raktárát minden kigondolható

gyermek-játékokban

társas-játékok és különféle pikáns tárgyakban felnöttek számára. — A n. érd. közönség kényelmére és könnyebb áttekintés végett az üzlethelyiségem fölötti első emeleten raktáramból

karácsonyi bazárt

rendeztem be, melynek szives megtekintésére van szerencsém a n. érd. közönséget tisztelettel meghivni. 1—3

Hirdetmény.

A Hunyor Sámuel csődtömegéhez tartozó következő ingók, u. m.: szemes élet, burgonya, burgundi répa, bükköny, szalma, török, kocsi, lovak, szekerek és egyéb gazdasági felszerelések s gépek, 3 drb. hizó- és 54 drb. nemes faj-sertés és borok, a kassai kir. törvényszéknek mint csődbiróságnak f. évi decz. 2-án 9241. sz. a. kelt végzése alapján alólirott tömeggondnok által **szabad kézből is eladhatók;** erről a venni-szándékozók azzal értesittetnek, hogy a szabad kézből el nem adott tárgyak a **f. évi deczember 15-én d. e. 10 órakor** Korlátou, a helyszinén megtartandó nyilvános árverésen fognak eladatni; és hogy a tárgyak ugyanott Tóth István felügyelő utján bármikor megtekinthetők.

Kelt Kassán 1885. deczember 5-én.

2—2 **Juhász Mihály,** tömeggondnok.

771. sz.
1885.

Árverési hirdetmény.

Alólirott birósági végrehajtó ezennel közhirré teszi, miszerint a rimaszombati kir. törvényszék mint bányabiróságnak f. évi 2590 számú megkeresése következtében a kassai kir. járásbiróság 11025/p számú kiküldő végzése folytán Gedeon Gellért bányatárs, zsadányi lakos ellen, Jelinek Ferencz mint az aranyidkai Katalin-bányatársulat igazgatója részére 40 frt. tőke követelés végett elrendelt kielégitési végrehajtás folytán 2 és $^2/_3$-ad aranyidkai Katharina bányatársulati részvényekből álló ingóságok nyilvános árverés utján eladandók, minek Kassán a kir. járásbiróság hivatalos helyiségében a 11. számú szobába leendő eszközlésére határidőül **1885. évi deczember hó 16-ik napjának délelőtti 10 órája** kitüzetik, melyhez a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak, hogy az érdekelt ingóságok ezen árverésen szükségesetén becsáron alól is eladatni fognak.

Kassán, 1885. évi nov. hó 30-ik napján.

—1 **Paraicz Ödön,** kir. birósági végrehajtó.

Szőnyegek és takarók felső-magyarországi legnagyobb gyári-raktárának tulajdonosa.

FLACHBART SAMU UTÓDAI

„SZÉMAN TESTVÉREK" czég

Kassán, fő-utcza 60-ik szám alatt

ajánlja a n. é. közönségnek **karácsonyi és újévi ajándék bevásárlásául** nagy választékú

salon-, futó-, pamlag- és ágyelőtti szőnyegeit

katona-, gräfenbergi, fürdő- és lópokróczait, valamint különböző szinü utazó-, ágy- és erdélyi gyapjutakaróin kivül

Rumburgi creasz-, czérna-, len- és gyapot-vászonnemü czikkeit; chiffon-, kanavász-, ágy- és derékalj-kelméit.

Továbbá ajánlja legdúsabb választékkal ujonnan berendezett nagy raktárát mindennemü

ruhakelmékben, szines és fekete orleans, fekete terno, wattmoull, lama és fehér flanell, kalmukban, barchentben és rövidárukban.

A nagyérdemü közönség becses látogatását kérik

tisztelettel

1—3 **SZÉMAN TESTVÉREK.**

Nyomatja Ries Lajos kiadó saját könyvnyomó-intézetében Kassa 1885.

I. évfolyam. Kassa, 1885. évi december 17. 26. szám.

Előfizetési díj:
Egy évre ..... 5 frt — kr.
Félévre ..... 2 „ 50 „
Negyedévre ... 1 „ 25 „
helyen házhoz-hordással, vidékre postai küldéssel.
Egyes szám 6 kr.

Hirdetések
egy petit sor ..... 4 kr.
nyilttérben ..... 12 „
Többszöri közlésnél engedmény.
Felvétel a kiadóhivatalban főutcza 54. sz.

KASSAI SZEMLE.

Társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden csötörtökön és vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Kassa főutcza 54. sz. a.
hova a lap szellemi és anyagi részét érdeklő küldemények czímzendők.
Kéziratok vissza nem adatnak.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

Öt év.

Hosszú öt napi vita után, végre a parlament többsége elfogadta Tisza törvényjavaslatát, mely szerint ezután az országgyűlés tartama öt év lesz.

A vita alatt azok részéről, a kik a mandatum meghosszabbításában egyebet láttak, mint a mit Tisza indokolásában érvűl felhozott, ezuttal is sorompóba hozattak a hangzatos jelszavak: a veszélyeztetett alkotmányos szabadság, az ezáltal megbénúló önállóság, a demokratikus fejlődés és általában a népképviseleti rendszer meghamisitása.

De ezek még a legenyhébb vádak voltak, melyek a parlamenti vita hevében felhangzottak.

Hanem megtörtént az is, hogy Ugron Gábor Magyarország többségét oly csőcseléknek bélyegezte, melyben odaadó hit helyett van eladó bizalom, melynek nincs reménye csak várandósága; tömeg, mely méltóságokat ad, anélkül hogy méltó volna magához, hazát alkotna és börtönt épit, uralkodhatnék egy impérium fölött és egy törpének szolgálatába szegődik, a világ szivét hódithatná meg és bámul egy színészt. Az a tömeg, mely a forumra rohan, ott tombol avagy tapsol, a szerint a mint a hatalomra került Sejanus parancsolja, mely nem a dicsőség temploma felé tör, hanem donativumot kér. Az a tömeg, igazi csőcselék.

Ily alakban leirni Magyarország összes városok és megyék lakóinak színét-javát, vakmerőség, mely fegyvert szolgáltat a magyar állam ellenségeinek kezébe, hogy im, a magyar parlamentben magyar ember igy jellemzi a magyar intelligenciát.

Nagyon hálátlan szerep az, a melyre az ellenzék néha vállalkozik, mert az ilyen dolgok rendszerint czélt tévesztenek és csak megnehezitik a magyarság térfoglalását, megnehezitik azt a munkát, melyet a haza legkitünőbbjei végeznek, a midőn a külföldet igyekeznek részünkre meghóditani, hogy elismerjék haladásunkat a kultura terén.

Igen szomorú dolog, hogy Magyarországon az inparlamentárizmus máris oly mérges hajtásokat hoz felszinre, hogy az indokok és érvek ellenében a dorongot huzzák élő kapaczitálónak, hajhászva a népszerűséget. Ez a szegénység az, a mi aggodalommal tölti el a hazafi szivet. Ez az, a mi bénitja az alkotmányos szabadság fejlődését, a mi meghamisitja a népképviseleti rendszer egészséges alapokon történő nyilvánulását.

Az öt éves mandatum a szabadelvüség szempontjából sokkal több garanczíát nyújt arra nézve, hogy a parlament a nép akaratának hü kifejezője legyen, semhogy ezirányt a legkisebb kételyek is támaszthatók lennének.

Legékesebben czáfolta meg a törvényjavaslat támadóit Horváth Boldizsár, kinek szavai ép azért birnak kettős súlylyal, mert távol áll Tisza pártjától.

Ha végig futunk közel két évtizedes ujabb alkotmányos aeránk parlamenti jelenségein, — igy érvelt, azt látjuk, hogy nálunk a létező kormányok eddig még mindig vagy a parlamentben vagy a kuliszszák mögött buktak meg, de soha sem a választási hadjárat alatt.

Még igen sok viz fog lefolyni a szőke Dunán, a mig odáig jutunk, hogy a választási harczot komoly politikai öntudat fogja eldönteni.

Azon osztály, mely a közügyek vezetésében eddig a vezérszerepet vitte, még nem találta meg vagy legalább még nem vette föl históriai magas hivatásának könnyelmüen elejtett fonalát; — a polgári osztály szunnyadó ereje még csak helylyel-közzel adja az ébredés halvány jeleit; a nagy tömeg pedig, mint a hajó, a mely delejtüjét elvesztette, iránytalanul, tájékozatlanul uszik fel-alá a szenvedélyek hullámain.

De különben is, ha közállapotaink már odáig fejlődtek volna is, hogy a választások határoznák meg a követendő politika irányát, még akkor is azon erkölcsi kötelezettségnek ereje, a mely a képviselőt a választókhoz köti, nem attól függne, hogy minél sürübb legyen találkozásuk a néppel a választási urnák körül. Mert ha igy állana a dolog, akkor a népszabadság s a szabadelvüség szempontjából nem lenne elég e törvényjavaslatot elvetni, hanem az 1848-iki törvények olyatén módositását kellene sürgetni, hogy a parlamenti cziklus három évről legalább egy évre szállittassék le.

Amde a politikai jellemeket nem a választások szülik és edzik. Védje meg a kormány, továbbra is sajtó szabadságát, biztositsa a nemzet számára az egyesülési és gyülekezési jogot, — gondoskodjék arról, hogy tanodáinkban az ifjuság a szabadság szeretetében, mindenekfölött pedig annak ismeretében nevelkedjék és szervezze intézményeinket ugy, hogy azok a közszellemnek ne temetői, hanem iskolái legyenek. Ezekben sokkal egyszerübb, hatalmasabb és biztosabb fegyvert adnak a nemzet kezébe, hogy magát a politikai jellemtelenség ellen megvédhesse, mintsem a gyakori választások többnyire kétes esélyeiben.

S van még egy nagy ok, ami épen a szabadelvüség szempontjából a rövid parlamenti cziklusok ellen szól. A szabadelvüek azt akarják, hogy a parlament a közvélemény uralma alatt álljon. De ez alatt természetesen a salakjától megtisztult, a szenvedélyek harczaiból kibontakozott közvéleményt értjük, nem pedig a napi eszme-áramlatok változó szeszélyeit. Tudjuk és látjuk azonban, hogy néha a legmüveltebb nemzeteknél is egy-egy téveszme, a szenvedélyek egy-egy lázrohama mint forgószél magával ragadja a tömegeket, — és kurta parlamenti cziklusok mellett sokkal közelebb áll a veszély, hogy a parlament ily tévesmék, ily pillanatnyi föllobanások áldozatja, uszályhordója lesz, mig a hosszabb, de nem tulságosan hosszu cziklus minden esetre több biztositékot nyujt a következetesség elvének a törvényhozásban s arra nézve, hogy a parlament a józan, a higgadt közvéleménynek szerezzen érvényt.

R.

Állategészségügyi dolgok.

Irta: **Kaiser Sándor.**

A legrégibb nemzeteknek is voltak már többnyire vallási törvényeik, az élvezetre levágott állatok és azok husa egészségi állapotának meghatározására.

Igy pl. az Aegyptusok Herodot és Plutarch szerint tekintet nélküli szigorral büntették, az egészségi

TÁRCZA.

Elutazott.

— Megtörtént história. —

A „Kassai Szemle" számára irta: **Fr. Gy.**

Ha jól emlékszem, 1871. november havában történt.

Márczius vége felé érkeztem vissza egy kedves felvidéki városból, Rózsahegyről Kassára, hol egy pap nagy bácsimnak segélyezése folytán, — ki jelenleg egy borsodmegyei falucskában, csendes nyugalomba visszavonultan segédlelkészkedik (hogy az Isten áldja meg minden lépését jóságáért) — meglehetősen distingvált helyzetbe jutva s kedvem szerint élhetve — — — ott ..... tudják édes olvasóim ..... ott — — a Domonkosok*) temploma közelében van egy eléggé csunya, szük utczácska, melynek egyik végzetes numerójában egy első emeletes, kis utczai szobácskát mondhattam magaménak, már t. i. a mennyiben a házbért pontosan fizettem.

Uj lakásomban elhelyezkedve, minden irányt jól szemügyre vettem.

Mondhatom, hogy a kémszemle eredményével — akár csak egy római hadvezér — annyira megvoltam elégedve s ennek kifolyásául annyira egy gyönyörü szempár szemlélésébe elmerülve, hogy — hogy nem, de biz csak azon vettem észre magamat, hogy az átellenes emeletes ház egyik ablakának megnyilta után, azon egy vén bozontos fő kitolva magát, nyers hangon rám rival:

— Mit bámulja az ur oly szemtelenül a feleségemet?! Vigyázzon!

S mielőtt e csak féltékenység sugalhatta, sértő szavaira válaszolhattam volna, becsapta az ablakot s eltünt szobája hátterében.

No, várj — gondolám magamban — megiszod te még annak a szemtelen jelzőnek a levét.

Fiatal, alig huszonkét éves s mint a hátam mögött eléggé hallhatóan suttogták, az ördögnél egy fokkal szebb, ergo csinos fiu voltam, mit onnan vagyok bátor következtetni, mert soha én, hanem mindig a nők voltak a kezdeményezők a szerelmi kalandok szövésében, és lehető sikeres létrejöttének elömozditásában s én — no, azt elgondolhatják, nem ellenkeztem.

Annyit tehát tudtam, hogy átellenesem asszony, még pedig egy vén s mint bebizonyult féltékeny, dörmögő medvének a feleségé, azt azonban még sem tudtam, hogy ugyan mi lehetett a kényszeritő ok arra, hogy ez a gyönyörüség ahhoz az ijjesztőhöz nőül menjen. Oly contrast a kettő között, melyet még Aristoteles sem igen fejthetett volna meg a szép menyecske segitsége nélkül, hogy fejthettem volna hát meg én.

Azt is tudtam, hogy vis-à-vis szebb a szépnél — mert láttam, óráking el-elnézegettem. Páratlan szempárja tüzes sugaraival, beszédes tag lejtéseivel, mosolygó ajkaival csak mind jobban élesztette bennem a lángot, mely szivemben gyült s mindezzel egy mennyországot, egy üdvösséget látszott igérni s szinte láttam, mily végtelen örömére van, ha csak egy perczre is megláthat, s jelekkel tudtomra adhatja: mennyire várja, ohajtja szive legforróbb reményeinek édes teljesültét. Tudtam később azt is, hogy boldog talannak érzi magát, de hisz nem is lehetett ez más kép ..... ki látott még boldognak 19 éves asszonykát 60 éves férj mellett? Minduntalan azon törtem fejemet, mikép is juthatnék közelébe s mondhatnám el neki szép szavakkal, hogy — — de hát az a vén medve, az, ugy őrizte, akár csak a szellemek láthatatlanul egy elátkozott kastély elbüvölt, de látható hercegnőjét.

Hónapokon át csak az ablakból az utczán át beszélgettünk egymással az ablak ügyegre ragasztott fekete lapra krétával irt szavakkal. Többre vittük igy, mint akárki más, ki folytonérintkezhetik imádottjával, mert mig ennél a megszokás hamar únottá tesz, addig nálunk a szokatlanság ingere csak még inkább fokozta vágyainkat s az asszonyka — dicséretére legyen mondva — már—már vakmerő lépésre szánta volna magát, midőn egyszerre csak alólról egy hang szól föl hozzám:

— Kérem hol lakik N. N. ur?

A távirdai kézbesitő szolga volt.

— Ott! — mondván s az átellenes házra mutattam.

A szép menyecske erre elhuzódott az ablaktól.

Este felé volt, ugy hat óra lehetett. Félhétkor megnyilik a jelölt ház kapuja s a vén medve — tetőtől talpig prémes bundába burkolva, kezében utitáskával, — lép ki rajta, a sarkában követő feleségének mondogatva:

— Csak vigyázz, aranyom, ne bocsáss be senkit távollétem alatt. Pá! Sietni fogok hazafelé!

S elment.

No, fiu, — mondám magamban — az ideje elérkezett hát a szemtelen jelzőnek megtorlására — a hitvesi sokat mondó szarvacskák felrakására. Csak rajta! Az ut nyitva mennyei üdvösségedhez, csak siess — — —

Szivem majd csak hogy ki nem lökte oldalamat, ugy dobogott a bekövetkező édes órák gyönyöreinek reményére. Az ablakhoz futok, kinyitom, hogy megtudakoljam, átjöhetek-e, midőn szobám ajtaján kopogtatnak.

— Szabad! — mondám.

Az ajtókilincs fordul, egy fehér kacsót látok benyulni a remegő ujjak között levélkével.

— Beljebb! Beljebb! — szólék.

De a kéz csak tovább mozog. Elveszem a levelet. Ajtó záral, s én csak gyanitom ki hozta s kitől. Ajkaimhoz emelem, már t. i. a levélkét. Illatos volt — czim nélkül.

„Drága kis levélke ....."

Az ám! Felbontom. Tartalma ennyi volt:

„Könyörüljön! Jöjjön azonnal — majd meghalok az izgatottságtól. Nyugtalanul várja H."

*) Biz az nem is olyan közel fekszik oda, azlán jobb is elárulni, hogy „Lakatos"-utcza, mert még gyanúba keverhetné magát. Szerk.

törvények ellen elkövetett kihágást. Áldozatokra csak a legtökéletesebb és egészséges állatokat használtak. Halálbüntetés várt az oly papra, ki tökéletlen és talán beteg állatot áldozott az isteneknek.

A zsidóknál bizonyos állatok husának élvezete; már a legrégibb időben volt eltiltva. Vért, romlott hust és egészségtelen állatot élvezni, nyolcz napnál fiatalabb juhot, kecskét élvezetre levágni, szinte tiltva volt.

A régi görögöknél Athenben már vásárbiztosok is voltak, a kikre többek között, a hus élvezhetőségének ellenőrzése is bizva volt. Még nem nyirt bárányt élvezetre levágni tilos volt.

Nagy Sándor katonáinak egy időben a halhus élvezetét megtiltotta, mert az gyors romlásnak indult, s élvezete betegüléseket idézett elő.

A rómaiak egy időben a kecske hus élvezetét eltiltották, mivel azt egészségtelennek gondolták.

A kereszténység korában Bonifácz püspök hiveinek a lóhus elvezetét eltiltotta, állitván, hogy az veszélyes bőrbetegségeket idéz elő. Ugyancsak Bonifácz püspök volt az, ki a szalonna és disznóhus élvezetét csak főzve vagy füstölve engedte meg.

A régi germánoknál is találkozunk a hus élvezetét szabályzó szokásokkal.

1261. évben Augsburg városnak már rendes vágóhidja volt. Borsókás husnak nyilvános árulása ott már akkor tiltva volt. 1284-ben a müncheni vágóhid használatáért bizonyos czélokra dijakat szedtek. 1290-ben Nürnberg városban a mészárosnak két napnál tovább nem volt szabad tartani a hust, s négy hétnél fiatalabb borjut élvezetre levágni. 1343-ban Würzburg városában borsókás hust árulni büntetés terhe alatt tiltva volt.

1376-ban Regensburg városban a mészárosok büntetve voltak azért, mert egy borsókás disznó husát és egy zsidó szokás szerint levágott (traife) ökör husát kimérni akarták.

Passauban 1394-ben a mészárosnak évenkint esküdni kellett arra, hogy csak egészséges marhát fog vágni és jó hust fog áruba bocsátani. 1460-ban München városa polgármesterének a hus szemléért naponta $2^1/_2$ pfennignyi dijat adott. Mindezék olyan intézkedések, melyek arra engednek következtetni, hogy már akkor is ismeretes volt a beteg marhából való vagy romlott hus élvezetének káros volta. Mindamellett ezen elősorolt intézkedések többnyire nem birtak tudományos alappal, jólehet Bécs városa 1582-ben állandó sertésvizsgálót tartott, ki a sertéseket leginkább borsóka miatt vizsgálta, anélkül, hogy akkor a borsóka lényege ismeretes lett volna, mi tudvalevőleg csak 1850-ben lett kideritve.

A XV. és XVI. században az orvosi tudomány is többnyire babonás alapra volt fektetve, hisz tudvalevő dolog az is, hogy a XVI. században hashajtó szert csak ugy adott az orvos a betegnek, ha előbb a csillagokból olvasott. A természettudományok fejlődésével sok homályban rejtőzött dolgokra fény vettetett; sok oly betegségekről, melyek ezelőtti tudatlan időben mint károsak, ragályosak és ártalmasaknak tartattak, kiderült, hogy tényleg nem ragályosak, és hogy azokban szenvedő állatok husa az emberek által élvezhető.

E körülmény arra vezetett, hogy a közegészség ügyében fennállott rend némileg megbomlott, s ennek alapján lassan azon hit kapott lábra, hogy mindenféle állat élvezetre levágható anélkül, hogy káros hatása volna. Ezen elv alapján a XVIII. század elején a közvágóhidak sok helyen megszüntek, ugyannyira, hogy e század közepén Berlin városának sem volt közvágóhidja.

A XIX. század beálltával a mikroskop oda is engedett betekinteni, s olyanokat tüntetett föl, mikről ezelőtt álmodni sem mertek. A trichinának felfedezése a borsóka lényegének s különféle állati betegségek okainak kiderítése, az emberi hustáplálék vizsgálata körül ugyszólván korszakot alkotott.

A müvelt világ belátva a hustápszerek pontos és szigorú vizsgálatának szükséges voltát, sürgősen követelte azt; minek az lett a következménye, hogy most pl. Németországcan az ember és állategészségügy a helyzet magaslatán áll; vágókidak pazar módra vannak épitve. Legujabb időben meg nem elégedve kőés fából épült vágóhidakkal, vasból épitik azokat, és oly szerkezetekkel látják el, hogy azokban vágatás közben a hőfok leszállittatik.

Hazánkban erre nézve ugyan még nincsenek kellő törvényeink, de a fenálló kormányrendeletek elég szigoruan intézkednek s a törvényhatóságnak a helyi viszonyokhoz mérten elegendő utmutatásul szolgálnak arra, hogy saját területökön megfelelő törvényeket alkossanak.

Ugy tudom, hogy kormányunk ez év folyamán fog a képviselőház elé a marhavágatás és husvizsgálatról törvényjavaslatot előterjeszteni, mely hivatva lesz országszerte divó mizériákon segiteni. Addig is, mig a véleményezett törvényjavaslat megvalósul, nem lesz felesleges ezen tárgyról valamit mondani.

Az élvezetre levágott állatok vizsgálata és az eladásra kitett különféle husok árulásának ellenőrzése, két egymástól eltérő irányban történik. Mig az élő levágásra szánt állat, szarvasmarha, borju, juh, kecske és sertés vizsgálata egészségi és tápláltsági szempontból a vágatás alkalmával a vágóhidon történik, az árulásra kitett husnemüek kezelése ellenben eladás alkalmával és után jönnek, vagyis kellene jönniök vizsgálat alá. Ha ugyanis valami lelkiismeretlen mészáros felmaradt és el nem adott husát valami piszkos, egészségtelen, vagy a mi szinte megtörténhetik, oly szobába teszi, hol ragályos betegségben szenvedő ember fekszik, vagy pedig, ha azt tisztátalan helyen tartja, hogy a hust különféle férgek, patkányok, macskák bepiszkitják, nagyon könnyen megtörténhetik, s talán sokszor meg is történt, hogy himlő, vörheny, hagymáz, drága pénzen vásároltatik és a családba behozatik.

Hogy ezen kétirányu husvizsgálat megtörténhessék, első sorban a czélnak megfelelő vágóhid és rendezett mészárszékkel biró lelkiismeretes szakértő mészáros szükséges.

(Vége követk.)

Abauj-Tornamegye közgyülése.

Első nap deczember 14.

Az 1885. évi utolsó megyei közgyülés iránt a törvényhatóság bizottsági tagjai nagyon csekély érdeklődést tanusitottak s régen történt, hogy oly kevesen s köztük is jobbadán a helyben lakó bizottsági tagok s a megyei tisztviselők jelentek meg. A vidékieket hihetőleg a nem számitott s hirtelen beállt téli idő tartotta vissza jogainak gyakorlásától. 305 bizottsági tag közül körülbelül 45—50 jelent meg.

Elnöklő Darvas Imre főispán üdvözölvén a jelenlevőket, kevéssel 10 óra után megnyitja a közgyülést. Ő felségeik a király s királyné névnapja alkalmából felterjesztett üdv- és szerencse kivánatokra vonatkozó belügyminiszteri leiratok felolvasása után, melyeket éljenzőleg tudomásul vettek, felolvastatott a terjedelmes alispáni jelentés, melyből a következőket vesszük ki. Referál a jelentés miniszterelnöknél ennek tiz évi miniszteri jubileuma alkalmából járt küldöttség üdvkivánatáról s arról, miként a miniszterelnök a szerencse-kivánatokat elfogadva, köszönetét tolmácsoltatni kéri. A székház kiépitésének terveit a belügyminiszterhez fölterjesztette. Az őszi közgyülésnek a számpénztár megvizsgálása tárgyában hozott határozatát a belügyminiszter jóváhagyólag tudomásul vette. Az izraelita anyakönyvek vezetését a közokt. ügyi miniszter időközben szabályozván, azok az alispáni javaslatnak megfelelnek.

Az ügyforgalomban felmerült nagy restantiát azzal indokolja, hogy a II. aljegyző ép ez évnegyed elején kezdte meg szabadságidejét s helyébe munkaerő csak szeptember elején fogadtatott fel; a kórházi előadó is egy havi szabadságot élvezett, a közigazgatási gyakornok pedig Jónás Emil betegségének tartama alatt s elhalálozása folytán az ő teendőit végezte, végre az irodában is lemondás és halálozás folytán átmeneti nehézségek merültek fel. A megye kezelése alatt álló alapokat illetőleg jelenti, hogy a községi és körjegyzők nyugdijalapjának kezelésére hivatott bizottság ülését deczember 7. megtartotta s ügyeit elintézte. Ez alap hátralékos követelése deczember 6-ig tett 1963 frt 20 krt. Ennek törlesztésére befolyt 615 frt 25 kr., a hátralék tehát jelenleg 1347 frt 95 kr. Az alap vagyona e követelésen kivül ma 20878 frt 32 kr. A közmunkaügyet illetőleg a f. évben ledolgozni kellett természetbeni munka oly mérvben szolgáltatott le, mint eddig alig. Számszerü kimutatás nincs, de tekintve azt, hogy az épitési hivatal jelentése szerint szeptember végén az igás erőnek 9%, a kézinek pedig 31% volt hátrálékos, most hátrálék alig van. A közegészségügyet illetőleg dr. Bódogh Albert egészségügyi felügyelő helyszini tapasztalatai nyomán kedvezőnek jelentetett. Hiányok is felmerültek, de ezek tekintetében, mig e tárgyban min. leirat érkezik, a szükséges intézkedések megtétettek. A közegészségügyi állapotok különösen julius hóban nem voltak kedvezők, mennyiben járványok mutatkoztak, melyek azonban aug. és szept. hóban megszüntek; nevezetesen vérhas kitört R.-Ruszkán és Bologdon. E járványban megbetegedett 86, gyógyult 73, meghalt 13. Hólyagos himlő fellépett a kassai és füzéri járás 14 községében. E kórban megbetegedett 190, gyógyult 141, meghalt 49 egyén. A tavaszszal uralgott kanyargó a III. évnegyedbe is átcsapott s 28 községben jelentkezett, megbetegedett benne 880 egyén, meggyógyult 868, meghalt 12 egyén. A védhimlőoltás kedvező eredménynyel befejeztetett. Beoltatott 5813, tehát 238-czal több, mint 1884-ben. A dajkaságban levő gyermekek összeirattak s orvosilag megvizsgáltattak. Az orvosrendőri eseteket illetőleg ez évnegyedben 9 rendőri bonczlelet s hullavizsgálat tartatott, vizenyő 2, gutaütés 1, vizbefulás 6 esetben igazoltatott. Az állategészségügy némileg kedvezőtlenebb volt e negyedben, nevezetesen ló elesett lépvészben 1, takonykóros kiirtatott 6, szarvasmarha elhullott lépvészben 28, vizkórban 2, dobkórban 1, béllobban 1, juh elesett lépvészben 105, himlőben 170, sertés elhullott lépvészben 33. A közbiztonsági viszonyok nem roszabbultak. A rendőrség által 2 emberölés, 16 sulyos testi sértés, 1 gyermekkitétel, 1 sikkasztás, 6 betöréses lopás, 16 lopás és 2 gyujtogatás jelentetett be. Tüzeset 34 volt, melyből 2 gyujtogatás eredménye, 6-nál gyujtogatás gyanuja merült föl, gondatlanságból 8, kéményégésből 1, villámcsapás folytán 1, ismeretlen okból 16 keletkezett. Legtöbb áldozatot követelt az, mely Telkibányán julius 6. dühöngött s melynek 2 gyermekéleten kivül 30 ház, 19 csür, 27 istálló, 24 sertés-ól, 12 szekérszin, 16 kamara és 5 juhakol esett áldozatul. A kár 13989 frt, melyre csak 3500 frt volt biztositva.

A közgazdasági szomoru viszonyokra némi vigaszul szolgált a szüret s a gyümölcstermésnek közepén felüli eredménye, a hosszu enyhe ősz folytán kedvező legeltetési viszonyok s az őszi vetéseknek eddig kielégitő állapota. Egyenes államadóban s hadmentességi dijban a hátrálék szeptember végén 292216 frt 62 krt tett, tehát 11808 frt 7 krral kevesebbet, mint az előző év hason szakában, mi a közigazgatás érdeme, ha az ez évi szomoru gazdasági viszonyokat tekintetbe veszszük. A községi ügyeket illetőleg Heindrich József rozgonyi körjegyző az árvaszék egy meghágyásának késedelmes teljesitése miatt 10 frt fegyelmi birsággal, Gönczi János volt boldogkőváraljai körjegyző a közadók könyvelése és nyilvántartása körül elkövetett szabálytalanságok, de leginkább egy hivatalos eljárás közben használt s botrányt okozó illetlen kifejezés miatt 50 frt birsággal büntettetek.

Második nap deczember 15.

A bizottsági tagok még kevesebb számmal jelentek meg. Főbb tárgyai voltak:

A körorvosok fizetése érdekében az októberi közgyülésen kérelmök folytán határozatba ment, hogy a községi elöljárók kötelesek különbeni 25 frt birság terhe mellett a körorvosok fizetését kiszolgáltatni. A miniszter e határozatot nem hagyta jóvá. Minélfogva ujabban határozatba ment, hogy a szolgabirák utasittassanak, miként az elöljárókat a körorvosok dijainak a negyed lejártakor való fizetésére felelősség terhe mellett szoritsák. — A kassai járás szolgabirájának a lőtér költségei iránti bejelentését azzal küldi vissza a belügyminiszter, hogy a hadi tárcza ilynemü alappal nem birván, a kifizetést semmikép sem eszközölheti. — A pénzügyminiszter a pénztárak vizsgálatának megkönnyitése végett különösen a befektetett pénzeket illetőleg betéti könyvecskékre mintát küld. Egyelőre fölösleges lévén, az alispánnál letéteményeztetik azon megjegyzéssel, hogy ha behozatalukat szükségesnek látja, jelentést tegyen. — Tizenkét jóváhagyott szabályrendelet (éjjeli csendzavarás, tánczmulatságok, kocsik, lovak, magánlakások, köztisztaság, fonóház, éjjeli őrködés, gőzmozdonyok, cséplőgépekről stb.) tudomásul vétetik s kinyomatása elrendeltetik. — A sertés-, ló- és szarvasmarhatenyésztés tekintetébeni szabályrendelet a leküldött módositások után ujból fölterjesztetik. — Az engedélyhez kötött ipar szabályrendelete jóváhagyatott. — Az utak- s hidakról szóló szabályrendelet azon módositás után, hogy a községen keresztül vezető utak posványainak s mocsárainak eltávolitása czéljából készült árkok felett a szomszéd házak s beltelek tulajdonosai hidat késziteni s az átfolyást tisztán tartani kötelesek, ujból fölterjesztetik. Ugyanez történik a heti vásárok tekintetében kiadott s módositás végett leérkezett szabályrendelettel is. — A tüzrendészeti szabályr. jóváhagyatott, az épitészetire nézve pedig az épitkezési változások folytán létrejött intézkedések kihirdetendők s azután lesz e ak jóváhagyva. — A főispán jelentése a pénztár legutóbbi megvizsgálásáról tudomásul vétetik. A felmerült észrevételek egyikére, hogy a Krajnyik-alap teljes elzüllésének megakadályozása czéljából szinai közös iskola minél előbb létesittessék, határoztatott ez ügyet az illetékes közigazgatási bizottsághoz áttenni. A másik észrevételre pedig a két megyei alap együttes kezelésére nézve a két küldöttségnek együttes megállapodása után fog határozat hozatni. — A megyei tisztviselők nyugdija kérdésének megvilágitására kiküldött bizottság a kérdést elejtetni kéri, miután a köztörvényhatóság rendezése tárgyában az országgyüléshez beterjesztett javaslat egy pontja hivatalnokok nyugdijáról is szól, s igy e kérdés országos kötelező elintézést nyer. Tudomásul vétetett. — Hasonlag tudomásul vétettek: Békésmegye felirata az országgyüléshez az iránt, hogy a választási rendszer tartassék fel; Csanádmegye kérvénye az országgyüléshez a mezei munkások visszaélésének meggátlása tárgyában és Szathmármegye átirata a közmüvelődési pótadó tárgyában. — A bpesti rendező bizottság azon átirata folytán, melyben a Buda várának a töröktől való visszahóditása emlékéül rendezendő kiállitásra e korszakbeli jegyzékét kéri, utasittatott a levéltárnok ilynemüeknek a februári közgyülésig való összeállitására. — A Szentimrey végrendelet lemásoltatása körül felmerült 6 frt költség, miután csak Jászó, Alsó- és Felső-Metzenzéf járultak 1 frt 20 krral, Buzita és Szepsi pedig nem, utasittatik a cserehati járás szolgabirája a fenti községektől a még hiányzó részt beinkasszálni. — A tartalékalap jövedelméből az árvaszéknél két dijnoki állomás tartatván fel, miután a jövedelem nem csökkent, e dijnokok további tartásának engedélyezése kéretik. Az engedély megadatott. — Szepsi város 900 és 3300 frtnyi kölcsön iránti kérvénye azzal adatik vissza az elöljáróságnak, hogy az azon kiegészitéssel, vajjon e határozat közzé volt-e téve, terjesztessék be. — Joób Gusztáv s társainak kérvénye jutalomdij iránt, visszautasittatott.

Olvasóink figyelmébe!

Tisztelettel értesitjük helybeli olvasóinkat, hogy lapunk vasárnapi számával minden előfizetőnknek egy 1886. évre szóló naptár fog kézbesittetni, illetve kérjük a kihordótól a naptárt reklamálni. Vidéki előfizetőinknek a naptár karácsony előtt portomentesen lesz elküldve. Ez alkalommal kérjük vidéki olvasóinkat, kik az okt.-deczemberi negyeddel hátralékban vannak, az előfizetési összeg beküldésére.

Az ujévkor belépő uj előfizetők e naptáron kivül a most folyó „A társalgónő“ czimü regényt dijtalanul kapják.

Magamra veszem gyorsan felöltömet, fejemre vágom a még nem egészen kiszolgált, tehát eléggé fénylő kócsögöt s izgatottan le, majd fel a lépcsőkön s csakhamar ott állok egy ajtó előtt, melyről egy poros névjegy azt tudatja velem, hogy itt N. N. felmérési főtelügyelő lakosztálya van.

Kopogtatok.

Semmi hang.

Ismétlem. Néma csönd. A lázas türelmetlenségtől s égő vágytól gyötörtetve, benyitok s mint értetődik, magam után be is csukom az ajtót.

Sötétség vesz körül, s amennyire a csak homályosan látható tárgyakból következtethettem, egy könyvekkel, iratokkal, füzetekkel, vonalzókkal, különböző távcsövek és muszerekkel rendetlenitett szobában — a vén medve szobájában lehettem.

Ma! már rückconcentrirungot akartam foganatositani, hogy az ödv helyének ajtaját másfelé keressem, midőn jobbra egy keskeny ajtó hasadékon át halvány világosságot látok a homályba bederengeni. Szivem hallhatóan dobogni kezd, — itt lesz — gondolám s a pillanatban már a felnyitott ajtó, a mennynek küszöbén állok, csaknem odaszögezve egy helyre, mert az, ami sóvár szemeim elé tárult, a vér keringését is megállitá ereimben s szinte hihetetlenné varázsolta előttem a mégis valót.

Pár perczig állottam igy — megbuvölve! Végre föleszméltem. A látomány varázsa megszünt.

Egy homályosan bevilágitott, a legnagyobb izléssel és csinnal berendezett ima-szobácska illatos légkörében, a legszéditőbb, legigézőbb öltözetben s még széditőbb, igézőbb helyzetben, a földön elterülő indiai szőnyegen egy varázs-szép, Madonna-szerü alak fekszik ……

Szép volt, isteni szép, oly szép, amint igy égkék szemeivel reám tekintett, hogy még a teszületet is leszéditette volna az oltárról. Már pedig én nem voltam érez, csont, — de még fából faragott feszület sem, mert hisz a vér lázasan lüktetett ereimben, hogy ne szédültem volna hát le én? Hogy a szenvedély legtorróbb hevével ajakára a tiltott, végnélkül édes szerelem elmámoritó hosszú csókját ne nyomtam volna?

Eléje térdeltem s lázasan csókolám szép kezeit.

— Elutazott! — szólt ő.

— Hála neked istenem!

— Csitt! Nem hallja?

— Mit?

— Mintha zörgetett volna valaki az ajtón.

— Nem! — szóltam átölelve a remegő legszebb asszonyt.

Egyszerre csak — telagrik.

— Nos, most sem hallotta?

— Mit?

Ekkor tisztán kivehettem már, hogy az ajtón zörgetnek s hallani lehetett:

— Ninus … nyisd ki gyorsan … hon hagytam muszereimet … gyorsan, mert lekésem.

— Az isten szerelméért, fusson, mentsen meg a szégyentől.

— De hová, asszonyom, merre?

A női eszélyesség a legkritikusabb pillanatban sem tagadja meg magát.

Hirtelen az ablakhoz megy — felrántja, — az után a másik szobába siet, felkap egy felette hosszú vonalzót, melyet férje a felméréseknél használni szokott, visszatér s azt az ö s az én nyitott ablakom párkányára helyezi — hid gyanánt egy emeletes magasságban az utczán át, s szól:

— Gyorsan, uram, erre!

— Nina, nyisd hát, vagy — —

Többet nem hallottam, mert már csaknem kövé meredve az ablak párkányán állottam, de csak egy pillanatig, azután föllelkesitve a szép asszony sokat mondó tekintete által, égy forró csók s isten hozzád után ráléptem a végzetteljesen ingó hidra. — — megyek — — megyek — — már-már elérem ablakomat s gondolom, hogy most egy hatalmas ugrással benn lehetek szobámban s éppen meg akarom tenni ez ugrást, midőn egyszerre csak csrrrrrrr-rr recses, s én — fölébredtem.

Egyszersmint értesitjük olvasóinkat, hogy „A strike“ czimü pályanyertes remek regényt, melyet Ries Lajos szabadon dolgozott át az eredeti után és mely könyvárus utján csak 1 frt 50 kr. áron szerezhető meg, kiadóhivatalunk csekély 50 kr. összegért adhatja, a mig a készlet tart.

Vidéki megrendelők 70 krajczár beküldésével portomentesen kapják a vaskos kötetet.

Kassán, 1885. évi deczember 16-án.

A „Kassai Szemle“ kiadóhivatala.

Ujdonságok.

Topscher Győző kir. kerületi főmérnököt a közmunka- és közlekedésügyi miniszter ebbeli további teendői alól fölmentette s egyedül az épitészeti hivatal főnöki minőségében erősitette és hagyta meg.

Magyar község, magyar lelkész. Abauj-Tornamegye gör. kath. lelkészei egyik ritka tagja a zdobai, aki ugy tesz, miként érez. Fehér holló is ő e tekintetben s ki is van téve e miatt némely varju károgásának. Az, hogy követve szive sugallatát és a községbeliek azon óhaját, miként gyermekeikből magyarokat akarnak gyurni: az iskolában magyarul tanit, szálka a többi russophil szemében s annyira elmérgesité az egyházkerület tagjait, hogy f. évi november 17-én, *Kassán* tartott egyházmegyei gyülésükben nyilvánosan megtámadták *Majoros* Mihály zdobai lelkészt s quasi eltiltani akarják eddig tanusitott eljárásától, nemcsak, hanem szünetlenül üldözik annyira, hogy a beavatkozás is szükségessé vált. Ezek folytán a kassai járás szolgabirója a helyszinén megjelent s miután arról győződött meg, hogy a község is legforróbban óhajtja miként a gyermekek magyarul tanittassanak, az ügy Abauj-Tornamegye közigazgatási bizottsága elé terjesztetik, mely azt hihetőleg már mai ülésében tárgyalni fogja akként, hogy a püspöknek ez üldözésről jelentés tétessék, a hazafias lelkésznek müködésében segély nyujtassék s az ellenzék hevesvérüsége egy kissé lehüsittessék.

Ludovika-növendékek. A honvédelmi miniszter legközelebb értesité a megyét, hogy az ajánlott *Horváth Gerő Horváth* törvényszéki biró fia és *Márffy Károly, Márffy Géza*, ügyvéd fia a vizsgát sikeresen letevén, az I. tanfolyamba felvétettek.

Rendkivüli közgyülést tart e hó 20-án d. e. 10 órakor a kassai ipartestület a főreáliskola tornatermében az ipartestület kebelében szervezendő békéltető bizottság alapszabályainak megvitatása tárgyában, melyre a képesitéshez kötött önálló iparosokat figyelmeztetjük.

Kérjük elolvasni. Van Csóka Sándor társulatában egy kis fiatal leányka, kinek igen sok figyelemre méltó előnyei mellett, még az az egy jogosult igénye is lehet Kassán ambiciójának előmozditására, mert e városban ringatták bölcsőjét, itt nyert tápot és buzditást a nagy közönség részéről arra nézve, hogy életét a szinpadnak szentelje. Nem is olyan régen, alig nehány röpke év s ép azért tudjuk, hogy a szinház látogatók mindenike emlékezik a Kalocsányiék kis fruskájára, a ki gagyogva is a magyar szót oly kellemes hangon ejtette ki; játékával, habár a gyermekész formátlansága látszott meg rajta, oly sokszor szerzett élvezetes pillanatot a nézőnek. Erről a kis fruskáról van szó, a ki azóta formát öltött, csinos leánynyá fejlődött, ki komolyabban veszi a szinészetet, ambiciója is van hozzá. Ambiciója ide hozta Kassára Csóka társulatához, mert azt hitte, hogy itt szülővárosában, a honnan gondos vezetés mellett nem egy, ma szép nevü szinész nyerte iskoláját, tért és alkalmat fog nyerni arra, hogy vágyát kielégithesse. Azonban hónapok multak le a szinévad megnyitása óta és Kalocsányi Mariskáról, ugyanarról, a ki kisded leányka korában a kassai közönségtől nyerte a szini pályán maradásra a buzditást, a kassai közönség most azt sem tudja, hogy itt van Kassán, annyira hátul áll még a koristánők között is, holott szinház pártolók, sőt a szinügyi választmány egy tekintélyes tagja figyelmeztette és felszólitotta Csóka Sándor igazgatót, hogy adja meg az alkalmat a kis Kalocsányi lánynak ambiczióját kielégiteni, hogy lássa a közönség mennyire haladt az ő csak nemrégiben még babuskált kedvencze. Csóka Sándor meg is igérte, szerepet is adott neki, de mióta a kolozsvári szinházat elnyerte, és igy Kassára szüksége nincs, egy szép napon azzal biztatta az igyekvőt, hogy a fellépésből semmi sem lesz, mert most már nem szorul sem a kassai közönségre, legkevésbé pedig a szinügyi választmányra. Annyi kislelküség tekszik e nyilatkozatban, kimondva egy alárendelt, müködő taggal szemben, hogy más körülmények között ilyen eljárás hallgatag mellőzésünkkel találkoznék, de most kötelességünk felszólalni egy részt azért hogy lássa a közönség mennyire respektálja Csóka Sándor szinigazgató a szinügyi választmány tagjainak a kérelmét most, a midőn már nincs szüksége Kassára, melynek szinészeti reputációján ez idén ugy is csak nehezen helyrehozható csorbát ejtett: másrészt pedig, mert bebizonyitva látjuk ezáltal, hogy a közönség kezdettől helyesen itélte meg, hogy Csóka nem érdemli meg a pártolást. A kis Kalocsányi Mariskát sajnáljuk, hogy lelkesedését, törekvését a szinészet terén ép szülővárosában fojtják el, de reméljük, hogy a szinügyi választmánynak lesz gondja arra, hogy az uj direktor szerződtesse és adja majd meg az alkalmat is, ha van tehetsége, azt fejleszteni.

Felolvasás. A Nemzeti Kör által rendezett felolvasások ez alkalommal e hó 19-én szombaton érnek véget. Ekkor fogja ugyanis az utolsó felolvasást megtartani Vadász J. tanár ur. Mivel pedig annak tárgya a chemia köréből lesz véve, mert az oly nagy fontosságu konyhasó körül fog mozogni, s mert az előadás igen sok és fényes kisérlettel lesz megvilágositva, az nem a Nemzeti Kör helyiségeiben fog megtartatni, mivel ott nincs elegendő tér a szükséges eszközök és kellékek felállitására, hanem *az állami főreáliskola* vegyészeti előadási termében. Egyébként ezen előadás is 5 órakor veendi kezdetét, jövedelme ennek is jótékony czélra fog fordittatni, s jegyek erre is Haymann és Maurer urak könyvkereskedésében kaphatók, valamint hogy ezt is társas összejövetel fogja követni a Nemzeti Kör helyiségeiben.

Tóth Béla a szabadkai szintársulat igazgatója a kassai szinház elnyerése szempontjából kedden este városunkba érkezett és tegnap személyesen mutatta be magát a szinügyi választmány tagjainak és kérvényét beadta. Tehát a kassai szinházért késznek nyilatkozik Szabadkát oladdni, mert felismeri Kassának jelentőségét a szinészet történelmének terén. Megértette, hogy Kassa góczpont, melyből a szálak mindenfelé vezetnek s ez irányban akar, ha a szerencse neki kedvez, Kassán müködni. De más czél is vezérli Kassára. Tóth Béla megyénk szülöttje. Szántón ringatták bölcsőjét s e szempontból indulva ki, ha már arról van szó, hogy a szinészet hasznára váljék, Kassán óhajtja elvét megvalósitani. Ismerve Tóth Béla eddigi áldozatkész müködését, ha már föltett szándéka Szabadkáról lemondani, lelkiismeretes meggyözödésünkkel ajánlhatjuk az illetékes köröknek, mint kik előzetesen is kedvező eredménynyel biztatták.

Fuzió A kassai kereskedő ifjak egylete mult szombaton közgyülést tartott, melyben az elnök indokolt inditványára 34 szóval 6 ellenében kimondatott, hogy az egylet a kereskedelmi társaskörbe olvad. A fuzió az tette elkerülhetlenné, mert a kereskedő ifjak egylete szemben a csekély számú tagok által fizetett dijakat, folytonosan nehézségekkel küzdött a külön egylet fentartási költségeinek fedezésénél. A főnökök, illetve kereskedők által fentartott kereskedelmi társaskör, különben is a legnagyobb rokonszenvvel lévén az ifjak iránt, a legnagyobb készséggel fogadja azokat kebelébe, daczára hogy az ifjak csak nyolcz forint évi illeték fizetésére köteleztetnek, jogaik semmi tekintetben sem állnak főnökeik mögött, a mi csak arról tesz tanuságot, hogy némely tagja az ifjak egyletének igen helytelenül itélte meg ez ügyet, mert a társas élet és üzleti viszony két egymástól nagyon is eltérő fogalom. Az üzlet szigora olyan követelmény, a mely nélkül rend alig képzelhető s azon túl következik a társas érintkezés, mely annál szivélyesebb, annál őszintébb, minél inkább megfelel az üzletben a csak látszólag alárendelt, főnöke jogosult követelményének. Hogy miért mondjuk ezt el mi? Mert a fuzionális határozat kimondása utáni napon az ifjak egy részében megtörtént az, hogy egy némileg a tagokra betolyással biró egyleti tag a közgyülés fentebbi határozatát perhorreskálva, saját felfogásának oly módon igyekezett propagandát csinálni, hogy a fuzióra szavazók egy részét rábirta egy ellentmondó iv aláirására. Habár ezen helytelen eljárás a fuzió végrehajtásával megbizottakat a kivitelben nem gátolja, mégis különösnek tünik fel előttünk, hogy müvelt emberek között is akadnak, a kik nem tudják azt, hogy a többség akarata mindig megkövetelhet annyi tiszteletet, hogy azt botrányos módon nevetségessé ne tegyék.

Járvány-terjesztő. Ez a legjobban megfelelő jelző, melylyel általánosságban, de leginkább Kassán illetni lehet a szikvizet (Soda), illetve azokat a ronda, utálat gerjesztő üvegeket, melyekben a kassai szikvizgyárosok a szikvizet forgalomba hozzák. Több helyről veszünk figyelmeztetést, hogy e gyárosok könnyelmü meggondolatlansággal a közönség kezébe olyan üvegeket adnak, melyek a kórházból kerülnek vissza megtöltés végett a nélkül, hogy az esetleg azon tapadó ragályos kóranyagokból megtisztittatnának. Nem tudjuk, kit vádoljunk inkább az ilyen káros manipuláczióért, a gyárost-e, a ki elég lelketlen a gyanútlanul szikvizet vásárló és élvező közönséget drága pénzeért még meg is tertözni, vagy a közegészségügyi hatóságot, hogy az ilyen dolgokat ellenőrizetlenul hagyja? Igen helyesen cselekednék a közönség, ha azzal sujtaná e gyárosokat, hogy mindaddig, mig a közegészségügyi hatóság ez ügyben megnyugtató értesitést nem bocsát közzé, a szikviz élvezetét abban hagyná. Legalább minden ember érdeke ugy kivánná, mert az egészség megőrzése legfőbb kötelessége mindenkinek.

Szives kérelem. Tudvalevőleg Lekly Gyulának a Nemzeti Körben tartott felolvasását ugyanecsak a Kör kinyomatta, s annak egyes példányait 10 krjával az erdélyrészi közmuvelődési egyesület javára árulta bocsátotta. Ajánljuk ezen füzeteket olvasóink becses figyelmébe tartalmok miatt is. Kaphatók a könyvkereskedésekben.

Hangverseny. Vallent Mátyás, hegedumüvész, vasárnap a kovács utczai iskola épület zeneiskolai termében hangverseny-estélyt rendez, melyen kivüle városunk nehány zenemuvelői is közreműködnek, s pedig: Huszka Agnes k. a., Kerner József és Karrenies urak. Jegyek Haymann és Maurer könyvkereskedésekben kaphatók 2 és 1 forintjával. Miután a terem térfogata kicsiny, összesen csak száz jegy lesz kiadva. Az érdekes musort legközelebb hozzuk.

A korcsolya egylet pénztárosi állását *Hensch* Ernő kereskedő vállalván el, az e sportüzök érdekében jelentjük, miként ezentúl az ez üzlet bejáratára erősitett zászló fogja jelezni, hogy a jégpálya nyitva áll.

Amerikából, tegnap mintegy 400 kivándorló érkezett vissza s Aboson szállt ki. A visszatértek, kik jobbadán sárosmegyebeliek, nagyon panaszkodnak az ottani viszonyok fölött.

Szini müsor. Csütörtök 17-én „Büvös vadász“ nagy opera, Znojemszky karnagy jutalomjátéka. Páros bérletszünet. Péntek 18-án „Czifra nyomoruság“ Csiky szinmüve. Bérlet 16 (utolsó) szám. Szombat 19-én „Böregér“ Strauss operette. V. bérlet 1-sö szám.

Jutalomjáték. Ma, csütörtökön ismét operához lesz szerencsénk. Ezuttal a társulat nagy fába vágta fejszéjét. Znojemszky karnagynak lesz jutalomjátéka s szinre kerül Wéber K. M. nagy dalmüve, „Büvös vadász“, melyet nagy szinházak is részint az erők elégtelensége, részint a nagy kiállitás miatt ritkán vesznek elő. Ez utóbbi különösen az, mi a dalmü hatását emeli, enélkül sok vész kárba. Kiváncsiak vagyunk, miként oldják meg a nehéz feladatot.

Rövid hirek. *A kassai ipartestület* deczember 27-én d. e. 9 órakor a kovács-utcza 5. számú épületben gyülést fog tartani, melyben az iparosok köréből a bizalmi férfiak választása fog megejtetni. — *Névváltozás.* Saristsák Árpád, lapunk kitünő munkatársa, kitől olvasóink Sári aláirás alatt annyi humortól szikrázó dolgozatot olvastak, belügyminiszteri engedélyével *Sárosira* változtatta nevét. — *Ajándék.* Forgách József, jószágigazgató a városi szegények és az árvaház gyermekek karácsonyfájára 10—10 forintot adományozott. Volny kanonok pedig a városi szegények segélyzésére 40 s a városi árvák részére 10 frtot. — *Lelkész-választás.* A czéczei egyház szavazat többséggel *Csiáki Endre* kassai segédlelkészt választotta meg lelkészül. — *Uj posta-hivatalok* nyiltak meg e hó 16-án Simonyiban (Gömör) és Nagy-Kázmérban (Zemplén), melyek a kassai postaigazgatóság joghatóságához tartoznak. — *A kassai* törvényszék bünfenyitő osztálya deczember 21-től három héten át nem fog végtárgyalásokat tartani. Az első e szünetelés után 1886. évi január 11-én lesz. — *Köröztetik* a kassai törvényszék részéről hatóság elleni erőszak miatt *Guttmann József* kassai illetőségü 21 éves egyén. — *Halotti negyed.* Jónás Emil és Fáy Sándor elhunyt megyei tisztviselők özvegyeinek halotti negyed és temetési költség czimén a belügyminiszter férjeiknek három-három havi fizetését rendelte kiutalványoztatni.

— **Magyar miniszterválság.** A N. W T.-nak jelentik Budapestről, hogy *Széchenyi* Pál gr. kereskedelmi miniszter legközelebb ő felsége személye körüli miniszterré neveztetik ki a visszavonuló *Orczy* báró helyébe. Miuthogy pedig kereskedelmi miniszterré *Benitzky* belügyminiszteri államtitkár fog kineveztetni, *Matlekovics* Sándor államtitkár *lemond ez állásáról.*

Kassai szinház.

Dicsérendőnek találjuk, hogy az untató repertoire-ba végre-valahára egy „Frou-Frou“ is belevegyült s dicsérjük egyuttal Tolnayné is, ki a legnehezebb szerepek egyikére adta magát, mert Sarah Bernhardt Gilbertet tartja legnehezebb szerepének, de egyuttal legfényesebben is oldja meg. Tolnayné Gilberte-jén meglátszott a behatóbb tanulmányozás, de hiányzott a teljes, kerekded kivitel. A játszi leány, ki Sartorys Henriban s György fiában boldogságának netovábbját látja, Tolnaynében hü személyesitőnőre talált. Még azon mozzanatokat is, melyekben a párisi légvonat első hullámzásai érintik s Valreas Pálban a szerelem csiráit fölismeri, hiven adta. Legsikerültebb jelenetét képezte, midőn férjről, gyermekről, apáról megfeledkezve, a mulatságba rohan, azon örvényhe, mely a harmadik felvonásbeli katastrophát előségeti. Tolnayné itt tetőpontját érte el, melyről mindinkább esik, kiküdött s nem fejthetett többé ki oly erőt, mely a harmadik felvonásban valóságos müvészetet követel és árul el. Növérének megjelenése, mi Henry részéről — látva a fokozatos sülyedést — előre való gondoskodás volt, azon tudat felébredése, hogy férje az egész házat, még gyermekét is, azért bizza Louisera, mert egykoron gyöngéd viszony volt kettőjök között, gondolkodóba ejtik ugyan Gilbertet s pillanatnyira a megtérés utjára helyezik, de ekkor ébred fel ő benne is a szerelem Valreashoz s ez kerülvén felszinre, a megzavart egyensúly csak a növérével való nagy jelenéssel és Gilbertenek a házból való távozással állhat helyre. S e remek felvonásban látttuk oly gyöngének Tolnaynét. A kebléhen duló csatát, az ezerféle gyors elhatározást bágyadt játéka nem tükrözte vissza. A megnyugtató haldoklási jelenetet elismeröleg csinálta, csak több természetességet s más hasonló szerepektől való elütést kérünk. *Petrdi* Sártorysa egy kissé hideg, mondhatnók, közönyös volt. Bármily nyugodt is Henri, nem szabad feledni, hogy ereiben francia vér lüktet, mit különben a szerző azzal indokolt, hogy felkeresteti Gilbertet Valreas miatt. Egyébkeben jó volt. *Tolnay* Valreast fél bonvivantnak fogta fel. Szerepének bonvivant-részét a szerelem sarkalja. Nagyon megütköztünk, vajjon a harmadik s negyedik felvonásbeli Valreas ugyanaz-e, ki az elején mókázni láttunk. *Balassa* kedélyes apasága egy kissé kiritt. *Cs. Szabó Ilka* (Louise) helyes uton járt. *Tőkés Emilia*, mint rendesen, jeles volt.

Kedden „Sári néni“. Szerzője dr. Balogh Tihamér, szinpadi nevén Almássi T. inkább vényeket irt volna azon idő alatt, melyet e szinmüvének szánt. És a népszinház elég mérsz ily silányságokat — tekintve azt, hogy már a „Milimári“ s a „Tót leány“, no meg a „Czigány Panna“ sületlenségeiért botot érdemelt volna — a fővárosi közönségnek feltálalni, s a vidék még veszi azokat. Szegény Tóth Ede fordulj meg sirodban, Csepreghy hullass vérkönyüket! Az egészben az a csodálatos, hogy a szinészek, köztük oly müvésznő, mint Blahánné, vállalkozik ilyen üresség szinrehozatalára. Hja, a boldog elque sokat határoz! A mesét nem mondjuk el, nehogy untassuk az olvasókat, de azért is elhallgatjuk, mert nincs. De mint csodát fölemlitjük, hogy a szerző mint doktor nem tudja, miként egy fél felvonáson át, — mi majdnem félnapnak felel meg, — hordóba zárt ember megfullad s hogy a fővárosi rendőrség közegészségügyi szempontból „Pelesskei nótárius“-ként nem avatkozott az ügybe. Mese

nincs, drámai jelenet nincs, kómikum nincs, expositió, bonyodalom, kifejlet, okadatolt cselekmény nincs. De hát mi van akkor? Amit a nagyapó oly gyakran emleget: *semmi* és *nulla*. Személyek nincsenek s ha vannak, azt teszik, mit előre feltételezünk: oknélküliségi fölösleget. Ily darab mellett játékról sem szólhatunk. Erkelt pedig sajnáljuk, hogy e darabhoz a zeneirásra bengratták.

Irodalom.

Dajkakönyvecske czim alatt Eötvös Károly Lajos ismert jónevü ifjusági iró könyvet rendez sajtó alá a kis világ számára, melyben szerző ismertetni igyekszik mindazon nevelési eszméket, irányelveket, melyek a gyermeknevelés körül fontossággal birnak. A négy ivre terjedő könyvecske ára 30 kr., 10 egyszerre megrendelt példány csak 2 frt lesz. Megrendelések Budapest IV. vámház-körut 10. sz. II. emelet czim alatt szerző nevére küldendők. Ugyane szerzőtől megjelent „Kis világ legujabb Flóri könyve“ szép és hasznos képekkel gazdagon diszitve, valóban megérdemli, hogy minden család megszerezze. Egy példány ára 55 kr., gyönyörü diszkiadásban 2 frt 15 kr. Megrendelhető minden könyvkereskedésben.

Brockhaus Conversations-Lexikon tizenharmadik uj kiadásának legközelebb már a tizenegyedik kötete hagyta el a sajtót. E mü pazar és tudományos szempontból eddig páratlan kiállitása, valóban legfényesebben igazolja, hogy századunkban az irodalom fénykorát éli. A tizenegyedik kötetben összesen 7080 tárgy van feldolgozva.

CSARNOK.

A társalgónő.

— Ries Hermin eredeti regénye. — 22

Csendesen kilopódzik s a kis ház mögött, a fekete kövön, tüzet gyujtott.

A tüzre valami köedényfélét illesztett, melybe már előbb harmatvizet, mit korán reggel pálmalevelekről szedett, öntött.

A tüzet sajátságos bakugrásokkal háromszor körültáncolta, miközben a siphoz hasonló hangokat hallatott, azután elővette a táskát, behunyt szemmel hányta annak tartalmát a forró vizbe, mit még egy jó negyed óráig tartó ima elmondásáig főzött, s az igy nyert kotyvadékot, ünnepélyes arczczal nyujtotta az eszméletét vesztett betegnek.

D'Argan gróf élvezettel szürcsölte a felé nyujtott bögre tartalmát.

Mit tudta ő, mit iszik!

Talán épen a legjobb minőségü pezsgőt élvezi!

Haity minden izében remegett. Nem azért, mert mérget itat urával, de mert abból most mindjárt kijön a gonosz és ki tudja, nem-e kél vele harczra, mivel kiüzte uráből.

Haity hiába remegett. Valószinüleg békeszerető gonosz lakozott urában, mert noha az már hanyatdölt és elhallgatott, ő még mindig az a Haity, aki volt, a gonosz még csak a szakállát sem bántotta.

Egyet csodált nagyon, hogy a Senhor, habár nem szól, nem mozdul, még sem halott.

Haity hitéhez hiven, nem merte elhagyni addig, amig meleg.

S D'Argan valami három napig meleg volt, azután sem hidegült meg, sőt inkább nagy hálálkodva ajelte magához Haityt, aki neki olyan jó orvosságot adott.

Haity térdre borult előtte és szentül hitte, hogy a Senhort a másvilágról az isten küldte vissza, talán azért, hogy őt megbüntesse?

Mindent megvallott töredelmesen.

D'Argan elcsodálkozott, amint Haity a méreg maradványait megmutatta.

Czitromi, közönséges czitrom hajak.

— Hát ez a méreg?

— Igen uram. A hijmeniták völgyéből hozta nekem Kuczutaj, de megcsalt, nem éjfélkor szedte le a fáról, mert különben —

— Megölt volna?! — nevetett D'Argan.

— Igen, uram, — erősité meggyőző hangon Haity, — és Kuczutaj, a gonoszok réme, többeket megölt már ennek levével.

D'Argan kikérdezte Haityt, minthogy pár nap multán teljesen felgyógyult, hogy miként járt el a czitromlé vagyis méreg készitésével.

Ez hiven elmondott mindent, amire Kuczutaj tanitá, s D'Argan elhagyva a babonás sallangokat, behatóan foglalkozott a czitrom gyógyhatásának mibenlétével.

Nemsokára siker koronázta próbatételeit s azon bizonyos meggyőződésre jutott, hogy egyedül a czitrom levében fekszik a láz, hideglelés és más hasonbetegségek bizonyos ellenszere.

D'Argan számtalan embernél próbát tett gyógyszerével, s mindannyi fényesen sikerült.

Ma már e találmányt franczia és olasz orvosok szintén használják betegeiknél.

D'Argan gróf viszontagságos utazásából Európába érve, egyenesen Párisba utazott.

VI.

Párisba érkezve, első teendője volt Wolpinine és Jenő sorsáról tudomást szerezni.

Jenő, akit ő oly nagyon szeretett, bizonyosan már nagy és mint sejteni engedi, értelmességo és becsülete által méltó állást vivott ki magának a társadalomban.

Oh, ha ugy lenne, mily örömmel zárná D'Argan keblére, mily büszkén nevezné őt fiának!

Hát ha a bün lejtőjén haladt a kárhozatba?

D'Argan meg-megrendült e gondolatra.

— Nem, az nem lehet, hiszen elutazása előtt fejedelmileg gondoskodott e fiuról, kinek anyját lelkéből utálja.

Dimm, ki iránt oly nagylelküen viselkedett, örök hüséget esküdött jóltevőjének.

Ez ember csak nem csalta meg, hiszen még az erkölcsileg legromlottabb ember kebelében is a hála érzete csodákat mivel, s mily hálát érzett iránta Dimm!

Akkor bizott rá még egy más százezret azon föltétellel, hogy azt belátása szerint az Jenő neveltetésére fordítsa.

(Folyt. köv.)

Szerkesztől üzenetek.

Pécsre. Az egyéni rész, miután ugy sem értené senki, kimaradt.

—**di Pista Budapest.** Hogy nekünk jutott, a legszebb elismerés, mely munkálkodásunkat jutalmazza. Olvasóink kétségkivül nagy élvezettel fogják olvasni. Ezer köszönet.

Kassai piacz.

Kassa, deczember 16. a mai hetivásárra a felhozatal igen gyenge volt. Buzán kivül, mely 10—15 krral magasabban fizettetett, a mult heti árak változatlanul megmaradtak.

Felelős szerkesztő: **Ries Lajos.**

HIRDETÉSEK.

Mindennemü könyvárjegyzékekkel ingyen és bérmentve szolgálunk.

Minden bárki által s bárhol hirdetett könyv
általunk az eredeti (esetleg leszállitott) áron szintén kapható,
vagy pedig megrendelhető.

Koczányi és Vitéz
könyv-, mü- és hangjegykereskedése Kassán, Főutcza 73.

Van szerencsénk a n. é. közönség szives figyelmébe ajánlani gazdagon felszerelt könyvraktárunkat, különösen pedig a közelgő

karácsonyi és ujévi ünnepekre

ajándékul alkalmas mindennemü magyar, német és franczia **diszmüveket, remekirókat** diszes kötésekben és különféle kiadásokban: **ifjusági iratokat** és **képeskönyveket** minden korunk részére, továbbá **imakönyveket** a legnagyobb választékban.

A n. é. közönség jóakaró kegyes pártfogását kérve, maradunk kiváló tisztelettel 4—3

kassa, 1885. deczember hó.

Koczányi és Vitéz.

A közelgő évnegyed-változás alkalmával
különösen is felemlitjük miszerint általunk **előfizetések** ügy bel- mint külföldi **divat, szépirodalmi- és szaklapokra** elfogadtatnak.

Vidéki megrendelések pontos és kiváló figyelemmel teljesittetnek.

Orfévrerie Christofle

világhirü, legjobban ezüstözött fém-áru.
Egyedüli helyettesitője az ezüstnek.
Áruházak Páris-és Karlsruheban.
Legmagasabb kitüntetések valamennyi kiállitáson.

Ajánljuk jótállás és az ezüstsuly jelzése mellett elismert szolid erősen ezüstözött és aranyozott **teriték-készleteinket a legegyszerübbtől a legmüvészibb** kivitelig, melyekből folyton nagy raktárt tartunk.

Christofle és Társa,
2—3 **Bécs, Opernring 5.**
Gyártmányainkon a gyári jegy és CHRISTOFLE név van.
Képes árjegyzékek kivántra ingyen.
Minden tárgynak ujra való ezüstözése elvállaltatik.
Eladási hely **Kassán** gyári áron

Varga Bertalan urnál.

Verseny
a ló-takaró szédelgésnek!
A 87 év óta fenálló cs. kir. szab.
takaró- és pokrócz-gyár
azelőtt LICHTENAUER özvegye és FIAI
bécsi raktárából szállit
ló-takarókat

100 cm. hosszú, 130 cm. széles, elpusztithatlan minőségben, sötét alapszin és élénk sávokkal, darabját
1 frt 60 krért
csomagolással együtt.

10 darab vételénél 1 darab dijmentesen, vagy az árból 10% engedmény adatik.

Egyedül a tömeg-gyártás és óriási forgalom juttat bennünket abba a helyzetbe, hogy e **ló-takarókat ily rendkivüli nagyságban és kitünő minőségben oly rendkivüli olcsó áron** adhatjuk. Több száz köszönő irat mindenki által megtekinthető.

Szállitás csak utánvéttel. Nemtetsző kifogás nélkül visszavétetik.

Czimünket kérjük pontosan megjegyezni:
Pferde-Decken-Fabriks-Hauptniederlage
Wien I., Rothenthurmstrasse 14.

Óvás!
Mindenkit óvunk oly czégektől vásárolni, melyek félnek nevüket nyilvánosság elé hozni és hirdetéseinket jogtalanul utánozzák. 2—6

Elővigyázat ajánlatos.

Breuer Vilmos Kassán
hasznos
karácsonyi ajándékul
ajánlja

gazdagon berendezett raktárát mindenféle **porczellánokban,** s pedig: **étel-, kávé-, thea- és mocca készletek,** a legolcsóbb és legdrágább kristály üveg, szép **üveg-service-k, likör-, bor- és sör-service-k, terem, függő és asztali lámpák. — Virág-áruk, Makart-csokrok** és mindenféle **cseresebecse-árú majolika- és terracottából. — Öltöző, függő és consoltükrök** arany és dióta keretben. — **Virág- és mosdó-asztalok, halacska-bassin-ek:** továbbá ajánlja gazdag választékú raktárát minden kigondolható

gyermek-játékokban

társas játékok és különféle pikáns tárgyakban felnőttek számára. — A n. érd. közönség kényelmére és könnyebb áttekintés végett az üzlethelyiségem fölötti első emeleten raktáramból

karácsonyi bazárt

rendeztem be, melynek szives megtekintésére van szerencsém a n. érd. közönséget tisztelettel meghivni. 2—3

Nyomatja Ries Lajos kiadó saját könyvnyomó-intézetében Kassa 1885.

I. évfolyam. Kassa, 1885. évi deczember 20. 27. szám.

Előfizetési díj:
Egy évre ..... 5 frt — kr.
Félévre ..... 2 „ 50 „
Negyedévre ... 1 „ 25 „
helyben házhoz-hordással, vidékre postai küldéssel.
Egyes szám 6 kr.

Hirdetések
egy petit sor ..... 4 kr.
nyilttérben ..... 12 „
Többszöri közlésnél engedmény.
Felvétel a kiadóhivatalban, főutcza 54. sz.

KASSAI SZEMLE.

Társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden csötörtökön és vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Kassa főutcza 54. sz. a.
hova a lap szellemi és anyagi részét érdeklő küldemények czimzendők.

Kéziratok vissza nem adatnak.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

A gazdák jó barátai.

Vannak dolgok, a miket nem lehet megérteni, mert érthetetlenek, már t. i. a dolog érdemét tekintve, s midőn ellenzéki ténykedésről van szó, csakis az magyarázza meg a különben megmagyarázhatatlant; ellenezni mindent, a mi kormánytól jön, legyen az bármily hasznos vagy szükséges. Ez, tudvalevőleg, nálunk ellenzéki axioma. Azonban a jelen esetben még ez sem elég magyarázat, hozzá kell adnunk még a dologhoz való nagyfoku vagy teljes értetlenséget s a magyar mezőgazdaság iránt való teljes érzéketlenséget.

De hát minek állitanak a földmivelési miniszter kölségvetésének megállapitásához oly képviselőket, kiknek a gazdák ügyei-bajairól fogalmuk sincs. Ha tehát egy Helfi vagy Horánszky a költségvetés ellen beszélnek, az az oka, a ki hajdura bizza a harangöntést. Gazdaember, ha csak helyén van az esze, legyen bár még annyira konok ellenzéki, bizonynyal nem vágná a fát saját maga alatt és semmi esetre sem vonná meg szavazatát oly kiadásoktól, a mik megtakaritathatnak az államnak 5—6 vagy tizezer forintot, de okozhatnak a gazdáknak egy millió kárt. Földmivelési miniszteriumunk szervezete ugy is oly silány, hogy alig hir a reá szakadozó terhek alatt mozogni, — tehát nem előremenni, csak mozogni, és hogy akad a bizottságban ember, a ki a nehány személylyel való szaporitást is ellenzi, ezt csakis ugy érthetjük meg, ha az ellenzőtől megtagadjuk a hozzá való értelmet.

Bezzeg, mikor a kormányt szidni kell, van akkor handabanda! Hogy nem segit a kisbirtokosok során, nem lendit a szomorú gazdasági viszonyokon, és a többi. Hullatják a gazdák sorsa felett a krokodilus-könyet, ingerlik a kormány ellen, hizelegnek a gyöngéknek; de mikor arról van szó, hogy a vizbefulással küzdő gazdaközönség megmentésére csak egy szalmaszálat nyujtsanak, ezt a szalmaszálat is megtagadják. Érdemes lenne ezt a pénzügyi tárgyalást ezer és ezer példányban lenyomatni és szétküldeni a gazdáknak: lm, tanúljátok meg ismerni a hazafias ellenzéket, a ti jóbarátaitokat, kik annyit szidják miattatok a kormányt!

Ugyan nagy gondjuk van reátok! Szavazatotokra igen, azért akár rókatáncot is járna, — de hol az az ellenzéki képviselő, a ki már tett is értetek valamit? Hát azért küldtek föl, hogy ellenetek szavazzon, hogy érdekeitek ellen beszéljen! Mert micsoda indokolás az, hogy mikor az egész gazdaközönség nagy érdekéről, mikor milliók érdekéről van szó, az állam nem bir meg 5—6 ezer forint kiadást? Menjenek az ellenzék gazda tagjai, a gazda-kör, a gazdasági egyesületek és gratuláljanak Horánszkynak, meg Helfinek.

Ők különben megtették kötelességüket, a mi abból áll; mindennek ellene mondjanak, a mit a kormány akar. Szeretnők azonban látni mily hálával tartoznának az iránt a sors iránt, mely az ő érdekükkel is úgy bánna el, mint a hogy ők a gazdaközönség érdekével elbánnak. Ha megtagadtatnék tőlük az oly gyógyszerre való, a mely nehéz betegségeiktől mentené meg őket. — Vannak kiadások igen is, a ből lehet is, kell is takarékoskodni, de csak ellenzéki mániából tenni azt, nem kérdezve hol és mikor, — már engedjenek meg, ez a józan észszel, nem egyez meg. Ezer szerencse, hogy a haza sorsa nem tőlük függ, mert ugyancsak lelkiismeretesen el tudnának vele bánni!

Jakab Péter.

1860.—1885.

Egy megható és az ipar diadalát hirdető ünnepély színhelye volt tegnap városunk. Szeretett polgártársunk Jakab Péter, épitőmester iparüzletének s polgárságának huszonötéves jubileumát ült. 1860. évi deczember 20-án lépett Jakab Péter az önálló iparüzők sorába s ma 25 év után ép erőben, egészségben működésének ezüst lakadalmát ünnepli. Nem első jubileum ez életpályájának rögös utján, alig egy félév előtt élete azon pillanatának 25 éves jubileumát ülte, melyben Hymen rózsás láncza kedves párjához füzte. Akkor egy boldog családi kör rendezte azon ünnepélyt, mely 25 éves szerencsés, megelégedett házasságról regél, ma a város önzetlen polgársága, az iparosok zöme, a jó barátok sorakoztak a 25 éves küzdelem teljes pálya megörökitésére.

Huszonöt év! Egy negyed század az ember munkálkodásának közepette! Mily kevés ez a mindenséghez képest s mily sok az egy ember életében. Huszonöt viszontagság teljes esztendőt becsülettel eltölteni egy pályán nem csekély feladat, s huszonöt év után visszatekinteni e megfutott útra és elmondani: „Megtettem, mivel csak tartozám“, oly jelenség, mely keveseknek jut osztályrészül.

Jakab Péter 1834-ben Pesten született. Kora ifjuságától kezdve az épitészethez nagy hajlammal birván, szülei gondos nevelésben részesitették s nem vontak meg semmit a tehetséges fiutól. A pesti és bécsi rajziskolákat látogatván s tehetsége csakhamar feltünvén, hirneves elsőrendü épitészek irodáiba került, többek között a világhirü Gerster épitész oldala mellet elsajátította azt, mi később mindennapi kenyere, majd napjainkban szakszerü kombinátióinak remek példánya lőn. Ugyszólván laikus volt még, midőn az ötvenes évek végén Kassára küldetett a székesegyház rekonstruálásához mint rajzoló.

A kassai egyházmegye akkori püspöke Fábry János nagyon szivélyesen fogadta a fiatal embert és közel három éven át lakásáról s élelmezéséről gondoskodott. Ez időbe esik, hogy Jakab Péter a kassai polgárságot elnyerte s mint önálló iparos kezdte meg működését 1860. évi deczember 20-án, tehát épen 25 évvel ezelőtt.

Munkálkodásának eredményéről Kassa és közel vidéke nagyon sokat beszélhetnének; ugy az állami, mint a magánépitkezések legiói dicsőitik mesterét, sőt az előbbiek oly bizalmat szültek, hogy épitkezéseinek majdnem 75%-át teszik ki. Épitkezéseinek nevezetesbjei: a jablonczai templom, a kassai dohánygyár, a gazdasági tanintézet, a Schalkház szálloda, a csendőr-laktanya, a ranki épületek, a kötszövészeti és gépészeti iskolák, az ujabb kaszárnyák s több privát épület, melyeknek terveit az országos kiállitáson kiállitotta s melyért a kiállitási nagy érmet nyerte.

Ez évben a kor s a nagy városok igényeinek mindenben megfelelő Schalkház-féle tánczterme épitette. A csendőr-laktanyát 54000 frtért 78 nap alatt éjjel is dolgoztatva, az uj kaszárnyát 106,471 frtért 134 nap alatt, a gépészeti iskolát 36,000 frtért 112 nap alatt fejezte be.

Az addig e pályán kivivott érdem elismeréseül és jutalmazásául az iparosok s jó barátok, tegnap, mint a huszonötéves jubileum előestéjén valóságos kitüntető ünnepélyt rendeztek, olyat, minőre Kassán nem emlékeznek s mely a honi ipar bajnokának legszebb diadala, dicsőitése.

Az ünnepély este 6 órakor vette kezdetét s az iparosoknak a Schalkház szálló előtt való összejövetelével kezdődött. Mintegy 150 iparos, kisértetve társaik s a város polgárai által a katona-zenekarral élén, fáklyát kezükben tartva, megindult a rózsa-utczából s a megyeház előtt a tulsó oldalra térve, a jubiláló laka előtt (salétromutcza) állapodott meg. A fáklyátvivők minden tizedike mellett egy-egy lobogó vivő lépdelt, a tiikolor fehér mezején e felirattal: „Éljen Jakab Péter“. Minden fáklyát vivő csokorral volt diszitve. Az ünnepelt az ablakban jelent meg. Kis vártatva Ladomérszky Gyula lépett az előtérbe s üdvözölte a jubilánst.

Jakab Péter, kit e váratlan meglepetés egészen meghatott, rövid szavakban fejezte ki köszönetét a kitüntetésért. Erre az ünnepélyt rendező bizottság megválasztott kiküldöttje, Link Lipót néhány szó kiséretében egy diszes albumot (zöld plüsch, előfedelén az

TÁRCZA.

A szép szemekről.

A „Kassai Szemle“ számára irta: Csapodi István dr.

Szép szemekről, ha doktor ir, könnyen azt a gyanut ébresztheti, hogy „szép eset“-eket lát a szemekben is. E tekintetben pedig tudvalevőleg fura esztetikájok van az orvosoknak; mindig az tetszik nekik, amitől közönséges halandó irtózik. Kedves olvasóim azonban ne ijedjenek meg. Inkább azt is eltagadom, hogy valaha betegséget láttam a szemekben, mintsem hogy a rendes észjárástól elütő módon itélném meg, mi a szép szem.

Doktor ide, doktor oda; mit használ a tudomány szava, mikor egy pár tüzes szem szegzi ránk tekintetét vagy epedő szelid szempár találkozik szemünkkel avagy hamiskás kacsintás keveri föl vérünket? Gondolnánk is olyankor arra, hogy szembaj is van a világon, vagy legalább, hogy azokban a szemekben észkelhetne valami betegség.

Az is természetes, hogy mink férfiak csak női szép szemeket ismerünk, s ha igazunk van, kétségtelen, hogy a természet ebben a tekintetben is a nők iránt akar udvariasságot tanusitani, hogy nekik osztja a szemek szépségét is, amit sehogy sincs okunk bánni, mert mink gyönyörködünk bennök. Egyébiránt, hogy férfiaknak is lehet-e szép szemük, azt csak a hölgyek itélhetik meg.

A szép szem a női szépségnek legfőbbik ékessége. Azért költők dalaiban mindig kiváló része van a kedves szemei dicsőitésének. Az orr és a fül igen mostoha sorsban részesül s a szemen kivül leginkább még a piczi szájnak jut magasztaló szó. Csakugyan a mozgékony, csillogó pilláktól árnyékolt, könyben úszó, a lélek hangulatát kifejező két szem az arczuak legmegragadóbb szépsége. Mozgékonysága, föleg pedig környékező részeinek változékony állapota folyton ujabb meg ujabb szépséget tüntet elő; érzelmek és indulatok kifejezést nyernek benne, ugy, hogy igen találó mondás, hogy a szem a lélek tükre, a szemből sugárzik ki a lélek. Éleuk tüzu szemek megmagyarázha tatlan hatással vannak az emberre; a szerelem föl ébresztése is első sorban a tekintetek találkozásának müve; némely embereknek kémlő, szúró tekintete igen kellemetlen érzést kelt bennünk, másoknak jóságos tekintete bizalmat ébreszt. Mindez érthetővé teszi, hogy az együgyü népies föltogás babonás hatást tulajdonit némely szemeknek, „szemverés“-től, „igézés“-től félti gyermekét az anya; mérges kigyók szemének olyan büvös hatást tulajdonitanak, hogy áldozatukat előbb nézésükkel büvölik el, hogy könnyü szerrel megejthessék. Az „igézés“ költői nyelvünknek is egyik legszebb kifejezése lett s az „igéző“ szó gyakori jelzője a szép szemeknek.

Az „igéző“ szó — természetesen minden babonás értelem nélkül — hiven kifejezi a szemek tekintetének kölcsönös érzelmeket keltő hatását. Ilyen kifejezésre szükségünk is van; mert e hatás mibenlétét megfejteni nem birjuk. Kétségtelenül az önkéntelen lelki müveletek ama köréhez tartozik, mely az érzékek utján lelkünknek tudomására jutó behatásokat kellemes vagy kellemetlen érzetekké dolgozza föl. További elméleti okoskodás messze vinne bennünket tárgyunktól s talán csak ugy beletévednénk az okoskodások útvesztőjébe, mint az a franczia, akiről a lapok irták, hogy még a szerelmet is a szaglás érzéke segitségével akarja megfejteni.

A költők amily gyakran magasztalják a szem szépségét, a szemnek igéző voltát a legnagyobb költői nagyitással fejezik ki. Petőfi pl. igy szól a leány szeméről:

... Oh mindenható szemek!
Csak öljetek meg, öljetek;
Aztán mosolyogjatok, mosolyogjatok.
S én újolag föltámadok.
Föltámadok!

Meg mikor a legszebb szemet igy képzeli:

Ne nézz rám, susd le szemed!
Elégeti a lelkemet.
De hisz' úgy sem szeretsz engem:
Égjen el hát árva lelkem!

A szem szépségének alkotásához hozzájárul a szem szine, tüze, nagysága, pilláinak hosszusága, a szemöldök alakja, a szemek tekintete és mozgásai, meg a lélek állapota.

A *szem színét* az ugynevezett szém-rekesz vagyis irisz szine határozza meg. A csecsemő többnyire kék szemü, s ezért is meg azért, mert a kék szem gyöngébb csillogású, a kék szemet a szelidség, hüség, ártatlanság színének tartják. Igaz, hogy a szürke vagy zöld szinut, bár ez is csak kevésbé tisztább módosulása a kéknek, mint ugynevezett macskaszemet hamis szemnek hiszik. Természetesen, az efféle állitásoknak ép oly kevéssé van alapjuk, mint annak, ha szerelemre lobbanékony, de állandóságtalannak mondják a fekete szemet. Költőknek azonban szivesen megengedjük az ilyen állitásokat, mert ha nem is határoz a szem szine, mégis a lélek állapotától függő nézés többé kevésbé mutatója a léleknek is.

A sötét szemek szaruhártyája ugyanis a háttér sötét voltánál fogva élénkebben csillog, nagyobb a tekete szemek *tüze*. Világos szemek pedig a háttér kevésbé elütő voltánál fogva enyhébb csillogásuak, szelidebb tüznek. Másrészt pedig heves fölindulaskor vagy

épitészet emblemjével aranyból s ezüstből) nyujtott át neki, mit Jakab Péter köszönettel fogadott el. Az albumban városunk elsőinek arczképei vannak. Majd Kieselbach Gyula egy ez alkalomra Vikoukal műkertész által művészileg összeállitott csokrot adott a jubiláns nejének, mire a zenekar két ünnepi darabot játszott. Végre a fáklyák egy halomra rakattak s teljes kiégésükig a jelenvoltak harsogó éljenzésével tolmácsolták szerencsekivánataikat.

A számos személyes szerencsekivánatokhoz mi is csatlunk egyet, az üdvözletek nagy csokrában legyen a mi kivánatunknak is egy szerény hely biztositva. Adja a mindenség ura, hogy Jakab Péter friss erőben s egészségben hazánknak s különösen városunknak még sokáig disze legyen s engedje meg, hogy tartós boldogságban lezajlotthoz hasonló ujabbi huszonöt év után a kassai müpar aranylakadalmát is megülhesse.

*

Jakab Péter, városunk ismert és közszeretetben álló polgára. Egyszerü s megnyerő modora, egyenes lelkülsége által mindnyájunk tiszteletét s becsülését birja. Sohasem kereste a nyilvánosságot, szerényen, minden öndicséret nélkül müködött s akinek nevével a nyilvánosság terén vajmi ritkán találkozunk, a lefolyt 25 év alatt közel 3600 frtot adományozott jótékony czélokra.

*

A nap folyamán a püspök ő exczelenciája áldását és szerencsekivánatát tolmácsoltatta titkára által, Benedek Ferencz gymn. igazgató, Bolla Mihály kir. főmérnök levelileg; fővárosi, bécsi s lembergi barátai és pályatársai sürgönyileg fejezték ki szerencsekivánataikat. *Jókai* Mór is üdvözölte következő tartalmu sürgönyében: *Fogadja huszonötéves jubileuma alkalmából legőszintébb üdvkivánatnimat. Éljen sokáig!*

Állategészségügyi dolgok.

Irta: **Kaiser Sándor.**

Vége.

Első sorban tehát vágóhidat, még pedig a czélnak megfelelő vágóhidat a közönségnek, melynek felügyeleténél és a kezelés körül következő szabályokat kellene alkalmazni:

1. A törvényhatóság köteles a helyi fogyasztáshoz szükségelt marha, borju, juh és esetleg sertések vágatásához a czélnak megfelelő, köből, vagy vasból épült vágóhidat, az el nem adott, felmaradt husnemüek elhelyezésére szükségelt jégvermet és a levágandó marhának beállitásához szükségelt istállókat a mészárosok rendelkezésére bocsátani.

A vágóhidnak tiszta, nyilt, könnyen hozzáférhető helyen, nagyobb forgalmu országutaktól távolabban kell épitve lennie.

A vágóhid a hatóság felügyelete alatt áll.

A vágóhid minden helyiségében legszigorubb tisztaságnak kell uralgni. A vágatás által összegyült trágyának és egyéb állati hulladékoknak a vágóhid területéről naponkint el kell hordatniok.

2. A levágandó szarvasmarha, levágatás előtt legalább 12 órával a vágóhidon, az arra kijelölt helyen elhelyeztetik, hogy ez idő alatt egészségi állapota kideritheto legyen.

Messziről, lábon hajtott marhának azonnali levágatása meg nem engedendő.

Minden mészáros ugy köteles magát marhával ellátni, hogy levágandó marhája élő állapotban az előirt 12 óra hosszáig a vágóhidon állhasson.

A vágatás előtti 12 órai veszteg idő alatt a marhát etetni nem, de ha a szükség megkivánja itatni lehet.

3. A 12 órai vesztegidőt kiállott marha, ha tökéletesen egészségesnek találtatott, levágható. A marhák és egyéb élvezetre levágandó állatok egészségi és táplaltsági szempontból egyedül a városi tiszti állatorvos által vizsgáltatnak, ki azok levághatóságát és husok élvezetét engedélyezi, illetőleg véleményezi.

4. Vészlepte helyről felsőbb engedelem mellett hajtott marha, ha az bonczolásánál beteg, gyanusnak találtatnék, a fenálló törvény értelmében megsemmisitendő.

Ha a levágott marha bonczolásánál oly betegségben szenvedve találtatnék, melynek husát az állatorvos élvezhetőnek nem találná, szinte megsemmisitendő. Ily esetben az állatorvos véleményét a tulajdonosnak irásban adni tartozik, és abban világosan hangoztatni azt, miért nem tartja megengedhetőnek a hus élvezetét.

5. Bárminemü ragályos, fertőző betegségben szenvedő marha a vágatástól eltiltandó, különben husa megsemmisitendő. Nem ragályos betegség miatt a háznál, vagy a vágóhidon levágott (kényszerült levágó) marha husa, csak azon esetben bocsátható élvezetre, ha az a tiszti állatorvos által felbonczoltatott, és élvezhetőnek véleményeztetett, az is csak azon esetben, ha a beteg állat betegségének tartama alatt oly gyógyszerekkel nem gyógykezeltetett, melyek a hus élvezetét meg nem engednék. Ily husnak árulása csak vagy a háznál, vagy a piaczon, „betegség miatt levágott" felirattal árusitható, de soha sem engedhető meg az ily husnak mészárszékben való árulása.

Minden levágott állatnak u. m. marha, borju, juh, és esetleg sertés azon szerve, mely némi kóros állapotot tüntet fel, vagy oly tüdő, máj, lép vagy egyéb szerv, melyben hólyag-féreg van, a vágóhidon a vágatásnál megsemmisitendő.

Nagyon öreg és elsoványodott állatok, habár azok egészségesek volnának is, a levágástól eltiltandók.

A levágandó állat táplaltsági álapotát a vizsgálatot teljesitő városi tiszti állatorvos állapitja meg.

6. A mészárosok a vágóhidon élvezetre levágott marha, borju, juh és esetleg sertéshust csak vagy a vágóhidon azon czélra épült hütökamrában, illetőleg jégveremben tarthatják.

Az egy napról felmaradt s el nem adott hust semmi körülmények között sem szabad a mészárosnak vagy a husvágónak házánál vagy saját jégvermében tartani.

7. A mészárosok vágómarháikat egyedül csak a vágóhid területén épült istállókban tarthatják.

Ha a vágómarhák idegen helyről, más megye területéről hajtattak a község határán való legeltetésök a fenálló törvények korlátai mellett, csak akkor engedhető meg, ha a vágóhid területén 48 óra hosszáig állatorvosi felügyelet alatt állottak és tökéletesen egészségesnek találtattak. Ha az ily vágómarhánál a ragályos betegség csak némi gyanuja mutatkoznék, a vágóhid területéről semmi körülmények között sem bocsátandó ki.

8. A marha vágatás idejét a vágóhidon a hatóság határozza meg az állatorvos és a mészárosok előleges megbeszélése alapján. A nagy marha ölési módja a mészáros mesterséghez tartozik. Részemről legczélszerübbnek találom a marha fejére (agyvelőre) mért fejszeütés általi megölését. Itt különösen arra kell ügyelni, hogy az ütést elegendő erős egyén teljesitse. Nem kell megengedni, hogy valami gyönge szervezetü legény ez által kinozza a marhát. A marháknak vágatás közbeni kinoztatása a legszigorubban büntetendő. Nagy gond forditandó arra, hogy a marha tökéletesen elvérezzék, mivel ellenkezőleg husa nedvdusabb volna s nyári időben hamarább romolnék.

A marhák feldolgozása egyedül a mészáros dolga.

E munkánál arra kell ügyelni, hogy a munkás tiszta, ép s semmiesetre sem sebes kézzel, eléggé tiszta ruhában és tiszta eszközökkel dolgozzék.

9. A hus szállitására használt szekereknek tisztáknak, festetteknek és ugy kell szerkesztve lenniök, hogy belőlük a hus ne legyen kilátható, de minden oldalról belegyen zárva, hogy azt szállitás közben nap, por, eső s levegő ne érje. A hus szállitásához használ ruhák, gyékények tiszták legyenek, s minden eszközöt ket másra használni a legszigorubban tilos.

10. A borjuk szintén csak a vágóhidon előzetes állatorvosi vizsgálat mellett vághatók. 12 napnál fiatalabb borjut levágni nem szabad.

Gümökórban, hasmenésben, küldöklobban, vagy más fertőző betegségben szenvedő, vagy elsoványodott rossz kinézésü borjut levágni tilos. A vágatásnál a kinoztatás meg nem engedhető és szigorun büntetendő. Összekötött lábbal, rázós szekeren egymásra rakva a város területén borjut szállitani nem szabad. Levágott borjut bőrében a városba hozni szabad, de az illető tartozik hiteles irattal bebizonyitani, hogy az élő és egészséges állapotban vágatott le.

Véres borju hullát nyitott szekeren a város területén szállitani nem szabad.

Borju hullátt, vagy felmaradt borjú hust, ugy mint más husnemüt a mészárosnak házánál tartani meg nem engedtetik.

11. Juhot a város területén szinte csak a vágóhidon állatorvosi vizsgálat mellett szabad vágni.

Vidékről a város területére levágatás végett hajtott juhoknak a város területén való legeltetése csak ugy engedhető meg, ha azok a városi tiszti állatorvos által megvizsgáltattak, és egészségeseknek találtattak.

Ragályos, fertőző betegségben szenvedő, vagy elsoványodott beteg kinézésü juhoknak vágatása eltiltandó. Májmételyben szenvedő juhok, ha azok jól táplálttattak, élvezetre levághatók, de a májuk levágatáskor megsemmisitendő.

Kergés juhok, ha azok jóltápláltak, élvezetre szinte levághatók, de fejők még a vágóhidon megsemmisitendő. 14 napnál fiatalabb bárányt élvezetre levágni tilos.

A juhok feldolgozásánál, bőrük lefejtésénél a mészárosnak nem szabad azokat felfujni, mert a felfuvás által, ha a mészáros esetleg szeszes italt élvezett, a hus szeszes szagot kap, és e miatt kellemetlen, vagy esetleg ragályos beteg mészárostól, a ragály a hus által is igen könnyen terjed.

Rühös juhok, ha jóltáplálttak és bajuk nem nagyon elterjedt, élvezetre levághatók.

A juhhus, ugy mint a többi husnemüek, csak egyedül a vágóhidon az e czélra épült kamrákban tartható.

12. A város területén árulás végett levágott sertések még levágatás előtt állatorvosilag megvizsgálandók. Mivel a sertés-vágatás nem a vágóhidon történik, azok vizsgálata a városi tiszti állatorvos által, vagy az illető hentes házánál, vagy az arra kijelölt vizgálati helyen történik. Ha a sertés borsókásnak találtatnék, az azonnal hatósági felügyelet mellett technikai czélra adatik, miről az illető tulajdonos a hatóságtól irásbeli bizonylatot kap.

Borsókás disznóhust friss, páczolt, füstölt állapotban, vagy az oly husból készitett kolbász-nemüeket élvezetre eladni, a fenálló kormány rendelet értelmében szigoru büntetés terhe alatt tilos.

A város területén hentes mesterséget üző mészáros, mivel a sertések nem a vágóhidon vágatnak, a sertés hus és szalonna eltartásához külön, tiszta helyen épült, s kemény anyagból való kamrát tartozik tartani, s ezt egyedül a hus elhelyezésére használni. Eladásra szánt disznóhust emberlakta helyiségben, vagy büdös, tisztátalan pinczékben tartani nem szabad.

A husnemüek eladása.

Marha, borju, juh és sertés hust, ha a helyi fogyasztás azt megkivánja a vidékről a város területére árulás végett behozni az 1874 évi XX. törvényczikk értelmében és korlátai között szabad.

A vidéki behozó köteles községe elöljárósága által irásban bizonyitani, hogy a levágott állat a helyszinén megvizsgáltatott és egészségesnek találtatott.

A behozott hus tiszta ruhában legyen becsomagolva, és a csomag a község pecsétjével lepecsételve. Az egészségi bizonyitványba a hus mennyisége kirirandó.

---

legalább élénkebb lelki állapotban tágabbra nyilnak a szemek, a szaruhártya szabadabb lesz s ezért fokozódik a szem csillogása, tüzesebb lesz a szem. Akik tehát általában élénkebb természetüek s kivált ha még fekete szemüek is, tuzesebb szemuek.

A *szem nagysága* is kiváló szépség. Ez egyrészt a szaruhártya nagyságától, még inkább a szemhéjak nyilásának, az ugynevezett szemrésnek, tágságától függ s csak részben magának a szemnek igazi nagy voltától. Nagyon apró, nyugtalan mozgású szemek kevésbbé nyerik meg tetszésünket, sőt ha hunyoritás miatt látszik a szem kisebbnek, barátságtalan, szúró a tekintete. Ellenben a valójában nagy, lassu mozgású szemek, ha a szemhéjak is csukottabbak, bizonyos kéjes nézésüek, vagy ha nagyobb mértékben van meg ez alkotás, álmosnak látszanak. Valóban szép az a nagy szem, melynek látszólagos nagysága a szemhéjak szépen ivelt alakjától, tágra nyilásából származik. Az ilyen szemek szaruhártyájának élénk csillogása tüzessé teszi a barna szemet, szelidebb, de vidám tekintetüvé a kéket. Az ilyen szabásu szemeket mink szebbnek tartjuk, mint a keletiektől magasztalt hosszu keskeny szemrésü, mandula metszésueket.

Bizonyos bubájt kölcsönöznek a különben tüzes szemeknek a hosszu *szempillák*, melyek a szem tüzét sajátszeru árnyékolással mérséklik. Ha a pillaszörök hiányosak, a nézés barátságtalanabb.

A *lélek állapotára* visszatérve ismételjük, hogy fölindulás vagy élénkebb érzelmek a szemrés tágabbra nyiltát idézik elő. Azonban mig pl. az öröm kellemesen mosolyog a szemből, addig a harag s halálos félelem annyira tágra nyitja a szemet s oly meredtté teszi a tekintetet, hogy immár visszataszitó érzést kelt a szemlélőben. Szomoruságban, csüggedésben behunyódik a szem, bágyadt lesz a nézés; de a behunyódásnak az a foka, amely pl. szerelmi sovárgáskor nyilvánul, gyönyörüség érzetét kelti a szemlélőben. Ha egyszersmind a sötét szem élénk tüze járul hozzá e kifejezéshez, akkor különös bübájos tüz árad belőle, melynek nem merünk állandóságában bizni; a szelidebb tüzü kék szem inkább kelti bennünk azt a reményt, hogy ragyogása állandóbb, tulajdonosa hüségesebb.

A *tekintet* vagyis a szemek szokásos állása mindenkinél más-más. A gyermeknek gyanútalanul járó szeméhez hasonló nézésüek szelid, ártatlan tekintetüek. Aki mindig türkész, szemei is olyan tekintetet sajátitanak el, hogy összébb állvá, elárulják tulajdonosuk természetét, hogy t. i. mindent közelről szemügyre véve szokott türkészni. A mélázók szemei olyan széjjelállók, mint a hogy megszokták czéltalanul a messzeségben járást. Különösen kellemetlen hatással van ránk a kancsal szemállás, mely a rendestől annyira elüt, hogy tulajdonosának ok nélkül is mindenféle nem szép tulajdonságot rovunk föl. Kis fokú szétnéző kancsalság a folytonos kacsintgatáshoz hasonlit s azért olyan érzést támaszt bennünk, mint a kiről azt mondjuk „hamis a zuzája" s ez szép nőknek még jól is állhat.

Kiválóan széppé teszi a szemet az *élet*, mely folytonos mozgásban tartja a szemet s tüzét folyton csillogtatja. Éppen azért a félszemüeknek jól választott üveg vendégszeme is szinte megelevendül a reá is ruházható mozgásoktól, mig a holt embernek meredt tekintete üvegszeruvé teszi a szemet, visszataszitóvá a nézését.

A *szemöldökök* fogják körul a szemeket s mintegy elkerekitik, önállóvá teszik a szem tájékát, mely rendesen már azzal is elkülönül az arcz többi részétől, hogy mélyebben fekszik. A női szépséghez finom szabásu, szép ivszerü, jól szembeütlő szemöldökök illenek. Az összenött szemöldökök csak a keleti népeknek tetszenek. Igen fölhuzódó szemöldökök meresztett tekintetet kölcsönöznek, azért nem szépek.

A szemek szépségét különböző népek különbözőképen itélik meg. A tüzes vérü déli és keleti népek a tüzes fekete szemeket szeretik, költőik ezeket magasztalják. Az északi népek csak a kék szemeket dicsőitik. Bizonyára azért, mert emitt az egyik, amott a másikfélék annyira többségben vannak, hogy a költők a női szépséget nem is képzelhetik másképen.

Hazánkban annyira változatos a női szépség, hogy mindnyájan azt tartjuk, amit Petőfi, hogy t. i.

Szép a szőke, szép a barna,
Mind a kettő szép, ha szép.

Petőfi, kinek olyan jó érzéke volt az igazi női szépség iránt, nem is igen tudott megállapodni választásában, mig barna szemü Juliskája le nem bilincselte. Ekkor már mindig azt dalolta, hogy

Csak ugy virág, ha tarka,
Csak ugy asszony, ha barna.
Barna kis feleség!
Szép szemed,
Ajkad ég!

Meg

Szeretem azt a kis
Könnyü termetedet,
Fekete hajadat,
Fehér homlokodat,
Sötét szemeidet.

Addig azonban ha meg is akadt a szeme barna szemeken is s meg is vallotta, hogy

Barna menyecskének szeme közé néztem,
Az én szemem fénye elveszett egészen.
En teremtőm, ugyan hogy is teremhet már
Olyan sötét szemben olyan fényes sugár?

Folytatás a mellékleten.

Az ugy behozott hus a város küldöttje által megvizsgáltatik, és ha jónak találtatott, áruba bocsátható.

A behozott husról szóló bizonylat csak a kiállítás napjára érvényes.

Az árulásra kitett bárminemü husnak egészségesnek, rendes husszinünek, tiszta kinézésünek és kellemes hus szagunak kell lennie. Büdös, piszkosan kezelt, nem tiszta ruhára vagy helyre kitett, bármiképen elromlott, ném szép kinézésü nyálkás, ólomszürke, zöldes, vagy a levegőn megbarnitott hus, az eladástól eltiltandó és az illető mészáros büntetendő.

Feltünően olcsó áron áruba bocsátott hus, a mennyiben a tapasztalás azt bizonyitja, hogy az ily hus majd mindig romlott, s rosz és tisztátalan kezelés miatt csunya kinézésü, csak azon esetben engedhessék árultatni, ha a hatóságnál, mint rendkivül olcsó előre bejelentetett, megvizsgáltatott és kifogástalannak találtatott.

Legjobb és a husra nézve legegészségesebb, ha az mészárszékben árultatik.

A mészárszéknek tisztának, falaieak és padozatának oly anyagból kell lennie, hogy szükség esetén lemosható legyen. A mészárszéknek büdös helyen vagy peczegödrök közelében nem szabad lennie. A mészárszékben nyári időben legfeljebb 8°, téli időben 1—2° melegnek kell lennie, annyival is inkább mivel melegebb helyen tartott hus idő előtt megbüdösödik és felette egészségtelen lesz. Ha a hus megfagyott felengedése után nagyon gyorsan rothad és tápértékéből sokat veszit. A hust napra kitenni, vagy napon árulni a legrosszabb és ártalmas. Nyári időben, nagy forróságban a hust szabad levegőn árulni a legveszélyesebb s csak akkor volna megengedhető, ha a hus a piaczon zárt jégszekrényekben tartatnék.

Esős, havas, szeles időben azért nem szabad hust a piaczon árulni, mert a megnedvesedett hus hamarább rothad, sulyosabb és az által csalékony, szeles és poros időben a hus különféle anyaggal ellepetik, pedig a homokkal s porral belepett husnak élvezete nemcsak kellemetlen, de a különféle szélhordta piszkok által egészségtelen is. A hussali házalás a legszigorubban megtiltandó és ugy a házaló mint a vevő büntetendő. A hust áruló egyénnek tisztának minden tekintetben egészségesnek, ép s nem sebes kezünek s józannak kell lennie.

A husvágáshoz használt eszközök, ruhák szinte tiszták legyenek. A vidékről behozott husárulókra különös gond forditandó a hus körüli bánásmód tekintetében. A vidéki mészárosoknak, henteseknek meg nem engedhető különféle hus-iparczikkek, kolbász, májas, disznósajt, stb. a városba való behozatala és árulása, mivel ezáltal a vidéki henteseknek alkalom adatnék romlott, borsókás husból készült kolbásznemüeknek értékesitésére. Bárminemü hus és bármily helyen, a székben ugy mint a piaczon, egyedül csak a kormányilag megállapitott suly szerint árusitható. Oly husvágó, ki több izben a husmérésnél csalást követett el, illetőleg rosz mérték miatt büntetve volt, a husvágástól eltiltandó.

A szárnyasok u. m. tyuk, kakas, csirke, kacsa, liba, pulyka, levágott megtisztitott toilától és beleitől megfosztott állapotban való eladása meg nem engedendő. — A vidékről hulla állapotban szárnyasokat a helyi piaczra behozni, árulni nem szabad; kivételt képeznek a vidékről behozott hizott ludak.

Meg nem engedendő, hogy a szárnyasok összekötött lábbal lefelé függesztett fejjel, rudon vagy szekér oldalra akasztva a városon vitessenek, mivel ez valódi állatkinzás. A szárnyasokat csak vagy ketreczekben, vagy puha rongygyal összekötött lábbal fekvő állapotban szabad szállitani.

A halak árulása.

Hernád-halak és csíkok csak eleven állapotban vizbe tartva árulhatók. Más faju tiszai halak hulla állapotban is árulhatók, de elegendő frisseknek, nem büdöseknek és tiszta edény vagy tartmányokban kell lenniök. Nem eléggé friss halak, ha kellemetlen szaguak és puhák megsemmisitendők. Egyedül hálóba fogott halak árulhatók.

Innen-onnan.

— Ami sok, hát sok!

— S ennek meg kell lenni, hallod, meg kell lenni!

— Nyakig uszunk az adósságban!

— Hát uszszunk fülig, ez ugy is egyre megy, másnak még a feje bubja se látszik ki az adósságból s még se csinál ilyen kavált mint te, egy rongyos korcsolyázó ruha végett.

— Oh, mi lesz ennek a vége?!

— Az, hogy a leány férjhez megy, s nekünk aztán nem kell többet nyitott házat vinni, összehúzzuk magunkat, a fizetésedből ha ötven forinttal törlesztjük havonként az adósságot, mégis megmarad ötven s tudod, hogy én jó gazdasszony vagyok.

— Tán én rossz gazda vagyok? mióta a leány végett nyitott házat viszünk, soha sem szivok egyebet kurtánál —

— Gyermekedért teszed.

— Igen a báli ruhákért, virág, szallag, csipke, turnir, kofir —

— Oh, te szivtelen, jelenhetnék e meg enélkül a nyilvánosság előtt Náncsi? Azt akarod, hogy a nyakadon vénüljön?

— Dehogy akarom!

— El tudod-e képzelni, mi az, vén leány? s pedig ha a divat követeiményeivel nem halad, itt vénül.

— Ments isten! brrr! akkor ő is, te is, te is, ő is — okvetlenül meg kell lenni annak a korcsolyázó ruhának.?

— Okvetlenül. Gelenfy Náncsit mindenáron a jégre akarja vinni, s Gelenfynek nem szabad kedvét szegnünk.

— Az én időmben a leányok vitték jégre a fiatal embereket.

— Czélzás akar ez lenni?

— Ugyan, volt is akkor jég.

— Már hogy ne lett volna.

— De a csuszkálás a leányoknak szégyen volt.

— Mert nem volt divat.

— No hát csak rendeld meg azt a korcsolyázó ruhát, már ugy is egyre megy, ha kisebb, ha nagyobb a kontó, a mi divatkereskedőink igen gavallér és méltányos emberek, hanem ez az utolsó áldozat asszony!

— Persze az utolsó. A farsangot már Nancsi mint Gelenfyné fogja áttánczolni.

— Előre is kikötöm, hogy a Gelenfy kontójára. Asszony hát csakugyan lesz valami avval a Gelenfyvel?

— Hogy is lehet azt már kérdezni?!

— Tudod, már oly sokakban csalódtunk.

— Igaz, igaz, de ha meggondoljuk mi voltunk az okai. Nancsi szófogadó, ő elment volna bármelyikhez, hanem persze te, te —

— Én, én — jó én. Nyilatkozott már Gelenfy?

— Persze ajtóstól fog a házba rontani, mint te, mikor engem megkértél ... jajj ... milyen együgyü fiatal ember voltál te, nem is tudom —

— Hát csak Gelenfynek is ki kell nyitni a száját, ha beszélni akar vagy máskép adta tudtotokra?

— Igen is másképp.

— Hogy?

— Ugyan ne faggass kérlek.

— Én fizetem a korcsolyázó ruhát, meg —

— Hol veszi benned magát ennyi hév, ennyi tüz?

— Asszony ne faggass. Nyilatkozott vagy nem nyilatkozott?

— Lásd, te ezt nem érted. Ehez finom női érzék, éles látás, s emberisme s dus tapasztalat, minőkkel egyedül az anyák rendelkeznek, szükséges. Gelenfy tegnap azt kérdezte tőlem:

— Nagysád, hol találhatom Nancsi kisasszonyt?

Én: minek?

O: Fontos mondani valóm volna.

Én: Halaszsza holnapra.

O: Holnap, holnap, délelőtt, délután?

Én: Délután.

O: Elszomorodva. — No, majd megteszem táviratilag.

— Mit tesz meg?

— Ugyan lelkem, hát a nyilatkozatott, ha Nancsi nem jött volna haza a faluról, most pedig nyujtsd karodat az óra ütt, Gelenfy közelg.

— Hová megyünk?

— Csak a másik szoba ajtaján tul a kukulyukig. Hallgatódzni.

Gelenfy belép: Ah kisasszony! Tegnap is kerestem önt.

— Mondta a mama —

— Oh dicső mama!

— Hogy valami sürgős mondani valója van.

— Van, oh van! igérje meg, hogy nem fog kinevetni.

— Milyen leánynak tart ön engem?

— Szépnek, jónak, de mikor olyan bátortalan vagyok. Sokan kinevettek már ...

— Én nem fogom kinevetni ...

— Oh, mert ön komoly, érett gondolkodású és ... tudja-e, mi a szenvedély?

Nancsi lesütötte szemét.

— Midőn az ember őrült reménytől megkapatva egy ábránd, egy álomra épiti boldogságát s ezért kész odaadni mindenét utolsó fillérig, sőt még adósságot is csinál.

Nancsi közelebb huzódott Gelenfyhez, ez megfogta kezét.

— Kisasszony, hány éves ön? de kérem valahogy többet ne mondjon, mert vége a szerencsémnek.

— Milyen bevezetés ...

— Ugy-e, már készül kinevetni?

— Éveim számát föltétlenül szükséges tudnia?

— Föltétlenül.

— Mikor a király itt járt, akkor voltam tizennyolcz éves.

— Melyik király? Mikor? Majd utána nézek, jól van, ez volna az első szám. Hány pár czipője van a mamának?

— A mamának?

— Reményiem, a kisasszony jó gazdasszony és tudni fogja, hány pár czipője van a mamának?

— Ez faggat. Beleszámitva papucsait is?

— Természetesen.

— Ugy van hat pár.

— Kétszer hat, tizenkettő, hozzá véve a mama lábait, a lábán az ujjait, éppen huszonnégy. Ez volna a második szám. A harmadik szám leszek én magam.

— De hát mit akar?

— Oh, hát nem ért meg? Hogyan is értene, magam is el vagyok kábulva a szerencse, a boldogság reményétől, de esküszöm, megosztom önnel, s azután mindig együtt fogunk rakni a *butéba*.

A szobán kivül tompa zuhanás, a szobában elfojtott sikoltás.

Gelenfy se lát, se hall, elrohan, megsürgönyözni brünnibe a számokat.

A papa meg tovább vakarja a fejét.

CZINKE.

Többnyire mégis az égszin kék és a kökényszemekért lelkesült, pl.

Hányszor mondtam, hányszor irtam én meg,
Hogy már láttam tiszta kék eget!
S ez hazugság, mert nem láttam eddig,
Mig nem láttam a te szemedet.

A hortobágyi korcsmárosnénak is a „kökény szeme sugarán“ kivánt fölmelegedni. A kék szemü barnák, e felemás szépek is tetszhettek neki, mert ezekre illik a következő szép verse:

Fekete a pillád, kék a szemed,
Mint mikor a felhő szétté reped:
A megrepedt felhőben kék az ég,
S mint ebben a csillag, szemed úgy ég.

Egy másik szép leánynak „sötétkék csillag“ szeme fölött „fekete szivárvány“-nak nevezi a szemöldökét.

A szinre való tekintet nélkül, a szem ragyogását lehetne-e gyönyörübben magasztalni, mint Petőfi következő versében:

Fényes csillag, mondd meg nekem,
Mért nem maradtál oda fenn?
Mondd meg: arra mi ok szolgál,
Hogy az égről lefutottál?
„Csak az az ok szolgál arra,
Mert rá néztem galambodra:
Sugaramnál szebb a szeme
Boszankodás kergetett le“.

Vörösmarty sem maradt hü egyikhez vagy másikhoz. Majd azt dalolja, hogy

Szép a fekete szem,
Én azt is szeretem;
De még szebb a kék szem,
Kék szemü szerelem.
Az én szeretőmnek
Ilyen kék a szeme:
Valahányszor nyilik,
Ibolya kél benne.

Majd meg a barnánál csapong:

Szép a kék szem, nem tagadom:
Én a kékre sem haragszom.
De a barna szem sugára
Emlékeztet éjszakára.
A sötétes éjszakára,
Boldog szerelők napjára.
S nekem nappal éjszaka van.
Fényes delem éjfél tájban.

Majd meg egyiknek a szépségén sem nyughatik, mert

A szem, melyet én szerettem,
Mely szivembe tört vete,
Nem volt sem világos égszin,
Sem borongó fekete.
Nyájasabb a feketénél,
Gyenge kéknél tüzesebb,
Gyorsabb ennél, hivebb annál,
Andalitóbb s csendesebb.

A szem fő szépségét, az érzelem tündöklését s játszi sorokban fejezi ki Vörösmarty:

Szem, szem, szem,
Ben gyönyörü szem
Ez a leány szem!
Mennyország nyildokol benne,
Szerelem az isten benne.

Tompa meg a szeszélyességet olvassa ki a szép lány szeméből:

Beh szép leány volt . . . ! mint a szarvas,
Olyan könnyü, olyan deli!
Diesőn tudott gonosz szemével
Haragudni s hizelgeni.

Folytassam-e tovább? Minek is folytatnám? Költőinktől is csak azt tanulhatjuk meg, hogy kinek a kék szem, kinek a fekete, sőt hogy hol a kék tetszik, hol meg a fekete, még ha amaz szürke is, emez meg csak barna. Ennyit pedig magunk is tudunk, mert hej! tapasztaltuk.

Olvasóink figyelmébe!

Tisztelettel értesitjük helybeli olvasóinkat, hogy lapunk mai számával minden előfizetőnknek egy 1886. évre szóló naptár fog kézbesittetni, illetve kérjük a kihordótól a naptárt reklamálni. Vidéki előfizetőinknek a naptár karácsony előtt portomentesen lesz elküldve. Ez alkalommal kérjük vidéki olvasóinkat, kik az okt.-deczemberi negyeddel hátralékban vannak, az előfizetési összeg beküldésére.

Az ujévkor belépő uj előfizetők e naptáron kivül a most folyó „A társalgónő“ czimü regényt dijtalanul kapják.

Egyszersmint értesitjük olvasóinkat, hogy „A strike“ czimü pályanyertes remek regényt, melyet Ries Lajos szabadon dolgozott át az eredeti után és mely könyvárus utján csak 1 frt 50 kr. áron szerezhető meg, kiadóhivatalunk csekély 50 kr. összegért adhatja, a mig a készlet tart.

Vidéki megrendelők 70 krajczár beküldésével portomentesen kapják a vaskos kötetet.

Kassán, 1885. évi deczember 16-án.

A „Kassai Szemle“ kiadóhivatala.

Ujdonságok.

Meskó Sándor — mint részvéttel értesülünk — huzamosb idő óta sulyos betegen fekszik, sőt orvosai teljes felépüléséhez nagyon kevés reményt táplálnak.

Uj orvos. Rottenberg Gyula, Rottenberg Mór, a kassai izraelita iskola igazgatójának tehetséges fia, tegnap a budapesti orvos-egyetemen a szigorlatok befejezése után orvossá promoveáltatott.

Magyar község, magyar lelkész. Viszloczky Gyula, kassai gör. kath. lelkész urtól vettük a következő levelet:

Tekintetes Szerkesztőség!

Minden vád védekezést provokál.

Becses lapja 26-ik számának Ujdonságok rovatában „Magyar község, magyar lelkész" czim alatt oly közlemény jelent meg, melyet hallgatással mellőznöm már csak azért sem szabad, mert f. é. november 17-én kerületi papi gyülés épen nálam tartatott meg.

Nem kutatom a „Magyar község, magyar lelkész" közlemény, a közleményben jelzett „fehér holló"-tól avagy egy más tévesen informált reporteur-tól származik-e? azt azonban határozottan tagadom, hogy emlitett gyülésünkön a „fehér holló"-ként szereplő zdobai lelkész ur az iskolás gyermekeknek magyar nyelvben való oktatasaért nyilvánosan megtámadtatott s a gyermekeknek magyar nyelvbeni tanitása eltiltatott volna, — tagadom, hogy a „fehér holló" lelkésztársam kerületi társai „szálkáját" képezné s hogy mint ilyen üldöztetnék.

Egyébiránt, miként a közleményből tudom, a panasz tárgyát képező ügy birósága előtt áll, ehhez tehát tuzetesebben hozzá szólni nem szándékom, — söt az egész közleményt válaszra sem érdemesitettem volna, ha abban e kifejezés nem foglaltatik: „szálka a többi russophil szemében" — e kifejezés erős vád, — e kifejezés a kerületi papság ne nyúlj hozzám-ot képező hazafias érzelmeit erősen támadja, mélyen sérti, — ezen könnyelmü váddal szemben, mint az emlitett papi gyülés gazdája is, kijelenteni kivánom, hogy a „russophil" szót mint személyemre vonatkozót el nem fogadom, a papi gyülésen résztvett lelkésztársaim részéről pedig mint nem a kellő helyre utalványzottat hasznavehetetlen áru gyanánt visszautasitom.

Tisztelettel

Viszloczky Gyula,
kassai gk. lelkész.

Csak annyiban kommentáljuk e levelet, hogy tiltakozunk azon feltevés ellen, mintha közleményünket a zdobai lelkész ur sugalmazta avagy irta volna, mit különben igazol azon körülmény is, hogy a november 17-iki gyülésen történtekről, midőn az Esperes ur felszólitására *senki* sem védte a sok közül a hazafiságot, épen a zdobai lelkész volt az, ki maga kérte, hogy az ügy ne terjesztessék fel a püspökséghez. Közleményünk egyéb iránt helyet engedett a kivételnek és e kivételek között is a legelső helyen épen a fent nyilatkozó lelkész ur általunk ismert öszinte és tántorithatlan magyar hazafisága lebegett előttünk. Részünkről csak örvendetes eseményként jelezhetnők, ha minél több ilynemü kivételt sorolhatnánk föl. A fenti válasz folytán, mihelyt az ügy illetékes helyen eldöntést nyer, mi is világosabban fogunk beszélni.

A helybeli nőipartanoda karácsonyi kiállitása Pausz fivadar ur kereskedésében f. hó 20-ikától f. hó 24-ig bezárólag lesz látható. Az érdeklődő közönségnek felhivjuk figyelmét a kiváló csinnal és finom, izléssel készült női iparczikkekre, melyek a legkedvesebb karácsonyi meglepetésul szolgálhatnak.

A kassai szinház iránt eddig Jakab Lajos, Bogyó Lajos, Saághy Zsigmond, Dancz Lajos, Komlóssy József és Tóth Béla pályáztak. A emlitett direktorok közül, mint mult számunkban emlitettük, egyedül *Tóth Béla* vett magának annyi fáradságot Kassára Szabadkáról felrándulni, hogy a viszonyokról tájékozást szerezzen, magát a kassai közönségnek s a szinügyi választmány tagjainak bemutassa. Dicsérjük az igazgató eljárását s mint privatim értesülünk ez előzetes lépés az intéző körökben jó benyomást tett s mintegy előnyt biztositott neki a többi számbavehető pályázók előtt. Nekünk különben teljesen mindegy s előttünk a név nem határoz, de bármelyik pályázó nyerje is el a kassai szinházat, csak azt ohajtjuk, hogy a szinügyi választmányt első sorban a kassai szinügy érdeke vezérelje a választásnál, mert még egy, az ideihez hasonló szini évad és Kassa a multban oly fényes szinészete helyrehozhatlanul el lesz temetve.

Az igazság érdekében ki kell jelentenünk, hogy a Kalocsányi Mariska és Csóka Sándor szinigazgató közt lapunk mult számában szellöztetett ügy nem felel meg teljesen a való ténynek, a mennyiben Csóka szinigazgató Kalocsányi Mariskának átadott szerepet, illetve a fellépést azért tagadta meg, *mert meggyőződött arról, hogy a szerep erejét felülmulja és különben is a darab: „Falusiak", nem vonzana közönséget.* Első közleményünk ezen indokolással ellenkezik s ép ez indit hangsulyozni, hogy azt teljesen megbizható forrásból meritettük, mig erről saját magunk szereztünk meggyőződést a legilletékesebb fórum előtt, mely ez ügyben itélkezett. Hanem már abban viszont kételkedünk, hogy meg lehetne meggyőződés nélkül állapitani azt, vájjon N. N. ereje megbirkózhatik e olyan feladattal, melyet egyszer erejére rábiztunk? Másodszor sántikál az az állitás is, hogy egyik vagy másik darab nem vonz közönséget. A ki ilyet előre tud, az próféta, már pedig, hogy Csóka nem az, azt legjobban bizonyitja Almássi „Sári néni"-ja, melyet Csóka bizonyára azért vett meg drága pénzen, mert szentul hitte, hogy zsufolásig telt házat fog vonzani — és *teveleett*, miután ugy áll: akár igy, akár ugy, a kassai közönség sehogy sem hajlandó *betévedni* a szinházba és ez a legnagyobb baj, a melyre nincs kádenczia.

Fuzió. Illetékes helyről vesszük a következő sorokat, melyeket még azzal egészitünk ki, hogy Kozák G. E. a Felvidéki Közlönyben nyilatkozatát 70 tag nevében teszi, holott a kereskedő ifjak egylete elnökségéhez beterjesztett s a fuzió ellen tiltakozó iraton csak 32 tag van aláirva s azok közül is egy kijelentette előttünk, hogy Kozák G. E. nyilatkozattételre általa nem hatalmaztatott fel. A beküldött közlemény egyébként igy hangzik: „A kereskedő ifjak egyletének a kereskedelmi körrel való fuziója tárgyában a jövő számban egész alaposan fogunk hozzá szólani, addig is csupán azt tartjuk megjegyzendőnek, hogy „Felvidéki Közlöny" 99-ik számában „Kozák G. E." aláirársal ellátott közlemény a közönség elámitására dokumláltatott ki oly egyének által, a kik szereplési visztekegőkben tért keresnek botor hiuságuk kielégitésére (és e tért a kereskedő ifjak *önálló* egyletében vélik feltalálni). Hisszük, hogy az ifjuság nem annyira elvakult, hogy az ámitásra hallgatva, saját vesztét és romlását okozza."

Kassa város holnap délután 4 és fél órakor közgyülést tart, melynek tárgysorozata következő: Ministeri rendelet: 1. Izr. anyakönyvek vezetése. 2. Elemi iskolák épitése, 3. Engedélyhez kötött iparok gyakorlása iránt alkotott szabályrendeletek, 4. Jahodnai hadászati út felülvizsgálata tárgyában. — 5. 1886. évi közköltségben felmerült 7201 frt fedezése. 6. Egy uj vágóhid felépitésének elrendelése. 7. Kuszajlától bérelt laktanyabérnek 500 fttól lett felemelése. 8. 1886. évi esküdtszéki szolgálati lajstrom átküldése. 9. III-ik vál. ker. egy btag választásának eredménye. 10. Igazoló választmánynak ujbóli megalakitása. 11. Közigazgatási bizottságba kilépendő 5 tag helyébe, és 12. Ipariskolai bizottságból kilépett 5 tagnak választás utjáni betöltése. 13. Pénztárak vizsgálatáról jelentés. 14. 1886. évi közmunka váltság dij megállapitása. 15. Főkapitányi jelentés, személyzet szaporitása ügyében. Kérvénye: 16. a) Kukovszky Cornél irnoknak segély, és b) Ocsovinyi Dobosnak 18 frt lakbér elengedése ügyében. 17. Horovitz Izsáknak 300 frt kárpótlás megszavazása iránt. — 18. Breuer Vilmos s Heller Mórral kötött bérleti szerződés jóváhagyása. 19. Karenits Antal székesegyházi énekes megválasztásáról jelentés. 20. Hornyák Istvánnének korcsmajog kegyelem utjáni engedélyezése. 21. Körlevél. 22. Gyermekmenház létesitése iránti javaslat.

Vallent Mátyás hegedü-müvész, a bécsi operaház tagja vasárnap, decz. 20-án este 7 órakor a városi zeneiskola termében Húszka Agnes urhölgy, Kerner József és Karenits Antal urak szives közremüködésével tartandó hangversenyének müsora: 1. Godard B., hegedüverseny *Vallent M.* 2. Kerner J., „Du weisst es nicht wie sehr Du mich entzückt", énekli *Karenits A. ur.* 3. a) Reményi, „Repülj fecském" b) Wieniawski, Mazurka, characteristik *Vallent M.* 4. Kerner J., „Die Nacht", énekli *Karenits A. ur.* 5. Paganini, „Változatok a G. huron", Egy huron játszva *Vallent M.* 6. Lachner Fr., „Abend-Elegie", hegedü, ének és zongora. 7. Vallent M., „Éji dal", Geibel költeménye után — Violin-Solo *Vallent M.* — Jegyek Haymann és Maurer könyvkereskedéseikben kaphatók s pedig körszék 2 frt, zártszék 1 frt, álló hely 50 kr.

Abaujmegye monographiájának második kötete a megyénél feles példányban lévén, ezen példányok elárusitása elhatároztatott, miért is, kik e kötet megvenni óhajtják, forduljanak az alispáni irodához, hol is az 1 frtért (eredeti ára 4 frt 50 kr.) megkapható.

A Schalkház szálló uj termén immár az utolsó munkát végzik ugy, hogy még e hét folyamán egészen készen lesz. Ünnepélyes megnyitása e hó 31-én lesz, a midőn is nagy „Sylvester estély" rendeztetik. Az uj teremben akkor a katona zenekar s a kávéház helyiségében Rácz Jani rendez hangversenyt.

Elvesztett báró Sahlhausen Mór csütörtökön este 9—11 óra között a Forgách vagy szekfü utczában két nevére kiállitott meghatalmazást és három 1848/9-ki honvéd-igazolványt. A becsületes megtaláló kéretik az iratokat a kapitányságnak átadni.

A sötét pont. Csiky legujabb szinmüve a kassai szinpadon pénteken, karácsony első napján fog először szinre kerülni.

Szini müsor. Vasárnap 20-án „Sárga csikó" Csepregi népszinmüve. Bérlet 2-ik szám. Hétfőn 21-én „Ifj. Fromont és id. Risler kitünő szinmü. Bérlet 3-ik szám. Kedden 22-én „Büvös vadász" opera. Páratlan bérletszünet. Szerdán 23-án „Pünkösdi királyné" énekes vigjáték. Bérlet 4-ik szám.

Oswald Antal, városunk egyik legtevékenyebb kereskedőjének lapunk mai számában közölt hirdetésére különösen felhivjuk vidéki olvasóink figyelmét is. Oswald ritka tapintattal szerzi be a világpiacz legujabb tárgyait és vásárlásainál mindig szem előtt tartja a verseny képességet, melyet a közönség előnyérefordit. Ugyanezt mondhatjuk és tapasztaltuk **Széman testvérek** czégről is, mely viszont *szőnyeg, ágytakaró és pokrócz árukban* valóban figyelemre méltó versenyképességet fejt ki. — **Várkoly Janos** divatkereskedése pedig ritka izléssel és szakavatottsággal odáig emelkedett, hogy nagyszabású üzletét bátran a fővárosok legelső árucsarnokai mellé sorolhatjuk s ép ez oknál fogva nem is csodálkozunk, hogy hölgyeink oly előszeretettel keresik fel a legujabb divat e nagy tárházát, mely különösen most, a közeledő farsangra kettős figyelmet érdemel.

Rövid hirek. *Kis-Bósván* a farkasok pusztitásai miatt Abauj-Tornamegye közigazgatási bizottsága által hajtóvadászat rendeltetett el.

— *Választás.* *Pribicskó Károly*, a kassai tanitóképző iskola végzett növendéke a füzéri járásban kántor-tanitóvá választatott.

— *Egyszáz* koldust hordott össze a legutóbbi két nap alatt a kassai rendörség, kik éheznek, fáznak és várják a népkonyha és melegedő szoba áldását felülről és lesik mikor fog megmozdulni az a jótékonyságáról nevezetes kassavárosi balkéz. Szegény Szegények!

— *Vadászat.* F. hó 17-én, a legszebb időjárás mellett, dus eredményü hajtóvadászatot tartottak a kassai vadásztársaság tagjai, a mennyiben a zdobai „Spitz" és a szabadharaszti határban 47 nyulat és 3 rókát ejtettek zsákmányul.

Vidéki hirek.

Könyvnyomdászok sztrájkja. A budapesti könyvnyomdászok e hó 14-én részben beszüntették a munkát, nevezetesen az „Athenaeum"-nyomdában, hol a „Nemzet", „Napló", Fővárosi Lapok", „Budapesti Közlöny", Wodianer-nyomdában, a hol a „Budapest", Légrády-nyomdában, hol a „Pesti Hirlap" jelenik meg. A munka beszüntetés oka, mert a nevezett nyomdák fönökei megtagadták a segédek méltányos dijfelemelését, melyet a többi nagy nyomdák megadtak. A fentérintett napilapok most kis alakban is csak a legfontosabb napieseményekre szoritkozva jelennek meg. Mint tegnapi fővárosi lapokban olvassuk e sztrájk már véget ért, mert a fent emlitett három nagy nyomda is elfogadta a segédek által igényelt dij-emelés föltételeit. Ez értelemben a fővárosi nyomdákban a munkaidő naponkint 9 óra s hat munkanap alatt egy ügyes nyomdász 18 egész 27 frtot kereshet, söt vannak olyanok is, a kik egy heti munkájukért 35—40 frtot kapnak. Legnagyobb része azonban 8, 10, és 12 frt fizetést élvez.

Halálozás. Gömörmegye alispánja, *Szontágh* Bertalan szivszélhüdés következtében elhunyt Rima-Szombatban. Az elhunyt a tekintélyes gömörmegyei *Szontágh* családnak volt tagja, s Gömörmegyének sok éven át erélyes és daczára ennek közkedvelt alispánja. Nagy tevékenységet fejtett ki az evang. egyház belügyeinek vezetésében, s egyházkerületének világi fölügyelője volt. Halála nagy veszteség Gümörmegyére. — A jászóvári prémontrei kanonokrend peczeszentmártoni társházának tagjai gyászjelentésben tudatják bikszádi *Kocsis* Ádám rendtagnak, a társház fönökének s a jeruzsálemi szent sir-rend lovagjának élete 61-ik, áldozárságának 37-dik évében történt elhunytát.

A házalás ellen a magyar kereskedő-világ holnap testületileg kérvényt fog átnyujtani Budapesten az ipar, kereskedelmi és földmivelési miniszternek, melyben az 1852. évben kibocsátott legfelsőbb házalási szabadlevél hatályon kivül helyeztetését és egyátalán a házalás teljes beszüntetését kéri. Addig azonban, a mig a beszüntetés tárgyában jogerős intézkedés nem történik, kormány-rendelet kiadását kérik, mely szerint a legmagasabb szabadlevél és a reá vonatkozó kormány rendeletek betartására való felügyelet oly helyeken, a hol az ipartörvény értelmében alapitott iparhatósági bizalmi férfiak vannak, azok, kisebb helységekben pedig, a hol ezek nincsenek, a felügyelet a községi elöljáróság egy ott lakó állandó kereskedő közbenjöttével gyakorlandó. Az igen helyes felfogással indokolt kérvény egyik leglényegesebb pontja igy szól: „Mai végrehajtásában a házaló-kereskedés az állam és az állandó helyi kereskedésnek kimondhatlan kárára van és annak további korlátlan fentartása nem kivánatos már azért sem, mert a csinált forgalom után az állam a megfelelő adót nem kapja, de másrészt az állandó kereskedő adóképessége nemcsak gyöngittetik, söt még is semmisittetik és végre a népesség igen gyakran a leglelkiismeretlenebb kizsákmányoltatásnak szolgáltatik ki."

Az önkutya. Kudacsek Vendelin, nyugalmazott irodatiszt és szepegő tőkepénzes Budapesten, különös hirre vergödött harpagon természete folytán. Egy alkalommal a város végén levő kis házikójával szomszédos házba betörtek és a házmestertől egy ócska madrágot loptak el. Kudacsek szörnyen megijedt, hogy most rá kerül a sor és ijedtségében arra a nem mindennapi ötletre bukkant, hogy ö a saját kutyája lesz. Gyakorolta magát az ugatásban és rövid idő alatt annyira vitte, hogy a legtökéletesebb komondori motivumok szerint kezdett ugatni. Mikor aztán éjjel valami gyanus neszt hallott, kiállt az udvar közepére és olyan rémesen kezdett ugatni, hogy akár Sobri is elijedt volna. Eközben Kudacsek hirét veszi, hogy Csehországban örökség néz ki reá, egy szép napon bezárta házát, még egy utolsó ugatást rendezett és elutazott. Egy hó mulva tért vissza s legnagyobb ámulatára látta, hogy háza ajtaja hivatalosan fel van törve, butorai lepecsételve. Mindenét lefoglalták! És miért? Az asztalon hevert egy irás: Adóintés 12 frt kutyaadó-hátralék miatt. Ugatni és fizetni is: ez fájt! s Kudacsek el nem viselhette. Leült s irt egy folyamodást a városi adóhivatalhoz s e folyamdovány megérdemli, hogy napvilágot lásson, szólt az tudniillik ilyenképen: „Kérek zálogolás kimondani nem gilt. Volt gazember nagy, a ki beárulkodta, hogy nekem van kutya. Sose nem látta, sog ugatnyi hallotta, de nem kutyát, engem hallotta. Ha nem tecig hinyi, fogom bemenni hivatalba, fogom ugatnyi ottan is. De, ezir nem járja adó, tessik elengednyi, vagyok önkutya. Tisztelettel Kudacsek Vendelin.

Családi dráma. A budapesti Teréz-körút 6. számú háza e hó 16-án borzasztó családi drámának volt szinhelye. Egressi Vilmos, épitési vállalkozó, ki Nyiregyházáról nem rég három felnött gyermekével a fővárosba jött lakni, az emlitett napon délelött először gyermekeit s végül önmagát lötte agyon. A borzasztó tett oka zilált anyagi viszonyok, melyről az öngyilkosság szinhelyén talált levél adott felvilágositást s melynek egyik kiegészitö részét egy a három gyermek által kiállitott, revezális képezte, a melyben kijelentik, hogy az öngyilkosságot közös megegyezéssel követték el, mert becsület nélkül nem akarnak élni. Egressi 50—55 éves özvegy ritka becsületes férfi volt.

Nászúti kaland. Néhány nap elött Fronte gazdag párisi bankár egy bájos fiatal hölgygyel kelt egybe s nászutra indult Olaszország felé. Amint a vonat az állomásról kifelé mozgott, egy idegen ugrott az uj házaspár kúpéjába és Frontené asszonynak erösen kezdett udvarolni. A térj dühösen kiáltott rá: „Uram, ha nem viseli magát tisztességesen, kidobom a sinekre!" — „Ezt majd rögtön én teszem önnel!" — mondá gonosz mosolylyal a tolakodó s Fronte ur a következő pillanatban csakugyan kirepült. Az idegen most a rémülettől csaknem megmeredt nöt karjaiba vonta. A nö sikoltozni kezdett, amit szerencsére meghallottak, s a vonatot megállitották. A vakmerö merénylöt, kiröl kitünt, hogy a biczétrei kórhazból megszökött örült, megkötözték, aztán Fronte ur keresésére indultak. Meg is találták öt egy árokban, sértetlen állapotban.

A közös hadsereg és a magyar nyelv. A 4. hadtestparancsnokság (Edelsheim-Gyulai báró) és a dunavecsei szolgabiróság között nyelvkonfliktus merült fel, melynek ügyében Gulácsy Ödön pestmegyei orsz. képviselő interpellácziót is intézett a belügyminiszterhez. Már több izben fordult elö, hogy a budapesti térparancsnokság német nyelvü megkereséseket intézett Pestmegyéhez. Az alispáni hivatal eleintén mindig

felküldötte a belügyminiszteriumba, hogy intézkedjenek hiteles magyar fordítás melléklése iránt. Az iratokat azonban a belügyminiszter azzal a rendelettel küldte vissza, hogy azokra válaszolni kell. A jelen ügy azáltal került közhirré, hogy a dunavecsei szolgabiró az alispáni hivatal megkérdezése nélkül tudatta a budapesti térparancsnoksággal, hogy német megkeresésre nem válaszol, holott a dolog sokkal egyszerübb elintézést nyer vala, ha a szolgabiró felvilágositását magyar nyelven adja meg.

Rövid hirek. *Képviselő-választás.* A lőcsepesváraljai kerületben a képviselőválasztás hétfőn e hó 21-én lesz. — *Halálozás.* Bayer, sárospataki főrabbi meghalt. — *Pánszláv* üzelmek nyomára jöttek az esztergomi papi szemináriumban. Két theologust, kik legjobban kompromittáltattak, kicsaptak. — *Jubiláló főispán.* Szent-Iványi Márton, liptói főispán januárban éri el főispánkodásának 25. évi fordulóját, melyet a megye fényesen készül megünnepelni. Ez ünnepély lenne a legjobb alkalom arra, hogy a magyarság Liptóban létezésének jelét adná. — *A liptószentmiklósi ügyvédek* az ottani járásbiróság ellen panaszt emeltek az igazságügyminiszteriumnál, mert a járásbiróság „ügymenete a kultura legkezdetlegesebb és legalacsonyabb fokán álló államokban is joggal tanusitható legszerényebb igényeknek sem felel meg". — *Sirokán* uj plébánia-lak épittetett, melynek beszentelése és átvétele e napokban történt. Hedry Bódog plébános házigazda lendületteljes toasztban köszöntő fel a kassai püspököt. — *„Urambátyám"* czim alatt Mikszáth Kálmán és Bartók Lajos lapot inditanak meg, mely a müncheni Fliegende Blätter mintájára hetenként egyszer fog megjelenni. — *A Nagyvárad* melletti Felixfürdőben artézi kutat furtak, mely naponkint 13 millió 39 fok meleg gyógyvizet hoz felszinre.

CSARNOK.

A társalgónő.

— Ries Hermin eredeti regénye. — 23

Dimmnek, Egide és fiának D'Argan kutatásaiból itélve nyoma veszett.

D'Argan határozottan meg volt győződve, hogy Dimm emberül beváltotta esküjét s Jenő anyjával talán magyarországi birtokán él.

Elhatározta, hogy felkeresésükre Magyarországba utazik s aztán kitudja, mi történik még — — ha Egide letért azon utról, mely a pokolba vezet, megbánva tettét.

D'Argan szive hevesen dobogott e gondolatra.

— Lám, — mondá mosolyra vonva szép ajkát — évek hosszú sora sem törölhették ki képét lelkemből. Szeretem, szeretem talán jobban mint valaha, feledve minden, minden, csak a szerelem él. ··· Oh, Egide!

Mielőtt azonban elutazik, észszerünek látta a hirhedt madame Chantau-t fölkeresni.

Ez a *jó* asszonyság mindent tud, ami valaha Párisban történt, s ha valaki a legkényesebb természetü titkot egyes családról vagy hires szépről akart megtudni valamit, csak hozzá fordult, mivel jó pénzért ő mindenre kész.

Egidet személyesen is ismerte a *jó* asszonyság.

Az asszonyságot egyedül, egy zsöllyeszékben ülve találta.

Az utolsó időben igen megváltozott.

A délczeg nőből összeaszott csontváz lett.

D'Argant nem ismerte meg, de midőn ez jövetelének czélját elmondta, már mindenre emlékezett.

Legelőször is a saját bajait panaszolta el, hogy ő már egészen lemondott az előbbi zajos életről, jelenleg egy igen szeretetre méltó rokona végzi az ő tisztét, ha nem hiszi, menjen a gróf a *szalonba*, majd meglátja; meglátja, milyen vendégei vannak most, a régiek már mind letüntek ..... legtöbbnyire ezeknek a leányai, fiai a rendes látogatók.

Van egy igen érdekes jelensége is a szalonnak, Juliette grófnő; ah, igen, e néven alig ha ismeri öt, a fekete szemü Juliette-t, aki azplött a Theater française tánczosnője volt, no tudja már, akit az a gazdag Sallus gróf elvett, tehát ő vezetett be most egy különös szépségü gyermeket, igazi gyermeket. Valami gazdag magyarnak egyetlen gyermeke, aki igen hiányos nevelésben részesült, vad — de azért megszelidithető .....

A *jó* asszonyság sajátságosan vigyorgott D'Argan szemébe, az elforditá arczát, majd tudatára ébredt czéljának, mely szorosan függött a *jó* asszonyság jó akaratától, duzzadt tárczát tett az asztalra, midőn mondá: térjünk a dologra.

— Szegény Egide, — kezdé Chantau asszony — bizony jobbra lett volna érdemes. Jó szive volt.

Azután hosszasan, sopánkodásaival füszerezve elmondta Egide szomorú végét és Jenő öngyilkosságát.

A gróf látszólag közömbösen hallgatta Chantau asszony szavait, bensőleg azonban végtelen fájdalom hatotta át. Többször meg-megrázta fejét, mintha sötét gondolataitól szabadulni akarna, mit a *jó* asszonyság oda magyarázott, hogy nem ád hitelt szavainak.

— Ha nem hiszi, — mondá — fáradjon el a Charité kórházba, üttesse fel az 1846-ban elhunytak könyvét, meg fog győződni.

— És Jenö?

— Ugyancsak anyja halála után három hétre vetette magát a Szajna hullámaiba.

D'Argan szó nélkül elhagyta Chantau asszonyt s mig ez afelett gondolkozott, hogy vajjon mi lelhette a grófot, nem kis bámulatára jelentették neki, hogy a tudós gróf a rózsa-teremben mulat s fiatal szerelmes módjára ábrándozik. Az ezredes leánya elvette az eszét, pedig csupán csak látta, semmi módon sem közelithet hozzá társalkodónője miatt. Különös, csak töle félti!

VII.

A magasabb körökben kezdtek hidegülni a különcz tudós iránt.

Mindig csak a régi.

Bizonyos mulatóhelyeken látható sokszor.

Dóré, a legkönnyelmübb arszlánok egyike, társaságát, barátságát keresi.

A komoly férfiu s a rue.

Miért?

Igazán kifürkészhetlen a szivek érzelme.

(Folyt. köv.)

Hivatalos árfolyamok a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Deczember 17.

Magyar aranyjáradék 6%	
Magyar aranyjáradék 4%	99.65
Magyar papirjáradék 5%	91.65
Magyar vasúti kölcsön	148.75
Magyar keleti vasúti államkötvény, I. kibocsátás	97.75
Magyar keleti vasúti államkötvény, II. kibocsátás	124.—
Magyar keleti vasúti államkötvény, III. kibocsátás	109.75
Magyar földtehermentesitési kötvény	102.75
Magyar földtehermentesit kötvény záradékkal	102.—
Temes-bánáti földtehermentesitési kötvény	102.—
Temes-bánáti földtehermentesitési kötvény záradékkal	102.50
Erdélyi földtehermentesitési kötvény	102.75
Horvát-szlavon földtehermentesitési kötvény	102.—
Magyar szőlődézsmaváltsági kötvény	98.—
Magyar nyeremény sorsjegy-kölcsön	117.50
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy	123.—
Osztrák járadék papirban	82.75
Osztrák járadék ezüstben	83.25
Osztrák járadék aranyban	109.—
1860-iki osztrák államsorsjegyek	139.50
Osztrák-magyar bankrészvény	874.—
Magyar hitelbank-részvény	299.50
Osztrák hitelintézet-részvény	294.70
Ezüst	—
Cs. és kir. arany	5.96
20-frankos arany (Napoleond or)	9.97
Német birodalmi márka	61.80
London	125.90

Felelős szerkesztő: **Ries Lajos.**

HIRDETÉSEK.

Minden bárki által s bárhol hirdetett könyv általunk az eredeti (esetleg leszállitott) áron szintén kapható. vagy pedig megrendelhetői.

Minden nemü könyvárjegyzékekkel ingyen és bérmentve szolgálunk.

Vidéki megrendelések rögtön és kiváló figyelemmel teljesittetnek.

Koczányi és Vitéz

könyv-, mü- és hangjegykereskedése Kassán, Főutcza 73.

Van szerencsénk a n. é. közönség szives figyelmébe ajánlani gazdagon felszerelt könyvraktárunkat, különösen pedig a közelgő

karácsonyi és ujévi ünnepekre

ajándékul alkalmas mindennemü magyar, német és franczia **diszmüveket, remekirókat** diszes kötésekben és különféle kiadásokban; **ifjuási iratokat** és **képeskönyveket** minden korunk részére, továbbá **imakönyveket** a legnagyobb választékban.

A n. é. közönség jóakaró kegyes pártfogását kérve, maradunk kiváló tisztelettel 4—4

Kassa, 1885. deczember hó.

Koczányi és Vitéz.

A közelgő évnegyed-változás alkalmával különösen is felemlitjük, miszerint általunk **előfizetések** úgy bel- mint külföldi **divat, széptrodalmi- és szaklapokra** elfogadtatnak.

Breuer Vilmos Kassán

hasznos

karácsonyi ajándékul

ajánlja

gazdagon berendezett raktárát mindenféle **porczellánokban,** s pedig: **étel-, kávé-, thea- és mocca-készletek,** a legolcsóbb és legdrágább kristály-üveg, szép **üveg-serviçe-k, likör-, bor- és sör-serviçe-k, terem, függő és asztali lámpák. — Virág-árúk, Makart-csokrok** és mindenféle **csrcsebecse-árú majolika- és terracottából. — Öltöző, függő és consoltükrök** arany és diófa-keretben. — **Virág- és mosdó-asztalok, halacska-bassin ek:** továbbá ajánlja gazdag választékú raktárát minden kigondolható

gyermek-játékokban

társas-játékok és különféle pikáns tárgyakban telnöttek számára. — A n. érd. közönség kényelmére és könnyebb áttekintés végett az üzlethelyiségem fölötti első emeleten raktáramból

karácsonyi bazárt

rendeztem be, melynek szives megtekintésére van szerencsém a n. érd. közönséget tisztelettel meghivni. 3—3

VERSENY

a ló-takaró szédelgésnek!

Egy 50 év óta fenálló

cs. kir. szabadalmu.

takaró- és pokrócz-gyár

meghizott hennünket, hogy a **legujabban felmerült versenynek** gátat vessünk

valódi szolid és jó minőségü árult

ló-takarókban

mai naptól kezdve

csak 1 frt 60 krjával

darabonként

nagy, vastag, széles, elpusztithatlan

ló-takaróit

eladjuk. Ezen takarók 190 cm. hoszszuak és 130 cm. szélesek, szines sávokkal vannak ellátva, deszka-vastagságuak, tehát igazán elpusztithatlanok.

Szállitás kész fizetés vagy utánvéttel. Naponként a szélrózsa minden irányában küldetnek szét takarók, melyek mindenütt nagy tetszéssel fogadtatnak, miután ezek ágy-takarókul is kiválóan használtathatnak, s azelőtt kétszer is drágábbak voltak. Czim:

Exportwaarenhaus „zur Austria"

2—4 Wien, Ober-Döbling, Mariengasse 31.

im eigenen Hause.

A czimre kérjük figyelni.

RIES LAJOS

könyvnyomdája

mindenféle

nyomtatvány

a legolcsóbb árak mellett

csinosan és gyorsan készit.

Gyermek ruhácskák és köpenyek.

Női ingek, corsettek és szokmányok chiffon és vászonból.

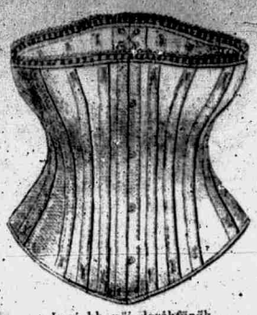

Legjobb női derékfüzők szürke és fehér.

Női csipkék, fichu-k nagy választékban.

Gyapju és selyem esernyők.

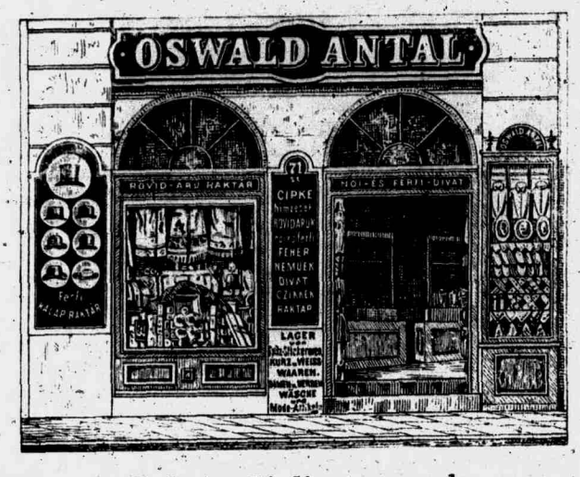

Férfi cylinderek és claque-ok.

Legujabb gyermek és férfi kalapok mindenféle alak és szinben.

férfi és női divat-csarnoka

Kassa, főutcza 71. sz. a nagy sétánynyal szemben.

A közeledő karácsonyi ünnepek alkalmából van szerencsém Kassa város és környéke n. érd. közönségének nagybecsü tudomására hozni, hogy dusválasztékú raktáromat oly sokféle **uj** és **szép** divat, luxus- és háztartási czikkekkel férfiak és hölgyek számára szereltem fel s e mellett oly olcsó árakra fektettem a súlyt, hogy minden igényt kielégiteni képesitve vagyok.

Az itt feljegyzett árúkon kivül a sok közül különösen **ünnepi ajándékra** alkalmas tárgyakból felemlitem még a következőket, melyek gyönyörü kivitelük daczára is olcsók és ugy férfiak, mint nők számára ajánlatosak; s pedig: **albumok, varró-eszközök, himzett szivar, névjegy, pénz-tárczák,** legujabb **broche-ok, jabot-ok, legyezők, selyem és chenille-gallérok és kendőcskék, gyöngy-gallérok**, mindenféle minőségü és nagyságú egyszerü és legszebben kiállitott gyermek és női kötények és joupon-ok, a legfinomabb parfume-ok stb. stb.

Mély tisztelettel

Oswald Antal.

☛ Levélbeli megrendelések a legnagyobb pontossággal postafordultával és **10 frtig** terjedők **portomentesen** teljesittetnek.

Gyermek és női harisnyák minden szinben.

Gyermek és férfi harisnyák minden szinben.

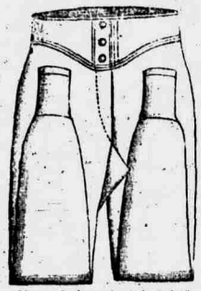

Normal és más minőségü férfi és női alsó-ingek és lábravalók.

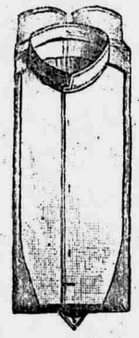

Chiffon, cretton, piqué és oxford gyermek és férfi ingek.

Van szerencsém a nagyérdemü közönség becses tudomására adni, hogy

báli virágok, kelmék és selymek

üzletemben dús választékban kaphatók.

Teljes tisztelettel

Várkoly János. Kassán,

☛ **Fő-utcza, 42. sz.** ☚

2—3

Orfévrerie Christofle

— világtirü, legjobban ezüstözött fém-áru. —

Egyedüli helyettesitője az ezüstnek.

Áruházak Páris és Karlsruheban.

Legmagasabb kitüntetések valamennyi kiállitáson.

Ajánljuk jótállás és az ezüstsuly jelzése mellett elismert szolid erősen ezüstözött és aranyozott **teriték-készleteinket a legegyszerübbtől a legművészibb** kivitelig, melyekből folyton nagy raktárt tartunk.

Christofle és Társa,

3—3 **Bécs, Operaring 5.**

Gyártmányainkon a gyári jegy és CHRISTOFLE név van.

Képes árjegyzékek kivántra ingyen.

Minden tárgynak ujra való ezüstözése elvállaltatik.

Eladási hely **Kassán** gyári áron

Varga Bertalan urnál.

Szőnyegek és takarók felső-magyarországi legnagyobb gyári-raktárának tulajdonosa.

FLACHBART SAMU UTÓDAI

„SZÉMAN TESTVÉREK" czég

☛ **Kassán, fő-utcza 60-ik szám alatt** ☚

ajánlja a n. é. közönségnek **karácsonyi és újévi ajándék bevásárlásául** nagy választékú

☛ **salon-, futó-, pamlag- és ágyelőtti szőnyegeit** ☚

katona-, gräfenbergi, fürdő- és lópokróczait, valamint különböző szinü utazó-, ágy- és erdélyi gyapjutakaróin kivül

Rumburgi creasz-, czérna-, len- és gyapot-vászonnemü czikkeit; chiffon-, kanavász-, ágy- és derékalj-kelméit.

Továbbá ajánlja legdúsabb választékkal ujonnan berendezett nagy raktárát mindennemü

ruhakelmékben, szines és fekete orleans, fekete terno, wattmoull, lama és fehér flanell, kalmukban, barchentben és rövidárukban.

A nagyérdemü közönség becses látogatását kérik

tisztelettel

2—3

SZÉMAN TESTVÉREK.

Nyomatja Ries Lajos kiadó saját könyvnyomó-intézetében Kassa 1885.

I. évfolyam. Kassa, 1885. évi deczember 24. 28. szám.

Előfizetési díj:
Egy évre ... 5 frt — kr.
Félévre ... 2 „ 50 „
Negyedévre ... 1 „ 25 „
helyen házhoz-hordással, vidékre postai küldéssel.
Egyes szám 6 kr. —

Hirdetések
egy petit sor ... 4 kr.
nyilttéren ... 12 „
Többszöri közlésnél engedmény.
Felvétel a kiadóhivatalban főutcza 54. sz.

KASSAI SZEMLE.

Társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden csötörtökön és vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Kassa főutcza 54. sz. a.
hova a lap szellemi és anyagi részét érdeklő küldemények czímzendők.
Kéziratok vissza nem adatnak.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

Felhivás előfizetésre

a

„KASSAI SZEMLE“

hetenként kétszer, csütörtök és vasárnap, megjelenő lapra.

Lapunk alig egy negyedévi fenállása alatt ugy Kassán, valamint a vidéken oly váratlan erős gyökeret vert és hóditott tekintélyes számban olvasó közönséget, hogy a vidéki magyar hirlapirodalom terén, ismerve a viszonyokat, páratlan eredménynek mondhatjuk.

A kezdetnél tapasztalt buzditás és számos tekintélyes helyről vett elismerő nyilatkozatok, csak mindinkább fokozták és fogják fokozni ezután is becsvágyunkat, hogy lapunk belbecsét mellénk sorakozott kitünő munkatársaink közreműködésével irodalmi szinvonalra emeljük.

A lefolyt évnegyed minden számából meggyőződhettek olvasóink, hogy lapunk a közügyeket éber figyelemmel kiséri s hogy ezeket, programmunkhoz hiven, a tiszta szabadelvüség, a klikk-érdekek nem ismerése lengi át.

Ugyanez lesz vezérünk a jövőben is, mert az általunk vallott elv meggyőződésünk, hitünk, melyből erőt és kitartást meritünk a munkálkodásra.

Feleslegesnek tartjuk hangsulyozni, hogy mint eddig, ezután is főgondunkat fogja képezni Kassa város és megyénk municzipális és társadalmi élete, melyről nemcsak referálni, de érdekében erőnkhöz mérten igazságosan, tárgyilagosan hozzá is fogunk járulni, hogy viszonyainkat, a hol kell, a jobbtelé segitsük.

„Tárcza“, „Csarnok“ és „Innen-onnan“ állandó rovatunk alatt fokozatosan fogjuk kultiválni a szépirodalmat s ebben is a legnagyobb hely a humorisztikus dolgozatoknak jut, melyek eddigelé is olvasóink általános tetszésével találkoztak.

Ennyit tartottunk szükségesnek az ujév küszöbén elmondani lapunk érdekében, melyet teljes megnyugvással, a hiven teljesitett hirlapirás kötelességének tudatával bizunk a közönség jó akaró itéletére, pártfogására.

Ries Lajos,
a „Kassai Szemle“ felelős szerkesztője.

A „Kassai Szemlé“-re 1886. évi január hó 1-től előfizetést nyitunk következő feltételekkel:

Egy évre ... **5** frt — kr.
Fél évre ... **2** „ **50** „
Negyed évre ... **1** „ **25** „

úgy helyben házhoz hordva, mint vidékre postai szétküldéssel.

Előfizetni lehet a kiadóhivatalban, főutcza 54. sz. a. földszint az udvarban és minden könyvkereskedésben.

Vidéki előfizetőknek ajánljuk a dijat postautalványon beküldeni, a melyen kérjük a teljes czimet olvashatóan kiirni, nehogy a szétküldésben akadály támadjon.

Előfizetések e czimen küldendők: „Kassai Szemle“ kiadóhivatala Kassán, főutcza 54.

Régi előfizetőink a kiadásunkban megjelent naptárt már kézhez vették, mig az ujévkor belépő uj előfizetők **e naptáron kivül** a most folyó **„A társalgónő“** czimü regényt **dijtalanul** kapják.

Egyszersmint értesitjük olvasóinkat, hogy **„A strike“** czimü pályanyertes remek regényt, melyet Ries Lajos szabadon dolgozott át az eredeti után és mely könyvárus utján csak 1 frt 20 kr áron szerezhető meg, kiadóhivatalunk **csekély 50 kr.** összegért adhatja, amig a készlet tart.

Vidéki megrendelők 70 krajczár beküldésével portomentesen kapják a vaskos kötetet.

— Kassán, 1885. évi deczember 23-án.

A „Kassai Szemle“ kiadóhivatala.

Karácsony.

A keresztény világ legszebb ünnepe. Az élet s a halál szimboluma. A mig egyfelől a tél zord, fagya, zúgó szele a sir éjjelét boritja a természetre, másfelől megszületik az eszme, a mely fokozza az emberiség szivverését, a mely felemeli abba az eszményi világba, a melyet az isteni gondviselés alkotott számunkra, hogy tudatára ébredjünk ama magasztos érzeménynek, melynek a békesség és a felebaráti szeretet képezi legszebb alapját, melyet megszentel és erkölcsi szinvonalra emel a hiven teljesitett munka és az élet iránt tartozó kötelesség.

Békesség és felebaráti szeretet! Két röpke szó, melyet annyiszor meghazudtol a mindennapi élet; túlharsog az a zsibvásár, melyen az önzés egymással birokra kel, mely nem ismer szánalmat, részvétet, csak nyereséget s azt, hogy ki ád többet, ki fizeti meg jobban a portékát.

Ugy érezzük sokszor, mintha napjainkban a Caesarok kora ujra feléledt volna, mintha társadalmunk szebb és nemesebb vonását valami toghatatlan szellem a legrútabb bélyeggel torzitotta volna el, elrabolva szivéből azt a legszebb érzeményt, melynek gyakorlatáról a vallás oly megható szavakban beszél.

S e nagy sivárságban hangzik felénk és ébreszti fel hideg merevségéből az emberiséget a keresztény világ költészetének legmegragadóbb szépsége: a karácsonyi eszme az ő egész bűbájával.

A létért küzdelem, mely lábbal tapossa a mi utját állja, pihen, más irányba tereli a hideg számító észt; érzi, hogy szivét szokatlan melegség erősebben lükteti, gondolatvilága egy ideális világba tévedez, majd erősebb hullámzásba jő a kebel és ennek mélyiről a képzelet lángja tekintete elé rajzolja a rég letünt boldog gyermekábrándokat, a midőn még ismeretlen volt előtte az a nagy chaos, a mit ma életnek nevez; a midőn ittasúlva várta közeledtét annak a nagy rejtélynek, a melyet az édes szülé szorgoskodó szeretete a karácsonyi fa felállitásánál még titikzatosabb homályba burkolt előtte.

Azért pihentessük mi is tollunkat e szent érzemény behatása alatt, tegyünk félre mindent, a mi sokszor tapasztalt félszegségek, nagyjaink sárral dobálása, lehurrogatása miatt, keményebb kifakadásra kényszeritett s engedjünk tért a szív érzelmének.

Dicsőség istennek a magasban és békesség az embereknek a földön! és a vigasz, a mely e szavakban a magasból felénk hangzik uj erőt ad a küzdésre és türelemre.

Reméljük, hogy az a téveszme, mely társadalmunk jó részét alapjában megingatta, csak

TÁRCZA.

Album lapok.

I.

Nincs jó szemem, igaz: de mégis
Mért mondta nékem: *szemtelen?!*
Vagy azt, hogy *szemesé* a világ,
Igy adja tudtul, édesem?

II.

Decz. 20.

— Szeretőt választok magamnak
Ujévre s hozzá hü leszek —
Igy szóltál, ahhogy ostromolni
Komolyan kezdtük szivedet.

Hiszek te benned, szép leányzó,
Szavad szinigaz *mind* nekem;
De abb' az egybe, megbocsáss már,
Addig megálld, *kételkedem.*

Irás.

A szerelem.

Irta: Rottenberg Márton.

Azt kérded — leányka, mi az? ...

Nincs az a bölcse a világnak, a ki megértethetné veled, ha magad nem érezted soha. De hiszen te érezted, de hiszen te tudod!

S mégis kérded?! ... Tán, hogy unalmadat üzze el?! ...

Mit feleljek reá?! ... Elmondjam-e ábrándjaimat, vágyaimat, molyekkel szivem telve volt, vagy rajzoljam-e családásom végtelen fájdalmait?! ...

Láttál-e gyermeket szappanbuborékot fujva? Mint gyönyörködik benne, mint örül látásán a szive is, s a szappan-buborék változó képeivel tovább, egyre tovább csalja ... s a gyermek szállana fel a magasba is ... egyszerre elpattan a buborék ... s marad ... a bánat.

Leány vagy; a leányok szive szerelemre van teremtve, *igaz* szerelemre ... s mégis! szeretnek-e *igazán?!* ... szived a szerelem tudata után sóvárog ... de tudod-e mi az *igazi* szerelem?! ...

Én tudom! Én megálmodám!

Hallgasd meg álmomat! Egy vándor meséje az, s a vándor én valék. .....

A végtelen sivatag közepén, kitéve a nap izzó lángjainak, a perzselő, lég forró lehelletének, vándoroltam, enyhitő forrást keresve, mert szomjaztam, nyelvem egy cseppnyi italra sóvárgott s odaadtam volna örömest minden kincsemet egy csepp vizért.

Oh de kincs böségbe hevert a földön, is ... csak forrás sehol! Előttem volt ugyan, mit úgy kerestem, locsesanásaival csábitgatott, hogy töltsem meg vele poharamat ... de én undorodva távoztam ... hiszen az piszkos ... hiszen az mocsár!

Néha-néha a messzeségben, mintha a napnak sugara tört volna meg egy forrás vizében, úgy csillogott, s én futni kezdtem, bár lábaim lankadtak ... s futottam tovább s egyre tovább ... velem futott mindég távolabb az enyhitő forrásviz csillámlása is ... még végre eltünt ... eloszlott ... délibáb volt.

Lankadtan rogytam az izzó homokra, hogy ott várjam be a lassu kinhalált ... de nem! felugrottam s ujra futni kezdtem, mint örült rohantam arra, a honnan mintegy távoli vihar lassu zugása hangzott felém a csapkodó hullámok morajai ...

Végső erőfeszitéssel vánszorogtam el oda, hol a kékeszöld hullámok habjai tündököltek a napfényben: lehajoltam s megtöltém poharamat.

Inogtam ... talán az örömtől ... ajkamhoz ért a pohár ... megizleltem az italt ... tengerviz volt!

Kezemből kihullott a pohár! ajkamat még jobban égeté a szomj ... s csak egy csepp vizért könyörögtem az Istenhez ... aztán meghalhatok.

S ime! mint varázs vesszö ütésére nyilt meg a föld keble; egy friss forrás bugygyant ki öléből ... a legtisztább, a leghüsebb forrás vize volt, a mi ajkam égö kinjait eloltá.

Meghallgatott az ég! de nem egészen! Ittam az Ég harmatját ... de nem haltam bele! .....

Nos leányka! Megértetted-e mesémet? ...

Az a serleg melyet kezembe hoztam, szivem volt; az az ital, mely után sóvárogtam, a szerelem, a tiszta, az igazi szerelem.

Előttem volt ugyan, mit kerestem, de csak rút mocsár, szerelem, de önző, családrol, aljas szivrút szerelme; böven tartá vizét felém, de nem oltotta volna szomjamat. — megfürösztött volna szerelme kéjeiben, de szivemet nem nyugtatta volna meg soha.

S a délibáb? ... Tekints körül! Itt is, ott is megpillantod öket, a mint a férfiszivet csalogatják; a távoli csillogás: csábitó mosolyuk; a hivó integetés: szeme csalfa villogása, ... s ök, a bolondok futnak utánok mint én futottam ... végre eltünik ... s a kehely még mindig száraz ... s a szív még mindig üres. ...

S van olyan is, ki hangos szóval csal magához; szerelme hullámai magasra csapnak, mint a tenger vize; ez is szerelem, de ez nem oltani akarja égö szomjadat ... ez belé akar fojtani s ha tartozkodol s csak egy cseppet kérsz töle enyhitöul, odadobja; de ez a csepp még jobban éget ... ez a csepp még szomjuabbá teszi szivedet ... ez a csepp lassu kinhalállal ölne meg ... ... ha nem akadna elédi, mint én elém akadt ... véletlen, váratlan, a föld öléből egy égi forrás legtisztább vize ... egy igaz szív igaz szerelme ... egy tiszta kebel tiszta vonzadalma, mely boldogit, de még sem öl meg ... ...

Te voltál leányka! a te tiszta szived tiszta szerelme volt, a mi megmentett a sovárgás és epedés lassú kinhalálától: te voltál, ki nekem azt az enyhitő cseppet adtad ... ... hahaha!!!

Elaludtál szép mesémen?! ...

Ébredj leányka! Én is felébredek! ... ...

☞ **Mai számunkhoz egy iv „karácsonyi melléklet“ van csatolva.** ☜

mulò tünemény, mely csak elboritotta, de nem vonta be örökre sötét fátyolával a láthatárt. Reméljük, hogy a türelmetlenség, melylyel napjainkban az élvek tömkelegébe sietünk, mely kiállhatatlanná tünteti fel előttünk a komoly munka iránti hajlamot; megbénitja a jótékonyság gyakorlatában keresni a megnyugvást azoknak, a kiket a végzet földi javakkal dúsan megáldott, csak ideig-óráig fog tartani, hogy aztán annál nagyobb örömmel áldozzanak a humanizmus oltárán, enyhitsék a szegények és éhezők földi nyomorát, a kik ma dideregve átkozzák a végzetet, mely ily mostohán bán velük.

Ebben a reményben kivánunk mi boldog karácsonyi ünnepeket kedves olvasóinknak!

Ries Lajos.

Városi közgyülés.

(Első nap. Deczember 21.)

A bizottsági tagok a folyó év ez utolsó közgyülésén nem nagy számmal jelentek meg, pedig a tárgysorozat egy-két pontja érdekesnek, söt messzeható következménnyel bir.

Miután az elnöklö föispán a jelenlevöket szivélyesen üdvözölte s az ülést megnyitottnak jelentette ki, Münster Tivadar fájdalomtelt szivvel jelenté Meskó Sándor bizottsági tag halálát; a részvétnyilatkozatnak jegyzökönyvi megörökitése határoztatott el. Tudomásul veszi továbbá a közgyülés a polgármester vezetése alatt a miniszterelnöknél jubileuma alkalmából tisztelgett küldöttség azon jelentését, melylyel a jubilált a városi közönségnek köszönetét mondja. Ezután föjegyzö sorban olvasta fel a miniszteri leiratokat. Az elemi iskolákra s a Jahodnai útra vonatkozók a legtöbb idöt vették igénybe, elannyira hogy a közgyülés az elsö napon a tárgysorozatnak csak elsö négy pontját tárgyalhatta le.

Az elemi iskolák épitésére vonatkozó leirat hosszabb vitát idézett elö. Tudvalevö dolog, hogy a kovácsutczai iskola-épület épitése, illetve az iskola decentralisatiója tekintetében bizottságok küldettek ki, melyek egyhangulag oda nyilatkoztak, hogy ez iskola kiépitése még közegészségügyileg sem jó, s igy a decentralisatió válik szükségessé olyatén képen, hogy ez épület eladassék s a város szabad telkeinek valamelyikén (fapiacz, faraktár stb) szóval a város alsó és felsö végén emeltessék egy-egy uj épület. Ezzel szemben a tanács a közgyülés elé azon javaslatot terjesztette, hogy a régi épület javittassék ki s ez irányban ment a felterjesztés a miniszteriumhoz is, mely némely hiányok pótlása mellett újbóli felterjesztést kért. Az erre vonatkozó leirat felolvasása után a polgármester fontosnak találván az ügyet, a behatóbb megbeszélést nyitja meg s ajánlja, hogy a kérdés uj bi[zo]ttságnak adassék ki, mely egyuttal a költségvetést i[s] megállapitaná. *Timkó* két alternativát állit fel, vagy megmarad a közgyülés régi határozata mellett vagy sem, ha igen kiépiti, ha nem, uj javaslat készitendö. *Benczur* ma nem akar e tárgyban végleges határozatot hozatni a bizottság hozzászólása nélkül. Egyébként nem érti, miért volna e kiépités folytán emelt épület egészségtelen ha uj, azért mert az alsó rész talán egészségtelen. *Deil* határozottan a decentralizátió mellett van, nehogy oly épületet nyerjünk, mint a fekete sas épülete, rondát, egészségtelent, összezsufoltat. Sürgeti tehát egy szakbizottság kiküldetését, melyben tanférfiak is volnának s az épitészeti bizottság is müködnék. *Mártonffy* a miniszteri leiratra hivatkozva, miután e kérdést a bizottság már számtalanszor megbeszélte, csak javitást kér s ugyanazért a miniszteri módositásokhoz képest kijavitott tervet egyszerüen a polgármester útján felterjesztetni ohajtja. Miután még *Timkó* és *Deil* egy pár megjegyzést tesz s *Juhász* megjegyzi, hogy az iskola ott épitendö, hol ilyennek lennie kell, kéri a miniszteri módositásokat megvizsgáltatni, olyánok-e azok, melyek teljesithetök, a közgyülés elfogadja határozatilag, miként a szakbizottság a kérdést ujabban megvetve s a tervet megvizsgálva, ebbeli jelentését a költségvetéssel együtt a közgyülés elé terjeszsze.

Az engedélyhez kötött iparok gyakorlása iránt alkotott szabályrendeletek jóváhagyattak azon záradékkal, hogy a kihágás folytán netalán elöforduló pénzbüntetések a városi szegény alapra forditandók s a büntetési mérték 2—10 frtig állapitandó meg. A kéményseprökre nézve azon megjegyzéssel hagyatott jóvá, hogy a tél a kéményseprö mesternek évi átalányt is igérhet, s ezt utóbbi elfogadni kénytelen. Ez esetben havonkénti egyszeri tisztitásnál az egyhavi dij 12-szerese, kétszeri tisztitásnál annak 24-szerese jár.

Az italmérésre nézve a miniszter később fog határozni. Miután azonban ez ügy már közel egy esztendeje a miniszternél van, ez pedig a közgyülés kezét az italmérési engedély kiadására további rendelkezésig megkötötte, miután továbbá a korcsmák száma a rendes számról (180) már jelentékenyen (120) leapadt. *Deil* inditványára határozatba ment, hogy a miniszter felkéressék a számos jelentkezö tekintetbe vételével arra, hogy az uj szabályrendelet megerösitéséig a közgyülés az eddig életben volt szabályrendelet értelmében engedélyt adhasson.

Az ültetvényes helyeken szalag nélkül barangoló kutyák által okozott kárért az eb gazdája büntetendö meg, a pénzbirság a szépészeti egylet javára adandó be. Csak ha a gazda kipuhatolható nem volna, irtandó ki az eb.

Hosszabb idöt vett igénybe a jahodnai hadászati út felülvizsgálata tárgyában leérkezett miniszteri leirat felolvasása, mely szerint a miniszter az utat jól kiépittettnek és átvettnek elismeri, a vállalkozót fölmenti és a szerzödésszerü összeg kiutalványozását megengedi. Miután azonban az út oly rosznak bizonyúlt be, hogy már már elhatároztatott annak teljes elzárása, miután a tapasztalat igazolja, hogy a vállalkozó (Gedeon) kötelezettségének nem felelt meg, az útnak ujabbi kiigazitása szükségessé vált, a kormány pedig — daczára, hogy az utat hadászati szempontból nagyon fontosnak találja — átvenni nem akarja, elhatároztatott, hogy egy szakértö bizottság ujabban és tüzetesen megvizsgálja ez útat, s ha bebizonyúl, hogy a vállalkozó szerzödési kötelezettségének eleget nem tett, azon közegek felelösségre vonassanak, melyek a felülvizsgálatnál az út jóvoltát megerösitették. Ezen bizottságba a városi két mérnök, Eder Ödön, Répászky Mihály és Schwarcz Péter jelöltettek ki, kik a jogügyi bizottsággal egyetértve fognak eljárni.

(Második nap. December 22.)

A tegnapi gyülés jkönyve felolvastatván, jóváhagyatott. A kassai vadásztársaság abbeli kérvénye, hogy 1888. évi junius végén lejárandó vadászterületek kibérlése iránt ujabbi 12 évre hosszabbittassék meg, a tanács azon megjegyzésével fogadtatik el, hogy az évi bér (338 frt) valamivel emeltessék s az erdei tisztviselök a vadásztársaság egyenjogu ingyenes tagjai legyenek. (A vadásztársaság ujabb vadnemeket is akar meghonositani s szaporitani.) A *vágóhid* épitése iránt a bizottság azon javaslatot terjeszti elö, hogy egyelöre csak ez maga s legfeljebb az irodára megkivántató helyiség épittessék, még pedig sürgösen, mert a felépités s a régi vágóhid bezárásának határideje 1886. évi julius 1-én lejár. Az épités helyéül a légszeszgyár s a városmajor közelében fekvö telek van kiszemelve, az épitkezési költség pedig 40,000 frt kölcsönfelvétele által fedeztetnék, mi a levágatási dijakból — ha azok fölemeltetnek — kamatostul együtt 15 év alatt törlesztve volna. A Kuszajlával kötött szerzödés, mely szerint a szekerészeti osztály számára bérelt területért évenként 1500 frt helyett 2000 frt fizettetik, egy évre meghosszabbittatott. — Az esküdtszéki lajstrom a törvényszéki elnöknek megküldetni rendeltetik. — Az ipariskolai bizottságba a kilépett 5 tag helyébe Boglárv Antal, Merényi József, Stöhr Antal, Rupp Ferencz és Jachmann János választattak meg. — Az igazoló választmány tagjai (Benczur, Demeter M., Novelv S., Korányi, Schwarcz Vincze és Molitorisz) továbbra is megmaradtak. — Kukovszky Kornélnak segélye és Ocsovinyi lakbérelengedése elfogadtatott. — A polgármester jelentése a házi pénztár megvizsgálásáról tudomásul vétetett. — Breuer Vilmossal (a fövárta elsö emeletének kibérlése iránt) kötött szerzödések jóváhagyattak. — Karenits Antalnak székesegyházi énekessé történt megválasztása tudomásul vétetik. — Hornyákné kérvénye folytán a korcsmajognak kegyelem utjáni engedélyezése iránt, meghallgatást nyer. — A gyermekmenház kérdése későbbre halasztatott, miután fölmerült, hogy nem állami segélylyel volna ez létesitendő, hanem a város önerejéből emelne ilyet.

Végül az elnöklö föispán jelen közgyülés jegyzökönyvének hitelesitésére bizottságot nevezvén ki, a hitelesités foganatositására határidöül csötörtök délelött 11 óráját tüzte ki. Zárszavaiban a bizottsági tagoknak boldog ünnepeket kivánván, miután megéljeneztetett, a közgyülés véget ért.

Levél Kassáról.

Kedves atyámfia!

Az igaz, hanyat eshet az ember nyáron is, s akit a szerencsétlenség kerülget, azt eléri még az ágyban is.

En is voltam lány, kitanultam a kátét, könyv nélkül tudtam az egyszer egyet, azt is tudtam, hogy a lányból asszony lesz s azt is, hogy kettőn áll vásár.

No de ilyet!

Hanem hát igazsága van nekl!

Dicsérem az eszét.

De ne üsse a nagy dobra, mert ez uj politika: a biztos férjhez mehetés politikája.

Csak azt sajnálom, hogy már nem vagyok, — azaz, hogy ne volnék: mihelyt kedvem szottyan, megpróbálom utánozni.

Rá se hederitett arra édes atyámfia de senki.

Pedig szép is volt, jó is volt.

Annál többet foglalkozott ö a mulandóság szomorú gondolatával.

Feltette magában, hogy Kriszkindlibe férjhez megy.

De miképen?

Azt hiszi, hogy e kérdés mián megbubánatosodott a feje, s lehajtotta az asztalra nagyokat sohajtva?

Nem a'!

Felöltözködött szépen s egy barátnöjéunk azt mondta: gyerunk, nézzük meg a karácsonyi kirakatokat.

S ök elmentek, néztek, néztek, megint mentek, egy zengzetes kis sikoly, s ö hanyat vágta magát a járdán.

Mindenki megijedt, csak egy ur nem, aki épen mellette akart elmenni.

Lehajolt, felemelte, megkérdezte, hogy esett, mint esett, hol fáj, hol nem fáj?

Bizony fájt a kis láb.

A megmentö karját ajánlotta, haza kisérte a biczegöt, aztán eljött másnap, harmadnap, mindennap megkérdezni, hogy hogy érzi magát a beteg.

Ma már férj és feleség lettek ök, s ez csak egy imitált hanyatesésbe került.

Nem sok, ebbe' drága világba'.

De mikor az ünnepre valónak meg kell lenni, akármiből teremti is az ember.

Egész héten alig láttuk még egymást a mieinkkel, annyi a dolgunk., lótunk-futunk boltból ki, boltba be.

Elörakatunk magunknak mindenfélét, aztán olyat kérünk, ami nincs, s sajnálkozva ott hagyjuk.

Milyen jól lehet az ilyen kereskedésekben mulatni.

Megtudja az ember, ki mit kap és kitöl kapja, és körülbelül azt is kiókumlálhatja, miért kapja?

Hogy néha az ajándékot nem az kapja, akinek szánva, annak csak a véletlen az oka, mely jár vala dühös feleség, titkos szerelmes, alamuszi férj, dicsekvö szobaczíczus képében.

Az ajándék értékében is sokszor csalódik, aki csalattatik.

Volt egyszer egy jó bácsi és egy huga.

A jó bácsi gazdag, a huga fiatal.

Eljött a karácsony, eljött a bácsi áldást rejtö bö köpenyben.

Hozott szép csillogó ajándékot.

Csupa ezüst, csupa arany.

Megtörtént, hogy a huga egyszer mindezt zálogba akarta csapni.

S kisült a jó bácsi jósága, mert a bácsik okosak, tudják, hogy csak talmi csókot kapnak.

De hogy megfeledkeztém a bobályka-tésztáról.

Talán már el is égett!

Megyek már no, csak ne visongjatok!

Oh, ezek a gyerekek, tudom, megpákoszolták a mákot.

Szerencsés és boldog ünnepeket kivánván az egész háznak s tiszteli a néni a nénit.

Kassán, karácsony havában.

özv. Gágor Kata.

Vallent hangversenye.

E hó 20-án a városi zeneiskola termében volt. Szép, Kassaváros legintelligensebb közönségének egy része gyült egybe, hogy meghallgassák Vallentet, a ki zajtalanul, kis igényekkel jött el hozzánk, de azzal a biztos tudattal, hogy ha itt Kassán győz, legalább Magyarországon bárhová megy, büszkén hivatkozhatik győzelmére.

És Vallent győzött, az a közönség éreztette vele, hogy igazi müvész.

Végigfutottak ujjai a hegedün s felhangzott Godard B. „hegedüversenye." A kiváncsiság ült minden arczon, midön dupla hangjai megrezgették a levegöt. A prim fokozódó erössége, a terz finom tisztasága meglepett; felhatott a magasba, remekül oldotta meg itt a legnehezebb hangokat, majd lecsapott a mélybe; s lassú menetéhen sóhajt csalt ajkunkra. Fortélya eröteljes kifejezésü, pianói finomak, gyengék és kedvesek voltak.

Kerner J. „Du weisst es nicht wie sehr Du mich entzückt", énekli Karenits A. Hangja eröteljes, a magasban túlerössé válik, minek az az oka, hogy kevéssé eröltetni kellett magát, de azért a hangokat tisztán adja ki. Kerner e darabjával egy uj szépet teremtett. Minden hangja lágy, bánatos, fülbemászó, miért e darab inkább nöi, mint férfi ajakra termett, mert mig az elöbbi vonzani, bájolni tudna vele, addig ez utóbbi semmi, vagy nagyon kevés hatást csinál.

Reményi, „Repülj fecském" egyike a legnehezebb daraboknak. Elöször lassú, de mindig rohamosabb futamait ugyan ügyes kéz legyen, a mely tisztán adja elö ugy, hogy a magyar zamat és az érzés melege ne hiányozzék belöle. Az elsöt remekül vitte keresztül, a magyaros zamat is meg volt benne, játszott, hogy magyar az, a ki parancsol a hangoknak, de az érzés nem adatott elö tökéletesen. Itt kell annak közöttünk élni, itt kell mozogni, a ki a „Repülj fecskémet" tökéletes érzéssel akarja eloadni, ismerni kell annak a magyar minden örömét és bánatát. Trillái meglepök voltak, üveghangjai pedig szépen sikerültek. Több müvészt hallottunk, de határozottan mondhatjuk, hogy simán ilyeneket produkálni, még egyet sem, mert a szaggatott üveghangokat könnyebb kicsalni a hegedüböl, de eredeti szépségéböl épen e szaggatás által veszit.

Ezután „Ezt a kerek erdöt járom én", három, söt négy hangban adta elö s ugy tünt fel, mintha a prim mellett terz és alsó quart hangzanék fel.

Kerner J. „Die Nacht", Karenitstöl már határozottan jól lett elöadva, mi arra enged következtetni, hogy az elöbbi darab elöadása alatt hangszalagjai engedtek merevségökböl s tökéletesen jutatták érvényre a legmagasabb hangokat is.

A darab remek alkotás, mi arra mutat, hogy Kerner zenei tehetsége magas fokot ért el.

Paganini „Változatok a G. húron." A variatio Paganini érdeme, de az ügyes elöadás, mikor a G legmagasabb hangjai tisztán jöttek létre, már Vallenté, de ott fejtette ki ügyességét, midön a változatokat üveghangon adta elö; ami pedig felköltötte figyelmünket az a szép tremoló volt.

Ezután Joachim Raff „Cavatináját" játszta, a hol a bassus és staccatója játszta a föszerepet.

Végre „Éjidal" Vallent saját szerzeménye végezte be az estét. A darab arra vall, hogy egy tehetséges férfi játszott ez este, a ki elött nagy jövö áll. Moll hangban van irva, az összeállitása fényesen sikerült, az elöadásnál kerestük azokat, a kik a müvészt kisérik, mert a prim mellett nemcsak a terzet játszta, nemcsak bassust vett olykor belé, de ugyanakkor, mikor ujjaival a húrokat szoritja, egyszersmind pengetve contrát is hoz fölszinre. Az elöadás ugy tünt fel, mintha egy teljes quartett mélabús hangjait hallanók a messzetávolból. Amit a magyar darabnál kihagyott, itt kifejtette azt a rezgetést és érzést, a mi bevarázsolja, leköti a lelket.

A müvészt zongorán Huszka A. és Kerner J. kisérte. Valóban ügyességet fejtettek ki, az összhangzat meg volt mindenütt, technikájukról már volt alkalmunk meggyözödni, de a gyors felfogásról csak most, amikor ily rövid próba után a kiséretet annyira elsajátitották, mi az est sikerüléséhez nagy mértékben hozzájárult.

Ez a mit a müvészröl és hangversenyéröl mondhatunk, a ki élvezetes estét szerzett az intelligens publikumnak, a zene és müvészet barátainak.

Vallent még körünkben idözik s lehet még egy hangversenyt rendez, de mint értesültünk, szeretne közöttünk megtelepedni s európai körutját megszakitaná, ha az egyes családok fölkarolnák ügyét és nála gyermekeiket tanittatnák, de itt volna az ideje, hogy a városi zenedében hegedü-iskolát létesitenének, mert nagyon egyoldalu, hogy a „Kassa városi zeneiskolá"-ban 130 leány kap oktatást zongorában, mig ugyanakkor a fiugyermekek zenei kiképzése el van hanyagolva.

Lehotay Elemér.

Meskó Sándor. †

A közélet egy derék bajnoka hunyta be szemét örök nyugalomra. Sz. kir. Kassa városának régi polgára, a kassai ev. ref. egyházközség fögondnoka, városi bizottsági tag, a felsömagyarországi muzeum rendes tagja: *Meskó* Sándor f. évi deczember 20-án Kassán hosszas szenvedés után meghalt. Az egész város ismerte a becsületben megöszült polgárt s 70 éve daczára senki sem merte hinni, hogy a kaszás fölötte is diadalt arat. Eröteljes testalkata, sugárzó arcza, viruló egészséget hirdetett még az utolsó idöben is, pedig keblében ekkoron már a halál férge pusztitott. Meskó a függetlenségi párt hive volt Luzsénszkytól Irányi Dánielig s szóval és tettel harczolt meggyözödéséért. Évek hosszú során át a párt elnöki tisztét is viselte, s csak midön a betegség ágyhoz szegzé, mondott le ezen önzetlenül vezetett hazafiui kitüntetésröl. Meskó az irodalmat is nagyon pártolta. Erröl gazdag házi könyvtára tanuskodik, melyben a közelmult 15 év alatt megjelent minden értékes munka föltalálható.

Szép vagyonát a kassai ev. ref. egyházközségnek hagyományozta, mely abból a végrendelet értelme szerint juttatni tartozik: a sárospataki kollegiumnak 10000 frtot, 2000 frtot a supplikáns-alapnak, 2000 frtot az abauj-tornamegyei ref. lelkészek és tanitók árváinak, 2000 frtot a magyar hirlapirók segélyegyletének, 4000 frtot egy Kassán épitendő uj ref. templom alapjául, 6000 frt alapot a ref. lelkész fizetése javitására, ugyanigy 6000 frtot a kántortanitó részére, 500 frtot a kassai közkórház javára, 1000 frtot egy ágy-alapra ugyanott szegény kálvinistáknak, 500 frtot a szinház-alapra, ritkaság-gyüjteményét a felsőmagyarországi múzeumnak, 1000—1000 frtot kereszt-gyermekeinek és további 200 egész 500 frtot távoli rokonai, szőlőjének haszonélvezetét a ref. lelkész és kántornak rendelte adatni, ékszereit stb. ápolói és rokonai kapják. Gazdag könyvtárát pedig Juhász Andor urra hagyományozta.

*

A köztisztelet és közbecsület, melylyel irányában az egész város viseltetett, temetésénél jelentkezett, mely kedden délután 3 órakor ment végbe s melyen a város, megye, törvényszék s nyilvános intézetek elsői és számos polgár, a dunáninneni kerület superintendese, Kún Bertalan ref. püspök Miskolczról s több vidéki lelkész is megjelent. A szertartás gyászdallal vette kezdetét, melyet a kassai dalárda énekelt el. Ezután *Béky* Sámuel lelkész megható szavakban ecsetelte Meskó érdemeit s hő imával bocsátotta a kedves halottat a hosszú utra. Végül a dalárda még egy dalt énekelt. A menet az apácza, fő- és forgách-utczán keresztül haladt a temetőbe.

Ujdonságok.

Lapunk legközelebbi száma a hármas ünnep miatt csütörtökön f. hó 31-én jelenik meg s hogy tisztelt olvasóinkat a vasárnapi szám elmaradása miatt kellőleg kárpótoljuk, mai számunkhoz teljes iv mellékletet adtunk tisztán irodalmi részszel. Kiterjedt figyelmünk mindentekintetben arra nézve, hogy olvasóink az ünnepek alatt kellemes szórakoztatást találjanak s ha ebbeli czélunkat elértük, fáradságunk mértékén túl is jutalmazva lesz.

Kinevezés. *Sztokovsky* Brunó kassai kir. törvényszéki jegyző ugyancsak ezen törvényszéknél alügyészszé neveztetett ki.

Hymen. Lovag Kees György táborszernagy, a hatodik hadtest parancsnoka leányát, Mária urhölgyet, e hó 28-án 11 órakor d. e. vezeti oltárhoz Krischker Ferdinánd az Orsolyaszüzek templomában.

A „Pester Lloyd“ e hó 22-ik számában Kassáról azt a szenzácziós hirt közli, hogy Farkas István a szikszói járás főszolgabirája öngyilkosságot követett el, melynek állitólagos oka, hogy ellene fegyelmi vizsgálat van folyamatban. Hogy a Lloyd honnan vette ezt a hirt nem kutatjuk, *de hogy irója meggondolatlanul hurczolta meg egy ritka jellemü tisztviselőnek a nevét az bizonyos, mert az egész dolog mende-monda, melynek eredete, forrása rejtély, s melyről a legilletékesebb helyen egyáltalán semmit sem tudnak.* Hisszük, hogy a Lloyd kassai tudósitóját nem ephemer értékü hirvadászat vezérelte s hogy a czáfolattal nem fog késni.

Király és művész. Lajos bajor király meleg hangu levelet intézett Benczur Gyulához, kifejezve részvétét a müvésznek, édesanyja halála alkalmából.

A kassai dalegylet e hó 19-én saját helyiségében kedélyes közvacsorával ünnepelte meg hároméves fenállását.

Tánczmulatság. A kassai izr. nőegylet január 6-án a kereskedelmi kör helyiségében pikniket rendez, melyhez tekintve a jotékony czélt, meghivók nem küldetnek szét.

Jótékonyság. A karácsony alkalmával a kapitányság a város költségén nevelt kis gyermekekről is gondoskodik s az öröm emelésére holmi apróságokkal, többek között gyümölcscsel is meglepi. E nemü czélra id. Kemény Lajos hétfőn egy putton almát adományozott.

A kassai jótékony nőegylet szerdán rendezte a gondozása alatt álló külvárosi ovódában s az árvaházban a kicsinyek számára a karácsonyi ünnepet. Az ovódában, mely Konrády Mihály telügyelete alatt áll. 3 órakor vette kezdetét az ünnepély a nőegylet alelnöknője, Hegedüs Lajosné. Wandraschek Károlyné. Lengyel Georgin óvónő és a gyermekbarát. Fabinyi Gyula jelenlétében. A kisdedek feszült figyelemmel lesték, mit hozott nekik a kis Jézus. Egy alkalmi dal után jött az ajándékok szétosztása, kiki gyümölssöt. játékot s ruhanemüeket kapott, melyekért a kis Dolezsál Guszti mondott a jótevőknek szép szavakban köszönetet. — *Az árvaházban* az ajándékok egy nagy karácsonyfára voltak erősitve. mely körül a 15 leány s 16 fiu gondnokukkal az élén egy szép dalt énekeltek. Majd elölépett az árvaház legszorgalmasabb leánya Orenics Mariska s oly szépen mondta el a többiek nevében a köszönetet. hogy mindenkit meglepett. A fiuk részéről a kis Rozgonyi Gyula tartott dictiót. Az árvaház három legjobb gondnokoltja szabadon választotta ajándékát. A többiek érdem szerint jutalmaztattak. Volt enni való, ruha. kötő, játékszer. könyv stb. quantum satis. Lesz is öröm hegyen-völgyön!

A polgármester pedig tegnap délután osztogatta ki a városházán a városi szegények közt az ajándékot.

A szegények karácsonya. Nem olyan ez, mint az előző években volt. Derék és nemesen gondolkozó városi kapitányunk *Lokhorn* János szobájában egy karácsonyfa állott. teleaggatva ruhanemüekkel, csecsebecsékkel, ennivalókkal s midőn a szent este beállott. előhivattak a város szegényei, gyermekei, mert hát a kapitány ur soha sem feledkezik meg ezekről s kiki leszedte a magáét. Majd dusan teritett asztalhoz ültették s amúgy magyarosan megvendégeltettek. Hadd legyen számukra is egyszer ünnep s midőn távoztak, mindenki áldólag mondogatta, hogy őket is fölkereste a kis Jézus. Azóta fordult egyet a világ, a nyomor, inség, elszegényedés mind nagyobb, tehát a kis Jézus is szerényebb. Az adakozások nem folytak be bőkezüen, de azért a kapitány ur most sem feledkezett meg övéiről. Nincs ugyan karácsonyfa, nincs teritett asztal; de a legszükségesebbekről mégis gondoskodott. A befolyt adakozásokból süttetett kalácsot, kenyeret, vett némi ruhanemüt s midőn az est beállott, elküldte azt a szükölködőknek, kik ebből is lucullusi lakomát csaptak s az ég áldását kérik a jótevőre.

Vadász József reáltanár mult szombaton a főreáliskolában tartotta a Nemzeti Kör által rendezett felolvasását a sóról, melyet gyakorlati mutatványokkal kisért. A szépszámú s nagyobbrészt hölgyekből álló hallgatóság a kitünő előadást zajosan megéljenezte.

A választás előtt. Szombaton jár le a kassai szinházra kiirt pályázat határideje. Vasárnap ül össze a szinügyi választmány, s dönt a kérdés fölött: ki legyen a kassai szinigazgató? Egy izben már hozzászólottunk az ügyhöz, még pedig azért, mert különösen az utolsó évben a kassai szinügy oly mérvben való hanyatlását észleltük, hogy tekintettel szinészetünknek országszerte elismert fényes multjára, szivünk fáj, ha a visszaesést látjuk. Egy uj aera küszöbén állunk, uj direktort kapunk. A helyes megválasztástól függ, ott fog-e ragyogni városunk neve az elsők között. Ha jobbra fordult az ügy, a választmány érdeme, de a felelősség is őt terheli. Még van idő a komoly megfontolásra, vesse minden egyes tag latba lelkiismeretes érdektelen meggyőződését, tartsa szeme előtt városunk igényét, érdekeit s ezután lépjen az urnához. Ha igy lesz. szinészetünknek nyert ügye lesz s Kassa derék, jóravaló szinigazgatót s szintársulatot kap. Tájékoztatóul nyilvánosságra hozzuk azon igazgatók neveit, kik tegnap estig kérvényeiket beadták: Bogyó Alajos (Győr), Dancz Lajos (Miskolcz), Miklósy Gyula (Szathmár), Jakab Lajos (Székestehérvár), Saághy Zsigmond (Nyitra), Tóth Béla (Szabadka), Nagy Vincze (sehol), Komlósy József (M.-vásárhely)……… A közelmultban kimutattuk, ki állhatná meg helyét Kassán. Az igazság érdekében pedig és szemben egy helybeli lap azon reklamesináló alaptalan kijelentésével, hogy Nagy Vincze pályázik s igy a többiek elesnek, kötelességünk megjegyezni, hogy mindenki *egyenlő joggal* adhatja be kérvényét, söt Nagy Vincze jelenleg hátrányban áll, mert innen távoztakor megigérte, hogy nyolcz napon belül jelentkezni fog az iránt, reflektál-e a kassai szinházra vagy sem s erről nemcsak hogy megfeledkezett, hanem határozottan kijelenté, hogy a kassai szinház neki kicsiny. Ezek megtörténte után a közbizalom az itt volt *Tóth* Béla felé fordult, már csak azért is, mert Szabadkáról már két izben jó direktort kaptunk. Tóth Béla megyénk szülöttje s ugy ő mint társulata jó névnek örvend. A város s a szinügy sokat nyernének a törekvő direktor személyével s az igazat megvallva, itt az ideje, hogy e téren is egy kis lendületet észleljünk.

Nagy Vincze — mint Temesvárról jelentik — az ottani szinház igazgatását a városi tanács meghivására ideiglenesen átvette. Ezzel kapcsolatosan megemlitjük, hogy Nagy Vincze ruhatárát — mint a Szinpad jelenti — tegnap árverezték el Szegeden. És Nagy Vincze mégis Kassára akar bejutni direktornak! Igazán megfoghatatlan. Tréfának is rossz.

Az éjféli mise csak a ferencziek, domonkosok és az erzsébetvárosi templomban fog megtartatni. Mind három ünnepen az előbbeni két templomban nagy mise s vasárnapon ünnepi prédikáczió lesz.

Magyar szt. beszéd lesz pénteken, karácsony első ünnepén délelőtt $10^1/_2$ órakor a domonkosok templomában.

A jászóvári premontrei rend az országos m. képzőművészeti társulat sorsolásánál Brodszky Sándornak a műcsarnokban közszemlére kitett „Tájtanulmány-alkonyat“ czimü igen sikerült képét nyerte.

Eljegyzés. *Kubinszky* Károly S.-A.-Ujhelyből e napokban jegyezte el *Klein* Simon kassai iparos leányát, Etelkát.

Felolvasás jótékonyczélra. *Dr. Földi* Miksa 1886. évi január 6-án délután 3 órakor a polgári társaskör termében (Löcsei ház) felolvasást tart a gyermeknevelésről. Belépti dij 30 kr. A befolyó összeg felerészben a munkás-betegsegélyző-egylet, felerészben pedig a nyomdászok és szabók segélyző-egylete javára fog fordittatni. Úgy a fölolvasás érdekessége, mint a jótékony czél feleslegessé teszi, hogy a közönséget a megjelenésre buzditanunk kellene.

Markotányosok. A kassai kapitányi hivatal felhivja a város lakóit, első sorban pedig a 34. gyalogezred szabadságos és tartalékos legénysége közül mindazokat, kik mozgósitás esetén markotányosi szolgálatra vállalkozni hajlandók, hogy nála mielőbb jelentkezzenek.

Az elemi iskolákban jelentkező vörheny miatt az iskoláknak január 7-ikig való bezárása a városi fő orvos által véleményeztetett.

A szájkosár. A „Kassai Szemle“ Csicsója következő levél közlésére kér fel bennünket: T. szerkesztő ur! Én hét éves kutya vagyok. Tegnap este gazdám hazajött és elbeszélte, hogy nekünk szájkosarat kell hordanunk, mert dühödési esetek fordultak elő a kutyák között. Már most azt kérdem én: minden embert megkötöznek-e azért, mert dühöngő? Én pl. naponkint 12 óráig odahaza vagyok, semmi dolgom, legfeljebb talpaimat szoktam nyalogatni. Ha este 8 órakor kimegyek, füvet eszem, hogy a mi szőr maradt a számban, az lemenjen a torkomon, már most szájkosárral menjek ki? E tárgyban értekeztem a szerkesztő ur Csicsójával, Hectorral, Nmissel s e rendszabályt mindnyájan nevetségesnek és ostobának tartották. Ha oly nagyon félnek a mi dühünktől, ugy ne tegyenek bennünket dühössé; egy káros rendszabálylyal pedig ne kinozzanak meg egy egész fajt. Az ön tisztelő kutyája: Ajax.

Elvesztett Berczik Sándor törvényszéki hivatalnok hétfőn délelőtt a főutczán a törvényszéki és pénzügyi igazgatósági épületek közötti uton egy csomag hivatalos iratot. A becsületes megtaláló kéretik e reá nézve értéktelen iratokat a kapitányságnál letéteményezni.

Örömhir — akinek. Következő szálló-, vendéglő- és kávéháztulajdonosoknak: Schalkház, Schubert, Docskalik, Mondl, özv. Marossyné, Thürmer, Thürnreiter, Richter, Steurer, Bayer (mészáros-utcza), Korniczky, Hübsch, Salzberger, Freudenfeld megengedtetett üzleteiket az ünnepek tartama alatt egész éjen át nyitva tartani. Az engedély hétfőn reggel jár le.

Szinházi műsor. Pénteken „A sötét pont“ Csiky legujabb szinmüve, először. Szombaton Tóth Ede régibb népszinműveinek egyike „Kerekes András“. Vasárnap „Szökött Katona“ népszinmü, irta Szigligeti Ede.

Kiss Albert jóhirnévnek örvendő vívómester Kassán vivó-iskolát fog legközelebb alapitani.

Sikerült füzérkét rendezett Révész Imre szombaton tánczískolájában, mely a növendékeket majdnem éjfélig kedélyes hangulatban tartotta.

Csóka Sándor szinigazgató, mint hiteles forrásból értesülünk — ha még továbbra is oly közönynyel találkozik, aminőt eddig a közönség tanusitott, nem várja be a saison végét, hanem idő előtt eltávozik. Tett is eziránt már lépéseket s a közel városok tanácsaihoz fordult a szinháznak január végétől vagy február elejétől való átengedése iránt.

A Schalkház szállóban vasárnaponkint a katonazenekar által rendeztetni szokott hangversenyek a közönség érdeklődésével találkoznak és mindenkor nagy látogatottságnak örvendenek. Pretl, a zenekar karmestere — különösen az utóbbi időben — nagy gondot fordit a programm összeállitására s tőlötte sikerült számokat produkál. Igy legközelebb sikerült „Operette estélyt“, mult vasárnap pedig a „Magyar estélyt“ rendezett, a számokat magyar zeneszerzők munkáiból állitván össze. Mint különösen emlitésre méltó számok kiemelendők: Pretl „Magyar induló“-ja, Doppler „Ilka“-jának nyitánya, Liszt III. „Rhapsodiája“, Huber „Király induló“-ja és Kéler potpouri-ja. A számokat a jelenvolt polgári és katonai körök elsői zajosan tapsolták.

Ellopott takarékpénztári könyvecske. Csizmár János f.-tökési lakos két ökrét eladván, azok árát 180 frtot a kassai takarékpénztárba elhelyezte. Tegnap pénzét kivenni akarván, a könyvecske hiányát vette észre. A betéti könyv száma 9170.

Jó madár. A kassaiak előtt nem ismeretlen hirhedt szédelgő *Onczay* Gyula e napokban adatott át Budapesten a fenyitő törvényszéknek, mert Steinitz ottani kávéháztulajdonostól 250 frtot csalt ki azon ürügy alatt, hogy ez összegen a kávés részére daltársulatot szervez.

Talált s a kapitányságnál letéteményezett Melczer György postakalauz 14 frtot.

Körözött egyén. *Fischer* Gusztáv, állitólag késmárki születésü 22 éves egyén kedden Lefkovits Ármin korcsmáros ujdonat uj kávészinü, koczkás bélésü felső kabátját kicserélvén s Krauszhaar Károly katonazenész ezüst remontoir óráját ellopván, hihetőleg az oderbergi vonattal Kassáról eltünt. Köröztetik.

Üzletáthelyezés. Ötvenhat éven át virágzott a főutcza 58. számu Dörner-féle házban a jó névnek örvendő *M. Schindler*-féle női divat- és pipereáru üzlet. Az egész felvidék, de még a távolabb fekvő helyek is ismerték a czéget s halmazszámra jöttek a megrendelések. A czég régi tulajdonosnője elhalálozván, utódja az üzletet folytatja nemcsak, hanem kibővitvén, megnagyobbitván e czélra alkalmasabb, a városháza épületében ujonnan berendezett helyiségbe helyezte át. Midőn ezt tisztelt olvasóink s a nagyérdemü hölgyközönség becses tudomására juttatjuk, személyesen is meggyőződve ez üzlet czélszerüségéről, azt továbbra is a legmelegebben ajánljuk mindazoknak, kik a legujabb női divatáruczikkek valamelyikében szükséget éreznek, mert a megrendelés pontos és gyors teljesitése mellett a jutányos árak is szem előtt tartatnak. Erre vonatkozik egyébként a czégnek mai számunkhoz mellékelt körlevele is.

CSARNOK.

A társalgónő.

— Ries Hermin eredeti regénye. — 24

D'Argan amidőn az életúnt elszántságával akarta magát az örömök lelket zsibbasztó karjába dobni, akkor egy új, soha nem ismert érzelem ragadta meg lelkét.

Sokáig nem tudta, mi vonzza őt oly ellenállhatlan erővel a *rózsa-terembe*, miért ohajtja látni azt a szende magyar leányt.

Éles szemeivel csakhamar átlátta, hogy ez a leány olyan, mint a vulkán, melynek külseje nyugodt, sima s bensejében ezer halált rejt.

Klárában Egidet látta maga előtt. Egidet, megtisztulva minden földi salaktól, ugy, amint ő azt a lényt, akit lelkének, szivének egész hevével imádni képes.

Mi sokszor festé le képzeletében ezt a lényt.

Igen, ő Klárát nem ma látja először, ő ismeri, édes álmainak megtestesült képe ő.

Égszin tiszta szemeiben ugyanaz az észbontó tüz lobog, mit Egidenél oly sokszor csodált, mi hozzá köté lelkét, mi azon vágygyal tölté el, hogy annak a lobogó tüznek mélyére pillantson.

Oda pillantott s elbódult ……

Talán tapasztalatlan volt még akkor, s szerelmi mámorában mindent ugy vélt látni, amint az ittas lelkének jól esett.

Hajh, ha oly éles látással birt volna akkor, mint ma!

Ó nem okolja Egidet csalódása s mindazon fájdalmak miatt, mit szenved. Egide csak játszott a szerelmes fiatal emberrel.

Ó a hibás, örültség volt Egidet, a sokat tapasztalt s nálánál jóval korosabb nőt igaz szerelemmel körül venni.

Minden ilyen gondolatát egy pohár pezsgő követé s szeme folyton Klárán függött.

Keble lázasan emelkedett, amint Klára a mulatók közepett, társnője által magára hagyatva, csodálói seregétől körülvéve, bátortalanúl pillantott maga körül, mint a félénk őzike.

Sokszor harag borította el arczát, amint valaki bizalmasabban közeledett feléje. Klára határozott magatartása, kézmozdulata elárulta, hogy őt nem kell félteni.

Igazán különös teremtés.

Ki nem állhatja a társaságot s mégis fölkeresi. Öltözéke, megjelenése eláruljá, hogy hatásra nem számit s még sincs ellenére, ha csodálják.

Társalkodónője határtalan fölényt gyakorol reá.

Miért?

Ez mindmegannyi kérdés volt, mire feleletet nem talált D'Argan, de kis ülő multán megtalálta azt magában Klárában.

E szép gyermek nem törődik azzal, mi körülötte történik, mintha minden eselekménye egy hatalmas kényszerüségnek volna alávetve.

Ki gyakorolhat ily hatalmat ez ártatlan lény fölött? Társalkodónője.

Mindinkább titokszerübbnek tünt fel előtte Klára lénye.

Szereti, de előbb tanulmányozni fogja.

Komolyan megfigyeli a helyzetet, melyben él.

Ugy érezte, mintha valami veszély fenyegetné.

A megismerkedésre a legrövidebb utat választotta.

Másnap az ezredesnél látogatást tett, s az ezredes személyét igen megnyerte tetszését. Annál kevésbé a társalkodónő, ki iránt első pillanat óta ellenszenvet érzett.

Klárát otthonában nem láthatta soha, a társalkodónő gúnyos mosolyából következtette, hogy ezt ő intézi igy.

Mi okból?

A társalkodónő ugy látszik, mintha félne tőle.

De hát miért?

Erre rá kell jönnie.

Nagy meglepetésére azonban azt hallotta az ezredestől, hogy már elhagyják Párist.

— Hiszen még tegnap erről szó sem volt.

— Leányom akarja igy.

— Ugy e pillanatban kell megmondanom, uram, hogy szeretem leányát. Kezét kérem.

Az ezredes köhögött.

— Elhiszem, gróf ur, de … most vegyünk bucsut.

— Örökre?

— Örökre — mondá az ezredes határozottan.

A gróf meghökkent.

Itt történt valami.

Önkéntelen eszébe jutott a társalkodónő.

Az ő müve, de hát miért?

— Jól van, uram, — mondá a gróf, — megkérdezhetném okát lakonikus válaszának, de …

— Kérdezetlenül is megmondom … azaz, igérje meg, hogy leányomat mindenha kerülni fogja.

— Ohajtása ez önnek, uram?

— Nyugalmam függ tőle.

A gróf fejét rázta. Mitsem értett a dologból, de az ezredes tekintete igen megindította.

— Igérem. Nem fog látni, csak akkor, ha ön megengedi, ha szüksége lesz reám.

Az ezredes hálásan szoritotta meg kezét.

D'Argan különös gondolatokba mélyedve hagyta el a palotát.

Nem vette észre, amint Olga gúnyos mosolylyal ajkán elsuhant mellette egyenesen az ezredes szobájába.

— Megtörtént, — mondá az ezredes Olgához, — kiadtam szép módon az utját.

— Ezzel leányának tartozott.

— Ön mondja, bár nehezemre esett. Most csak még Dórétől szabaduljunk.

— Attól már megszabadultunk.

— Nem értem? ……

— Csakugyan van valami a dologban?

— Van.

— S ön nem mondta meg neki, milyen véleménynyel vagyok felőle, hogy gyülölöm a léha férfiakat, nem mondta meg neki, hogy Klára egyetlen leányom, fél millió örököse. …

— Ezredes ur, — vága közbe Klára fontos képet öltve, — amennyire tőlem telt, nem mulasztottam el semmit, de őszinte leszek.

— Őszinte!

— Igen, Dóré nem Klárát szereti, nem ő miatta jár a házhoz.

(Folyt. köv.)

Kassai piacz.

Deczember 23. 1885. Egy 6 dekagrammos zsemlye 2 kr. — Kilogrammban abajdócz kenyér 14—12 kr. Rozs kenyér 10—8 kr. Marhahus 60—54—48 kr. Borjúhús 70—54—52 kr. Bárányhús 46—44—38 kr. Sertéshús 56—50—44 kr. — Szalonna füstölt és nyers 60—48—46 kr. Patens gyertya 60 kr. Untött gyertya 56 kr. — Szappan 40 kr. — Tojás 1 drb 3 kr. — Egy liter mák 28—26 kr. — Egy liter vaj 70—66 kr. — Egy kgramm zsir 64—60 kr. — Liszt 100 kiló 16.60, 15.—, kilója 16½—15 kr. — Borsó 9.——8.—, literje 14—12—10 kr. Lencse 7.80—7.—, literje 14—12—10 kr. Paszuly 6.80—6.60, literje 12—10—8 kr. Aszalt szilva 8.—, 7.—, literje 12—10 kr. Őrlött dara 8.40—8.—, literje 14—12 kr. — Tatárka 8.60, 8.—, literje 14—13 kr. — Burgonya 100 liter 1.30—1.20 kr. — Búza hektoliter 5.50—5.30. — Kétszeres 4.50, —.—. — Rozs 4.40—4.30. — Malátaárpa 3.50,—.—. — Arpa 3.20—3.—. — Zab 2.20, 2.—. Kása 9.50, 9.—, Kukoricza 3.40, 3.30. — Spiritus 1 liter à 100 Tralles 31—30 kr.

Felelős szerkesztő: **Ries Lajos.**

HIRDETÉSEK.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására adni, hogy

báli virágok, kelmék és selymek

üzletemben dús választékban kaphatók.

Teljes tisztelettel

Várkoly János, Kassán,

Fő-utcza, 42. sz. 3—3

Ifj. Schwartz Salamon butorgyáros

Kassa.

Van szerencsém értesiteni a n. érd. közönséget, hogy

épület-, butor-asztalos és kárpitos-mühelyemet,

megnagyobbitva és korszerüen berendezve

Erzsébettér, Kórház-utcza 1. és 2. számu saját házamba

tettem át.

A midőn ennek szives tudomásúl vételét kérném, nem mulaszthatom el a nagyérd. közönségnek éveken át irántam tanusitott változatlan bizalomért hálás köszönetet mondani, kérve, hogy azt számomra továbbra is fentartani legyen szives.

Asztalos- és kárpitos-mühelyemben a legszerényebbtől a legfökozottabb lakó-szoba berendezéseket, u. m. terem-, dió-ából, melyekből **főutcza 4. számu üzletemben** nagy választékot tartok. Fa- és kárpitos-butorokon kivül nagy raktárom van mindenféle vas-butorok, carnissák, tükrök, képek, márvány-lappal asztalok, eredenzek, éjjeli szekrények és számtalan ez iparhoz tartozó tárgy, melyek a **legolcsóbb és minden versenyt kizáró áron jótállással adatnak el**, különösen most, a midőn **tulhalmozott raktáraimat kiüriteni kénytelen vagyok.**

Menyasszonyi lak-berendezések, a legrövidebb idő alatt szállittatnak.

Egyszersmint felhivom a n. érd. közönség figyelmét a kórház-utczai 1. és 2. sz. saját házamban berendezett

butor-kölcsönző-intézetre

— hol mindenféle butor és berendezési czikk igen előnyös feltétel mellett kölcsön vehető.

Magamat a n. érd. közönség további kegyeibe ajánlva, vagyok

mély tisztelettel

ifj. Schwartz Salamon, butorgyáros.

Raktár: Kassa, főutcza 4. sz. a.

Felvétetik: egy **müvezető**, ki ugy a butor- mint épület-asztalosságban gyakorlott és kitünően rajzol, továbbá **több** jó asztalos-segéd.

Erzsébettér Kórház-utcza 1. és 2. számu házamban több kényelmes lakás és istálló bérelhető. 2—6

Verseny

a ló-takaró szédelgésnek!

A 87 év óta fenálló cs. kir. szab.

takaró- és pokrócz-gyár

azelőtt LICHTENAUER özvegye és FIAI

bécsi raktárából szállit

ló-takarókat

190 cm. hosszú, 130 cm. széles, elpusztithatlan minőségben, sötét alapszin és élénk sávokkal, darabját

1 frt 60 krért

csomagolással együtt.

10 darab vételénél 1 darab díjmentesen, vagy az árnál 10% engedmény adatik.

Egyedül a tömeg-gyártás és óriási forgalom jattat bennünket abba a helyzetbe, hogy e **ló-takarókat ily rendkivüli nagyságban és kitünő minőségben oly rendkivüli olcsó áron** adhatjuk. Több száz köszönő irat mindenki által megtekinthető.

Szállitás csak utánvéttel. Nem tetsző kifogás nélkül visszavétetik.

Czimünket kérjük pontosan megjegyezni:

Pferde-Decken-Fabriks-Hauptniederlage

Wien I., Rothenthurmstrasse 14.

Óvás!

Mindenkit óvunk oly czégektől vásárolni, melyek félnek nevüket nyilvánosság elé hozni és hirdetéseinket jogtalanúl utánozzák. 3—6

Elővigyázat ajánlatos.

NEUE (13.) UMGEARBEITETE ILLUSTRIRTE AUFLAGE.

24 HEFTE ODER 16 BÄNDE

Brockhaus' Conversations-Lexikon.

Mit Abbildungen und Karten.

Preis à Heft 30 kr.

VIERHUNDERT TAFELN.

JEDER BAND FL. 4.50. LEINWAND FL. 5.40. HALBFRANZ FL. 5.70. Ö.W.

Nyomatja Ries Lajos kiadó saját könyvnyomó-intézetében Kassa 1885.

A „Kassai Szemle“ karácsonyi melléklete.

Kassa, 1885. deczember 24.

Karácsony.

Születünk s meghalunk. E két eszme sarkpontja az egész emberiségnek.

Dolgozunk, fáradunk, izzadunk, kergetjük, üldözzük egymást, s hogy keblünk hiuságát kielégitsük, hogy magasra törő vágyaink teljesüljenek, hirnév után hajhászunk, s hogy ezt elérjük, képesek vagyunk saját énünket feláldozni; miért? ki tudná megmondani.

S mi ezt költészetnek nevezzük; holott e két eszmén belül aligha van költészet.

De hát akkor hol van? hol az a magasztos eszme, mely az emberek keblét hangosabban készti dobogni?

A virág, mely a tavaszi nap első sugaránál született, a másik perczben ugyane nap melegétől, elfonyad, elhal ···

Az emberek is születnek és meghalnak ···

Születünk és meghalunk! s az idő halad változatlanul; évtizedek, évszázadok multak; — csak e két eszme, mint a sötét fenyvesek örökzöldje, nem változik soha!

Születés és meghalás! Minő két eszme!

E pontnál vagyunk ujra.

Karácsony! e szó magában foglalja e két eszmét; a születést és meghalást.

Az eszme születik s az év elmul.

Mily borzasztó ellentét! Künn a téli vihar által korbácsolt hófergeteg iszonyu játékába belevegyül az északi szél zugása, mely ugy hangzik, mintha az elpusztult, kihalt természetet siratná; s e hófergetek félemletes chaosában, mintegy intelmül az istenség hatalmának, születik az emberi lét megváltásának legmagasztosabb eszméje; egy eszme, a mely gazdagot és koldust, ártatlant és gonosztevőt s mindent, mindent egyaránt elfogulttá tesz, felemel s szent ihlettel tölti el a keblet s egy véghetlen eszményi világba ragadja még a legelfásultabb gonosztevőt is; egy eszme, a melynek születésében az *emberi lélek halhatatlansága* fekszik, melynek alapja oly erős, mint a *hit*, mely ez eszméből, ez alapból emelkedett, s mely mint a természet változandósága, öröklő, s mely boldogsággal árasztja el az egész világot és reménynyel s szeretettel tölti be szivünket.

Születünk s meghalunk!

A természet elhal s az eszme születik!

S mig a haldokló természet önmagának zeng gyászéneket, addig az emberek ünneplik az eszme születését.

És hányszor ünnepeltük mi már ez eszményi ünnepet, hányszor ünnepeltük már az emberi kebel e legmagasztosabb költészetét!

Mily örömmel várjuk közeledtét, ha itt van, ugy örvendünk e gyermek-ünnepnek, mintha bennünket, mint ezeket, legelőször hatna át e magasztos költészet pillanata!

Ez a valódi költészet, egy rejtély, mely boldogsággal tölti el keblünket mindig, látva, miként örvendenek a kisdedek ez ünnepnek, hallva, játszi-enyelgéssel miként kérdi a romlatlan gyermeteg sziv, hogy mit hozott neki e napon a kis Jézuska?!

Van-e élő lény, kinek keblében ez eszményi ünnep édes vagy keserü emléket ne idézne föl?, édeset annak a ki maga előtt látja az elmult idők boldog képét, s a kivilágitott karácsonyfa s minden örömtől sugárzó arczu szülőire, édes anyjára emlékezteti, a ki őt, mint ő e pillanatban szeretteit, megcsókolá s mondá, im lásd, mert jó gyermek voltál, ezt hozá ajándékul a kis Jézuska; imádkozzál s köszönd meg neki ez ajándékot s maradj továbbra is jó gyermekem; keserüt annak, a ki mindezt nem ismeré, a kinek serdülő korától kezdve meg kelle mérkőznie a lét küzdelmeivel, a ki, mint egykor szülői őt, könyes szemmel csókolja meg ma övéit s azzal vigasztalhatja csupán, hogy talán jövőre jobb sorsunk leend és akkor neked ezt, neked azt fog hozni a kis Jézuska; és ismét édeset annak, a ki gyermek-éveiben a jólét minden örömeit átélvezé, boldog volt, de a ki önmaga ásta meg jövőjének sirját, aki a romboló ár vészeinek könnyelmüségből ellentállni képtelen vala s addig, s oly mélyre sodortatott, hogy lassan lassan eldobott magától minden nemesebb érzeményt, kivetköződött emberi méltóságából s annyira sülyedt, hogy ma a börtön büzhödt légkörében fetreng; édeset, mert érzéketlen szivét, mint napsugár sötét felhőkön keresztül az elhagyott, puszta tájt, ugy világitja be e napon az emlékezet sugara s talán a megbánás szállja meg bünterhelt lelkét, és sirva borúl ágyára s álmodik karácsonyfáról, szebb jövőről, szabadságról,

Az eszme születik s az év elhal!

Minő születés! Minő karácsony! Mennyi szenvedés és fájdalom! Miért?

Vajha ez eszme születése, melynek tiszta fénye világitótornya vala a sötétségben tévelygő emberiségnek egykoron, oly fényességet volna képes terjeszteni azok szivébe, a kiknek hatalmában áll segiteni a szegények és ügyefogyottak szomorú helyzetén, hogy legalább e szent napon ne érezzék a nyomor kinos gyötrelmeit.

Czinke.

A szamár.

Két koldúló barát, az istenadta!
Bejárva várost és falut.
Egy hüvös erdő bársonyos füvében
Mindkettő — szépen elaludt.

Álmuk leirni, ám hiú törekvés,
De hogy szép volt, azt gondolom,
Az ébredők szemébe' csupa tüz, láng ···
S mosoly ült arczukon, ···

Hogy elkerüljek minden félreértést,
Eloszlatom hát a gyanút,
A két atyusnak álma ideálja
Volt a borocska és a lúd.

Igy felcsigázva biz' megszomjazának,
De álmuk óh, álom maradt ···
Sohajtva kelnek útra szomjan-étlen ···
Sem egri bor, — se jó falat.

Szótlan haladtak, értem némaságuk —
A viz csak éget és nem olt ···
Be' más a bor, ha éget, ámde olt is ···
A két barát csak bandukolt.

A part alatt, duskálva búja fűben
Egy bús szamár legelgetett ···
Ha ő nem él — nincs ember, ki megirja
E furcsa kis történetet.

Mondám, legelt, de hát a buksi gazda
— Kinél a búbaj, nagy iga —
Hámot vetett a nyakába, hogy ne álljon
Őrzetlenül — a talyiga.

Ő meg maga, mert nem tilosba jára,
Ágat-bogot tört, tüzre jót, ···
A munka folyt, s az ott hagyott szamárra
Igen kevéske gondja volt.

A két atyus ··· megáll ··· nem látja senki ···
Gondolkodik és összenéz ···
Bravissimo! — pompás a planum ··· úgy-e?
Jó néha egy parányi ész. ···

Szépen leoldja egyikök a hámot,
— A mit terhül hord a szamár —
„Reád bizom csacsinkat, vidd ··· de gyorsan ···
Az erdő mély — a nap leszáll. ···“

S a part alatt legelgető szamárka
Eltünt — elöl s utána köd: ···
A szent atyus, ki gondjait viselte,
Kaczag a szép *„csusa“* fölött.

Mig ez tovább halad, a más magára
Az ócska hámot fölvevé ···
És oda áll, miként elődje búsan
A rozzant kis szekér elé, ···

A gazda visszatér, mitsem gyanitva,
„Czó fel. nógatja szamarát
Szentséges ég ··· mi történt itt azóta?“
„Laudetur ···“ szól a barát.

„Ne félj, letelt a hosszu év ··· ne reszkess,
Nagy vétkemért megbünhödém ···
Megáld az ég, türelmesen viselted
Rossz sorsodat, miként csak én. ···“

Ámul szegény paraszt a furcsa dolgon,
S remegve kér bocsánatot:
„Oh szent atyám, ha sejtem én ez átkot,
Becsültelek voln', tudhatod. ···“

„Kérlek, bocsáss meg érte, hogy a szép szó
Kevésbszer ért, mint ostorom ···
Bocsáss, bocsáss meg érte, hogy a jászol
Bizony üres volt olykoron. ···“

„Bocsáss meg érte. ···“ „Meg van az bocsátva,
··· Hí már az óra ··· menni kell.“
Eszébe jutván olthatatlan szomja,
Eloltaná, — de nincs mivel. ···

Búcsút veszen a rászedett parasztól;
Az, hogy ne menne, kéri bár ···
Nem hajt a szóra, megy, talán azóta
Csengő ezüst is a szamár!

······ A bús fülessel, hogy mi lett, nem irom,
Elég az ahhoz, igy esett ···
A part alatt dúskálva búja fűben
Többé sosem legelgetett.

* * *

Azóta már sok nap letelt; a gazda
··· Mert vén legény volt ··· ötvenes ···
Hogy dolgait legyen ki megfelezze,
Magának új csacsit keres.

Talált ő ··· vásárba' van temérdek,
Egy újra már is alkudott,
„Hadd lám!“ kiált „szakasztott, mint a másik ···“
S féltébe' szóhoz nem jutott.

„No hát mi lesz ··· nem áll alku, földi? ···
Türelmes állat, annyi szent ···
Munkás nagyon, csak jó kemény suhánggal,
Ne gyönge szóval tartsa kend. ···“

„Ments attól ég ··· ha száz aranynyal árát
Meg is pótolja, ··· nem veszem, ······
„Oh, már megint bünhödik“ szól a jámbor
Magába, félve ··· csendesen. ······

Mi lett tovább a sorsa bús csacsinknak,
Nem irom ám, de úgy esett;
Hogy part alatt, duskálva búja fűben,
Ő már sosem legelgetett.

Sárosi S. Árpád.

A babona.

A „Kassai Szemle“ számára irta: Ries Hermin.

Soha nagyobb szenzácziót büneset nem keltett, mint Bánfy szép fiatal nejének meggyilkoltatása.

Épen karácsony elő estéjén történt.

Apja, anyja, időztek nála vendégül s ezeken kivül senki sem volt akkor a háznál jelen.

A férj, Bánfy földbirtokos, már kora reggel eltávozott a háztól a szomszéd faluba, hogy barátját a szent estére meghivja.

A cselédek, kik az ünnepi jóságok készitésével foglalkoztak, még az udvarón sem voltak a különben is egészen félreeső cselédházból.

Bánfyné anyja fedezte fel a szerencsétlenséget legelőbb.

Szobáról szobára járt leányát keresni, hogy megmondja neki azon örvendetes hirt, hogy ha igy tart a hóesés, estére igen jó szánút lesz s berándulhatnak a közel város templomába az éjféli misére.

— Mariska! Mariska! — kiáltozá — hová bujtál?

Semmi hang.

Végül felnyitotta Bánfy szobájának ajtaját.

S ott találta Mariskát.

Bánfy iró-asztala mellett a földön ült, háta egy székhez támasztva, feje kissé előre esve, szemei lezárva, mintha szenderegne.

Az iró-asztal egy alsó kis fiókja egészen ki volt huzva, s Mariska jobb keze a fiók gombját szorosan látszott tartani. A fiók egészen üres volt s Mariska ölében egy finom papiros hevert, mely gyüröttségéről következtetve, valami kicsiny hosszukás tárgy burka lehetett.

Bérczyné mosolygott, amint leányát megpillantotta. Rögtön felismerte a helyzetet.

Kutatott a kis menyecske, felhasználva férje távollétét.

E rosz szokását még leány korából ismeri anyja.

Meg is fedte érte akárhányszor, de ugylátszik hiábá, kis leányos szeszélyeit a házas életbe is átvitte.

Egyre kutat, keres, s talán maga sem tudja mit, miért?

Vonzza a titokzatos, a természet fölötti, kétli a valóságot, s álomlátásai, sejtelmei határtalanok.

Bérczyné szivén átnyilalt a szemrehányás töre.

Ő az oka, minek bizta egyetlen gyermekét idegen kézre.

A pórias lelkü dajka megmételyezte szivét tökéletlen meséivel, fogékonynyá tette a babona iránt, mit később a leggondosabb nevelés sem volt képes teljesen ellensúlyozni.

— Mit mivelsz Mariska? — mondá Bérczyné leánya vállát érintve.

— Isten bizony elaludt — folytatá tovább — bizonnyal valami tulvilági látomány ragadta el. Ébredj, Aladár a vendégekkel tüstént megérkezik, ideje lenne ebédhez öltözködnöd.

Bérczyné megrázta Mariska vállát és meleg vér bugygyant föl kebléből, pirosra festve a keblét takaró csipkéket és anyja kezét.

Ez volt az előzmény.

* * *

A megrémült szülők és cselédek jajvészékelve futostak az udvaron, midőn a kapu feltárult, s csengőbongó szánokon jöttek a zajos vendégek.

Falu helyen mindenféle tréfákkal szokták meglépni egymást az ismerősök, legkivált karácsony előestéjén, s igy nem sikerült az érkezőkkel elhitetni a történt szerencsétlenséget.

Minél jobban tördelte kezeit a szegény anya, annál jobban megkaczagták.

— Milyen jól *„adja“!*

Mindnyájan a jelzett szoba felé rohantak, melynek már akkor küszöbén Bánfy állt, halvány kikelt arczczal.

— Barátaim — mondá tompán — e szobába ne lépjen közületek senki, nöm csakugyan meghalt, én öltem meg.

A zajt nyomasztó csend váltá fel.

Ez már igazán nem tréfa.

Mindenki Bánfyra függeszté tekintetét, majd kérdőleg néztek egymás szemeibe.

Ki-ki saját gondolatát olvasta le az arczokról.

Az lehetetlen, szegényt örültté tette a fájdalom.

Bánfy ép oly vérfagyasztó nyugalommal, mint az „én öltem meg“ szót mondá, fordítá meg a kulcsot a szoba ajtajában azt zsebre téve, barátaihoz fordult.

— Ki lesz szives közületek elkisérni a legközelebbi csendőrállomásig, hol az ügyet és magamat följelentem.

Bizony szomoru karácsony ez barátaim, de hát már ennek igy kellett történni — megnyugszom a végzetben. Csókoljatok meg, lehet hogy csak az akasztófa alatt láttok ujra.

Senki sem szólt, senki sem mozdúlt.

Névtelen büverő tartá fogva érzékeiket.

Az öreg Bérczy törte meg a csendet. Könnyes szemekkel lépett Bánfyhoz, s reszkető kézzel fogta meg kezét.

— Édes fiam — mondá zokogva — nem tudom kit sajnáljak e pillanatban inkább, téged-e, vagy leányomat?!

— Sem őt, sem engem. Ő tudta azt, hogy az fogja megölni, aki legjobban szereti, s örömmel halt meg — nekem is meg van jövendölve az akasztófa s méltó lesz halálom az övéhez.

Hideg borzongás futott végig a jelenvoltakon.

Csakugyan megőrült . . .

Az öreg ember karjaiba zárta vejét, majd öklével az eget fenyegette, s fogai közt mormogott érthetlen szavakat.

Senki sem gondolt most már a meggyilkoltra, s a rejtélyes gyilkosra, mindnyájan Bánfyt vették körül, ki majdnem harczra kelt ipjával, hogy bocsássa, ő nem maradhat, neki menni kell.

Kérelem, esdeklés nem birhatta őt maradásra.

— Jól van tehát, menjünk — mondá Bérczy megadással. — Néhányan itt maradnak, a többiek velünk jönnek.

A csengős szánok megfordultak.

Az öreg Bérczy egy titkos pillantással megértető kiséröivel szándékát.

S amint a falu egyetlen hosszú utczáján tova siklott a czifra szán, az emberek, kik a házak előtt csoportosulva a különös gyilkosság fölött szörnyüködtek, megbotránkozva susogják:

— Ni, ni, milyen vigan vannak, mintha mi sem történt volna, hja, ilyenek az urak!

Amint a faluból kiértek, a köd egyre sürübb lett. Alig lehetett a szánban ülőknek a lovak fejét látni, s igy igen könnyü volt az utat a város felé venni.

Bánfy egyre bizonyitgatta, hogy ő a gyilkos, nem gondolta ugyan, hogy az a kis kés olyan éles legyen, de persze az ördög ártotta magát bele, az üsztökélte, hogy menjen előre, az lökte meg kezét is.

Hagyták beszélni, hiszen már tisztában voltak azzal, hogy lelke elhomályosult.

S Bánfy beszélt, jól esett neki, hogy nem czáfolják meg szavait.

— Rontás van rajtam — mondá — szörnyü rontás, minek titkolnám már most, sokszor kérdeztétek mért halaványy, mért beesett arczom, miért nem nyilik mosolyra ajkam soha . . . Szüleimet nem ismertem, s az árva élete arany foglalatban is örömtelen, nagynéném nevelt fel, s ami szép volt életemben, neki köszönhetem mind.

Oh de azok a rémes éjszakák! két éve már, hogy a szemem éjjel nem hunytam le soha, két éve már, hogy a pokol kinjait szenvedem.

Az orvosok azt mondják, agyideg bajban szenvedek, mélakór, képzelgés, túlfeszitett lelkimüködés, s tudná az ég még miben nem.

Szórakozzam, utazzam, s megtiltották a gondolkodást.

A balgák!

Lehet-e a gondolkodást megtiltani? Jártam idegen földön, más országban — hah! mintha ott nem ugyan az az isten volna felettünk, nem ugyanazon pokol alattunk?

Ti persze nem láttok a sötétben semmit, mert nem hisztek a szellem életben; nem volt, a ki feltárja előttetek a túlvilág titkait, de én ismerem azokat.

— Oh, ha látnátok — folytatá szemeit egyirányba meresztve — ha látnátok, hogy gomolyognak a légben, mint igyekszik egyik a másikát megelőzni, ha hallanátok mint üvöltenek, vihonganak, nyujtják karmaikat felém, nem félek tőlük, nem érhetnek hozzám, megtört már a rontás hatalma.

Bánfy fakó arczán a megelégedettség sugárzott.

Kiséröi szinte visszafojták lélekzetöket s majd mindenik szeméből köny csordult ki a siralmas látványra.

Bánfy a délczeg szép férfiu lélekben megtörve igy!

— Szegény! — sohajták — a nagy csapás, mely érte, kétszeres.

— De talán gyógyitható még.

A szán egy magánosan álló nagy csendes épület előtt állt még.

Az öreg Bérczy elsőnek ugrott le s eltünt a kapu alatt.

A többiek ösztönszerüleg körül fogták Bánfyt, ki követni akarta apósát.

— Csak várj, amig bátyánk felkeresi a parancsnokot.

— De azt hiszem nem jó helyen vagyunk — mondá Bánfy gyanakodva. — A csendőr laktanya zajosabb szokott lenni.

— De a nagy ünnep szent estéjén.

— Igaz, ilyenkor még a gonoszság is ünnepel.

— A parancsnok elfogad — szóla Bérczy a kapu alatt tuldokló hangon.

— Tehát isten veletek barátaim, térjetek békességben vissza, s gondoljátok néha reám — mondá Bánfy kezet szoritva barátaival, kik nem voltak képesek a fájdalom áradatát tovább fékezni, zokogva ölelték, csókolták a szerencsétlent.

— Hogyan, — szóla meghatottan — hát ti igy szerettek engem? ugy érzem, hogy mégis igen fájni fog a halál — mondá tompán — talán élethossziglani fogságra itélnek — susogá redőzve homlokát — nem, ti azt nem akarhatjátok, ez borzasztóbb a halálnál.

Egy nagy köpenybe burkolt sötét alak, ki Bérczy háta mögött némán állt, intett, hogy bocsássák el.

— Az istenért orvos ur — susogá Bérczy.

— Már eleget láttam — volt a válasz.

Bérczy karon fogta vejét s az orvos által már előre megjelölt hely felé vezeté.

Bármily homályos s csendes volt a folyosó, mélyen haladtak. Bánfy mégis gyanusan pillantott ide-oda. Hirtelen megállt.

— Ez itt kórház — kiáltá megdöbbenve — igen kórház, érzem a levegőről, nagy isten, ti azt hiszitek őrült vagyok, ugy-e azt?! Megcsaltatok! Oh, csalók, el innen!

Egy hatalmas lökéssel földre terité az öreget, s kétségbeesett dühhel rohant a lépcső felé.

Ott már készen várták.

A kórház ajtaja bezárult.

* * *

A kis falu templomából messze kihangzott az öröm ének: „Keresztények örvendjetek, a messiás megszületett."

Csikorogva nyilt fel a Bánfy ház kapuja a törvény szolgái előtt.

A komor arczu férfiak egykedvüen nyomultak a házba.

A nagyteremben ott állt a gyönyörü karácsonyfa, ajándékokkal megrakodtan, de nem csillogott, nem égett rajta egy gyertya sem, a fölötte lebegő angyalt sötétség, gyász boritá.

A cselédek némán ácsorogtak, az öreg asszony kezébe hajtva ősz fejét, a nagy asztalnál könyökölt. Nem sirt, nem jajveszékelt, talán már nem is gondolkodott.

A vizsgáló biró kiméletlenül veregette a havat lábairól, s aztán ledobta bundáját oda a nagyasztal szegletére.

Talán az öreg asszonyt akarta igy felrettenteni, de az még csak fel sem pillantott.

Nem kérdezve, nem gátolva senkitől, a jegyzőkönyv felvételéhez fogott. Bánfyné gyilkossága keskeny rövid gömbölyü végü késforma eszközzel történt.

Azt mindenki tudta, hogy Bánfy vagyonos ember, s azt, hogy az iró-asztalnak azon fiókja, mely most üresen és tárva találtatott, azelőtt mindég zárva volt.

Tehát kétségtelen, hogy rablógyilkosság forog fön.

A cselédek ki lettek hallgatva, a ház teljesen átkutatva s a törvény emberei csak fejöket csóválták.

Fáradságuk mindhiába, mind eredménytelen.

A gyanunak leghalványabb árnya sem nehezülhet senkire.

A vizsgáló biró tüstént átlátta, hogy itt nem közönséges esettel áll szemben.

A plébános, ki az éjféli miséről átjött a szerencsétlenség színhelyére, hitére mondá, hogy küszégében nincsen egyetlen egy ember sem, kit a gyilkosságra képesnek tartana, s még ha akadna is köztük elvetemült, olyan nem, aki Bánfynét, az egész vidék jóltevő angyalát, gyilkolta volna meg, mi több, karácsony szent virradján.

Mire a biró a jegyzőkönyv felvételével elkészült, reggel lett.

Gyönyörü téli reggel.

Tiszta felhőtlen ég.

Napsugárban csillogott a friss hó boritotta föld.

A vizsgáló biró elküldött a falu jegyzőjéhez, hogy két szánt állitson rendelkezésére.

S aztán kijelentette, hogy a szakácsnét, mert hallotta akkor tájt, mikor a gyilkosság történt, a házi kutyát ugatni, és mert nem nézte meg miért ugat, magával viszi.

Ugyszintén, a kis béresnét, ki azt állitja, hogy ugyanazon időben látott egy uri embert a házba bemenni, de nem emlékszik rá, hogy nézett ki, mert sötét volt.

Palit a tehenészt is magával viszi, mert nem tudta senki, hogy déltől egész estig hol volt, s ő maga nem akarja megmondani.

S még két legényt és elfogatott, a kik estefelé a Bánfy-ház tájékán ólálkodtak.

Szomorú látványt nyujtott e menet a jó falusiaknak, szent karácsony reggelén.

Nem izlett senkinek a krampampuli früstök, de még az ebéd sem, hiába volt tyukleves a finálé.

* * *

A törvény igazságos.

Jól meg hányják vetik a dolgot a birák, amig valakire rá mondják a bünöst.

Szegény Bánfyné teste, talán már porladozott is, mikor beszüntették ügyében a vizsgálatot.

A szakácsnét felmentették, mert bebizonyult, hogy a házőrző kutya sokszor ugat ok nélkül s hogy nemcsak ő, de más se igen hederitett sokat rá.

A béresnének is csak viziója lehetett, mert az olyan ur, mint a hogy ő leirta, csupán Bánfy és azt barátai esküvel bizonyitak, hogy az időben velük volt.

A két legény szerelmi históriában járt.

Meg akarták figurázni Örzse szolgálót, akiről tudták, hogy babonát tett a cselédház ereszébe.

A babona egy uj kendő, egy uj pántlika, bele göngyölve három dió, átkötve egy hajszállal.

Ha a hajszál kikötődik mire éjféli misére beharangoznak, akkor a leány még farsangon férjhez megy.

Ők a diót mindenestül ellopták.

A legrosszabbra fordult Pali tehenész sora.

A vásott fiu sehogy sem akarta megmondani, hol volt az nap déltől estig.

Előbb nagy szégyenkezve azt mondta, hogy az urak számára estére való bort lopózott a pincézében, és egyet-egyet kortyintott nem a maga akaratából, hanem tetszik tudni a bor ugy felbőffen a lopóba. Megszédült a feje, hogy ne lássa senki, telment a szénás padra és elaludt.

Palira mindenki azt bizonyitotta, hogy nem igaz amit mond, soha sem szokott semmit inni, sem nem dolog kerülő, hogy délután aludni menne.

Mikor ezt a szemébe mondták, Pali igen elszomorodott.

S aztán azt mondta, hogy ő azért is a szénás padon volt déltől estig.

Csak a nagy lármára jött le.

Ha már meg kell mondani az igazat, hát csak megmondja, ugy is elmult már karácsony.

Hát bizony ő „Lucza"-széket faragott a szénás padon, még csak egy pár faragás volt a hegyedik lában, avval akart az éjféli misére menni, megnézni róla, hogy melyik asszony boszorkány a faluban?

Ha nem hiszik az urak, hát nézzék meg ott van a „Lucza"-szék, a „sustya" alá rejtve.

A „Lucza" széket csakugyan megtalálták a Pali által jelzett helyen, de a szék mellett egy kést is találtak, keskeny, rövid, gömbölyü végü, valamikor asztali kés lehetett.

Meg van végre a bizonyiték!

E kés okozta Bántyné halálos sebét.

A rendőr orvos, ki akkor a látleletet felvette, határozottan azt állitotta.

A késen vértől eredt rozsda foltokat is fedeztek fel.

Felmutatták Palinak, s megkérdezték, hát a kés övé-e és hol vette?

Minden habozás nélkül felelé, a kés sajátja, egyszer a nagyságos asszonytól kapta, aki azt mondá:

— Neked adom Pali, nem nézhetem ezt a kést, mióta a párja elveszett.

Pali a kést mindég igen nagy becsben tartotta, rejtegette, mert félt, hogy valaki ellopja tőle ezüst nyele végett.

Palit, betudva fiatal korát s fedhetlen előéletét, emberölés miatt élethossziglani fegyházra itélték.

* * *

Sok karácsony tünt le azóta a nagy semmiségbe. Bánfyné esetét régen elfeledték.

Légfeljebb a dadák mesélték, hogy volt egyszer egy ördöngős tehenész, Palinak hivták, király akart lenni, megölte urasszonyát, hogy ellophassa kincseit.

A kincset ugy elrejtette, mikor elfogták, hogy még maig sem birták megtalálni sehol.

Pedig, de sokan keresték már!

De nem is lesz jó annak, aki megtalálja, mert a kincset egy kilencz fejü sárkány őrzi.

A Pali tehenész még most is él, nem is fog addig meghalni, mig a kincset fel nem szedi.

A lipótmezei országos tébolyda igazgatósága értesitette Bánfy gondnokát, hogy Bánfy az intézethől mint meggyógyult elbocsájtatik, jöjjön érte.

A levélhez a Bánfyt gyógykezelő orvos tapasztalati jegyzete volt csatolva, melyből kitünt a beteg bajának minősége és fokozatos javulása.

Eleintén közveszélyes dühöngő rögeszméjétől, hogy ő neje gyilkosa, üldöztetve.

Később csendesült, de rögeszméje folyton nyilvánult.

Ma már teljesen nyugodt s nem mondja többé, hogy ő a neje gyilkosa.

A szerencsétlen embert viziók ugyan folyton gyötrik, miből egyedül a halál lesz képes kigyógyitani.

E borzasztó betegség eredete egészen kiskorára vezethető vissza, hol fogékony gyönge lelkébe a babonát csöpögtették.

Kitünt, hogy nagynénje, ki Bánfyt nevelte, a legnagyobb mértékben babonás, sőt titkos kuruzsló volt.

Bánfy gyámja, az öreg Bérczy, könyes szemekkel zárta keblére vejét.

Mindenki tartózkodott a multat fölemliteni, de leginkább Bánfy, hiszen ő keserves szenvedések árán tanulta meg, hogy igazat szólva, az őrültek házába kerül.

Belátta, hogy tette valóban őrültség volt, de a min már változtatni nem lehetett.

Kerülő utakon értesült, hogy a Pali fiura bizonyult a gyilkosság, s ez még most is fogva van Illaván.

Lelki zsibbadtság vett rajta erőt ujra, de eltitkolta.

A háznál nagy előkészületeket tettek a karácsony ünnepekre.

Minden arcz vidámnak látszott s nem hiányoztak az angyalkák sem, akik lázas kiváncsisággal kérdezték egymástól:

— Vajjon mit fog hozni a Jézuska?

Hiszen ők szófogadók, nem boszantják sem a kis mamát, sem a nagy mamát.

Jól tanulnak, a czipőcskét és kesztyücskét fel hagyják ölteni, nem sivalkodnak és nem félnek a kéményseprőtől, tudják ők, hogy az jó bácsi és hogy csak a ruhája fekete.

Ezek e jó kicsikék Bérczy unokái voltak, kik ugy termettek, mint rózsatön a bimbó: egymásután, észrevétlenül.

Bánfy csak akkor ismerte meg őket, midőn *hosszú utazásából* haza tért.

Kérdezték is eleget a kicsikék, mikor a mama nem hallotta: mit látott s ha járt-e az operenciás tengeren?

Szokott-e beszélni az istenkével este, mikor imádkozik?

Hiszi-e, hogy nincsen ördög?

S tudja-e a bácsi, hogy álmában mindig egy angyal őrzi?

Nem káromkodott-e, nem hazudott-e valamikor vagy nem nyalakodott-e? nem dugott-e el valamit, mert akkor a Jézuska nem hoz neki semmit.

— — — — — — — — — — — —

A szerencsétlen véget ért Bánfyné mostoha nővére, zárt ajtók mögött a karácsony felállitásával foglalkozott.

Férje segédkezett neki.

— Lásd, — kezdé kissé nyomott hangon — épen ez a szoba volt az.

S minő szeszélye a sorsnak.

Szegény Mariska!

Mennyi ünnegtagadással s mennyi reménnyel várta ez estét.

Én nem birtam vele sorompóba lépni, nem birtam ki a böjtölést.

A mézes bobájka elcsábitott, bekaptam egyet, s megszünt rám nézve a bübáj ereje, nem tekinthettem vele a jövőbe, oh, pedig de szerettem volna látni én is jövendőbelimet — — —

Mi türés-tagadás, én is szerelmes voltam no, de én ugyis meg voltam győződve, hogy csak én leszek a feleséged.

— Ej, ej — jegyzé meg a férj negédesen — de el vagy bizakodva, mintha csak te lettél volna a világon?

— Hiszen volt más is, ha talán megbántad — veté oda a menyecske.

— Persze, hogy megbántam.

— Hát váljunk el, …

— Amikor akarod, még te most is beillesz leánynak. …

— Te is legénynek.

— Nos, hát kiábrándultunk. …

Teljesen.

— Menj, nyisd ki az ajtót.

— Nem lehet, a gyerekek lesnek. Tudod mit, ne rontsuk el a gyerekek örömét e szent estén. …

— Jó, hisz nem én kezdtem.
— Én sem.
— Hát ki?
— Te, én mindjárt a földhöz vágok valamit!
— Én is. …
— Vágj te előbb, …
— Nem, vágj te előbb, te vagy a férfi.
— Te pedig az asszony … huzzunk sorsot, ha ezt a huszárt huzod, elválunk.
— Én nem bizom szivem érzelmeit a véletlenre.
— Félsz?
— S te el tudnál tőlem menni?
— Nyugodt lélekkel.
— Oh, hát miért?
— Oh, hát azért, hogy ismét visszatérjek.
Kacagás, de könyes szemekkel, s csók, de özönnel.
— No és most folytasd, a hol elhagytad.
— A babona ugy tartja, s Mariska szentül hitte, hogy amelyik leány meg akarja látni jövendőbeli férjét, az karácsony viliáján böjtöljön s teritsen meg egy személyre egy félre eső szobában, tegyen az asztalra a karácsonyi estebéd minden étkéből, de a teriték mellé ne tegyen evőeszközt.
Mikor aztán az éjféli misére elsőt harangoznak, minden ruháját vesse le, s azt fordítva öltse magára, s mindaddig járjon azon szoba ablakánál, mig az éjféli misére be nem harangoznak, folyton azt rebegve:
Jó lélek, vagy gonosz lélek hozd elő őt. …
Menny, vagy pokol, add ki őt.
Akkor nézzen be az ablakon és meglátja jövendőbelijét.
— S Mariska meglátta jövendőbelijét?
— Meg, de csak azt hibázta el, hogy a teriték mellé evőeszközt is tett, s a kés eltünt, talán ép ezért volt házassága szerencsétlen kimenetelü.
— Megállj csak feleség, azt mondod, hogy a kés elveszett. Milyen kés volt?
— Ezüst nyelü, asztali kés, nyelén folyondár-alakzattal, a párja még valahol meg kell, hogy legyen, csak kettő volt. Mariska keresztanyjától kapta emlékbe, e pár kés valami történelmi nevezetességü volt.
A házaspár sokáig gondolkozott.
— Igen, ilyen kést láttam én egy alkalommal, még nőtlen korában Bánfynál — mondá a férj.
Iró-asztala fiókjában mint drága ereklyét folyton csukva tartotta.
Egyszer azt mondta, e kés az ő szerencsétlensége, ezzel rontották meg, ezzel fogja megölni, aki e kést magáénak ismeri.
Nagy isten, Bánfy nem örült s nem is volt soha! S mint lidércznyomás nehezült lelkére a szó: babona.
De hogy kerülhetett a kés hozzá?
Hogy? a babona ezer áluton férközik a szivekbe.
Most minden világos.
Bánfy iró-asztal fiókja kulcsát felejtette, midőn barátai meghivására ment. A menyecske kapott az alkalmon, kiváncsiságát kielégitendő, felnyitotta a fiókot.
Bánfy hamarább térve vissza, tetten kapta, kérdőre vonta a kés miatt, ő bevallotta és — oh, borzalom, hiszen ölében találták a papirt, melybe a kés volt göngyölve.
— De hiszen a kést Pali tehenész birtokában találták, aki aztán nem is tudott tovább védekezni.
— Kedves feleségem, sok minden homályos előttem e dologban, de lelkemből meggyőződtem most, hogy a szegény tehenész ártatlanúl szenved, s hogy Bánfyt a tévhit ferdesége hajtotta az örületbe.
Ma évfordulója van azon szomorú napnak s istennek a legkedvesebb dolgot cselekszünk, ha szivünk sugallatát követve, uj világot deritünk e sötét pontra.

* * *

Fényben csillogott a karácsonyfa, szent áhitattal összetéve kis kezüket, álltak körül a gyermekek.
Mindenki jelen volt, csak Bánfy hiányzott az ünnepélyességről.
Pedig csak az imént volt itt, valamit a karácsonyfára akasztott.
Az ám, ott van egy kis csomag.
Levették, kibontották — egy egészen berozsdált kés hullt ki belőle, ezüst nyelu, nyelén folyondár alakzattal.
Megkerült az elveszett kés!
Egy kis papirra ez volt irva:
„Pali, tehenésznek".
Más iratok is voltak hozzá csatolva s midőn az öreg Bérczy rátekintett, oly velőt rázó kiáltást hallatott, mint akkor leánya teteménél.
— Oh, tehát csakugyan ő!
— Gyermekek, imádkozzatok.
— De mi lelte nagyapát? talán neki nem hozott a Jézuska semmit?
— Pedig milyen jó ő.
— Akkor nekem sem kell semmi — mondá a legnagyobb gyermek — én sem vagyok jobb nagyapánál s látom, hogy a Jézuska nem gondol minden kivel egyformán.
— Hát Bánfy bácsi hol van? kérdék. — Mért nem jön? hiszen neki szép ajándékot hozott a Jézuska.
— A bácsi már nem fog többé eljönni — sugá édes anyjok.
— Megint elutazott?
— Igen.
— Messze?
— Nagyon.
— Pedig sehol sem fogják ugy szeretni, mint mi.

Gondolatok.

Egy vig lakoma alkalmával azt kérdezték, miért kocczintanak rendesen borral és nem sörrel? valaki azt válaszolta: mert a borban igazság rejlik, s az igazsággal rendesen összekoczczanunk.

Az örömkönytől nem vörösödik meg a szem.

Cato szerint a szerelmes lelke mindig más testben él.

A szerelemmel ugy vagyunk, mint a himlővel: ki fiatal korában nem volt benne, később ritkán vagy soha sem esik bele.

Hogy valaki biztosan jót tegyen, keveset kell tudnia a törvényekből, hogy azonban biztosan rosszat tegyen, tanulnia kell azokat.

Sok ember csak azért olvas, hogy gondolkodnia ne kelljen.

Egy hires orvos veszélyesen megbetegült. Családja lelkészt hozott, hogy gyóntassa meg: az orvos mitsem akart erről tudni s a lelkészt minden áron kapaczitálni igyekezett, hogy már hiába, ő ugyis meghal. A lelkész türelmét vesztve igy szólt: ha nem gyón, nem fogom eltemetni. Jól van, válaszolt az orvos, azt majd meglátom.

A pénz asszony nélkül, világosság árnyék nélkül; az asszony pedig pénz nélkül, árnyék világosság nélkül.

A *semmi* egy lyuk, peripheria nélkül.

Anyám temetése.

Színész monolog.

A mérték tehát egészen betelt. Önzetlen érzés vetett e göröngyös útra, már azt hivém, hogy hosszas küzdés után végre valahára nyugtot találok a részvevő keblek oldalán, már azt hivém, hogy a sors felhagy üldözéseivel: s ime, nem fáradt ki, még egy csapást mér fejemre. De tudom, utolsó lesz, vagy van-e még nagyobb fájdalom, mint egyetlen anyját ravatalon tudni s nem látni többé arczát, nem halmozni csókkal többé azon homlokot, melyről egykoron örömet-bút olvastam le, mert hideg, örök időre jéghideg.
Elnémultak hát ajkaid, nem fogom többé hallani édes szavaidat, nem szólitasz többé magadhoz, nem kérdezed: mi bajod kedves fiam? S te kegyetlen sors azt sem engeded meg, hogy én hunyjam be a szeretö szüle szemeit, én fogjam fel utolsó lehelletét, én halljam az utolsó szivdobbanást! S miért? Mit vétettem ellened, hogy reám zúzitod átkaid menykövét, mi bőszitett fel haragodban, mi tett esküdt ellenségemmé?
Mily fehér körülöttem minden, a természet gyásza az ártatlanság színébe burkolódzik, mintha gúnyt akarna üzni a valóságból! Nevess csak, nevess, szivem fájdalmát nem érinti kaczagásod. S te eltévedt varjú, károgj csak fejem fölött; értem halotti dalod minden szavát, károgj csak, hisz földúlt keblem csak téged ismer barátjának. Kisérd lépteimet e járatlan úton, mert biztosan tudom, miként egyedül téled veszem a részvétnyilatkozatot.
Keserü karácsonyra ébredtem. Tegnap még boldognak éreztem magamat, ma egyedül állok a világon. Az, kinek életemet köszönhetem, az, ki éjjel-nappal virrasztott bölcsőm felett, a ki szájától az utolsó falatot megvonta s nekem adta, nincs többé. Elköltözött azon hazába, hol nem fáj többé semmi. Lejöttek az angyalok, szárnyukra tevék s elszálltak vele azon közös országba, hol mindnyájan találkozni fogunk.
Anyát veszitem! Hallod-e nagy természet anyát! Miért nem szólitottál el engem, mindenség kormányzója. Miért sujtött boszuló kezed engem. Mindig imámba foglalám, mindig kértem, hogy én mutassam meg az utat az örök pihenés és nyugalom határa felé s mégis én vagyok az, ki téged követni fog. Szegény jó anyám!
Ma egy esztendeje ugyanezen utat tapostam. Akkor még boldogan, mert csak néhány óra választott el a szülői háztól, az édes, tárt karoktól. A viszontlátás öröme megtiszzerezte lépteimet, az egész uton azon szavak foglalkoztattak, melyekkel anyám fogadni fog, az egész úton azon történ fejemet, mi mindent fogok anyámnak elmesélni. Az idő gyorsan repült s egyszerre csak azon vettem magamat észre, hogy anya és fia egymás karjaiban nyugszik. Kell-e nagyobb boldogság!
Ma, egy év után ismét ez uton ballagok, testben s lélekben egyaránt megtörve. Ismét a szülői ház felé sietek, de ott nem vár többé reám szerető kebel. A ház puszta, minden fala lakóját siratja, néma az, mint a nagy hét és csöndes mint a temető. Ott nyugszik urnője a ravatalon s nincs isteni erő, mely mély álmából felkölthetné. E kedves halottlhoz sietek most. Kell-e nagyobb boldogtalanság?
Sirni nem tudok többé, a könyek megtörik pillái mon s a süvöltő szél gondoskodik arról, hogy kora sirját lelje arczomon. Egykoron az örömkönyni pihentek itt, ma a bú, a megtört szív facsarta ki azokat. A forrás egészen kiapadt, de ah itt, itt szivemben, érzem, hogy a seb mély. Repedj meg szív s ti vidám ugrándozó hópelyhek temessétek el, mert nem élem túl a fájdalmat. Hadd feledjen el mindenki, hisz úgy sincs már keresni valóm a földön. Károgsz varjú, nemde te is igazat adsz nekem?
Mily hosszú ma az út, nem érek a megyéhez. Lélekzetemet sem birom már. A hideg átjárja valómat, lábaim alatt pedig csak ugy nyi a hó, mintha szivem dobogását visszhangozná. Szegény kis pehely, mily ártatlanul szállsz a magasból alá s alig pihensz meg, jön a vándor kegyetlen lába, agyontiport s te is sár vagy.
Sár! ki sugta fülembe ez ijesztő szót? Sár és hamu! Az ember végezélja: küzdünk, fáradunk éveken át, teremtünk, alkotunk, szerezünk s midőn azon pontnál érünk, melyben fáradozásaink gyümölcsét élveznünk kellene, ajtónkon zörög a kérlelhetlen halál s dörgő szózata, sár és hamu! arra emlékeztet, hogy ütött az óra! Itt kell hagynunk mindent s távoznunk azon országba, melynek határáról még egy vándor sem tért vissza.
Mily hideg van. Rongyaim nem küzdhetnek a természet ellen. Fednek, de csak becsületet, testet nem. Számlálni, tudnám a lépteket, de nem teszem, elvétem a számot s nem szeretnék hazuggá lenni akkor, midőn az igazság oly kézzelfoghatólag jelentkezik.
Karácsony van. Társaim talán örülni fognak a kis Jézusnak s én élhezve fázva, ballagok e járatlan uton. Anyám, anyám, miért adtál ily szent estét?
De hallga! Falum tornyának szavait hallom. Mily búsan kongasz te régi jó barát. Vajjon kit siratsz? Talán …… ? …… Nem …… S ha mégis! Vén robotos állj meg! …… Minden ütésed számet érinti. Sietnék, de erőm nem engedi. Kifáradtam, mint a nap, midőn búcsút mond a világnak.
Te folyton szólsz, hivogatsz? …… Követlek … … Légy üdvöz szülö tanyám! Ne integess, ne kérdezz! Utam sürgös. Sietek …… de ah …… Anyám, anyám, miért hagytál el engem?!

Fagarasok.

Mind kevesebb lesz az ember, a kinek van; miben vássék a foga. Mily szerencse a mai drága fagarasok világában.

*

Némely kritikus olyan, mint a forró viz; leforrázza ugy a zöldséget, mint a babért.

*

A szerelem mennyországba ragad a padlásszobában is.

*

Beszélhetsz sokat, de keveset mondj.

*

Egy tudós szerint az embert az állatoktól a beszéd különbözteti meg. A nők hát sokkal közelebb állanak az angyalokhoz a férfiaknál.

*

A becsület olyan dolog, hogy százan látják a mint elveszted s rád is kiáltanak: még sem találsz rá többet.

*

Vannak kérdések, a melyekre a feletet — hallgatás.

*

A ki nem hálad, elmarad; mégis dicsérjük azt, a ki megállja helyét.

I. K. L.

Apróságok.

Gyermeklogika.
A kis Tóni egy ezredet látott egész diszben eldefilirozni, a zenekarral élén. Aztán igy töprenkedett:
„Csak azt szeretném tudni, mire valók a többiek, akik nem muzsikálnak?"

*

Szőfukar.
— Kisasszony, szeret ön táncolni?
— Oh, igen!
— Szereti ön a Wagner-féle zenét?
— Ah, nem!
— Szeret csónakázni!
— Oh, igen!
— Gyakran megy a színházba?
— Ah, nem!
— Nem tud ön egyebet mondani, mint „oh igen", vagy „ah, nem?"
— Oh, igen!

*

Tiltakozás.
A kis Márta apjához:
— Papa, adj egy kórtét.
— Nyisd ki a zsácskádat, majd dobok egyet bele.
— De Papa! hiszen én nem vagyok levél-szekrény.

*

Előrigyázat.
Erdész a vadászaton résztvevő vendégekhez:
„Uraim, menekuljenek! A gróf ur löni akar."

*

A krinolin ellen. A krinolin tudvalevőleg ujra fenyegetni kezd. Egy franczia abbé a multkor jónak látta igy filippikázni a krinolin ellen a szószékről: Gondolják meg hölgyeim, mily veszedelmes dolog szeles szokányát viselni, mikor oly keskeny ut vezet — a mennyországba.

*

Kölcsönös csodálkozás. Faviéres marquis, a kit az egész Páris ismert mint hires kölcsönkérőt és dühös játékost, egy nap megszólitja Bernardot a hires pénzembert: Uram, én csodálom az ön lángszellemét! Marquis Faviéres vagyok. Nem ismerem ugyan önt, de azért kölcsönözök öntől 500 Lajos aranyat. A ban kár nagy lelkü akart lenni és igy szólt: — Sir, én önt még jobban csodálom: ismerem önt és mégis kölcsönözök önnek 500 Lajos aranyat!

*

Leggotton. Megyek, itt az ideje. — Csak egy percig maradj még édesem. — Nem, nem lehet, már is tartok tőle, hogy ki fogok kapni az édes atyámtól.
A te atyád valóságos tyrannus lehet. — Nem az, csak — portás!

*

Sokat kiván. Egy tegyvenczek megkegyelmeznek, a biró nyájasan beszél vele: A király ő felsége megkegyelmezett önnek, most ujra visszatérhet az emberek társaságába. Iparkodjék méltó lenni ő felsége kegyelmére. A tegyvenez erősen hajlong: Biró ur kegyessége végtelen, s ez arra bátorit engem, hogy megkérjem — a leánya kezét!

— Jól van tehát, menjünk — mondá Bérczy megadással. — Néhányan itt maradnak, a többiek velünk jönnek.

A csengős szánok megfordultak.

Az öreg Bérczy egy titkos pillantással megértette kiséröivel szándékát.

S amint a falu egyetlen hosszú utczáján tova siklott a czifra szán, az emberek, kik a házak előtt csoportosulva a különös gyilkosság fölött szörnyüködtek, megbotránkozva susogják:

— Ni, ni, milyen vigan vannak, mintha mi sem történt volna, hja, ilyenek az urak!

Amint a faluból kiértek, a köd egyre sürübb lett. Alig lehetett a szánban ülőknek a lovak fejét látni, s igy igen könnyü volt az utat a város felé venni.

Bánfy egyre bizonyitgatta, hogy ő a gyilkos, nem gondolta ugyan, hogy az a kis kés olyan éles legyen, de persze az ördög ártotta magát bele, az üsztőkélte, hogy menjen előre, az lökte meg kezét is.

Hagyták beszélni, hiszen már tisztában voltak azzal, hogy lelke elhomályosult.

S Bánfy beszélt, jól esett neki, hogy nem czáfolják meg szavait.

— Rontás van rajtam — mondá — szörnyü rontás, minek titkolnám már most, sokszor kérdeztétek mért halvány, mért beesett arczom, miért nem nyilik mosolyra ajkam soha . . . Szüleimet nem ismertem, s az árva élete arany foglalatban is örömtelen, nagynéném nevelt fel, s ami szép volt életemben, neki köszönhetem mind.

Oh de azok a rémes éjszakák! két éve már, hogy a szemem éjjel nem hunytam le soha, két éve már, hogy a pokol kinjait szenvedem.

Az orvosok azt mondják, agyideg bajban szenvedek, mélakór, képzelgés, túlfeszitett lelkimüködés, s tudná az ég még miben nem.

Szórakozzam, utazzam, s megtiltották a gondolkodást.

A balgák!

Lehet-e a gondolkodást megtiltani? Jártam idegen földön, más országban — hah! mintha ott nem ugyan az az isten volna felettünk, nem ugyanazon pokol alattunk?

Ti persze nem láttok a sötétben semmit, mert nem hisztek a szellem életben; nem volt, a ki feltárja előttetek a túlvilág titkait, de én ismerem azokat.

— Oh, ha látnátok — folytatá szemeit egy irányba meresztve — ha látnátok, hogy gomolyognak a légben, mint igyekszik egyik a másikát megelőzni, ha hallanátok mint üvöltenek, vihongnának, nyujtják karmaikat felém, nem félek tőlük, nem érhetnek hozzám, megtört már a rontás hatalma.

Bánfy fakó arczán a megelégedettség sugárzott.

Kiséröi szinte visszafojták lélekzetőket s majd mindenik szeméből köny csordult ki a siralmas látványra.

Bánfy a délczeg szép férfiu lélekben megtörve igy!

— Szegény! — sohajták — a nagy csapás, mely érte, kétszeres.

— De talán gyógyitható még.

A szán egy magánosan álló nagy csendes épület előtt állt meg.

Az öreg Bérczy elsőnek ugrott le s eltünt a kapu alatt.

A többiek ösztönszerüleg körül fogták Bánfyt, ki követni akarta apósát.

— Csak várj, amig bátyánk felkeresi a parancsnokot.

— De azt hiszem nem jó helyen vagyunk — mondá Bánfy gyanakodva. — A csendőrlaktanya zajosabb szokott lenni.

— De a nagy ünnep szent estéjén.

— Igaz, ilyenkor még a gonoszság is ünnepel.

— A parancsnok elfogad — szólá Bérczy a kapu alatt tuldokló hangon.

— Tehát isten veletek barátaim, térjetek békességben vissza, s gondoljátok néha reám — mondá Bánfy kezet szoritva barátaival, kik nem voltak képesek a tájdalom áradatát tovább fékezni, zokogva ölelték, csókolták a szerencsétlent.

— Hogyan, — szóla meghatottan — hát ti igy szerettek engem? ugy érzem, hogy mégis igen fájni fog a halál — mondá tompán — talán élethossziglani fogságra itélnek — susogá redozva homlokát — nem, ti azt nem akarhatjátok, ez borzasztóbb a halálnál.

Egy nagy köpenybe burkolt sötét alak, ki Bérczy háta mögött némán állt, intett, hogy bocsássák el.

— Az istenért orvos ur — susogá Bérczy.

— Már eleget láttam — volt a válasz.

Bérczy karon fogta vejét s az orvos által már előre megjelölt hely felé vezeté.

Bármily homályos s csendes volt a folyosó, melyen haladtak, Bánfy mégis gyanusan pillantott ide oda.

Hirtelen megállt.

— Ez itt kórház — kiáltá megdöbbenve — igen kórház, érzem a levegőről, nagy isten, ti azt hiszitek őrült vagyok, ugy-e azt?! Megcsaltatok! Oh, csalók, el innen!

Egy hatalmas lökéssel földre teritő az öreget, s kétségbeesett dühhel rohant a lépcső felé.

Ott már készen várták.

A kórház ajtaja bezárult.

* * *

A kis falu templomából messze kihangzott az öröm ének: „Keresztények örvendjetek, a messiás megszületett."

Csikorogva nyilt fel a Bánfy-ház kapuja a törvény szolgái előtt.

A komor arczu férfiak egykedvüen nyomultak a házba.

A nagyteremben ott állt a gyönyörü karácsonyfa, ajándékokkal megrakodtan, de nem csillogott, nem égett rajta egy gyertya sem, a fölötte lebegő angyalt sötétség, gyász boritá.

A cselédek némán ácsorogtak, az öreg asszony kezébe hajtva ősz fejét, a nagy asztalnál könyökölt. Nem sirt, nem jajveszékelt, talán már nem is gondolkodott.

A vizsgáló biró kiméletlenül veregette a havat lábairól, s aztán ledobta bundáját oda a nagyasztal szegletére.

Talán az öreg asszonyt akarta igy felrettenteni, de az még csak fel sem pillantott.

Nem kérdezve, nem gátolva senkitől, a jegyzőkönyv felvételéhez fogott. Bánfyné gyilkossága keskeny rövid gömbölyü végü késforma eszközzel történt.

Azt mindenki tudta, hogy Bánfy vagyonos ember, s azt, hogy az iró asztalnak azon fiókja, mely most üresen és tárva találtatott, azelőtt mindég zárva volt.

Tehát kétségtelen, hogy rablógyilkosság forog fön.

A cselédek ki lettek hallgatva, a ház teljesen átkutatva s a törvény emberei csak fejöket csóválták.

Fáradságuk mindhiába, mind eredményteleu.

A gyanunak leghalványabb árnya sem nehezülhet senkire.

A vizsgáló biró tüstént átlátta, hogy itt nem közönséges esettel áll szemben.

A plébános, ki az éjféli miséről átjött a szerencsétlenség színhelyére, hitére mondá, hogy községében ninesen egyetlen egy ember sem, kit a gyilkosságra képesnek tartana, s még ha akadna is köztük elvetemült, olyan nem, aki Bánfynét, az egész vidék jóltevő angyalát, gyilkolta volna meg, mi több, karácsony szent viliájan.

Mire a biró a jegyzőkönyv felvételével elkészült, reggel lett.

Gyönyörü téli reggel.

Tiszta felhőtlen ég.

Napsugárban csillogott a friss hó boritotta föld.

A vizsgáló biró elküldött a falu jegyzőjéhez, hogy két szánt állitson rendelkezésére.

S aztán kijelentette, hogy a szakácsnét, mert hallotta akkor tájt, mikor a gyilkosság történt, a házi kutyát ugatni, és mert nem nézte meg miért ugat, magával viszi.

Ugyszintén, a kis béresnét, ki azt állitja, hogy ugyanazon időben látott egy uri embert a házba bemenni, de nem emlékszik rá, hogy, nézett ki, mert sötét volt.

Palit a tehenészt is magával viszi, mert nem tudta senki, hogy déltől egész estig hol volt, s ő maga nem akarja megmondani.

S még két legényt és elfogatott, a kik estefelé a Bánfy-ház tájékán ólálkodtak.

Szomorú látványt nyujtott e menet a jó falusiaknak, szent karácsony reggelén.

Nem izlett senkinek a krampampuli früstök, de még az ebéd sem, hiába volt tyukleves a finálé.

* * *

A törvény igazságos.

Jól meg hányják vetik a dolgot a birák, amig valakire rá mondják a bünöst.

Szegény Bánfyné teste, talán már porladozott is, mikor beszüntették ügyében a vizsgálatot.

A szakácsnét felmentették, mert bebizonyult, hogy a házőrző kutya sokszor ugat ok nélkül s hogy nemcsak ő, de más se igen hederitett sokat rá.

A béresnének is csak viziója lehetett, mert az olyan ur, mint a hogy ő leirta, csupán Bánfy és azt barátai esküvel bizonyitak, hogy az időben velük volt.

A két legény szerelmi históriában járt.

Meg akarták figurázni Örzse szolgálót, akiről tudták, hogy babonát tett a cselédház ereszébe.

A babona egy uj kendő, egy uj pántlika, bele göngyölve három dió, átkötve egy hajszállal.

Ha a hajszál kikötődik mire éjféli misére beharangoznak, akkor a leány még farsangon férjhez megy.

Ők a diót mindenestül ellopták.

A legrosszabbra fordult Pali tehenész sora.

A vásott fiu sehogy sem akarta megmondani, hol volt az nap déltől estig.

Előbb nagy szégyenkezve azt mondta, hogy az urak számára estére való bort lopózott a pincében, és egyet-egyet kortyintott nem a maga akaratából, hanem tetszik tudni a bor ugy felböffen a lopóba. Megszédült a feje, hogy ne lássa senki, lehnent a szénás padra és elaludt.

Palira mindenki azt bizonyitotta, hogy nem igaz amit mond, soha sem szokott semmit inni, sem nem dolog kerülő, hogy délután aludni menne.

Mikor ezt a szemébe mondták, Pali igen elszomorodott.

S aztán azt mondta, hogy ő azért is a szénás padon volt déltől estig.

Csak a nagy lármára jött le.

Ha már meg kell mondani az igazat, hát csak megmondja, ugy is elmult már karácsony.

Hát bizony ő „Lucza"-széket faragott a szénás padon, még csak egy pár faragás volt a negyedik lábán, avval akart az éjféli misére menni, megnézni róla, hogy melyik asszony boszorkány a faluban?

Ha nem hiszik az urak, hát nézzék meg ott van a „Lucza"-szék, a „sustya" alá rejtve.

A „Lucza"-széket csakugyan megtalálták a Pali által jelzett helyen, de a szék mellett egy kést is találtak, keskeny, rövid, gömbölyü végü, valamikor asztali kés lehetett.

Meg van végre a bizonyiték!

E kés okozta Bánfyné halálos sebét.

A rendőr orvos, ki akkor a látleletet felvette, határozottan azt állitotta.

A késen vértől eredt rozsda foltokat is fedeztek fel.

Felmutatták Palinak, s megkérdezték, ha a kés övé-e és hol vette?

Minden habozás nélkül felelé, a kés sajátja, egyszer a nagyságos asszonytól kapta, aki azt mondá:

— Nyked adom Pali, nem nézhetem ezt a kést, mióta a párja elveszett.

Pali a kést mindég igen nagy becsben tartotta, rejtegette, mert félt, hogy valaki ellopja tőle ezüst nyele végett.

Palit, betudva fiatal korát s fedhetlen előéletét, emberölés miatt élethossziglani fegyházra itélték.

* * *

Sok karácsony tünt le azóta a nagy semmiségbe.

Bánfyné esetét régen elfeledték.

Legfeljebb a dadák mesélték, hogy volt egyszer egy ördöngős tehenész, Palinak hivták, király akart lenni, megölte urasszonyát, hogy ellophassa kincseit.

A kincset ugy elrejtette, mikor elfogták, hogy még maig sem birták megtalálni sehol.

Pedig, de sokan keresték már!

De nem is lesz jó annak, aki megtalálja, mert a kincset egy kilenez fejü sárkány őrzi.

A Pali tehenész még most is él, nem is fog addig meghalni, mig a kincset fel nem szedi.

A lipótmezei országos tébolyda igazgatósága értesitette Bánfy gondnokát, hogy Bánfy az intézetből mint meggyógyult elbocsájtatik, jöjjön érte.

A levélhez a Bánfyt gyógykezelő orvos tapasztalati jegyzete volt csatolva, melyből kitünt a beteg bajának minősége és fokozatos javulása.

Eleintén közveszélyes dühöngő rögeszméjétől, hogy ő neje gyilkosa, üldöztetvé.

Később csendesült, de rögeszméje folyton nyilvánult.

Ma már teljesen nyugodt s nem mondja többé, hogy ő a neje gyilkosa.

A szerencsétlen embert viziók ugyan folyton gyötrik, miből egyedül a halál lesz képes kigyógyitani.

E borzasztó betegség eredete egészen kiskorára vezethető vissza, hol fogékony gyönge lelkébe a babonát csöpögtették.

Kitünt, hogy nagynénje, ki Bánfyt nevelte, a legnagyobb mértékben babonás, sőt titkos kuruzsló volt.

Bánfy gyámja, az öreg Bérczy, könyes szemekkel zárta keblére vejét.

Mindenki tartózkodott a multat fülemliteni, de leginkább Bánfy, hiszen ő keserves szenvedések árán tanulta meg, hogy igazat szólva, az örültek házába kerül.

Belátta, hogy tette valóban örültség volt, de a min már változtatni nem lehetett.

Kerülő utakon értesült, hogy a Pali fiura bizonyult a gyilkosság, s ez még most is togva van Illaván.

Lelki zsibbadtság vett rajta erőt ujra, de eltitkolta.

A háznál nagy előkészületeket tettek a karácsony ünnepekre.

Minden arcz vidámnak látszott s nem hiányoztak az angyalkák sem, akik lázas kiváncsisággal kérdezték egymástól:

— Vajjon mit fog hozni a Jézuska?

Hiszen ők szófogadók, nem boszantják sem a kis mamát, sem a nagy mamát.

Jól tanulnak, a czipőcskét és keztyücskét fel hagyják ölteni, nem sivalkodnak és nem félnek a kéményseprőtől, tudják ők, hogy az jó bácsi és hogy csak a ruhája fekete.

Ezek e jó kicsikék Bérczy unokái voltak, kik ugy termettek, mint rózsatön a bimbó: egymásután, észrevétlenül.

Bánfy csak akkor ismerte meg őket, midőn *hosszu utazásából* haza tért.

Kérdezték is eleget a kicsikék, mikor a mama nem hallotta: mit látott s ha járt-e az operenciás tengeren?

Szokott-e beszélni az istenkével este, mikor imádkozik?

Hiszi-e, hogy nincsen ördög?

S tudja-e a bácsi, hogy álmában mindig egy angyal őrzi?

Nem káromkodott-e, nem hazudott-e valamikor vagy nem nyalakodott-e? nem dugott-e el valamit, mert akkor a Jézuska nem hoz neki semmit.

— — — — — — — — — — — —

A szerencsétlen véget ért Bánfyné mostoha nővére, zárt ajtók mögött a karácsony felállításával foglalkozott.

Férje segédkezett neki.

— Lásd. — kezdé kissé nyomott hangon — épen ez a szoba volt az.

S minő szeszélye a sorsnak.

Szegény Mariska!

Mennyi önmegtagadással s mennyi reménynyel várta ez estét.

Én nem birtam vele sorompóba lépni, nem birtam ki a böjtölést.

A mézes bobájka elcsábitott, bekaptam egyet, s megszünt rám nézve a bübáj ereje, nem tekinthettem vele a jövőbe, oh, pedig de szerettem volna látni én is jövendőbelimet — — —

Mi türés-tagadás, én is szerelmes voltam no, de én ugyis meg voltam győződve, hogy csak én leszek a feleséged.

— Ej, ej — jegyzé meg a férj negédesen — de el vagy bizakodva, mintha csak te lettél volna a világon?

— Hiszen volt más is, ha talán megbántad — veté oda a menyecske.

— Persze, hogy megbántam.

— Hát váljunk el. ...

— Amikor akarod, még te most is beillesz leánynak. ...

— Te is legénynek.

— Nos, hát kiábrándultunk. ...

— Teljesen.

— Menj, nyisd ki az ajtót.

— Nem lehet, a gyerekek lesnek. Tudod mit, ne rontsuk el a gyerekek örömét e szent estén. ...

— Jó, hisz nem én kezdtem.
— Én sem.
— Hát ki?
— Te, én mindjárt a földhöz vágok valamit!
— Én is. ...
— Vágj te előbb. ...
— Nem, vágj te előbb, te vagy a férfi.
— Te pedig az asszony ... huzzunk sorsot, ha ezt a huszárt huzod, elválunk.
— Én nem bizom szivem érzelmeit a véletlenre.
— Félsz?
— S te el tudnál tőlem menni?
— Nyugodt lélekkel.
— Oh, hát miért?
— Oh, hát azért, hogy ismét visszatérjek.
Kaczagás, de könyes szemekkel, s csók, de özönnel.
— No és most folytasd, a hol elhagytad.
— A babona ugy tartja, s Mariska szentül hitte, hogy amelyik leány meg akarja látni jövendőbeli férjét, az karácsony viliáján böjtöljön s teritsen meg egy személyre egy félre eső szobában, tegyen az asztalra a karácsonyi estebéd minden étkéből, de a teriték mellé ne tegyen evőeszközt.
Mikor aztán az éjféli misére elsőt harangoznak, minden ruháját vesse le, s azt forditva öltse magára, s mindaddig járjon azon szoba ablakánál, mig az éjféli misére be nem harangoznak, folyton azt rebegve:
Jó lélek, vagy gonosz lélek hozd elő őt. ...
Menny, vagy pokol, add ki őt.
Akkor nézzen be az ablakon és meglátja jövendőbelijét.
— S Mariska meglátta jövendőbelijét?
— Meg, de csak azt hibázta el, hogy a teriték mellé evőeszközt is tett, s a kés eltünt, talán ép ezért volt házassága szerencsétlen kimenetelü.
— Megállj csak feleség, azt mondod, hogy a kés elveszett. Milyen kés volt?
— Ezüst nyelü, asztali kés, nyelén folyondár-alakzattal, a párja még valahol meg kell, hogy legyen; csak kettő volt. Mariska keresztanyjától kapta emlékbe, e pár kés valami történelmi nevezetességü volt.
A házaspár sokáig gondolkozott.
— Igen, ilyen kést láttam én egy alkalommal, még nőtlen korában Bánfynál — mondá a férj.
Iró-asztala fiókjában mint drága ereklyét folyton csukva tartotta.
Egyszer azt mondta, e kés az ő szerencsétlensége, ezzel rontották meg, ezzel fogja megölni, aki e kést magáénak ismeri.
Nagy isten, Bánfy nem őrült s nem is volt soha!
S mint lidércznyomás nehezült lelkére a szó: babona.
De hogy kerülhetett a kés hozzá?
Hogy? a babona ezer áluton férközik a szivekbe.
Most minden világos.
Bánfy iró-asztal fiókja kulcsát felejtette, midőn barátai meghivására ment. A menyecske kapott az alkalmon, kiváncsiságát kielégitendő, felnyitotta a fiókot.
Bánfy hamarább térve vissza, tetten kapta, kérdőre vonta a kés miatt, ő bevallotta és — oh, borzalom, hiszen ölében találták a papirt, melybe a kés volt göngyölve.
— De hiszen a kést Pali tehenész birtokában találták, aki aztán nem is tudott tovább védekezni.
— Kedves feleségem, sok minden homályos előttem e dologban, de lelkemből meggyőződtem most, hogy a szegény tehenész ártatlanúl szenved, s hogy Bánfyt a tévhit ferdesége hajtotta az őrületbe.
Ma évfordulója van azon szomorú napnak s istennek a legkedvesebb dolgot cselekszünk, ha szivünk sugallatát követve, uj világot deritünk e sötét pontra.

* * *

Fényben csillogott a karácsonyfa, szent áhitattal összetéve kis kezüket, állták körül a gyermekek.
Mindenki jelen volt, csak Bánfy hiányzott az ünnepélyességről.
Pedig csak az imént volt itt, valamit a karácsonyfára akasztott.
Az ám, ott van egy kis csomag.
Levették, kibontották — egy egészen berozsdált kés hullt ki belőle, ezüst nyelü, nyelén folyondár alakzattal.
Megkerült az elveszett kés!
Egy kis papirra ez volt irva:
„Pali, tehenésznek“.
Más iratok is voltak hozzá csatolva s midőn az öreg Béreczy rátekintett, oly velőt rázó kiáltást hallatott, mint akkor leánya teteménél.
— Oh, tehát csakugyan ő!
— Gyermekek, imádkozzatok.
— De mi lelte nagyapát? talán neki nem hozott a Jézuska semmit?
— Pedig milyen jó ő.
— Akkor nekem sem kell semmi — mondá a legnagyobb gyermek — én sem vagyok jobb nagyapánál s látom, hogy a Jézuska nem gondol mindenkivel egyformán.
— Hát Bánfy bácsi hol van? — kérdék. — Mért nem jön? hiszen neki szép ajándékot hozott a Jézuska.
— A bácsi már nem fog többé eljönni — sugá édes anyjok.
— Megint elutazott?
— Igen.
— Messze?
— Nagyon.
— Pedig sehol sem fogják ugy szeretni, mint mi.

Gondolatok.

Egy vig lakoma alkalmával azt kérdezték, miért koczintanak rendesen borral és nem sörrel? valaki azt válaszolta: mert a borban igazság rejlik, s az igazsággal rendesen összekoczczanunk.

Az örömkönytől nem vörösödik meg a szem.

Cato szerint a szerelmes lelke mindig más testben él.

A szerelemmel ugy vagyunk, mint a himlővel: ki fiatal korában nem volt benne, később ritkán vagy soha sem esik bele.

Hogy valaki biztosan jót tegyen, keveset kell tudnia a törvényekből, hogy azonban biztosan roszat tegyen, tanulnia kell azokat.

Sok ember csak azért olvas, hogy gondolkodnia ne kellessen.

Egy hires orvos veszélyesen megbetegült. Családja lelkészt hozott, hogy gyóntassa meg; az orvos mitsem akart erről tudni s a lelkészt minden áron kapaczitálni igyekezett, hogy már hiába, ő ugyis meghal. A lelkész türelmét vesztve igy szólt: ha nem gyón, nem fogom eltemetni. Jól van, válaszolt az orvos, azt majd meglátom.

A pénz asszony nélkül, világosság árnyék nélkül; az asszony pedig pénz nélkül, árnyék világosság nélkül.

A *semmi* egy lyuk, peripheria nélkül.

Anyám temetése.

— Szinész monolog. —

A mérték tehát egészen betelt. Önzetlen érzés vetett e göröngyös útra, már azt hivém, hogy hosszas küzdés után végre valahára nyugtot találok a résztvevő keblek oldalán, már azt hivém, hogy a sors fel hagy üldözéseivel: s ime, nem fáradt ki, még egy csapást mér fejémre. De tudom, utolsó lész, vagy van-e még nagyobb fájdalom, mint egyetlen anyját ravatalon tudni s nem látni többé arczát, nem halmozni csókkal többé azon homlokot, melyről egykoron örömet-bút olvastam le, mert hideg, örök időre jéghideg.
Elnémultak hát ajkaid, nem fogom többé hallani édes szavaidat, nem szólitasz többé magadhoz, nem kérdezed: mi bajod kedves fiám? S te kegyetlen sors azt sem engedéd meg, hogy én hunyjam be a szerető szüle szemeit, én fogjam fel utolsó lehelletét, én halljam az utolsó szivdobbanást! S miért? Mit vétettem ellened, hogy reám zúzitod átkaid menykövét, mi bőszitett fel haragodban, mi tett esküdt ellenségemmé?
Mily fehér körülöttem minden, a természet gyásza az ártatlanság szinébe burkolódzik, mintha gúnyt akarna üzni a valóságból! Nevess csak, nevess, szivem fájdalmát nem érinti kaczagásod. S te eltévedt varjú, károgj csak fejem fölött; értem halotti dalod minden szavát, károgj csak, hisz földúlt keblem csak téged ismer barátjának. Kisérd lépteimet e járatlan úton, mert biztosan tudom, miként egyedül töled veszem a részvétnyilatkozatot.
Keserü karácsonyra ébredtem. Tegnap még boldognak éreztem magamat, ma egyedül állok a világon. Az, kinek életemet köszönhetem, az, ki éjjel-nappal virrasztott bölcsőm felett, a ki szájától az utolsó falatot megvonta s nekem adta, nincs többé. Elköltözött azon hazába, hol nem fáj többé semmi. Lejöttek az angyalok, szárnyukra tevék s elszállták vele azon közös országba, hol mindnyájan találkozni fogunk.
Anyát veszíteni! Hallod-e nagy természet anyát! Miért nem szólitottál el engem, mindenség kormányzója. Miért sujtott boszuló kezed engem. Mindig imámba foglalám, mindig kértem, hogy én mutassam meg az utat az örök pihenés és nyugalom határa felé s mégis én vagyok az, ki téged követni fog. Szegény jó anyám!
Ma egy esztendeje ugyanezen utat tapostam. Akkor még boldogan, mert csak néhány óra választott el a szülői háztól, az édes, tárt karoktól. A viszontlátás öröme megtizszerezte lépteimet, az egész uton azon szavak foglalkoztattak, melyekkel anyám fogadni fog, az egész úton azon törtem fejemet, mi mindent fogok anyámnak elmesélni. Az idő gyorsan repült s egyszerre csak azon vettem magamat észre, hogy anya és fiu egymás karjaiban nyugszik. Kell-e nagyobb boldogság!
Ma, egy év után ismét ez uton ballagok, testben s lélekben egyaránt megtörve. Ismét a szülői ház felé sietek, de ott nem vár többé reám szerető kebel. A ház puszta, minden fala lakóját siratja, néma az, mint a nagy hét és csöndes mint a temető. Ott nyugszik urnője a ravatalon s nincs isteni erő, mely mély álmából felköltené. E kedves halotthoz sietek most. Kell-e nagyobb boldogtalanság?
Sirni nem tudok többé, a köny megtörik pilláimon s a süvöltő szél gondoskodik arról, hogy kora sirját lelje arczomon. Egykoron az öröm könyui pihentek itt, ma a bú, a megtört sziv facsarta ki azokat. A forrás egészen kiapadt, de ah itt, itt szivemben, érzem, hogy a seb mély. Repedj meg sziv s ti vidáman ugrándozó hópelyhek temessétek el, mert nem élem túl a fájdalmat. Hadd feledjen el mindenki, hisz úgy sincs már keresni valóm a földön. Károgsz varjú, nemde te is igazat adsz nekem?
Mily hosszú ma az út, nem érek a mesgyéhez. Lélekzetemet sem birom már. A hideg átjárja valómat, lábaim alatt pedig csak ugy nyi a hó, mintha szivem dobogását viszhangozná. Szegény kis pehely, mily ártatlanul szállsz a magasból alá s alig pihensz meg, jön a vándor kegyetlen lába egyontipor s te is sár vagy.
Sár! ki súgta fülembe ez ijesztő szót? Sár és hamu! Az ember végczélja: küzdünk, fáradunk éveken át, teremtünk, alkotunk, szerezünk s midőn azon ponthoz érünk, melyben fáradozásaink gyümölcsét élveznünk kellene, ajtónkon zörög a kérlelhetlen halál s dörgő szózata, sár és hamu! arra, emlékeztet, hogy ütött az óra! Itt kell hagynunk mindent s távoznunk azon országba, melynek határáról még egy vándor sem tért vissza.
Mily hideg van. Rongyaim nem küzdhetnek a természet ellen. Fednek, de csak becsületet, testet nem. Számlálni tudnám a lépteket, de nem teszem, elvétem a számot s nem szeretnék hazuggá lenni akkor, midőn az igazság oly kézzeltoghatólag jelentkezik.
Karácsony van. Társaim talán örülni fognak a kis Jézusnak s én éhezve-fázva ballagok e járatlan uton. Anyám, anyám, miért adtál ily szent estét?
De hallga! Falum tornyának szavait hallom. Mily búsan kongasz te régi jó barát. Vajjon kit siratsz? Talán ......? .... Nem ...... S ha mégis! Vén robotos állj meg! ...... Minden ütésed szümet érinti. Sietnék, de erőm nem engedi. Kifáradtam, mint a nap, midőn búcsút mond a világnak.
Te folyton szólsz, hivogatsz? ...... Követlek ... ... Légy üdvöz szülő tanyám! Ne integess, ne kérdezz! Utam sürgős. Sietek ...... de ah ...... Anyám, anyám, miért hagytál el engem?!

Fagarasok.

Mind kevesebb lesz az ember, a kinek van: miben vássék a foga. Mily szerencse a mai drága fagarasok világában.

*

Némely kritikus olyan, mint a forró viz; leforrázza ugy a zöldséget, mint a babért.

*

A szerelem mennyországba ragad a padlásszobában is.

*

Beszélhetsz sokat, de keveset mondj.

*

Egy tudós szerint az embert az állatoktól a beszéd különbözteti meg. A nők hát sokkal közelebb állanak az angyalokhoz a férfiaknál.

*

A becsület olyan dolog, hogy százan látják a mint elveszted s rád is kiáltanak; még sem találsz rá többet.

*

Vannak kérdések, a melyekre a feletet — hallgatás.

*

A, ki nem halad, elmarad; mégis dicsérjük azt, a ki megállja helyét.

I. K. L.

Apróságok.

Gyermeklogika.
A kis Tóni egy ezredet látott egész diszben eldefilirozni, a zenekarral élén. Aztán igy töprenkedett:
„Csak azt szeretném tudni, mire valók a többiek, akik nem muzsikálnak?“

*

Szófukar.
— Kisasszony, szeret ön tánczolni?
— Oh, igen!
— Szereti ön a Wagner-féle zenét?
— Ah, nem!
— Szeret csónakázni!
— Oh, igen!
— Gyakran megy a szinházba?
— Ah, nem!
— Nem tud ön egyebet mondani, mint „oh igen“, vagy „ah, nem?“
— Oh, igen!

*

Tiltakozás.
A kis Márta apjához:
— Papa, adj egy körtét.
— Nyisd ki a száeskádat, majd dobok egyet bele.
— De Papa! hiszen én nem vagyok levél-szekrény.

*

Elővigyázat.
Erdész a vadászaton résztvevő vendégekhez:
„Uraim, meneküljenek! A gróf ur lőni akar.“

*

A krinolin ellen. A krinolin tudvalevőleg ujra fenyegetni kezd. Egy franczia abbé a multkor jónak látta igy filippikázni a krinolin ellen a szószékről: Gondolják meg hölgyeim, mily veszedelmes dolog széles szoknyát viselni, mikor oly keskeny ut vezet — a mennyországba.

*

Kölcsönös csodálkozás. Faviéres marquis, a kit az egész Páris ismert mint hires kölcsönkérőt és dühös játékost, egy nap megszólitja Bernardot a hires pénzembert: Uram, én csodálom az ön lángszellemét! Marquis Faviéres vagyok. Nem ismerem ugyan önt, de azért kölcsönözök öntől 500 Lajos aranyat. A bankár nagy lelkü akart lenni és igy szólt: — Sir, én önt még jobban csodálom: ismerem önt és mégis kölcsönözök önnek 500 Lajos aranyat!

*

Léggotton. Megyek! itt az ideje. Csak egy perczig maradj még édesem. — Nem, nem lehet, már is tartok tőle, hogy ki fogok kapni az édes atyámtól. A te atyád valóságos tyrannus lehet. — Nem az, csak — portás!

*

Sokat kiván. Egy fegyencznek megkegyelmeznek, a biró nyájasan beszél vele: A király ő felsége megkegyelmezett önnek, most ujra visszatérhet az emberek társaságába. Iparkodjék méltó lenni ő felsége kegyelmére. A fegyencz erősen hajlong: Biró ur kegyessége végtelen, s ez arra bátorit engem, hogy megkérjem — a leánya kezét!

HIRDETÉSEK.

VERSENY

a ló-takaró szédelgésnek!

Egy 50 év óta fenálló

cs. kir. szabadalm.

takaró- és pokrócz-gyár

megbizott bennünket, hogy a legujabban felmerült versenynek gátat vessünk

valódi szolid és jó minőségü áruit

ló-takarókban

mai naptól kezdve

csak 1 frt 60 krjával

darabonként

nagy, vastag, széles, elpusztíthatlan

ló-takaróit

eladjuk. Ezen takarók 190 cm. hosszúak és 130 cm. szélesek, szines sávokkal vannak ellátva, deszka-vastagságúak, tehát igazán elpusztíthatlanok.

Szállítás kész fizetés vagy utánvéttel. Naponként a szélrózsa minden irányában küldetnek szét takarók, melyek mindenütt nagy tetszéssel fogadtatnak, miután ezek ágy-takarókúl is kiválóan használtathatnak, s azelőtt kétszer is drágábbak voltak. Czím:

Exportwaarenhaus „zur Austria"

3—4 **Wien, Ober-Döbling, Mariengasse 31.**

im eigenen Hause.

A czimre kérünk figyelni.

RIES LAJOS

könyvnyomdája

mindenféle

nyomtatvány

a legolcsóbb árak mellett

csinosan és gyorsan készit.

Gyermek ruhácskák és köpenyek.

Női ingek, corsettek és szoknyák chiffon és vászonból.

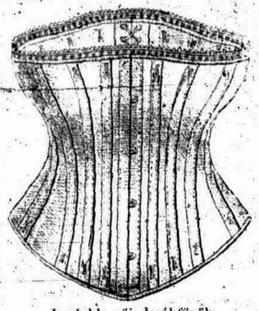

Legjobb női derékfüzők szürke és fehér.

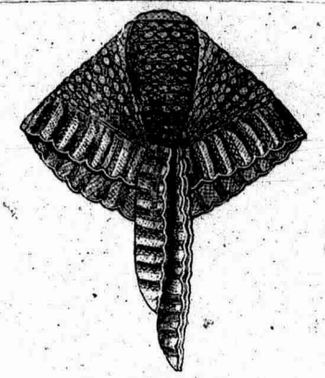

Női csipkék, fichu-k nagy választékban.

Gyapju és selyem csernyök.

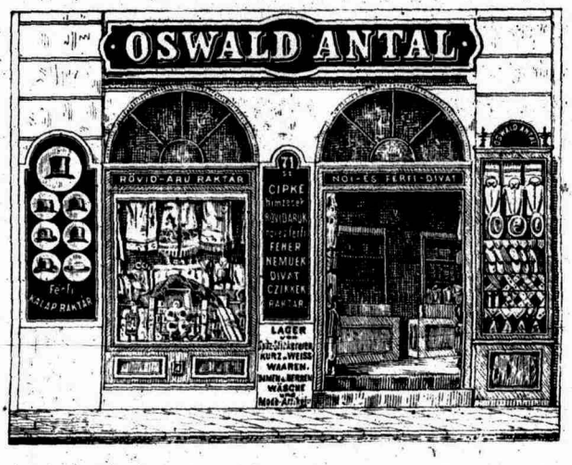

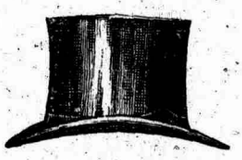

Férfi cylinderek és claque-ok.

Legujabb gyermek és férfi kalapok mindenféle alak és szinben.

Gyermek és női harisnyák minden szinben.

Gyermek és férfi harisnyák minden szinben.

férfi és női divat-csarnoka

Kassa, főutcza 71. sz. a nagy sétánynyal szemben.

A közeledő karácsonyi ünnepek alkalmából van szerencsém Kassa város és környéke n. érd. közönségének nagybecsü tudomására hozni, hogy dusválasztékú raktáromat oly sokféle **uj** és **szép** divat, luxus- és háztartási czikkekkel férfiak és hölgyek számára szereltem fel s e mellett oly olcsó árakra fektettem a súlyt, hogy minden igényt kielégiteni képesitve vagyok.

Az itt feljegyzett árukon kivül a sok közül különösen **ünnepi ajándékra** alkalmas tárgyakból felemlitem még a következőket, melyek gyönyörü kivitelük daczára is olcsók és ugy férfiak, mint nők számára ajánlatosak: s pedig: **albumok, varró-eszközök, himzett szivar, névjegy, pénz-tárczák,** legujabb **broche-ok, jabot-ok, legyezők, selyem és chenille-gallérok és kendőcskék, gyöngy-gallérok,** mindenféle minőségü és nagyságú egyszerü és legszebben kiállitott gyermek és női kötények és joupon-ok, a legfinomabb parfume-ok stb. stb.

Mély tisztelettel

Oswald Antal.

Levélbeli megrendelések a legnagyobb pontossággal postafordultával és **10 frtig** terjedők **portomentesen** teljesittetnek.

Normal és más minőségü férfi és női alsó-ingek és lábravalók

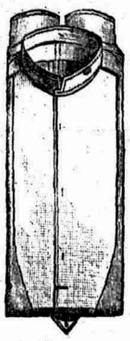

Chiffon, cretton, piqué és oxford gyermek és férfi ingek.

Szőnyegek és takarók felső-magyarországi legnagyobb gyári-raktárának tulajdonosa.

FLACHBART SAMU UTÓDAI

„SZÉMAN TESTVÉREK" czég

Kassán, fő-utcza 60-ik szám alatt

ajánlja a n. é. közönségnek **karácsonyi és újévi ajándék bevásárlásáúl** nagy választékú

salon-, futó-, pamlag- és ágyelőtti szőnyegeit

katona-, gräfenbergi, fürdő- és lópokróczait, valamint különböző szinü utazó-, ágy- és erdélyi gyapjutakaróin kivül

Rumburgi creasz-, czérna-, len- és gyapot-vászonnemü czikkeit; chiffon-, kanavász-, ágy- és derékalj-kelméit.

Továbbá ajánlja legdúsabb választékkal ujonnan berendezett nagy raktárát mindennemü

ruhakelmékben, szines és fekete orleans, fekete terno, wattmoull, lama és fehér flanell, kalmukban, barchentben és rövidárukban.

A nagyérdemü közönség becses látogatását kéril:

tisztelettel

3—3

SZÉMAN TESTVÉREK.

Nyomatta Ries Lajos kiadó saját könyvnyomó-intézetében Kassa 1885.

I. évfolyam. Kassa, 1885. évi deczember 31. 29. szám.

Előfizetési dij:
Egy évre ... ... 5 frt — kr.
Félévre ... ... 2 „ 50 „
Negyedévre ... 1 „ 25 „
helyen házhoz-hordással, vidékre postai küldéssel.
Egyes szám 6 kr. —

Hirdetések
egy petit sor ... ... 4 kr.
nyilttérben ... ... 12 „
Többszöri közlésnél engedmény.
Felvétel a kiadóhivatalban főutcza 54. sz.

KASSAI SZEMLE.

Társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden csötörtökön és vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Kassa főutcza 54. sz. a. hova a lap szellemi és anyagi részét érdeklő küldemények czimzendők.
Kéziratok vissza nem adatnak.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

Felhivás előfizetésre

„KASSAI SZEMLE“

hetenként kétszer, csötörtök és vasárnap megjelenő lapra.

A „Kassai Szemlé“-re 1886. évi január hó 1-től előfizetést nyitunk következő feltételekkel:

Egy évre .... **5 frt — kr.**
Fél évre .... **2 „ 50 „**
Negyed évre .... **1 „ 25 „**

úgy helyben házhoz hordva, mint vidékre postai szétküldéssel.

Előfizetni lehet a kiadóhivatalban, főutcza 54. sz. a. földszint az udvarban és minden könyvkereskedésben.

Vidéki előfizetőknek ajánljuk a dijat postautalványon beküldeni, a melyen kérjük a teljes czímet olvashatóan kiírni, nehogy a szétküldésben akadály támadjon.

Előfizetések e czímen küldendők: „Kassai Szemle“ kiadóhivatala Kassán, főutcza 54.

Régi előfizetőink a kiadásunkban megjelent naptárt már kézhez vették, mig az újévkor belépő uj előfizetők **e naptáron kivül** a most folyó **„A társalgónő“** czimű regényt **dijtalanul** kapják.

Egyszersmint értesitjük olvasóinkat, hogy **„A strike“** czimű pályanyertes remek regényt, melyet Ries Lajos szabadon dolgozott át az eredeti után és mely könyvárus utján csak 1 frt 20 kr áron szerezhető meg, kiadóhivatalunk **csekély 50 kr.** összegért adhatja, amig a készlet tart.

Vidéki megrendelők 70 krajczár beküldésével portomentesen kapják a vaskos kötetet.

Kassán, 1885. évi deczember 23-án.

A „Kassai Szemle“ kiadóhivatala.

Az uj év küszöbén.

Rövid órák és egy uj kezdet küszöbén áll az emberiség, hogy az idők végeiglen egyforma tevékenységét folytassa uj reményekkel, uj várakozásokkal, mintha ezek teljesülte a csillagok járása szerint beosztott év leforgásához volnának hozzáfűzve, mintha az évek száma életünk háztartásának rendjét ujabb alapokra helyezné.

Pedig ugy van és bármily gyarlóságnak látszassék is böleseleti szempontból az emberiségnek ezen kimondott gyöngesége, kétségtelen, hogy az időnek ezen, a természet örök változatlanságával egybefüggően történt beosztása, mégis egyike a legfontosabb tényezőknek, mely által életünk, tevékenységünkben a rendszeres beosztást létesiteni lehet.

Igaz, hogy az évek leforgása, a rövid tizenkét havi időszak alatt felmerült események s az ezekből leszármaztatható tanulságok csak a rendszerető, helyesen mérlegelő társadalom háztartásában vétetnek figyelembe s csak ez fektet súlyt arra, ha a lezajlottban nagy tévedésekbe esett, hogy mint reá nézve káros, szakit a multtal s a jövőben más irányt ad életének.

Nem ugy a romlott, beteges társadalom, melynek ép legtöbb oka volna az uj év küszöbén hibái felett elmélkedni. Ennek az uj év csak ujabb lökést ad az elől való kezdésre a nélkül, hogy egy perczig is számolna a folytatott életmód káros következményeivel.

Korunk legnagyobb betegsége pedig épen az, hogy a legtöbb esetben irtózunk a számoktól s a mikor a társadalom egyik-másik tagjának feje felett csüng már Damokles kardja, a midőn már-már elsodorta a borzasztó örvény és tudatára ébred iszonyú helyzetének, akkor egy durranás és a beteg társadalomnak egy kelevényes tagja leszámolt s a mérleg tartozik rovatát kiegyenliti az az élettelen hústömeg, melyre a józan társadalom azt mondja: szegény boldogtalan!

Szomorú állapotok, melyek méltán aggálylyal töltik be szivünket az uj év küszöbén s ha van egy gyönge sugár, mely reményt lövell felénk, pusztán az a hit az, hogy az Irányi Dániel által csak most kezdeményezett erényőrző egylet hatalmasabb tevékenységgel, erős kézzel lesz talán képes belenyúlni társadalmi bajaink orvoslásába és hozzájárulni, hogy e haza minden polgára öntudatosabb kötelesség-teljesitésre buzdúljon.

Vajha ugy történnék!

Ries Lajos.

Uj év előtti séták.

Mondja még valaki, hogy nálunk a szellemi tápszer utáni szükséglet nem első rendű szükséglet, — hiába mondja nekem, hogy Maurer, Haymann, Koczányi stb. bizonyithatnák, miszerint a szebbnél szebb kirakatok daczára vajmi kevés vevő akadt s az is hitelbe vásárolt — jöjjön ide, jöjjön ide! A kirakat egészen egyszerü, látszik, hogy itt felesleges minden reklam; egy egyszerü fekete sas terjeszti védő szárnyait mindazon czikkek felett, mik népünket lelkesiteni alkalmasak, s bent a helyiségekben, minő tolongás, lárma, a vevők a szó szoros értelmében annyira összeszorúlnak, hogy csak a legékesebb szónoklatok (a holnapi ünnepen majd leimádkozza) s néhány ökölcsapás árán távozhatnak el; de kint azután még egyszer előveszik az oly nagy küzdelmekkel beszerzett czikket, örömragyogó arczczal végig simogatnak a — palaczkon, mert oly jó s olcsó spirituszt nézetük szerint nem kapnak sehol.

S ennek szivből örvend mindenki, ki városunk javát akarja, — mert mennél több szeszt fogyasztanak, annál nagyobb a város jövedelme — igaz, hogy egy pár szegény ember vesztét okozza a mértéktelen szesz ivás, de hiszen ennek fejében meg a polgármester osztogat a szegények között száz krajczárokra menő karácsonyi ajándékokat!

De menjünk tovább; nini, hiszen itt is egy vevőkkel túltelt bolt, pedig nem is spirituszt, hanem különféle csecse-becsét, játékszereket árulnak benne; no lám, lám, azt higyjen valaki az ujságoknak, melyek váltig hirdetik, hogy kereskedelmünk pang! „Egy skatulya katona 10 kr., valóságos ólom katona kérem 10 kr. kiad többet, először“! 11 kr! szólal meg bátran egy elegans hölgy, közvetlenül a kikiáltó közelében, mindkét kézzel az asztalhoz támaszkodva, nehogy a tolongó vevők, az előnyös helytől elragadják; hja vagy úgy! most már értjük a tolongást mink is, örömmel telik el szivünk, ha látjuk, hogy a legelegánsabb osztályban, hogy terjed a takarékosság, hogy nem restel ő Nagysága 2—3 óra hosszát ily tolongásban, ily környezetben liczitálni, csakhogy egy skatulya katonát 2 krral olcsóbban sze-

TÁRCZA.

Kalapács Dorottya szerelme
avagy két szék között hoppon maradsz.

Dorottya kisasszony, Kalapács Péter helybeli szürszabó-mester és felesége, született Tormás Zsuzsánna asszonynak kellem- és szellemdús leányuk hajadon fővel érte el ama kort, mely után a pártában maradt szüz éveit visszafelé számitja.

Dorottya kisasszonynál ment a dolog szépen; előbb 19, majd 18, végül 17 évessé vált, de már annyi igazságérzet volt a Kalapács családban, hogy ebben megállapodott s igy Dorottya nagysám abban a kellemes állapotban él körülbelül öt éve, hogy ö 17 éves.

Nem is tudnám hirtelen okát adni, hogy a többször emlitett becsületes leányzó miért is nem kelt el sem a pócsi búcsún, sem a mádi bálon, sem pedig a debreczeni vásáron, melyeknek oly hirük volt nagyapáink idejében, hogy az ott megjelent leányzó okvetlenül főkötő alá jut még ugyanabban az évben.

Dorottya kisasszony, igaz, nem volt oly szép, mint a templombéli festett oltárkép. Termete szép, magas, mint a liliomszál, persze a rossz nyelvek babkarónak csúfolják, valamint a ma hullott hó fehérségét megszégyenitö arczbörét is pergamennek mondják, de mindez nyilván csak afféle szóbeszéd, milyeneket piros-pozsgás, gömböcz termetü lányokkal megáldott irigy anyáktól várhatunk.

És végül volt is okuk irigykedni.

A sok majálesi pörczös pogácsa, piruló libaczomb, a sok potya ozsonna végre is meglágyitották Ruczay Pál uram szivét annyira, hogy neki bátorodott — s e neki bátoritásban részt követelünk a kassai vinkónak is. Ruczay, különben szolgabirósági napidijas, elpotyogtatott megjegyzéseiből megértette a Kalapács család, hogy nem volna ellenére, már a Ruczay ur ellenére, ha Dorottyát boldoggá tehetné szerelmével.

E nagyra — több, mint egy ölre — termett ifjú, a Kalapács család választottja, igen politikus férfiu vala, a mi már abból az egy esetből is napnál fényesebben kiviláglik, hogy nevét, melyet szerinte eredetileg Szvatopluk győztes csatáiban szerzett egyik hires dárdadobó őse a „Ruczaj“ magyarán „Dobó“ nevet, — eleget tévén megyéje panszláv és magyarophil elemeinek — „Ruczay“-ra változtatta; örökké fényeskedő példáját adván ezzel vezérférfiainknak arra, mint épithetnek ősi tradicziókon a modern kor szája ize szerint.

Ujabb s annyiban hitelesebb irások, amennyiben nyomuk a kapitánysági titkos levéltárba vezetnek, nem *dobó*nak, de italmérő helyiségekből, vulgo korcsmákból *kidobott*nak engedik magyarázni az ősi *„Ruczaj“* nevet.

Igy vagy úgy, Pál ur szeretetreméltó személyiségével meghóditá Dorottyát, Pál urat pedig a Kalapács család rabjává ejté kielégithetetlen appetitusa.

Egy holdas este, midőn a vinkótól vigságra derült derék ifjú a dolgoknak komolyra fordultán tünödnék hónapos szobájában, kezébe veszi a „Pesti müvelt társalgót“, átolvassa a *házasságkötésről* szóló fejezetet s azon elvi jelentőségü határozatra jött, hogy másnap Csitri Dagomér nevü barátjával fölmegy leánykérőbe.

Azzal ágyára dülve, nyugodt lelkiösmerettel alvásra hajtja gondoktól megkönnyebbült, de bortól még mindig nehéz fejét, nem sejtvén, hogy végzete mi balra fordul e nevezetes éjjelen.

Alig merült álomba Pál barátunk, midőn az utcza felső végén Dorottya kisasszonyt szüzi álmaiból czigányzene riasztja fel. A hangoknak ellent nem állhat s az ablakhoz lép. Lepillant az utczára s szeme egy csinos fiatal emberen akad meg, ki sováran pillantgat fel ablakjuk felé. Bizonyosan nem az ablak vonzotta, de Dorottya kisasszony bájai sem.

Egy emelettel alább takaros kis teremtés lakik, kinek parázs szemei lángra lobbantották a Csitri Dagomér szivét s ö éjjeli zenével igyekezett érzelmeit a kis leánynak tudtára adni.

Dorottya kisasszony szive allegretto taktusban kezd dobogni, vonzalmat érez Dagomér barátunk iránt, kinek téli kabátját néhány czentiméterrel szükebbre szokta szabni szabója, mint jövendöbelije frakkját. Dorottya, a mint e gondolat eszébe ötlött, csupán azért nem pirult el, mert sötétség uralkodott.

A zene elhangzott, de a hangok ott zsibongtak a Dorottya fülében s beszéltek neki olyanokat, a mikre jobb lett volna neki oda nem hallgatni.

Másnap déltájt két talpig feketébe öltözött fiatal ember kopogtat a Kalapácsék ajtaján.

A szobalány fogadja őket.

— Jelentsen be ö nagyságaiknál — szól Pál s meg nem akadályozhatja azt az istentelenséget, hogy Dagomér meg ne csipkedje a lány kicsattanó arczát.

— Dágomér, meglátnak.

— Hát lássák. Nem én leszek, egy óra mulva vőlegény. Ugy tetszik nekem, hogy megváratnak; Dorottya nagysám aligha nem legszebb ruhájában fog megjelenni elöttünk. Sietek addig s meglesem az én aranyos Böskémet, a ki maholnap jegyesem.

Pál ur, mint előbb, a szobalánynyal szemben ismét elkésett attól, hogy Dagomért megakadályozza tettében.

Már épen azon gondolkozott, ne szökjék-e ö is Dagomér után, midőn az ajtó fölnyilik s rajta Dorottya sárga diszitésü zöld ruhában belebben.

Pál barátunkban meghült a vér arra a gondolatra, hogy ö most egyedül van szive választottjával.

— Hát barátja? Vagy egyedül jött? — szólal meg Dorottya.

— Dagomér ... igenis ... fin ... azaz, hogy lenn van — dadogott Pál.

— Azt mondta Marcsa, hogy ketten vannak.

— Fontos dolgai miatt egy perczre eltávozott és ... és boldoggá tett vele — szólt ellágyultan Pál.

— Ugy, barátja távolléte önt boldoggá teszi. Sokkal jobb embernek hittem — szól a kisasszony szemrehányással.

— De nagysád, Dorottyám ...

rezzen be; bizonyára jól esik neki az ellentét az árui-nak árverelését s elkotyavetyélését néző boltos arcza s az árverésen beszerzett karácsonyi ajándékot vevő gyermekének arcza között! — hátha még azon kereskedők arczát látná, akiknek áruit még nem árverelik el!

De menjünk tovább, ilyen tolongás után megint jól esik egy nehány fényes üzleti helyiséget látni, melyben a rendet mi sem zavarja; — a vevőnek nem kell lökdösnie s kiáltania, hogy a kivánt czikket megkaphassa, sőt 2—3 óra hosszát sem kell várnia; alig, hogy beteszi a lábát az üzletbe, mintha az egész áruraktár, az egész személyzet csak az ő számára lett volna rendelve, — széket tolnak alá, leültetik, mindenki parancsát kérdi s az üzlet tulajdonosának arcza boldogságtól sugárzik, midőn hallja, hogy ő Nagysága legalább 80 kr. erejéig kegyeskedik bevásárlásokat eszközölni.

Ne zavarjuk örömét s menjünk tovább, ni ni, már megint egy telt üzlet; de bizony bennünket senki sem szed rá, előbb megnézzük a kint tuczat számra ragasztott kék s piros plakátokat s richtig! hatóságilag engedélyezett végeladása egy csődtömegnek, hihetlen olcsó áron; akad is a vevő quantum satis. S ezzel azt hiszem meg van oldva azon kérdés, hogy mikép lehetne az üzlet pangása felett panaszkodó kereskedőinken segiteni: menjenek csődbe s azután adassák el czikkeiket hatóságilag engedélyezett végeladáson. Probatum est.

Előttem furcsa egy alak sétálgat a corsón, ugy látszik, hogy ugyanazon járatban vagyunk, t. i. végig nézni a kirakatokon s mit sem venni; — fejét az én „elöljáróm“ mélyen vissza huzta abba a ruhadarabba, melyet kabátnak lehetne nevezni, ha véletlenül nem hiányoznék elő- s hátsó része, no meg az ujja; — igy bizony csak valami kendőformának nevezhető, melyet az ipse — ugy látszik a corsó elegáns publikumának teljes megvetésével — egészen divatellenes kötél módjára csavart a nyaka körül; sipkája hiven követte ura akaratját, lehetőleg mélyen húzódva arcza s nyakába. — kimondhatatlanjainak szélei kaczér czafatokkal ékeskedtek s elég rövidek, hogy láthatóvá tegyék, miszerint urok elég gazdag arra, hogy jobb lábán, bal lábán más más czipőt hordhasson; s minő barátságos! ki-ki terjeszti karjait s gyorsan ismét magához szoritja, mintha az egész világot meg akarná ölelni — pedig tudom hogy sokan, nagyon sokan irigyelnék, ha akárcsak egy perczig is ölelné magához, azt a gyönyörü — hogy is mondják: angyali kis urhölgyet, a ki finom izlésre valló, gazdag öltözetében jön elébe; arczát a csipős hideg s a gyors mozgás futó pirral boritja, kezei egy phantasie muffban tünnek el s kézcsuklóján vigan csörömpöl a halifax.

Derült arczán szánakozó kifejezés mutatkozik, midőn szeme az előttem járó, karjait kiterjesztő alakon megakad „szegény, de fázik“ szól angyali kifejezéssel kisérőjéhez és — gyorsan sietnek tovább. — Hát fázol szegény, „elöljáróm“, hja de hát miért nem sietsz te is a jégpályára, — korcsolyázzál, s biztositlak, nem sokára lesz oly meleged, hogy nem zavarod mulató emberek derült hangulatát.

„Alázatos szolgája“!! — ijedten nézek oda, a honnét ezen stentori üdvözlet riaszt fel kedélyes tünődéseimből, — hát nem az —i szolga, a ki oly nagyot köszönt; vajjon mi lelte, hogy egyszerre oly udvarias lett, hiszen máskor alig szokott észrevenni; — bizonyosan Kniggét olvasta a karácsonyi ünnepen, nyugtatom meg önmagamat, s a közművelődés ily haladásának őszintén örvendve, önkéntelenül befordulok legfőbb közmivelődési intézetünkbe: a casinoba; de hiába igyekszem azon szög felé, mely békés időkben azon szerencsében részesül, hogy nélkülözhető holmimnak menhelyéül szolgál: a hány szolga van, az mind nekem ront, — szerencse, hogy felöltöm gombjai oly engedékenyek, mert különben csakugyan nem tudom, hogy mikép állhattam volna ellen ezen egyesült szolgálatkész megtámadásnak; — itt is annyi figyelem! uram, teremtőm, mi lelte a világot! „Szervusz barátom, hisz eljösz az estélyhez“ szólt meg egy ismerős, „miféle estélyhez“ „hát a casino Sylvesterestélyéhez“! — „Ah most már tudom!“ kiálték sugárzó arczczal„ Mit, mit tudsz?“ — „Egy szert, a mely Knigge-t s az összes illemtanokat feleslegessé teszi;— boldog uj évet kivánok!“

Demokritos.

Uj szinház, uj direktor.

Városunk is kapott karácsonyi ajándékot. Uj szinházat és uj szinigazgatót.

A kassai szinügyi választmány karácsony másod- s harmadnapján ülést tartott. Az első ülés tárgyát a szinházban eszközlendő javitások (5 földszinti páholy épitése, 2 sor támlásszék berendezése s a karzati ülőhelyek fölemelése) képezte. Miután a kiküldött bizottság meggyőződött arról, hogy e javitásokkal vajmi kevés eredményt érnek el, mert a szinház mégis csak régi, piszkos bódé marad: *egy uj szinháznak épitése határoztatott el.* A bizottság ennélfogva összeköttetésbe helyezi magát egy vagyonosabb épitészszel, (mint halljuk Steindl-val, Fellner talán jobb volna.) elkészitteti a tervet s jóváhagyás után az épités megkezdetik. A költségek fedezésére vagy egy felveendő kölcsön fog szolgálni, melyet mérsékelt perczentben kivetett városi pótadóval törlesztenek vagy pedig az épitész fog évenként követelésére egy meghatározott részt kapni. Ha az előzetes munkálatok gyorsan keresztülvitetnek, ugy az épitéshez már a jövő évben hozzáfognak.

*

A vasárnap megtartott választmányi ülésen az uj kassai szinigazgató választatott meg. A pályázati határidő lejártáig hat igazgató adta be kérvényét, úgymint Saághy Zsigmond (Nyitra), Komlóssy József (M.-Vásárhely), Dancz Lajos (Miskolcz), Tóth Béla (Szabadka), Jakab Lajos (Székesfehérvár), Nagy Vincze (sehol). A polgármester mint elnök a pályázatról rövid jelentést tevén, felolvastattak a pályázók kérvényei s ezek mellékletei. Ezek után Mártonffy kapaczitálni akarja a választmányi tagokat, hogy halaszszák el a kérdés eldöntését s kérdezze meg előbb a polgármester sürgönyileg Nagy Vinczétől, hogy megválasztatása esetén elfogadja-e a kassai szinházat vagy sem! (Talán jobb lett volna deputatió kiküldését kérelmezni!) Miután Alth József, Comáromy László, Maléter Vilmos, sőt még a főispán is kimutatták, hogy Nagy Vincze huza-vonája — különösen azóta, hogy a szegedi szinházat Aradi Gerő nyerte el, Nagy Vinczét Temesvárra müvezetőnek meghivták, ő maga pedig Debreczenre aspirál — gyanus s igy könnyen megeshetik, hogy Kassa direktor nélkül marad (mint ezt hason föltevéssel mult számunkban is kifejtettük), szavazás alá került a dolog. Mártonfy látván, hogy ügye eldőlt, Nagy Vincze kérvényét visszavonta. A jelenlevő 11 tag szavazatát egyhangulag *Jakab Lajosra* adta s igy a kassai szinházat *egy* próbaévre Jakab nyerte, ki is erről értesittetvén, a szerződés aláirására meghivatott.

Ezen kérdéshez nem akarunk egyelőre hozzászólani. Ismerjük Jakabot mint tevékeny, jóravaló s önfeláldozó direktort. Jelenlegi társulata is jó erőkből áll. Ott vannak a kassaiak előtt nem ismeretlen Dittróy, Breznay, Veress pár, ott van Pajor Emilia s többen, melyek közül talán csak a Ditróy-párhoz nem lesz szerencsénk, mivel mint jó forrásból halljuk — a Tolnay pár itt marad. A régi ismerősök közül eddig még Vedressnek visszaérkezte is kilátásba van helyezve. Kivánjuk, hogy az uj direktor csakhamar megismerkedjék városunk igényeivel s ha ezt eléri, akkor tudni fogja, milyen társulattal kell jönnie.

Magyar község, magyar lelkész.

Lapunk ez évi 26. számában a fenti czim alatt ujdonság jelent meg, melyben a gör. kath. lelkészeknek nov. 17-én Kassán tartott egyházkerületi gyülésük oly szinben lett feltüntetve, hogy ott a zdobai lelkészt, mert egyházában és iskolájában a magyar nyelvet ápolja, megtámadták s nem akadt a lelkészek között egy sem, a ki a megtámadottban a magyar hazafiságot védte volna. Ez ellenében Dubay Illés, a kassai gör. kath. egyházkerület esperese nyilatkozatot küldött be hozzánk, melyet az audiatur et altera pars elvénél fogva azon megjegyzéssel közlünk, hogy ezzel az ügyet részünkről még nem tekintjük befejezettnek. Sajátságosnak tünik fel előttünk, hogy az esperes ur az egész gör. kath. papság nevében tiltakozik s hogy ez ügyben mégis hivatalos vizsgálat történt, melynek előttünk ismert adatai sokkal többet bizonyitanak a mi állitásunk igaz volta mellett, semhogy azokat elfogadható czáfolat nélkül, pusztán a zdobai lelkész gyanusitásával és a könnyen odavetett rágalmazó szóval megdönteni lehetne. Ismételjük, ha a vizsgálat befejezése után ki fog tünni, hogy tévútra vezettetünk, mi leszünk az elsők, a kik ünnepélyesen bocsánatot fogunk kérni a kassai egyházkerületi gör. kath. papságtól, addig tehát békesség! Az esperes ur nyilatkozata igy hangzik:

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Csak e napokban volt alkalmam becses lapja 26-ik számának Ujdonságok rovatában „Magyar község, magyar lelkész“ czim alatt foglalt azon sértő közleményt olvasnom, melyben a kassai gör. kath. egyházi kerület lelkészei, — a zdobai fehér hollót kivéve, — russophiloknak mondatnak.

Ezen sértő vád ellen, melylyel Tekintetes Szerkesztő Ur tévutra lett vezetve, ugy a magam, mint a november hó 17-én Kassán tartott kerületi gyülésen jelen volt lelkész társaim nevében is tiltakozom, s a vádat, mint teljesen alaptalant s hazafiságot sértőt visszautasitva, a közlemény sugalmazóját mint másnak hazafiságában gázolót s az érdemnek ily koholmány utjáni hajhászóját lelketlen rágalmazónak nyilvánitom.

Nem igaz az, hogy a zdobai lelkész ur, mint az becses lapja fent hivatkozott számában állittatik, a gyülésen általam vagy más lelkésztársam által eltiltatott volna attól, hogy iskolájában magyarul ne tanittasson, vagy hogy általam ezért vagy bármily okból is megtámadtatott volna, vagy pedig, hogy üldöztetnék.

Ellenőrzési s felügyeleti jogomnál, de kötelességemnél fogva is, minek utána több helyütt személyesen is arról győződtem meg, hogy az egyházi szertartásba oly ujitások hozattak be, melyek meg nem engedvék, arra kértem a gyülésen jelen lévő pap társaimat, hogy csak az egyházmegyei Hatóság, illetve a Püspökség által előirt szabályzathoz sziveskedjenek alkalmazkodni. A népoktatásra vonatkozólag pedig, hogy nem mint a zdobai iskolában használt csehkáték s tankönyvek, hanem csakis az egyházmegyei Hatóság által engedélyezett tankönyvek használtassanak.

Ez volt talán az, mi a zdobai lelkész urat, — azt a ritka fehér hollót, becses lapja 26 ik számában megjelent közlemény sugalmazására indithatta!*)

Nem hogy letiltatott volna a zdobai lelkész ur, hogy iskolájában magyarul ne tanittasson, hanem általam egyenesen buzdittatott, — hozzá f. hó 1-én 242. sz. a. intézett hivatalos iratomban, arra, hogy iskolájában a magyar nyelvet terjeszsze.

Egy kerület hazafias papjait sértegetni, róluk koholt álhireket terjeszteni nem paphoz illő jellem;

Olyan hazafi, mint a zdobai lelkész ur, tisztelettel alólirott mindig volt s lesz.

Hazafiságot sem én, sem többi kerületi lelkész társaim nem fognak a zdobai fehér hollótól tanulni.

Midőn is Tekintetes Szerkesztő Ur becses lapjábani ugy ellenem, mint többi kerületi paptársaim elleni vádra ezeket az igazság érdekében megjegyezném, addig is, mig a további lépéseket az illetékes helyen megtenném, azon reményben, hogy miként a vádnak, ugy jelen soraimnak is becses lapjában helyt adni méltóztatik, vagyok

Tekintetes Szerkesztő Urnak

Mikóházán, 1885. deczember hó 22-én

alázatos szolgája

Dubay Illés,
a kassai g. kath. egyh.
ker. esperese.

Ujdonságok.

Boldog uj évet lapunk nagyrabecsült olvasóinak és munkatársainak közel és távolban!

Esküvő. Lovag Kees György táborszernagy, s a VI. hadtest parancsnokának leányát, Máriát hétfőn délelőtt 11 órakor vezette oltárhoz az Orsolyaszüzek templomában Krischker Nándor, pozsonymegyei földbirtokos. Az esketési szertartást Trykall Róbert tábori pap vitte véghez. A templomot nagyszámú közönség foglalta el. A szertartáson a boldog menyasszony szülein s nővérein kivül valamennyi Kassán levő altábornagy s tábornok is jelen volt. Az örök frigyet megerősitő „igen“ után a leány egy csókkal búcsúzott el szüleitől s nővéreitől. Esküvő után villásreggeli volt a menyasszony szüleinél, délután pedig a gyorsan elrobogó vonat az uj házas párt a férj birtokára vitte. Tartós boldogság és szerencse kisérje lépteit!

A kassai püspökről a „Budap. Tagblatt“ nyomán itt azon hirt terjesztik, hogy Váczra neveztetnék ki. Tekintve azt, miként az ilyen hirt a minisztériumban nagy titokként őrzik s igy nagyon kétséges, hogy első sorban az idézett lapnak árulnák el. Az illetékes körökben ezen állitólagos kinevezésről mitsem tudnak, miért is e hirt egyelőre csak kombináczion alapulónak kell deklarálnunk, melynek azonban jogos alapja nincs.

A kassai ügyvédi kamara január 6-án rendkivüli közgyülést tart, melynek tárgya: a köztörvényhatóságok rendezéséről szóló törvényjavaslat 54. szakaszának a birák és biróságokra vonatkozó része ellen a választmány által megállapitott és a képviselőházhoz intézendő felirat tárgyalása.

A kassai iparhatóság vasárnap e hó 27-én kovácsutcza 5. sz. a. közgyülést tartott, melyen Saád

*) A zdobai lelkész nem sugalmazott semmit, s őt a mi közleményünkért támadni jogtalanság, a mi ellen tiltakozunk. Szerk.

— Kérem, kérem, nem adtam rá okot, hogy nevemen szólitson. Hol van barátja?

Nagysád, nem törődöm vele és azzal sem, hogy ez rosz fényt vet rám s épen annak szemei előtt, a kit szivem imád.

— Ah! hagyjon fel unalmas ömlengéseivel.

— Unalmas? — gondolkozik hangosan az elhülo Pál.

— Boszantó! — mérgelodik magában Dorottya. — Sietve átöltözködöm s ez az unalmas Ruczay vár reám. Még azt hiszi, hogy az ő kedveért tettem.

— Nagysád, oly nyughatatlan. Talán valami kellemetlenség érte? — kérdezősködik Pál oly ellágyulással, mintha szive vaj volna s forró tüzön olvadozna.

— Érti — válaszol hegyesen a lány. — S az érdekli önt?

— Kételkedik rajta? Hát nem lesz az éltem feladata?

Nem ért meg — dohogott magában Dorottya. — Visszautasitsam, vagy várjak, mig Dagomér feltárja előttem szive titkát?

Kopogás hangzik s rá Dagomér belép.

— Isten hozta — üdvözli őt a kisasszony melegen. — Hol késett oly soká?

— Én, kérem, — válaszol Dagomér zavarral, — itt voltam a házban — azaz nem — az utczán.

— Mily zavart. Elárulja magát — szólt Dorottya. — Csak vallja be, hol járt.

— Nem érdekli nagysádat.

— S ha ugy van?

— Ha ugy lenne is, bár szerénységem tiltja, hogy higyjem, még sem mondhatom meg.

— Mily titoktartó. Még azt is eltagadná — de nem, nem mondok semmit.

— Ne tegyen kiváncsivá.

— Nem mondom meg.

— Egyesitem kérésem barátoméval — szólal meg Pál.

— Ön ép ne legyen a dologra kiváncsi.

— Ugyan miért, ha szabad kérdeznem?

— Mert ugy lehet, nem lesz inyére.

— Ne csigázza fel, nagysád, kiváncsiságunk. Mondjon el mindent Pál barátunk előtt, mert kellemetlen rám nézve, ha egy perczig is gyanús volnék szemei előtt.

— Jól van. Az éjjel — kezdi habozva Dorottya.

Az éjjel!? Mit jelentsen ez — gondolkozik szokása szerint hangosan a meghökkent Pál.

— Az éjjel zene volt az utczán házunk előtt. Csitri ur huzatott.

— Ugy van; azaz — vág közbe Dagomér.

— Mily zavart. Csak vallja be.

— Nem tagadom, ha tetten érték.

— És Dorottya leselkedett utána — gondolá Pál, ez egyszer igazán gondolatban, oly borzasztó volt előtte a dolog.

— Én — folytatja Dagomér.

— Nem vagyunk egyedül — szakitja őt ismét félbe a neki piruló Dorottya.

— Az nem tesz semmit, Barátom tud róla — szól Dagomér.

— Hogyan? Oly könnyen lemond kezemről — szól Dorottya Pálhoz.

— Folytatom — szól Dagomér. — Szeretem.

— Ah! sejtettem, hogy mi meg fogjuk egymást érteni. Szivem csak önért lángol — mondá Dorottya s oda készült borulni az ámuló Dagomér keblére.

— Én szintén örülök, hogy még ideje korán megtudtam, hogy Dorottya nagysám nem engem szeret, hanem Dagó barátomat. Gratulálok — fordul a még mindig meredten álló Csitrihez.

— Kisasszony, az éjjeli zene mindennek az oka, — szólal még végre Csitri. — Többször nem adok rá okot részemről, mert Pergő Erzsike kisasszony, ki egy emelettel alább lakik, mától fogvást jegyesem. Kezeit csókoljuk.

A két jó barát távozása után Dorottya kisasszony oly tartós ájulásba esett, hogy a gyorsan elöhivott orvos páratlannak jelenté ki kollegái előtt az orvostudomány annáleseibe följegyzett adatok között a jelen kázust.

L. K. L.

Lajos főkapitány elnökölt. A jegyzőkönyvet Cselényi Béla iparbiztos vezette. A közgyülés tárgyát, mint ezt a falragaszok is hirdették, a Kassa városi és Kassa járási szolgabiróság mint I. foku iparhatóságokhoz 20-20 megbizottnak szavazás utján leendő megválasztása képezte, kik az ipartestület és iparhatóságok területén levő gyárakat időközönkint megvizsgálják. A szavazás d. e. 10 órakor vette kezdetét s tartott este 6 óráig. Az ünnep daczára, 1001 igazolt választó iparos, kereskedő, gyáros közül csak 43, mond *negyvenhárom* adta be szavazatát. Bizalmi férfiakul szerepeltek: Andrejkovits Gyula, Knopper Károly, Jachmann János és Engländer Fülöp. A szavazás eredménye következő: 1. *kassai iparhatósági megbizottak*, Braunfeld Lázár, Maurer Adolf, Széman József, Kaczvinszky Béla, Pausz Tivadar, Kemény Géza, Maurer János, Szerencsi Ede, Dörner Rezső, Hensch Ernő, Vaskor József, Raisz Nándor, Kontuly Imre, Schmiedt Alajos, Maffei Miksa, Münster Conrád, Sichert Samu, Goldberger Mór, Kukovszky Károly, Takács János. — *Szolgabirósági megbizottak*: Siposs A. Gyula, Kullmann Nándor, Stefányi Kornél, Laszner Lipót, Magócsi József, Misztarka György, Markó Lajos, Steiner Ödön, Schürger Gusztáv, Kempner Fülöp, Nascsák János, Elischer Henrik, Ambrózy Károly mézeskalácsos, Haydu Imre, Buliczka Ede, Link Lipót, Werfer Károly, Stefanovits Béla, Lesko Mihály, Moesáry József.

Szerenád. Ma este 6 órakor a dohánygyár udvarában igen érdekes Sylvesteresti szerenád lesz, melyet Lipp Frigyes a dohánygyár gyártási osztályának vezetője 36 dohánygyári munkásnővel Strache Antal, dohánygyári igazgató tiszteletére rendez. E munkásnők igen gyakorlott dalosok, kik a dohánygyári „daleglyet“ tagjai. A szerenád müsora igen változatos és egy-két nehezebb darabot tartalmaz.

Az izr. anyakönyvek rendezése ügyében f. hó 24-én a helybeli izr. anyahitközség tanácstermében tartatott meg a kassai járásbeli izraeliták gyülése dr. Kain Dávid elnöklete és Kálnay főszolgabiró jelenléte mellett. Jelen volt körülbelül 50 járásbeli izr. lakos. Az elnök megnyitó beszéde lelkesitő hatást tett. Mindamellett bejelentették, a színai és nagyidai izraeliták, hogy ők külön anyakönyvi kerületet alkotni akarnak. Föltünést okozott egy pajeszes, kaftános alak, a ki a magyar nyelven folyó vita közt kijelentette, hogy ők csak orthodox rabbival akarnak anyakönyvet vezettetni. (Ez a példány nem igen ajánlja az orthodoxokat!) A gyülés végre abban állapodott meg, hogy egyelőre alkalmazkodik a miniszteri szabályzat rendeleteihez — (okosan teszi!) és a kassai izr. anyahitközség jelenlegi anyakönyvvezetőjét bizza meg az anyakönyvek vezetésével; de állandó fizetést nem állapitott meg számára, hanem átengedte neki az anyakönyvi illetéket. — A külön kerületet alkotni ohajtók a törvényhatósághoz utasittattak. (Ez pedig már egyszer eldöntötte e kérdést, s ez okból kár a tintáért.)

Rendőri examen. Tudvalevő, hogy a rendőrség nél iskola nyittatott s oktatóul Mihalik Béla választatott meg. Ez iskolában az első vizsga az altiszti előléptetéshez kedden este 6 és fél órakor tartatott meg, melyen a polgármester, Timkó tanácsnok, a fős alkapitány is jelen voltak s teljes elismerésüket fejezték ki az oktatónak azon haladásért, mely daczára a materiális nehézségeknek, a rendőrségnél az oktatás óta eléretett. A rendőrök a kül- s belszolgálat, a rendészet, valamint a dr. Wandraschek által előadott első segély tekintetében tett kérdésekre nagyon szép feleleteket adtak. Csak rajta! Ha az igyekezet mindkét részről tovább is tart, elérjük azon időt, melyben a rendőri közegek hivatásuknak mindenben megfelelnek s ebben maradandó érdeme lesz Mihalik Bélának, ki az oktatást s egyátalán a rendőrség buzditását hivatása teljesitésében igazi lelkesedéssel és jó példával mozditja elő.

Kegyes alapitvány. Tegnap d. e. Répászky József kanonok a Szt-Mihály kápolnában, egy kegyes alapitványi mise alkalmával ugyancsak ez alapitvány kamatait 40 szegény között ezuttal először szétosztotta.

Sylvesteresti ajtatosság. Ma esütörtökön, mint az év utolsó napján a Ferenczieknek templomában d. u. 5 órakor hálaadó istentisztelet lesz, melyet a püspök ő excellentiája fog végezni, ezt megelőzőleg fél 5 órakor Toplánszky Béla magyar prédikációt tart.

Petőfi ereklye. Pollinusz Aurél, a kassai szintársulat tagja a budapesti muzeumnak Bauernfeld „Vallomások“ czimü darabjából Bitter szerepét adományozta, melyet Petőfi sajátkezüleg irt és hihetőleg el is játszott.

Hymen. Polinszky Ágoston a magyar kir. államvasutak hivatalnoka f. hó 27-én tartotta eljegyzését dr. Ridler tecsői orvos kedves és bájos leányával, Ilonkával.

A hetedik parancsolat. Ez a czime azon ere deti népszinmünek, mely Csige Lajos jutalomjátéka alkalmából január hó 4-én szinre fog kerülni. A darabot Tattárszky Gyula a kassai kereskedelmi és iparkamarának hivatalnoka, a zenét pedig Kerner József irta. A darabot a Pálmay Ilka által kiirt pályázaton a birálók megdicsérték.

A hinlő ismét fellépett. A karácsonyi héten 8 nőt, jobbadán szivargyári munkásnőt szállitottak a járványkórházba. Szerdán estig összesen 28 himlős betegről tettek jelentést a miniszternek.

Fröbelkert. Ragályos kóresetek felmerülése folytán a helybeli Fröbel-gyermekkert közegészségügyi szempontból bizonytalan időre bezáratott. A Fröbelkerti ovoda annak idejében való megnyitása s a tanitás ujbóli fölvétele közhirré fog tétetni.

Felsőmagyarországi muzeum. Jókai Mór és Szász Domokos ref. püspök egyenként 50 frtjával muzeumunk alapitó tagjai sorába léptek. Pártoló tagokul évi két forintjával 3 évi kötelezettséggel beiratkoztak: Trykáll Róbert tábori plébános, Blattny Ernő, Lőcse város erdésze, Andrejko János épitész-rajzoló, Bereényi Dezső, megyei hivatalnok, Valkó Nándor, Herdiczky vendéglős, Straka Ágoston, vasuti mérnök, Fröde Vilmos, dómépitész-vezető, Makovics Károly posta-fogalmazó, Lukács János és Hinsenkamp Bernát, gépészeti szaktanodai tanárok. — Tárgyakat ajándékoztak Rottauscher Károly nyug. tábornok Bécsben, özv. Illés Károlyné, özv. Ujházi Aladárné, Camptone Károly, nyug. bányatanácsos, Weinstein Armin, Munk Adolf, Schwarcz Fülöp Brassó, Paulikovics Lajos örökösei, Szekeress Ödön, fögymn. tanár, Vorsprecher Mátyás Lugau (Karinthia), Schlesinger Ignácz, reáltanuló, Grosz Samu, gymn. tanuló, Sichert Ede, főreáltanuló, Miskovszky Ernő, Ödön és Emil főreáltanulók, Tattárszky Gyula, Csiszár József, Spirák Kálmán, községi iskolai tanuló, Makara János polgári iskolai tanuló, Waitzner István főreáltanuló, özv. Keszt Róth Hermina, Rehák Nándor Baja, Fejes István, Baja, az akadémia, a vallásügyi miniszterium, Bornemisza-Tahy Kata Ungvár, Klimkovics testvérek, Strasser Béla, kereskedő, Kraft Alajos, özv. Tutkó Józsefné, Junger Gyula, Urbán Gusztáv Budapest, Pausz Gyula, özv. Legány Frigyesné, Tóth János, Rosenthal Germannó, szül. Halykó Anna Hamburg, Schuflay Román, tehányi vendéglős, Régen György, és neje, dr. Strzelbiczky Szaniszló, közjegyző Ropczyce (Galiczia), ez utóbbi Répászky József kanonok közvetitése folytán a wieliczkai sóbányákból igen érdekes sóalakzatokat küldött; végre Hinsenkamp Bernát. A mint az előttünk fekvő jegyzékből kitünik, a muzeum ezen ajándékozások által igen érdekes, értékes, sőt ritka darabokkal is gazdagodott.

Nyilvános köszönet. Schuster Konstantin püspök a kassai munkás betegsegélyző és rokkant pénztárnak 40 frtot adományozott, mely nagylelkü tényéért nevezett egylet hálás köszönetének ad kifejezést. Ugyszinte Molnár Lipót, gyógyszerésznek, ki hasonczélra 10 frttal ajándékozta meg az egyletet.

Az első szerződött tag Csóka kolozsvári társulatánál mint jó forrásból értesülünk a kis *Komáromi* Mariska, a budapesti opera jelenlegi tagja.

A kassai állatvédő egyesület alapszabályainak 6 §-a értelmében a helybeli tanintézetek igazgatóihoz azon kéréssel fordult, hogy kiválóbb tanitványaik közül néhányat rendkivüli tagokul ajánljanak. E megkeresésnek ez ideig Benédek Ferencz, Mauricz Rezső és Szakkay József igazgató urak feleltek meg. A helybeli fögymnasiumi igazgatóság részéről ajánlottattak: Bodnár Ferencz, Juhász Béla, Koós Béla, Krauze Károly, Ráthony Aladár, Rohringer Sándor, Schell József VIII. osztálybeli, Aranyossy Ákos, Berzeviczy Béla, Holländer Jenő, Laczkó István, Nyulászi János, Ujházy István VII. osztálybeli, Halmos Károly, Máriássy Béla, Jeney Henrik, Petro János, VI. osztálybeli, Koneczny János, Gábriel Árpád, Timkó Jordán V. osztálybeli tanulók. — A helybeli főreáliskola igazgatósága részéről ajánlottattak: Bauernebel Szilárd, György Gyula, Haltenberger Imre, Lipóssky Gyula VI. osztálybeli, — Czitó Ferencz, Klein Ernő, b. Kloch Antal, Nagy Dezső VII. osztálybeli, — Bernovics Viktor, Kubinszky Samu, Mayer Ágost, Moskovics Samu, Orosz Lajos VIII. osztálybeli tanulók. — A helybeli állami gépészeti középiskola igazgatósága részéről ajánlottattak: Pultzner Béla, Pollák József, Schmidt Gyula III. éves, — Eckerdt József, Sztankay Farkas II. éves, — és Fejes Ákos, Glantz Dávid, Zibrinczky Antal I. éves növendékek.

Halálozás. Kukovszky Kornél kassavárosi tisztviselő, Kukovszky István régi kassai polgár fia, f. hó 25-én reggeli 5 órakor hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése vasárnap délután háromnegyed 4 órakor a közkórházból elöljáróinak s hivatalnoktársainak nagy részvéte mellett ment végbe.

Halálozás. Özv. Weinzierl Józsefné szül. Heim Terézia 83 éves korában e hó 28-án itt elhunyt s tegnap kisértetett örök nyugalomra.

Jutalomjáték. A kedves kis *Torday* Mariskának jövő esütörtökön jan. 7-én lesz a jutalomjátéka s ez alkalommal „A tücsök“ jutalmazandóval a czimszerepben kerül szinre. Az előadásnak különös érdeket kölcsönöz az, hogy *Németh* Jánosné, tenoristánk neje is fellép ez este a jutalmazandó iránti szivességből Madelaine szerepében. Tekintve azt, hogy ugyanez este lesz a jogászbál is, nagyon helytelennek tartjuk, hogy az igazgató oly estére jutalomjátékot tüz ki: a bajon ugyan némileg segitve lesz azáltal, *hogy kivételképen akkor az előadás félhétkor rendi kezdetét*, de mi bizunk a közönség jó akaratában s ez soha sem feledkezik meg az érdem megjutalmazásáról, nem különösen akkor, midőn serdülő tehetség forog szóban s ez egész odaadással esüng a szini pályán, ennek szentelve minden erejét, idejét. De van még valami, miért e jutalomjátékot a közönség figyelmébe ajánljuk. *Torday Mariskának ez lesz második a* szini pályán van *az első jutalomjátéka*. Mindenki tudja, hogy egy ily első jutalomjátéknak sikerülte a kedvet csak fokozza és sietteti a lépteket azon ponthoz, melyen a hosszú fáradozás gyümölcsét nyugodtan élvezni lehet. S hogy Torday Mariska teljes igyekezettel tör a czél felé, bizonyitja eddigi haladása. A közönség már első fellépteknor megkedvelte s mindig örömmel látta a szinpadon akár vigjátékban, akár operetteben. Csinos szinpadi megjelenése, tiszta, izléses öltözködése jól esett a szemnek, kellemes hangja a fülnek. Ezen előnyei megkedveltették Torday Mariskát s mi hisszük, hogy a közönség ennek fejében neki is *kellemes, nagy* jutalomjátékot fog rendezni.

Tüz. Vasárnap délután 4 óra körül a torony tuzőrsége a tajtacz 1. számú házban füzet jelzett. A gyorsan ott termett tüzoltóság csakugyan Ladó Károly asztalos muhelyéből süru füstfellegeket látott előnyomulni. Bent a helyiségben — hihetőleg vigyázatlanság folytán — a gyülékony anyagok lobbot vettek. A lángokat csakhamar elfojtották. A tüz tovaterjedését az erős falazat akadályozta.

Kassai primadonnának a szinügyi választmány Somló Sándorné (Vadnai Vilmát) óhajtaná megnyerni.

Pályázat. Kassa városánál egy évi 500 frt fizetés s 100 frt lakbérrel javadalmazott II. oszt. irnoki állomásra pályázat nyittatott. A kérvények január hó 23-ig a polgármesternél benyujtandók.

A jogászbálra a meghivók már szétküldettek, s a báli jegyzőség értesit bennünket, hogy a kik tévedésből meghivót nem kaptak, sziveskedjenek a bálbizottság bármelyik tagjához, — január hó 5-étől kezdve pedig a b. bizottsági irodához (Schalkház-szálloda) fordulni.

Elcsapott csendőr. A folyó évi deczember hó 3-án kelt lapunk 22-ik számában „Rendőri hirek“ rovata és „Garázda csendőr“ czim alatt megnevezett Körösy István csendőr, mivel ittas állapotában botrányt okozott, érdemleges megfenyités után, a csendőrségből elcsapatott.

Jó fiú. Konrád János kalapossegéd e hó 23-án összekoczczanván atyjával, olyan csapást mért ennek fejére, hogy a kórházba kellett szállitani.

Veszes testvérek. Nevük teljesen megfelel azon csinynek, melyet a kis Sztanyo Gyulán elkövettek. Székre ültették s mig az egyik az ártatlant tartotta, a másik azon ürügy alatt, hogy hajat nyirja, valóságos tonsurát rögtönzött fején. A kapitányság tegnap beretválta meg a börükbe nem férőket.

Garázdálkodó katonák. Hauer, eperjesuti vámos ugyancsak megjárta, mert vámot mert kérni azon kocsitól, melyen öt katona a barrakból padokat szállitott a városba. A kocsis ugyan hajlandó volt fizetni, de a katonák leugrottak a szekérről, megtámadták a vámost, összetépték ruhanemüit s kiverték ablakait.

Rövid hirek. *Nuber Sándor*, k. tanácsos és ker. tőtanigazgató hivatalos működése közben e hó 20-án Iglón hirtelen elhunyt. Nuber 47 éves volt és 23 év óta működött a tanári pályán. Eperjes és nevezetesen a Széchényi kör ő alatta élte ténykorát.

Mit rejteget a városház kéménye! Szép, nagyon szép somkákat, melyek füstölődnek. Ehez a város adja a fát, s a hasznot nem tudjuk ki húzza.

A dohánygyári munkás nőket, miután kisült, hogy nagy része nem ment át a himlő ojtáson, legközelebb ojtani fogják. Tekintve, hogy a munkásnők száma a 2000-et meghaladja: a mütétet végező orvos vagy orvosoknak erős munkájuk lesz.

A Schalkház szálló uj termében az első bált a jogakadémia polgárai (január 7.) tartják meg. A második január 9-én a Kinszky-féle próbabál lesz.

Elgázolás. A 13. sz. bérkocsi tegnap d. e. a széplaki illetőségü Csizlák Annát elgázolta. A lábain sérült a közkórházba szállittatott.

Eltünt. Fleischer páholyából kedden egy 30 frt értékü elefántcsont-nézőcső.

Ellopták Borbély Gyula vasuti vendéglős fiának e hó 27-én a váróteremből 75 frt értékü fekete, asztrakán gallérú és selyem bélésü téli köpönyegét.

Kassai szinház.

Csiky Gergely „Sötét pont“-jának a premiereje volt karácsony első napján, mely Csóka borongós homlokára nagyon is világos sugarat lövelhetett, mert a sötét pontnak mintegy fényes ellentéte volt az a zsufolt ház, mely Csókával együtt a szereplőket is felvillanyozta. Csiky darabját a közönség feszült figyelemmel és nagy érdeklődéssel kisérte mindvégig s ha végeredményében a siker, melyet darabja aratott, nem volt oly általános, mint azt az első felvonásban oly mesteri kézzel odavetett kép után az arczokról leolvastuk, csak is annak a lélektanilag el nem fogadható végnek tulajdonitjuk, mely az ember szivét a helyett hogy megnyugtatná, boszuságra ingerli, mert a felháborodott lélek megnyugtatására teljesen elég, a midőn a katastrophát előidézett két nyomorult: Albi Vincze bankár és jobb keze Láng Endre elvették bünhődésüket, felesleges, sőt nagy hiba, hogy Lidiának, ki ifju tapasztalatlansága folytán csak vak eszköze volt Albi, nagybátyjának, tor-halállal kell véget vetni ugy is eleget bünhödött életének. Lidia halála még egy másik okból is remegéssel tölti el az emberi szivet. Kézdy Béla, a darab szenvedőleges hőse, ki Lidia nélkül élni nem tud, sőt elég hangosan halálra itéli magát, melyet anyja is megerősit, mert ismeri fiát, hogy az szavával nem játszik s épp ezért Lidiának, a Kézdy családon elkövetett iszonyü bünre daczára is, fia életéért remegve, anyai szeretettel fog szinlelni és követeli Lidiától, hogy boldogitsa szerelmével fiát, nehogy ez is, mint a másik, öngyilkossá legyen. És Csiky mégis elkövetteti Lidiával az öngyilkosságot, feledve, hogy Kézdy Bélát még az első felvonásban mily komoly következményu kijelentésre kényszeritette Lidiával szemben. Lidia halála nem elégit ki semmit, siratjuk erőszakos kimulását és aggodalommal tölti el szivünket Kézdy Béla iránt, kinek sorsa függőben maradt a harmadik felvonás, vagy is a darab végén, mert hisz Lidia elvesztése reá nézve halált jelent. Ez az, a mi darabjának mesteri kompoziczióján a legsötétebb pont, a mi a siker erősen csökkenti. Különben a darab meséje ez: Albi Vincze, olyan Kuffler-féle tekintélyes gazdag bankár, fölnevelte árva unokahugát Lidiát. A leány szép és eszes, hogy kaczér és szivtelen legyen, arról gondoskodott nevelő atyja. Albi Bécsben fényes háztartást rendez be neveltjének s megérteti vele szándékát. A leány hálójába keriti Kézdy Andor ornagyot Albi parancsára, s midőn az őrült szerelmes lesz Lidiába, akkor szintén Albi parancsa folytán Lidia szerelme bizonyitékául kéri csak ugy az egyedül reá bizott katonai végvárak terveit. Kézdy megadja imádottjának ezt is, de csakhamar megtudja mily a ja ságnak esett áldozatul, s főbe lövi magát. Mindez a szinpadon kivül előzetesen történt, és mi az első felvonásban a Kézdy család ügyvédje, Makári házában tudjuk meg és ismerjük meg Lidiát, ki Albi

házából, mert Albi Láng Endre czinkosához nőül akarja kényszeríteni, ide menekül. Albi Láng Endrével követi és Makári házában tárul szemünk elé Albi és Láng nyomorult jelleme s irtózunk a gondolattól, hogy az erkölcsileg nem romlott, nemes érzelmeiben csak tévútra vezetett Lidiát e hyenák tartják békóban egy öntudatlanul, csak vak eszközként elkövetett bün miatt. Albi, a midőn hallja, hogy Lidia Láng minden fenyegetése daczára sem akarja elfogadni szerelmi ajánlatát, rásüti, hogy azért, mert mást szeret s követeli, nevezze meg azt a férfiut, a kit hálójába keritett. Lidia tartozkodás nélkül sorolja fel Albi gazságait és felszólitására, hogy kövesse, nemmel felel. Albi erőszakkal fenyeget, hasztalan. A legnagyobb eszélytelenségnek mondja Lidia szerelmét, kivált ha az házasságra lenne. A férjnek joga van neje multjához s Lidia tudja, miszerint van multjában egy sötét pont, mit férjével nem közölhet. Azért sem, mert az csupán kettejük, Lidia és Albi titka, s azért se, mert az férjét kiábránditaná szerelméből is, csak gyülölni tudná azt a nőt, kinek multját ily ocsmány tett szennyezi. Lidia belátja s menekülne szerelme elől is, de az mindenhol felkeresi, s hiába küzd érzelme és kötelesség érzete közt, szeret, nagyon szeret s szerelme megejti akaratát. Ismételten találkozik Kézdy Bélával, akinek hogy bebizonyitsa, miszerint nem méltó kezére, kezd multjáról, alárendeltségéről, gonosz nagybátyjáról beszélni. Kézdy mindezt semmisnek mondja azon szennyfolthoz, mely családja nevéhez tapad, de hát bünhődjenek-e ők mások hibáiért? Lidia feszült figyelemmel hallgatja kedvese szavait s rémülten kiált fel: Tehát ki ön? Kézdy elmondja, hogy a Balkányi nevet csak most vette fel, igazi neve Kézdy, testvére azon szerencsétlen öngyilkosnak, kiről most széltiben beszélnek. Lidia rettentő sorsának tudatára ébred. Béla testvérje annak a férfiunak, kit ő hajtott az öngyilkosságba! Nem, ezt szeretnie nem lehet, nem szabad. Eltaszitja magától, megmondja kerülje, nem szerette soha! Kézdy nem sejti mi idézhette elő Lidiában e szörnyü változást. Csodálkozik, de nem hiszi, mintha Lidia nem szeretné s kijelenti, hogy ha nem akar neje lenni, főbe lövi magát. Lidia e szó hallatára megijed s keblére rohan, oh, mert ő nagyon is jól tudja, hogy egy Kézdy szava nem puszta fenyegetés.

Lidia Kézdy Béla neje lesz anélkül, hogy be vallotta volna a szörnyü titkot, mely szivét nyomja. Kézdy nejével még az este anyjához akar utazni, ki öt beteg ágyához hivta, s biztositja Lidiát, hogy anyja örömmel fogja keblére ölelni. Amig az elutazásra intézkedéseket tesz, Kézdy Györgyné váratlanul megjelen Makári házában, boszút lihegve fia gyilkosa fejére. Tudta ő, hogy fia pénzért nem követhette el az árulást, meg is tette már régebben a bünös vagy bünösök kideritése végett a lépést. Makári Prókait mutatta be neki, ki pénzért mindenre hajlandó s ki igen ügyes s ép ezért korábban ezélt érhetni vele, mint a rendes hosszadalmas uton. Kézdyné azért jön oly váratlanul, mert az előtte teljesen ismeretlen Lángtól kapott levelet, melyben leplezetlenül föltárta Lidia sötét multját s azt, hogy második fiát is behálózta. Kézdy Györgyné egyedül találja Lidiát. Ez hát azon nő, ki egyik fiát elrabolta, kinek körmei közül a másodikat okvetlen meg kell mentenie. Vért fagyasztó jelenet fejlődik ki közöttük. Lidia nem tagad semmit, csak térdre rogyva zokog, Béla iránti nagy szerelmét emlegeti s hogy azért nem tárta fel előtte a valót, mert félt, hogy elveszti, mert Béla azt mondta, főbe lövi magát. Kézdy belép s megütközéssel örvend anyja érkeztén, kit betegnek tudott, kinek ágyához épen utazni akart. Kézdyné azt mondja, azért jött, mert levelet kapott, nyomában van fia gyilkosának, rövid idő multva ismét fényes lesz a Kézdy név. Öleld hát kebledre nőmet, leányodat, anyám, mondja Béla, Lidiára mutatva. Kézdyné mint villámesapásra, éles sikolylyal lerogy.

A harmadik és befejező felvonás Makári nyári lakában játszik, hol Kézdyné nagy betegen fekszik, mely alatt Lidia ünfeláldozzással ápolta. Kézdyné felüdülése után találkozik Lidiával s rideg szavakban tudatja vele, hogy meggyőződött arról, miszerint fia sokkal jobban szereti, mintsem elszakithatná őket egymástól, tehát paranesolja, hogy amit eddig eltitkolt előtte, ezentúl is titkolja, s fiát böldogitsa. Lidia sulyos helyzetében az öngyilkosság eszméjével kezd foglalkozni, s midőn ezt Kézdyné megtudja, rettegésében, hogy fiát is elveszthetné, megtiltja neki e gondolatot s megigéri, hogy mindent jóvá tesz fiánál, ki az idő folyama alatt Lángtól névtelen leveleket kapott, melyekben Lidiát aljassággal vádolják. Kézdynének a találkán Láng átadja azon leveleket, miket szerencsétlen fia Lidiához irt, és midőn Láng szolgálatát pénzzel akarja megjutalmazni, az gőgösen visszautasitja. Kézdyné meggyőződik, hogy ez ember Lidiának nagy ellensége, kitől félni lehet. Kézdyné a kapott leveleket elégeti, remélve fia boldogságát még inkább biztositani, azalatt Prókai, ki Drezdában jár a Kézdy ügyben, felfedezi a valódi bünöst, Albit, s bizonyitékok alapján tüstént elfogatja. Nagy diadallal érkezik meg épen akkor, midőn Kézdyné már-már mindent jóvá tett arra nézve, hogy fia Béla sohasem fogja megtudni, ki volt oka testvére öngyilkosságának. Kézdyné ez ügyben Prókai hallgatásáért nagy összeget igér, mit ő el is fogadna, de hát Albi már el van fogva s kiderül mindeu. Albi azonban elfogatásakor főbe lőtte magát. Tehát a titok el van temetve. Most van a sor Lángon, aki álutón beront a házba és megragadja Lidiát, hogy kövesse, ugy sincs más választása, mert megtartott a Kézdynének átadott levelekből egyet, a legsulyosabbat s azt máris elküldte férjének. Kézdynek, Lidia kétségbeesésében tört ragad s keblébe dől. E pillanatban jön férje és Kézdyné, és Lidia férje karjaiban hal meg.

Ez rövideu a darab menete, melyet a sikerült vonásokkal rajzolt genre-alakok, u. m. Fáma Gáspár, a proletárok Mosolygójának a pendantja, Hrabóczy-pár, Magda, Makári felesége, a női kiváncsiság és fecsegés mintaképe és Albi felesége, Lotti, még élénkebbé tesznek, habár a drámára semmi befolyással sincsenek.

A főszereplők *Tőkés* (Kézdyné), *Tolnayné* (Lidia), *Veress* (Albi), *Tolnay* (Láng Endre), *Follinusz* (Prókai), ez utóbbinak bünül tudva be nagyfokú túlhajtását, *Peterdy* (Kézdy Béla), *Balassa* (Fáma) szép sikerrel oldották meg feladatukat. *Tolnagné* jeles játékát azonban nagyban lerontotta megrovást érdemlő toiletteja. *Peterdi* pedig, ha lovagló csizmát huz, nézzen rá, hogy a szamárfülek ne ágaskodjanak ki. *Gondáné*, aki Albi Vincze bankár neje akart lenni, ügyekezzék és ne kiméljе bankár ura gazdagságát, hanem ha kinött abból a piros derekból, vegyen fel a közönség tiszteletére mást, vagy legalább takarja át a kikandikáló fehérséget. *Csigéné* (Makáriné) ugyanugy a jobb hónalja környékében. Az ilyen drasztikusabb dolgokat különben a rendező is figyelembe vehetné.

R.

Apróságok.

A fösvény csinje. X. ur, a ki fösvénységéről hires, nagy ebédet ad — kénytelenségből. Épen mikor a vendégek az asztalhoz ülnek, fülszakitó sikoltás hallatszik a kertből. A gazda kisiet és sápadtan, dult arczczal tér vissza, kezei véresek. — Mi az? kérdik a vendégek megdöbbentve. Nagy szerencsétlenség, uraim — mondá — egy szegény munkás, 4 gyermek atyja leesett a létráról és nagyon megsebesült. Segitsünk a szerencsétlenen! Rögtön megnyitotta a gyüjtést 10 frttal. A vendégek e nagyszerü példán felbuzdulva, összeadtak 200 frtot. Igy kikerült az ebéd ára.

*

A lejárt váltó. Az óra éjfélt üt. X. ur felugrik ágyából és a telephonhoz rohan. Felesége boszankodva rá kiált: Ugyan, hogy lehet ilyenkor telephonozni? Fölversz mindenkit álmából. — Ne lármázz — replikáz X. ur — holnap lejár egy váltóm, s nincs pénzem. Megtelephonozom egyik kezesemnek, legyen legalább neki is *nyugtalan éjszakája!*

*

Paraszt észjárás.

Az öreg Árpásné először életében utazik vasuton. A pénztárnál kérdezik:

— Milyen osztály?

— Harmadik.

— Hová?

— Nézze meg az ember, milyen kivánesi! Mi köze hozzá?

*

Gyermek észjárás.

Egy gyermek estélyen Miczikét és Károlykát tréfából összeházasitják. Mikor vége van a czeremóniának, Miczike komoly arczczal szólalt meg:

„Ugy! már most váljunk el?"

*

Uj versmen.

Egy kritikusnak uj darabot adnak át, mely alexandrinusokban van irva. Még pedig olyanokban, a melyekben legalább is tizenöt versláb van. Kétségbe esetten kiált fel.

„De hiszen ez nem vers, ez boa constrictor!

CSARNOK.

A társalgónő.

— Ries Hermin eredeti regénye. — 25

— Tehát?

— Miattam.

— Hogyan? ... igaz, — tevé utána szomorun — ön fiatal és elég csinos, ...

Olga lesütötte szemeit.

— Am én nem szivelhetem Dorét, igaz, egy kissé könnyü véru, de jó parthie, kivált szegény leánynak, de ...

— Kő esett le a szivemről, kisasszony. — mondá az ezredes, — ön igen okos leány.

— Pedig végül is csak férjhez kell mennem.

— Arra még rá ér.

— Igen, de ki tudja, akad-e hasonló szerencsém?

— Akadhat, hogyne, olyan leány, oh, a szegénység nem gát a szerencsében ..... s aztán Dorét nem szereti. ...

— Nem s ép ezért utasitottam el ..... én csak szerelemből fogok férjhez menni — mondá halkan.

— Derék leány, — mondá az ezredes, — csakis a szerelem által kötött frigyen van isten áldása.

— Velem tehát végeztünk. Következik Klára.

— Klára?

Azt már tudja az ezredes ur, hogy Doré engem szeret, de azt nem, hogy Dorét Klára halálosan szereti.

Az ezredes felugrott.

— Klára!

— Igen, bizonyitékul itt vannak Dorélhoz intézett levelei, mit nekem Doré őszinte vonzalma jeléül adott át, s hogy a gazdag örökösnőt mellőzi ...

— Megveti, akarja mondani, — kiáltá az ezredes, — oh, erényekből kivetközött leány! szerelmet vall, légyottokat ád egy fiatal embernek, szerencsétlen apa én ... azért az a változás benne, ezért a titkolódzás ...

— Biztositom ezredes ur, hogy Doré a légyottokat soha sem fogadta el. Erti most már, mért sürgettem az elutazást?

— Értem. Oh, kisasszony köszönöm! — rebegé az ezredes az asztalra borulva.

— Beszélnem kell Klárával, csak addig várok meg lecsillapul vérem, mert igy képes volnék ... mindeg azért e leveleket megmutatom neki.

Olga kivette a leveleket az ezredes kezéből.

— Nem, — mondá, — ezek Dorée, nem adom ugyan vissza neki, elégetem. Klárával, tanácslom, ne beszéljen. Elutazunk és megszakad minden. Mig amugy ő daczos, hiszen tudja. ...

* * *

A délután igen kellemetlen, borongós volt. Olga, mint mondá, utoljára ki akar kocsizni.

— S bizonyára te is velem tartasz, Klára, — mondá Olga Klárához.

— Igen, — felelé az, — velünk jön Doré?

Az ezredes Olgával jelentőségteljes tekintetet váltott.

— Nem, — mondá Olga, — csak ketten leszünk.

— Ugy örömmel.

A kocsis Olga parancsára, kit utközben nagymérvü migrén lepett meg, csak lépésben hajtott.

Számtalan kocsi és lovas haladt el mellettük, de Klára nem törődött a tarkasággal, lelkét az elutazás érzete foglalkoztatta.

Tehát holnap!

Felkeresi a kedves sirt. Oh, mi jó lesz otthon! Itt nagyon únja magát.

— Olga, — szóla gyermekes hangon — hiszel te az álom jelentőségében?

— Mégint babona?

— Ments isten, csak olyan furcsa álmom volt.

Olga nem kérdezte, milyen furcsa és Klára tudta, hogy csak e kérdés jogositaná fel az álom elbeszélésére.

Hallgatott.

Olga nyugtalanul tekintett maga körül, mit Klára ösztönszerüleg utánzott.

— Alig látni a ködtől négy lépésnyire — mondá Olga félhangon — igazán itt van az ősz minden kellemetlenségeivel. Alig öt óra s már sötétedik, nekem pedig egy negyed hatkor otthon kell lennem, a csomagolásnál segédkeznem, különben itt maradunk még pár napig.

— Jean, hallja, — mondá Klára hevesen, — egy negyed óra multán otthon kell lennünk, hajtson gyorsan.

— Te szivtelen, — dorgálá Olga s képes volnál azért, hogy talán egy nappal tovább kellene maradnunk, nekem oly végtelen fájdalmat okozni? csak azt kivánom neked, hogy ejtsen hatalmába a migrén! minden kis rázódás, a légnyomás ..... oh, jaj, rettenetes! te igazán hálátlan vagy! Áljon meg Jean, leszállunk ... Nem birom tovább ..... mellékutczán át gyalog megyünk ..... egyenes irányban a „port Royal"-t érjük, s akkor otthon is vagyunk. Maga haza hajt s megmondja az urnak, hogy várjon reánk, rögtön jövünk.

— Olga maradj a kocsin, az istenért, — szóla Klára esdőleg. — Ilyen időben ... egyedül.

— Balgaság! Mondom, nem maradhatok, különben, ha azt hiszed, hogy illetlenség velem jönni, hajtass haza.

Klára leugrott a kocsiról és Olgának nyujtá karját.

— A világért sem hagylak el.

(Folyt. követk.)

Felelős szerkesztő: **Ries Lajos.**

Nyilttér.

Verseny

a ló-takaró szédelgésnek!

A 87 év óta fenálló cs. kir. szab.

takaró- és pokróez-gyár

azelőtt LICHTENAUER özvegye és FIAI

bécsi raktárából szállit

ló-takarókat

190 cm. hosszu, 130 cm. széles, elpusztithatlan minőségben, sötét alapszin és élénk sávokkal, darabját

1 frt 60 krért

csomagolással együtt.

10 darab vételénél 1 darab dijmentesen, vagy az árból 10% engedmény adatik.

Egyedül a tömeggyártás és óriási forgalom juttat bennünket abba a helyzetbe, hogy e **ló-takarókat ily rendkivüli nagyságban és kitünő minőségben oly rendkivüli olcsó áron** adhatjuk. Több száz köszönő irat mindenki által megtekinthető.

Szállitás csak utánvéttel. Nemtetszés kifogás nélkül visszavétetik.

Czimünket kérjük pontosan megjegyezni:

Pferde-Decken-Fabriks-Hauptniederlage

Wien I., Rothenthurmstrasse 14.

Óvás!

Mindenkit óvunk oly czégektől vásárolni, melyek félnek nevüket nyilvánosság elé hozni és hirdetésünket jogtalanul utánozzák. 4—6

Előfizetési ajánlat.

Nyomatja Ries Lajos kiadó saját könyvnyomó-intézetében Kassa 1885.